Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

LA ENSEÑANZA CATOLICA BILBAO

.IIIII.
Albanus.
Albania.
.IIIII.

.IIIII. propatruus proamita .V.
.IIII. pauus. pauia. .III.
.IIIII. pauiculus. pmatertera. .V.

.IIIII. bonz fili us.filia. .VI.
.III. patru⁹ magn⁹. amita magna. .IIII.
.II. Auus Auia. .II.
.III. auiculus magn⁹ mtera magna .IIII.
.IIIII. bonz fili us filia .VI.

.IIIII. corūdē ne pos neptis. .VII.
.IIIII. ppior sobrin⁹ ppior sobrina .V.
.II. patruus amita. .III.
.I. Pater Mater .I.
.II. auiculus matertera .III.
.IIIII. ppior sobrin⁹ ppior sobrina. .V.
.IIIII. corūde ne pos neptis .VII.

.IIIII. corūdē pne pos pneptis .VIII.
.III. bonz fili us filia. .VI.
.II. ff patruel vel amitinus soror patruelis uel amitina. .IIII.
.I. Frater. .II.
.II. Soror. .II.
.II. Sobrinus Sobrina .IIII.
.III. bonz fili us filia .VI.
.IIIII. corūdē pne pos pneptis. .VIII.

.IIIII. corūdē ne pos neptis. .VII.
.III. bonz fili us.filia. .V.
.II. fratris fili us.filia. .III.
.I. Filius. Filia. .I.
.II. sororis fi lius.filia. .III.
.III. bonz fi lius filia. .V.
.IIIII. corūdem ne pos neptis. .VII.

.IIIII. Nporum ne pos.neptis .VI.
.IIIII. fratris ne pos neptis .IIII.
.II. Nepos Neptis. .II.
.IIIII. sororis ne pos.neptis .IIII.
.IIIII. borum ne pos.neptis. .VI.

.IIIII. fratris prone pos.proneptis. .V.
.III. pronepos. proneptis. .III.
.IIIII. sororis pne pos pneptis .V.

.IIIII. abnepos. abneptis. .IIIII.

Hᵒ arborē affinitatis ⁊ eius materiā trāseam⁹. Et pmo videndū ē qd sit affinitas: ⁊ vñ dicat: ⁊ quō ipsius genera surgant ⁊ gradus cōputent: deinde arborē formemus: ponem⁹ postea q̄dā notabilia: ⁊ quasdā q̄ones. Est aūt affinitas personarū proximitas ex coitu proueniens oī carens parētela: hoc ꝓm canones. sed ꝓm leges est proximitas proueniēs ex nuptijs: ⁊ req̄rit ꝓm leges q̄ legitime sint nuptie nō interdicte: ut ꝯbat affinitas. ff. de gradu. l. nō facile. §. sciendū. Et vt affinitas q̄si vuoz ad unū finē vnitas: eo q̄ due cognationes diuerse p nuptias ꝓm leges: vel p coitū ꝓm canones copulāt: ⁊ alter ad alteri⁹ cognationis finem accedit: ut in ea. l. §. affines. Sz q̄ p fornicariū coitū ⁊ incestuosum ꝓm nos ꝯbat affinitas: pz de eo q cogno. cōsan. vro. sue. c. discretione: ⁊ eo. ti. c. pe. Iz ꝓsideratio legis fuit circa hereditates ⁊ tutelas deferendas ⁊ ne qs cogat aduersus affinē testimoniū dicere. ff. de gradi. l. iurisconsultus. i pn. ⁊. ff. de testi. l. iii. ⁊. iiij. q. iii. §. itē in criali. v. itē. l. iulia. Iz canon quo ad mr̄imonia prohibēda cōsiderauit unionē carnis q̄ surgit ex copula: ⁊ ē videre ꝓm hoc q̄ cōcurrere pōt attinētia cōsanguitatis: ⁊ affinitatis vt si qs cognoscat consanguineā suā: oēs cōsanguinei vtriusq̄z sūt vtriqz affines. Scias aūt q̄ affinitas ē ppetuū ꝓpedimentū: qd durat et mortua psona: q̄ mediante ꝯbat. xxv. q. r. ff. nitatis. Nec orit affinitas ex pollutiōe extraordinaria q̄ fit extra claustra pudoris. xxv. q. iii. extraordinaria: ⁊ adde qd ibi no. Et insurgit affinitas ex coitu iterdum cū publica honestate: interdū sine: ⁊ publica honestas interdā sine affinitate: vt si cognosco vrorē vl sponsaz: h ꝓpedimentū ē publice honestatis ⁊ affinitatis si cognosco nō sponsaz: hic affinitas sola ē: si sponsam nōdū cognouī: ibi sola publica honestas: hoc dico q: si mortua ē vror tua vis ꝯbere ō dispēsatione ecclesie cū consanguinea sua: ⁊ ecclesia dispēsat: q̄ possis ꝯbere cū illa nō obstāte q̄ sit tibi affinis tali gradu: p dispētationes adhuc ꝯbere si poteris: q: Iz sublatū sit ꝓpedimētū affinitatis: nō tñ sublatū ē ꝓpedimētū publice honestatis. Debes ergo facere exprimi q̄ possis cū tali ꝯbere non obstāte ꝓpedimento publice honestatis: pro eo q̄ desponsasti consanguineā eius in quarto gradu: ⁊ non obstāte q̄ est tibi affinis i quarto pro eo q̄ vi q̄ desponsatā carnalit cognouisti: ⁊ tūc mr̄imoniuz procedēt poterit. Genus affinitatis cognoscit p hāc regulā sed nō gradus: psona addita psone p carnis copulā mutat genus sed nō gradū. Isto modo si is q est mihi in scdo gradu ꝓsanguinitatis cognoscit mulierē: illa est mihi scdo gradu affinitatis: ⁊ primo genere: si alius eam cognoscit ille attinet mihi secūdo genere affinitatis ⁊ secūdo gradu si ille aliam mulierē cognoscit: illa attinet mihi tertio genere affinitatis ⁊ scdo gradu. Sz q: solū pmū genus hodie hz prohibitionē: ⁊ q. b. plene tradidit. ē. de ꝓsangui. ⁊ affi. nō dz: hic circa hoc nō ꝓsisto: ergo si psona mihi cōsanguinea ꝓiungat sibi aliā psonā carnali copula psona iūcta ē mihi affinis primo genere affinitatis. si attinens mihi primo genere affinitatis carnali copula se alteri cōmisceat ille attinet mihi scdo genere: si affinis mihi scdo genere aliquā cognoscat illa ē mihi affinis tertio genere. Iz eo gradu. Est igit videre de gradibus. Certū est q̄ affinitas nō hz hodie prohibitionē nisi i pmo genere: ⁊ in illo vsq̄z ad q̄rtū gradū. sed affinitas nō hz suā spālem cōputationem graduū sz cōputant gradus affinitatis ꝓm gradus cōsanguinitatis. Si ergo cōsanguineus tuus cognoscat mulierē si vis scire quoto gradu affinitatis attinet tibi mulier illa: vide quoto gradu ē tibi consanguine⁹ tuus: ꝓm regulas q̄s tradidi i prosia arbore: ⁊ quoto est tibi ille consanguine⁹: toto mulier est tibi affinis ⁊ semper in pmo genere. Nunc formemus arborē: ⁊ i medio arboris sunt q̄tuor cellule ⁊ i pma superiori ponit primus gradus: i scda scdo: in tertia tertius: in q̄rta q̄rtus gradus. Et de his pmo q̄rit quare ponātur i medio fratris ⁊ sororis. Secundo quare non exprimant attinentiā: dicendo primus gradus affinitatis ⁊ sic de singulis. Ad primū dic hoc fuisse vt detur itelligi q̄ affinitas orit ex consanguinitate: ⁊ q̄ ab utroq̄z seu virili ⁊ femineo affinitas ꝯbat. Ad scdm dic attinentiā nō fuisse exp̄ssam vt illa cōputatio graduū ad cōsanguinitatē ⁊ affinitatē referatur: vñ soror ⁊ ff sunt i pmo gradu cōsanguinitatis: ⁊ frat ⁊ vir sororis sunt i pmo gradu affinitatis ⁊ sic de alijs. Deinde a latere dextro dicte linee ponit alia linea quattuor: cellulas cōtinēs: in pma scribit ff: in scda ffis filius: in tertia fratris nepos: in q̄rta ffis pronepos. Ad dorsuz hui⁹ alia linea cōtinens alias q̄tuor cellulas: in qua: pma scribit vror ffis olim relicta: in scda vror filij ffis i tertia vror nepotis ffis: i q̄rta uxor. pnepotis fratris. A latere sinistro sunt alie quattuor cellule: quarum pma soror: secunda sororis filia. tertia sororis neptis quarta sororis proneptis. Ad dorsum harum sunt alie quattuor prima vir so-

R. 64846

Universidad de Deusto Biblioteca

roris olim relictus. scda vir filie sororis: tertia vir neptis sororis quarta vir proneptis sororis. Ponuntur et alie due cellule. vna a latere dextro cōtinens relict⁹ relicte fratris: a sinistris relicta relicte sororis que fm oēs ponuntur ad decorem ꝛ ad demonstrandum genera affinitatis q̄ hodie prohibitionez non hñt. Adhuc hēs duas lineas reflexas quaꝝ vna oritur in cellula fratris: ꝛ terminat in cellula viri sororis: in qua scribit pmum gen⁹ affinitatis. itē alia linea reflexa q̄ orit in cellula sororis: ꝛ terminat in cellula vxor fratris in qua idē scribit. Circa hoc q̄ro q̄re in cellula vxor fratris scribit olim relicta: q... non ponit in alijs cellulis īferiorib⁹ eiusdē linee. ꝛ dic hoc fcm fuisse pp cellulā que ponit ad dorsum illius .q.d. frater habuit vxorem mortuo fratre: uxor ab eo relicta ɔ̄trit cum alio viro: illa demum mortua iste ...lictus a relicta fratris vult ɔ̄here cū sorore: nūqd pōt olim non poterat q: erat ... in secūdo genere ꝛ pmo gradu hodie vero pōt: idez sit repetitum quo ad cellulā viri uxoris. Ad cognoscendum ergo gradus affinitatis ꝛ genus tam p formam arboris q̄ ex pus dictis tolle hāc solā regulā magistralem p carnalem copulā viri ꝛ mulieris īter consanguineos mulieris ꝛ virum ꝛ inter consanguineos viri ꝛ mulierem ɔ̄bitur affinitas primi generis eiusdem gradus cuius est consanguinitas. Quare dicatur in regula per carnalē copulam uiri ꝛ mulieris ꝛ non viri ꝛ uxoris collige ex his que in principio diri. Inter consanguineos mulieris ꝛ virū ꝛ consanguineos viri ꝛ mulierē ideo diri q: inter virum ꝛ mulierem non ɔ̄bitur affinitas sed ipsi sunt affinitatis cā. Itē inter consanguineos viri ꝛ consanguineos mulieris nulla ē affinitas; vnde duo frēs ɔ̄trahūt cū duab⁹ sororibus: pater ꝛ filius cū matre ꝛ filia. Sed est affinitas inter consanguineos mulieris ꝛ ipm virum: ꝛ consanguineos viri ꝛ ipsam mulierem. ş. de ɔ̄sangui. ꝛ aff. q sup his. Primi generis quare dixerim et ex supioribus patuit: ꝛ eiusdem gradus cuius ē ɔ̄sanguinitas: vide hoc ī arbore: nam frater ꝛ soror sunt in pmo gradu cōsanguinitatis. maritus sororis est fratri ī pmo gradu affinitatis. ꝛ sic vxor fratris sorori. ꝛ sic filia sororis est filio fratris ꝛ ipsi fratri in scdo gradu consanguinitatis: maritus eius in secūdo gradu affinitatis ꝛ econuerso. ꝛ sic ī reliqs Unde vir proneptis sororis attinet fratri ꝛ oibus descēdentibus q sunt in arbore quarto gradu affinitatis: ꝛ hoc ideo: q: toto gradu cōsanguinitatis attinet predictis ipsius proneptis: q sunt in arbore ideo diri: q: si pronepos fratris hēret filium ille excederet lineam eq̄litatis. ꝛ sic attinet quinto gradu fm regulas traditas in proxima arbore. Post hoc notandum est illud precise non sequitur. ego ꝛ tu sumus affines. ergo filius quē procreo est tibi affinis. Nam interdum filius meus mutat genus attinentie: q: ego sum tibi affinis ꝛ ipse consanguineus īterdum nil attinet tibi īterdum mutat gradum īterdū nec mutat genus nec gradū. exēplum. si ego ꝛ tu sumus affines p appositionez mei q: s. ɔ̄xi cum consanguinea tua: si ex dicta consanguinea tua filium procreo ille ē tibi consanguineus non affinis. sed si ego maritus cōsanguinee tue ex alia muliere filiū pcreo ille nec est tibi cōsanguineus nec affinis. Si vo tu cōsanguine⁹ vxoris mee filiū pcreas h fili⁹ nō mutat gen⁹ attinētie: q: tu pr es mihi affinis ꝛ ipse affinis. sed si tu ꝛ uxor mea eratis in eq̄li linea. vel ineq̄li ꝛ eras remotior q: tu eras ī tertio. ipsa in scdo vel pmo: tunc ipse fili⁹ mutat gradū: q: tu pat es mihi in tertio gradu affinitatis. ꝛ ipse mihi in q̄rto. Si vo tu ꝛ uxor mea eratis consanguinei in lin..a inequali: sed ꝛ uxor mea erat remotior vt q: ipsa in tertio ꝛ tu in secūdo: tunc filius tuus non mutat genus nec gradum q: tu mihi affinis ꝛ ipse affinis: tu in tertio gradu: ꝛ ipse in tertio gradu. Item no. q istud et non seqtur: ego ꝛ tu sumus affines ꝛ ego non possum accipere filiam tuam ergo nec tu meam q: si habeam consanguineam tuam ī vxorem. tu bene potes contrahere cuz filia mea quā habui ex alia muliere q: affinitas non ɔ̄trahitur inter consanguineos uiri ꝛ cōsanguineos mulieris sed inter uirum ꝛ consanguineos mulieris ꝛ inter mulierem ꝛ consanguineos uiri: ut diri. ꝛ probatur. ş. de ɔ̄san. ꝛ affini. q super his. Sz ego non possum contrahere cū filia tua: nisi forsitan illa excederet quartū gradū vt q: esset in q̄nto. ꝛ est simile fm q diri. ş. in prima arbore circa finē. Nunc queritur an affinitas inter ascendentes ꝛ descendentes habeat perpetuam prohibitionem an extendat tm vsqz ad quartū gradū. Et si teneremus opinionem Hoff. de qua diri. ş. in arbore proxima circa mediuz dicerem⁹ q usqz ad q̄rtū gradum tm. Sz tenēdo ɔ̄riam opinionem dicemus q prohibitio sit ppetua. Dicit n. textus q ita abstinere debemus a consanguineis uxoris ut a proprijs. ş. de consan. ꝛ affi. c. i. xxxv. q. iii. de propinqs. ꝛ. c. eq̄liter. Si ergo īter consanguineos ascēdentes ꝛ descēdentes prohibitio extendit in īfinitum. g inter affines. ad idem insti. de nup. .§. affinitatis. ꝛ dicit lex q tales affines ascendentes ꝛ descendentes habētur loco parentum ꝛ liberorum. ff. de gradi. l. non facile. §. ꝛ retro in fi. Eodem modo posset formari questio de affinibus: quorum vnus est ī primo gradu alter in quinto. sicut in consanguineis diri. ş. in arbore proxima in fine. An aūt liceat diuersis temporibus habere in uxores duas cognatas. s. uxores duorum fratrum: ꝛ an coniuncti olim in gradu prohibito hodie permisso simul manere possint. de hoc uide no. ş. eo. de consan. ꝛ affini. c. non debet. Ultimo queritur ad utrāqz arborem: an prohibitio consanguineorum vel affinium cōiungendorū procedat ex prohibitione diuina an ex humana ꝛ quare facta fuit prohibitio. Breuiter scias q olim propter necessitatē frater necessario habuit ɔ̄here cum sorore: ꝛ cōsanguinei cum ɔ̄sanguineis: unde tunc ī collateralibus non erat prohibitio hoc fuit a principio generis humani ī filijs ꝛ nepotib⁹ ade: hoc etiā fuit post diluuiū ī nepotibus noe. In leuitico uero prohibite fuerūt fere. xij. psone q̄s uide no. ş. de resti. spo. l fas. ꝛ de diuor. c. gaudem⁹. Demum ius positiuū canonicū prohibuit ɔ̄sanguineos ꝛ affines pmi generis coniungi in septimo gradu ꝛ citeriori: que prohibitio postea vsqz ad quartuz gradum est restricta. ş. eo. non debet. reuocatis etiā qbusdam alijs prohibitionib⁹ ut patet. Reuocatio uero fuit ex cā que ibi ponitur. ꝛ. ş. de testi. .c. lz ex quadā p quod patet: q prohibitio partim procedit ex iure diuino: ꝛ partim ex positiuo. Uñ in secūdo gradu equalis linee collaterales ɔ̄here possunt a iure diuino sed non positiuo. Rō uero prohibitionis sumit .xxxv. q. i. §. i. c. i. fuit. n. pp charitatem ampliādā. Nā si ɔ̄herem cū sorore idem esset pater ꝛ socer mater ꝛ socrus: vir ꝛ frater ꝛc. Sed si alium habeo patrem alium socrum numerosius se charitas protenderet: in q̄ vniuersi fideles ꝛ precipue studentes continue perseuerent p gratiam eius q ē benedictus in secula seculorum Amen.

relictus reli	vxor fratris	Frater.	Primus	Soror.	vir sororis	relicta reli
cte fratris	olim relicta		gradus		olim relict⁹.	cte sororis
	vxor filij	fratris.	Secundus	sororis	vir filie	
	fratris.	filius.	gradus	filia.	sororis	
	vxor nepo	fratris	Tertius	sororis	vir neptis.	
	tis fratris	nepos	gradus	neptis	sororis	
	vxor pro	fratris pro	Quartus	sororis	vir prone	
	nepotis	nepos	gradus	proneptis	tis sororis	

Quia preposterus est ordo prius humana subsidia petere vt illis deficientibus diuini fauoris gr̄a postulet. de con. di. i. ois xpianus. in fi. Iccirco ego Io. an. bononiēsis in oibus iuuenis: iter decretoꝝ doctores lz minimus: tamen indignus cupiens huius operis mei fore principium ad inuocationem honorem ꝛ laudem nois Iesu xpi. qd quando recolo flectere debeo genua: saltem corde. ī. de immu. eccle. decet. pri⁹ ad eum inquantum possum humiles porrigo preces: ut non ponderatis humanis demeritis sui sola clemētia ī me sui celestis irrigui: uel regni gr̄am isluat sciētie: ꝛ eloquētie: supplendo defectum: augendo ingenij modulū ꝛ memorie q̄titatem: ut possim scripturaꝝ huius libri veritatem pandere: errores fugare: enigmata reserare: nodos soluere obscura dilucidare: ꝛ dubia declarare. ī. ō reliqui. c. .i. Uel ut sic seruetur et augmentet scientia virtus ꝛ gr̄a in meipso vt iuxta vbum psal. Cū de vtute ambulē in virtutez. de pe. di. ij. dum sanctā. plātetur: edificet: roboret: ꝛ cōseruetur huius iuris scia in mētibus desiderantiū auditoꝝ. xxiiij. q. i. aduocauit. in fi. ut p eā ipsoꝝ honorificata ꝛ ditata sint corpora. ş. de pben. de multa ī fi. ipsorūqz corporū mēbra reddant iusticie seruitura: ut. xlvij. di. oēs. Ut sic erudite sint aīe. ꝛ a deo picte īduteqz iusticia beatitudinē mereant. ō pe. di. ij. illa aīa: ꝛ. c. se. Sit aūt hoc opus memoriale pueris: iuuenes instruat: cum paribus conferat: ꝛ desides excusso negligentie somno. ī. de homi. pro humani. assiduos ꝛ uigilantes reddat ad studiuz: ut sermo meus sintillaz amoris huius scientie in eis inueniēs in illā fluat ꝛ nutriat: ut cum creuerit flāmā dignissimā faciat. de pe. di. ij. si sermo. Laudātes igitur hoc opus melioribus rōnibus roborātes: ꝛ merito reprehēdentes amplector: detrahentibus aūt non resisto: sed velut agnus coram tondente non aperiam os meum. de pe. di. ij. si. n. īquit. ad fi. pme colūne. paratus ab anniculo doceri. xxiiij. q. iij. c. i. Ascribat igit insufficiētie mee qcqd ī hoc opere reprehendendū extitit: me tm reddāt aliqualiter excusatuz cognoscēde veritatis affectus: ꝛ nē debilis amor: quē corde gero fixum ad studiuz ꝛ studētes qbus attrahor ꝛ absolute cōpellor manum ad calamū mittere lz ad id insufficientissimum me cognoscam. Si quid aūt ubi fuerit no. dignum ꝛ utile prius diuine potentie: secūdo reuerēdissimo patri sub cuius vmbra quiesco: ꝛ doctor sedeo: lz indignus: domino Guidoni de abaysio archidiacono bonoñ. ex cuius scriptis ꝛ dictis que non in glosas recipio: sed in textum: ꝛ maxime lectura per ipsum super libro decretorum nouiter compilata: infrascripta collegi. Et lz oīum peritorum huius iuris dicta vel scripta suo iudicio putem esse summissa vt qd approbat approbatū: ꝛ qd reprobat habeatur in singulis reprobatum. filiali tm audacia huius operis scripta sue correctioni subijcio. ꝛ pfiteor me tenere qd approbat: ꝛ non tenere qd reprobat. Et si qua in hoc opere suis dictis uel referiptis essent ɔ̄ria: habere cogito illa pro nō scriptis ꝛ hoc cunctis pateat me reprehendi non posse; ut. xxiiij. q. i. hec est fides. de summa trini. damnamus. in fi.

Sexti libri decretalium cōpilatio illustrata lucubrationibus ꝛ additamentis clarissimi vtriusqz iuris doctoris hieronymi clarij brixiani cum summulis ꝛ diuisionibus dñici de sancto gemi. ꝛ aliorum in locis vbi desunt sūmaria. Io. an.

Bonifacius[a] Episcopus[b] Seru⁹[c] seruoꝝ dei: dilectis filijs[d] doctoribus[e] ꝛ scholaribus[f] vniuersis bonoñ.[g] cōmorantib⁹[h] salutem ꝛ apostolicaz bñdictiōez[i].

Bonifacius eps ea rōne motus qua in principio scdi tertij quarti ꝛ quinti libri decretaliū. Querere non solemus de his. v. vel .vi. que sunt in cuiuslibet libri principio attendenda. sed in principio voluminis sufficit quesiuisse: in principio huius. vi. libri: lz nō idem sit auctor: q̄rere pretermittā: ut sic breuitatis cā ad ea sufficiat remisisse q̄ in principio Gre. compilationis p Ber. notata fuerūt. Et lz antiqua sit rhetoricoꝝ altercatio an salutatio sit pars epistole: id coꝝ disputationi ꝛ solutioni relinquens: hoc proemiū in quattuor diuido partes. In quarū pma salutatio ponit: vsqz ibi sacrosancte. In secūda exordiū: vsqz ibi sane. In tertia narratio vsqz ibi vniuersitati. In quarta cōclusio: usqz ī fi. Primo igit dñs Bonifacius doctores ꝛ scholares morātes bonoñ. salutat ꝛ benedicit. Secūdo exordiēdo dicit q intēdit sollicite circa cōmoda subditorum ꝛ uoluntarie laborat. ꝛ interdum totis noctibus vigilat antiqua iura declarando ꝛ noua condendo: ut ipsorum scandala tollat ꝛ lites reprimat: ad qd se teneri fatetur ex officio dispēsationis sibi credite: eo q preest sancte ro. ecclesie: que a deo prelata fuit cūctis ecclesijs: ꝛ effecta totius orbis magistra. Tertio narrat se a multis reqsitum īstanter vt elucidare deberet: que extrauagātibus editis post cōpilationē Gre. ix. ab ipso vel alijs roma. ponti. teneri: ꝛ que refutari deberent: ꝛ q fuerint auctores ipsarum. Quod efficere desiderans per tres nominatos in lr̄a extrauagātes ipsas fecit diligentius recenseri: quarū multe resecate fuerunt: q: temporales uel iuri ɔ̄rie uel superflue: reliquas in melius reformatas cuz vtilibus cōstitutionibus p ipsum nouiter editis mandauit in unum librum redigi ꝛ sub debitis titulis collocari. Illūqz librum vult adiungi quinqz libris decretalium. ꝛ vocari sextum: cum senarius numerus sit perfectus. Dicit demum q ideo non mandauit has constitutiones in compilatione Grego. sub suis titulis poni q: oportuisset multos libros destrui ꝛ nouos fieri cum maximis laboribus ꝛ expēsis. Quarto cōcludendo mandat ipsis doctoribus ꝛ scholarib⁹ q ipm libruz mature cōpositum quē eis sub bulla trāsmittit affectuose recipiant illo vsuri ī iudicijs ꝛ scholis: ꝛ precipit q vlterius nō recipiant nec p decre. habeāt aliquas constōnes ro. pō. editas post cōpilationē Gre. ix. que ī ipso sexto libro īserte uel ɔ̄ fuate non sint. h. d. proemiū.

a Bonifacius. ex predecessoribus suis eiusdē nominis licet ipse fuerit octau⁹: credo q unicam decre. habuimus. s. ş. de presum. nullus. Et dr bonifacius quasi bona faciens: ꝛ uere est consonans nomē rei prout esse dz. xi. di. cleros. de pben. cum scdm. instit. de dona. §. ē ꝛ aliud. Bonum igitur immo optimū opus fecit nostruz ius cañ. illuminando: ꝛ per declarationes antiquorum iurium: ꝛ per editiones nouoꝝ: ut. ī. seqtur. Sz solent iuuenes dubitare qua rōne mutetur nomen in creatione ro. pon. cuz nominis mutatio prohibita sit. C. de mu. no. l. i. hic enim prius uocabat Benedictus: modo Bonifacius est nominatus. Innocētius. iiij. prius Sinibaldus. Grego. x. prius Theobaldus. Celestin⁹. v. pri⁹ Petr⁹. Respōdet hoc fieri ad ostēdēduz per mutationem nominis factam mutationem hominis: cū. n. prius esset purus homo: nunc uicem veri dei gerit in terris. ş. ut ec. bene. ut nostrum. uel ideo q: ois actio xpi nostra est instructio. ş. ō elec. significasti. ij. q. i. deus oipotens. sed in pmotione Petri mutatum est sibi nomē cum primo vocaret Simō. xxi. di. ī nouo. sed ro. pon. vice Petri gerit. ş. q si. sint legi. p uenerabilē: unde ad ei⁹ instar primeuum mutandū est nomen. Preterea eq̄uum fuit mutationē fieri: q: posset pmotus turpe originale nomen hre. pone exemplum. ş. de elec. p inqsitionem. unde non esset equum ipm illo nomine uocari. Lex aūt de mutatione nominis fraudulenta intelligitur.

b Episcopus. ante ɔ̄secrationē ꝛ coronationez sic scribit. Bonifacius electus eps. ꝛ adde qd dicā in fi. li. sup data. Et quare se uocet epm cum sint in ecclesia dei dignitates epali maiores dubitari solet. dic. ix. ordies in ecclesia. xx. di. cleros. ꝛ. xxiij. di. eps. ꝛ. c. seq. istoꝝ aūt ordinū epalis est maior: q: nullū ipso ē iuenire maiorem vel parem. nō ergo a dignitate sed ab ordine uolens nūcupari se vocat epm: ꝛ est ɔ̄ theologos q dicunt solum esse septem ordines. Dicunt. n. q episcopalis ꝛ psalmistatus non sunt ordines: pro eo q certū officiū circa confectionem eucharistie non est illis ordinibus deputatum: nos iuste cōtra per iura predicta. de hoc. ş. de pur. cano. quotiens.

c Seruus seruoꝝ dei. non simpliciter se dicit suuz: sed seruū seruoꝝ dei: quasi de his que sunt foris nihil ad eū. ij. q. i. multi: vel q: his nō seruit q deo nō seruiunt: sed illos iudicat: his aūt q seruiunt seruit: ut. ī. de offi. lega. officij. uel dic seruoꝝ dei. s. apostolorū petri ꝛ pauli quoꝝ uices gerēdo seruire ipsis dr: uel ex nimia humilitate hoc dicit fm quā negat se vniuersalez papam. xcix. di. ecce. ꝛ submittit se iudicio seculari. ij. q. vij. nos si. ꝛ uolūtarie purgationi. ij. q. v. mādastis. vel dic: ut no. in proemio gre.

d Filijs. quos papa vocet filios: ꝛ quos fratres. dic ut. ş. de cri. fal. q graui. Et lz aliqs episcopus esset studio bonoñ. scholaris vel doctor nō est ppterea rescriptum vitiosum: q: generalius inspicimus: nec est curādū de modico. de cōse. di. ij. reuera. ş. de simo. ꝛ si questiones.

e Doctoribus. doctor dr a docēdo: ꝛ dz esse cautus ne pferat tacenda vel dicenda reticeat. xliij. di. sit rector. in prin. ꝛ dz seipm ꝛ verba sua fm audientium capacitatē ꝛ īgeniū coaptare. viij. q. i. oportet. q. n. ea docet q̄ ab auditoribus ītelligi nō ualēt: nō coꝝ vtilitatē: sz sui ostētationē facit. xliij. di. §. vlt. nec dz esse arrogans sz humilis. de ma. ꝛ obe. c. ulti. nā hz hoc pprium doctrina arrogantiū vt humiliter nesciāt pferre que docēt: ꝛ recta q̄ sapiunt recte ministrare non possint. xlvi. di. c. i. ꝛ doctores uniuersitatē faciūt. ş. de cōsti. ex lr̄is.

f Scholarib⁹. a schola dictis. Priuilegiati aūt sunt scholares ī his q̄ habent .ff. fami. her. l. ea que pater: ꝛ. C. ne fi. pro pa. ī consti. habita.

g Bononie. qd de alijs. dic ut no. ī proemio grego. cōpilationis.

h Cōmorantibus. multi morantur q parū studēt: ꝛ hos forte curialiter reprehendere voluit fm hostien.

i Benedictionem. p benedictionem prelati deuote susceptā venialia remittūtur. ad hec. i. q. i. dem. ꝛ. c. maledicam. ꝛ. c. seq. Sicut per generalē ɔ̄fessionem ꝛ orōnem dñicam. de pe. di. iij. de quottidianis. Per aquā benedictam. de cōse. di. iij. aquam. Per elemosynam ꝛ ieiunia. de pe. di. iij. sane cauendum. Et per eucharistiam deuote sumptam. de cōse. di. ij. cum oē. Per unctionem extremam. ş. de sa. vnc. c. vno ad pr. n. Per deuotam pectoris tūsionem. de pe. di. .i. tres sunt actiones fm Hostien. qui hoc no. de pe. ꝛ re. omnis. ꝛ quod diri

Universidad de Deusto Biblioteca

de remissione venialiũ itelligas vel in eo q non est in mortali: ut no. de pe. di. .i. pfecta. in vlti. glo. mortale. u. fine veniali pōt dimitti. sed nō ecōuerso qꝛ mortale opponitur charitati: ueniale feruori charitatis: sublato vero priori tollitur posterius: sed non econuerso.

a ¶ Sacrosancte. ¶ Exordium: ꝛ iō sacrosancta dr̃: qꝛ ꝯsecrata fuit martyrio apostolorum petri ꝛ pauli .xxi. di. quãuis. xxij. di. c. ij. ꝫ. ō ele. fũdamẽta. ꝛ de relig. c. i.

Sacrosancte[a] romane ecclesie quam imperscrutabilis[b] diuine ꝓuidẽtie altitudo uniuersis dispositiōe incommutabili[c] pretulit[d] ecclesijs ꝛ totius orbis precipuum obtinere uoluit magistratum[e] regimini presidentes sollicitamur curis continuis: ꝛ assidua meditatione urgemur: ut iuxta credite nobis dispensationis[f] officiũ subditorũ cō modis[g]: in quorũ prosperitate uti qꝫ prosperamur[h]: ingi[i] quantum nobis ex alto concessum fuerit sollicitudinis studio intendam⁹. Amplectimur qppe uoluntarie ꝓ ipsorũ qete labores[k]: ꝛ noctes q̄nqꝫ trãsimus insomnes[l]: ut scandala reouocamus ab ipsis. Et quas humana natura nouas semp deproperans edere formas[m]: lites quotidie inuenire conatur: nũc antiquorũ declaratiōe[n]: nunc uero nouorũ editione iuriũ[o] ꝓut nobis ē possibile[p] reprimamus. ¶ Sane[q] cũ post uolumẽ decretalium a feli. re. gre. pa. ix. pre. no. tam prouide[r] q̄ utiliter[s] compilatum nonnulle ab eo[t] ꝛ ab alijs[u] romanis pōtificibus successiue[x] super diuersis dicerent articulis edite decretales: de quarũ aliquib⁹ an decretales existerent: earũ qꝫ auctoribus[y] dubitabatur sollicite in iudicijs ꝛ in scholis. ¶ Nos ad apicem[z] summi pōtificatus superna dispositione uocati: sup hoc cũ istãtia reqsiti a multis ambiguitatem ꝛ incertitudinez huiusmodi dispendium pluribus afferẽtẽ oio tollere ac elucidare: q̄ de decretalibus ipsis teneri: queue deberent i posterũ refutari[a] grã suffragãte diuina ꝓ utilitate publica[b] desiderabiliter affectãtes p uenerabiles fratres nostros Guilielmum archiepiscopũ ebreduneñ. ꝛ Berengarium epꝫ bitereñ. ac dilectũ filiũ magistrũ Ricardum ō senis sãcte ro. ec. uice cãcellariũ[c] iuris utriusqꝫ doctorẽ[d] decretales huiusmodi[e] diligentius fecimus recenseri: ꝛ tãdez pluribus ex ipsis cũ uel tpales aut sibiipsis uel alijs iuribus cōtrarie[f] seu omnino supflue uiderent penitus resecatis reliquas qbusdam ex eis abbreuiatis[g]: ꝛ aliquibus in toto[h] uel i parte mutatis[i] multisqꝫ correctionibus[k] detractionibus[l] ꝛ additionibus[m] ꝓut expedire uidim⁹[n] factis i ipsis: in unũ librũ cũ nonnullis nostris cōstōibus in quibus ad correctionem[o] mox subditorũqꝫ getẽ multa statuunt salubria fruct⁹ uberes deo propitio in domo domini allatura: ꝛ plurima i iudicijs ꝛ extra frequentata dubia deciduntur: redigi mãdauimus: ꝛ sub debitis titulis[p] collocari. ¶ Quem librum. v. libris alijs dicti uoluminis decretaliuz annectendũ censuimus sextum nũcupari ut idem uolumen[q]: senariũ[r] q numerus ē pfectus[s] librorũ illo adiũcto numerꝫ

b ¶ Imperscrutabilis. vñ O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ scie dei quã iperscrutabilia sunt iudicia ei⁹ ꝛ inestigabiles uie ei⁹ ad ro. xi. ꝛ ō pe. di. iiij. si ex bo.

c ¶ Incōmutabili. xxii. q. iii. incōmutabilis. ꝫ. de sum. tri. firmiter.

d ¶ Pretulit. ꝓ illa vba. tu es petrus ꝛc̃. xxi. di. in nouo ꝛ. c. seq. vel pasce oues meas ō ele. significasti.

e ¶ Magistratuꝫ. xxi. di. c. i. ꝛ .ii. ꝫ. de sum. tri. c. dãnam⁹ ad finem. ꝫ. de priui. antiq. C. de sacrosan. eccle. l. iubemus ꝛ. ꝫ. ti. pri. c. vno.

f ¶ Dispensationis. xlij. di. dispensatio.

g ¶ Cōmodis. i his pcipue qbus aiarũ saluti consulit. ꝫ. de pben. c. i. de ꝯsti. c. ul. cum si.

h ¶ Prosperamur. ꝫ. de offi. lega. officij.

i ¶ Jugi. i. continuo.

k ¶ Labores. idem dicit impator i auc̃. diui. ius. subsc. ha. in glo. que est in prin. col. viij.

l ¶ Insomnes. in auc̃. ut iudi. sine quoquo suffra. in prin.

m ¶ Formas. C. ō ve. iu. enu. .l. ij. §. sed qꝛ diuine.

n ¶ Declaratiōe. ut. ꝫ. de elec. statutum. de preben. qꝛ sepe cũ similibus.

o ¶ Jurium. nunc antiquoruꝫ inuocatione verbum clemẽtis .ꝫ. de preben. c. i. cum si.

p ¶ Possibile. h. d. qꝛ natura ē itroductũ plura esse negocia q̄ vocabula. ff. de prescript. ver. l. natura.

q ¶ Sane. narratio.

r ¶ Prouide. C. de no. co. compo. in prima constitutione.

s ¶ Utiliter. di. iiii. erit.

t ¶ Ab eo. ut. ꝫ. de rescrip. c. i. de testi. c. .i. ꝛ. ii. de deci. c. i. de her. c. i. de resti. in integrum. c. i.

u ¶ Alijs. ut per te. ꝫ. videbis.

x ¶ Successiue. ꝛ sicut successiue sic ordinate poni debuerũt: ut ex ordĩatiōe ipsarũ qs prior fuerit pateat: ut i pma ꝯsti. C. de no. co. ꝯpo. qō i hui⁹ libri cōpilatiōe hñ suat: vnde si q̄ decretales greg. ix. ponunt in ti. ille sunt pme: bonifacij semp sunt vltime. Jn decretalib⁹ tñ eiusdẽ auctoris dici solet q h ordo nō semp suat: qō solet pbari. ꝫ. ō of. arch. ad hoc: ꝛ. c. nostrũ. ꝫ. q si. sint leg. cãm. i. ꝛ. ii.

y ¶ Auctorib⁹. sicut erat i decre. greg. ix. i. de resti. in integ. c. i. quã qdam attribuebant alex. iiii. ꝛ idem in similibus.

z ¶ Apicem. idem vbum hẽs. xl. di. non nos. ibi. Quis. n. sanctũ dubitet queꝫ apex tãte dignitatis attollit: alias extollit: ut. ꝫ. de ꝯces. pben. c. ulti. in prin.

ꝛ ¶ A multis. me teste fuit sup hoc reqsitus ab vniuersitate bonoñ. p nuncium suum ad hoc missum: discretum virũ bone memorie dñm Jacobum de castello mansionarium bonoñ. q homũtio erat. i. paruus homo corpore. ꝛ itelligas q magnus fuit in huius iuris scia. Cum proponeret corã papa Bonifacio stans Bonifacius credens genuflexum monebat euꝫ ut surgeret: ꝛ tunc fert Portuẽsem. s. fratrẽ mathe. de aquasparta dixisse ad papã: zacheus est.

ꝯ ¶ Dispendium. coartandum fuit. ꝫ. de prescrip. c. iii.

ꝝ ¶ Teneri. s. inserte in hoc libro: uel reseruate.

a ¶ Refutari. s. que hic iserte vel reseruate nō reperient: ut. ꝫ. in fi. procem.

b ¶ Publica. iiii. dist. erit. in fi. Jo. an.

c ¶ Uice cãcellarium. tunc nunc diaconũ cardinalẽ ti. sancti eustachij.

d ¶ Doctorẽ. hi erant gloriosi non solum doctrina legum: sed etiã experiẽtia rerũ: ꝛ tales debẽt esse iuris cōpositores. C. de no. co. cōpo. in prima consti.

e ¶ Huiusmodi. s. editas post uolumen greg. ix.

f ¶ Cōtrarie. qō in iure repiri nō dꝫ: ut. ꝫ. i ꝓe. gre. ix. ꝛ. C. ō ue. iu. enu. l. tãta.

g ¶ Abbreuiatis. ut est videre i decre. gre. ix. ꝫ. de deci. c. i. que per longiora uerba extrauagabat: ꝛ icipiebat grauem nobis cuias cum si.

h ¶ In toto. ut i decre. Jnno. iiii. q̄ icipiebat: graue nimis. q̄ p breuia vba ponitur ne cle. vel mo. c. ii. ꝛ p decre. que olim icipiebat: sicut dilecti. que per breuia vba ponit. ꝫ. de elec. statutũ. ꝛ in decre. ꝫ. de testa. c. i. q̄ olim icipiebat Jo. frãge pa. exuagãs. Jnn. iiii. marie in tex. ꝛ multe sũt similes.

i ¶ Mutatis. ꝫ. de rescrip. statutum.

k ¶ Correctionib⁹. ut. ꝫ. de here. qcũqꝫ. ad fi. ut ibi dicam. Jo. an.

l ¶ Detractionibus. vt .ꝫ. de rescrip. c. i. ad fi. ꝛ de testibus. c. ij. ad fi. ꝛ dupl'x. ꝫ. de sen. excō. qꝛ periculosum: ut in oib⁹ his dicam.

m ¶ Additionib⁹. ut. ꝫ. de reg. non solũ: vt ibi dicã. idẽ eẽt videre in decre. ꝫ. de pben. si ꝓ clericis pau. ꝛ. ꝫ. de ꝯces. prebẽ. ne captãde v. lꝫ. ꝛ in decre. executor. v. pōt tñ habito respectu ad antiquas vñ tracte fuerũt.

n ¶ Uidimus. ꝫ. de consangui. non debet.

o ¶ Correctionẽ morũ. qꝛ hoc solũ hñ agit vt uita hominuꝫ corrigatur .xxiij. q. v. ꝓdest. ꝛ ipator dicit. Legibus nr̃is mores itendimus corrigere. C. ō se. nup. l. i. ad idem. xlvi. di. c. i. ibi: ne elatis morib⁹ ꝛc̃. ꝛ. ꝫ. ō vi. ꝛ hone. cleri. vt clericorum.

p ¶ Titulis. no. rubricas esse autenticas. ad hoc ō pe. di. i. §. h ãt. ꝫ. ne se. va. c. i. ut ecc. be. c. .i. ff. qō qsqꝫ iur. l. i. iteꝫ no. rubricas de textu. p qō collige scriptorem q promisit textum scribere illas ponere debet.

q ¶ Uolumen. decretalium.

r ¶ Senariũ. alibi dr̃ septenarius numerus est pfectus de pe. di. i. in fi. sũme ꝫ id qō. ꝫ. i glo. se. no. qꝛ pfectus ē numer⁹ senarius q precise cōstat vel resultat: ex oib⁹ partibus suis aliquotis simul aggregatis. so. septẽnarius numerus nō ē pfectus nō ob. glo. prealleg. summe qꝛ itelligit ibi: pfectus. i. multis similibus ꝯprobatus in quãtitate numeri septẽnarij de quo potes videre multa exẽpla de .cele. mis. c. i. in glo. fi. hieronymus clarius brix.

s ¶ Perfectus. ut. xxv. q. iiii. c. uno. sex. n. etatibus mũdi generatio ꝛ hominis status finit ut ibi: pma. n. etas i hoie ē ifantia q̄ durat vsqꝫ ad. vii. an. Secũda pueritia vsqꝫ ad. xii. uel. xiiii. Tertia adolescẽtia vsqꝫ ad. xxv. Quarta iuuẽtus vel virilis etas usqꝫ ad qnquaginta. Quinta senectus vsqꝫ ad. lxx. Sexta abinde: ꝛ dr̃ seniũ aliaꝝ etatũ termin⁹. C. de sacrosan. eccle. vt iter diuinũ. sic ꝛ sex generatiōes mũdi. Quaꝝ pma vsqꝫ ad noe. Secũda usqꝫ ad abraã. Tertia vsqꝫ ad dauid. Quarta usqꝫ ad transmigratiōnẽ babylonis. Quinta usqꝫ ad aduentũ xp̃i. Sexta vsqꝫ ad finẽ seculi. est aũt ad hoc si. ꝫ. de ꝯsan. nō dꝫ. de cō. di. iiii. de trina. sed lꝫ sint hoc iste similitudines nō tñ iferũt ipm senariũ numeꝝ fore pfectũ. vnde dic sm arithmeticos q̄ttuor esse generatiōes numerorũ. Prima q̄ icipit ab uno ꝛ durat vsqꝫ ad. x. ꝛ dr̃ ista numeroꝝ monadicorũ a mona qō ē vnũ .xvi. q. i. placuit. ij. qꝛ ab vno icipit. Scđa dr̃ decadicorũ a decade qō est decẽ. ꝛ durat usqꝫ ad centũ. Tertia dr̃ cẽtedicoꝝ ꝛ icipit a cẽtũ ꝛ durat usqꝫ ad mille. Quarta dr̃ milledicoꝝ. a mille icipiẽs ꝛ durat vsqꝫ in infinitũ. Ex his q̄ttuor generib⁹ numeroꝝ est reperire alios pfectos paucos tñ alios impfectos. Ex iperfectis ē repiri alios minutos: alios abundantes. Dr̃ aũt numerus pfectus q ꝯstat vel resultat pcise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis. Est ergo uidẽdũ q̄ sint ptes aliquote: ꝛ sunt ptes aliquote q̄ aliquotiẽs sumpte reddũt suũ totũ pcise. i. nō plus nec minus. uide hoc i senario q ē pmus pfectoꝝ ꝛ solus iter monaticos pfectus. nã sex vicib⁹ vnũ sex sunt ter duo sex sunt: bis tria sex sunt. ab inde nō sunt ptes aliquote: qꝛ q̄ttuor aliquotiẽs sumptũ faceret. viij. vł plus q̄ oẽs partes aliquote sunt hec: unũ duo. tria. sed vnum duo tria faciunt sex ergo senarius numerus ē perfectus secũdum diffinitionẽ supiorẽ q̄ hꝫ q numer⁹ perfectus resultat pcise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis: vide in alio numero perfecto: i genere. n. decadicorum ali⁹ ꝛ solus nume-

comprehendens pfectã i reb⁹ agẽdis formã tribuat: ꝛ in morib⁹ disciplinã. Nec sine[a] cã morẽ predecessoꝝ[b] nroꝝ: q cũ ꝯstōnes aliquas ꝓmulgabãt[c]: nouiter eas mandabant sub ãtiquaꝝ serie situari: omisimus in hac parte suare. hec. n. fecimus ne īfinitos[d] libros destrui: ꝛ alios nō sine maximis dispendijs laboribus[e] ꝛ expensis ō nouo fieri oporterꝫ. ¶ Uniuersitati[f] vr̃e igit p apostolica scripta mãdam⁹ quatenus librũ hmōi cum multa maturitate[g] digestũ quẽ sub bulla[h] nostra uobis trãsmittimus: prōpto suscipientes affectu eo vtamini de cetero[i] i iudicijs ꝛ i scholis[k] nullas alias preter illas que inserunt: aut spãliter reſuant[l] i eo decretales aut ꝯstōnes a quibuscũqꝫ nr̃is pdecessorib⁹ ro. pō. post editionẽ dci uoluminis[m] ꝓmulgatas recepturi ulteri⁹: aut pro decretalib⁹ habituri.

Rũica de summa trinitate ꝛ fide catholica.

Gregorius. ix. in generali concilio lugduneñ.

¶ Spũs sanct⁹ eternaliter a pr̃e ꝛ filio tãq̃ ab uno principio ꝛ unica spiratione procedit. h. d. Joã. an.

Fideli[n] ac deuota ꝓfessiōe[o] fatemur: q spũs scũs eternaliter[p] ex pr̃e ꝛ filio[q] non tãq̃ ex duob⁹ pncipijs: sꝫ tãq̃ ex uno pncipio: nō duab⁹ spirationibus: sed unica spiratione ꝓcedit. Hec ꝓfessa est hacten⁹ predicauit ꝛ docuit[s]: hoc firmiter[t] tenet ꝛ pdicat: ꝓfitet ꝛ docet sacroscã ro. ec. mater oiuz fideliũ[u] ꝛ magistra. hoc hꝫ orthodoxorũ[x] patrũ[y] atqꝫ doctorũ[z] latioꝝ pariter ꝛ grecorum icōmutabilis ꝛ uera snĩa. Sed qa nonnulli pp irrefragabilis premisse ueritatis ignorantiaꝫ[a] i errores uarios sunt ꝓlapsi. Nos huiusmodi erroribus uiã precludere[b] cupiẽtes hoc sacro approbãte ꝯcilio dãnam⁹[c] ꝛ reprobamus oẽs q negare ꝑsũpserint eternaliter spiritũ sãctũ ex pr̃e ꝛ filio ꝓcedere: siue ēt temerario ausu asserere[d]: q spũs sãctus ex pr̃e ꝛ filio tãq̃ ex duob⁹ pncipijs ꝛ nō tanq̃ ex uno procedat

rus ē pfectus. s. xxviij. tolle ptes. s. dimidiã ꝛ circa. ff. de vb. sig. nomẽ: qꝛ vltra dimidiã nō eẽt repire aliquotas: ut. ꝫ. dixi. xiiij. ē pars aliquota: qꝛ bis sumptũ fa. xxviij. xiiij. xij. xi. x. ix. viij. nō sunt ptes aliquote ō. xxviij. qꝛ aliquotiẽs sumpte nō iferunt pcise suũ totũ sꝫ plus vel minus. nã. xiiij. bis sumptũ fa. xxvi. ter sumptũ fa. xxxix. ꝛ sic pl⁹ uel minus. ꝛ sic de singulis .vij. ē ps aliquota: qꝛ q̄ter sumpta ifert suũ totũ. vi. ꝛ. v. nō sunt ptes aliquote. iiij. vo ē ps aliquota: qꝛ septies sũptuꝫ ifert suũ totũ tria nō est pars aliquota sed duo ꝛ unũ hñ sunt ptes aliquote: qꝛ. xiiij. uicib⁹ duo facit. xxviij. ꝛ. xxviij. vicib⁹ vnũ fa. xxviij. q̄ restat q oẽs ptes aliquote de .xxviij. sũt. xiiij. vii. iiij. .ij. ꝛ. i. sꝫ ex his aliquotis simul aggregatis resultat pcise totũ: qꝛ. xiiij. .vii. iiii. ii. ꝛ. i. faciũt. xxviii. q̄ sm diffinitionẽ supiorẽ. xxviii. est numer⁹ pfect⁹: ꝛ sic ēt de aliis pfectis. ꝯputaui aũt ō isto vt meli⁹ itelligeret dcm de senario. ꝛ ex ipfectis dixi q alii sũt diminuti de qb⁹ solet pōi exẽpluꝫ i octonario tres. n. sunt ptes aliquote de octo. s. .iiii. ii. ꝛ vnũ faciũt. vii. ꝛ sic ē ipfect⁹ diminut⁹. vide in q̄ternario cuius due sũt ptes aliquote. s. .ii. ꝛ unũ: qꝛ bis. ii. iiii. ꝛ q̄ter vnũ. iiii. sꝫ duo ꝛ. i. faciũt tria: q̄ ē q̄ternari⁹ numer⁹ ipfect⁹ diminut⁹. ꝛ vide i. ix. cui⁹ ẽt due sũt ptes aliquote. s. tria ꝛ unũ: sꝫ. iii. ꝛ. i. faciũt q̄tuor: ꝛ sic ē ipfectus diminut⁹. Jn ipfecto abũdãti solet exẽplũ poni i duodenario cui⁹ aliquote sunt. vi. iiii. iii. ii. ꝛ. i. sꝫ iste aliquote simul aggregate: reddunt plus q̄ totũ. s. xvi. ergo ē ipfect⁹ abũdãs. unde in. xx. cui⁹ partes aliquote sunt. x. v. iiii. ii. ꝛ. i. q̄ simul aggregate reddũt plus q̄ totum .s. xxii. ꝛ sic ē numerus ipfectus abũdãs. hec late clare ꝛ cōputãdo posui: ut bene itelligat hoc qō nō est de materia iuristarum.

a ¶ Nec sine. antipofora: rñdet. n. tacite qōni qua q̄ri posset q̄re nō mãdabat istas decre. poni in antiqua cōpilatione gre. sub suis titulis.

b ¶ Predecessoꝝ. inno. iiij. ꝛ greg. x. scripserũt. n. hi i proemiis suis doctorib⁹ ꝛ scholarib⁹ vt decre. q̄s mittebãt sub suis ti. ꝓut exꝓmebat i ipsis iseri facerẽt. unde qdã faciebãt ipsas scribi i fine titulorum compilationis Gre. ꝛ isti seruabãt mandatũ: qdam faciebant de eis volumina: ꝛ isti nō seruabant mandatum ipsorum ut hic patet.

c ¶ Promulgabãt. leges istituunt cum ꝓmulgant. iiii. di. §. leges.

d ¶ Infinitos. oẽs. s. editos ante huius libri cōpilationem.

e ¶ Laborib⁹. no. marios labores esse in libris scribẽdis: ꝛ ē ꝫ scholares q semp dũ sunt i studio faciũt scribi libros dũ laborare deberẽt ad studiũ laborib⁹. n. talib⁹ ꝛ expẽsis pcendũ ē. de do. ꝛ cō. finem. Jo. an.

f ¶ Uniuersitati. conclusio.

g ¶ Maturitate. qō fieri dꝫ ut. xxxv. q. viii. aplice. ꝫ. ō fsc. ad audiẽtiã. i.

h ¶ Bulla. alias nō creditur mandatum principis: ut. xcvii. di. nobilissimus: ubi de hoc: ꝛ. C. de man. prin. l. una.

i ¶ Decetero. ꝯstō q̄ respicit futura: qd de pẽdẽtib⁹ dicã. ꝫ. de elec. lꝫ canō. qñ icipiãt ligare ꝯstōnes hui⁹ sexti li. dicã i fi. sexti li. sup data.

k ¶ Scholis. hoc expone: ut no. in proemio Gre.

l ¶ Reseruant. sicut decre. exiit q seminat. reseruata. ꝫ. de vb. si. ꝛ ꝯstōnes oẽs edite sup negocio heretice prauitatis nō ꝯrie ꝯstōnib⁹ hui⁹ libri sexti: ut. ꝫ. de heret. c. vlti. in fi. itẽ posset dici de reuocatoriis de qb⁹. ꝫ. de pbẽ. .c. pe. ꝛ antepe. ꝛ de con. preben. c. vlti. Jo. an.

m ¶ Uoluminis. s. cōpilatiōis gre. ix. ꝛ sic uides hodie p hũc finẽ q decre. de fi. istru. pastoralis. nō hꝫ locũ i decretalib⁹ editis post cōpilationeꝫ gre. ix. ꝛ añ hunc librũ: sꝫ posset hr̃e locum i decre. bonifacii editis post cōpilationẽ hui⁹ sexti: ꝛ in oibus p eum vel eius successores edendis.

Rubrica ō sum. tri. Hui⁹. vi. li. rubrice iudicio meo continuãde nō sunt rō. qꝛ sm hoc q occurrebãt aliq̄ addenda: mutãda: detrahẽda: vel corrigẽda. sic addita: mutata detracta uel correcta fuerunt habito respectu ad cōpilationẽ antiquã: ꝛ ipsius rubricaꝝ hic ordine retẽto. si nihil i titu. volebat addere vel mutare illo omisso transibat ad sequẽtes: vñ sm rei veritatem decre. huius libri i cōpilatione antiqua debebãt sub suis titulis collocari: sed omissum fuit ex causa: vt. ꝫ. in proemio ver. nec sine causa: de istius tamen rubrice continuatione ꝛ materia dic ut no. her. ꝫ. eo. titu.

a Fideli. ¶ Errore grecoꝝ q dicebãt spm̃ scm̃ ꝓcedere a solo pr̃e: extirpato p canones. de cō. di. v. c. pe. ꝛ vlti. adhuc qdã in errores alios icidrũt negãtes spiritũ scm̃ eternaliter ꝓcess̃ sse a pr̃e ꝛ filio alijs dicẽtib⁹ q ab utroqꝫ ꝓcedebat: nō tãquã ex vno prin. sed tãquã ex duob⁹ pricipijs ꝛ duabus ispirationib⁹. greg. x. in generali cōcilio lugduñ. primo ponit cōfessionem suam quã etiam dicit sancte romane ecclesie catholicoꝝ patꝝ grecorũ doctorũ ꝛ latinoꝝ obseruantiã ꝛ doctrinã. s. q spũs sanctus eternaliter a patre ꝛ filio: ꝛ tãquã ab uno principio ꝛ vnica spiratione ꝓcedit: demũ reprobãdo dãnat oẽs q pmissa negant uel cōtrariũ aserere presumpserint. scđa ibi: sꝫ quia.

n ¶ Fideli. ꝫ. eo. firmiter: ꝛ. ꝫ. ō here. dubius. ꝛ est simile. C. de his q ad eccl. cōfu. l. fideli ꝛ dic fideli quo ad mẽtem: deuota quo ad exteriores act⁹. q. .d. humili: ad hoc. ꝫ. de imu. ecc. decet.

o ¶ Professione. i. cōfessiōe.

p ¶ Etern. s. nam ē pater generãs: filius nascẽs: spũs sanctus ꝓcedẽs pariter ab utroqꝫ absqꝫ initio semp pariter ac sine fine. ꝫ. eo. firmiter circa pri. de cōse. di. iij. c. vlti. C. de sum. tri. in epistola iter claras: sꝫ opponitur: trinitas ē vnum vniuersorũ principiũ ut. ꝫ. eo. firmiter. ergo nō ē ibi eternitas: qꝛ eternũ vere sine principio: sine fine. sol. ē principium principiãs nō principiatũ: ut referat pricipiũ ad res creatas: nō ad ipsam diuinitatem.

q ¶ Et filio. cōfundit hic error grecorũ dicentiũ spũm sanctuꝫ a solo patre ꝓcedere. Mouebant auctoritate euãgelica. Jo. xvi. ibi. Spũs sanctus q a patre ꝓcedit. item i symbolo apud eos hec dictio simpl'r cōtinet: qui ex patre ꝓcedit. Nos addimus filioqꝫ: ad idem lex. C. de sum. tri. l. ii. vbi dr̃ spũm sanctum quem ex summo rerum parẽte spamus ꝛc̃. sed ad hoc ꝛ similia rñdetur q expressio pr̃is nō excludit filiuꝫ: imo potius icludit cum ipoꝝ opera iseparabilia sunt. xxviii. q. i. sic enim. de cō. di. iii. c. vl. vnde cum pr̃ ꝛ filius sint una essentia: substantia seu natura: ut i pre. decre. firmiter nō pōt ab uno solo ꝓcedere. nec sum⁹ excōicati vt dicebãt greci: addẽdo i symbolo filioqꝫ: qꝛ illud potius ē declarare q̄ addere. ꝛ adde qō no. de cō. dist. v. c. pe. sed obicit ad hãc ꝯstitutioneꝫ q sit supflua: ex eo q hoc idẽ dictum fuerat. ꝫ. eo. firmiter. ibi spũs sanctus pariter ab utroqꝫ ꝛc̃. sꝫ dic q hic expressiũs modum ꝓcessionis apit dicẽs q nō tãq̄ ex duob⁹ ꝛc̃. preterea hic dãnat aserendo vel negãdo ꝯtrium sentientes.

s ¶ Docuit. no. q in his q̄ sunt de fide catholica ꝛ ei⁹ articulis necessario tenet debemus: ꝛ sequi qō tenet ꝛ sequitur romana ecclesia: al's essemus heretici. ꝫ. c. ti. c. i. ꝛ. ii. sed in aliis nō habem⁹ necessario seq ꝛ tenere qō seqtur: nisi sequat et doceat. xi. di. nolite. vbi de hoc. xii. di. nouit. xxxi. di. al'r de cō. di. iiii. de trina. in una. n. fide nil officit sancte ecclesie ꝯsuetudo diuersa: ut ibi.

t ¶ Firmiter. ꝫ. e. firmiter.

u ¶ Fidelium. de his q̄ sunt foris nihil ad nos. xi. q. iii. iter vba. ii. q. i. multi de diuor. gaudemus lꝫ ab eis expediat bonum hr̃e testimonium: ut ibi: ꝛ. viii. q. i. lꝫ ergo. ꝫ. de san. vn. c. vno. §. ad exhibẽdum. xi. q. iii. nō sunt. xii. q. i. nolo.

x ¶ Orthodoxoꝝ. i. catholicorum.

y ¶ Patrum. xv. di. c. i.

z ¶ Doctoꝝ. quorũ est ordo precipuus in ecclesia. ꝫ. de hereti. cuꝫ ex iniuncto. §. cum igitur. ꝛ per doctores predicatores ꝛ prelatos itelligas. xliii. di. c. i.

ꝛ ¶ Latinorum. ut augustini: hieronymi: ambrosii: ꝛ gregorii. xx. di. de libellis xv. di. sancta. ꝫ. de reliqui. c. i.

ꝯ ¶ Grecorũ. aliquoꝝ: ut Joãnis chrysostomi. cyrilli: athanasii: didimi: ꝛ ephesini concilii patrum. greci. n. ꝯrium dicunt: ut. ꝫ. dixi vel dic sm Guil. q in hoc generali lugduñ. conci. greci qō hic dr̃ fuerunt publice professi: ꝛ symbolum cuꝫ adiectione al's filioqꝫ: ibi publice cantauerunt de mandato iperatoris ꝛ ecclesie grecoꝝ: utinam corde credant. xxiii. di. psalmista.

ꝝ ¶ Uera. al's posset i melius cōmutari. xxxv. q. ix. apostolice: ꝛ. c. seq.

a ¶ Ignorãtiã. q̄ cunctoꝝ erroꝝ ē mr̃: ut. xxxviii. di. ignorãtia. nec i his excusat ignorãtia. nã ignorans ignorabit: ut ea. di. q ea. ad idẽ. xvi. q. i. si cupis. xxii. q. .ii. i qbus: ꝛ. c. se.

b ¶ Precludere. ut. lxxxiii. di. error. ꝫ. de spon. iter opera.

c ¶ Damnamus. ꝫ. eo. damnamus. ꝛ dic dãnamus ꝛ reprobam⁹. i. reprobando damnamus.

d ¶ Asserere. ꝫ. dixi negare: qd si qs nec negat nec aserit sed tacẽs sic sentit uidetur non teneri: qꝛ tacere ē preter ista duo. xxii. q. ii. ne qs. ꝫ. de reg. iuris is q tacet ꝛ. ff. eo. l. q tacet. sol. lꝫ non ex vbis: tñ ex mẽte iudicatur hereticus. de heret. c. i. .xxiiii. q. iii. heresis: ꝛ. c. hereticus: ꝛ deus audit i corde: ut. xvii. q. i. §. si ergo. ꝛ cor iterrogat. xiiii. q. v. si qd: ꝛ. xv. q. vi. c. i.

Universidad de Deusto Biblioteca

[L]Icet. Diuidit qr duo facit p̄mo similitudinē ỉprobat rōnem reddens ꝛ casum soluit: duas modificatiōes ponēs. scd̄a ibi ipsis. do.
Romanus. vocantur interdū epi marimi pōtifices. xxi. di. cleros. solus uero papa summus: uel romanus pontifex appellatur: ut hic. xxiij. dist. in noīe. j. ti. pri. si gratiose: de sen. ex. si summus. in cle.
b Iura. no. ex hac lr̄a rōnes q̄liter aliud in iuribus: aliud in rescriptis: ut p̄mū ius tollaꝛ p s̄m ꝯrium: sed nō primum rescriptū p scd̄m: nisi de illo fiat mētio. s. de rescrip. ceterum.
c Ipse. C. de testa. l. oīum. ꝯ. xxiij. dist. ꝑterea: ꝛ. xxx. q. iiij. qd̄ aūt. vbi non recoluū orbanus eius qd̄ predecessor leo ꝓhibuerat. sol. vt in predicto. c. preterea notatur.
d Priorem. posteriori directe cōtrariam.
e Reuocare. de cō. di. i. c. uasa. de cog. spi. c. i. ff. de legi. l. n̄ ē nouū. in legib⁹ ergo ꝯrijs stamus vltime. idē in testamētis. xiij. q. ij. vltima voūtas de cele. mis. cū marthe. ff. de leg. i. si mihi. rō ē utrobiqꝫ: qr vtrūqꝫ pendet ex uoluntate vni⁹ tm̄. in his aūt q̄ p̄dēt ex uoluntate duoꝝ dic ut diri. j. de reg. iur. q prior. ꝛ qd̄ de testō diri. s. ꝙ vltimo stamus: ītelligas ēt si i. ipso de p̄mo nō fiat mētio. fallit in duob⁹ casib⁹. s. si primū testm̄ factū sit īter liberos. C. de testa. auꝛ. hoc īter liberos: ꝛ cum ipse testator legem testandi sibi dixit sic: si fecero aliud testm̄ nō valeat: qr tūc secūdū faciendo opꝫ ꝙ faciat mētionē p̄mi. ff. de lega. iij. l. si qs in prin. Jo. an.
f Noscaꝛ. est ꝯ. s. de rescri. nōnulli: ꝺ eta. ꝛ q̄li. eā te. s. de capel. mo. ex pte. j. de exces. pla. c. uno: ꝛ. xxv. q. ij. rescripta: ꝛ. l. oēs q̄ est. C. si ꝯ ius ul' uti. pu. l. vl. ꝛ ibi de hoc. dic p̄dicta iura nō eē ꝯtraria illa. n. de rescrip. datis ꝯ legē loquunꝛ q̄ nō valēt nisi in ipsis fiat mētio de lege: ꝛ marīe cū ibi cadit error facti: ut in. c. nōnulli. hic de scd̄a lege loqtur q̄ primaꝫ tollit directe ꝯriam: lꝫ de illa nō faciat mētionē: ꝛ potuit esse rō: qr maturius ꝛ deliberatius fit legis ꝓmulgatio q̄ rescripti ꝯcessio. ad hoc. s. in ꝓemio huius libri i fi. in rescripto ēt dicim⁹ ꝙ si ꝯstaret de certa scīa p̄ricipis valeret rescriptū ꝯ ius elicitū: ut i ꝯtrarijs notaꝛ sꝫ prima facie p̄sumiꝛ p īportunitatē obtentū: uñ expectari solet scd̄a iussio: in auꝛ. vt nulli iudi. §. hec ꝺo iubem⁹. col. iij. in auꝛ. de iudi. §. oēs aūt. col. vi. ꝛ si rescriptum concedit aliqd ꝯ ius: iam in eo mutat nomē rescripti: ꝛ dicendū est p̄uilegiū. iij. di. p̄uilegia: de ꝺb. si. abbate. item ꝯ: qr antiqori iuri standū est. xxij. q. ij. hoc ipsum: ꝛ. l. di. dño sancto. in fi. dic ut ibi in glo. pe.
g Qr. diuersitatis ratio.
h Singulariū. no. qr p hoc pꝫ ꝙ generalē ꝯsuetudinē bñ tollit noua ꝯstō principis: ꝛ merito: qr illius legis ꝓmulgatio alias supflua ꝛ inutilis eēt: sed i singularib⁹ secus: qr lꝫ lex nō hēat locū bonoñ. hēbit locū mutine padue ꝛ locis alijs.
i Cum sint. ratio rationis.
k Facti. nō. n. reuocat q̄ ignorat: ignorat aūt q̄ sunt facti: ꝛ puto p hāc lr̄aꝫ terminatā qōnē illā qua queriꝛ: an noua cōstō reuocet statutū epi ꝯriū quo solum cauebaꝛ ius cōe. pone in terminis decre. de eta. ꝛ q̄li. ꝑterea. q̄ quātū ad p̄sentationes patronoꝝ ē hodie reuocata p decre. j. de insti. c. ij. Nunquid sublatū erit statutū epi quo illud simpliciter cauebaꝛ: qd̄ dicit decre. preterea. Eodē mō pōt poni exemplū de decre. s. de ꝯcess. p̄ben. accedēs: ad decre. eo. ti. c. ij. ꝛ de decre. de cēsi. romana ꝛ. c. erigit ad decre. eodē ti. felicis: dico aūt ꝙ sicut sublatū ē ius cōe. ita ꝛ statutū qd̄ simpl'r ꝯtinebat ius cōe: cum illud non sit facti: nec consistat in facto: īmo sit iuris ꝛ ꝯsistat in iure: ꝛ facit qd̄ no. inno. ꝛ Host. ꝛ moderni. s. de rescrip. c. i. vbi no. ꝙ de rescripto uel priuilegio qd̄ simpl'r ꝯtinet ius cōe in secūdo p̄uilegio uel rescripto nō est necesse fieri mētionē: ꝛ si ꝯtrariū diceremus iā epi possent tollere ptātē sūmo pontifici tollēdi iura i dio. suis statuēdo simpl'r q̄ iure cauenꝛ. itē probo id euidentissima rōne. ista decre. eqparat ista duo: ꝯsuetudines ꝛ statuta singularia: sed iam seq̄reꝛ ꝙ oīuꝫ iuriū correctio vel mutatio eēt inutilis. dicā. n. ꝙ lꝫ reuocatū sit ius cōe: tm̄ consuetudo p̄scripta q̄ seruatuꝫ fuit ius cōe reuocata nō sit eadē rōne qua id dicimus de statuto: ꝛ id eēt absurdum. item non possumus dicere ꝙ statuta continētia ius cōe sint singulariū ꝑsonarū qd̄ reqrit hec decre. item si papa tollit suā constōnē qd̄ ē plus: multo fortius constitutionē īferioris idē dicētē qd̄ est minus: ad hoc optime facit de fi. instru. pastoralis: ubi dꝛ ꝙ si decre. extrauagās consonat iuri cōi: iudicari dꝫ s̄m ipsaꝫ qr ius ē. idem igiꝛ dicam i locali statuto: ꝙ si cōtinet ius cōe sublato iure tolliꝛ statutū: qd̄ ius cōe est. Si igiꝛ ꝯsuetudo ꝛ statutū singularia sint: ꝛ ꝯsistant i facto: ꝛ sint rationabilia: nec expresse reuocentur: eis non derogatur p constitutionē nouiter editam: alias secus. h. d. decre.
l Ignoraꝛ. s. ut eccle. bñ. ut nostrū.   m Ipsis. s. ꝯsuetudinib⁹ ꝛ statutis
n Rōnabilia. vtrū ꝯsuetudo sit rōnabilis necne: relinquēdū ē iudici: cum nec certa regula tradi posset s̄m Host. q hoc no. i summa de ꝯsue. §. qd sit ꝯsuetudo. ꝺ. ꝯsuetudo ē vsus. ꝛ bñ dicit rōnabilia: qr hoc solum qd̄ rationabile est defendit eccl'ia. xxiiij. di. c. ul. ꝛ. lxxi. di. si q fine. de rōnabili aūt cōsuetudīe pone exēpla. j. de cōsue. c. iij. ꝛ. iiij. s. de ꝯsue. cū dilectus. ꝛ facit qd̄ dicam. j. de elec. ex eo quod in fi.
o Expresse. j. de ꝯsue. c. i. ꝛ. ij. de elec. qr sepe: ꝛ. c. cū nō deceat. in qbus reuocanꝛ ēt priuilegia ꝛ statuta. de de. nō resi. c. uno. j. de censi. quāquā de pen. ꝛ re. c. ij. ꝺ bigaꝫ. c. uno de ca. mo. c. uno cū si. q̄ oīa nō uidentur cōpetentia exēpla cū illa nō essent rōnabilia: qd̄ verū pōt dici hodie: qr ius resistit. hēs exempla hodie circa ꝯsuetudines de eta. ꝛ quali. vt hi q. in fi. cum suis concordantijs.
p Derogare. ꝯ. ff. de sepul. uio. l. ij. §. diuus sol. illa lex mltis modis ītelligiꝛ: ut ibi no. ꝛ. ff. de legi. l. de qbus. sed in quantuꝫ dicere videꝛ ꝙ ꝯsuetudo vel statutū p̄cedens legē tollaꝛ a lege: dici pōt hoc uex cū princeps hoc ītendit: ut no. ber. se ītelligere illā legē. s. de fi. istru. pastoralis in gl. i. in fi. q̄ solutio approbaꝛ p hanc decre. reprobaꝛ aūt hic opi. hostien. qꝫ hūc ter. no. in sum. de cōsue. §. ꝛ ꝺ virtute. ver. sed speciale est.

Rubrica de constitutionibus.

BOnifacius. viij.

Noua cōstō p̄ncipis tollit p̄mā contrariaꝫ quāuis id nō exprimat Spāles ꝯsuetudies ꝛ statuta rōabilia n̄ tollit: nisi id exp̄mat. io. an.

[L]Icet ro. po. q iura oīa i scrinio pectoris sui censetur habere: ꝯstitutiōeꝫ ꝯdēdo posteriorē: p̄orē quanuis de ipsa mētionē nō faciat: reuocaꝛ. noscatur. qr tñ locoꝝ ꝛ ꝑsonaꝝ singulariuꝫ cōsuetudines ꝛ statuta: cū sint facti ꝛ i facto ꝯsistāt: pōt ꝓbabil'r ignorare. Ipsis dūtn̄ sint rōabilia p ꝯstōneꝫ a se nouiter editā: nisi expresse caueatur i ipa nō itelligiꝛ in aliquo derogare.   IDem.

Duo sūt dcā. Primū ꝙ statuta ordinarioꝝ nō ligant probabil'r ignorātes. Scd̄m ꝙ statutū epi extra suā diocesim subditum non ligat. Jo. an.

[V]T aiaꝝ picul' obuieꝛ: sniis p statuta quorūcūqꝫ ordinariorū platis: ligari nolum⁹ ignorātes. Dūtn̄ corū ignorātia crassa nō fuerit aut supina. Statuto epi quo in omnes q furtuꝫ ꝯmiserint excōicatiōis snia ꝓmulgatur: subditi eius furtum extra ip̄us dioc. ꝯmittētes minime ligari noscunꝛ. Cū extra territoriū ius dicenti nō pareatur impune.

Rubrica de rescriptis.

GRegorius nonus.

Rescriptum ipetratū ab excōicato ē ipso iure nullū ꝛ idē secutū: nisi i cāꝫ excōicatōis uel appellatiōis. h. dicit.

[I]Pso iure rescriptum uel ꝑcessus p ipm̄ habit⁹ nō ualeat: si ab excōicato sup alio: Quaꝫ excōicationis uel appellatiōis articulo fuerit impetratum.

IAnno. iiij. in concilio lugduñ.

Per clausulā qdā alij p̄nt soli qttuor ꝯueniri: quoꝝ noia in primo citatorio exp̄manꝛ: ne uariationi sit locus. Jo. an.

[Q]Vm i multis iuris articulis īfinitas reprobeꝛ: ꝓuide duximus statuēdū: ut p illā generalē clausulā: qdā alij q̄ frequēter in lr̄is nr̄is isꝛ: ultra tres uel quattuor i iudiciū nō trahanꝛ. Quorū noia i p̄mo citatorio exp̄matꝛ ipetrator: ne locus fraudi forsitā relinq̄tur: si circa ea possit libere uariari.   IDem in eodem.

Si actor ꝯtra reuꝫ sup plurib⁹ ꝑsonatib⁹ lr̄as impetrat ad diuersos nō ualēt littere nec ꝑcessus earū ꝛ reo ꝯdemnabiꝛ in expensis ꝛ idem in reo conueniente ue reconueniente actoreꝫ eodē durāte iudicio. hoc dicit. Jo. an.

[V]T animarū. In prima ponit dictū cui determinationem subdit ibi: dūtn̄. in scd̄a. soluit dubiū ꝛ rōnem subdit ibi: cū ex. do. hec decre. edita fuit ad declarationē decre. de sen. exc. a nobis. i. ꝛ eius qd̄ ibi no. Jo. an.
q Aiarū. ad idē de iureiur. c. i. ꝛ de sepul. c. i.
r Sniis. q̄ ligāt aīam ut locū hēat prima rō: ꝫ idē in alijs sententijs q̄ penas tpales īferūt. p. l. ff. de decre. ab or. fa. l. vl. vbi hēs ꝙ municipali statuto nō ligaꝛ ignorās: sed sciēs tm̄: ad hoc. C. de testa. l. iubem⁹. in fi. ꝛ pōt dici ꝙ i hoc ꝓuideꝛ aīab⁹ saltē ꝓpter peccatū inobedietie qd̄ ē marimū. viij. q. i. sciēdū. uel de his dixit: qr de alijs si erat dubiū p dictā legē.
s Statuta generalib⁹ q̄ statutis canonū uel leguꝫ non loqtur: que ab oibus sciri ꝛ custodiri debēt. s. de consti. c. i.
t Ordinarioꝝ. q dicanꝛ ordinarij no. gof. ꝛ ber. s. de of. or. cū eccl'iaꝝ.
u Ignorātes. ꝯriū no. ber. in pre. decre. a nob. ꝛ mouebaꝛ ex eo qr īcidebat i factū iā dānatū: ꝛ qr i culpa fuit rē ꝓhibitā faciēdo: ꝛ q̄rere debuerat: sicut ēt ubi culpa p̄cedit non excusat met⁹. ff. qd̄ me. ca. si mulier.
x Supina. q̄ ē ignoraꝛ qd̄ oēs sciunt. ꝺ postul. c. i. de cler. ex. mi. ap̄lice ignorātia q̄ alia fcī: alia iuris. si iuris: aut cōis aut singularis: statutū. n. epi ius facit īter subditos: qd̄ tm̄ non ligat ꝓbabil'r ignorātes: ut hic.
y Statuto. no. epm posse facere statuta: ad idē. s. proxi. rñ. s. de ma. ꝛ obe. si qs venerit: ꝛ legatus in ꝓuincia sua. s. de offi. le. c. ulti. ꝛ sunt talia statuta ppetua ēt post obitū vel recessum: ut ibi.
z Cōmiserint. ꝯ. j. de sen. ex. romana. §. caueāt vbi dꝛ ꝙ ꝓ futuris delictis excōicatio ferri non dꝫ. so. aliud ē ferre in aliquē excommunicationis sniam ꝓ futuro dlicto: ut si dicat excommunico te si tale qd feceris qd̄ ibi ꝓhibeꝛ aliō statutū generale facere excommunicationē fulminās: qd̄ hic pmittiꝛ: ut. s. de sen. exc. a nobis. i. ul' lꝫ ibi ꝓhibeaꝛ ferri: tm̄ lata tꝫ: vt ibi no. ber. uel si dicaꝛ ꝙ istud commiserint sit p̄teritū: nullꝫ contrariū: qd̄ prius dixi tene: ꝛ adde quod ibi dicam.
& Furtū. qd̄ est ꝯctatio rei aliene īuito dño: fraudulosa: ꝛ aīo lucrādi. isti. de ob. que ex q̄si deli. in prin. ꝛ. §. furtū aūt: ꝛ. §. placuit. ꝛ ꝓhibitū ēt i decalogo. xiiij. q. v. penale ꝛ i scd̄a ꝓhibitione obtinet quartū locū: quod dic ut no. xxxij. q. vij. qd in omnibus.
ꝯ Diocesim. in q̄ totā iurisditionē hꝫ ordinariā: ꝛ i quolibꝫ ipsi⁹ loco: non exempto potest ꝓ tribunali sedere. j. de offi. ordi. cum eps.
ꝛ Cū ex. rō. ꝛ no. de oib⁹ rationē reddēdā: qd̄ dic ut. s. de rescri. si qñ.
a Territoriū. suū. s. de of. leg. nouit. ff. de iurisd. om. iu. l. vl. ꝛ ē territorium vniuersitas agroꝝ ītra fines cuiusqꝫ ciuitatis qd̄ ab eo dictū qdā aiunt: ꝙ magistratus eius loci ītra eos fines terrendi. i. submouendi ius habent. ff. de ꝺb. sig. pupillus. §. territorium.
b Impune. i. sine pena. i. non parens ex eo penam non patitur.
[I]Pso iure. Ponit dem̄ a quo duos cāus excipit ibi: ꝙ. do.
c Ipso iure. ergo sine exceptionis ope: ꝛ sic falsā puto opi. Tan. ꝛ Inno. no. s. de off. dele. prudentiaꝫ. §. serta. ꝛ ber. compos. no. s. eo. c. super lr̄is in glo. ꝗ q̄ritur. ꝛ guil. du. no. in specu. titu. de rescripti presentatione. §. ratione aūt ipetrantis. ver. quid de processu q oēs dixerūt ꝙ ꝑcessus habitus p lr̄as ipetratas ab excōicato valet: si non opponatur exceptio: ꝛ hoc dico territus: cum supradicti oēs excepto Tā. hanc

viderint decre. vnde vel non ponderauerunt hoc ꝺbum ipso iure: posituꝫ in p̄ncipio hic: uel hanc decre. putauerunt esse correctā p decre. pia qd̄ nō credo: cum pars illa que correcta est remota fuerit: ut. j. dicam.
a Rescriptū. s. e. dilectus fili⁹ abbas. ꝛ satis ꝗ puto terminatā qōnem qua q̄ri solet vtrū re⁹ actorē quē excipiēdo ꝯ rescriptū ꝛ ꝑsonā repulit excōicatiōis vigore: corā ipo delegato recōueniꝛ possit ꝛ pꝫ ꝙ nō si. n. nullū ē rescriptū: ꝛ ꝯuētio ē p̄ncipale: recōuētio accessoriū: sublato principali ꝛ accessoriū. j. de reg. iur. accessoriū. cū suis ꝯcor. item cā ꝯuētionis ꝛ recōuētionis simul sunt tractāde. s. de mu. pe. c. i. ꝺ or. cog. cū dilect⁹: qd̄ hic esse nō posset. itē cōuētio ē exp̄ssum recōuētio tacitū. sublato igitur exp̄sso: ꝛ tacitū ē sublatū. C. si re⁹ uel accu. mor. fu. l. vl. ꝛ facit qd̄ no. de de. cōiu. qd̄ ad te. ꝛ hoc tenuit Tā. bar. brix. in qōne veneriali q̄ incipit: actor conueniebat reum.
b Processus. nunqd q̄ correcta est decre. pia. j. de excep. vbi dꝛ ꝙ processus habitus cū excōicato tenet donec opponaꝛ exceptio: ꝛ postmodum ipso absoluto reassumatur cā in eodē statu. sol. non ē correcta: īmo poti⁹ corrigereꝛ ista p illā: cū illa sit posterior. ē. n. Inno. iiij. sed ꝗ gre. ix. s. ti. pri. c. i. sed neutra p alterā corrigitur sꝫ in diuersis casib⁹ loquuntur no. igitur p̄mo falsam esse opi. modernoꝝ: quā ber. in decre. pia in glo. sꝫ mirū. ꝛ i pre. decr. dilectus. i glo. hic vꝛ. ꝛ i decre. de off. dele. prudentiā. in glo. sic vꝛ. ꝛ in glo. secus eēt. in qbus dixit rescriptū ab excōicato ipetratū valere post suā absolutionē: ꝛ ꝺa ē ipsius opi. antiqua: vt p p̄dictas glo. apparet. ꝛ de eta. ꝛ q̄li. cū bone. ꝛ de cle. ex. mi. ꝓposuit. Circa hāc igꝛ materiā sic distingue: aut excōicatus maiori agit corā delegato: aut corā ordinario. In p̄mo casu subdistingue: qr aut erat excōicatus tpe ipetrati rescripti: aut postea fuit excōicatus. In p̄mo casu subdistinctionis hꝫ locum hec decre. vt. s. non ualeat rescriptum nec processus p ipm̄ habitus: nisi ipetratum fuerit sup cā excōicationis vel appellationis: ut hic ꝛ in cōcor. superi⁹ allegatis. In secūdo casu. s. qñ post ipetrationē excōicatus fuit: locum hꝫ decre. pia. de of. dele. prudentiā. §. serta. Si agit corā ordinario: tunc tria tpa distingue. s̄m vetera iura non tenebat ꝑcessus cum ipso habitus. s. de excep. exceptionem. alias non video q̄re ibi fieret ꝯdēnatio expensaꝝ si tenuisset processus: ut ibi ēt no. postmodū statuit ibi gre. in decisione huius decre. ꝙ teneret processus habitus cū excōicato si reus eū scienter admisit: alias non. s̄m moderna vero iura tenet processus: ꝛ locuꝫ hꝫ decre. pia. ꝛ sic corrigiꝛ nec corrigit. Si q̄ratur que sit ratio diuersi iuris ꝛ dicatur ꝙ excōicatus ipetrans peccauit: se īgerendo cōioni hoīum. non valet hec responsio: cū eadem ratio sit in ordinario. Si dicatur ꝙ hec sit ratio: qr rescriptū ipetratū fuit tali ꝺitate tacita: qua exp̄ssa lr̄as non habuisset: non ualet hec rñsio: qr tunc rescriptū hꝫ elidi exceptionis ope: non ipso iure. s. eo. sup lr̄is. ꝛ hoc no. ber. s. eo. ad audiētiā. ij. vñ satis mirādū vꝛ ꝙ si ago corā ordinario tꝫ processus: ꝛ si ab eo ipetro delegatū: nec rescriptū valeat: nec processus sed pōt eē rō: qr iurisditio delegata sumit initium ex ꝑsona agentis ꝛ ipetrātis: ꝛ ideo cū uitiosum fuerit p̄ncipiū. i. q. i. principatus. nec rescriptum valeat nec processus. ordinaria aūt iurisditio ab actore agente non incipit: ꝛ ideo ibi secus. item iurisditio ordinaria fauorabilis: extraordinaria odiosa: ut. s. eo. ad hoc. item qñ procedītur coram ordinario vel delegato ipetrato ante excōicationem ē in aliquo qd iputetur reo: q de excōicatione debebat excipe si sciebat: al's inuestigare debebat: sꝫ utplurimum delegatū impetrat actor absente reo: ꝛ ideo non ualet impetratio nec processus habitus ipsius ipetratiōis uigore: vt hic. his ergo rationib⁹: ꝛ excōicati odio spāle dicatur: ꝙ in casu ꝺitas suppressa ipso iure uitiet rescriptum ꝛ processum habitum per illud.
c Excommunicato. maiori excommunicatione: ut. s. de excep. a nobis ꝛ. eodem. c. pia.
d Alio. qd si excōicatus ipetrat lr̄as inq̄sitionis. no. Gof. de of. dleg. prudentiā. in glo. colligitur ꝙ bene valent lr̄e: ꝛ hoc ideo: qr fama ibi habetur accusatoris loco: ut. s. de accu. q̄liter. ꝛ lꝫ promouēs ineptus appareat: nihilomin⁹ valet rescriptū ꝛ procedetur p illud de accu. cū oporteat vbi idem tenet Inno. ꝛ host. ad hoc qñ excōicatus solū ministeriū p̄buit nec noīatus fuit in lr̄is. idē guil. i spe. de inq. §. i. ꝺ. qd si i lr̄a allegat Inno. ꝛ host. C. de pci. ipe. of. l. i. ꝛ. l. vniuersis: ꝛ. ff. de inoff. test. posthum⁹. §. i. ꝛ. l. si pars. §. vlti. non. n. refert s̄m eos a quo ꝛ quo tēpore fuerit nūciatum. ff. de peti. her. l. item veniunt. §. a quo ꝛ. ff. de euic. si rem. §. vl. p hanc lr̄am credo ꝯrium: cum in odiū excommunicati sit hoc inductum ꝙ nulle lr̄e ualeant nisi ꝗ ꝯtente: nec puto tutum a lr̄a recedere. ꝛ ad hoc optime facit: qr si excommunicatus ꝓ alio lr̄as ipetrat ad agendum non valēt. s. de ꝓba. post cessionē. ꝛ bene refert īterdum p quem preces offerantur. j. de here. c. ij. §. iij. ad decre. cū oporteat. rñde vt ibi no. s̄m Jo. in glo. pe. preterea non est inimicus ita persona prohibita ab impetrādo sicut excōicatus. vnde agit pro sua iniuria qd̄ non facit excōicatus: de iudi. intelleximus. iiij. q. vi. omnibus.
e Excōicationis. s. de sen. exc. cum pro causa.
f Appellationis. s. de excep. cum īter: ꝛ. c. significauerunt: ꝛ. c. ulti.
g Impetratum. ꝛ sic ispiciꝛ tp̄s datē vel ipetrationis: ad idem. s. e. eam te. et. j. co. tibi q de prebē. cū cui. sequebaꝛ aūt olim hic in fi. talis lr̄a: ꝙ coram eo actū ē coram ordinario sil'r irritum ē censendum: nisi forsitan q cōuenitur sciēter admisisset eundē: remota fuit qr reuocata p decre. pia ut dixi. s. in glo. nunquid ergo Jo. an.
[Q]Vz in multis. Duo sunt dcā quorū primū cām p̄mittit: scd̄m summittit ibi: quoꝝ. Dominicus.
b Multis. exemplifica. s. ꝺ reli. do. c. vl. ꝛ. j. eo. ti. religionum. s. de testi. cum cām ꝛ. c. significauerunt. ff. de test. l. i. i fi. item in relictis ꝓ redēptione captiuoꝝ restingiꝛ īfinitas. C. de sacrosan. ec. vt īter diuinum. item restringitur seueritas cum multitudo peccauit. de cle. ex. mi. latores. cum si. item non oneraꝛ heres in infinitum fideicōmissum soluere. ff. de leg. iij. fideicōmissa. §. si quis decem. item non valet ꝓmissio ne vlla exceptio deserti iudicij obijciaꝛ: puta promitto ꝙ si p casum fortuituꝫ īpeditus fuero ꝙ cōparere nō possim nō obijciam de casu. ff. si qs cau. l. sed ꝛ si quis. §. quesitum. item in stipulatione dāni infecti non debet qs esse in infinituꝫ obligatus. ff. de dā. infec. l. q bona. §. ulti. item legatum qd̄ non potest sciri ex testamēto: puta lego centū ei quē mihi ticius nomīauerit: non valet. ff. de iu. fis. l. ita fidei. ꝛ merito reprobaꝛ infinitas: qr multitudo est canonibus inimica. s. de preben. qr in tm̄. ꝛ onerosa nil habet honesti. in auꝛ. de referen. ad fi. col. ij. ꝛ de hoc habes plures concor. de eta. ꝛ quali. c. pe.
i Prouide. qr per generalitatem istaꝫ derogabatur iurisditioni ordinarie cui per hanc constitutionem prouidetur.
k Per generalem clausulam. preter exp̄ssos. n. poterīt quatuor conueniri.
l Quidā alij. s. e. pastoralis: ꝛ. c. rodulphus. ꝛ idem intelligo de q̄libꝫ consi. clausula: ut si dicaꝛ tici⁹ ꝛ nōnulli hoīes ciuitatis bonoñ. vel si. mō. item si dicatur hoīes talis loci: nā aut ꝯueniet eos ut vniuersitatē: ꝛ tūc oēs hñtur loco vni⁹ aut ut singulos: ꝛ tunc solos quattuor preter expressos poterit ꝯuenire: vt ꝗ s̄m inno.   m Frequenter. ꝛ ideo prouidendum fuit. ff. de legi. nā ad ea: ꝛ. j. de resti. spo. frequens hodie aūt hec clausula non est in usu.
n In litteris nostris. quid de litteris eporum. dic s̄m Hosti. ꝙ nō extenditur ad illas. ad hoc. xv. di. qualis.
o Uel q̄ttuor. olim trahebanꝛ. xl. ar. de testi. cū cām: ꝛ. c. significauerūt. ꝛ de cle. ex. mi. latores. si q̄raꝛ q̄ sit rō q̄re restricta fuit ad q̄ttuor: dic ꝙ arbitraria: qr eque potuit restringi ad plus ꝛ minus. posset reddi similitudinaria quā hēs. s. de cōsan. ꝛ affi. n̄ dꝫ. dico tm̄ s̄m ber. ꝙ sup re īdiuisibili puta iudicio cōi diuidūdo fam. her. ꝛ si p̄nt p generalem clausulā vltra q̄ttuor euocari ad iudiciū. item oēs vltra illos q̄ttuor q ius hñt in re p̄nt agere vel defendere pro suo iure coraꝫ illo iudice. ar. s. de re iudi. cum super. s. de of. dele. sup eo. ar. j. de elec. c. i.
p Quoꝝ. s. illoꝝ quos intēdit conuenire p clausulam: ꝛ dꝫ exp̄ssio in actis scribi de ꝓba. qm̄ ꝯ. ꝛ dixerūt qdā. s. inno. ꝙ in qualibet citatione illoꝝ debeāt oīa noīa exp̄mi: satis pōt dici ꝙ sufficit exprimi in citatione eius q p̄mo citatur ꝛ scribanꝛ in actis: ut. s. dixi. s̄m host. vel s̄m bar. satis ē ꝙ scribanꝛ in actis lꝫ in primo citatorio nō scribantur: qr iam cessat variatio: qd̄ satis credo: q̄si hec lr̄a dicere velit ꝙ antequā fiat citatio noīa exprimēda sint illoꝝ q̄ttuor: ꝛ credo tutius ꝙ fiat hec exp̄ssio in p̄ma citatione q̄ fit auctoritate rescripti: ēt si fiat de expressis in eo. lꝫ alij ꝯdicētes ꝙ sufficit ꝙ fiat in p̄ma citatione alterius illoꝝ q̄ttuor: sed s̄m hoc nō est plene fraudibus ꝓuisum: ꝛ si q̄raꝛ an de nō exp̄ssis ꝯuenire possit priusquā ꝯueniat exp̄ssum: est dicendū ꝙ sic: qr donare liberare ꝛ remittere pōt nisi forte in fraudem expressisset s̄m formā decre. s. eo. sedes. ꝛ hoc tenebat bar. in qōne veneriali que incipit. Aliqs ipetrauit sed pone quattuor exp̄ssit: postea mutat unam ex ꝑsonis: vel neminem expressit: postea alterum conuenit: nihil excipitur: q̄ritur an valeat iudicium: ꝛ uidetur ꝙ sic: qr hec exceptio dilatoria ē vt dici cōsueuit de exceptionib⁹ duarū dietarū. s. eo. nōnulli. itē qr multa fieri prohibentur ꝛc. de reg. ad apostolicam. cōtrarium dico s̄m. b. qr si noīa in p̄mo citatorio vel actis fuerunt expressa tēpore debito: pinde est ac si in rescripto fuissent expressa: si non fuerunt expressa tempore debito: perinde est ac si non fuisset ibi clausula: unde cum rescripta non extendātur ad alias res vel personas. de offi. dele. p. ꝛ. g. dico etiam si non excipiatur: non valet iudicium.
q Noīa. ꝛ cognomina: vel certas circūlocutiones. s. de testi. sed ex quadam: ꝛ. ff. si cer. pe. l. certum vt euiteꝛ equiuocatio. s. eo. significāte: ꝛ. c. qr nonnulli.
r Fraudi. cui occurrendum est. j. de renun. c. ij. cum si.
s Ea. s. omnia.   t Possit. impetrator.
u Uariari. no. variationē ꝛ incōstātiā reprobari: alibi pmittiꝛ: qd̄ dic vt plene diri. j. de re. iu. qd̄ semel. ꝛ no. p hāc lr̄am: ꝙ p lr̄as generales ad obtinenda bñficia: ex quo aliqd specificauit sine ꝓtestatione: si succūbat ad aliud trāsire nō poterit: qr pinde ē ac si in rescripto fuisset expressuꝫ illud beneficiū qd̄ optauit. j. de cōcess. preben. cūnctis: quod sane intelligas s̄m id qd̄ habes. eodem titu. ne

Universidad de Deusto Biblioteca

captande. Jo. an.

Dispendia. Diuidit in duas ptes. in pma ponit cā cōstōnis. in scda ibi decernimus ipsa cstō in q̄ duo facit. nā pmo puidet de actore: z pfaciēti triplicē penā īponit. tertia ibi: reus quoqz puidet de reo in quo unū casum excipiens predictā penā īponit ben. ca.

a Dispēdia. vocaf aūt dispēdiū longū z inutile: cōpēdiū āt breue z utile ad idē de accu. q̄liter z q̄n. ij. ad finē. Jo. an.

b Qua possum⁹. ad idē. §. i pemio hui⁹ libri: z hoc sufficit. xliij. di. ephesis. xlvii. di. c. ul.

c Gregorij. hec ē vera lr̄a: z loqtur de dec. §. e. ti. c. ul. q̄dā olim hēbant inno. papa. iij. et male. Jo. an.

d Ampliātes. ampliauit in eo q statuit q pcessus nō ualeat: z in eo q statuit de reo. naz hec in decretali q: nōnulli: expressa non fuerant.

e Personales. q̄si sec⁹ ī realib⁹. xxv. di. q̄lis. ff. de iud. pretor. z pōt eē rō diuersitatis: q: psonales alteri⁹ nature sunt q̄ reales: z facilius expediunt: q: sepius fit ide īstrumentum vel scriptura. ar. ff. de eden. l. si legatū. z cōiter parue sunt psonales qōes: reales vō magne. itē ī vna petitiōe p plurib⁹ psonalib⁹ actiōib⁹ agere pōt cuilibet assignata cā. C. de anna. except. si ex mltis. §. de libel. ob. c. vlti. fm ber. verior ē rō fm modernos: quare aliud in personalibus aliud in realib⁹: q: due diete que olim dabātur p decre. §. eo. nōnulli: vel vna q̄ daf hodie p decre. j. eo. statutum seruata ipsius moderatione cōputātur a finibus diocesis vbi sita ē res: q̄n agitur reali. §. e. dilectus. ij. cōtingeret ergo q qs nō possit conueniri sup pluribus realibus coram eodē iudice: cum res essent adinuicem remote: sed in psonalibus cōputātur a finib⁹ dioc. vbi habet domicilium: unde sup oībus ad unū iudicem cōmodius īpetrantur et ideo in istis aliud q̄ in illis: sed forte ista rō cessat hodie p decre. j. eo. statutuz et dic quod ibi diri in. §. cum vero. in glo. olim dicebamus.

f Sup oīb⁹. sed si re⁹ appellauerit sup una psonali: iudex nō poterit pcedere in alia pma nō finita: cū suspectus sit illi. §. de appel. ad hec si in una q̄ nō ē cōmodius agere sub vna q̄ sub diuersis: z sic damnosa videf cstō hec actori. sed pōt dici fm ber. q iniqtas iudicis q pperā pcessit: non facit q reus pp hoc corā alio iudice possit trahi: z sibi īputet q talē obtinuit iudicē: z expectet actor donec appellationis cā sit finita q̄ si pronūciata fuerit iusta actor postmodū studeat aliū iudicē īpetrare al's si fuerit iniusta pcedit ī alijs īpedimētis re non integra.

g Questionib⁹. z sic ad eosdē z non ad diuersos dz lr̄as īpetrare ēt vna lite finita fm ber. lz qdam cdicentes q hec constitutio z illa q: nonnulli ītelliguntur q̄n actor trahit reum ad diuersos iudices: vel una pendente coram vno.

h Impetrare. quid si coram delegato conueniet super vna: coram ordinario super alia; de hoc. §. eo. c. vlti. in glo. secus.

i Fecerit. cum effectu vtendo. s. pluribus lr̄is: q: si vnicis tm̄ vtetur bn̄ valebit processus habitus p easdem fm inno. Jo. an.

k Omni. alias oium.

l Processus valeat. in hoc ampliauit statutū q: nonnulli. sz pone processum fuit corā diuersis iudcib⁹ z nihil exceptū: nūqd valebit sn̄ia vel pcessus. vr̄ q sic q: hoc ē bn̄ficiū psonale p qō ēt alteri non piudicatur. de regl'a. ad apostolicā. sz veri⁹ est fm ber. q processus non valet p hāc lr̄am al's nil videtur addef hec cōstitutio illi decr. q: nonnulli. z hoc idē tenet inno. z dicit per curiam obseruari.

m Expensis. z in damnis. §. eo. c. ul. Jo. an.

n Legitimis. de hoc dic. ij. q. i. ī pmis. de do. z ptu. finē hoc ē generale ut fatigās aduersariū ī expēsis puniaf. §. de pe. calūniā. de rescrip. cetex cū similib⁹.

o Durante. qualiter hēbat fieri reconuentio. no. §. de mu. pet. c. i. z. ij. io. an.

p Obnoxium. etiā actione reali. fm ber.

q Vel conuētionis. forte ponit hec duo vba: q: si cueniatur actor una z eadez sn̄ia debz cā terminari: si conueniatur reus tunc pōtest prius terminari pma q̄ secūda probatur hoc. §. de mu. peti. c. i. z de or. cog. cū dilectus. vel forte vtroqz casu una sententia terminānda est: z semp eodem durāte iudicio corā eodem iudice agēdū est: quo finito corā alio q: tūc non posset reus agere coram primo delegato cū finita sit iurisditio quātum ad cognitionem. §. de of. dele. q̄renti an aūt corā ordinario reconuenire possit eūdem eo. durāte iudicio dubitatur z vr̄ q sic cū hoc dicat lr̄a lr̄as maluerit īpetrare. unde solū de delegato loq videtur: sz q: eadem ratio est utrobiqz idem ius videtur esse debere fm ber. forte non est eadez ratio: q: iurisditio ordinaria fauorabilis est z extraordinaria odiosa: z ideo aliō in ordinario dici posset ad hoc facit quod tenet Inno. §. c. ulti.

Dispendia[a] litiū egtatis cōpēdio volentes q̄ possum⁹[b] idustria coartare: statutū fe. re. gre.[c] pape. ix. p̄. n. sup hoc editū ampliantes[d] Decernim⁹: ut si qs contra aliū plures psonales[e] mouere voluerit qōes: nō ad diuersos iudices sed adeosdē sup oībus[f] huiusmōi qōibus[g] litteras studeat impetrar[h]. Qui uero ctrariū fecerit[i] oi[k] cōmodo careat litterax nec pcessus[l] habit⁹ ualeat p easdez: al's reo si cū p ip̄as fatigauerit ī expēsis[m] legitimis[n] cdēnād⁹. Reus quoqz si eodē durāte[o] iudicio actorē sibi obnoxiū[p] duxerit recōuētionis[q] bn̄ficio vel cōuētōis ctra cū litteras[r] īpetrare maluerit: de iure suo dz apud eosdē iudices expiri[s] nisi eos vt suspectos poterit recusare[t]: sili pena[u] si contra hoc fecerit puniendus. Bonifa. viij.

Receptus p litteras facultatis si ad recipiētes spectabat receptio ipsox z nō pape auctoritate ītelligit eē recept⁹: nisi in litteris aliud esset expssum. Si aūt receptio nō spectabat ad eos: tunc apostolica auctoritate df recept⁹. b. d. io. an.

Cum aligbus[x] recipiēdi aliquē in canonicū alicui⁹ ecclesie: nō obstantib⁹ eiusdē eccl'ie[y] puilegiis csuetudinibus[z] uel statutis iuramēto: cōfirmatiōe apostolica vel q̄cūqz firmitate alia roboratis: p nostras litteras cōcedim⁹[a] facultatē si cāonicox receptio[b] alias ī ipsa ecclesia nō spectat ad eos[c] qb⁹ huiusmodi littere dirigūf sed ex earū viribus recipiūt ptātez[d]: is q recipif auctoritate apostolica d'noscitur esse recept⁹. Si vero canonicorū receptio al's ptineat ad eosdem[e] nō apostolica: sz recipientiū censef auctoritate receptus[f]: nisi[g] q eū auctoritate[h] nr̄a reciperēt: in nostris litteris caueref expresse[i]. Idem.

Rescriptuz papale qō cōcedit pmoto retētionē pmox bn̄ficiox vsqz ad bn̄placitū pape extinguif mortuo papa: secus si ibi dicaf vsqz ad bn̄placitum apo. se. nec ītelligit tale rescriptū de bn̄ficijs pus nō canonice detētis. b. d. io. an.

Si gratiose[k] tibi a romāo pōtifice[a] concedatur: vt bn̄ficia[b] q̄ tpe tue pmotionis[c] obtinebas: posses vsqz ad sue[d] uolūtatis bn̄placitum retinere: hui⁹ gr̄a p eius obituz: pquē[e] ipsius bn̄placitū oīno extinguitur[f]: eoipso expirat[g]. Secus aūt si usqz ad apo.[h] se. bn̄placitum gr̄a concedatur p̄dicta: tūc. n. q: sedes ipsa non moritur[i] durabit ppetuo[k] nisi a successore fuerit reuocata. Pretextu uero talis cōcessiōis que debet: cū sit ambitiosa restringi[l]: ea solum beneficia[m] que canonice[n] obtines: potes licite retinere. Idem.

r Lr̄as. forte ē talis cā que non cadit in cognitionez delegati sine spāli mādato pape. vi. q. iiij. si qs eps. §. de cfir. vti. vl'inuti. c. i. z. ij. §. ō rest. ī integ. c. pe. al's enim quare oneraret se in lr̄is īpetrādis: q: p lr̄as actoris pōt suum expedire negocium. Jo. an.

s Experiri. i. agere: q: in recōuentione reus fit actor. ccor. §. de ca. pos. pastoralis. alibi ponif p defendere. §. de iudi. c. i. z. viij. di. quo iure Jo. an.

t Recusare. ab initio antequā ī eos cōsenserit fm ber. vel ex supueniēte cā. de of. dele. īsinuāte. z pēdēte suspitiōis cognitiōe iudex nō pcedet in recōuētiōis cā p lr̄as īpetratas p reū: q: si cūium diceref facile esset deludere huic cōstitutioni fm Inno.

u Sili pena. supius expssa ī actore. s. ut lr̄is careat: pcessus nō valeat: z in expēsis cdēnef p quem aūt fiat talis cdēnatio: no. §. eo. ti. c. vl.

Cum aliquibus. Duo sunt dcā principalia. scdm ibi: si uero dominicus.

x Cum aliquib⁹. fuit tracta de extrauaganti aler. q̄ īcipiebat ctingit. Sed ante oīa quero: ad qd expediat scire qō dicit hec decre. expedit pp id qō hēs. j. de pben. hi q auctoritate. z de cōces. pben. c. ul. v. ul'cos. emanauit aūt ad declarationem cox q̄ no. Inno. et host. de lr̄is facultatis. §. de prebē. relatum. z cōpost. §. eo. c. vltra duas chartas. v. gd si papa. z. v. sed pone q abbati.

y Eiusdem ecclesie. ad quam recipitur.

z Consuetudinib⁹. que seruande sunt. j. de preben. cum in ecclesijs.

Statutis. no. capl'm ecclesie posse facere statutum dūmodo sit licituz ut. j. de vb. sig. constō. vbi de hoc. z concor. §. de cōsti. cum oēs.

Confirmatione apostolica. quid operetur cōfirmatio. no. xvii. q. iiij. frater. z. §. de conces. preben. q: diuersitatem.

Firmitate alia. puta vinculo pene cūi se statuentes spontanee obligauerunt: vel forte per superiorem ipsis statutis apposito vel confirmatione legati: uel alterius superioris vel alia simili.

a Cōcedimus facultatē. no. vbū q: si preciperet dicasu diceref apostolica auctoritate receptus. Et no. p banc formā cū dirigitur eis ad quos spectat collatio q̄ hic nocatur receptio: nō df grauata eccl'ia adeo q locū habeat dcr. §. eo. mādatū. z. j. e. c. pe. ī fi. q: aliō ē cōcedef facultatē: z aliud pcipere. iiij. q. i. qō pcipif. ad idē. §. de arbi. cū olim. ff. man. l. ij. in fi.

b Receptio. sumitur hic receptio non pro installatione: sed pro collatione que ius confert. ad idem. j. de preben. cum in ecclesijs.

c Ad eos. in quibusdam enim ecclesijs canonicox receptio z prebēdax collatio ad solū spectat epm vel prelatum tm̄: in quibusdam ad soluz capitulum uel conuentum: in quibusdaz cōiter ad utrūqz. hoc probatur. §. de elec. cum in ecclesia. j. ne se. ua. c. uno. de reg. c. ulti.

d Ptātem. recipiendi illum in canonicum.

e Ad eosdē. tm̄ ītelligo: qd si cōiter ad eos z alios: adhuc idem credo q in pmo casu cū isti ptātem recipiāt ex uirib⁹ lr̄ax: naz qnod pri⁹ facere soli non poterāt modo pn̄t. Et de cōi nullus recte dicit: hoc meuz est. xij. q. i. §. ul. z. q. ii. q manumittif z ar. ff. de serui. urb. pre. l. si parietem. ibi q: volens non solum dn̄s est. z facit. j. de preben. cum in illis. in fi.

f Receptus. si ergo recipiatur alter auctoritate apo. secūdus z non primus primo vacantez pbendā habebit: ut. j. de preben. hi qui. Jo. an.

g Nisi. istud fuit additū qō non erat in extrauaganti decre. contingit.

h Auctoritate nostra. tunc q̄ lz ad eos pertineat receptio apostolica dicitur auctoritate receptus.

i Expresse. sic. j. eo. duobus. in fi. j. de pben. si motu proprio. in fi.

Si gratiose. Diuiditur q: ponit distinctionem bimembrez. z sz membrum prosequtur ibi: secus: z circa utrūqz determinat casum dubium ibi: preterttu uero. do.

k Si gratiose. habuit aūt ortuz hec decr. ab extrauagāte clementis q̄ incipiebat ut petitioni tue congrue satisfiat. z ibi clemens non distiguebat: sed simpl'r dicebat: q si papa hāc gr̄am cōcesserit usqz ad sue uolūtatis beneplacitū: q p ei⁹ obituz si expirabat gr̄a. ar. legis dicentis q vsufructus relictus mihi quādiu ticius remāserit in furore non extinguif mortuo ticio priusquā ad sanā mentē reuertaf pro eo q usqz ad oē tps vite mei usufructuarij poterat si mihi supuixisset nō fieri sane mētis. C. de usufru. l. ambiguitatē sic videbaf dicēdum in casu pposito: q: papa si supuixisset poterat nō mutasse voluntatē: q̄ nō expiraret gr̄a. vrbanus aūt cūū rn̄derat vel dicebat. s. q expirabat ī sua exuaganti q̄ incipiebat significasti nobis b bonifaci⁹ distinguendo veritatē expmit z declarat qō no. host. §. ō preca. c. vl. z vin. de elec. c. dudum. ij. in vlti. glo. z abbas ibidē. Jo. an.

k Gratiose. in hoc fuit gr̄a: plura bn̄ficia simul tenere nō poterat. vñ si pmū curatū erat: z scdm curatū: post receptā possessionē scdi statī vacat primū. xxi. q. ij. si quis iā. §. de preben. de multa: vel ex quo p euz stat quo min⁹ possessionē bh̄et. j. de pben. lz. ij. nisi ī casu. j. de pben. si tibi. si pmouebaf ī epm post cōsecrationē vl'post decursum tps de cōsecrādis epis vacabūt pora bn̄ficia. §. de elec. cū in cunctis. est q̄ gr̄a vt do nec voluntas eius durauerit: beneficia ipsa non vacent. Jo. an.

a A ro. pō. q sol⁹ sub cditione z ad tps sicut vult pōt beneficia z prelaturas cferre. vii. q. i. pastoralis. §. de fil. pres. veniens z in his quevult ē pro rōne voluntas. isti. de iur. na. §. sed quod pricipi. alius aūt hoc non pōt. i. q. ij. quā pio. vij. q. i. quāuis. lxx. di. sanctox. lv. dis. precepta. nec. n. moribus nostris expedit temporales habere filios. ff. de op. le. l. est quesitum. nec actus legitimi zc. j. de reg. iur. actus.

b Beneficia. large ponitur: z no. q dicit beneficia non dicit fructus beneficiorum: ut. j. de preben. si tibi concesso. hoc dico ut denotem q hic beneficia non vacent: ibi tamen vacant: ut ibi dicam.

c Promotionis. forte in epm. io. an.

d Sue. s. rōne pōtificis. z ccor. §. e. lr̄is. vbi p cl'am: nisi p nos zc. non intelligif dignitas sed psona scribentis.

e Per quem. ratio.

f Extinguif. ccor. j. ne se. va. c. uno in fi. sic etiam crimina morte extinguunf. xxiij. di. quorundā. z. j. de her. accusatus. §. si uero. in fi. pterquā in casibus no. in dicto. c. quorundā. z. xxiij. q. ij. in summa.

g Expirat. expirāte igif papa expirat hec gr̄a. z ccor. ff. loc. l. iiij. vbi dicif q locatio vel pcariū p te mihi cessum quādiu voles obitu tuo finitur ad hoc signaf cūū. §. de pca. c. vlt. z. ff. de pca. cū pcarium. §. i. ubi di q pcariū ñ finif morte cedētis sz ibi simpl'r scm̄ fuerat pcarium nō adiecta aliqua cditione vel termino: ut no. in pre. dec. vlti. de preca. itē c. nonne voluntas pape durare intelligif donec mutata pbaf. §. de bap. z eius effec. maiores ēt post mortem. xxv. di. q̄lis. sed in illa q̄ salutē aīe respiciunt item valde cdicit predcā. l. ambiguitatē. C. de vsufruc. p que iura tenebat abbas opi. clēmētis. §. de ele. dudū. ij. in fi. sed in lege illa est fauor q ampliādus est hic odium qō est restringendū: ut h in fi. vel verius: redire vel non redire ad sanam mentem nō erat in voluntate morientis: sed hic reuocare z nō reuocare gr̄am erat in voluntate morientis ex quo ergo adiecit donec volā: pinde est: ac si dixisset donec moriar nisi prius reuocauero.

h Apostolice sedis. no. ergo q aliō est cū scribit psona: aliud cum scribit dignitas: sicut aliud est cū scribitur psone: aliud cum scribitur dignitati. supra de of. deleg. q̄m. j. eo. c. ulti. z. j. de priui. ne aliqui.

i Moritur. sic. xij. q. ij. liberti. nō. n. pōt esse nulla. xxiij. q. i. pudenda q: dn̄s pro eo orauit. xxi. di. §. i. ad fi.

k Perpetuo. i. donec uixerit ille cui fuit gr̄a cessa. ad idē. ff. pro socio. l. i. vbi de hoc. z no. q sicut puilgium psonale ex pte eius cui cedif extinguif cum psona. vij. q. i. petisti. sic priuilegiuz psonale ex pte cedentis extinguitur cum ipso cedente ut hic: z sic de utroqz pōt intelligi. j. de regu. iur. priuilegium: ut ibi diri priuilegium autem reale ex parte cedētis cuz concedente non extinguitur: ut hic.

l Restringi. q: odia restringi z fauores conuenit ampliari. j. de reg. iu. odia cum suis concor.

m Beneficia. no. p hoc q hic. §. in prin. dicit beneficia in plurali: uidef q qs simul plura possit hr̄e beneficia de hoc dicam. j. c. ij.

n Canonice. nil. n. noui iuris in bn̄ficijs illis tribuit hec dispensatio: sed vetus cseruat z progat: z probaf hoc. §. de ele. dudum. ij. in fi. sicut de īnouatione df. §. de priui. ex parte. z. c. q: intentionis. z de confir. uti. vel inuti. c. cum dilectus.

Uacatio p mortem z vacatio p renunciationē sunt diuerse: et iō in lr̄is ad beneficia impetratis uno expsso nō uenit reliquū. b. d. io. an.

Susceptum ab ap.[o] se. mandatum ut ab aliquo beneficij qō obtinet resignatiōe recepta: ipsum alteri[p] cferas z assignes: adiplere non potes: si ille[q] antea q̄z resignet rebus exīmat humanis[r]. Cum[s] vō ñ p resignationē uacauerit sz p mortē[t] Nisi de intētione mādātis aliud appareret expsse[u]. Si duo sup eodem bn̄ficio lr̄as impetrent primo[x] eorum p illius obituz q[y] tenebat: scdo uero per cessionez eiusdem[z] ipz pponēte uacare: Secundus. Cum beneficium ipm cessione non morte uacauerit: debet primo in ipsius assecutione p̄ferri. Idem.

Licet ignorās bn̄ficiū sibi collatum in impetratiōe alterius illius mentionem non fecerit ualent lr̄e: alterum tamen eliget: si simul teneri non possit. Jo. an.

Gratia quā super bn̄ficio a se. apo.[a] te ipetrasse pponis: vitiosa[b] reputari non dz: quāuis de alio beneficio ab epō tuo antea[c] tibi absenti z ignoranti[d] collato nul

Susceptum. Sunt duo dcā pncipalia. scdm ibi: si duo. z prima pars tria facit ponit dcm̄ z rōnem reddit ibi: cū vō. tertio determinat vel casuz excipit ibi: nisi. scda pars decidit casuz dubiū rōnē interserēs ibi: cum bn̄ficiū do. Emanauit aūt ad declarationē eox que no. host. §. de of. deleg. ex parte. i.

o Apostolica sede. itez si ab alio q hoc mādare posset: puta legato q ad hoc bh̄et spāle mādatū alias legatus hoc nō pōt ut. j. de off. leg. c. pe. §. probibemus.

p Alteri. expsso vel nō expsso ñ curo: lz īterdū sit differētia ut. j. de of. deleg. is cui. z. j. de preben. is cui.

q Ille. q beneficiū obtiebat.

r Humanis. ar. c. j. de of. deleg. si delegat⁹. i. rn̄. so. ō ppria significatiōe vocabuli abesse df q nō ē in reb⁹ humanis. ff. de vb. si. mulieris. §. fi. nō sic ī propria significatiōe df renūciasse: ut. j. dicā q mortu⁹ ē cū renūciatio sit volūtaria: illa coacta: iō secus z strictissime fit īterpretatio ī rescriptis ad beneficia. j. de prebē. quāuis. i. z cōcor. ad hoc. ff. de lib. z posthu. l. commodissime.

s Cū non. ratio. io. an.

t Per mortem. z in his forma mandati diligēter est suāda. j. de preben. cui. de non.

u Expresse. q: expressit se velle bn̄ficiū tali cōferri resignatione: uel quocūqz modo vacauerit: z facit. §. eo. c. ij. z. j. de preben. si motu proprio.

x Prio. ex hoc videbaf debef pferri: ut. j. e. tibi q. z. j. de pbē. eū cui. sz ñ ē ita q: lz ille posterior sit tpe iure tm̄ ē potior: eo qō uex dixit: prim⁹ aūt falsuz: z eadē rōne dico q posito q nullus īpetrauerit scdō bn̄ficiū illud qō nō debebif īpetrāti qui falsum sic expssit: nihil. n. ad rubrū īpetratio scdi: q: si ius habuisset in beneficio primus per supuenientē impetrationē sine prerogatiua illud perdere nō potuisset. z ē si. §. de eo qui cog. csan. vr. sue. discretionem.

y Qui tenebat. accipe. j. illud asserente vacare alias proponente.

z Eiusdem. s. qui tenebat.

Scdō. qui de cessione dixit.

Nō morte. no. q̄ q aliud ē cedere aliō decedere. ad idē. j. de pbē. quāuis tibi. z. j. de v. si. c. vlt. sed nōne renūciās quo ad ecclesiā habef p mortuo: vt. vii. q. i. §. ecce in qbus. sicut z vir ab uxore iudicio eccl'ie separatus quātū ad ipsam pro mortuo reputaf. xxxiij. q. ij. §. i. sicut z monachus mortuus reputaf mūdo. xvi. q. i. placuit. ij. sol. dic lex q p fictionē iuris vitas nō cfundif nec delef. C. ō iur. do. in reb⁹. in pri. lz igif renūciās quo ad ipam ecclesiā fingaf mortu⁹ tamē mortuus nō est. nec idē est p oia in eo qō in mortuo. nā talis de nouo posset ad ecclesiā reassumi. §. de renū. ex trāsmissa. qō in mortuo eē nō posset: bene q̄ dicit Jo. q no. in pdicto. c. placuit. xvi. q. i. q nunquā mors ciuilis naturali cōparaf nisi in casib⁹ expssis in iure. ad hoc optime. ff. de v. ob. ex ea pte. §. isulam. z. ff. de do. iter vi. z ux. l. sz si mors. z lz alias in bn̄ficijs larga fiat īterpretatio: ī lr̄is beneficialib⁹ q̄ ambitiose reputanf fiat stricta: ut. j. de pben. quāuis. i. ītelligim⁹ stricte de naturali morte put vbū sonat: z adde qō dicā. j. de preben. q̄uis. ij.

Preferri. no. q̄ pro illa regula que dicit qui prior est tpe potior ē iure. ad qō fa. j. co. tibi q. z de pben. eum cui. intelligitur cum utriusqz par ē cā. ut. ff. de regu. iur. quotiens vtriusqz. z dicam. j. de re. iur. qui prior. si aūt potior est cā posterioris prior erit iure: vt hic. z. j. de preben. hi q. z. c. si a sede. ff. de pui. credi. l. priuilegia. C. qui poti. in pig. ha. l. ulti.

Gratia. Primo ponit dictum z sui causam. secundo soluit dubium emergens ibi: utrunqz. Do.

a Sede apo. idem si ab alio: z facit ad hoc. j. de of. leg. c. ulti.

b Uitiosa. est. n. gr̄a vitiosa q̄n in īpetratione beneficij subticef aliqō beneficiū quātūcunqz modicū: ut. j. de pben. si motu pprio. nisi forte proprio suo motu papa bn̄ficiū cferret ut ibi: hinc est q expressio beneficij dispensationē non opef sed hoc solum q lr̄e surrepticie non dicunf: ut eo. ti. non pōt. in fi.

c Antea. q: si post: nulla fuisset dubitatio.

d Ignoranti. idem intelligo de sciente antequā accepter vel ratam habeat collationē eādem cum. n. ante hoc beneficium suum dici nō posset: non necesse ē de ipso fieri mentionem. j. de pben. si tibi absenti. Et no. ex hac decre. z illa: q beneficia ecclesiastica licite cferunf absenti. Simile in procuratore qui constituitur ēt absens: ut. j. de procur. lz. z. ff. de procur. l. i. in fi. sed hic forte procurator presens habens mādatum ad talia ratum habuerat: z acceptauerat: per id qō dicit in fi. retinere. vel dic q: in beneficijs uel lr̄is ad beneficia impetrandis nil debet taceri quod possit mouere aīum concedentis. ēt de tali beneficio antequam acceptet debet facere mentionem. ad hoc. §. eo. in nostra z. j. de preben. quāuis. i. z. c. si motu. maxime cum habeat ius ad rem. j. de conces. preben. c. ulti. z ī predicta decre. si tibi.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Nescires. diuinare. n. non tenebaꝛ: q2 id humanum non est. §. ut ec. bene. vt nostrum. Jo. an.
b ¶ Utrūq3 tñ. s. impetratū a papa. ⁊ collatum ab episcopo.
c ¶ De iure teneri. sed q̄ sunt hec beneficia q̄ pn̄t simul de iure teneri: sup hoc vide in spe. ti. de legato. §. restat. v̄. illud aūt. posset dici fm inno. q hoc tȝ de elec. dudū. de p̄bē. cum iā dudū. q̄ hr̄e plura bn̄ficia nō curata: ⁊ q̄ de ɔsuetudine vel statuto residēm nō regrāt: nō ē peccatū nec ɔ iura: ⁊ de talib9 hic possȝ itelligi: vel posset dici fm gof. q hoc no. d cle. nō resi. c. iij. q̄ de iure pōt qs hr̄e plures p̄bēdas: quaꝝ altera p se nō sufficit. allegat. e. ti. ɔquerēte. qd̄ facit ēt ɔ ⁊ de p̄bē. cū teneamur. vel dic q̄ loqꝛ de bn̄ficijs vnitis anneris vel depēdētib9 illa .n. simul pn̄t de iure teneri: sed hec lectura nō procedit: p collationē. n. vni9 hr̄et vtrūq3: ⁊ sic nō fuisset necessaria alteri9 collatio vn̄ dici posset opi. Inno. verā esse quā segtur ɔsuetudo quā papa scit ⁊ tolleratvl' saltē opi. gof. ar. §. e. si gratiose. ar. p ⁊. ɔ. ꝭ. de pben. is cui. uel dic q̄ lr̄a ista logtur de his beneficijs q̄ pretertu ɔsuetudinis vel statuti sup hoc er cā facti simul teneri possunt. ad primū de cōces. preben. er parte. in fi. ad secundum de consti. cum oēs. et simile de iure. §. ut li. pē. c. i. §. de elec. cumana. ad fi. ad p̄mum ɔ. ꝭ. de cōsue. c. .i. ⁊. §. de ɔces. pben. lras. solu. illud spāle in duobus beneficijs in una ⁊ eadē ecclesia: secus in diuersis: unde videtur facere pro: ⁊ facit quod no. host. in predi. decre. lras. in glo. non obstante. in fi.
d ¶ Nō potes. de iure cōi: dispēsatiue tñ posset. ⁊ si q̄ratur p quem dispēsari possit: vide quod no. lrr. di. sanctoꝝ. rri. q. ij. si qs iam translatus. de ele. dudū. ij. de preben. de multa. de cōces. prebē. lras. ⁊. ꝭ. de ɔsue. c. i. Jo. an.
e ¶ Eligas. sic ⁊ olim dabatur electio ei q duo bn̄ficia curata simul hēbat. §. de pben. referēte: ⁊. c. p̄terea. hodie secus. eo. ti. de multa. sed nūquid electo vno re integra penitere poterit ⁊ aliud eligere. ar. q̄ sic. ij. q. vi. si qs libellos. §. de ele. in cāis. de iurepa. cū aūt. qd̄ facit ēt ɔ ⁊. ꝭ. de of. deleg. quāuis: ⁊. ꝭ. de pcur. quāuis: ⁊. ꝭ. de reg. iu. mutare cum si. ar. ɔ. rrrij. q. v. horrendus. de iureiu. queadmodum. §. eo. li. de rescrip. c. ij. ⁊. ꝭ. de reg. iur. qd̄ semel cū suis cōcor. sol. satis videretur q̄ re integra possit mutare cōsilium ⁊ aliud eligere p prima iura: ad hoc. ꝭ. de pben. si tibi absenti. ff. de opti. lega. l. ij. ɔrium tene p p̄dictā regulaȝ. quod semel. ad hoc. ꝭ. co. c. pe. in fi. ⁊ de postula. c. i.
Quāuis is cuius. ¶ Ponit dictū ⁊ interserit exceptionē ibi: nisi. ⁊ rōneȝ addens ibi: cum talis. ben.
f ¶ Gratia. concessa forte a nicolao quarto vel celestino. v. Jo. an.
g ¶ Prouideri. nec adhuc prouisum erat nec ad possessionē deuenerāt: vn̄ habebant ius non in re sed ad rem: de ɔces. preben. c. ul. Jo. an.
h ¶ Prorime. vacaturo: qd̄ solus papa facere pōt: de ɔces. prebē. c. ii.
i ¶ Reuocata. tenorē huius reuocatorie ɔstōnis nō habem9: sed de ipsa fit mētio. ꝭ. de pben. c. pe. ⁊ antepe. de cōces. preben. c. ulti. reuocatoria illaꝝ nicolai incipiebat: pridem ad apicē illarū celestini: olim celestinus: ⁊. c. dudum.
k ¶ Post reuocationem. idem ⁊ multo magis si ante reuocationem.
l ¶ Similis. s. de beneficio prorime vacaturo.
m ¶ Erpresse direrim9. hoc. n. papa facere pōt: ad hoc. ꝭ. de preben. c. pe.
n ¶ Cū talis. ecce rō: ⁊ aduerte q2 in ɔriū videbaꝛ: er eo q2 restō ē prioris status reparatio: ⁊ restitutus in p̄stinū ius recidit. ar. rv. q. vi. nos sanctoꝝ: ⁊. c. iuratus. §. de ele. q2 diligētia. ij. q. iij. §. notandū in fi. ⁊. C. de sen. pas. l. i. restō eniȝ hoc opari dȝ ut nec ꝓsit nec obsit qd̄ euenit. ff. er q. ca. ma. l. i. ⁊. rn̄. sed ɔriū ē verū ut hic: ⁊ sic ꝓ parte hac debuit qd̄ terminari p decre. de renū. er trāsmissa ⁊ de simo. er īsinuatiōe: ⁊ ɔcor. C. de remis. pig. l. vl. vbi si de volūtate creditoris debitor pign9 distrahit: si iter deueniat ad ip̄m debitorē res illa distracta nō renascit hypothecaria quā hēbat a p̄cipio: actio. n. semel ertīcta ⁊c̄. de cō. di. iiij. q̄ris. ff. d sol. q res. §. areā ad ɔria rn̄deꝛ q̄ hic non est v̄e restō: īmo q̄dā noua cōcessio p pre. iura. ⁊ no. q̄ hec decre. facit in ar. ad qōnem dominicalē an. s. eps̄ inuito patrono restituere possit presbyteꝝ p se depositū: ⁊ determinauit gof. de renun. er trāsmissa in fi. q̄ nō: p. l. C. de nup. si vt ꝓponis. ij. ubi dꝛ q̄ in m̄rimonio restaurādo p filiā post diuortiū regriꝛ ɔsensus pr̄is: sicut a p̄cipio in ɔheudo: in ɔrium facit de renū. post trāslationē. d uide. indei de ciuitate: ⁊. c. cōsuluit de his q̄ fi. a p̄la. cū apostolica. vij. q. i. eos. ⁊ no. de hoc. rriij. q. iiij. nabuchodonosor. in prin. dicebat host. opi. gof. esse verā cū restituitur ab īferiori: secus si a principe p iura supi9 ꝓ restituto īducta. Bar. Brir. in dn̄icali qōne q̄ incipit sacerdos aliqs fuit: dirit q̄ si depositus appellauit īfra decē dies restitui pōt inuito patrono alias nō. Tā. dirit: q̄ si eps̄ preuenit in restōne patronum q̄ valet restō: alias nō quod approbat host. in predi. decre. er trāsmissa. ⁊ d elec. īnotuit: ⁊ facit quod no. §. de cō. cū accessissent. in vlti.

Iam tempore impetrationis nescires[a]: feceris mentionē. ¶ Utrūq3[b] tamen si talia sint beneficia que simul nequeant de iure[c] teneri habere non potes[d] sed eligas[e] quod ex eis malueris retinere. Idem.

¶ Si restituatur quis ad gratiaȝ reuocataȝ sine alterius preiudicio intelligiꝛ restitutus: vnde alteri ante restitutionem impetranti preferri non debet. h. d. Jo. an.

Quāuis is cuius gr̄a[f] p quam mādabatur in certa ecclesia ꝓuideri[g] sibi de beneficio ꝓrime[h] vacaturo p nos fuerat reuocata[i]: restituatur a nobis denuo ad eandē nō tñ ei post reuocationē[k]: ⁊ añ restōem predictas similis[l] in eadē ecclesia gr̄a facta fuit. ¶ Nisi hoc erꝓsse[m] dixerimus añferri debebit.

o ¶ Intelligatur. concor. ꝭ. eo. c. si.
Si eo tēpore. ¶ Er uno themathe duo dubia soluit ⁊ utriusq3 cām reddit. scd̄m ibi: beneficium. Do.
p ¶ Si eo. ɔdicit ad hanc. ꝭ. de preben. ei cui prouideri. ibi sol.
q ¶ Cum cura. nisi hoc fuisset erpressum de curato ꝓuideri nō posset. §. d preben. c. ult. ⁊. ꝭ. de preben. cum in illis.

¶ Cuȝ talis[n] restō ubi aliud non ex primiꝛ: intelligatur[o] fieri sine iuris preiudicio alieni. Idem.

¶ In lr̄is ad bn̄ficia impetratis inspiciꝛ tps̄ date: vnde p illas bn̄ficium curatū obtinere non poterit q licet nūc sit maior illo tempore minor erat. Jo. an.

Si eo[p] tp̄e quo tibi d beneficio cū cura[q] vel sine cura mandauim9 ꝓuideri ad obtinēdū curatū bn̄ficiuȝ idoneaȝ[r] nō hēas etatē: tibi lȝ nūc legitime effect9[s] sis etatis auctoritate litteraꝝ huiusmodi cū tp̄e[t] date ip̄aꝝ adhuc nō esses idoneus[u]: de bn̄ficio curaȝ[x] aīaꝝ hn̄te: neq̄quā poterit ꝓuideri. ¶ Bn̄ficium[y] aūt sine[z] cura ad ip̄m sufficiētem tūc[⁊] etatem[?] haberes: p eas licite[ꝫ] poteris obtinere. Idem.

r ¶ Idoneam. s. rrv. annoꝝ. §. de elec. cū i cunctis.
s ¶ Effectus. spectam9 ꝯ initiū: ⁊ sa. §. de elect. dudū. i. ⁊ qd̄ ibi no. nec cōfirmaꝛ tractu tp̄is qd̄ de iure ab initio non valebat. ꝭ. de reg. iur. non firmaꝛ. cum suis ɔcor.
t ¶ Cū tp̄e date. sic no. īspiciēdū tp̄s date: sic. §. e. eam te: ⁊. ꝭ. eo. tibi q ⁊ de preben. eum cui.
u ¶ Idone9. pp defectū etatis: ⁊ idem dici posset defectu ordinū. ar. §. de eta. ⁊ quali. p̄terea. sed hoc ē falsum: ut. ꝭ. d preben. si pro clericis pauperibus.
x ¶ Curā aīaꝝ. in his q ad curata bn̄ficia ꝓmouenꝛ regriꝛ maior idoneitas q̄ in alijs. ⁊ idō si mandaꝛ ꝓuideri d dignitatibus personatibus vel beneficijs de cura mētione non habita: d curatis dignitatibus p̄sonatibus vel beneficijs non poterit prouideri. ꝭ. de preben. cum in illis.
y ¶ Beneficium. q2 poterat dubitari ne illa inutilis adiectio. s. cū cura vitiaret in totum rescriptum. s. q̄ nec ēt de simplici posset ꝓuideri. idō annectit qd̄ sequitur: ⁊ sic no. utile non vitiari per inutile. ꝭ. de reg. iu. vtile cuȝ suis concor.
z ¶ Sine cura. q2 er se curam nō hȝ: si autē haberet annerā parochialem ⁊ curatam ecclesiam: dic ut dicam. ꝭ. de preben. super eo.
⁊ ¶ Tunc. s. tp̄e impetrationis. Jo. an. Adde ergo q̄ si quis īpetrauerit beneficium cum cura vel sine cura ⁊ tp̄e impetrationis ē legitime etatis si vacat sibi debeꝛ vt in hoc. c. ⁊ hic no. in glo. ista antepe. ɔrium no. de preben. ꝭ. in glo. fi. eo. li. vbi apparet sufficere q̄ tp̄e vacationis hēat sufficiētem etatem. solu. ibi no. in. iij. glo. q2 prima glo. loqtur in īpetratiōe curati. secunda in ipetratione sacerdotalis. satis obstat quod no. eo. ti. non pōt in quarta glo. sed credo glo. c. eum cui posse sustineri lȝ aliq ɔ q2 plus est hr̄e curatum in actu ⁊ habitu q̄ in habitu tm̄ ad hoc quod no. de ele. non residen. q2 nōnulli sup v̄b. parochiales ⁊ p host. de offi. archi. cum satis ⁊ io. an. super v̄b. aīarum ⁊ optime probat ertrauagans Jo. erecrabilis iurta fi. v̄. quantum aūt: ⁊ quod no. in prealleg. c. eum cui super verb. licite. in nouella ⁊ uide ɔrietatem glo. gr. sed adhuc isto p hunc ter. in fi. ⁊ in glo. que loquitur in beneficio simplici. unde pōt sic dici q̄ est quedam ī habilitas ratione etatis tēporaliter ad beneficium. quedā solum rōne etatis ad qualitatem beneficij curati q̄dam sacerdotalis tm̄: in prima ⁊ scd̄a inspiciamus tp̄s impetrationis: in tertia tp̄s vacationis: q2 plus ē aliquē esse inhabilitatū ad totum q̄ ad partē vel ad qualitateȝ paruā ad hoc qd̄ no. hic in nouella. de eta. ⁊ quali. indecorū de preben. super inordinata ⁊ quod no. de corp. ui. c. i. ⁊. ij. ⁊ fi. Et forte spāle est in ista qualitate sacerdotali vt hic sentit Jo. an. ⁊ adde quod no. de erc. prela. cum nostris per Innocen. ⁊ io. an. in additione que incipit: ⁊ in de. Hieronymus clarus Bririanus.
? ¶ Etatem. sed que est idonea etas in beneficio sine cura: dicitur q̄ maior. riiij. ad illa dicatur idoneus. §. de preben. super inordinata. vbi host. hoc tenet in canonijs propter maturitatem consilij quod requiritur in illis. nam ibi pueri non dicuntur idonei ad beneficia obtinenda. certuȝ autem est q̄ infans dicitur vsq3 ad. vij. ann. puer autem de. vij. vsq3 ad. rij. vel. riiij. annū. rrij. q. v. pueri: ⁊. C. de fals. mo. l. i. ⁊ diri. §. in proem. circa fi. sed vt ibi no. ber. dici potest q̄ pueri ibi dicuntur minores septennio ⁊ isti dicuntur indigni: septennes autem ⁊ maiores septennio dicūtur idonei: cum enim tales possint ordinarij. rrviii. dist. de his ergo ⁊ in beneficijs intitulari. argu. de preben. cum fm. ad hoc optime facit. ꝭ. de elect. er eo q̄. ⁊ hec vera intelligo nisi essent talia beneficia que sacrum ordineȝ er priuilegio consuetudine vel statuto vel alio modo requirerent: ⁊ facit quod dicam. ꝭ. de fil. pres. c. i. i. responso. ⁊ probatur erpresse. ꝭ. de preben. ei cui: prouideri. An hodie dispensent episcopi in etate nota. §. de electio. cum dilecti. ⁊ dicam. ꝭ. de electio. licet canon. ⁊ de etate ⁊ qualita. c. vno.
ꝫ ¶ Licite. id dicimur posse quod licite possumus. rrij. questio. ij. faciat Joannes an.

Si propter. ¶ Propter multiplicitatem intellige glo. io. an. nō summat pōt tñ sic sūmari fm zen. ut in rubro uel sic. Generalis gr̄a habens clausulā generalē. s. nō obstātium: nisi id aliter erprimaꝛ nō preiudicat iuri spāliter er statuto ɔsuetudine uel priuilegio alij quesito. h. d. fm Jo. de fantucijs fm quē hoc summariuȝ cōphendit vtrāq3 lec. positaȝ in glo. Diuiditur fm Jo. an. q2 primo ponit thema ⁊ eius dubiū soluit ibi ītentionis. casuȝ exceptum interserēs ibi: nisi. Do. casus. Papa cōcessit epo hon. debitorum onere grauato priuilegium q̄ fructus beneficioꝝ primi anni vacantium in sua dioc. perciperet ⁊ erat hec gr̄a vsq3 ad qnquenniuȝ duratura: apposito ī ꝑuilegio q̄ nō obstarent consuetudines ꝑuilegia uel statuta p que sua posset impediri cōcessio. Uacauit quoddam beneficiuȝ cuius redditus primi anni de priuilegio cōsuetudine uel statuto spectat ad fabricam ecclesie: uel alium vsum: vel aliquam singularem p̄sonam q̄ritur cui debeanꝛ huius beneficij redditus primi anni. vīdetur fm vnaȝ lecturam q̄ debenꝛ frabrice: uel illi vsui: vel singulari p̄sone: nisi in ɔcessione fc̄ā episcopo aliud caueretur erpresse: uel dic ut. ꝭ. in vlti. glo. io. an.

¶ Gratia generalis non preiudicat speciali ⁊ debet facere mentionem de precedenti priuilegio: cōsuetudine vl' statuto. hoc dicit. Joannes andree.

Si propter tua[a] debita persoluenda fructus[b] beneficioruȝ primi anni[c]: que in tua vacabunt[d] diocesi tibi non obstantibus qbuslibet consuetudinibus priuilegijs vel statutis: per que nostra impediri[e] posset concessio vsq3 ad quinquēnium[f] de speciali gratia[g] cōcedimus[h]: ¶ Intentionis[i] nostre nequaquam eristit: si fructus huiusmodi ecclesie tue fabrice: vel alteri[k] vsui seu cuicūq3 singulari persone de speciali cōsuetudine priuilegio vel statuto[l] forsitā debeantur: q̄ eis p cōcessioneȝ[m] ipsam: ¶ Nisi hoc expresse[n] caueatur in ea: preiudicium[o] aliquod generetur. Idem.

¶ Cause ab apostolica sede vel eius legato cōmitti debenꝛ dignitatem obtinentib9 vel canonicatū ecclesie cathedralis: nec tractari d bent nisi in ciuitatibus vel locis insignibus. h. d. vsq3 ad. §. cū vero.

Statutuȝ[p] quod circa iudices a sed. apo.[q] deputandos nuper edidimus: cum quedam[r] contenta in eo que pro cōmuni vtilitate[s] credebantur[t] inducta: sicut experientia[u] docuit: tēdere dinoscantur ad noxam[x]: sanctione[y] presenti quaȝ irrefragabiliter obseruare mādamus: suadēte vtilitate i melius[z] durim9 reformādū[⁊]. ¶ Sācimus igiꝛ: ut nullus nisi dignitate[?]

ꝓuentibus cōuertendis er cā in vsum prelati: nō erit necessaria licentia pape: qa cum eps̄ cum capitulo possit supprimere dignitatem ⁊ ꝓpter necessitatem possessiones alienare multo fortius ꝓuentus percipere.
i ¶ Intentionis. no. ad intentionē scribētis recurrēdū. fa. §. eo. c. ij. ⁊. ꝭ. de ɔces. preben. c. vlt. ⁊. §. de deci. er multiplici cū si.
k ¶ Alteri vsui. puta mēse capituli.
l ¶ Statuto. no. q̄ oīa priuilegia ɔsuetudines vel statuta q̄cūq3 firmitate vallata: cōcessa capitulis: ɔuētibus: uel collegis cathedralium: regulariuȝ: ⁊ cōuentual'um ecclesiaꝝ seu singularibus earundem personis ut bona ecclesiaꝝ ipsarum vacantium a prelatis dimissa: uel tp̄e vacationis obueniētia possint surripere diuidere: uel ī suos vsus ɔuertere sunt hodie reuocata ⁊ cassata per decre. ꝭ. de elec. q2 sepe: ⁊. c. statutū in cle. que tamē in alijs bn̄ficijs locū non habet: ut. ꝭ. de offi. or. presenti. in fi.
m ¶ Cōcessionē ipsaȝ. sibi scāȝ.
n ¶ Erp̄sse. ad ideȝ. §. cū aliqbus: ⁊. c. susceptū: ⁊. c. quāuis.
o ¶ Preiudicium aliqd̄. nisi istud v̄buȝ cēt ita generale ista decre. sic posset intelligi q̄ er ea nil seqreꝛ absurdū. s. q̄ fabrica uel vsus ille ul' alie singulares p̄sone sic ꝑuilegiate hēant redditus scd̄i anni: iste āt ꝑuilegiatus hēat reddit9 p̄mi āni: ⁊ ita bn̄ cōsequereꝛ fm hoc suū effectū illa clausula priuilegij: nō obstantib9 qbuslibet ɔsuetudinib9 priuilegijs ⁊c̄. alij dicūt q̄ illa fabrica vl' alij h ɔtenti habebūt reddit9 primi anni q2 papa nō intendit eis derogare sed soli successori: iste aūt priuilegiat9 hēbit redditus scd̄i: q ibi est primus: al's quo ad successorē uel bn̄ficiatum: ⁊ sic terti9 erit primus: ⁊ sic nullū preiudiciuȝ ēt er aliq̄ dilatione generabit frabrice: sed fm hoc posset impediri ɔcessio: qd̄ ē ɔ tenorē ipsius gr̄e. pone. n. q̄ in anno qnto quo finiri dȝ gr̄a vacet bn̄ficiū: si fabrica primos reddit9 hēat: eps̄ nihil hēbit. item qd operabiꝛ illa clausula nō obstātib9 ⁊c̄. cuȝ successori sine cl'a illa preiudiciū fieret: vn̄ prima lec. magis mihi plȝ: ⁊ magis ē amica lr̄e vt dicam9 q̄ ista erat dubitatio decre. an p istā ɔcessionē sic scām. s. nō obstātib9 qbuscūq3 ⁊c̄. uidereꝛ derogare ipsi fabrice vsui: uel singulari p̄sone: ut er quo er illi9 priuilegij vigore reddit9 primi anni hr̄e nō pn̄t: ampli9 nil hēant: ⁊ papa rn̄det q̄ hēbunt redditus scd̄i anni: quasi ille eis sit superior: ut illa clausula nō obstātibus nō successorē: sed priuilegiatuȝ tm̄ coadiuuet.

a ¶ Tua debita. ad idem. ꝭ. de preben. si tibi. ij.
b ¶ Fructus. no. q̄ non lȝ retinere bn̄ficia sed fructus: vide ut diri. §. eo. si gratiose: in hoc casu vacāt bn̄ficia: vnde is ad quem ꝑtinet electio īfra tempus statutū necessario habet eligere: ⁊ facit quod no. ber. de magist. q2 nōnullis ⁊ ꝓbatur hoc satis. ꝭ. de preben. si tibi ɔcesso.
c ¶ Primi anni. qd dices ɔputabiꝛ ne annus iste a die fructuum colligēdoꝝ: an a die vacationis uel mortis: credo a die vacationis cōputari vn̄ nō credo hic seruari legē de vassallo: q̄ dicit: q̄ si vassallus decedat post augustum ⁊ ante calē. marcij: q̄ ad dn̄m ꝑtinet: alioqn ad vasallum uel eius hr̄dem: ut in li. feu. ti. ler regni. c. si vasallus: sed credo q̄ a die vacationis vsq3 ad annum quicqd obueniet beneficio: ⁊ separatum erit a solo totum erit huius priuilegiati: cōparo. n. hunc priuilegiatum vsufructuario qui fructus separatos ⁊ recōditos suos facit. ff. de vsufruc. l. arborib9 .§. Julianus: alias incipit si fur. fm moderationem tamē decre. ꝭ. de off. ordi. presenti. §. porro. ⁊ facit quod ibi dicam: ⁊ dico q̄ annus iste habebit. ccclrv. dies vnde si vacauerit ecclesia prima die mēsis sequenti anno prima die eiusdem mēsis finitus sit annus: ⁊ facit quod dicam. ꝭ. de ele. quam sit. ⁊ si esset bisertus illi duo dies cedunt sibi ꝓ uno: ꝓ vno eniȝ cōputantur vt. §. de ver. signi. quesiuit. ff. de ver. signi. cum bisertus. ff. de diuer. ⁊ tempo. pre. l. ii. in vlt. glo. licȝ sit ar. cōtra. ff. de statu liber. l. cuȝ hr̄s. §. stichus: sed illud in penis: uel odijs que sunt molienda de pe. dis. .i. pene. ꝭ. de regu. iur. in penis. ⁊ facit quod no. in predi. decreta. quesiuit: ⁊. lv. di. c. ii.
d ¶ Uacabunt. morte renunciatione depositione trāslatione uel quocūq3 alio modo. Quid si pmutatione: videꝛ q̄ secus: p decre. ꝭ. de. re. permu. c. vno. sȝ contrariuȝ puto: q2 negari nō pōt quin ꝓpter pmutationē vacet: ⁊ equitats in solo casu iuris rigori prefertur: q2 in hoc scripta reperitur in alijs nō: Nō. n. er illo spāli casu ē regula dāda.
e ¶ Impediri. secus ergo si differri: ⁊ lȝ intendat per clausulam nō ob. i impedimenta tollere: dilatiōes tamē tollere nō intēdit: lȝ er dilatiōe impediri possȝ: vt. ꝭ. dicam.
f ¶ Quinquēnium. scm̄ narrat: idem enim si in citeriori ⁊ vlteriori tp̄e.
g ¶ Spāli gr̄a. q2 de iure futuris successorib9 ɔseruari debebāt ul' ī utilitate ecclesiaꝝ erpedi. ꝭ. de ele. q2 sepe. ⁊ de of. or. pn̄ti. ⁊ itelligo hāc gratiaȝ ⁊ illā q̄ sequitur fm moderationē illius decr. pn̄ti. §. porro. s. q̄ hoc soluȝ intelligatur de illis fructibus ecclesiaꝝ vacantiū q̄ solutis debitis si qua sunt: ⁊ his q̄ necessaria fuerint ꝓ seruitoribus ⁊ ministris ⁊ alijs incūbētibus oneribus vsq3 ad nouos redditus repta fuerint supesse.
h ¶ Cōcedimus. an legatus de latere similem gratiam dare possit: tractauit Jo. de deo. ī qōibus suis in prin. ⁊ Guil. in spe. ti. d legato. §. nūc tractemus. in fi. ⁊ dicunt q̄ dato q̄ er cā hoc posset beneficium tamen uel dignitas dȝ cum aliquo emolumēto cōferri quod ver ē ut diri. §. in glo. prori. ⁊ in glo. q2. Notat ēt ber. §. ut ec. bn̄. vt nostrum ī vlti. glo. q̄ eps̄ er ista cā ad tp̄s posset fructus alicuius bn̄ficij retinere ꝓbat p decre. §. de ver. si. c. pe. que etiā facit ɔ cum id fuerit impetratū a papa: sed pōt dici sic fuisse de facto. ad hoc. §. de fi. pres. lras: uel illud hȝ gof. in fructibus oīuȝ bn̄ficiorum vacātium vsq3 ad certuȝ tp̄s: ut hic ēt: in vno aūt bn̄ficio ⁊ ei9

Statutum. ¶ Lȝ hec decretalis p paragraphos al'r diuidāꝛ: eatȝ n̄ in q̄tuor ptes diuido principales. prima durat a p̄ncipio vsq3. ad. §. īsup. scd̄a abīde vsq3 ad. §. ꝓferēda. tertia abinde vsq3 ad. §. qcqd. q̄rta vsq3 ad fi. in p̄ma statuit qb9 p̄sonis ⁊ qb9 locis cāe a se. ap. legatis ul' delegatis ipsi9 ɔmitti debeāt ⁊ tractari. In scd̄a ꝓuideꝛ circa eractiōes q̄ fiebāt ī iudicijs ab ipsis dlegatis: assessorib9 ul' notarijs cāe ⁊ apponiꝛ pena. In tertia ꝓuideꝛ circa vacatiōes testiuȝ ad iudiciū q̄ sepius maliciose fiebāt: ⁊ cā fatigādi testes uel ab eis aliqd ertorquēdi. In vltima decernit sic casuȝ ⁊ irrituȝ qcqd fuerit factū ɔ p̄dcā statuta. io. an.
p ¶ Statutū loquiꝛ de decre. sua ertrauaganti q̄ incipiebat: statuim9. reformat ēt d cre. Inno. iiij. eo. ti. pn̄ti. quam hodie nō habemus. ⁊ decre. §. eo. nōnulli.
q ¶ Sede ap. legatis vel delegatis ab eis. ut. ꝭ. patebit. io. an.
r ¶ Quedam. ibi nō distinguebaꝛ an actor ⁊ reus essent eiusdē ciuitatis uel diocē. vel diuersaꝝ. item addiꝛ q̄ de erpresso ɔsensu partiuȝ erꝭ locuȝ quo deputat9 est possit iuder cognoscere ⁊ cōmittere si referas ad decre. pn̄ti. fm illā poterit fieri cōmissio īstitutis in collegiatis honorabilib9 ⁊ in cathedralib9 eccl'ijs. vn̄ hȝ cā videbanꝛ posse cause cōmitti māsionarijs ⁊ qbuscūq3 ꝑuilegiatis in talib9 ecclesijs qd̄ erat absurduȝ. hic aūt ꝓuideꝛ q̄ solis canonicis cathedraliuȝ eccl'aꝝ fiat cōmissio.
s ¶ Cōmuni vtilitate. que in legibus constituendis attendēda est. iiij. dist. erit. ⁊. §. in proemio huius libri.
t ¶ Credebantur. ⁊ erāt sine dubio respectu prioris temporis. Jo. an.
u ¶ Erperiētia ad idē. ꝭ. de elec. quā sit ⁊. ff. de le. iij. l. legatis. §. ornatricib9.
x ¶ Ad norā. ⁊ idō nō debuit iudicari reprehēsibile si fm tpoꝝ varietatē varieꝛ ip̄suȝ positiuū statutū. lriij. di. §. verꝝ. rrrv. q. i. c. i. ꝭ. d sen. er. c. ul. ī pn̄. §. d. cōsan. ⁊ affi. si dȝ. cū suis ɔcor. sic ⁊ ꝑuilegiū cū tēdit ad norā reuocationē ul' moderationē a p̄cipe recipit. §. d deci. suggestū. ꝭ. de ꝑui. c. i. ⁊. c. auctoritate. ⁊. c. se.
y ¶ Sanctiōe. sanctio ꝓprie dꝛ cui adijciꝛ pena. qd̄ dic ut no. iii. di. in sūma.
z ¶ Melius. laudabilior ē aūt qui rem emēdat eo qui prius inuenit. C. de ve. iur. enu. l. i. §. sed neq3.
⁊ ¶ Reformādū. eo q̄ nō in totū sed ꝓ pte corrigiꝛ istud statutū: ut. ꝭ. videbis.
? ¶ Dignitate. dignitas sumiꝛ multis modis: qd̄ dic ut no. io. iiii. di. deniq3 ⁊ viii. ⁊ ber. §. de cle. nō resi. c. iii. hic ad lr̄am de ecclesiasticis dignitatibus itellige. ⁊ no. mirabile: q2 pn̄t cōmitti cause maiorib9. rr. annis: ut. de of. dele. cū vicesimū a quocūq3. ⁊ ēt minorib9 a papa: ut ibi: ⁊. ff. de re iudi. qdā ɔsulebāt sȝ. certū ē q̄ q ē in dignitate uel p̄sonatu dȝ attigisse saltē. rrv. annū. §. de elec. cum in cunctis. ⁊ sic vꝫ q̄ minorib9. rrv. annis nō pn̄t cause cōmitti: his dico q n d aici

Universidad de Deusto Biblioteca

gerint. sol. si cause nō possent cōmitti nisi psonis in dignitate uel psonatu constitutis: tūc pcederet obiectio: sed possent et cōmitti canonicis ecclesiarum cathedralium in qbus nō reqrit tāta etas: vt pbat. j. de ele. ex eo qd. et diri. s. eo. si eo tpe. et sic obiectio nō pcedit. Dico et q dispēsatiue pōt aliqs hre dignitatē uel psonatum et minor. xxv. annis. p dispēsationē pape uel epi. primū pz. scdz pbat. j. de eta. et qual. c. vno.

a Preditis. i. pre aliis dita tis: est. n. dignitas quedā preeminētia i ecclesia: ut. s. de. §. sig. quāuis.

b Obtinētib. idē de officialibus epoꝝ pncipalibus et foraneis et de poribus religiosis cōuētualib et claustralib. dic vt in cle. eo. ti. et si principalis.

c Cathedraliū. suffic q sit cathedralis: et sic sublatū ē qd olim hic cōtinebat de ecclesiis collegiatis honorabilib: lz ad huc hodie in alio sit cparatio: ut. j. de ele. qz sepe. alibi eqparāt cathedrales et regulares. s. de ele. ne p defectu.

preditis[a] aut personatum obtinentibus[b] seu ecclesiarum cathedralium[c] canonicis[d] cause[e] auctoritate litterarum[f] se. ap.[g] uel legatorum[h] eiusdem decetero[i] committantur[k] nec audiantur[l] alibi quā in ciuitatibus[m] uel locis[n] insignibus: ubi possit commode[o] copia[p] peritoruz haberi. Cum vero[q] eiusdem[r] ciuitatis seu dioce. fuerint actor[s] et reus: extra[t] ipsas cā nō cōmittat[u]: nec cōueniat aligs eorundez: nisi[x] ab epō[y] cōtra aliquē de sua[z] dioce si: vel ab aliquo[&] cōtra eum aut cōtra eius capitulū seu cōtra uniuersitatez ciuitatis ville aut castri fuerit actio dirigēda: uel nisi actor eā dez ciuitatem seu diocesim itrare

d Canonicis. habētibus igit ppetuum officiū in ecclesia cathedrali sine dignitate personatu et canonia: de quo loqtur. j. ti. prori. c. i. non poterit cā cōmitti: cum de his non exprimat. Item scias q lz isti canonici delegari possint conseruatores tamē dari non possunt: cum decre. ult. j. de offi. deleg. eos non expmat: sz ut. s. diri canonicus pōt eē maior septēnio: per decre. de ele. ex eo. et diri de hoc. s. eo. si eo tempore. si committatur causa tali canonico: nunquid dicemus litteras valere: videtur q sic qz ista decre. vltima de hac materia hoc soluz requirit q talis sit ecclesie canonicus: ergo huic stabimus: sed contrariuz credo: et dico q si tali impuberi committeret causa: nisi appareret de certa scientia pape non teneret commissio: et idem dico si committatur ab alio quā a papa minori. xx. per predictam decre. cum vicesimum. quam non dico nec credo correctam per hanc: qd. n. non mutatur. et C. de testa. sancimus. et correctio iurium est vitanda. s. de elec. ecclesia. et. j. de ele. cum expediat. in prin. nec ista decre. dicit q hoc sufficiat: sed q hoc requiritur. vnde non cdicit: alias eadem ratione dicendum eēt q dūmodo sit canonicus cathedralis ecclesie vel in dignitate uel in psonatu non possit repelli pretextu exceptionis excōicationis infamie inimicitiarum uel alia iusta cā: quod est absurdum: et est simile quod notabo. j. de ele. lz canō. et no. q dicit canonicis: olim dicebat institutis: vnde dicebat q cuilibet instituto in cathedrali et māsionario possent cause committi: quod hodie per decre. hanc sublatū est. No. ergo q pro dignitate et loco presumitur pro aliquo: qto. n. quis melioribus preest tanto maior et sanctior est. i. eē presumitur. in auc. de defen. ciui. ad fi. prime colū. §. nos igitur. col. iij. lxj. di. miramur. lxiij. di. metropolitano. s. d presum. cum in iuuētute. xxiiij. di. qn de magistris. c. i. et. c. qz. et. c. sup specula. cum si. et si tpe date quis eēt canonicus: tempore presentationis non: puto q pcedere possit: non sic ecōuerso: spectamus. n. initiuz. ad hoc. s. eo. c. i. et. c. si eo tēpore. s. de elec. dudum. et quod ibi no. ff. de sena. femine. ff. de iudi. l. cecus. et hoc habes in glo. fi. in cle. gratie. eo. ti. io. an.

e Cause. hec sine iurisditione nō cmittunt. s. de offi. dele. preterea. nō ergo phibet qn audiētia alicui articuli uel mera executio cuilibet clerico cmitti possit.

f Lraꝝ. pone papa in lris vocat aliquē simplicem clericum: nunquid valebit cmissio. fm Ber. et oēs: dic q non hz hic locū talis exceptio: ex quo papa sciēter cōmittit: qz facere pōt c cstōnem istaz: ad hoc optime. s. de priui. cum oliz. ij. §. interim. et no. q fm Inno. si cācellarius cōcedat iudices: et hoc cstat: non hz locum hec exceptio: quare. n. imputare dz parti que talem iudicem non petit: qd verum est et fm Ber. et hosti. cum hoc ex certa scia facit: quod intelligo si id in lris exprimit: ut. j. de preben. si motu pprio.

g Se. ap. Quid de ordinariis: nunqd cprehendunt et tenebuntur hac cstōe: dic fm Ber. et oēs q non: et pōt eē rō: qz epi et ordinarij hnt melius noticiaz clericorum dioceſ. sue quā papa clericorum totius orbis. vnde etiā si simplici clerico cōmittant ordinarij tenet cmissio. Pone enim q simplex clericus excellens sit decretorum doctor. preterea nō est ita absurdū q aliquis etiā rudis et pannosus clericus gerat vices episcopi: sicut eēt q gereret vices pape: igitur ad ordinarios non extendatur hec cstitutio. Et est simile quod csueuit dici. s. eodem. nonnulli. et inferius tangam.

h Legatorum. qz verbum generalr positum et c. xix. dist. c. i. intelligam hāc lrām generalr in omnibus legatis quoꝝ tria sunt genera: quod dic ut. s. de of. lega. c. pe. et. j. eo. ti. c. i. quod vex puto indifferenter: cum ex legationis vigore cōmittunt: et idem intelligas in delegatis. s. cum committunt delegationis vigore. j. eo. c. §. in nullo quoqz.

i Decetero. Constitutio enim nō extenditur ad preterita. s. de csti. c. vltimo. Quid de pendentibus. dicam. j. de elec. lz canon. io. an.

k Cōmittantur. Pone q questio fuerit commissa: pars non excipit: nunquid valet processus. Dicebat ber. et omnes post eum q tacite et expresse poterat pars huic iuri renunciare. Introductum est enim in ipsorum fauorem. ne. s. in opprobrium proprium cogantur episcopi et magni clerici coram rudibus et pānosis clericis litigare: et interdum ppter ruditatem ipsorum ius amittere suum: et facit de regulari. ad apostolicam. cum suis ccordantiis. Sed hodie per finem istius decretalis credo criium: ubi innuitur q ipso iure ē irritū et inane quod c aliqd istorum fit: vnde necessariam non credo exceptionis opem: et facit quod diri. s. eodē. c. i. in principio. Et potest eē ratio: vt. s. tetigi: qz hoc videtur non solum in fauorem partiū inductum: sed et in fauorem ipsius apostolice sedis: ne vilipendat

in tali ministro. lxj. dist. in sacerdotibus. cum si.

l Nec audiant. no. q versiculus iste non prohibet circa cmissionem: sz circa agitationem: et idem erat in pdicta decretali presenti. Si ergo extra talia loca fiat commissio: dūmodo in his locis cā audiatur satisfactum ē huic responso fm Ber. et omnes. arg. s. eodem titu. nōnulli de exceptio. olim: et. j. §. pr. et eo saluo quod ibi df et ad hoc. ff. qui satisda. cogan. si fideiussor. §. i. vbi df q cui difficile ē satisdare in vna ciuitate in aliaz mittitur vt satisdet.

m Ciuitatibus. ciuitas muroꝝ ambitu terminat regulariter tamē et si in suburbiis audiret idem credo. argu. j. de sen. excō. si ciuitas. bene dicit ciuitatibus: qz i eis presumunt esse periti sic et epi in solis ciuitatib statuēdi sunt. lxxx. di. c. i. de pui. c. i. et leges et artes in regiis ciuitatib sunt docēde: ut in pemio. ff. §. hoc aūt. et de magistris. c. i. et noie studij nō itelligitur villa uel castrum. de cle. nō resi. tue.

n Locis insignibus. Quidam dicūt q hec determinatio ubi: que statim sequitur non refertur nisi ad hoc quod dicit locis insignibus. Sufficit enī q sit ciuitas lz ibi non sint periti: et est ratio qz cōmuniter in ciuitatib sunt periti: et eis que raro accidunt iuriscōsulti nō recipiunt nec medentur: sed his tm que frequēter occurrunt. in auc. ut sine probi. ma. fi. tu. ge. §. ga vero. col. vij. ar. iiij. dist. erit. ff. de legi. nam ad ea. vir enim est q in ciuitate uel ibi prope nō habeantur periti. vnde satis eorum copia in ciuitate haberi pōt. ff. de rei ven. que religiosis. vij. q. i. pontifices. alij sunt cdicentes: q ibi est eadem ratio: primū placuit Inno. et hosti. fm hoc expone quod sequitur ubi et c. i. in quibus locis insignibus: et facit pro hac parte. j. eo. §. in nullo.

o Commode. xxij. q. ij. facit.

p Copia. pro aduocatis assessoribus csiliariis et aliis que emergūt. ff. de postul. l. i. §. ait pretor. ff. ex q. cau. maio. l. ab hostibus. §. fi. de. vi. et bone. cleri. cum ab omni. xj. q. iij. non licet. quid si inter iudices et partes est contentio super hoc: qz alter dicit locum insignem: et ibi copiam peritorum haberi: alter negat: quid erit? Dic recurrendum ad cōem opiniones vulgi. ff. de supel. lega. labeo et. s. de spon. ex lris. Quid si adhuc super hoc sit contentio: recurretur ad arbitrium boni viri. ff. de verb. obli. l. cōtinuus actus. non delegatorum qui iurisditioni sue fauerent: ad hoc. C. d arbi. l. nemini. et. j. de pe. dilectus fm Ber. et intelligo bonum virum iudicem ecclesiasticum illius loci fm Inno. Hostien. autem dixit hic recurrendum ad arbitrium iudicis idest boni uiri: et sic intelligitur lex continuus. §. cum ita. eligentur ergo fm eum arbitri. s. eodem pastoralis et de offi. delega. suspicionis. nisi euidenter notorium esset q ibi peritoꝝ eēt copia: ad hoc de ap. consuluit. i. Ego credo q cum iudex se constituit aduersarium tunc locum habeant supradicta. Sed si contentio eēt solum inter partes certe credo q iudex de hoc cognoscere et pronūciare possit: quia video q pronunciat an sua sit iurisditio qd plus est. s. eo. super lris. et facit qd recitari consueuit de proba. post cessionem. et facit. j. §. prori. in fi.

q Cum vero. Actore et reo eiusdem diocesis existentibus causa committi non debet extra illam nisi in sex casibus in quibus tamen non trahetur vltra vnam dietam. et nisi in duobus casibus impetrans per iuramentum fidem fecerit de illis repelletur a iudice: et in expēsis cdēnabit. h. d. vsqz ad. §. cū aūt. Do.

Cum vero. hic incipit corrigere et moderari statutum generalis cōcilij. s. eo. nōnulli. et summe equitatis est quod sequitur. Io. an.

r Eiusdem ciuitatis. qz domicilium habēt in eadem ciuitate uel dioc. et idem intelligo cum plura domicilia habent qd eē pōt: ut. ff. ad muni. assumptio. q adhuc dico q locum hēbit. §. iste. et non sequēs: qd satis probatur. s. de fo. cpe. ex. parte. b. nec negari pōt lz et sit iste alterius ciuitatis: qn et sit istius: quod. §. iste requirit.

s Actor et reus. vñ dicant isti habes. s. de vb. sig. forus. §. in omni.

t Extra ipsas. ciuitatem seu diocesim.

u Nō cōmittatur. hoc verum videt nisi ad id expressus accesserit partium csensus. arg. j. eo. §. in nullo quoqz. quod et facit c: cum in illo casu hoc sit expressum: in isto non ar. de deci. ad audientiam: tamen id uidetur cum hoc solum sit in partium fauorem inductuz. de regula. ad apostolicam. cum suis ccor. et lz hoc satis videatur rōnabile non dico tamen hoc asserendo per id quod df in fi. c. audiui tamen curiam id seruare: et tales cōmissiones de curia emanasse.

x Nisi. a generali edicto ponit casus exceptos.

y Ab epo. hoc equissimum est ex eo maxime: qz si in ciuitate uel diocesi sua aliquem ex subditis suis eps iudicem impetraret recusari posset ut suspectus. ut. s. ut lit. non ctesta. accedens.

z De sua diocesi. idem si de aliena: qz et tunc non impetrat in sua: ut. j. §. prori. sz de sua iō dixit: qz. §. iste tractat tm qn reus et actor eiusdē dioc. sunt. vnde dictio nisi: alias non ppie poneretur.

& Ab aliquo c eum. vt. n. iuenīret actor in ciuitate episcopi iudicem

qui non faueret episcopo. arg. s. ut lite nō contestata: accedens. ii. ibi. et omnes existunt sub districtu et c.

a Non audens. forte gibellinus: et ibi regunt Guelphi. vel econuerso: uel forte relegatus.

b Potentiā. paritas in iudiciis ē seruāda: sz potētiorib pares esse nō possumus. ff. de alie. iu. di. mu. ca. fac. quia etiā in principio.

c Merito. no. vbum qa si diceret se dubitare vbi nō est dubitandum non excusat. s. eo. cū cōtingat. de simo. et si questiones. cum simi.

d Eum. aduersariū.

e Infra ipsas. ciuitatem et diocesim cui sunt ipse reus et actor.

f Secure. qd in iudiciis reqrit: ut ipsoꝝ iudicioꝝ exercēdoꝝ locus sit idoneus et securus: alias locū hz appellatio d ap pel. ex pte. i. et tūc etiaz si lfas d cductu hēret suis inimicis capitalib se exponere nō tenet. s. ut lite nō cte. accedēs. ii.

g Possit. nō dixit debeat: vñ dico qd si ctra epm uel capitulū uel potentē ipetret i sua ciuitate uel diocesi: bene tenet cōmissio. et idē ecōuerso semp saluo recusationis iure. Io. an.

nō audens[a] aut sui aduersarij potētiaz[b] merito[c] phorrescens eum[d] infra[e] ipsas nequeat conuenire secure[f]. In his quippe casibus extra dictas ciuitatē et dioc. possit[g] cōtra pdictos[h] cā cōmitti: nullus tm eoꝝ ultra vnaz dietaz[i] a fine sue dioc. valeat cueniri: sed et in duobus[k] vltimis casibus nisi impetrans de predicto timore quem in litteris cōmissionis exprimere teneatur primo[l] fidez iudici[m] faciat saltē[n] p propriuz[o] iuramentum: iudex ipe nullatenus i causa[p] pcedat: sed partes a sua iurisditiōe dimittens impetrantē eūdem in expensis legitimis[q] alteri pti condēnet. Cum autem[r] actor et reus ciuitatum et diocesum fuerint diuersarum: si actor in ciuitate vel diocesi rei iudicem habere[s] recuset[t]: ipsum non in sua sed in alia ciuitate vel dioce. libere impetrare valeat: reumqz trahere ad eandem dummodo locus ad quem eum traxerit[u] vltra vnam dietam[x] sicut in casu alio premittitur minime sit remotus[y]. In nullo quoque casuum predictorum iudex extra ciuitatem seu dioces. in quibus deputatus[z] fuerit citet[&] partes nec de causa sibi commissa cognoscat. Nisi ad id expressus[a] accesserit earundem assensus. Neqz alibi qz infra illas[a] et personis dūtarat designatis[b] superius committat quomodolibet vices[c] suas. Insuper[d] ut gratis[e] et cum omni puritate[f] iudicium[g] coram[h] ipso procedat nullum munus[i] uel quicquid aliud. Nisi[k] forsan esculentum vel poculentum mera[l] liberalitate oblatum quod paucis[m] consumi[n] possit diebus: uel nisi cuz ipm propter causam sibi commissam

h Cōtra predictos. epm uel eius aduersariū: contra capitulum uel uniuersitates uel potentes uel aduersariū eius q in ea itrare non audet.

i Unā dietā. olim dicebam de duab. p decre. s. e. nonnulli. Sz quid dices si agat actiōe reali. nunqd fiet cōputatio a finib diocesis ubi sita est res fm q olim fiebat: et nunqd erit ibi cōputatio duaꝝ dietaꝝ fm q olim erat uel un tm ut h. q oli sic eēt. pbat. s. e. dilect. ii. de foro cōpe. ex pte. b. videt huic nouo iuri standū vltio de hac materia. et sicut generaliter loqtur: generaliter accipiēdū. xix. di. c. i. ut habeat solum unius diete cōputatio et nō duaꝝ. et cuz determinatione que hic ponit. sed a quo loco cōputet satis ē dubitabile. pone enī q bonoñ. c bonoñ. sup re sita mediolani lfas ipetrat: ubi debebit ipetrare nunqd bonoñ. uel mediol. uel loco uicino ifra dietā a mediola. Itē pone q bonoñ. ctra regiñ. sup re medio la. quo ipetrabit an regij uel loco uicino ifra dietā an mediolani vel loco vicino ifra dietā. Itē uide aliud dubitabile. qd si bonoñ. ipetrat ctra reginēsem domicilio et mutinēsem origine an habebit respectus ciuitatis regiñ. uel mutinēsis: cum rōne originis dicat esse de loco: ita q eps loci eū ordinare et cōmendatitias ad ordines sibi dare possit sic eps domicilii. j. e. li. de temp. ordi. cum nullus. i. respō. et i loco originis dicit domiciliū retinere. ff. de sena. l. pe. satis uidetur de mēte cditoris esse q habeat respectus loci domicilii. nō rei uel originis. et hoc ex eo: qz de loco domicilii dicitur qs pprie trahi p illud vbum trahat. s. e. nonnulli: qd etiā h repetit. et p mentē cditoris hoc credo tenendū. ad hoc. j. de sepulturis cum quis ubi de loco originis bonoñ. habetur rō: et. C. de pscrip. long. temp. l. ulti. vbi procedit prescriptio ut inter psentes: ex quo scribens et cui scribit sunt in puincia licet res sit extra puinciam. no. etiam Cōpostol. i decre. nonnulli. in. iii. glo. Guil. in Specu. de citatione. §. i. circa prin. q diocesanus alicuius. ubi aliud nō additur itelligi dz dioc. domicilii. et sic disputaui et determinaui et sic seruat curia romana vt audiui.

k Duobus. ultimis. s. quādo actor reum i ciuitate secure cuenire nō pōt: qz ciuitatē intrare non audet. uel qz timet aduersarii sui potentiam.

l Primo. no. et est simile. j. de elec. quis: et. c. puida. ad idē. s. de restitutione spoliatorum pisanis.

m Iudici. non p eo quod diri. s. §. pri. in fi. iudicis enī est inuestigare fi. C. de fideicom. l. uoluntatis defuncti. xx. q. v. iudicantem.

n Saltē. nō qz si aliter fides fieri pōt. pmo id fieri dz ad iuramētuz enī recurrit solum in aliaꝝ probationum defectū. s. de pba. c. ii. de pcu. ex in sinuatione. ff. de iureiu. admonēdi. C. de iureiu. in bone fidei.

o Per proprium iuramētum. no. q iuramētum ē legitima probatio facit quod no. lxxii. di. pposuisti. ad hoc. de senten. excōmunica. si uero. ii. de excep. pastoralis. j. de elec. ut circa: et. c. nulli. et adde quod diri. j. d reg. iu. presumitur ignorantia.

p In causa. principali: procedet tamen in absoluendo cognoscendo taxando et iudicando de expensis. ut sequitur.

q Legitimis. quod dic ut no. ii. q. i. in primis. de dolo et contu. finem.

Cum aūt. Actor contra reuz diuerse diocesis debet impetrare delegatum uel in dioce. rei uel in alia non propria nec per unam dietam distante hoc dicit usqz ad. §. in nullo. Do.

r Cū aūt. s. in pri. §. dixit qd iuris cū actor et reus eiusdē dioce. vel ciuitatis sunt: modo dicit hic quid iuris cum sint diuersarum. De prelatis aūt ordinum vel locorum qui impetrant pro membris suis habentibus uel non habentibus speciales administratores vel gubernatores. dic ut i ccilio uiene. eo. ti. abbates.

s Habere. i. impetrare.

t Recuset. no. q actor recusat iudices. et hoc uerū ē in iudice adeūdo delegato vl ordinario. vñ si reus plures hz ordinarios. actor alteꝝ eligit alteꝝ recusat. sz in iā adito sec: qz tunc actor nō recusat sz reus hñ nisi ex noua cā. vel nouit ad ei notitiā pueniēte. s. de offi. de leg. causamqz: et. c. insinuante.

u Traxerit. et i quo deputat est iudex. j. §. prori.

x Dietā. an dieta ista cōputanda sit legaliter. s. ut. xx. miliaria cōputent p una dieta. ff. si qs cautio. l. uicens. an vulgarit. s. fm regiōis cōsuetudinē dic vt no. s. e. nōnulli: et. j. de elec. cupiētes. i. rñso. et q d vulgarib itelligi debeat pbatur. j. d preben. presenti. §. loca.

y Remotus. uñ et si modicū ultra unā dietā remot eēt loc ille puta p vnū miliare ñ posit ibi fieri cuētio. ff. d vb. si. l. iii.

In nullo. Delegatus extra locū cōmissionis nec ptes citat nec de cā cognoscet pōt sine expsso ptiū csensu nec subdelegat locis ul psonis aliis qz h expressis. h. d. vsqz ad. §. insuper. Primo ponit duo a qbus vnū casum excipit ibi: nisi. Secundo alia duo ibi: neqz alibi. Do.

z Predictoꝝ. s. cū actor et reus sunt eiusdē dioce. et i eadē sunt iudices ipetrati vl ex cā i alia. ul sūt diuersaꝝ et i ciuitate rei ipetrati sūt iudices. vl i ētia ciuitate.

& Deputatus fuerit. no. g q nō solū requirit q nō citet ad locū vltra dietā nō remotū. sz et q nō citet ex locū i quo deputat ē. olim aūt dicebam de duab dietis. q si iudex exeūdo locū i quo deputatus ē veniat ad locū ñ remotū ultra duas dietas pcedet poterat. d excep. olim. hodie i supradictis casib ñ sic. ut h vides.

? Citet ptes. et si citauerit ñ tenent ire: qz citatio irrita ē ipo iur: ut i fi. c. et si ob hoc pcesserint c eos nō tz pcessus ut ibi. An aūt citat teneat ire puilegiū vl defensionē allegaturus. dic ut no. iii. q. ii. eps. et de accu. veniēs. in vlti. glo.

? Expssus. i tm credo iherēdū huic lre. q lz iteruemat tacit csensus. puta qa nō opponit exceptio credo q ñ ualeat pcessus p finē. c. Idē credo si iteruemat cōsensus rei et nō actoris. vl ecōuerso. lz ei tm cui csentit videat eē fauor eadē rōe cū lra ista dicat earūdē.

a Illas. ciuitates. s. seu dioce. i qb deputat ē.

b Designatis. supi. s. cstitutis i dignitate vl psonatu vl cathedraliū ecclesiarū canonicis. approbata ē igit p hāc lram opi. Ber. et modernoꝝ q notabāt in dcre. pñti. q idē iuris erat i delegatis a se. ap. qd i legatis. In ordinariis aūt tenē qd hēs. j. d of. or. ut litigātes: et i. c. cū eps.

c Uices suas. sec si audiētiā cmitteret vl aliquē certū articulū. ad hoc. s. de of. dle. sup qōnū. et diri. s. e. §. i.

Insuper. Delegat nihil dz a ptib recipe nisi esculētū et poculētū libē oblatū paucis csūptur dieb vl moderatas expēsas si ñ sit paupes qñ p necessitate vl utilitate ñ maliciose ex domiciliū pgeret. h. d. vsqz ad. §. assessorē. do. Et ista ē sa ps pn. ut dixit glo. i. pōt ista ps subdiuidi: qz pmo ponit regulā pmissa rōne q duos casus excipit pma ibi: nisi. Et so casui excepto qttuor modificationes subiic ibi: puisur. Io. an.

d Insup. q. d. supra puidim d psonis et locis qb et i qb cāe cōmittēde sunt et tractāde nūc puideam ad exactiōes idebitas q i iudiciis et a iudicib assessorib notariis fiebāt. d tpe pcessus nil dixit: qz satis p antiq iura puisū erat. s. d fer. c. vl. d of. dl. csuluit. i auc. d iudi. §. sedebūt col. vi.

e Gratis. bñ dicit: qa iudicium iustū uel iniustum nō licet uēdere. xi. q. iii. non lz. xiiii. q. v. non sane: de ui. et bone. cle. cum ab omni.

f Puritate. consciētie. j. eo. §. assessorem. j. de re iudi. cum eterni.

g Iudicium. potest hic poni pro sententia: et etiam pro omni eo quod sniam precedit et facit quod diri. j. de reg. iu. in iudiciis. ii. q. i. sicut.

h Coram ipso. delegato. idē in conseruatore. j. de offi. dele. c. ulti.

i Nulluz mun. no. qz tripler ē mun a manu a ligua et ab obsego non ergo dixit simplicit mun. sz dixit nullum mun. ad idē. i. q. i. sunt nonnulli.

k Nisi esculētum. g no. qz d aliquo qd i munerib csistit et uni denarii ualorē recipe nō pōt nisi esculētuz et c.

l Mera liberalitate. ut exactum uel petitum directe uel idirecte nō fuerit ad idē de simo. dilectus. ii. ad fi. Io. an.

m Paucis. cum numerus non adiicit crederē arbitrio boni uiri relinquēdū: habita et csideratione psonaꝝ ipsius iudicis recipiētis: et csuetaꝝ expēsaꝝ qlitate: et ipsius dantis ad hoc de simo. et si qstiones. et saltē duo dies non uident exclusi. cum pluralis locutio duos numiero cōprehendat. de cō. di. i. h quoqz. ff. d testi. l. vbi numerus. ad hoc. ff. de vb. obl. l. continuus actus.

n Cōsumi. dieb: ita q non pducat ad muneꝝ quātitatē. ff. de offi. pconsul.

Universidad de Deusto Biblioteca

solent in fi. Talia enim exenia nõ sũt lucra: vt ibi. ꝛ. ff. de of. presi. l. plebiscito. ꝛ tolleraƚ ista: q2 nõ est verisile ꝙ ppter ista moueret animus iudicãtis. de simo. ꝛ si qõnes. ad fi. sicut ꝛ pro modica re nõ daƚ actio de dolo: q2 nõ ẽ verisile ꝛc. .ff. de dolo. l. i. ꝛ. l. pre. in fi. ꝛ ð modico nõ est curãdũ. de cõ. di. ij. reuera. alibi nõ distinguiƚ iter multũ ꝛ modicũ. xiiij. q. iij. pleriqz: ꝛ. q. vi. c. vlti. š. de ap. c. de appellationib9 de si. ex tue insti. de rex di. §. gallinarum.

a ℭ Propter cãz. i. suadẽte vtilitate vl' necessitate cãe: vñ ñ dz fingere occasiõez: ut. ĵ. seqƚ. sile .ĵ. de iu. c. ij. ꝛ hoc satis vƚ terminari qð solet q̃ri an si scholari existẽti in studio papa dleget cãz ille possit petere expẽsas: lz ille nõ sit in domicilio suo sed est non est tñ ibi pp cãm sed pp studiũ: vnde expensas non habebit p hanc lfam: ꝛ de h ĩ Specu. de sala. §. i. ỽ. si alicui.

b ℭ Proficisci. pone exẽplũ. š. .§. pri. de pscrip. q2 indicante.

c ℭ Moderatas. nunq̃ minores pðt. ff. mã. si qs. al's ẽ sub. .l. iter cãs. §. ĩpẽdia adde. ff. de admi. tuto. cũ plures. §. cũ tutor. erũt tñ mediocres ꝛ nõ delicate. ff. de pig. ac. si seruos ĩ fi. ad idem de do. ꝛ cõtu. finẽ: ꝛ. c. primo ꝛ se. de eo q mit. in pos. cũ venissent. de sequastra. pos. .c. i. ad fi. nec credo cõpẽsandas vel deducẽdas in hoc casu expensas q̃s dñs facturus esset fm qð dicere cõsueuim9 in victore p. l. ff. ad exhibendũ. sed ꝛ si. §. .i. ff. de peti. hƚ. sed ꝛ si. §. qð aũt. ij. ꝛ. ff. de rei vẽ. si res: q2 dico ꝙ in pcurationib9 his nõ deducunƚ. sic ꝛ eps visitãs vel cõsecrãs pcuratiõez ĩtegrã recipit: ꝛ nil deducit. š. ð simo. cũ sit. ꝛ testis ĩtegre expẽsas pcipit. iiij. q. iij. vẽturis: ꝛ. ĵ. .c. §. pe. alias seq̃reƚ iterdũ ꝙ nil hƚet: cũ iterdũ tãtũdẽ ꝛ forte pl9 expẽdãt in domo ppa pterea iã eẽt dſia iter delegatũ ꝛ ordinariũ q qñ pficisciƚ expẽdit q̃ domi expẽsur9 erat: vt in auƚ. de mã. pn. §. illud. tñ alij ŝ. Et no. ꝙ lƚa ista nõ distinguit an delegat9 hẽat bñficia sufficiẽtia: vl' nõ: vñ dico ꝙ siue abũdet siue ñ expẽsas hẽbit cũ pficisciƚ pp cãz: lz Host. dixerit dlegatos pape peccare si recipiat expẽsas: ex quo hñt suffciẽtia bñficia. ꝛ hoc no. š. de vi. ꝛ hone. cle. cũ ab oĩ. ꝛ in istis expẽsis habeƚ rõ nõ solũ vict9 sz ẽt vecturarꝝ equorꝝ ꝛ filiũm. Quid dicemus de dlegato ordinarij. dic ꝙ si ẽ dlegat9 ad vniuersitatẽ cãꝝ idẽ qð ĩ ordinario. s. ꝙ nihil hẽbit. imo ordinari9 ei puideat. Idẽ. n. ẽ ɔsistoriũ. ĵ. de ap. roma. ꝛ ordinari9 ẽ: vt dixi. ĵ. de of. vic. lz ad hoc. š. de of. or. iter cetera. ꝛ ĩ auƚ. vt nulli iudi. §. nulli. col. ix. ꝛ ĩ auƚ. de mã. pn. §. illud. si sit dlegat9 ad spãlẽ cãm. ꝛ ordinari9 ei cãm maliciose cõmittit idẽ. Si nõ maliciose vƚ idez ꝙ in delegato pape fm Inno. q hoc no. š. de vi. ꝛ hone. cle. cũ ab oĩ. sed an pene hẽant locuz in eo q̃ in delegato pape h exprimunƚ: vtilis esset declaratio p eo ꝙ pene nõ videtur excedere ppriũ casum. de pe. di. i. pene. ĵ. de reg. iu. in penis. cũ suis cõcor.

d ℭ Recipere. No. q2 non solum exigere ab inuitõ. sed etiam a volente recipere phibetur. ad idem. ĵ. de censi. romana. §. pe.

e ℭ Qualitercũqz. no. q2 fm leges delegatus hz sportulas. s. duos aureos in prin. ꝛ duos in fi. in auƚ. de iudi. §. ne aũt col. vj. ꝛ hoc si cã sit maior centũ aureorꝝ: aliogn delegatus ẽt a principe nil hẽbit: vt ibi. fm nos nil vƚ legato dandũ noĩe sportlaꝝ. cũ ista lƚa sic generaliter loquaƚ ꝛ supra dixit nullum mun9 vel quicq̃ aliud. ꝛ facit. š. de vi. ꝛ hone. cle. cum ab omni. ꝛ qð ibi no.

f ℭ Excedat. hoc satis. š. dictum fuerat dum dixerat moderatas.

g ℭ Quam ab alia. hoc non hz locũ in casu. ĵ. de iudi. mulieres. cũ. n. testẽ pducens illum hẽat pcurare: lz ille p vtraqz parte testeƚ. ĵ. eo. §. proferendo. a simili in iudice cũ ad testẽ ex cã pficisciƚ. Itẽ vbi pars abundat alia nihil hz. Itez dico: vt. ĵ. eo. v r. sed ubi. unde ibi dicit litigãtes in plurali: ad hoc de elec. cupiẽtes. §. si vero. ver. nisi forsan. ꝛ facit ad idem eadem decre. §. deniqz. ver. ut eo.

h ℭ Cõe. facit. ĵ. §. prori. in fine.

i ℭ Utilitas. vel necessitas: no. ista duo paria. ad idem de preben. exposuisti. ꝛ ibi de hoc: aliqñ non sunt paria. de eo qui mit. in pos. cum venisset. ff. de ĩpen. in re do. fac. l. impense. cum duabus. l. se.

k ℭ Occasionem. est si. ĵ. de iudi. mulieres.

l ℭ Notabiliter. no. igitur debet esse paupertas. ad idem. š. de vsu. cum tu.

m ℭ Pauperes. pauptas non est de genere malorꝝ. xv. q. i. illa in fi. ꝛ no. ꝙ ẽt fm leges in hoc casu ordinarius non hz sportulas. in auƚ. de mã. pri. §. sit tibi col. iij. ꝛ magister in cathedrali ecclesia ĩstitutus pauperes scholares gratis docet de magi. c. i. ꝛ pp pauptatem due ecclesie vniunƚ. x. q. iij. vnio. ꝛ pauperib9 prouidere dz pretor de aduocatis. ff. de postu. l. i. §. ait pretor.

ℭ Assessorem. ℭ Delegatus nisi ĩdulgeat nõ assumit assessorẽ al's de suo illi puideat si eget nõ suspectũ partib9 assumet cum moderato salario a partib9 soluendo. h. d. Et ponit duo dicta fm ibi. Si aũt. Dominicus.

n ℭ Ut q̃nqz. nõ hƚi rõnem de his q̃ raro fiunt ad idem. ff. de sta. ho. l. nõ sunt ꝛ. l. vltra ŝ. ff. de legi. nam ad ea. Sol. vt no. de despõ. impu. lƚas. in glo. pe.

o ℭ Frauduleter. vel vt partes grauent vel alteram earum: vel vt amicis seruiant: vel vt lucrum percipiant vel participent: vt. ĵ. seqtur: vel vt seipsos exonerẽt: qð facere non debent de offi. delega. pastoralis. in prin.

sa3 ɔtigerit extra suũ domiciliũ pficisci moderatas expensas recipere ab eisdẽ ptib9 qualitercũqz psumat. Prouisurus attẽte: q ĩ ipis expẽsis modũ nequaquã excedat nec plus ab vna parte q̃z ab alia exigat cũ cõe gerat negociuz vtriusqz: qõqz vbi cause sibi ɔmisse vtilitas uel necessitas ñ exegerit occasionez ppter habẽdas expẽsas pficiscẽdi extra domiciliũ non assumat: sed ꝛ vbi notabiliter fuerint paupes litigãtes: etiaz p expensis nil prsus exigat ab eisdez. ℭ Assessorẽ aũtẽ vt quãdoqz faciunt aliqui fraudulenter: nisi eo ĩdigeat: quod cõscientie relinquatur eiusdem: sibi nequaquã adiungat: aliogn de suo pprio prouideri teneatur eidem. Si autẽ indigeat: ipsum neutri parti suspectũ assumens: ei de cõpetenti salario prouide moderando ab eo faciat a partibus cõmuniter prouideri. ℭ Notariũ vero vel notarios ĩ causa sibi cõmissa scribentes: qui ut plurium in exigẽdo salario metas rationis excedũt: ut ad ipius spectat officiũ prudẽter refrenet. Nec cũ ipis aut cũ assessore prefato lucruz participet vllo modo. ℭ Si qd autẽ ɔtra cõstitucionem presentez receperit ad ipsius restitutionẽ ĩtegrã teneaƚ. Nulla corũ qb9 restitutio facienda fuerit remissione ullatenus pfutura eidẽ.

p ℭ Indigeat. q2 forte nõ est peritus vt cõuenit ad vniuersa pficta cause rimãda: vel q2 varijs suis negocijs vel ĩfirmitate corporis ipeditur.

q ℭ Consciẽtie. si. de renun. nisi cum pridem in fine.

r ℭ Relinquaƚ. p hoc vbũ credo ꝙ pars nõ possit referre qõnem iudici delegato. s. dicẽdo ꝙ assessore nõ eget. cũ. n. hoc cõscie relinquãƚ ipsius: ergo solus de9 h ꝛ null9 ali9 iudex vel cognitor. pterea posito ꝙ sũmus sit doctor ꝛ paruz occupatus: ex quo cõscia sibi hoc dictat põt assessorez assumere: vt hic. caucat tñ sibi ne conscia eius ĩprobabilis sit. de simo. per tuas. ij.

s ℭ Aliogn. s. si adiunxerit: cum non egeret.

t ℭ Suspectuz. no. pro suspectis q de facto causis dantur per partes.

u ℭ Cõpetenti salario. spe etenĩz pmiorꝝ ĩuitãdus ẽ assessor. C. ð asses. .l. i. ꝛ salariũ hƚe dz. ff. de offi. asses. l. diẽ fuicto dz. n. merces cõstitui p labore. xij. q. ij. charitatẽ. nec de pprio bñficiuz qs facere cogiƚ. x. q. ij. precarie. ꝛ põt iustũ cõsilium vẽdere. xj. q. iij. non lz. adde qð ibi no. ꝛ. xiiij. q. v. nõ sane de hoc in spe. §. salarium. ver. quid si duobus.

x ℭ Moderãdo. fm q̃litatẽ cãe ꝛ partiũ cõditionẽ: ꝛ facundiã assessoris ꝛ loci ɔsuetudinẽ: sic de aduocato dicim9. ff. de var. ꝛ exordi. cog. l. i.

y ℭ Cõiter. q2 cõe gerit negocium. š. §. pri. ꝛ si delegatus moriƚ vl' partes cõcordent: nihilominus assessor salarium statutũ hẽbit vel habitum non restituet. ff. de offi. asses. l. diem functo. ff. lo. qui operas: ꝛ. l. ex conducto. §. Item si. ff. de var. ꝛ extraor. cog. l. i. §. diuus.

ℭ Notariũ. ℭ Delegat9 taxare dz salariũ notariorꝝ nec participare dz cũ ipsis vl' assessorib9 in salario. h. d. vsqz ad. §. si qd aũt. Primo mã dat salariũ moderari. Scðo phibet iudicem in lucris participare. Do.

z ℭ Notariũ. quẽ dz hƚe delegat9: vt fideliter cũcta iudicij acta cõscribat .š. de pba. qñ. ꝛ vocaƚ seru9 publicus. ĵ. de vsur. q̃q̃. ꝛ priuat ecclesia ẽt laicum hoc offõ rõne peccati: vt. ĵ. de penis felicis. §. i. cum si.

ꝛ ℭ Notarios. no. plures notarios assumi ad scribẽdum in vna cã cum hoc nõ reperiaƚ phibitũ: ꝛ h sit cõcessum. ꝛ facit ad predcã decre. qñ.

ɔ ℭ Metas rõnis. ꝛ est istud quasi crimẽ concussionis rõne officij vltra debitum exigere. i. q. vij. sancimus. C. ad. l. iul. repe. l. vlti.

ꝫ ℭ Offiñ. no. iudicis ẽt delegati ẽ moderari salaria assessorꝝ ꝛ notariorum: q2 cum cã sit ei cõmissa ꝛc. de of. delega. pterea. ꝛ est si. de iudi. c. vlti. vnde bene dicebat Guil. in spe. ti. de sala. §. ij. circa fi. ꝙ aut scriptura erat de foro ꝛ iudicialis aut extraiudicialis. primo casu puta in exceptionibus replicationib9 ꝛ sil'bus scribẽdis ad offiũ iudicis coram quo agiƚ: ẽt delegati ptinet taliũ salariũ moderari. ꝛ a grauaminib9 partes releuare. de pe. di. i. nemo. ꝛ de of. dele. cum te. ꝛ cũcta q̃ litigatores ĩpediũt emẽdare. i. q. i. emẽdari. de of. dele. c. i. ꝛ tales ĩprobos exactores punire. C. de of. prefe. aphri. in noĩe. ỽsus fi. §. hoc ẽt decernimus. moderabiƚ ergo qd deƚ p citatione: qd pro termino: qd pro cõtestatiõe: ꝛ sic de singulis: ꝛ in hoc ĩspiciet cõditionẽ psonaꝝ ꝛ cause: ꝛ cõsuetudinis fori. ꝛ si sibi videbiƚ p alios fideles notarios faciet hoc taxari. Si vero sit scriptura extraiudicialis: puta ĩstrumentũ vẽditionis de qua agiƚ: vel depositi: vel absolutionis; vel silia expediẽƚ id p ordinarium loci vel deputatum illi offõ: puta p cõsulem tabellionum bonoñ. q si de certo salario nõ fuit cõuentuz in specta qualitate cause cõditione psone: ꝛ ɔsuetudine loci taxabit: vel taxari faciet p viros expertos. ff. de var. ꝛ extraordina. cog. l. i. ꝛ de simo. c. i. .iij. q. vij. §. tria. versi. apud vrbem.

a ℭ Prudẽter. ad idem: de accu. qualiter. i.

b ℭ Refrenet. alludit uocabulo: ꝛ est si. š. in proemio compilla. Gre. ꝛ. š. de homici. dilectus.

ℭ Si quid aũt. ℭ Delegatus recipiens aliqd ɔ phibitionem huius .c. tenetur restituere non obstãte dantis remissione. h. d. Prima punit. Scða penam aggrauat ibi: nulla. Do.

c ℭ Recepit. s. a partib9 preter esculẽtũ uel poculẽtũ: uel ultra moderatas expẽsas cum pficisciƚ: uel participãdo lucrum cum assessore uel notario.

d ℭ Remissione. si. ĵ. de cẽsi. exigit. ad fi. ꝛ in cle. de her. nolẽtes. ver. ꝙ si lec9. ꝛ sic ẽ casus ubi dñs rẽ suã in aliũ trãsferre nõ põt qð ẽ ɔ regulã q̃ dƚ. Nihil est tã naturale q̃ uolũtatẽ dñi uolẽtis rẽ suã in aliũ trãsferre [illegible] sti. de re. diui. §. p traditionẽ. Quid si postq̃ restituit iudex pars sibi donet: nunqd hoc facere põt: credo ꝙ sic: q2 hic hoc non prohibeƚ: sicut nec alia sua bona donare prohibeƚ. Et est rõ quare aliud in remissione aliud in donatione: remissio facilius presumitur fraudulenter fieri q̃ donatio: quia facilius remitteret quis multa q̃ donaret pauca. sic al's simile.

ff. ad vell'. sed si ego. vbi diciƚ ꝙ senatusconsultuz velleianũ mulieri intercedenti succurrere voluit nõ donãti: ideo q2 facilius se obligat mulier q̃ alicui donet: ꝛ hec est causa q̃re phibeƚ ne pena interueniat in matrimonio ꝛ nõ arra: q2 facilius pmitteret qs centũ noĩe pene q̃ daret decẽ noĩe arre: vt recitari solet. š. de spõsali. gẽma. hec oia ĩtelligo ỽa eẽ dũmodo ɔctus iste in fraudez nõ fiat: q2 tũc nõ credo iudicem absolutũ. ad hoc. ff. ð dona. iter vi. ꝛ vxo. si spõsus. §. circa. ff. ad velleia. q̃uis. §. si cũ essem ꝛ facit. ĵ. ð elec. cõmissa. cũ simi. ꝛ qð no. xiiij. q. .iij. pleriqz. de puile. q̃to. ff. de legi. l. contra. ꝛ qð no. Guil. olim in decre. de postul. pperãdũ. Gregor. x. quam hodie non habemus.

ℭ Proferendo. ℭ Delegatus nõ debz vocare testes nisi qñ status ex reqrit ꝛ pducente illis admistrãte expẽsas in veniendo stando ꝛ redeundo. h. d. vsqz ad. §. qcqd. Prima pars cã pmissa phibet indifferẽter testes vocari. Scða eis puidet in expẽsis ibi Sed nec. Dominicus.

a ℭ Testimonio: ad qð ne ỽitas occulteƚ qlibet cõpelliƚ. xiiij. q. ij. q̃q̃: de testi. co. puenit: ꝛ hoc in ciuilib9. In criminalibus autẽ quid iuris no. eo. ti. dilectorum.

b ℭ Laboribus. in eundo ꝛ redeundo.

c ℭ Expẽsis. no. q̃ ꝙ iudex nõ solum parcere dz laborib9 ꝛ expensis partiũ: vt. š. de do. ꝛ ɔtu. si nẽ. sed etiã testiũ. vt hic.

d ℭ Extorqueant. si. š. eo. ti. c. vlti.

e ℭ Cõditio. ꝛ status: vt si petanƚ sup pncipali lite cõte. ꝛ iurato de calũnia: ꝛ dato termino ad pbãdũ: ꝛ porrecta intentione pducentis: tunc testes citentur: uel si petanƚ super dilatoria ante li. cõte. dato termino per iudicem ad eaz pbandam: ꝛ intẽtione porrecta: ꝛ no. ꝙ si citauerit cõtra hanc formã: citatio nõ ualet ipso iure vt. ĵ. c. pri.

f ℭ A producente. no. ꝙ licet testis iuret dicere ueritatem pro utraqz parte: ꝛ q̃ capitula iuret habes no. ij. q. iiij. nullã: ꝛ. š. de testi. fraternitatis. in ulti. glo. ꝛ ad hoc teneaƚ. xiiij. q. v. nõ sane. ꝛ celare ỽitatem sit peccatum. ĵ. de cri. fal. c. i. xi. q. iij. qsqs. tamen solus ille q pducit procurat testem in ueniendo stando ꝛ recedendo: ut hic: ꝛ. iiij. q. iij. §. Item in criminali. uer. uenturis. C. de testi. l. quoniam. C. de appel. l. eos. §. si qs aũt ꝛ ad hoc concor. ĵ. de elec. cum non deceat. š. de uo. ꝛ uo. re. magne.

g ℭ Expẽsas. cõsueuerunt aduocati sua dolositate ꝛ imperitia nescientes aliter partes iuuare dilatiões iuris petere ad testes ultramarinos uel ex puncia pducẽdos. iij. q. iij. spaciũ. vñ poterat iudex si de malitia psumebat. s. ut id fieret causa ptelandi negociũ sacramentũ exigere. sed si iurabatur uidebaƚ danda dilatio. Cõsueuerãt iudices aliter puidere fm formam decre. de fideius. cõstitutus. s. ibi cõmittere receptionẽ testiũ recepta cautione ab illo ꝙ uadat uel mittat ad uidẽdũ illos iurare. super quo uide quod ibi no. hodie puto melius puisum per hanc litteram. si. n. dicet pars habeo testes ultramarinos. ꝛ iudex dicit paratus sum illo citare ꝛ expectare. depone salarium expensis testis in eundo ueniendo uel stando quod si facere nolit causam non differet.

ℭ Quicquid. ℭ Gesta cõtra hanc decre. sunt ipso iure nulla. h. d. Et non diuiditur. Dominicus.

h ℭ Ipso iure. no. igitur ius nouum: q2 ut superius dixi in multis capitulis superioribus ualebat olim pcessus si non opponebatur exceptio: hodie secus p hãc lƚam: q2 nullum est exceptionis remedium opportunum.

ℭ Ibi qui. ℭ Hec est notabilis decretalis. Et diuidiƚ quia primo ponit tres casus quibus primus ĩperrãs est potior quos in fi. moderatur. Secũdus casus est ibi: Idem quoqz. Tertius ibi. Quinimo moderationem ibi: in predictis. Do.

ℭ Proferendo quoqz testimonio ptextu cuius aliqui alios fraudulenter interduz a iudicibus vocari procurant: vt eos laboribus ꝛ expensis fatigent: aut extorqueant aliquid ab eisdem nulluz vllatenus conuocet: nisi quando cõditio ꝛ status cause reqrent. Sed nec tunc nisi a producente competens vocato pro testimonio veniẽdo stando ꝛ redeũdo faciat ministrari expensas. ℭ Quicqd autẽ contra premissa vel eorũ aliquod contigerit attentari sit ipso iure irritum ꝛ inane. Idem.

ℭ Sola preuenta psentatio ꝛ receptio in canonicum secũdi impetrantis in eadem ecclesia nõ excludit primum impetrantem a pbenda vacante tempore sue receptionis uel post uel a uacãte ante suam receptionem uel presentationez: ꝛ si per processum executoris uel interpositionem decreti pro primo impetrãte affecta extiterat nisi dolo uel negligentia excluderetur ab eadez. hoc dicit. Dominicus.

Tibi qui gratiam in bittureñ. ecclesia ipetrasti a nobis certo executore concesso: qui te in canonicum recipi faceret: ꝛ de pbenda tibi: si qua in eadẽ ecclesia tunc uacabat: alioquin de uacatura proxime prouideret: alius similem gratiam post tuam impetrationez obtinens in eadem: licet priusquã tu suas litteras presentauerit: ꝛ in canonicum sit receptus in prebenda tpe tue receptionis: uel etiam post uacãte: ex quo alteri ante tuaz receptionem collata non extitit: anteferri non debet. ℭ Idez quoqz si ante receptionem tuam in canonicum uacauisset prebenda per processum tui executoris qui ei ad quem pbende collatio pertinebat notificauerat: ꝙ eam uolebat per huiusmodi ptãtem ɔferre: aut interdixerat ne ɔferret eandem: seu illam sue reseruauerat collationi: presertim cũ interpositione decreti affecta: tunc enim tibi ꝛ nõ alteri dz pbenda huiusmodi assignari. ℭ Quinimo si ante receptionẽ ꝛ presentationẽ etiã tuã pbenda uacauit: idem erit censendũ: si in huiusmodi gratia tibi facta decretuz a nobis fuerat irritum ꝛ inane: qð cõtra ipsam contingeret attẽtari. ℭ In predictis itaqz casibus debes tu prebendam uacantem potius quã impetrator ultimus obtinere: dum tamen dolus tibi non possit uel notabilis negligentia imputari. Idem.

ℭ Si primo sub ɔditione prouideri mandatur: ꝛ secundus pure impetrans priusquam ueniat conditio a papa uel executore suo canonicatuz obtineat in assecutione prebende primo prefertur. hoc dicit. Joannes andreas.

Si pro tea licui directa fuerit scripta nƚa: ut tibi de canoni

i ℭ Tibi qui: q2 decre. est aliquãtulũ obscure dictata. vide casum lƚalẽ. Ego impetraui gratiã in ecclesia bonoñ. dato executore mihi p papã vt faceret me recipi in canonicũ bonoñ. ꝛ puideret mihi de pbenda si qua tũc vacabat vel de primo vacatura. titius a papa ĩpetrauit secũdo loco eãdẽ vel cõsimilẽ gratiã in ipsa ecclesia bonoñ. tñ puenit me in psentatione litteraꝝ ꝛ receptus fuit in canonicũ: tertio loco ego lƚas meas psentaui ꝛ auctoritate ipsaꝝ recept9 fui in canonicũ boñ. ꝛ tpe receptiõis mee vacabat pbẽda: vel postea vacauit: q̃riƚ cui debeaƚ vel deferaƚ: an mihi prio impetranti scðo psentãti ꝛ scðo recepto: an illi titio scðo ĩpetrãti primo psentãti ꝛ pus recepto. Respõdeƚ ꝙ mihi ꝛ non illi debeƚ: ex quo illi añ psentationẽ meaz nõ erat collata. Scðo q̃riƚ: pone retẽto eodẽ themate: ꝙ añ receptionẽ meã vacauit pbẽda: ꝛ executor me9 notificauit: aut interdixit: seu refutauit: ꝛ forte decretuz apposuit: cui debebiƚ: an mihi pus ĩpetrãti scðo psentãti an illi scðo ĩpetrãti pus psentãti priusqz recepto. Rñdeƚ ꝙ mihi. Tertio q̃riƚ retẽtis eisdẽ terminis. post psentationẽ ꝛ receptionẽ titij añ psentationẽ meã vacauerat prebẽda: sz in litteris meis erat clausula decreti: q̃riƚ cui debeaƚ: respõdeƚ ꝙ mihi hec ỽa si dol9 vel notabilis negligẽtia mihi prius impetranti iputari non pt. h. d.

k ℭ Certo. Executor eniz dz eẽ certus vt notat h lƚa: hz eniz delegatã qð pz: q2 ipsius materia in illo titulo poniƚ. ĵ. de offi. dele. si sup. sicut de cõseruatore dicimus. e. ti. c. i. ꝛ vl. Sz delegatus dz eẽ certus. š. e. ad hoc. sic ꝛ arbiter ꝛ tutor. š. de arbi. innotuit. ff. de testa. tuto. l. tutor ĩ certus. ergo ꝛ huiusmodi executor. ꝛ propter hoc dixit certo.

l ℭ Proxime: hoc ĩtelligiƚ. ff. de ver. obli. l. eũ q kalẽdis: nisi aliud diceteƚ in lƚis expsse vl' tacite. puta quã duxerit acceptandã. ĵ. de cõces. pben. c. i. ꝛ intelligitur hec clausula ꝛ precedẽs de prebenda nulli alij de iure debita: cum talis concessio sine alterius preiudicio fieri debeat. š. e. q̃uis: ꝛ. ĵ. de preben. cum in ecclesia: ꝛ. c. si postq̃. hec vera. nisi aliud diceretur. puta quia haberet prerogatiuam. ĵ. de concef. preben. c. pe.

m ℭ Prouideret. non dixit cõpelleret: ꝛ ita alius est casus decre. ĵ. de cõces. preben. si soli. de hac tamen materia distingue ꝛ subdistingue. vt ibi plene dixi.

n ℭ Receptus. videbaƚ q̃ fm cõez lec. illius decre. capl'm sancte crucis. š. e. ti. q̃ hẽbat ꝙ illð pus ibi positũ eẽt aduerbiũ: ꝛ ꝙ ille pus psentãs dbebat cõseq pbẽdã: sz absurdũ erat ꝙ iste scðs pcurrẽdo lederet ius pmi: vt h: ꝛ. ĵ. de pbẽ. cũ cui. vbi de hoc. o ℭ Extitit: ergo si prius erat alteri collata secus: qð ĩtelligas verum cum determinatione sequentium: sed hoc non haberet locum si canonicatus prius ei collatus fuisset: vt. ĵ. de preben. cum cui: ꝛ. c. si postq̃.

p ℭ Ante receptionẽ: ꝛ post psentationẽ: vt bene pcedat casus. s. qð. ĵ. dƚ ð notificatõe ꝛc. ꝛ vt differat a seqnti. q ℭ Prebẽda: tolle qð ẽ. ĵ. affecta p pcessũ ꝛc.

r ℭ Notificauerat. sz ad qd necessaria ẽ notificatio: cũ sufficiat psentatio. vt. ĵ. de cõces. pbẽ. si capl'o. so. sufficit psentatio facta ei ad quẽ spectat collatio: vt ibi sz nõ executori: vt h. ꝛ iõ dƚ ibi capl'o ipsi factã. s ℭ Presertim. i. maxime.

t ℭ Decretũ. decretũ ergo pape afficit etiã ignorãtes. ĵ. de cõces. preben. c. i.

u ℭ Predictis. s. quãdo pbenda vacaret tpe receptionis vel post: sed primus iã erat receptus: licet secũdo: vel quãdo primus nõdum erat receptus: sed executor saltem notificauerat. vel quãdo pm9 nõdũ psentauerat: sz ĩ lƚis ei9 erat decretũ.

x ℭ Dolus. ĵ. de renun. c. ij. y ℭ Negligẽtia. ĵ. de pben. si clericus.

ℭ Si pro te. ℭ Nõ põt cõgrue diuidi: q2 cõstruct9 pẽdet vsqz ad finem tex. loco tamẽ diuisiõis põt sic ostẽdi qd faciat nã Primo ponit grãm cõditionalẽ vni9. Scðo purã alteri9. Tertio euẽtũ cõditõis ꝛ grẽ. Quarto dubiũ diffinit. Scða ibi: al'r. Tertia ibi: licet. Quarta ibi: in prebenda. Do.

z ℭ Alicui. executori: ꝛ eadẽ rõe idẽ credo si scriptũ fuisset ipsi capl'o: vt possent si vellẽt apl'ica auctoritate recipe aliquẽ in canonicũ ꝛ fratrẽ: vt. š. e. cũ aliqb9: q2 omne ius impetrantis fertur ad diez cõditionis: secundus igitur primo canonicatum obtinuit: preferri ergo debet. ĵ. c. proxi.

ꝛ ℭ Scripta nƚa: p huius tenoris vel sil'is scripta ecclesiã non puto grauatã: ita

ep locū hēat decre.§.e.lr̄is:⁊.c.mādatū:⁊.c.abbate:⁊.ꝑ.c.pri.in fi.rō:q̄r p hoc mandatum nō grauāt:s; eorū voluntati relinquunt:⁊ aliud ē pmittere:⁊ aliud pcipere.iij.di.oīs aūt lex.xiiij.q.i.qō pcipit.§.de arbi.cū olim.ff.mā.l.ij.in fi.

a ¶ Si ad id.cōditio fuit:⁊ ad hui⁹ cōditionis tps mādatū referf ⁊ decretum:si qō ibi erat insertū.vt in cle.de cōces.pbē.cū ei quē.i.rñso.⁊ est fi.§.de appel.pterea.de vo.⁊ vo.re.l;.ver.scituris.⁊ de cōdi.ap.sup eo.isti.ꝺ ver.obli.§.ex cōditionali:⁊.ff.qui poti.in pig.ha.l.potior.i.rñso.l; sit cōtra.e.l.ij.℞.⁊.ff.ꝺ peri.⁊ cōmo.rei vē.ꝙ si pēdente.vbi dies cōditōnis trahit ad diē obligatiōis:s; ibi nō erat in ptāte ꝯbētis pmo sub cōditōe ꝯctū cōditionalē postea pure ꝯbēdo reuocare:s; h̄ secus:q̄r in potestate pape cōcedētis erat cōditionalē gratiā ēt in totū tollere si voluisset.ꝑ.de cōces.prebē.c.pe.⁊ vltimo.

b ¶ Epi ⁊ capituli:ad quos de iure cōmuni ptinet canonicorū receptio.ꝺ cōces.pbē.postulasti de his q̄ fi.a pla.nouit:⁊.c.q̄to.de elec.cum ecclesia.⁊ ibi de hoc.⁊ tūc debēt absentes canonici vocari q sunt i loco:vñ ad electionē epi forēt vocandi.ꝑ.ꝺ pbē.cū in ecclesijs:nisi eēt ꝯsuetudo in ꝯriū vt ibi:de ꝯsuetudine aūt vel puilegio iterdu; ptinet ad alteꝝ tm̄ pdicta receptio vt.ꝑ.ne se.va.c.vno.de reg.c.vl.⁊ itelligo ꝯsentire capitulu; si cōsentit maior ipsius pars in hoc casu:arg.ꝑ.c.proximo cu; suis concor.

c ¶ Assensus.pone mortu⁹ est eps vel ipeditus.ita ꝙ ꝯsentire nō pōt ⁊ canonici cū eo:nūqd executor statim poterit ecōferre videtur ꝙ sic:ar.ꝑ.ne se.va.c.vno.in fi.ad hoc.§.e.si gratiose.s; ꝯriū credo.h̄.n.sub certa forma tradita est executori ptās:quā trāsgredi nō poterit.ꝑ.de preben.cui de nō:⁊ sub ꝯditione qua nō existēte cessat ipsius ptās:⁊ aliud est ꝯsiliu; teneri requirere vt ibi:⁊ aliud assensum vt h̄.⁊ facit.§.de arbi.cū olim.⁊ decre.ne se.vacan.c.vno.loquit in casu illo cū ad illum ptinet electio quā facere h; cū ꝯsilio epi:hic autem nō ptinet puisio nisi a die ꝯditionis.Item ibi loquit de beneficio iam vacante.vbi periculum est in mora:vt ibi:hic aūt nullum piculum.

d ¶ Auctoritate apostolica.pfereretur ergo omnibus prius receptis auctoritate inferiorum.ꝑ.de preben.hi qui.

e ¶ Postmodum.vnde posterior videbatur in iure sicut fuit in tempore.ꝑ.de regu.in.qui prior cum suis concor.quod non est verum:ratio.ꝑ.patebit.

f ¶ Apostolice sedis.bene dicit q̄r secus de inferioribus:q̄r si auctoritate alterius inferioris receptus esset preferetur iste etiam post receptus auctoritate pape.ꝑ.de preben.hi qui.⁊ sic prodest scire quod dicitur.§.eo.cum aliquibus.

g ¶ Prouisione:q̄r datus erat ad promouendum.secus si ad cōpellendum tātum:q̄r tunc prouidere non posset.ꝑ.de ꝯces.preben.si soli.

h ¶ Faciendam:quod si post cōsensum habitum impetrasset tunc secus:ad hoc.§.c.prori.in principio. i ¶ Tu.primo impetrans.

k ¶ Predictorum.episcopi ⁊ capituli. l ¶ Vacante.quandocunq;.

m ¶ Merito.q̄r l; ille posterior fuerit in ipetratione:tñ fuit prior in iure:mādatum enim ꝯditionale ante ꝯditionē existētē cōsensum nō h;:sicut nec mr̄imoniu; ꝯditionale.vnde nec ex ipso orit publice honestatis iusticia.ꝑ.de spon.c.i.in fi.

catu ⁊ prebenda ecclesie dittureñ.si ad id[a] accederet epi[b] ⁊ capl'i ecclesie prelibate assēsus[c] auctoritate[d] apostolica prouideret:⁊ alter postmodū[e] ipetrās q ex collatiōe apostolice sedis[f] vel executoris sup hoc deputati puisiōe[g] pusquā epi ⁊ capituli pdictoꝝ assensus ad puisionē tibi accederet faciēdā[h]:canonicatū obtinuit bittureñ.l; tu[i] iteruenienie postea pdictoꝝ[k] assensu dicti poris mādati auctoritate i canonicū ipsi⁹ ecclesie sis recept⁹ i pbēda vacāte[l] tibi merito[m] antefert. L Idem.

¶ Hec ē sollēnis decre.⁊ per Jo.an.subtiliter glosata ⁊ pōt sic h; cū summari.Si iter duos ipetrantes nō apparet poritas hec decr.duo mēbra distiguit ⁊ i ßo subdistiguit.h.d.Et partes patent pm̄ Jo.an.licet glo.i.latius summat.

Duob⁹[n] sup puisiōe simili[o] sibi faciēda i eadē[p] ecclesia litteras a nobis[q] obtinētib⁹ vna die certis eis executorib⁹ dputatis:si ñ appeat[r] qs pmo[s] ipetrauerit ex eis dē:is eoꝝ cui[t] canonicatū cōtulim⁹ est i pbēda[u] pferēdus alteri q a nobis canonicatū nō extitit assecut⁹:lic; pus q̄ alius eis ad quos spectat[x] canonicoꝝ receptio ⁊ collatio pbēdarū:suas psentauerit lr̄as:⁊ ab eis i canonicū sit recept⁹[y].Si vero neutri eoꝝ vel vtriq; canonicatum ꝯtulim⁹:tūc ex quo i gr̄a sunt equales:is q primo[z] pñtauerit erit potior i prebēda. ¶ Qō si forsan ambo simul i psentādo ꝯcurrant[a].hi ad quos vt pmittit spectat[b] canonicoꝝ receptio ⁊ collatio[c] pbendaꝝ:vel eorū maior[a] pars ex eis:alteꝝ quē voluerint[b] eligere[c] tenēatur[d]:quo electo alius oīno[e] careat ipetratis:nisi ex tenoꝛe lr̄aꝝ ipsi⁹[f] expresse[g] apparet:ꝙ vtriq;[h] ipsoru; voluerim⁹[i] puidere. L Idem.

¶ Oēs indulgentie cōcesse a bonifacio vel suis predecessorib⁹ decretis de percipiendis perpetuo fructibus suorum beneficiorum in absentia sunt reuocate ⁊ pfitetur papa se illas in posterum non daturum.Jo.an.

Quia per ambitiosa; impor-

x ¶ Spectat.de cōmuni vel speciali iur:vt.§.dixi.§.c.proxi.

y ¶ Recept⁹.ñ g in ho casu ispicit psentatio vel receptio.§.e.tibi.⁊ subaudi hic:⁊ alter oīno careat ipetratis:nisi ⁊c.vt i fi.⁊ ita subaudias etia; in ver.sequenti.

z ¶ Primo psentauerit no.g casu; i quo stat bodie psentationi i lr̄is ad beneficia:cōcordat in litteris de iusticia.§.de appel.vt debitus.

a ¶ Cōcurrāt.no.q̄r primo inspicit ineq̄litas in data:demū i psentatōe s; si oīa sūt paria:tūc locus ē gratificatiōi:⁊ fac pro opiniōe Goff.not.§.de iudeis.c.i.⁊ ꝯcor.ad hoc.ff.loca.in naue.in fi.ff.ad syl.sigs i graui.§.cū oēs.§.de iurepa.cū aūt.i fi.Et no.p so.Ro.Goffre.⁊ Ber.no.i dicta decre.cū autē.s.ꝙ tūc demū locus est gratificationi:qñ qs sit in iure potior dubitat.

b ¶ Spectat:expōe vt.§

c ¶ Collatio.prebendarum.ad quam vocandi sunt absentes.quod dic vt.ꝑ.de preben.cum in ecclesijs.Jo.an.

a ¶ Maior pars.videt enim a toto capitulo factū qō fit a maiori parte lvi.di.aplica.de elec.cū iter ca.i pn.de his q̄ fi.a maio.par.ca.c.i.ff.ad municipa.quod maior.

b ¶ Voluerint.datur ergo eis optio.

c ¶ Eligere.nec in ipsius electi preiudicium poterunt postea variare:ad hoc de elec.publicato.ꝑ.de postula.prela.c.vno in fi.⁊.ꝑ.de regu.iuris mutare.cum suis concor.⁊ probatur hoc satis per litteram que statim sequitur:⁊ facit ad id quod dixi.§.eo.gratia.Jo.an.

d ¶ Teneant:nō tenent alteꝝ eligere de necessitate:sed nō certū:vñ non dat eis optio vt eligant vel non eligāt sed vt alteꝝ eligant.Sed pone noluerit eligere:vel pari numero discordant in eligēdo qd erit.credo agēdu; corā supiore vt eos ad eligēdū cōpellat infra certū tps:vel ad ꝯcordādū qō si nō fecerint:credo ꝙ supior ipse possit eligere.ad hoc.ix.q.iij.cū scimus de sup.ne.pla.p totū.ꝑ.ti.pri.c.vlt.ꝑ.de resti.spol.frequens.ꝑ.de pben.si tibi:⁊.ꝑ.de elec.q̄ fit.ff.de le.i.huiusmodi.§.fi.C.de inge.ma.diffamari.cū si.⁊.§.de iurepa.nullus cū si.sicut igit ad supiorē p lapsu; tpis deuoluitur potestas eligendi.de cōces.pben.c.ij.ita ex eoꝝ negligētia puto ꝙ hic deuoluetur potestas preeligendi de qua hic loquitur.

e ¶ Omnino.vt nec prebenda illa nec sequens nec canonicatus etia; sibi debeatur. f ¶ Ipsius.non electi.

g ¶ Expresse.q̄r in ipsis litteris apposita erat clausula.non ob.si p alio scripserimus qui huiusmodi gratiā ⁊c.vel non ob.si per nos fuerit ecclesia vestra grauata:vel similis clausula.Et no.ꝙ dicit expresse.⁊ est simile.§.e.cū aligbus:⁊.c.susceptū:⁊.ꝑ.de preben.si motu.p hunc autē ter.approbatā dico opi.Ber.no.§.eo.ti.mādatū.⁊ reprobat opi.Gof.in summa huius ti.ante mediū.⁊ Inno.⁊ Cōpo.§.eo.capitulum.qui dixerunt ꝙ licet ecclesia grauata fuerit in receptione primi:nihilominus tenet scō; recipere:nisi in litteris ꝯtineret:nisi pro alio ⁊c.sed Ber.cōtra dicens ꝙ scō; recipere nō teneret:q̄r in litteris intelligit pdicta clausula:nisi pro alio ⁊c.⁊ hoc veꝝ nisi in ipsius litteris diceret.nō ob.si pro alio ⁊c.⁊ hanc opi.Ber.approbat stilus curie.⁊ finis istius decre.Hostien.distinguebat an primo receptus esset sub expectatione pbende nec ne.in primo casu non valerent littere pro secūdo sine clausula.nō ob.in secūdo sic.⁊ ita no.decre.mandatū.§.eo.ti.ꝯtra quam opinionem facit ipsa decre.mandatum.sed ibi erat clausula.si pro alio.

h ¶ Vtriq;.electo:⁊ non electo.

i ¶ Voluerimus.statur enim tunc voluntati.§.e.susceptum.

Quia. ¶ Primo ponit cām ipulsiuā ⁊ finalē huius ꝯstōis.Scda ibi:Nos volētes statuit pmo de pteritis.scōo de futuris ibi:⁊ earū Do.Potuit ortū hūisse a decre.§.de cle.nō residētib⁹ cū ad h̄.Jo.an.

Duobus. ¶ Si ex duob⁹ ipetrātib⁹ sup simili puisione non apparet qs pmo si solū alteri collatus sit canonicatus a papa:ille pfert alteri etiā pus psentanti ⁊ pmo recepto.Si aūt vtriq; vel neutri ē collat⁹:aut alter psentādo puenit:aut ambo ꝯcurrūt:si alter puenit:ille pfert:si ambo ꝯcurrūt ille vl illi ipsorū maior ps ad quos collatio ⁊ receptio spectat alteꝝ tenent eligere:⁊ ille sol⁹ admittet vel alteri pfert:nisi papa vtriq; voluerit puideri.⁊ fac decre.ista i arg.ad qōnē de his q pducūt duo testā:⁊ ñ apparet qō sit pmū ⁊ vterq; isolidū se dixit hr̄dē ⁊ i possessionē mittēdū:q̄ qō no.C.de edic.di.adri.tol.l.edicō.i gl.illa mitti.Jo.an. n ¶ Duob⁹.idē si trib⁹ vl plurib⁹.cū eadē ratio sit vtrobiq;.

o ¶ Sibi.q̄r vterq; ipetrauit sibi puidere de canonicatu ⁊ pbēda integra.Si aūt ipetratio eēt dissimilis.puta q̄r vn⁹ ipetraret sup dignitate:alter sup canonicatu:vel vn⁹ ad pbēdā itegrā:alter ad dimidiā tūc qō df h̄ locū ñ h;:q̄r si vacat integra dabit ei q integrā si dimidia ei q dimidiā ipetrauit.nec aliud fieri pōt.ꝑ.de preben.cui de non:vel pone dissimilem:vt.§.c.prori.

p ¶ In eadē ecclesia:q̄r de diuersis non esset questio.

q ¶ A nob:si aūt vn⁹ a papa alt ab ordinario.tene qō hēs.ꝑ.de pbē.si a se.ap.

r ¶ Si ñ appeat.sic.ꝑ.de pbē.si a sede.⁊ dico apparere posse p ipsas lr̄as:puta si diceret in eis:data die tali añ tertiā:in alijs diceret post vespas.s; hoc nō est i vsu:pōt ēt apparere p testes p quos pbare poterit suā petitionē pmo eadem die

a ¶ Importunitatē.pter quam princeps sepe non ꝯcedenda cōcedit:ut hic uides.C.de pe.bo.subla.l.i.li.x.§.de pur.ca.cū in iuuentute.ꝑ.de reli.do.c.i.ꝑ.de ꝯces.pben.detestāda.⁊ iō locum h; ipsoꝝ reuocatio vt hic.xxxv.q.ix.sniam de re iudi.cū olim.⁊ no.ꝙ dixit ambitiosam:q̄r est importunitas ambitiosa vt hic:ut cū petit quod tendit ad noxam.Est ⁊ nō ambitiosa:vt cū iportune oportune petit:quod est precib⁹ impetrandu; de pe.di.i.importuna.c.di.c.palium.ꝑ.ꝺ ap.c.ab eo cum si.

b ¶ Perpetuas.i.donec vixerint sic.ꝑ.de ca.mo.c.i.ff.p so.l.i.⁊ facit qō dixi.§.eo.si gratiose.tpales ergo puta vsq; ad quiquēniū vl simile tps reuocate ñ sūt sed quid dices si cōcessa fuit indulgentia q̄ poss; eē ppetua puta dōec erit i fratio tal pricipis:vel similis dicūt quidā talē indulgentiā nō reuocatā:q̄r ꝙ nō expsse ñ mutat ⁊c.C.de appel.precipimus.s; cōtrariū credo ⁊ puto hic casum nōne si habeo indulgentiā donec in scholis fuero:dicitur hec perpetua:⁊ sufficit ꝙ indulgētia possit esse ppetua.ff.de condi.inde.l.sufficit.⁊ qō no.de solu.c.vl.in glo.i.in fi.Jo.

c ¶ Multis.reuocari ergo debebat:q̄r tendebat ad noxam.§.de deci.ex multiplici.suggestū.⁊ facit ad hunc casu;.§.de cle.non resi.cū ad hoc sint.io.an.

tunitatem[a] petentiū ta; nos q̄ nōnulli pdecessores nostri ro.pon.indulgentias pptuas[b] multis[c] concessimus de pcipiendis fructibus[d] beneficiorum suoꝝ[e] distributionibus[f] quotidiāis dūtaxat exceptis[g] siue in scholis[h] eēnt siue in ecclesiarum suaꝝ altera[i] residerent:aut in romana[k] curia morā traherent seu alio[l] certo loco:uel etiā ubicunq;[m] ex quo insolētie oriunt vagādi[n] ⁊ dissolutionis[o] pparat materia minuit cultus diuinus que; desideramus augeri[p]:⁊ officiū plerūq; pp qō beneficiū ecclesiasticum datur[q] omittit. ¶ Nos volētes emēdare[r] pterita:⁊ q̄tum[s] possumus aduersus futura cauere[t] oēs hmōi ⁊ similes indulgētias[u] psonis nō ecclesijs uel dignitatibus[x] datas penitus reuocam⁹. ¶ Et eaꝝ[y] cōcessionem nr̄is uolumus exulare temporibus[z] qōq; nobis licere nō patimur:nr̄is successorib⁹ iudicam⁹[a].

Rubrica De consuetudine.

B Oni.octauus.

¶ Pretextu ꝯsuetudis ēt iurate uel q̄tocunq; tpe obßuate nō pōt qs nisi vnicū psonatū dignitatē ul aliud pptuū offm̄ simul cū canonia ⁊ prebēda in aliq̄ ecclesia abs; dispensatione se.ap.obtinere vel iam obtenta tenere:⁊ contra presumptū irritū est omnino.io.an.

Consuetudinē[a] quā in vr̄a ecclesia seruatā asseritis tanto tpe ꝙ in ꝯrium memoria non existit[b]:videl; ꝙ ipsius ecclesie canonici duos personatus aut duas dignitates uel ppposituras[z] seu administrationes aut duo officia[a] ul eorum alterū[b] cū reliquo insimul ⁊ pbendā possint i ea[c] licite[d] abs; dispensatōe se.ap.[e] obtinere corruptela; cū sacris sit inimica canonib⁹[f]:⁊ de ambitionis[g] radice pcesserit:merito reputātes eam auctoritate apo.reprobam⁹:vosq; ad ipsius obßuantiā ēt si iuramēto[h] firmata extiterit cū iuramētū iniqtatis vinculū[i] nō existat decernim⁹ ñ teneri. ¶ Statuētes:ut cū vnu; offm̄[k] uir digne valeat aliqs adiplere:nulli liceat decetero nisi vnicum[l] psonatū uel dignitatem aut pppositurā siue administrationē uel officiū perpetuu;:quocūq;[m] noie censeantur cum prebenda insimul:abs; dispensatione dicte sedis in cadem ecclesia obtinere:ul iam obtenta[n]

d ¶ Fructibus.qui de iure cōi tantum residentibus dari debēt.§.de cle non residen.per totum de consuetudine tñ pōt induci contrarium vel de speciali statuto.§.de consti.cum omnes.

e ¶ Beneficioꝝ suoꝝ.ptextu huius indulgētie q̄ ambitiosa est:fructus solū illoꝝ bñficioꝝ q̄ canonice obtinēt poterūt pcipe.§.e.si gratiose.§.vlt.

f ¶ Distributiōib⁹.q̄ interdū manualia bñficia:interdū victualia nūcupant de cle.nō resi.decetero.ꝑ.e.li.⁊ ti.c.vno.⁊.§.de pbē.l;.io.an.

g ¶ Exceptis.ista nō dātur ēt studētib⁹ i theologia.§.de pben.l;.nec his qui sunt in seruitio epi vel dñi pape.de cle.non resi.decetero.⁊.c.cū dilectus:ut ibi no.nec debent he distributiones dari ēt psentibus qui diuinis nō intersunt officiis:nec valet consuetudo in contrarium:⁊ qui percipiūt ad restōnem tenent.ꝑ.de cle.non resi.c.vno.

h ¶ In scholis essent.ut legendi ⁊ pficiendi eis oportunitas cōcedat i honorē ⁊ augmētū vniuersalis ecclesie que viris litteratis pmaxime noscit indigere.§.de magi.c.i.⁊ p totū.⁊.ꝑ.de elec.cū ex eo.⁊ nō solū papa.sed etiā inferiores prelati dant clerico licentiā se ob has causas absentandi:⁊ hoc videtur her.intelligere de epis:ut no.de cle.non resi.inter quattuor.Inno.⁊ Hosti.intelligūt hoc ēt de inferioribus prelatis.p decre.eo.ti.relatum.ibi prelatoꝝ suoꝝ ⁊c.dispensationē aūt de qua loquit decre.de elec.cum ex eo.dico ꝙ soli epi ⁊ ipsoꝝ supiores facere possunt:cum de eis solis caueat ibidem ⁊ ibi dicam.

i ¶ Altera.cum eas obtinent ex dispensatione:vel sunt tales ecclesie que simul possunt de iure teneri.qō dic ut dixi.§.eo.gratia.Jo.an.

k ¶ Romana curia.que hodie h; puilegia studii:ut.ꝑ.de pui.c.ii.p quā decre.ēt vr ꝙ hi qui sunt in studio de iure cōi pcipe fructus suoꝝ beneficioꝝ:qō nō est veꝝ.sed illud intellige:ut ibi dicam.io.an.

l ¶ Alio certo loco.puta q̄r in idulgētia dicit ꝙ ppetuo:donec in domicilio suo habitauerint:fructus percipere possint.

m ¶ Vbicūq;.q̄r sic generaliter se h; indulgētia.io.an.

n ¶ Vagandi.qō facere nō debent clerici.xlvi.di.clericum.⁊ p hora; ab ecclesia non debēt abesse:ut.xcii.di.c.vlti.

o ¶ Dissolutionis.q̄ morib⁹ ⁊ habitu ē i clericis amputāda.xxiiii.di.qui eps ⁊.c.se.xxi.q.iiii.c.i.⁊ p totū ꝺ vi.⁊ ho.cle.clerici.⁊.ꝑ.ꝺ pb.cū singl'a.

p ¶ Augeri.§.de consti.c.pe.

q ¶ Dat.vñ puatus officio ⁊ beneficio puatus itelligit cū sit eius sequella.lxxxi.di.eos:⁊.c.si qs sacerdotum.xxxi.di.pter hec ⁊ ibi de hoc:⁊.§.ꝺ cleri.ex.mi.latores.de ap.pastoralis cū si.io.an.

r ¶ Emēdare.xxxv.q.ix.sniam de re iudi.cum olim.xxii.q.iii.magne de ap.cum cessante.de sen.excō.sacro ⁊ in auē.de nup.circa prin.colla.i.ibi impator.Non erubescimus si quid melius hoꝝ que prius ipsi diximus adinueniamus competentem prioribus imponere correctione; ne ab aliis corrigi expectemus ad idem de accu.qualiter ⁊ quando.i.

s ¶ Quantum possumus.fi.§.in proemio huius li.

t ¶ Cauere.nota futura pcauenda.xxiii.di.i noīe dñi.de pcur.c.i.de ser.nō ordi.ca.i.⁊ exempla pñtia ⁊c.lr.xii.di.plurimos.ff.loca.si qs domnum.§.i.io.an.

u ¶ Indulgētias.ppetuas.s.nā de his.§.dixerat.

x ¶ Vel dignitatib⁹.si ergo dignitati vel ecclesie datum esset tale priuilegiū.per hanc decre.reuocatū nō est:⁊ potuit esse rō ꝙ nō tantus fauor psonis debet sicut dignitatibus vel ecclesiis:de elec.cum nobis olim.i fi.cum si.

y ¶ Et earum.puidit hucusq; circa preterita nunc cauet circa futura.

z ¶ Temporibus.Quid si tales indulgentias de nouo concedat valent:q̄r nō potuit sibi legem imponere a qua sibi nō liceret recedere:ad hoc.ff.de lega.iii.l.si quis in prin.ff.p so.cū duob⁹.§.papinian⁹.in fi.⁊ pmam constōnem tollit per secūdā l; de ipa nō faciat mētionē.§.eo.ti.pri.licet.

⁊ ¶ Judicamus.fi.C.de legi.digna vox.iudicare potuit:sed non legem imponere:q̄r par i parem non hab; imperium.§.de elec.innotuit.cum suis concordan.

Consuetudinem. ¶ Prima pars dānat cōsuetudinem decernēs illa; ēt si iurata fuerit nō seruari utriusq; dicti reddens rōnem.secūda statuit ipius ꝯsuetudinis cōtrariū qō ad pterita extendit ⁊ decretum apponit.secūda ibi:statuentes.Do.

ꝯ ¶ Non existit.fi.§.de vb.sig.sup quibusdam ⁊ si cōsuetudo ista alias legitima fuisset:nō esset necesse in ea titulum ostendere.ꝑ.de pscrip.c.i.videtur enim ꝯsuetudo talis ius iducere.ff.de aqua plu.ar.l.i.§.i.Sed cu; consuetudo talis corruptela sit:longitudo tanti temporis nō pdest.⁊ est fi.ꝑ.c.pri.

ꝝ ¶ Preposituras.certa dignitas in ecclesia.licet alias omnes qui psunt ppositi dicantur.§.de vb.sig.quanuis.

a ¶ Officia.ppetua:vt infra sequitur.

b ¶ Alterum cum reliquo.i.dignitate cū psonatu vel ppositura vel admistratione:vel officio ppetuo insimul cū pbenda prout statim sequitur.

c ¶ In ea.eadem ecclesia. d ¶ Licite.xxii.q.ii.faciat.

e ¶ Sedis apo.Nota casum quo solus papa dispensat duos similes habes.ꝑ.de pben.cum singula.

f ¶ Canonibus.lxx.di.sanctorum de conces.preben.litteras.⁊ hoc idem dicebat ꝯstitutio vrbani que incipiebat prouisionis vnde tracta fuit decre.ista.

g ¶ Ambitionis.§.de pben.quia in tantum.de elec.dudum.ii.

h ¶ Juramento.speciali vel generali non curo.q̄r si specialiter iuraret hanc cōsuetudinem expresse seruare:fuit iuramentum temerariū ⁊ non seruandu;:⁊ de eo quod iurauit:posset ⁊ deberet imponi penitentia.de iureiurando.sicut si generaliter iurauit se seruatuꝝ consuetudines ipsius ecclesie.iuramentu; istud ad possibilia ⁊ licita tantum extenditur:ut.ꝑ.de iureiur.c.i.Jo.an.

i ¶ Vinculum.i.vinculans.vel obligas in iniquitate.concor.xxii.q.iiii.inter cetera.§.de iureiuran.quanto.⁊.ꝑ.de iureiuran.c.i.io.an.

k ¶ Vnū offm̄.ꝯcor.lxxxix.di.singula.§.de pbē.cū ex iniūcto.⁊.ꝑ.de pbē.cū singula q̄ ponit similē casu;.⁊ ē sil'is.§.de cele.mis.referente de ꝯse.di.i.sufficit.

l ¶ Nisi vnicum.ergo videt ꝙ de dispensatione inferioris a papa vnicū psonatū vel officiū cū canonicatu ⁊ pbenda possit haber.⁊ sic posset approbari illa opinio posita per Ber.de ꝯces.pben.litteras in fi.vlti.glo.⁊ idē credo si hoc eēt de statuto vel consuetudine ecclesie.§.de rescrip.eam te.ibi erat idem Archi.⁊ canonicus.ad idem.ꝑ.de pben.q̄r frpe.§.de conces.pben.postulastis.ꝑ.de appel.a collatione.⁊.ꝑ.de pben.cum in ecclesia.in quibus habes ꝙ episcopus pbendarius ⁊ canonicus est in ecclesia.

m ¶ Quocūq; nomine.vnde per hoc etiam camerlengariam vel massariā vel iconomatum perpetuum credo prohibitum.io.an.

n ¶ Vel iam obtēta.qd ergo de obtentis.quero qd retinere.⁊ qd dimittere poterit.videt ꝙ sibi detur optio ar.§.de pben.referente.⁊.c.pterea.⁊ melius.ꝑ.de pben.cum singula.§.i.vel dicatur ꝙ secundo adeptum retinere poterit ⁊ nō primum cū vacauerit primum ipso iure p predictam decre.de ꝯces.preben.litteras ad decreta.cum singula dici posset ꝙ in alio casu loquitur.io.an.

b iii

Universidad de Deusto Biblioteca

a ℂ Omnino. ut possimus dicere ꝙ omnibus careat q꞉ omnia illicite cõcupiuit facit. §. de trãsla. lꝫ ꝛ. c. quãto. ꝛ melius. ĵ. de pben. cũ singula. i. rñso. ĩ fi. io. an.

Non putamus. ℂ Primo ponit dictum. Secũdo rõnem assignat ibi: ne ab eodem. Domi.

b ℂ Quãtocũqꝫ. etiam si in contrarium non sit memoria. §. c. proxi. io. an.

c ℂ De facto. bene dicit. quia de iure non: ut. ĵ. dicam.

d ℂ Officiali. generali. s. secus enim si delegatus esset ad cãm spãlem ab epo. q꞉ tunc ad ipm epm appellari deberet de offi. dele. super questionum de ap. dilecti. ꝛ ibi de hoc. ff. quis ꝛ a quo ap. sit. l. i. ꝛ reprobata est per istud. c. gl. gof. qui no. in summa de offi. vi. §. item dubitari. ꝙ de officiali episcopi debet ad episcopum appellari. ꝛ adde ꝙ dicã. ĵ. de ap. romana. i. rñ. ꝛ reprobata ẽ gl. ber. posita ĩ ipso. c. dilecti filii prior de ap. vbi dicebat ꝙ de consuetudine poterat induci ꝙ ŏ officiali ad epm appellaret. sicut sdu cit ex ea: ꝙ omisso medio appellaret ad supiorẽ. ꝛ idẽ dicebat hosti. ĵ. de ap. romana. i. rñ. ꝛ ea rõne. ſꝫ falsum ẽ ut hꝫ vides. ꝛ põt eẽ ratio quia appellatio est de miori iudice ad maiorem prouocatio: vt no. summiste Gof. ꝛ alii ĩ ti. de appel. sed hic non prouocabatur ad maiorem: sed ad parẽ uel eundem: ut hic vides. patꝫ ergo ex ipsius appellationis descriptione: ꝙ hic appellatio dici nõ potest. vnde consuetudine induci non poterit id propter quod appellationis substantia descriptione mutetur: ex qua ratione sequitur ꝙ non valeret consuetudo ꝙ ad minorem appellaretur. sicut vides in simili. q꞉ non valet pactum factum in precario: per quod ipsius precarii natura mutetur ut si vsqꝫ ad certum tempus detur etiam ante tempus reuocabitur. ff. de preca. l. cuꝫ precario. Preterea licet interlocutoriã suam iudex reuocet: diffinitiuam tamẽ nõ: quod dic ut no. de appel. cum cessante. cum ergo officialis sententia sit episcopi non mirum si ipse adiri non potest. ꝛ non obstat ꝙ per cõsuetudinem potest appellari omisso medio: q꞉ appellare gradatim non est de substantialibus appellationis. sed de circunstantiis. vnde appellatur ad papam ꝛ ad legatum omisso medio: ꝛ circunstantie contractuum per pactum tolli possunt. §. de commo. c. vno de depo. bona fides. sic ꝛ ista circunstantia per consuetudinem: ut predicta decreta. romana.

tenere: quod si a quoquã secus presumptuꝫ fuerit: irritũ sit omnino[a]. Idem.

ℂ Nõ vꝫ cõsuetudo qŏ de officiali epi ad epm appelletur. Jo. an.

Non putamus illam consuetudinem quantocunqꝫ[b] tempore de facto[c] seruataꝫ consonam rõi: ꝙ ab officiali[d] episcopi ad eundem epm valeat appellari. Ne ab eodẽ[e] ad seipm: cũ sit ideꝫ auditoriũ[f] vtriusqꝫ[g] appellatio interposita videatur[h]. Idem.

ℂ Valet cõsuetudo prescripta: ꝙ eps in ingrẽdo puniẽdo ꝛ corrigẽdo subditorꝫ excessus sui capituli ꝯsilium requirere nõ teneaf. Jo. an.

Non ẽ: dũ tñ aľs sit pscripta[i] canonice[k] ꝯsuetudo[l] quã allegat[m] eps reprobãda: ꝙ in ingrendis puniẽdis ꝛ corrigendis[n] subditorꝫ excessib[o] ꝯsiliũ sui capituli regrere minime teneaf[p]. Idem.

ℂ Per rescriptũ apľicũ quod de pbenda pmo vacatura mãdabaf alicui puideri: laudabilis illius ecclesie ꝯsuetudo nõ tollif: hinc ẽ ꝙ si ibi ẽ ꝯsuetudo ꝙ ãtigores canonici vacãtes pbẽdas possint optaf gradatiꝫ illo nõ obstãte mandato poterit antigores vacãtem optare pbendã: ꝛ expectatis p. xx. dies optare volentib[9] executor de nõ optata puidebit eidẽ. si aũt prebẽdã vacãteꝫ in curia papa ꝯfert: tũc illam antigor optare nõ poterit. Jo. an.

Cum in tua[q] ecclesia in qua cõsuetudo[r] habetur: ꝙ antigores[s] canonici gradatim[t] meliores[u] si voluerint possint cũ vacaũt p se uel per alios[x] optare pbendas: puideri mandamus alicui de pbenda nulli alij de iuf debita[z] primo[a] in ibi vacatura: hmõi non obstante mandato[b] poterunt ipsi antigores iuxta ꝯsuetudineꝫ eãdem optare: cum pbenda vacabit. ꝛ illa que optata non fuerit[z]: si nulli[a] sit debita: erit illi pro quo scripsim[9] ꝯferẽda. In prebẽdis vo apud se. ap. vacantibus[b] cũ de ipsis per romanum pontificem ordinatur[c] locus

ℂ Cum in tua ecclesia. ℂ Diuiditur in tres partes. in prima ponitur casus dubii diffinitio. in secũda exceptio. in tertia prouisio. secũda ibi: in pbendis. tertia ibi: ne aũt. Do.

q ℂ Tua. in boñ. est talis consuetudo: ꝛ in multis aliis ecclesiis.

r ℂ Consuetudo. no. simpliciter dixit ꝯsuetudo: nõ dixit pscripta. nota igitur ꝙ ubi ꝯsuetudo rõnabilis est ꝛ nõ ꝯtra ius sufficit si sit lõgeua. licꝫ. xl. an. prescripta nõ sit vñ dixit io. tẽ sufficẽ spaciũ. x. ãnoꝝ hꝫ no. xii. di. ꝯsuetudo ꝛ facit p his q̃ no. Jnno. ꝛ Host. §. eo. ti. c. ult. ꝛ Cõposto. ibidẽ in pma gl. vbi dicit sic iudicatũ fuisse p papam ĩ mediolanẽ. ecclesia: in qua erat consuetudo huata. xxv. annis. ꝙ antiquior canonicus posset mutare domuꝫ ꝛ pronunciauit papa illaꝫ valere: lꝫ. xl. annis prescripta ñ eẽt. Si eñi papa hꝫ putassꝫ pscriptionẽ reqri: ita hꝫ addidisset ut. §. addidit. c. pri. Jsta vo ꝯsuetudo ĩnitif rõni ꝛ eqtati iuris: ut pꝫ ĩ gl. sequenti: ꝛ qŏ hic dicit de cõsuetudine. puto verũ etiã in statuto ad hoc. §. eo. li. de consti. c. i. ꝛ quod ibi dixi.

s ℂ Antiquiores. non etate sed tempore quo ĩ ecclesia militauerunt: ꝛ idem si esset consuetudo de antiquioribus etate: vel maioribus ordine vel aliam equitatem continens ꝛ no. ꝙ consuetudo ista innititur equitati canonice: que vult antiquiores preferre canonicos. ad hoc. lxi. di. quid pderit. ꝛ. c. sequen. ad fi. ꝛ. lxxiiii. di. episcoporũ. cum simi.

t ℂ Gradatim. s. ꝙ primo antiquior mutare possit: ꝛ si mutare noluerit primus poterit mutare secundus: ꝛ nolente secũdo tertius. ꝛ sic de singulis ꝛ hoc vult dicere. io. an.

u ℂ Meliores. nõ enim minores optare uolunt de de. nõ resi. ca. i. nec vult quis iactare pecunias suas. ff. de proba. cũ de indebito. ꝛ no. qŏ in pbendis distinctis non reprobaf imparitas: ut una sit melior altera: ꝛ facit ad ea q̃ no. de maio. ꝛ obe. statuimus. quid si in tali ecclesia minorem magis forte ex cã sibi grataꝫ mutare velit ꝛ optare antiquior canonicus: nũquid poterit uidetur ꝙ nõ. ĵ. de pben. cui de nõ sacerdotali. ꝯtrium cre de q꞉ ꝙ fauore ꝛc. ĵ. de reg. iur. qŏ ob gfam. C. de legi. qŏ fauore. ff. de legi. nulla iuris rõ. in fi. ꝛ ar. ff. de vsu ꝛ habi. l. vlti. ꝛ satisfactũ creditori intelligif quomodocũqꝫ satisfiat. Ad decre. cui ŏ nõ dico illud in mãdato speciale: cuius formã transgredi non licet ut ibi pꝫ aľs regulariter ꝯ q꞉ cui licet plus ꝛ minus. ĵ. de re iudi. cui licet cum suis concor.

x ℂ Cum uacant. non uacãtes ergo optare vel acceptare non potest. sed hoc q꞉ consuetudo id non habet. Jdem. n. de non uacantib[9] crederem si consuetudo esset eadem ratione.

y ℂ Vel alios. hic enim inest regula. qŏ id põt qs p aliũ qŏ p se. ĵ. de reg. iu. põt quis cũ suis concor. de hoc tamen dic ut ibi dixi.

z ℂ De iure debita. p hoc satis pꝫ ꝙ põt fieri mutatio: ꝯsuetudo eñi ẽ ius quoddaꝫ: ut supra dixi. ſꝫ de ꝯsuetudine debetur hec pbenda antiquiori q mutare voluerit. ergo de iure: non igitur est ŏ iure hec pbenda debita impetranti. sed alia non optata: ut. ĵ. papa rñdet. ꝛ hoc idem pbatur olim p decre. de conces. pben. ex parte. in fi.

ꝛ ℂ Proximo. ꝛ si nõ adiiceref de prima ĩtelligẽdũ eẽt: aľs q̃ rõne de secũda ꝛ tertia: ꝛ sic de singulis. pbaf hoc. ff. de vb. obli. eum q kalendis.

ꝯ ℂ Mandato. quo mandatur tibi puideri de preben. ꝛc.

ꝫ ℂ Nõ fuerit. ex quo eñi vacat pbenda: necesse est unam remanere non optatã. de illa igitur prouideatur impetranti.

a ℂ Nulli. puta priori tempore impetrationis. §. ti. proxi. tibi. ꝛ. ĵ. de pben. eum cui ꝛ. c. si postꝙ. io. an.

b ℂ Vacantib[9]. iste olim de consuetudine ꝯferebãtur a papa de accu. accedens. hodie vo de iure cõi sedes apostolica illa ꝯfert. ĵ. de pbẽ. lꝫ ꝛ de grꝫ bus bñficiis vel pbẽdis intelligãtur. dic ut eo. ti. pñti. ꝛ. c. se.

c ℂ Ordinaf. ſꝫ quare dicit hoc cũ alius de ipsis ordinare non possit: vt dixi. §. in glo. pri. dico ꝙ interdum p alios de talib[9] ordinaf: puta cum papa de ipsis non puidit infra mẽsem: vt. ĵ. de preben. statutum. ꝛ tunc non haberet locum. ver. iste cum locum solum habeat cuꝫ papa puidit: ut patet p litteram. Sed pone de spãli ptãte tributa a dño papa q꞉ gene-

e ℂ Ab eodem. ad seipsum. i. de officiali ad officialeꝫ. vel uerius de episcopo ad episcopum.

f ℂ Auditorium. infra de appella. romana. primo responso.

g ℂ Utriusque. episcopi ꝛ officialis.

h ℂ Uideaf contra. ĵ. de ap. a collatione. ubi de epo ad eundẽ epm appellatur. Solu. non est idem consistorium epi inquantum est canonicus: ꝛ eius inquãtũ est eps: ꝛ ideo si collationi interfuit vt canonicus ad eum bene poterit appellari: ut ibi ꝛ eodem modo responderi potest ad iura per Bernardum inducta in supradicta glo. Jtem no. ꝙ licet sit idem consistorium episcopi ꝛ eius officialis ita ꝙ nõ appellaf de officiali ad epm tñ si officialis epi recusaf suspitionis cã coram epo est probanda. ĵ. de offi. dele. si contra unũ in fi. vnde lꝫ dicamus q꞉ appellatio ꝛ recusatio paria sint: non est uerꝫ per oĩa: ut recitari solet. §. de ap. sup eo. ii. vnde in recusatione recurritur ad parem. ꝛ obtinet etiam in delegatis datis cuꝫ clausula: ꝙ si nõ oẽs: ut in ea. decreta. si contra in prin.

Non est. ℂ Corrigitur: quod no. per host. §. de his que fi. a prela. sine consensu. c. nouit: ꝛ. c. ea noscitur. in fi. Jo. an.

i ℂ Prescripta. super hoc vide qŏ no. de ꝯsuetudine. c. vlt. ꝛ. viii. di. frustra.

k ℂ Canonice. s. cum bona fide ꝛ titulo qŏ dic. ꝛ. ĵ. de pscrip. c. i.

l ℂ Consuetudo. que describitur esse ius quoddã moribus institutum: quod pro lege suscipitur cum deficit lex. i. di. consuetudo.

m ℂ Quam allegat. ꝛ probat. ei enim non creditur lꝫ episcopus sit. vi. questione. ii. si tantum: ꝛ. c. placuit.

n ℂ Corrigẽdis. ista oĩa generali demandatione epi non transeunt in officialeꝫ. ĵ. de offi. vica. c. ii. nec beneficioꝝ collatio. eo. ti. c. vlti.

o ℂ Excessibus. ad quos corrigendos proceditur multis modis: ut. §. de symo. licet hely. Jo.

p ℂ Teneatur. ad quod alias tenef de iure cõmuni. xv. q. vii. eps nullius de excessu. pla. c. i. alias irrita esset sententia sua ut ibi. ꝛ in. ca. episcopus: ꝛ ꝯcor. de his que fi. a pla. nouit. ꝛ. c. quanto de talibus senioribus intelligitur. de accu. q̃liter. ii. de symo. licet hely. xv. q. vii. si quid. lxxxvi. di. si quid. ꝛ hic adde qŏ no. xv. q. vii. episcopus. de offi. ordi. c. irrefragabili.

ralis non suff. eẽt: vt in predicta decretali. licet collata ẽ per aliũ talis prebenda: nunquid locum habebit iste ver. ꝛ dico ꝙ sic ar. §. e. verbo per se uel per alios. vt. ĵ. de reg. iur. qui facit cum suis concor. hoc optime probatur. ĵ. de pben. hi. qui. ꝛ. §. ti. proxi. cum aliquibus.

a ℂ Predicte ꝯsuetudini: q꞉. s. antigor huato gradu mutare ñ poterit.

b ℂ Prouisiones: prebendaꝝ q꞉ canonicatus collatus erat p papã: uel p executorẽ auctoritate pape: uel ꝯferri potest.

c ℂ Prouisionibus: erant ergo dati ad prouidendum uel forte ad cõpellendũ tñ vt infra dicam.

d ℂ Xx. dies similis dilatio tpis. ĵ. de elec. c. i. ꝛ. c. cupientes ꝛ credo hꝫ tps currere a tpe sciẽtie. ĵ. de ꝯces. preben. quia diuersitatem cum si.

e ℂ Dũtaxat. credo ꝙ littera ista loquatur de oĩbus optare volentib[9] sicut in plurali plata ẽ vñ nõ solũ pmus antiquior: sed ꝛ scdus ꝛ tertius ꝛ quartus. ꝛ sic de singulis inter oẽs solos. xx. dies habebũt. si. n. ꝯtrium diceremus: iã se querel ꝙ si viginti eẽnt canonici: ꝛ oẽs deberẽt viginti dies habere iaꝫ haberent annũ ꝛ vltra qŏ esset absurdũ ꝛ ꝯtra mentẽ istius decre. que in plurali dicit uolentes ꝛ dicit dumtaxat. ꝛ hm hoc antiquior optaf nolens impediet alios: qa nõ optabit infra viginti dies: nec alii poterũt añ ipsuꝫ optaf: ꝛ sic erit casus quo quis punitur sine culpa: sed non sine cã. ĵ. de reg. iur. sine culpa: uel est in culpa: quia capitulũ poterat ipsi antiquiori statuere terminum: puta duorum dierum ad mutanduꝫ uel optandum. ꝛ sic locus daretur sequentibus ꝛ sic de singulis: ꝛ si hoc nõ fcẽ sibi imputet: fiet eñi prouisio in nõ optata: ꝛ si de expressa voluntate canonicorum apparet ꝙ mutare nolũt nõ habebit necesse per hos dies expectare: in eorum enim fauorem est hec dilatio inducta: vnde ei renũciare possant: ꝛ facit quod dixi in glo. non enim.

predicte[a] consuetudini non existit. Ne aũt pretextu eiusdem consuetudinis puisiões[b] auctoritate apo. faciende ultra debitum differanf. statuimus ut executores super ipis puisionibus[c] deputati optare volẽtes per. xx. dies[d] dũtaxat[e] expectẽt qbus elapsis libere in non optatis ad exeqũda sibi mãdata[f] pcedãt prefata consuetudine non obstãte.

Rica De postulatione prelatorꝫ.

Boni. octauus.

ℂ Si aliqs eligat postulando: vľ postulandũ: uel in postulandũ: vel postulet eligendo vel eligendũ: vľ in eligẽdum talis electio vel postulatio est irrita ipso iure. Si autem dicat eligo ꝛ postulo prout melius de iure valere potest idẽ: nisi pbabiliter dubitaretur an esset eligẽd[9] uel postulãdus: ꝛ tunc ꝯsensus tpe eligat alterã viam electionis. s. vel postulationis qua electa ad alterã redire nõ poterit. h. d. Jo. an.

Perpetuo[g] prohibemus edicto: ne sub aliqua ex his formis q̃s pniciosa[h] curiositas adiuenit: eligo[i] postulando: ꝛ postulo eligẽdo aut eligo postulãdum[k] seu postulo eligendum: cũ nec vera electio[l] nec vera postulatõ[m] resultet ex ipis: qn sibi potius inuicẽ aduersentur[n] aut sub illis uerbis eligo in postulãdũ: vel postulo in eligẽdũ: cũ rẽ imperfectam significare noscanf: ad faciendas electiones vel postulatiões de cetero[o] procedatur: si secus actũ fuerit eoipso irritum[p] decernentes. Sub ea etiã forma eligo ꝛ postulo put[q] potest melius de iure valere cũ incertitudinẽ[r] cõtineat: quẽqꝫ postulari uel eligi pbibemus statuentes: qŏ cõtrafactum fuerit viribus oĩno caref: nisi qñ pbabiliter[s] dubitaf vtꝝ qs sit[t] eligẽdus vľ potius postulãd[9]: quo casu is q sic postulat[9] fuerit ꝛ elect[9] cõsensus[u] tpe uiã electiõis vel postulatiõis: ne in ĩcerto[x] uagef: eligere necessario[y] teneaf: redeũdi ad aliã[z] postꝙꝫ vnaꝫ elegerit sibi lnia penitus iterdicta[ꝛ].

Rica De electiõe ꝛ electi potestate.

Jnno. iiij. in ꝯcil. ge. lug.

ℂ Primo dicif ꝙ si aliquid apponaf ꝯtra puisioneꝫ electionẽ vľ postulationẽ factã ad psonatũ dignitatẽ uel canoniã in psonaꝫ vel formaꝫ: ꝛ ob hoc fuerit appellatũ ad papã: appellãs ꝛ dfẽdẽs ꝛ quorũ iterest a die obiectõis ĩfra mẽseꝫ arripiãt iter eũdi ad papã. io. an.

Statuimus[ꝯ]: ut si qs[ꝫ] electõꝫ postulationẽ uel puisioneꝫ[a]

ℂ Mandata. ut si mandatum est ꝙ prouideant: debeant prouidere si mandatum est ꝙ compellant debeant compellere. ĵ. de conces. preben. executor. ꝛ duobus. c. sequen.

Perpetuo. ℂ Primo damnat sex formas cũ appositiõe decreti. scdo dãnat septimã cũ decreto. sed ab ista excipit vnum casum cum certa determinatione. secũda ibi: sub ea. do.

g ℂ Perpetuo. puidit ista decre. ꝯ aduocatoꝝ iptias: q his formis vtebaf ꝛ edita fuit ad declaratõeꝫ eoꝝ q̃ no. lxiii. di. valẽtinian[9]. ꝛ. §. e. c. vl.

h ℂ Perniciosa. sunt quidam qui volunt esse curiosi vbi nõ expedit: ꝛ perniciem inducunt ad hoc. §. de rescrip. cum contingat. de symo. ꝛ si q̃stiones. C. de fide instrumen. l. vlt. ad fi.

i ℂ Eligo postulando. sicut enim postulandus eligi non debet. §. e. c. ul. §. de elec. innotuit. sic nec eligendus postulari: q꞉ postulatio soli gratie innitif. §. e. bone. ꝛ. c. pe. electio autem iuri communi. de elec. publicato ꝛ matrimoniale contrahitur vinculum: de transla. inter. vnde oliꝫ in differenter vtebamur his vocabulis eligo ꝛ postulo: ꝛ eligebamus postulandũ: ꝛ postulabamus eligendum. lxi. di. his oĩbus. lxiii. di. lfas. hodie nõ sic pp rõnem supradictam. ꝛ quia qui postulat nõ consentit ut in virũ: sed qui eligit consentit. no. tñ. Jnno. §. e. ti. c. i. ꝙ si solẽniter postuletur eligendus: nihil agitur ratione predicta: sed si minus solẽniter puta quia clericus subditus episcopi petitur ab eo non est malũ. postea tamen solẽnem electionem necesse est interuenire.

k ℂ Eligo postulandum. ista forma approbata videbatur per decre. de renun. post transla. in priũ. uel illa de qua sequitur. eligo in postulãdũ.

l ℂ Uera electio. per quam habet matrimoniũ contrahi quo ad consensum eligentium subsecuto postmodum electi consensu.

m ℂ Uera pastulatio. per quam nullum ius acquiritur: ꝙ tamen isti tribuere intendebant: dicendo postulo eligendo. Describi eñi solet postulatio est petitio gratie a superiori facta. Electio aũt alicuius persone ad prelationem uel societatem fraternam canonice facta vocatio.

n ℂ Aduersentur. ꝛ sic repellende. lxxiiii. di. gesta. xxiiii. q. vii. quemadmoduꝫ. de appel. sollicitudinem. C. de fur. l. i.

o ℂ Decetero. licet ista constitutio sit iuris veteris declaratoria puto tamen per verbũ hꝫ papam precedentes electiones sic factas noluisse comprehendere: ꝛ potuit esse ratio q꞉ omni cõi iudicio ante istaꝫ decre. hec forma bona putabaf. vnde iniiceref laqueus ei qui cõi iudicio non peccauit: qŏ esse nõ debꝫ. ff. ad mace. se. con. l. iii. xxvii. q. i. de viduis ꝛ facit de transla. inter. cor. versus fi. ibi maiorum secutus errorem ꝛc. ꝛ bene etiaꝫ facit. §. de diuor. gaudemus. ĩ fi. ꝛ de cõse. eccle. uel al. aqua. in fi. vnde hm hoc ad id quod infra sequitur si secus actũ fuerit ꝛc. repete decetero.

p ℂ Jrritum. lꝫ igitur sequaf admissio uel confirmatio talis eletionis uel postulationis nõ ppterea ꝯualescit: quia a pncipio nullum erat. §. de elec. dudum. ꝛ. c. auditis. xvi. q. iiii. §. potest. ver. qŏ si ab initio. ĵ. de reg. iu. nõ firmatur cũ suis concor. ꝛ facit quod dicaꝫ. ĵ. ti. proxi. quã sit in fi.

q ℂ Prout potest melius. hãc formam approbat glo. §. e. c. vl. ꝛ Jnno. §. eo. c. i. io. an.

r ℂ Jncertitudinẽ. vota aũt incerta in electionibus ꝛ postulationibus reprobata sunt. ĵ. ti. proxi. c. ii.

s ℂ Probabiliter. in hoc igitur casu intelligaf illa opinio her. ipse ẽt sic intellexit: put ex verbis suis satis apparet: ꝛ potest poni exemplũ qñ dubitatur an quis in psonatibus uel bñficiis cũ cura assumendis attigerit. xxv. an. uel an assumendus in epm pegerit. xxx. annũ. §. de elec. cũ in cunctis: uel dubitatur de monacho assumendo ad prelaturam eiusdem uel alterius ordinis an sit expresse professus. ĵ. ti. proxi. nullus. Jn his enim ꝛ similibus casibus poterit eligi ꝛ postulari. prout melius de iure valere poterit: sic enim videmus ꝙ ratione dubii admittif libellus disiunctiuus. ff. quorꝫ legatorũ. l. i. §. qui aũt. ꝛ quod hic dicit intelligo si dubitef in facto: si aũt dubitaretur ignorãtia iuris: hic secus credo tñ q꞉ pitiores ꝯsulere debuerũt: ꝛ q꞉ iuris ignorãtia nec ẽ pbabilis nec excusat. ff. de iur. ꝛ fac. igno. l. regula. ĵ. de re. iur. ignorãtia. e. li. cũ suis concor.

t ℂ Sit. s. hm hãc vltimã formã eligo ꝛ postulo ꝛ put melius põt de iuf valef: ꝛ aduerte: q꞉ nullã de his formis credo in hoc casu pmissam: nisi vltimam hoc casu cũ probabiliter est dubium. tñ q꞉ in eo casu est sola incertitudo q̃ admittitur cũ pbabiliter dubitaf: ut. §. pbaui. in aliis aũt casibus insurgit ꝯrietas ꝛ res imperfecta: ut pꝫ in tex. tũ q꞉ aľs nõ video q̃re sic diuisisset istŏ. c. faciẽdo ibi sub ea. §. ꝛ in priori pte ponendo spãle ꝛ indeterminatũ decretũ. in scdo aũt cũ determinatione ꝛ facit de deci. ad audientiã. ꝛ hoc probo etiam per litteram que sequitur postulatus ꝛ electus: q꞉ ista sola vltima forma dicit postulo ꝛ eligo.

u ℂ Consensus tpe. quẽ infra mensem post pñtationem sibi factam exhibere tenetur. ĵ. ti. proxi. quam sit cum determinatione que ibi ponitur.

x ℂ Nec incerto. ꝯcor. ad hoc ꝛ ad id quod sequitur. ĵ. ti. proxi. ut qs duas.

y ℂ Necessario teneatur. si quid nõ eligerit. dico totum uiribus carere vt. §. cuꝫ enim ista fuerit pena superius imposita: nisi determinatio sequens fuerit obseruata patet ꝙ locum habet pena predicta.

z ℂ Ad aliam vitam.

ꝛ ℂ Jnterdicta. sic. C. de fur. l. i. ff. de tribu. ꝙ in heredem. §. eligere. preiudiciales ergo sunt sibi adinuicem iste vie: alias enim electione vnius nõ tolleretur altera facit quod no. de libel. ob. c. ii.

Statuimus. ℂ Diuidif in tres ptes scda ibi: sed si. tertia ibi: adiicientes. Et ista tertia subdiuiditur q꞉ duo facit. pmo punit obiciẽtes ĩ forma. scdo illũ qui obiicit in psonã ibi: qui uero. Et hec scda ẽt tria facit. pmo ĩponit penã scdo aggrauat ibi. Ad q̃ ibi: nisi Jo. mo. dicit ꝙ pmo põit statutũ qŏ scdo progat ibi. hec ãt. tertio ĩponit penã nõ pbãti ibi: adiiciẽtes. io. an.

ꝯ ℂ Statuimus. tria ergo facit: primo ponit statutum: secundo penam cõtumacis in nõ veniendo. tertio penam calũniosi.

ꝫ ℂ Si qs. uel si qua. xvii. q. iiii. si suadẽte. ꝛ de sen. ex. mulieres. saluo tñ eo qŏ dicif. ĵ. eo. idẽnitatibus. §. porro. ꝛ. §. se. ad hoc. ĵ. eo. generali. io. an.

a ℂ Prouisionem factam. uel ex superioris officio: ꝛ ex negligentia subditoruꝫ. §. eo. ti. ne p defectu: de ꝯces. preben. c. ii. uel suo iure: q꞉ forte ad eũ ptinet prouisio ꝛ prouidendo eligit ꝛ cõfirmat: quod dic ut no. de elec. cuꝫ inter canonicos

Universidad de Deusto Biblioteca

τ dixit hic Inno.q hec decre.locum habet añ ɔfirmationẽ:post uero non:τ hoc uerum nisi eligendo ɔfirmaret:puta per prouisionem:ut hic.

a Factam.quid de faciẽda dixit abbas hic q idem:cũ vtrobiq3 eadẽ sit ratio credo q si contra certam personã appellat:uera sit opinio predicta:alias non.τ hoc probatur.j.e.qui contra certam.nam quod ibi dicitur de decre.ut circa.j.eo.eadem ratione intelligam τ de ista.

b Impugnat.dixit hic Inno.q nullo se opponẽte is ad quem pertinet confirmatio poterat confirmare nulla citatione facta τ nullis edictis propositis τ idem in consecratore et ordinatore:quod in confirmatore verum erat secundum sua tempora hodie secus.j.eo.ti.c.vl.tamen nullo se opponẽte ipse habet inquirere de meritis eligentium τ persona electi supplet enim in causis electionum de facto.quod dic ut no.xxviii.di.priusq:τ.s.de ele.cum nobis olim τ de postula.pre.bone.i.

factam[a] impugnat[b] in formã[c] obijciens aliquid vel personam[d]: τ propter hoc[e] ad nos[f] appellari[g] contigerit:tam is qui opponit[h] quam qui defendit[i]: τ generaliter omnes quorum interest τ quos causa contingit[k] per se[l] vel per procuratores ad causam instructos ad sedem apostolicam a die obiectionis iter[m] arripiant infra mensem[n]. Sed si pars alia[o] non venerit per viginti dies[p] post aduentum[q] alterius expectata in electiõis[r] negocio nõ obstãte cuiusquã[s] absentia[t] sicut[u] de iur fuerit pcedat. Nec

c Formam.s.eo.q2 propter quedam tamẽ ibi cõtenta sunt de substantia:quedã uero nõ ut ibi no.in glo.dic ut infra Ber.Io.an.

d Personam.electi:idem si opponat in psonã eligentiũ:vtrunq3 enĩ electionẽ reddit inualidã.s.e.cũ in cũctis cũ victione.congregato.τ in pluribus aliis .c.τ.s.de consue.cũ dilectus.sm Ber.olim tñ ipse idem dr mutasse τ dixisse cũ Inno.ɔtrium:maxime cum hic dicatur personam in singulari:nec est bona rõ sm Inno.dicere vitium eligentium reddit electionẽ nullã ergo eadem pena tenentur:q2 τ vitium forme reddit nullam electionẽ:τ tñ nõ est eadem pena que in persona:ut patet infra.dico tñ sm ipsum Inno.q licet non sit idẽ q̃tum ad huius ɔstõnis penam:tenetur tñ ire τ appellationẽ prosequi:τ põt hec obiectio melius dici contra formam q̃ contra personam.

Propter hoc.nota quia exprimi debent omnia τ singula que opponunt τ iuramentum interuenire:τ nõ expressa prosequi nõ poterit appellans:qõ dic ut .j.eo.ut circa.τ hec uera cum in his casibus extra iudicium appellatur.secus si in iudicio.ut.j.e.ti.constitutio.

f Ad nos.secus si ad alios sm Compost.ab.autem neutrum firmauit.Alii ɔ.s.hosti.satis credo p decre.j.eo.cupientes.τ p hoc verbũ q hoc locu3 habea solũ in appellationibus interpositis ad papã cũ a iure exorbitet τ sic ad cõsequẽtiã trahi nõ d3.j.de re.iu.que a iure cũ suis ɔcor.pbat cle.e.ti.cãm in pn.

g Appellari.ẽt si nõ appellet:sed imediata subiectio confirmationes hax de ducat ad papã:in regularibus τ cathedralib9 ecclesiis tene q hẽs.j.e.cupiẽtes.

h Opponit.sed nunqd illi qui se opponũt τ nõ appellant venire tenent.Respondeo illi soli uenire tenentur qui appellant:uel quoꝝ noie appellatum est uel q2 appellationem ratam habuerunt expresse:alii aũt qui solum se opponunt venire nõ tenent:videt.n.suo iuri renunciare τ electioni aquiescere.ff.qñ ap.sit.l.i.§.solent.ff.de ap.scio.vnde illoru3 absentia non ob.procedet in negocio:tũc enim est appellandũ:cum ordo decretum electionis interponat ut in pdicto.§.solẽt.victoria tamen eoꝝ qui appellauerunt oibus proderit.C.si vnus ex pluribus.l.i.s.de ap.tua cum si.quid si ille qui appellauit dolose nõ psequitur:nunquid qui nõ appellauit potest negociũ assumere etiã inuito eo qui ex fide non psequitur.videt q sic.ff.de ap.l.ab executore.§.alio ɔdemnato Ber.τ Inno.facit ad hoc vlt.j.e.li.de ap.concertationi.

i Qui defendit.s.electus postulatus:vel in cuius psona facta est puisio.

k Contigit.sicut adherentes.j.e.ut circa.

l Per se uel per pcu.in cathedralibus τ regularibus ecclesiis h restringit p decre.j.eo.cupientes.ut per se tantum ire teneantur:nisi ex iusta cã ut ibi:τ etiã de personis instructis dic vt ibi.

m Iter arripiant.statuitur hic τ.j.e.cupiẽtes.terminus ad iter arripiendum sic.s.de ap.ad hoc τ.c.personas.τ de re iudi.cum causa.Ber.

n Infra mensen.q currit ab interpositione appellationis facta coram appellato uel ipsius spãli procuratore ad causam:vel post notificationẽ alteri eoꝝ debito modo factã:quod dic ut in cle.e.ti.causam que determinat hic τ alibi scripta:ut ibi no.in glo.i.τ in glo.quid ergo.

Sed si. Si pars altera expectata per.xx.dies post aduentum alterius nõ venerit in negocio pcedat.h.d.secũdo vsq3 ad.§.adiicientes Io.an.

o Alia.opponens vel defendens io.an.

p Per.xx.dies uel similis dilatio temporis.s.de consue.c.vlt.s.de fal.dura.s.de cle.ex.mi.illud.

q Post aduentum.equior tpis cõputatio est illa quam habes.j.eo.cupiẽtes.§.q si per.sed si est mirum:cum ibi pena priuationis imponatur:hic aũt pena solius processus in absentia.

r Electionis.postulationis vel prouisionis.

s Cuiusquã.predictorum.

t Absentia.ubi.n.agitur de spũali matrimonio ɔhendo absentia ɔtumacis partis non obest:ut hic τ.s.eo.dudũ.i.τ idem in carnali ẽt ɔcto.s.ut lit.nõ ɔtes.accedens.ii.τ.c.qm̃.§.porro.τ citata est hic pars interpretatiue.ad idẽ.s.de app.sepe.terminus eni3 psixus loco pemptorie citationis habet:ut ibi ber.τ qõ dicit

abñtia:intelligas qñcũq3 ɔtingẽte:siue ab initio:q2 nõ uenit:siue ex post fcõ:q2 venit τ ɔtumaciter recessit.s.de in.c.i.xi.q.iii.certũ τ.j.de eo qui mit.in pos.eũ qui.s.ut lit.non cõtes.qm̃.§.porro:τ.§.qõ si forsan.τ ut dixit Inno.si pcessum fuerit ad aliquod de illis ad qõ nõ pcedit lit.nõ cõtes.puta ad receptionem testiũ.uel hmõi si postea ueniat τ libellũ petat uel lite ɔte.fieri audiendus nõ est:fecit.n.ei9 ɔtumacia q lis habeat p ɔtestata.Itẽ si pcuratori postmodũ obiiciatur q non sit pcurator nõ est postea cogendus pbare mãdatũ rõe pdicta.ff.de pcur.pomponi9.§.rati.alii dicũt:τ vr securius sm inno.qõ l3 de his que egit añ aduẽtũ ptis nõ sit cogẽdus pbare mãdatum:tñ iudex vlterius nõ admittet eum pcuratorio noie agentẽ nisi mãdatum pbet:tñ sm eũ cu3 hoc videat esse de quadam equitate non scripta arg.predicte.l.pomponius.satis vr q si in remotis partibus ageretur cã nec de facili posset pbari procuratio q2 forte amissa est:q τ tunc nõ pbata pcuratione pcederet iudex vsq3 ad finẽ cause:h oia vera dici possent ad partis petitionem credo tñ ne iudex laboret in uanum q pcuratorem cõpellere poterit exhibere mãdatum:uel cauere si dubitatur.ar.s.de pcurato.c.i.τ de iudi.causam que.cum simi.

aũt in dignitatibus[x] personatib9 τ canonijs obseruari uolum9 τ mandamus. Addicientes:vt q plene[y] nõ probauerit qõ in formã opponit: ad expensas quas propter hoc pars altera se fecisse docuerit[z] condemnetur. Qui vero in pbatione defecerit[τ] eius quod obijcit in personam a beneficijs[ɔ] ecclesiasticis triennio nouerit se suspensum ad que si infra illud tempus[a] propria temeritate[b] se igesserit:eis ipso iure perpetuo sit priuatus[c] nullam super hoc de misericordia spem[d] aut fiduciam habiturus.

u Sicut de iure.de iure aũt ẽ ut distinguat an appellãs sit psns:an appellatus sm formã decre.j.de ap.cordi.sm Inno.

x Dignitatibus.hic equiparant hec tria dignitas:psonat9 τ canonia.Alibi equiparãtur dignitas psonatus:beneficiũ cum cura aiaru3.s.de si.presby.nimis.Alibi psonatus τ bñficiũ curã habens.s.eo.ti.dudu3.ii.alibi psonatus τ ordo psbyteralis.s.ne cle.uel mo.sup specula.§.q2 uero in dignitatib9 tñ cathedraliũ uel regulariũ ecclesiaꝝ quaꝝ cõfirmatio uel ex imediata subiectione uel ex appellatione ad papam spectat:tene quod habes.j.eo.cupientes.

Addicientes. Non pbans qõ in formã opponit ɔdẽnatur pti alteri in expensis.nõ pbans qõ obiicit in psona ut est a bñficiis triennio suspensus τ ppetuo puatus si se interi3 ad illa miscuerit he pene locũ nõ hñt si legitime pateat eũ calũniosum nõ fuisse.h.d.vsq3 ad fi.io.an.

y Plene.no.q2 nõ sufficit semiplena pbatio:rõ q2 perit ius alterius:τ sic nõ ob.de pcur.ex insinuatione cum si.τ dic plene τ legitime:τ modos pbandi habes.s.de resti.spo.cũ ad sedem in si.

z Docuerit.taxatione τ iuramento premissis:qõ dic ut not.s.qõ me.cau.c.vl.de hmõi expensis dic vt no.de do.τ ɔtu.finẽ.τ.ii.q.i.pmis τ adde qõ habes.j.de ap.cũ appellationibus.τ bene dixi taxatione τ iuramento:q2 taxatio iuramentũ sequi nõ põt:nec obstat.ff.de in lite iuran.l.videamus.§.iurare.q2 loquit de iuramẽto in litẽ:quod est de affectione vnde illud bene potest sequi taxatio:q2 nulli sit verecũdia iuranti:q2 poterat ex affectu extimare.c.rem:que nõ valebat quinquaginta:pone exemplum in libro tuo:sed hic loquimur de iuramẽto quod est de veritate vñ si postquam iurauit se.c.expendisse de mãdato iudicis fieret taxatõ iniuria τ verecũdia esset iuranti io.an.

τ Defecerit.hanc penã incurret nõ simpliciter appellans.sed qui pbãdo onus assumpserit:q2 licitũ est ab appellatione recedere.ii.q.vi.si qs libellos.τ.l.appellatiõe cessante.ff.de in ius vo.l.q̃uis τ sic recedendo euadet hanc penã.Sed nunqd hoc casu appellans qui nõ venit saltem appellatio in expensis ɔdẽnabitur legitime cõparenti.vr q sic.C.de ac cu.qui crimẽ:nec enim in preiudiciũ alterius potuit mutare consiliu3.j.de reg.iur.mutare cum suis cõcor.Et ɔ videt:q2 nõ interest appellatiam.n.in absentia eius pcedi põt ac si presens esset:τ est si.quod no.s.de do.τ cõtu.c.vl.ad hoc facit.ff.de arbi.l.arbiter qui.τ.ff.de pe.sanctio legum.So.dic eũ teneri ad expensas nec ob.quod dr:q non interest appellati:q2 immo interest q2 multa potuisset p cõfessionẽ eius si psns fuisset hñe.nec ob.l.sanctio.q2 condẽnatio expensarum non imponitur sicut pena:sed tanq̃ interesse appellata sm compost.

Defecerit.intelligo sm Compo.hanc penã locũ hẽre siue crimẽ aliqõ obiectũ fuerit siue defectus:cũ generalr loquat τ plura qs obiecit euitat hãc penã:si vnu3 solũ pbat qõ ad cassationẽ sufficiat.s.de rescrip.inter cetera.Itẽ q2 penã hãc patit excipiẽs pter ius cõe de ac.sup his ite3 pdita ẽ in illoꝝ odiũ q ordinatõe3 ipediunt:s3 ex quo vnũ pbauit:p3 q nõ fuit i fraude.

ɔ Bñficiis.q i illa ecclia obtinet.ut.j.e.si cõpromissari9 in si.

ꝛ Que.bñficia.

a Tps.trium annoꝝ.

b Temeritate.secus enim si auctoritate superioris:ut si restitutus fuisset.C.de senten.pas.τ re.l.i.ii.q.iii.§.notandum.

c Priuatus.nunqd ille ad quẽ collatio ptinet stati3 possit illa cõferre dic ut dicam.j.e.cõmissa.

d Spem.nec enim sub spe venie de

a bet quis peccare.ut.s.de cle.ex.mi.illud de conse.di.iiii.qñ quis.

b Manifestissimis.ii.q.viii.sciant.C.de proba.sciant.

Calũnie.no.in accipiẽdo:accusando τ denũciando quem calũniari de accusa.super his.ii.q.iii.q nõ probauerit.τ.q.viii.q crimen.τ de calum.cum dilectus Io.an.

c Sufficiẽs.defecerũt testes q testificari pmiserãt probauerã illũ excõicatum:q tñ clanculo se prius absolui fecerat ad hoc.ii.q.iii.paulũ.õ cle.ex.mi.pposuit τ no.q in cã appellatõis ñ indestincte cõdẽnatur victus quo dic ut dixi.j.õ regu.iur.ignorãtia.

si manifestissimis[a] cõstiterit documentis: q ipm a calũnie[b] uitio cã pbabilis τ sufficiens[c] excusaret.

Idem.

Uota conditionalia τ alternatiua τ incerta in electiõibus reprobant τ hñtur p nõ hitis: τ recidũt in pure ɔsentientes. Io.an.

In electionibus[d] τ postulationibus ac scrutiniis[e] ex qbus[f] ius orit[g] eligendi[h] vota ɔditionalia[i] alternatiua[k] uel incerta[l] penitus reprobam9. Statuẽtes ut huius modi uotis pro nõ adiectis habitis ex puris ɔsensibus celebret electio uoce illoꝝ qui nõ pure ɔsenserint:ea vice in alios residente[m].

G Reg.x.in generali ɔci.lugdu. Primo ponit cã ɔstõnis τ iuris ueteris cõseruatio. Scdo qũo habeat fieri romani pontificis electio qñ morit in ciuitate in qua cu3 sua curia residebat. Tertio qd iuris qñ morit extra ciuitatez in qua erat curia. Quarto dat executores huic iuri cũ penis. Quito obtestatur cardinales:ut in electione romani pontificis deponãt omnẽ puatũ affectu3 τ cassat oia pacta obligationes τ iuramẽta q data vel facta essent de aliquo eligẽdo. Sexto monet oẽs fideles:ut statim audita sũmi pontificis morte eius celebrent exequias: τ quõtidie orẽt p vigili ɔcordi τ utili puisiõe romane ecclesie: prelati aũt in suis pdicationibus ipsos subditos ad hoc hortent: τ eis frequẽtiã ofonum τ obseruantiam ieiuniorum indicãt hoc dicit in summa Io.an.

d In electõibus. Duo facit q2 pmo tria in trib9 reprobat.scdo ibi statuentes declarat τ punit.do.

e Scrutiniis.scrutiniu3 multis modis dr.s.cathacismi.de maio.et obe.his q.τ de appel.mona.dilectus.τ de illis loquũtur canones õ conse.di.iiii.añ baptismũ τ.c.se.Itẽ dr illoꝝ qui ad ordies uel dignitates promouentur examinatio.s.de scruti.c.vno.Item dicitur inqsitio voluntatu3 que fit secreto in electionib9 faciendis.s.eo.q2 pp τ sic sumitur hic.

f Et qbus.s.scrutiniis τ intellige public.s.eo.publicato.

g Orit.saluo eo qõ habes.j.eo.perpetue.

h Eligẽdi.uel postulandi.s.e.ti.scriptum.

i Cõditionalia.i.sub cõditiõe plata.hoc modo consentio in.A.τ si noluerit ɔsentio in.B.uel ɔsentio in.A.si nouit iura ut si habuit maiorem partem capituli:uel si decanus in eum consenserit

k Alternatiua.eligo.A.uel.B.cardinales:tñ interdum sub his formis ɔditionalib9 τ alternatiuis eligũt:τ p has formas ueniũt ad duas ptes ut dicũt moderni:τ sit in eis spãle sicut τ reliq.s.eo.l3.τ.j.c.proxi.

l Incerta.eligo illũ quẽ archidiaconus eliget.oia talia uota nõ valẽt:q2 certu3 cõsensu3 nõ exprimunt:τ iõ merito reprobant l3 oli3 admitterentur ut colligit τ no.lxi.di.studii.lxxv.dis.archidiaconu3.s3 ex illis.c.illud nõ colligit τ sic ẽt posset intelligi.s.e.ti.cu3 terra no.ergo q hi sunt legitimi actus qui cõditionẽ nõ recipiũt.ff.de re.iur.actus legitimi.τ.j.de re.iur.actus ubi de hoc:certa enim debet esse psona eligenda sicut iudex arbiter tutor τ procurator.s.de rescrip.ad hoc.s.de arbi.innotuit.ff.de testa.tu.l.tutor icertus.ff.de procu.l.ii.õ procuratore tñ dic:vt.j.de procu.c.i.S3 nunqd qõ hic dr de postulatiõe τ electiõe habeat locu3 in collatiõe seu prouisione.dic q sic sm Compos.τ pp eãdem rõem nisi sit talis cõditio que insit de sui natura:puta cõfero tibi talem prebẽdã uel talem ecclesiam si vacat uel si capax es.talia enim nõ faciũt actu3 cõditionalẽ:ut si dicat do titiu3 tutorẽ si satisdederit:uel titio lego.x.si hereditatem adeat heres.ff.de tu.τ cu.muto.§.i.de preben.significatũ.vñ τ papa τ eius executores tota die ɔferunt pbendas cum ɔditõe si vacãt:sed in hoc qõ dicit Compo.q ualet electio facta si uacat:ɔrium posset d circum tps eligendi nõ currat ignoranti:de cõces.preben.q2 diuersitatem:nõ ergo d3 eligere pusquã sciat uacare.Nec ob.quod dr de tutore dato si satisdederit:τ legato relicto si adierit:q2 ille sunt de futuro τ insunt alias quare nõ eadem rõne ualeret cõsentio in illum in quẽ maior τ sanior pars τc.cum hoc ẽt uideat inesse.s.e.q2 pp.nam τ uideo q cõditio que inest si expmat:facit legatum ɔditiõale.ff.de le.i.l.si ita legatum sit.§.i.τ.de hoc uide quod dixi.j.de spõ.c.uno in vltima glo.Io.an.Adde ergo q ɔditio que de sui natura inest nõ facit ɔctum ɔditionale3 ut no.viii.q.iii.in summa τ no.de elec.significasti in.ii.glo.τ de ser uis nõ or.eo libentius in glo.ii.τ de resti.spo.olim el.i.in glo.ii.Cõtrariu3 no.h in ista gl.So.si apponit τ expmat nihilomin9 facit ɔctu3 cõditionalem.Sed si non expmat sed relinquitur dispositioni iuris sic di

spõnẽtis τ petitur sic fieri nõ censet ɔditionalis dato q ius sub ɔditiõe disponat ad hoc qõ no.de spon.c.vno in glo.fi.j.e.li.hiero.clarius Brix.

m Residente.q2 si ex.xii.canonicis.iiii.sic eligant:potestas eligendi sic remanet apud reliquos.viii.ac si ipsi.iiii.de capitulo non essent:ita q valebit electio facta ab illis.viii.uel maiori parte ipsoꝝ.Et no.q l3 pena decre.cũ in cũctis nõ habeat locũ nisi electione secuta:ut.j.e.ti.perpetuo.Ista ẽt añ electiõem locũ hẽat cũ dicat scrutiniis vñ ẽt si nõ sit ad electionẽ pcessu3:dũmõ in scrutinium fuerit votũ tale depositũ incurrit deponens hanc pena3 ex ipso ɔsensu:cũ non dicat uoce illoꝝ qui elegerint:sed voce illorum q consenserint.

m Residente.alias reciden te alias residente.

V Bbi periculum maius intẽditur ibi pculdubio ẽ pleni9[n] ɔsuledũ[o]: quã grauib9 aũt sit onusta dispendijs: quot τ quantis sit plena periculis ecclesie ro. prolixa vacatio exacti[p] consideratio tpis edocet τ ɔsiderata prudenter illi9 tẽporis discrimia manifestãt[q]. Hic nos euidẽs euocat rõ:ut dũ reformãdis etiam minorib9[r] nra soler ter[s] vacat intẽtio:ea que periculosi ora[t] sunt nequaq3 absq3 remedio reformationis accõmode[u] relinqmus:ideoq3 oia que pro uitãda discordia in electione romani põtificis a nro retro sunt pdecessorib9[x]: precipue a felicis recordatiõis alexãdro[y] papa tertio salubriter instituta:oino immota in sua firmitate manere censentes:nihil enim õtrahere illis intendimus:sed qõ experientia[z] deesse pbauit psnti ɔstõne supplere hoc sacro ɔcilio[τ] approbante statuimus. vt si eundem põtificem in ciuitate[ɔ] in qua cũ sua curia residebat diẽ claudere[ꝛ] ɔtingat extremũ: cardinales qui fuerint in ciuitate ipa psntes absẽtes expectare decem diebus[ꝛ] tantummodo teneantur: quibus elapsis siue absen

V Bi periculũ. Diuidit ut in summario.secũda ibi h sacro.tertia ibi porro.qrta ibi preterea.qnta ibi ceterũ.sexta ibi q2 vero.Ex ptes psnt subdiuidi sm Io.mo.q2 primo tractat de cardinalibus intrãtibus ɔclaue scõo de nõ ingrediẽtibus uel exeũtib9 ibi sane.hec aũt prima iterũ potest subdiuidi q2 primo tractat de expectatiõe absentiu3 τ de ipsis ingredientibus conclaue.τ de seruitoribus eoꝝ.scõa ibi in eodẽ dat modũ habitãdi in cõclaui.Et hec facit qnq3 q2 primo phibet velamina.scõo in .§.nulli phibet accessu3 missionẽ nũcii uel scripture τ ɔfacientes excõicat.tertio in.§.in ɔclaui dat modũ hñdi cibũ τ potũ in cõclaui.qrto ibi:puisionis phibet pendente puisionis negocio aliquid p cardinales de camera recipi τ punit ɔfacientes.quinto ibi:idem prohibet cardinales alteri negocio intẽdere duos casus excipiens.

n Plenius.als penitus.

o Consulendum.xlii.di.quescamus.vii.q.ii.ca.vlt.ff.ad car.l.i.§.i.uel.iii.

p Exacti.i.retroacti uel trãsacti:sic puidet hic ex pteritis circa futura:de hoc vide.xliii.di.multis.xxxiii.q.ii.cũ p bellicam.s.de presump.scribã.τ facit.de procu.c.i.de ser.nõ or.c.i.

q Manifestant.ad idẽ.j.eo.fundamenta.Io.an.

r Minoribus.s.inferioꝝ ecclesiarum vacationibus.l.di.postq̃.de elec.ne p defectu.τ.c.se.τ.j.per totum.τ.xxi.q.v.c.ii.

s Solerter.alias solerter alias feciliter.

t Periculosiora.sicut ẽst romane ecclesie vacatio:τ ẽ si.j.de immu.ec.qm̃.

u Accomode.i.multum commode.

x Predecessoribus.xxiii.distin.c.i.lxxix.di.per totum.

y Alexãdro.s.e.licet.de vitanda Io.an.

z Experientia.sic.s.e.li.de rescrip.statutum.τ.j.e.ti.q̃ sit.

τ Cõcilio.generali.s.τ edicto lugd.sumit tñ ista ɔstõ potius vigorem ex renouatione celestini quinti τ hac approbatione τ cõseruatione bonifacii q̃ ex pmẽua ɔstõne Gregorii.ex eo q2 reuocata fuerat per dñm adrianu3 τ per dñm Io.xxi.papam.τ pro reuocata habebat:nec olim inter gregorianas legebat:τ certe cũ ɔstõ ista tñ vtilis approbatione tanti cõcilii fuerit edita:nõ equum fuit q absq3 requisitiõe cõcilii reuocata fuerat.s.de reg.iur.c.i.de plenitudine tñ potestatis id facere potuerat:cum sit papa super oia concilia.s.e.significasti.

ɔ Ciuitate.ciuitas muroꝝ ambitu terminat.j.de sen.ex.si ciuitas Io.an.

ꝛ Decem diebus.no.q cõstitutio ista nõ iubet eos citari:sed tantũ expectari τ sic speciale in electione summi pontificis:cũ in aliis absentes de prouincia sint vocandi.s.eo.corã.uel saltẽ sm q est consuetudo:ut ibi no.τ.vii.q.i.factus:τ si cõsuetudo esset nõ vocarent.j.de preben.cum in ecclesiis.Si aũt querat que sit puincia romana:dic ut.s.de offi.vi.sua.sed pone cardinales quidã sunt absentes τ ita remoti quod nullo modo possent venire infra decem dies ad locum vbi d3 electio celebrari.nunquid poterũt psntes statim ad electionẽ procedere:ut ante lapsum hoꝝ decem dierũ.τ videt q sic.ff.ad velleia.l.aliqñ.§.fi.maxime pp periculũ more.ut.s.sed hic simpliciter dicat q expectari debent per dece3 dies.simpliciter intelligendũ est sm Guil.ff.de aleato.l.i.§.qõ uero.τ.s.de pui.q2 circa.possent enim absentes vti fecili duplomate.ff.de ver.ob.ɔtinuus.§.cũ ita circa finem.vnde ante decẽdiũ procedere nõ dñt τ forte audientes de infirmitate pape uel alia cã venire ceperant ante mortẽ.ita q infra dece3 dies a morte

erunt in loco: ꝛ beneficiũ iuris nemini est auferendu3.xxviii.di. de his.j.de reg.iur.indultum. ꝛ facit optime infra eo cõmissa.i.rñ.cũ suis ꝯcor. Sed pone aliquis cardinalis nõ debito tpe expectatus vult agere de cõtemptu: queritur vtrũ possit. Dic ꝙ si electio facta fuit ab oĩbus reliqs uel a duabus partibus eo non cõputato nulla obstat exceptio ꝛ sic nec actio.š.e.l3.ꝛ.ff.de supñ.l.i.§.ait i fi.§.

a Omnes.pñtes.ẽt si essent pauciores ꝙ tertia pars ꝑ hãc constitutionem.
b Mirabat.si.ff.ð iu.si loc⁹.ff.ð arbi.si cũ dies.§.si arbit
c Necessitas.vt forte qꝛ podagras patiẽ.ita ꝙ necesse h3 per seruiẽtes sustineri ꝛ portari uel alia similis causa.
d Arbitrio.vt possit habere uel vult clericos: uel vult laicos: uel alterum clericum: vel alterum laicum.
e Conclaue.ad ide3.xii.q.i.c.i.de sta.re.c.i.ff.de dam.ĩfec.l.qui conclaue.
f Velamĩe.ut puta sestoriis uel cortinis.
g Aditu.xviii.q.ii.diffiniuit.
h Secrete.lxxxi.di.clericus.xviii.q.ii.in decima.
i Instãtis.puta aduocati uẽl iurisperiti uel religiosi viri uel tabellionis.
k Incurrat.no.canonẽ late sñie aliũ habes.j.eo.c.§.qð si alios hmõi iuris noui notaui.j.de sen.ex.eos.ꝛ cũ nõ reseruauerit sibi absolutionẽ.dicamus ꝙ ordinarius absoluere poterit: ut dicã.j.e.sciãt cũcti.
l Cõpetẽs.ita ꝙ null⁹ ĩtrare ꝑ cã possit uẽl exire.ut.š.ꝛ.j.
m Quibus.s.qnq3 diebus.
n Camera.sic ꝛ ĩ clericis collegiatar cathedraliũ uel regulariũ ecclesiar.j.e.qꝛ sepe ꝛ fuit hoc statutum: qa forte ꝑpter hec habenda essent in prouidẽdo tardiores. Jo.an.
o Cõmissa.per papa3 cuius morte nõ expirat officiũ camerarii.ut in cle.e.ti.ne romani.§.eo tamen.
p Reseruãda.sic.j.eo.qꝛ sepe ꝛ de offi.or.presenti.
q Intromittãt.si.j.de hẽ.accusat⁹.§.sane.ꝛ.§.se. Un collegiũ cardinaliũ se.va.papali ptãte vt possit.dicã.j.ð scisma.c.i.ad fi.ꝛ est expeditũ hodie ꝙ nõ nisi quãtũ hic ꝯcediẽ: uel nisi circa substitutionẽ camerarii uel pñiarior deficiẽtiu3: qð dic ut in cle.eo.ti.ne romani.vbi determinat hanc ꝯstitutionẽ uel eius ptem tũc ꝑ collegium alterari nõ posse.io.an.
r Singulis.l3 alias diceẽ cõsueuerim⁹: qð fit a maiori pte dici factu3 fuisse ꝯcorditer.lvi.di.apostolica ꝛ de ele.cu3 inter canonicos ꝛ.ff.ad mu.qð maior.nisi minor ps iustã cã3 ꝯditiõis ostendat de his que fi.a ma.par.ca.c.i.tñ per hanc literam que hoc h exprimit dico oẽs debere concordes.
s Celeriter.s.suspẽso electionis negocio.ꝛ no.ꝙ desideratur celeritas de h diri.c.vl.io.
t Infirmitatis.alia ergo necessitas nõ excusat.
v Exire.si ãt oẽs exierint simul uel successiue: dic ut ĩ cle.eo.ti.ne romani.§.porro.

tes venerint siue nõ: extũc omnes[a] ꝯueniant in palatio in quo ide3 põtifex habitabat[b] cõtenti singuli singulis tantummodo seruientibus clericis vel laicis prout duxerint eligendum illis tamẽ quibus patẽs necessitas[c] id suggerit indulgeri duos habere permittimus eiusdẽ electionibus arbitrio[d] reseruato. In eodem autem palatio unu3 conclaue[e] nullo intermedio pariete seu alio velamine[f] omnes inhabitent in cõmuni: ꝙ reseruato libero ad secretam cameram aditu[g] ita claudatur undiq3: vt nullus illud intrare valeat vel exire. Nulli ad eosdem cardinales aditus pateat vel facultas secrete[h] loquendi cum eis nec ipsi aliquos ad se veniẽtes admittãt: nisi eos qui de voluntate oĩum cardinalium inibi presentium pro his tãtũ que ad electiõis instãtis[i] negociũ pertinẽt vocarẽtur. Nulli etiã fas sit ipsis cardinalibus uel eorũ alicui nunciũ mittere: vel scripturã. Qui uero cõtrafecerit scriptura3 mittẽdo uel nunciu3 aut cũ aliquo ipsoru3 secrete loquẽdo ipso facto sñiam excõicationis incurrat[k]. In cõclaui tñ pdicto aliqua fenestra ꝯpetẽs[l] dimittaẽ ꝑ quam eisde3 cardinalibus ad uictũ cõmode necessaria ministrenẽ: sed ꝑ eam nulli ad ipsos patere possit ingressus. uerũ si quod absit infra tres dies postq3 ut predicitur ꝯclaue pfatũ ijdẽ cardinales intrauerint nõ fuerit ipsi ecclesie de pastore ꝓuisum ꝑ spaciũ qnq3 dierũ imediate sequẽtiũ singulis diebus tã ĩ prãdio q3 in cena uno solo ferculo sint ꝯtenti quibus[m] ꝓuisione nõ facta decursis: ex tũc tãtũmodo panis uinum ꝛ aqua ministrenẽ eisdem: donec eadẽ ꝓuisio subseqẽ. Prouisionis quoq3 huiusmodi pẽdente negocio dicti cardinales nihil de camera[n] pape recipiãt. nec de alijs eisdẽ ecclesie tempore uacatõis obuenientibus undecunq3: sed ea oĩa ipsa uacatione durãte sub eius cuius fidei ꝛ diligentie camera eadẽ est cõmissa[o]: custodia meneãt ꝑ eu3 dispositioni futuri pontificis reseruanda[p]. Qui aũt aliquid reciperit teneãtur extũc a receptõe quorũlibet reddituũ ad eos spectãtu3 abstinere donec de receptis taliter plenaria3 satisfactionem impendant. Ijdẽ quoq3 cardinales accelerande prouisioni sic uacẽt attẽtius ꝙ se nequaq3 de alio negocio itromittãt[q] nisi forsan necessitas adeo urgẽs incideret: qð eos oporteret de terra ipsius ecclesia defendẽda vel eius parte aliqua: uel nisi aliqð tam grande ꝛ tam euidens piculũ immineret: ꝙ omnibus ꝛ singulis[r] cardinalibus presentibus concorditer uideret illi celeriter[s] occurrendũ. Sane si aliquis ex predictis cardinalibus cõclaue predictu3 vt supra exprimitur nõ intrauerit aut intrans absq3 manifesta causa ĩfirmitatis[t] exierit ipso minime requisito: nec in eiusdem electiõis negocio vlterius admittendo per alios ad eligendum sustinendum pontificem libere procedatur. Si vero infirmitate superueniente idem conclaue ex eis aliquem exire[u] cõtingat ipã etiam infirmitate durante poterit eis suffragio non requisito ꝓcedi s3 si ad alios post sanitate3[x] sibi redditã seu ãte redire uoluerit: vẽl etiã si alii abñtes quos ꝑ decẽ diximus expectandos supuenerint re integra: uidelicet[y] anq3 eidẽ ecclesie sit de pastore ꝓuisu3 in eode3 negocio in illo statu in quo ip3 inuenerit[z] admittantur premissa de clausura q3 de seruientib⁹ cibo ac potu[ꝛ] ꝛ reliquis cũ aliis seruaturi. Porro si qñ romanũ põtificẽ extra ciuitate3 predicta3 in qua erat cũ sua curia[?] residens ꝯtigerit ab hac luce migrare: teneanẽ cardinales in ciuitate in cuius territorio[x] seu districtu idẽ põtifex obiit cõuenire nisi sit forsitan iterdicta[a] vẽl cõtra ecclesiã romanã in aperta rebellione persistat quo casu in alio uicinioru cõueniant que similiter nec interdicto subiacet: nec sit ut pdiciẽ aperte rebellis. In hac etiã ciuitate ta3 quo ad expectatione3 absentiu3 q3 quo ad habitatiõem cõe3 clausurã ꝛ cetera omnia in domo episcopali: vel alia qualibet eisde3 cardinalib⁹ deputanda eadem obseruenẽ que superius obeunte dicto pontifice in ea in qua cum sua curia residebat sunt expressa. Preterea qꝛ parum est iura cõdere nisi sit q eadem tueatur[b] adiiciendo sãcim⁹ ut dominus aliiq3 rectores ꝛ officiales ciuitatis illius in qua romani põtificis electio fuerit celebranda[c]. auctoritate nfa ꝛ eiusdẽ approbationis cõsilii potestate sibi tradita: pmissa oĩa ꝛ singula plene ac inuiolabiliter sine fraude ac dolo aliquo faciãt obseruari: nec cardinales vẽl tra q3 pmittiẽ artare presumant[d]. Sup his talẽr ãt obseruãdis statim audito summi põ.obitu corã clero ꝛ populo uniuerso citatis ipsis ad hoc spãliter cõuocandis prestent corporaliter[e] iuramẽtũ. Quod si premissa diligẽter nõ obseruaue

x Sanitatem.qd si cardinalis ꝑp infirmitatẽ nolẽs inclusus stare renunciet uoci sue nũqd valeat renũciatio: ꝛ nũquid rediẽs admitteẽ.host. cui hoc de facto ꝯtingit: plene notauit hãc qõem.š.de renũ.nisi cũ pridẽ.§.pp malitiã dicens finaliter ꝙ penitens ꝛ rediẽs admittẽdus est: de his aũt que medio tpe facta sunt ꝯqueri nõ poterit: ꝛ hec qð satis hic determinatur per sequentia.
y Videl3.viõ mirabiles3 expositionẽ hui⁹ verbi reintegra alr exponiẽ.š.e.in causis ubi ð h.
z Inuenerit.si.j.ut lit.pẽ.c.ii.in fi.
ꝛ Potu.pone cardinalis abñs venit p⁹ diẽ octauũ a die inclusure ita ꝙ cardiales inclusi tũc ñ hẽbãt nisi panẽ uinũ ꝛ aquã.ut dictũ ẽ.š. nũqd iste supueniẽs stati3 ꝯpelliẽ suscipere eorũ uitã ꝛ vẽ ꝙ nõ: qꝛ si fuit ĩ clpa.š.de ꝯsti.c.ii.dic secus ꝑ hãc lrã3: ꝛ ꝑ illã supiore3 in eo statu ꝛc. ad hoc de sta.regu.recollẽtes ꝛ sepe sine clpa qs puniẽ ex cã ꝙ dic ut.j.de re.iu.sine culpa.
? Curia.ꝛ erat ordinatũ de ipã curia trãsferẽda: alẽs si in pmo loco remãsisset audiẽtia lrarũ ꝛ cãru3.l3 suspẽsa ibi celebrareẽ electio ut ĩ cõsti.eo.ti.cle.ne romani.§.sane.in fi.
x Territorio. siue districtu.qd sit territoriu3 diri.š.de ꝯsti.c.ii. quo ad hũc casum poniẽ ꝑ dioecesi.ut in cle.e.ti.ne romani.§.sane.ꝛ ꝑ hãc lrãm puto ꝙ si moriaẽ in mari: cardiales debeant cõuenire in ciuitate ꝑ quã locus ille maris distringiẽ.ad hoc.ff.de verb.sig.l.pupillus.§.territoriũ.ff.de iudi.in sule italie ꝛ si nõ distringaẽ ꝑ aliquã ciuitatẽ: dicerẽ in viciniori id faciẽdũ: ad hoc.š.de cõsue.cũ oli3.ff.de ver.si.nodẽ3.§.i.ad h.j.§.i.ibi in alia uiciniori.ꝛc.
a Interdicta.no.ꝙ ĩ loco interdcõ nõ põt electio celebrari nisi velis dicere hoc spãle in electiõe romani pontificis ꝛ posito ẽt ꝙ in tali loco celebreẽ: nihilomin⁹ valet: qꝛ nulla exceptio ad mittiẽ ut.š.diri.
b Tueaẽ.ut.ff.ð ori.iur.l.ii.§.post origine3 ꝛ.j.de sta.regu.c.vno.§.ꝛ quoniam.
c Celebrãda.s3 distĩctionẽ superius factã.
d Presumãt: qꝛ tũc eẽnt excõicati: sicẽ ꝛ in se defendendo modũ excedẽs qð dic: ut.š.de re.sti.spo.oli3 ĩ fi. Et no.casum in quo laicus auctoritate canonis ptãte3 h3 in clericũ: ꝯ id.xxvi.di.hñ qdẽ ð se.ex.si vo
e Corpaliter.vide qð no.j.c.pxi.Jo.an.

a Pateant.š.de exces.pla.inter dilectos.j.de reg.iur.infamibus.
b Priuatos.sic.j.e.fundamenta.§.qð si secus.š.de preben.in qbusdam.ꝛ.j.eo.ti.felicis.
c Cõtraditione.pscribi tñ possunt qð dic ut.j.de prescrip.c.ii.
d Predicta.in q̃ ꝑm supiorẽ distinctionẽ erat electio faciẽda.Jo.an.
e Priuata.sic.j.de pen.felicis in fin.ꝛ.xxv.q.ii.ita nos.
f Captiuat.i.q̃si captiuatum facit ꝛ tenet.
g Certum.puta tale3 eligendum.io.an.
h Electio. que libera d3 esse: cũ ex consensu ꝓcedat.ad idem de spon.cum locum.
i Sua sunt. de censi.cum apostolus.
k Possibilitas.qꝛ ultra posse nemo.xxii.q.ii.facit.j.de regu.iur.nemo.š.de pac.c.ulti.
l Idoneo.tenentur ergo cardinales idoneum eligere: lic3 dicamus ꝙ nulla exceptio admittiẽ ꝯ electũ a duab⁹ partib⁹.š.e.licet. Quid ergo si laicũ illiteratum uxoratum eligãt de hoc vide.lxxix.dist.si quis pecunia.
m Diuine.ad hoc.j.eo.cõmissa in fi.
n Graui.fuit ergo grauis offensa.xxiiii.q.i.non afferamus.
o Carere.cõcor.j.de offi.or.qꝛ pleriq3.
p Humana.C.de nup.auẽ.ꝙ eis.ff.ð obse.l.nullum.ff.de le.i.si quis inquilinus.ff.de pac.iur.gentium.§.generaliter.io.an.
q Orationis.xxi.q.viii.in qualib3.alias ẽ sub.§.Quis.ibi scientes magnis religionib⁹ q3 officiis ꝛ labore corporis vel sudore nostram rẽpublicam contineri.
r Ubi primũ.i.ꝙ primum.Jo.an.
s Circunstãtie.puta qꝛ teneẽ de 3i3ania ꝛ magna discordia inter cardinales.
t Ieiuniorum.ad hoc concor.de voto ꝛ uo.redẽ.magne ꝛ uigilarum exercitium ut ibi.
Vt circa. Secundũ Gar.ꝛ io.mo.hec decre.in sex partes diuiditur: quarũ prima vsq3 ibi: edicto ĩ qua ponit constitutiõis cãm. secũda usq3 ibi alioquin ꝛ ponit ibi constitutionẽ tertia usq3 ibi nisi aliqd ꝛ ponit ibi penam non obseruantis constitutionem. quarta usq3 ibi: sup huiusmodi ĩ qua facit exceptionem. quinta vsq3 ibi: illa sane in qua de iuramento ponit super exceptione prestando. sexta ibi: illa sane.usq3 in fi.in qua corroborat dñi Inno.decre.
u Electiões.no.hic tres modos tangi quibus ꝓuidetur ecclesiis sic.š.eo.c.i.eo.li.quox duo ptinẽt ad subditos: alius ad platos.qui eo ipõ ꝙ prouident confirmant quod est uerum si eodem iure spectat ad illos eli-

rint: aut fraude3 in eis vel circa ea ꝓmiserit cuiuscũq3 sint pemiñẽtie ꝯditionis aut stat⁹ oĩ cessante priuilegio eoipõ sñia3 excõicationis incurrat: ꝛ ppetuo sint infames: nec vnq3 eis porte dignitatis pateãt[a]: nec ad aliqð publicũ offiñ admittãtur. Ipsos sup feudis ꝛ bonis ceteris que ab eadẽ ro.ec.uel qbuslibet alijs ecclesijs obtinent ipso facto decernim⁹ eẽ puatos[b] ita qð ad ecclias ipsas plene ac libere reuertanẽ admistratox earũdẽ ecclĩarũ arbitrio sine ꝯditione[c] aliq̃ disponenda. Ciuitas vo pdicta[d] nõ solũ sit interdicto supposita s3 ꝛ põtificali dignitate puata[e]. Ceterũq3 cũ arbitriũ uel inordinat⁹ captiuat[f] affectus: uẽl ad certũ[g] aliqd obligatiõis cuiusq3 necessitas adigit cessat electio[h] dũ libertas adimitur eligendi: cardinales eosdẽ obsecrantes per uiscera misericordie dei nri per aspsionẽ sui pciosi sanguinis obtestamur: ut pẽsantes attenti⁹ qd eis iminet: cũ agiẽ de creatiõe uicarij ihesu xpi successoris petri rectoris vẽis ecclĩe gregis dñici directoris oĩ puate affectiõis in ordinatõe deposita: ꝛ cuiuslib3 pactionis ꝯuentionis obligatiõis necessitate: necnõ ꝯdicti ꝛ intendimenti ꝯtẽplatione cessantibus nõ in se reciprocent ꝯsiderationis intuitũ uel in suos: nõ que sua sunt[i] q̃rant non ꝯmodis puatis intendãt: s3 nullo artãte ipsox in eligẽdo iudiciũ nisi deo puris ꝛ liberis mentib⁹ nuda electionis ꝯscia vtilitatẽ publicã libere ꝓsequanẽ oĩ conatu ꝛ sollicitudine ꝓut possibilitas[k] patiẽ: id acturi tñmõ: ut cox ministerio acceleret vtilis ꝛ pnecessaria toti⁹ mundi prouisio: idoneo[l] celeriter eide3 ecclie sponso dato. Qui aute3 secus egerint: diuine[m] subiaceãt ultioni: eox culpa nisi graui[n] pp hoc peracta penitẽtia nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones: ꝯuẽtiones: ꝯdita: ꝛ intendimẽta oĩa siue iuramenti siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis inexa: cassamus irritam⁹ ꝛ uiribus decernim⁹ oĩno carere[o] ita nullus ad illa obseruanda qũolib3 sit astrictus: nec quisq3 ex eox trãsgressione notã uereaẽ fidei nõ seruate: sed nõ indigne laudis titulu3 potius mereaẽ cũ lex etia3 hũana[p] testeẽ deo magis transgressiones hmõi q3 iusiurãdi obseruationes acceptas. Quia uero fidelib⁹ nõ est ta3 de sollicita q3tũcunq3 inuentione fidendu3 q3 de instantia orationis[q] humilis ꝛ deuote sperãdũ huic adijcim⁹ sanctioni: ut in oĩbus ciuitatibus ceterisq3 locis insignibus ubi pmũ[r] de memorati põtificis obitu certitudo claruerit: a clero ꝛ populo solẽnib⁹ pro eo exequijs celebratis singulis dieb⁹ donec de ipsius ecclĩe ꝓuisione indubitanter rumor ꝑtulerit vitate3 hũiles pces fundanẽ ad dñ3 apud eu3 deuotis oronibus insistaẽ: vt ipse qui ꝯcordiã facit in sublimib⁹ suis sic efficiat eorũdẽ cardinaliũ corda in eligendo ꝯcorda: ꝙ ꝓuisio celer ꝯcors ꝛ vtilis ꝓut aiax sal⁹ exigit: ꝛ totius orbis requirit vtilitas ex ipsorum unanimitate sequatur. Et ne tã salubre pñtis sanctionis edictũ ignorantie negligi ptextu ꝯtingat districte pcipim⁹ ut pñi arche: archiepi: episcopi: ꝛ alij ecclesiar plati ceteriq3 qbus ꝯcessu3 est ꝓponere vbu3 dei clerum ꝛ populum: pp hoc spãliter frequenti⁹ ꝯgregandos in suis sermonibus ad supplicum precũ suffragia pro celeri ꝛ fecili exitu tanti negocij frequentãda solerter horteneẽ: ꝛ ipsis eadẽ auctoritate nõ solũ oronum frequentiam sed obseruantiã pro ut circunstãtie[s] pensande suaserint ieiuniorum[t] indicant.

Idem in eodem.

Appellantes ꝯtra electiões postulationes vel ꝓuisiones oĩa que obijcere intendũt ꝯtra psona3 vel formã tenẽtur exprimere ꝛ iuraẽ ꝙ illa credũt uera esse ꝛ ea posse ꝓbare sup nõ expressis ipsi uel adherẽtes non audienẽ nisi de nouo emergant uel perueniãt uel superueniat probandi facultas: super quo iurare debebũt: statutu3 inno.edictũ contra nos probantes que obijciũtur in personam uel forma3 in suo robore conseruatur. Jo.an.

Vt circa electiões[u] postulationes ꝛ prouisiones ecclesiasticas uia3[x] malicijs ꝓut est possibile[y] pcludam⁹: ne diuicijs periculose[z] uacent ecclesie uel psonatuũ dignitatu3[ꝛ] ꝛ aliox[?] ecclesiasticoru3 beneficiorum prouisio differatur. Edicto perpetuo[x] ꝓuidemus vt si qñ

gere ꝛ ꝯfirmare.lxiii.di.in synodo.ff.de auc.tuto.l.iii.secus si diuerso: ꝛ sic ĩtelligiẽ.š.e.cũ iter canonicos.vbi de hoc: ꝛ de fi.instru.§.ceterum.
x Viam malitiis.j.c.pxi.de rescrip.sedes.ꝛ.c.plerũq3.š.qui ma.accu.pos.significante.ff.de rei ven.in fundo.
y Possibile.non enim oĩbus hoĩum malitiis viã precludere posset.vi.q.i.si oia.malas eni hoĩum uolũtates ad plenũ ꝓhibere nõ possumus.xxxi.q.i.rõne in fi.nil enĩ est ꝙ homo semel deditus malitie nõ adinueniat.ĩ auẽ.coll.vi.ut hi.qui se ob.ha.perhibi.res mi.ĩ prin.ꝛ idem.ff.commo.ad eos.ff.ð pscrip.ver.natura.C.mã.l.ab anastasio.
z Periculose. aduerbialiter poniẽ.sic de pe.di.i.periculose ꝛ ẽ periculũ in spiritualib⁹ ꝛ temporalib⁹.š.eo.ne pro defectu.l.dist.postquam.ꝛ.j.e.quam sit.
ꝛ Dignitatũ. de quibus est idẽ iudiciũ hñdũ.š.e.ti.dudũ.ii.ꝛ.š.de pben.de multa.
? Aliox ecclesiasticox.oĩu3 vniuersaliẽ.xxix.di.c.i.ff.ð off.psi.l.iii.igitur siue sup simplici beneficio appelleẽ siue super alio locum h3 hec decre. Dici enim solet ꝙ indefinita canonis vel legis regulã tradere intendentis equipolet vniuersali. indefinita cõis locutionis non ꝑm iuristas uel ꝑm logicos indefinita equipolet vniuersali i materia necessaria: ut homo ẽ animal.ergo oĩs hõ. In materia uero contingẽti secus vt homo currit.ergo omnis homo non sequiẽ. Sed ꝯ ꝙ etiã h3 iura indefinita non equipolet vniuersali. nã si lego alicui omne marmor: videor legasse ꝛ statuas marmoreas ꝛ ceteras species ex marmore factas.ff.de leg.iii.heres meus.§.i.ꝛ ð au.ꝛ ar.leg.l.i.ꝛ tñ si legeẽ marmor indefinite: sub legato comprehendiẽ sola rudis materia: ꝛ nõ species de marmore facte.ff.de le.iii.l.quesitum.§.illud fortasse. Item si lana indefinite legetur tincta non cõtinetur in legato.ff.de le.iii.l.si cui in prin.ꝛ si legatur oĩs lana etia3 cedit tincta legato.ff.de aur.ꝛ ar.le.l.pediculus.§.labeo.ergo indefinita non eqpolet vniuersali. Itẽ aliõ qñ trãsigiẽ super generali petitione: aliõ qñ sup indefinita: ut no.š.ð trãs.c.i. sed dic qð quãdo nõ est eadem ratio ꝛ conditio ꝑpter aliquod accidens oĩum particulariũ ĩ vniuerso cõprehensox: indefinita nõ eqpolet vniuersali: vt p3 in ꝑriis. nam tinctura lane ꝛ spẽs marmoris nõ ꝓcedũt ex ipã origine.s3 ex accidẽti hominis opatione: ꝛ posset maioris estimatiõis eẽ ipsum additũ tincture vel speciei q3 ipsum principale sed qñ oĩum particulariũ eadẽ est rõ ꝛ ꝯditio vt pri⁹: qꝛ nõ uariãtur ꝑ accidẽs l3 forte sit ibi iparitas ex origine puta qꝛ alia lana melior ꝛ nobilior ex origine. Idez in marmore: tunc idefinita negatiue vel affirmatiue ꝓlata equipolet uniuersali.ff.de leg.ii.si pluribus.ꝛ.l.si ita.ff.de re.du.l.si is q.§.utrum in fi.
x Perpetuo.i.generali.sic.š.eo.massana. ꝛ sunt hec signa cognoscende generalis ꝯstitutiõis cum edicti uocabulo nũcupatur: ut hic: si mittatur venerabili cetui si pcipiẽ ꝑ oẽs populos diuulgari scriptura publice procedente: si dicatur

Universidad de Deusto Biblioteca

idez in similibus obseruãdũ: si lex uel canon appelletur generalis: si iubetur expresse ad oẽs pertinere. hos modos habes. C. de leg. l. iii. Jo. an.

a ¶ Aliqui: quoꝝ interest: vt qꝛ canonici parrochiani vel patroni. xvi. q. vii. filiis et si collegiũ obiicit: ad hoc tenetur. ff. quod me. ca. l. metum aũt pñtem. §. animaduertendũ. dixit gar. qꝫ romana curia quẽlibet clericum de diocesi vel ciuitate admittit ꝯ electum epm: siue bñficiatus sit siue inde oriundus: si vult obiicere in psonã ꝯ formam autem nõ nisi canonicos admittit.

b ¶ Proponẽdo: aliqua si ergo q̃ opponunt nõ sunt talia: sed directe respiciũt ius ecclesie uel opponẽtis psone: ꝯstitutio ista nõ artat vt in cle. eo. ti. cõstitutionem. i. responso.

c ¶ Formã: ut qꝛ seruata non fuit forma decr. qꝛ pp i electiõe ꝯ formã postulatõis obiici põt qꝫ nõ est ꝯcors uel saltẽ a duabus ptibus celebrata: et hoc qñ vnus postulat et alter eligit. s. e. scriptum. uel qꝫ postulatus est qui debuisset eligi. s. ti. pri. c. vno ꝯ puisionẽ põt oppõi: qꝫ adhuc nõ sit puidendi ptãs ad supiorem deuoluta: uel qꝛ per litteras surrepticias sit fcã puisio de rescript. super litteris.

d ¶ Eligentiũ: ut qꝫ sunt excõicati maiori: uel ab hoĩe suspensi. s. e. cuz inter de ꝯsue. cũ dilectus uel priuati a canone: ut qꝛ sciẽter elegerunt indignũ. s. eo. cum in cũctis. uel sunt infames: quibus sunt actus legitimi interdicti. ff. de reg. iur. actus sed eligere est actus legitimus. j. de sen. excõ. solet ad fi.

e ¶ Electi: puta defectus etatis sciẽtie et nataliũ. s. eo. cũ in cunctis. obiectorum aũt defunctum examinatio fiet. ut traditur. j. si forte.

f ¶ Facienda. qõ igit hic de puisione vr repetitum intelligat in postulatione et electione faciendis: qõ iuris eni in vno et in reliquo: et h verũ si ꝯ certã personaz appelletur: ut non eligat uel postuletur. si aũt ꝯtra incertam hmõi ꝯstitutionis formã non est necesse seruare. j. eo. qui ꝯ certam.

g ¶ Appellari: ad papã fm Guil. et ẽ ratio: qꝛ appellationis interposite ad papam magis ꝯsueuerũt ptelare negocia ecclesiaꝝ de ap. sepe et ad ea que frequentius accidũt etc. ff. de legi. nã ad ea. et ista ꝯstõ vr supplere illã. s. eo. statuimus q̃ expsse de ap. interposita ad papaz loquit ar. ad hoc. j. e. is q et c. se. tu dic fm gar. qꝫ hec decre. ẽt locũ hꝫ in appellationibus ad inferiores interpositis: cũ generaliter loquat: et sic sit generalr intelligẽda. ff. de offi. presi. l. pses. xix. dis. ca. i. ff. qõ me. ca. l. metũ aũt. §. aĩaduertẽdũ. ff. de publi. de pcio. Preterea host. intelligit illã decre. s. e. statuimus lꝫ ibi expmat ad nos: ẽt in appellationibus ad inferiores interpositis: qõ facit p hac pte tñ id non puto veꝝ: ut ibi dixi hec autẽ decre. fm gar. locũ habebat siue in iudicio siue extra iudiciuz appellaret qõ nõ est hodie veꝝ. non enim locum hꝫ nisi in appellationibus extra iudiciũ interpositis: ut declaratum est infra. eo. ꝯstitutio.

h ¶ Publico: facto. s. per manũ tabellionis qõ sit publicuz instrm. no. s. de fi. instru. c. ii. et dic publico. s. super appellatione confecto.

i ¶ Litteris. testimonialibus. s. sigillo autentico sigillatis. j. de offi. or. si canonici. et in decre. cũ medicinalis. j. de sen. ex. uel dic qꝫ sufficit si p suã uel alterius puati manum fuerint littere ꝯscripte: pbabitur tñ talis scriptura p testes: tñ fm Guil. por intellectus pualet et ideo dictum est de litteris: quia in plerisqꝫ locis vsus tabellionum non habetur: sed instrumentorum loco habentur officialiuz littere.

k ¶ Oia et singula: quid ergo si dicat electũ periurũ uel homicidã uel excõicatũ nũquid sufficit talis expressio. de hoc fert tpe mortis ioannis et nicolai mltuz disputatũ: et diuerse declarationes facte dicũtur sup hoc: et vr qꝫ hoc satis sufficiat: qꝛ quodlibꝫ piuriũ uel homicidiũ repellit. Sed dic ꝯ p hanc lrãm alias quare fieret h verboꝝ geminatio: et pbatur hoc satis. j. de excep. pia. et melius. j. e. pcurator. et in cle. ꝯstõnem. eo. ti. i. rñ. ad idez. ff. de dolo. l. si ex dolo. §. fi. j. de testi. pñtium. §. testes. ii. q. viii. libelloꝝ. de pe. di. v. ꝯsideret: et tutũ est qꝫ iuret per hunc modum: iuro omnia et singula etc.

l ¶ Coram: hic fit. ut refertur eni ad inferiora: non ad supiora: corã aliquo ãt fieri dicitur qõ fit eo sciente et intelligente: lꝫ non ꝯsentiente. ff. de ver. sig. coram sed et hic eius testimonium requirit ut. j. dicam.

m ¶ Corpali. p hoc dicas fꝫ Guil. et gar. qꝫ si iuret pñte textu euãgelioꝝ et non tangat qꝫ huic ꝯstõni satisfactũ nõ est et sic papã nicolaũ in hoc interlocutũ dicũt. Si ãt euãgelia tãgeret pede ul cubitu: si manus hꝫ nõ sufficit. qꝛ singula mẽbra singula hñt officia. lxxxix. di. singula. s. de hr. cũ ex iniũcto. facit. n. ꝯ generalẽ ꝯsuetudinẽ q̃ est optima ĩterpres legũ. s. de ꝯsue. cũ dilect. Quid si sit epũs q appellat. q̃ro an teneat tãgere sacra. dixit gar. qꝫ sic qꝛ generalr loqt hec decr. et sic generalr intelligẽda. xix. di. c. i. ff. de of. pñ. l. iii. Jtẽ puilegtũ epoꝝ est corpore iuris clausũ. vñ p istõ tolli vr ac si ius eẽt. s. de ꝯsti. lꝫ. cũ suis ꝯcor. Gui. ꝯdicẽs qꝫ epi tãgere nõ tenent. xi. q. i. nec honore. C. de epis. et cleri. auc. sꝫ iudex. s. de iura. calũ. c. vl. et hoc credo verius: lꝫ opi. gar. sit tutior. et facit qõ dicam. j. c. pri. sicut. n. p illã decre. nõ tollunt illi spãles casus in quibus quis administrante ꝯfirmationem de iure ueteri: sic et p istaz sublatũ nõ credam illum casum in quo qs tãgere nõ tenet. s. in epo: pcederet hoc verũ si puilegiũ epoꝝ eẽt

aliqui[a] electionibus postulationibus uel puisionibus se opponũt pponendo[b] aliq̃ ꝯtra electionis postulationis seu prouisionis formam[c] aut psonas eligẽtiũ[d] vel electi[e] siue illius cui erat puisio faciẽda[f] siue factam pp hoc ꝯtigerit appellari[g] appellantes in instro publico[h] seu lris[i] super appellatiõe ꝯfectis oia[k] et singula exprimant: que in formã intendunt obijcere vel personas coraz[l] personis autenticis: aut persona que super hoc testimonium perhibeant veritati: corporali[m] prestito[n] iuramento quod credunt ea que sic exprimũt esse vera: et se posse probare[o]. ¶ Alioquin[p] taz opponentes quã tempore appellationis interposite: vel postmodum adherentes[q] eijsdez obijciendi aliqua que non fuerint in hmõi litteris vel instrumentis expressa[r] potestatem sibi nouerint interdictaz[s] nisi aliquid postea forsan emerserit[t] vel super antiquis[u] superuenerit pbandi facultas: aut aliqua antiqua in opponẽtiũ noticiã de nouo puenerint[x]: que appellantes appellatiõis tpe emisse verisilr[y] ignorare potuerint: et etiaz ignorarint

generale. et tũc rñderet ad ꝯria. j. signata qꝫ ponit casus spãles sed qꝛ p iura superius allegata: et p auc. de san. epis. col. ix. §. sed nulli. potius pbat istud spãle in iuramẽto testiũ postea progatũ ad iuramẽtũ calũnie p predictã decre. ult. de iura. calũ. ibi sicut in dicẽdo testimonio etc. dicaz qꝫ in aliis tãgere tenent. ad hoc. i. q. vii. quotiẽs. s. de iureiu. ego. N. in fi. de pur. ca. quotiẽs. §. porro. in pñ. et in fi. de sen. excõ. venerabili.

n ¶ Prestito. pone qꝫ una die appellauit seqnti die iurauit: q̃rit an sit huic ꝯstõni satisfactum dixerũt Guil. et gar. qꝫ nõ. et sic dicebãt fuisse dclaratũ p nicolaũ: et ar. ad hoc. ff. de dã. ĩfec. qui bona. §. si qs stipulaturus. et. s. de elec. qꝛ pp. in qbus hẽs qꝫ stipulatur de dã. ĩfec. eodẽ tpe dꝫ iurare et stipulari. ar nõ ẽ ei cauendũ et publicatio scrutinii collatio et electio in simul fieri debẽt nõ ex iteruallo vnde hoc vr fuisse isti ꝯstõis mens qꝫ icontinẽti sup oppositis in appellatione iuret: ad idẽ. ff. de testa. hr des palã. §. fi. Jtem fm eosdẽ dicas et hñ qõ si appellãs dicat sic: offero me paratũ iurare oia et singula etc. nõ ẽ huic ꝯstõni satisfactũ: qꝛ ꝯstõ ista iuramentũ exigit nõ pollicitationẽ. ad idẽ. C. de vsur. acceptã. ubi dr qꝫ aliud ẽ soluere. aliud esse paratũ soluere. ad idẽ. s. de eo q mit. in pos. c. i. Jtẽ fm eos ut plene et in oibus huic ꝯstõni satisfiat. pmo ipse tabellio fidẽ faciat i istro de sacro faciat ẽt fidem de tactura: lꝫ. n. cũ duꝝ uideat qꝫ ob hoc nõ ualeat appellatio: si alr pbari possit tactura: tñ sic fert p nicolaum fuisse declaratum.

o ¶ Probare. si aũt dicat se credere posse pbare ea q̃ sufficiãt ad uictoriã sue cause non ẽ huic ꝯstõni satisfactuz. nec ualet appellatio. j. eo. is q. qd si appellãs q̃dam pbauit ex oppositis et iuratis que bene sufficiunt ad uictoriam sue cause: et q̃dam non pbauit: qd erit: dicũt qdam eum succũbere: ad h de pba. lꝫ. ver. item quoqꝫ et ita dicunt qdam nicolaum iterlocutum. Contrarium tñ est veꝝ qꝛ ꝯstõ ista itendit ut uideatur solam calũniã excludere: ñ. n. iurat qꝫ sint vera. sꝫ qꝫ credit ea uera: sic ẽt itelligit hosti. s. eo. statuimus. decre. illa lꝫ non ob. qꝛ ibi se astringit ad utrũqꝫ pbãdum. unde mos gerendus fuit. ff. de pba. l. circa.

p ¶ Aliogn. i. si non expsserint oia que itendunt opponere. Alii exponunt et male: aliogn. i. si non iurauerint: vnde dicũt qꝫ pena istius ꝯstõnis est solũ qꝫ si nõ iurat: non audiat sup non expressis. Sed hoc est falsum. qꝛ si non seruat ꝯstõnem in nullo ualet appellatio: et est expssum. j. eo. is qui. et ibi ẽt dicam et pbat hoc cle. eo. ti. ꝯstõnem in fi.

q ¶ Adherẽtes. dixit gar. qꝫ adherentes debent seruare hãc ꝯstõnem vt pncipalis alr non audirent: alr. n. non pcluderetur via maliciis: qõ itendit ista ꝯstõ ad hoc. j. e. auaricie. et ita dicit papam nicolaum iterlocutuz. Sed Guil. ꝯ quod potius credo cum hec ꝯstõ nulla quantum ad hoc de adherentibus mẽtionem fcã dicent appellãtem iurare debere et crimina specificare: adherentes ergo quãdiu appellãs psequtur negocium: ad hoc nõ tenẽtur arg. de deci. ad audientiã nec si tutum nec honestum cogi multitudinem ad iurãdum: illo uero defuncto uel psequi omittente: si ipsi velint psequi bene iurabunt et specificabũt. Et scias qꝫ non admittent ex uirtute appellationis adherentes nisi ĩfra tempus quo appellasse debuissẽt: appellationem expsse ratificauerint: et dixerint se adherere velle. ii. q. vi. non solent. ff. rem ra. l. bonorum.

r ¶ Expressa. singulariter. ut dcm̃ est.

s ¶ Interdictaz: alius aũt qui nõ appellauit nec adhesit poterit se opponere. nõ põt tñ psequi in cã illa p interesse cõi articulos nõ specificatos qõ dicut in cle. eo. ti. ꝯstõnem. §. ii. et sic dꝫ intelligi. j. eo. si forte. ibi autẽ dabit initiũ etc. vel superior ex officio suo ingreret hoc ne electus forsan criminosus ascendat ad apicẽ. xxiii. di. qui epũs. Quid si appellãs q deficit in pbatione obiectoꝝ vel cuius appellatio reiicit: offert se paratum pbare incontinẽti electũ excõicatũ. dic fm guil. et gar. qꝫ nõ admittet tanquã pars quod dic ut in cle. e. ti. ꝯstõnez. §. insuper. nã ẽt per modum querele nõ audiret ut ibi sꝫ superior ex officio inquiret de hoc: et hoc si pbationes sunt impromptu alias non: sic enim retardaret ꝯfirmatio: taceat ergo. ii. q. vii. pleriqꝫ. vi. q. ii. si tantum.

t ¶ Emerserit: ut si de nouo homicidium cõmisit uel aliud mortale.

v ¶ Antiquis tũc notis sed nõ oppositis: si uero fuissent opposita circũstãtiis omissis nõ audiretur uolens illa exprimere etiã cũ iuramento: qõ sequitur: vt in cle. eo. ꝯstõnem. ii. rñ. et que est rõ ibi no.

x ¶ Superuenerint: cũ eni ab initio pbandi non habuit facultatez exprimere nõ debuit. ii. q. vii. pleriqꝫ. non sic in casu. j. eo. nulli ut ibi dixi. io.

y ¶ Uerisimiliter: vt qꝛ non consueuerant multam familiaritatem habere cum isto electo: et que opponuntur nõ erant publica: et in facto alieno est probabilis ignorantia. ff. pro suo. l. vlt. gar.

a ¶ Ignorantia. ut in ultimo casu quo de ignorantia dicitur.

b ¶ Superueniente. ut in secundo casu. Jn primo ergo casu non iurat nisi ut excludat calumniam: ut sequitur.

c ¶ Per propriũ. no. ignorantiã pbari p iuramẽtũ. j. e. nulli: et iõ cõpellunt iurare: qꝛ debuerũt ab initio q̃rere: et qꝛ psumunt maliciose hoc opponere: alr qlibꝫ psumit ignorãs. j. õ reg. iu. presumit. ubi de hoc dixi: p hãc lrãm p ppriũ: dixit Guil. qꝫ generalis pcurator nõ pstabit hoc sacramentũ: sꝫ spãlis. s. habens ad hoc mandatuz: bene sic dicit se obtinuisse: ad hoc. ff. de iureiur. iusiurandũ. §. pcurator. C. de pcura. l. in pecuniariis. ad hoc. j. eo. procurator.

d ¶ Statuit. s. e. statuimus. ibi enim ponit pena deficiẽtis i probatiõe hic pena nõ seruãtis hãc formã in appellando.

Auaritie. ¶ Diuidit in q̃ttuor partes fꝫ Jo. mo. Primo ponit proemiũ ad dicenda. Scdo narrat fraudẽ ꝯ ius ãtiquũ ibi: Nõnulli. Tertio illã fraudẽ reprobat ibi: Cum itaqꝫ. Quarto penaz apponit ibi: omnes. Do.

e ¶ Cecitas. no. auariz appellari cecum et ambitiosum. j. e. quorundaz excecant enĩ ista alios ut agenda non uideant: et a phibitis nõ declinent: ut ibi: et. xlvij. di. uix: et. c. sic̃ hi. et qs dicat auarus: qs largus: qs prodigus. no. s. de consue. ex parte. Jo. an.

f ¶ Interdicta. s. ante cõfirmationez admĩstrare. s. e. nosti. et. c. qualiter: et. s. de preben. cum iam dudum.

g ¶ Fraudibus. fiebat fraus q̃si de ꝯtu ad contractũ: et hoc phibitũ est quod prosequere: ut no. xxiij. q. iij. pleriqꝫ. s. de priuile. quanto: et. ff. de legi. contra.

h ¶ Ecclesiarum. oĩum cum indefinite loquatur: quod veꝝ intelligas nisi in papa. s. e. lꝫ. et idẽ est fm Hug. et Jo. in impatore: qui hoc no. xciij. di. legimus. Alij contra. s. e. uenerabilẽ. et in casu. j. e. indẽnitatibus. §. si uero: et. §. ceterum. et in vltramontano cõcorditer electo ĩmediate subiecto domino pape. s. e. nihil. ad fi.

i ¶ Jngerere. uocari enim debent a deo tanq̃ aaron. s. e. qualiter.

k ¶ Jndulgendum. s. c. proxi. ff. de rei uen. in fundo.

l ¶ Latius. i. late: sic. s. de accu. licet. prope fi. ibi potius: et. j. de iniur. et si pignorationes: ibi districtius. hoc dico: qꝛ idem prouisum est ex mente priorum iurium: vel dic proprie: qꝛ hec constitutio latius et clarius exprimit. Jtem olim irritabatur electio: hodie aliter est: ut. j. sequitur.

m ¶ Confirmetur. et tunc administrabit que iurisditionis sunt non q̃ ordinis: ut. s. e. transmissam. et ẽ rõ q̃re electi ante confirmationẽ non administrant qꝛ alias de cõfirmatione non curarent: maxime hi q non habent ꝯsecrari: et etiã ꝯfirmatio nil oparet: si admĩstrationẽ p electionẽ haberẽt. Jtẽ si contingeret electionẽ cassari nõ possent sic de facili remoueri: quid dices de electo cõfirmato: a cuius ꝯfirmatione ẽ appellatũ: nunqd si administrabit appellatione pendẽte incurrat penam: et fuit disputatũ et terminatũ olim hoñ. qꝫ administrator talis incurrat penã. per. l. ff. de mu. et ho. l. reus. §. eum cõtra quẽ. et hoc nisi talis esset appellatio que non teneret: et sic intelligitur de appel. constitutus. ij.

n ¶ Jconomatus. iconomus cui res ecclesiastica gubernanda mandatur. C. de sacrosan. eccle. l. iubemus circa prin. Jo. an.

o ¶ Procurationis. sumebant hanc fraudem ex decre. s. eodem cuz nobis olim. in fine.

p ¶ Colore. quicũqꝫ fuerit ille: puta vicaria cõmenda castaldionatus uel dicebat se facere id ut canonicum fm opi. Lau. qui no. h. s. e. qualiter.

Super huiusmodi aũt ignorãtia[a] et superueniente[b] facultate pbandi fidẽ per pprium[c] prestandum corporaliter faciant iuramentuz: hoc adiiciendo in iuramento eodez qꝫ ad ea pbanda credũt se sufficiẽtes pbatiões hre. ¶ Jlla sane que felicis recordationis Jnnocẽ. papa quartus cõtra nõ plene pbãtes ea que in formã vel psonã obiecerãt statuit[d]: in suo volumus robore pmanere. Idem in eodez.

¶ Electus ante ꝯfirmationez administrare nõ dꝫ p se vel p aliũ i totum vel in parte sub quocũqꝫ colore: q cõtrafecerit: ipo iure puati sint iure ex electiõe q̃sito. h. d. Jo. an.

Auaritie cecitas[e] et damnande ambitiõis iprobitas aliquorũ animos occupantes eos in illaz temeritatez ipellũt: ut que sibi a iure interdicta[f] nouerint: exquisitis fraudibus[g] vsurpare conentur. Nõnulli si quidẽ ad regimen ecclesiarũ[h] electi: qꝛ eis iure phibẽte nõ lꝫ se ante ꝯfirmationẽ electiõis celebrate de ipis administrationẽ ecclesiarũ ad quas vocãtur igerere[i] ipam sibi tanquã pcuratoribus seu iconomis cõmitti procurant. Cũ itaqꝫ nõ sit malitiis hoĩuz indulgẽdũ[k] nos latius[l] puidere volẽtes hac generali ꝯstõne sancimus vt nullus decetero admĩstrationez dignitatis ad quã electus est prius q̃ celebrata de ipo electio confirmet[m]: sub iconomatus[n] vel pcurationis[o] noĩe aut alio de nouo q̃sito colore[p] in spũalibus[q] ul tpalibus[r] p se uel p aliũ pro pte[s] uel i totum gerere[t] uel recipere[u]: aut illis se immiscere psumat. Oẽs illos q secus fecerint iure: si qõ eis p electionem quesitũ fuerit decernẽtes eoipo[x] priuatos[y]. Idem in eodem.

¶ Eligẽtes quãcito cõmode psẽt electionẽ electo psentẽt: electus infra mensez ꝯsentiat: alias puatus ẽ iure quesito: nisi cõditio psone ipꝫ excuset: post ꝯsensum cõfirmationẽ petat infra tres mẽses: alias electio viribus vacuetur. Jo. an.

Quam sit ecclesiis ipãrum dispendiosa uacatio: quã periculosa etiã eẽ soleat aĩabus: nõ solũ iura[z] testant: sed etiaz magistra[et] rerum efficax expiẽtia manifestat. Cupiẽtes itaqꝫ cõpetẽtibus remediis et uacationũ diuturnitatibus obuiari: hoc ppetuo decreto statuimus: ut si qñ fuerit electio i aliq̃ ecclesia celebrata electores electionẽ ipsam q̃citius[?] cõmode[x] potuerunt: electo psentare ac petere consensum ipsius pcurent. Electus vero illuz adhibere infra mẽsem[a] a tpe psentationis huiusmodi teneatur. Quẽ si electus ipse ultra pstare distulerit[b]: iure si qõ ei ex sua electione fuerat acquisitum: ex tunc[c] se nouerit eoipo[d] priuatũ nisi forsã ea sit electe persone conditio[e]: vt electioni de se celebrate absque superioris sui licentia: ex prohibitione seu quauis prouisione sedis apostolice consentire non possit: quo casu idem electus seu electores ipsius consentiendi licentiã ab

q ¶ Jn spiritualibus. vt excõmunicare absoluere interdicere penitentias iniungere: et similia. s. de exces. prela. accedentibus.

r ¶ Temporalibus. ut recipere census et debita: habere curam colligendorum et conseruandorum fructuum et similia.

s ¶ Pro pte. gerere eni videt q minimã partẽ attigerit de hereditate. ff. de acq. here. si seruũ. §. si qs seruus.

t ¶ Gerere. in iudicio uel extra de verb. sig. verba. et. l. licet iter gesta.

u ¶ Recipe. de prouẽtibus sic dicit lex i tutore. C. ar. tu. l. fi.

x ¶ Eoipso. s. qꝫ se admĩstrationi ĩmiscuit: nõ aũt eo qꝫ fecit se pcuratorẽ uel iconomũ cõstitui. si se non ĩmiscuit: h pbant p superiorẽ litterã: et vba cuꝫ effectu etc. de cle. nõ resi. relatũ: cũ si.

y ¶ Priuatos. ipso iure: olim vo per sñiam nisi velis dicere qꝫ administrãtes ut electi nullo colore q̃sito puãdi sint p sñiam: p antiqua iura: admĩstrãtes q̃sito colore puati sint ipso iure ut hic qõ satis mihi placet: ut euitetur correctio: ut. j. e. cũ expediat: sꝫ pmũ verius fm gar. et p eo. j. e. cupiẽtes. §. ceteꝝ. et si electus alr nullũ ius habeat ex electiõe uel ei renũciauerat: tenet ad fructuũ restitutionem: et alias iudicis arbitrio puniri dꝫ fꝫ Guil. s. eo. dudum. ij.

Quam sit. ¶ Diuiditur pricipaliter i duas partes. qꝛ pmo pmissa cõstõnis cã statuit tria tpa ab antiqs iuribus nõ puisa. Primo tps electiõis presentãde sine adiectione pene. Ho ibi: electus tps pstandi ꝯsensum penã apponẽs et unũ casum excipiens. Tertio ibi: ceterũ tps petendi ꝯfirmationẽ et penã apponit et determinat. Do.

z ¶ Jura. l. di. postq̃. s. e. ne p defectu: et. c. cũ inter uniuersas.

et ¶ Magistra rex. dic philosophus: natura potentẽ: ars facilẽ vsus promptũ reddit artificẽ et cuilibet artificio pbet experientia nutrimentũ. ff. de lega. iij. l. legatis. §. ornatricibus.

? ¶ Quamcitius. est hoc tempus ad arbitrium boni uiri: cuꝫ lege uel canone nõ terminetur. ff. de iure deli. l. i. et de offi. dele. de causis. et magis intellectu q̃ elocutione certa exprimi potest. de dona. apostolice.

x ¶ Cõmode. s. e. qꝛ ppter. xxij. q. ij. facit. ff. de vb. sig. l. nepos pculo. si autem electores fuerunt negligẽtes in psentando nõ nocet electo: qꝛ nõ dꝫ p alteꝝ alteri iniqua ꝯditio afferri. ff. de re iu. nõ dꝫ. et ẽ expssum. j. e. cupientes. §. ceteꝝ. et tene hodie qõ ibi habes: qꝛ si eligẽtes differũt electionẽ psentare infra. viij. dies postq̃ cõmode poterũt totaliter quo ad se exclusi sunt a psecutione processus: et ab ecclesiasticis beneficiis q̃ in illa ecclesia obtinẽt per triẽniũ continuũ sunt suspensi: electo per hoc nullũ fit piudicium. hoc habes in predicto. §. ceterum. et scias qꝫ illud locum hꝫ generaliter in omnibus electionibus: non in illis tantum de qbus alias loqtur decre. cupientes: ut ibi dicã. et hoc probat prin. ipsius decre.

a ¶ Mensem. subaudi cõputandũ a tpe etc. et dic fm guil. et gar. qꝫ tot dies habebit iste mẽsis quot hũerit ille in quo psentata fuit electio: et si dies aliqui lapsi erãt supplẽtur de mẽse sequenti: et probat hoc apte. s. õ sup. neg. pla. lꝫ. ubi duo semestria faciũt unũ annũ. Si. n. diceremus qꝫ mẽsis deberet. xxx. dies hre. iam non facerent duo semestria integrũ annũ. sed solũ. ccclx. dies. si. xxxi. essent. ccclxxij. si. xxviij. cccxxxvi. est ergo necessario cõcludere: qꝫ fieri dꝫ cõputatio fm qꝫ menses occurrunt: et faciant ad hoc q̃ no. ff. de diuer. et tẽp. pscrip. l. ij. et idẽ itellige in tribus mensibus datis ad eligendũ: et tribus ad cõfirmationẽ petendũ: ut. j. sequit.

b ¶ Distulerit. p hoc pꝫ qꝫ si impeditus fuerit nõ currit ei tps: qꝛ impeditis non differt. de cõces. preben. qꝛ diuersitatẽ. et facit quod in vlti. casu inferius dicitur.

c ¶ Ex tunc. extremum tempus significat. ff. de condi. et demõ. si bis. §. si ita. vñ vsqꝫ ad finem mensis poterit expectare.

d ¶ Eoipso. nec requirit alia priuationis sñia: licet vbi dubiũ esset declarari posset sententialiter illum esse priuatum: et adde quod dicam. j. e. cõmissa.

e ¶ Conditio. ut qꝛ papa prohibuit qꝫ nõ cõsentiret electioni de se facte: vel monachus canonicus regularis vel alius frater est qui sine licentia superioris ꝯsentire non possunt. j. eo. si religiosus. i. responso. Licentia autem obtenta dico qꝫ

Universidad de Deusto Biblioteca

habebit mensem integrum: illi. n. non currit nisi ex quo consentire potuit. s. eo. ver. electus de conces. preben. quia. C. de anna. excep. l. i. §. si.
a ¶ Celeritate. si hoc in dubium reuocetur: boni viri arbitrio terminetur. ff. de verbor. obliga. l. continuus. §. ij. de dona. apostolice.
b ¶ Obtinere. si superior illã dare nolit: dic vt dicã. j. eo. si religiosus. et voluit guil. in tñ adherere huic lre q dixit: q nisi obtineat: puta qa supior ñ vult dare q electores ad electionẽ pcedere pñt: qd satis vr iniquũ: vñ itelligo obtinere inqntũ in eo est fm gar. vius est dcm guil. vt in glo. se.
c ¶ Facultatẽ. supple et elect9 iure si qd sibi cõpetebat sit eoipso priuatus per extrauã. benedicti e. ti. si religiosus.
d ¶ Tres menses. de diuersis temporibus: vide quod dicã. j. e. si electio.
e ¶ Petere. sufficit petere lz nõ obtineat ex quo p eũ nõ stat i cõfirmationib9 cathedraliũ vel regulariũ ecclesiar: q ex imediata subiectiõe vl appellatiõe habẽt peti a papa fua decre. nicolai. j. eo. cupientes. et scias fm guil. et gar. q suffic si electores petãt. s. e. cũ inter canonicos: et c. cũ dilect9: et c. dudũ. in pn. et electo tunc nil petẽte vitat h pena. Itẽ elect9 p suũ pcuratorez õfirmationẽ petere poterit. s. d rescrip. cuz dilecta. saluo q sẽp decre. cupiẽtes. fuerit in suo casu. Sed pone q amicus eius noie õfirmationẽ petijt sine mãdato nũqd sufficit: sic dũmõ ratũ habeat: qr et i iudicijs: vt. ff. de iudi. l. lz. et in 3ctib9. C. ad mace. l. vlt. et in maleficijs. ff. de vi et vi ar. l. i. §. quotiens. ratihabitio retrotrahit et cõparat mãdato. j. de sen. excõ. cũ qs: et. j. de regu. iu. ratihabitionẽ vbi dicã de hoc: et intelligas q debet ratum habere ante lapsum illorũ trium mẽsium: alias ratihabitio postea facta non pdesset. ff. rem ra. habe. l. pe.

eius superiore cũ ea celeritate[a] quã supioris ipsius pñtia vel absentia pmiserit: petere studeãt et hre. Aliogn si lapso tpe pro eiusdẽ superioris pñtia vel absentia vt pmittit moderãdo huiusmodi licẽtiã eos nequaquã obtinere[b] õtigat electores ex tunc ad electionẽ aliaz pcedẽdi liberã habeãt facultatez[c]. ¶ Ceter quis electus ifra tres mẽses[d] post õsensuz electõi de se celebrate pñtitũ õfirmationez electiõis ipsi9 petere[e] nõ omittat: q si iusto[f] ipedimẽto cessante ifra huiusmõi trimestre tps omiserit: electõ eadẽ eoipso viribus vacuetur[g].

I Dem in eodem.

¶ Si nõ sequat electio: nõ est qs ex õsensu in scrutinio scienter habito in indignũ eligendi potestate priuatus. h. d. Jo. an.

P Erpetue[h] sanctiõis oraculo[i] declaram9: q scienter in electionib9 noiantes indignũ: pter suffragium[k] in scrutinio pñtitũ nisi adeo in eo psisterint[l]: q ex votis cor cõis electio subsequat: nequaquã eligẽdi ptãte puent[m]. ¶ Licet pro eo q idignũ noiando scienter õtra õsciẽtias suas agũt: et diuinã vidictã[n] et aplice vltiõis motũ quẽ qualitas facti suaserit possint non imerito formidare[o]. I dẽ i codẽ.

¶ Eligens vel electioni õsentiẽs õtra electũ: nisi ex noua cã vel nouiter ei pandita se nequit opponere vel renunciare. h. d. Jo. an.

N Ulli licere decernim9: postquaz in scrutinio[p] noiauerit aliquem: et electio fuerit subsecuta[q] vel postquaz pñtiterit electioni de ipso ab aliis celebrate[r] õsensũ illũ sup electiõe ipsa: ¶ Nisi ex causis postea emergẽtib9[s] ipugnare[t]: vel nisi ei mor[u] ipsius antea celata de nouo pandat iprobitas: seu alicuius alterius latentis[x] vicii vel defectus[y] q verisiliter[z] ignorare potuerit: veritas reuelet. ¶ De huiusmodi aũt ignorantia fidẽ faciat p prio iuramẽto. I Dem i codẽ.

¶ Contra electũ a duplo maiori pte vel electores ipsi9 nihil reliqua pte põt opponi qd votũ extenuet: sz id bñ opponit qd votũ annullet.

S I qñ õtigerit duab9 electõibus celebratis pte alterã eligẽtiũ duplo maiore numero inueniri: õtra electores qui pte reliquã sic excedũt[a] ad extenuationem zeli meriti[b] vel auctoritatis ipsor reliqs[c] vl electo ab eis aliqd opponẽdi[d] oẽm presenti decreto interdicimus[e] facultatem. ¶ Siquid autez

emanauerat decre. quia pter: vnde ex solis cõsensibus videbat illa põa inferenda: qr nõ erat tunc necessaria alia cõmunis electio. Sed 3riuz est verum: vt h vides: et triplici ratione. primo: qr illa iura puniunt eligẽtes tantũ: secundo qr nec nominatio nec votor publicatio dici põt cõmunis electio. s. eo. in genesi. tertio qr simplex noiatio nõ tribuit ius. s. e. qd si cut. Et id qd dicitur q ante decreta. quia pter sufficiebãt õsensus: ver est tales q electionem inferrent: vnde nõ dixit decreta. cũ in cunctis. q in quenquã cõsenserint: sed elegerint; vnde et olim suo modo necessaria fuit electio: et hodie suo modo adhuc est vt locũ habeat illa pena: fateor tñ q pena decre. s. e. libro eo. ti. c. ij. bene hz locum ante electionez: vt ibi dixi in glo. penultima.
N Ullilicere. ¶ Primo ponit regulã. Scdo dat istantias 3 illam. Tertio dat formã pbationis illar. Secũda ibi nisi. Tertia ibi: De huiusmõi Do.
p ¶ Scrutinio: quid sit habes. s. eo. qr propter.
q ¶ Subsecuta. vel scrutiniũ publicatũ: qa post publicationẽ scrutinij ñ est locus variatõni. s. e. publicato. et dic vt ibi: nisi in casu pcedẽtis decr. vt ibi dictũ est. et q dicit subsecuta: intelligas ex illis õsensib9 vba. n. sũt cum effectu intelligẽda. de ele. nõ resi. relatũ. ff. q quisq iuris. l. i.
r ¶ Celebrate. no. h pa ria eligere vel eligẽtib9 õsentire: sz ñ p oia vt. s. de elec. ecclesia vfa. ij.

f ¶ Iusto ipedimẽto: puta infirmitate viarũ discrimine supioris ipedimẽto: frequẽti curie mutatione: vel alio simili. ff. siqs cau. l. ij. s. de pigno. significãte. de ap. cũ parati. xviij. di. si eps. cũ si. Et no. hoc tps quodãmodo vtile: qr ñ cessantibus nõ officit. C. de inof. testa. õtra maiores. s. de rescript. si aũt: et. c. plerũq.
g ¶ Uacuet. dixit gar. p sniam: et ideo aliud in isto casu q supiori: qr maius vinculũ 3ctũ est post cõsensuz q ante: et ideo difficilius rũpit. guil. 3: qd puto ver cũ hic dicat lra: eoipso virib9 vacuet: p qd satis pz q est canon late snie nõ ferende: hoc est q ius nouũ: nã olim si post pñtitũ cõsensuz nõ petebat elect9 cõfirmatiõez: nunq pter hoc cadebat a iure sibi p electionẽ iaz qsito: sed p supiorẽ cogebatur ad cõfirmationẽ petẽdã fm ea que no. Inno. de elec. cũ in cũctis. et no. fm guil. qd hic statutũ est in electione intelligi et in postulatione: qr eadẽ est ibi rõ: de consti. translato. Quid si postea cõfirmationẽ petat electus et eam obtineat: dic non posse cõualescere quod a pncipio fuit nullum: et peccat detinẽdo epatuz: nec facit fructus suos nisi cõfirmatio sciẽter fuisset facta per illum qui alias suo iure conferre potuisset fm guil. et facit quod no. s. de eta. et quali. cum bone.
P Erpetue. ¶ Prio ponit declaratio. Scdo continuatio ibi: licet. Do.
h ¶ Perpetue. i. generale: vel. i. ppetuo duraturo. xxv. q. i. q ad ppetuã.
i ¶ Oraculo. i. respõso. C. de legi. digna vox. et dicitur oraculum: qr orãdo seu precando impetratur cõcor. xxv. q. ij. legimus. et de testi. cogen. cum qui.
k ¶ Suffragium. i. cõsensum in scriptis redactum: cum. s. dicit: ego talis talem nomino in prelatum et sumitur suffragium pro auxilio cõsilio seu seruitio. xij. q. ij. quicunq suffragio. C. de suffra. l. vna. s. de cele. mis. cum marthe. in fi.
l ¶ Persisterint: sz nõne publicato scrutinio cõpellunt ad electionẽ. s. eo. publicato: et in. c. electiõib9. sz dic illud ver cũ dignũ noiat: si aũt in collationib9 forte appareat vel pus apparebat eũ indignũ: tũc locũ hz h decre. et qd h df de peccato in psonã: idẽ itellige de peccato i formã: et multo forti9: qr min9 est peccatum.
m ¶ Priuentur. idem intelligo fm gar. et guil. de pena suspensionis a bñficijs cum ea nõ puniant noiantes sed eligentes. s. eo. cum in cunctis. §. clerici. et no. q cõstitutus in mortali eligere potest: sicut et excõmunicatus minori. s. de cleri. ex. mi. si celebrat: et interdum eligit etiã q mortaliter peccauit. s. de iureiu. sicut.
n ¶ Uindictam. sic. C. de summa trini. l. i. et. s. e. ubi. ver. qui autem.
o ¶ Formidare. quero que fuerit ratio dubitationis huius cõstitutionis. Solutio. dicebant qdam olim videlicet Inno. et Hostien. s. eo. dudum. q sciẽter nominantes indignũ in scrutinio erant priuati potestate eligendi: et pbant hoc tali ratione: certum est q tpe decre. cum in cunctis. innotuit: cum uintoñ. adhuc nõ

s ¶ Emergentibus: et sic nouo auxilio opus est de offi. delega. insinuante. ff. de interro. ac. de eta. §. ex causa.
t ¶ Impugnare. s. de pben. per tuas. C. de nõ nu. pecu. l. generaliter. et sic no. q semel approbatum nõ possum reprobare: et quomodo hoc itelligatur hic habes: et uide quod plene dixi. j. de regul. iuris. quod semel.
u ¶ Mor. debet enim esse moribus temperatus: et boni mores plus q diuitie operant. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. scire. et decorari nõ debet pallio moribus indecori. c. di. contra morem.
x ¶ Latentis. i. quod latebat electores tempore electionis: puta luxuriosus erat uel adulter: uel id simile: unde in redibitione erat. ff. de edil. edi. cum lex: et. l. ob que uitia.
y ¶ Defectus. scientie: etatis ordinum uel alicuius irregularitatis.
z ¶ Uerisimiliter. als de facili non crederet: ut circa ea que publice facta sunt: uel que omnes sciunt. xvi. di. q dicitis. de postu. prela. c. i. cum si.
& ¶ Reuelet. quare nõ posuit certũ casum. s. si sup antiquis supueniat pbatio: ut fecit. s. e. ut circa. rñdeo ut ibi dixi: bene fecit appellãs nõ exprimẽdo crimen: quod pbare nõ poterat: sed hic male fecit eligens eligẽdo criminosum: licet id pbare non posset: cum pbatio non quereretur ab ipso.
? ¶ Iuramento. s. eo. ut circa.
S I quando. ¶ Diuiditur in duas partes. Prima prohibet. Secunda permittit ibi: Siquid. Do.
x ¶ Si quãdo. Sz scire debes q extenuare votũ est illud obijcere qd nõ annullat penitus votum: sed illud minoris reddit auctoritatis: sicut ego litteratus: tu illiteratus: ego in dignitate: et tu simplex canonicus: vl his similia. Annullare est nullũ reddere: vt siquis dicat excõmunicat9 maiori: vel ab homine suspensus: vel incidisse in decre. cuz in cunctis. vel in decre. s. e. c. ij. vel bigamus: vel miles factus: vel vxorẽ duxerit: vl canonicatui renũciauerit: vel voci sue. vij. q. i. q piculosum uel his similia: et hec bene obijci possunt a tertia parte contra duplo maiorem. ut hic.
a ¶ Sic excedunt. in duplo maiori numero.
b ¶ Zeli meriti: õ his dic ut. s. e. ecclesia. ij. c ¶ Religs: paucioribus. s.
d ¶ Opponẽdi. post electionẽ intelligas: qr ante bene fiet de istis collatio nec hoc h prohibet: vnde dixit in prin. electionib9 celebratis.
e ¶ Interdicimus. no. q numerus duplo maior pfert auctoritati. et presumit zelus melior. et facit ad ea q no. s. de testi. in nra. Si aũt numerus maior eẽt. sed nõ in duplo. est ar. a 3rio q numerus nõ pfert. sed de hoc

no. s. e. ecclesia. ij. in glo. q incipit ab hac. et no. q in hoc interdicto uidet caueri solum de electoribus unde uidet q 3 electuz bene posset opponi aliqd qd ad extenuationem ptineat: sed non est ver fm Guil. per lram. s. que dixit meriti: qd proprie respicit electum.
a ¶ Nullũ reddat. pone exẽpla q posuit. s. Quid si aliqs excõicatus erat ex eligẽtib9 an teneat electio: nõ si sciẽter ei cõicauerũt: alias sic. de sen. et re iudi. ad probãduz. de hoc. ix. q. i. nos in homines. et per modernos. s. eo. illa.
Q Uãuis. ¶ Diuidit in qttuor partes fz Jo. mo. Primo recitat õstõnem alexandri. Scdo illam reprobat ibi: Sed cũ. Tertio pmittit ab appellatione aliquo casu recedi ibi: Ceter. Quarto dat certaz formã ordinario cuz ab appellatione recedit ibi: Inferiores. Do.
b ¶ Cõstitutio: q icipiebat dilecti filij. gar. habebat eam sub rubri. de electione. Guil. de rescrip. Hosti. de appel. q tractat de ipsa õ accu. cum dilectus. et Cõpo. s. eo. statuimus. ad fi. hodie nõ habem9 eam: et est ar. q cũ unũ ius reuocat p aliud faciẽda sit de ipso mẽtio: qd nõ est ver: ut. s. eo. li. de õsti. c. i. ubi de hoc. et xviij. di. quoniam.
c ¶ Causas. electionuz principales scilicet.
d ¶ Exortas: accidentaliter et in processu.
e ¶ Maioribus. q sint no. xij. di. pceptis. s. de of. lega. post trãslatõez.
f ¶ Quaslibet. etiã frustratorias: et erat hoc 3 ius cõe: et p hoc manebant longo tẽpore ecclesie viduate: et ideo fuit correctione dignuz. et inixus fuit Alex. opinioni Inno. quã no. s. de appel. vt debitus. in vlti. glo. sua vbi enumerat causas electionum episcopor inter maiores causas: sed fm guil. salua pace Inno. Alex. vincen. et aliorum id dicẽtium illud saluis et c. est qdam protestatio quã papa facit de iure suo sic. ix. qõne. iij. saluo. et de sup. neg. prela. licet absurdum enim videt dicere quãlibet appellationem illas causas ad papam deferre: de qbus alius q papa cognoscere non põt.
g ¶ Extra iudicium. idem si in iudicio: ut. j. sequitur.
h ¶ In predictis. episcoporum.
i ¶ Maioribus. vt archiepiscopatibus: patriarchatibus: primatijs: sed idem hodie in regularibus: qd dic vt. j. eo. si postq. i. responso.
k ¶ In scriptis. no. appellãdum in scriptis: et est hoc generaliter veruz siue in iudicio siue extra appellet: nisi cum a diffinitiua et incontinenti appellat: tunc appellari põt viua voce. ff. de appel. l. ij. C. de ap. litigatoribus. ij. q. vj. ad fi. qõnis: nisi diceres 3rium casu huius decre. etiaz in diffinitiua: et adde qd dicam. j. de ap. cordi.
l ¶ Probabili. dixit gar. q hoc spãle inducit hec decre. q siue a diffinitiua seu ab iterlocutoria appellet q teneatur rõnabilem cãm exprimere: lz alias regulariter sit secus in diffinitiua. guil. videt tenere 3rium: qd satis ver crederem: sed primum dictum est tutius.
m ¶ Legitima. ergo si est expressa legitima defert negocium ad se. ap. sed nõ manifeste frustratoria: puta ne fiat electio regis precibus nõ expectatis: ut dicebat in illa õstitutione dilecti vel ne eligat nisi doctor decretor: vel magister in theologia: vel his similia: tunc non defert: sed quid in dubio: dic fm guil. et gar. deferri: vt illud dubium papa decidat. vj. q. iiij. osius. Quid si appellauit et nullam cãm expressit. dicas idem ac si expressisset frustratoriam fm predictos: qr nullum et inutile equipollent in iure. s. de transla. inter. ff. qd cuiusq vniuersitatis. l. i. §. et quidẽ. fuit enim promulgata õstitutio ista: vt refrenaretur temerarius appellandi vsus: sed ita põt quis appellare temerarie non exprimendo sicut exprimendo. videbatur autem contrarium: quia in causa non expressa nihil i mutatum videtur: ergo antiquo iuri standum est. C. de appella. precipimus in fi. sed prius dictũ ver est: qr hec cõstitutio non vult q cause h deferant ad papã nisi ex cã expssa probabili: que debeat reputari legitima.

opponere voluerint qd votũ illi9 cui opponit nulluz[a] redderet ipso iure: id eis nõ intelligimus interdictum. I Dem in codez.

¶ Appellatio iudicialis uel extra deuoluit causas electionũ epor et superiorũ ad papam si in scriptis: et ex cã pbabili fuerit iteriecta: als nõ et ab ea possũt ptes sine prauitate recedere: priusquã pape presẽtata fuerit: et an in recessu interuenerit prauitas: iferiores iudices ante oia debẽt ingrere: quã si repererit de cã nõ cognoscẽt: sz statuẽt ptib9 terminũ in quo cum actis et munimentis se apostolico cõspectui representent. Jo. an.

Q Uãuis õstõ[b] felicis recordationis Alexãdri pape quarti pdecessoris nri causas[c] electionũ epalium seu sup electionib9 epor exortas[d] non immerito maiorib9[e] causis annumerãs cognitiões ipsar p appellatiões qslibet[f] deuolui asserat ad ap. se. examen. Nos tñ et temerariã appellãtiũ audaciã et effrenatã appellationũ frequentiã refrenare volẽtes: hac generali õstõne dximus pudẽdũ: vt si extra[g] iudiciũ in pdictis[h] electionibus vel in aliis dignitatib9 epatu maiorib9[i] celebratis expssa cã manifesta friuola õtigerit appellari: per apellationez hmõi nequaquã ad sedẽ candẽ negociũ deuoluat. ¶ Sz cũ in electionũ earũdẽ negociis in iudicio vel extra iudiciũ appellat in scriptis[k] ex cã pbabili[l]: q pbata deberet legitima[m] reputari ad sedẽ ipsaz hmõi negocia deferant. ¶ Ceter id pmissis[n] oib9 casib9 liceat[o] ptib9[p] ab hmõi appellationib9 nulla tñ iterueniente prauitate[q] recedere: antequã pfate sedi fuerint psentate. ¶ Inferiores aũt iudices quor erat ipsar causaruz cognitio appellatione[r] cessante: an in hoc[s] prauitas itercesserit aũ oia diligẽter iquirant[t]: et si eã itercessisse repererit: se de causis ipsis nullatenus itromittant: sed pfigãt dictis ptib9 terminũ perẽptoriuz[v] cõpetẽtẽ in quo cũ oibus actis et munimentis[x] suis apostolico se õspectui representẽt[y]. I Dẽ i codẽ.

¶ Si iter reliqua q obiiciunt pmouẽdo ad dignitatẽ obiicit euidẽs defectus sciẽtie vel psone: illud aũ oia examinari debebit: et si reperietur falsũ expõnẽs a psecutõe negocii repellit: et punict: pinde acsi dfecisset i pbatõez oiuz obiector. io.

S I forte inter cetera[z] que obiiciuntur electo aut postulato: seu alias promouendo ad aliquam dignitatem euidentẽ sciẽ

n ¶ Premissis. cum. s. appellatum est ex causa pbabili in iudicio vel extra.
o ¶ Liceat. q olim nõ licebat per predictam cõstitutionem alexandri.
p ¶ Partibus. p hoc videt q nisi ambe partes cõsentiant nõ põt fieri renunciatio: qd veruz puto fm guil. et gar. re nõ itegra: sed re itegra solus appellans hoc poterit: ad hoc de elec. in causis. ff. de re. iu. nemo. et adhuc si res nõ est itegra et velit satisfacere aduersario de suo interesse: adhuc poterit penitere: fm guil. fm ea q no. in spe. ti. de excepti. §. viso. ver. sed nunqd iudex. ex quo tñ appellatio presentata est pape vlterius recedere nõ pñt: etiam si vtraq pars cõsentiat: qd pbat. j. vbi dicit anteq prefate sedi et c. ad hec de postu. pre. bone. ij. ver. nec nocebat. de offi. lega. lz in fi. et maxime quãdo obijciunt crimina vel defectus de collu. dete. crimina. xxiiij. q. iij. ecce. Solet queri vtrũ electus sine superioris licentia suo iuri renunciare possit. de hoc dicam. j. e. si electio.
q ¶ Priuate. vt simoniatica pactione: uel aliq illicita datione: uel promissione: vel violentia: uel metu. xx. q. iij. presens si aũt electus ius habeat: an liceat ei vexationẽ redimere: dic vt no. de simo. dilectus. i.
r ¶ Appellatione cessante. i. si appellatio iterposita ñ fuisset.
s ¶ In hoc. in renũciatione appellationis.
t ¶ Inquirãt. q si huiusmodi inqsitione omissa ad eosdẽ cõfirmãdos vel cõsecrãdos pcesserint vel alios pcessus in cã fecerint: õfirmatio vel õsecratio vel pcessus illi sunt nulli: et confirmãtes et õsecrãtes ab epor õfirmatione et cõsecratione per annum cõtinuum sunt suspensi. j. e. ti. prouida in fi.
v ¶ Peremptorium: et adhuc habebit locũ expectatio. xx. dierum scdm formaz decre. s. eo. c. i. secundum Guil. et Gar.
x ¶ Munimentis. i. pbationibus et instrumentis sic dictis: qr cãm muniunt: alias monumẽtis. monent enim et iformant iudicem qd facere debeat.
y ¶ Representẽt. q si nõ venerint pcedat ad õfirmãdam electionem: ac si appellatum nõ esset: qr non appellare: et appellare et appellationem non pseq sunt paria. de of. dele. gratum. de testi. cum venisset. C. de tẽpo. ap. l. ij. in fi. lz non per omnia: ut. j. de sen. excõ. lz: et. s. de eo qui mit. in pos. cum venissent.
S I forte. ¶ Diuiditur in duas partes. qr Prima dat ordinem. Secunda penam iponit ibi: Ceterum. Do.
z ¶ Cetera. vtputa q est homicida: periurus: excõicatus: uel his similia q ita de facili probari non possunt: sicut euidens defectus scientie uel psone: que per oculor inspectionem vel examinationem de facili probari possunt.
& ¶ Promouendo. puta p superiorem ad quem deuoluta est ptãs: vel qr plures noiati sunt dño pape et petit de altero prouideri. lxxx. di. archidiaconum. et de hoc. s. e. q sicut.
? ¶ Dignitatem. non ẽ ergo ad simplicia beneficia hoc extendẽdum cum si de eis intelligi voluisset vel expssisset vel generaliter locutus fuisset. de deci. ad audiẽtiam. ad hoc. j. e. ab eo. et. j. de ver. sig. c. ij. vbi semp hoc repetitur.
x ¶ Euidẽtem. si ergo defectum opponit sed non euidẽtẽ non hz locum pena: sed si opponit manifestum: idẽ cum hec sint sinonima. s. de vbo. si. cum olim. et est expssum. j. de vbo. sig. c. ij. sed pone plures opponit euidẽtes defectus: alterum probat: alter non: qd erit. Solu. si deficit in primo repellit ipse opponẽs si pbat primum repellit electus. si aũt simul examinati fuerint si sufficiẽs ẽ defectus q verus reperit: repellitur electus. sed opponẽs et de calũnia punict: nisi iudex viderit ipsum pbabili de causa a calũnie vitio excusari: ut in auc. de iudi. §. oportet col. vj. s. de accu. accedẽs: et. s. e. c. i. Si aũt opponeret nõ euidẽtia: fateor q suff. cit alter probari: ut dixi. s. e. i. et. s. e. vt circa. et de re iudi. cum. J. et A. sed nũquid iudex ex suo offõ talem discussionem facere põt etiam parte nõ petente. dic q sic fm Gar. qr laborare debet vt breuietur lites. ff. si ce. pe. l. qdam estimauerunt. ff. de postu. l. quos pretor. ff. de procuratoribus. l. filiusfa. §. inuitus. s. de excep. exceptionẽ. hoc idẽ poterit et si ambe partes expresse renũciẽt p iura pdicta. et p legẽ. C. de iura. calũ. l. ij. §. sed qr veremur. si aũt tacite. s. itrando iudicium. et pmittim examinãdo oppositiones tã euidẽtium defectuũ q alias et alie reperiunt vere: oppositiões õo euidẽtiũ defectuũ false: nõ hz locũ pena huius canonis pp impossibilitatẽ sui: ad idẽ. j. e. indẽnitatibus in fi. et cna

Universidad de Deusto Biblioteca

n.e. ꝙ repellantur a ꝓsecutione: ſʒ iſta iam ſunt ꝓſecuti: ⁊ ſic non pōt locū habere pena. nec ob. ꝙ non poſſunt renūciare expreſſe: q2 multa poſſum9 tacite q̄ non poſſumus expreſſe. ff. de ꝓcura. filiuſſa. §. ueterani. C. de iura. calum. l. ii. §. ſed q2 ueremur: ⁊. j. de iura. calum. c. i. ⁊ ſufficere dʒ ad repulſionē electi ꝙ aliqd inueniſ ꝓbatū qđ eū repellat: q2 undecūqʒ crimina claruerint ⁊c. xxiiii. q. iii. ecce. ⁊ đ iudi. exhibita.

a Scientie. que etiā in laicis intollerabilis eſt. xxxviii. di. ſi laicis: ſed no. ꝙ eſt q̄dāītrinſeca qualitas: cū qua homo naſcitur. ſ. ꝙ aliquis ſit caſtus: pacificus: ſobrius: ⁊ hāc quis p̄ſumitur habere: donec ɔ̄riū ꝓbetur: ſic intelligiť de preſum. du dum. đ ſcru. c. uno. Eſt quedā extrinſeca: ut litteratura: ⁊ talis qualitas non p̄ſumitur: niſi ꝓbetur ⁊ ideo ſuper hoc examinatur: ⁊ ſic intelligitur hic cum ſuis ſimilibus de negatiua facti iuris ⁊ q̄litatis. dic ut. vi. q. vi. actor. de elec. bone. i.

b Defectū. ſed ſi electo opponatur ꝙ ſit illegitime nat9 q̄s habet hoc ꝓbare. dic ꝙ opponēs probat per notata p inno. in. c. ſuper his. de accu. ⁊ đ do. ⁊ contu. cum olim.

c Contingat. nec poterit poſtea reuocare. j. e. ti. ab eo.

d Ante omnia. no. ꝙ cū plura obiiciuntur quorum quodlibet per ſe ſufficit: illud quod facilius probari poteſt: primo ꝓbandum eſt.

e Initiū. uidetur ꝙ hec pars huius disiunctiue locum habere non poſſit: q2 aut electus inuenitur inſufficiens: ⁊ tunc penit9 repelleť: aut ſufficiens: ⁊ tunc repelletur opponens: ⁊ ſic nullo caſu obiectorum diſcuſſio ſumet initium: dic ꝙ ꝟa eſt obiectio ſi inſufficiens reperitur electus: ſed ſi ſufficiens reperiť: adhuc locū habebit alioꝝ obiectoꝝ diſcuſſio: q2 ſuperior inquiret ex officio ſuo illo repulſo de aliis obiectis ne per ſurreptionē ⁊c. .ſ. eo. cum nobis: ⁊. j. eo. indēnitatib9: ⁊. c. ulti. uel admitteť alius cui9 intereſt: licet iſte repellatur propter eandē rōnē. uel dic hoc tunc locū habere: cū defectus oppoſitus repiť verus: ſed nō ſufficiens ad repulſionē electi: ⁊ tunc alia examinabuntur. admitti tñ non debuiſſent ad opponendū talē defectum. uel dic q̄rto ꝙ opponens admitteť ad alia ꝓbanda: ſi probabilis ⁊ ſufficiens cauſa eum a calumnia excuſauerit. ſ. e. c. i. ad fi. ut q2 tales fuerant veriſimilitudines de đfectu illo: quod dici vel credi poterat euidens: ⁊ ſic caluniatus non fuit ſm gar.

f Opponentes. nota ꝙ dicit opponentes repellando: non alios quorum intererit: pro eo quod dixi. ſ. glo. proxi. in ſecunda ſolutione.

g Obiecerunt. ⁊ defecerunt. h Defeciſſent. ut. ſ. e. c. i.

Ciant. Non diuidiť q2 totus tex. vno conſtructu claudiť ſm Jo. an.

i Cuncti. etiā epi: nec ob. j. de ſen. excō. q2 piculoſum: q2 nō de ſnīa excōmunicationis: ſed ſuſpenſionis ⁊ interdicti loqtur.

k Eccleſiaſticas. ut conuerſos templarios: uel hoſpitalarios: qui licet nō ſint clerici ſunt tamen eccleſiaſtice perſone. xvii. q. iiii. quiſquis.

l Spectat. de iure cōmuni in collegiata eccleſia ad collegiū ſpectat electio: de iurepa. nobis. xvi. q. vi. ɔgregatio. ſi non ē collegiū ſpectat ad patronū: de iurepatro. poſtulaſti. ⁊ hoc de iure cōmuni: niſi aliud inducať de ɔſuetudine: de cauſa poſ. cū eccleſia. ſi autē non eēt ibi collegiū uel patronus per dioceſanum hʒ ordinari. x. q. i. regenda. xvi. q. vii. omnes baſilice. ⁊ hec uera quo ad electionē plati. de inferiorib9 no. ſ. eo. cum eccleſia vulterana. dic ut ibi gar.

m Rogati. an pces īducāt ſimoniā. dic ut no. viii. q. ii. l ſum. ⁊. q. i. moyſes: ⁊. ſ. de eta. ⁊ quali. tuā. n Inducti. p ꝓmiſſiones uel alio modo.

o Conſanguineos. no. ſpālem caſum ī quo laicum percutiēs excōmunicatus eſt ipſo iure ad idē. j. de ſen. excō. quicunqʒ. ⁊ de īmu. eccle. quoniam.

p Alios. q2 que per alium facit ⁊c. ff. de admi. tuto. ita tñ. §. geſſiſſe. ſic ⁊ in maleficiis teneť mandato: ac ſi per ſe faceret. ff. de vi ⁊ ui ar. l. i. §. deieciſſe: ⁊. §. quotiens. ⁊ hoc uex de his que per alios explicari poſſunt: ſecus in adulterio ⁊ ſimilib9 que non poſſunt p alios explicari. C. de cadu. tol. l. una. §. ne autē. ⁊ mādatarius etiam excōmunicatus hic erit. de ſen. excō. mulieres: ⁊. c. uniuerſitatis Sʒ nunqd huius decre. pena locū habebit in preſentante patrono: ⁊ videtur ꝙ non: q2 de electione tm̄ loqtur ⁊ non p̄ſentatione: ⁊ eſt penalis ⁊ reſtringenda. j. eo. ti. ſi ſtatutum. dic ꝙ ſi patronus eſt clericus uel pſona eccleſiaſtica locum habebit conſtitutio: nec eſt hoc odioſum īmo fauorabile eccleſiarum fauore quib9 propter hoc melius prouidebitur: ⁊ q2 decre. indefinite loquitur: indefinite itelligitur: ⁊ dicit clericos ⁊c. Si autem patronus eſt laicus pena locum non habebit: cum conſtitutio dicat clericos vel eccleſiaſticas perſonas.

q Preſumpſerint. ſi de exceſ. prela. tanta.

r Snīa. ſi. j. de ſen. excō. qcūqʒ. ⁊ ſm guil. epi bene poterunt abſoluere ab hac ſnīa: ex quo ɔditor huius canonis ſibi abſolutionē nō reſeruauit: de ſenten. excō. nuper. ⁊ arg. p̄dicte decreta. quicunqʒ in fi.

tie uel aliū perſone defectū[b] opponi contingat[c]: in diſcuſſiōe obiectorū illū ſtatuimus ordinē incōmutabiliter obſeruādū: ut ꝓmonēdis ſuper defectu ipō ante oīa[d] ſubijciať examini: cuius euent9 examinādis alijs aut dabit initiū[e] aut negabit. Ceteꝝ ſi p̄miſſi examis exitus huiuſmōi oppoſitiōes docuerit ueritate deſtitui: opponentes[f] a proſecutiōe cauſe in qua talia obiecerūt[g] excludimus: ⁊ pinde puniri decernimus: ac ſi penitus in probatione oīum que obiecerant defeciſſent[h].

Idem in eodem.

Qui grauauerit aliquaʒ perſonam eccleſiaſticam uel eius conſanguineos uel eccleſias ſeu bona: ꝓ eo ꝙ eum pro quo rogabatur eligere noluit ipſo facto excommunicatus eſt. Jo. an.

SCiant cūcti[i] q clericos vel q̄ſlibet alias perſonas eccleſiaſticas[k]: ad quos ī aliqb9 eccleſijs monaſterijs aut alijs pijs locis ſpectat[l] electio pro eo ꝙ rogati[m] ſeu alias īducti[n] eum pro quo rogabantur ſiue inducebantur eligere noluerint uel cōſanguineos[o] eorū aut ipſas eccleſias monaſteria ſeu loca cetera beneficijs ſiue aliis bonis ſuis p ſe vel per alios[p] ſpoliando: ſeu alias iniuſte proſequendo grauare p̄ſumpſerint[q] ſe ipſo facto excōmunicatiōis ſnīa[r] innodatos.

Idem in eodem.

Primo punit vſurpantes de nouo cuſtodiam vacātium eccleſiaruʒ. Secūdo punit clericos ⁊ monachos hoc fieri ꝓcurantes. Tertio punit clericos ſe talibus nō opponentes. Quarto ponit qualiter debeant ſe habere habētes talē cuſtodiam ab antiquo. Jo. an.

GEnerali conſtitutione ſancimus vniuerſos[s] ⁊ ſingulos q regalia[t] cuſtodiam[u] ſiue guardiam aduocationis ſeu defenſionis titulum in eccleſijs monaſterijs: ſeu quibuſlibet alijs[x] pijs locis de nouo[y] vſurpare conantes bona[z] eccleſiarum monaſteriorum aut locorum ipſorum vacantium occupare[⁊] preſumant: quantecunqʒ dignitatis honore prefulgeant[ɔ]. Clericos etiam eccleſiarum: monachos monaſteriorum ⁊ perſonas ceteras locorū eorundē q hoc fieri procurant[ꝫ] eoipſo excōicationis ſentētie decernimus ſubiacere.

Generali. Diuidiť in q̄ttuor partes ut pʒ in rubro. Secūda ibi: clericos. Tertia ibi: illos vero. Quarta ibi: qui autem. Jo. an.

s Vniuerſos. ⁊ uniuerſas: nā appellatione ſi quis ⁊ ſi qua continetur. ff. de verb. ſigni. l. ſ. ff. de pac. tres fratres. ⁊ de ɔſti. prin. l. i. §. i. ar. contra q2 ſi pater exheredat filium naſciturū: ſi naſcitur filia non erit exheredata. ff. đ uen. ī poſſe. mit. l. i. §. q̄ritur. Communiter dici ſolet ꝙ ī fauorabilibus maſculinū concipit femininum in odioſis non: ſic ſoluitur. ff. de verb. ſig. l. i. Alii dicunt ꝙ ſi maſculinū verbum ꝓferatur ab homine ⁊ eſt odioſum non comprehendit feminam ⁊ ſic itelligitur predict9 §. q̄ritur. ſed ſi a lege ſiue ſit odioſum: ſiue non femina contineť. ff. đ iuriſdi. om. iudi. ſiquis id odofredus dicebat ꝙ ſi etiā a lege ꝓferať ꝟbum odioſum non cōprehendit feminā: niſi id lege caueať. dic ſm gar. ꝙ ꝟbum maſculinum platum a canone cōp̄hendit feminas: qđ probať. xvii. q̄ſtione. iiii. ſiquis ſuadente coniuncto cum ca. de ſen. excom. mulieres. quod eſt verum niſi eadem uel alia conſtitutione excipiatur femina. j. eo. indemnitatibus. §. ſed cum eos.

t Regalia. i. collecta q̄ fit regis rōne uel imperatoris: uel tributum qđ debeť regi. xi. q. i. ſi tributum. ſic ſolet exponi đ iurepa. p̄terea. ii. vi. i. ut ra que ad imꝑatorē pertinere ɔſueuerunt: ut portus ⁊ vectigalia: ſed illa erant eccleſiis ɔceſſa: ⁊ modo uolebat ea de nouo aliqs occupare: ut ī li. feu. titulo que ſint regalia. alias eſt ſub. l. imperialem. Jo. an.

u Cuſtodiā. ⁊ cetera que ſequnť expone ſm gar. i. iuſpatronatus qđ ſm diuerſas regiones diuerſa ſortitur uocabula. j. de iurepatro. qa cle. ⁊. c. p̄terea. ii. de ſta. mo. in ſingulis. §. i. xvi. q. vii. pie mentis: ⁊. c. frigētius. quocunqʒ ergo nomine cēſeatur vſurpantes de nouo tale ius in eccleſiis ⁊ aliis locis piis: ⁊ bona ipſorum locorum vacantium occupātes excōmunicati ſunt ipſo iure.

x Aliis. vt hoſpitalibus vel aliis quocunqʒ nomine vocatis.

y De nouo. ſ. a. xl. annis citra ſm gar. de conſue. c. vltimo de preſcri. de quarta. xvi. q. iii. quas actiones. ⁊ hoc per litterā que ſequitur: uel ex antiqua conſuetudine ⁊c. Chriſma tñ: matrimonium: mācipium: vinū dicuntur noua: q̄ non excedunt annum: uetera que excedunt probatur primum de conſecratio. diſtinctio. iii. litteris. ſm. xxx. queſtione. viii. c. i. tertium. ff. de publi. ⁊ vec. l. i. §. quotiens. quartum. ff. de vi. tri. ⁊ ol. lega. vetus. alibi dicitur nouum cuius extat memoria: ⁊ eius contrarium dicitur vetus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. fina. ⁊. l. in ſumma. §. i. C. de uerboꝝ ſigni. ſuper quibuſdam.

z Bona. de qbus nulla eſt laicis attributa facultas. xvi. di. bene qdē. de conſti. eccleſia.

⁊ Occupare. ī mala parte poniť. ſic. ſ. eo. vt preterite. alibi ī bona. vii. q. i. factus eſt cornelius. ⁊. ſ. de procu. non iniuſte. ⁊. j. de ꝓcur. ſi duo. ⁊ de ɔſe. di. v. nunq̄. ⁊ ꝓprie mobilia dicuntur occupari vel rapi īmobilia dicuntur inuadi: ſepe tamen ſumiť vnū pro reliquo. xlvii. di. ſicut hi. xii. q. ii. qcunqʒ. ſ. de reſti. ſpo. ſepe. C. unde vi. ſiqs ī tantā. iſti. vi bo. rap. §. ꝙ nō ſolum.

ɔ Prefulgeāt. hic aſſume litteram in fi. ſequētis ver. eoipſo ⁊c. ⁊ maiori pena ſunt digni qbus cum plurimum honoris defertur ineniuntur ī crimine. v. q. vi. preſbyteri.

ꝫ Procurāt. forte occaſione diſcordie iter ipſos ſuſcitate: ⁊ dicunť ꝓcurare ope: ɔſilio: perſuaſione: ⁊ opatione: de homic. ſicut dignum. de oſi. delega. c. i. ff. de ſer. cor. l. i. §. perſuadere.

a Opponunt. nota clericos ſe debere opponere ꝓ iuribus eccleſie defendendis: ad idem. j. de rebus ecc. non alie. hoc conſultiſſimo.

b Pro tpe. ideſt pro ea parte temporis: vel. i. ab eo tempore citra.

c Inhibemus: cōtra ergo faciens eſt tranſgreſſor canonis: qui canonē tranſgreditur prohibitionem continentem. iiii. diſt. §. vlti. ſec9 ſi cōſiliuʒ tantum vt ibi. Sed quero q̄ ſit pena trāſgreſſionis canonis: dic ſʒ gar. ꝙ qui tranſgrediť canonē credēs romanā ec. nō habere poteſtatē condendi canones de tali tranſgreſſione punitur vt hereticus. xix. di. nulli fas. vbi de hoc. ſi autē credit romanā eccleſiam poteſtatem habere: ſʒ facit cōtrariū: q2 ſic ei placet eſt pena depoſitōis. vt. iiii. diſtin. §. vlti. ⁊ adde hic qđ notať ſupra de treu. ⁊ pa. c. i.

d Fundatiōe. fundās eniʒ ⁊ dotās eccleſiaʒ de dioceſani cōſenſu poteſt đ ſtatuere vt fruct9 ipſi9 eccleſie cuʒ vacabit ſuos faciat. xviii. q. ii. eleutherius: de iurepa. preterea ⁊ capitulo nobis.

e Antiqua. p̄ſcripti. ſ. de cōſue. c. vlt. vř ergo ꝙ cōſuetudo q̄ vſurpari poſſint bona eccl'iarū: ⁊ ſic oneroſa preſcribi poſſit: ɔ̄ id. ſ. de conſue. c. i. dic ꝙ in hoc qđ quis habeat iuſpatronatus: cuſtodiaʒ: guardiaʒ vř ſimilia: bene valet cōſuetudo: ſed in hoc quod vſurpet non valet: ⁊ ſic intelligitur contrarium

f Huiuſmodi. ſ. guardiam: cuſtodiam vel regalia.

g Miniſtros: qui res alterius ſaluare teneť: ⁊ de facto miſtrorū teneť. ff. nau. cau. ſta. l. ſi. in prin. lxxxvi. di. āputatis: ⁊ culpe reus ē qui malorū utiť opa: iſti. de obli. q̄ ex quaſi delic. §. ſed ſi alicuius: circa fi. h Redditus: ut ſunt ſilue cedue: q̄ tpe uacatōis nō ſunt in tali ſtatu ꝙ cedi debeāt. Et nota ꝙ oīs fructus conſiſtit ī redditu: ſed non cōuertitur: q2 ptus ancille ē ī redditu: ſed nō ī fructu. ff. de uſur. ī pecudū. §. ptus. iſti. de reꝝ di. §. ī pecudū. Sed quero an fruct9 medio tpe pceptos faciāt tales ſuos. ita uideť p hāc litterā: quia non prohibet de fructibus: ſʒ de his que nō ptinēt ad fructus. tu dic ꝙ fruct9 cōſeruari debēt futuro ſucceſſori. ſ. de offi. or. cū nos. ſ. e. ubi periculū. §. pro uiſiōis. ⁊. j. e. q2 ſepe. ⁊ đ offi. or. p̄ñti. Qui. n. cuſtodiā hʒ cuſtodire dʒ ñ cōſumere. ff. ut ī poſ. le. l. i. s cui. §. q legatorū. hēbūt tñ ſm guil. q̄diu cuſtodie operā dāt moderata cibaria. argu. xii. q. ii. charitatem. ſ. de preben. extirpāde. ff. cōmo. ī reb9. §. p̄ñt. ⁊ ſic nō hʒ locū hic: ⁊ ar. a contrario ſenſu. C. de epiſ. ⁊ cle. cōuenticulā. ⁊. ff. de cōdi. inſer. l. i.

i Cetera. ff. de uerborum ſignificatione. l. ceterorum.

k Licet canon. Pōt diuidi ī ſex ptes. In hac p̄ma ponit cōſtitutionē alex. ⁊ ſtatuit cui debeat conferri parrochialis eccleſia. In ſecūda ibi: decernētes: irritat collationē aliter factā. in tertia ibi: is ēt: ponit de reſidētia facienda. in quarta ibi: ⁊ infra annum: de promotiōe ad preſbyteratū: in quīta ibi: ꝙ ſi infra: penā nō promoti. in ſexta ibi: ſuper reſidentia: de diſpenſatione reſidentie. ioā. an.

l Canō. ſ. e. cū ī cūctis: q h ī trib9 marie ſuppleť. qđ ibi collatio parrochialis eccl'e minorib9 fieri ꝓhibebať tm̄: h irrita decerniť niſi dicere uelis ꝙ id ſatis erat irritū p ipſaʒ cōſtitutionē: q2 ſufficit legiſlatorē aliqd ꝓhibuiſſe: ⁊ ſi nō adiiciat ɔ̄factū nō ualere. C. de legi. non dubiū: nec fuit hoc ꝓpterea ſupfluū: cū clarius exprimat. ad idē. ſ. e. l. de ſum. tri. c. i. ⁊ ſic inouat ⁊ ſuſcitat illud ius q̄ſi per abuſum abolitū. itē per canonē illuʒ moueri debent ad ſuſcipiendos ordines: per iſtū non. item per illum priuandus eſt per ſententiam: per iſtum priuatus ē ipſo iure.

m Cetera: quia multa alia ſtatuit preter iſta.

n Prefixo tempore: quod erat ī proximis quattuor temporib9. lxxv. diſ. quaſi per totum. uel dic prefixo ab homine.

o Alii: ergo nō p̄mo: ne fiāt leges ludibrio: ⁊ dicať ſolū uerbis lex impoſita. j. e. cōmiſſa. §. porro: ⁊ dic alii q cū effectu faciat id in quo prim9 fuit negligens. ſ. de cle. non reſi. relatum alias remouebitur. vt ibi.

p Periculoſam: ſibi ⁊ illis quos corrigere debebant. ⁊ ita cateruatim ſequebatur eos pereuntes multitudo pereuntium. lx. diſ. ſi papa.

q Negligētiā: hec oīa ledit ī auc. colla. vi. de q̄ſtore. §. hec oīa: ⁊ nouerca ē eruditōis. lxxxiii. di. c. nihil.

r Executionē: no. ꝙ qlibet canon q ē late ſnīe pōt dici executorius: ⁊ hoc ē verū quo ad iuris executionem.

s Parrochial' eccl'ie: ſʒ nūqd erit idē ī đcanatu ⁊ aliiſ dignitatib9 đ qb9 loqť. §. īferiora: ⁊ arguēdo de ſimilib9 ad ſiľia vř ꝙ ſic: cū ſub eadē ꝓhibitiōe manauerit. ſ. de cōſti. trāſlato. dicas ſʒ guar. ⁊ guil. ꝙ ī ill' p hāc cōſtitutōeʒ nihil īmutať ꝙ. n. non mutať ⁊c. C. đ ap. l. pcipim9. ⁊. C. đ teſt. ſācim9: hēat q̄ tm̄ locū ī eccl'ia prochiali: nec ꝯcedā a ꝟbis. ff. đ le. iii. nō aliter. ſeruabiť q̄ ī eis. §. inferiora. Itē ſcias ꝙ nō hʒ locū hec conſtitutio in parrochialib9 collegiatis vel aſſūptis ad eaꝝ regimē. j. e. ti. ſtatutū. Quid ſi eccl'ia oliʒ habuit parrochianos. ſʒ nunc hře deſiit dic ſm gar. ꝙ nō hʒ locū cōſtitutio: q2 ⁊ deficiētib9 pſonis collegiū đſinit eē collegiū: vt notať. ff. qđ cuiuſqʒ vni. l. ſicut municipiū: ſi āt reſciperēt ibi eſſe parochiani: ex tūc īcipiet cōſtitutio locū hře: q2 facta ē parrochialis ⁊. o. reuolauit ad. a. xxx. diſt. ab exordio: queādmodū ſi đ nouo fieret aliqua eccl'ia parrochialis: locū haberet conſtitutio: ⁊ cōcor. ad hoc hoſti. ſ. de cler. ñ reſi. quia nonnulli.

t Scia: que requirať ī eo: habes. xxxviii. di. que ipſis.

u Attigerint: ſufficit ergo in his ꝙ attigerit. xxv. ānū. ſec9 in epō. q̄. ſ. đ elec. cū ī cūctis: ⁊ in abbatiſſa. j. e. idēnitatib9: ⁊ ī caſu. j. de eta. ⁊ qua. c. vno.

x Decetero: ad futura tm̄ extēdiť: ⁊ hʒ locū ī qualibet cōſtitutiōe pterquā ī caſib9. ſ. de conſti. c. vlt. dic vt ibi. Quid de pēdētib9: nūquid ad illa cōſtitutio extēdať: ⁊ qdē ſi pēdeat p appellationē negociū decidi dʒ ſm ius qđ erat tpe p̄me ſnīe: nō ſm ius qđ emanauit appellatione pēdēte: ī auc. vt cū de appel. cog. ī pn. ⁊. §. i. Si autē pncipaliter pēdet. dixit hoſt. ſ. de cōſti. c. ii. decidi debere ſm ius qđ emanauit. gof. ibi. ⁊ accur. C. de legi. leges. ſm ius qđ āte cōſtitutionē erat: ⁊ vterqʒ allegat pdictā auc. dic ſʒ gar. ꝙ ſi cōſtitutio loquať đ ordiatiōe negocii vř ɔ̄ct9: vt đ numero teſtiū: de ſcriptura: vel alia ſolēnitate: vera ē opinio gof. nō eñi ps potuit diuinare. C. de teſtib9. teſtiū. C. de teſta. iubem9. lxxxii. di. ꝓpoſuiſti. Si aūt conſtitutio loquať circa ordinationē ſnīe vel proceſſus: pone exēplū. de iura. calū. c. i. §. vlti. de ſen. ⁊ re iudi. c. vlti. poteſt vera eſſe opinio hoſti. ita ꝙ ꝓceſſuʒ cauſe iā factū non tangat ſed faciendum: ⁊ quod alias conſtitutio de ſui natura non extendatur ad pendentia: probatur optime. j. de offi. lega. c. pe. in fine.

y Carere ipſo iure: ſi q̄rať an epi poſſint ī etate diſpēſare: ſʒ ꝙ oliʒ a qbuſdaʒ dicebať p illā decr. de eta. ⁊ qua. p̄terea. ⁊. c. indecorū: ⁊ vtrū diſpēſatiue poſſint ānū ꝓrogare: dic ꝙ nō: p decr. iſtā q̄ ſolū ſup reſidētia eis ptātē diſpēſandi reſeruat: eo tñ ſaluo qđ hēs. j. e. ti. cū ex eo. De diſpēſatiōe āt ordinū nihil h ꝓhibeť vñ antiquo iuri ſtabiť. ſ. illis decr. p̄terea. Sʒ nūqd nō cōſtitut9 ī maiorib9 vel ī minorib9 de iure cōi ad talē eccl'iaʒ eligi pōt: ⁊ vř ꝙ ſic: q2 iſta decre. nihil exigit niſi ꝙ ꝓmoueať ifra ānū: ſʒ ad oēs ordies ꝓmoueri poterit ifra ānū. Sʒ dic p̄ q2 h decr. p̄terea nihil p iſtā īmutať: īmo p iſtā quodāmō exponiť qđ ibi dič. j. breue tps. ʒ Is etiā: tertia ps in quo ponit de reſidentia facienda.

⁊ Rector: vel ppetu9 vicarius: ī quo locū hʒ qđ h dř circa ordinē ⁊ etatē p clemē. de of. vi. qui de eccleſiis: cuius contrarium dixit hic archid. p hāc litteram.

ɔ Reſidere: ad hoc etiam tenebať olim. ſ. de cle. non reſi. relatum.

ꝫ Perſonaliter: ergo non per vicarium: niſi in caſu ſupra de preben. extirpāde: quam per hanc tolli non credo ſm guil.

a Annum: īpedimēto ceſſante. ſ. eo. quā ſit ī fine. ⁊ ē expſſū. j. e. cōmiſſa: ⁊ currit iſte ānus ex quo habuit poſſeſſionē pacificā: vel p eū ſtetit quo min9 haberet: nec currit iuſte impedito: vt. j. eo. commiſſa. ⁊. j. de preben. licet.

b Idē tps: niſi cū eis p epōs ſuos fuerit diſpēſatū: vt lraꝝ ſtudio inſiſtētes nō teneanť vſqʒ ad ſeptēniū ꝓmoueri. niſi ad ordinem ſubdiaconatus duntaxat ad quē ſub hac pena infra annum promoueri tenentur. j. eo. ti. cum ex eo.

c Priuatus. ipſo iure: olim vero per ſentētiā: ſed nūquid poterit purgari mora anno elapſo per aliquot dies: dic ꝙ nō: ar. hic ⁊ de ſup. neg. prela. lʒ quia com

Illos vero clericos q ſe vt deberent talie facientibus non opponunt[a]: de prouentibus eccleſiaruʒ ſeu locorum ipſoruʒ pro tēpore[b] quo premiſſa ſine debita contradictiōe permiſerint aliqd percipere diſtrictius ihibemus[c]. Qui aūt ab ipſarum eccleſiarum ceterorūqʒ locorū fundatione[d]: vel ex antiqua[e] conſuetudine iura ſibi huiuſmodi[f] vendicant: ab illorū abuſu ſic prudēter abſtineant: ⁊ ſuos miniſtros[g] in eis ſollicite faciant abſtinere: ꝙ ea que nō pertinēt ad fructus ſiue redditus[h] ꝓueniētes vocationis tempore nō vſurpēt: nec bona cetera[i] quorum ſe aſſerūt habere cuſtodiam dilabi permittant ſed in bono ſtatu conſeruent.

Idem in eodem.

Parrochialis eccleſia nemini conferatur qui nō ſit idone9 ſciētia moribus ⁊ etate: ⁊ ſi conferať non attingēti. xxv. annū: nō valet collatio: ille autēʒ cui talis eccleſia collata fuerit tenetur perſonaliter reſidere: ⁊ infra annū ſacerdos fieri: ſi aūt ꝓmotus nō fuerit elapſo anno: priuatus eſt ipſo iure: ſuper reſidentia autem prelatus eius ad tēpus poterit diſpenſare. ioā. an.

LIcet[k] canon[l] a felicis recordationis alexā. papa. iii. predeceſſore noſtro editus inter cetera[m] ſtatuerit: vt nullus regimen eccleſie parrochialis ſuſcipiat: niſi. xxv. annuʒ etatis attigerit: ac ſcia ⁊ moribus commēdandus exiſtat: quodqʒ talis ad regimē aſſumpt9 huiuſmodi ſi monitus non fuerit prefixo[n] a canonibus tpe in preſbyterum ordinatus a regiminis eiuſdeʒ amoueatur officio ⁊ alii[o] conferatur. Quia tamen in obſeruatōne canonis memorati ſe multi exhibēt negligentes: nos periculoſam[p] illorum negligentiam[q] volentes iuris executionem[r] ſuppleri: preſenti decreto ſtatuimus vt nullus ad regimen parrochialis[s] eccleſie aſſumatur: niſi ſit idoneus morib9: ſciētia[t]: ⁊ etate. Decernētes collatiōes de parrochialibus eccleſiis his qui non attigerint[u]. xxv. annuʒ decetero[x] faciendas viribus oīno carere[y]. Is ēt[ʒ] q ad huiuſmodi regimen aſſumetur vt gregis ſibi crediti diligētius curā gerere poſſit: in parrochiali eccleſia cuius rector[⁊] extiterit reſidere[ɔ] pſonaliter[ꝫ] teneatur. Et infra annuʒ[a] a ſibi cōmiſſi regiminis tpe numerandum ſe faciat ad ſacerdotium promoueri. Quod ſi infra idem tēpus[b] promotus non fuerit: eccleſia ſibi commiſſa nulla etiam premiſſa monitione ſit preſentis conſtitutionis auctoritate priuatus[c].

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Super residentia vero vt premittitur facienda possit ordinarius[a] gratiam dispensationis ad tempus[b] facere: prout causa rationabilis id exposcit.

Idem in eodem.

¶ Parochialis ecclesia non cõmendetur nisi constituto in etate legitima ⁊ sacerdotio: ⁊ tali non nisi vna: ⁊ illa tunc demũ cũ necessitas vel vtilitas exigit: talis autem cõmenda vltra sex menses nõ duret: ⁊ quod cõtra predicta factum fuerit est irritũ ipso iure. ioan. an.

Nemo deinceps[c] parochialem[d] ecclesiam alicui non cõstituto in etate[e] legitima ⁊ sacerdotio[f] cõmendare[g] presumat: nec tali[h] etiam nisi vnam[i] ⁊ euidenti necessitate[k] vel vtilitate ipsius ecclesie suadente. Huiusmodi[l] autem commendam vt premittitur rite factam: declaramus[m] vltra semestris[n] temporis spacium non durare[o]. Statuentes quicquid secus de cõmendis ecclesiarum parochialium actum fuerit: esse irritum ipso iure. Nicolaus tertius.

¶ Hec decr. fuit multũ vtilis suo tpe ãtequam papa reseruarẽt sibi prouisiões epãtuũ. glo. i. ponit summariuꝫ ⁊ secunda diuisionem. Do.

missa non pôt purgari. C. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. sti. l. magnã ⁊ adde quod dixi. ĩ. de regu. iur. mora: ⁊ licet tã modicũ tẽpus restet de anno ꝙ certum ē eũ nõ posse ꝓmoueri: nõ ē priuatus. ĩ. e. cõmissa. i. rñso. ⁊ dico ꝙ pena illius cõstitutiõis cũ in cunctis non est remota p istam: qꝛ si talis ecclesia collata fuerit diacono: ⁊ monitus ꝓmoueri nolit: ẽt ĩfra ãnũ ꝑuari poterit ẽm tenorẽ ipsius decre. ⁊ si q̃ratur qñ incipiat currere tps illi ad quẽ spectat collatio: dicaꝫ. ĩ. e. commissa. Nota auteꝫ ex hac decre. ꝙ cõpellit' qs ad ordĩes p subtractionẽ bñficii: sed quia iura sup hoc variãt: distĩguas ẽꝫ gar. aut beneficiũ hꝫ certũ ordinẽ annexũ: quo casu prouisum ē hodie p de. ꝺ eta. ⁊ qua. vt hic q. ii. rñso. aut nõ: si hꝫ: aut iusta cã excusat illũ: vt pote irregularitas ĩ quã postea incidit sine culpa sua: vt quia oculũ vel manũ amisit: tũc nec cõpellendus ē nec priuãdus. ŝ. e. cũ ĩ cũctis. §. hoc sane. si aũt incidit in talẽ irregularitatem culpa sua: dꝫ amittere beneficiũ: ⁊ sic intelligitur de eta. ⁊ qua. c. i. Idem si ante adeptũ beneficiũ ĩ illam irregularitatẽ icidit qualitercũqꝫ: qꝛ id in ꝓmotiõe sua tacere nõ debuit. xxxiiii. di. qñ. ⁊. c. vlt. ⁊ de cor. viii. exposuisti. de renũ. nisi cũ pdẽ. §. psone: si aũt iusta causa eũ nõ excusat: aut ē parochialis ecclesia: ⁊ tũc elapso ãno priuatus ē ipso iure ẽt si non moneatur: vt hic: aut est aliud bñficiũ: ⁊ tũc si monitus nõ vult ꝓmoueri: ꝑuãdus est. ŝ. e. cũ in cũctis. §. ĩferiora. in epãtu ãt non requirit' monitio: sed sufficit negligẽtia electi p tps a canone terminatũ. c. di. c. i. circa fi. Si vero bñficiũ nõ hꝫ certũ ordinẽ annexũ. ⁊ ecclie necessitas vel vtilitas nõ exigit: ĩuitus cogi nõ debet. ⁊ punitur q eũ cõpellit. lxxiiii. di. c. i. ⁊. ii. ⁊. c. vbi ista. si autem necessitas vl' vtilitas ecclesie requirit vt promoueat' clericꝰ si se excusat pretextu criminis qd se cõmisisse ꝓponit aut si ꝓpõit aliud ĩpedimẽtũ ĩ qd icidit culpa sua: tũc eps debet inferiores idoneos promouere: ⁊ ipm clericũ ab ipso beneficio penitus amouere: nisi alias valde vtilis ⁊ necessarius esset illi ecclie: de eta. ⁊ qua. queris. vbi vero ĩpedimẽtũ tpale pretẽdit: puta ĩfirmitatẽ: vel etiã ꝑpetuũ ex delicto suo nõ proueniẽs: nõ solũ nõ cogit': sꝫ ẽt si eius excusatio non admittitur poterit appellare: sicut ⁊ tutor appellat ob excusationem rationabilem nõ admissaꝫ. ff. quãdo ap. sit. l. i. §. si qs tutor. quod si volũtate sola rẽnuit ordinari. nil ꝑtendẽs nisi qꝛ nõ vult: debet cõpelli appellatione remota p subtractõeꝫ beneficii ⁊ officii. lxxiiii. distin. c. iii. ⁊. iiii. de regularibus dic vt ĩ cle. de sta. regne in agro. §. antepe.

a ¶ Ordinarius. i. suus superior. siue sit eps siue maior vel inferior episcopo. de cle. nõ resi. relatũ. ⁊ sic illud ĩtelligũt ĩno. ⁊ host. dispensationẽ aũt illius. c. ĩ. e. cũ ex eo. nõ pñt inferiores episcopis facere vt ibi dicam.

b ¶ Ad tps. bñ dicit qꝛ papa sup residẽtia dat ꝑpetuas indulgẽtias ⁊ datas per predecessores reuocauit. vt. ŝ. e. li. de rescrip. c. vlti.

Nemo. ¶ Tria facit: qꝛ pmo ꝑmittit cui ⁊ qñ fiat cõmẽda parochialis ecclesie. Secũdo quãtũ durat. tertio decretũ appõit. secũda ibi huiusmõi ãt. tertia ibi statuentes. Do.

c ¶ Deinceps. p hoc verbũ apparet ꝙ hec cõstitutio ad preteritas commendas non extenditur. ⁊ quia natura constitutionis est ꝙ non extendatur ad preterita ⁊ de hoc supra capitulo proximo.

d ¶ Parochialẽ. in aliis ĝ nihil ĩmutat'. sꝫ remanet ius antiquũ ẽꝫ guil. ad hoc. C. de ap. ꝑcipimus.

e ¶ Etate. s. ꝙ attigerit. xxv. ãnũ. ŝ. e. pri.

f ¶ Sacerdotio. vt possit interim ipsi ecclie in sacerdotali ordine deseruire. ⁊ no. ꝙ parochialis ecclia pôt intitulata dari etiã nõ presbytero. ŝ. c. pri. ĩ. e. cũ ex eo. ĩ. de isti. c. ii. cõmẽdari ãt nõ. ⁊ hoc ē nouũ. qꝛ añ cõstitutionẽ istã hoc non erat.

g ¶ Commẽdare. cõmẽdare idẽ ē quod deponere. ff. de ver. sig. l. cõmẽdare. ff. depositi. l. lutius. xxii. q. ii. ne qs arbitret'. ŝ. depositi. c. i. Quñqꝫ accipit' cõmẽdare pro verbali honore alicui impenso. vt cũ qs de aliquo laudat'. vel quãdo amicũ commendo: vt ei verbalẽ honorẽ faciã. ff. mã. si vero. §. cũ quidã. ⁊ ea que cõmendandi causa dicuntur non obligant. ff. de edil. edi. sciendũ. ff. de contrahẽ. emp. ea que. nec cõmẽdãdi sui causa debet qs facere quod alteri noceat. xi. q. iii. si qs vero. sed h de cõmẽda agimꝰ: q̃ ē custodia ecclesie alicui cõmissa. Et pmo q̃ro an talis sit platus. ⁊ dico ꝙ nõ: sꝫ ꝓcurator tñ: hꝫ tñ legitimã administrationẽ. xxi. q. i. relatio. ŝ. e. cũ nobis olim. ii. §. fi. ⁊ sic no. xxi. q. i. qui plures. sꝫ nũqd ĩterim dicitur vacare: dic ꝙ nõ. qꝛ titulus iste ē canonicꝰ sicut ⁊ alii. ŝ. e. dudũ. ii. ⁊ in predicto. c. qui plures. ⁊ cũ mõ debito fit vt hic. Sed nũqd facit iste talis fructus suos. dic ꝙ non ẽm gar. qꝛ custos est. nec in ecclia ius hꝫ nec ẽt in fructibus nisi ad colligendum ⁊ gubernandum ⁊ prouidendum sibi ⁊ ministris: ⁊ quod superest in vtilitatẽ ecclie conuertẽdũ. sicut ⁊ de visitatore dicit'. lxii. di. obitum. ⁊. c. cathinensis. ⁊ hoc tꝫ host. in decre. dudũ. de elec. tamẽ contrariũ fit de facto. Sed nũqd hñs talẽ cõmẽdam ĩpetrãs ecclesiã tenet' de cõmẽda facere mẽtionẽ. dic ꝙ sic. ar. decre. de concess. preben. cum nostris. ⁊. c. litteras. Nũqd ad talẽ cõmẽdã vocabitur patronꝰ. dic ꝙ sic ẽm inno. Host. ⁊ Gar. ar. xvi. q. vi. filiis. idem in aliis q ex tali commẽda leduntur. ff. de adop. l. nam ita. ff. de mi. l. in cause. ŝ. de offi. archid. ad hoc. §. fi. si autem fuerint contumaces vlteriꝰ nõ audientur. ĩ. qui fi. sint legi. per latum. Sed quero an per ordinarium reuocari poterit vel interim conferri. ⁊ dic ꝙ non ẽm gar. nisi cesset causa ex qua facta fuerat. ar. de vo. ⁊ vo. re. magne. ad fi. lxiii. di. §. verum. Quid si concessuꝫ sit epo

ꝙ vsqꝫ ad certũ tps fructus vacãtiũ ecclesiarũ pcipere possit. ŝ. de ver. si. tua. ŝ. e. li. de rescrip. si propter. ĩfra de prebẽd. si tibi concesso. Nunquid talis indulgẽtie pretextu fructus cõmẽdati beneficii poterit retinere: nõ ẽꝫ guil. cũ cõmenda ius tribuat. vt. ŝ. dixi. dicũt aũt quidã ꝙ eps cõmendare pôt tantum vsqꝫ ad illud tps quo pôt cõferre. s. vsqꝫ ad sex mẽses: ẽꝫ certe hoc ẽm guil. falsuꝫ est: si eniꝫ secũda vel tertia die post vacationem cõmẽdaret: iã non duraret cõmẽda hec p sex mẽses: qd tñ pôt per hãc cõstitutionẽ: si igit' vltima die sex mensiũ fiat commẽda: durabit p sex mẽses: ⁊ hoc dicit hec cõstitutio: caueat tñ ordinarius vt priusꝙ totum tempus suũ labatur cõmendã faciat: qꝛ postea se intromittere non poterit. ar. de offi. dele. de causis. vel dic ꝙ ẽt illo finito poterit eã cõmendare alicui custodiendã ⁊ saluandã donec supior prouideat. ar. ꝺ ap. cũ teneamur. ⁊ ꝺ offi. or. cũ vos

h ¶ Nec tali. s. constituto in etate legitima ⁊ sacerdotio.

i ¶ Vnã: ĝ duas cõmẽdatas hẽre nõ licet: sic nec duas intitulatas: sed ꝙ possit hẽre vnã ĩtitulatã ⁊ aliã cõmẽdatã nõ ꝓhibet' imo pmittit'. vt. xxi. q. i. qui plures: cui antiquo iuri stãdũ ē cum reuocatum non sit.

k ¶ Necessitate: ista duo ĩ dispẽsatione ecclesiasticarum rerum attendenda sunt. xii. q. ii. sine. de preben. exposuisti.

l ¶ Huiusmodi. s. factam constituto in etate legitima ⁊ in sacerdotio: ⁊ ex causa ⁊ de unica tantum parochiali ecclesia.

m ¶ Declaramus: de hoc erat antiquorum altercatio: quidam dicebãt eam vltra durare: quidam non.

n ¶ Semestris: oliꝫ dubia erat lr'a ista: qꝛ qdã libri hẽbãt trimestris: quidã semestris: ⁊ lr'am trimestris dicebat dñs Guil. se habuisse de bulla.

o ¶ Durare: nũquid finitis. vi. mẽsibus pot'rit ordinarius eãdẽ iterato eisdẽ vel alteri commẽdare: vr' ꝙ sic ex causis h expssis. ar. C. de don. sancimꝰ. §. si qs aũt ex diuersa: qꝛ tps laterañ. conci. non currit pendente commẽda ex causa facta: sed certe mens huius constitutionis contradicit: al's fraus ei fieri posset ⁊ perpetuo fieri. ar. ĩ. de diuor. quãto. §. fi. ⁊ facit optime. ĩ. e. commissa: vel distingue vtr' commẽda fiat ĩtuitu ecclie vl' psone. sꝫ nũqd commẽda expirat morte commẽdãtis: dic ẽꝫ Guil. ꝙ non. ŝ. de pca. c. fi. ⁊ de commo. c. vno. de dona. cũ dilectus.

a ¶ Cupientes: casus. tria tempora statuerat Grego. x. circa expeditionẽ ecclesiarũ vtilia. ŝ. e. quã sit. Primũ de electionibus presentãdis electis. Secũdum de exhibẽdo consensu. Tertiũ de cõfirmatiõe petẽda. Primũ confirmat papa nicolaus cum certi temporis adiũctiõe: statuens ꝙ si infra octo dies ex quo cõmode poterũt eligẽtes electõs electis distulerint presentare: q culpabiles in hoc fuerint a ꝓsecutiõe electiõis in totũ sint exclusi: ⁊ beneficiis que obtinẽt ĩ ipã ecclia p trienũ suspẽsi: ad q̃ si ĩfra illud tps se temere vel colorate miscuerint: illis ppetuo sint ꝑuati. Secũdũ precise cõfirmat vt iacet. Tertiũ mutat circa cõfirmationes cathedraliũ ecclesiaruꝫ vel regulariũ que ex immediata subiectione vel appellationis deuolutione habẽt peti a papa: ⁊ statuit ꝙ predicti electi post cõsensum vel post habitã de electione notitiã: si ipsam debito tẽpore non cõtingeret presentari infra mensem: iter arripiãt eũdi ad sedẽ apo. pro cõfirmatione petẽda ⁊ causa ꝓsequenda cũ oĩbus actis ⁊ munimentis: finito aũt mense siue iter arripuerint siue nõ habebũt tẽpus arbitrariũ. s. infra quod commode venire possint: cõsideratis que circa id consideranda fuerint: adhuc post istud tẽpus arbitrariũ habebũt. xx. dies infra quos si personaliter nõ venerint iusto ĩpedimẽto cessante vel iustũ impedimẽtũ habuerint sed infra predictum tẽpus id proponi nõ fecerint: vel ꝓponi fecerint infra debituꝫ tẽpus ĩpedimẽtũ: sed illud non probauerint infra. xv. dies ad hoc asignatos: vel bene proposuerunt ⁊ probauerũt debito tempore: tamen nõ miserunt procuratorẽ sufficienter instructũ: vel miserunt ꝓcuratorem instructum: tamẽ impedimẽto cessante infra tẽpus debitũ personaliter nõ venerũt. In his casibus quinqꝫ vt infra patebit: vel ipsoruꝫ altero priuati sunt ipso iure oĩ iure sibi per electioneꝫ quesito. Si autem in aliquo predictorũ nõ peccauerũt: priuationis penã nõ patiunt': sed si sine munimentis venerint patiuntur hanc penã: quia pro ipsis ꝓducẽdis dilationẽ extra curiam non habebũt nisi ex iusta causa. Statuto igitur de aduentu electi statuit de aduentu eligentium distinguens an electio vna vel plures in concordia vel discordia fuerit vel fuerit celebrata: ⁊ dicit ꝙ si vna tantuꝫ electio in concordia fuerit celebrata: duo de eligentibus sufficienter instructi infra supradictum tempus mitti debent p capitulum ad curiam pro instruendo electionis negocio: ⁊ mittentur expensis dignitatis si bona ipsius sint discreta vel de communibus: ul' p capitulum alium de prouisis si de illis habere non possint. Si ãt plures

Cupientes[a] ecclesiarum[b] vacationibus[c] periculosis[d] occurrere ac malignãtium[e] subterfugiis obuiare[f]: iam[g] ꝓuisis remediis alia[h] que patenter ipsa rerum experientia[i] ad eaꝝ expeditiones indicauit[k] vtilia[l] remedia experta subiungimus: ⁊ quod felicis recordationis Gregori. papa. x. predeces. noster de electionibꝰ presentãdis[m] electis ⁊ ipsorum electorum petendo ac adhibendo[n] cõsensu salubriter statuit[o] in suo robore cũ infrascripti tẽporis[p] moderatione[q] in presẽtãdis electionibus permanere uolentes: sꝫ quod de trimestri tempore post consensum ad petendas cõfirmationes instituit[r] quo ad illas que petuntur vel peti debent[s] a sede ap. tẽperãtes: cũ interdum aliquorum locorum[t] vicinitas minus exigat: aliquorum distãtia prolixius tempus exposcat: hac generali ⁊ in perpetuum ualitura[u] constitutione sancimus: ut omnes electi[x] cathedraliũ uel regulariũ[y] ecclesiarũ quorũ[z] electionũ confirmationes vel infirmationes ad ipsius sedis examen deducit imediata[⁊] subiectio: vl' appellatio[ꝝ] ĩteriecta ꝺuoluit ĩfra unuꝫ mensem post consensum[a] vl' post obtentam[b] de ipsorum electione

electiones facte fuerint tunc pro qualibet pte mittentur ille due psone expensis electoꝝ: vel si vnica fuerit electio cui aliqui se opponũt: mittant' ille persone pro parte electi suis expẽsis: ⁊ pro parte opponẽtiuꝫ si sint duo uel plures salteꝫ duo expẽsis opponẽtiuꝫ sufficiẽter instructi: ⁊ si electi noluerint expẽsas ministrare ẽm qualitatem negocii: nisi forte sint paupes ꝑuati sint ipso iure omni iure sibi ex electiõe q̃sito. Si ãt eligentes supradictas personas nõ miserint: etiam si electi uel opponentes neglexerint venire vel expẽsas ministrare priuabũtur a totali cause ꝓsecutione quo ad se ⁊ prouentibus beneficioꝝ que hñt in ipsa ecclesia per triennũ: hoc uerꝫ nisi paucitas capituli eligentium uel ꝯdicentiuꝫ ipsos excusaret: seu alia iusta causa: ⁊ tunc mittãt procuratorẽ sufficienter instructuꝫ: ⁊ cessante impedimẽto mittãt supradictas psonas: al's patientur penã predictã: ⁊ eadem sit pena opponẽti uel opponẽtibus: cũ vnica electio: tñ lꝫ opponentes: uel eligẽtes in predictis casibꝰ priuent' a ꝓsecutione pcessus: electis tñ nullum preiudicium generet'. Et ea que dicta sunt de electis ⁊ eligentibus in ꝯcordia uel discordia saluo eo quod dicit' de exhibendo consensu ⁊ ministrandis expensis ad que non teneant' postulati: intelligant' repetita cum suis penis in postulatis ⁊ postulantibꝰ: si ideo sint postulati: qꝛ ĩ ordinibꝰ etate uel similibꝰ defectum patiunt'. Si autẽ ideo postulent' qa sunt aliis ecclesiis alligati antiq̃ iura seruent'. postulationes tñ nihilo minus pendẽt ex grã sicut olim. Vltimo dicit nicolaus ꝙ in oĩbus supradictis casibus in recuperandis expensis electi ⁊ eligentium: postulati ⁊ postulantium: vult iura antiqua seruari.

a ¶ Cupiẽtes. decre. ista ē obscura dictamine: ⁊ qꝛ bonifacius dũ ect' notarius nicolai fuit dictator ipsiꝰ ideo eã p ꝯpilatores huiꝰ libri mutari ⁊ clarius dictari voluit. ⁊ ē vtilis valde dũmodo qd ĩ ea statutuꝫ ē nõ trahatur ad norã: qd eẽ non dꝫ. ŝ. de deci. suggestuꝫ. C. de vsuca pro empt. l. vlt. Et diuidit' in. vii. ptes pncipales ẽm gar. in q̃rum pma ponit sue ꝯstõnis cãm: ⁊ q̃liter: ⁊ infra qd tps electi cathedralium uel regularium ecclesiaꝝ quoruꝫ electionum ꝯfirmationes appellatio uel ĩmediata subiectio deuoluit ad papã venire debeãt. ⁊ durat vsqꝫ ibi qd si p. xx. in scda ponit penã electoꝝ non veniẽtium uel veniẽtiũ sine munimẽtis ⁊ durat vsqꝫ ibi ad hec. in tertia ꝓuidet de psonis ad ĩstructionẽ cause qñ scã ē electio in ꝯcordia: ⁊ durat vsqꝫ ibi si vo. in q̃rta q̃liter mitti debeãt psone instructe ⁊ opponẽtes venire qñ electio uel electiones ĩ discordia celebrant' ⁊ durat vsqꝫ ibi ceteꝝ. in q̃nta q̃liter puniunt' eligẽtes si electionẽ debito tpe nõ pñtent: uel si psonas nõ mittãt ĩstructas: ⁊ durat vsqꝫ ibi deniqꝫ. in sexta dicit qd iuris sit de postulationibꝰ: ⁊ durat vsqꝫ ibi porro. in septia que durat ab ĩde vsqꝫ ad finẽ: dicit qd iuris sit de recupatione expensaruꝫ.

a ¶ Cupientes. tenet' ad hoc ex credite sibi dispensationis officio: ut. ŝ. in proemio huius libri cum suis ꝯcor.

b ¶ Ecclesiaꝝ. ⁊ cathedralium ⁊ regulariũ. q̃rum ꝯfirmationẽ appellatio uel ĩmediata subiectio deuoluit ad papã: ut infra sequit': uel ecclesiaꝝ olim saltem quo ad presentandas electiones: ut dicã. ĩ. §. ceterum.

c ¶ Vacationibus. q̃litercũqꝫ vacauerint siue p mortẽ prelati siue p cessionẽ dispositionẽ uel alio modo. cum eadẽ sit ratio in quolibet ꝑmissorum: nec alterum exprimatur. ŝ. de rescrip. susceptum.

d ¶ Periculosis. ŝ. e. ne p defectu. l. di. postq̃. ⁊ hꝫ locũ h ꝯstitutio etiã si vacatio piculosa ñ sit: puta qꝛ est ibi ĩ spũalibꝰ ⁊ tpalibꝰ ministrat. lxi. di. obitũ. ⁊. c. cathinẽsis. qꝛ tali cã cessante non cessat ꝯstõ. ff. de postulã. l. i. §. seruꝫ. xxxii. q. vii. tñ: qꝛ ⁊ finalis huius ꝯstõis ratio ē: ut celeriꝰ expediant' ecclesie: ad hoc optie. ĩ. e. si postq̃. §. i. ⁊ q̃re de hoc supra de renũ. post trãslationem. ⁊. lxi. di. §. his oĩbus. alias. c. neophitus.

e ¶ Malignãtium. p hoc soluit' ꝯtrium ꝺ canone. iiii. q. iiii. nullus: ubi hẽs ꝙ reoꝝ est subterfugere. potest. n. reus subterfugere opponẽdo legitimas ⁊ veras exceptiones: nõ aũt maliciosas ⁊ falsas: ut hic ꝯsueuit dici ꝙ qui hꝫ ius in principali: cauillationes ⁊ malicias aduersarii potest per alias repellere: ⁊ sic posset intelligi. c. nullus. ⁊ de hoc. xxiii. q. ii. dñs noster. ⁊ arg. ad hoc supra de symo. dilectus. i.

f ¶ Obuiare. tolle h verbum qd est ĩfra subiungimus.

g ¶ Iã ꝓuisis remediis. s. ꝙ fiat electio ĩfra tres mẽses. l. di. postq̃. ŝ. e. ne pro defectu: ꝙ fiat ĩ his eccliis de qbꝰ h agit' sub certa forma. ŝ. e. q: ꝓpter. itẽ remedia q̃ sũt. ŝ. e. c. i. ⁊. ŝ. e. ꝙ sit. ⁊. c. di. c. i. ⁊ alia multa. ŝ. e. t.

h ¶ Alia q̃. s. ꝙ veniat electus psonaliter ĩfra tps huius ꝯstõnis alias certa pena puniat'. ⁊ qd psone ĩstructe mittant': ⁊ ꝙ certo tpe pñtetur electio: ⁊ pena nõ pñtantiũ.

i ¶ Experientia. magistra reꝝ efficax. ŝ. e. q̃ sit. ad hoc. ŝ. de rescrip. statutum. in prin. Jo. an.

k ¶ Indicauit. alias iudicauit.

l ¶ Vtilia. ⁊ posito ꝙ casus inueniretur in quo prouisio h nõ repiret' utilis: ut si diceret' psona nota. ⁊ electiõis factũ notum in curia uel sil'is locum tñ hꝫ ꝯstõ: ut. ŝ. dixi in simili super verbo periculosis: non enim in cuiuslibet persona ⁊c. lxi. di. miramur.

m ¶ Presentandis. s. quãcito commode presentari potuerunt.

n ¶ Adhibendo. infra menseꝫ a tempore presentationis.

o ¶ Statuit. ŝ. e. q̃ sit.

p ¶ Temporis. s. octo dieruꝫ. ĩ. eo. §. ceterum.

q ¶ Moderatiõe. i. moderati tpis adiuntione: qꝛ verbum moderatiõis diminutionẽ ꝯtinet. ŝ. de ver. si. c. ult. h ãt tps auget. ut. ĩ. §. ceterũ. uel qꝛ penã apponit que nõ erat oliꝫ apposita ideo moderari videt'.

r ¶ Instituit. ŝ. eo. q̃ sit. circa finem. io. an.

s ¶ Dñt. ex immediata subiectiõe ul' appellatione: ut seqt'.

t ¶ Locoꝝ. sꝫ qũo ex differentia locoꝝ aliquod discrimẽ inducit' quod lex absurdũ reputat. C. de tẽpo. in ĩte. re. supuacuã. Sol. lex illa loquit' ĩ eo casu cũ legislator ĩspectis locoꝝ circũstantiis certũ tps limitauit qd ad quẽlibet locũ sufficere reputauit: ut in tpe restõnis petende. ⁊ ad idẽ. ff. de instito. cum interduꝫ vbi locus nõ mutat causaꝫ institorie actiõis. sed quod hic ⁊ in similibus dicit' in tpe non limitato sed arbitrario locũ hꝫ ẽm gar. ŝ. de do. ⁊ ꝯtu. cuꝫ olim. ⁊ ꝯcor. ff. de eo qd cer. lo. l. ideo. qꝫ ibi qꝛ scimus q̃ varia sint precia rerum per singulas ciuitates ⁊c. Jo. an.

u ¶ Valitura. idẽ si hoc dictum non fuisset. C. de ap. precipimus.

x ¶ Electi. de postulatis videbis. ĩ. §. deniqꝫ. Et qd de ꝓuisionibꝰ: dicas idem iuris in illis qd hic in electionibꝰ statuit': ⁊ qd h de electis dr' ẽt de ꝯfirmatis intelligas si a ꝯfirmatione appellet': hoc hẽs expresse. ĩ. e. si postq̃. §. vlt. ⁊ dixit hic gar. ⁊ guil. ꝙ hec ꝯstõ locum nõ hꝫ in electo in magistrũ hospitalis uel templi si appellet' ad papã: tũ qꝛ p mortẽ talis cathedralis uel regularis ecclesia vacare non dicit': qꝛ regimẽ ecclesiaꝝ non cadit in laico. ŝ. e. sacroscã. ⁊ qꝛ aliud hospitale: aliud ecclesia: ad hoc. ŝ. e. sciant. ⁊ qꝛ milites sunt quos arma scire volumus ⁊ non leges. C. de iure deli. l. sancimus. §. loca. ⁊ condu. l. milites.

y ¶ Regulariũ. viroꝝ intelligas: ĩ monasteriis. n. monialiũ nõ sibi p oĩa locũ vẽdicat hec ꝯstõ. ĩ. e. indẽnitatibꝰ. §. sed cũ eas. nec hꝫ locuꝫ hec ꝯstõ in dignitatibus eccliaꝝ cathedraliũ uel regulariũ que sunt sub epõ uel abbate uel põre: sicut sunt archidiaconi: archipresbyteri sub põres: uel priores sub abbatibꝰ ul' aliis põribus: per mortẽ. n. taliũ non dicunt' ecclesie viduate qd requirit h ꝯstitutio: ⁊ est sil'e qd dicimus. ŝ. e. c. ne ꝓ defectu. ⁊. e. qꝛ pp. ẽm guil. ⁊ gar.

z ¶ Quoꝝ electorũ. alias quaꝝ: sꝫ pma melior: qꝛ respicit electi: qd est supra.

⁊ ¶ Immediata subiectio. in hoc casu sufficit adire legatũ de latere q epoꝝ ⁊ archiepoꝝ exemptoꝝ electiões ꝯfirmare pôt. ĩ. e. si abbateꝫ. ⁊ ẽuanda erit h ꝯstõ: qꝛ satis est illud ap. se. examẽ ẽm gar. guil. hic nõ determinat. dicit. n. ꝙ alii dicunt ꝯtrium per lr'am ap. se. ⁊ qꝛ in legato non ē distãtia viarũ ita ꝙ de facili poterit hẽre quos volet: sed ẽm istã rationẽ sequeret' ꝙ ista decre. nõ hẽret locuꝫ ĩ uicinis romane curie. gar. ẽt dixit: tñ guil. fouet ꝯtriuꝫ: ꝙ si ecclesia ñ ē alias ĩmediate subiecta pape: puta qꝛ metropolitanũ hꝫ: si metropolitana ecclia ē scismatica: uel a saracenis capta: hẽbit locũ hec ꝯstõ: is. n. primus est quẽ nullus ancedit. ff. de ver. si. l. primꝰ. ad hoc. ŝ. e. qꝛ diligẽtia. ⁊ bñ facit pro gar. ĩ. de offi. dele. si is cui. quod nõ credas veꝝ si solꝰ archieps ab ipsis paganis uel scismaticis captus eẽt: ut. ĩ. de sup. neg. pla. si eps. itẽ scias ꝙ si ptes sola voluntate vadũt ad papã non hꝫ locũ hec ꝯstõ. lꝫ bñfacerent si eã ꝓuarent ista eniꝫ constitutio non astringit nisi in his duobꝰ casibus. s. cũ ĩmediata subiectio uel appellatio deuoluit: ergo in aliis locũ non hẽat ẽꝫ guil. ⁊ gar. vñ ⁊ si relatione iudicis deuoluatur ad papã non hẽbit locũ ẽm guil. graue. n. eẽt tãtas penas uel causas imponere in illo casu non expresso. idẽ dic ẽm eũ si papa reuocat ad se tale negocium: quia forte corã ordinario pendebat nisi in reuocatione exprimat hanc constitutionem velle seruari: ⁊ tunc non ex vi constitutionis sed ex vi mandati tenebunt' ad illam seruandam. sic. ŝ. de iudi. quia. v.

ꝝ ¶ Appellatio. in hoc casu non sufficit adire legatũ ẽꝫ guil. ⁊ gar. nisi forsã ptes ꝯcordarẽt appellationi renũciãdo. de ap. ꝯstitutꝰ. de of. dele. studuisti. ⁊. c. lꝫ. ⁊ dic appellatio manifeste frustratoria. qꝛ talis non deuoluit negociũ ad papam. ŝ. e. q̃uis: ⁊ sic non hꝫ locum hec constitutio que reqrit ꝙ talis sit q̃ deuoluat. s. interposita in scriptis ⁊ ex cã probabili: ut ibi: ⁊ que puenerit ad noticiã appellati: de consti. cognoscẽtes: quod dic ut in cle. e. ti. causam.

ꝝ ¶ Mensem. iste mensis datur ad parandum se ad iter.

a ¶ Post ꝯsensuꝫ. sup. qñ debito tpe fuerit pñtata electio alias locum hẽbit sequẽs clausula.

b ¶ Post obtẽtã. subaudi ẽꝫ gar. ⁊ post tps in quo debuit pñsentari ⁊ quo debuit deliberare: uel postq̃ deliberauit. absurdũ. n. eẽt ꝙ in h casu nõ hẽret inducias ad deliberandũ. maxie cũ decre. q̃ sit. ŝ. e. h sit refuata. ut. ŝ. vidisti. qũo. n. ueniet nisi pmo deliberet an ꝯsentire velit: ⁊ qũo deliberauit nisi tps hẽat. l. di. ponderet. tñ tutius vr' sibi ⁊ dño guil. ut dicamus ꝙ ĩ hoc casu cũ electio debito tpe nõ pñtatur hẽat vnũ mẽsem ad deliberãdum ⁊ parandũ se ad iter nec illius mensis dimissio sit absurda q̃ sit ex cã: ⁊ ne fraudi locus

Universidad de Deusto Biblioteca

noticiam[a]: si eam debito[b] tempore nõ contigerit presentari ad sedem ipsam ap. iter arripiant ꝛ ex tūc[c] siue infra prescriptū tp̄s iter arripuerint siue[d] non: absq̨ fraude[e] quãcito poterunt cõmode[f] locoꝝ cõsiderata distantia petituri[g] suaꝝ electionū cõfirmationes: vel prosecuturi[h] electiones suas quibus poterunt modis licitis comparere cum omnibus actis iuribus[i] et munimētis[k] suis ꝛ ꝓcessus suos contingentibus[l] coram nobis[m] psonaliter teneantur. ¶ Quod[n] si p uiginti dies post lapsum[o] ex qualitate locorū moderanda[p] temporis expectati[q]: siue eligentes[r] siue opponentes[s] venerit siue non psonaliter cõparere[t]: ꝛ suarum electionū confirmationem uel prosecutiõez

relinquatur ſm eos: ꝛ sufficit sic scriptū eē. ff. q ꝛ a quibus. l. pspexit. Sed nõne rogatus debet recedere inuitatus fugere: ꝛ sola debet illi suffragari necessitas excusandi. C. de epi. ꝛ cle. si quēquã. qũo ergo se ingeret: nisi inuitet ꝛ roget: dicas q ex quo electus ē inuitatus ꝛ rogatus videt: ꝛ auctoritate ipsius constitutionis sine nota ambitionis hoc facere poterit: alias enim laqueus pararet quod eē nõ debet. xxvii. q. i. de viduis: de resti. spo. litteras.

a ¶ Noticiã. certã ꝛ indubitãtã puta q: ibi pñs fuit: erat forte canonicus: uel boles fide digni referūt pro certo sic eē. ar. de postu. c. i. de cle. ex. mi. illõ. uel inde lrãm recepit auctēticã si eni cuilibet referēti credere tenetur. ad hoc de do. ꝛ cõtu. cuꝫ olim. ꝛ qõ ibi no. Quid si scit se electū sed nescit appellatum dic q si eccl'ia nõ ptinet imediate nõ currit iste mensis imo tenet ꝑuare decre. q̄ sit: donec sciuerit appellatū hꝫ guil. ꝛ gar.

b ¶ Debito tpe. s. infra octo dies postquã cõmode pñtari potuit. j. §. ceteꝝ. ꝛ sic iste mensis non currit nisi a tpe quo electio pñtari debuit ſm gar.

c ¶ Extunc. i. elapso predicto mēse: ꝛ designat extremū tp̄s istius mensis. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. si is ad si. Alii exponūt extunc. i. arrepto itinere: qõ est falsuꝫ per id qõ sequit siue infra prescriptū ꝛc. ꝛ sequeret hꝫ id q post. x. annos arripiẽdo iter tunc inciperet sibi currere tempus: quod est absurdum.

d ¶ Siue non. ꝛ sic de arreptione itineris nõ curat dũmõ ueniat tpe cõpetenti.

e ¶ Absq̨ fraude. si ergo electus duplex habebat domicilium: dico q computatio fiet ab eo loco ubi tunc erat absq̨ fraude per hanc litteraꝫ: ꝛ idem dico si extra domicilium esset ſm gar. ꝛ guil.

f ¶ Cõmode. xxii. q. ii. faciat. ff. de ver. si. nepos: ꝛ hꝫ iudex hoc arbitrari ĩspecta q̄litate psonaꝝ locoꝝ ꝛ tporuꝫ ꝛ etatū. ff. de ver. ob. ꝯtinuus. §. i. ꝛ patet in pñ. se. §. ꝛ dico q arbitrari dꝫ iudex ſm vulgares dietas: ut ꝓbat. j. de prebē. pñti. §. loca. si. n. q ibi dr̄ spãle est ergo ipsius ꝯriuꝫ regulare: ꝛ q: lex dꝫ patrie cõuenire. iiii. di. erit. ꝛ vsui stat ēt ꝯtra naturã uocis. ff. de le. iii. l. vxori. in pñ. ꝛ multum opatur regiõis ꝯsuetudo. ff. de fū. istru. l. cū delanionis. §. asinã: ꝛ in arbitratione vulgariū semp respiciam ꝯditionē psonaꝝ ꝛ tpis ut. s. dixi. nõ aūt arbitrabit ſm singulares q̄ sunt cū qs vtit duplomate. ff. de ver. obli. ꝯtinuus. §. ii. uel ſm legales. ff. si quis cau. l. i. ꝛ si hita cõputatiõe aliqd supest pro illa dabitur vna dies. ff. de ver. si. l. iii. si nõ appareret vulgares nõ crederē errari ſm guil. ꝛ gar. si recurrerēt ad legales: dū tñ q̄litas causa psonaꝝ locorū ꝛ tēporuꝫ id patiat. Et scias q si electus venit añ tp̄s qõ als arbitraret iudex residuū ei⁹ arbitrii: nõ pp hoc hꝫ de lucro: q: in eo qõ finitū ē ꝯiecturis nõ ē locus. ff. de ver. obli. l. cõtinuus. §. si duplomate. Si aūt modicū restat de tpe vtēdo duplomate penã euitat: preueniẽdo vero nil lucratur p predictū. §. itē scias q si electus q per. x. dietas distabat in pncipio mensis iter arripiēs. xi. die sit in curia nõ tenetur ex citatione illius canonis nisi als citet a papa: corã papa comparere: si non vult nisi pmo labat mensis ꝛ. x. dies qbus venire poterat. ꝛ. xx. qbus postea debuit expectari: ꝛ hoc probat lrã superior cū dicit extūc siue infra prescriptū mensem venit siue nõ: ꝛ bñficium iuris nulli est auferēdū. xxviii. di. de his. j. de reg. iu. indultum cum suis ꝯcor. Nec ob. hoc ei qõ dixi. s. q pueniẽdo nõ lucrat tp̄s q: illud hꝫ locum in tpe qõ iudex hꝫ arbitrari: vñ pueniẽdo nõ arbitrabit iudex nisi tp̄s in quo venit ſm gar. sed nūc loquor de certo tpe ꝛ a iure limitato: ꝛ de eo in quo venit qõ alias hēbat iudex arbitrari. Et scias q si electio facta ē in ipsa ciuitate ubi est curia ꝛ elect⁹ est pñs de tpe arbitrario nihil hēbit sed mēsem ꝛ illos. xx. dies habebit ſm guil. ꝛ gar. Nõ q: in tpe certo ꝛ limitato a iure locoruꝫ varietas varietatem iuris nõ inducit. C. de tēp. integ. resti. l. supuacuam. Sed quero an iudex arbitrando dare debeat aliquos dies ad quiescendū pone vnuꝫ in septimana: ꝛ videt q non: quasi illi. xx. dies ob hanc cãm dati sint sed dic cõtra ſm gar. ꝛ guil. cum eni preter menseꝫ ꝛ. xx. dies detur hic tm̄ tp̄s quãto commode venire possit qs. unpius iudex arbitrabit q p. xl. dietas uel plures venire cõmode possit non quiescendo. nec illi. xx. dies ob hoc dati sunt: sed quia iudex in peremptorio nõ multū dꝫ abñteꝫ festinare. ff. ꝺ dã. ĩfec. si finita. §. si forte. credo q pp equitatē illius. l. ꝑuãdaꝫ isti. xx. dies dati fuerūt: ad idē. s. de re iu. cū bertholdus. ar. ꝯ. j. de of. ordi. quãuis. ibi ꝯtinuatis ꝛc. sed nõ est cõtra ut ibi dicam.

g ¶ Petituri. post consensum.

h ¶ Prosecuturi. referas ad id qõ dixit post obtentã ꝛc. q: dicit hꝫ gar. post consensum poterit ꝯfirmationē petere: sed post noticiã petet ut cõpellantur electores electionē pñtare. Alii dicũt q post obtentã noticiã potest electioni nõ presentate ꝯsentire ꝛ confirmationē petere: prior lectura magis placuit Gar.

i ¶ Iuribus. i. rationibus consistentibus circa factum q: papa omnia iura hꝫ in pectore. de appe. sepe. C. de testa. oĩum. s. e. li. de consti. c. i.

k ¶ Munimentis. i. his per que causa sua muniri potest: utpote cuꝫ decreto electionis cum instrumēto appellationis protestationuꝫ ꝛ similibus.

l ¶ Contingētibus. ut dispensatio super pluralitate beneficioꝝ: sup natalibus ꝛ similibus si talia opposita sint. si enim talia opposita non fuissent a pncipio: sed modo opponuntur: forte eo mõ quē hēs. s. e. ti. ut circa. dico q diuinare nõ tenebatur ꝛ haberet eo casu dilationē etiã extra curiã. j. e. ver. electos. ꝛ ĩ casu in quo nõ est pñtata electio hēat illa munimēta que habere põt ad alia nõ tenetur. ff. de reg. iu. impossibiliū. ar. in se. §. ver. electus. ibi nisi iusta causa ꝛc. nꝫ dico q incontinenti quando venit debeat ostendere munimenta: sed sufficit q paratus sit illa oñdere termino sibi assignato: ut p sequētia patebit hꝫ guil. et gar.

m ¶ Corã nobis. p hãc lrãm dicit archidiacon⁹ q electus nõ ueniēs ap. se. vacãte nõ icidit in penã. gar. ꝛ io. mo. ꝯ. s. q incidit hꝫ de equitate pena remitti deberet. expeditū ē q incidit p cle. eo. ti. ne romani in si.

n ¶ Qõ si p. xx. scõa pars. Quicqd dixerit h gar. ꝛ alii. dic pleni⁹ q iste. §. ponit qnq̨ casus in quibus priuatus est electus ipso iure. Prim⁹ cum iusto impedimēto cessante infra tēpus statutū si uenit. Secūdus cū iuste fuit ipeditus sed infra tp̄s debituꝫ impedimentū ꝓponi nõ fecit corã papa. Terti⁹ cū hñ facit ꝓponi impedimentuꝫ tpe debito sed statuto tēpore nõ probauit. Quartus cū statuto tēpore opposuit ꝛ probauit: sed procu. nõ misit infra illud tp̄s sufficienter instructum. Quintus cū misit ꝓcu. sufficientē: tñ cessante impedimēto infra tp̄s debitū psonaliter nõ uenit. In his casibus uel altero ipsoꝝ ꝑuatus est ipso iure. si ãt in neutro ipsoꝝ peccauit penã nõ patit ꝑuationis. Ultimo ponit penã electi veniētis uel mittētis eo casu quo mittere põt sine munimētis: ꝛ sic construe hãc lraꝫ q si expectati p. xx. dies post lapsuꝫ tpis moderãdi ex q̄litate locoꝝ ꝯtempserint psonaliter cõparere: ꝛ petere suarū electionū confirmationē uel ꝓsecutionē: seu executionē. siue opponētes venerint siue nõ electiones de ipsis ꝛc. vsq̨ ibi infra ꝑuatos: hec uera si ꝯtempserit nulla iusta cã interueniēte: de qua ꝓposita infra ꝑdictos. xx. dies corã nobis ul alio seu aliis deputando uel deputandis a nobis si videbit admittēda teneantur infra. xv. dies post tp̄s huius apud se. ap. facere plenã fidē: subaudi alioquin electiones de ipsis. ꝛc. vsq̨ ꝑuatos: nisi ꝯtingeret talia uel tam verisimilia proponi: uel infra eosdē. xx. dies seu predictos. xv. eo casu tantū. cum ut predicitur fuerint ꝯcessi ad probandã predictaꝫ cãm appositam ꝛ admissaꝫ: que merito excusaret electos ipsos ab infrascripta: idest suprascripta ſm constructum pena: ꝛ propter qõ videretur forsitã indulgendū eidem. s. electo: si intelligas presidenti cõiunge cum videretur tempus prolixius ad predictam cõparationē. insuper eo etiam casu quo contigerit proponi uel pro. i. admitti ꝛ aliquam iustam causam ad excusandam personalem comparitionē electoꝝ: nisi tunc infra ideꝫ tempus se presentauerint per procuratorē sufficienter instructū ad oĩa pmissa: electiões ꝛc. hec uera iusto impedimēto cessante: ꝛ subdit tunc nihilominus. i. nõ obstante q procuratorē miserint: nisi ipsa cã cessante se presentauerint personaliter: ut premittitur electiones. ꝛc.

o ¶ Post lapsum. rõnabilior ē hec cõputatio q̄ illa q̄ fit p decre. statuimus. s. e. ubi computantur dies post aduentū partis: quid eni si ps vtatur duplomate dieta inconueniens sequetur ex eo. Sed nõ mireris quia hic maior pena imponitur: ut ibi dixi in glo. equiori.

p ¶ Moderanda. ut supra dixi super verbo cõmode.

q ¶ Expectati. sed pone q facta computatione recta in omnibus reperitur vna die venisse post terminum nõ allegans impedimentū nũquid morã purgat. dic ſm gar. ꝛ guil. q cū h sñia lata sit a canone pp morã statim elapso termino cõmisso est pena ꝑuationis ipso iure: que ampli⁹ purgari nõ poterit: sicut enim a sñia legis uel canonis nõ appellat. s. ꝺ ap. q: nos. ff. de ver. sig. si qua pena. sic nec purgatur in ea mora: cū enĩ statim electio nulla sit: amplius ꝯualescere nõ posset. s. e. auditis ꝛ. j. de reg. iur. nõ firmatur. ꝛ adde quod dicam. j. de reg. iu. mora.

r ¶ Eligentes. hoc dicit ne credat aliquis q venientibus eligentib⁹ non teneatur electus venire: hoc ergo remouet.

s ¶ Opponētes. quare punit electus nõ veniens: ex quo non venerunt eius aduersarii cum in eius aduentu nulla videatur vtilitas. ad hoc. ff. si quis inĩus vo. l. ii. ad si. ꝛ no. s. de do. ꝛ cõtu. c. vlt. Dic q aduersariis non venientibus ipse uenire tenetur: ideo q: in ipsoꝝ absentia ꝓcedi põt supra eo. c. i. j. de eo q mit. in pos. c. i. ꝛ. s. ut lite nõ cõ. quoniam: ꝛ etiã cessantibus aduersariis ibi locū hꝫ iudicis officium supra eo. cuꝫ nobis olim. cum similibus.

t ¶ Comparere. Quid si electus uenit infra tpa ꝯstõis ꝛ negocio non finito illicētiatus recessit. nũgd incidit in penã illius ꝯstõnis: dic q sic. j. e. si postq̄. §. i. Sed pone non uenit elect⁹ infra tp̄s legitimū: nec post: petit aduersarius ꝓnunciari ipsum in hanc ꝯstõnem incidisse: appet procura. electi qui dicit hãc ꝯstitutionē in eo locū non habuisse: puta q: non ptinet imediate: uel q: appellatio non fuit talis q̄ deuolueret. Replicatur q hoc debuit ꝓponi infra tempus de quo dictum est. s. querit qd iuris: dico ſm guil. ꝛ gar. procuratorē audiendum: si enim non habet locū cõstitutio satis est clarū q non hꝫ locū eius pena uel tpis artatio: ꝺ hoc igitur cognoscendum est. Sed pone electum in tempus feriatum incidisse: cuius temporis si fiat computatio non venit electus infra tempus venit tamen post tempus antequam iudex sedeat pro tribunali: queritur an incidat in penam: ꝛ videtur q non. ad quid enim prodesset venisse ex quo si venisset processum non fuisset. Dico tamē ſm gar. ꝛ guil. ipsum

seu executionē[a] petere[b]: nulla iusta[c] causa interueniente cõtēpserint[d] de qua infra predictos uiginti dies ꝓposita[e] infra quindecim dies post tempus[f] huiusmodi coram nobis vel alio seu alijs deputãdo vel deputandis a nobis si admittenda uidebitur[g] teneantur apud[h] sedem ipsam facere plenaꝫ fidem[i] nisi vl[k] infra eosdem vigiti dies seu predictos quindecim[l] eo casu tm̄: cum ad predictam causam propositã[m] ut predicitur ꝛ admissam probandam concessi fuerint: talia ꝛ tam verisimilia[n] proponi contingeret que in iudicio presidentis[o] electos ipsos ab infrascripta pena merito excusarent: ꝛ propter quod forsitã videretur eidem ad predictam cõparitionē[p] tempus prolixius[q] idulgendū. ¶ Insup etiã eo casu quo ad personalē electorū comparitionem excusandam aliquam iustam causam proponi cõtigerit uel[r] admitti: nisi tunc[s] infra idem tempus[t] iusto impedimento[u] cessante per ꝓcuratorē[x] ad premissa[y] omnia sufficienter instructum: ꝛ nibilomin⁹[z] ipsa causa[ꝛ] cessãte ut premittitur se personaliter presentauerint[ꝯ]: electiones de ipsis factas eoipso viribus vacuantes: ipsos omni iure si quod eis per electionem huiusmodi quesitum esset decernimus esse priuatos[x]. electos vero qui se sine actis iuribus ꝛ munimentis suis ꝛ processus suos contingentib⁹ personaliter vel per procuratoreꝫ ut premittitur[a] presentauerint: ea volumus ex contemptu cõstitutionis huiusmodi eo[b] casu pena pcelli vt pro exhibendis illis alibi quã apud sedē ipsam nisi ex[c] iusta causa non possint dilationem aliam

in penam incidisse: debuit enim uenire ꝛ se presentare ꝛ tali tempore potuit libellum offerre. ff. de adul. miles. §. sexaginta. si enim contrariū dicatur eadem ratione: sequitur q dies festi ꝛ octaue de tali tempore detraherentur. Preterea ex causa in causa electionis procedi potest tempore feriato. ar. s. de fer. c. vl. ubi hoc no. Inno. nec ob. ff. si qs in ius uo. l. ii. ad si. q: nec ibi dr q nõ committat pena: sed q pretor eaꝫ remittere potest si vult. sic ꝛ ĩ hoc casu poterit si uoluerit papa remittere.

a ¶ Executionem. forte per hec verba denotare uoluit electum presentē esse debere vsq̨ ad fineꝫ cause ut per hoc q dicit confirmationem notaret principium: per hoc q dicit prosecutionē medium per id q dicit executionem finem: ꝛ est expressum. j. e. si postquã. §. i. ul forte loquitur cū petitur executio late sententie super confirmatõne a qua appellatuꝫ fuit: ꝛ quia tunc locuꝫ habet constitutio: ut in predicta decre. si postquaꝫ. §. vltimo.

b ¶ Petere. ex quo ãt personaliter venerit ad curiam ſm gar. ꝛ guil. etiam per procuratoreꝫ confirmationem petere poterit sicut ante constitutionem hanc poterat. cum enim hoc expresse reuocatum nõ inuenitur antiquo iuri stabitur: vñ notabiliter posuit personaliter prope verbum comparere: ꝛ nõ ꝓpe verbuꝫ petere. Nec obstat q aduerbium personaliter intelligatur repetitum: quia p subauditiones ꝛ repetitiões tacitas iura reuocãda nõ sunt sed potius ꝯcordanda. C. de in offi. dõ. l. vna. ꝛ. j. e. cum expediat.

c ¶ Iusta causa. puta infirmitatis: aduersitatis maris: uel hyemis: uel ĩcursus latronum. ff. de excu. tu. l. scire. §. obseruabũt.

d ¶ Contempserint. nõ facias hic differētiam inter ꝯtennere ꝛ negligere: lꝫ alias videatur fieri. xx. di. si decreta. siue enim negligat siue ꝯtemnat punitur. ꝛ ꝓbatur hoc. j. e. §. pe. guil. ꝛ gar.

e ¶ Proposita. si misit nũcium ad ꝓponendum: ꝛ nũcius impedit⁹ fuerit ꝛ de hoc ꝯstet: nõ nocebit ei dũmõ postea non sit negligens ꝛ ꝓbatur hoc. j. e. ver. insuper. ibi iusto impedimēto cessante: ꝛ si infra illos dies papam uel auditorem habere nõ potest: ꝓtestetur hoc ne de negligentia notetur: ꝛ habetur ꝓtestatio pro ꝓpositione. ff. de nau. fe. l. ii. sed solet q̄ri an sufficiat semel ꝓtestari: quod videtur: q: vnica ꝓtestatio currentem ꝑscriptionem temporis interrumpit. j. de ap. si iustus metus. de offi. ordi. pastoralis. C. de anna. exce. l. ut pfectius. ꝛ vnica debiti oblatio vsuras currentes impedit. C. de vsur. si p te. ꝛ vnica solēnis depositio impedit iam currentes: dummõ ꝑcedat oblatio ꝛ ꝯsignatio. C. de vsur. acceptam. Ecõtra videtur: cum instanter appostoli petendi sint. ff. de lib. dimis. l. vna. de ap. ut sup ꝛ paliū ꝛ littere dimissorie. c. di. ꝑsca. lxi. di. eps. ꝛ sollicitus debet esse ad hoc. C. de temp. ap. cum anterioribus. §. in his. Credo ſm gar. ꝛ guil. tutum esse electum pluries ꝓtestari: ne de negligētia arguatur: ꝛ sic doceat se agere voluisse: qõ no. Inno. de ꝑscri. ex trãsmissa. ad hoc. C. de vsur. pupil. l. si. tamen si hora ꝛ loco competentibus papam requisiuit: ꝛ eius copiam habere nõ potuit: ꝛ hoc legitime fuerit ꝓtestatus: sibi tp̄s nõ curret: donec papa copiam sui fecerit: q: talis licet vnica ꝓtestatio cursum temporis impedit. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduuꝫ. ꝟ. dies. ꝛ. ii. q. vi. biduum. ꝛ ar. in. l. ut perfectius. Et si papa electos ad cameram ꝯsueuit admittere: licet in publico nõ faciat copiam sui: hoc corã ostiariis tabellione ꝛ personis que occurrerint ꝓtestetur. j. ꝺ ap. si iust⁹. ꝛ predicta. l. ut pfectius: ꝛ in scriptis ꝓtestetur: ꝛ in auc. de tēp. nõ sol. pe. §. constitutionem. col. vii.

f ¶ Tempus huiusmodi. xx. dierum.

g ¶ Videbitur. quid si dum iudex deliberat an sit admittenda uel nõ labitur tempus: nũquid nocet electo: credo q nõ ſm gar. ꝛ guil. s. de ap. ex insinuatione. ii. q. vi. biduum. C. de temp. ap. auc. si illis.

h ¶ Apud sedem. ergo nõ alibi nisi forte iusta causa suaderet ꝯrium infra eodem versi. electos.

i ¶ Fidem. per testes uel alium legitimum modū probãdi: de resti. spo. cum ad sedē: ꝛ si ex parte electi ꝓbetur iusta cã absentie: ꝛ opponēs vult contrarium dicere bene audietur: ne quis per testes falsos obtineat de testi. presentium: ꝛ quia probare volenti mos gerendus est. ff. de ꝓba. circa. iudex tamen accelerare dꝫ quantum potest: quia hoc est huius constitutionis mens ſm gar. ꝛ guil.

k ¶ Nisi uel. h est ver. ꝛ exceptio ab eo qõ dictū erat q debeant electi psonaliter cõparere: alias cadant a iure suo: ꝛ hoc verum est nisi ꝛc. ꝛ hoc probat lrã infra comparitionem.

l ¶ Quindecim. qui dantur ad probandam causam propositam: sed nunquid iudex datus a papa illos dies poterit abbreuiare uel prolongare: dic q non ſm guil. ꝛ gar. cum sit tempus limitatum a iure: sicut nec dies qui dant ad appellandam. ii. q. vi. anteriorum: ꝛ qui dantur ad in integrum restitutionem petendaꝫ. C. de temp. in inte. resti. l. superuacuam. ꝛ facit de. de in integ. resti. ab ecclesia.

m ¶ Propositam. qui eã proponit debet habere mandatuꝫ alias non uidetur huic constitutioni satisfactum: cum infra dicatur per procuratorem ad premissa ꝛc. si tamē gerens negocium sine mandato excusat: ꝛ admittatur si electus ratum habet infra tēpus infra quod se debuit excusare: credo q sufficit. ff. rem ra. ha. l. pe. ꝛ facit qõ dixi. s. e. q̄ sit.

n ¶ Verisimilia. si auteꝫ ꝓponat causam legitimam quo ad ius: non tamen quo ad factum ꝛ vult probare infra temp⁹ debitum audietur. quia plena ꝓbatio presumptioni preferenda est. ff. de his qui sunt sui. l. filiū ꝛ pone exempluꝫ ſm gar. quia valde potens homo dicit se ab impotente detentum: uel corã iudice impressionem passuꝫ. ff. quod metus causa: non est verisimile.

o ¶ Presidentis. summi pontificis uel alterius ab eo dati.

p ¶ Comparationem. personaliter faciendam.

q ¶ Prolixius. arbitrariū hita tñ ꝯsideratione impedimēti ꝛ q̄litatis negocii.

r ¶ Vel. pro ꝛ.

s ¶ Tunc. s. cum ista causa proponitur admittitur ꝛ probatur.

t ¶ Tempus. infra qõ debuit electus personaliter comparere.

u ¶ Impedimento. ꝛ sic in penam non incidit: si iustum impedimentum aduētum procu. impediuit: ꝛ credo ſm gar. q seruetur illesus ipso iure sine aliquo restitutionis auxilio per hanc litteram. Si autem electus infra tempus nec uenit nec misit: ꝛ aduersarius presens petat pronunciari ipsum in constitutionē hanc incidisse. iudex in hoc casu bene faciet nõ multū accelerando: maxime si sit spes de uicino aduentu. supra de do. ꝛ ꝯtu. cuꝫ dilecti: sed si processerit iudex ꝛ electus veniens probat impedimentum: propter quod nec venire nec mittere potuit: restituitur contra processum. supra de re iudi. cum bertholdus. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte.

x ¶ Procuratorem. spãlis casus: cū als ĩ arduis ĩpedit⁹ nõ cõpellat procuratoreꝫ ꝯstituere. s. de procuratoribus querelã: ubi de hoc. ꝛ. v. q. iii. si egrotans.

y ¶ Premissa omnia. s. proponendum ꝛ ꝓbandum iustam causam absentie ꝛ petendam confirmationem ꝛ prosequendam electioneꝫ. Et sic nota q ꝓponēs causas absentie debet habere mandatum. ut. j. dixi.

z ¶ Nibilominus. i. non ob. q procuratorem misit.

ꝛ ¶ Causa. impedimenti propter quod alias propter quam electus se personaliter presentare non potuit.

ꝯ ¶ Presentauerint. dato sibi post impedimēti cessationē omni tpe: quod a pncipio hac ꝯstitutione dabatur: vnde habebit mensem ad separãdum: ꝛ tp̄s arbitrariū: ꝛ adhuc. xx. dies: ꝛ hoc voluit dicere superior lrã: ut pmittitur. Et quod dico de mense qui datur ad iter: intelligo cū tale fuit impedimētum: quod nõ solum iter sed paramētum etiam impediuit. ſm gar.

x ¶ Priuatos. ꝛ ptineat ꝓuisio ad papam ſm gar. cū mens ꝯditoris fuisse uideatur ex quo negociū esset in curia q papa ꝓuidere deberet alias nõ eēt celeris ecclesiaꝝ expeditio: ex ptãtis plenitudine papa potest facere qõ vult. sꝫ de iure credo ꝯrium: ꝛ dico q si canonici deliquerunt in psonaꝫ uel formã tunc locū hꝫ decre. j. e. q̄q̄. si aūt nõ deliquerint electio reuertit ad eosdē. j. e. si electio nec dicam ꝯriuꝫ in hoc casu cū nõ reperiaꝫ expssum nec p subauditiões sunt iura reuocanda: ut dixi. s. e. §. ĩ glo. ex quo ãt. Si aūt iudex datus a papa ꝓnũciat electus incidisse in hac ꝯstõe: si ꝯstat eum nõ incidisse: uel ē dubiū admitteret ei⁹ appellatio: si aūt ꝯstat eū incidisse nõ admittet: q: a pena legis uel canonis nõ appellat. s. de ap. q: nos. ff. de. ꝟ. sig. si q̄ pena. ſm guil. ꝛ gar. Et si elect⁹ ꝑuat⁹ hac ꝯstõne opponat se alteri electo: ut vn⁹ de capitulo admittēdus vr: q: exclusus ab illa pte vnde liberi admittit ab illa pte vñ legitimi. ff. de suc. edic. l. i. §. qbus qõ intelligo vex ſm gar. si in alio capite satisfactū est ꝯstõni: q: psone instructe misse sunt: ꝑuatus est. n. solū iure sibi q̄sito p electionē. ut dicit hec lrã.

a ¶ Premittitur. s. in casu in quo mittendo excusatur.

b ¶ Eo casu. s. qñ veniunt uel mittunt sine actis.

c ¶ Ex iusta causa. ut quia instrumentum detulit ꝛ misit: ul aliqua de nouo opponunt: ut dixi. s. in glo. ut dispēsatio. que est glo. vlt. s. in proxi. parte.

obtinere. ❡ Ad hec[a] ut diligens inquisitio sup electionibꝰ[b] et eligentibus[c] et electis[d] ac alijs pmissa[e] cõtingentibus plena[f] informatio possit haberi: quam informationẽ p procuratores q ut plurimum constituuntur absentes[g]: et processus ignari cursus causarum nõ sentit de facili puenire[h]: de ipsis electoribꝰ due[i] psone ad minus sup negocio ipso vt de electis pmittit[k] sufficienter instructe: qñ electionẽ cõcordẽ[l] eẽ contigerit: ifra idẽ tps[m] p capitulũ in expensis[n] de bonis ad prelatũ ipiꝰ ecclesie de cuius electiõe agit ptinentibus si sint discreta[o] aliogn[p] de cõmunibus: uel p ipsum capitulum aliunde[q] prouisis si de ipsis discretis uel cõmunibus tũc haberi non possint[r] ad omnia instructi[s] plenarie trãsmittantur[t]. ❡ Si vero[u] in discordia electio vel electiões ipse processerint: tũc due[x] psone ad minus de parte qualibet cum sint plures[y] vel de parte electi: cum electio vna processerit i necessarijs[z] et moderatis expensis electorum quas si electi exhibere contempserint[&]: nisi forsan ipsos facultatum impotentia[?] pro qualitate negocij excusaret: omni iure ipsis ex tali electione quesito priuentur[z]: et quando vnicus[a] est electus: cui aliquis vl' aliqui se opponunt[b]: in expensis ipsorum propriis eo casu tam opponens[c] q opponentes huiusmodi: si duo tantum vel si plures duo[d] ad minus ex ipis opponẽtibꝰ

a ❡ Ad hec. tertia ps: postquã dixit ad qd tenent electi dicit ad qd tenent electores: et dic ad hec. i. preter hec. b ❡ Electionibꝰ. ut si forma decre. q pp fuerit obseruata: et queri dz distincte de quolibet ipsius decre. articulo: de quo in dubium reuocat. c ❡ Eligentibus. utrum excõicati maiori ab homine suspensi: puati a canone: hi eni eligere nõ pñt. s. e. cũ in cũctis. et. c. cũ inter. R. de cõsue. cũ dilectus. cũ si. Idẽ de alijs que circa hoc fuerint i dubium reuocata.

d ❡ Electis. inquiretur circa hoc de his que habes supra eodem cum in cunctis. et. xv. di. vsq3 ad. xlix.

e ❡ Premissa. electiones electores et electos.

f ❡ Plena. per hanc litteram et sequentem dico fm Gar. et guil. q si mittantur canonici: qui tamen non interfuerunt negocio: q non sufficit: cum et infra dicat ex ipsis electoribꝰ etc.

g ❡ Absentes. quod alias esse potest infra de procu. licet.

h ❡ Prouenire: et licet per talem procuratorez posset instructio prouenire: nihilominꝰ ueniunt he persone fm Guil. et facit quod dixi in princi. super verbo periculosis.

i ❡ Due persone. he psone pcuratoriuz ab eligentibus habere debent: uel alias apparere quomodo transmissi sint. arg. s. de here. cum ex iniuncto. et si iste persone nõ uenerint electus vult tñ plenam instructionez facere per alios: sufficit quo ad se. sed non quo ad electores: quia penam incurrent infra eodem. §. ceterũ. Et si persone instructe uenerunt: et ante instructionem cause decesserunt: postquã sciuerit hoc eligentes tenentur alias personas mittere infra tantum tempus quantũ superius est taxatum: alias propter nouum contemptum penã incurrent: lz a pncipio negligentes non fuissent: ad instar eius quod dicitur de electo. s. e. §. prox. versiculo insuper.

k ❡ Premittitur. ergo venient cum actis iuribus et munimentis: ad idem infra. §. proximo.

l ❡ Concordem. licet quidam dicant electionem concordem que a maiori parte capituli facta est tu dic fm Guil. et gar. concordem: quando omnes consentiunt nemine discrepante. Ille enim intellectus est ɔtra significationem uocis: et probatur hoc infra. §. proxi. et infra eodem quorundam.

m ❡ Idem tempus. infra quod electus debet personaliter comparere: et si electꝰ sit remotior q electores: sufficit q persone instructe veniant infra id tẽpus infra quod electus remotior venire debet fm guil. et gar. Si autez electus eẽt propinquior: dico eligentes habere mensem et tempus arbitrariũ: et. xx. dies: ad impossibile enĩ nõ obligatur. infra de regulis iuris nemo: cum suis concor. et verba sunt ciuili modo intelligenda. ff. ad exhi. l. pe. et dico fm guil. et gar. q si in curia ille sit qui est electus vltra montes habebunt persone instructe tempus ad ueniendum: quod haberet electus si eẽt in ecclesia: et curreret a die eis notificati cõsensus exhibiti: tutius tamẽ esset q cum mittunt pro consensu: mitterent etiam personas instructas fm formaz huius decre. tamen licet hoc nõ fecerint nõ incidunt in penam. Qualiter enim artari debent ad prosecutionẽ cause donec sciãt an electus consentiat. Idem dico fm eosdem: q si duo sunt electi: quoruz unus est in curia alter in ecclesia: ille qui est in ecclesia statim post suum consensum exhibitum artatur hoc tempore: cum enim decreta. ista dicat post consensum etc. stabimus textui: nec dicemus q habeat uel possit expectare consensum alterius electi.

n ❡ Expensis. necessariis et moderatis: ut in se. §.

o ❡ Discreta. si autez aliqua sint discreta: aliqua communia: fiant de discretis pertinentibus ad prelatum si sufficiunt: alias quod deest per hanc litterã de cõmunibus suppleatur: sed si de bonis ecclesie plus recipit vnus quam alter: dabit ne tantuz vnus sicut alius: dicas fm gar. q est triplex genus expensar. In expensis que fiunt in causis uel negociis generaliter ad totam ecclesiã pertinentibus: fit contributio fm facultates ut qui plus habet plus soluat: de cẽsi. sopite: et. c. cum instantia sicut et in naui iacture summã pro precio rerũ distribui oportet: et qui plures res saluabit plus conferet. ff. ad. l. rho. de iac. l. i. §. iacture summam. Alie sunt expense pertinentes tantuz ad bona discreta: puta ad dignitatem: tunc de illis bonis discretis fieri debent expense dũmodo sufficiant. in expẽsis vero que ptinent ad bona ɔmunia de cõibus he fieri debẽt: hoc satis probat hec littera fm Gar.

p ❡ Alioquin. i. si bona discreta non sunt.

q ❡ Aliunde. ɔhent mutuum cum manifesta sit in hoc ecclesie vtilitas. x. qõne. ii. precarie. xii. q. iii. quicunq3. uel si id commode fieri non potest a dioc. clericis charitatiuum petunt auxilium: de censi. cum apostolus. §. prohibemus: tractat enim subditorum salus. lxi. di. miramur.

r ❡ Possint. commode. ff. de verbo. sig. nepos.

s ❡ Instructi. instructe dz dicere cum supra dicat persone. gar.

t ❡ Transmittantur. non ergo sufficit eos eligere nisi transmittant. Si ergo electi primo noluit ire: alios eligant et transmittant: illi autem electi qui uenire noluerint: hac pena tanquam culpabiles puniantur. j. §. ceterum: quod enim fit a maiori parte capituli: minor pars sequi tenetur: nisi rationabile quid ostendat: de his que fi. a ma. par. ca. ca. i. vnde venire tenebantur: ad idem. iii. q. i. nulli. vii. q. i. quia frater. xvi. qõe. i. uos autez fratres: et qõ ibi notat.

u ❡ Si uero. quarta ps ponit quid iuris de missione personarum quãdo electõ facta est in discordia. Jo. an.

x ❡ Due persone. comparent. quod est. j. et si iste persone se aduersarios in iudicio constituãt nihilominus instruere possunt: cum et infra dicatur opponẽtes instruunt: nec sunt isti proprie testes: sed instruunt causam cum actis iuribus et munimẽtis: et p hos i struetur papa uel auditor in facti veritate.

y ❡ Plures. electiões: et itelligas siue sint due siue plures dummodo omnes suas prosequantur electiones.

z ❡ Necessariis. que sũt ille quibus nõ factis res peritura erat: uel deterior futura: utiles que meliorem causaz faciunt. deteriorem eẽ non sinunt. ff. de verbo. signi. l. impensa. et dico q conditione ex hac decre. electi nõ tenebuntur ad vtiles: cum de necessariis tm dicatur: sed actione neg. gestoruz bene. ff. de neg. ge. sed an vltro supra de procura. cum pro causa.

& ❡ Contempserint. sed an teneatur offerre. an sufficiat q parat[a] sit soluere dubitatur. et uidetur q teneatur offerre. C. de ɔhen. et commit. stip. magnam. ff. de leg. commis. l. si fundus ad fi. ubi dicitur q offerre tenetur: alias in penaz incidit. et. s. de loc. potuit. ar. contra. ff. quorum legatorum. l. fi. §. i. ubi dicitur q sufficit si paratus sit satisfacere. nec tenetur offerre sed moram petẽti nõ facere. ff. de ope. lib. cum patronus. ff. de dãno infecto. l. iiii. §. hec autez. So. dico fm guil. et gar. per iura vltimo allegata et per decre. de iureiur. breui. et infra de sen. excom. cum medicinalis. §. exemplum et per litteram istam que dicit contempserint. quod sufficit si soluere sit paratus. et contraria loquuntur cum statuta est dies que interpellat.

? ❡ Impotẽtia. et tunc expẽsas dare tenẽtur electores. ubi. n. ius postulatum excusat: incũbit hoc onus postulantibus infra. §. pe. a simili ubi ius excusat electũ incumbat onus expẽsarum electoribus: et satis hoc patet. j. §. prox. ver. uel si psonas. et idẽ dico si electi possunt sz nolunt has expẽsas soluere per preall. ver.

z ❡ Priuẽtur. p sniam: vbi. n. vult decre. hoc q sit canon late snie hñ h exprimit: ita et hic fecissz si hoc voluisset. s. de deci. ad audiẽtiaz.

a ❡ Unicus. si ergo sunt plures electi dico p hanc lraz et p illã. j. §. pri. opponẽtis uel opponẽtiuz cum vnicus ẽ electus: q opponẽtes venire si tenẽtur: ista. n. decre. non cõpellit alios uenire nisi electos postulatos et psonas instructas et opponẽtes cũ vnicus ẽ electus: a verbis ergo nõ recedam: imo verbis edicti deseruiã. ff. de leg. iii. nõ aliter. s. de rescrip. susceptum. et hoc intellexit guil. et gar. de his opponẽtibus qui sunt de electoribus: pro illis. n. veniunt electi et persone instructe: sz si aliqui sint opponẽtes preter electores: puta dioc. clerici. uel alii quorum interest: ipsi venire debent: sz eadẽ ratione qua supra dici posset: q in eis locum non habeat hec decre. sz illa. s. e. statuimus.

b ❡ Opponũt. in formã uel psonam aliquid obiiciẽdo. s. e. c. i.

c ❡ Opponens. dixit guil. et gar. q si archiepiscopus ul' episcopus se opponit personaliter venire non tenetur: quia duruz esset q occasiõe huiꝰ oppositionis suam ecclesiam uel prouinciam derelinquat: et ideo sufficit si procuratorem mittat sufficienter instructum: tanquam iusta et rationabilis causa euz excuset infra. §. proxi. uer. uel si personas. et infra. e. §. pe. ubi non astringit personaliter venire ecclesie alligatum etiam si postulatus fuerit.

d ❡ Duo ad minus. si autem. x. sunt opponentes: et diuersa crimina opponunt: utpote vnus adulterium: alius homicidium: et sic de singulis. sufficit duos mittere sufficienter instructos fm guil. et gar. cum hic littera non distinguat: et sic satisfactum dicemus huic constitutioni: et inconueniens eẽt tot opponẽtes compelli venire: et electum p tot distringi. ff. de exer. ac. per plures: licet sit ar. ɔtra quia si plures de uno crimine accusant: magis idoneus eligitur a pretore: si autem de diuersis omnes venire tenentur: nec admittit vnꝰ p alio. ff. de acc. si plures. C. de accusa. l. q de crimine. Sz illõ q ubi criãliter de crimĩe agit: non põt pcurator interuenire; sed hic agitur ciuiliter et ideo secus. de accu. super his.

in expensis[a] ipsorum opponẽtium plene ut dictum est cuz actis et munimentis instructi[b] compareant[c]: vt per premissas personas vel negociũ plenarie instructi[d]: vel sedes eadem valeat informari[e]: an ecclesiarum utilitate pensata et aliis[f] inspectis circumstantijs super habendis aliquibus probationibus: seu quibuscunq3 aliis sit alibi[g] facienda cõmissio uel equitate suadente partes potius apud sedẽ ipsam in probationibus et aliis sint artãde[h]. ❡ Ceteruz[i] si eligẽtes electiones[k] ipsas concorditer vel in discordia celebratas ifra octo dies[l] postquã cõmode poterũt: electis[m] presentare distulerint: ipos q culpabiles[n] i hoc extiterint: quo ad se a pcessus psecutione totaliter[o] excludentes[p] omnibꝰ beneficijs[q] suis que in ipsa eccl'ia[r] de cuius electione agit obtinent per triennium continuum ex tunc[s] inchoandum volumus eo ipso fore suspensos[t] ad que si infra illud tempus se propria temeritate vel alio[u] quesito colore igesserint illis ipso iure perpetuo[x] sint priuati. ❡ Uel si[y] personas instructas vt premittitur[z] etiam si opponentes vel electi[?] mittere uel venire seu expensas ministrare[?] contẽnant: destinare neglexerint[?] nisi eos[a] capituli vel contradicentiuz[b]

a ❡ Expensis. quas si dare noluerint: et ita nullus venit: tanq culpabiles puniantur. j. §. proxi. ver. vel si personas.

b ❡ Instructi. respicit illud due psone alias istructi. et respicit illõ duo ex opponẽtibꝰ etc. et an illi duo ɔtribuet teneant. dixi. j. e. cũ nõ deceat.

c ❡ Compareãt. infra idẽ tẽpus infra qõ electi venire tenentur: ut intelligatur repetitũ. s. õ ap. secũdo requiris. et si electus obiiciat opponenti q tpa nõ huauit: et opponẽs idẽ obiiciat: electio pmo discutiet tãq de piudiciali. C. õ adul. qñ. s. de or. cog. tuã. pus eni psone opponẽtium discutiẽde sũt. xxiii. di. illud de accu. c. i. et simul õ vtroq3 cognoscere nõ dz. s. de indi. exhibita. fm guil. et gar. dico tñ q iudex excluso cõtradicẽte ex offõ suo cognoscet: vtrũ electꝰ tpa seruauerit. s. e. cum nobis olim. qd si opponẽtes a pncipio nõ uenerũt infra tpa sed post. et se petãt admitti ad ea q de nouo puenerũt: num quid admittent videtur q sic. s. e. ut circa. §. aliogn. s. e. c. i. s. q ma. ac. pos. cũ in tua. Et ne per surreptionẽ etc. s. e. cum dilecti. §. nos uero. Sed dic ɔ per hãc decre. que excludit eũ a totali prosecutione pcessus: et qui ɔ te calũniatus est. nec de illo nec de alio crimine te accusat. ff. de accu. si cui. iii. q. x. si accusatoruz. nõ ob. decre. ut circa. punitur enĩ ibi qui nõ expssit. sed expmere nõ potuit qõ ignorabat. hic aũt punit q ɔtempsit. decre. aũt statuimus. nõ ob. q ibi nõ puatur psecutione pcessus. sz in hoc punit q in eius absẽtia pceditur. veniẽs igit admittet in eo statu in quo cã repietur: dicamus igit hoc per decr. istã spãliter introductũ. nõ ob. decre. cũ dilecti. quia officium iudicis nõ deficiet: ut in predicta decr. cum nobis.

d ❡ Instructi. ita q finiri possit.

e ❡ Informari. qñ nõ est tale quid pbatũ: p qõ negociuz decidi possit.

f ❡ Aliis. circũstantiis. qd enĩ si p istos iformat iudex: q probatiões de facili pñt hẽri i curia. uel nõ nisi cũ magna difficultate. hoc inspecto uel ɔmissionẽ faciet. uel ad pbationẽ faciendã in curia complet. Gar.

g ❡ Alibi. ad quid fiet ista ɔmissio. cum electus et opponẽtes ducere tenentur omnia munimenta: dic illud verũ de pbationibus p instrumẽta faciẽdis sz ista ɔmissio fit taxatione pbationum faciẽdarũ p testes quos ad curiã ducere eẽt difficile: de fideius. ɔstitutꝰ. ii. q. ii. c. ultio. gar. et guil. et idẽ posset intelligi si hẽret pbare p instrumẽta que secum ducere non potuit: puta puilegiũ quod alterius erat nõ suũ: nec illud habet potuit: uel impeditus fuit p aduersariuz quo minus habere posset p similia: ad hoc de fi. instru. ɔtingit. et. c. accepimꝰ de testi. cogẽ. puenit. el pmo guil.

h ❡ Artande. et testes ɔpellendo ad curiam venire. s. de testi. co. c. ii.

i ❡ Ceterum. quinta pars.

k ❡ Electiões. scias fm gar. q hoc quod hic dicitur habet locum nõ solum in electionibus cathedralium ecclesiarum uel regularium: de qbus hic loquitur decre. sed in omnibus aliis electionibus: quia. s. in prin. de cre. nicolaus corroborat quod statuerat grego. cum hac temporis moderatione. Greg. autem de qualibet electione loquitur: sic in qualibz electione locum habebit moderatio.

l ❡ Octo dies. et si exiuerũt cõpetẽti tpe ad presentandũ electionẽ excusabunt pp superuenientez casum: si aũt exiuerunt eo tpe quo venire poterant vtendo duplomate. impedimẽtũ superueniẽs non excusat eos. ff. si quis cau. l. ii. §. si quis tñ. s. e. cum ueteri. fm guil. et gar.

m ❡ Electis. si aũt pñtarent generali pcuratori electi nõ sufficit: q tpalis hẽditas p talẽ non acquiritur. ff. de acqui. hẽ. p procuratorẽ: multominus spũalis: nec matrimoniũ carnale p talẽ contrahitur. j. de procu. c. ult. ff. de ritu. nup. generali: ergo nec spũale: qõ ẽ verũ nisi electus ratum haberet infra tps infra quod sibi debuit pñtari. ff. rem ra. ha. l. pe. Si ãt pñtet pcuratori ad hoc spãli sufficit p eadẽ iura. ad hoc. s. de prebẽ. accedẽs. xxxii. q. ii. honorantur. C. de acqui. pos. l. i. cum si.

n ❡ Qui culpabiles. si hoc ignoret qd erit: vr q nullus incidat i penã: quia sanctius est etc. ff. de pe. absentẽ etc. ar. cõtra: q si plures pcusserint et vnus solus letaliter: et ignoretur quis oẽs de occiso tenent. xxiii. q. ult. c. vlt. ff. ad. l. aqui. Itẽ mela. §. sed si plures. Sol. lapsus tpis probationes culpabiles: nisi contrarium aliqui oñdant: puta de sua diligẽtia vel q miserunt: et missus fuit impeditus uel negligens fm gar. non tñ videtur q negligentia missi excuset eligẽtes. j. e. si cõpromissarius. i. rñso: nisi hic dicas cõtra per hoc verbum culpabiles: non ob. cõtrariuz q cum sunt plures et vnus deliquit et alter nõ: tunc habet locũ lex illa absẽtem. sed cum omnes deliquerũt sed nõ equaliter: tũc hẽant locũ iura pbaciparte inducta: nec enim potest aliquis innocẽs appellari. ut in. l. absentem: fm guil. et gar. hic autem omnes presentare debebãt: nisi ergo probet contrarium dicam omnes in culpa.

o ❡ Totaliter. per hãc lrãm dico q nec electionẽ alterius partis poterunt impugnare: alias non essent totaliter exclusi: ad hoc. j. e. ver. opponentis.

p ❡ Excludentes. et sic exclusi sunt ipso iure: et si cum eis de facto processum est: si postea excipiatur i medio casu: de tali processu se iuuare nõ poterunt: iudex tamẽ ex illo pcessu posset animum informare cum casus sit iste in quo pcedit ex officio suo: ut pluries supra dixi.

q ❡ Beneficiis. non ergo officiis: et merito: pone eni q fuissent omnes culpabiles: quis interim officiaret ecclesiã: et si nollent isti interiz officiare: per priuationem beneficiorum cõpelleret eos eps: si causaz rationabilem non allegent: de cle. nõ resi. inter quattuor. ul' saltez si vult eos ob multitudinẽ sustinere fm guil. et gar. de ipsoruz beneficiis faciet ecclesie deseruiri: ut de cleri. nõ resi. c. pe. et de ap. peruenit. ii. et si hac suspensione durante vacat ecclesia: eligere possunt: alias decr. cuz in cunctis. s. e. ti. non priuassz eos specialiter hac potestate: ad hoc. e. ti. cum vincton. eligi autem non possunt medio tempore in illa saltem ecclesia in qua suspensi sunt fm gar. et guil. supra eodem ti. per inquisitionem.

r ❡ In ipsa ecclia. ñ suspẽsuz a bñficio i una ecclesia: ñ pp h suspẽsuz i altera: ad idẽ. j. e. si ɔpromissariꝰ l fi. et. j. de re. ec. ñ alie. hoc ɔsultissimo. et. j. de offi. or. si canonici: secꝰ i excõicato uel ab offõ suspẽso. iiii. q. v. qsqs. vii. q. i. si qs pñbyter.

s ❡ Extunc. s. post predictos octo dies.

t ❡ Suspẽsos. est ergo canon late snie. sic. s. e. cũ in cũctis. et si eps esset qui uocem hẽret puta in electiõe metropolitani euitat hãc penã: cũ de ipso nõ caueat expresse. j. de sen. ex. q periculosuz. et. j. e. si cõpromissarius. §. huiꝰ. penã aũt superiorẽ nõ euitat. s. totaliter a psecutiõe etc. Et si querat an eps taliter suspẽsos possit absoluere: dicendũ est fm guil. et gar. q nõ. ar. decre. s. e. c. i. ibi nullã etc. et. s. de testi. tam lris. ibi donec nostrã mereant etc. facti. n. qõ in arbitrio est iudicantis: pene vero psecutio etc. ii. q. iiii. §. notandũ. ff. de abol. l. i. §. ii. iam enĩ si diceret ɔxium: illuderet huius canonis pena et silium: qõ icõueniẽs eẽt: ñ ob. decre. nuper. s. de sen. ex. q loquitur in excõicatiõe fm gar. ubi maius uertit periculũ: et iõ facilius remouetur: q nullus vsq3 ad certũ tps excõicat sed donec satisfaciat uel caueat. de uer. sig. ex parte. vñ uere loquẽdo ibi pena nõ remouet: sed quod statuit adimplet. Sed qd dices si electio non fuit pñtata tpe debito: electꝰ post noticiam iter arripuit: fecit expensas postea pñtatur sibi electio: electus reperit eam minus canonicam: nõ vult cõsentire: quero nũquid electores teneantur ei ad expensas quas facturus non fuisset si ipsi debito tempore presentassent. dico q sic fz gar. et guil. alias electo per constitutionem hanc laqueus pararetur: ad hoc. ff. de peri. et commo. rei uen. l. vlt. C. de iudi. sancimus. et. j. de offi. or. si canonici. i. responso. et. §. i.

u ❡ Alio colore. puta q se ingerũt de aliciuꝰ supioris auctoritate uel pone exemplũ. s. e. auaritie: et quod dixi de superiore itelligas qui id non possit ɔcedere.

x ❡ Perpetuo. itelligebat et si nõ fuisset appositũ. ex quo. n. puant ppetuo puati itelligunt. C. de penis huus. l. di. c. i. q dic ut. s. de ɔsti. ex lris. et p hãc lraz ppetuo dico q si eps ipsis puatis ea vellet de nouo ɔferre nõ posset: ad idẽ. s. eo. cũ in cũctis: et. c. lz canon. et. c. auaritie. et melius. j. e. c. cõmissa. §. porro.

y ❡ Uel si. viso qualiter puniant eligẽtes: si electionẽ tpe debito non presentant est videndum qualiter puniuntur eligentes si personas non mittunt instructas et hic assume quod sequitur infra. s. destinare neglexerint.

z ❡ Ut premittitur. in. §. ad hec. et in. §. si uero.

? ❡ Electi. sed ad quid dñt venire persone instructe ex quo non venit nec mittit electus: cum ex eo priuatus sit ipso iure. respondeo ut instruatur papa super toto negocio: et forte possibile est q electus qui non uenit impeditus fuit ad ueniendum et mittendum: et sic nõ est priuatus. s. e. ver. insuper. et super hoc ipso utilis esset instructio et super aliis incurrentibus.

? ❡ Ministrare. et ministrabũt tunc electores q ipsi tenent mittere: et missi suis stipendiis nõ dñt ministrare. x. q. ii. precarie: sed ex quo electi ɔtenũt ministrare expẽsas puati sunt. ad qd ergo veniũt psone instructe: dic ut dixi. s. glo. proxi.

? ❡ Neglexerint. assume hic ɔtra lram et a totali quo ad se. etc. que est infra.

a ❡ Eos. negligentes et opponentes.

b ❡ Cõtradicẽtiuz paucitas. qñõ hoc cũ nõ psit eẽ pauciores q vnus uel duo: q tñ uenire tenentur. s. §. proxi. respõdeo: q nõ sunt alii qui ecclesie deseruiant nisi ɔdicentes qui sunt tã pauci. q si mitterẽt nõ eẽnt q deseruirẽt ecclesie: sed nõne sunt electores: forte oẽs ɔdicunt puta cũ superior puidit: sed illi sunt pauci: uel electores infirmi sũt. uel mortui uel absẽtes sunt: ita q nulli ecclesie deseruiũt pter ɔdicẽtes. et illi sũt pauci. Sz quot dicemꝰ paucos: hoc relinq arbitrio iudicantis si reuocet in dubiũ. alique enĩ ecclesie indigẽt pluribꝰ seruitoribꝰ. alique paucioribus. et sic nõ põt elocutioni expmi. ff. de solu. ratũ. et quia respectiue quedaz

dicuntur pauca ⁊ multa.xlv.di.disciplina.insti.de iur.perso.§.fi.

a ¶ Alia iusta.puta incursus hostiū:infirmitas:nimia paupertas.ad hoc.s. .§.prox.ibi facultatum impotentia.uel est obligatus ecclesie cathedrali.ut episcopus uel archieps:ut.s.dixi guil.⁊ gar.

b ¶ Probabilis.infra tempus iudicis arbitrio taxandum probanda:ex quo h nō determinat̄ f3 guil.⁊ gar. .ff.de iur.deli.l.i.

c ¶ Procuratorem.etiam extraneum qui nō sit de electoribus nec de opponentibus ut declarat sequens littera.ibi dictas p sonas dirigere teneantur.gar.

d ¶ Nihilominus.si uero antequam cessaret impedimentū esset negocium in curia terminatum.non credo q̄ personas dirigere teneantur.cū iam instructioni vlterius non sit loc⁹ ad quid ergo inanibus sumptibus se vexarent.ff.de inoffi.testa.l.i.

e ¶ Priuentur.per sententiā ⁊ priuabit eos papa.uel iudex ab eo datus.⁊ hoc idem facere poterit episcopus proprius qui debet canones obseruare.⁊ a subditis facere obseruari.⁊ sacrorum canonum est minister .xxi.di.§.i.⁊ ideo nō credo s̄m gar.q̄ si in isto triennio se ingesserint.q̄ sint priuati perpetuo.ut supra i alio casu.ex quo repetitum non est:cū sit pena le ⁊ restringendum.iudex tn̄ ex eo poterit eos punire.Sed q̄ritur quare in precedenti casu priuantur ipso iure:⁊ hic per sententiā:dixit gar.hoc ideo:quia papa reputauit eos ampli⁹ deliquisse:⁊ quia hic est iam quasi iudicium:⁊ ibi quasi extraiudiciale:⁊ ideo forte iudex non esset ita paratus ibi ut hic.

paucitas seu alia[a] iusta ⁊ probabilis[b] causa euidenter excuset: i quo casu procuratorem[c] sufficienter instructum mittere: nihilomin⁹[d] cessante causa dictas personas dirigere teneantur: ⁊ a totali quo ad se prosecutione processus: ⁊ a prouētuum beneficiorum que in ecclesia ipsa obtinent per triennium continuum perceptione priuentur[e]: opponentis vel opponentium: cum vnicus est electus contumacia[f] simili pena[g] plectenda[h]: nihilomin⁹[i] tamen in premissis[k] casibus quib⁹ eligentes vel opponentes quo ad se processus prosecutione priuantur[l] electis per hoc in prosecutione sui iuris nullum[m] preiudicium generetur: ¶ Deniq3[n] cum ad postulationem concordem vel discordē procedi contigerit: ⁊ aliqui[o] patiētes in ordinibus vel etate[p] defectū vel his similes[q] postulentur[r] non qui aliis ecclesijs alligati[s] liberum non habeant sine nostra[t] permissione volatum circa quos taliter alligatos nihil de veteris[u] iuris obseruantia immutamus: postulatos[x] huiusmodi ⁊ postulantes eosdem ea moderata[y] districtione perstringimus: vt eo saluo q̄ postulati huiusmodi nec suis postulationibus prestare consensum[z]: nec ut de electis dictum[⁊] est exhibere expensas aliquibus[ꝯ] teneantur: s3 postulantes ipsi concorditer vel discorditer expensas ipsas personis talibus subministrent[ꝫ]: postulatos in veniendo si non dissenserint[a]: ⁊ postulantes in mittendo personas instructas[b]: vt in concordi vel discordi electione per omnia vt supra premittitur[c] moderatio premissa constringat: ⁊ negligentes[d] statuta ibidem similis[e] pena percellat: nec[f] per hoc q̄ de postulatis p celeri[g] ecclesiarū expeditione statuitur: postulationes ipse minus dependere intelligantur a gratia[h] quam antea dependebant. ¶ Porro[i] i singulis casib⁹ supradictis i recuperādis vl' reddēdis[k]

patientibus defectum in etate quo ad eptatus solus papa dispensat.s.e. ti.cum nobis olim.§.fi.quo ad dignitates tene qd hēs.j.de eta.⁊ q̄li.c. vno.quo ad parochiales ecclesias tene qd habes.s.e.licet canon.

q ¶ Similes.ut illegitime nati.s.eo.innotuit.

r ¶ Postulent.intelligas istū.§.indistincte:siue imediate ptineant uel appelletur siue non:qa ex quo nō pōt alius dispensare quo ad hoc immediate dicentur ptinere.itē cū postulant ad regulares ecclesias ⁊ appellatū ē.uel immediate ptinent ecclesie:uel talis est casus in quo non potest alius q̄ papa dispēsare:⁊ quia tūc quo ad hoc immediate pertinere dicentur.

s ¶ Alligati.ut epi archiepi uel similes.quid in alligatis inferiorib⁹ ecclesiis:puta abbatib⁹ exemptis:olī erat dubitatio an tales deberēt eligi ul' postulari:q̄ terminata ē.j.e.si abbatē.s. q̄ debent eligi ⁊ sic nō habet locum iste.§.

t ¶ Nostra.nō ergo loquitur de his q̄ sunt talibus ecclesiis alligati q̄ sufficit alterius licentia.

u ¶ De ueteris.seruēt ergo illi decre.s.e.c.i. Et ex quo postulati in hoc casu nō tenētur ad hoc ius seruandū.propter equalitatem seruādam in iudiciis:dico q̄ nec opponentes uenire tenentur:sed sufficit q̄ seruent ipsū ius antiquū: nam ⁊ etiam priuilegiū vnius partis sepe ad aliā extenditur.C.de fru. ⁊ lit.expen.l.vlt.supra de mu.pe.c.ii.

f ¶ Contumacia.ut quia non venit.cum sunt vnus uel duo.uel quia duos ex se non mittunt cum sunt plures.Sed nonne ex istorū repulsione posset sequi iniquitas.pone enim electum indignum.So.licet isti repellantur:officium iudicis non quiescit:sicut ⁊ vbicunq3 periculum anime vertitur supplet.s.e.cū nobis d excep.exceptionem.⁊ vbi publica ostenditur vtilitas:ut in milite procuratore.C. de procu.l.militem.⁊ de his que constant sibi tanq̄ iudici.de postu.prela.bone .i.vbi de hoc.⁊ supplet ea quibus omissis nō valeret processus:de libel.obla.c. .i.de lit.conte.capitulo vno.cauere etiam debet ne sibi illudatur.ff.de iudici.si pretor.⁊ ne in vanum partes vexentur supra de offi.dele.super questionum.§. porro ad finem.

g ¶ Pena.excluduntur ergo a prosecutione processus:⁊ beneficiis per triēniū priuabuntur.sed isti opponentes quare puniuntur in beneficiis:nōne a sua oppositione sine pena desistere possunt:intellige s̄m gar.⁊ guil.hoc de illis qui in sua oppositione persistunt.⁊ recedunt ab ea eo tempore ⁊ modo quo ab ea recedere nō potuerūt.j.eo.ab eo.s.c.quamuis.⁊.c.statuimus.

h ¶ Plectenda.argue s̄m gar.⁊ guil.q̄ nō est canon late sentētie quo ad hoc ⁊ dixit gar.q̄ isti opponentes per modum denunciationis possunt dicere electionem nullam.ar.supra de accu.veniens.⁊.c.prelatorum.sed per modum oppositionis uel exceptionis nō:q2 a totali prosecutione ⁊c̄.officium tamen iudicis nō cessat.ut pluries dixi.

i ¶ Nihilominus.i.non obstante q̄ illi excluduntur.

k ¶ Premissis.s.cum eligentes excluduntur:q2 electionē non presentauerūt. uel personas instructas non miserunt:⁊ etiam cum opponentes puniuntur.ga hanc decre.nō seruauerūt.Jo.an.

l ¶ Priuantur.supple uel priuari mādantur propter casum precedētem.

m ¶ Nullum preiudicium.⁊ ita extraiudicialis negligentia eligentium non nocet huic electo:sed nūquid processus eligentium habitus cōtra ipsos nocebit electo:vel aliis qui in iudicio nō fuerūt.dic s̄m gar.q̄ electo sciēti p̄iudicabit: ignoranti nō.iii.q.vi.hec quippe.supra de do.⁊ cōtu.cum olim.s.de re iudi.q̄uis: aliis autem quorū interest nō:quia sint electi:sed aliter nocet ⁊ sciētibus ⁊ ignorantibus ut in actione populari dicitur:in qua processus cōtra vnum preiudicat aliis etiam ignorantibus:nisi doceant de collusione:uel de proprio interesse .ff.de accusa.si cui.ff.de iureiu.cum qui.§.in popularibus.

n ¶ Deniq3.sexta pars.⁊ supra plene dixit qualiter debeant se habere eligētes ⁊ electi:⁊ etiam opponentes:modo vult dicere qualiter se debeant habere postulantes ⁊ postulati.Gar.

o ¶ Et aliqui.⁊ pro idest vel proprie.

p ¶ Vel etate.qui patiantur in his defectum collige supra eo.cum in cunctis et capitulo licet canon supra de eta.⁊ quali.preterea cum patientibus autem defectum in ordinibus dispensant episcopi:ut in predicta decre.preterea:⁊ eo.ti.tuā:in eptatibus papa.de offi.le.q̄ trāslationem.de excessi.prela.sicut.vnire.cū

x ¶ Postulatos hmōi.s.patiētes defectū i ordinib⁹ uel etate ul' his siles.

y ¶ Moderata.hoc dixit ob id qd sequitur:ut eo saluo ⁊c̄.

z ¶ Cōsensū.s3 ex quo ꝯsentire non dēt:qn̄ incipiet eis currere tp̄s? R̄n. s̄m guil.⁊ gar.qn̄ deliberauerūt de n̄ dissentiēdo:ul' rn̄derint se n̄ dissentire:vn̄ dixit guil.q̄ eps postulat⁹ ad eccl'iā sic d3 rn̄dere:nec ꝯsentio nec dissentio:s3 i hoc me volūtati dn̄i pape suppono.ad hoc.viii.q.i.in scripturis.qd infra mēsē facere dn̄t.s.e.q̄ sit.Et dico q̄ postulatio d3 p̄ntari postulato.al's q̄liter dliberaret d dissentiēdo ul' n̄ dissentiēdo:⁊ si postulātes negligētes fuerit i p̄ntando:punient̄ ut electores.p l'ra3 q̄ sequitur:⁊ negligētes statuta ibidē similis ⁊c̄.

⁊ ¶ Dcm̄ ē.s.§.si uero:

ꝯ ¶ Aliquibus.ut personis instructis uel aliis.

ꝫ ¶ Subministrēt.eadē distinctione s̄uata q̄ supradicta ē in eligētibus .s.an sit celebrata in ꝯcordia:an in discordia s̄m gar.Jo.an.

a ¶ Non dissenserint.nota medium inter consentire ⁊ dissentire.s.nō dissentire.ꝯcor.j.de reg.iur.is qui tacet.

b ¶ Instructas.⁊ dic f3 guil.⁊ gar.l3 h textus nō exp̄mat:q̄ etiā opponentes tenentur venire.q2 pp parem rōnem habuit pro expresso.ad hoc supra.c.i.⁊.c.ut circa.⁊ eadē est ibi ratio.s.ecclesiarum prouisio.

c ¶ Premittitur.in.§.ad hec.⁊.§.si vero.

d ¶ Negligētes.s.postulātes ⁊ postulatos negligētes i ueniēdo ul' mittēdo.

e ¶ Similis pena.iquātū eē pōt.elect⁹.n.p̄uat⁹ est iure iā sibi acqsito.postulat⁹ āt solū spe gr̄e quā hēbat:⁊ idē dico in eligentibus.

f ¶ Nec p hoc.ne credat aliqs:q̄ quia postulati cogūtur ad veniendum habeant maius ius:hoc hic remouet.

g ¶ Pro celeri.no.hic mentē ⁊ causam huius constitutionis.

g ¶ Gratia.s.illa generali:de qua dicitur.s.de rescri.sedes.⁊.c.nōnulli.⁊ vl.⁊.s.de torne.c.ii.⁊ hoc si postulatio concors fuit uel saltē a duabus partibus facta:in quo casu s̄m quosdam potest peti confirmatio.s. eo.cum monasterium.⁊.c.officii.§.fi.⁊ si talē admiserit superior dicetur facere gratiā:⁊ si nō admiserit facit iniuriā.ff.de aq̄ quoti.⁊ esti.l.i.§.pe. Si aūt nō sit f̄cā in ꝯcordia ul' a duab⁹ ptibus.⁊ ex cā depēdet ex gr̄a spāli.s.ti.pri.postulationē.⁊.c.bonc.s̄m gar.q h p̄secutus fuit quādā materiā ex̄neam de attentatis:quā videbim⁹.j.de appel.non solum.

i ¶ Porro.septiā ps in q̄ q2 supra dixerat electos ⁊ eligētes postulatos ⁊ postulātes teneri ad quasdā expēsas faciendas.dubitaret aliquis vtrū postea possent recuperare ideo addit quod sequitur Gar.

k ¶ Reddendis.nec dabitur conditio ex hoc canone ad repetitionem ipsarum quia nulla h noua obligatio.ff.de condi.ex lege.l.vna.quod enim statutum iam erat hic obseruari precipitur:potius ergo dabitur f3 guil. ⁊ gar.condi.ex decre.ut preterite supra eodem.

a ¶ Eligentium.idest quas fecerunt eligentes in prosecutione electionis ⁊ sic expone sequentia.

b ¶ Judicabit.sed quid est iustum:uel quid iudicat equitas canonū.respondeo s̄m gar.si electio uel postulatio facte sunt in cōcordia possunt eligentes uel postulantes expensas facere de bonis pertinentibus ad prelatū:⁊ si de suo fecerint recuperare possunt factas .s.e.ut preterite.⁊.s.e. .c.§.ad hec.uel iudicis officio:uel ꝯditione predicte decre.⁊ hoc intelligo siue obtineat siue nō siue dignū elegerint siue indignum:dummō ignoranter:sufficiat.n. q̄ nō fuerūt in dolo.ff. de bo.au.iudi.pos.l.p̄tor.§.ii.si autem electō in discordia fuerit celebrata:⁊ maior pars p̄sequatur negocium electionis:dummō vtiliter incipiat prosequi expensas habebit.non tn̄ sufficit q̄ sine dolo vt i casu precedenti:sed est necesse q̄ vtiliter.ff.de neg.gest.sed an vltro. minor autē pars ita demum habebit expensas si obtinet quia apparet q̄ vtiliter cepit iudiciū prosequi Jnno.tamen dixit q̄ cum facta est electio in discordia:illa ps habebit ab ecclesia expēsas:d qua postea fuerit diffinitum per capitulū super hoc conuocatum iterum:hoc tamē quod de expensis dictum est: cū electio facta est in discordia:dicit gar.nō seruari:si enim obtinet electus sibi satisfaciat:de testa.relatum.§.nomine.si vero succumbit nō repetit expēsas: quia suū negocium egit.C.de neg.gest.l.i.⁊ de statu.⁊ ima.l.vlt.Jdem de postulato intelligas per eadem iura:⁊ hoc nō intelligas in casu illi⁹ decre.supra eodem nihil.quia ibi electus administrationem habet.Si aūt aliqs se opponit aut prosequitur ius proprium:puta dicēs se cōtemptum.⁊ tūc nil repetat:quia suum negocium egit.aut egit de iure tangēte ecclesiam dicendo personam nō idoneam.vel formam nō seruatam:⁊ tunc si succumbit nil repetit:quia inutiliter excepisse presumitur.ff.iudi.sol.iam tamen.§.antepenul.si obtinet recuperat a capitulo.ar.s.de procu.cū pro causa.⁊.s.de re.ec.non alie.ad nostram.⁊ sic litis terminus declarat negocium expensarum.arg.ad hoc.C.de iudi.rem nō nouam.victus etiā cōdemnatur victori in expensis:⁊ si non est soluēdo restituitur actio aduersus capitulum.Hec autem vera inter seculares qui proprium hn̄t: si autem sit regularis qui non habet proprium:tūc etiam ad prosecutionem cause expēsas habebit alias cum ipse nihil habeat periret ius suū ⁊ ecclesie.s.de accu.ex parte.⁊.c.pe.de his vide per Ber.Jnno.⁊ host.s. eo.ut preterite.

expensis eligentium[a] electorum postulantium ⁊ etiam postulati illud seruari decernimus: quod iustum fuerit seu equitas canonum iudicabit[b]. ¶ Dem.

¶ Glosa p̄ma diuidit ⁊ summat totum textum vide eam. Do.

Fundamēta militātis ecclesie in montibus sanctis prophetarememorās p montes apostolos ⁊ predicatores patenter insinuat: quibus tota huiusmodi edificij fabrica confidenter innititur[d]: q firme bases[e] ecclesie super fundamēto: preter quod nemo aliud ponere[f] potest: quod est christus iesus: veluti summo angulari lapide solidantur: ut veritas que antea[g] legis ⁊ prophetarum preconio[h] vehebatur[i] per apostolicā tubā[k] i salutem vniuersitatis exiret: sicut scriptum est[l]: in omnem terram exiuit sonus eorū: ⁊ in fines orbis terre uerba eoꝝ. Huius autem mūeris[m] sacramentū ita dn̄s ad omniū apostolorū voluit officium pertinere: ut in beato petro apostolorū omnium summo[n] principaliter collocaret: ut ab ipso quasi quodam capite dona sua velut in corpus omne diffunderet: hunc[o] enim in consortium indiuidue vnitatis[p] assūptum id quod ipse erat[q] dominus uoluit nominari dicēdo[r] tu es petrus: ⁊ super hanc petram[s] edificabo ecclesiam meam: ut eterni templi structura deo edificante constructa mirabili munere gratia dei in petri consisteret firmitate: cui[t] saluatoris nostri miranda[u] prouisio beatum paulum in apostolatu gentium per dexteras[x] societatis adiunxit: isti[y] sunt per quos euangelium rome resplenduit[z]: isti sunt eius patres veriq3 pastores: isti sūt q una[⁊] die pro merito: vno loco[ꝯ] pro gloria sub vno persecutore[ꝫ] pro parili[a] virtute compassi vrbem ipsam glorioso cruore martirii xp̄o domino consecrarunt[b]: isti sunt qui illam[c] in hanc gloriam p̄uexerunt: ut sit gens[d] sancta: populus electus ciuitas sacerdotalis ⁊ regia: per sacram beati petri sedem caput totius orbis effecta. ¶ Ne āt ipsa mater[e] ecclesia in congregatione ⁊ pastura fidelium temporalibus careret auxilijs: qui poti⁹ ipsis adiuta

Fundamenta. ¶ Decre.hanc que localis est in quattuor partes diuido quarum prima durat vsq3 ad.§.proinde.s̄a vsq3 ad.§. q̄ si secus.tertia vsq3 ad.§.ut autem.quarta vsq3 ad fi.Jn prima autē parte ponitur constitutionis causa ⁊ origo.in secunda ponitur ꝯstitutio. in tertia pena transgressorum.in quarta quedam constitutionis moderatio.Quarū prima subdiuiditur in alias quattuor partes prima durat vsq3 ad.§.ne aūt.secūda vsq3 ad.§.decet.tertia vsq3 ad.§.digne.quarta vsq3 ad fi.ipsius partis.Jn prima autem particula dicit Nicolaus et probat auctoritate psal.nostram militantem ecclesiam fundatam eē super apostolos ⁊ predicatores:quorum fundamētū ⁊ solidatio est in xp̄o iesu:horum autem precipuus fuit beatus petrus.cui superna dei prouisio beatum paulum adiunxit:qui duo sub vno persecutore eodem die et loco ciuitatem romanam suo glorioso cruore martyrii xp̄o dn̄o cōsecrarūt.Secūdo dicit ipsam ecclesiam diuino miraculo temporalibus adiutam auxilius dum scilicet constantinus imperator ipsi ecclesie in persona beati siluestri quarto die sui baptismatis donauit ciuitatem romanā:vt ibi collocata petri sedes gauderet plenaria libertate.Tertio dicit decens esse omnem materiam ⁊ modum tolli.per quos metus vel terror aliqs iminere possit ipsi pontifici romano vel suis fratribus in consiliis sibi exhibendis ⁊ aliis negociis romane ecclesie que imminent pro tempore faciendi ⁊ in creatione pontificis ⁊ in promotione cardinalium cū occurrerent.Quarto dirigens mentem suam ad vrbem ad memoriam reducit multa discrimina:magnaq3 pericula que sustinuit vniuersalis ecclesia p̄pter peregrina regimina:⁊ senatores incognitos qui prefuerunt ipsi ciuitati romane ⁊ maxime tempore corradini.in secunda parte principali volens circa futura pericula exhibere salubre remediū:statuit q̄ nullus imperator:rex:princeps:marchio:dux:comes aut baro.uel aliquis alius qui sit notabilis preeminētie dignitatis:potestatis:ul' excellentie:frater filius:uel nepos ipsorū:possit assumi ad tempus uel in perpetuum in senatorē uel rectorem vrbis rome:quocunq3 nomine vocetur ipsa rectoria.item nullus alius preter predictos assumi possit ad ipsius ciuitatis regimen vltra annum hec vera nisi specialis interueniret ap.se.licētia per ipsius sedis litteras exprimenda.Tertio contrafacientibus penā imponens statuit:q̄ nominantes eligentes:uel assumentes:nominati:uel electi:ul' assumpti:si consenserint:⁊ eis obediētes dantes auxilium:consiliū:uel fauorem:ipso facto sint excommunicati:⁊ ipsi assumpti:uel electi ex quo consenserint uel se de regimine intromiserint:sint cum suis posteris in perpetuū priuati omnibus feudis:priuilegiis:immunitatibus:ul' gratiis:⁊ honoribus:que a romana uel aliis habēt ecclesiis:⁊ hi ad quos illa pertinent de ipsis disponendi liberam habeāt facultatē.item statuta precepta sententie ꝯtractus:⁊ omnia q̄ fecerint tanq̄ senatores uel rectores urbis irrita decernit et vacua:iudices ⁊ tabelliones q patrocinantur talibus uel instrumenta ꝯscribunt:iudicat⁹ ⁊ tabellionatus p̄uat officiis: precipit etiam q̄ a supradicta excommunicationis sententia predicti non possint absolui sine licentia domini pape spāli.Quarto dicit q̄ romani origine uel ibi incole ad vnum annū uel tempus breuius bene possunt in senatores romanos assumi:licet supradictorum fratres sint filii nepotes aut sub comitatus uel baronie nomine extra territorium vrbis iurisditionem perpetuam uel temporalē obtineant:dummodo nō sint tante preeminentie uel potentatus q̄ cum personis supra prohibitis merito debeant numerari.Jo.an.

c ¶ Propheta.dauid psal.lxxxvi.qui incipit fundamenta.

d ¶ Innitit̄.ē.n.p̄cipu⁹ in eccl'ia p̄dicatox ⁊ doc.ordo.de h'.cum ex iniuncto.

e ¶ Bases.i.columne:⁊ dici solent columne ex petra durissima.

f ¶ Ponere pōt.i.ad corith.iii.i.q.i.cū paulus.de p̄iby.nō bap.veniens.

g ¶ Antea.in ueteri testamento. h ¶ Preconio.xliiii.di.sit rector.

i ¶ Vehebatur.i.quasi vehiculo ducebatur ⁊ trāsfundebatur in orbem.

k ¶ Tubā.isa.lvii.Clama ne cesses:q̄si tuba exalta uocē tuā.xliii.sit rector.io. an. l ¶ Scriptum est psal.xlvi.celi enarrant gloriam dei.

m ¶ Muneris.predicandi.

n ¶ Sūmo.admistratiōe.lxxx.di.in illis.i fi.ibi inter ap'los nō fuit par istitutio s3 vnus p̄fuit oībus nō āt meritis:nec obstet ifra:ubi dicit pro parili virtute ⁊c̄. .ii.q.vii.paulus ⁊.xxi.di.i nouo. o ¶ Hūc.beatum petrum.

p ¶ Unitatis.ipi xp̄o p vnionē charitatis ⁊ gr̄e.s.d sum.tri.dānam⁹.de cō.di. .ii.in xp̄o p̄s.⁊ no.q2 vnitatē in militāti ecclesia eē voluit.dn̄ sup vnū fundauit .xxiiii.q.i.loquitur.scismatici aūt conātur hāc scindere.j.de scis.c.vno.

q ¶ Jpse erat.s.petrus.iuxta id.petra autem erat christus.

r ¶ Dicēdo.matthe.xvi.⁊.xxiiii.q.i.loquitur.xxi.di.in nouo.

s ¶ Petrā.a soliditate fidei sic dcūs.l.di.fidelior. t ¶ Cui.petro.

u ¶ Mirāda.ut in proe.huius li.⁊.j.de reli.c.i.

x ¶ Dexteras.per dexterā pign⁹pacis ⁊ testis fidei solet dari:alias dicit̄ man⁹ dextera:quasi dans ex:vn̄ illa manu solēt porrigi dona.

y ¶ Jsti.s.petrus ⁊ paulus.

z ¶ Resplēduit.sed p euāgelistas clarit.j.de reliqui.⁊ ve.sane.c.i.Jo.an.

⁊ ¶ Una die.ut ad christum pariter peruenirēt.

ꝯ ¶ Uno loco.ne alteri roma deesset.

ꝫ ¶ Uno p̄secutore.ut eq̄lis crudelitas vtrūq3 p̄strīgeret.ii.q.vii.beati.ubi sūt h verba:⁊ dic p̄secutore.s.cesare nerone.xxi.di.quāuis ⁊ adde h qd ibi nota.

a ¶ Parili.⁊ sic petrus paulo virtute n̄ p̄fuit.ut.s.dixi.⁊ dic.p parili virtute.s. vt perēnē virtutē ⁊ ꝯstātiā ꝯ p̄secutionē in passione videātur habuisse.

b ¶ Consecrarūt.j.de reli.gloriosus.xxi.di.q̄uis.xxii.di.c.ii.

c ¶ Jllam ciuitatem romanam.

d ¶ Gens sancta.dic sancta apostolorum affectu.Jo.an.

e ¶ Mater.ii.q.vi.ad romanam.de priuil.antiqua.⁊.j.de penis felicis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Incrementis.xxii.questione.v.prodest.
b ¶ Monarche.i.principis. c ¶ A deo.qui omnia que fiunt aut iusto iudicio facit:aut permissu suo ita fieri sinit.xxvi.q.v.nec mirum.
d ¶ Curata.medicum enim se uocat.luce.v.capitulo.sed nō sanis:sed male habentibus oportunum.de pe.di.iii.adhuc perfidi instant.Jo.an.
e ¶ Firmitatē.iuxta illud pauli.ii.ad corinthi.xi.Cum infirmor:tunc fortior sum.supra de renuncia.nisi cum pridem.§.alia.plerunqȝ enim infirmitas corporis fortitudinē cordis augmentat:ut ibi.Et dic firmitatem per auxilia temporalium.ut supra patet.
f ¶ Satrapis.idest sapientib⁹ vnde solebant vocari satrape prefecti persarum ⁊ ipsorum principes.
g ¶ Optimatibus.quasi melioribus ⁊ ditioribus de populo:vn̄ opes diuitie dicuntur.
h ¶ Pragmaticum.pragma idem est quod causa.
i ¶ Monarchiaȝ.monarchia dicitur a monos quod ē vnus uel singularis:⁊ archos quod est princeps uel principatus:q̄si vnus ⁊ singularis principatus.
k ¶ Declararet.habes pleni⁹ in illa palea.xcvi.distinctione constantinus.
l ¶ Arbitrans.ꝯstantinus.
m ¶ Ubi.rome.s.
n ¶ Celestis.xi.questione.iii.iulianus.in fine.alibi vocatur rex.ut in proe.decre.
o ¶ Illic.rome.
p ¶ Terren⁹.quia de terrestribus ⁊ singularibus tantuȝ habet disponere.xcvi.dist.bn̄ quidem.s.de consti.ecclesia.
q ¶ Plena.s.supra de spon.cum locum.
r ¶ Homini.⁊ in hac pte papa nō est homo:sed dei vicarius:ut infra sequitur.xxxiii.questione.ii.quos deus.expressius.s.de transla.quanto.
s ¶ Decet.nota inspiciendum quid deceat:sic.s.de uo.⁊ uo.redem.magne.circa prin.j.de immu.ec.decet.⁊.j.e.cum nō deceat.
t ¶ Fratres suos.nota ꝙ quādo papa permixtim de cardinalibus loquit vocat eos fratres ut hic.⁊.j.de offi.leg.c.i.cum si.sed cum specialiter episcopos cardinales vocat fratres:reliquos filios supra de testi.licet.ui.cum si.
u ¶ Ipsi⁹.s.romāi pontificis.
x ¶ Uacillare.ut.xxxv.qōe.ix.apostolice.⁊.c.sententiaȝ.s.de priuile.ex ore.in prin.
y ¶ Contingeret.quia non cōpellit.habet enī in se celestis et terreni iperii iura.xxii.di.c.i.
z ¶ Eorum.cardinalium.
⁊ ¶ Uicarii dei.s.e.ti.ubi periculum.§.ceterū.ut ec.bene.ut nr̄uȝ de trāsla.quāto.cū si.
ꝯ ¶ Electio.facienda:quod est.j.⁊ eo modo quo dicitur.s.e.vbi periculum.Joan.an.
ꝫ ¶ Regimine.seculari ut pater per sequentia.
a ¶ Obdurit.quasi de mente subducit.
b ¶ Obliuio.que quādoqȝ fallit.xxiii.di.preterea.

spūalibus semꝑ ꝓficeret incrementis[a] nō absqȝ miraculo factū esse cōcipit:ut occasionaliter constantini monarche[b] a deo[c] ꝓuisa:sȝ curata[d] baptismalibus fomētis ifirmitas quādā quasi adiiceret ipsi eccl'ie firmitatem[e]:q q̄rto die sui baptismatis una cū oībus satrapis[f] ⁊ uniuerso senatu optimatib⁹[g] ēt ⁊ cuncto populo in ꝑsona beati siluestri sibi romanā cōcedendo urbē reliquēs ab eo ⁊ successorib⁹ ei⁹ ꝑ pragmaticuȝ[h] cōstitutū disponēdā esse: decernens in ip̄a urbe utrinsqȝ ptātis monarchiā[i] romanis pōtificib⁹ declararet[k]:nō iustū arbitrās[l] ut vbi[m] sacerdotii p̄ncipatū ⁊ xp̄iane religionis caput imperator celestis[n] istituit:illic[o] iperator terren⁹[p] hēat potestateȝ:qn magis ipsa petri sedes in romano iā ꝓp̄o solio collocata libertate plena[q] in suis agendis per oīa potiref:nec ulli subesset homini[r] que ore diuino cunctis dinoscitur eē p̄lata. ¶ Decet[s] nāqȝ ip̄o romano pōtifici ꝑ fratres suos[t] sacrosancte romane eccl'ie cardinales q sibi in executione officii sacerdotalis coadiutores assistūt:libera prouenire ꝯcilia: decet ipsi⁹[u] nullo mō uacillare[x] iudicia:ut fratres ipsos nullus secularis potestatis met⁹ exterreat: nullus temporalis fauor absorbeat null⁹ eis terror imineat: nihil eos a veri ꝯcilii soliditate remoueat qn cū ꝑ ip̄m romanū pontificē in qbuscūqȝ negociis ꝯtingeret[y] eorū[z] peti ꝯsilia in ꝯsulendo: ꝑ oīa liberi eidem romano pontifici in oīb⁹ que ꝓ tpe iminent libere cōsulāt ⁊ assistāt:ipsaqȝ romani pontificis vicarii[⁊] dei q̄ suis temporibus occurrerit electio[ꝯ]:⁊ eorundeȝ cardinalium cū expedierit faciēda ꝓmotio:in oī libertate procedant. ¶ Digne itaqȝ ad urbē ip̄am eiusqȝ regimē aciē nr̄e ꝯsideratiōis extendimus:ut felici ducta regimie[ꝫ] ꝑseruef a noxiis:⁊ optatis semper ꝓficiat icremētis. ¶ Nūquid obdurit[a] obliuio[b] q̄ vrbi q̄ icolis nota dispendia itulerūt hactenus ꝑegrina[c] regimina.nūqd nō hec destructio meniū[d]: deformatio ꝓueniēs ex ruinis[e] luce clarius manifestāt: nūqd nō hec[f] fideliū ꝯtracta deposita[g] nūqd nō hec ipsa ueneranda dei templa ꝑsidentis manu sacrilega diebus nostris nefarie violata ꝓclamāt:qd plura.nōne ipsius vrbis retro actis tēporibus incorrupta cōstātia sub regentis eo tempore nefādo subuersa regimine ipsā urbē speculū[h] fidei tāta respsit infamia:ut a matre sua romana ecclesia filia predilecta deuiare compulsa:quōdā corradinuȝ:q de venenoso radice federici quōdam romani iperatoris colubri tortuosi iusto ipsius ecclesie iudicio reprobati[i] prodiisse uidebaf in regulū: quiqȝ ad exterminiū romane matris ecclesie manifestis indiciis vna cum suis fautoribus aspirabat:⁊ in contēptu dei ⁊ sue matris ac ip̄ius vrbis obprobriū patēter recipet:receptoqȝ faueret:cōstituēs[k] se ꝑ hec tam patētis hostis sue matris eccl'ie filiam adiutricē:hoc ipsi rome prestiterūt senatores icogniti:hoc p̄sideȝ iprouisi:ut gloriosa ciuitas redderef igloria:sua stabilitas vocaref instabilis:sueqȝ constātie ātiquata soliditas linguis hoīuȝ uocaretur[l] infirma. ¶ Proinde officij nostri debituȝ[l] circa huiusmodi tā ꝑiculosos[m] euentus ad liberam moderaminis erigētes tāte submersiōis occasiones ita salubris remedii[n] appositiōe p̄cidimus:ne illorū qui ipsaȝ rēpublicā laudabiliter hacten⁹ gubernauerūt: videamur gloriaȝ suggillare: vel merita quē illiȝ apō infallibilē[o] ⁊ scientē[p] oīa retributorē de iam perlatis quesita laboribus salua persistant: vt ergo circa regimē ipsū talis adhibeaf in oib⁹ cū discretione solertia : per quam ipsi romane eccl'ie plena libertas q̄ in oibus ⁊ per oīa sibi debef optata ꝓueniat:uitētur iā experta pericula:⁊ romanus populus ab opp̄ mētiū protectus incursib⁹ sedeat:secūdo quiescat in pulchritudinem pacis:in tabernaculis fiducie: ⁊ tēporaliū rege opulēta: de fratrum nostrorū ꝯsilio hac irrefragabili ⁊ in ꝑpetuum valitura ꝯstitutiōe sancimus: vt qn̄cūqȝ ⁊ quotiēscūqȝ[q] senatoris electio vel alterius quocūqȝ noie[r] cēseaf:qui quocūqȝ mō vl' quocūqȝ titulo ipsius vrbis debeat preesse regimini:in posterū iminebit:nulluȝ iperator seu rex romanorū:aut alius[s] impator vl' rex p̄nceps[t] : marchio[u]: dux:comes aut baro: vel quicunqȝ alterius notabilis prebeminentie:potentie:seu potestatis:excellētie: vl' dignitatis existat:frater filius uel nepos eorum ad tempus vel in ꝑpetuū[x]: seu qui uis alius ultra annale spaciuȝ quouis modo colore vel cā ꝑ se uel aliam personam quomodolibet submittendaȝ i senatoreȝ:capitaneum patriciū:aut rectorē:uel ad eiusdeȝ vrbis regimē seu officiuȝ noietur eligaf seu al's etiā assumaf absqȝ licētia sedis apostolice sp̄āli:ꝑ ip̄ius sedis lr̄as[y] concessioneȝ licentie huiusmodi sp̄āliter exprimentes[a].

¶ Nō si secus fcm̄ fuerit:noiatōeȝ electionē ⁊ assūptionē huiusmodi decernimus esse nullas: ac carere oī robore firmitatis:⁊ nō solū nominatores electores ⁊ assūptores uerū ēt nominati electi ⁊ assūpti si huiusmodi noiatiōi electiōi seu assumptioni ꝯsenserint:aut se ō ip̄is quolibet modo intromiserit:itēdētes[b] ⁊ obediētes eisdē:⁊ in hoc oēȝ dātes ip̄is noiatoribus:electorib⁹: assumptoribus:aut noiatis:electiȝ vel assumptis auxilium consilium uel fauorē publice vel occulte:cuiuscūqȝ dignitatis[c] vel preeminentie cōditionis aut stat⁹ extiterit:eoip̄o sniaȝ excōicatiōis icurrāt[d]:ac nihil ominus ip̄os noiatos electos seu assūptos si ꝯ ꝯstitutōeȝ p̄ntē p̄dcis nominatiōi electiōi vel assūptioni cōsenserit:aut se quoquomō illis i gesserint:⁊ coȝ posteros i ꝑpetuū oīb⁹ feudis p̄uilegijs libertatibus imunitatib⁹ gratijs ⁊ honorib⁹ q̄ a predicta seu alijs tenent ecclesijs cēsemus esse p̄uatos: ita ꝙ illi ad quos eoȝ collatō ꝯcessio seu dispositio ꝑtinet resumēdi ea aut retinendi:concedēdi seu conferendi alijs seu de ipsis etiam disponendi ꝓut ad eos ꝑtinet liberā[e] habeāt potestatem:⁊ ne taliter nominati electi vel assumpti de sua pertinacia vel cōtēptu valeant gloriari[f]: nos quelibet mādata precepta ordinatōes ⁊ statuta q̄ fecerit:oēsqȝ sententias quas tulerint:⁊ quicqd penitus in cōtractibus ⁊ obligatiōibus seu qbuscūqȝ alijs vrbis nomine: vl' tā quam senatores capitanei patricij aut rectores vel officiales ip̄i⁹ egerint: irrita prorsus ex nunc ⁊ vacua nūciamus. Judices[g] vero ⁊ tabelliones q super his aut eorū aliquib⁹ cōtra ꝑsentis cōstitutiōis edictū patrocinari uel instrumēta cōficere forte ꝑsumpserint: iudicatus ⁊ tabellionatus officijs se nouerint eē p̄uatos: ꝯtēptores quoqȝ seu uiolatores premissorum uel aliquorum vel alicuius eorū ab huiusmodi excōicatiōis sētētia preterquam in mortis[h] articulo absolui nō possint:nisi ꝑ romanū pōtificē: vel de ip̄ius petita ⁊ obtēta licētia speciali:nō obstātib⁹ aliqb⁹ p̄uilegijs indulgentijs ꝯcessionib⁹ cōstitutionibus cōsuetudinibus ⁊ statutis quacūqȝ firmitate vallatis: que in premissis omnib⁹ nolumus aliquib⁹ vel alicui suffragari : sed omnia quo ad illa decernimus non tenere. ¶ Ut autem ciues romanoruȝ qui ex ipsa vrbe naturalem duxisse noscuntur originem: aut quiuis alii qui in ipsa eiusue territorio nō aduene sed continui habitatores extiterant:quo ad honores ipsius vrbis aut regimen gratiosis functionibus potiantur[i]: non intendimus ꝙ presens constitutio tales excludat[k]: quin ad vnum annum dūtaxat vel ad aliud tempus breuius nominati ad ipsius regimen ⁊ officium eligi valeant ac assumi : etiam si predictorum principum ⁊ aliorum fratres filii vel nepotes existant : aut etiam si extra vrbem : ⁊ ipsius territorium sub nomine comitatus baronie seu cuiuscunqȝ alterius tituli in hominibus vel locis aliquibus iurisditionem seu potestatem aliquam temporalem vel perpetuam obtinerent : dummodo predicta iurisditio vel potestas extra vurbem ⁊ territorium prefata consistens: non tante preeminentie vel notabilis potentatus existat: ꝙ eam obtinentes eius occasione vel causa cū aliis exclusis a dicto vrbis regimine : vt premittitur presentis constitutionis oraculo rationabiliter i cludantur.

Bonifacius octauus.

¶ Canonicis cathedralis ecclesie ipso iure vel per sententiam preter quā in casu negligētie eligendi potestate p̄uatis ad papam ius deuoluitur eligendi in inferioribus ecclesiis semper ad proximum superiorem deuoluitur.hoc dicit.

Quamquam[l] in casu negligētie sit statutum a iure[m] vt ecclesia cathedrali[n] vacante si ꝑ cos ad quos spectat[o] non fuerit electio de prelato infra tempus debitum[p] celebrata : eligendi potestas ad superiorem proximum deuoluatur : hoc tamen non est ad casum alium[q] extendendum igitur si electores in huiusmodi ecclesia vel ipso iure cum eligunt[r] scienter[s] indignum[t] uel per sententiam cum formam traditam in generali[u] concilio non obseruant eligendi potestate priuentur:non ad dictum[x] superiorem:sed ad romanum pōtificem potestas eadeȝ[y] deuoluetur[z].

c ¶ Peregrina.probibita.iii.q.vi.peregrina.⁊.c.se.
d ¶ Menium.idest edificiorum:⁊ proprie dicuntur menia edificia murorum ciuitatis:dicta ab eo ꝙ ciuitatem muniant:⁊ interdum abusiue dicuntur omnia publica edificia ciuitatum:⁊ interdum priuata:a menio menis.i.edificio edificas.
e ¶ Ex ruinis.hoc maxime fuit tempore brancaleōis de andulo ciuis boñ.qui ciuitatem romanaȝ multis ruinis reddidit dformē
f ¶ Nō hec.ꝓclamant:quod est infra.
g ¶ Deposita.ferūtur hec fuisse tempore henrici fratris regis castelle.
h ¶ Speculum.ciuitas romana.xix.distinctione.n.vero filia ꝑelecta.
i ¶ Reprobati.infra de re iudi.ad apostolice.
k ¶ Constituens.ipsa ciuitas romana.
l ¶ Debitum.infra de offi.dele.c.i.
m ¶ Periculosos.xxiii.distinctione in nomine domini ⁊ supra eodē titulo ubi periculum.
n ¶ Remedii.hui⁹ noui.Joan.an.
o ¶ Infallibileȝ.de cō.di.ii.panem.
p ¶ Scientem omnia.xxxii.distinctione.erubescant.xxiii.questione.ii.deus quando.
q ¶ Quotienscūqȝ.positū ne quis crederet solum in prima electione senatoris hanc constitutionem locum habere.
r ¶ Nomine.supra eodem auaritie.xiii.q.iii.pleriqȝ.s.ō symo.ea q̄.
s ¶ Alius imperator.puta grecorum.io.an.
t ¶ Princeps.q̄si primum locum capiens:⁊ pōt esse dignitatis ⁊ ordinis hoc nomen.
u ¶ Marchio.i li.feu.ti.q dicaf dux marchio: comes: capitaneus:uel ualuassor.hēs ad lfam h uerba:q a p̄ncipe de ducatu aliquo īuestit⁹ē dux solito more vocaf: q ꝟo de marchia:marchio.Df aūt marchia q; cara.i.collecta ⁊ iuxta mare plerūqȝ sit posita.q ꝟo de cōitatu aliquo iuestit⁹ē comes appellaf.q uero a p̄ncipe ul' ptāte aliq̄ ō plebe aliq̄ ul plebis pte fuerit iuestit⁹ is capitane⁹ appellaf q ꝓprie maior ualuassor olī dicebaf:q ꝟo a capitaneis antiqt⁹ feudū tenent ualuassores sunt:q a valuassoribus valuassini .i. minores ualuassores appellanf.
x ¶ Perpetuū.i.ut ad hr̄des transeat.ul'.i.donec uixerit:ad idē.s.e.li.de rescriptis:si gratiose.⁊.ff.pro so.l.i.
y ¶ Lras.nota casuȝ in quo scriptura reqrif:alios nota.j.de censi.romana.§.postquam.

a ¶ Exprimentes.sic.j.de tempo.or.c.i.⁊ de ap.cordi.infra.de sen.ex.cum medicinalis.
b ¶ Intendentes.idē verbū supra eodē ubi periculū.§.ceteꝝ.⁊.§.sequē.
c ¶ Dignitatis.etiam si episcopi fuerint:nec obstat infra de sen.ex.quia periculosum que in sen.ex.non loquitur.
d ¶ Incurrāt.⁊ absoluentur a solo papa.j.e.§.ꝯtemptores.io.an.
e ¶ Liberam.etiam illis non uocatis.j.de ꝑben.lȝ episcopus.⁊ hoc intellige saluo eo qō dicitur infra de presrip.c.ii.Jo.an.
f ¶ Gloriari.de postula.c.i.
g ¶ Judices.i.aduocati.⁊ loquitur ad moduȝ vulgariū per id qō dic infra patrocinari:uel ꝓprie ponitur.
h ¶ Mortis.iste casus semp excipitur:sic.xvii.q.iiii.si qs suadente ⁊.s.de offi.or.pastoralis.ii.responso.
i ¶ Potiantur.olim ēt romani sp̄ālia habebāt p̄uilegia.unde paulus aduersus iniuriosos se romanum ciuem testabatur.x.di.si in adiutorium.
k ¶ Excludat.sicut ꝯ ciuis roman⁹ senator ipius ciuitatis esse pōt:sic ⁊ pretor.C.de off.preto.l.ii.alias nō pōt qs presidere uel assidere in ꝓuincia uel ciuitate sua sine principis licētia.C.de cri.sacri.l.ulti.ff.ex qui.ca.maio.l.hi qui.⁊.l.sequēti.⁊.C.de offi.asse.l.in ꝯsiliariis.

Quamquam.
¶ Diuiditur in duas ptes p̄ncipales ꝑmo loqf eccl'iis episcopalibus.Secūda ibi secus de iferioribus.do.
l ¶ Quāquaȝ.emanauit ad declarationē eoꝝ que no.hex.s.e.bone.i.in vltima glo.⁊ moderni.s.e.cū i cūctis.⁊.c.ne ꝑ defectu.ut.s.clarius dicā.Et p̄mū dictū hui⁹ decre.fuit sūptū ex decre.alex.dilecti.i fi.ō qua facta fuit mētio supra.e.quamuis.
m ¶ A iure.supra eo.ne pro defectu.
n ¶ Cathedrali.⁊ ideȝ in hoc casu statutū ē de regularib⁹:ut ibi:⁊ de iferioribus oibus.s.de conces.prebē.c.ii.sed lȝ quo ad casum negligentie sint hec paria:nō tn̄ quo ad alios casus ut .j.in fi.patebit.
o ¶ Spectat.quocunqȝ modo siue iure cōi siue p̄uilegio uel prescripta ꝯsuetudie.s.e.cū eccl'ia.ō cā pos.cū eccl'ia.cū si.
p ¶ Debitum.trium mensium.l.di.postꝙ.s.e.ne pro defectu saluo eo quod dicitur infra de preben.c.ii.⁊.iii.
q ¶ Aliū.a casu negligētie:⁊ sic aliud ē eē i negligētia.aliud in dolo.ꝓbatur idē.j.e.si cōpromissarius.sicut ⁊ aliud ē remitti i uno ꝙ i alio.ff.de his qui no.ifa.l.i.⁊.ii.ad idem.ff.de suspec.tu.l.he.n.s.e.ti.super eo.
r ¶ Eligunt.hoc intellige siue simul ⁊ semel eligant siue separatim.s.eo.ti.bone.i.lȝ quidam olim dixerint ꝯtra.s.Lau.sed hoc est tenendū:ut ibi no.in ult.glo.⁊ idē ibi no.moderni omnes
s ¶ Sciēter.secus si ignoranter qꝛ tunc ad eos rediret electio:⁊ a die cessatiōis tp̄s itegꝝ haberēt ut.j.eo.si electio.
t ¶ Indignuȝ.s.e.cū i cūctis.
u ¶ Generali concilio.s.eodē quia propter.
x ¶ Dictū superiorē.s.primū
y ¶ Eadem.eligendi uel ꝓuidendi in ipsa cathedrali eccl'ia.
z ¶ Deuoluetur.ut plene scias hāc materiaȝ ⁊ huius iuris originē.scire debes ꝙ hex.in q̄dam sua antiqua glo.quā hodie nos hēmus ꝑ decre.s.e.ne pro defectu.notabat.s.e.bone.i.in ul.glo.ꝙ qn̄ canonici eligebāt scienter indignū in cathedrali ecclesia ꝙ eligendi potestas ad superiorē proximū deuoluebatur.rn̄dens ad decre.bone.ꝙ ibi nō erat alius superior ꝙ papa:sed postmodū cācellata illa glo.in sui aditione quā ibi posuit dixit ꝯtra:⁊ opinio eius hic approbaf:dixit.n.ꝙ qꝛ in decre.cū in cūctis.papa iferioribus exp̄ssit:ad quos eligendi ptās deuoluatur:⁊ in cathedralibus tacuit:dedit itelligere ꝙ ad episcopū in p̄dictis ecclesiis eo casu potestas deuolui deberet:⁊ hoc ibi tenet goff.⁊ vin.in ꝯriuȝ videbaf:qꝛ quasi paria videntur non eligere i fra debitū tempus uel nō eligere idoneū ad hoc de trāsla.inter corporalia.sed si illi nō elegissent ad illū superiorē deuolueretur potestas:ergo ⁊c.⁊ super hoc uide qō no.inno.s.de ꝯces.prebē.cum nostris:sed ut .s.dixi.⁊.j.patebit aliō i vno aliud in alio ⁊ merito:nā dicit ler ꝙ si qs negligēs fuerit i petenda bonoꝝ possessione infra .c.dies locū facit in sequēti gradu.ff.ō succes.edic.l.i.§.decretalis.⁊.§.quod dicim⁹.Si āt ꝑp crimē uel indignitatē bonoruȝ possessionē amittit:applicatur fisco nō sequēti i gradu.ff.de his quib⁹ ut indignis.l.claudius.⁊.l.mulierem.⁊.C.e.ti.l.hr̄ditas:sicut ergo succedit fiscus ꝑp delictum uel indignitatem nō ꝑp negligentiā sic et curia in p̄mo casu nō in scdo succedat.Ut igif hui⁹ iuris originalē scias veritatē:scire debes de antiquo iure ⁊ dispositione ecclesie ptātes cōferendi episcopatus ad papā pertinere.xxii.di.c.i.conferēdi aūt inferiores eccl'ias ad episcopos:sed hec regula fallit in casibus qui postmodū a iure fuerūt exp̄ssi.Uoluerunt enim iura ꝙ in cathedralibus sibi eligerēt canonici.s.e.cū eccl'ia:in iferiorib⁹ etiā collegiatis canonici.xxi.q.ult.cōgregatio.s.eo.c.i.⁊ statuta fuerūt eis tēpora.s.ne ꝓ defectu.⁊ de conces.prebē.c.ii.l.di.postꝙ.Scias tamē ꝙ ꝑmo emanauit ꝯstitutio illa nulla.de conces.prebē.ꝙ decre.illa ne pro defectu.Olim ergo ēt post decre.nulla si canonici cathedralis ecclesie nō eligebāt episcopum debito tempore deuoluebatur ēt in hoc casu negligentie potestas ad papam.ut.s.de conces.preben.dilectus.sed postmodum statutum fuit ꝙ in illo casu.s.negligentie bene deuoluatur ad superiorem proximuȝ:ut in

Universidad de Deusto Biblioteca

.c.ne pro defectu.in hoc ergo casu seruabimus illud ius:sed ad alios non extendemus:ut hic uides.sed antiquo iuri stabimus. Refert tñ compost.pluries suis temporibus tractatum fuisse per papã:ꝙ hec ptãs archiepiscopis conferret etiã in his casibus:sed finaliter deliberatio in contrariũ resedit.ut hic vides.Et fuit ratio:q2 prompti essent archiepiscopi in cassandis electionibus:ut prouisionũ potestas rediret ad eos:fuerat etiã olim ista opinio uin.s.e. innotuit.⁊ sequunt eã inno.⁊ hosti.in decre.cũ i cũctis:⁊ sic seruabat curia ante istã cõstitutioné:⁊ semp intelligas hec vera:cũ oẽs scienter eligunt indignum:siue simul ⁊ semel siue separatiz.ut.s.dixi.Si aũt aliq eligunt:tunc deuoluitur potestas eligendi ad alios ipso iure uel per sententiã:cũ peccãt i formã:ut in decre.q2 pp facit.s.eo.c.ii.Sz pone pars eligentiũ peccauit eligẽdo sciẽter indignũ: remãsit ergo iurisditio i alios.illi nõ elegerũt infra tps debitũ:qd erit i casu isto:nũqd deuoluet electio ad archiepm uel ad papã.dico ßm her.⁊ cõpost.q hoc no.s.e.cũ uincton.cũ pars nõ peccãs fungat vice capituli.ut ibi ⁊.s.e.dudũ.si capitulũ negligat ad supiorez deuoluit electio p.c.ne p defectu.sic ⁊ h cũ finalis culpa fuerit in negligentia.

¶Secus aũt in iferioribus ecclesijs est censendum. Idem.

¶Constitutioni ut circa:nõ satisfecit appellãs qui disiũctiue iurauit se credere opposita esse uera: vel que sufficere deberẽt ex eis .io.an.

IS qui cõtra electiõis formaz vel electi personã aliqua obijciẽs ad sedẽ apostolicã appellauit:corporali a se prestito iuramento:ꝙ illa que in appellatiõe sua expresserat.uł ea que de ipis deberẽt sufficere:vera eẽ credebat:⁊ se posse probar:nõ est super obiectis vł ex pssis huiusmõi audiẽdus. ¶Cũ nõ simpliciter sicuti tenebat iuxta cõstitutiõem felicis recordationis gre.pape .x.pdecessoris nostri editam in cocilio generali lugdonen. iurauerit expressa eadẽ seu obiecta se credere vera esse ⁊ se posse probare:sed indeterminate illa vel ea que deberẽt sufficere de eisdem. Idem.

a ¶Secus.in hoc sec9:q2 in inferioribus vtroqz casu deuoluitur ad supiorẽ ⁊ est eadẽ ratõ quã.s.dixi.ad epm ex dispositiõe antiq ptinebat eccliarz seu dioc.dispositio:redit ergo res ad suã naturam.xxv.di.ab exordio.No.ergo ꝙ pena decre.cũ in cũctis:hz locũ in inferiorib9 dignitatib9 ab episcopatibus:⁊ ẽ expressum.s.e.dudũ.i.ꝯ.j.e.si cõpromissarius.§.huius.So.ibi loquit de pena illa suspensiõis a bñficiis p triẽniũ:que nõ hz locũ nisi in epoꝝ ⁊ supiorum electionib9.de qua loquit decre.cũ in cũctis.§.clerici sane.sed hic loquit de alia pena.i.priuatiõis ptãte eligẽdi.de qua loquit ipsa decr.cũ in cũctis.i fi.Sz cũ pena suspẽsiõis a bñficiis ibi repetita nõ sit:i illis locũ nõ hẽbit:ut in ꝯrio dicitur.

b ¶In inferiorib9.qbuscũqz ab epatib9 ẽt in regularib9:oliz tñ curia seruabat ꝯrium interdũ in regularib9:q2 cũ decre.illa ne pro defectu.eqparet cathedrales ⁊ regulares sicut in cathedralib9 supra dictũ est:ita videbat in regularib9 dicendũ:sed nõ ẽ ita:nec hz locũ rõ reddita.s.pri.rñso:q2 sufficit ñ denegari diocesano hãc ptãtem:cũ in sua diocesi oĩa possit:qd nõ est in archiepis:⁊ sup hoc vide cõpost.s.e.ne pro defectu.ad fi.Approbat aũt hic glo.ioan.⁊ hu.xvii.q.ii.c.i.qui ibi no.ꝙ eps aliũ instituet in abbatem cuz monachi indignũ eligũt:⁊ quod no.ipse her.in predicta decre.bone.in vlt.glo.

IS qui. ¶Primo soluit casuz dubiũ:scdo rõnez subdit ibi cũ nõ.Do.

c ¶Is qui.ortũ habuit hec decre.ex glo.gar.posita.s.e.ut circa.sup verbo pbare.⁊ glo.guil.ibi posita sup verbo se posse.⁊ hic ipsoꝝ approbat opinio Jo.an. d ¶Uel electi.ĝ intelligo idẽ de postulato uł eo i cui9 psona fcã est pusio:cũ decre.illa ut circa:hec oĩa eqparet.vñ qd in vno dr intelligat in aliis repetitũ:⁊ idẽ ẽt intelligas de eligẽdo si ꝯtra certã personã appellet.j.c.pri.

e ¶Obiiciẽs.exempla de his que obiici pñt dixi.s.e.ut circa.

f ¶Ad se.ap.ista lr̃a videt facere pro guil.qui no.in decre.ut circa:ꝙ decre.ipa nõ hz locũ nisi in appellatiõibus interpositis ad papã:sed ꝯriuz credo:ut ibi dixi ßm gar.cũ decre.illa indistincte loquatur.

g ¶Audiẽdus.no.ꝙ ista decre.declarat que sit pena nõ seruãtis ꝯstõnem illaz ut circa.s.ꝙ nõ valet appellatio:dicebãt.n.qdam ꝙ illa erat pena nõ iurãtis ꝙ super nõ expressis nõ audiret:sup expssis uero hñ:per illũ uer.aliogn q est ibi:sed hoc est falsum:ut hic patet:q2 nõ iurãs:uel iurãs alio mõ ꝙ debuerit:nõ auditur etiam super expressis:⁊ ille ver.alioquin.exponi debet ut ibi dixi.

h ¶Simpliciter.no.nõ recedẽduz a uerbis legis.vi.q.iii.scriptũ de deci.ad audientiam.ff.de exer.l.i.§.si is qui nauem.ff.de leg.iii.nõ aliter.

i ¶Lugduñ.s.e.ut circa.

k ¶Et se.repete credere:ꝯstõ enim illa nõ veritatem querit:sed calũniam excludit:vt ibi dixi in glo.si autem.

l ¶Illa uel ea.sed ꝯtra si duo proponũtur etiã copulatiue que ad vnũ finẽ tendũt:sufficit alterũ probari.s.de iudi.exhibita.superflua pbatõe se oneraret astringẽs se ad vtrũqz pbãdum.s.de proba.lz.ff.de pba.circa.⁊ ßm hoc ẽt copulatiua dissoluit in disiũctiuã.ff.de ver.sig.sepe.xvi.q.iii.placuit.Idem est ergo ponere copulatiue uel disiũctiue:cũ vtrobiqz sufficiat alterũ probari:ut p predicta iura probatur.⁊.s.de rescrip.iter ceteras.rñdeo obiectio supradicta vera est:q2 quo ad probationẽ bene sufficit alterũ:sed nõ quo ad obiecta:noluit.n.illa cõstitutio probatiõibus puidere sed obiectiõibus.s.ꝙ nihil calũniose opponeret:⁊ ideo noluit ꝙ simpliciter super oibus iuraretur.si.n.iurat uera esse que ad victoriam sufficiãt:iã istud iuramẽtũ oĩum obiectoꝝ maliciã nõ excludit:immo ex decem obiectis:si vnicũ qd sufficeret esset verũ:reliqua falsa:satisfactũ eẽt illi iuramẽto:⁊ xxii.j.e.ut quis duas.

m ¶De eisdem.s.expressis uel obiectis in appellatione.

Qui contra. ¶Primo ponit casum in quo declarat cõstitutionem ut circa.secũdo an pena isto casu locum haberet.Do.

¶Qui contra certam personam ne eligatur appellat constitutionez vt circa seruare tenetur.io.an.

QUi contra certaz ⁊ noiataz personam ne ab alijs eligat ad sedem apostolicam antequam fiat electio duxerit appellandum: debet per omnia in appellando seruare formam constitutiõis felicis recordationis Greg.x. pape predecessoris nostri:ut circa:edite in concilio lugduñ. ac si electione iam facta eum contingeret appellare. ¶Alioquin non obseruans pene constitutionis eiusdem se nouerit subiacere. Idem.

¶Si cõpromissum est in plures ut eligãt.p vnũ faciẽda ẽ electiõis pronunciatio:sicut quando proceditur per formam scrutinij : aliter electio facta non tenet.io.an.

SIcut cũ p formã scrutinij ad electionẽ pceditur ẽ per unũ pronuncianda ⁊ facienda cõis electio ßm canonica instituta: sic ⁊ p vnum debet fieri cum per formaz pceditur cõpromissi. ¶Quãuis i arbitris cõpromissarijs lex humana innuat ꝙ ab eis oibus fit pnũciatio faciẽda:aliogn a plurib9 cõpromissariis facta simul electio eo ipo iurib9 nõ subsistat. Idem.

n ¶Qui cõtra.Decr.ista tracta fuit de glosa gar.posita i decr.ut circa:super verbo appellari:⁊ guil.sup verbo facta:⁊ approbatur h ipsorum opinio.

o ¶Certam.ergo secus si cõtra icertã:puta ne fiat electio nisi canonica uel ne fiat ꝯ tenorẽ puilegioꝝ ecclie.s.e.ꝯsiderauimus:uel ne fiat de aliquo excõicato:uel homicida:uel his similia:tũc enĩ nõ hz locũ ꝯstitutio.⁊ rõ p se patet:si.n.ante electionẽ ⁊ cõtra icertã psonã appello per te vides ꝙ ꝯtra formaz electinois nihil obiicere uel expmere possum:cũ adhuc nõ sit facta:⁊ qd nõ ẽ ⁊c.de despõ.impu.ad dissoluẽdũ.idẽ i persona:cũ enim nullã expmã personã que ꝯtra illaz possum exprimere.

p ¶Noiataz.itelligo h siue sit pprio noie:puta ne pagan9 de mutina:uł appellatiuo:puta ne filius.p.uel ne archidiacon9.uel ne pmiceri9:uel his sile:uel alia certa circũlocutio.ad hoc.ff.de reb9 cre.l.certũ.s.de testi.lz ex quadam.

q ¶Eligatur.uel postulet:de puisiõe nõ erat dubitatio:q2 expssũz erat i ipa decre.ut circa:ut iã dicã.Quid si appello ne ad electionẽ admittat eodem modo credo distinguẽdum:utrum ꝯtra incertã:puta ne aliqui excõicati irregulares ⁊c.⁊ tũc ñ tenear.aut ꝯtra certã:⁊ tũc tenear ꝯstitutionem ipam seruare per hãc decre.

r ¶Ad sedem apostolicam.repete que dixi.s.c.pri.

s ¶Fiat electio dubitationis cã fuit:q2 i decr.ut circa dicebat qñ appellat ꝯ electũ:sed h nõ appellat ꝯ electũ sed ꝯ eligẽdũ:⁊ sic vr hre locũ ꝯstitutio:sz sec9 ẽ ut hic vides:⁊ sic dicebam9 oliz p illã lrãz q ibi ẽ puisio facienda uel fcã:q2 sicut i faciẽda puisione fuãda erat forma i appellatõe.sic ⁊ in faciẽda electione:cũ illõ.c.illa parificet:ad idẽ.s.e.c.i.si forte.j.e.si postquam. t ¶Ut circa.s.e.titu.

u ¶Facta.scias ꝙ ita itelligebãt curiales decre.illã:cũ eadẽ rõ sit vtrobiqz.⁊ no.ꝙ sicut hec decre.determinat decre.ut circa.ita dico ⁊ determinari decre.s.e.c.i.nã lz ibi dicat electionẽ:postulationẽ:uel puisionẽ factã fuata isti9 distictione.Idẽ dicã in faciẽda p hãc decre.ut ibi ẽt dixi.Et sic fuat curia:⁊ facit qd no.guil.i decre.ut circa.in glo.no.ergo.

x ¶Pene.vt non valeat appellatio:nec audiat ẽt sup expssis.s.c.pri.

Sicut cũ per formam. ¶Primo ponit simile p qd casum decidit.Scdo ponit dissimile ibi quamuis.Do.

y ¶Per formaz.ortuz ãt habuit hec decre.ex his que nota.p ino.host.⁊ compost.s.e.q2 pp.⁊.c.in genesi:ut infra patebit.Jo.an.

z ¶Formã.no.ꝙ ista decre.locuz hz in his electionibus in quibus debz forma seruari decre.q2 pp.⁊.c.in genesi:⁊ ßm ber.qui hoc ibi no.in pma glo.⁊ inno.⁊ comp.in pma decre.illa locuz hz in electionibus epoꝝ uł inferioꝝ platoꝝ qui psunt collegio:⁊ p quoꝝ mortẽ ecclesia dr viduata:in aliis ñ.Post.aũt illã intellexit etiã in quocũqz bñficio:uel canoniis cuius electio ad plures ut ad collegiũ ptinet.ut ibi no.circa pn.primos sequor.ßm hoc ergo dicemus hoc qd h dicitur de cõi pnunciatiõe hre locũ in his i quibus seruãda est pdicta forma.In canoniis uero uel beneficiis aliis secus:q2 ibi sufficiẽt singulares ꝯsensus:qd verũ est si illi sunt capitulũ;si ꝯsensus pstent in capitulo.als sec9 ßm ber.q hoc not.in decre.in genesi.in glo.sup uerbo cõis.⁊ ibi ẽt de hoc p inno.⁊ host.

& ¶Per vnũ.ꝙ ergo dicit decre.q2 pp ut is collatiõe hita eligat intelligit p iura postmodũ subsecuta p vnũ oĩum uice.Notabat tñ ibi host.ꝙ lz hoc fuaret curia tñ satis erat si oĩum vno ore ßmo pcederet:ad hoc.C.de epis.⁊ cle.l.qñ venerabilis:ibi ab oĩbus vno ore dãnaret ⁊c.nec ob.ßm id decre.in genesi.q2 ibi singulariter ñ vno ore cõiter elegerant:sed hoc ẽ falsuz ut hic vides:⁊ qd dicit vnũ.si querat p quẽ.dic p eũ qui hz pmã uocẽ:uel cũ cui capitulũ ꝯmiserit.lz si capitulũ uł illi q ꝯsenserũt ñ ꝯmittãt hoc expsse alicui.vn9 pñtib9 aliis fcã collatione eligat uice capituli uł ꝯsentiẽtiuz.⁊ satis ẽ.q2 ratihabitio ⁊ taciturnitas mãdato ꝯparant.saltẽ i re appetibili:⁊ meritoria.sicut ẽ ꝙ p electionẽ canonicã pui

deatur ecclesie.ff.man.ꝙ si fideiussor.⁊.C.man.si fideiussor:sec9 in onerosa:ubi requirit expressus consensus.ff.de procu.filius.§.inuitum ßm inno.qui hoc no.in decre.in genesi:⁊ compost.in decre.q2 pp.

a ¶Communis.sed nonne sufficiunt singulares consensus.ff.de ser.rusti.pre.per fundum.ff.communia predi.receptum.ff.de aqua plu.ar.l.si ãt.So.leges iste loquuntur de actu qui diuisionem recepit:nec est ibi communio collegiatorum sed singularium quod dicit ut no.s.de cõsti.cum omnes : sed h de negocio loquitur ꝙ diuisionem trãsmutatõnem uel omissionẽ non recipit :⁊ ideo secus.ff.de ver.ob.l.ii.

b ¶Instituta.supra.e.ti.in genesi.

c ¶Debet fieri.⁊ pnunciari communis electio: ut dictum est supra.

d ¶Cõpromissi.⁊ utrobiqz facienda est per uerba singularis numeri: vt.j.de re iudi.cum ab vno.dicebat decre.quia propter qui uice omniũ ecclesie viduate prouideant:vnde videbatur ꝙ omnes haberent prouidere : quod uerũ est: sed vnus omnium uice pronunciare ⁊ electionẽ facere:ut hic.

e ¶Humana.ff.de arbi.l.item si unus.§.itez si plures.ubi dicitur ꝙ aut omnes sententiã dicant aut nullus. tamẽ ßm nos vnus aliis presentibus ⁊ mandantib9 sententiaz pet verba tñ pluralis numeri poterit recitare:⁊ idem in pluribus iudicibus.j.de re iu di.cum ab uno.⁊ etiam no.ff.de arbi.l.sicuti.

f ¶Subsistat.ratio qa tot uidentur eẽ electiones quot sunt numero eligẽtes.ut.s.e.in genesi.

¶Decre.supra eode lz canon. in collegiatis parochialibus ecclesijs ⁊ assumptis ad ipsarum regimen locum non habet.io.an.

STatutũ felicis recordationis grego.x. pape predecessoris nostri de his qui ad parochialiuz ecclesiarũ regimẽ assumũtur pmouẽdis ad sacerdotiũ infra annũ aliogn eisdẽ eccl'ijs sint puati. ¶Qd cum sit penale restringi potius cõuenit ꝙ laxari. ¶Declaramus ad collegiatas ecclesias etiaz si alias parochiales extiterint:⁊ ad assũptos ad earum regimen non extẽdi:sed antiqua iura seruari debere potius in eisdem. Idem.

¶Si cõpromissarius ßm traditaz sibi metã scrutatis ⁊ i scriptis redactis volũtatibus singulorũ illũ eligat in quẽ non maior pars capituli sed plures aliorũ cõparatione ꝯsenserãt nõ tenet electio:cum preter formas ꝯcilij fuit celebrata.io.

SI cui eligendi potestas data fuerit sub hac forma vt ipse secreto ⁊ sigillatiz notis singulorum de capitulo exquisitis ⁊ in scriptis redactis illum eligat in quem plures de capitulo partium cõparatione minorũ consenserint licet consentiẽtes maiorẽ partẽ totius capituli ñ attigãt ipseqz fcõ huiusmodi scrutinio ⁊ i scriptis redacto iuxta traditã sibi formã eũ in quez non maior ps sed plures de dicto capitulo quã in quẽquã alium direxerant uota sua duxerit eligenduz. ¶Talis electio cum ¶Preter formas quas generale concilium seruare statuit in electionibus celebrãdis: decernẽs eas si aliter fierẽt non ualere fuerit attẽtata robur ñ obtinet firmitatis. Idem.

¶Ex uocatiõe quocunqz modo facta in discordia de religioso mẽdicãte ad prelaturam extra administrationẽ sui ordinis nõ acqritur illi ius:nec cõsentire poterit etiam de prelati licẽtia.idẽ de uocatione facta a minori parte nũero ad quãlibet plationẽ de religioso ñ mẽdicãte:⁊ sec9 fcm irritũ decernit.io.an.

QUorũdaz oculos sic vitium ambitiõis excecat :ꝙ quasi sue pfessiõis imemores :qua contẽptis honorib9 abiectis diuitiis spretisqz delitiis arbitriũ pprium subiugarũt alterius ditioni: retro respiciunt ad aratrũ manu missa:

STatutum. ¶Primo ponit ius antiquũ.Secũdo declaratõis motiuũ.ibi quod cũ.tertio declarat ibi declaramus.Do.

g ¶Statutũ.⁊ nota quia decre.cum in cunctis ponebat de dignitatib9 ⁊ beneficiis curatis ⁊ parrochialibus ecclesiis:decre.ergo licet canon.soluz de parrochialibus:dicens ecclesiis:ad dignitates extendi nõ debuit: precipue cum constitutio sit penalis:ut sequitur.Jo.an.

g ¶Statutum.s.e.licet canon.

h ¶Parochialium.que dicãtur parochiales.dic ut dixi.s.e.lz canon.

i ¶Promouẽdis.ad sacerdotiũ.hoc verũ nisi in casu.j.e.ti.cũ eo.

k ¶Infra annũ.numerãdum a die quo possessionẽ pacificã habuit.uel per eũ stetit quo minus haberet.j.e.cõmissa.§.i.de prebẽ.lz.ii.nec currit iuste impedito:ut in pdicta decre.commissa.

l ¶Alioquin.i.si se nõ fecerint infra annum pmoueri.

m ¶Priuati.intelligas itegro lapso ãno:qd dic ut.j.e.cõmissa.i.rñ.

n ¶Quod.statutum.

o ¶Restringi.nã odia restringi ⁊ fauores ⁊c.j.de reg.iur.odia.cũ suis concor.⁊.ff.de lib.⁊ postu.cũ quidã:⁊ benignior interpretatio facienda est in penis.j.de re.iur.in penis.cum suis ꝯcordantiis.

p ¶Declaram9.hoc oliz fuerat ẽt declaratũ per quãdã extuagantẽ alexan.de qua dixi.s.e.quis.⁊.c.ꝙꝙ.que incipiebat dilecti.

q ¶Collegiatas.no.ergo ꝙ aut sunt ibi plures ut collegiũ:aut nõ sed ut singuli:in primo casu locum habebit decre.hec:in secũdo nõ:⁊ super hoc vide quod no.her.s.e.ti.c.i.⁊ de iurepa.postulasti.Si querat quo modo hoc cognoscetur:quia iste ibi est rector ut caput:⁊ canonici ut mẽbra.super his tamen vide quod no.de exces.prela.dilecta.Sz quero.pone ꝙ ecclesia fuit collegiata:nũc desinit ibi esse collegiũ:qd erit:hẽbit ne locum hec decre.⁊ videtur ꝙ non:quia deficientibus personis desinit eẽ collegium.ff.ad muni.sicut municipium.ad hoc.s.c.i.x.q.iii.vni.ff.de ver.sig.neratius.⁊ grex eẽ desinit:si vnũ animal remãsit i grege.ff.de leg.i.si grege.ar.cõtra.xix.q.iii.que semel.vii.q.i.pastoralis.cũ similibus.Dico ⁊ breuiter ꝙ si collegiũ desinat ibi esse:puta canonicorum morte:locum habet decre.quia alii habent substitui.⁊ si hoc non faciant hi ad quos primo pertinet infra debitum tempus ad superiorem deuoluetur:⁊ sic de singulis vsqz ad papam:⁊ ius collegii bene remanet in vno:quod dic vt no.s.de postu.gratum.si aũt destruatur collegium superioris auctoritate:puta quia hoc facit ex causa tunc non habebit locum decre. ¶Pone exemplum de no.ope.nun.capitulo.ii.⁊ ibi de hoc per Inno.⁊ facit quod no.Lau.⁊ io.xvi.questione.vii.⁊ hic diximus.

r ¶Ecclesias seculares .nam hodie secus in regularibus:qd dic ut in cle.de ita.regu.ne in agro.§.ceterum.

s ¶Antiqua iura.supra eodẽ titulo.cuz in cunctis.§.inferiora.⁊ de hac compulsione ordinum plene dixi.supra eo.licet canon in fi.

SI cui. ¶Primo ponit casum:quem secundo determinat ibi:talis motiuum interserens:ibi preter.Do.

t ¶Cui.idem si pluribus:cuz ratõ capituli semper remanet:⁊ debet ista decre.iungi cuz decre.infra eodem cum expediat.

u ¶Forma.que non est de premissis immo prohibita.ut supra eodem quia propter.⁊ eo.titulo ecclesia vestra.per hanc enim erat reperire electum nõ a maiori parte totius capituli prefici ecclesie.

x ¶Secreto.idez ⁊ multo magis si non secreto:quia tunc esset obuia cõcilio.quia propter:⁊ semper locum habet ratio finalis.

y ¶De capitulo.idem si non essent de capitulo sed vocez haberent.ut supra de causa possessionis cuz ecclesia sutrina.⁊ supra eodem cumana.

z ¶Minorum .puta cum ex .xii. canonicis .v. consentiunt in unum.iiii.in aliuz.iii.in alium:electus igitur a.v.electus est a maiori parte comparatione partiuz sed nõ a maiori parte capituli:quia quinqz ñ sunt maior pars.de.xii.

⁊ ¶Ipseqz.in quem tradita ẽ potestas huiusmodi. ꝯ ¶Non maior pars.ergo a ꝯrio si eligeret illum in quem ꝯsensisset maior pars valeret electio.j.eo.cũ expediat.q2 illa forma per concilium subsequens sublata nõ videtur.ut ibi.

¶Preter. Nota ista duo equiparari preter ⁊ contra:simile de fide instrumẽtorum pastoralis.Sed nonne nominatus a maiori parte aliorum comparatione:ex quo placuit omnibus ꝙ ipse eligeretur.est nominatus ab omnibus.vnde ⁊ in electione Romani pontificis seruatur interdũ hoc ꝙ nominatus a minus ꝙ a duabus partibus de consensu omniuz habeatur pro ro.pon.ut no.cõpost.supra eodem licet.⁊ guil.supra eodem ubi periculum.dic ꝙ iura voluerunt certas formas seruari:⁊ licet omnes consentiant si non seruantur forme non tenet electio.cardinales nec artantur nec de facto seruãt formas.sed sufficit ꝙ due partes consentiant.s.e.licet.

a ¶Concilium.s.e.ti.q2 propter:⁊ aduerte ꝙ sicut dixi.s.e.sicut.cũ ista decre.fundetur sup formis concilii.dicam ꝙ vbicũqz non hñt locũ ille forme nõ hẽat locũ ista decre.si igit in dignitatib9 p qs viduate nõ sunt ecclie:fuaret h forma.uel bñficiis uel canoniis.non vitiaretur electio.sup quo vide qd ibi dixi.Jo.an.

b ¶Non valere.ipso iure.

c ¶Firmitatis.Et sic etiam eligentes puari debẽt ea uice potestate eligendi vt.s.eo.quia propter.

Quorundam ¶Decre.diuide in qttor ptes.in pma ponit ꝯstõis cãz.in secũda ꝯstõnem circa mẽdicãtes.in tertia ꝯstõnem circa nõ mẽdicãtes.in quarta decretũ.secũda ibi volentes .tertia ibi circa .qrta ibi nos. Jo.an.

d ¶Oculos.est oculus mẽtis q purus eẽ dz ut h.⁊.i.q.i.c.multi.Est ocul9 corporis q dz eẽ pudicus.ut.xxxii.q.v.q viderit.Est oculus administratõis q dz eẽ puidus.xciii.di.diaconi.i.⁊.ii.⁊.vi.q.i.oues.⁊.s.de offi.archidia.ad hoc.

e ¶Excecat.sic.s.e.auaritie. f ¶Immemores.mens auida potentie nec abstinere nouit a uetitis nec gaudere ꝯcessis.nec adhibere pietati cõsensum.xlvii.di.virũ.⁊.j.de conces.preben.detestanda.

g ¶Honoribus.xxvii.q.ii.scripsit de sta.re.ea que.

h ¶Diuitiis.i.q.ii.§.verum.retentio enim propriorum monachatui est ꝯria.de sta.re.cum ad monasterium.in fi.

i ¶Ditioni.xii.q.i.non dicatis.j.e.ti.si religiosus.

k ¶Missa.⁊ sic non sunt apti regno dei.luce.ix.c.⁊.s.de uo.⁊ uo.c.magne.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Litigiorum. q̄ a monachis uel religiosis sunt penitus euitāda. s. e. de fin. c. vno cū suis ꝯcor. b ¶ Inuoluūt. ⁊ sic oues ꝯuertunt in lupos. s. de renū. nisi cū pridē. §. pp maliciā. c ¶ Soliū. s. e. fundamēta. §. ne āt. in fi.
d ¶ Electionib⁹. ergo eligi possunt: quod dic ut dicā. j. e. nullus.
e ¶ In discordia. intelligo in discordia fieri: siue due siue plures celebrate sint electiones siue vna tm̄ aliquibus ex his ꝯdicentib⁹ ad quos spectat electio. ut. s. eo. cupientes. §. si uero.

dū precipitanter ruūt i litigiorum[a] anfractus: ⁊ causarū strepitibus se inuoluūt[b] ⁊ extra administratiōes ꝓprij ordinis soliū[c] plature ꝯscēdere moliuntur: electionibus[d] postulationibus seu ꝓuisionib⁹ de se in discordia[e] celebratis ip̄rouide p̄stādo consensum prebendi assensū a suo superiori[f] nōnūquam extorta[g] licētia potius quam obtenta: ex quo aīarū ⁊ eccl'iarum dispendia[h] noscim⁹ ꝓuenisse: ⁊ ꝓuentura maiora[i] in antea[k] verisimiliter formidamus. ¶ Volētes igit huic pesti salubri remedio obuiare: p̄nti cōstitutiōe sācimus: ut nulli religioso predicatorū[l] minorū heremitarū sci augustini aut quorūlibet mēdicātiū[m] ordinum ex electiōe: postulatiōe: prouisione seu vocatione ad aliquam extra administrationē sui ordinis[n] p̄laturam in discordia[o] de se facta ius decetero acquirat[p]: nec eorum aliquis tali electioni postulatiōi prouisioni aut vocationi quoquo modo ualeat consentire: et si magistri aut ministri uel prioris[q] generalium eorundem ad id accesserit licētia vel cōsensus. ¶ Circa religiosos quoqꝫ alios[r] cuiuscunqꝫ conditionis vel status existāt: uolumus hoc seruari: ut nec ipsi electiōibus postulationibus ꝓuisionibus aut uocationibus a minori parte numero[s] ad p̄lationes quaslibet[t] de se fcās q̄ hoc ipso qꝫ a minori[u] parte ꝓcesserit nullum p̄rsus tribuāt ius eisdem suū audeāt prestare cōsensum: etiam si super hoc assensus uel licentia suorum iteruenerit prelatorum[x]. ¶ Nos enim quicquid contra premissa vel eorum aliquod a quoqꝫ contigerit attentari: omnino decernimus irritum ⁊ inane[y]. Idem.

¶ Non potest electus duas electiones prosequi petendo confirmationē ex illis: etiā si protestet se contētum altera per quā consequi possit sue intētionis effectum: necesse ergo habet alterā eligere qua electa ad alterā redire nō poterit. io.

Et quis duas[z] electiōes de se in aliqua ecclesia celebratas prosequatur insimul[a]: ⁊ ꝯfirmationē petat ex eis. ¶ Cū ñ nisi ex una[b] ipsarum valeat ius hēre rōni[c] cōsonum non putamus. ¶ Etiam si se cōtētum[a] esse uelle altera per quam sue intentionis cōsequi possit effectum[b] i initio ꝓtestet[c]: oportet ergo cum ne cum ipsius ecclesie[d] vel sui aduersarij[e] si quē habet: discrimine in icerto vagetur[f]: eligere[g] quā prosequi velit ex illis: ⁊ confirmationē petere tantūmodo ex eadem. ¶ Regressum ad aliā cui per electionē alterius renūciare[h] sibiqꝫ ius ex ea nō cōpetere profiteri videt nullatenus habiturum. Idem.

¶ Si electus nō cōsentit: vel post cōsensum renūciat vel moritur: vel propter occultū sui vicium electio cassatur: eligentes ad eligēdum extunc integrum tempus habebunt: nisi circa id egerit fraudulēter. io.

f ¶ Superiore. cuius solius licentia alias sufficit. j. e. si religiosus. ii. rn̄so.
g ¶ Extorta. ⁊ sic non valeret si de hoc ꝯstaret. s. de puil. cum olim. ii. sicut nec ꝯfessio extorta. s. qd me. cā. c. prelatum. xv. q. vi. ca. i. nec absolutio. j. qd me. cā. c. vno. nec licentia extorta preiudicat repetēti ꝯiugē. s. de conuer. cōiuga. accedēs.
h ¶ Dispēdia. uitāda. s. e. cupientes. s. de fi. istru. quod super his. j. de vsu. vsurarum. de consti. c. ii. j. de sepul. c. i.
i ¶ Maiora. si. de collu. i tm̄.
k ¶ In antea. occurendū ergo fuit de ser. nō. or. c. i. de procu. c. i. cum suis concor.
l ¶ Predicatorū. no. semp p̄dicatores p̄mitti: qr antiquior fuit ipsorum institutio: ad idem. s. de exces. pla. nimis. ii. de priui. in his. j. de exces. prela. c. uno. j. de deci. c. i. in superscriptione: cum si. ⁊ de reli. do. c. i.
m ¶ Medicātiū. medicātes q̄ certas possessiones uel reddit⁹ habere nō pn̄t. sed per questum publicū eis victū prebet incerta medicitas. j. de re. do. ca. i. Quid si mēdicās eps postulet ad archiepiscopatū uel episcopatum alium: satis puto eum sub hac prohibitione includi: qr lꝫ sit eps: nihilominus ē de ordine mendicantium.
n ¶ Ordinis. in illis enim hic nil noui iuris statuitur.
o ¶ Discordia. quid si oppōatur aliquid qd votū discordātiū nullū reddat: puta qr tales erant qꝫ si consensissent electioni huic ⁊ cum aliis elegissent non valeret electio. ut excōicati suspensi uel irregulares. nunquid tunc poterit consentire. satis crederem qꝫ in eo casu nō obstaret hec ꝯstō: ar. s. e. si qñ. ⁊ pone exemplū. j. e. ex eo. ⁊ hoc añ oīa videretur exāminādū: cuius euētus ⁊c. s. e. si forte. ⁊ hoc marie cū supradicta dicuntur notoria ⁊ probationes parare offerūtur. ad hoc. s. de rest. spo. lras. ff. ad ex hi. l. iii. ⁊ alii ꝯtra dicētes simpliciter debere haberi rationem numeri: ⁊ sup hoc vide quod dicā. j. e. indēnitatibus. §. i. declaratū est hodie qꝫ hic simpliciter inspicitur discordia. ⁊. j. §. proxi. minoritas que ꝯsistunt in facto nō in fictione uel iuris effectu: ut in cle. eo. ti. quod circa.
p ¶ Acquiratur. ergo ꝯfirmatio peti non poterit que ius antiquū hꝫ firmare. s. de fi. instru. inter. q ¶ Prioris. fm qd in diuersis ordinibus diuersa sunt presidētiū nomina. ⁊ hēs idem. j. de pactis. qr ex eo.
r ¶ Alios. no. qr per hoc verbū dico qꝫ circa mēdicātes vocatos ad administrationes sui ordinis nō habebit locum iste. §. sed stabit iuribus antiquis.
s ¶ Numero. no. qꝫ lꝫ minor ps eēt sanior nō tñ poterit electiōi huic cōsentire p hanc litteram: credo tñ ut. s. §. proxi. dixi qꝫ si maior ps p̄uata eēt ipso iure: ita qꝫ vota reciderent in minorē qꝫ tunc poterit ꝯsentire: qr non est electus a minori parte: immo a toto capitulo: facit qꝫ no. de postu. gratū.
t ¶ Quaslibet. siue ꝓprii ordinis siue alterius siue secularium ecclesiarum: ⁊ sic generalior ē ꝓhibitio hec quo ad prelaturas q̄. s. pxi. Alii ꝯtra. s. qꝫ administrationes ꝓprii ordinis nō cōprehēdat: ut rō capituli in p̄n. c. posita sic generalior ad non mēdicātes. p̄mū teneo ⁊ si papa id voluisset exp̄ssisset ut fecit. s. px. §. ad hoc de deci. ad audiētiā. j. de priuile. si papa. i. rn̄so. in fi.
u ¶ Minori. numero. ut. s. x ¶ Prelatorum. quid si monachus rector parrochialis ecclesie eligatur in epm uel prelatum a minori parte numero nunquid poterit ꝯsentire uel acquiretur sibi ius. satis videt qꝫ nō: per lrām q̄ superius dicit: cuiuscūqꝫ ꝯditionis uel status existant. lꝫ. n. nil habeat cum nihil sit cōe. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet. tñ negari non pōt quin monachus uel religiosus existat. xvi. q. i. de monachis. in fi.
y ¶ Inane. si igitur superueniret cōfirmatio id non conualesceret: cum a principio sit nullum. supra eodem auditis. cum similibus.

Et quis. ¶ Primo ponit dictū rōnem interserēs ibi cū nō nisi. secūda illud fortificat ibi ēt. tertia declarat alias rōem reddens ibi regressum. Do.
z ¶ Duas. ad quid de facto fuerūt due electiōes facte de eodē: forte fuerat electus ab eis ad quos pertinebat proprio iure: ⁊ quia dicebat iam temp⁹ elapsum fuerat idē electus a superiore ex iure deuoluto ⁊ vtrūqꝫ ꝓsequebat: uel forte fuerāt aliqui ꝯtēpti in prima cū quibus postea processum ē ad secūdā: vel aliq̄ alia solēnitas omissa fuit i p̄ma que restaurata extitit in scd'a. Sꝫ dices. ad quid ergo ista bestia ꝓsequit nisi scd'am: forte aliq de his q̄ fuerant in p̄ma fuerunt ꝯtēpti in scd'a vñ caute faciebat si id de iure fieri posset utrāqꝫ prosequēdo. sed cē nō potest propter rationem que sequitur.
a ¶ Insimul. nec etiam diuisim ut i fi. patebit.
b ¶ Ex vna. si. n. p̄ma ualuit secūda nō ualuit si scd'a valuit: ergo p̄ma nō ualuit. in ꝯtrariū uidebat. ut. s. de cōces. prebē. post electiōem. ubi prosequebat duplicē cōcessionē archidiaconatus: sed nō ob. qr ibi nō dicit qꝫ fuerit admissus sꝫ proseq vnā electionem quā multiplici iure potuerūt facere eligētes: ut si q eligāt ꝯsuetudine p̄scripta ⁊ puilegio spāli non est prohibitum vt ibi: sꝫ h duas uel plures electiones diuersas prosequi prohibitum est.
c ¶ Rōni. q̄ idē est qꝫ lex. i. di. cōsuetudo. ⁊ cōsuetudini pualet. viii. distin. frustra. ⁊ exēplis anponēda ē. ix. di. sana quippe. ⁊ de h. j. e. ex eo.
a ¶ Cōtētū. si. s. e. is q
b ¶ Effectum. s. confirmationem.
c ¶ Protestet. ergo nil operat protestatio: per ꝯtrium enim factum protestationi videt obuiare: qd dic. ut. xxvi. di. c. i. de ꝯsti. cū. M. de elec. cumana. cum similibus.
d ¶ Eccl'esie. ad quam electus est. e ¶ Aduersarii. collecti uel alias se opponētis. s. e. cupientes. ⁊. j. e. c. vltimo.
f ¶ Vaget. qd nō lꝫ. ff. de iur. fis. l. ita fidei. ff. de edē. l. i. §. edere. ff. de inter. ac. de etate. §. nihil. s. e. i electionib⁹. s. e. li. de rescri. cū i multis. s. de rescrip. ad hoc. de ap. c. ii. cū si. ar. ꝯ qꝫ liceat in icerto uagari. ff. de rei vē. que de tota. §. icerte. ff. cōi diui. ⁊ si nō oēs. §. si incertum. sed spālia sunt: quod dic ut no. de li. ob. c. ii. ⁊ facit decre. ista ad qōnem quā anno disputaui: an ualeat alternatiua appellatio. s. appello ad archiepm uel ad papam. sup quo dic ut ibi dixi. j. de offi. deleg. c. si is cui.
g ¶ Eligere. ꝓponēda ergo nō incurrit penā: sed sufficit qꝫ alteram eligat: ⁊ sic tenet eligere. ut i actiōibus dici solet. aut enim sum certus q̄ mihi cōpetit actio. ⁊ tūc eligere debeo. ff. de trib. qꝫ in heredē. §. eligere: aut icertus. ⁊ distingue tūc qr aut sum icert⁹ p iuris ipēritiā. ⁊ tūc nihilomin⁹ eligere debeo qr peritiores ꝯsulere debui. ⁊ ignorātia iuris non excusat. ut. i. q. iiii. §. notandum. j. de regu. iur. ignorātia. ff. de iu. ⁊ fac. ig. l. regula. aut p errorē facti: ⁊ tūc subdistingue. qr aut erat error proprii facti. aut alieni. aut eius in cuius locū successi: si ex errore proprii facti eligere debeo: qr in proprio fcō intollerabilis est ignorantia. ff. ad uel. l. q̄q̄. si propter errorē facti aduersarij: tūc nō teneor eligere. ff. quorum leg. l. i. §. qꝫ autem. si propter factum eius in cuius locum successi eligere teneor. ff. de reg. iu. qui in alterius. in fi. ⁊. j. de reg. iur. is q in ius. ⁊ adde qd dixi. j. de re iu. abbate. in prin.
h ¶ Renūciare. ⁊ ē rō: qr sibi sunt ꝯrie ut. s. vidisti. ⁊ est si. C. de fur. l. i. ibi enim agendo mādati approbat factum serui. agendo furti reprobat. ⁊ ideo vna electa fit alteri preiudicium ad idē. C. si ser. exte. se man. emi. l. vna. ubi si ex peculiaribus nūmis seruus se mandauit emi ⁊ emptus est: dn̄s agit ex uendito ad precium. quia ex illo precio non competit emptori liberatio. uel agit mādati ad mancipium. sed una electa sibi preiudicium facit in alia ea ratione qua supra. ad idē. C. de codicil. l. ul. ff. de le. ii. cum filius. §. variis. C. de pac. inter emp. ⁊ uen. l. commissorie. Quod ergo dicitur qꝫ edita actio potest mutari emendari ⁊ corrigi sicut placet vsqꝫ ad litē cōtestatā. ii. q. viii. libellorum. C. de edendo. l. edita. verū est in his in quibus vna non tollitur per electionem alterius: vt hic ⁊ in predictis cōcor. vt no. de libel. ob. c. ii. in glo. magna in fin. De hac tñ materia plene no. ff. de tribu. qꝫ in heredē. §. eligere.

Si religiosus non obtēta licentia consentit electiōi de se facte extra suū mōasteriū ñ valet cōsensus ⁊ irrita ē electio. Scd'o dic qꝫ solus superior sine caplo dare pōt ꝯsentiēdi ⁊ trāseundi licentiam. io.

Si electio[a] ex eo nō sortiat effectum[b]: qa electus cōsentire recusat: vel post cōsensum renūciat[c] iuri suo: aut forte diem claudit extremū: seu propter occultū[d] ei⁹ vitium irritat: electores q iam fecerāt quod spectabat ad ipsos infra iuris terminū eligendo: habebunt a dissensu[e] renūciatiōe[f] morte vel irritatiōe predictis: ac si vacatio non esset: tempus integrū[g] ad electionem aliā[h] celebrandā. ¶ Dūmodo nil fraudulenter[i] egerint in premissis. Idem.

¶ Si religiosus non obtēta licentia consentit electiōi de se facte extra suū mōasteriū ñ valet cōsensus ⁊ irrita ē electio. Scd'o dic qꝫ solus superior sine caplo dare pōt ꝯsentiēdi ⁊ trāseundi licentiam. io.

Si religiosus cuius arbitrium[k] non ex sua: cum velle vel nolle nō habeat[l]: sed ex illius quem vice dei supra caput suum posuit: ⁊ cuius imperio se subiecit: voluntate dependet: electōni de se ad prelationem aliquam extra suum monasterium vel suam[m] ecclesiam celebrate sui superioris[n]: qui dare ipsam valeat: nō petita licentia ⁊ obtēta[o] p̄sūpserit consentire: cōsensus sic prestit⁹ nō teneat[p]: ⁊ in penam p̄sumptiōis illius electio eadem ipso facto virib⁹ vacuetur omnino. ¶ Quia vero vtrū religiosis[q] consentiendi electionib⁹ de se factis: ⁊ ad p̄lationes ad quas electi fuerit trāseundi a suis superioribus sine fratrum consilio licentia dari possit: cum iura super hoc sint varia[r] dubitatur interdum: Nos ad huiusmodi dubitationē tollēdam[s]: ⁊ vt ordinationes ecclesiarum ac monasteriorū in quibus tales[t] electi[u] extiterint celerius ⁊ facilius valeant expediri: decernimus vt iidē superiores suis irrequisitis cōuētibus electis[x]

Si electio. ¶ Primo ponit casum quē per quattuor exempla specificat ⁊ rōnē iterserit. secundo solutionē moderat ibi dūmodo. Do.
a ¶ Si electio. ⁊ determinat hec decre. qd tangebatur per host. ⁊ com post. s. e. ne pro defectu p vin. ⁊ abba. s. de ma. ⁊ obe. cum olim. io. an.
b ¶ Effectū. cōfirmationē. s. c. proxi. si enī cōfirmatus eēt: ⁊ cassaret cōfirmatio: dic vt. j. eo. si cōfirmationē vel consecrationem. si talis ē electus. s. eo. cum i cunctis. s. de accu. super his.
c ¶ Renūciat: an elect⁹ post ꝯsēsum sine superioris auctoritate possit renūciare electioni de se facte: fuit cōtētio inter doctores: ⁊ dixerūt io. ber. inno. pe. de samp. ⁊ ab. s. de transla. inter corporalia: qꝫ potest. Gof. ⁊ host. ibi tenēt cōtrariū dixit igitur ber. ⁊ inno. de resti. in integ. c. ii. qꝫ post consensum ⁊ ante cōfirmationem sufficit renunciare in manib⁹ eligentium. tn̄ dic hꝫ guil. qui hoc no. s. eo. q̄uis: ad fi. qꝫ nō confirmatus aut renunciat electioni priusq̄ negociū ad superioris deferatur examen: aut post. primo casu hoc ei lꝫ. s. e. cum inter canonicos de transla. inter corporalia. de resti. inte. c. ii. vii. q. i. q̄ periculosum. si delatum est: aut proponitur tale quid contra electum qꝫ electionem nullam reddat: ⁊ eligentes potestate priuat eligendi: aut non. in prio casu licet teneat renūciatio quo ad ipsum: nō tamē quo ad superiorē quin facta renunciatione possit super propositis ueritatem inquirere: ⁊ si de ipsis constiterit eligere ac prouidere: ac si pronunciatum esset: de sup. ne. p̄la. licet. alias sibi posset illudi. s. de postu. bone. ii. §. nec nocebat. ⁊ crimina undecūqꝫ ⁊c. xxiiii. q. iii. ecce: de collu. c. i. sicut quādoqꝫ de iure defuncti queritur ⁊ sciri possit de iure superstitis. s. de arbi. ex parte. Itē secundus accusator de prioris preuaricatione docens admittitur. ff. de preua. l. iii. C. de accu. si quis homicidii. in secundo casu tenet in totum renunciatio: in nullo enim preiudicatur superiori corām quo questio pendet: puta si dicatur qꝫ electio facta sit contra formam concilij. quia propter. ego dico qꝫ etiam si non sit delatum negocium ad superiorem uel etiam i secundo casu distinctionis cum delatum est. s. ⁊ non opponitur id per quod sint priuati: licet teneat renunciatio quo ad electum fm opinionem Ber. ⁊ sequacium: quam credo ueram esse: tamen in nullo casu tenebit quo ad superioris preiudicium. nam etiam si peccatum sit in forma habet superior tunc prouidere. ut. s. e. q̄q̄. Dico ergo breuiter qꝫ in omni casu ante confirmationem tenet renunciatio quo ad electum: quo ad superiorem in nullo casu fit sibi preiudiciū p iura p hac pte iducta ⁊ ar. j. e. ti. ab eo.
d ¶ Occultum: idem si propter superueniens delictum uel factum. pone qꝫ peccauit in decre. supra eo. q̄ sit. uel in decre. cupientes. uel in decre. j. eo. si religiosus. redibit potestas ad electores cum in culpa non fuerint: ⁊ ideo dicit de occulto: quia si scienter elegissent: potestas eligendi non rediret ad eos sed ad superiorem deuolueretur fm distinctionem decr. supra eo. q̄q̄. ⁊ sic non procederet questio quantum tempus deberent habere quia nullum. Sed pone qꝫ scienter elegerunt indignū ita qꝫ priuati erāt potestate eligendi: papa de gratia eos restituit: nunquid habebunt integrum tempus uel tantum quod super erat: dico qꝫ integrum per hanc decre. ⁊ per decre. de ma. ⁊ obe. cum olim. quia integre restitui intelliguntur. ii. q. iii. notandum. C. de sen. pas. l. i. ⁊ ita no. vin. inno. ⁊ ab. in predicta decr. de ma. ⁊ obe. cum olim. e ¶ Dissensu. ut. s. i primo casu.
f ¶ Renunciatione. scilicet post consensum.
g ¶ Integrum. s. trium mensium in cathedralibus uel regularibus ecclesijs. s. eo. ne pro defectu. in minoribus sex menses de conces. prebē. c. ii. Et idē itelligo repetitum in mense qui datur pape ad electionem beneficiorum in curia uacantium. j. de preben. statutum. ⁊ intellige hanc decre. in his qui de iure proprio habent eligere: quia secus si ex iure deuoluto fm ea que no. ber. tan. ⁊ hosti. s. e. ne pro defectu. qui dicūt negligētes esse priuatos tantum in prima electione que occurrit: unde fm hoc si archiepiscopus ad quem ex iure deuoluto spectat eligere: eligit ⁊ electus dissentit. vel renunciat vel moritur: ad canonicos redibit electio. Sed gof. intellexit negligentes priuatos in tota illa vacatione: sed prior opinio verior videtur. quia si culpa ex delicto ꝓueniēs ex p̄ria electōe tm̄ pūit. s. e. cū victosi. mlto forti⁹ h erit culpa q̄ ꝓuenit ex negligētia cū min⁹ puniri debeat negligētia q̄ dolus. s. e. nihil est de cri. fal. ad falsariorum.
h ¶ Aliam. eadem ratione idē dico in tertia ⁊ in quarta. si secundus vel tertius dissentit: renunciat: morit: vel occulto suo vitio cassatur: ⁊ idem in vlterioribus. Nota igitur tempora q̄ dantur in expeditionibus ecclesiarum vacantium. Primo dātur tres menses electoribus ad eligendum. vel sex menses secūdum distinctionem. s. e. ne pro defectu. de conces. preben. c. ij. ⁊ seruata forma istius decre. ad presentandum datur tempus q̄ citi⁹ fieri potest ⁊ adhuc octo dies. s. e. q̄ sit. ⁊. c. cupientes: i prin. ⁊. §. ceterum. ad consentiēdum datur vnus mensis electo si libertatem habet cousentiēdi alias quantum iudex arbitrat: ad petendam cōfirmationem dātur tres menses. s. eo. q̄ sit. ad consecrationem alij tres. c. dis. quoniam. ⁊. lxxij. disti. c. ij. ⁊ si debet pallium petere. hoc faciat a tempore cousecrationis infra alios tres menses. c. di. c. i. In causis autem regularium vel cathedralium que ex immediata subiectione vel appellatione devoluuntur ad papam: serua decre. Nicolai. s. e. cupientes.
i ¶ Fraudulenter: pone in vltima die trium mensium dixerunt canonici eligamus talem qui dissentiet. ⁊ sic a die dissensus adhuc habebimus tres menses: ⁊ sic fraudem faciendo reperiebantur sex menses habere: in cathedralibus vel regularibus vel in inferioribus annum quod esse non debet supra. e. auaritie. Et dico qꝫ qui fraudem allegat eam probare debet. ff. de proba. quotiens. §. qui dolo. Nota ergo hanc decre. que facit pro his que no. per inno. ⁊ hosti. de appel. ex ratione. qui ibi no. qꝫ si vna die quis fuerit impeditus de anno appellationis prosequende: habebit integrum annum per predictam decre. ⁊ eo. ti. cum sit. ij. questione. vi. ei qui ⁊ in auc. de his qui ingre. ad appel. in prin. §. i. ij. ⁊. iij. colla. viij. Sed si beneficio restitutionis ei subueniretur tunc non habebit nisi tantum tempus quantum amisit. ff. in q. cau. ma. in integrum resti. l. ab hostibus. §. fi. ibi de hoc per eos plenius videre poteris.

Si religiosus. ¶ Sunt duo dicta. secūdū ibi: quia vero. Do.
k ¶ Arbitrium: dependet ex voluntate illius cuius imperio ⁊c.
l ¶ Habeat. xij. q. i. non dicatis. ⁊. s. e. quorundam. j. de sepul. c. vlti.
m ¶ Suam. in aliis ergo non habet locum hec constitutio.
n ¶ Superioris: solius etiam sine conuentu. vt. j. proxi. responso.
o ¶ Obtenta. debito modo ⁊ non per extorsionem. vt. s. e. quorundam. ad idem. j. de his que vi metusue cau. fi. c. i. Et nota casum in quo non sufficit petere licentiam nisi ⁊ obtineatur. interdum sufficit: vt. s. de reg. licet. Sed quid si superior licentiam dare noluit: dixerunt tan. ⁊ Ber. s. de renun. post translationem in prin. ipsum per suum superiorem compellendum: nisi habeat iustam causam denegandi. j. de iurepa. nullus. si habeat iustam causam nō compelletur. lxiij. dist. litteras. lxxi. di. c. ij. ⁊. iij. Sed quia solus principis priuilegium videtur priuare aliquem re sua. dicunt quidam per superiorem papam intelligendum: ⁊ sic loquitur illa decre. nullus. que in papa loquitur.
p ¶ Non teneat. sic supra eodem quorumdam.
q ¶ Religiosis. mēdicātib⁹ vel nō. r ¶ Sint varia. qꝫ enim sol⁹ p̄latus illam dare posset videbat p. c. lviij. di. c. i. ibi abbas loci. de caplo nihil dixit. ⁊. s. de renū. post trāslationē. ibi ⁊ sancti fridiani priore. ⁊. s. e. ti. q̄ sit. ibi superioris. nil de capitulo dixit. In ꝯtrariū videbat. s. de uer. si. abbate. ibi abbati ⁊ cōuentui placuit ⁊c. ⁊ ē expssū de sta. mo. c. ij. i fi. ⁊. xix. q. iij. statuimus. ⁊ hec fm litteram que ibi ē. abbatis ac toti⁹ cōgregatiōis. sꝫ hꝫ aliā q̄ ē sine ac. facit i ꝯriū. ⁊ p̄latus non pōt alienare res eccl'ie sine cōsēsu capituli. xij. q. ij. sine: ꝗ nec psonas. cum maior sit alienatio psone q̄ rerū. ad idē. xij. q. i. ꝓcipim⁹. ⁊ hāc scd'am pte tenebat. i oā. lviij. di. c. i. ⁊ ber. i p̄dicta decre. post trāslationē. i tertia glo. p̄ma tñ h approbat: nō tam de iure antiquo q̄ de hoc nouo ob celerē eccl'iarū expeditionem.
s ¶ Tollēdam: iterpretatio. n. ⁊ declaratio iuriū ad cū spectat. xi. q. i. §. ex his de sentē. ex. inter alia. C. de legi. l. ulti. ⁊ hēs ēt d hec. s. de postu. c. i.
t ¶ Tales. s. religiosi qui ñ hñt liberū arbitriū trāseūdi uel consentiendi.
u ¶ Electi: ex multiplicatiōe hui⁹ vbi qd h hēs no. qꝫ religiosi pn̄t eligi ⁊ dicā. j. c. pri. x ¶ Electis: ñ dixit eligēdis uñ ñ vꝫ licētia data religioso: ut ꝯsentire possit electō. futur ul' ꝓuisiōi: ēt cū ꝯsēsu sui supioris ut i ꝯst. de. e. ti. cū ꝯcessa.

Universidad de Deusto Biblioteca

huiusmodi consentiendi ꝛ transeundi liberam dare valeant facultatem. ¶ Idem.

¶ Monachus in abbatem eligi non potest nisi sit expresse professus: ad dignitatem autem epalem ꝛ in seculari ꝛ regulari ecclesia talis eligi poterit. hoc dicit. Jo. an.

Nullus religiosus[a] ad abbatiaz seu prelaturam[b] sue vel alterius[c] religionis decetero eligatur[d] nisi antea fuerit ordinem regularem expresse[e] professus. ¶ Quod si secus actum fuerit: eoipso irritū[f] habeatur. ¶ Ad dignitatē vero episcopalē ad quā nouitii[g] eligūtur: interdum talez in secularibus vel regularibus[h] ecclesiis eligi minime prohibemus. ¶ Idem.

¶ Forma electionis tradita p decre. supra eodē cum dilecti: non est sublata per sequens conciliuz: qz propter: hoc dicit Jo. an.

Cum expediat[i] concordare iura iurib[us] ꝛ corū correctões si sustineri[k] valeāt euitari: Decretalē[l] felicis recordationis innocen. pape tertii predecessoris nostri que innuit sub ea forma posse in electionibus cōpromitti: vt cōpromissarii secreto ꝛ sigillatim voluntatibus omnium inquisitis[m] illum in quē maior ꝛ sanior pars capituli[n] consenserit eligere teneantur: declaramus abrogataz non esse per subsecutum concilium[o] generale; immo potest in ipsis electionibus vt prius[p] procedi licite per eandē. ¶ Idem.

¶ Accedens ad sedem apostolicam pro instruendo negocio electionis per decre. cupientes eundo hac de causa stādo ꝛ redeundo integre preter quotidianas distributiones percipit fructus beneficiorum quos percipere posset in ipsa ecclesia residendo. Jo. an.

Cum non deceat[q] alicui suum officiū eē dānosū: statuimus vt hi qui iuxta[r] cōstitutionē[s] felicis recordationis nicolai pape tertii pdecessoris nostri super hoc editā ad apostolicam sedē venerit eā circa iminētiū electionū negocia instructuri: cum tales ecclesiaruz suarum prosequentes vtilitatem cēseri debeant residentes[t]: fructus beneficiorum suorū q̄ obtinēt in illis ecclesiis: quaz negocia prosequuntur: ꝛ etiaz aliorū quos reciperēt vel possent recipere in ipsis ecclesiis residendo[u]: integre quotidianis distributionibus duntaxat exceptis[x] recipiant: ad sedem propterea[y] veniendo candem ibidez hac de causa[z] morando: ꝛ ad ipsas ecclesias redeundo: ac si personaliter in eisdem ecclesiis residerent. non obstantibus quibuslibet consuetudinibus vel statutis ecclesiarum ipsarum contrariis: seu priuilegiis quibuscunque: per que

Nullus. ¶ Prima ps statuit. secunda decernit ibi. Quod si. tertia excipit ibi. ad dignitatē fortificationē iterserēs ibi: ad quā. Do.

a ¶ Religiosus: declarat in pma pte decre. s. eo. cum causaz. ꝛ reprobat qd no. Hnaso ꝛ cōpost. s. e. cū in magistrū. ꝛ approbat qd ibi no. host. ꝛ gof. ꝛ abba. in decre. cū causam. In secūda approbat qd no. ber. de sta. re. qd dei timorē. i magna glo. Cōpost. s. e. cū causaz ꝛ host. de voto p tuas. Jo. an.

b ¶ Prelaturā: puta prioratū guardionatū vel magistratum sm q̄ diuersa sunt nomina taliū prelatorū qui religiosis presunt. vt. s. eo. quorundam. ad idē. s. e. fundamenta: sed etiam hodie in administrationibus ꝛ prioratibus monasteriorum hz hoc locum. vt in cle. de sta. re. ne in agro. §. sane.

c ¶ Alterius: hodie religiosus eligi nō potest ad prelaturā alterius religionis vel habitus per cle. eo. ti. cum rationi.

d ¶ Eligatur: eligere nō potest si tacite sit professus. j. eo. ex eo q̄ in fi. ꝛ in. c. indēnitatibus in prin. No. expsse q̄ monach[us] vl religiosus eligi potest ne hz postulari sed post electionē postulabitur. sine superioris eni licentia qui eam dare possit non poterit cōsentire. s. e. c. prori. p qd idem probat ꝛ per decre. s. eo. q̄ sit. ꝛ. s. e. quorundaz. de hoc olim opi. fuerunt: ꝛ tractabant de hoc inno. ꝛ host. s. de renū. post translationē. de vo. p tuas cōpost. s. de postu. c. i. gar. s. e. q̄ sit. ꝛ dicebant quidam qb[us] fauebat inno. ꝛ cōpost. monachū extra suū mōasteriū debere postulari non ob. decre. per tuas. vbi dicebant electum in prelatum alias in episcopū eligi posse: alias extra suum monasterium postulari debebat. Alii dicebant indistincte eum eligendum. ad decre. post translationem respondebant illū fuisse postulatum propter ordinem episcopalem: hodie tene eum eligēdum per hec iura.

e ¶ Expresse: ergo non soluz secularis eligi non poterit in abbatem. vt. s. e. cum ad nostrā. sed nec religiosus tacite professus vt hic. ꝛ. j. eo. indemnitatib[us] in prin. vbi in abbatissa vel priorissa idē dr: ꝛ tamen per tacitā professionem bene ē quis monachus: ꝛ votū solēnizat. j. de vo. c. vno: non autem solus habitus sed pfessio facit monachū. s. de reg. porrectū. talē aūt professionem in scriptis facere debent vt obuiet illis: si postea reclamarēt ppria scriptura. xxvii. q. i. oēs femine. i. q. vii. saluberrimum.

f ¶ Irritū: olim non erat irritum ipso iure sed irritādum per sniam. s. e. cū cām.

g ¶ Nouitii: nedū tacite pfessi. ꝛ min[us] sūt obligati nouitii q pñt ad seculū remeare: nisi appareat eos absolute voluisse vitā mutare. vt. j. de reg. non solum.

h ¶ Regularibus: quasi dicat interdum cathedralis ecclesia secularis est. i. secularium canonicorum: interdum regularis: vtroqz casu tacite professus in epm eligi poterit. Sed que est ratio quare in cathedrali regulari eligitur nō pfessus in aliis non: prout dixerunt Lau. vin. Tan. gof. ꝛ compost. in predicta decr. cū causam. i. per excellentiam episcopalis dignitatis ꝛ ordinis: vt episcopus ēt secularis imediate psit monachis. ꝛ probatur idem. s. de iudi. cāz. s. ne se. va. ca. i. vbi monasteriū erat vnitū cathedrali ecclesie forte seculari. tñ tancre. ꝛ goff. ibi dixerunt q̄ bathonieñ. cathedralis ecclesia ibi erat regularis: sicut ꝛ multe in anglia. sed ber. ibi videtur tenere contrarium in tertia glo. vnde in consecratiōe religiosus dicitur etiam religiosior abbate: ꝛ episcopus monachos ad professionē recipit vt abbas in auc. de sanc. epi. §. iubemus. colla. ix. ꝛ facit ad hoc. s. de vo. ꝛ vo. redemp. ex multa ꝛ quod no. de capel. mo. c. ii.

Cum expediat. ¶ Primo premittit declarationis cām generalem. secundo declarat ibi: decretalem. Do.

i ¶ Expediat: ꝛ nota ex hoc principio inspiciendum quid expedit. d pe. di. i. aliud. xi. q. i. aliud ꝛ. s. de vo. ꝛ vo. redemp. magne. ꝛ proprie expediētia vtilitatez respicit. vt ibi patet. io. an.

k ¶ Sustineri valeāt: reprehēduntur hic illi qui volunt sustinere iura que penitus sunt correcta vbi ergo apparet de correctione non sustineantur alias sustineantur. ad idem. C. de inoffi. testa. si quando. ꝛ. s. e. ecclesia vestra. ii.

l ¶ Decretalem. s. e. cum dilecti.

m ¶ Inquisitis: est ergo forma ista partim ex scrutinio: ꝛ partim ex compromisso vt hic patet: sed principalius dicetur ista forma cōpromissi: sz determinati: ꝛ si bene aduertatur ista hodie est melior ꝛ expeditior forma iudicio meo q̄ hodie habeamus: non enim nolunt canonici libere ius suuz in alios trāsferre: ꝛ dare illis potestatem preficiendi prelatum. per formam scrutinij graue est procedere: nec omnes bene sciunt illam formam seruare: imo ꝛ boni iuriste practicam ignorantes in ea deficiunt. expedientius ergo seruabitur ista forma.

n ¶ Capituli: nota quia secus si diceretur de maiori parte eligentium ꝛ cōpromissarii illum elegissent in quem maior pars numero non maior capituli nominasset quia tūc electio esset nulla. s. e. si cui.

o ¶ Conciliuz. s. e. quia propter. Dicebant eniz quidam q̄ forma illa sublata erat per decre. quapropter. ꝛ hoc videbat hosti. in predicta decre. i prin. qui dicebat diuersas electionum formas vt. s. eo. cū dilecti: ꝛ propterea ibi tres tantū forme: vel sz alios due approbari videntur. ꝛ propterea ibi dicitur: aliter electio facta non valeat: sed contrarium est veruz vt hic vides: ꝛ ppterea ista est forma compromissi sed cū certa determinatione vt. s. diri.

p ¶ Ut prius. i. sicut poterat ante concilium quapropter: conciliuz tamē ꝛ decre. fuerunt eiusdem auctoris.

Cum non. ¶ Primo ponit cōstitutiōis cāz gnālē. secundo cōstitutionē iterserēs cām spālē. Do.

q ¶ Deceat: ꝛ nota ex hoc principio inspici qd deceat quod proprie honestatē respicit. s. de uo. ꝛ vo. redemp. magne. Nec enim honestū ē officiū suū alicui fore dānosum. iiii. q. iii. §. item in criminali. versiculo venturis. s. de rescrip. statutū: in fi. ff. de fur. l. si seruus communis. ff. ad velle. l. ii. §. i. C. de admini. tu. cum quidā. s. de fideius. puenit cum similibus. Jo. an.

r ¶ Iuxta. nota qz p hāc lfam dico q̄ talis ē casus quo instruēs vadat nō astrictus p decre. s. eo. cupiētes. puta quia non ē ecclesia cathedralis nec regularis. vel si ē talis appellatio: vel immediata subiectio q̄ non deuoluit his casib[us] cū nō hēat locū decre. cupiētes: ḡ nec istius decre. priuilegium p istā litterā. ꝛ cōcor. quod diri. j. eo. si postq̄. ii. responso.

s ¶ Constitutionem: supra eodem cupientes.

t ¶ Residentes: concor. s. de cle. non resi. ex parte.

u ¶ Residendo: pone hēt ecclesia Boñ. priuilegium q̄ canonici ipsius ecclesie percipiant fructus beneficiorum suorum q habent in aliis ecclesiis in boñ. ecclesia residendo: vel habet ipse qui vadit pro instruendo negocio priuilegium q̄ recipiat fructus tales. s. de rescrip. c. vlti. hoc isto casu percipiet: hoc vult dicere littera.

x ¶ Exceptis: que nec dātur studentibus in theologia. s. de pbē. licet. nec dātur presentibus qui non intersunt horis canonicis. j. de cle. nō residē. c. vno ꝛ licet ista constitutio fingat ipsum presentem non fingit ipsuz diuinis officiis interessentem: habeat ergo quod presens haberet qui diuinis officiis non interesset. vt in predicto. c. vno: quod etiaz est cōtra: cum dicat distributiones quotidianas cōcedi his qui cōsequuntur ecclesiarum vtilitatem: ꝛ ibi soluitur.

y ¶ Propterea: nota legem pro instruendo negocio electionis iuxta predictam cōstitutionem. ꝛ facit ad id quod diri in glo. ii.

z ¶ Hac de causa: si ergo facta instructiōe ꝛ finito negocio sola voluntate: vel pro aliorum expeditione maneret in curia tunc cessabit priuilegiū hoc: ꝛ est huic simile quod dicit lex q̄ nō vere reipublice causa abesse dicitur is qui proprii cōmodi causa in legatiōe est. ff. ex qui. cau. ma. l. nō vere: sz postea ex quo redire inciperet cōpeteret ei hoc priuilegiuz. redit enim de itinere qd ob hanc causam fecit: ꝛ est simile huic qd dicitur de teste. s. eo. li. de rescrip. statutum. in fi. cum suis concor.

premissorum effectus[a] posset quomodolibet impediri. ¶ Idem.

¶ Is qui opponit euidentem defectum scientie uel persone contra promouendū ad aliquā dignitatē penitere nō pōt. cāz reddit Jo. an.

Ab eo qui cōtra electum vel postulatū seu promouēdum[b] ad aliquam dignitatē inter cetera que obiicit euidentem notoriū seu manifestum[c] sciētie uel alium persone defectū opponit: ipsius defectus oppositio uel eius qualitas[d] nequeunt postea reuocari. ¶ Cū eniz opponens si quod de defectu opposuit huiusmodi destitui veritate contingat: a prosecutione cause debeat omnino excludi[e]: ꝛ puniri perinde ac si in probatione oium que obiecerat defecisset[f]. iustum ē ut postquā ad oppositionē eādē pcedit nequeat in preiudicium eius cōtra quem opposuit vlterius penitere[g]. ¶ Idem.

¶ Canonicus ipubes ad electionem non vocatus non agit de cōtēptu. non professi cum professis: uel conuersi laici cum clericis electioni interesse non debent.

Ex eo[h] q̄ ad electiōem episcopi[i] que te in pupillari[k] constituto etate in tua ecclesia[l] extitit celebrata: cum ceteris eiusdem ecclesie canonicis non fuisti admissus: de contēptu[m] cōqueri aut electionē eandē impugnare nō potes. ¶ Cū tam iuris[n] quam rōis[o] existat: vt tales cuz discretione[p] careant ad prestandum in electiōe suffragiū[q] nullatenus admittantur. ¶ In ecclesiis quoqz regularibus uel monasteriis hi qui[r] nō sūt tacite[s] vel expsse pfessi non debent cum pfessis uel conuersi[t] laici cū clericis[u] electionibus[x] interesse. ¶ Idem.

¶ Si ab electiōe cathedralis vel regularis ecclesie in scriptis ex causa pbabili appelletur ad papam: ea pendente cōfirmatio facta per ordinarium non valet. Jo. an.

Si postquam[y] ab electione i cathedrali uel regulari ecclesia[z]

a ¶ Effectus. puta qz est statutum consuetudo uel priuilegiū i ecclesia: q̄ quacūqz de cā quis absit etiā si vtilitatē ecclesie psequatur nihil pcipiat. Quid si talē consuetudinem vel statutū iurauerit: nō credo q̄ tūc locum habeat hoc priuilegiū: qz iuramentū illud pōt seruari sine periculo anime. s. de iureiu. si uero. ꝛ qz hic nō dispensat cōtra iuramētū ut. s. de rescrip. cum aliquibus: cuz suis similibus. Nec obstat si sustulit statutum vel cōsuetudinem qd est principale. ergo ꝛ iuramentum d illo seruando qd est accessorium tolle eni instantiam. s. de iureiuran. cuz contingat ꝛ qd ibi no. Hec decre. bene facit ad questionē d qua querebat olim gar. i decre. cupientes. s. eo. an due persone de opponētibus que uadunt p instruendo negocio ad curiam cōtribuere debeāt ad expensas fiat quod inter eos ꝯuenit. ff. depo. si. l. i. §. si ꝯuenerit. si nil erat conuentū: dicebat iudicis arbitrio relinquēdum pensatis labore et facultatibus mittentiuz ꝛ missorum cum ista decreta. priuilegiet eos in fructibus percipiendis: satis arbitrabitur iudex eos conferre debere.

Ab eo. ¶ Diuiditur in duas partes. Secunda ibi: cum enim. Do.

b ¶ Promouēdū. ista igitur tria sunt paria: concor. s. e. ut circa. Et no. q̄ dicit dignitatē: ꝛ idē dicit. s. e. si forte. ꝛ idē. j. de vb. sig. constitutionem. per quod apparet q̄ decre. illa si forte non habet locum in aliis beneficiis: ut ibi diri.

c ¶ Manifestū. ista eni quo ad casum nostrū sunt synonima: ꝛ idem designant: ut. j. de vb. sig. constitutionem.

d Uel eius qualitas. hoc vult dicere: is qui apposuit forte vult obiectuz reuocare: unde cum opposuisset euidentē defectum scientie vel persone: dicit q̄ vult instare aliis obiectis: ꝛ recedere ab illo. uel non reuocat obiectū sed qualitatē: vnde nunc vult simpliciter dicere q̄ patitur defectū sed reuocat id quod dixerat: qd defectus erat euidens: istud est reuocare qualitatez tantū: ꝛ neutrum pōt: ut hic uides. Jo. an.

e ¶ Excludi. ut. s. eo. si forte.

f ¶ Defecisset. ut. s. eo. ti. c. i.

g ¶ Penitere. ut hic sibi non liceat mutare consilium i alterius detrimētū. j. de reg. iu. mutare. cū suis concor. ad idē. s. de elec. c. publicato. nā ꝛ quod semel placuit nō pōt amplius displicere: vbi versat alterius iteresse. j. de reg. iur. qd semel. nisi in casib[us] in quib[us] iura penitētiā ꝛ uariationē admittunt: quoz aliquos ibi nota: ꝛ est simile huic. s. eo. ut quis duas. Quid dices pone promouendus consentit q̄ opponēs renunciet obiectui vel qualitati obiectus: iudex non consentit: nunqd hoc poterit opponens: ꝛ videtur q̄ non: quia quos pretor prohibet ꝛc. ff. de postu. l. quos pretor ꝛ concor. s. de excep. c. vlti. maxime cum in huiusmodi electionibus exhiberet iudicis officium. s. de electionibus. cum nobis olim cum similibus. In contrarium uidetur per hanc litteram que dicit in preiudicium ei[us] cōtra quem ꝛc. ꝛ quilibet potest renunciare iuri pro se introducto. s. de regula. ad apostolicam. C. de legi. q̄ fauore. j. de reg. iur. q̄ ob gratiaz. satis videretur per prima iura ꝛ maxime ea ratione: qz si probetur talis obiectus promouendus statim debet repelli q̄ ipse huic iuri renūciari nō possit: cum istud ius lz ei faueat: si non probatur obiectus: tamē ei nocet si fuerit probatum: ꝛ sic videtur renunciare non posse huic iuri inuito iudice: ꝛ facit quod diri. s. eo. si forte.

Ex eo. ¶ Sunt due partes principales que patēt. Prima subdiuiditur ꝛ primo ponit dictū. Secundo rationē subiicit ibi: cū tam. Secunda ponit duo dicta secūda ibi: uel cōuersi. Do.

b Ex eo. emanauit pmū dictū ad declarationē eoz que no. uincē. tan. gof. Ber. ꝛ moderni: de eta. ꝛ quali. ex ratione. Secundum ad declarationem eorum que nota. ber. inno. ꝛ host. de istis. ca. ij. ꝛ abb. s. e. titu. in genesi. Jo. an.

i ¶ Episcopi. quid de inferioribus dignitatibus: ex his vulgaribus iuribus quibus arguimus a verbis. j. de priuileg. si papa. i. respon. in fi. cuz si. videretur q̄ in inferioribus secus: cū si de inferioribus idem voluisset intelligi id expressisset. s. de deci. ad audientiam. contra puto: cū ratio cap. que. j. sequitur: sit generalis: nec ibi repetatur de episcopo: cum dicit ad prestandum in electione suffragium ꝛc. ꝛ hoc bene probatur. j. eo. indemnitatibus. in prin. Joan. an.

k ¶ Pupillari. que est in mare minor. xiiii. an. i femina minor. xii. nec distiguimus an malicia suppleat: sicut nec in finienda tutela. C. quando tuto. vel cura. l. indecoz. insti. qui. mo. finiatur tute. in prin. lz secus in matrimonio: ut. s. de despon. impu. puberes. vbi de hoc. ad idē. j. eo. indemnitatibus. in prin.

l ¶ Tua ecclesia. nota q̄ mior. xiiii. an. dicitur idoneus ad beneficium etiam ad canonicatū cathedralis ecclesie: de hoc. s. de pben. super inordiata. ꝛ. s. e. lib. de rescrip. si eo tēpore.

m ¶ Cōtēptu. qd alias cassatione iducit: ꝛ plus in electione nocet q̄ multoz ꝯtradictio. s. e. venerabilē. ꝛ. c. bone.

n ¶ Iuris. scripti.

o ¶ Quam rationis. que deficiēte iure scripto allegari potest. viii. dist. frustra. ꝛ. ix. dis. sane quippe. s. ut quis. lex enim est omne quod ratione consistit. i. dist. consuetudo. ꝛ Seneca in epistola. xxxviii. ad Lucillum. Si uis tibi oīa subiicere te subiicias rationi.

p ¶ Discretiōe. iii. q. vii. §. tria d corpore vi. ex parte. C. d fal. mo. l. i. Et per hāc litterā dico idem de furioso per pdictuz. §. tria. ꝛ. xv. q. i. §. ut itaqz. d suc. ab inte. cum dilectus. ff. de iniur. l. illud. cū nec tales matrimoniū carnale contrahere possint: de spon. dilectus. xxxii. q. vii. neqz furiosus: nec religionem vouere: de regu. sicut.

q ¶ Suffragium. ff. de iur. immu. l. ii. §. impuberes: ꝛ dicit lex. Indignum nobis videt eum qui stabilem mentem nondū adeptus est propter priuilegia militum sapientū hominum iura tractare. C. de testa. mili. l. vlti. ꝛ minores sportulas decurionū accipiūt: suffragiū tamen inter alios non offerunt. ff. de decuri. l. spurius. §. minores. ꝛ si princeps det ueniam etatis minoribus: non videtur cōcessisse q̄ sine decreto alienent: vel citra perfectam etatem liberaz administrationem habeant. C. de his qui ue. eta. impe. l. eos. isti eni accusare non possunt nec testificari. ii. q. i. prohibētur. iiii. q. iii. c. i. nec testamēta facere. ii. q. vi. §. diffinitiua: ꝛ talis etas prona est ad malum. xii. q. i. ca. i. ꝛ est hec littera ꝯtra tā. ꝛ barbrix. qui dixerunt in questione dominicali que incipit. tutor cuiusdā q̄ si pupillus patronus maior. vii. an. presentat vnum: ꝛ tutor eius alium: prefertur presentatus a pupillo: pro eis facit. xvi. q. vii. decernimus.

r ¶ Hi qui. s. fratres vel monachi: nec distinguo in his an sint clerici: prout distinguitur in conuersis: ut. j. dicam in glo. ii.

s ¶ Tacite. in electis autem requiritur expressa professio. s. eo. nullus: sic. j. eo. indennitatibus. in prin. Nouitii ergo non admittunt. ꝛ sic tenebat abb. i glo. i prin. allegata: ad hoc. ff. de sta. liber. l. statu liberum. licet tales gaudeant priuilegio canonis: ut infra de senten. excommu. religioso. tamen non sunt ueri religiosi: ut ibi.

t ¶ Conuersi laici. de conuersis ergo hic loquitur: monachi ergo vel fratres professi indistincte admittuntur: ad hoc. s. de arbi. cuz olim: de senten. ex com. canonicam. ꝛ. xvi. q. i. generaliter. xciii. di. a subdiacono. hodie secus: quod dicit in cle. de eta. ꝛ quali. ut hi qui.

u ¶ Cum clericis. in plebibus ergo vbi sunt clerici ꝛ laici conuersi non admittūtur conuersi laici: ergo in hospitalibus ꝛ locis huiusmodi vbi sunt soluz laici cōuersi isti bene eligunt sibi priorē rectorē magistrū uel massariū. s. de arbi. cum olim: nec hoc hic phibetur: ꝛ ad hoc infra codē indēnitatibus. §. penul.

x ¶ Electionibus. tale enim ius nō cadit i laicum. s. eo. massana. ꝛ ca. sacrosancta. etiam conuersum: vt hic. Quid dices in questione facti in aliquo ordine: puta humiliatorum: uel in aliqua ecclesia seculari pscripserunt laici cōuersi q̄ debeāt ad electionē admitti ꝛ vocari: p hanc constitutionē clerici nolūt eos admittere: querit quid iuris. Dico q̄ de iure cōmuni conuersi laici ad electionem nō admittunt: ut hic. sed decre. ista non tollit specialiū locoz ordinū uel personarū consuetudines prescriptas. s. eo. lib. de cōstitu. licet. quare illi pscripte consuetudini stari debet. Non ob. q̄ in talibus non valeat consuetudo. s. eo. massana: qz illud dico uex sz Inno. ꝛ host. qui hoc no. de insti. c. ii. de laicis pfessione ꝛ habitu non de conuersis: cum ergo conuersus fit ecclesiastica persona. xii. q. i. c. duo: tale ius spirituale perscribere poterit.

Si postquā. ¶ Sūt tres ptes. Secūda ibi: si elect[us]. Tertia ibi: cū āt. do.

y ¶ Postq̄. reqrit decre. cupiētes nō solū q̄ elect[us] veniat: sz q̄ usqz ad finem negocium prosequatur: ꝛ habet locum etiam cum appellatur a confirmatione vel prouisione. hoc dicit Jo. an.

z ¶ Ecclesia. nota quo ad cathedralem ecclesiam bene erat statutum q̄ appell

tio deuolueret: eoipso q in scriptis & cā probabili interposita esset. s. e. quis: s3 de regulari nō sic erat expressum: parificate igitur sunt regulares cathedralib9: sic. s. e. ne pro defectu. & c. cupientes secus in casu. s. eo. quāq.

a Scriptis. sic. j. de appel. cordi. & de hoc. s. e. ti. quāuis.

b Probabili. uide istud spāle in istis ecclesijs q sufficit q appellatio sit interposita ex cā probabili: l3 cā sit falsa: ad hoc ut deuoluat: & pōt esse ratio: q2 maiora facili9 deuoluunt: ut. s. de appel. ut debitus in fi.

c Sedem apostolicā. ergo secus si ad inferiorē: cum eni ista decre. ponat suum casum specialē cōtra regulā. j. de appel. non solum. ij. responso. quo cauetur primo constare debere d ueritate cause anteq reuocētur attētata post appellationē ante sniam interiectā: ob hoc igit a casu expresso non recedam: s3 antiquo & generali iuri in aliis stabo. Et potuit esse ratio: reuerentia sedis apostolice: & ut melius visitetur: & q2 ista maiora de facili transeunt ad papā: vt i predicta decre. ut debitus i fi. & si appellet ad legatū nō puto hanc decre. locū habere: l3 dici soleat examen legatis satis esse examen apostolice sedis. S3 video q si appellet ad sedē apostolicā nō sufficit adire legatu3 nisi partes concordarent appellationi renunciando: de appella. constitutus. & de offi. lega. studuisti. & c. l3. & dixi. s. eo. cupientes: circa principium.

d Canonice. sine aliqua prauitate: ut. s. eo. quis: & j. e. puida: & primo inquiratur de recessu: ut ibi.

e Potuit. sufficit enim q appellatio sit iterposita ex cā probabili ad hoc vt deuoluat: & alias competētis iudicis iurisditionem reuocet.

f Firmitatē. simile. j. eo. puida. & c. se. & c. ulti.

g Electus. approbat qō no. guil. & gar. s. e. cupiētes. §. qō si.

h Iurta. si ergo talis erat electus q venerat ad curiā: nō astrictus tñ illa cōstitutiōe l3 añ finē cāe recedat: cu3 nō habeat ibi locū hec cōstitutio. ergo nec eius pena: & facit qō dixi in decre. cupiētes in prin. super ver. imediata subiectio. & s. eo. cū nō deceat.

i Constitutionem. s. eo cupientes.

k Mente. & ita punitur qui mentē offendit sicut qui mentē & verba. ff. de iurisdi. om. iu. l. si qs ver. q dū pponit. ff. ad mace. si iulianus. §. mutui. imo prefertur intentio v̄bis. j. de v̄b. sig. itelligētia. & c. preterea. Et in cōtrariū videbatur: q2 constitutio penalis erat restringenda. ff. de pe. interpretatiōe: sufficere ergo videbatur q venerat prout cōstitutio dicebat: sed cōtrariū est verū: ista enim sunt paria non venire: & venire & sine licentia recedere. xi. q. iij. certū de iudi. c. i. ff. de excu. tu. l. scire. §. obseruabūt. videt etiā talis offendere verba fm q no. in §. q si per. xx. super verbo executionem. Nō ob. q dicitur constitutionē penalē non extendendā: q2 in hoc nō extenditur quod erat de mente: nec puto electu3 puniri qui eo tempore quo nō ipeditur processus cause per. xx. vel. xxx. miliaria peregrinationis recreationis vel simili cā iuit extra curiam: non eni recessisse dicit qui statim est reuersurus. ff. de procu. presens. ff. de diuor. l. iij. & v̄ba ciuili modo nō captiose sunt intelligenda. iiij. di. erit. ff. de serui. si cui. & hoc tenet guil. & gar. in decre. cupientes.

l Omnino. qō dic de pena electi veniētis & recedentis sine licētia dictū ē: eadē rōne intelligo repetitū de pena opponētiū & persona3 instructarū.

m Cum aūt. approbat qō no. Guil. & gar. s. eo. cupiētes. in prin.

n Cōfirmatione. in contrariū videbatur ibi eni nō de meritis electionis: s3 de iniqtate iudicis agitur. s. de appel. interposita. ad fi. ad qd ergo venirent psone instructe: sed cōtrariū ē uex: l3 eni de iudicis iniqtate agatur: nihilominus & de meritis electionis & sic necessaria est instructio personarum.

o Prouisione. in cōtrariū videbatur: q2 penalis erat constitutio: & q2 si papa de puisione voluisset intelligi id expressisset: sicut fecit de electionib9 & postulationib9 de deci. ad audiētiā. s3 cū quotidie iura ista pificēt electiōes postulatiōes & puisiōes. s. e. statuim9. & c. ut circa. qd iuris d vno & de alio: ut h p3. sed post puisionē nō videbat vacare ecclesia: & sic nec h3 locū constitutio: que prouidere

celebrata fuerit in scriptis[a] ex cā probabili[b] que probata deberet legitima reputari: ad sedem apostolicā[c] appellatum: electionē ipsa3 per ordinarium confirmari cōtingat: huiusmodi confirmatio nisi prius fuerit canonice[d] ab appellatiōe ipsa recessum: cum sit ab eo qui non potuit[e] de facto presumpta nulla3 obtinet roboris firmitate3[f]. Si uero electus[g] qui iuxta[h] constitutionem[i] felicis recordationis Nicolai pape tertii predecessoris nostri ad dictam sedem venerat pro electionis sue negocio prosequendo de romana curia sine licētia recesserit antequam huiusmodi negocium sit finitum: eius electio auctoritate constitutionis ipsius que non solum vt quis veniat: sed etia3 ex sui mente[k] exigit q usq3 ad finem negocium prosequatur eoipso uiribus euacuatur omnino[l]. Cu3 autem[m] ab electionis cōfirmatiōe[n] uel facta prouisione[o] per eum[p] ad quem ppter inferiorum negligentiam fuerat deuoluta eligendi potestas: ad sedem appellatur cādē: cōstitutionem predictam in ueniēdo & mittendo & aliis que perstringūt i ea cōuenit obseruari. Dez.

Dispensare possunt episcopi & superiores cum habentibus parochiales ecclesias sibi subiectas: q usq3 ad septēnium studendo non teneantur ad sacerdotium promoueri: ad subdiaconatum tamen debent pmoueri infra annum: alias sunt priuati: & illo durante septennio debet in illis ecclesiis idoneus poni vicarius de fructib9 ecclesie sustinēd9: elapso septēnio d3 rector i fra ānū in psbyterū pmoueri.

Cum ex[p] eo q felicis recordationis Gre. papa. x. predecessor noster statuit i cōcilio lugdunē[q] ut ad regimē parochialium[r] ecclesiaru3 assumpti: se ad sacerdotium promoueri faciāt infra annu3 a sibi commissi regiminis tempore[s] cōnumerādum: & personaliter[t] resideāt[u] in eisde3: Alioquin si i fra idem tempus pmoti non fuerint[x] huiusmodi ecclesiis absq3 monitione alia sint priuati: nonnullis ex tunc[y] parochiales ecclesias recusantibus acceptare[z] legendi & pficiendi[&] cum eis facultates nō suppetāt: nec ab ecclesiarum prelatis de aliis beneficiis in plerisq3 mundi partibus[?] interdū puideatur eisdem: opportunitas[ꝝ] sit sublata in grande uniuersalis ecclesie: que ad sui regimen viris litteratis pmaxime noscitur indigere[a]: dispendium & iacturā: nos super hoc multorum instātia excitati: frequenter volentes cupiētibus in scientia pficere: ut fructu3 in dei ecclesia suo tēpore afferre ualeant opportunū vtiliter puidere[b]: presenti constitutione sancim9: ut episcopi[c] eorum q3 superiores cum his qui huiusmodi[d] subiectas[e] sibi ecclesias obti-

intendit ecclesijs vacātib9: ut ibi p3 i prin. s3 p appellationē suspendit cōfirmationis & puisiōis effectus: de iureiur. veniētes. vñ merito locū h3 cōstitutio.

p Eū. qō dic. ut. s. e. ne p defectu. & c. quāq.

Cum ex eo. Primo ponit cōstitutiōis cām in qua ponit ius antiquū: & ipedimentū ex eo pueniens in secūda cōstitutionē: q tria facit. Primo pmittit dispensationē septennē. artat ad subdiaconatu3 et causam reddit. Secūdo prouidet quō interim ecclesie deseruiatur. Tertio post septēniū cū quo dispensatu3 fuit reducit ad ius antiquū. scda ibi porro. tertia elapso. do.

p Cū ex eo. cām dedit huic constitutioni quod no. Guil. s. eo. licet canon. in glo. super uerbo priuatus. Jo. an.

q Lugdunēsi. s. e. l3 canon.

r Parochialiū. non collegiata3: in quib9 locū h3 cōciliū: in collegiatis nō: & sic in illis non ē h dispensatio necessaria. s. eo. statutum.

s Tempore. i. ex quo possessionē habuit: vel p eū stetit quo min9 haberet. j. c. pri. §. i. & j. d pben. l3 eps.

t Personaliter. ergo nō per vicarium nisi in casu decre. de prebē. extirpāde. q casus per cōciliū mutatus non est: vt ibi dixi: & idē hodie i casu huius. c.

u Resideāt. dispensari tamē poterat sup residentia: ut in ipsa decre. l3 in fi. Jo. an.

x Nō fuerit. iusto ipedimēto cessante: ut hic i fi. & j. c. pri. §. porro.

y Ex tunc. i. post illō concilium.

z Acceptare. q2 nolebāt sic stati3 psbyterari.

& Proficiēdi. d mag. c. i. & c. q2 nonnullis.

? Partibus. in qbus forte pauca sunt alia beneficia.

ꝝ Opportunitas. sicut prouidēt iura q opportunitas ad malū tollat: vt. xviij. q. ij. diffinim9 de coha. cle. c. i. s. e. fundamēta. j. de statu regula. c. vno. i. responso in fi. ita prouidēt: ne opportunitas tollat ad bonu3 ut hic. & s. de magi. per totum.

a Indigere. s. de magistris. c. vlti. vnde de aduocatis dicitur q nō minus prouident generi humano q si patriam armis defenderēt. C. de ado. di. iudi. l. aduocati: & docto3 scientia mūdus illuminat. s. de here. cū ex iniuncto. j. de reliquijs. c. vno.

b Prouidere. s3 nōne satis erat puisum paupib9. s. d magistris. dic q sic circa doctores: s3 circa libros & expēsas nō: circa q puidit ista cōstitutio.

c Episcopi. l3 igit iferiores plati possint ex cā sup residētia dispēsare. s. de cle. nō resi. relatū: & ita ibi sentit ino. host. & gar. s. e. l3. i vlti. glo. hoc tñ casu nō dispēsabūt minores episcopis. & in. §. porro. idē repetit. s3 nunquid solus eps sine capitulo hāc & alias dispēsatiōes facere poterit: & videtur expressum q nō. i. q. v. c. vlt. i fi. vbi etiā de hoc: & l. di. ex penitentib9 & ad idē. j. d exces. pla. c. i. & s. de his que fi. a prela. nouit. & c. se. In contrariū videt p hanc litterā: & per decre. at si clerici de iudi. cū i his iuribus dicatur de episcopis nulla mētione facta de capitulo: ad idem de ordi. ab epi. qui renū. epis. c. i. & ij. de cle. cōiu. sanc. ij. de cle. pug. i duel. c. i. ad idē j. de eta. & qual. c. vno de fi. psby. c. i. cū multis si. & hoc vltimū credo: & cōmuniter obseruat fm host. q hoc no. de tē. ordi. dilectus. in fi. magne glo. & guil. i spe. ti. de legato. §. antepe. i pri. ipse tñ host. no. contrariū de sta. reg. q dei timorem. tamen posito q de iure solus dispensare non posset: de consuetudine prescripta sibi pōt hoc ius acqrere. s. de his que fi. a prela. ea noscit. in fi. & s. e. li. de consue. c. ij.

d Huiusmodi. parochiales. s.

e Subiectas. no. q2 l3 quo ad dādas dimissorias equiparemus episcopum originis domicilij & beneficij: ut. j. de tē. or. cu3 nullus. i. responso.

quo ad casum istum secus. vnde si boñ. talem ecclesia3 habet mutine: mutiñ. eps non bonoñ. habebit dispensare per hanc litteram.

a Obtinēt. si iam elapsus esset annus ita q priuati essent: tunc eas nō obtinēt: s3 obtinuerūt: & sic huiusmodi dispēsatio locum nō habet.

b Septēniū. n. i septēnio scholarem esse debere puectū. studēs i theologia in quinquēnio. s. de magi. c. vl. & etiā studēs in iure ciuili: vt in proemio. ff. ibi: & i quinti anni & c. & si voluerit episcopi in citeriori tēpore dispēsare: bene id poterūt: sed i vlteriori non. de re iudi. q ad consultatiōe3 de appel. oblate. j. d re. iur. cui l3. Sed nunqd episcopus q dispensauit i septēnio ante illud tēpus finitum poterit dispēsationē reuocare: puto q nō: p reg. j. d reg. iur. decet. & s. de fi. presby. ex tua. vbi de h: et h dico nisi euidēs cā suaderet contrariū: & sic potest itelligi de de. nō resi. c. vl. vñ & puilegiū reuocatur cum tēdit ad norā de deci. suggestum. Quid si pendente dispēsatione mecum facta de isto septennio assumor ad aliā parochialem ecclesiam sine fraude nunqd adhuc poterit i septēnio mecū dispēsari: & satis uidetur q non p hāc litterā: cum uideat inspici tempus ratione persone: & fm hoc & p ea que dixi in prin. glo. videt q tempus istud incipiat a tempore dispensationis: sed fm h esset reperire q per. ix. an. vel quasi prorogaretur receptio ordinis presbyteralis: & in hoc vtilis esset declaratio.

nent[a] vel obtinuerint i futurum dispensare possint libere: q usq3 ad septēnium[b] litterarum[c] studio insistentes promoueri minime tenēatur: nisi ad ordinem subdiaconatus[d] dūtaxat: ad quem infra predictum annu3 recipiendum: ne sicut a multis de xpi[e] patrimonio sublimatis olim factum esse dinoscitur[f] a statu retrocedere[g] valeant clericali omnino astringi volumus: & nisi receperint: pena[h] cōtenta in dicto cōcilio eoipso percelli. Porro septēnio predicto durāte iidez episcopi & superiores sollicite puidere procurent: ut per bonos & sufficientes vicarios ab eis in huiusmodi ecclesiis deputādos animarum cura diligenter exerceatur[i]: & deseruiatur laudabiliter in diuinis: quibus de ipsaru3 ecclesiarum prouētibus necessaria congrue ministrētur[k]. Elapso vero dicto septennio[l] hi cum quibus fuerit ut premititur dispensatum: ad diaconatus & presbyteratus ordines infra annum se faciāt promoueri: aliogn[m] ex tūc dictam penam[n] nisi iusta de causa omiserint: ipso iure se nouerint incursuros. Dem.

Quattuor dicit. Primo q ad penam priuationis rectoris parochialis ecclesie non promoti requiritur q annus integer sit completus. Secundo q annus ille nō currit iuste ipedito. Tertio q post priuationem ecclesia eidem conferri non potest. Quarto q non promotus si eo animo receperat ecclesiam vt fructus anni perciperet: tenetur ad restitutionem ipsorum: & qui ea mente contulit ecclesiam seruare debet indēnē. Jo. an.

Commissa[o] tibi prochialis[p] ecclesia quāquam tantum[q] de anno transierit: q infra ipsum nequeas iuxta statutum generalis cōcilii lugdunensis[r] ad sacerdotium promoueri: non est nisi tunc demū cum ex toto fuerit ipse annus elapsus[s] censenda vacare nec potest alteri antea te nolente[t] cōferri. Annus autem huiusmodi[u] qui a tempore illo incepit: quo ipsius ecclesie regimen commissum tibi extitit: & possessionem eius pacificam[u] habuisti: vel per te stetit[x] quo minus haberes eandem: tibi non currit si promoueri iusto impedimēto[y] detentus infra tēpus huiusmodi nequiuisti. Porro si infra dictu3 tempus non fueris rōnabili causa cessante pmotus: tibi ecclesia ipsa[z] qua dicti statuti auctoritate ia3 priuatus existis[&]: ne statutum ipsum fiat ludibrio[?]: debitoq3 frustretur

titulo supra. Dominicus.

p Parochialis. non collegiata. s. eo. statutum.

q Tantum. q2 ammodo ante finem anni non expectam9 aliqua tempora statuta ad ordines recipiendos: de quibus. s. de tē. ordi. de eo. vel si superest vnu3 tempus adhuc non est diaconus vel subdiaconus.

r Lugduñ. s. eo. l3 canon.

s Elapsus. facta cōputatiōe ut dicit. j. §. pri. In cōtrarium videbatur: quia lex dicit q si promisisti mihi facere insulam infra certum tempus: & iam tēpus tantū elapsum est: q ammodo infra illud tempus fieri non potest: l3 totum temp9 nō transierit: contra te agere possum. ff. de verb. obl. l. hoc iure & l. si ita stipulatus essem: vnde ex quo certum erat illū ifra diem promoueri non posse: videbatur pena cōmissa: sed contrariū est verū vt hic patet: et hoc tenebat guil. & gar. s. eo. l3 canon per. l. ff. de verb. ob. l. i illa stipulatione. & l. insulam. vbi expresse dicitur stipulationem penalē non cōmitti ante diem: etiam si sit certum parere non posse. Itē l3 certum sit conditionem extitura3: expectari debet donec existat. ff. quādo di. le. ce. l. huius legatū. ad cōtraria potest responderi vt no. in dicta. l. hoc iure. vel dic ante diem agi posse quanti itereſt opus inchoatū non esse ut i primis iuribus: sed ad penam nō ut in secundis & hic.

t Nolente. & merito non pōt conferri: q2 non conferuntur beneficia anteq vacent: de cōces. preben. c. i. & ij. anno autē elapso libere potest conferri: non ob. illius possessione. j. de preben. l3 episcopus. Idem vides in morte naturali: q2 l3 certum sit clericum moriturum: nō tamen cōfertur eius beneficiū ante mortem: vt. s. de conces. preben. c. i. & ij.

c Litterarum. cum non distinguat: intelligo generaliter siue in grāmatica siue in iure canonico vel ciuili vel scientia theologie studeat: & caueāt episcopi ne dispensent cū his qui dociles nō sunt: iam enim i eis cessat huius cōstitutiōis cā: unde nec fiat dispēsatio. i. q. vij. quod p remedio: & habentes dispensationē propter studium studere debēt non i castris vel villis: sed in studio generali: ut. s. de cle. non resi. tue. alias priuilegium nō habebunt: ut ibi.

d Subdiaconatus. per hoc dicūt quidā q sine dispensatione de cōmuni iure potest i minoribus cōstitutus eligi ad parochialē ecclesiā: ad idem allegant. j. de prebē. si pro clericis. & j. de insti. c. ij. Sed puto contra: et dico ab antiquo iure illius decre. s. de eta. & quali. preterea. non recedi nisi inquantum reperitur expressum. Nec ob. hec decre. potuit enim dispensari uel p litteras apostolicas: vel p presentationē patroni cōsequi parochialem ecclesiam in minoribus cōstitutus: si dispensetur cum tali: necesse habet infra annum subdiaconus fieri: & sic intelligo istu3 tex. & dixi d hoc. s. in predicta decre. si pro clericis.

e Christi. no. dominiū bono3 ecclesiarū esse penes xpm: de hoc. xij. q. i. expedit. xvj. q. i. qm quicqd. s. de v̄b. sig. causa.

f Dinoscitur. no. ex preteritis circa futura caueri. xxiij. di. in nomine. d procu. c. i. & s. e. fundamenta. §. digne.

g Retrocedere. militando: negociando: vel vxorem accipiendo: quod possunt ipsi clerici in minoribus constituti. s. de cleri. coniuga. c. i. sed qui sunt in sacris non. j. de voto. c. uno.

h Pena. priuationis ipso iure.

i Exerceatur. prouidit hec constitutio ecclesijs & personis: sic. s. eo. cum nobis olim. in fi. & j. de regula. beneficium.

k Ministrentur. non enim debent proprijs militare stipendijs. xij. q. ij. charitatem.

l Septennio. idem est de minori tempore si ad minus tempus dispēsatum fuisset: quod fieri potest ut superius dixi.

m Alioquin. ex tunc. i. elapso anno a fine septennij.

n Penam. priuationis.

o Commissa. Quattuor sunt dicta. Secūda ibi: annus autez. Tertia ibi: porro. Quarta ibi: cetex. Et ista decre. ē glo. c. canō. c.

u Pacificam. quid si nactus est possessionem solum minoris partis bonorū dicunt quidā q non currit tempus: secus si maiorē. arg. j. de resti. spo. frequēs dic fm guil. qui hoc no. s. e. l3. q si liber habet exercitium cure aīarū tenet hac constitutione: l3 tñ minoris partis bono3 possessionem habeat: quia cura pars principalis est: & dignior de eta. & quali. cū sit. ad hoc de cōse. eccle. vel alta. q i dubijs. & eius rōne tenet ad sacerdotium promoueri: de preben. extirpande. sec9 si nō habeat liberū cure exercitium: l3 possessionem habeat etiam maioris partis bonorum: ad idem. s. eo. ti. dudum. ij. circa principium. vnde dixit h littera ipsius ecclesie regimen & c. Quid si postq nactus est possessionem mouetur sibi controuersia. dicit guil. q si incontinenti in ipsa possessione lis sibi mouetur: & possessio continue turbatur: promoueri non tenetur: q2 que incontinenti fiunt i & c. s. eo. officij. ff. si cer. peta. lecta. & quia non videt pacifica fuisse que nō durauit: ad hoc. s. eo. si postq. §. ij. s. de v̄b. sig. nam & ego. ff. de in rem ver. si p patre. §. versum. de pe. di. i. diuortiū: & litis euentus dubius est. ff. de pecu. qō debetur. posset ergo esse q ecclesiam perderet & sic i presbyterum ordinatus absq3 beneficio mēdicaret. xxiij. di. diaconi vlti. si autem possessionem aliquādiu obtinuit sine litigio hac cōstitutiōe artatur: & sufficit q semel cepit pacifice possidere. s. eo. dudum. ff. de actio. empt. l. ex empto. in prin. alias suo velle quilibet posset sibi litē confingere in fraudem huius cōstitutiōis. nec ob. q iste succūbere poterit: qa mala electio ē in culpa. C. de acqren. pos. l. vlti. C. de iure deli. sancim9.

x Per te stetit. sic. j. de preben. l3 episcopus.

y Iusto impedimento. sic. s. eo. q sit. ad fi. pone q toto illo anno egrotauit: vel absens erat episcopus & cōmendaticias habere non potuit: vel eum episcopus ordinare noluit: vel his similia: he enim sunt iuste cause que excusabunt eū & propter hanc causam dico q elapso anno statim illo non vocato possit alteri ecclesia conferri ut in predicta decre. licet tamen tutius & honestius esset ipsum citari: & facere pronunciari illum priuatum: si non ostendit dispensationem vel iustū impedimentū: nā si hoc omisso fiat collatio: ipse postea veniēs & de iusto ipedimēto vel dispēsatione fidē faciēs collationē cassari faciet: de re iudi. cū ber. s3 q2 iudices vel illi ad quos collatio spectat nolūt litigare uel se aduersarios cōstituere: nec illi quib9 faciēda ē collatio: nisi pmo habeāt ius in re: iō cōius eligitur altera via: ut sine alia pnūciatione fiat collatio.

z Ecclia ipa. tolle qō ē in fi. §. nullaten9 ea vice & c.

& Existis. qdā hñt h i lra: & ad quā ihabilē reddidisti te.

? Ludibrio.

Universidad de Deusto Biblioteca

sic.C.de bo.q3 li.l.vlti.§.vbi antē puerilis.
a Faciendū.ut.C.cōia de le.l.ij.in fi.magis ergo cōsideramus sensu3 q̄ verba.ad idē.s.e.si post q̄.§.i.s.de vb.sig.intelligētia.t.c.preterea.
b Ea vice.intelligo.i.in illa vacatione.alias lex esset īposita verbis.facile enī esset sibi cōferre vni quē sciret nolle cōsentire: t postea reiterato illā primo cōferre: ſm illos qui habēt in textu: t ad quā te inhabilē tē.non est dubitatio tanta.
c Iterato. nā qua rōne poss3 pmo anno finito iterato eidem cōferri: eadē rōne finito secūdo t sic dic de tertio: t sic de singulis: t sic canō frustraret effectu ut dictū ē .xcor.s.de testi.l3.iij.
d Intēdens. si ergo itēdebat a pncipio promoueri: s3 postea mutata volūtate pmotus nō fuerit: nō tenet ad restitutione3 fructuum: qd vex puto de pceptis ante mutatā volūtatē: in alijs crederē sec⁹ eadē rōne.
e Postmodū.elapso anno.
f Mutata. no. q fraus purgatur: sic t mora interdum.s. de loca.potuit.t.j.de reg.iur. mora.vbi de hoc.t nota exitu3 spectari cum vitium consistit i aīo: alias spectatur initium.s. .e.li.de rescrip. si eo tpe.s.co. dudum.i.vbi de hoc.
g Promotus fueris.ad sacerdotium infra annum.
h Promouendum. t in veritate pmotus nō fuisti: alias purgatur vitium ī utroq3.
i Offensam.sic.s.e.perpetue cū suis concor.
k Indēnē. pone enī illū qui fruct⁹ pcepit nō ee soluēdo: ita q inefficax ē actio ɔ eū.s.ō solu. odoardus dabit ī cōferentē ut h vides: t h loqtur non solū de obligatiōe ī foro aīe: s3 etiā ī foro iudiciali: dūmō de tali credulitate uel fraude fiat fides: tū q fraudē allegat illā probabit .ff. de probatiōibus quotiens .§.qui dolo.t probabitur id per coniecturas.j.ti.pri.c.ij.

effectu: t nō rebus: sed uerbis: cu3 sit potius contrarium faciendu3[a]: lex īposita videatur: nullatenus ea vice[b] poterit iterato[c] cōferri. Ceterum si promoueri ad sacerdotium nō intēdens[d] parochiale3 receperis ecclesiam: ut fructus ex ea p annu3 percipias ipsā postmodu3[e] dimissurus: nisi voluntate mutata[f] pmotus fueris[g] teneberis ad restitutionē fructuum eorundem: cū eos receperis fraudulenter. Illū autē qui eam tibi cōtulit: cum te nō crederet ad huiusmodi ordinē pmouēdum[h]: pter diuinā quam ex inde incurrit offensam[i] ad seruādam indēnem[k] eande3 ecclesia3 decernimus obligari. Idem.

Abbas exēptus eligit in epm s3 transire nō potest sine licētia pape vel legati de latere. Secūdo dicit q legatus de latere pōt confirmare electiones epōrū exēptorum: reliqui ñ sine spāli mādato.io.an.

SI abbatem[l] ecclesie romane imediate subiectum[m] i vestrū episcopū[n] elegistis[o]: reprehēdi exinde[p] nulla rōne potestis: ei tamē ab alio quā a nobis vel apostolice sedis legato: si sit ī prouincia[q] de latere[r] nostro missus[s]: dari nō pōt licentia suū deserēdi[t] monasteriu3 t ad vestram ecclesiam transeundi[u].

SI abbatem. Ponit duo dicta principalia scz ibi: huiusmōi.vo.
l Si abbate. declarat q̄ no.ber.s.e.ō postul.c.vl.ultra mediū gl.ɔpo. ibidē i pri.t ea q̄ no.moderni ō ɔsue.cū uenerabil.t gar.s.e.cupiētes.§.ōniq3.
l Abbatē.idē itelligas de quolib3 alio iferiori plato ab epo: q2 eadē ē ratio.
m Subiectū.qd cognosci pōt p decre.j.de priuil.si papa.idē de subiectis epo quo ad hoc eligi possunt: s3 sine licentia episcopi non transibunt.
n Epm.idem de alijs dignitatibus: puta ad aliam abbatiā.s.e.c.nullus.cū si.t eadem est ratio.
o Elegistis. dubitatiōis fuit cā: eps q2 nō h3 liber volatū sine lnīa pape deb3 postulari ad aliū archiepatū vel epatū: t si eligat nō ualet electio. eadē ergo rō videbat i abbate imediate subiecto: ut p id deberet postulari nō eligi: s3 illō speciale i epis.s.de renū.nisi cū pridē.nō enī quicūq3 h3 petere lnīam trāseūdi postulādus ē: ut pbat.s.e.si religiosus.t.c.nullus. t i his q̄ no. ō postu.c.vlti.
p Exinde.q2 elegistis t non postulastis.
q Prouincia.si enī legatus eēt: s3 nō in illa puincia: lnīam dare nō pōt: lie3 enī quedā possit que volūtarie iurisditiōis sunt ex puincia sibi decreta eūdo t redeundo: tū ea que cōtentiose iurisditiōis sunt nō pōt: ut hic: t.s.de ɔsue. cū venerabilis.pmū pbat de offi.lega.q trāslationē.t.c.p.t.s.de sen.ex. ad eminētiā cū si.t q dicit si sit ī puincia missus: qd est.j.q2 l3 puinciā exiuisset dūmodo in legatiōe esset: adhuc licentiā dare pōt.s. de offi.le.nouit. Si aūt exiuisset puinciam t legationē secus.t sic posset itelligi hec littera.
r Latere.s.cardinalis.j.de offi.le.c.ij.in fi.vbi dicam de hoc.
s Missus.subaudi vel ab alio qui haberet sup hoc spāle mādatū. ut in fi.ca.
t Deserendi.sicut enim iferior nō deserit sine sui supioris licentia suā ecclesiā de renū.admonet. sic nec iste sine pape licentia qui sibi pmus est supior vt sui legati de latere suum monasteriū deseret.
u Transeundi.qd si abbatia nō sit exempta: sed puilegiū h3 q abbas ad epatū nō possit assumi sine se.ap.licētia ex cā forte: q2 abbates se vidētes recessuros res monasterij dispgūt: t habes de hoc puilegio.xvi.q.i.hinc ē et: nūqd poterit legatus de latere huic dare licentiā: satis videt istius decre.ar.q sic: q2 pōt oia pter excepta: de offi.le.q trāslationē.xvi.q.i.frater.ff.de offi.pfe.pto.l.vna. s3 ad hoc.j.de vb.si.c.i.i prin. Unde no.q p hāc decre.reprobata ē opi.host.no. .s.de consuetu.cū venerabilis.dicebat enī ibi t de renū.c.vlti. in prin.q illi legati habebāt spāle mādatū transferendi abbates exemptos. alias id facere non possent p decre.de offi.lega.quod trāslationē.s3 cōpost. ibi ɔtradicens q ex generali legatiōe hoc poterāt: t eius opi.hic approbat: vt vides.
x Huiusmodi.sumptū ex eo qd no. gar.s.e. cupientes circa prin. sup verbo examen.t dic huiusmodi.s.de latere.
y Mai⁹.vnde minores legati nō exequunt officiū suū eo pñte.s.ō offi.le.c.uolentes.

Huiusmodi[x] uero legat⁹ q maius[y] oībus post romanū pontifice3 in puincia sibi decreta imperiū[z] cēsetur habere[&]: archiepo2u3 epōru3 t exēptorum electiones pōt ex officio[ꝯ] confirmare. Alii autē legati[ꝝ] hoc[a] nequeunt: nisi id eis a sede ipsa specialiter[b] sit commissum[c]. Idem.

Si cōpromissarius nō eligit infra tps iuris ad supiore3 deuoluit ptās puidēdi: si eligit s3 idignū: indistincte redit ad cōpromittentes: nisi id sciēter ratū habuerint. Idem si electus idone⁹ nō cōsentit. Si cōpromissarius sciēter eligit idignu3 ipse solus ab ecclesiasticis bñficiis triēnio est suspēsus: nisi id compromittentes sciēter ratū habuerint. t pena pdicta suspēsionis nō h3 locū in epo ɔpromissario: nec i electione inferio2 epo2: t restringit illa pena ad bñficia que obtinet i ecclesia offensa: t idē i bñficiis illi⁹ qui deficit in probatione eius qd obiicit in personam. Jo.an.

SI cōpromissarius[d] in quē de fūcto epo[e] trāsfert eligēdi[f] potestas: negligēter[g] ifra tēpus[h] a iure statutū[i] eligere ptermittat: ad supiorē[k] ptās deuoluit puidēdi: sibiq3 cōpromittētes iputēt[l]: q in talem[m] ptātem huiusmodi[n] trāstulerunt[o].

z Imperiū.q2 ordinariu3 ē nec pit morte mādantis.j.de offi.le.c.ij. t in eo pares sunt consulib⁹ ut ibi.Jo.an.
& Habere.ff.de offi.presi.l.iiij.ff.ō offi.procon.sed ideo.
ꝯ Officio.legatiōis q2 nō regrit spāle mādatū t idē dicebam⁹ p decre. .s.e. q2 diligentia. vbi hoc t3 cōpost. Itē q2 nō erāt hec spālit resuata.
ꝝ Legati.s.nō ō latere: vel q dignitatē illā sibi vendicāt ecclesia3 pretextu.de qbus.s.ō offi. le.c.i. t pe. t.j.e.ti.c.i.
a Hoc.s.confirmare epos archiepos t alios exemptos.
b Specialiter. no. q nō tm valet gen⁹ quātū spēs de ap.c.ij.t de hoc de offi.ordi.si sacerdos. t.xiij.di.quāquā.
c Cōmissu3. no. t breuiter q si exēptus plat⁹ inferior epo eligitur ad epatū t3 electio: tū trāsire non poterit sine lnīa quā dat papa uel eius legatus de latere: si canonicus vel alius eligit in ep3 vel archiepm exēptū vel ad aliā dignitatē exemptā legatus ō latere confirmat: inferiores legati non sine mandato speciali. Si aūt in epm vel archiepm postulet: tūc ut trāsire possit spālis licētia pape requiritur. q2 casus ille.s.epo2 trāslatio est de reseruatis.s. de offi.le. q trāslationē. t sic sane decre.istā itelligas. vnde non dixit hic q legatus admittat postulationes: s3 q ɔfirmet electiōes: epi aūt nō eligūtur ut prediximus.

SI cōpromissarius. Sunt due partes pricipales. Pria dtermināt certos casus dubios circa penā puatiōis. Secunda ibi: porro alios circa penā suspēsionis. Posset et qlib3 pars subdiuidi q patēt. do. Declarat.hec decre.multa iura t multas opiniones: t marie ea que no. Uin.t ber.de ɔces.pbē.cōstitutus. I pma glo. t ipse ber.s.e.cām. t Jnno.t host.s.e.ne p defectu.t cōpo.e.ti.i causis.in fi.Jo.an.
d Cōpromissarius.vl cōpromissarij: cū eadē rō sit ī plurib⁹: t ī vnū t ī plures cōpromitti pōt: ut hic.t.s.e.cām t.c.i cāis.t.c.cū in iure.cum si.
e Episcopo.idē intelligas quo ad penam priuationis de inferiorib⁹ dignitatibus: cum semper inferiores locum habeāt rationes.
f Eligendi.t tunc poterit etiam postulare: ut.s.eo.in causis de renun. post translationem.
g Negligenter.alias nō curret tēpus.de cōces.preben.q2 diuersitatem. qd si dolo neglexerit: nunqd habebit locū qd hic dicit: an qd dicit.j.§.p xi.puto locū habere qd h dicit: sufficit enī q nō eligit: ad hoc.j.de ap.ab eo.ubi pretermittere facere q quis debet infra debitu3 tempus siue dolo siue negligentis id faciat equipantur: ad idem de testi.per tuas.in fi.t.s. de rescript.plerunq3.
h Tempus.trium mensium.
i Statutum.l.di.postq.t.s.eo.ne pro defectu.
k Superiorem.proximum vel ad capitulum in inferioribus ī casu. de conces.preben.cap.ij.
l Imputēt.puniūt enī ex pprio facto nō ex alieno: q2 negligētē elegerūt.
m In talem.negligentem.s.
n Huiusmodi.eligendi episcopum.
o Trāstulerunt.poterāt enī sibi puidere sollicitū eligendo. Item alio mō.s.nō dādo eis totū tēpus qd habebāt: ad hoc ō elec. cū i veteri cū si. t sic no.q negligētia pcuratoris nocet dño: de hoc.s.ut lit. nō cōte.c.i. i glo.vlti. pdunt enī ius ex quo p se uel p aliū debito tpe vsi non sunt.ff. quēad.serui.amit.l.vsu. Ad hāc pmā partē ɔtradicit expsse.C. de tēpo. ap.autē.si tamē.vbi dr q si in cā appellatiōis eligātur arbitri: non currit bieniū appellatiōis psequende pendēte corā arbitris cā: etiam si mille anni transirent.sed tunc currit cum arbitrium desertū fuerit. Sol.ibi cōpromissum factū est de voluntate pscribētis t eius cui pscribitur: h aūt de volūtate eius cui pscribit ſm Jnno.q hoc no.s.eo. ne pro dfectu. ī prin. nec p oīa ē idē in arbitris cōpromissariis: t cōpromissarijs datis ad eligēdum: ut p3.s.eo.sicut t.j.de re iudi.cū ab uno. Si querat an cōpromittentes hoc mandatu3 reuocat possint dic ut no. .s.e. ī cāis antepe.glo.
a Eligat. infra debitum tempus.
b Imputari.in hoc cōcordabāt supradicti doctores in glo.s. ī prin. allegatis.c.s.e.ī causis t bar.brix. in.q. veneriali que incipit: canonici eiusdem ecclesie.peccata enī suos debent tē.j.§. porro.cū suis cōcor.excepto cōpost.qui tenebat ī totū ɔ istū.§. ī decre.s. eo.in causis.ī fi.dicebat enī ī hoc casu ad supiorē ptātem deuolui: cū vice capituli cōpromissarij predicti fungantur.
c Ignorāter.hic olim erant opi. ber. tenebat hāc opi. q̄ hic approbata ē.s.e. cā3: t in pdicta decre. ɔstitut⁹. de ɔces. pbē. t eadē rōne hosti. ibi t ɔpo.e.ti.ī cāis.ī fi. dicebāt ɔtrariū p decre. .s.e.cū terra.q̄ dcre.nō ob. t itellige eam vt ibi no. Itē illa rōne hoc dicebāt q isti cōpromissarij fungunt vice capituli: s3 capitulū eo casu iterū posset eligere.ergo t iste cōpromissarius: sed nō est ver ut hic vides.
d Functus.sicut in iudice siue bene siue male semel iudicante de offi.de le.in lris.t.c.venerabilis.ff.de re iudi.l.iudex.t.l.paulus.cum si.
e Scienter.bene dicit: q2 sicut a principio si ignorāter elegissent nō haberet locū pena ɔcilij.ita nec si ignorāter ratificent.
f Ratā.trahit enī ratihabitio retro t compat mandato.ff. de reg. iur. hoc iure.§.deiecit.t.l.semp.§.i.j.de sen.ex.cū quis.t.j.de reg. iur. ratihabitione cū suis cōcor. t bene poterāt ratā habere: q2 suo noīe id erat factū: alias secus: ut ī predicta decre.cū quis.j.de reg.iur.ratum quis.
g Habuerint.in quo casu deuoluitur prouisio ad papam. s.eo. q̄q̄.
h Libere.q2 habebunt liberū tempus ac si noua esset vacatio: ut.s.e.si electio.si.de maio.t obe.cum olim.
i Eosdē.pbabam⁹ hoc olim p decre. de renun. post translationē in fi. nam ibi non valuit electio uel postulatio facta per cōpromissarium: t nihilominus papa mandat q cōpromittentes eligant.
k Idem fit.s.q electio libere ad eosdem reuertitur cōpromittentes.
l Eligit.compromissarius.
m Idoneum.s.eo.cum in cunctis.
n Renuit.vl post ɔsensū renūciat: ut dic claudit extremū.s.e.si electio.
o Consentire.approbant h supradicte glo.ber. t reprobat opi. host.q in hoc puncto dicebat ɔtrariū ī predicta decre.cām in fi.rōne p eum in supiori casu reddita: t q2 verba cum effectu sunt itelligēda.s.de ele.nō resi. relatū.t capitulū posset.ergo t ille q ipsius uicē gerit.xciij.di.c.i.cū si. s3 hoc est falsum pter supiorem rōnē q2 functus est tē. Et q dicit iste.§. t .§.pri.quo ad secundum casum: verū itelligas nisi aliud caueret ī mādato: puta q possit eligere semel t pluries tē.t ita terminauit bar. brix. ī qōne sua dominicali q̄ incipit: quidā dederūt ptātē: unde dicebat damasius.s.in predicta decretali cām. vbi electio defertur a iure pōt sepius fieri t variari: sed vbi ab homine vnica electione cōsumit potestas.ff.de uerbo.ob.eum qui certarū.§.vlti.nō ob.ſm eum.ff. de optio.le.l.ij. vbi electio delata ab homine vnica electione nō cōsumit: q2 ibi non fuit exhibita tota familia in q̄ debebat fieri electio. Distinxerūt quidā an det ptās prouidēdi an eligendi: ut ī pmo casu iter possit eligere: t in secūdo nō. que distinctio satis equa videt: nec ista decre. cōtradicit: q2 de potestate eligendi loquitur: ut p3 in ipsius principio.
p Eligit.scienter: q2 alias pena suspensionis locum non h3.
q Nō cōuenit.xxiiij.q.iij.si hēs.ff.de dolo.t elegāter.C.de inoffi.test. si quis suo.in fi.C.de pe.sancimus.j.de iniu.t dā.da. t si pignoratiōes .j.de reg.iur.nō debet.t dic ut ibi.
r Premittitur.s.§.si uero.
s Teneat.s.de his q̄ fi.a maio.par.ca.q̄siuit. cū suis ɔcordātijs.
t Ecclesiasticis.que in ipsa ecclesia obtinent: ut statim sequitur.

Si vero eligat[a] sed indignum tunc siue scienter id fecerit: cu3 dolus ipsius eis qui non sunt in culpa non debeat imputari[b]: siue etiam ignoranter[c] cum suo sit fūctus[d] officio eligēdi ptās: nisi t ipsi scienter[e] electionē talem rata3[f] habuerit[g] libere[h] reuertitur ad eosdē[i]. ide3[k] fit cū eligit[l] idoneum[m]: sed electus renuit[n] ɔsentire[o]. Porro eo casu cum.s.indignus eligitur[p] ab eode3 cōpromittentes quos illius odio nō ɔuenit[q] pregrauari: nequaquā nisi sicut premittitur[r] ratum habuerit puniūtur: sed ipse ut pena suum auctorem teneat[s] a beneficiis ecclesiasticis[t] triennio iuxta laterañ. concilium[u] suspēditur ipso iure[x]. Huiusmodi[y] quoq3 pena nec in episcopo si ad eligendū[z] fiat cōpromissarius[&] sic peccante[ꝯ]: cum de iure[ꝝ] nullam sententiā suspensiōis incurrat nisi de ipso expressa mētio habeatur: nec in alio2 q̄3 episcoporum t superio2 ipo2ū electionibus: cum peccatur in ipsis vendicat sibi locum[a]. Restringitur[b] etia3 dicta pena solum ad ea beneficia que sic peccans in illa obtinet ecclesia: quā taliter[c] eligendo specialiter[d] noscit offendisse[e]. Et idem in illis[f] beneficiis est censendu3: qui alicuius electionē: postulatione3: aut prouisionem impugnās in probatione deficit eius quod obiicit in personam[g]. Idem.

Procurator ad appellandu3 non est idoneus ſm formam ca. vt circa: nisi oīs obiecta t forma iuramenti in procuratorio exprimātur.h.d.ſm paulum.

PRocurator[h] ad appellandu3 contra electionem postulationem aut prouisionem[i] alicuius nō aliter idoneus decetero[k] reputetur q̄3 si omnia que in formam[l] obiicere vel personas[m] t propter que appellare intēdit: singulariter[n] t clare in eius procuratorio sint expressa. Habeatq3 spāle[o] mandatū[p] iurandi corporaliter in eoru3[q] animas quorum procurator existit: q ipi credūt expressa huiusmōi vera esse[r]: t se posse pbare. Dez.

u Concilium.s.eo.cum in cūctis.
x Ipso iure. approbatur ī hoc opi.ber.t host.q hoc no.s.eo. innotuit. t opi. Jnno.s.e.cū in cunctis.t reprobat opi.Tā.quā no. Ber.ī decre.īnotuit q dicebat q regrebat snīa p decre.s.e.quisqs: sed nō est ver: ut hic patet t decreta. illa in alio casu loquitur.
y Huiusmodi. qd hic dicit tenebat host.de elec.cū in cunctis.t.s.e.ti.cām.ī fi. t dic huiusmodi.s.pena suspensionis p triennium a beneficijs.
z Eligendū. epm vel supiorē p id qd statim sequitur.
& Cōpromissarius.s.e.cām t idē si eps elegerit pprio iure ut q2 habet vocē ī electione patriarche vel archiepi vel alterius episcopi: q2 eadē est ratio.
ꝯ Sic peccante.s. in eligēdo scienter indignum.
ꝝ Iure.j. de sen.ex.q2 periculosum. No.q2 l3 hoc teneat hosti.in supradictis glo. t gar.in decre. cupientes.s.e.§.ceteru3 tamē olim dubitabatur: id qa decre.illa q2 periculosum.videtur de sui mente intelligenda ō suspensionib⁹ ab officio vel coherentib⁹ offō: puta īgressu ecclesie t similib⁹ ibi: pter executionē pōtificalis officij tē.s3 laudet de⁹ t dñs Bonifacius qui dubitationē illā mihi sustulit p hāc lrām.t potuit esse rō: quia spiritualia sine tpalibus diu eē nō pñt: q̄ hñt se vt ɔnexa.i.q. .iij.si qs obiecerit.t.c.saluator t eēt verecūdū epos mēdicare. .s.de renū. ad supplicatione3.
a Locū.ɔ.s.e.q̄q̄. in fi. ibi soluitur.
b Restringit.dicebat host.ī decre.cū in cunctis. q sup hoc puncto necessaria erat interpretatio: fouebat tū ɔtrariā opinionē: q2 indefinite loquebat cōciliu3 et q2 constitutio illa fauorabilis videbat ecclesiis. Concordat aūt ad hūc.§.s.co. cupiētes.§.ceterū. Et nota penas restringēdas.j.de reg.iur.in penis.vbi de h.
c Taliter.s.scienter indignum.
d Spāliter. q2 t generalē offendit ecclesiā que vna sola est.xxiiij.q.i.loqtur.
e Offendisse.quantū ī eo fuit: l3 conatus nō habuerit effectū: nō tamen fuit uoluntas suis terminis ɔtenta: t ideo puniēda.de pe.di.i.§.cogitatio.
f Illis.s.q̄ in ipsa ecclesia obtinet: ut hic vides: t sic declara decre.pmā isti⁹ti. circa fi.t sic aliqs est suspēsus a bñficio in una ecclesia nō in alia: sic.s.e. cupientes.§.ceter.j.de of.or.si canonici.ō re.eccle.h ɔsultissimo. Quid si ī his casib⁹ eligens vel opponēs nō h3 ī illa ecclesia bñficiū: dic q pena extraordinaria puniri poterit.s.de accu.sup his.de iude.ad liberādā.C.de sepul.vio.l.vlti.ī fi.cū si.
g In personā.q2 a beneficijs ecclesiasticis triennio est suspensus.

PRocurator. Ponit duo que requirūtur ī procuratorio ad appellādum ī forma.c.ut circa. Secūdū ibi habeatq3. Do.
h Procurator.ad appellandū extra iudiciū.decre. enī ista in his casib⁹ locū h3 ī qb⁹ decre.ut circa.s3 decre.illa locū nō h3 ī appellatiōib⁹ iterpositis ī iudicio.j.e.cōstitutio.ergo nec ista: l3 al's dicam⁹ q pcurator est q de mādato dñi aliena negocia ī iudicio admistrat.ff.ō pcu.l.i.s3 ad negocia ɔstituit.j.eo.q generaliter.t q dicit ad appellandū itelligo ad quēcūq3 et iferiorē papa ſm gar. q in oībus appellationib⁹ dixit illā decre.locū hre.l3 guil.ɔ: ut ibi dixit.
i Prouisionē.factam vel etiā faciendam: si contra certam personam appellat.s.eo.qui contra certam.
k Decetero.extenditur ergo ad futurum.s.e.l3 canon.
l Formam.s.eo.q2 propter.
m Personas.in plurali dixit: ut cōprehēderet electū t eligētes.s.e.ut circa.
n Singulariter.t clare p hoc satis reputo solutā questionē quā olim formabāt guil.t gar.ī decreta.ut circa.s.eo. an.s. sufficiat opponenti dicere oppono homicidiū periuriū t symoniā: t dico per hāc lrām q non: ad qd enī ī procuratorio sic singulariter t clare fieri deberet expressio: si in appellatiōe id idem fieri non deberet: t de hoc dixi ī ipsa decre.ut circa ī glo.quid ergo.
o Spāle. No.q non tm valet genus quo ad spēm quantum spēs: de hoc vide.xxiij.di.q̄q̄.t.s.de offi.o2.si sacerdos.
p Mandatū.nō credo q ī casu isto locū hēat decre.illa.j.de precu.q ad agēdū: q2 casus iste ē spālis ī quo semp regritur expssio. Idem credo ī matrimonio contrahendo: ut eo.ti.c.vlti.
q Lo2 aīas.bñ dicit.alias enī nō puideretur malicie: posset enī eē q pcurator credit ea vera esse q̄ non credit dñs: pcurator ergo iurat in aīam dñi non in propriā.sup hoc dic vt.lxiij.di.tibi dño t de iur.ca.in ptractandis.de sacramēto aūt calū.dicā.j.de iura.ca.c.ij.ij.responso.
r Esse.repete credunt.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Si confirmationem. ¶ Probat qd hic dr. s. de preben. cū iam dudū marime p integrā: qz ibi ɔfirmatus fuit electus ⁊ cassata ɔfirmatio ppter iuris ordinē nō seruatum: ⁊ iter papa de electiōe mādat inquiri p decre. s. ō re iudi. ad probandū vbi cassata est confirmatio propter defectum iurisditionis: et iterum de electione queritur. Jo. an.

b ¶ Electiōis. si aūt cassaretur electio seruandū est quod dicit. s. eo. q̄q̄. ⁊. c. si electio.
c ¶ Juris solēnitatem. s. e. quā uis. ⁊. ĩ. e. prouida. §. veruz. ⁊. ĩ. eo. c. vlti.
d ¶ Potestatē. puta qz als nō erat iudex: vel legitime appella tū erat ab ipso: vel papa inhi buerat. ĩ. ō ap. nō solū. ul erat excōicatus publice iudex: de re iudi. ad pbandū. vel ante ɔfir mationem reseruauerat papa episcopatū. ĩ. e. si eo tēpore. uel his similia: ⁊ ppter hoc nō va luit ipso iure confirmatio.
e ¶ Propter hoc. propter cas sationē. s. cōfirmatiōis.
f ¶ Canonica. ex psonis ⁊ for ma. s. e. qz pp. ⁊. c. cū ĩ cūctis.
g ¶ Infirmari. imo iter petit eiusdē electiōis ɔfirmatio corā debito iudice: ⁊ seruabit debit⁹ ordo: ⁊ sic not. ex hac decre. q pricipale nō sequtur naturā ac cessorij: lz accessoriū sequat pri cipalis naturā. ĩ. de offi. dele. si sup gratia. ⁊ ō reg. iur. acces soriū. cū suis cōcor. Sz qd di ces put appet ex decre. si iudex cassat ɔfirmationē vitio electio nis. clarum ē si ppter solēnita tē omissam: ⁊ hoc ē clarum vt hic: qd ĩ dubio satis videt dicē dum inspici debere quid oppo nebat: ⁊ si contra electionē erāt obiecta: dicat facta cassatio vi tio electionis: si de solennitate omissa: tunc locum habeat hec decre. in dubio dicatur vitio so lēnitatis facta cassatio cōfirma tiōis. ad hoc. ff. de suspec. tuto. hec eni. §. i. ⁊ facit quod ibi no. ad idem. ff. de excep. rei iudi. si ex testamēto. ff. de penis. si pre ses. ⁊. ĩ. de reg. iur. ĩ penis. et facit quod no. l. di. c. i. ⁊ de con sti. ex litteris. Consulte tñ facit iudex si decernit ad instar eius qui remittitur de exercitu. ff. de his qui no. infa. l. i. ⁊. ij. ⁊ facit ad hoc qd no. moderni. s. e. sup eo. ⁊ hec vera dicantur cum iudex cassat confirmationem tantū: secus si confirmationem ⁊ electionē: qz tunc nō est dubitabilis hec questio. Jo. an.

¶ Cassata cōfirmatione uel cassata nūciata propter defectuz iurisditionis vel solēnitatez omissaz: nō pp hoc electio cassata dicet. io. an.

Si ɔfirmationē[a] electiōis[b] propter debitā iuris[c] solēnitatem in ɔfirmatione ipsa omissaz uel ex eo qz ipse qui ɔfirmauit cōfirmādi nō habuit ptātē[d] cassari seu cassam ⁊ irritam nūciari cōtingat: nō propter[e] hoc precedēs electio si als sit canōica[f] itelligit īfirmari[g]. I Dez.

¶ Si uacante cathedrali regulari vl collegiata ecclesia: singulares persone capituli uel cōuētus occupāt bona a prelato dimissa: uel vacationis tpe obueniētia: donec plene restituāt ab officio ⁊ quibuscūqz beneficiis sunt suspensi: non ob. puilegiis statutis ⁊ ɔsuetudinib⁹ q̄cūqz firmitate vallatis. io. an.

Quia sepe[h] cōtingit q cathedralib⁹ ⁊ regularibus ac collegiatis[i] ecclesiis vacantibus[k] capitula conuentus collegia ⁊ singulares earundem[l] persone bona a prelatis ipsarū dimissa[m]: vel vacationis tēpore obuenientia: que in vtilitatē dictarum ecclesiarū expendi[n] uel futuris deberent successoribus fideliter reseruari[o]: occupant: iter se diuidunt surripiunt: dilapidāt: dissipant: ⁊ cōsumunt in earum[p] graue dispēdiū ⁊ iacturā. Nos ipsorū ausus reprimere ac ecclesiaruz indēnitatib⁹ precauere volentes: decernimus ut hi qui pmissa decetero psumpserit: eoipso sint: ⁊ tā diu maneant[q] ab offō[r] ⁊ bñficiis[s] quibuscūqz suspensi: donec[t] plene[u] restituerint[x] quicquid de bonis pceperint supradictis. Non obstantibus qbuslibet priuilegiis vel indulgentiis aut cōtrariis consuetudinibus[y] cōstitutiōibus vel statutis iuramento confirmatiōe se. ap. aut alia quacūqz firmitate[z] uallatis que oīa[&] quo ad hoc auctoritate apostolica reuocamus cassam[9] ⁊ irritamus: ac nullius deinceps uolumus eē firmitatis. I Dem.

¶ Declarat decre. ut circa. dicēs q solum in extraiudicialibus appellationibus locū habet. io. an.

Constitutio[ɔ] felicis recordationis greg. pape predecessoris nostri edita in cōcilio lugdunensi forma exprimēs sm quā ab his q in electionibus postulationib⁹ aut puisionibus se opponunt: debeat appellari: locū sibi non vendicat: nisi solū cuz in eis extra iudiciū appellatur. Quādo vero i iudiciis in huiusmodi negociis[x] appellari cōtingit: anteriora[a] iura: Cum per eam[b] immutata[c] non fuerint: obseruari oportet. I Dē.

¶ His plenā administrationem cathedralis ecclesie i spiritualibus ⁊ tēporalibus iurisditionalia exercere pōt: sacramētalia non nisi episcopus fuerit. b. d. Do.

Is cui pcuratio seu administratō cathedralis ecclesie plena ⁊ libera[a] in spūalibus[b] ⁊ temporalibus a se. ap. cui soli[c] hoc cōpetit ē cōmissa: pōt alienatiōe bonoz imobilium[d] duntaxat excepta oia q̄ iurisditionis episcopalis existunt ⁊ que pōt electus exequi ɔfirmat⁹[e] libere exercere. Illa quippe que ministeriū ɔsecratiōis exposcūt: nisi fuerit epūs: p alios faciat episcopos expediri[f]. I Dem.

¶ Quia se. pe. ¶ Primo narrat fcm reprobatū. scdo motiuū exprīmēs illō punit ibi: nos ipsoz. tertio tollit obstātiā ibi: nisi obstantibus. Do.
h ¶ Quia sepe. Aduerte qz decre. ista nō pricipaliter facit ad titulū: sz qa vacāte ecclesia cū īminet electio faciēda si canonici videant bona vacantis dignitatis sibi deberi: difficultates īgerunt: tardius eligunt: ideo hic puidit: ⁊ sic etiam electioni faciende prouidit. idem dico de decreta. s. e. sciant. ⁊. c. generali. ⁊ facit. s. e. vbi periculum. §. prouisionis. Jo. an.
h ¶ Sepe. debuit igit ius sup hoc pdire. ff. de leg. nā ad ea. ĩ. de restitu. spo. frequēs. cū si. ⁊ ē si. ĩ. de pben. qz sepe. ⁊ de hoc de despō. ipu. lras. in glo. pe.
i ¶ Collegiatis. in alijs non habet locū hec decre. sed. ĩ. de offi. ordi. presenti. et q̄ dicuntur ecclesie collegiate: dixi. s. eo. statutum.
k ¶ Uacantibus. principali prelato per cuius mortem dicūtur viduate. s. e. ne pro defectu. ⁊. c. quia propter.
l ¶ Earūdem. No. q ad extraneos ⁊ qui nō sunt de collegio non extenditur hec constitutio: ut hic vides.
m ¶ Dimissa. de quibus an testari potuissent: dicam. ĩ. de offi. ordi. presenti.
n ¶ Expendi. ut. s. eo. cupientes. ⁊ de offi. ordi. presenti. §. porro.
o ¶ Reseruari. lxxv. di. qm quidā. xij. q. ij. nō lz. ⁊. c. illud ⁊ fiet hec reseruatio p economum si eum habeat: vt in predictis iurib⁹: uel per visitatorē uel administratorem ecclesie si quē habet. ĩ. eo. is cui. ⁊ de supplen. negligen. prelato. ecclesie. ⁊ super hoc adde qd no. Jo. an. in predicto. c. illud. xij. q. ij. Sed pone vacāte sede certum est q capitulum succedit ĩ iurisditione. s. de maio. ⁊ obedien. cum olim. ⁊. ĩ. e. ti. c. vno. ⁊ de insti. c. ij. nisi esset visitator datus a papa. ĩ. eo. is cui ratione istius iurisditionis aliqua proueniunt: puta ex condēnatione vel sigillo vel huiusmodi: nunquid his locū habet decre. puto q non: qz et quo cōpetit eis iurisditio. ergo ⁊ oīs iurisditionis fructus qui accessorius ē: de regulis iuris. accessorium cum suis concor. ⁊ hoc forte voluit dicere illud relatiuuz qui in utilitatem ⁊c. Archi. contra: qd est hodie approbatum p clemen. e. ti. statutū. ⁊ ibi vide. in glo. hic patet.
p ¶ Earum ecclesiarū cathedralium regularium. ⁊ collegiatarum.
q ¶ Maneāt. qz non dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum. ĩ. de reg. iur. peccatum. cum suis concordan.
r ¶ Offō. puidebit aūt q de ipsoz fructib⁹ officietur ecclesia. s. eo. cuz ex eo. §. porro. ⁊. s. de ap. peruenit.
s ¶ Beneficijs. qbuscūqz: aliud ĩ casu. s. e. cupiētes. §. cetex. ⁊. s. eo. si cōpromissarius. §. pe. ⁊ vlti. Si q̄ratur que est rō quare ibi solū a beneficijs ipsi⁹ ecclesie suspēsus est. hic do ab oīb⁹ q̄ etiam extra illā ecclesiaz habet. Breuis est solutio qz h ab officio suspēsus est: ibi vero non cuz. ergo ab officio suspēsus sit ⁊ ab omnib⁹ beneficijs dr eē suspēsus. lxxxi. di. eos. de clericis excō. mino. latores ⁊ grauioz pena bene dbuit h opponi: cū possit statim sibi prouidere restituēdo: ibi suspensus est vsqz ad triennium.
t ¶ Donec. ipsis igitur restituentibus ipso iure sine alia sententia restituti erūt: ut no. Jo. an. lxxxi. di. si q. xvi. q. vij. si qs deinceps. ⁊ ber. s. de matri. contrac. contra interdic. eccle. ō muliere.
u ¶ Plene. etiam usqz ad ouum. iij. q. i. reintegranda.
x ¶ Restituerint. nō credo hic cautionē sufficere iam enim hoc fuisset expressum: sicut. ĩ. ō vsu. c. ij. ad hoc. s. de deci. ad audientiam. sic etiam excōmunicato pro manifesta offensa vel contumacia non sufficit cauere. ĩ. de senten. excōmu. venerabilibus.
y ¶ Consuetudinibus. multum vigebant he consuetudines in partibus gallicanis: ⁊ per hanc decre. s. eo. cum nō deceat. potes exemplificare id quod dicitur. s. e. li. de constitu. c. i. ut ibi dixi.
z ¶ Firmitate. puta confirmatione inferioris a papa: uel appositione pene: uel his similibus.
& ¶ Omnia. indulgentias priuilegia vel statuta: in alijs aūt ecclesijs nō sunt reuocata predicta: seruari tamen debet quod dicitur. ĩ. de offi. ordi. presenti. §. porro. ⁊ iō statim sequitur quo ad hoc.
Constitutio. ¶ Sunt due partes. Secūda ibi: qn do vbi pōit qd in iudicialib⁹ ⁊ cām reddit ibi: cum p eam. Dominicus.
¶ Habuit ortum hec decreta. ex his que not. Guil. s. eo. ut circa. ĩ glo. nota ergo ⁊ gar. ibidem in glo. sed nunqd. vbi dicebant contrarium eius quod hic dicitur. s. q vtrobiqz decre. illa locum habeat: allegabant decre. s. eo. quāuis. ⁊ generalem rationem decreta. scilicet vt via maliciis precludatur. Sed magis habem⁹ parata remedia in iudicio q̄ extra iudiciū ⁊ ideo maior fuit extra iudicium adhibenda cautela. ⁊ decre. quamuis. in alio casu loquitur. Jo. an.
ɔ ¶ Constitutio. s. eo. vt circa. alias cōstitutio. alias cōstitutum.
x ¶ Negocijs. electionum postulationum aut prouisionum.
a ¶ Anteriora. de appella. vt debitus: ⁊. ĩ. eodem titu. cordi. ⁊. s. eodem capi. i. cum mille si.
b ¶ Eam. constitutionem. ut circa.
c ¶ Immutata. nota correctionem iurium euitandam. s. eo. cum expediat. cum suis concor.
Is cui. ¶ Primo tractat de his que sunt iurisditionis. Secundo de his que sunt ordinis ibi: illa quippe.

a ¶ Et libera. no. ar. q prelatus hz liberam ⁊ generalē: ⁊ h no. io. v. q. iij. c. vl. in fi. mag. gl. alibi no. ɔtrū. xii. q. i. c. vl. p prima pte facit. vii. q. i. c. i. xvi. q. i. ⁊ tpis. xxi. q. i. relatio. ⁊. s. e. cū nob oliz in fi. siue dicat hre libere liberā ⁊ generalē: siue generalē ⁊ nō liberā: siue ecōuerso donare nō pōt nisi hēat cōsuetudo ⁊ modica. de dona. ceterum.
b ¶ Spiritualibus. possunt dare lras igit cōmēdaticias ad ordines. ĩ. de tēp. or. cū nullus. §. pe. ⁊ puto q iste administrator dispensationē decre. cū ex eo. s. e. t. facere possit p hāc decr.
c ¶ Soli. preterq̄ in casu. ĩ. de sup. ne. prela. ecclesie cathedrali.
d ¶ Immobiliuz. puto q mobilia ⁊ pciosa possit in casu licito alienar de his eni que seruādo seruari nō possant nō ē dubiuz. C. de admi. tu. ler que. si voluissz papa q alia mobilia alienar si posset hic generaliter locutus fuissz: sicut fecit. s. e. ti. nihil ē. i fi. ⁊. s. de accu. c. ul. ĩ. c. px. §. si uero. aliqd. n. debent verba opari. ĩ. ō puil. si papa. i. rñso in fi. ⁊. s. de deci. ad audientiaz. C. de codicil. si idem ad hoc verbū istud qd. ĩ. sequit dūtarat. ⁊ sic not. ex hac decre. ⁊ ex pdicta decre. nihil ē. ⁊. ĩ. c. pri. administratorez ecclesie vacantis siue datuz a iure uel ab homine immobilia alienare nō posse.
e ¶ Cōfirmatus. que sunt ista: vides no. s. e. transmissaz. dubitari solet an istius administratoris officiuz expiret mortuo papa. ⁊ dixit ɔpost. s. eo. cū nobis olim ad fi. q nō expirat: ordinariā. n. hz ptātez ad hoc. ff. de iuris. om. iu. l. ⁊ qz. ⁊. ĩ. de offi. le. c. ii. no. etiaz ibi q eo ipso q papa dat administratorē uel visitatorē ecclesie cathedrali: si postea canonici etiaz ignoranter eligāt epm nō tenet electio: q̄si papa dando visitatorez ad se puisionē reuocauerit: ⁊ sic dicit pnunciatū in curia: sz nō bñ pbat iure.
f ¶ Expediri. ɔcordat. vii. q. i. pontificis. ⁊ sic mādat qd per se nō potest quod dic. ut. s. e. suffraganeis. ⁊. s. de transla. c. i.

¶ Monialis nō eligit nisi pegerit. xii. an. ⁊ sit tacite vel expresse pfessa: nec eligitur nisi peregerit. xxx. an. ⁊ fuerit expresse professa. b. d. prima pars vsqz ibi sane. Jo. an.

Indēnitatibus monasterioz monialiū q̄[g] frequēter pp electiōes i discordia celebratas i ipis grandia in spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹ dispēdia[h] patiuntur occurrere desiderabiliter affectātes[i] statuimus: ut cuz in eis fuerit electio facienda: nulla moialis nisi duodecimū[k] an. pegerit[l] ⁊ pfessa fuerit tacite[m] uel expsse ad eligēdū cū alijs[n] admittatur nec i abbatissā aut porissaz[o]: vbi p porissā monasteriū gubernat[p] dcetero eligat[q] aliq nisi tricesimū[r] ānū ɔpleuerit: ⁊ expsse[s] professa fuerit ordinē regularē. ¶ Sane[t] si ad electionē p formā scrutinij pcedat ⁊ uotis in diuersa diuisis[u] electiōes plures i discordia celebrari ɔtigat ea q̄ a duab⁹ ptib⁹[x] nūero fuerit celebrata: exceptiōe seu ɔtradictione aut appellatiōe q̄cūqz ptis alterius nō obstāte[y]: p supiorē pus tñ ex officio[z] put spectat ad idipsū diligenti[&] examinatione pmissa: si alias inuenta fuerit canonica[9] confirmetur

Indēnitatibus. ¶ Diuid: decre. in septē ptes. In pma ponit ɔstōnis cā: ⁊ ɔstitutio circa personas eligentes ⁊ eligēdas in monasteriis monialiū. in secūda ibi: sane. ponit quid iuris cū in ipsis monasteriis plures fuerint electe in discordia p formā scrutinii. in tertia que incipit ibi: ceterū. ponit quid iuris cū electe per formā ɔpromissi aliqua ps se opponit. in quarta ibi: porro. declarat an decre. ut circa. ⁊ decre. cupiētes. s. e. ti. habeant locū in causis ipsarum electionuz. in quinta ibi: postremo. excōicat aduocatos ⁊ alios vocatos pro dictis electionibus q discordiā seminauerint uel exortā nutriuerit. in sexta ibi. supradicta. fit ampliatio ɔstōnis ad canonicas nō pfessas ⁊ que habēt proprium. in septima ibi: ad hoc. fit quedā protestatio ⁊ antiquoz iurium saluatio. Jo. an.
g ¶ Que. s. monasteria.
h ¶ Dispendia. s. e. quia propter.
i ¶ Affectantes. s. e. cupientes.
k ¶ Duodecimuz. qz tūc dr pubes: de despō. impu. puberes. ⁊ idē est in viro: qz ante pubertatē ad eligendum nō admittitur. s. e. ex eo. quod.
l ¶ Peregerit. sic. ĩ. e. cum in cūctis. s. de eta. ⁊ qua. c. vno. s. de of. delega. cum vigesimum.
m ¶ Tacite. idem in monasteriis viroz. s. eo. ex eo quod in fi. s. eo. auaritie. ⁊. c. fundamēta. §. proinde.
n ¶ Aliis. professis.
o ¶ Priorissam. idem in alio quocūqz noīe vocetur ad hoc.
p ¶ Gubernatur. ĩ. de sta. reg. c. vno. ⁊ per hāc lram puto q in priorissam uel suppriorissam claustralez bene possit assumi minor. xxx. annis: ⁊ de talibus. s. de sta. mo. cum monasterium. ver. prior autem.
q ¶ Eligatur. eligi prohibet: sed nō postulari: sic in epo qui infra idē tps nō eligitur. s. eo. cum in cūctis: sed bene postulatur. s. e. innotuit. ⁊ puto q debeat postulari a papa. ĩ. de eta. ⁊ quali. c. vno.
r ¶ Trigesimum. olim abbatissa debebat esse sexagenaria. xx. q. i. iuuenculas. sed nō vtebatur illo iure: sed per decre. s. eo. cum in cūctis. §. inferiora. eligebatur que attingerat. xxv. an. nūc autē imposita est certa meta: quā licet in abbatissis seruemus: in abbatibus locuz habere nego: ut. ĩ. in fi. c. Jo. an.
s ¶ Expresse. nota q in eligēte sufficit q sit tacite professa: qd fit cuz maior sciens ⁊ sponte sumit habitum professoz infra annū: ⁊ triduo psenerat: cū stat in religione vltra annuz: his modis fit tacite professio ⁊ hoc ueruz in religionibus nō mēdicantibus: probat hoc. s. de reg. ad nraz ⁊. c. ex parte. ⁊. ĩ. e. ti. ɔstōnez. In electa requirit expressa pfessio ut h ⁊ idē per oīa in monasteriis virorum: vt. s. e. nullus. ⁊. c. ex eo quod in fi.
t ¶ Sane. secūda pars.
u ¶ Diuisis. quod si est nō est nouū nec reprehensibile. lxiii. di. nosse. ⁊. c. vlt. ⁊. viii. q. i. nec nouū.
x ¶ Duabus. si. s. eo. si quādo.
y ¶ Nō obstāte. hoc intelligo nisi opponat id qd eligētis votū nullū reddat ita q nō remanēt due ptes. ar. s. eo. si qñ. pone eni q opponat q eligētes nō sunt tacite uel expresse pfesse: uel nō sunt puberes. s. prori. rñso. uel q in monasteriis nō mēdicātibus sunt alique recepte quaz non valet receptō. ĩ. de sta. mo. c. uno. §. sane. Dico tales exceptōes admittēdas: ad hoc de offi. dele. ex pte. ii. ⁊ facit qd dixi. s. eo. quorūdaz. vbi ergo de duabus ptibus ɔstat: nec opponit aliquod qd illas minuat: aliq nō obstabit exceptō: ⁊ sic itelligas hāc lraz. Alii ɔ dicētes hic spāle in casu nro q excōicate suspēse ⁊ interdicte ⁊ similes persone: ⁊ eligentes scīēter indignā admittentur ⁊ cōputabunt in numero: sed que nō sunt pfesse vel minores nō: qz non faciūt numerum. Quidam vero dicunt exceptionez excōicationis bene admitti ɔtra eligentes: qz excōicatio puat voce ⁊ numero. ii. q. i. nomē ibi: de numero collegarū eius supprimere uel delere ⁊c. sed scienter eligēs indignā: lz puet voce nō numero: ⁊ iō nō obstat talis exceptio supioris: tñ offm his casibus nō deficiet ut sequit: ego iā bis in iudiciis conabar defendere q eligētes sciēter indignā tamq̄ suspēse ⁊ irregulares repellant: ⁊ votoz suoz nō hēatur ɔputatio: ita q sm hoc electio a minori pte numero possit valere: quo eni ad illā electionē dicaz illas in numero nō ɔputādas: ut vitet antiquoz iurium correctio. si eni ita simpliciter stam⁹ numero: qd dicem⁹: si. xii. sunt moniales. vii. nolūt eligere: instat finis termini: alie. v. eligūt: q̄re valuit electio facta ab ipsis. v. Quid si papa interdixit. vii. monialib⁹ ne eligant q̄re nō valebit electio facta a. v. si hoc ē in interdicto hoīs: q̄re nō erit in interdcō iuris: nō video. Itē pone q alique moniales elegerūt alternatiue ɔditionaliter uel īcerte: ita q vota eaz trāsferant in alias. s. c. ii. dicem⁹ ne voces alterius ptis lz forte sit minor numero nō valere. ex his ⁊ silibus rōnibus vr nō hēri debere rōem votoz illarū que elegerunt scienter indignā. sed ɔ hoc facit: qz si nō fit collatio ī electionib⁹ monialiū: ut. ĩ. e. c. §. ut aūt. ergo pena puatiōis in eis locū nō hz: sed hoc nō est vex ut ibi. ĩ. dicaz in glo. no. ex hoc. Itē ɔ id facit finis. c. vbi dr multa spālia statuta in his electōib⁹. sed id nō ob. qz preter illō sunt spālia multa. ut. ĩ. patebit. Itē obstabit q lra dic numero. Itē qz sm hoc nihil eēt quo ad hoc nouū in electionib⁹ monialiū: qz id erat statutū. s. e. si qñ. per qd. c. ex pn. ⁊ fi. ⁊ per decre. s. e. scriptū. in q̄tuz in illis dr q ɔ duplo maiorē ptez numero pōt obiici id qd votuz annullat: pbari vr q votū nullū ɔputet in nūero. Et si dicam⁹ uota taliuz ɔputari: multo forti⁹ uota ɔtēptoz. vñ iaz in causis succubui: ⁊ iudicio meo nō solū utilis: imo ⁊ necessaria eēt declaratio: ⁊ idē dico circa decre. s. e. quorūdā. ubi hec oīa intelligunt repetita. recepi qd seruat curia: q in ista decre. ⁊ decre. quorūdā. pcise stet numero: ita q nō habeat rō excōicationis: suspēsionis: irregularitatis: ⁊ alioz que reddunt votū nullū: ⁊ audiui boñ. papā sic in ɔsistorio dixisse. vide in cle. e. ti. qd circa. ⁊ qd ibi no. Quid dicem⁹ si in ɔcordia uel a duplo maiori pte sit facta electio: erit ne de necessitate q fiat pclamatio sm formā decre. vlt. ĩ. e. ti. ita q aliter nō valeat ɔfirmatio. Et procedit dubitatio ista: qz ex eo casu nō admittit aliqua exceptio: ut hic: ad quid hz fieri pclamatio: puto ɔrium cū illa decre. indistincte loq̄tur. preterea posset esse moniales illas nō esse professas: uel nō esse etatis legitime: ⁊ iste saltē exceptiōes nō possunt negari quin admittant cum numerū diminuant: ut. s. dixi. Itē forte de ɔsuetudine prescripta uel puilegio nō ad ɔuentū: sed ad alios spectat eligere: fiat ergo citatio: ut ⁊ hoc sciatur: uel forte tenent eligere de certo loco. s. de ɔsuetu. cū dilectus. de ver. sig. cum abbate. Itē quid dicemus in monasteriis que p mares regūtur. Sūt. n. quedā monasteria monialium que p porem regūtur. ⁊ moniales eligūt sibi illū priorē: ista talia monasteria sunt mihi nota: hēbit ne locū hec decre. in talib⁹ electiōibus: ⁊ per pn. c. ubi dicit statuim⁹: ut cū in eis fuerit electio facienda: ⁊ p finē ubi dicit in. §. vlt. in pn. in qbuslibet mulierū monasteriis ⁊c. vr q sic: satis credo q inq̄tuz decr. ista inspicit eligētes ⁊ factū eaz: ēt in talib⁹ electiōib⁹ hēret locū hec decre. puta q ⁊ tūc eligentes sint pfesse: sint etatis legitime: possent accedere collatione zeli ⁊ meriti omittere ⁊ his similia: sed in q̄tum ɔstō inspicit electā: puta q sit. xxix. an. q administret ante ɔfirmationē electa a maiori pte ⁊ his similia: forte i illis locū nō habent: ⁊ iudicio meo circa hoc etiā esset necessaria declaratio.
z ¶ Officio. ex quo examinare habet ⁊ supplere in his causis ēt de fcō. s. e. cū nobis olim ⁊ ibi de hoc. s. de postu. bone. i. ⁊. xxviii. di. priusquam.
& ¶ Diligenti. s. e. nihil. ⁊ de pbē. graue. nemini eni cito debet manuz imponere: ut. xxiiii. di. §. i. lxxviii. di. qd est cito. s. e. cū nobis. ⁊. ĩ. e. c. vlt.
9 ¶ Canonica. ex forma debita ⁊ psona idonea. vnō si eēt illegitima nata. s. e.

cum in cunctis de si. presby. per totum. uel corrupta. xx. q. i. iuuenculas: uel alias indigna: non confirmabitur.

a ¶Abbatissa. nota ꝙ priorisse nō bñdicuntur: sed abbatisse. ꝛ negligentib? recipere bñdictionem infra annum a tempore cōfirmationis imponitur pena per concilium vieñ. de sta. regu. attendentes. §. statuimus.

ꝛ ¶Obtinere. s. e. quorundam.

ꝯ ¶Ipsi. electo uel nominato a minori parte. Jo. an.

ꝫ ¶Collatio. no. ex hoc ꝛ superioribus reprobatam opinionem illoruꝫ qui dicebant. s. e. qꝛ propter. in pñ. ꝙ decre. illa in mulieribus locū non habebat quibus licebat ignorare iura. ff. de iur. ꝛ fac. ignoran. l. regula. ꝛ per hāc lraꝫ que dicit collationem zeli ꝛ meriti in hmōi electionibus non habere locum. Dicunt quidā ꝙ monialis eligens scienter indignā non est priuata ptāte eligēdi: quasi priuatio ex collatione pcedat: sꝫ certum est ꝙ tpe decre. s. eo. cuꝫ in cunctis. in electionibus non erat necesse collationes fieri: qꝛ adhuc nō emanauerat decreta. quia propter. ꝛ tamen tunc sine collationibus eligentes indignos erant priuati potestate eligendi: ergo bene infertur ꝙ ex collationibus priuatio non procedit: sed ex electiōe ut. s. e. ti. perpetuo. naꝫ ut ibi dicitur etiā si post collationem non sequatur electio: nō habet locum pena.

b ¶Earūdeꝫ. ad quas pcessuꝫ fuit per formam scrutinii.

c ¶Processum. hoc est cōtra iura. s. e. publicato. sꝫ ē in hoc casu spāle: ut dꝫ in fi. Idem in electione summi pontificis. s. eo. lꝫ de vitanda.

d ¶Diuertāt. nō sic in electōe pape: qꝛ etiā postq̄ diuerterūt cardinales ad alios act? pñt accedere: sed hic secus: ꝛ potest eē rō: qꝛ maior ꝯstātia est in uiro q̄ ī muliere: ꝛ qꝛ in electōe requirunt necessario due partes: sed hic si necessario. ꝛ adde rōnem ipsius decre. lꝫ de uitāda. in fi.

e ¶Extraneos. sic. s. e. qꝛ propter. ꝛ. c. cū post petitā: ꝛ est simile quod de teste dꝫ. s. de testi. cog. preterea.

f ¶Omni prauitate. ut symoniaca datione: de aliq̄ pactione illicita: uel coactiōe: ul' extorsione. si. s. e. q̄uis. ꝛ. j. c. pri.

g ¶Maiorem. secus de minori. j. e. c. §. si qua.

h ¶Computatis. ille eni dissentire non poterunt: cum de illis cautū non sit.

i ¶Benedicatur. si fuerit abbatissa: ut. s. §. proxi. in fi.

k ¶Ab initio. j. de reg. iur. ratihabitione. cū suis concordā.

l ¶Premissum. s. ꝯdictione: exceptione uel appellatione ptis alteri? non ob. pressima tñ diligenti inquisitione ex officio suo fuit premissum.

m ¶Talis. scilicet que ab initio uel per accessum habuit duas partes.

n ¶Possessioneꝫ. a qua non impeditur alias quis post ꝯfirmationem nisi crimen cū infamia opponatur. s. de accu. accedens.

ꝛ ꝯfirmate electe si abbatissa[a] extiterit: benedictio impendat. ¶Si autem nulla earundem[b] electionuꝫ a partibus fuerit celebrata duab?: tunc nō obstante ꝙ sit publicatum scrutiniū ꝛ ad electionem processum[c] possint moniales que in aliaꝫ ul' in alias direxerāt vota sua licite per consensum antequaꝫ ad actus diuertant[d] extraneos[e]: omni prauitate[f] cessante ad illam accedere: q̄ ab alijs maiorem[g] partem conuentus numero facientibus est electa: ꝛ si per accessuꝫ huiusmodi ad duas partes perueniri poterit: illis q̄ antea in eā ꝯsenserāt computatis[h] ꝯfirmetur ꝛ benedicatur[i]: ac si duas partes ab initio[k] habuisset: ut in casu proximo est premissū[l]. ¶Uerū si q̄ fuerint moniales que postq̄ in premissis casibus talis[m] confirmata ꝛ benedicta extiterit: ac possessionem[n] sue administratiōis fuerit assecuta: voluerint ī moduꝫ denunciationis vel accusationis: ut a dignitate deiiciatur adepta: pponere aliquid contra ipsam: eis per predicta pponendi minime sit sublata facultas[o]. ¶Si vero ad illaꝫ que a maiori parte ut premittitur ē electa noluerint alie accedere moniales: uel si accesserint: non tot tamen quot cuꝫ aliis prius in eam cōsentientibus faciant duas partes: tunc super obiectibus partis alterius[p] si que fuerit: ꝛ super aliis que in tali negocio sunt ex officio inquirenda[q]: plene sine strepitu[r] iudicii ꝛ figura per superiorem īquiratur primitus antequam ꝯfirmetur eadem electio uel etiam infirmetur: sed interim[s] presentis ꝯstitutionis auctoritate[t] in spiritualibus ꝛ temporalibus libere[u] administret: sicta men quod de rebus[x] monasterij nil penitus alienet: nec aliquam in monialem recipiat[y] quoquo modo. ¶Si qua vero a minori[z] parte ꝯuentus numero nominata fuerit vel electa: ex nominatione vel electione huiusmodi quas eoipso ꝙ pars minor eas fecerit: vires aliquas nolumus obtinere[ꝛ]: ipsi[ꝯ] ius aliquod quomodolibet non queratur: nec ad eam ab alijs per consensum in hoc casu valeat accessus haberi. ¶Ut autem cum per predictam formam proceditur facilius in huiusmodi monialium electionibus ad concordiam veniatur: decernimus vt non zeli ad zelum nec meriti ad meritū: sed solum numeri ad numerum fiat collatio[ꝫ] in eisdem. ¶Ceterum[a] si p formam compromissi[b] fuerit ī electione processum ꝛ electe pars aliqua se opponat: si minor[c] ipsius: ut in forma[d] scrutinij statuitur[e]: cōfirmet[f] eadē electio ꝛ eidē benedictio[g] ipendat: ptis eiusdē[h] ꝯtradictiōe vl' exceptiōe aut appellatōe q̄libet nō obstāte[i]: sꝫ p hoc denūciādi vl' accusādi eā postmoduꝫ sibi via minie sit preclusa[k]: si maior ei? do nec de obiectis ꝛ aliis: ut in eadem forma scrutinii premittitur[l] fuerit

a ¶Ceterū. tertia ps.

b ¶Compromissi. qd si procedat per formaꝫ. s. e. cum dilecti. ꝛ. ca. cū expediat: habebit ne locum quod hic dicitur: uel an qō dicitur in superiori proxima parte. credo ꝙ locum habebit particula huius decre. qꝛ forma illa potius cōpromissi est q̄ scrutinii: ut probatur per ipaꝫ decreta. cuꝫ expediat: ꝛ dico ꝙ illa forma non est forma per se: sed est quedaꝫ species forme compromissi: ꝙ hoc sit vex probat ex eo ꝙ oēs alie forme sublate erant per decre. qꝛ propter. si ergo illa fuisset per se forma: necessario esset concludere illaꝫ fuisse sublatā: sed non fuit. qꝛ species est forme compromissi: ut dixi: sicut ꝛ compromittitur ad aliam certam metam. s. e. cum in ueteri. ꝛ facit. j. c. pri. §. porro. ꝛ hoc pbat tex. ipsius decreta. cum expediat. ibi: in electionibus compromitti. Joan. an.

o ¶Facultas. sic. s. de ꝯcess. p ben. post electionē in fi. ꝛ d ap. ꝯstitutus in fi. Et sic no. ꝙ datur actio cui denegatur excep. ꝯ id. ff. de reg. in. inuitus. §. cui damus. sed est spāle: ꝛ adde qō dixi. j. de reg. iur. qui ad agendū.

p ¶Alterius. s. minoris.

q ¶Inquirenda. s. de forma electionis ꝛ persona electa.

r ¶Strepitu iudicii. sic. s. de accu. olim. ubi de hoc. vtrū legatus uel iudex inferior possit committere causam decidendam sine iudiciorum strepitu: ꝛ quid importent verba ista: vide quod dixi. j. de here. c. vlt.

s ¶Interim. hac causa pendente.

t ¶Auctoritate. no. nouū casum hic ꝛ. j. §. cetex. ubi electa añ confirmationem administrat: aliū habes. s. e. nihil est: aliū. s. e. licet de vitāda. xxiii. di. in noie. alium ſm quosdaꝫ in imperatore: ut sola electione administret. xxiii. di. legim?.

u ¶Libere. ut. s. e. cū nobis olim in fi. ꝛ. s. c. proxi.

x ¶Rebus. strictius loquitur q̄. s. eo. c. proxi.

y ¶Recipiat. ꝯuēt? tñ recipe poterit ſꝫ distictōeꝫ. j. ne se. va. c. vno ꝛ d reg. c. ul.

z ¶A minori pte. aduerte decre. ista bene determinat quid iuris qñ facta est electio a duplo maiori: ꝛ a maiori: ꝛ a minori: Quid dices in quarto casu: cuꝫ electiones pares voces habeant numero: nūquid altera poterit per accessum ratificare: credo ꝙ non: accedat ad hoc quod no. s. eo. ecclesia vestra. ii. ad fi. ꝛ hoc credo precipue ista ratione: electio facta a minori parte ad quācūqꝫ dignitatem nulla est ipso iure de religioso quocūqꝫ. s. eo. quorūdam. ꝛ. j. statim sequitur: h igitur est ratio quare per accessum ratificari nō potest: qꝛ quod a sui principio sic nullum fuit: tractu tpis non conualescit. j. de reg. iur. non ꝯfirmatur. cū suis cōcordantiis. ꝛ. s. e. auditis: sed electio facta a media parte ēt nulla est. s. e. qꝛ pp. ꝛ. c. ecclesia vestra. i. ꝛ. ii. ergo per accessum ratificari non poterit. preterea publicato scrutinio ꝛc. s. e. c. publicato. sed iurium correctio est vitanda. s. e. cū expediat. ab illo igitur non recedam: nisi inquātum expressum inuenio: sed in electione facta a maiori parte inuenio expressum ꝙ augetur per accessum: hunc igitur casum non extendam. ad hoc. j. in fi. c. dicam. ergo ſm hoc minorem partem illā que non est maior: ita ꝙ accessus haberi non possit.

c ¶Si minor. satis credo ut dixi in pri. parte: idem de media: ꝛ ſm hoc dicamus minorem partem illam que maior non est: uel necessaria esset in hoc puncto declaratio: uel standum antiquo iuri.

d ¶Ut in forma. j. exponit ibi partis eiusdem ꝛc.

e ¶Statuitur. s. quando a principio uel per accessum electa est a duplo maiori parte. s. e. §. sane. ꝛ. §. se.

f ¶Confirmet. aduerte: qꝛ in isto cāu ꝛ in casu. s. e. §. sane. ꝛ. §. se. nō credo ꝙ ante ꝯfirmationem ministrare possit: ꝛ est mirabile: qꝛ si est electus a duplo maiori parte. ergo a maiori: ergo videtur ꝙ ante ꝯfirmationeꝫ administrare possit. s. e. §. si vero. Item si minor pars se opponit: multo fortius videtur ꝙ administrat possit: q̄ qñ se maior pars opponit: ut. j. sequitur: sed non mireris: qꝛ in istis casibus non differtur cōfirmatio propter obiecta: ꝛ ideo non administrabit ante confirmationem: sed in illis differtur: ꝛ ideo añ ꝯfirmationem administrabit iuris pmissiōe: ꝛ ꝙ hoc sit veruꝫ probo: qꝛ ꝙ electus ante confirmationē administret: est cōtra iura. s. e. qualiter. ꝛ. c. nostri. a. quo iure antiquo dico nō recedenduꝫ nisi inquantum permissum inueniam: in aliis ius antiquuꝫ seruabo: ut in fi. c. ad hoc. s. de transla. c. vltimo. vbi ad maiorem transire permittitur: sed non ad parem.

g ¶Benedictio. si abbatissa fuerit. s. e. §. sane. in fi.

h ¶Eiusdem. s. minoris numero.

i ¶Non obstante. expone. ut. s.

k ¶Preclusa. s. e. §. veruꝫ.

l ¶Premittitur. s. §. si verum.

a ¶Differatur. hec est ergo ratio quare administrat: ut. s. dixi. Jo. an.

b ¶Interim. nota pro his que. s. dixi.

c ¶Predicitur. in dicto. §. si uero. s. bona nō alienet: nec aliquā in monialem recipiat quoquo mō.

d ¶Euentum. qui dubius est. ff. de pecu. quod debetur.

m ¶Uerecūdiam. no. meliorem conditionem mulierum ad ideꝫ. j. de indi. mulieres. In quibusdam vero deteriorem: quod dic. ut. s. de pe. ꝛ re. c. noua q̄daꝫ.

n ¶Statutum. regularem. s. ꝛ sic duo concurrunt.

o ¶Deceat. ſꝫ honestatē. p ¶Expediat. ſꝫ vtilitatē. s. d. uo. ꝛ uo. re. mag.

q ¶Euagari. j. de sta. regu. c. vno. ꝛ xcor. C. de his qui ue. eta. impe. l. ii.

e ¶Expectare. No. electio facta per formā scrutinii a duplo maiori pte: ꝛ electio fcā p formaꝫ cōpromissi cui minor ps ꝯuentus se opponit sunt paria: qꝛ in eis statim fit ꝯfirmatio ꝯdictō ne ptis alterius: uel exceptiōe uel appellatiōe nō obstāte: ꝛ post possessioneꝫ adeptā vtrobiqꝫ admittit accusatio ul' denūciatio. Iteꝫ electio facta a maiori pte per formaꝫ scrutinii: ꝛ facta p cōpromissuꝫ cui maior pars se opponit sunt paria: qꝛ ubiqꝫ differt ꝯfirmatio: ꝛ interiꝫ administrat exceptis quibusdaꝫ casibus: sed electio facta per formā scrutinii a minori parte ꝯuentus ꝛ facta per formā cōpromissi cui duplo maior ps ꝯuentus se opponit: nō sunt paria: qꝛ pma non valet ipso iure: nec ratificatur per ꝯsensum: secūda posset valere: sꝫ si administrat electus: sed litis euētū expectat. Si queraꝫ quare ius diuersum in forma scrutinii ꝛ forma cōpromissi: satis patet per se solutio: qꝛ in scdo casu oēs consensisse videꝫ eo ꝙ cōpromisserūt qō ñ est in pmo: per formā eniꝫ cōpromissi etiā vno ꝯdicēte pcedi non potuit. s. eo. qꝛ ppter. Equa igitur fuit rō in eis diuersum ius statuens.

f ¶Porro. quarta ps.

g ¶Premissa. qꝛ non in electiōe que p formā scrutinii a principio uel per accessuꝫ facta reperitur a duab? ptibus: nec in electiōe q̄ fcā fuit per formā cōpromissi cui minor pars se opponit.

h ¶Ad se. ap. no. arg. p opinione gui. durā. ꝙ decreta. ut circa. non habeat locū nisi ī appellationibus interpositis ad papā. sed ꝯriū dixi sequēdo gar. in predicta decre. ut circa. s. ꝙ in oībus appellationibus locū habeat: ꝛ dico ꝙ decre. ista hic respicit. c. sequens quod loquitur de decre. cupiētes. que locū non hꝫ nisi in appellationibus ad papā interpositis.

inquisitum: confirmatio uel īfirmatio differatur[a]: sed interim[b] ut predicitur[c] libere administret: nisi forsan pars opponentiuꝫ extiterit duplo maior tūc eni administrare ipsam nolumus: sed litis euentum[d] potius expectare[e]. ¶Porro[f] si in huiusmodi electionū negocijs contigerit in illis dūtaxat casib? in qb? oppositiones iuxta pmissa[g] fuerit admittende ad se. apo.[h] appellari: appellantes formam[i] constitutiōis felicis recordatōis Gregorii pape predecessoris nostri edite in concilio lugduñ.[k] diligētius seruare teneantur. ¶Sed cum eas[l] propter sexus verecundiam[m] sueqꝫ conditionis statum[n] nō deceat[o]: nec ipsis expediat[p] publico cetui demonstrari: aut extra sua monasteria euagari[q]: nolum? ꝙ electe uel ēt eligētes aut appellantes seu he contra quas appellatum[r] fuerit ad eandam sedeꝫ personaliter[s] veniant quoquo modo. ¶Sed procuratores sufficiēter[t] instructos iuxta constitutioneꝫ[u] pie memorie nicolai pape. iij. predecessoris nostri ad sedem ipsam transmittant: per eos electionum ac appellationum ꝛ postulationuꝫ suarum prosecuture negocia: put iusticia suadebit: penā[x] in dicta constitutione contētam ipso iure si hoc nō fecerint[y] incursure. ¶Postremo[z] hi[ꝛ] quos ad dirigētes in huiusmodi electionib? moniales easdeꝫ deinceps[ꝯ] cōtigerit euocari ab his prorsus abstineāt: per que iter eas super faciendis ipis electiōibus oriri possit discordia vel exorta nutriri[ꝫ]: alias eoipo excōmunicationis sententie se nouerint subiacere[ꝫ]. ¶Supradicta[a] siquidem neduꝫ in monasterijs in quibus sunt moniales viuentes sub aliqua de religionibus approbatis[b]: sed etiam in illis ubi sunt iuxta quarundaꝫ puinciarū[c] cōsuetudinem mulieres que nec proprijs renunciāt nec professionem faciūt regularem: sed viuunt ut in secularibus ecclesijs canonici seculares: volumus per omnia obseruari: eo quod supra[d] dicitur dūtaxat excepto ut non eligantur: nec eligant nō professe cum in ipis hoc locuꝫ sibi nequeat[e] vendicare: per hoc tamen earum statum ordinem seu regulam nolumus nec intendimus approbare. ¶Ad hec[f] licꝫ premissa que in multis[g] a iure cōmuni discrepare noscūtur: circa electiōes in quibuslibet mulieꝝ monasterijs faciēdis ex certis causis ratiōabilibus spāliter duxerimus statuenda: intētionis tamē nostre nequaquaꝫ extitit[h] per illa quo ad electiones in alijs uirorum monasterijs uel quibusuis ecclesijs celebrādis aliquid immutetur: sed iura pcedentia in sua omnino remaneāt firmitate[i]. Idem.

¶Si ordinarius post receptu appellationis interiecte ad curiam in causis electionum episcopatuum ñ inquisito an prauitas interuenerit pcedit: cōfirmat: uel cōsecrat: predicta non tenēt: ꝛ ipe ab epōruꝫ cōfirmatione ꝛ cōsecratiōe suspenditur. h. d. Dominicus.

PRouida[k] consideratione generale cōcilium lugduñ.[l] concessit[m] vt ab appellationibus in iudicio vel extra[n] iudicium ad sedē[o] apostolicam in electionum episcoporum ꝛ eorum superioruꝫ[p] negocijs interiectis per quas ad sedem ipsam eadem negocia deferūtur[q] partes[r] nulla interueniente prauitate recedere valeant: antequam ipsi sedi ap. appellationes eedem fuerint presentate: sed iferiores iudices: quorum est appellatione cessante negociorum cognitio eorundem: si in hoc prauitas intercesserit: ante omnia diligenter inquirant: ꝛ si eam intercessisse repererint se non intromittant vllatenus de eisdem: sed prefigant ipsis

r ¶Appellatū. q̄ uenire tenebant ſꝫ formā decre. cupiētes.

s ¶Personaliter. ī hoc ergo solo. s. in personali aduentu locuꝫ nō habet decre. cupientes. alias uero bene.

t ¶Sufficienter. s. cum omnibus actis iuribus ꝛ munimentis ad cāꝫ spectātibus. s. eo. ti. in decre. cupiētes. §. ꝙ si p. xx.

u ¶Cōstōnem. s. e. cupiētes.

x ¶Penā. s. ꝙ electe si īfra tēpus debitum procuratoreꝫ nō miserint sunt priuate omni iure sibi per electionē quesito. si añt miserint: sed nō cū actis iuribus ꝛ munimētis sufficiēter instructum: pro illis exhibendis alibi q̄ apō se. apo. nisi ex iusta cā dilationem aliquā nō habebunt eligentes appellātes uel opponentes quoad se a totali sunt excluse prosecutiōe pcessus ita ꝙ per hoc electis nullum preiudicium generetur: h ꝛ alia habes in predicta decre. cupientes.

y ¶Hoc nō fecerit. s. procuratorē nō miserint: uel non sufficienter instructum.

z ¶Postremo. quinta pars.

ꝛ ¶Hi. puta religiosi uiri. xliii. di. obeūtib?: uel ꝯsiliarii uel aduocati uel discreti uiri ad h uocati: ꝛ qō dicit hi. dic ul' he. qꝛ si religiosas ul' discretas mulieres ad hoc vocarent: ipse tenentur hac ꝯstōne: ꝛ facit quod dixi. s. §. pri. s. e. generali.

ꝯ ¶Deiceps. respicit. n. futura

ꝫ ¶Nutriri. no. ista duo paria esse: ad idē de priuil. cū ꝛ plantare. in prin.

ꝫ ¶Subiacere. no. nouuꝫ casum in quo quis excōicatus est ipso iure: ꝛ credo ꝙ episcopi tales possunt absoluere: cū papa sibi nō seruauerit absolutionē. s. de sen. ex. nup. ꝛ adde qō dixi. s. e. sciant cuncti. Jo. an.

a ¶Supradicta. vi. pars.

b ¶Approbatis. de re. do. religionum.

c ¶Prouinciarum. ut ī theutonia: ꝛ vide quod no. Jo. xii. q. vlt. ꝛ her. de ma. ꝛ obe. dilecta. in glo. pe.

d ¶Supra dꝫ. s. ī pma pte. c.

e ¶Nequeat. pp facti impossibilitatē cū nō pfiteanꝫ: necesse ē ꝙ eliganꝫ: ꝛ eligāt nō pfesse.

i ¶Formā. s. ꝙ exprimat oīa ꝛ singula q̄ in formā uel personā intēdūt obiicere: ꝛ singulariter ꝛ clare. s. e. pcurator. ꝛ ꝙ iurēt ſꝫ formā ibi ꝯtētā. ꝛ ē pena ꝙ sup non expressis non audianꝫ nisi ex certa cā. ut ibi patet.

k ¶Lugduñ. ut. s. e. ut circa. Jo. an.

l ¶Sed cū eas. §. iste tractus fuit ex glo. gar. posita. s. e. cupientes. circa prin. super verbo regulariuꝫ. ubi dicebat gar. ꝙ satis credebat de mēte ꝯditoris nō fuisse ꝙ femine irent ad curiam: videbatur tamē per verba ꝙ ire tenerentur: qꝛ in masculino genere ꝯprehendiꝫ femininuꝫ. ff. de leg. ii. si ita. xvii. q. iiii. si quis suadente. ꝯiuncto cū decre. de sen. ex. mulieres. Itē per iura antiqua in abbatissam electa personaliter suā electionem prosequi poterat. s. de rescrip. cū dilecta. ꝛ ꝙ nō fuerit illa mens cōditoris probabat per decre. s. de sen. ex. de monialibus. xviii. q. ii. perniciosam. de coba. cle. per totum de sta. mo. c. vlt. §. si.

f ¶Ad hec. vii. ꝛ vltima pars.

g ¶In multis. ut in electione confirmanda exceptione aliqua nō obstante in administrando ante confirmationem in recedendo ꝛ consensu post publicatū scrutinium ꝛ secutam electionē ꝛ in multis aliis.

h ¶Extitit. alias existit.

i ¶Firmitate. quod fauorabile ꝛ expediēs ē. s. e. cum expediat.

k PRouida. ¶Primo ponit ius antiquū. Scdo ipsius transgressionē ibi: vex. Tertio prouisionē penalem ibi: nos. Jo. an.

l ¶Lugdunen. s. e. ti. q̄uis. Jo. an.

m ¶Cōcessit. qꝛ id prius per alexā: phibitum fuerat ut ibi dixi.

n ¶Uel extra. latior est ergo ista decre. ꝛ illa. s. e. ti. q̄uis: q̄ illa. s. e. ut circa. q̄ locū hꝫ solum in appellationibus extra iudicium interpositis. s. e. ꝯstitutus.

o ¶Ad se. apo. in aliis secus cuꝫ cautum nō reperiatur.

p ¶Superiorum. archiepiscoporum patriarcharum ꝛ primatum.

q ¶Deferunꝫ. nā frustratorie non deferunꝫ. s. e. quāuis. licet olim secus: ut ibi.

r ¶Partes. ergo altera pars tantum hoc non posset. quod dic ut dixi. s. e. quāuis. ꝛ sequentia expone etiam ut ibi exposui.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Verum. secunda pars.
b ¶ Abutentes. ⁊ sic privilegium vel concessionez amittere debuerunt: ut. s. de privil. tuarũ: de sen. ex. cũ illorum: ⁊. c. contingit. xi. q. iii. privilegium cum si.
c ¶ Prefata. s. an in illo recessu intervenerit pravitas nec ne.
d ¶ Negociis. s. episcoporum electione ⁊ suorum superiorum.
e ¶ Expressius. hoc dicit ex eo q[uia] satis erant nulla que p illos fiebant p ipam decre. Quis: q[uia] satis est legislatorẽ aliquid phibuisse: ⁊ si nõ adiiciat qd cõtra factũ fuerit nõ valere. C. de legi. nõ dubium. ⁊ expressius ẽt propter penã quam addit.
f ¶ Cõsecrationes. cõsecratiões enim pcedere dz cõfirmatio: alias nõ valet cõsecratio. s. de do. ⁊ cõtu. cuz olim. D. hic autem cõfirmatio non precessit: q[uia] idẽ est nõ esse quod nullũ esse. s. de transla. inter corpalia. pz ergo ꝙ non tenuit consecratio.
g ¶ Firmitatis. electio tñ propter hoc nõ vitiatur: sed de novo petetur confirmatio coram papa: nõ corã illo qui prius cõfirmaverat: q[uia] suspensus est p annum cõtinuum a cõfirmationibus episcoporum: ut sequitur. ⁊. s. e. si cõfirmationẽ. quam explicare potest p istam: ut ibi dixi: sed si reperietur electio canonica: de novo cõfirmabitur: ut. s. dixi: sed nũquid de novo cõsecrabitur: ⁊ videtur ꝙ sic per istã lrãm: credo ꝙ cum character impressus fuerit aĩe ad instar episcopi ordinantis: quez ordinare nõ poterat: puta non suũ subditũ: verus episcopalis ordo collatus fuerit: sed nõ ei⁹ executio: ⁊ sic intelligam consecrationem esse nullius firmitatis quo ad executionem: ad idem. ix. q. i. c. i. ⁊. c. ordinationes. ⁊. q. ii. c. i. ⁊. c. episcopum. s. de tẽpo. or. ꝙ translationẽ. ſm hoc ergo illius ordinis sibi tradetur executio. facit qd no. de renũ. post trãslatõez ad fi.
h ¶ In quo. ppter hoc dico ꝙ si solum cõfirmavit a confirmatiõe tñ suspensus est: si cõsecravit ⁊ cõfirmavit: suspensus erit ab utraqz.
i ¶ Puniantur. s. de tẽpo. or. lras. cum si. Jo. an.
k ¶ Continuũ. credo ꝙ a die confirmatiõis incipiet annus suspẽsionis a cõfirmatione: a die cõsecratiõis annus suspẽsionis a cõsecrationibus.
l ¶ Suspensos. repete decernimus quod est. s.

partibus peremptorium terminuz cõpetẽtez: quo cũ actis ⁊ monumẽtis suis apostolico se cõspectui repsentent. ¶ Verum[a] cum nonnulli concessione huiusmodi abutẽtes[b] suã: inquisitione prefata[c] omissa cognitionem in eisdem negociis[d] interponant ad cõfirmãdas electiões ⁊ cõsecrãdos electos temere procedendo. ¶ Nos super hoc expressius[e] providere volẽtes: confirmationes ⁊ cõsecrationes[f] huiusmodi ⁊ quoscũqz processus alios quos inquisitione premissa non habita cõtigerit decetero in talibus negociis attẽtari: decernim⁹ nullius penitus existere firmitatis[g]: ⁊ confirmãtes ⁊ consecrãtes eosdem: ut in eo in quo[h] peccaverint puniantur[i]: ab epõrum cõfirmatione ac consecratione per annũ continuum[k] ipso iure fore suspẽsos[l]. Idem.

¶ Si papa sibi provisionẽ ecclesie cathedralis reservavit: inhibuit ⁊ decrevit: non est vitiata electio q̃ precesserat: omnia tamẽ q̃ reservationẽ sequũtur carẽt effectu. Jo. an.

Si eo tempore[m] quo provisionem alicui⁹ ecclesie cathedralis[n] ex quavis causa[o] dispositioni seu ordinationi sedis apostolice reservamus[p] inhibentes ne ad electionem vel provisionem[q] faciendaz in ea quomodolibet procedatur: ⁊ decernentes si secus super hoc a quoquam scienter vel ignoranter[r] attentatum extiterit: irritum ⁊ inane. si vero iam[s] ad electionez forsitan sit processum in ipsa: ¶ Presenti constitutione sancimus: ꝙ licet reservatio inhibitio ⁊ decretuz[t] huiusmodi non afficiãt electionez vel alia[u] que precedunt officium: tamen ut effectu[x] careãt ea q̃ postmodum[y] subsequũtur. Idem.

¶ Absens plures pcuratores ad scrutinium electionis dare potest insolidum ⁊ nõ aliter: ⁊ in altero admittendo ponit tres gradus. h. d. usqz ad. §. porro. Do.

Si quis iusto[z] impedimento detẽtus[a] electionis negocio nequeat commode interesse: potest nedum uni: prout dicitur in con-

Si eo tẽpore. ¶ Fraudulẽta renũciatio spectãti nõ nocet. h. d. duo fac. Primo ponit casuz dubiũ: quẽ secũdo solvit ibi: pñti. Do.
m ¶ Si eo tpe. Cãm dedit huic decre. q[uia] vacãte ecclesia boñ. per mortem bone memorie dñi octaviani ipsius ecclesie episcopi infra biduũ canonici de reservatione timẽtes elegerũt bone memorie dñm sclatam fratrem suum: postmodum papa bonifacius audiẽs de morte. O. reservavit: inhibuit ⁊ decrevit. post triduum audivit de electione facta de dño sclata predicto: satis gratum habuit: sed ab astãtibus iurisperitis quesivit an ad ipsum an ad archiepiscopum ipsius electionis spectaret cõfirmatio: quod hic determinat: ⁊ terminantur per hãc decre. que no. s. e. innotuit. in fi. Jo. an.
n ¶ Cathedralis: quid de inferioribus: videtur ꝙ in eis locũ nõ habeat: q[uia] si de eis voluisset intelligi: illud expressisset. s. de deci. ad audiẽtiam. ⁊ ad hoc faciunt oĩa argumẽta que inducũtur a verbis. Cõtra videtur ꝙ idem sit in aliis: cum eadẽ sit in eis ratio: ergo idem ius: ⁊ est si. quod dixi. s. eo. ex eo. quod satis põt dici ꝙ esset standũ lre. ut in cathedralibus tñ locũ habeat decre. nec est verũ ꝙ sit eadem ratio: q[uia] cause episcopatuũ sunt merito cõnumerãde maioribus causis. s. e. quãvis. in pñ. quod nõ est in aliis. ⁊ ideo lz iurisditio pape sit prevẽta: tñ propter maioritatẽ suã deferẽtur ad papam. in inferioribus vero que nõ sic connumerãt maioribus sufficiet prevẽtio: vñ ex quo precesserat electio reservationẽ poterit quicquid faciendũ imminet per ordinariũ expediri: alias grave esset ꝙ propter reservationẽ que electionẽ alicuius beneficiati sequitur: necesse esset pro cõfirmatione papã adire: nec hic equiparabo regulares cathedralibus: sicut nec. s. e. quãquã. lz equiparẽtur. s. eo. si postquã. vñ si post cõfirmationẽ abbatis fiet reservatio: ante bñdictionẽ bñdicet ordinari⁹: hec vera: nisi papa aliud in reservatione iussisset: ⁊ sic nõ habilitabo verba: nec recedã a littera.
o ¶ Ex quavis causa. ex sola etiam volũtate: sibi enim sola volũtas est pro ratione de cõces. prebẽ. proposuit. cum suis cõcor.
p ¶ Reservamus. has reservationes legati etiam de latere facere nõ possent. s. de offi. delega. deliberationẽ. in prin.
q ¶ Provisionem. puta faciendum ex iure devoluto. s. eo. quãquam. nũquid sola reservatio sine inhibitione sufficeret. credo ꝙ nõ ad cassationẽ. s. de preben. dilectus. puniendi tamẽ essent qui elegerunt postquã reservationẽ sciverant esse

factam ut ibi: ⁊. j. de cõces. pbẽ. si soli. per quã decre. videtur ꝙ inhibitõ bene sufficiat sine decreto: hoc verum ad cassandũ ea que scienter post inhibitionẽ sunt facta: sed ad hoc ut ab ignorantibus facta vitietur necessarium videtur decretum: ut hic. Jo.
r ¶ Ignoranter. no. ꝙ decre. ignorãtes afficit: sed notare potes cõtrariuz si eni ignorãtes afficeret quare hic additũ fuisset vel ignorãter superflua ſm hoc videret hec littera. in decreto pape dicimus ꝙ ignorãtes afficit. j. de cõces. prebẽ. ga cunctis.
s ¶ Jam ad. s. añ tempus quo facta fuerit reservatio: quid si eadez die facta fuit reservatio et electio: dico ꝙ si põt apparere que pmo: puta per instrumẽta electõis ⁊ reservatiõis: puta si i eis dicat de die et hora vel per testes qui predictis interfuerũt: h nullũ dubiũ. si aũt hoc nullo modo põt apparere: dico negociũ ad papã deferendũ. ut sua volũtate determinet: p decr. s. de rescrip. c. pe. eo. li. cũ enim hic de iure pape q̃ratur: quod dubium ẽ: nõ poterit inferior ipso gratificare: ⁊ hoc cuz reservavit tantuz: sed si reservasset ⁊ contulisset pfertur datus a pa. in eo casu. j. de preben. si a sede. Jo. an.
t ¶ Et decretum. no. copulative ⁊ nõ disiunctive ponũtur: ⁊ facit pro his que. s. dixi.
u ¶ Vel alia. si ergo cõfirmatio ⁊ cõsecratio precessissent decretum: esset electi negociũ expeditum. si autem sola electio cõfirmatio ⁊ consecratio pertinebit ad papaz: si autez precesserat electio ⁊ cõfirmatio: tũc sola cõsecratio ad ipsum pertinebit.
x ¶ Effectu. si ergo ante reservationem electus: ⁊ post reservationẽ cõfirmatus fuerit: nõ valet cõfirmatio etiaz ab ignorãtibus exhibita: ⁊ recepta. electio tñ pp vitiosam cõfirmationẽ nõ vitiatur. s. e. si cõfirmatiõez quã per hãc exẽplificare potes: ⁊ adde quod dixi. s. e. c. proxi.
y ¶ Postmodũ. s. p⁹ reservationẽ inhibitionẽ ⁊ decretũ. ⁊ argue ex hac decre. ꝙ si papa pvidit alicui de episcopatu: alius q̃ papa sine eius mãdato illũ nõ poterit cõsecrare. arg. ad idem de accusa. meminimus.
Si quis iusto. ¶ Hãc decre. divido in tres partes. prima durat usqz ad. §. porro. secũda usqz ad. §. absens. tertia usqz ad fi. Aliqs iusto impedimẽto detentus in electionis negocio cõmisit pluribus vices suas: queritur an valuerit cõmissio. respõdetur ꝙ sic: dummõ insoliduz dati fuerint: ⁊ erit melior tũc occupãtis cõditio: si autẽ nullus occupat. sz ambo simul cõcurrũt: admittetur ille quem capitulũ vel maior pars elegerit. si aũt capitulum nõ concordat: ille admittetur qui primo in instro procurator extiterit nominatus. Et ratio quare alter solus admitti debet est: q[uia] possent vota dirigere in diversos. ⁊ sic res nõ haberet exitum: ⁊ quod fieret nõ valeret: si autẽ nõ fuerint dati insolidum: tũc neuter admittetur pp superiorẽ rõnem ⁊ sibi imputet qui sic eos instituit. Secũdo queritur aliquis dedit procuratorẽ in negocio electionis: ille procurator nomine suo eligit unum: ⁊ noĩe dñi alium eligit: queritur an possit: respondetur ꝙ nõ nisi de certa persona eligẽda habuerit spãle mãdatum. Tertio queritur: pone canonicus absẽns nõ invenit aliquẽ procuratorẽ in collegio: queritur an possit dare extraneũ: ⁊ rñdetur ꝙ nõ invito capitulo. Sed q̃ritur an saltẽ votũ suũ possit exprĩmere p lras: ⁊ rñdet ꝙ nõ: q[uia] votũ in ipso scrutinio secreto ⁊ sigillatim tatũmõ est exprimẽdũ: ⁊ nõ ante scrutinium. Emanavit hec decreta. ad declarationẽ decreta. de elec. q[uia] pp. §. pe. ⁊ eorum que ibi no.
z ¶ Justo. hoc relinquẽdum est iudici: q[uia] nec numerari possent: exempla tamen habes. ff. si quis cau. l. ii.
a ¶ Detẽtus: ⁊ in loco existẽs de quo debeat evocari: alias locũ nõ hz cõmissio. s. e. q[uia] propter. §. pe. ⁊ de hoc ĩpedimẽto si op⁹ fuerit fidẽ facer dz iuramẽto: ut ibi. unde nõ est de necessitate ꝙ iuret in instro pcurationis ipse dñs: sed cautũ est ꝙ det mãdatũ ipsi pcuratori iurãdi in animã suã ꝙ ipse tali ĩpedimẽto detẽtus est: ſm oẽs modernos q hoc no. in decre. q[uia] pp. Et est rõ: q[uia] si capitulũ requireret iuramentũ: pcurator iurare nõ posset: nec preterea ulterius expectaret. fuit enim pcurator minus suffi-

ciens: ⁊ ideo sibi cõstituens iputet: ad hoc. j. §. si aũt. nec debet dicere pcurator: dico dñm in loco ĩ quo debet vocari. ⁊ iuste impedimẽto detentuz: q[uia] ista sunt verba iuris: sz dicere debet vba facti. s. dico dñm in tali loco ⁊ tali ĩpedimento detentũ: puta tali infirmitate vel talib⁹ inimicitiis: ⁊ tũc si non admittat: appellet ſm host. qui hoc ibi no.
a ¶ Cõcilio. s. e. q[uia] pp. Ista eni fuit dubitatio: q[uia] ibi dicebat cõmittat uni de collegio.
b ¶ Pluribus. idẽ not. Inno. ⁊ cõpo. s. e. q[uia] propter. ⁊ quod dicit pluribus: intelligo sive duo fuerint sive plures: dũ tamen ĩsolidũ: ut sequit q[uia] eadem ratio est.
c ¶ Insolidũ. aliter neuter admittetur. j. e. §. si autem.
d ¶ Tunc. cũ potestatez habent insolidum.
e ¶ Occupantis. s. d pcu. non iniuste ubi de h.
f ¶ Insimul. ita ꝙ non apparet quis primo.
g ¶ Dũtaxat. i. tãtũmõ unde isto electo alter oẽ ius amittit: ⁊ ẽ si. s. de rescrip. c. pe. quod verũ credo nisi in ĩstrumento diceretur meliorẽ nõ eẽ conditionẽ occupantis: ⁊ quod unus incepisset: alter finire posset. ar. ad hoc in pdicta decre. ĩ fi. ⁊. j. de pcu. si duo.
h ¶ Maior pars. sic. s. eo. li. de rescrip. c. pe. ad idem. lvi. di. apostolica de elec. cum inter canonicos. ff. ad muni. ꝙ maior.
i ¶ Elegerit. nec credo ꝙ variare possint: ut. s. e. ut quis duas. de postu. c. uno. in fi. Jo. an.
k ¶ Nequeant. q[uia] nolũt eligere: vel pari numero discordãt: ⁊ nota ꝙ primo recurrendũ est ad electionẽ capituli. secundo ad ordinẽ scripture. tabelliones eni pponũt quos volũt ĩ instrumẽtis: ⁊ id fuit equius pmo recurri ad electionẽ capituli: per quã magis idoneus eliget: ad hoc. j. de pcu. si duo. ff. de accu. si plures. secũdo ad scripture ordinẽ in subsidium.
l ¶ Nominatus. p ordinẽ scripture. concor. optie. j. de pben. mãdato ad idẽ. xliii. di. sit rector. in fi. cũ suis cõcor. ⁊. s. de rescrip. cuz dilecta. cũ suis concor. ⁊ facit. ff. de le. ii. l. cuz pater. §. pe. quid si non appet: puto q[uia] duo sunt instrumẽta: nec apparet qd prius: puto ꝙ mutuo se impediant. ff. de usufruc. l. quotiens. ⁊ iputet sibi qui sic eos constituit.
m ¶ Propter rõnẽ eandẽ. q[uia] possent vota dirigere in diversos: ⁊ sic res non haberet exitum.
n ¶ Admitti. qd ergo nũqd de novo citabit ipse canonicus: non alias qd sibi iputaret ut sequit. Idẽ eni est nõ venire: qd non sufficiẽter venire: contumax ergo fuit: ⁊ procedẽt ipsius socii ad electionẽ. s. j. de procu. si duo. ubi dr ꝙ si in cãis electionũ sunt dati plures procuratores: sz non insolidum: iudex eligit idoneorẽ. Sol. ibi loquitur de procura. dato ad iudicia in cãis electionũ postulationũ vel provisionũ: hic de procu. dato ad negociũ. s. ad ipsam electionẽ faciendã. ⁊ ibi de iure iã nato: hic õ nasci turo. qd min⁹ favorabile ẽ: ⁊ utrobiqz utilis provisio ob celerẽ expeditionẽ.
o ¶ Indiscrete. non eniz debẽt stulti melioris esse conditionis q̃ periti. j. de preben. eum qui beneficium.
p ¶ Porro. scda pars: h approbat opinio vin. ⁊ cõpo. s. e. q[uia] pp ⁊ abba. eo. ti. cõgregato. tñ goff. ⁊ host. ibi no. ꝙ satis poterat dici valere cũ in diversos cõsentit: dũmõ neut sit malus: qd falsum ẽ: ut hic vides.
q ¶ Nihil agit. rõ: q[uia] qua consciẽtia tenet meliorẽ eligere suo noĩe: eadez ratione tenet ad idẽ noĩe dñi sui: ad hoc. xlvi. di. sicut non suo. ⁊ ĩcerta videtur: hoc no. s. eo. c. ii. ꝙ dicit nihil agit: intellige q[uia] neutrum votũ valet ⁊ ẽ simile qd dicimus ĩ delegato: qui subdelegationẽ recepit a socio. s. de of. del. super questionum. in. §. si vero.
r ¶ De certa. no. approbatã opi. cõpo. ⁊ Inn. ⁊ reprobatã opĩ. vi. q dicebat. s. e. cõgregati. ꝙ non poterat fieri cõpromissum vl mãdatũ pcuratori de certa psona: dicebat enĩ ꝙ videbat singularis electio ⁊ sic non valebat. s. e. ĩ genesi. Itẽ talis cõmissio ẽ contra conciliũ: qd reqrit ꝙ committat vicẽ suã: sz iste non committit vices suas q dat mãdatum de certo. sed falsum ẽ ut hic pz. ⁊ de hoc p abba. s. e. congregato. Sed nunqd pcurator ad eligendum datus poterit aliuz substituere. dic ſm compo. ꝙ sic q[uia] pcurator ẽ ad negocium: q alium pcuratorẽ dare potest. j. õ procu. c. i. in fi. ff. mãda. si procurator. Est tñ ar. s. j. de offi. dele. is cui. ⁊. s. õ offi. dele. c. ulti. So. illa loquunt in iudicibus non in procuratore. Item quero nunquid procurator datus ad eligendum compromittere poterit: dic

ſm cõpost. ꝙ si liberũ mandatũ habuit cõpromittere poterit: q[uia] id põt qd dñs: si aũt ad certã personã: tũc cõpromittere nõ põt: q[uia] sola necessitatis forma. s. scrutinii tunc intelligitur demandata. arg. ff. de pecul. lz. §. si servus.
s ¶ Illã. certã personã de qua habuit mandatũ expssum: ⁊ nota illã: q[uia] aliã eligere non põt: q[uia] faceret cõtra formã mãdati. s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊. ff. mã. diligent. ⁊. j. de pben. cui de nõ.

cilio[a] generali: sed ⁊ pluribus[b] committere vices suas: dum tamẽ eorum cuilibet det insolidum[c] potestatem: ⁊ erit tunc[d] melior conditõ occupantis[e]. ¶ Veruz si ambo cõcurrant ĩsimul[f]: ⁊ postulent se admitti: audiri eos nõ expedit: quia possent vota sua dirigere in diversos: sicqz res non haberet exitum ⁊ quod ab eis hoc casu fieret non valeret: sed is admittatur duntaxat[g] quem capitulum vel pars maior[h] elegerit[i]: vel si cõcordare neq̃ant[k]: is qui primo in instrumento vel litteris pcuratiõis extiterit nominatus[l]. ¶ Si autẽ nullus ipsorum insolidum fuerit deputatus: tũc ppter rationẽ eandem[m] ipsorũ aliquis nõ debebit admitti[n] sibiqz ĩputet qui sic eos cõstituit indiscrete[o]. ¶ Porro[p] cum unus est pcurator simpliciter constitutus si is unum suo ⁊ alium dñi sui nomĩe in scrutinio nominandum duxerit nihil agit[q]: nisi de certa[r] eligenda psona sibi dominus dederit speciale mandatũ: tũc eniz in illã[s] eius ⁊ ĩ aliam sũo nomine licite poterit cõsentire[t]. ¶ Absens[u] quoqz lz nullus de collegio velit esse procurator[x] eiusdem: nec ipse nolente[y] capitulo extraneum valeat deputare nõ poterit aliquatenus per litteras exprimere votum suuz[z]: qd non ẽ ante scrutiniuz: sed ĩ ipso scrutinio secrete ⁊ sigillatim tantũmodo exprimendum[⁊]. Idem.

¶ Si appet coelect⁹ vel se opponẽs ⁊ q cõfirmationẽ petit: ille vocabit noiati: alias fiet crida in ecclesia generali: q[uia] se cõfirmatiõi volẽtes opponere veniant pemptorio assignato alr cõfirmatio facta non tenet. Jo. an.

Quoniã electiõe[?] nõ in concordia[x] celebrata supior ad quẽ electõis ipi⁹ cõfirmatio ptinet[a] cõsuevit iterdũ sue cõfirmatõis celeritate[b]

t ¶ Consentire. No. ar. ꝙ hñs spãle mandatũ id põt qd alias nõ posset: ad idẽ. j. de procu. c. i. ⁊ ulti. ⁊ facit ad questionem quã hoc anno disputavi: an delegatus ab alio q̃ a pricipe habens spãle mãdatũ subdelegãdi subdelegare possit: ⁊ de hoc dixi. j. de offi. dele. is cui.
u ¶ Absens. hic in pmo dicto approbatur glo. ber. s. e. quia ppter ĩ glo. pe. ⁊ oĩum modernorũ idẽ ibi notantiũ: sz ĩ scdo puncto reprobat eiusdem ber. opinio ĩ eadẽ glosa ⁊ q̃si host. cõsentiebat: sz ibidẽ Inn. ⁊ ber. ⁊ cõposto. s. ⁊ eorum approbat h opinio: ⁊ ĩtelligas hãc lrãm de supradicto absente q cõpromittere põt. s. iuste ĩpedito ⁊ existẽte in loco de quo ⁊c.
x ¶ Procurator. dicebat goff. ꝙ putabat talẽ canonicũ ĩdirecte cõtẽni alii dicebãt ꝙ cõpelli debebat aliqs de capitulo: ut ab ipso mandatũ susciperet: sz nõ est verum: a pricipio eni nulli⁹ cõpellitur procuratorẽ recipere. C. de procura. invitus isti. mã. §. mandatũ. Jo. an.
y ¶ Nolẽte. si eni capitulũ vellet bene tunc posset extraneum deputare: sed invito capitulo non: ⁊ sic debet itelligi decre. q[uia] propter. extraneũ eni ẽt sine mãdato admittere posset: ⁊ sibi p reiudicare ⁊ in extraneũ etiã cõpromittere. s. e. cãm cum si.
z ¶ Votum suũ. ber. contradicebat: ita tamẽ ꝙ publicatio ipsius voti fieret tãtũ cũ aliorum fiebat publicatio: sed nõ ĩsperit ꝙ non solũ publicatio: sed etiã expssio ĩ scrutinio tantum fieri debet ut sequitur.
⁊ ¶ Exprimendũ. Nota nõ sola publicatio ĩspicit. sed etiã expssio: sed cõtra. s. prori. §. ubi exprimit votũ consensus ante scrutiniũ dãdo. s. procuratori mãdatũ de certa psona eligenda. Sol. falsum est ꝙ tũc exprimat votũ: sed mandatuz dat de voto exprimendo: sicut aliud est investire: aliud mãdare de investiẽdo: õ his que si. a ma. par. ca. ex ore. unde adverte: pone ꝙ procurator q mandatum habuit de certa psona eligenda nõ eligit: ille electus fuit a quibusdã aliis nũqd vox illius absentis ⁊ mandantis augebit numerũ illius: ut possit dicere ꝙ electus sit a decẽ: q[uia] novẽ elegerunt: ⁊ decimus mãdavit de eo eligendo: absit: dico ergo ꝙ aliud est dicere cõsentio in talẽ: ⁊ hoc debet fieri in scrutinio ⁊ secreto ⁊ sigillatum: ut hic: ⁊ tali mõ cõsentit ĩ spirituale matrimoniũ: ⁊ aliud dicere do mãdatũ ticio de tali eligendo: q[uia] istud nõ est votũ nec p hoc cõtrahit matrimoniuz ⁊ id ante scrutiniũ fieri põt: ut ibi: sic vides in matrimonio carnali: aliud ẽ cõtrahere: aliud ẽ dare mandatũ de contrahẽdo: hinc est ꝙ qui contrahit ampli⁹ nõ penitet: sed qui mandatũ dedit penitet ante contractũ. j. de pcuratorib⁹. c. ulti. sic ergo intelligas: nec similitudinẽ dicas ubi non est. Jo. an.
Quoniam. ¶ Hec ẽ solẽnis decre. ⁊ quottidie praticat. Primo ponit cõfirmativũ abusum quẽ prohibet cũ decreto. Secũdo ponit vocationis formã ibi: vocationẽ. Tertio ad electionẽ cõcordẽ h prorogat ibiqz etiam. Do.
? ¶ Electiõe. idẽ dicam de postulatione: cũ eadẽ sit rõ qd verũ puto ĩ admissione postulatiõis: q̃ fit a supiore illo qui postulatũ admittẽdo cõfirmat. secus ĩ eo qui postulatur a prelato suo ut monachus electus in episcopũ ab abbate: q[uia] ĩ ca non fiet vocatio: ⁊ idem puto in presentatiõe: ut etiã ille cui fit presentatio servare teneatur hanc decre. ⁊ sic servatur de collationibus: dicã in fi. c.
x ¶ Concordia. idẽ si in cõcordia quo ad vocationẽ faciẽdã: ut dr ĩ fi. c. Jo. an.
a ¶ Pertinet. verbũ hoc late patet. ff. de vb. si. verbũ ptinere. unde intelligo sive ptineat iure cõi: ut ad episcopũ. xvi. q. vii. nullus omnino. õ here. cũ ex iniuncto: sive iure spãli: puta ex pvilegio vel consuetudine pscripta: sive iure delegato: q[uia] omnes habebunt hanc formam servare.
b ¶ Celeritate. No. ꝙ hic reprobatur celeritas: ⁊ ẽ generale ĩ oĩbus personis pmovendis. viii. q. ii. dilectissimi. Itẽ ppter rei novitatẽ. xxxiii. di. cõis fili⁹. ubi de hoc p archidi. xciii. di. c. i. itẽ ppter reverẽtiã sacramẽti recipiẽdi: de consec. di. iiii. iudei. itẽ ppter metũ incõmoditatis emergẽtis. xii. q. ii. sine exceptiõe. item propter honestatẽ: ⁊ ut res carior habeatur. xxvii. q. ii. institutum. itẽ ppter certitudinẽ habẽdam: ut. xvii. q. ii. si qs incognitus. itẽ propter revocãdi difficultatẽ ut in dãdis sentẽtiis. ii. q. i. deus oĩpotẽs. ⁊ h. vel in ipsarum executione. xi. q. ii. cũ apud. idem in legib⁹ condẽdis. iiii. di. ĩ istis. itẽ propter rei dignitatẽ. lxi. di. miramur. itẽ ppter piculosam sacramẽti iteratione: de con. di. iiii. itaqz. iterdum aũt desideratur acceleratio propt metũ cõtaminationis. viii. di. mala. ppter metũ defectus. v. di. baptizari. propt metũ usurpationis. xxv. q. ix. [illegible]. p-

pter magnitudinē trāsgressionis.xxvij.q.i. si custos. ppter inobediētie culpam .xij.q.ij.qui τ humanis. ppter debitū obediētie.xciij.di.c.i. ppter rectitudinez dispēsationis.xlv.di.disciplina. ppter periculū imminēs vt in vacatiōe ecclesie .s.e.cū inter uniuersas: unde τ cautio dāni īfecti celeritatez desiderat.ff. de dā. infec.l.i.τ idem ī similib⁹: ut.s.de re iudi.c.ij.de rescrip. ad hoc vbi ex certa cā idem est reperiri.

tur.xl.di.si papa.sed alij prelati ppter īsufficiētiā bene deponūtur: τ ecclesiastici τ seculares.xviij.q.ij.si quis abbas.xv.q.vi.alius.τ ppter negligentiā.lxxxi.di.dictū.s.de here.excōicam⁹.in fi. Et nota φ lꝫ oīs sufficiētia eē dicat ī papa: ita φ oīa iura ī pectoris scrineo habeat.s. de ꝯstitutiōibus.c.i.tū interdū insufficiēs eē pōt: ut hic: τ interdum eum fallit obliuio .xxiij.di.preterea.vbi ō hoc.sic sedes ipa aut sāctū inuenit: aut sc̄m facit qs eni sāctū dubitet quē apex tāte τc.xl.dis. non nos.τ tamē heretic⁹ posset eē: τ pp heresim deponi.e.di.si papa.τ posset ex multis insurgere īsufficientia hec: ut.ex defectu litterature.ex senectute: ex infirmitate: vel similibus.Jo.an.

x Regendā.ad qd ex officio tenet: ut ī pemio huius libri.

a Uidebantur. τ erat ipoꝝ rō motiua: qꝛ q renunciat renunciare dꝫ ī manib⁹ supioris: τ aliē matrimoniū spirituale nō dissoluitur.s.e. ō renū. admonet: sed papa supiorē nō hꝫ ergo renūciare nō pōt. Itē fungit vice dei: quas vices sic vt̄ ossibus hēe anneras φ a se abdicat nō possit ad hoc de sta. mona.cū ad monasteriū.in fi. Sꝫ ꝯriū uerū ē: ut hic vides τ probat ex eo qa marcellin⁹ renūciauit papatui: cui substitutus fuit marcellus.xxi. di. nunc aūt. Item clemēs renūciauit papatui cui successit lin⁹: τ eo mortuo cletus: τ illo mortuo iterū successit clemens: vt in chronicis. τ vide de hoc .viij.q.i.c.i. hinc disputat hic mūdus τc. τ hāc opinionem approbauit Jo.vij.q.i.c. nō autē.

a Preferens.sic.s.eo.auaritie.τ.c.quorundam.
b Cupiditatē. que oīum maloꝝ radix ē.xlvij.di.bonoꝝ de pe.di.ij.qꝛ radix.
c Juri. quod facere nō debꝫ.vij.di.si quis eps in fi.
d Unicus.si.s.eo.cupientes.§.si uero.
e Discusso negocio. male faciunt τ puniūtur si pmouent ī dignum: vt.s.e.nihil est.τ.s. de preben.graue.
f Apostoli.pauli.i.ad thimothe.vi.c.xiiij.dist.§.i.lxxviij.di.qd est cito.s.e.cū nobis olī.
g Manus. confirmatorias de quibus loquimur.
h Morbo. nā φ medicamēta morbis exhibēt hoc iura negocijs: ī antē. hec constitutio.q inno.cōsti. in prin.col.viij.
i Fraudib⁹ obuiare. qd faciēdum est.s.eo.auaritie.τ.c.cōmissa.τ.j.e.ti.pri.c.ij.
k Tales.s.factas nō uocatis cōpetitorib⁹: vel his qui se vellent opponere: si qui essent.
l Inanes. dicebam⁹ olim: τ no.de hoc ino.τ host. de appella. ꝯstitutis.ij. ō do.τ ꝯtu. cū olim.φ ꝯfirmatio facta vocatis his qui uocādi erāt τ cum cāe cognitione habet vim diffinitiue: hinc est φ reuocari non poterit τ si appelletur appellari pōt ut a diffinitiua. Si autē fiat sine cāe cognitiōe τ nō vocatis vocādis vim hꝫ īterlocutorie: ibi de hoc pleni⁹ p eos videre potes: sꝫ hodie nō valet cōfirmatio sine uocatiōe hui⁹ decre.ut hic vides. Quid si sic cōfirmatus admīstrat: satis crederem φ si errauit in facto: qꝛ credidit vocationē factā que facta non erat: excuset a pena decre.s.eo.auaritie.τ.c.qualiter maxime cū uocatio τ citatio ista sit supioris officium τ non partis: sed si errauit in iure: a dicta pena non crederem excusari: ad hoc.j.de reg.iur.ignorantia cum suis concor.

preferens[a] cupiditatem[b] proprium iuri[c] τ inordinatuz affectum etiam equitati cōpetitorē aliquando vbi alius vel eos qui se volūt opponere: quādo electus est vnicus[d] supplantare: dū nullis vocatis τ non discusso[e] negocio p repētinam confirmationē cito contra doctrinam apostoli[f] imponit manus[g] electo: nos volētes huic morbo[h] τ fraudibus[i] obuiare presenti constitutione sancimus confirmationes tales[k] uiribus oīno carere: ipsasqꝫ decernimus irritas τ inanes[l]. Uocationem autē huiusmodi noīatim[m] vbi est coelectus: uel apparet oppositor alias generaliter[n] in ecclia in qua electio facta est: ut si qui sint qui se velint opponere[o] cōpareant assignato peremptorio[p] termino cōpetenti[q] faciendaz esse censem⁹. Que[r] ēt si electio in ꝯcordia celebrata fuerit: volumus obseruari[s].

Rubrica. De renunciatione.

Bonifacius.viii.

Roman⁹ pōtifex pōt libere papatui renunciare.h.d.fm zen.

Quoniaz[t] aliqui curiosi[u] disceptātes de his: que nō multum expediunt[x] τ plura sape quaz oporteat cōtra doctrinam apostoli[y] temere appetentes in dubitationem sollicitam[z] an ro.pon.maxime[τ] cuz se insufficientem[ꝯ] agnoscit ad regēdam[x] vniuersalem ecclesiaz: τ summi pontificatus onera supportanda renūciare valeat papatui eiusqꝫ oneri τ honori: deducere min⁹ prouide videbātur[a]. Celestin⁹ papa quintus pre.[b] noster duz eiusdem[c] ecclesie regimini presidebat volens super hoc hesitationis cuiuslibet materiam amputare deliberatione habita cū suis fratrib⁹[d] ecclesie romane cardinalibus: de quorum numero tunc eramus: de nostro ipsorum omniuz concordi consilio τ assensu auctoritate apostolica statuit[e] τ decreuit ro. ponti. posse liber resignare[f]. Nos igit ne statutuz huiusmodi per temporis[g] cursum obliuioni[h] dari: aut dubitationem eandem in recidiuā[i] disceptationem vlterius deduci contingat: ipsum inter ꝯstitutiones alias ad perpetuā rei memoriā[k] de fratrum nostrorum ꝯsilio duxim⁹ redigendum. I Dez.

Si in fraudē expectātis primaz uacaturam cum in proximo credetur pinguis uacare renunciet aliquis tenuē quaz habebat: non tenetur expectans illam recipere: imo illa dimissa expectabit aliam sine fraude vacātem: τ si illi renuncianti illa piguis postea ꝯferat hoc ipso pbata sit fraus: τ carebit utraqꝫ.

Si te prebendam[l] vel dignitatez in aliqua ecclesia proxi-

m Nominatim.si.j.de sen.ex.statuimus.
n Generaliter.τ publice: qꝛ talia edicta ī publico pponi debent: de postu.c.i.τ ē contra illos q adhuc fraudē faciūt ꝯstitutioni faciēdo hanc vocationē fieri coram certis amicis.
o Opponere.ne electus cōfirmetur.
p Perēptorio.nūqd post hūc terminū veniēs audiret sup h.dic ut.s.q ma. accu.pos.cū ī tua.offiñ tamē iudicis in his nō gescit: ut.s.eo.cū nobis olim.
q Cōpetenti.fm locoꝝ distātiā personarum τ negocij qualitatem.Jo.an.
r Que.s.dicta de vocatiōibus faciēdis: τ φ nō valeat ꝯfirmatio aliter facta.
s Obseruari.qd ī puisiōib⁹ vel collatiōib⁹: nūqd ī eis habebit fieri hec vocatio: tutū puto τ ī his hec fieri: nō tamē credo de ṽbis vel mente huius iuris hoc esse: τ facit.j.de prebē.cū in illis.τ optime.eo.ti.lꝫ eps.Jo.an.

Quoniam. Diuidit ī tres ptes fm Jo.an.ī prima ponit cā constitutionis celestini.in secūda ipsius cōstitutionis mens ibi: celestin⁹.in tertia ex duplici cā illam inter has cōstitutiōes īterserit ibi: nos igitur. Jo.an.Casus.
t Quoniam. Qꝛ qdā plusφ expediret curiosi referebāt in dubiū: an papa possit renunciare papatui: celestinus qntus dū presideret ecclesie romane regimini: statuit de consilio τ assensu suoꝝ fratrū φ summus pōtifex libere possit renunciare papatui: qd statutum ne obliuioni daret: τ ne de pdicto casu dubitet vlterius: iter alias huius sexti libri cōstitutiōes de fratrū suorū ꝯsilio dñs bonifa.hic redegit ad ppetuā rei memoriā.Jo.an.
u Curiosi.q maiores curas exhibere volunt φ res exigat. ad hoc.iiij.di.deniqꝫ.de con.di.v.quinqꝫ modis.
x Expediūt.qd faciendū nō ē.C.de sum.tri.l.nemo.j.de here.c.ij.τ.j.de re iudi.abbate.ad fi.
y Apostoli.pauli ī epistolā ad romanos.c.xij.τ habes eadem verba.xliij.di.sit rector.
z Sollicitam.vnde.j.deducere minus prouide videbantur.
τ Marie.cōpatiuū: uñ ēt si sufficiēs sit renūciare poterit: ut p īferiora patebit.
ꝯ Insufficiētē.ppter hoc tamē nō posset deponi: qꝛ ppter solā heresim dponi

ad id quod df φ renūciatio fieri debꝫ in manib⁹ supioris: fateor id veruꝫ ubi ē superior: sed hic ppter īpossibilitatē ius illud seruari non pōt: τ facit optime.s.ti.prori.indēnitatib⁹.§.pe.τ.s.eo.lꝫ. de vitāda discordia.ī fi. Itē inferiores prelati a suis prelatis ꝯfirmātur τ instituunt: vnde non est mirum si sine ipsoꝝ licentia renūciare non possunt: sed papa a nemine cōfirmatur. vnde sicut sine superiore instituitur: ita sine superiore renūciet: ad hoc.s.de reg.iur.c.i.Jo.an.
b Predecessor.cū dignitas vacat alias φ per mortē successor nō congrue df predecessor: sed dicere deberet precessor. pdecessor enī idez qd predecēs: nisi dicere velis φ quomodocūqꝫ vacet platura quo ad illaz decessisse putatur: τ ē expressum.vij.q.i.§.ecce.ī qbus.τ.xxiiij.q.ij.§.i.
c Dum eiusdē.postea enī ipsius constitutio nō ualuisset: qꝛ pōtifex non erat: ut.j.patebit.
d Fratrib⁹. cardinales ergo fratres vocat: cum de ipsis permixtim loquitur.j.de offi.leg.officij.
e Statuit.credēdū ē pape hoc referēti.s.de testi.cū a nobis.in fi.
f Resignare. hoc expresse no.Jo.vij.q.i.non aūt.ī glo. magna in fi. facit qd no.lxxix.di.si qs pecunia.xviij.q.ij.φ sit.
g Tēporis.hinc est φ antiquorū memoria melius prescripta tenetur. τ de hoc vide qd nota.s.de proba.tertio.
h Obliuioni.oīum enim habere memoriaꝫ τ in nullo peccare τc.vt.s. ecclesie.bene.ut nostrum.
i Recidiuā.qd eē non dꝫ: ut.s.de ṽb.si.ex parte.ij. cum suis concor.
k Memoriam.facit.j.de re iudi.ad apostolice in superscriptione.τ qd ibi dicam in prima glo.

Si te prebendā. Fraudulēta renūciatio nō nocet expectāti.hoc dicit fm zen. Diuidit ī duas ptes.prima prouidet īpetrātibus ꝯtra fraudes de quaꝝ coniecturis ponit exēpla ibi: ut qꝛ.secūda ibi: ceterū cōuicit τ punit fraudulētes.h.d.fm Jo.an.
l Si te prebendam.scire debes φ qꝛ nemo videt fraudare eos qui sciūt τ consentiunt: ut.ff.de reg.iur.nemo videt.τ.j.e.ti.scieti.puto nec decre. istam nec eius penam locum habere. vbi expectans consentit hoc sciens voluit illam tenuem habere: pone enim quod plus sibi placet: prouisio

tamen quod non cōmittatur simonia.Jo.an.
a Proximo vacaturam. debebatur enī sibi primo vacās: τ sic p fraudes videbatur via precludi ad aliā: secus si habet litteras super ea quā duceret acceptandā: qꝛ tūc fraus ista sibi nō preclusisset viā: qd ē verꝫ nisi acceptasset pmā q̄ vacaret: qd pōt: lꝫ certā τ nominatā talis acceptare non possit.j.de cōces.pben.ne captande: quia tunc per omnia idem.
b Apostolica.quod ē ēt in casu decre.j.de prebē.hi qui.τ.c.si eū.τ.s.de rescrip.cū aliquibus cū si.alius eniꝫ φ papa ad vacaturas contra lateraneñ.concilium ius non tribuit: ut.s.de cōces.preben.c.ij.
c Dignitatem.singula singulis refert.
d In eadem. ecclesia scilicet in qua expectans τ idem si expectabat ī ciuitate uel prouincia: si ī ea fieret talis fraus: cuꝫ eadem sit ratio.
e Renunciet. de vacatione per renunciationē dicit: qꝛ de illa ad titulū sed idem credo si in fraudem occideretur vel deponeretur.s.qui tenuez obtinebat: ut precludere tur expectāti via ad pinguē.τ fm hoc dicam φ expectans primā vacaturā: primā si uacat ī ei⁹ fraudē recipe nō tenet.
f Illa.tenui renūciata
g Tibi.cui debebatur pma τ non secūda.
h Alicuius. qꝛ valde senex ē: uel īfirm⁹ ualde.
i Uel alias.puta quia tractat ille q in sacris nō est ō matrimonio cōtrahendo. uel qꝛ electus est uel eligi sperat in episcopū: vel religionē vult pfiteri: vel de crimine accusatur ppter quod creditur deponendus: vel his similia.

mo[a] vacaturam auctoritate apo.[b] expectante aliquis prebēdā seu dignitatem[c] tenuem obtinēs ī eadez[d] fraudulenter ei renūciet[e]: ut illa[f] pmo sic vacante precludat tibi[g] via per cōsequēs ad obtinendū pbendam vel dignitatem aliā pinguiorē que per mortē alicui⁹[h] uel alias[i] in ipsa ecclesia creditur verisimiliter in proximo[k] vacatura per renūciationem huiusmodi: dūmodo de premissa fraude appareat: saltem per aliquas probabiles coniecturas[l]: vt qa dicte renunciationis tēpore is qui prebendaz vel dignitatem pinguiorem habebat infirmitate graui detinebatur: vel aliquid aliō imminebat: propter qd illius prebēda seu dignitas vacare in proximo probabiliter credebatur nullū tibi volumus obstaculum interponi: quominus prebenda vel dignitate predicta sic fraudulenter renunciata omissa[m]: possis dictam pinguiorē cū eā uł aliā[n] si prius ipsam vacare contigerit auctoritate prefata libere peter: uel luti tibi debitam[o] τ habere. Ceterum si predicto renūcianti huius modi prebenda vel dignitas pinguior forsitan cōferatur eoipso dicta fraus intelligatur esse probata: τ idem renūciās habita[p] omnino careat τ ambita[q].

Rubrica. De supplenda negligētia prelatorum.

Inno.iiii.

Jurisditio suffraganei excōicati ad metropolitanum non deuoluitur.Jo.an.

Romana[r] ecclesia: τ īfra Edictuꝫ uero p remeñ. prouinciā publicatū[s] vt a subditis[t] episcoporuꝫ ipsius puincie pro audiendis τ terminādis eorū causis[u] libere ad remeñ.curiaꝫ accedat penitus reuocamus. Quia etiam si tenerent[x] iidem episcopi pro suis[y] culpis[z] vinculo excōmunicationis astricti: nō tamē ex culpis ipsis: cum id nō inueniatur a iure cōcessū[τ] ad remeñ. archiepiscopum iurisditio deuolueretur eorū. Sed alia forte pro illis pena[ꝯ] ipsis canonica posset infligi. Idem baronibus τ comitibus regni portugalie.

Si ille qui preest est negligens τ remissus: debet superior illi dare idoneuz coadiutorē.h.d.io.an.

Grandi[a] non imerito: τ infra. Mandamus quatenus dilectum filium nobilē virum comitē boloñ.pfati[a] regis[b] portugalie fra-

k Proximo.idem credo si non in proximo: dūmodo fraudulenter fiat renunciatio talis: τ possit id alias constare: qꝛ semper ratio remanet. pone enim φ litteras habeo ad primā vacaturā τ titius: lꝫ non speretur de prima vacatione: tamē qꝛ odio me persequtur renūciat pbēde q̄ valet vnū flo renū: ut sic me īpediat ī pīguib⁹ si vacarēt: certe cū eadē sit rō idē credo.
l Cōiecturas. No.φ dolus pbatur ex perspicuis cōiecturis: τ q eū allegat probare illū debꝫ.ff.de proba.l.quotiēs.§.qui dolo.
m Omissa.nō enī dꝫ acceptare si hoc sciuit: sꝫ omittere: ut hic vides.
n Aliam.puta non vacauit illa de qua sperabatur.sed alia.
o Debitā.lꝫ enī ista nō sit pmo uacās sed secūdo.tamē rōne fraudis pmo uacās fingit.τ ē si.s.de rescrip.si ppter eodē li.τ in hoc pfertur eqtas rigori ppter fraudē.ad idē.C.de iudi.l.placuit.C. de fur.τ ser.cor.si qs seruo.τ.j.de re.pmuta.c.vno.τ sic no.casum ī quo lꝫ scribatur de prima uacatura: debet secūda alios casus hēs ad idem de preben.c.ij.in fi.e.ti. qꝛ sepe.τ.c.cū in ecclesia.τ.c.ei cui.τ.j.de re.pmu.c.vno.
p Habita.cui semel renunciauit.τ sic repetere non poterit.vij.q.i.φ periculosum cum si.
q Ambita.s.per cupiditatez.τ fraudem.τ est si.s.de trāsla.lꝫ.τ.c.quāto.vij.q.i. si quis eps suis ergo terminis sit quisqꝫ contentus. nec ultra mensuras sui iuris affectet augeri: ut in predicto.c. si quis in fi. ambita autem ideo carere debet qꝛ expectanti debetur. sed etiam si non deberet. puta quia uacauit alia ante illam ob quā fiebat renunciatio. tñ nō debebatur renuncianti qui eam adeptus est. cum iste finis nō distinguat. τ ad hoc faciunt predicta iura.

Romana. Sunt tres partes fm host.τ Jo.mo. Primo reuocat edictum. Secundo cām reddit ibi: qꝛ etiā. Tertio antiphorizat ibi. Sed alia. Do. Casus.
Dum archiepiscopus remensis visitaret prouinciam remēsem τ non debito modo fuisset a suffraganeis receptus excommunicauit eos τ fecit proponi edictum per totam prouinciam remensem φ omnes subditi ipsorum suffraganeorum adirent ipsum pro suis causis dirimēdis papa Inno. reuocat hoc edictum τ dicit φ lꝫ ipsi suffraganei pro suis culpis excōmunicati sint. non tamen ad ipsum archiepiscopum iurisditio ipsorū deuoluitur. cum id cautum non reperiatur ī iure: lꝫ τ alias pro culpis ipsos possit debita pena punire.

r Romana.multas decre. eiusdem nominis τ auctoris de eadē cā que erat inter remensem τ suffraganeos habebis ī processu huius libri.
s Publicatum.ex parte archiepiscopi remensis.
t Subditis.īquos archieps iurisditionē non hꝫ nisi in certis casibus expssis a iure.τ no.s.de of.or.pastoralis: τ iō edictū istud reuocat debuit cū vergeret ī piudiciū suffraganeoꝝ τ alioꝝ inferioꝝ iurisditionē habentium τ suū ius absorberet: qd eē nō debet cuꝫ nō nisi p appellationē ad ipm qōnes tales deferātur: nec ipse plus iuris sibi pōt vendicare φ ei per canones sit cōcessuꝫ: ō offi.ordi.duo simul.ix.q.iij.ꝯquestus.τ.q.ij.c.ij.τ.x.q.iij.qꝛ cognouim⁹.τ.xviij.q.ij.c.i.
u Causis.quas iter se hñt ipi subditi: nō itelligas de cāis qs haberent subditi ꝯtra suffraganeos ipsos: qꝛ tunc licituꝫ esset edictuꝫ.xi.q.i.puenit.τ.c.si qs cum clerico.
x Tenerent.h dicit: qꝛ forte ñ ꝯstabat an iuste fuisset excōicati
y Suis.p alienis enī nō dñt excōicari: ut.xxiiij.q.iij.si hēs.
z Culpis.no.φ lꝫ ex sua culpa excōicat⁹ sit eps: ita φ iurisditionē exercere nō possit: nō tñ ppter hoc ad metropolitanuꝫ suū trāsfert iurisditio.s.de cōces.pben. qꝛ diuersitatē.sꝫ ppt negligētiā bene trāsfert iurisditio τ pbēdaꝝ donatio ō epo ad archiepm: ut ibi: τ.s.e.ti.p totū.no. ergo lꝫ ī negligētia epi archieps suppleat vices ei⁹: nō tñ ī delicto: τ ꝯcor.opti.s.e.li. de elec.φφ. Sꝫ ꝯ.j. de tē.or..c.ij.vbi vicini epi supplēt potestatē quā pdidit eps ppt delictū suū: τ illō spāle pp fauorez ordinū suscipiēdoꝝ: ī quoꝝ dilatiōe posset eē piculū: τ procedit ex ꝯcessione expssa ipsius decre. Itē ꝯ.j.de of.dele.si is cui.vbi ppt delegati excōicatiōez de subdelegato appellat ad pmū delegantē. Sol.nō sic depēdet iurisditio epoꝝ ab archiepo sicut delegatoꝝ pape ab ipso papa: ad hoc.s.de re iudi.duob⁹: τ ī appellatiōe que hꝫ fieri infra certū tēpus τ psequi etiā imineret piculū si ibi pmus delegatus nō suppleret: τ iō aliud ibi.
τ Cōcessum.si.j.de sen.ex.is qui. Et no.ītelligi phibitū qd non ē ꝯcessuꝫ de tē.or.dilectus.de trāslati.iter.vbi de hoc.τ facit ad ea q̄ notātur de dispēsatiōe epoꝝ.s.de iudi.at si clerici.τ.l.di.in summa.τ.c.miror.
ꝯ Pena.fm qualitatē delicti uel cause.s.de offi.dele.sane.i.

Grandi. Prīo ponit mādatū. Secūdo dat ipsi⁹ executores ibi: alioqn. Tertio ptestat ibi: p hoc. Et pma ps ꝯtinet qttuor nā pmissa coadiutoris cōmēdatiōe τ ad qd det τ sublatis obstātijs mādat illū pri⁹ recipi. Scdo sibi pareri. Tertio sibi suffragari. Quarto de redditib⁹ illi rñderi.Jo.an.casus.
x Grādi. Rex portugalie negligēs erat: τ remissus circa regnum τ subditos eius pdigus τ dissipator erat: pmittebat ecclesias mōasteria τ pia loca regni sui τ ipsas psonas ecclesiasticas aggrauari: uiduas etiā τ pupillos τ orphanos τ ceteros ī regno suo degentes grauabat: uel grauari sinebat: q̄re papa supradicto regi τ regno τ oīb⁹ ibi degentib⁹ puidere volēs dedit ipsi regi ī coadiutorē nobilē virū comitē boloñ.fratrē pdicti regis deuotū circūspectū magnanimū τ potentē: τ p quē sperat futurā reformationē ipsi⁹ regni. Mādat ergo oībus baronib⁹ τ comitib⁹ ipsius regni portugalie: qtenus dicto comiti τ coadiutori: cū ad eos accesserit: nō obstātib⁹ aliqb⁹ fidelitatib⁹ homagijs seu pactis uel iuramētis si ī aliqb⁹ his sunt regi astricti debitū honorē exhibeāt: τ eū cū oīb⁹ suis recipiāt ī ciuitatib⁹ τ munitionib⁹ villis castris τ singulis locis ipsi⁹ regni: τ eius mādatis obediāt: τ sibi auxiliū ꝯ quoslibet violētos τ repugnātes īpēdāt: ō redditib⁹ τ iurib⁹ oīb⁹ ipsi⁹ regni sibi ītegre respōdēdo: ut dicto regi fm φ decet excellentiā suā τ sibi τ suis de pdictis τ necessitatib⁹ regni puidere valeat: vult tñ φ personā ipsius regis uel sui legitimi filij si quē illū habere cōtingeret debeat fideliter ꝯseruare. Notificat aūt eis φ si ipsi pdicta nō fecerint ipse mādauit duobus iudicib⁹ φ eos ad id ec.cē.ap.cessante cōpellāt. Protestat ī fi.φ per h non intēdit regi pfato vel suo legitimo filio si quē habuerit pdictū adimere regnū sꝫ solū p puidētiā ipsius comitis cōsulere ipsi regi regno τ subditis.Jo.an.
a Prefati.in decisione sub illo.j.
b Regis.rex iste dissipator τ negligēs erat: ut pꝫ p inferiora: τ per utrūqꝫ videtur φ potuerit remoueri. primuꝫ probatur.s.de electio. φ sicut in fi.xij.q.ij. monemus.secundum.s.de offi.cus.c.i.i.q.i.§.ecce cuꝫ honoris.lxxxi.di.dictū.

Universidad de Deusto Biblioteca

vbi de hoc: τ sic non debuit ei curator dari: sed potius debuit regno priuari: τ sic ad fratrē ordine geniture cōuerti: cū filios nō haberet. s. de voto lz. dic φ rex cui per successionē regnū defert: ppter supradicta priuari nō debuit: sed curator dari ut hic factū fuit ad instar furiosi seu prodigi. ff. de cu. fu. l. i. τ custodiet regnū τ reget sicut ipse curator τ furiosum τ patrimoniū. ff. eo. ti. l. consilio. τ satisdat talis rem eius cui datur saluaz fore. ff. eo. ti. l. obseruare. τ. l. se. τ. C. de cu. furi. l. vl. §. lz cū antiquitas. papa aūt hic nō curat cautionē requirere propter delictum aut bene priuatur rex regno per superiorem suū: vel per ecclesiam cū superiorē non habet: de re iudi. ad apostolice. xv. q. vj. alius. τ. j. de vo. lz: τ tunc vel succedat proximus. s. cū per successionē defertur: vel eligent illi ad quos ptinet aliū. s. de elec. c. venerabilem.

a ¶ Fratrem. contra. ff. vbi pupil. mo. uel edu. d. l. i. τ pe. ubi dicitur φ pupillus apud illas personas educari nō debet que ad ipsius successionē aspirant: τ facit. s. de conuer. infide. c. vlti. sed fm ber. rex iste nō educabatur apud fratrē sed per se τ cuz sua honorabili familia τ curia: nec erat iste frater suspecta persona.

b ¶ Deuotione. circa deū. s. τ romanam ecclesiam.

c ¶ Circūspectione. erat enī plenus oculis. ad hoc. s. d elc. scriptū. τ tales debēt esse etiam archidiaconi. xciij. di. diaconi.

d ¶ Cōmendatum. multis modis sumitur cōmendare: quod dic: ut. s. de accu. si cōstiterit. τ. s. eo. li. de elec. nemo.

e ¶ Legitimo. illegitimus enī non succedit: ut. s. qui fi. sint legi. per venerabilē. in fi. nec educari vel ali debet: ut ibi: d quo dic ut. s. τ de eo qui duxit in ma. quā pol. per adul. cū haberet. nec ad ordines promoueri vel ad beneficia ecclesiastica sine dispensatiōe: quod dic ut. j. de fil. presby. c. i. Jo. an.

f ¶ Iure regni. qz debebat ex successione: hoc vult dicere.

g ¶ Quiq3. regnum ipsum reformaturus τc.

trem[a] de deuotione[b], pbitate ac circūspectione[c] multipliciter cōmēdatum[d]: qui eidem regi si absq3 legitimo[e] decederet filio: iure[f] regni succederet: quiq3[g] examinate dilectionis[h] affectu quo vos τ predictum regnū prosequitur: magnanimitate ac potentia[i] sibi plurimū suffragantib9 regnum ipsum maturi9 reformaturus firma credulitate speratur: presertiz cū ad curā τ administrationem generalez τ liberam[k] regni eiusdē tam pro sepedicti regis φ̃ ipsi9 regni vtilitate si puide attendat: ac ad defensionez[l] ecclesiarū monasteriorum[m] aliorūq3 piorū locoꝝ regni p̄fati: τ personaꝝ ecclesiasticarum tā religiosarū quā seculariū: nec nō viduarū[n] orphanoꝝ τ ceteroꝝ ibidez degentiū ac deperditorū[o] inibi recuperationē salubriter: ut in dño ɔfidimus sit assumptus: cū ad uos accesserit fidelitate: homagio: iuramento seu pacto[p]: si aliquibus forte prefato regi vel cuicūq3 alii persone tenemini: aut etiā ipius regis phibitione[q] dū modo psonam eius τ vitā ac legitimi sui filii si aliquem ipsum habere contigerit fideliter conseruetis[r] debitum eis exhibentes honorez[s] nequaquā obstantibus: in ciuitatibus[t]: castris: villis: τ munitionib9 regni predicti cū oībus suis recipe ac eius dispositioni ordinationi τ mandatis uniuersaliter singuli τ singulariter vniuersi p omnia τ in oībus intendere absq3 difficultate qualibet pcuretis[u]: impendentes sibi cōtra quoslibet repugnantes ac ēt violentos[x] cōsilium auxilium τ fauorē de redditibus[y] puetibus oībusq3 p̄fati regni iuribus sine diminutiōe[z] aliqua plenarie respōdendo ut de illis dicto regi fm qd suā decet excellentiam[τ] sibi ac suis τ p̄fati regni necessitatibus p tempore ac negociorū emergētiū q̄litate valeat prouidere. ¶ Alioqn[?] venerabilib9 fratrib9 nostris bracharensi archiepō τ epō colibrensi damus nostris lr̄is in preceptis: ut vos ad id monitione premissa[♃] p censuraz ecclesiasticā appellatione remota cōpellant. ¶ Per hoc autē nō intēdimus memorato regi uel ipius legitimo filio si quem habuerit predictū regnū adimere: sed poti9 sibi τ eidē regno destructioni exposito: ac vobis ipis in vita[a] ipsius regis p sollicitudinem τ puidentiā comitis cōsulere supra dicti. Bonifatius octauus.

¶ Episcopo a paganis vel a scismaticis capto: nō archieps sed capitulū administrat nisi papa quam cito hoc fieri poterit sup hoc p capitulum consulendus aliter ordinaret. Jo. an.

Si eps a paganis[b] aut scismaticis capiat: nō archieps[c] sed capitulum[d]: ac si sedes p mortem[e] uacaret illius: i spiritualibus[f] τ tēporalibus[g] ministrare debebit[h] donec eum libertati[i] restitui uel per sedem apo. cuius interest ecclesiaruz prouidere necessitatibus sup hoc per ipsum capitulum quācito commode poterit consulendam[a] aliud contigerit ordinari[b].

Idem.

¶ Ecclesie cathedrali vacāti solus papa visitatorem deputat nisi archiepiscopus ppter negligētiaz uel dolosam capituli administrationē cū cause cognitione deputaret. h. d. primo. Uisitator ecclesie vacantis ab inferiore a papa deputatus tēporalia τ spiritualia administrat excepta beneficiorū collatione ad epm pertinēte. h. d. so. Do.

Ecclesie cathedrali[c] vacāti[d] visitator[e] ab alio φ̃ a Ro. pō[f]. deputari non pōt[g]: ¶ Nisi forte capitulum i spiritualibus τ tēporalibus negligenter[h] aut perperaz[i] administret. ¶ Tunc enim archiepiscopus ob negligentiam vel maliciaz capituli eo vocato[k] causeq3 super hoc cognitione pmissa[l] visitatorem seu administratorem eidez ecclesie licite poterit dputarī. ¶ Huiusmodi[m] quoq3 visitator quāquā spiritualiū τ tēporalium administrationem legitimā[n] censeatur habere: beneficia tamen que ad collationem pertinēt episcopi[o] conferre non pōt[p]: si ab alio[q] φ̃ a Ro. pon. fuerit deputatus[r].

Rubrica. De temporibus ordinationū τ qualitate ordināndorū.

Clemens. iiii.

¶ Episcopus italie vltramontanum non ordinet: nisi de speciali licētia pape uel per patētes lr̄as epi sui cōtinentes iustā cām quare nolit vel non possit illum ordinare: si secus factum fuerit ordinans punietur pena condigna: τ ordinat9 manebit suspēsus: ita φ etiaz a penitentiariis pape sine ipsius spāli licentia absolui non poterit. Jo. an.

Sepe[s] contingit φ nonnulli clerici[t] vinculo excōicationis[u] astricti: aut apostate[x]: seu irregulares[y] vel alias ordinū sacroꝝ susceptione indigni suā patriam[z] in qua de his habetur notitia[τ] fugientes[?] se i remotis partibus faciūt ad huiusmōi[♃] ordies pmoueri. ¶ Nos igitur volentes aiarum ipsorum periculis obuiare: statuim9: ut nullus episcopoꝝ italie[b] decetero aliquem vltramōtanū clericum[c] ordinare psumat: nisi a nobis spālem licētiaz habeat: vel ab episcopo de cui9 diocesi traxit originē ordinādus: uel in cuius dioc. beneficiatus existit[d] per eius patētes lr̄as[e] causaz rōnabilem cōtinentes: quare ipsuz nolit aut nequeat ordinarī. ¶ Eos vero quos cōtra premissa contigerit ordiari: manere volum9 absq3 spe[f] dispensationis super hoc a se. apo. obtinende suspensos[g]: ac ordinantes penitentia condigna puniri. ¶ Oībus nostris penitentiariis inhibentes districte: ne absq3 licentia nr̄a spāli[h] cum taliter ordinatis dispensent: uel suas eis tradant lr̄as per quas cuz ipsis debe-

h ¶ Dilectionis. qd enim qs non diligit: facile contēnit. xx. q. iij. presens.

i ¶ Potentia. prodest potētia: ut hic: τ de hoc. s. de appel. cōstitutis. ij. interdū nocet. s. de elec. fundamenta. §. proinde. cū si. s. de loca. potuit. cum concor.

k ¶ Liberam. lz liberam habeat: donare non pōt. ff. de pac. contra iuris ciuilis. ff. de dona. l. filiusfa. si tamē iusta rōne motus donauerit: valet donatio: ut in pdicta. l. filius. tenet aūt reuocare ea que male sunt alienata: ut. j. ibi deperditorū recupationē. imo τ ipse rex reuocare deberet nō obstāte iuramēto de nō reuocandis. s. de iureiur. intellecto. secundum Ber.

l ¶ Defensionem. ad quam tenentur ipsi principes seculares: vt. xxiij. q. v. principes. τ. c. regnum. τ. c. administratores.

m ¶ Monasteriorū. no. arg. nomine ecclesiarū monasteria non comprehendi ad idem. s. de electio. sciant eodez libro. τ. j. de senten. excom. c. vlti. §. adijcim9 contra. liiij. di. §. hac auctoritate. Jo. an.

n ¶ Uiduarū. de quibus an pertineāt ad iudiciū ecclesie: dic ut no. s. de fo. compe. ex tenore. o ¶ Deperditoꝝ. ppter regimen malum. s. de electione: fundamēta. §. digne itaq3. Jo. an.

p ¶ Pacto. ad idem. j. de offi. ordi. quia pleriq3. Jo. an.

q ¶ Prohibitione. nō enim potest subditis phibere quin obediant τ intendāt curatori in his que ad curam regni τ ipsius regis honorē pertinēt: cū ad hoc pcurandum assumptus sit impediretur enim ipsius officium.

r ¶ Conseruetis ad hoc. s. de iureiur. petitio.

s ¶ Honorem. ut. vij. q. i. quia frater.

t ¶ Ciuitatibus. q̄ muroꝝ ambitu terminant: vt. j. de sen. ex. si ciuitas. Jo. an.

u ¶ Procuretis. hucusq3 est littera suspensiua. ber.

x ¶ Uiolentos. sic enim iuste bellabit se defendēdo. xxiij. q. ij. c. i. τ. ij. τ. s. de iureiur. sicut. iij. τ sic obedire debēt: ex quo cōstat iustū esse bellū: sed τ idē est cū dubitatur an sit iustū nec ne: ut. xxiij. q. i. quid culpatur in fi. cū aūt certū m ē belluz iniustum secus. xi. q. iij. iulianus. τ. c. si dn̄s. τ. c. non semper. cum si.

y ¶ Redditibus. generale nomē est: plus enim est in redditu φ̃ in fructu: ut τ partus ancille. ff. de vsur. in pecudum. §. partus. ff. ad trebel. deducta. §. hereditatem. τ diri. s. de elec. generali.

3 ¶ Diminutione. ad idem. s. de verb. sig. cū inter vos.

τ ¶ Excellentiā. facit. s. de prebē. multa in fi. vij. q. i. quāuis. sed remoto pro crimie sumptus nō ministrant: qz male meriti debent egestate laborare. ff. deposi. bona fides.

? ¶ Alioquin. i. si eum recipere mandatis parere adiuuare d redditib9 integre prouidere predicto comiti contēpseritis.

♃ ¶ Premissa. que semper excōicationem precedere dz. xij. q. ij. idigne. xxiiij. q. iij. d illicita. s. de sen. ex. sacro. cum si.

a ¶ In uita. eiusdē. no. coadiutoris officiū expirare morte ei9 cui adiutor datus est: tūc enī potestas ad capitulū ptinet in ecclesia cathedrali. j. c. i. τ. ij. mortuo aūt rege aut reliquit filiuz qui ex successiōe rex erit τ sic cessat istius coadiutoris officium: aut non: τ sic iste rex erit: τ deficiet cē coadiutor: τ ideo dicit in vita.

Si episcopus. ¶ Aliter non diuiditur: qz tex. sub vno cōstructu dependet. Do. Habuit ortū hec decre. ex his q̄ nota. hosti. s. d ma. τ obe. cum olim.

b ¶ Paganis. uel hereticis: de quib9 idē iuris: ut. s. de hereti. si qs eps: τ scismatici dicūtur. xxiiij. q. iij. iter heresim Jo. an.

c ¶ Archiepiscopus: cū hoc nō reperiatur in iure expressum: ut. s. eo. c. i. j. c. proxi.

d ¶ Sz capitulū. ipsius cathedralis ecclesie cui9 eps captus ē. Et sic no. φ sicut capitulū cum vacat ecclesia supplet vicem epi i iurisditione: ut. j. c. pri. j. de insti. c. i. s. de maio. τ obe. cū olim. τ. j. de maio. τ obe. c. i. sic τ cū q̄si uacat: ut hic. τ sic no. ciuilē mortem equiparari naturali: τ ē si. C. de dona. iter vi. τ uxo. res vxoris. vbi donatio cā mortis ɔfirmatur morte ciuili sicut naturali ad idē. C. de epis. τ cleri. l. vlti. τ hoc tamen dic vt no. io. an. xvi. q. i. placuit. ij. io. an.

e ¶ Mortem. renūciationem. translationem dpositionē vel alio modo.

f ¶ Spiritualib9. in his que requirūt ordinē vocabunt vicinos epos. cuz cautele studio. vij. q. i. pontifices. s. eo. li. de elec. is cui. beneficia aūt que spectant ad collationem solius episcopi nō conferent: ut. s. ne se. va. c. ij. τ. j. eo. ti. c. vno. qz id nō facerēt si per mortē naturalē vacarent ut ibi: nec dāt clerico licentiā trāseundi ad aliā diocesim. lxxj. di. fraternitatem.

g ¶ Tpalib9. ita φ de imobilib9 bonis nihil alienēt. s. e. li. d elec. is cui.

h ¶ Debebit. pone archidiaconus post epm preest capitulo: episcopus a scismaticis captus ē: τ postmodū archidiacon9 mortuus: quē capitulum habet eligere τ episcopus cōfirmare: eligit capitulū. T. in archidiaconuz: queritur quis habeat cōfirmare: τ videt φ capitulū talem confirmare nō possit: φuis enī circa inferiores inueniam9 permissum capitulo supplere episcopalem iurisditionem: circa superiores nō reperimus cōcessum. imo videt prohibitū: ad hoc. s. de ma. τ obe. cū inferior. τ. xxj. di. cū iuxta. rior. quidam dixerunt papam τ non aliū hunc confirmare posse: ad hoc. j. de offi. vica. c. i. alij de archiepiscopo dixerunt: sed host. in hac q̄stione. s. de maio. τ obe. cum olim. φ capitulum talem cōfirmabit: lz enim canonici in eo φ canonici sint inferiores: tamen i eo φ capitulum supiores sunt. ff. quis τ a quo ap. sit. l. fi. ad hoc. s. de offi. or. irrefragabili. §. excessus. τ maxime in eo φ epi vices gerunt. s. de offi. dele. sane. ij. τ. xciij. di. c. vlti. τ. xciiij. di. c. i. τ h vex credo ar. j. de ap. c. pe.

i ¶ Libertati. seruus enim factus erat: insti. de iur. perso. §. vlti. ff. de capti. τ postli. reuer. l. v. τ. ff. de reg. iu. seruit9. recuperat ergo iura sua q̄si iure postliminij: vt. xvi. q. i. prima actione. vij. q. i. pastoralis. isti. q. mo dis ius pa. po. sol. §. si ab hostibus.

a ¶ Consulendam. ad idem. j. de de. egro. c. vno.

b ¶ Ordinari. i. aliter prouidēdo: vel forte visitatorē dando: vt. j. c. pri.

Ecclesie. ¶ Sūt duo dicta secz ibi: huiusmodi quoq3. Et pma pars facit tria. primo pōit dcm̄. scdo exceptionē ibi nisi. tertio illas limitat ibi: tūc enī. do.

c ¶ Cathedrali. opiniones erant olim qs posset visitatorem dare cathedrali ecclesie. itē an visitator posset ɔferre beneficia: utrūq3 hoꝝ determinat hic papa: ortū hz pmū dictū huius decre. ex his q̄ no. lxi. di. qm̄ festus: τ per inno. τ host. s. ut ec. bene. ut nostrū secundū ex his q̄ no. lxi. di. obitum.

d ¶ Uacanti. idez in q̄si vacante: ut. s. pri.

e ¶ Uisitator. idem qd administrator: de quo. lxi. dist. cathinen. τ. c. qm̄ festus.

f ¶ Pontifice. cuius interest ecclesiaꝝ necessitatibus puidere. s. c. pri.

g ¶ Non pōt. hoc pcise tenebat. Jo. i pdicto. c. qm̄ fest9. bar. brix. τ hu. ibi cōtra tenebāt. s. φ archiepiscop9 hoc poterat sicut τ pses dat curatores: insti. de. cura. §. vl. τ qz prohibitum non reperiebatur. Lau. idem dicebat: tamen dicebat c... ricoꝝ regrendū consensuz. Inno. τ host. ut ec. bene. c. vno. distinguebant ut hic. s. φ alius φ̃ papa sine cāe cognitiōe τ vocatis his q vocādi erant. s. capitulo nō poterat visitatorem dare: τ est rō: qz archiepiscopus nō pōt tollere ius suū capitulo sine cā: qd est φ ad ipsos vacante sede ptineat admīstratio spiritualiū τ tēporaliū. s. c. pri. cū cōcor. ibi signatis papa aūt ex ptātis sue plenitudine hoc bn̄ pōt: de ɔces. pbē. pposuit.

h ¶ Negligenter. ecce primum casum.

i ¶ Aut pperā. ecce scōm. No. hic eqparari negligētiā τ delictū alibi differūt. s. de elec. si cōpromissari. p vtraq3 pte. eo. ti. φφ. Jo. an.

k ¶ Uocato. sunt enim vocandi: quoꝝ interest. s. de offi. archi. ad hoc. d tem. or. si archiepiscopus. τ quomodo intersit. s. diri.

l ¶ Premissa. qd si nō fiat: dico visitatoris dationē nō valere: ad hoc. s. eo. li. de elec. φuis. τ. c. puida. sufficit enī legislatorē aliqd phibuisse: τ si nō adijcit qd ɔ factū fuerit nō valere. C. de legi. nō dubiū.

m ¶ Huiusmodi. s. datus ecclesie cathedrali.

n ¶ Legitimā. lxi. di. cathin. τ. c. qm. τ. s. de elec. cū nobis oli. in fi. non enī sequit qs hz admīstrationē legitimā: ergo bn̄ficia ɔfert vide instātiā i. c. vacāte sede. s. ne se. vacā. illa. τ si dicit dare istātiā: ut. i. q. i. si ēvrgeri.

o ¶ Episcopi. solius alias illa cū capitulo cōfert: qd dic ut. j. ne se. va. c. vno. τ de reg. c. vlt. p ¶ Non pōt. sup hoc vide qd no. de ma. τ obe. c. cū olim. Scire debes φ Jo. τ hug. tenebāt ɔtrariū: dicebāt enī idistincte φ visitator poterat beneficia ɔferre. τ hoc no. lxi. di. obitū. Lau. ɔ opi. ergo lau. da i visitatore dato ab alio φ̃ a papa: prima i visitatore a papa dato: dz enī ppter ampliorē dantis progatiuā ampliore fūgi ptāte: ad hoc. j. de pbē. si a sede. sicut τ delegatus a papa subdelegatum dat ab alio nō. C. d iudi. a iudice d of. dele. pastoralis. τ. c. vlt. ad idē. j. d pben. hi qui. q ¶ Ab alio. puta archiepō in casib9 supradictis: vel a capitulo si alicui cōmitterent vices: ille diceret visitator.

r ¶ Deputatus. ille ergo bene hoc poterit: qz oīa potest que electus ɔfirmatus. s. eo. li. de electi. is cui. Jo. an.

Sepe contingit. ¶ Primo pōit ɔstitutiōis cām ipulsiuam Secūdo statuit ibi: nos igitur. Tertio transgressores punit ibi eos vero. Quarto ad penā ihibitoriā addit ibi: omnibus. Do.

s ¶ Sepe. fuit igitur prouidendū. s. de appel. sepe. s. de elec. qz sepe. j. de resti. spo. frequēs. ff. de legi. nā ad ea. t ¶ Clerici. no. p his que. j. dicam.

u ¶ Excōicatiōis. de talib9 i excōicatiōe maiori ordinatis: dic ut. s. de sen. excō. cū illoꝝ. τ distingue inter regulares τ seculares: τ inter sciētes τ ignorantes ius vel factū: ut ibi.

x ¶ Apostate. qui excōicati nō sunt: d hoc. xxiij. di. si qs. s. de vi. τ ho. cle. c. si quis de apo. c. iij. nisi i casu. c. ut piculosa. j. ne cle. vel mo. ut periculosa. q autē i apostasia recipit sacrū ordinē ēt si religiosus sit nō dispēsat cū eo p aliū φ̃ per papā. s. de apo. c. vlti. qd itellige si da erat apostasia: p id qd habes. s. e. c. ex parte. τ ibi no. apostate aūt infames sunt. vi. q. i. infames. τ. iij. q. iiij. si qs a suo τ sic nō pmouendi. xxiiij. di. qn̄.

y ¶ Irregulares. siue ex crimine siue ex dfectu: puta bigamia illegitimitate corporis vitio ul' alio defectu. Jo. an.

z ¶ Patriā. de qua ingrere dz examinās ordinādos. xxiiij. di. qn̄. ppter patriā ēt τ natiuitatē carnis vel vilis emi solet mācipiū. ff. de edil. edic. qd si nolit. §. si mācipia. ɔ. s. de iudi. cū deputati. Sol. nō loqtur i ordinādo q subtiliter examinādus ē: vt. s. de pur. ca. constitutus.

τ ¶ Notitia. τ id in his fieri dz examiatio. s. de elec. postq̄. cū suis concor.

? ¶ Fugiētes. xix. q. ij. due sūt.

♃ ¶ Huiusmodi. s. sacros.

a ¶ Episcopoꝝ. abbates ēt ordies ɔferūt. lxix. di. qm̄ videm9. s. de eta. τ qua. c. cū cōtingat. sed talib9 ɔferre nō possunt: qd dic: ut. j. de puil. abbates. i fi. τ psbyteri cōferunt psalmistatum ut. xxiij. di. psalmista.

b ¶ Italie. qd econuerso si eps vltramōtan9 ordiet italicū: nō videt hec decre. locū hr̄e: qz penalis ē: τ sic restringēda τ sic p priū nō excedit casum. s. e. li. d elec. statutū. de pe. dist. i. pene. In ɔriū vt cū per oīa sit eadez rō vtrobiq3. ergo idem ius. nec vt ista ampliatio vel extēsio fm ea que vides. s. de elec. si postq̄. vbi cōstitutio illa cupiētes. l. penalis locū habere declaratur i puisionib9 τ appellatiōibus τ ɔfirmationib9: de qbus ibi cautū nō erat: ad hoc. ff. de vb. ob. l. a ticio. vbi. n. ē eadē rō τ penitus oīmoda similitudo: nō pprie dicim9 extēdere. ff. ad. l. iuliā de adulte. l. si postulauerit. §. idē. ff. de eden. quedā. §. numularios: tūc enī pene dicūtur extēdi: qn̄ ad casum nō oīno similē extēdunt: τ sic itelligūtur ɔria: facit ad hāc q̄stionē: qd no. moderni τ host. pcipue. s. de elec. nihil. τ guil. τ gar. co. ti. auaritie. dubitādo credo p primā rōnē φ hec decre. i italicis vltra mōtes ordiātis locū nō hēat: τ pōt cē rō: qz vltramontan9 citra mōtes existēs hz duo remedia: vt cito mittat ad ppriū epm. vel ad papā saltē q sibi vicinus ē: licētiā postulet: qd nō sic facile pōt italicus vltra mōtes existēs: habeāt ergo i hoc casu locuz antiqua τ moderna iura: istud aūt suū scriptū casum nō excedat.

c ¶ Clericū. qd dices si laicū ordiet i clericū: vt φ tūc locū non hēat p iura glo. pri. allegata: τ ad hoc. s. i prin. decre. Sed ɔ. j. c. vlti. cū suis ɔcor. τ eadē ē rō vtrobiq3. ergo idē ius erit. Sol. credo per vltimo dicta τ de laico i clericū ordiato hāc ɔstitutionē itelligi: τ facit qd dicā. j. c. pri. τ litterā lege punctādo post vltramontanū τ nō post clericū: τ sic tūc vex itellectū habebis: τ lz proemiū de sacris loqtur: ɔstitutio generaliter loqtur: vel dicūtur hic sacri ordines large ut cōprehendant minores: sic. s. de biga. c. i. de hoc. xxxij. di. i summa. alij contra.

d ¶ Existit. subau. vt vbi hz domiciliū: lz alibi natus fuerit. j. e. cū nullus. i. xi. nisi dicere velis hoc spāle i hoc casu: qd credo vex: τ lz alias videā vnū ius suppleri p aliud: ut. s. de elec. is cui tñ istud nō credo suppleri per illud: alias facillimū erit vltramontano ifami se facere ordiari: qd vetat hec constitutio.

e ¶ Litteras. h no. duo spālia pmo casu i quo scriptura regrit: τ hēs de h. s. de pba. tertio. τ diri. j. de cēsi. c. i. scdo φ nō sufficit lr̄a: nisi exprimat cā: τ ē si. j. de sen. ex. cū medicinalis. f ¶ Spe. si. s. de elec. c. i. i fi. ex ... ergo super ... cutiōe secum non poterit dispensare: vt olim poterat. ir. q. ij. lugduñ.

g ¶ Suspēsos. i casu isto celebrās irregularitatē icurrit: τ de hoc dicā. j. c. pri.

h ¶ Spāli. sic. j. de offi. vica. c. ij. τ. iij. j. de pe. τ re. c. ij. de reg. iur. in generali.

a Dispẽsari. qꝺ eni p se nõ possint nec p alios poterũt ut. xlvij. dis. sicut. xxiij. q. vlti. his a qbus. sicut ecõuerso. j. de reg. iur. pot qs. ꝛ ibi plene diri.

Eos qui. Tria facit. pmo punit ordinãtẽ. secũdo ratificat penas ordinãtis ibi: his q̃. Tertio licẽtiat clericos ordinãdos ibi: clericis. Do.

b Eos qui. generaliter loquitur ut comprehendat quibus competit ordinare de priuil. q2 circa.

c Clericos. de laicis dic ut. j. c. vlti.

d Parochie. i. dioc. ix. q. ij. lugduñ. quandoq3 ecõuerso de pecul. cle. c. ij.

e Aliene. i. nõ sue: siue sit pxima siue remota. ix. q. ij. c. i. ꝛ c. episcopũ. lxxj. di. per totum. s. eo. ꝙ translationem.

f Licentia. quam quis dare possit dicitur. j. c. proxi.

g Scienter. sed nunqd scire presumetur uel ignorare: videtur ꝙ ignorare. ff. de proba. l. verius. j. de reg. iu. presumit. dic ꝙ presumetur sciẽs: nisi pbet ignorantiã: ad hoc. s. de elec. innotuit. ibi nec probare cogimus ꝛc. quia quelibet ordinandum scrutari tenetur: vt. xxiij. di. qui episcopus. xxiiij. di. quando. videtur autem ad eam probandam sufficere iuramentum: ut. s. de elec. ut circa. ꝛ c. nulli ꝛ licet per alios examinet ex sua negligentia eoꝝ culpa sibi imputabitur: ad hoc de symo. in tantum.

h Affectata. equipollent ergo sciẽtia ꝛ affectata ignorãtia de clan. despon. cum inhibitio. ꝛ dicitur affectata ex quo scire potuit: s3 noluit imo dissimulauit. C. de ince. ꝛ inuti. nup. l. q otra. ꝛ dico ꝙ si iurauit se ignorare: ut diri i proxi. glo. altera pars habebit necesse pbare sciẽtiam uel affectatam ignorãtiã ꝛ probabitur hoc per argumẽta uel ꝯiecturas probabiles. s. de renunci. c. ij. e. li.

at dispensari[a]. GRegorius. x. in generali concilio lugduñ.

Qui sciẽter ordinauerit clericũ alienum per annum a collatione ordinum sunt suspensi: ꝛ postquam suspensio fuerit manifesta poterunt subditi sine ipsorum licẽtia a vicinis episcopis ordinari. Joan. an.

EOs qui[b] clericos[c] parochie[d] aliene[e] absq3 superioris ordinandorum licentia[f] scienter[b] seu affectata[b] ignorantia uel quocunque alio figmento[i] quesito presumpserint ordinare[k]: per annum[l] a collatione ordinum[m] decernimus eẽ suspensos. His q̃ iura statuunt[n] contra taliter[o] ordinatos in suo robore duraturis. Clericis quoq3 parochie taliter suspensorum post quam eorum suspensio fuerit manifesta[p] absq3 ipsorum etiam licentia[q] interim[r] recipiẽdi ordines ab aliis vicinis[s] episcopis: alias tamen canonice[t] liberaz concedim⁹ facultatem.

BOnifacius. viii.

Episcop⁹ origis domicilii vel ecclesiastici beneficii commendaticias ad ordines dare potest: inferiores prelati non nisi ex priuilegio: nec officiales episcoporum: sed hi qui habent administrationem spiritualium illas bene concedunt: ꝛ possunt episcopi ordinare priores prioratuum non exemptorum ꝛ ipsorum socios quãdiu morantur in illis: licz inde non fuerint oriundi. Jo. an.

CUm nullus[a] clericum[r] parochie[y] aliene preter[z] superioris ipsius licentiam debeat ordinare[ꝫ] superior intelligitur i hoc[ꝛ] casu episcopus[ꝯ] de cuius diocesi est is qui ad ordines[ꝝ] promoueri desiderat oriundus[a]: seu in cuius diocesi beneficium obtinet ecclesiasticuz[b] seu habet: licet alibi nat⁹ fuerit domicilium[c] in eadem[d]. Inferiores quoq3 prelati[e] religiosi vel alii nisi eis ꝙ suos clericos aut sbditos[f] possint a quo uoluerint episcopo[g] facere ordinari a sede apostolica specialiter sit indultum[b]: uel officiales episcopi: cum ad hoc se ipius officium non extendat[i] huiusmodi nequeunt licentiam impartiri. Episcopo[k] autem in remotis[l] agente ipsius in spiritualibus vicarius generalis vel sede vacante capitulum[m] seu is[n] ad quem tunc temporis administratio spiritualium noscitur pertinere: dare possunt licentiam ordinandi. Religiosi[o] uero a suis superiorib⁹ i nõ exẽptis prioratibus deputati priores ꝛ eorum socii[a] possunt a locorum diocesanis quãdiu morãtur i ipsis prioratibus ordinari licite: l3 non sint de eorum diocesibus oriundi[b]. Idem.

s Vicinis episcopis. in sua diocesi. q2 nõ intrabũt absq3 sua licẽtia parochiani suspensi: ut credo fm guil.

t Canonice. s. precedente debita examinatione ꝛ scrutinio ꝛ temporib⁹ debitis. s. e. ti. ꝺ eo ꝛ modo debito. s. non furtiue: uel per saltũ uel plures sacros eodem die vel duobus continuato ieiunio. s. eo. litteras. ꝛ c. dilectus.

Cum nullus. Sũt quattuor partes que patent p. §. Et dterminat notata p host. in summa hui⁹. §. a quo in prin. ꝛ per Inno. de cle. peg. super rubrica allegatum. s. c. i. Do.

u Nullus. generaliter loquitur: ut diri. s. cap. proximo.

x Clericum. vel laicũ. j. c. proxi.

y Parochie. i. dioc.

z Ordinare. s. c. pxi. cum suis concor.

ꝛ Hoc casu. s. in danda tali licentia: hoc diri q2 multis aliis modis dicitur quis subditus alterius: ꝛ ꝺ eius foro: qꝺ dic ut. s. de fo. cõpe. c. vlti. ꝛ. ff. de iudic. heres absens. §. i.

ꝯ Episcop⁹. ergo non iferior: ut. j. §. pr. ꝛ ẽ si.

ꝝ Ordines. quoscũq3 minores uel sacros. s. ꝺ elec. cum ex eo.

a Oriundus. dicitur enim quis ibi domiciliũ retinere unde oriundus est. ff. de sena. l. pe.

b Ecclesiasticum. ad differentiaz alterius beneficij uel prouentus secularis ꝛ alia ecclesiastica beneficia sine istitutione canonica obtineri nõ possunt: ut. j. de reg. iu.

i Figmẽto. sic. s. de elec. auaritie. uel q2 forte diri scholaris est quẽ bene ordiare possum uel fingit licentiam datam fuisse: uel dicit episcopum ordinandi amicum suũ: ita ꝙ bene habebit ratam. ix. q. ij. lugduñ. uel scire dissimulauit lras dimissorias surrepticias eẽ: ut ibi no. hug. uel in fraudẽ constitutionis hui⁹ aliquẽ in suũ familiarẽ recepit: uel ei beneficium cõtulit. hec ꝛ similia sunt figmẽta.

k Ordinare. etiam ad primã tonsurã. lxxj. di. primatus. de de eta. ꝛ qualita. cum contingat. quod dic: ut. j. eo. c. ulti.

l Per annũ. cõtinuũ. s. de elec. prouida. no. ius nouum: q2 olim certa pena cõtra tales non fuerat statuta fm quosdã: sed fm guil. hic mitigaꝛ pena: q2 oliz per annum a celebratione misse suspensus erat. deponi debebat: ut. ix. q. ij. nullũ. puniũtur ergo i quo peccauerũt. i. q. i. si qs. s. de his q̃ fi. a ma. par. c. q̃siuit.

m Ordinũ. oĩum fm guil. ꝛ gar. ꝛ per hãc litterã. s. eo. uel nõ est cõpos vbi puniꝛ in collatione oĩum ordinũ: qui in diaconatu peccauit: ꝛ si papa voluisset eũ tñ illo quẽ cõtulit priuari expressisset: vt. s. eo. lras. ꝛ c. vlti. nec de iure frui debet maioribus q minorib⁹ caret. ff. de ser. expor. cui pacto. ꝛ de or. ab epi. c. i.

n Statuunt. ꝙ. s. ordinatio rata nõ habeatur quo ad execution̄ẽ. ix. q. ij. p totum. lxxj. di. c. i. quedã iura dicunt eos deponendos. vij. q. i. eps in diocesi. sed nunqd suspensus est sic ordinatus ab executione: uel an habet executionẽ nisi interdicatur: ꝛ videtur ꝙ necessarium sit interdictum. s. eo. ti. ꝙ translationẽ. ibi interdicenda est ꝛc. ad idẽ de offi. archidi. significasti. Sed contra sicut nõ tenet sentẽtia data a non suo iudice: sic nec ordinatio: ut. lxx. di. neminem. lxxj. di. per totum. Solu. dicas illum suspensum ipso iure: sed non illa suspẽsione q̃ irregularitatem inducat. sed suspendẽdum illa: ut in decre. quod trãslationẽ fm host. guil. ꝛ gar. vnde ꝛ i forma dispẽsationis que talib⁹ datur ab apo. se. dicitur ipo ab ordinũ executione suspenso: l3 igitur suspensi sint a iure. nihilomin⁹ ꝛ ab homine suspendentur: ꝛ est verum nisi in casu. s. c. proxi.

o Taliter. quia scilicet ordinauerunt clericos aliene diocesis: ꝛ per hoc dico ꝙ secus erit in aliis casibus in quibus hoc non inuenitur expressum. ad hoc. s. ti. pri. c. i. de conces. preben. q2 supra de elec. suffraganeis.

p Manifesta. per euidentiã facti. s. de cohabita. cleri. c. ulti. uel q2 est iuris notorium: ut. j. eo. ti. uestra. ꝛ. s. de verb. sig. cum olim. alias i dubio a pprio prelato non recedent. viij. q. iiij. nõne. Jo. an.

q Licentia. qꝺ eni a iure concessum est: ulterius non est necesse a iudice postulari. ff. de condi. isti. l. q̃ sub cõditione. §. vlti. C. de thesauris. li. x. l. una. Jo. an.

r Interim. s. anno suspensionis durante.

.c. i. cũ suis cõcor. ꝛ intelligo siue istud sit benefiũ pter quod ordinẽ recepit. siue non cũ generaliter: ꝛ nõ distinguẽdo loquatur. vnde nec distinguere debeo. ij. q. vi. cõsuluisti. s. de trãslati. inter corporalia.

c Domiciliũ. pot quis habere domiciliũ in pluribus locis. ff. ad municipa. l. assumptio. §. uiris prudentibus de fo. cõpe. ex parte. b. s. de rescri. dilectus. ij. ꝙ verum est: si in vtroq3 se equaliter collocauit: vt ibi ꝛ. j. de sepul. c. ij. alias ibi dicetur habere domicilium: vbi maiorem partem reꝝ suaꝝ habet. ff. ad muni. eius. §. vlti. C. vbi se. vel da. senatores. alias sola domus possessio: que in ciuitate alia comparaꝛ: domiciliũ non facit. ff. ad muni. libertus. §. sola.

d In eadẽ. subau. vel dñs papa. s. c. i. ꝛ. j. §. pri. ipe eni ordinarius ẽ singuloꝝ. ix. q. iij. cuncta per mundũ. ꝛ roma cõis ẽ patria. ff. ad muni. roma. ꝛ ibi potest quilibet ꝯueniri: ut. s. de fo. cõpe. c. ulti.

e Prelati. puta abbates archipresbyteri vel archidiaconi: ꝛ habebas de his. s. de offi. archi. significasti. dicit enim canon litteras episcopi necessarias ꝛ nõ inferioris. lxxj. di. ex̄nec s. f Subditos. laicos.

g Epo. dũ tñ catholico: ꝛ habes de hoc puileg. s. de pscri. veniens.

h Indultũ. subau. uel nisi habeãt ex ꝯsuetudine pscripta ut h facere possint: i h eniz casu bñ valet ꝯsuetudo fm Jo. q h no. ix. q. ij. epm. ꝛ facit qꝺ no. ber. s. de of. archi. significasti. nec enim cõsuetudo reuocaꝛ p nouã cõstitutionẽ. s. de consti. c. i. eo. li.

i Extẽdat. nisi habeat spãle mãdatũ ad hoc: ut. j. de of. vi. c. ij. ꝛ. iij.

k Epo. super hoc vide qꝺ no. ber. ꝛ moderni de offi. archi. significasti.

l Remotis. quẽ locũ dicis remotũ: dicunt qdã de citra ad vltra mõtes p decre. s. de ele. nihil. s3 h est falsũ: ꝙ solũ talis locus dicaꝛ remotus: q2 aliꝺ ẽ dicere valde remoti vt ibi: ꝛ aliꝺ remoti: ut h: sicut aliud ẽ dicere cautio q2 tũc itelligiꝛ nuda cautio. ut. C. de vb. si. sancim⁹. ꝛ aliꝺ sufficiẽs cautio: ꝛ tũc itelligunꝛ pignora vel fideiuś. ff. man. si mã. §. vlti. S3 videtur ꝙ remoti dicanꝛ ex puiciã. s. de ele. corã. C. de pscri. x. vel. xx. ann. l. vlti. vel vltra duas dietas. s. ꝺ rescri. nõnulli vel vltra vnã ut. c. li. ꝛ. ti. statutũ. satis crederẽ h arbitrariũ iudici qs locus dicaꝛ remotus.

m Capitulũ. ꝙ tũc i spiritualib⁹ administrat: ut. s. ti. pri. c. vlti. ꝛ pe.

n Is. puta visitator. lxi. di. qm̃. s. ti. pri. c. vlti. s. ꝺ elec. c. is cui.

o Religiosi. etiã exẽpti: ut aliqua fuerit dubitatio. ꝛ per id qꝺ diciꝛ nõ exẽptis. uel fuerit dubitatio q2 nõ erant ppetui. ꝛ hoc est verius.

a Socij. non eni ibi debẽt eẽ soli: q2 ve soli ꝛc. ecclesiastici. iiij. vij. q. i. illud. de sta. monacho. monachi. ꝛ pbatur eo. ti. qꝺ dei timorẽ.

b Oriundi. q2 tunc possent rõne originis: ut. s. i. rñ. ꝛ sicut possunt ordinare: ita dico ꝙ cõmẽdaticias ad ordines dare: ut ibi.

Nullus episcopus. Duo facit primo phibet. secũdo punit ibi qui uero. Do.

c Alius. puto: vl' presbyter q psalmistatũ cõferre possũt. lxix. dis. qm̃. xxiij. di. psalmista.

d Infãti. s. miori. vij. annoꝝ septẽnij ergo potest ꝯferre tõsurã. xxviij. di. de his. ꝛ. lxxvij. di. i singulis. ꝛ faꝛ. s. ꝺ elec. ex eo quod. ꝺ pben. sup. ꝛ qꝺ ibi no. Jo. an.

e Intraret. ergo mior. vij. an. pot religionem intrare: qꝺ verũ est: sed pcise nõ obligaꝛ: ut. s. ꝺ reg. q2 in insulis: ꝛ. c. ad nostrã ꝛ dic ut. j. ꝺ reg. is qui. ꝛ. c. non solum: ꝛ. c. se.

f Superioris: ut. s. c. pri. i. rñso. Jo. an.

g Homini. laico: qꝺ apparet: q2 ꝯfert primã tonsurã. olim volebant qdam dicere ꝙ clericuz alterius epi qs non pot ordinare: sed laicũ sic: ꝛ hoc dicebãt p decr. s. c. eos q. ꝛ hoc falsum erat vt. lxxi. di. pmatus: vbi ẽt de laico expssum erat.

h Aliene. i. nõ sue: q2 ẽt si aliene essent dũmõ ꝛ sue nihilomin⁹ poterat ordinare.

i Tonsuram. p quaz imunitate gaudet: ꝛ clericalis ordo ꝯfertur. s. de eta. ꝛ quali. cum cõtingat. Jo. an.

k Diffinitum. qꝺ dic vt no. s. de conuer. coniuga. coniugatus.

Idem.

Episcopus seu alius inferior p mam tonsuram infanti nõ confert nisi religionem itret: nec homini illiterato alteri⁹ diocesis absq3 sui prelati licentia: nec etiã coniugato nisi religionem itret aut ad sacros pmoueatur legitime: alias cõtrafaciẽs punitur: ut hic. b. d. zen.

NUllus eps uel quis alius[c] infanti[d] nisi forte religionem i traret[e]: seu illiterato: sed nec absq3 sui superioris[f] licentia homini[g] diocesis aliene[b] clericalem presumat cõferre tonsuram[i]: nec etiam cõiugato nisi uolẽti religionẽ intrare: aut ad sacros ordines pmoueri: put est sacris canonibus diffinitum[k]. Qui vero ꝯtrafecerit: ut i eo in quo peccauerit[l] puniaꝛ: p vnuz annum[m] a collatione clericalis tonsure dũtaxat[n] nouerit se suspensum[o].

Rubrica de etate ꝛ qualitate ꝛ ordine preficiẽdorum.

BOnifacius. viii.

Episcopus dispẽsat cum maiore. xx. annis in dignitatibus ꝛ personatibus nõ curatis. si aliud non obstet. h. d. dominicus.

PErmittimus[p] ut epi[q] cum his q. xx. annum cõpleuerint[r]: ꝙ dignitas vel psonatus quibus aiaꝝ cura nõ iminet[s] valeãt obtinere: possint si aliud non obstat canonicum[t] libere dispensare[u].

Rubrica de filiis presbyterorum: ꝛ aliis illegitime natis.

BOnifacius. viii.

Cum illegitime natis dispensãt episcopi in minoribus ordinibus ꝛ beneficio sine cura: dũmodo sit tale in quo alias dispensare possit: in aliis dispẽsatio pape requiriꝛ: si dispẽsatũ fuerit cum aliquo quod nõ obstante vllo defectu possit ad curarum beneficium promoueri: pretextu illius dispensationis non poterit duo beneficia insimul obtinere. Jo. an.

IS qui defectũ[x] patitur nataliũ: ex dispẽsatione[y] pot epi[z] licite si ei aliud canonicum[ꝛ] nõ obstat ad ordines pmoueri minores: ꝛ obtinere bñficium[ꝯ] cui cura nõ iminet aiaꝝ: dummodo sit tale[ꝝ] sup quo p ipsum episcopum ualeat dispẽsare. Ad ordines quoq3 maiores[a] uel beneficia sup quibus negt epus dispensare: sine di-

mus. j. de pcur. q generaliter. §. ulti. ꝛ sicut de aduocato. ff. de postu. l. i. ꝛ. iij. q. vij. §. tria. sed ut prediri sic placuit principi: ꝛ sufficit sic scriptũ eẽ. ff. q ꝛ a qbus. pscrip. vi. q. iij. scriptũ est in lege. s. de fer. c. ij. in prin.

s Nõ iminet. i illis ergo secus sicut ꝛ in parochialib⁹ ecclesiis. s. de elec. l3 canon. ꝛ hoc forte voluit dicere Jo. q no. de elec. cum dilecti. ꝙ in minoribus dignitatibus simplex eps dabit veniam etatis: vel forte aliter intellexerit.

t Canonicum. q2 non sunt illegitimi. nõ corpoꝛ vitiati. nec bigami: nec criminosi.

u Dispensare. s3 nunqd promouẽdo dispensat: de hoc vide. li. di. q in aliquo. liiij. di. si seruus. in prima glo. lxxi. dist. si qs sine. xvj. q. i. ecclesia. de concess. preben. lras. de scis. fraternitatis. ꝛ p modernos ꝺ fi. presby. veniẽs. de cle. cõiu. diuersis. ꝛ satis ẽ euidẽs ar. ꝙ pmouendo nõ dispẽsat: q2 puniꝛ pmouẽs. s. de elec. nihil ẽ. s3 hic determinatũ est de patiẽte defectũ in etate. qd de patiente defectum in ordinibus: si eligaꝛ ad tales psonatus vel dignitates sine cura. nunqd necessaria est episcopi dispẽsatio: vel an de iure cõi ad illa tales eligi possint tenẽt Inno. Ber. ꝛ cõpo. ꝙ de iure cõi ad illa tales eligi possint. arg. a ꝯrio decre. cum in cunctis. §. inferiora. ꝛ dicit idẽ eodẽ arg. p decre. s. c. preterea ad. c. lx. di. per totum respõdẽt illa correcta contraria consuetudine: vel cum ibi dicaꝛ in archidiaconũ nõ debere quẽ assumi nisi sit diaconus: in prepositum nisi sit presbyter: p3 illa correcta p decre. cum i cunctis. §. inferiora. que de ordine nihil dicit ꝛ p id quod ibi dicit si moniti nõ fuerint ꝛc. ꝛ hoc no. Inno. in predicto. §. ꝛ de re iudi. cum olim. ꝛ cõpost. e. ti. dudum. i. ad decre. dudũ. ij. dicũt ꝙ idem iudiciũ est quo ad pluralitatẽ: uel allegatio fuit illa host. ꝯ in decre. pdicta preterea. ꝛ in decre. cũ in cunctis. p quo facit qꝺ no. Ber. de his q̃ fi. a ma. par. capi. ex ore. in glo. q2 erat. ꝛ hec opinio expressa erat idecisa ipsius decre. ex ore. ꝛ pbatur optime de elec. dudum. i. ad id ꝙ df de capitulis. lx. di. per totuz. in qbus diciꝛ ꝙ archidiaconus diaconus ꝛ prepositus presbyter debet esse. dico secũdum host. ibi subaudiendũ vel subdiaconus: cum in episcopum etiam possit eligi. de eta. ꝛ quali. a multis.

l Peccauerit. de his que fi. a ma. par. ca. quesiuit.

m Annũ. integrũ ꝛ cõtinuũ. s. de elec. prouida. e. li. qd si sit bisextus: dic vt no. Jo. lv. di. c. ij. ꝛ ber. s. de verb. sig. quesiuit.

n Dũtaxat. i. tãtũmõ: ꝛ no. pro eo qꝺ diri. s. e. ti. eos q. q2 si ibi papa voluisset solũ illos esse puatos a collatiõe ordinis quẽ iniq3 cõtulerũt: hoc expressisset sicut ꝛ hic fecit: ad idẽ. s. eo. lras: ꝛ. c. dilectus ꝛ. s. de deci. ad audiẽtiã. ꝛ itelligo hoc verũ qñ solã clericalem tõsurã ꝯtulit: alias ẽt i vlterioribus quos cõtulit puniẽtur per iura supradicta: ꝛ. i. q. i. si qui.

o Suspensum. ipso iure: sed nunqd tonsuraz licebit tunc ab alio episcopo subditis suis recipere. dic ꝙ cum hoc non reperiatur expressum non videtur sic licere.

Permittimus. Nõ diuidiꝛ q2 breue. Determinanꝛ p istud. c. no. p ber. s. de ele. cũ i cunctis. §. iferiora. ꝛ eo. ti. c. cũ dilecti: ꝛ. s. e. ti. idecoꝝ: ꝛ. c. pterea. p ipm ꝛ modernos. Jo. an.

p Permittim⁹. videbaꝛ pmissum ẽt i citeriori etate: ar. a ꝯrio illi⁹ decre. s. eo. idecorũ. ꝛ ar. directo illius decre. e. ti. ex rõne. ꝛ ar. a pari illius. eodẽ ti. pterea. nam in decre. ex rõne. dispensãt cũ decẽni. in decre. pterea. dispensant in ordine. ergo pari rõne in etate: ut ibi no. host. Sed ad primum dic ꝙ ar. a ꝯrio non pcedit vbi reperiꝛ in iure contrariũ: l3 alias sit fortissimum: de his que fiunt a prela. cum apostolica. in fi. sed contrariuz reperitur. s. de elec. cum in cunctis. §. inferiora. ergo nõ procedit argumẽtatio illa. ad decre. ex rõne: dico illud fuisse ex spãli mandato pape. ad decre. pterea. dico valde maius esse pati defectum in etate q̃ in ordinibus: vt per te vides. ꝛ probatur de insti. c. ij. j. eo. li. ꝛ de preben. si p clericis. noua sit igitur hec permissio.

q Episcopi. inferioribus credo vetitum: ꝛ fa. s. ti. pri. c. iij. i. ꝛ. ii. respõso. s. de elec. cum ex eo.

r Compleuerint. No. non sufficit attingere sicut in episcopo. s. de elec. cum in cunctis. ꝛ in abbatissa. s. de ele. indẽnitatib⁹. i. rñ. ꝛ i delegato. s. de of. deleg. cum in vicesimum: ꝛ qꝺ dirit hic papa de. xx. an. idem si voluisset dicere potuisset de citeriori vel vlteriori tpe: q2 ista talia sunt illa de quibus dirit lex. quod non oĩum que a pricipibus fiunt rõ reddi potest. ff. de legi. non oĩum. ꝛ de hoc. s. de rescrip. si qñ: tamẽ satis eque cõcordãdo ad alia iura de. xvij. an. constituisset sicut in procuratore ad negocia dici-

Is qui. Sunt duo dicta. secũdũ ibi: ille uero. Do. Emanauit ad declarationẽ eoꝝ que no. s. eo. ti. c. pe. ꝛ vlti. Jo. an.

x Defectũ. indistincte intelligo put iacet de quocũq3 defectu: siue sit spurius siue adulterin⁹ vel naturalis: l3 alias quo ad successiones distinguatur: nec ita de facili dispenseꝛ cũ uno sicut cum reliquo: ꝛ sic intelligaꝛ. s. de renũ. nisi cum pridẽ. §. psone uero ꝛc. est. n. dignus uenia qui alieno vitio laborat. C. ꝺ naturali libe. l. legem.

y Dispẽsatione. nũquid promouẽdo dispenset: uide remissiones quas dedi. s. c. proxi.

z Episcopi. in contratrium videbatur. s. eo. litteras. ubi papa cum talibus in clericatu dispensat. sed ratio est: q2 petitum fuit a papa. nam ꝛ episcopus poterat ut no. Ber. eo. ti. c. vlti.

ꝛ Canonicum. facit quod diri. s. c. proxi.

ꝯ Beneficiũ. intelligo simplex: quia in personatu vel dignitate etiam sine cura: ut. s. c. proxi. non credo ꝙ dispensare possint: ad hoc in eo. ti. ꝛ de preben. c. vlti. ꝛ de hoc de elec. dudum. ij.

ꝝ Tale. q2 nõ paternũ imediate sup quo nõ pot eps ẽt cũ legitimo dispẽsare fm vin. s. e. ex tua. gof. in summa hui⁹ ti. §. circa aliud. bar. bri. lvi. di. i sũma ber. ꝛ. p. de sam. i predicta decre. ex tua. ꝛ Inno. eo. ti. c. vlti. fm Jo. q hoc no. lvj. di. i summa. ꝛ tan. i dicta decre. s3 dirit vin. ꝙ si tñ esset eps hoc facere non auderet: gof. s. de elec. inotuit. Ray. i summa hui⁹ ti. ꝛ host. i dicta decre. tenẽt ꝯriũ ad decre. pe. s. eo. ti. rñdent ꝙ de illegitimo loqtur: de tali forte bñficio loq voluit hec lra uel itelligas de bñficio qꝺ habeat ecclam curatã anneraz: ad hoc. j. de pben. sup eo. vel de bñficio qꝺ ex puilegio ꝯsuetudine vel statuto regrat sacrum ordinem: q2 cum in ordine tali dispensare non possit ergo nec in beneficio qꝺ illum ordinem regrit: de cõsti. translato. i. q. iij. si qs obiecerit: ꝛ. c. si qs pbẽdas: ꝛ est si. quod diri. s. de rescrip. si eo tẽpore.

a Maiores. hoc itellige de seculari clerico. nã in regulari secus est: q2 de iure talis pmoueꝛ ad sacros. s. e. ti. c. i. lvi. di. c. i. ꝛ. c. nasci. ꝛ hoc tenet Jo. lvi. dis.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

in summa ber.§.e.c.ulti.goff.i sũma bui⁹ ti.§.circa filios.nec p hoc itelligit di
spensatũ in epatu.ar.de sen.excõ.q: piculosum.de cõces.pben. dilectus.vbi de
hoc per Inno.τ Host.xij.di.nos cõsuetudinem:τ.j.c.prori.
a ¶ Sedis apo.nec sufficit dispẽsatio legati:ut.s.eo.ti.c.pe.τ dicut ibi: sz que-
ro q̃re eps dispensat i criminib⁹ ab adulterio citra:τ nõ in defectu.sol.facili⁹ de
let irregularitas puenies ex cri
mine.purgat.n.p pniam non
sic in defectu.xxvi.di. deinde
vel maior ẽ irregularitas pue
niens ex origine q̃ ex crimine
q: prima ex natura: secunda ex
accidẽti: sz naturalia immutari
non possunt.vi.di.§.vlti.
b ¶ Sedẽ. eadẽ rõne dico idez
de illo cũ quo dispẽsat p epm:
ut possit ad miores ordies τ ad
beneficiũ sine cura licite pmo-
ueri:cum eadem sit rõ.
c ¶ Defectu. pp hoc a seculari
bus nõ repellit honorib⁹.ff.de
decuri.l.spurij:τ.l.generaliter
.§.spurius.Jo.an.
d ¶ Odiosam.j.de regu.iur.
odia.cum suis concor.
e ¶ Obtinere. concor.j.de pre
ben.nõ põt.ij.responso.
Si is cum quo. ¶ De
cidit cãm rõnem iterseren
do aliter aũt diuidi nõ põt: q:
tota lra pendet.do.
f ¶ Sedem. q: ali⁹ nõ poterat
.s.c.pri. τ eadẽ rõne idẽ credo
in epo:q̃ si dispẽsauerit cũ tali
q̃ possit ad minores ordines τ
simplex beneficiũ pmoueri: τ
postmodũ tacito de defectu ipe
tret dispẽsatio: super pluralita
te taliũ beneficiorũ nõ valet di
spẽsatio: ppter eandẽ rõnez q:
non est uerisimile τc.
g ¶ Defectu. iste defectus tri-
bus de causis ordinũ τ benefi-
cior pmotionẽ ipedit.pmo ob
ordinis prerogatiuaz.xxvi. di.
.c.pe. τ vlti.de exces.prela.iter
dilectos.C. d dign.neqz famo
sis.li.xij. secũdo ob detestatio-
nem paterni criminis qd puni
tur in filio: ut p id puniat pa-
ter.xxiiij.q.iij.§.sed q.ff.qd me.cau.l.isti quidem.§.vlti.tertio ppter incõtinen
tiã paternã que timetur in filio:iuxta illud.sepe solet filius τc.vi.q.i.§.vex.τ id
stilus est curie:si paterne non sit τc.defectus aũt est:sed non culpa.lvi.di.nasci.
τ de pur.ca.accedens.
h ¶ Omnes.caute punitur hoc in dispensatione:τ super hoc vide quod no. ber.
τ moderni.s.eo.litteras.
i ¶ Defectu.nataliũ:sup quo dispẽsationẽ habuerũt: sz nonne sublatus erat ille
defectus p primã dispensationẽ:pinde igitur dz hri ac si illegitimus nõ fuisset:τ
sic est z.ff.de edil.edic.l.qd ita.l.di.ferum de rescrip.eam te.in fi.ff.de natal.re
sti.l.queris.lra ifra cũ non sit verisimile τc.solut z.nec ob.l.qd ita q: hic d ori
ginis naturali defectu loqtur:ibi de morbo accidẽtali: qd facilius tollitur:vt.s.
diri.c.prori.c.ferum loqtur quo ad salutem aie:τ de peccatis q̃ purgant:τ sic.c.
cam te.τ.l.queris.loquunt de quadã plena restitutione natalium.
k ¶ Sede pfata. alius.n. dare nõ posset. ad hoc fa.j.de preben. sup eo τc. non
põt:τ.c.cum singula.hoc tz ber.de elec.dudũ.ij.ber.brix.lx.di.sanctor.τ In-
no.s.de preben.de multa.Host.aũt dixit q̃ in dispensatione que hz fieri pp ne
cessitatẽ uel utilitatẽ ecclesie:eandẽ potestatẽ habẽt epi post decre.de multa.quã
pmo hebãt p pdictũ.c.sanctor. sed illã que hz fieri ob progatiuã psone facit so-
lus papa.sic itelligit ipse pe.de samp.τ ab.dictã decre.de multa.in fi.sz primaz
seruat curia:τ hoc in predictis iurib⁹.xx.q.ij.si qs iam translatus.
l ¶ Duo.ex talis dispensationis virtute prima duo que habuit solũ retinere po
terit:ut.j.de preben.nõ põt.ij.rñso.
m ¶ Curam.in curato enim τ simplici bene dispensant episcopi fm oẽs: ut no.
in decre.dudum.ij.de elec.
o ¶ Momenti.no.litteras surrepticias ipso iure non valere: de hoc dic vt no.
supra de rescrip.ad audientiam.ij.
Altercationis. ¶ Tria facit.primo dclarat. secũdo reprobat ibi:Et
cohertioni.tertio prohibet ibi:ipẽs quoqz.
p ¶ Altercationis.hoc id dicit:q: olim sup hoc erãt opiniões:dicebat hu.q̃ bi-
gamus gaudebat puilegio clericali:τ canonis:q: tenebat portare tõsurã.supra
de vi.τ hone.cle.clericus si tonsurã.τ erat de foro ec.ar.lxxxi.di.dcm.τ ad mio
res ordines ascẽdere poterat.xxxiiij.di.si qs viduã.ij.in fi. a zrio sensu: τ.c. le-
ctor.Jo.τ alij.z p.c.lxxxiiij.di.qsqs: τ ibi h altercatio: ubi d qsqs clericus vi-

spẽsatiõe sedis apostolice[a] promo
ueri nõ põt ¶ Ille vero cuz quo
per sedem[b] dispensat eãdez ut pre
misso non obstante defectu[c] ualeat
ad beneficium etiam si curam anĩa
rum hẽat pmoueri nequit preter-
tu dispẽsatiõis huiusmodi quam
exorbitantem a iure oportet uelu-
ti odiosaz[d] restringi:nisi unicuz be-
neficium obtinere[e]. Idem.

¶ Si ille cũ quo sup defectu origi
nis in curato beneficio fuerit dispẽ
satũ eo tacito super pluralitate di-
spensationẽ obtineat:nõ valet di-
spensatio.Jo.an.

Si is cum quo fuit per se.[f] ap.
dispẽsatum:ut nõ obstante d
fectu[g] natalium quem patitur ad
oẽs[h] ordines promoueri valeat:τ
obtinere bñficium ẽt si curam hẽat
aiarum dispensationem aliam ta-
cito de predicto dfectu[i] postmodũ
obtineat a sede[k] prefata : vt duo[l]
aut plura beneficia similem curã[m]
habentia possit recipere:si ei alias
canonice conferantur:τ ea simul li
cite retinere:talis dispensatio cum
nõ sit uerisimile sedem ipsam cum
illo predictum patiente defectum
voluisse: si hoc fuisset expressum
eidem in pluralitate beneficiorum
huiusmodi dispensare:veluti per
surreptionem obtenta nullius pe-
nitus est momenti[o].

Rubrica De bigamis.

Gregorius.x.in concil.genera.
lugduñ.

¶ Bigamus nudatus est omni p
uilegio clericali τ astrictus seculari
foro:nec valet consuetudo in con-
trariuz τ phibetur sub anathema
te ne tonsuram deferat.Jo.an.

Altercationis[p] antique
dubium presentis decla
ratiõis oraculo deciden
tes bigamos[q] omni pri
uilegio[r] clericali declaramus esse
nudatos. Et coertioni fori secu
laris addictos[s] consuetudine[t] con
traria non obstante. Ipsis quoqz
sub anathemate[u] prohibemus de
ferre tonsurã uel habitũ clericalez.

Rubrica de officio vicarii.

I Nno.iiii.

¶ Successor officialis excõmuni-
cati excõicatus nõ est nisi in crimi-
ne dãnato cõmunicet:illa autẽ que
exercet illo excõicato manente nõ
valent:si iurisditione solum ab eo
recepta hoc facit.Jo.an.

Romana ecclesia: τ ifra
Cum Remeñ. archie-
piscopus in officialez a-
licui⁹ suffraganei sui ex
cõicationis[x] sententiã ex aliqua ra-
tionabili[y] cã profert: illos q vices
ipsius[z] gerunt:pp hoc[τ] excõicatio-
nis vinculo nõ astringit. Cum
non cõicent ob⁹ id officiali eidem
in crimine[ꝝ]: qui[a] ecclesiastice censu

duã aut scdam vxorẽ duxerit oĩ ecclesiastice dignitatis puilegio mox dnu
det:laicali sibi tm cõione pcessa:τ p illud denudet videbat nõ eẽ puatus
sed priuãdus:pñs ergo cõstitutio declarat hoc si.C.ar.tute.l. ueteris.C.
de posthu.here.institu.l.qd certum.C.de furtis.apud antiquos.
q ¶ Bigamos.uere vel iterpretatiue:ut q: duas uxores habuit:vel cũ vi
dua vl corrupta zrit.s.
.e.de bigamis.xxvi.di.
deinde.τ hoc vex est de
bis q sic in minorib⁹ or
dinib⁹ zrerunt:secus si i
sacris.supra.e.nuper:τ
.c.a nobis.
r ¶ Omni puilegio.qd
multiplex ẽ.xvij.q.iiij.
si qs suadẽte.s.de fo.cõ
pe.c.ij.τ hoc quo ad p-
sonã.itẽ q̃ nõ uexent ali
qbus vexationib⁹ i pso-
na vel reb⁹.C. de epi.τ
de.l.i.τ.ij.τ.l.generali
τ.s.de vi.τ hone.cle.c.
vl.τ id df oĩ puilegio.τ
cõprehẽdit ẽt puilegiũ
fori.τ hoc sequitur.
s ¶ Addictos.i.astri-
ctos.C.de epis.au.l. ad
addictos.
t ¶ Cõsuetudine. q̃ erat
in qbusdã locis francie:
nõ ergo valet psuetudo
i hoc casu: sicut nec in il
lis.s.de cõsue.c.i.τ.ij.
.s.de elec.q: sepe.d qua
dic ut.viij.di.frustra.d
cõsue.c.vlti.
u ¶ Anathemate. iter-
minatio ẽ nõ canõ late
snie.qd pbat de iurepa
tro.relatũ de quo dic vt
.s.de sagit.c.vno. de si
mo.sicut tuis. τ p. Jo.
.lxij.di.salonitane.
Romana. ¶ Sentẽtia
excõmunica-
tionis in aliquem pro-
mulgata ex culpa pro-
pria non ẽ ad eius vica
rium extendẽda.h.d. sz
zen.τ tria facit fm Jo.monachi.primo statuit.scdo rõnẽ ponit.tertio ta-
cite qõni rñdet.scda ibi:cũ nõ.tertia ibi:ea tñ.do.
x ¶ Excõicationis.maioris:nã excõicatus minori ea que sunt iurisditiõis
exercet:ut.s.de cler.ex.mi.si celebrat.
y ¶ Rõnabili cã.aliter nõ dz ferri excõicatiõis snia.j.de sen.excõ.cũ me-
dicinalis:τ potuit esse rõnabilis cã cum officialis epi peccat in his q̃ sunt
iurisditiõis:q: idẽ est psistoriũ epi τ sui officialis:tũc archiepi eos sic epos
punire pñt.j.de ap.romana.i.rñ.si vero officialis epi aliquid possideret
vel faceret vt puatus:tunc archieps eum plus punire nõ posset nisi sicut
alios subditos epor:in casibus no.s.de offi.ordi.pastoralis.τ hoc pbat
.j.de fo.cõpe.romana.§.ij.τ ulti.
z ¶ Ipsius.officialis vel officialatus: nec putes q̃ officialis aliũ officialẽ
generalẽ dare possit:ad hoc.s.e.clericos:ubi de hoc p host. τ Bar. lz spe
cialẽ cãm delegare possit:τ ẽt plures.ff.de iudi.l.cũ ptor.posito tñ q̃ ge-
neralẽ officialẽ dederit:sicut iterdũ fit de facto:ille tñ excõicatus nõ est:vt
hic dicit: vel hic nõ df q̃ officialis ipse officialẽ dederit: sed eps alium offi
cialẽ dedit,excõicato pmo q̃ritur an excõicatus sit secũdus:τ videbat q̃ sic
cũ lata eẽt snia in officialẽ.ad hoc rñdet: queri solet qd si qs delegauit cãz
postea excõicat:nunqd expirauit delegati potestas.de hoc recurre.s. de
offi.delega.lz.τ qd nõ expiret bene fa.j.ti.pri. si is cui.si vero eps est ex-
cõicatus:nec ipse nec ipsius officialis:cũ eor idem sit cõsistorium: de cãis
cognoscent:quid ergo tunc fiet.adeatur papa ut prouideat.s.eo. li.d sup
plen.neg.prela.c.i.
τ ¶ Propter hoc.s.q̃ gerunt vices officialis ex cõmissione episcopi vel
ipsius officialis facta ante excõmunicationem:vel dic ut supra.
ꝯ ¶ Ob id.s.q̃ gerunt uices eius.
ꝝ ¶ Crimine.quia tunc eadem sententia sunt ligati.s. de senten. excom.
si concubine.
a ¶ Qui.ita pstrue:q.s.officialis nõ artat districtione cẽsure ecclesiastice:
τ p eo q̃ suũ τc.ergo si ideo essent excõicati:tũc successores eadẽ snia liga
rent.pone in terminis excõicauerit archieps epm: monuerat officialez q̃
de causis non cognosceret:qui non desinebat:excõicauit eũ: successor par
ticipauit in crimine damnato vnde ligatus est: alia littera est in plura-

li: exercent τ artantur:quasi dicat eo q̃ vices gerentes exercent officialis
officium:non ligantur sententia.
a ¶ Ipsi.s.vicarij officialium.
b ¶ Vices.officiales saltem nunc excõicati.
c ¶ Tum.alias tñ:als taliter:τ dic taliter.i. ẽt ppter aliã cãm: nõ ppter
officialitatem.
d ¶ Tñ.ergo si ab epo
secus:q: officiali excõica
to si eps alij cõmittat:te
net cõmissio:vt superius
dixi.
e ¶ Recipiũt.d facto:q:
de iure ille iurisditionez
demãdare nõ põt qui ex
cõicatus ẽ.xxiiij.q.i. au
diuimus de re iudi. ad
probandum.
f ¶ Vigorem.nõ.n.po-
tuit excõicat⁹ qd nõ ha
bebat cõmittet.i.q.vii.
daibertũ. d iure pat. q̃
aũt. in casu tñ excõicat⁹
vtitur iurisditiõe. j. de
her. presidentes. τ ẽ spe
cialis casus in odiuz he-
resis.
Licet. ¶ Primo
ponit dictuz a quo
secundo excipit ibi: nisi.
do. Et fuit decre.tracta
de qdã extrauagãti ale-
xan.iiij. q̃ incipiebat du
dũ vbi qdam officialis
epi abbatẽ deposuerat:
q appellauit ad archi-
eps τ officialis archiepi
sniam pfirmauit: appel
latum fuit ad papam et
papa predictas snias in
firmauit: quod hic dicit
tenebat Host. de insti.
ex frequẽtib⁹.Jo.an.
g ¶ Officialẽ. qui inter
dum missus dñicus ap
pellatur.de regu.c.ij.de frigi.τ male.c.i.officialis iste ordinariam habet
iurisditionem.interponit.n.decretum in alienationibus rerum minoruz
τ emancipationibus:τ omnia que ad iurisditionem pertinent expedit.C.
de offi.eius qui vices al.iu.ob.l.ij.τ.j.de iudi.c.vlti.sed talia cum cause
cognitionem requirant fm leges non delegantur.ff. de offi. procon.l. nec
quicquã.§.i.ergo sequitur q̃ ex iurisditione ordinaria hoc facit non ex de
legata fm Inno.τ host.q hoc no.s.e.ti.sua.τ guil. in spe.de ordi. i pri.
Goff.contra in summa istius ti.primum tene:τ adde rõnez decre.s.eo.
lib.de cõsuetu.c.ij.τ quod ibi dixi:lz aũt negari non possit eos iurisditio-
nem habere ordinariam:tamẽ non in oĩbus recurrit ad eos sicut ad dan
tes:hinc est q̃ de casibus hic τ.j.c.prori.expressis sine spãli mãdato se nõ
intromittunt nec etiam de spiritualibus:unde lras cõmendaticias ad or-
dines dare non possunt:ut.s.e.li.de tempo.ordi.cum nullus.§.i.nec of-
ficialis archiepiscopi presente vel vicino archiepiscopo in suffraganeum
excommucationis suspensionis uel interdicti fert sententiam.j.de offi.or-
di.c.i.in fi.
h ¶ Episcopi.uel cuiuscũqz alterius:cũ eadem sit ratio.
i ¶ Generaliter.non ergo tantũ valet genus quo ad singula quantũ spe
cies.de hoc.xiij.di.quãquã.de off.ordi.si sacerdos.
k ¶ Cõmittatur.sz pone episcopus dedit vicarium generalẽ:τ in manda
to expressit aliqd de istis qd reqrit spãle mandatũ secuta clausula genera-
li: τ oĩa alia que p nos possumus etiam si mandatum exigant spãle:q̃rit
an talis omnia spãlia possit.τ dixit host.s.de offi. archidia.significasti.p
ipsam decre.τ per decre.sedes de rescrip.τ per.l.ff.si qs cau.sed τ si.§.q̃si
tum.τ per ea que no.de cõmo.c.uno.q̃ omnia poterit: quod satis videt
ad instar procur.ut.j.de pcu.qui ad agendũ.§.i. secus si aliquod de spe
cialibus non expressum fuisset:ut ibi.i.responso.
Quam in generali. ¶ Premissa duplici rõne ponit dictum a quo
secundo excipit ibi:nisi.do. Declarat no.per goff. Inno.τ Host.d
preben.dilecto.
l ¶ Verisimiliter.no.inspiciendum quod est verisimile: cõcordat.s.titu.
.ij.c.vlti.τ habet hoc locum etiaz vbi est generalitas: ut hic τ ubi ẽ obscu
ritas:ut.j.de reg.iur.inspicimus.
m ¶ Cõcessurus.ad idẽ.j.de pe.τ re.si eps:τ.j.de reg.iu.in generali.cũ
suis zcor.τ idẽ in obligatione.C.que res pig.ob.pos.l.i.
n ¶ Nec regulariter.secũda rõ hui⁹ dicti:τ id dicit regulariter:q: casuali-
ter secus:ut si iusta rõne motus donauerit:ut puta magistro: uel si dona
re ei permissum sit vel ratione psone ipsi⁹ cui pcessa ẽ administratio:vt si

re districtione pro eo q̃ suum ex-
ercent officium non artantur.
Ea tamen que ipsi[a] gerendo hu
iusmodi vices[b] agunt eo taliter[c]
excõmunicato manente:si iurisdi-
tionem tantum[d] recipiunt[e] ab eo-
dem:non possunt obtinere vigo-
rem[f]. Bonifacius.viii.

¶ Ex generali commissione non
potest officialis inquirere corrige-
re deponere τ punire subditorum
excessus.h.d.Jo.an.

Licet in officialem[g] episcopi[h]
per commissionem officii ge
neraliter[i] sibi factam causarum co
gnitio transferatur: potestatez ta-
men inquirẽdi corrigendi aut pu-
niendi aliquorum excessus seu ali-
quos a suis beneficiis uel admini-
strationibus amouendi: transfer-
ri nolumus in eundem. Nisi si-
bi specialiter hec committãtur[k].
Idem.

¶ Ex generali cõmissione officia
lis bñficia pferre non põt.Jo.an.

Quam in generali concessione
nequaquam illa veniãt: que
nõ esset quis verisimiliter[l] in spe-
cie pcessurus[m] nec regulariter[n] do
nare valeat is cui bonorũ admini
stratio etiam libera[o] est concessa of
ficialis aut vicarius generalis epi
scopi beneficia pferre non possũt[p].
Nisi beneficiorum collatio ipis
specialiter sit cõmissa[q].

Rubrica de officio τ ptãte iudicis delegati.

I Nno.iiii.

¶ Cõseruator a manifestis defẽ-
dit iniuriis: τ iudicialem indagi-
nem nõ exercet.

Statuimus[r] ut con
seruatores[s] quos
plerunqz concedi
mus a manifestis
iniuriis τ violẽtiis
defendere[t] possint
quos eis committimus defendẽ-
dos. Nec ad alia que iudicialẽ
idaginem[u] exigunt suaz possint ex
tendere potestatem.

Alexander.iiii.

¶ In coactionibus τ penis ponti
ficali dignitati defertur.

Quia põtificali dignitate pre-
ditis[x] ob reuerentiam sacri
officii[y] quod exercẽt plurimum de
ferri cõuenit : τ eos plus aliis bo-

sit filius senatoris.ff.de admi.tu.cum plures.§.in primis:τ.ff.d tuto.τ ra.dis.
.l.i.§.i.τ.ff.de dona.l.filiusfa.i.rñso.ij.τ.iii.de hoc no.ff.de pac.z iur. in fi.
o ¶ Libera.in cõferendis beneficijs est liberalitas in cui dãdo: sed nõ in dando
fm ea que no.s.de preben.relatum:τ.c.inter cetera.
p ¶ Non pñt:in zriũ uidebat p decre.j.de isti.ex frequẽtib⁹:τ.s.de prebẽ.dile-
cto. sz illa iura non obstãt q: in
decr.ex frequẽtib⁹.nõ df q̃ of
ficiales possint pferre: sz q̃ pos
sint pfirmare: τ hec sunt diuer
sa:vt patet in.c.se.va.qd bene
pfirmabat ab epo pfirmãdos.
de maio.τ obe.cũ olim.j. d i-
sti.c.ij. τ tñ nõ pfert bñficia ad
solius epi collationẽ spectantia
s.ne se.va.illa τ.j.e.ti.c. vno
ad idẽ.j.de pben.cũ in illis.de
cre. dilecto. non dicit q̃ appro
batio ibi facta per generalẽ p-
cu.valuerit.
q ¶ Cõmissa.no.p his q̃ not.
Jo.Ber.τ host.s.d pces. pre-
ben.pstitut⁹. dixerũt.n.q̃ eps
non põt spãliter pferre collatio
nẽ alicui⁹ pbende q̃ nondũ va
cat:q: id posset fieri i fraudẽ va
caturar:q:.n.non posset mihi
pmittere pmã vacaturã: dare
fratri uel amico meo potestatẽ
pferẽdi pmã:τ hoc esse non põt
τ sic itelligat decre. pdicta psti
tut⁹ i fi.sz generaliter cõmittet
collationẽ bñficior ad se spectã
tiũ bñ põt:ut h:τ.xvi.q.i.sta-
tuim⁹.τ ppetuo etiã posset hoc
ius cõmitti alicui dignitati vel
i genere ut.s.de isti. cũ venis-
sent vel in spẽ ut.s. pastoralis
.xvi.q.ij.visis.
r Statuimus. ¶ Sũt
due partes.in pma po
nit pmissio. in scda ibi
nec ad alia phibitio.do.
s ¶ Cõseruatores. q: materia
pseruator in ti. isto hic τ.j.c.
pri.τ.c.vlti.posita ẽ.no.pseruatores delegatos esse:ut dicebat ber.de istis pser
uatorib⁹ p iura antiq̃ par vel nihil hẽbam⁹ pñt tamẽ dici pseruatores epi q ha
bẽt pseruare τ defẽdere viduas pupillos τ orphanos ab oppressionibus τ iniu-
rijs de fo.compe.ex pte.b.τ.c.ex tenore.lxxxvij.di.c.i.τ.ij.xxiij.q.v.admini-
stratores.scire debes q̃ isti pseruatores iterdũ dant ut aliquos defendãt z latro
nes vel pdones:iterdũ z eos q eor puilegia ifringũt:iterdũ latius:ut defendãt
ab iniurijs τ offensis.τ i nullo dictor casuum habẽt iudicialẽ idaginẽ ut h:τ.j.
.e.c.vl.de manifestis q̃ solũmodo hñt cognoscere: τ itellige manifesta illa q̃ no
toria sunt:τ ita patẽtia q̃ nulla pbabili tergiuersatione celari pñt: ut de xb.si.
ex pte.de cohabi.cle.τ mulie.c.vl.sz qd si neget offensa notoria negatione vide
tur fieri res dubia.C.q.ad liber.pcla.non li.l.iij. dic qd bene probationes reci
piet pseruator an scm sit notoriũ:vt sic uideat an sua sit iurisditio.ff. de iudi. si
qs ex aliena.s.de rescrip.sup lris.alias.n.istor officiũ eẽt inutile.τ si iueniet fa
ctũ notoriũ pcedet:als desistet non.n.hz potestatẽ simplicit defendẽdi iniuriaz
sz q̃lificatã notoriã.s.hz ergo pseruator vocare reũ: τ si pfiteat scm bene qdez si
neget:sup notorio pbationes recipiat:si aũt pfiteat factũ:sz dicit se id suo iure fe
cisse:dicũt qdã qd vlterius se itromittere non dz.Alij z dicẽtes q̃ pbationes re
cipit super notoria offensa:ad hoc.s.de ele.bone: alias facile eẽt conseruatoruz
officiũ deludere:vnde si videat conseruatori pbabilis negatio non pcedat. als
puniat sicut notoriũ:dicebat aũt olim Ber.qd sicut dlegatus recusari poterat
sic τ pseruator.postea mutauit dicẽs:qd q: i notorijs non admittit recusatio vt
appellatio.conseruator aũt non cognoscit nisi de notorijs ergo recusari non po
terit.s.de appella.proposuit:τ.c.cum sit.dixit etiam talẽ conseruatorem inuo-
care posse auxilium brachij secularis.s.de offi.ordina.c.i.τ.c.quoniã:τ.xxiij.
.q.v.administratores.Jo.an.
t ¶ Defendere.hoc itelligi potest de commissa τ committẽda.pone.n. paratos
ad exercitium τ uiolentiam inferendã illis quor conseruator ẽ. probibere pote-
rit excommunicare τ punire:de sen.excom.sacro.τ.j.eo.ti.romana.§.caueãt.i
pmissa defendet p districtionẽ ecclesiasticã compellẽdo iniuriatores vt satisfaciãt
leso:τ ẽt seculare brachiũ iuocando:ut superius dixi.
u ¶ Indaginẽ.i.cãe cognitionẽ:seu ipsius examinationẽ:q: dubia sunt. τ si de
talibus se itromittũt:penaz incurrũt:de qua.j.eo.c.ulti.§.ut autẽ.nec valet qd
agitur:ut.e.decre.§.vlti.que est glo.istius.§.
Quia pontificali. ¶ Prio pmissa cã ponit constitutionẽ i genere: quã
scdo specificat ibi:itaqz.tertio excipit ibi:nisi.do.Exẽplificat qd habet.s.
.e.sane.ij.τ.c.pastoralis.in prin.Jo.an.
x ¶ Preditis.i.pre alijs dotatis.
y ¶ Officij.concor.j.de sen.excom.q: periculosum.τ.xi.q.iij.absit.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Decret. inspicim⁹ qd deceat: sic. s. e. li. de elec. cũ nõ deceat. cũ suis concor.
b ¶ Iudicibus. potest referri ad id qđ. j. sequitur deputatis: vel puncta hic: ⁊ iudicibus quibuscũqz.
c ¶ Ingressus. ⁊ si durante tali interdicto in ecclesia solenniter celebrat irregularis efficitur. j. de sen. excõ. is cui.
d ¶ Sacerdotale. sine quo põtificale officiũ exerceri nõ potest. s. de exces. pla. ex lris: sz vr ꝙ ab ipso principio isti artius ꝙ reliq puniri deberẽt. v. q. vlti. presbyteri. q̃ est lex. C. de epi. ⁊ cler. l. psbyteri. vbi dr ꝙ multo maiori pena sunt digni: qui b⁹ cũ plurimũ honoris p nraz iussionẽ delatũ ẽ: occulto reperiunt in crimine: lex illa loqtur de illo q deliquit in eo ĩ quo honorabat. s. in sacerdote: q in testimonio dicendo honorat: vt nõ torqueat: ⁊ iõ verum tacuit vel falsum dixit vel dic ꝙ minor pena maior ẽ in maiore: sz ea q̃ no. de cleri. vena. c. i.
e ¶ Aliter. ut. s. nõ supportent tãta modestia: ut qz iniurias vl ꝯtumeliosa vba ꝓfert ĩ iudices. s. õ pe. dilectus. qd si iudex si seruata forma huius decre. statim excõicet vel suspendat epm vel superiorem: tenet ne sententia: dic ꝙ sic: lz reprehendẽdus sit iudex qui hanc modestiã nõ seruauit. xi. q. iij. c. i. s. de sen. excom. sacro.

norari decet[a]: ut cũ a iudicibus[b] vl cõseruatorib⁹ a se. aposto. deputatis contra eos ad coactiões aliqs siue penas fuerit ꝓcedendũ: gradus ⁊ modestia in huiusmodi processu seruet. ¶ Ita qđ eis quadaz cõdigna reuerẽtia supportatis ingressus[c] pmo ipis ecclesie uel sacerdotale[d] iterdicat ministeriũ: ac deinde ab officio suspẽdantur: subsequẽter aggrauet cẽsura ecclesiastica cõtra eos. ¶ Nisi forte aliter[e] fieri suaserit nimia cõtumacie proteruitas siue culpa. B. On. viii.

¶ Delegato ꝓcedẽte cũ duob⁹ subdelegatis nõ in totũ ad papam nõ ad condelegatos appellari dz hoc dicit Io. an.

SI duo[f] ex tribus a sede apostolica[g] delegatis duob⁹[h] aliis nõ in totum[i] subdelegauerint uices suas: ipsiqz subdelegati cuz delegato[k] tertio in cã ꝓcesserint delegata: si appellat ab[l] ipsis nõ ad cõdelegatos[m]: sed ad primũ delegãtem tãtummodo appellari debebit. I Dem.

¶ Tres casus ponit in quibus suspitionis cã coram arbitris nõ tractatur. Primus cum recusat vn⁹ ex delegatis datis cum clausula ꝙ si nõ omnes. Scđs cum recusatur delegatus episcopi. Tertius cum recusatur officialis. io. an.

SI cõtra vnũ ex duob⁹[n] iudicibus cũ illa clausula: ꝙ si ambo iteresse nõ pñt[o]: alter eoꝝ in cã[p] ꝓcedat: a sed. aposto.[q] delegatis suspitionis cã legitima[r] proponatur: cã ipsa suspitiõis corã nõ recusato cõiudice ad quẽ ex ui predicte clausule dz ipsius cause cognitio ptinere: probari[s] ⁊ ab eo expediri debebit. ¶ Ubi vero nõ ẽ dicta clausula[t] in rescripto: dz sup hoc ad arbitros recursus haberi. ¶ Cũ[u] ãt ipse delegatus epi[x] recusat: recusationis cã coram epo est ꝓbanda. ¶ Idem[y] ẽ si officialis recuset eiusdẽ lz ad ipm ab eodez officiali nequeat appellari[z]. I Dem.

¶ Distinguit tria tpa ad sciẽdum an iudex suspectus cõmittere possit: qz aut nõ est ꝓposita recusatõ ⁊ tũc in totũ p euz factã cõmissio tenet: aut est proposita sed nõdum ꝓnũciatũ sup ea: ⁊ tunc uolẽte recusatore cõmittere põt als nõ: aut iam ꝓnũciatũ est illũ eẽ suspectũ: ⁊ tũc ẽt uolente recusatore cõmittere negt Ioannes an.

IUdex ab apo.[a] se. datus quã-

f ¶ Duo. idẽ de uno ⁊ multo fortius: qz maior dubitatio ẽ qñ duo ex trib⁹ subdelegent: ꝙ qñ vnus tm̃: videbat. n. inspici debere maiorẽ numerz: qz ergo duo erant subdelegati: ⁊ tertius delegatus: qz maior pars huius iurisditionis subdelegata erat nõ videbat appellãdũ ad primuz delegantẽ: sz secus ẽ: vt hic vides: cum. n. in hoc casu diuersis respectibus emergãt aduersa: eligere debemus qđ minus in se hz captionis. ff. de reg. iur. quotiẽs. captiosum. n. esset si de pari ad parem appellaretur: ad primũ ergo appellari delegantem debebit.
g ¶ A sede apostolica. ideo dictum qz delegatus ab alio nõ delegat. s. e. pastoralis. c. vlti. C. de iudi. a iudice.
h ¶ Duob⁹ aliis. idẽ si subdelegarẽt illi college: sz de hoc videbat dictũ. s. eo. sup eo. §. si vero. sm vnã lecturã que ibi amplectẽda est: qz si ibi quereretur de eo q totum subdelegauerat: non erat qđ: qz p precedentia decisa erat.
i ¶ Non in totum. bene dicit: qz si in totum subdelegasset nõ esset questio qz tunc semp appellatur ad primũ delegantẽ. s. eo. sup qõnum. §. porro.
k ¶ Cum delegato. no. qz si in rescripto esset clausula ꝙ si nõ oẽs: ⁊ duo cõmitterent: tertius se excusaret nec cõmitteret in hoc casu ab illis duobus subdelegatis ad delegatos subdelegantes appellaret: ⁊ non ad primum delegantẽ: cessat enim rõ: ⁊ hoc voluit hec littera.
l ¶ Ab ipsis. delegato ⁊ subdelegatis.
m ¶ Cõdelegatos. qz appellatio ẽ de minori ad maiorẽ ⁊c. hic aũt partim appellaret de pari ad parẽ: qđ esse nõ põt: ⁊ adde qđ dixi. s. e. li. de ꝯsue. c. ij.
SI contra unum. ¶ Sunt tria dicta que patent. scđm ibi: cum aũt. tertium ibi: idem est. vo. Et reprobat prima pars qđ no. Inno. s. eo. cuz sup ⁊ approbat qđ ibi no. Host. ⁊ Abbas. Et ꝓbabatur olim p decisam ipsius decre. ⁊ ipse Host. s. eodem sup questionũ. §. q vo: ⁊. j. de appel. legitima. ⁊ guil. in spe. de recu. §. vlti. ver. qd si vnus.
n ¶ Duobus. idem si ex pluribus: cum eadem sit ratio.
o ¶ Nõ possunt. est ergo necesse ꝙ de eius ĩpotẽtia pateat antequã collega ꝓcedat. s. eo. prudentiã secus cũ scribit: ut. j. e. cum plures. i. rñso.
p ¶ Cã. principali: unde nõ videbat ꝙ de ĩpedimento cognoscere deberet: qđ sibi cõmissum nõ videat: sed cognoscit an sua sit iurisditio. ff. de iudi. si qs ex aliena. s. de rescrip. sup lris. sic ⁊ hic cognoscit an collega suspectus sit: ut sic uideat an sit iudex sine illo ex culpe vigore.
q ¶ Se. ap. idem videret in delegatis ab alio: nec ob. j. §. proxi. qz ibi loquitur sm hanc rõnem vbi vnus solus ẽ delegatus.
r ¶ Legitima. recusat iudex ꝓpter vnicã cãm. s. ꝓpter suspitionẽ. j. e. pri. sz illa ex multis causis insurgit: pone exemplũ. s. eo. cãm que: ⁊ capitulo cũ. R. ⁊. c. insinuãte. de iudi. cãm que. ut lite nõ cõte. accedẽs. i. ⁊. ij. de ap. ad hoc ⁊. c. postremo. cum similibus. Io. an.
s ¶ Probari. bene dicit coram quo habeat ꝓbari: ⁊ p quẽ hz expediri: sz non dicit coram quo habeat proponi: corã quo ergo proponetur: an corã ambobus: an coram altero tm̃: satis vr per istã decre. ꝙ coram oĩb⁹ sit ꝓponẽda: ⁊ coram collega ꝓbãda. olim dicebat Inno. s. eo. cũ sup. ꝙ lz bonũ esset ꝙ corã oĩbus ꝓponeret: sufficiebat tñ si ꝓponeret tm̃ corã recusando: cũ arbitri deberẽt cognoscere: ꝙ hodie posset locum hre in delegatis datis sine clausula: ut. j. sequr. sed nunqd medio tpe pẽdẽte ꝓbatione corã collega poterit ipse collega ĩ pricipali ꝓcedere: ⁊ vr qđ sic qz medio tpe ille cognoscere non põt ergo vigore clausule collega cognoscere poterit. sed dic ꝯ: qz primo constare debz de ĩpotentia antequã solus ꝓcedere possit. s. c. prudentiã. sz pendẽte cã suspitiõis ille vult interesse: nec adhuc apparet eũ nõ posse: igit collega in pricipali nõ ꝓcedet. sed Io. cardi. sentit ꝯ: ⁊ dicit ꝙ medio tpe ẽ locus dicte electiõi: ꝙ si nõ oẽs ⁊c. sed dic ꝙ expectari dz finis cãe: ad hoc optime. ff. de excus. tuto. l. dixim⁹. circa pn. sz nõne honor est iudicẽ esse: ut. s. de ap. vt debitus. ⁊. C. qñ ꝓuo. nõ est ne. l. oẽm honorez. ⁊ maior honor vr solus iudex esse ꝙ cũ alio: ad hoc. j. de ꝯces. pben. c. ulti. videt ergo collega suspectus in pronũciãdo facili⁹ illũ suspectũ ut solus iudex remaneat. sz dic ꝙ lz iudici debeatur honor: tñ idẽ onus: ut. s. eo. pastoralis. ibi exonerare ⁊c. ⁊. ff. de mu. ⁊ ho. l. vlti. §. iudicãdi. vñ nõ est ibi tanta suspitio: qz nõ presumit qs appetere onerosa: ⁊ iõ in his taciturnitas non habet ꝓ consensu. ff. de procur. filiusfa. §. iuitus. ⁊ dixi de hoc. j. de reg. iur. is q tacet. Preterea si male pronũciat in hoc casu non deest appellationis refugium. j. eo. ab arbitris.
t ¶ Clausula. ex quo. n. simpliciter dati sunt: vnus sine altero procedere nõ põt. s. eo. cãm matrimonij. ⁊. c. vno. impedito ergo uno ita ꝙ nõ possit cõmittere: alij procedere nequeunt. Io. an.
u ¶ Cum aũt. hoc no. ber. s. eo. super questionũ. §. quẽ vero. in vlti. glo. ⁊ Host. ibidem.
x ¶ Episcopi. idẽ in subdelegato delegati pape: q delegauit non ĩ totũ vt in pdicto. §. quẽ vero. si aũt ipse episcopus recusaret: eligerẽtur arbitri. s. de ap. cũ spãli. sz quare tunc nõ aditur supior sicut ⁊ hic. rõ: qz iurisditio ordinaria fauorabilis. itẽ non ita de facili põt haberi superior ordinarius lz interdũ possit: sz ad ea que frequẽtius ⁊c. ff. de legi. nam ad ea sicut nec sic õ facili põt adiri papa: ⁊ iõ si recusat delegatus ipsius itur ad arbitros omni ergo casu papa laboribus ⁊ expensis partium voluit ꝓuidere.
y ¶ Idem. s. ꝙ coram episcopo probabitur cã recusatiõis. ⁊ hoc no. host. j. de ap. legitima.
z ¶ Appellari. nec valet ꝯsuetudo in ꝯriũ: ut. s. e. li. õ cõsue. c. ij. ⁊ sic no. ꝙ lz ad quedã sit idẽ cõsistoriũ epi ⁊ sui officialis: nõ tñ quo ad oĩa idẽ. s. ti. pri. c. ij. ⁊. iij. sz nõne appellatio ⁊ recusatio sunt paria: ut. s. õ ap. sup eo. ij. rñso. dic ꝙ istud itelligit quo ad modũ: ut ibi no. i. sicut nõ admittitur frustratoria appellatio: ita nec frustratoria recusatio. vñ recuso ⁊ si nõ grauer: tñ nõ appello nisi grauer: appello a iudice in quẽ consensi: quẽ tñ nõ recuso: ĩ multis aliis ẽ dissimile: ⁊ quo ad casum nrm ẽ rõ: qz lz õ natura appellatiõis sit ut eat ad maiorẽ: ut dixi. s. c. pri. nõ sic ĩ recusatiõe vt pz. s. i. rñso. ⁊ ĩ hoc itur ad arbitros ut. s. e. suspitiõis. ⁊ õ ap. cũ spãli.
IUdex. ¶ Sũt tria dicta. scđm ibi: post recusationẽ. tertiũ ibi: dũmodo. do. Declarat no. p ber. s. de ap. scđo regris. in glo. pe. et p modernos idẽ: ⁊ per goff. ĩ summa de ap. §. dubitari. ⁊ guil. in spe. de recu. §. vltimo. vñ. sed quid si is iudex. Io. an.
a ¶ Apo. se. ideo dictum: quia delegatus ab alio non delegat: ut dixi. s. eodem si duo.

a ¶ Legitime. aliquas concordantias dedi. s. c. proxi.
b ¶ Proponatur. in ꝯriũ videbat: qz inefficax est apud ipm iurisditio: ex quo eligi põt: qz nihil refert an aliqd ipso iure iefficax sit: an p exceptionem. ff. de reg. iur. nihil itereſt. ff. ex q. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. si. in idem. si ergo inefficax ẽ iurisditio in delegãte: ergo ⁊ in delegato q partibus eius fungit. ff. de iurisdi. om. iu. l. ⁊ si ptor ⁊. ff. de of. ci⁹ cui mã. est iuris. l. i. §. q mandata. item pars iurisditionis ẽ delegare. ff. õ iurisdi. om. iu. l. iii. in fi. cum ꝗ alias partes iurisditionis aggredi nõ possit: ꝗ nec istã: inspicimus. n. an delegãs cognoscere valuerit: ut sic demum delegatio valeat. C. qui pro sua iurisdi. l. vna. hic ẽ ꝙ si ꝓcõsul cõmittat cãm añquam ingrediat ꝓuinciam: qz tunc cognoscere nõ põt nec delegatus ab ipso: nisi tũc demũ cũ ingressus fuerit. ff. de offi. ꝓcõ. obseruare. §. vlt. itẽ delegatus ꝓuenire nõ potuit diligẽtiã recusantis: ad hoc. s. de ap. sepe. ⁊. c. oblate. item exceptio q̃ obstat vẽditori ⁊ emptori. ff. de ꝯhẽ. emp. l. doli. §. i. pro ista pte facit: qz cã suspitionis psonam afficit: vnde ꝯ subdelegatũ nõ ꝯpetit. ff. õ diuer. ⁊ tẽp. pscri. l. an vitiuz. ⁊ psonales exceptiões psonas nõ egrediunt. ff. de excep. exceptiones. vnde mutatione psone vitium abolet ur. i. q. i. cito. de filiis p sby. ex transmissa. ff. vti pos. si duo. §. si videoꝝ item videmus ꝙ ordinarius ẽt recusatus delegat: de fo. ꝯpe. si quis ꝯ. ⁊ de ap. cum spãli. item lz iudex sit suspectus: diu tamẽ nõ recuset: tenet eius ꝓcessus: vnde tria tempora distinguens hec decre. altercationem determinat.

nis legitime[a] recusari valeat ut suspectus: põt licite uices suas committere antequam recusatio contra ipsuz ꝓponatur[b]: ⁊ si in totum cõmiserit recusari ulterius: aut facta per euz ꝯmissio impugnari nequit[c]: quod posset[d] si sibi de iurisditione aliqd[e] reseruasset. ¶ Post recusationem quoqz ꝓpositam cõmittere nisi de recusatoris[f] procedat assensu nõ põt: sed eo nolente hoc põt ẽt si iam accusatio eadem sit ꝓbata: dũmodo pronunciatuz non fuerit super ea[g]. ¶ Ex tunc[h] enim cum omnino iudex esse desierit[i]: nulla etiam cum illius assensu[k] põt fieri comissio p eundem. I Dem.

¶ Delegatus subdelegans etiam in totum re integra cãm reassumere poterit. h. d. Io. an.

QUamuis alicui vices tuas in causa tibi a sede apostolica[l] delegata in totum[m] commisisse noscaris: si tamẽ antequã ille iurisditione vsus[n] fuerit: cõmissio huiusmodi p te reuocet ab ipso: uel euz rebus eximi contingat humanis: causam ipsam resumere poteris. ¶ Cũ iurisditio ex quo ipsa usus nõ extitit: non censeat in euz efficaciter[o] transiuisse. I Dem.

¶ Si delegat⁹ subdelegauit quotiens abesset: uel donec reuocaret ⁊ mortuus sit re nõ integra subdelegatus ꝓcedit: ⁊ semp de subdelegato ad delegatuz qui sibi aliquid iurisditionis reseruauit appellari debet etiã post sñiam. h. d. Io. an.

SI delegatus[p] quotiens eum abesse[q] contingerit: tibi cõmiserit vices suas: poteris eo rebus humanis exẽpto: cum ⁊ tunc censeatur abesse: commissum tibi negocium: dum tamẽ illi uiuẽte iurisditione uti[r] ceperis libere diffinire. ¶ Idem[s] poteris qñ tibi vices ẽt sub ea forma ꝯmisit donec eas duceret reuocandas[t]. ¶ Nam talis commissio per quam censet etiam sñie prolatio nisi antea fuerit reuocata cõmitti[u] nequaqnam morte[x] cõmittẽtis expirat: ex quo res integra nõ existit. ¶ Ad eum quoqz qui uices suas cõmittit: donec reuocet: uel qui executionem sñie tãtũ[y] aut quicquid aliud de iurisditione sibi reseruat: nõ ad delegantem primũ appellari debebit: ¶ Etiaz si post sententiam fuerit appellandum. I Dem.

¶ Plurium delegatorum in solidum quilibet cognoscit. Et uno cognoscente alij nisi ex cã se nõ intromittunt: ⁊ perpetuatio vnius perpetuat quo ad oẽs. h. d. Io. an.

QUam plures sub illa forma[z] ut omnes aut duo vel unus eo-

c ¶ Negbit. itellige cũ inceperit subdelegatus vti iurisditiõe. j. c. pri.
d ¶ Quod posset. s. recusari ⁊ facta ꝯmissio impugnari.
e ¶ Aliqd. quodcũqz sit illud: ad idez. j. c. ii. ex quo. n. sibi aliquid reseruauit saltem in reseruato iudex remanet. item de suspitiõe subdelegati hz cognoscere. item reuocat ad se iurisditionem. s. e. super qõnum. ff. de iudi. l. iudicium. vnde adhuc reseruari põt ⁊ ꝯmissio impugnari.
f ¶ Recusatoris. nõ est ergo necessarius ꝯsẽsus aduersarii: habet. n. delegatus hoc a lege ut delegare possit: impeditur aũt in hoc ex facto recusantis: nolente ergo illo hoc poterit etsi aduersarius ꝯtradicat. s. e. ti. capitulo vltimo.
g ¶ Super ea. ergo ista non sunt paria: aliquid esse probatum: ⁊ sm ꝓbata esse iudicatum.
h ¶ Ex tunc. i. ex quo ꝓnunciatum fuerit illum esse suspectum.
i ¶ Desierit. s. e. in lris: ⁊. c. significauit: ⁊. c. venerabili. ff. de re iudi. l. iudex.
k ¶ Assensu. cum. n. ibi desinat iurisditio nõ est quid ꝓrogetur. de quo dic vt. s. e. p. g.
QUamuis. ¶ Primo ponit dictum. scđo eius rõem reddit ibi: cuz iurisditio. do. Declarat no. s. e. sup qõnum. §. si uero. in glo. pater. ⁊. s. e. venerabili. in glo. pe. ⁊ vlti. ⁊ ibi ẽt no. per. modernos ⁊ guil. ĩ spe. ti. i. §. restat. vltra medium. ⁊ hosti. plene in summa. e. ti. §. delegari ver. sed nunquid potest reuocare. Io. an.
l ¶ Sede apostolica. qz delegatus alius non põt.
m ¶ In totum. ꝙ si reseruasset iudex remanebit: vnde nõ erat sic dubitandum in eo casu: videbatur. n. in totum ꝯmittendo ita esse officio suo functus: ꝙ resumere ñ posset: ad hoc. s. c. ꝓxi. in fi. cum suis ꝯcor. ⁊ hoc dixit Tan. ⁊ Ber. olim secutus est eum: sed postea mutauit ut patet per supradictas glosas.
n ¶ Usus. qualitercũqz: ad idem. s. c. lz vndiqz.
o ¶ Efficaciter. videõ. n. in casu cõuerso pone ꝙ moritur subdelegãs re integra: certum est ꝙ subdelegatus non ꝓcedet. s. e. lz: ergo patet ꝙ ad huc efficaciter iurisditionem nõ habet. retinet delegatus ẽt ꝓtãtem cõpellendi: nisi maliciose seipsum ⁊c. supra. e. pastoralis. aliud ergo ẽ in ꝓcuratore q habet mandatũ ad substituendũ qz dando substitutum suscepit: amplius re integra negt cãm reassumere: aliud in delegato ut hic vides: ⁊ est expressuz. j. de ꝓcura. is qui. ⁊ que sit ratio diuersitatis ibi dicam.
SI delegatus. ¶ Sunt tria dcã. Naz pmo ponit pmuz dcm̃ cũ sua determinatione ibi: dũ tamen. secũdo scđm ibi: idem: cuz cause assignatione ibi: nam talis. tertiũ ibi: ad eum quoqz vbi tria ꝯiungit que in fi. fortificat ibi: ẽt si. do. Approbat pmũ dcm̃ no. per Inno. ⁊ hosti. s. e. licet vndiqz. in pn. Io. an.
p ¶ Delegatus. apo. se. ut. s. c. proxi.
q ¶ Abesse. idem dicebãt predicti doctores p. l. ff. de ver. si. l. ĩ lris. §. i. vbi dr abest ea res que in rebus humanis nõ est: sed nõ cõuertit: est ꝗ de significatione vocabuli a qua recedẽdũ non est: nisi vbi res aliter salua esse nõ põt. ff. de leg. iii. nõ aliter. imo tunc uere ⁊ finaliter abest. s. non reuersurus.
r ¶ Uti. qualitercũqz ẽt citra litis cõtest. s. eo. relatuz: ⁊. c. lz.
s ¶ Idem. s. commissum tibi negocium libere diffinire.
t ¶ Reuocãdas. reuocat iurisditionis est. ff. de iudi. l. iudicium soluitur. retinendo ergo reuocandi ꝓtãtem aliquid de iurisditione retinuit.
u ¶ Cõmitti. reprobat lectura Inno. ⁊ ab. q no. s. e. si p debilitate. ꝙ per talẽ cõmissionem nõ transferebatur sñie prolatõ qz per illam clausulam. donec duxero ⁊c. videbatur sñam retinuisse: ut illa clausula aliqd operaret: quod esse dz. ff. de le. i. si qñ qs uxori. ad idez. j. de priui. si papa. i. rñso. in fi. Cõtrarium tenebat ibi host. cuius opinio h approbat: nec ob. qđ dr ꝙ clausula debet aliqd operari: satis. n. operatur: qz reuocare poterit delegans ꝙ simpliciter uel totum cõmittendo non potuisset. itez qz ex vigore clausule illius ad eum appellabitur: ut dr in fi. c.
x ¶ Morte. qd si delegatus vsqz ad sue voluntatis bñplacituz subdelegauerat. Uideret prima facie p decre. supra de rescrip. si gratiose. quod illo mortuo expiret iurisditio. Contrariũ videtur per hanc decre. ad hoc. s. de bap. maiores. C. de vsufruc. l. ambiguitatẽ. nec obstat illa decre. que in odiosis ⁊ restringẽdis loquit: hic aũt fauorabile puto. melius est. n. hunc iudicẽ ꝓcedere ꝙ nouo ⁊ incognito casum delegare. ff. de vac. mune. l. ptor. §. vlt. ar. xix. q. iii. monasterius: ⁊. s. de renũ. c. i. ⁊ lz hoc videat equũ: primum vr verius: ad idẽ. ff. loca. l. iiii.
y ¶ Tantum. hic reprobat opinio tan. qui dicebat delegatum sibi reseruare nõ posse tñ executionem sñie: ⁊ reprobatur opinio ber. ⁊ Inno. qui dixerunt: ꝙ lz executionem reseruare possit: si tñ appelletur a sñia non appellabitur ad eum lz ad primum delegantem: super hoc vide quod no. supra. e. super qõnum. §. porro. in glo. ii. approbatur autem opinio hosti. qui hoc quod hic dicitur ibi not. ⁊ supra eodem. querenti.
QUam plures. ¶ Sunt tria dicta. scđum ibi: porro. tertiuz ibi: iurisditione. do. Declarat ⁊ approbat no. p host. s. e. prudẽtiã. i. rñso. Io. an.
z Forma. ista forma est bñ aduertẽda: aliud. n. est cũ scribitur cuz clausula. ꝙ si nõ oẽs: uel si ambo: qz tunc iurisditio datur ꝯditionaliter. tũc igitur vnus uel duo iurisditione uti poterunt: cum ꝯstiterit de ꝯditiõe impedimento tertii uel college: aliter nõ valet qđ agitur. supra. e. prudentiam. in prin. hic vero iurisditio datur alternatiue: vnde quilibet est iudex in solidũ vigore alternatiõis. j. de re. iur. in alternatiuis cum suis ꝯcor. dicebant tñ quidam in casu nostro ꝯtriuz: ⁊ tali rõne cum dicitur in lris: ut oẽs uel duo uel alter ⁊c. videt papa intellexisse: ꝙ si oẽs uolunt: ⁊ possunt ꝓcedere oẽs ꝓcedãt: ⁊ si nõ oẽs duo. ⁊ si nõ duo vnus: ad hoc. ff. de admi. tu. l. quidã decedens. §. papinian⁹. ⁊ gradus distincte interdum ꝯsiderant sm ordinẽ scripture. ff. ad trebel. l. hẽdes. §. fi. ibi tñ ex certis cõiecturis apparebit intentionẽ scribẽtis fuisse talem. ad idẽ. ff. de le. ii. cũ pater. §. pe. ⁊. j. de prebẽ. mandato. supra de elec. c. pe. ⁊ si dicat ꝙ sm hoc nõ erit differẽtia inter hanc clausulaz: ⁊ clausulaz ꝙ si nõ oẽs. Rñdebãt immo erit qz per hãc clausulam sufficit regrere: sed p clausulã ꝙ si nõ oẽs: necesse ẽ de ĩpotẽtia cõstare: ut in decre. prudẽtiam. ⁊ pro eis facit: qz papa libẽtius cõmittit causas tribus ꝙ duobus: ⁊ duobus quã uni: ut ibi: sed ꝯtriuz est verum: vt hic patet: vnde non sunt iste alternatiue ordinis sed prestationis: ⁊ est regulare: nec põt negari quin

Universidad de Deusto Biblioteca

si alter solus procedat:mandatum pape sit adimpletum.ff.de sol.q res.§.area in fi.⁊ in predicta regula in alternatiuis.cum suis concor.

a Consimili.ut si dicatur ꝙ quilibet eorum insolidum ⁊ per se iudicare ⁊ exequi possit. Jo.an.

b Apostolica.idem si ab alio:est.n.quo ad hoc eadem rō.

c Libere.i.ēt nō requisito collega:simili modo exponimus illud libere:quod habet.š.de preben.de multa.ut patet.ꝭ.de preben.l3 episcopus.

d Uno eoꝝ.idē credo đ duobus uel de omnib⁹ qui simul incohauerunt quo ad qd.s.ꝙ si oēs inceperunt:oēs finiant nisi ex causa:ut sequitur.

e Incohāte. ꝗlitercūq3 etiaȝ si lis nōdum sit cōte.coram eo.š.e.gratum.c.l3.⁊.š.eo.quāuis.⁊.ꝭ.e.si a subdelegato.aliud in procur.qui ďr occupasse litis conte.ut sit melior eius cōditio.ꝭ.de pcur.si duo.

f Negbunt.ecce aliam differentiā inter clausulam ꝙ si nō oēs.⁊ clausulam vos uel alter q2 pmo casu qn̄ vno impedito pcedit alter:cessante ipedimēto simul pcedunt:ille.n.ipeditus postea veniens ⁊ cum alio uolens procedere admittetur.

g De eodem.sic in plu.procur.datis insolidum.ff.de procur.l.pluribus.ff.mā.l.creditor.§.duobus.š.de pcura.nō iniuste.ꝭ.eo.li.e.si.si duo.als sequi posset pplexitas:si glibet p se pcedere vellet:q2 eodē forte tempore ad diuersa loca citarent.š.de rescrip.c.vl.ibi vn⁹ excōicaret: alter absolueret.de rescrip.si cōtingat.⁊ sic se ipedirent:sicut duo vsufructuarii.ff.de vsufru.l.quotiēs ⁊ necesse esset ad superiorem habere recursum.š.e.c.ii.⁊ sic ꝯtra iura superfluis fatigaretur laboribus: tutior ergo ⁊ melior fuit hec interpretatio:ut res valeret nō periret.š.de ver.si.abbate.ad idem.ff.de admi.tu.l.decreto.ad fi.

h Illum.s.incohantem.

i Recusaret.tunc ergo poterunt alius uel alii pcedere:nō sic in procur. datis insolidum:q2 vno occupante ⁊ postea impedito alii nō possunt pcedere:nisi dictum fuisset in ꝯtōne ꝙ non fieret melior ꝯditio occupantis.ꝭ.de pcur.si duo.⁊ ꝙ dixi delegato impedito collegā hoc casu pcedere posse:verum intelligo nisi ille qui incohabit subdelegatū daret:ar.pre.decre.si duo:puto etiā ꝙ cum collega pp impedimentum incohantis pcedit:ipse incohans cessante impedimento suo cām reassumere nō poterit:nisi ⁊ ille impediretur uel procedere nollet:ad instar eius quod de pcu. dicimus in precedenti decre.si duo.

k Quod pōt.ut q2 scriptum erat:cum clausula ꝙ si non oēs:⁊ collega etiam actu ppetuationis impeditus nō poterat interesse:uel scriptum erat cum clausula uos vel alter:⁊ patet per hāc lraȝ ꝙ si iudex pcesserat cū non posset per illum actum non sit ppetuata iurisditio:vnde per hāc lram ⁊ per decre. prudentiā terminaui qōnem de legato dato in diem uel sub ꝯditione:qui forte volentibus ptibus ante diem uel ꝯditionem fuerat vsus iurisditione:deinde mortuus fuerat delegans:an per illum actū perpetuata esset iurisditio:nonne iurisditio vni sub conditione mandatur per clausulam quod si ambo:⁊ si antequam conditio superueniat procedit:nihil reputatur egisse.š.e.prudentiā.in prin.ergo si ille actus habetur pro nullo:nō est perpetuata iurisditio:⁊ sic ppetuationem inducere non poterit:vnde satis est ibi casus.item ex conditionali demandatione non dum est attributa iurisditio s3 spes iurisditionis:sicut ex ꝯditionali obligatione sola spes est in debitum iri.insti.de verb.obli.§.ex conditionali.ergo quod ante conditionem fecit:ut priuatus fecit:non ut iudex.item si prorogat iurisditio post tempus requiritur ꝙ actor reus ⁊ iudex consentiant.ff.de iudi.l.ii.⁊ facit quod no.š.eo.p.⁊.g.in prin.vlti.glo.⁊ quod recitatur.š.eodem.de causis.ita arguendo de posteriore ad prius in preuentione requiretur consensus iudicis:sed iste iudex non erat conditione uel die nō veniente ut dixi:sicut statuliber qui agit medio tempore facit ut seruus non ut liber.ff.de statulib.l. statuliberum.idem video ꝙ terminus hominis nō peruenitur.š.de appel.oblate.⁊ forma mādati ex acta diligentia seruāda ē:ita ꝙ ei renunciare non pōt.ꝭ.de prebēdis.cui denon.item pendente dilatione iudicis officium gescit.š.de appel. significantibus.C.de dila.siue pars.ad qōnem benefacit.ff.de verbo.obli.cum filius.ff.de condi.⁊ demon.l.multum.ff.de condi.inde.l.sub ꝯditione.item benefacit.ꝭ.de spon..c.vno.nam vides ibi ꝙ sponsalia nulla inducunt publice honestatis iusticiam ⁊ tn̄ sponsalia cōditionalia nō:q2 ante cōditionem cōsensum non habēt:a simili dicam:adhuc minus esse de iurisditione sub cōditione delata ante cōditionem quam in alias nulla:verum est tn̄ quod hosti.no.š.e.l3 ꝙ ad ppetuationē iurisditionis nō requirit ꝙ ille actus de iure teneat:quod nō est verum precipue in casu nostro:cum nō possit ppetuari qđ nondū ē: sicut nec renasci quod nōdum est natum de cōse.di.iiii.qui in maternis.nec relabi qui nōdum est lapsus.ꝭ.de here. accusatus.

rum mandatum apostolicum exequantur aut alia consimili[a] iudices vel executores a se.apo.[b] deputari contingit:ipsorum quilibet iniūctū pōt libere[c] adimplere mandatum. Porro vno[d] eorum negociū incohante[e] cōmissum:alii negbūt[f] se vlterius intromittere de eodem[g] nisi uel infirmitate uel alia iusta cā illum[h] contingeret impediri : aut si nollet vel maliciose in eo procedere recusaret[i]. Jurisditione vero perpetuata mandatore viuente per vnum eo casu quo[k] pōt ex iudicibus delegatis:perpetuata itelligitur quo ad oēs. Dem.

Executor sup gratia facta dat⁹ a papa:mortuo papa etiaȝ re integra gr̄am exequitur.Jo.an.

Si super gr̄a cuiquam ab ap. sede facta[l] executores fuerint deputati equum esse cēsemus: ut sicut ipā gratia licet nōdum sit in ei⁹ executione processum morte non perimitur concedentis:sic necetiā re integra perimatur executoribus data ptās:quam[m] veluti gratie pdicte accessoriam naturam seq cōgruit principalis[n]. Ne gratiam eandem uel reddi quādoq3 omnino inutilem[o] vel ipsius effectum in tempus lōgius[p] cum illius dispendio cui facta extitit differri contingat. Dem.

Duos casus ponit quibus de subdelegato nō in totum appellatur ad primum delegantem.s. cū delegatus excōicatus uel mortu⁹. alios casus ponit infra eodem § a subdelegato.Jo.an.

Si is cui causa:l3 pprio nomie nō expsso[q] a sede fuerat apostolica delegata subdelegauerit nō in totum[r] vices suas alicui: a subdelegato huiusmodi:si delegatus ipsum excōmunicari[s] aut de medio[t] tolli cōtingat ipedimento tali durante[u] ad sedem ipsam: Ne absolutionem uel successorem expectando illius preiudicari litigantibus vel causa plus debito prorogari[x] valeat: volumus appellari. Dem.

Et breuiter dicit ꝙ ab arbitris

Si super gratia. Ponit dictum quod primo probat per regulam.secūdo p euitationem absurditatis.scđa ibi ne gr̄a3.Et declarat hec constitutio que no.gof.⁊ host.đ rescrip.cōstitutus.in prin.⁊ host..š.eo.quoniam.⁊.c.l3. Jo.an.

l Facta.istud ē quod soluit contra . decre.ꝭ.de prebē.si cui.ut ibi dixi in vlti.glo.

m Quam.s.ptātem datam executoribus sup ipsa gratia sic facta.

n Principal.ad idē .ꝭ.de reg.iur.accessorium cum suis cōcor.huius cōtrarium videbat q2 iura inducta.š.e.indistincte dicebāt ptātem deleg.perire re integra morte mandatoris .š.eo.relatum.gratum.l3 cum si.sed executor habet delegatū:quod patet:q2 tractatus ipsorū ponit sub isto titulo:ut dixi.š.de rescrip.tibi q. ergo eorum potestas expirare videbatur:⁊ non ob.si dicat illud rescriptum esse executoriū gratie:q2 si rescripta q̄ cause cognitionem cōmittunt pereunt re integra morte cōmittentis:multofortius videbatur in executoriis gr̄arum:cum facilius via extraordinaria quā via iuris cōis tolli debeat.⁊ si dicatur ꝙ gr̄a posset esse inutilis:recurretur ad ordinariam:sicuti in casu.ꝭ.de preben.si clericus.§.verum.s3 ꝯrium est verum:⁊ ratio sequitur.

o Inutilem.puta q2 gratiam habebat ꝯtra ordinarium:⁊ nouos executores non impetrat.

p Longius.q2 necesse habet adire papam pro ꝯsequenda iusticia.vel pro nouis executoribus impetrandis.

Si is cui. Ponit dictū cui⁹ cā3 iterserit ibi:ne absolutiōe3.do.

q Non expresso.alias nō erat dubitatio:si.n.nomē fuisset expressum successor non succederet in delegatione.š.e.qm̄ abbas.

r Non in totum.h.d.q2 alias non esset dubitatio:si.n.delegatus subdelegasset in totum:indistincte appellaretur ad primum delegantem.š.eo.super qōnum.Sed quādo aliquid sibi reseruat appellari debet ad ipsum delegatum subdelegantē:ut ibi.⁊.š.e.si delegatus.

s Excōicari.maiori excōicatione:minori enim excōicatus bene exercet ea que sunt iurisditionis.supra de cle.ex.mi.si celebrat.

t Medio.i.de hoc mundo:quod quare dicatur mediu3:vide.xxiii.q..iiii.hec autem vita.

u Durante.no.q2 sublato impedimento.i.illo absoluto uel ꝯfirmato successore:ad primū delegantē appellari nō d3:⁊ si dubitaretur an ipse subdelegatus esset absolutus:credo ꝙ teneret appellatio alternatiua pp probabile dubium:ad hoc.š.e.li.de postu.c.vno.sicut etiā pp dubitationem pbabilē format actor libellum alternatiuū.ff.quoꝝ legatorū.l.i.§.q aūt.alias nō credo maxime ꝫm canones ꝙ l3 alternatiue appellari:ne liceat vagari ⁊c.š.e.li.de elec.ut qs duas.ad idē bn̄ facit.e.ii.c..ii.ubi nō tenēt vota alternatiua ꝫm canones dixi:q2 ꝫm leges nō appellatur ad imperatorē omisso medio:⁊ si appellaret:impator remittit ad eū ad quē debuerat appellari.ff.de ap.l.impatores.vn̄ si appellaret ad impatorē uel ad presidē:tenere posset appellatio ad p̄sidē pđcā rōe s3 ꝫ3 nos appellari pōt ad papā omisso medio.š.de ap.dilecti.vl.⁊ ad legatū.š.de of.leg.c.i.vn̄ si appellās de epō dicat appello ad archiepm̄ uel ad papā:nō puto appellationē tenere nisi alteꝝ eligat infra id tp̄s infra qđ poterat appellari:ar.š.de postu.c.i.§.fi.ne cu3 discrimine appellati liceat sic vagari.ff.de iniu.l.ꝑtor.l3 guil.foueat ꝯrium in spe.de ap.§.nūc tractemus.v.s3 pone aliqs.⁊ ver.qd si dicat.bn̄ fac aūt hec decre.⁊ illa.ꝭ.e.si a subdelegato.ad qōnem no.š.de.fo.cōpe.si qs ꝯ clericu3.in glo.ii.s.ad quem appellet de legato epi recusati.⁊ dicebant vin.⁊ tā.ꝙ appellari pōt ad archiepm̄:nō ob.decre.dilecti.cum hic iam per recusationem sublatum sit medium:pro quibus in ar.faciunt ista iura.

x Prorogari.circa quod debēt iudices puidere.š.de do.⁊ cōtu.fine3 ꝭ.de of.ordinarii.ut litiganes.

Ab arbitris. Nō diuidit quia tota lra vno constructu clauditur.do.Approbat quod no.Ber.š.e.suspitionis.circa pn̄.in gl.⁊ guil.in spe.de appel.§.nunc tractemus.ver.sed ad quem.

a Juris.ubi sunt iura videbis īfra.⁊ ista est rō q̄re d3 appellari ad papam:q2 cum isti arbitri ꝫm iuris formā sint electi:ad ipsum ius a quo ptātem habent oportet appellari:⁊ sic ad papā qui est lex animata in terris.

b Iudicem.delegatū pape.š.eodem suspitionis.quod itellige.ut.š.eodem.si cōtra vnum.⁊ idem si recusetur ordinarius.š.đ appella.cū speciali.

c Concordare.nec sibi inuicem deferētibus .š.de rescript.pastoral in principio.

d Grauauerint.siue in sñia:puta q2 iniq3 pnunciant illum suspectū q2 suspectus pbatus nō est:uel ecōuerso:uel ante sñia3:puta nimis breuem dilatione3 dando .š.de dila.c.i.quod est ipsorum officiu3.š.eo.suspitionis.

e Appellandum.cōtra.C.de arbi.l.i.ii.q..vi.a iudicibus.in quibus ďf ꝙ non appellat ab arbitris.sol.sunt qdam arbitri qui cōpromissarii vocātur:⁊ voluntate adeuntur:⁊ ab istis nō appellatur:⁊ sic loquātur ꝯria.sunt alii q de necessitate iuris habent assumi:de qb⁹ loquitur hec decre.⁊ a talibus bene appellat vt h:⁊ sic ēt posset intelligi lex illa.C.đ iudi.l.ult.⁊ hac rōne puto hāc decre.locum hr̄e in arbitris electis ad audiendā cā3 quā mouet eps̄ ꝯtra suum subditum:cum ēt illo casu đ necessitate eligantur arbitri.xi.q.i.si clericus.⁊ đ hoc.š.de of.or.irrefragabili.in gl.pe.sic ēt magis fauet lex ei qui necessariam satisdationem pstare d3 q̄ ei q voluntariā:q2 primū si sibi satisdare nō pt alio loco satisdare pmittit:scđo3 non.ff.q̄ satis.cog..l.si fideiussor ad idē.C.đ rebus cre.generaliter.in fi.l.rn̄so.

iuris appellatur ad papa3.Jo.an.

Ab arbitris qui ꝫm formam iuris[a] ut de proposita contra iudicem[b] suspitionis causa cognoscant:uel qui cum de reuocatione ambigitur litteraꝝ iudicib⁹ neque untibus in vnam sniam concordare[c]:ad concertationem huiusmodi sopiendam a partibus eliguntur:ē si grauauerint[d] ad sedē apo. appellandum[e]. Dem.

Executor datus a papa ut prouideat persone subdelegate: si detur ut prouideat ecclesie non expressa persona non subdelegat nisi habeat speciale mandatum.⁊ causa3 reddit.Jo.an.

Is cui ab apostolica sede[f] cōmittitur certe persone prouisio[g] de beneficio in certa ecclesia diocesi uel prouincia[h] facienda potest alij committere licite vices suas. Sed si non expressa certa persona committatur eidem: ut alicui psone idonee de certa ecclesia ul'beneficio debeat prouidere: Quia circa eligendam personam eius industria tunc videtur electa:prouisionem sibi commissa3 alteri demādare non potest[i]: Nisi formā cōmissionis habeat:ut per se uel per alium[k] id valeat expedire. Dem.

Is cui aliquid certo loco expediendum cōmittitur ex iusta causa illud expedire poterit extra locum .h.d.Joan.an.

Statuimus ut is per quem ab apo.[l] se.certo loco inquisitio fieri: vel quicquid aliud[m] expediri mandatur:si pter potentiam vel maliciam illius contra quem[n] ingri debet:siue procedi:seu fautorum eiusde3 nō possit hoc exequi eo loco secure[o]:ne ipse cōmodum ex dolo vel frande reportet ad id exequēdum locū aliū eligat idoneum ⁊ securum. Idem faciat si alia rōnabilis causa[p] subsit propter quam in loco decreto perfici nequeat cōmode[q] quod mandat:ne tali pretextu impediri contingat mandatum apostolicum uel differri[r]. Dem.

Quando a subdelegato non in totum appellatur:quia non admittit exceptionem : per quam denegatur etiam delegatum habere iurisditionem:ad primum delegantem appellabitur.h.d.io.an.

Si a subdelegato cui delegat⁹ non in totum[s] commiserat uices suas ex eo fuerat appellandum: qa exceptionem coram se propositam ꝙ antequam p eum uel per ipsum delegatum in aliquo processum[t] fuisset: delegans viam fuerat vniuerse carnis ingressus: admittere recusauit:non ad delegatū cu3 iurisditionem negetur habere: sed ad delegantem potius appellari dbebit. Idem fiet[u] in alijs casibus[x]:in quibus delegatus iurisditionem haberi negatur. Alias si appellari deberet ad ipsum[y]: esset appellās qui sic fateri uideretur eādem iurisditionem habere quod ante negauerat: contrarius[z] sibijpsi. Dem.

Ponit hic qui possint esse conseruatores:⁊ vbi cognoscere:⁊ an

vnum noīe suo:⁊ alium noīe dni ex ptāte legis:tn̄ si hēat spāle:hoc pōt ex ptāte hois.š.eo.li.de elec.c.pe.§.porro.ad hoc ēt fa.ꝭ.ti.pr.c.i.⁊.š.ti.pr.c.ii.⁊.iii.⁊.ꝭ.de re.iu.qui p aliū.⁊ in regula pōt qs.stabo igit regule cū ꝯriu3 nō reperiā:⁊ dicit lex ꝙ nō refert an ipse ordo decurionū elegerit:an is cui ordo ipm̄ negociū ōdit.ff.qđ cuiusq3 vniuer.no.l.itē eoꝝ.§.si decuriōes.ad hoc ēt facit.š.de rescrip.cū aliqbus:⁊.ꝭ.đ prebē.hi qui.i.rn̄so.insti.de attil.tuto.§.sed ꝙ iure ueteri.

Statuimus. Prio ponit spāle statutū cū sua cā.scđo illud generalr progat ⁊ cām reddit ibi:idem.do.Et no.ꝙ dic statuimus q̄si innuat ꝙ ante hāc decre.ex quo cōmissum erat expediendū in loco cꝰ locum expediri non poterat vt forma mādati diligēter ꝫuaretur.extra de preben.cui de nō.sit ğ hoc de iure nouo.Jo.an.

l Apostolica.s3 qd si ab inferiori ordinario fiat talis cōmissio:cū eadem sit rō:satis videret idem ius.ff.de legi.ñ oīum.š.de trāsla.inter corporalia:sed ꝯriu3 puto:ut istud verbum aliqd operet:ad hoc.š.đ deci.ad audientiā.⁊.ꝭ.de pni.si papa.nec ē eadē rō q2 nō sic de facili de đlegato pape p vniuersum orbē recurrit ad papā: sicut ad ordinariu3 de puincia uel diocesi sua pōt recurri.hinc est ēt ꝙ l3 đlegatus pape recusetur corā arbitris:q2 ibi difficile esset recurrere ad papā:đlegatus ordinarii nō:s3 recusat corā ordinario.š.eo.si ꝯ vnu3 .§.cum āt:si igit đlegatus ordinarii in loco exeq nō pōt:ist nuet ordinario:q sup hoc sua đliberatione puideat:uel expresse cōmittendo eidē qđ extra locū statutū id possit ul' alio mō.

m Aliđ.puta pnūciatio monitio denūciatio:uel his silia.

n Illius ꝯ quem.idem si pp aliā iustam cām:ut ďf in fi.

o Secure.locus ergo nō solum debet esse securus partib⁹ .š.de appel.ex parte.i.s3 ēt iudici uel inquisitori:ut hic:đbet etiam esse idoneus:q2 nō in taberna uel in loco inhonesto expediri id debet:ut hic.

p Causa.ēt sine dolo ⁊ fraude eius ꝯ que3 id iminet expediendū.Jo.an.

q Cōmode.xxii.q.ii.faciat.ff.đ ver.sig.nepos proculo.

r Differri.prouideri igitur non d3 non solū ne impediatur in totū:s3 etia3 ne nimium differatur:⁊ concor.š.e.super gratia in fi.

Is cui. Sunt due ptes.scđa ibi:s3 si.que facit tria.primo ponit decisionē ibi:q2 circa.tertia ibi:nisi.excipit.Do.Sumpta fuit đ extrauaganti que incipiebat:quesiuit a nobis.⁊ đclarat ista decre.⁊ sequens decre.vlti.š.eo.ti.§.is autem.Jo.an.

f Apo.se.spāle.n.est đlegati a pncipe ꝙ subdelegare pōt.C.đ iudi.a iudice.š.eo.c.pastoralis.⁊.c.vlti.

g Prouisio.etiam si committatur ei ꝙ inquirat đ illius vita ⁊ ꝯuersatione:ut in cle.e.ti.iudices.

h Prouincia.ğ nō regrim⁹ ꝙ bn̄ficiū sit certū sufficit ꝙ sit certa psona l3 icertū bn̄ficiū:ut subdelegat possit:in h casu ñ h3 locū dec.vl.š.e.r.

i Non potest.⁊ sic intelligat.š.eo.c.vlti.§.vlti.is.n. cuius industria eligit non subdelegat.⁊ ibi plene de hoc.

k Per aliū.ğ qđ de iure cōi nō pt ex ptāte ꝯmissionis poterit.ad idem .ꝭ.c.vl.§.nicesa ⁊ faciūt hec ad qōem quā disputaui:an delegat⁹ ab alio q̄ a principe hn̄s spāle mandatū subdelegādi subdelegare possit:⁊ credo ꝙ sic.q2 sicut isti nō hn̄t a lege ꝙ subdelegare possint:tn̄ si ad hoc haberēt spāle hoc possent:sic dicā ꝙ l3 delegat⁹ ab alio q̄ a principe ñ hēat hoc a lege:⁊ sic loquunt ꝯria tn̄ si h3 hoc ab hoīe subdelegare poterit:ad hoc optime fac.ꝭ.de pcur.c.i.ii.rn̄so:ubi pcurator ad iudicia aň lit.ꝯte.ñ substituit ex ptāte legis nisi esset datus in rem suā.tn̄ si h3 spāle mādatu3 substituere pōt.ad idē.š.e.c.ul.ubi pcurator datus ad mrimoniū ꝯhendu3 nō substituit nisi hēat spāle:⁊ cōpromissari⁹ dat⁹ ad eligēdū ñ eligu

Si a subdelegato. Primo ponit statutum.scđo illud prorogat ibi:idem.tertio causam reddit ibi:alias.Do.

s Nō in totū.als ñ esset qđ:ut dixi.š.e.si duo ex trib⁹.⁊.c.si is cui.Jo.an.

t Processum.qd dices.pone papa dedit delegatū:ille subdelegauit nō in totū:demū ⁊ anteꝙ subdelegatus incipiat vti morit delegās.s.papa:nunqd delegat⁹ uel subdelegat⁹ pceder poterūt:satis credo ꝙ sic.q2 subdelegare ē iurisditōnē delegare:ex quo subdelegauit ppetuata sit iurisditio:⁊ hoc sonat h lra q̄ dicit in aliquo processu3.š.e.ti.⁊ li.cū plures.dū dic icobāte.⁊.š.e.l3 dū dic incepit sic ⁊ retiner ptāte3 reuocādi est iurisditiōis.š.e.si đlegat⁹.ii.rn̄.s3 pone ꝙ omissa hac exceptiōe cū ꝯpetit procedat:t3 ne pcessus:đ hoc vide.š.de te.cū venisset.

u Idē fiet.s.ꝙ ñ appellabit ad đlegatū subdelegātē s3 ad pmū đlegātē.io.a.

x Aliis casib⁹.puta q2 dic rescriptū ipetratū ab excōicato.š.e.li.de rescri.c.i. ul' ipm̄ đlegatū subdelegātē excōicatū.š.de re iu.ad probandū.uel đlegatū non esse talē qualē requirit ꝯstđ.š.e.li.de rescri.statutū.i.rn̄.uel ꝯmissionē ad eū factam ex locū de qbus ibi ďf:uel rescriptū impetratū eē per surreptionē:ita ꝙ nō valet ꝫuata distinctione decre.š.de rescri.sup lris.uel ꝙ ipse đlegatus subdelegans ē ꝫuus uel infamis đ rescri.scitat⁹.uel non ē etatis idonee.š.e.cū vicesimū.uel ꝙ ipse pimus đlegās reuocauerat đlegatū subdelegantē.ff.đ iudi.l.iudiciū.uel ꝙ ipse đlegatus retulerat.š.đ ap.intimasti.uel ab eo fuerat legitime appellatum.š.de ap.ut debitus.hec ⁊ similia coram subdelegato opponunt:p que đlegatum negatur iurisditionē hr̄e.

y Ad ipm̄.đlegatum subdelegantē.

z Qui sic.appellando ad eum quē negat iudicem.

⁊ Contrarius sibiipsi.⁊ sic non audien-

Universidad de Deusto Biblioteca

dus: de ap. sollicitudinem. in fi. C. de furtis. l. i. cum si. τ hoc est mirabile: quia si iste delegatus non subdelegasset corã ipso potuisset pponi exceptio: p quã negaretur eum iurisditionem hre: τ sup ipsa posset pnunciare. s. de rescrip. sup lris. in fi. ff. de iudi. si qs ex aliena. tñ si coraz subdelegato proponatur: τ pp hoc appelletur nõ appellabit ad delegatũ: sz ad primũ delegantẽ: appellãdo. n. fungit vice actoris: τ in agẽdo si lz ꝯtra pponere: quod tñ lz in excipiẽdo. j. de re. iur. nullus. ad hoc. s. de excep. cũ inter priorem.

Hac cõstõne. ¶ Prima pars circa qualitatez cõseruatoꝝ ponit tres cõseruatoꝝ prohibitiones. scda prohibet circa pcessus loca subdelegatões τ durabilitatẽ ipsoꝝ p rogans alias prouisa p decre. statutũ. Do. Quedaz ex istis sumpta fuerunt de extrauaganti alex. que incipiebat: q2 de conseruatoribus. Jo. an.

a ¶ Tueantur. de hoc. s. c. i. i glo. ii.

b ¶ Obtinẽtes. ecce una differẽtia inter delegatũ τ conseruatorẽ: q2 delegat⁹ põt esse canonicus eccl'ie cathedralis: cõseruator nõ: τ in hoc ꝯstõ alex. i. mutatur que id pmittebat.

c ¶ Cõseruator. ecce alia differentia q2 eius q ẽ mihi iudex õ legatus possum esse delegatus saluo iure recusationis: sed in cõseruatore secus: ut hic: qd in tellige ẽt si nõ opponatur exceptio per fi. huius. c.

d ¶ Exceptis. ẽ si. j. de priuil. ne aliqui.

e ¶ Ecclesiastico. supra vt li. non conte. accedens. i.

f ¶ Uel tpali. ut lit. nõ cõte. accedẽs. ii. τ ecce tertium: q2 saluo iure recusationis subditum mihi bñ possum ĩpetrare delegatũ: ꝯseruatorẽ non: ut hic.

g ¶ Nõ presumãt. idez in delegato eo saluo: q2 delegatus õ expressa cõsensu partiũ hoc bene posset. s. de rescrip. statutuz. §. in nullo. qd i ꝯseruatoꝛ nõ credo: q2 si hoc voluisz: hoc addidisset hic: sicut ibi fecit: τ hoc maxime per fi. huius. c.

h ¶ Cõmittere. Guil. no. ꝯtrium in spe. ti. i. ad fi. ver. sz nũ qd ꝯseruator. ibi dicebat ꝙ cõseruator in eo in quo iurisditõnez hz: vices suas aliis cõmittere poterat: τ ecce q̃rta differentia inter istuz τ delegatũ a pn cipe q põt in totum τ in partẽ cõmittere. s. e. pastoralꝛ. τ. c. fi.

i ¶ Litterarum. ad idem. s. e. is cui. in fi.

k ¶ Nec tũc. s. cuz hoc competit eis ex beneficio litterarum.

τ quibus possint delegare: τ quantum duret eorum potestas: τ de expensis talium. h. d. zen.

Hac cõstitutione ppetuo valitura sancimus: ut conseruatores q aliqbus ut a manifestis iniurijs τ uiolẽtiis tueãtur[a] eosdem: plerũqz a sede apostolica cõcedun tur decetero deputari nõ possint: nisi epi vel coꝝ superiores aut abbates seu dignitates uel personat⁹ in cathedralibus uel collegiatis ecclesijs obtinẽtes[b]: nullusqz deputa ti sibi conseruatoris esse valeat cõseruator[c]. Nec aliqs: regibus τ reginis q sicut dignitatis altitudine preeminẽt: sic prerogatiua gra ipsos cõuenit anteferri: dũtaxat exceptis[d]: deinceps cõseruatorez habeat eum q sub ipsius iurisditione dñio uel districtu ecclesiastico[e] vel tpali[f] ꝯsistat. ¶ Conseruatores aũt huiusmõi extra ciuitates seu dioce. in qbus fuerint deputati ꝯtra quoscũqz pcedere aut aliquos vltra vnam dietam a fine dioc. eorũ dẽ trahere non p̃sumant[g]. ¶ Uices quoqz suas citationibus sniaꝝ denũciatiõibus dũtaxat exceptis: quas per alios valeant exercere: nulli ꝯmittere[h] possint: nisi hoc eis competierit ex beneficio lraruz[i]: sz nec[k] tunc nisi ĩfra ciuitates seu dioce. in qbus deputati fuerint τ psonis tm̃ que superius[l] sunt expresse. ¶ Ut aũt ꝯseruatores limites sibi tradite potestatis quos frequenter excedunt: metu[m] pene diligẽter obseruẽt: decernimus: ut si õ alijs quã de manifestis iniurijs τ violentiis scienter[n] se intromiserit: seu ad alia que iudicialẽ indaginẽ exigũt suam extenderint ptãtem: eo ipso per vnum annuz ab officio[o] sint suspensi[p]. ¶ Pars võ q̃ hoc fieri procurabit: sniaz excõicatiõis incurrat[q]: a qua nõ possit absolui: nisi ei quẽ sic fatigauit idebite: primo. satisfaciat ĩtegraliter de expẽsis[r]. ¶ Officium aũt quorũcũqz[s] conseruatorũ ipso iure[t] quo ad nõ cepta negocia p obitum conceden tis volumus expirare[u]. ¶ Circa munera vero τ expẽsas assessores notarios τ personas testimonij causa vocandas illa precipimus in huiusmodi conseruatoribus p omnia obseruari: que in delegatis iudicibus cõstitutio a nobis super his edita[x] obseruanda decreuit. ¶ Quicquid aũt contra premissa: vel coꝝ aliqd attẽtari ꝯtigerit: oĩo[y] decernimus irritũ τ inane.

Rubrica de officio legati.

L No. iiii.

¶ Legati nõ cardinales sinẽ spãli mandato iure legationis bñficia cõferre nõ possunt: sed legati cardinales hoc bene possunt. Jo. an.

Officij nostri debituz remedijs inuigilat subditoꝝ: q2 dũ eorum excutimus onera: duz scãdala remouemus: nos in coruz quiescimus τ fouemur in pace[z]. ¶ Prouide presenti decreto statuimus: vt ecclesie romane legati[a] quãtũcũqz plenam legationem obtineant: siue a nobis missi fuerint: siue suarum pretextu ecclesiarum[b] legationis[c] sibi uendicent dignitatem: ex ipius legationis munere ꝯferendi beneficia nullam habeant ptãtez[d]: nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendum. ¶ Quod in fratribus[b] nostris legatione[c] fungẽtibus nolumus obseruari: q2 sicut honoris prerogatiua[d] letantur: sic eos auctoritate fũgi volumus ampliori[e].

Clemens quartus. s. ti. sancte cecilie presbytero cardinali ap. se. legato.

¶ Legatus habet ordinariaz: unde per mortem pape non expirat eius officium. h. d. Jo. an.

u ¶ Expirare. saluo eo qd dr. s. e. cũ plures. in fi. s. ꝙ si plures essent cõseruatores quo ad negociũ ceptũ per vnũ ppetuata sit iurisditio quo ad oẽs. Et no. ꝙ lz ptãs executoris dati ad grãm nõ pereat re integra morte papa: ut. s. eo. li. si sup gra. tñ ptãs ꝯseruatoris priuilegioꝝ: in quibus cõuenit gre bene perit quo ad nõ cepta morte cõcedẽtis: ut hic.

x ¶ Edita. s. de rescri. statutũ. in hoc q̃ ꝯparãtur alii delegati τ ꝯseruatores lz discrepẽt i qn qz superi⁹ enarratis. s. q2 canonicus eccl'ie cathedralis põt ẽẽ delegatus sed non cõseruator secũdo q2 ei⁹ q est mihi ꝯseruatoꝛ: ꝯseruator ẽẽ nõ possum. tertio q2 ei⁹ cui sum subiectus ecclesiastica uel tpalia iurisditione cõseruator ẽẽ si possum. qrarto q2 ꝯseruator nõ subdelegat nisi fm formã hic positã. quinto q2 cõseruator excedẽs metas ptãtis sue suspẽsus est ab offõ: hec patẽt ex textu. septuz addidi. s. in glo. idez in de legato. septimũ secũdũ opi. in glo. vnde si.

y ¶ Oio. q̃ sine aliqua ope exceptiõis: τ fac qd diri. s. de rescri. c. i. τ. e. ti. statutum. in fi.

Officij nostri. ¶ Et primo ponit ĩno. peniũ ad dicẽda: vsqz ibi puide. scdo ponit statutũ delegatis nõ cardinalib⁹ usqz ibi: qd in frib⁹ ibi ponit de cardinalibus usqz in fi. Jo. an.

z ¶ Pace. ad hoc procmium cõcor. pemiuz hui⁹ li. τ. j. de resti. spo. frequens.

a ¶ Legati. tria genera legatoꝝ distinguit h decre. τ lz quo ad q̃daz nõ sit i illis ĩparitas: ut diri. s. de rescri. statutũ. τ. rñ. in glo. q2 verbũ. tñ quo ad alia est ĩparitas. s. in excõicatos absoluẽdo: ut. s. eo. c. pe. τ in ꝯfirmationibus exemptoꝝ. s. e. li. de elec. si abbatẽ. τ in cognoscẽdo de causis exemptoꝝ τ illos puniendo. j. de ver. si. c. i. τ in collationibus bñficioꝝ ut h. et qui dicant esse legati de latere: no. s. eo. c. pe. τ ꝙ cardinales dicant ẽẽ de latere patet. j. dum dicit: quod in fratribus nostris τc.

l ¶ Superius. s. in. primo rñso. τ idem in delegato: q2 subdelegatus talis ẽẽ debet cui posset delegari. s. de rescrip. statutum. §. in nullo. in fi.

m ¶ Metu pene. ad idem. s. de elec. cum in cunctis de vi. τ ho. cle. ut clericorũ.

n ¶ Sciẽter. si ignorantia esset iuris uel crassa uel affectata: idem esset. j. de re. iur. ignorantia. s. eo. li. de tem. or. eos. supra de clan. despon. c. i.

o ¶ Officio. τ a bñficio qd est eius sequela. xxxii. di. preter hoc. lxxxi. di. si qui.

p ¶ Suspensi. ecce quintum spãle in cõseruatore: quod nõ est in delegato: q2 dato ꝙ delegatus intromittat se de eo quod non est sue iurisditionis: non propterea locum habet pena: cum in illo non inueniatur expressa.

q ¶ Incurrat. no. nouum casuz quo quis excõicatus est ipso iure alios no. j. de senten. excom. eos.

r ¶ De expensis. ad idem. j. de immu. ec. quoniam. in fi.

s ¶ Quorũcũqz. quasi di. siue sint dati ad cõseruationẽ puilegioꝝ: uel ad defendendum a manifestis iniuriis: uel alio modo ut diri. s. e. c. i. Jo. an.

t ¶ Ipso iure. vnde si postea procederet in non exceptis: processus esset nullus: ad idem. j. in fi. c. τ fm opi. Gof. inno. τ Bar. bri. hic est alia differentia: sz fm ber. τ ho sti. secus. de hoc supra de testi. cum uenisset.

b ¶ Ecclaꝝ suaꝝ. sicut cãtuariẽn. τ eboraceñ. s. e. c. i. τ de ap. c. i. cũ si.

c ¶ Legationis. q. d. si alio iure hoc eis ꝯpeteret: legatio illud nõ puat.

d ¶ Ptãtem. ꝯ. supra de sup. neg. pla. lras. ubi legati q cardinales nõ erant: ut ibi patet: ex suprascriptione beneficia ꝯferunt: dic ꝙ illud fuit ex spãli mandato: τ sic non ꝯdicit: sed concordat ei quod statim sequitur nisi hoc τc. multa q̃ licent ex spãle demãdatione que ex generali virtute legis non licẽt: de his vide supra. ti. proxi. is cui. in fi.

b ¶ Fratribus nostris. no. q2 cum papa promiscue de cardinalibus loquitur vocat illos fratres: si spãliter: epos cardinales vocat fratres: reliquos filios. supra de testi. lz. iii.

c ¶ Legatione. repete ecclesie romane: de qua supra tractauerat.

d ¶ Prerogatiua. cõcor. s. ti. proxi. c. vl. §. i. τ. j. de priui. ne aliqui.

e ¶ Ampliori. vnde beneficia conferre poterunt: cum restitutione tamen τ determinatione: quam habes. j. e. presenti: τ. c. se. sed qd dices: põt ne legatus cardinalis conferre beneficia: quorũ collatio deuoluta est ad papam p latera. ꝯci. videt ꝙ sic: p decre. supra de pben. c. pe. ubi legat⁹ tale

benẽficium ꝯtulit. dicebat ibi Uin. ꝙ talis legatus hoc non poterat sine spãli mãdato: τ ideo ibi ĩsteterat ipse legatus apud papã ꝙ illã collationez ꝯfirmaret: τ sic faceret illã valere. Gof. ibi reprehẽdebat vin. τ Inno. ꝯcor. ibi gof. τ guil. in spe. ti. de legato. §. nunc tractemus. circa pn. qui oẽs dicũt ꝙ legatus de latere bene potest ꝯferre talia bñficia p predictam decre. immo dicit gof. ꝙ illa pcipue põt ꝯferre q̃ sunt ad papaz deuoluta: cui⁹ uices gerit ĩ puĩcia. allegabat ẽt decre. s. e. dilectus. τ. s. de iurepa. cum dilectus. p hoc ẽt bñ fa. s. eo. li. de elec. si abbatez. ii. rñso. ubi confirmat electiones quarum confirmatio spectat ad papã: τ. j. de ver. si. c. i. i. rñso. ꝙ q̃ petiit predicta decre. pe. ille legatus ꝙ papa collationẽ p eũ facta ꝯsequeret benigno affectu ĩtelligat quo ad facti executionẽ q2 legato non parebat. Certuz est ãt ꝙ legat⁹ ẽt de latere non põt ꝯferre beneficia vacãtia in curia sine spãli mandato: ut. j. de prebẽ. lz in fi. qd intelligo infra mẽsem: ut. eo. ti. statutũ. Et no. ꝙ ubi est legatus cardinalis ĩ prouincia: uel alius habens spãle mandatum: possent tres concurrere in collatiõe beneficii. s. papa: legatus τ ordinarius: τ si apparet quis primo ꝯtulerit nõ est dubium: si uero non apparet quis primo ꝯtulerit: tene quod hẽs infra de prebẽdis. si a sede. Jo. an.

Legatos: qbus in certis prouincijs cõmittitur legationis officium vt ibidem euellant τ dissipent[a] edificent atqz plantent[b] prouinciarum sibi cõmissarum ad instar pconsulum[c] cetrorũqz p̃sidũ qbus certe sunt decrete prouincie moderande: ordinarios reputantes[d]: ¶ Presenti declaramus[e] edicto conmissum tibi a prede. nostro legationis officium nequaquam per ipsius obitum expirasse[f].

Bonifacius octauus.

¶ Finita legatione expirãt reseruationes legatoruz τ omnis processus habitus sup illis: nisi tũc illa bñficia iam vacantia sint collata: demum dr ꝙ pendẽte una sua reseruatione in ecclesia collegiata vel de bñficio spectante ad collationem alicuius legatus in eadẽ ecclesia: uel bñficio spectante ad collationẽ eiusdem: aliam facere non põt: τ quod fit cõtra predicta: irritum decerint. Jo. an.

Presenti declaramus edicto reseruationes quorumcũqz beneficiorum ab apo. se. legato sue[g] legationis auctoritate factas: τ decreta interposita super ipis: nec si denunciationes: ĩhibitiones: τ pcessus quoslibet p eum vel p executores deputatos ab eo habitos circa ipsas: dummodo ad collationem[h] eorundem bñficiorũ iam vacantiuz minime sit processum: eo ipso ꝙ illius finitur[i] legatio: viribus penitus uacuari: nec executores eosdem posse vlterius bñficia taliter reseruata cõferre. ¶ Ceterum reseruationes huiusmodi p quas interdum prelati τ ecclesie nimium onerant restringere[k] cupientes: phibemus ne postquam legatus in aliqua cathedrali uel collegiata ecclesia reseruationem aliquam duxerit faciendam aliam illa pendente[l] faciat aliquatenus in eadem.[m] ¶ Nec etiam postquã alibi reseruauerit aliquod beneficium ad collationem ptinẽs cuiuscũqz: aliud[n] quod ad illius[o] colla-

deputatum. No. Hosti. in p̃dcã decre. tuz ex lris. τ Guil. in predcõ. §. finitur ver. sz nunqd. ꝙ ex magna τ euidenti cã hoc possent: alias hoc ñ debẽt. De potestate tñ cardinalium sede vacante: vide qd diri. j. de scisma. c. vno.

f ¶ Expirasse. idez habes de inquisitoribus heretice prauitatis. j. de here. ne aliquid. Joan. an.

Presenti. ¶ Sunt tres partes. prima in vno declarat. scda circa duo restrigit. tertia decernit. secũda ibi ceteꝝ tertia ibi: qd. Do. Ista decre. τ sequẽs restringit generalem ptãtem legatorum circa beneficia ꝯferenda. de qua. s. eo. c. i. verum est tamen ꝙ pnum dcm̃ huius decre. declaratorium ẽ iuris veteris ut in pn. patet. hec decre. no. p hosti. s. eo. c. vlt. τ per eũ τ p her. s. de iurepat. cum dilectus. τ guil. in spe. e. ti. §. nunc tractemus. v. sed ecce. Jo. an.

g ¶ Sue legationis. q̃si si ex spãli auctoritate sibi tradita a papa hoc faceret tũc secus: ad hoc. j. de prebẽ. hi q. ii. rñ. no. q2 si legat⁹ non cardinalis nõ põt ꝯferre bñficia vacãtia iure legationis. s. e. c. i. multo minus q̃ posset fuare: in cardinalibus q̃ habet locuz hec decre.

h ¶ Ad collationẽ. q̃ non sufficit ꝙ vacauerint: nisi prioꝛũ beneficioꝝ vacãtũ sit fcã collatio: τ ẽ si. j. de ꝯces. preben. c. vlt. ubi non sufficit ꝙ beneficia vacauerint: τ ꝙ ab executoribus fuit petitũ ut illa ꝯferẽt: si ipsoꝝ non fuerit fcã collatio: ĩmo habuit locũ reuocatoria.

a ¶ Dissipent. vitia. τi. non tamẽ quo ad hoc: ut hic uidec.

b ¶ Plantẽt. vtutes: τ ista pprie sunt ordinariorũ. s. de offi. or. c. i.

c ¶ Procõsulum. legatos cardinales eqparat pcõsulibus: reliquos p̃sidibus. Nã procõsul est q ex ꝯsulibus ab impatoꝛe ad regendam certaz prouinciam mittit. Presides aũt illi dicunt qui cum nõ essent prius cõsules: mittebant ad regiminia pronunciarum. ff. de offi. presi. l. i. ubi de hoc τ. l. ii. τ. ff. õ offi. questo. l. i. §. ex his. vnde arguẽdo a noie legati cardinalis qui ex latere pape τ ex consulibus suis: assistunt. n. sibi in secretis consiliis. s. e. lib. de elec. fundamenta. §. decet. τ qui mittuntur ad regendam prouinciam equiparantur proconsulibus. s. de senten. excõ. ad eminenciam. ff. de offi. procon. l. ii. Reliqui autem qui secretis consiliis non assistunt missi ad regendas prouincias equiparantur presidibus: sed illi hñt ordinariam: q̃ τ isti.

d ¶ Reputãtes. hic incipe constructum: nos reputãtes legatos τc. τ merito dicantur ordinarii: nec expirat eoꝛum officium. faciunt. n. statuta p petua. supra de loca. c. i. τ. s. e. ti. c. vl. τ adeuntur per querelam. s. e. ti. c. i. τ de hoc. ii. q. vi. c. iii. Item habent imperium. s. e. li. de elec. si abbatem. ff. de offi. procõ. l. τ ideo. ad idem. eo. ti. l. i. τ. ii. τ. C. de of. eius q vicem alt. iu. ob. l. i. τ. ii.

e ¶ Declaramus. nõ est q̃ iuris noui pmulgatoria sed veteris declaratoria. quod q̃ dr in predcã decre. tum ex lris. de resti. in inte. in pn. cui ẽt aler. successor ipsius anastasii officio legationis denuo in partibus illis fungẽti τc. illud denuo determinat verbuz cõmisit quod sequit: nõ eniz morte anastasii expirauerat legatio. no. tñ Gof. in sũma istius ti. §. finitur. ꝙ morte pape lz expiret legatio: nõ tñ iurisditõ quo ad cepta: sz nec expirat legatio. ut. j. sequit: nec mirum: legatus. n. pape dr legatus sedis apo. sed sedes ipsa nõ moritur. xii. q. ii. liberti. ii. s. eo. lib. de rescrp. si gratiose. Et no. q2 ista decre. nõ distinguit an ille legatus tpe mortis ingressus fuerat puinciam uel nõ: vnde sicut in reliqs ordinariis nõ inspicimus mortem constituentis: ita nec in isto. An autem uacãte sede cetus cardinaliũ reuocare possit legatũ forte cõiter a papa τ cardinalib⁹

i ¶ Finitur. hoc potest ẽẽ multis modis: puta q2 datus fuit legatus ad tps: finito tpe finita ẽ legatio. s. de of. dele. de causis. Item qñ reuocatus est. ff. de iudi. l. iudicium. item qñ egressus est legationem aĩo non redeundi. legationem ideo diri q2 si esset egressus vnam prouinciã is qui est legatus in pluribus: ex quo non est egressus legationem: adhuc non expirauit eius iurisditio. s. e. ti. nouit: sic. n. legatus in qualibet parte legationis existens iurisditionem exequitur: sicut eps in qualibet parte dio. j. ti. proxi. cum eps. Item finit legatio psonalis morte ipsius legati. non tamen morte ꝯstituentis. s. c. proxi. psonalis ideo diri: q2 si esset realis: puta que competeret dignitati: nõ expirasset morte legati: ut. s. e. c. i. τ. s. de offi. dele. qñ abbas. τ quod supra diri his modis legationem finiri: dic verũ in sui psona τ quo ad non cepta p delegatos: sed si quas causas cõmisisset: τ res non ẽẽt integra: durat finito eius officio illius delegati ptãs. s. e. c. vl. Et est mirabile: q2 iurisditio delegati a legato bene perpetuat per citationẽ τ alium iudicialem actum: sed notificatio inhibitio τ decretum nõ ppetuauit iurisditionẽ executoris hoc τ alios processus facientis: sed reseruationes beneficioꝝ sunt odiose pp duo: q2 per eas datur via ad vacaturas: τ q2 preiudicant ordinarie ptãti: igitur sunt restringende. sed ptãs executorum datorum a papa super gratia facta etiam re integra: τ super facienda re nõ integra: bene pdurat post moꝛtem pape q2 papa potest ius ad vacaturas dare: sed nõ sic legatus. s. e. ti. pri. si sup gra. τ. j. de prebẽ. si cui. in fi. bene q̃ potest legatus donec durat in officio suo impedire oꝛdinarium in conferendo: sed finito officio non: ut hic.

k ¶ Restringere. cãm huic edicto τ ei qd dr. j. c. pri. dare potuit cardinalis sancte marie noue: q in plurib⁹ prouinciis legationis papali fungẽs officio: oẽs dignitates psonatus τ beneficia in legatione sua vacantia sue collatiõi reseruauit: restricta est q̃ hodie eorum potestas ut infra patet.

l ¶ Pendente. illa igitur sublata: puta moꝛtuus: uel p sniam debito modo exclusus est is pro quo fcã erat reseruatio: uel iam cõsecutus est prebendã: uel reuocauit legatus reseruationẽ: tũc bene põt in ecclesia eadẽ facere aliã: q2 illa nõ pendet. si vero illa pendet aliã non põt facere: sic τ pendente dilatione quiescit officium iudicis. C. de dila. siue pars. s. de ap. significante. sic τ pendẽte lite ꝯ vnum electum non põt alius eligi: qd dic ut. j. ut lite pendẽ. c. i. τ. ii. τ sic attẽtata pendente appel. reuocant per modũ attẽtati: qd dic vt. j. de ap. non solũ. sic τ is qui ꝯtulit alicui beneficiũ pendẽte termino acceptationis: non põt illud alii ꝯferre: ut. j. de prebẽ. si tibi absenti. τ sic pendẽte negocio reseruationis delegatus nõ subdelegat cãm nisi de recusatoris assensu: ut. s. de offi. dele. iudex. ii. rñso. sic τ accusatus pendẽte accusatione nõ promouet. s. de accusa. omnipotẽs. nec testificat quod dic ut supra de testi. c. ul.

m ¶ In eadem. q2 ista lra non distinguit: nõ curo an illa beneficia spectẽt ad collationem vnius an diuersoꝝ ex quo. n. sunt in eadem ecclesia siue iidem siue diuersi habeant ꝯferre pendẽte vna reseruatione non fiet alia.

n ¶ Alliud. etiam in alia ecclesia: τ sic differt a proximo dicto.

o ¶ Illius. pone reseruauit legatus beneficium quod spectat ad collationez episcopi: ac reseruatione pendẽte reseruat aliud quod spectat ad collationem ipsius

Universidad de Deusto Biblioteca

episcopi ꝛ alterius: nunqd valet reseruatio scdi: credo ꝙ nõ: qꝛ lꝫ spectet ad collationem alterius tñ ꝛ illius. ꝛ est si. quod dixi. s. de rescrip. statutum. §. cũ uero in glo. ii. ꝛ qui iurat nõ suũ esse: iurat ẽt sibi cõe non esse. ff. de ver. sig. pupillus. §. vlt. ad hoc. ff. de leg. iii. l. si qs seruos. ubi testatore legãte seruos suos. ꝛ q in totum ꝛ qui in pte sui sunt: legari esse videnẗ: nec ob. j. de prebẽ. cũ illis in fi. qꝛ illud induxit intẽtio pape q illum solum grauare intẽdebat ut ibi dixi in vl. glo. nec ob. qđ dixi. s. de rescrip. cũ aliquibus qꝛ similitudo ꝛ idẽtitas ratiõis illud inducit ut ibi dixi.

reẗ via ad vacaturas: eadem ratione ꝯmittẽdo h diuersis: ꝛ iste ẽ casus spãlis quo possum p me qđ nõ p aliũ. ꝯ regulã. j. de reg. iur. potest. vbi hũc ꝛ quosdã alios numeraui: legat⁹. n. bñ potest resignationẽ bñficii recipere: ꝛ postea illud bñficiũ vacãs ꝯferre: sed hãc ꝯmissionẽ non põt facere. facilius. n. p hunc modũ fieret fraus ad vacaturas ꝙ per illũ: ꝛ est si. expssum. s. de ꝯces. pbẽ. ꝯstitut⁹. ubi si põt alicui eps spãlr ꝯmittere ꝙ ꝯferat certũ bñficium cũ vacabit: lꝫ cũ vacauerit posset illud ꝯferre: puto tñ ꝙ legat⁹ bñ posit ꝯmittere alicui ꝙ recipiat resignationem alicui⁹ bñficii: ꝛ recepta resignatione cũ bñficiũ vacat: bñ posset eidẽ uel alteri ꝯmittere ꝙ illud bñficiũ ꝯferat: ꝛ p hanc dec. attẽtari posset ꝙ lꝫ eps posset generalr tradere ptãteꝫ officiali uel vicario suo ꝯferẽdi bñficia vacatura. s. de offi. vi. c. vl. si tñ alteri queꝫ officialẽ constitueret.

a ¶ Premissa. oĩa cõprehendit: ad idem. s. de rescrip. olꝫ. si igitur finita legatione executor ꝯferat uel ꝓcessus faciat nõ tenet: ut in. i. rñso. ꝛ idem in sequentibus casibus: ut in prin. dixi.

D Eliberatiõe. ¶ Sũt due partes pncipales. secunda ibi: ꝓhibemus. ꝛ prima pars facit duo. primo ponit ꝓhibitionem in quadruplici specie. scđo decretum ibi. decernẽtes. scđa facit quattuor primo ponit probibitionẽ in qradruplici spẽ. scđo eius cãm ibi: cuz p hoc. tertio decernit ibi: Nos. n. quarto prorogat ibi: volentes. Do.

b ¶ Ecclesias. tolle quod ẽ. j. sue ordinationi ꝛc. ꝛ cõferre ecclesiam ẽ cõferre ipsam principalem dignitatem de ecclesia: puta epatum: plebaniam: abbatiam: priozatum: uel his similia. ꝛ has hic ꝓhibet conferri: nõ tñ probibet canonicatus ipsarum ecclesiaꝝ cõferri per legatos: quod ex his patet que sequuntur.

c ¶ Electionis. aduerte: iaꝫ vidi de facto hãc qđem. legatus cõtulit plebaniam que ad collationem epi spectabat: querebaẗ an collatio eius teneret: et dicebant quidã ꝙ sic per hanc lfam: ex quo non p viam electionis: sed collationis assumitur ibi prelatus: sed hoc non ẽ veruꝫ: qꝛ ista littera que de via electionis loquiẗ tñ in prelaturis cathedralium ecclesiarũ loquiẗ. q. d. archidiaconatum in ecclesia cathedrali legatus conferre nõ poterit: si ista duo concurrũt: ꝙ ille archidiaconatus sit maioꝛ dignitas post episcopuꝫ: ꝛ ꝙ p viam electiõis archidiaconus ibi assumaẗ. sed si vtrũqꝫ uel alterum desit: tũc legatus illum cõferre poterit:

tionem ꝑtineat ꝙꝫdiu reseruatõ pẽdet alterius: sibi quoquomodo reseruet. ¶ Quicquid autem contra premissa[a] ꝯtigerit attẽtari: eoipso uiribus nõ subsistat. I Dem.

¶ Cathedrales vel regulares vł collegiatas ecclesias legati reseruare uel conferre nõ possunt. Idem in dignitatibus ecclesiaruꝫ cathedralium que sunt maiores post episcopos: si ipsarum prelati per electionem debẽt assumi: ꝛ cõtra hoc fcm est irritũ. Scđo diẗ ꝙ legatus non põt alicui cõmittere ꝙ recipiat resignationẽ bñficij ꝛ postea illud cõferat: ꝛ contra factum vel faciẽdũ decernit irritum. io. an.

D Eliberatione prouida duximus inhibendum: ne aliqs apostolice sedis legatus quãtũcunqꝫ legationem obtinere plenariaꝫ dinoscatur: cathedrales vel regulares aut collegiatas ecclesias[b] seu ipsarum ecclesiarum cathedralium dignitates: ad quas hi qui preficiunẗ eisdem maiores in earum capitulis post episcopos existẽtes habẽt p viam electionis[c] assumi: sue ordinationi: collationi: prouisioni: electioni: aut dispositioni quomodocũqꝫ reseruet: nec de ipsis ordinandis: ꝯferendis: vł disponendis: se aliquatenus intromittat: neqꝫ aliquod: quo minus hi ad quos pertinuerit eligere aut postulare libere valeant cum vacabunt: obstaculum quomodolibet iterponat[d]: ¶ Decernentes qcquid ꝯtra hoc actum extiterit eoipso irritum ꝛ inane. ¶ Probibemus[e] insuper ne legatus ipse in genere aut in specie[f] cuicunqꝫ[g] ꝯcedat vt ab his qui beneficia infra legationem eiusdem habentes: ea in illius manibus voluerint libere resignare: ipsorũ resignatione recepta: illa valeat idoneis ꝯferre psonis. ¶ Cuꝫ per hoc aperiri posset via ꝯtra lateranẽ.[h] ꝯcilium ad beneficia vacatura. ¶ Nos enim cõcessionem quam ꝯtra hoc ꝯtigerit attentari: ꝛ quicquid ex ea vł ob eã secutum extiterit: nullum ꝓrsus habere statuimus roboris firmitateꝫ. ¶ Uolentes non solum ad futura sed etiam ad preterita ꝛ adhuc pẽdentia[i] negocia hoc extendi. I Dem.

¶ Collatio legati p taciturnitateꝫ prioris beneficij viciatur. h. d. ꝫen.

C Ollatio beneficij per legatũ sed. apo. tibi facta nulli⁹ momẽti existit: si in ea non fuerit habita mentio[k] de alio beneficio: quod primitus obtinebas.

Rubrica de officio ordinarij.

I Nno. iiii. in consi. lugdunen.

¶ Archieps non potest sibi ꝯstituere officiales in dioc. suffraganeorum suorum: etiaꝫ pro futuris causis per ap. deuoluendis ad ipsum nisi de consuetudine hoc habeat: ꝛ tunc etiam tales officiales inhibere non possunt priusquam fuerit appellatum. Secũdo diciẗ ꝙ nec archieps de facili potest habere officialis eius suffraganeum excõicare suspendere uel interdicere non potest propter ordinis episcopalis reuerentiam. hoc dicit in sũma. Jo. an.

R Omana ecclesia: ꝛ infra. Probibem⁹ quoqꝫ ne Remensis[l] archieps in diocesi suffraganeorum suorum foraneos[m] officiales ꝯstituat: quia cũ metropolitani ne suoꝝ suffraganeoꝝ ingrediantur[n] dioce. ut in eis aucto-

h ¶ Lateranen. s. d cõces. preben. nulla.

i ¶ Pẽdẽtia. q. d. sicut h ꝯstõ non respiciebat pterita: ita nec pẽdẽtia: sed ꝓrogatõe eaꝫ extẽdi voluit ad vtrãqꝫ: de h vide. s. d clec. lꝫ canon.

C Ollatio. ¶ Nõ diuidit: qꝛ breue ẽ.

i ¶ Legatum cardinalem: qꝛ alius iure legatõis ꝯferre nõ potest. s. eo. c. i. in fi. nisi ex spãli potestate: ut ibi.

k ¶ Mẽtio. qd vices si legat⁹ ꝓprio motu: ꝛ h expmiẗ in lrĩs ꝯcessiõis ꝯfert mihi bñficiuꝫ bñti aliud de illo mẽtione ñ fcã: nũqd valebit collatio sicut ꝛ valet eo casu si papa ꝯtulisset. j. de pbẽ. si motu ꝓprio. vł ꝙ non qꝛ papa ñ est ligatus legib⁹ sicut legatus. C. de leg. digna uox. de ꝯces. pben. ꝓposuit. vñ aliud i papa: aliud i legato. lꝫ ꝯtũ credo: sicut. n. si ordinari⁹ mihi bñti bñficiũ ꝯfert aliud: bñ tenꝫ collatio hoc tacito: licet vtrũqꝫ retinere ñ possiꝫ: ut in cle. de of. or. c. ii. q in hoc re

vnde nõ sine mysterio sic diuisim summaui intellectũ: ad hoc facit quod sequiẗ sue ordinationi. ꝛc. nec ob. j. neqꝫ aliquod quo minus. ꝛc. qꝛ ꝛ sine illa clausula satis erat probibitũ p precedentia: ꝛ ibi sic locutus ẽ: pro eo ꝙ id ut plurimum euenit: ꝛ põt ẽt respicere qđ hic diẗ de dignitatib⁹ cathedraliũ ecclesiaꝝ maioribus post epos: sed cũ maioritas ꝯsidereẗ circa multa: ut circa ordinẽ ꝭm quẽ archipresbyter ẽ maior archidiacono: circa administrationem ꝭm quam ecõuerso: ꝛ circa alia que no. s. de rescrip. sedes. de qua maioritate intelligimus? dic ꝙ in maioritate prelationis loquiẗ: in qua lꝫ inspicienda sit ꝯsuetudo: dicimus tñ de iure archidiaconum preesse: is ergo qui preest post epm capitulo conuocat capitulum: ꝛ similia facit: hac probibitione inclusus est.

d ¶ Interponat. no. ꝙ ordinarius ad quẽ collatio uel electio nõ spectat non põt inhibere electoribus ne eligant: ẽt si sit legatus de latere: multo minus inferior. s. de resti. in integ. c. ii. ubi. de hoc.

e ¶ Probibemus. declarat no. p Inno. ꝛ ho. s. de of. dlegati ex parte. io. an.

f ¶ Specie. hic genus ꝛ species parificanẗ: interdũ differũt: quod dic ut. xxiii. di. ꝙꝙ. s. de offi. ordi. si sacerdos.

g ¶ Cuicũqꝫ. uel qbuscũqꝫ: ut in vna psona probibitũ censeaẗ in pluribus repetitum cum eadẽ subsit rõ. ad idem. s. e. li. de elec. c. pe. in prin. ꝛ ad hoc de pen. di. iii. adhuc instãt. xcvi. di. cũ ad uerum. vñ nõ poterit resignationẽ cõmittere vni ꝙ recipiat: ꝛ alteri ꝙ demum conferat: qꝛ qua rõne cõmittendo hec eidẽ da

probat qđ h no. archi. sic ꝛ si legat⁹ ꝯferat tenebit collatio: non tñ vtrũqꝫ pp hoc potero retineẗ: ꝛ fa. s. de rescrip. gra. hoc ꝙ intẽdit dec. ꝙ sic impetrãs bñficiũ a papa teneẗ de bñficio qđ hꝫ ꝙtũcũqꝫ modicũ sit illõ facere mẽtionẽ: sic ꝛ ipetrãs a legato: alꝭ nõ valebit collatio: qꝛ ipetratio ẽ surrepticia: ubi uero non ipetrauit lꝫ legat⁹ contulit: in quo peccauit ille cui fcã est collatio: certe nullo: vnde credo tenere. sic video ꝙ impetrationẽ impedit facti possessio colorata: si de illa non fit mẽtio. s. de concel. preben. cum nostris. collationẽ non impedit. j. de preben. lꝫ episcopus.

R Omana. ¶ Sunt qnqꝫ ptes ꝭm. Jo. mo. primo ponit ꝓhibitionẽ. secũda ibi: ne p eo. soluit oppositionẽ illi⁹ ꝓhibitõis. tertio ibi: qꝛ i cãs ratione solutiõis subicit. qrto ibi: officiales. quã limitationẽ officialib⁹ remẽsibus iniũgit. qnto ibi: ꝛ hoc ad alios officiales extẽdit. lꝫ dicit Jo. an. ꝙ plus sibi plꝫ ut sint due ptes. Do.

l ¶ Remeñ. idem de alijs. ut in fi.

m ¶ Foraneos. qꝛ foris in dioc. ꝯstituebanẗ: qđ archieps faceẗ nõ põt: qꝛ in diocesi sui suffraganei ꝛc. ut. j. sequiẗ. uel foraneos. i. q foꝝ tencant de. v. si. forus. uel foraneos: qꝛ deforis ueniũt ut aduene uel pegrini dicanẗ: quoꝝ sunt reprobata iudicia. ii. q. vi. peregrina. ꝛ. c. se. Jo. an.

n ¶ Ingredianẗ. qũo ergo visitabunt ꝛ ꝓcurationẽ recipiẽt. ꝛ sic ẽ ꝯ. s. de prescrip. cũ ex offici. de censi. sopite. ꝛ. c. nup. ꝛ. j. eo. ti. romana. ꝛ. c.

vlt. cum suis si. sol. h nõ possunt nisi in casibus pmissis quoꝝ iste unus ẽ: ꝛ vide qđ no. Jo. ix. q. ii. in sũma: ꝛ. c. ii. ꝛ ber. s. de of. or. pastoralis

a ¶ Judicent. pro tribunali sedendo.

b ¶ Disponãt. extra iudicium faciẽdo coram se celebrari: ꝛ ante se recognosci ꝯctus. j. de fo. cõpe. romana. §. vlt. de celebratione vero diuinorum dic hodie ut in cle. de puil. archiepiscopo.

. c. i. de offi. dele. sane. ii. tñ inhonestuꝫ erat: ꝛ ideo papa hoc ꝓhibuit. Sed qd si excõicet: nunqd tenet: videẗ ꝙ nõ: qꝛ sufficit legislatorem aliqd ꝓhibuisse etiam si nõ adiiciat ꝛc. C. de legi. nõ dubium. sol. dico cum ber. ꝙ tenet: qꝛ spãle est in his sententiis ꝙ iniuste late ligant. xi. q. iii. c. i. de sen. excõ. sacro. punietur tamen qui hoc fecit ut ibi.

c ¶ Agant. cõferendo ordines: ꝛ sacramẽta: ꝛ similia faciendo.

d ¶ Canonica. loquiẗ de his canonibus. ix. q. ii. ꝛ. q. iii. nullus primas: ꝛ. c. ꝯquestus ꝛ cõcor. lex in auẽ. de defen. ciui. §. interi. col. iii. ubi p̃ses ꝓuincie q põt ꝯparari archiepo nõ ꝓhibꝫ defensorẽ ciuitatis q pt comparari epo: quo minus vtatur iurisditione sua: nõ sic aũt in epo circa subditos suoruꝫ subditorum: de hoc. s. e. cũ ab ecclesiaruꝫ ꝛ ꝓbaẗ in auẽ. e. in prin. ubi diẗ ꝙ defensor ciuitatis põt d causis inferiorum pretermissis magistratib⁹ municipalibus cognoscere ꝛ de hoc. xi. q. i. de persona.

e ¶ Per alios. qđ eniꝫ qs p se nõ põt nec p aliũ. xlvi. di. sicut. ff. de admini. re. ad ci. p. l. ii. §. i. ar. ꝯ. lxxxvi. di. nõ liceat. j. ne cle. uel mo. c. vlt. cum si. primũ est generale: scđa sunt spãlia: qđ dic ut. lxxxviii. distin. eps gubernationẽ quod etiã est ꝯtra. j. de regu. iu. põt qnis.

f ¶ Nec p eo. olim hic erat duplex lrã. s. hec p ut iacet: alia ꝭm causas p ap. ꝛc. ꝛ hanc lraꝫ cõiter habebamus: ꝛ hanc secut⁹ ber. posuerat. gl. q ꝭm hanc lram: nec p eo falsa ẽ: dicẽs ꝙ archieps poterat tales officiales in causas ap. ꝯstituere: sed de illis in qb⁹ appellatum non est nullã habebãt ptãtem nisi de consuetudine. ꝛc.

ritate ꝓꝓa iudicẽt[a]: disponãt[b]: aliqdue aliud agãt[c]: canonica[d] probibeant istituta nequaquam hoc possũt i illis p alios[e] exerceẗ. ¶ Nec p eo[f] ꝙ causas per appellationeꝫ delatas ad ipos pñt[g] in suffraganeorum suorũ dioce. delegare[h]: siłr lꝫ eis tales officiales instituere in eisdem: qui eorum vice cum appellatur ad ipsos citationes uel ibibitiones[i] faciãt: seu compescãt i hac pte rebelles. ¶ Cũ[k] i causis p appellationẽ deuolutis ad ipsos iam iurisditionẽ obtineẗ noscunẗ[l]: pp quod licite possunt sup illis ꝯmittere vices[m] suas. Nõ sic aũt in alijs in quibus nõdum[n] extitit appellatum: ꝛ iccirco nõ debẽt aliquos constituere pro citationibus in futuris[o] causis appellationum ꝛ inhibitionib⁹ faciẽdis: nisi aliud remẽsis ecclesia circa talium officialium institutionem de cõsuetudine[p] obtineat speciali. A qbus[q] etiam si de consuetudine huiusmodi possint in remẽsi prouicia cõstitui. Inhibitiones tamen ne procedatur in causis prius quam ad remensem curiam appelletur: fieri penitus inhibemus. ¶ Officiales autem remensis archiepiscopi quãdiu in sua ꝓuincia vł circa illã[r] extiterit[s] in suffraganeos interdicti suspensionis vł excõmunicationis proferre sñias non attẽtent[t]. ¶ Et hoc idem ab officialibus aliorum metropolitanorum[u] circa ipsorum suffrageneos: quibus ob reuerentiam[x] põtificaliꝫ officij deferri volumus in hac parte precipimus obseruari[y].

Reg. decimus in generali concilio lugduñ.

¶ Canonici qui a diuinis cessare possunt consuetudine vel alio iure si cessare volunt causa sue cessationis exp̃mant in instrumẽto publico vel patentibus lr̃is suo vel alio auctentice sigillo munitis: ꝛ exhibeãt illas vel illud illi contra quem cessant: hoc pretermisso vel expressa causa nõ inuẽta legitima qcqd medio tẽpore pceperint ab ecclesia restituant: ꝛ que pcipere debent nõ pcipiant: ꝛ satisfaciant de iniurijs illi contra quem cessant: cã legitima inuenta tenetur ille ad interesse canonicis: ꝛ ad certam quãtitateꝫ ecclesie superioris taxãdã arbitrio. Ultimo reprobaẗ consuetudo qua imagines sanctorum in dicta cessatione spinis ꝛ vrticis supponebantur. Et statuiẗ ꝯtrarium facientes grauiter puniendos. Jo. an.

S I canonici[a] a diuinis [b]cessare[c] voluerint: prout in ecclesiis[d] aliqbus sibi ex consuetudine[e] ul alꝭ[b] uendicãt: antequam ad cessationem huiusmodi[c] quoquo modo ꝓcedãt: i istrumẽto[d] publico vł patẽtibus[e] lr̃is sigillorum suorum aut alterius[f] auctentici munimine roboratis: cessationis ipsius cãm expmant: ꝛ illud[g] uel illas[h] ei ꝯtra quem cessare intendunt: assignẽt: ¶ Sciturii: ꝙ si hoc[i] pretermisso cessauerint: vel cã[k] quam expresserint nõ fuerit inuenta[l] canonica: oia que de qbuscũqꝫ prouentibus illius ecclesie[m] in qua cessatum fuerit cessationis tpe pcepint restituent[n]. Illa vero q pro eodeꝫ tpe debenẗ eisdem: nullo modo percipient:[o]

u ¶ Metropolitanoꝝ. vni de iure scriptuꝫ oẽs instituit. xxiii. dist. preterea. lxi. di. miramur de re iudi. in causis.

x ¶ Reuerentiam. s. de offi. d lega. c. ii. e. li.

y ¶ Obseruari. dixi de officialibus. qd dices de de legatis ipsoꝝ archiepiscoporuꝫ: credo ꝙ idem: cũ eadẽ sit rõ: imo multo fortius: qꝛ magis ẽ iurisditio officialis fauorabilis: cum idem sit consistoriuꝫ. j. de ap. romana. i. rñso.

S I canonici. ¶ Sũt qtuor ptes. ꝭm gar. ꝛ Joã. mo. primo ponit cessatiõis formam. scđo ibi: sciturii ponit nõ ꝭuãtes illã. tertio ibi: si aũt. punit illos ꝯ quos canonice cessatum est. quarto ibi. ceterꝝ improbat quẽdam abusum queꝫ faciẽtes puniri decernit. io. an.

a ¶ Canonici. seculares nõ. n. in regularibus locuꝫ hꝫ hec cõstitutio ꝭm guil. qđ est falsum. j. e. ꝙuis. in prin. ꝛ dic canonici ꝛ capitulum: qꝛ pauci hoc nõ possent facere. s. de his que fi. a ma. par. cap. quesiuit.

b ¶ A diuinis. s. officiis.

c ¶ Cessare. de ista cessatiõe dicit. s. e. irrefragabili. §. ceteruꝫ nec medio tpe diẗ talis ecclesia interdcã: sed suspendũt isti organa sua: vnde tali cessatõe durãte: põt ibi episcopus ꝛ alii celebrare sine irregularitatis pena: ut in predicto. §. ceterꝝ. qđ nõ esset si esset interdicta: d cle. ex. mi. postulastis de exces. prelã. tanta. lꝫ guil. ꝛ gar. nec possent ipsi canonici sine episcopo ecclesiam interdicere: de his q fiunt a mã. par. ca. quesiuit. d iure cõi. qꝛ de spãli nõ loquoꝛ: ꝛ sic põt intelligi. s. de appel. dilectus. ꝛ vacante ede de iure cõi hoc possunt. s. de here. ad abolendã. s. de ma. ꝛ obe. cuꝫ olim. j. e. li. e. ti. c. i.

d ¶ Ecclĩis. ut lugduñ. vieñ. Claremonteñ. atirebateñ. ꝛ quibusdam aliis ꝭm guil. ꝛ gar.

g ¶ Possunt. ꝛ debent. quod dic ut. j. e. ut litigantes.

h ¶ Delegare. non tñ retinentẽ ꝯpellere ad delegationẽ suscipiẽdã. s. e. pastoralis. i. rñso. ꝛ ibi plene de hoc. ꝛ. j. de fo. cõpe. romana. ii. rñso.

i ¶ Inhibitiones faciãt. s. iudici. ap. ne vlterius in causis procedat: ut. j. eo. ti. a quibus: ꝛ. j. de ap. romana. §. si aũt. ꝛ de effectu huius inhibitõnis: dic ut. j. eo. non solum.

k ¶ Quia in causis. similitudinem improbat.

l ¶ Noscuntur. no. ꝙ eo ipso ꝙ appellatum est iurisditioneꝫ hꝫ in cã vñ videtur ꝙ statim possit inhibere: sed de hoc dic ut dicã. j. in decre. de ap. romana. §. si aũt. ꝛ in decre. j. non solum.

m ¶ Uices suas. qꝛ pñt p aliũ qđ p se. j. de re. iu. põt. cum suis ꝯcor.

n ¶ Nõdum. nemo dat quod nõ habet. i. q. vii. daibertũ de iurepa. ꝙ aũt. ꝛ ꝯcor. ff. de offi. pcõ. obseruare. §. vlti. de rescrip. c. pastoralis in fi.

o ¶ Futuris. tractus futuri tpis ꝛc. ff. de usur. l. i. §. i. ꝛ de hoc. s. de procur. auditis. in vlti. glo.

p ¶ Cõsuetudine. ꝓscripta. s. de ꝯsue. c. ul. ad idẽ. s. e. li. eo. ti. c. iii. ꝛ cõcordat ad hanc lram. j. e. ti. ut litigantes in fi. Jo. an.

q ¶ A qbus. s. officialib⁹: ꝛ idem dic de ipsis archiepis. eadẽ. rõe. io. an.

r ¶ Circa illam. puta vicine ꝓuincie infra duas dietas vulgares. s. de rescriptis. nõnulli. uel legales: ut. j. de prebẽ. pñti. §. loca. uel dic arbitrarium adde qđ dixi. s. de tempo. or. cum nullus. §. eps.

s ¶ titerit. s. archiepiscopus.

t ¶ Attendẽt. lꝫ de iure hoc possunt: qꝛ lꝫ sint minores ordine: sunt maiores iurisditione: pp eos quorum vices gerunt. xciii. di. c. ul. ꝛ. xciiii. dist.

a ¶ Ex consuetudine. no. ꝙ consuetudo iurisditionem tribuit: ut. ix. q. iii. cõquestus. de fo. compe. cum contingit. de arbi. dilecti. C. de eman. l. i. ꝛ fi.

b ¶ Alias. ut ex priuilegio.

c ¶ Huiusmodi. s. posse a diuinis cessare.

d ¶ Instrumento. ad idem. s. e. lib. de elec. ut circa. ꝛ dic ut ibi.

e ¶ Patentibus. ad idem de tempo. or. c. i. j. de sen. excom. cum medicinalis.

f ¶ Alterius. no. ex vi relatiui sigillum capꝉi autenticũ: de hoc de ꝓba. post cessionem. ꝛ plene p modernos de fi. istru. c. ii. ꝛ in spe. de istru. edi. §. videndũ. v. x. item no. ꝙ põt quis alieno sigillo signare sicut in testõ. C. de testa. si vnus. ad idem. lxxiii. di. in noie. ad hoc. s. de re iudi. cum inter vos.

g ¶ Illud. instrumentum. h ¶ Illas. s. patentes litteras.

i ¶ Hoc pretermisso. i. causa non expressa in patentibus lr̃is uel instrumẽto publico ꝛ assignatione non facta.

k ¶ Cã. q manifesta ꝛ rõabilis dꝫ esse. s. e. irrfragabili. §. ceteꝝ. ꝛ sup ea dꝫ interuenire tractat⁹: ꝛ ꝭuari forma dec. j. e. ꝙuis. nõ. n. ꝓ pẽsione subtracta uł minima offensa fiet cessatio: sed pp grauẽ iniuriã puta fiũt statuta ꝯ libertatẽ: iponuẗ talie uel collecte clericis. detineẗ cleric⁹ uł canonic⁹ p secularẽ bailiũ: uel his silia.

l ¶ Inuenta. per superiorẽ. j. e. ꝙuis. s. per papam.

m ¶ Illius ecclesie. sic. s. e. li. de elec. cupientes. §. ceteꝝ. ꝛ. e. ti. si ꝯpromissari⁹. in fi. ꝛ no. penas restringẽdas. n ¶ Restituẽt. ꝯditione ex ista decre. cũ. n. p nouã legẽ induciẗ obligatio daẗ ꝯditio ex lege. ff. de ꝯdi. ex leg. l. una. sic est ꝛ siłr in canone: lꝫ ꝭm canones nõ intenteẗ actio. s. de iudi. dilecti. gar.

o ¶ Percipient. alꝭ pcipiat: qꝛ cum ꝯ eos daẗ actio ad repetendũ: multo forti⁹

Universidad de Deusto Biblioteca

exceptio ad non soluendum.ff.de fupfi.l.i.§.q ait.ff.de re iu.inuitus.§.cui da mus.ĵ.de re iudi.qui ad agendum.

a ¶ Ei contra quem.episcopo uel alteri cuicūq3.

b ¶ Dānis ⁊ iniuriis.⁊ hec superioris taxabunt arbitrio ut i casu se.ad hoc.s. qō me.ca.sup.eo.C.vnde vi.l.si qū.⁊ no.q petitio dānoꝝ sup diminutiōe patrimonii ꝯpetit.ff.de dā.infec. dā.§.i.insti.e.ti.§.pena.actio uero iniuriaꝝ dat ad vindictā .ff.de iniu.l.ptor.§.i.⁊ iō vna nō impedit aliā.ff.de ꝯdi.fur. si p fure.§.cum furti.sicut ⁊ aliud expēse:⁊ aliud dāna.s.de i iur.i nostra.⁊ dicit lex q tutor dz resarcire dānū pupillo si cessauerit in distractione reꝝ que tpe pempto.ff.d admi.tu.l.tutor q reptoriū.§.si tutor.ul' si cessauerit administrare.e.ti. qdā decedens in fi.dico autem fm guil.q ille ꝯ quē cessatum ē in iuriā estimabit hoc mō:potius voluisse3.c.perdidisse de meo quā hanc iniuriā pati.sed postea taxabit iudex ne ille in infinitum iuret.ff.de iniur.l.cōstitutionibus.§.i.insti.e.ti.§.pena.de hoc in spe.de iniur.§.i.ver.in hac autem.

c ¶ Tenebunt.in tribus ꝯ puniunt:pmo in pceptoꝝ restōne scdo q: qō eis debet n pcipiet. tertio in dānoꝝ ⁊ expensarum refectione:cuz.n.nō seruierint altari de altari viuere non debuerāt:de pben.cum fm.item puniet p papā:⁊ quāta pena arbitraria.ĵ.e.quamuis.

d ¶ Canonica:⁊ uera sup.⁊ sic in exheredatione:pater q vult filiū exheredare dz cām legitimā inserere in testō:⁊ illa cā pronunciari debet esse uera ut exheredatio sit efficax:in auc. colla.viii.ut cum de ap.co.§.aliud.sic ⁊ in ap.ante sniā interposita.ii.q.vi.in fi.⁊ de ap. ut debitus.

e ¶ Occasionem.no.ar.q occasionē pbet interdicto ciuitatis uel alicuius castri tenet ad restōnē dānoꝝ:que ecclesie religiosi ⁊ hospitalia illius loci occasione interdicti elemosynis ⁊ oblationib' passa sunt:q: qui occasionē dāni ⁊c̃.de iniur.c.vlti.

sed ipi ecclesie cedere: ac nihilominus ei contra[a] quem cessauerint de dānis[b] ⁊ iniuriis satisfacere tenebūtur[c]. Si autē causa eadem canonica[d] fuerit indicata: is q occasiōe3[e] cessationi dederat ad omne interesse dictis canonicis ⁊ ecclesie cui d bitum officium eius est culpa subtractum: ad certam quantitate3 taxandam: ⁊ in diuini cultus augmētum cōuertendam: superioris arbitrio[f] cōdēnet. Ceterū detestabilē abusū horrēde ideuotiōis[g] illorum q crucis beate Marie uirginis alioꝝūq3 sāctoꝝ imagines seu statuas irreuerenti ausu tractātes: eas in aggrauatione cessatiōis huiusmodi psternunt in terram[h]: vrticis spinisq3 supponunt: penitus reprobantes aliqd tale fieri decetero districtius phibemus: statuētes ut in eos q contra fecerint vltrix[i] p cedat dura snia: q delinquentes sic puniat grauiter: q alios a similiū presumptione cōpescat[k]. Idem.

¶ Statuit papa q hñtes plures dignitates: uel alia beneficia curā aiaꝝ hñtia: p ordinarios cōpellantur ōndere infra tps cōpetens superioris arbitrio statuendū dispēsationes: quas si nō ōnderint: pinde pcedat: ac si nullas haberent: ⁊ si ōnderint ⁊ sufficiētes nō amplius molestent puiso ne in pdictis beneficiis cura negligat aiaꝝ: si āt dubitet de dispēsatione ad sedem apostolicā recurratur. talib' plura fitia bñficia obtinētib' aliud nō cōferat bñficiū nisi ostensa dispēsatione sufficiēti: ⁊ tūc ita demū ꝯferat si p dispēsationē psit illud cū aliis retinere: uel si poribus renūciauerit al'r collatō fcā nō teneat. Io.an.

O Rdinarii locorū[l] subditos suos plures[m] dignitates: uel ecclesias qb' aiaꝝ[n] cura iminet obtinētes: seu psonatū[o] aut dignitatem cū alio bñficio cui cura similis[p] ē annexa districte cōpellāt: dispēsatiōes[q] auctoritate q̄ꝝ huiusmodi ecclias psonatus seu dignitates canonice tenere se asserūt: ifra tps p facti qlitate[r] ipsoꝝ ordinarioꝝ[s] moderandū arbitrio exhibere. Qd si forte iusto[t] ipedimēto cessante nullā[u] dispensationē infra idē tps[x] ꝯtigerit exhiberi[y]: eccl'ie bñficia: psonatus seu dignitates: q sine dispēsatione aliq eoipo[z] illicite detieri ꝯstabit: p eos ad quos eoꝝ collatio ptinet: libere[&] personis idoneis conferātur. Ceterū si dispēsatio exhibita sufficiēs euidēter[ꝯ] appeat: exhibēs ne q quā in bñficiis huiūsmodi que canonice obtinet: molestet[ꝝ]. Prouideat tñ ordinari' q̄liter nec aiaꝝ cura[a] in eisde3 eccl'is: psonatibus: seu dignitatib' negligat: nec beneficia ipsa debitis obseqis defraudētur. Si vō d dispēsatiōis exhibite sufficientia dubitet[b] sup hoc erit ad se.apo.recurrendum: cuius est estimare[c] quem modū sui[d] beneficii esse uelit[e]. ¶ In cōferendis[f] in

f ¶ Arbitrio.hic determinat taxationem:ꝯdemnationē:⁊ conuersionem.

g ¶ Indeuotionis.nam imagines pp reuerentiam illorum quos imago figurat adorare debemus:quod.n.facit scriptura legentibus:hoc pictura cernentibus ideotis:de cōse.di.iii.platum.ita tñ adorare debemus:ne duliam in latriā conuertamus:de hoc de conse.di.iii.venerabiles.

h ¶ In terram.nam nec signum saluatoris in solo aut silice uel marmoribus humi positis sculpere uel pingere licet.C.nemini li.si.sal.l.vna.

i ¶ Ultrix.hoc ē verbū in.l.C.de his qui ad sta.cōfu.l.i.in fi.sed que erat pena vr q tpalis:ut.s.in vincula publica mittant.ff.de pe.capitaliū.§.ad statuas. uel q moriant:ut no.C.nemi.li.si.sal.l.vna.sed dic q spūaliter punientur:q: nisi peniteāt ⁊ satisfaciant loci sui dignitate ⁊ honore priuandi sunt.xvi.q.v. qcūq3.in prin.uel iudicis arbitrio.ff.de iur.delib.l.i.d of.dele.de causis.

k ¶ Compescat.pena.n.vnius metus est alterius:ut.C.ad.l.iu.repe.l.i.

O Rdinarii. ¶ Due sunt ptes pncipales.prima puidet circa collata beneficia.scda circa ꝯferēda ibi:in ꝯferendis.itē pma tria facit puidet circa pceptū dispensatiōis exhibēde:⁊ ponit penā nō exhibētis.scda ibi:ceteꝝ.cū exhibetur distinguit an sit euidenter sufficiēs an dubit.t.scdm mēbrum ibi:si vero.secunda principalis facit duo.primo prohibet.scdo decernit.Do.

l ¶ Locoꝝ.p hoc q dicit ordinarii locoꝝ:vr tm de epis itelligere ad hoc.xi.q.i. de psona.tñ dic fm guil.⁊ gar.q ēt hāc conpulsionē facere possunt qcūq3 inferiores qui hñt institutionē.lxiii.di.si in plebibus.de of.dele.super eo.de insti.cū venissent.⁊ destitutionē de prebendis referente.ipsi.n.ordinarii sunt de of.or. cum ab ecclesiaꝝ.⁊ probatur.ĵ.e.§.in conferendis.

m ¶ Plures.hec pluralitas q: canonibus inimica:ut.ĵ.de cle.nō resi.q: non nulli.xxi.q.i.per totū.ideo odiosa ⁊ restringenda.ff.de lib.⁊ postu.cū quidam ⁊.ĵ.de re iudi.odia.⁊.ĵ.de preben.non potest.

n ¶ Aiaꝝ cura.lz spāliter hic dicat:idem in aliis:cum.n.pluralitas sit reprobata in beneficiis de iure cōi:pōt ēt in minoribus ordinarius id petere.de pcur. ex insinuatione.nisi essent beneficia que simul de iure teneri possent: qō dicit.s.eo.li.de rescriptis gratia.

o ¶ Personatum.ergo idem iudicium qō de bñficiis curam aiaꝝ habentibus.s.de elec.dudum.ii.sed nō per oia:ut.s.de eta.⁊ quali.c.i.

p ¶ Similis.animarum.s.

q ¶ Dispēsatiōes. in qbus uelut ābitiosis stricta fieri dz iterptatio:ut.s.de elec.dudū.§.isuper.s.de fi.psby.c.i.⁊.ĵ.de pbē.n pōt nec ob. q bñficiū pncipis ⁊c̃.d ver.si.oli.q: ambitio ⁊ odiū hoc inducūt.de cō sang.⁊ af.q dilectio.d prebē.c.vl.illud aūt de principis beneficio non odioso intelligitur.ĵ.de preben.quāuis.i.

r ¶ Qualitate.hoc regulariter attendit in qbuslibet dilationib'.s.de ap.cū sit.si q dicetur hre dispēsationē i remotis ptib' mai' tps ei dabit q si in ppinquo habeat.ff.de edē.l.spaciū.

s ¶ Ordinariorum.ad quos spectat aiaꝝ puidere saluti.ĵ.e.§.puideat.quid si talia bñficia i diuersis epatib' obtinet qlibet ordinari' in cui' dioc.bñficiū obtinet ipū ꝯpellere poterit ad hāc exhibitionē.ix.q.iii.c.ii.ad hoc.s.de tēp.or.cū nullus.qdā dicūt q ordinari' q puenit in cōpulsione exhibitōis sua bit qō h df:⁊ postea alter eps i cui' dioceso hz site bñficiū qsi preuēt' ab illo n poterit eū ad h cogere.ar.s.de fo.ꝯpe.pposuisti.ff.de iu.om.iudi.cū qdā.sed primū uerius fm guil.⁊ pbat pluralitas cum dicit ordinarii in plurali.

t ¶ Iusto ipedimento. istud excusat ne tempus currat.s.de ele.ne pro defectu.⁊.c.quā sit.§.fi.⁊.c.commissa.§.i.

u ¶ Nullam.uel minus sufficientem.ar.de pe.di.i.scindite.de transla. inter corporalia.ff.q cuiusq3 vniuer.l.i.⁊ ideo bene sequit ceterum.

x ¶ Tempus.ab ordinario moderatum.

y ¶ Exhiberi.sed ꝯ nemo cōpellit dicere titulū possessionis sue.C.de pe. here.l.cogi.ii.q.v.§.i.ad hoc dicas q in his que psit de iure cōi possideri verum est illud: sed in aliis secus ut hic: de prebē.c.de multa.transfertur ergo pp hoc onus pbandi in eum:ut hic.si.de deci.dudū.de pcu.ex insinuatione:ubi de hoc ⁊.c.di.ꝯ morem.⁊ dixi de hoc.ĵ.de re.iu.c.i.

z ¶ Eoipso.qō nō ostenderet in termino.lfe.n.que nō apparēt nō sunt .ff.de ꝯhen.emp.l.in lege.⁊.l.ruptilia polla.de con.di.i.solēnitates.

& ¶ Libere.i.nō ob.ꝯdictiōe tenentis illud: credo tñ q si preueniret ipse clericus epm uel eum ad quem pertinet collatio dispensationē ostendendo q eps postea ꝯferre nō posset: q: video hoc in iure acquirendo: multo fortius esse debet in iure acqsito p decre.ĵ.de preben.si tibi absenti.

ꝯ ¶ Euidenter.i.manifeste.s.de elec.si forte.⁊.ĵ.de ver.sig.ꝯstōnem. si aūt esset dubium: fiet quod df in ver.si uero.

ꝝ ¶ Molestetur.ne locum habeat pena temeritatis uel calūnie.ff.de iudi.eum quem.de calum.c.i.⁊.ii. de elec.ut circa.§.alioquin.

a ¶ Cura.hoc ad eius spectat officium.x.q.i. regenda.s.e. irrefragabili.s.de elec.dudum.ii.prope princi.⁊ ꝯcor.de elec.cum ex eo.

b ¶ Dubitetur.probabiliter: de rescrip.cum contingat.prope fi.de ap. consuluit.ĵ.de sen.ex.sacro.

c ¶ Estimare.s.de iudi.cum venissent.eius.n.ē interpretari ⁊c̃.xi.q.i. .§.ex his.de sen.excom.inter alia.C.de legi.l.vlti.

d ¶ Sui.no.solum papam dispensare in pluribus curatis: pro his que no.s.de preben.de multa.

e ¶ Uelit.sumpta fuerunt hec verba ex.l.ff.de ver.sig.neratius.in fi.

f ¶ In conferendis.dixit de pluralitate beneficiorum que obtinebāt: hic

dicit de his que obtinere volunt.

a ¶ Ostendat.quasi propter iuris transgressionem sit inhabilis ad beneficiū obtinendū.s.de preben.cum iam dudum.

b ¶ Ea q.no.q in plurali dicit ea q: tenet ergo oia habita renunciare: si vult de nouo aliō obtinere: nec vnum pōt in aliō pmutare: ⁊ lz potuerit duo vel tria q dispēsatiue habebat retinere: mō non potest de nouo hre nisi vnū: nisi aliō dicat in dispēsatione: ⁊ est ratio: q: odiose sunt tales dispēsationes: vt dixi: ⁊ probat expresse hoc hodie.ĵ.d preben.non potest.i.rñso.

c ¶ Aliter.i.dispēsatione non obtēta: vel obtēta si pmo non renūciat habitis: cū non extēdat dispēsatio ad tot bñficia.

d ¶ Talib'.i.habētib' plura bñficia cū cura: ul' dignitates: vel psonat' vel alteꝝ cū altero.

e ¶ Nulli'.ē ne reuocata dcre.d multa.vbi df q primū simile vacat ipso iure: sz tenet secūdi collatio.hic df q nō tenet posterioris collatio: q: promptū ē iura iuribus concordare ⁊ expedies.s.de electio.cū expediat.dic fm Gar.q decre.de multa.loqtur i eo q vnum tm beneficiū obtinebat: qō erat d iure cōi: hic loqtur d illo q añ obtinebat plura qō erat ꝯ ius cōe ⁊ qui non est habilis ad aliud obtinēdū nisi dispēsatione hz cū sit trasgressor canonū: vt predixi: ad de in clemētina de preben.si plures.⁊ qō ibi no.in glo.si intelligas. Io.an.

Q Uia pleriq3. ¶ Primo inhibz scdo decernit ibi dcernētes.tertio psumptores puniri pcipit ibi presumptores. Do. hec decre. olim erat extrauagās: ⁊ incipiebat ad audiētiā nostram.

f ¶ Pleriq3.ut potes uidere.s.de accu.olim.

sup psonatibus dignitatib' ⁊ aliis bñficiis curam hñtibus aiaꝝ annexam iidem ordinarii diligētiā obseruēt: ut psonatum: dignitatē: vel aliud bñficium similē curā habens animaꝝ alicui plura similia obtinēti nō ante conferre presumant: q̄ꝫ eis sup obtētis dispensatio euidēter sufficiēs ostēdatur[a]. Qua etiā ostēsa: ita demum ad collationem pcedi volumus. si appareat p eādem: q is cui est collatio faciēda: huiusmōi psonatū: dignitatē: vel beneficium: retinere libere valeat cum obtētis: uel si ea[b] q sic obtinet libere ac spōte resignet. Aliter[c] aūt de psonatibus: dignitatibus: ⁊ beneficiis talibus[d] facta collatio nullius[e] penitus sit momēti.

B Onifacius octauus.

¶ Precipit papa: ne prelati subditis interdicāt: ne statum ecclesiarum ⁊ psonaꝝ superioribus inquirētibus manifestēt: nec eos ad id celandum iuramētis: promissionibus obligationib' aliis: aut penis astringant. decernit aūt qō contra factum fuerit irritum ⁊ inane: ⁊ sētētias iuramēta: pmissiōes: uel penas nō ligat: ⁊ presumptores pcipit pena condigna ⁊ superioribus eisdem puniri. Io.an.

Q Uia pleriq3[f] prelati non sine multa temeritatis audacia[g] suis subditis aliqñ interdicūt[h]: ne ipsorū superioribus[i]: aut apo.se. legatis: vel inqsitoribus[i]: ad inquirēdum: corrigendum[k]: ⁊ reformādum[l] in eoꝝ ecclesiis[m]: monasteriis: siue locis a sede deputatis: eadē vel aliis quibuscūq3 psonis[n] p quas ad noticiā pdictoꝝ valeat peruenire statum[o] ecclesiarū: monasteriorū: seu locoꝝ suoꝝ: psonarum ⁊ rerū ipsoꝝ insinuēt: uel exponāt in ipsos: si secus egerint: excōicationis: suspēsionis uel interdicti sētētias proferētes: eosq3 ad hoc celādum iuramentis: promissionibus ⁊ obligationibus: aliis atq3 penis nihilominus astringētes. Nos huic malicie[p]: ne tali ptextu i ecclesiis: monasteriis: ⁊ locis eisdē inqsitio: correctio: seu reformatio eoꝝ faciē defuerint: valeant ipediri: occurrere cupientes: predicta[q] ⁊ coꝝ quodlibet attētari: decetero districtius ihibemus[r]. Decernentes auctoritate apostolica: qcqd contra psītem inhibitionē attētatū extiterit: nullius penitus existere firmitatis: nec quēquam sentētiis[s] iuramētis: promissionibus: obligationibus vel penis huiusmodi obligari quomodolibet vel astringi[t]: Presumptores[u] aūt eosdē ne ipsorum temeritas quoquomodo trāseat ipunita[x]: a superiorib': vel legatis seu inqsitoribus memoratis: animaduersione cōdigna[y] precipimus[z] castigari. Idem.

¶ Iurisdictō archiepō attributa i vna dioc. sibi in aliis non prodest .h.d.fm 3en.

U T litigātes releuent a laboribus ⁊ expensis[a]: statuim'[ꝯ] ne archieps causas que per appellationē: uel al's iure metropolitico[x] deferantur ad ipm: alibi q̄ꝫ in sua propria ciuitate uel diocesi[a]: aut in eis in quibus appellatum[b] extitit: vel cause ipse consistere dinoscūt[c]: audiat: uel ēt audiēdas cōmittat[d] nisi sibi aliud de consuetudine[e] con

cū suis cōcor.⁊ merito hoc ligare nō dz: ad hoc vt possit veritas reuelari: ⁊ ꝯcor. ad hoc.s.de testi.cogen.c.vlti.expedit.n.peccata nocētium esse.no.ff.de iniur. eum qui.§.i.

u ¶ Presumptores.ipsos prelatos.

x ¶ Impunita.qō esse non dz.s.e.si canonici.in fi.

y ¶ Cōdigna.itelligam' arbitraria ex quo certa nō exprimit.s.de of.deleg.de causis.ff.de iur.deli.l.i.⁊ dixi.s.eo.si canonici.in fi.

z ¶ Precipim'.⁊ si ipse prelatus non facit hoc peccat: q: qō precipit iperat: qō iperat necesse ē fieri.xiiii.q.i.qō precipitur de v̄bo.sig.in his.⁊ sunt culpe ⁊c̃.xxviii.di.q: sunt.

U T litigantes. ¶ Archieps cās et appellationum iure metropolitico ptinētium in propria dioc.vel vnde ad cū deuoluunt cognoscere vl' cōmittere dz nisi aliud hēat cōsuetudo.h.d.⁊ tria facit.primo ponit ꝯstōnis cām.scdo cōstitutionē ibi: statuim'.tertio exceptionē ibi: nisi.Do. Emanauit hec decre.ad declarationē illius v.s.eo.c.i.ver.nec p eo ⁊c̃.ibi dicebat in genere suffraganeoꝝ suoꝝ: de qbus non dicebatur: ⁊ eorum que ibi not. Host.Io.an.

a ¶ Expēsis.ad hoc itēdere dz iudex: ut.s.de dolo.finē cū suis ꝯcor.sz pone de cōsensu partiū archieps audit vel cōmittit cā extra loca de qbus df.ĵ.quero an qō agit valeat: ⁊ vr q sic: q: cū hoc ius sit i fauorē litigātiū itroductū: illi renūciare possunt: de regul.ad apostolicā cū si.ad hoc.s.de rescrip.statutū .§.in nullo.⁊ hec satis verum puto dūmodo ipse vel delegatus eius hēat licentiā epi illius dioce.vt ibi pro tribunali sedere possint.Ista.n.fuit prohibitiōis rō: q: archieps nō pōt ingredi suffraganei sui dioc.vt ibi aliqd agat vel iudicet: nisi i casibus cōcessis.s.e.c.i.si aūt cā bononie deferat: equum nō ē q pp illā possit mutiñ.sedere.si aūt mutiñ.eps cōsentit ⁊ ipe ptes: satis credo q possit: al's nō: ut.ix.q.ii.c.i.ii.⁊.iii.ff.de of.psi.l.iii.ff.de iuris.om.iu.l.vl.⁊ facit de of.legat.nouit.⁊ que ibi no.

ꝯ ¶ Statuim'.vr q noua sit ꝯstō: al's dixisset inouamus.s.de treu.⁊ pace.c.ii.vbi inouat qō statutum erat.xxiiii.q.iii.si qs romipetas: ⁊.c.paternaꝝ.videbat.n.q sicut legatus in q̄libet parte prouīcie pōt sedere: sic ⁊ archieps posset: sz pp rōnē quā dixi.s.pri.glo.satis videbat esse cōstitutio ipsa uel eius rō antiqua: q idem est qō ius.i.di.cōsuetudo.fm q restaret: q legitime deberet esse pscripta.s.spacio .xl.an.ut.s.de cōsue.c.vl.de cā po.cū ecclia.nec sufficeret pscriptio.x.an.fm q i his q sunt pter ius: fm id qō no.xii.di.cōsuetudo.⁊ dixi.s.eo.li.d cōsue.c.vl.

g ¶ Audacia.ad hoc.ĵ.de v̄b.si.constitutionē.ii.rñso.⁊ ē audacia: q: tacere veritatē mortale peccatum ē.xi.q.iii.qsqs.de cri.fal.c.i.

h ¶ Interdicūt. hoc ipso se reddebāt suspectos.s.de testi.constitutis ⁊ se ostēdit iniquā cām fouere: ut ibi: ⁊.s.de testi.cogen.puenit ⁊.C.de postulan.puidendū: ⁊.ii.q.vii.§.verum.v.Si quis aūt.

i ¶ Superiorib'.pone gradus i archypresbytero circa epm: epō circa archiepm: ⁊ sic de singulis. i ¶ Inqsitorib'.q non possunt aliis committere vices suas.s.de of.deleg.c.vlti.

k ¶ Corrigendum.crimina. l ¶ Reformandū.mores.Io.an.

m ¶ Ecclesiis.quarum appellatione monasteria comprehēduntur.liiii. di.§.hac auctoritate.

n ¶ Personis.puta familiarib' ipsoꝝ superioꝝ legatoꝝ vel inqsitoꝝ.

o ¶ Statum.ad qō tales tenētur habita distinctione fm duplicē formā iuramēti: de qua vel qbus habes.s.de accu.cū dilecti.

p ¶ Malicie.si.s.de of.dele statuimus.ii.Io.an.

q ¶ Predicta.iterdictā: penas: snias: iuramēta: pmissiones: vel obligationes alias. r ¶ Inhibemus.si.ē qō dicit lex q dña accusata de adulterio non potest manumittere seruos suos: ⁊ hoc ideo vt p ipsos veritas inqri possit.ff.q a qui.ma.li.non fi.l.prosperit.

s ¶ Sententiis.dico hunc casum specialem in quo non tz snia excommunicationis ipō iure: ⁊ addendū ad alios q recitari solent.s.de sen.ex.per tuas ⁊ dicam.ĵ.eo.li.⁊.c.ii.presenti.

t ¶ Astringi.si non tenuit pncipale nec accessoriū.ĵ.de re.iu.accessoriū

x ¶ Metropolitico.sup quo uide qō no.Io.ix.q.iii.i sum.⁊.b.s.e.ti.pastoral' ⁊ aduerte: q: iterdū cognoscit archieps ut legat' pape ut.s.e.irrefragabili.§.ceterum.⁊ in eo casu forte posset dici: q eo modo ex his psonis posset dlegare: quo ⁊ qbus delegati pape: quod dic vt no.s.de rescrip.statutum.⁊ iō non dixit simpliciter deuoluuntur: sz dixit iure metropolitico.

a ¶ Uel dioc.satis per hanc litterā terminatum erat qō dixi.ĵ.co.cum eps.

b ¶ Appellatum extitit.hoc cum causa per ap.defertur.

c ¶ Dinoscūtur.cum deferunt cāe iure metropolitico: alias quā per ap.

d ¶ Cōmittat: no.qō non potest per se nec p alium.s.e.c.i.sic ecōuerso: qō pōt p se ⁊ per aliū: ut ibi: ⁊.ĵ.de re.iu.pōt.vbi de hoc.

e ¶ Cōsuetudine.sic.s.eo.c.i.v.nisi aliud sicut ergo hic consuetudo pōt iducere vt alibi possit cōmittere ⁊ audire: sic ⁊ consensus dioc.loci ⁊ partiū consensus: ut .s.dixi sicut eqparātur pactum ⁊ consuetudo in dote lucrāda vel dona.pp nuptias: ut.s.de do.post diuor.resti.c.vlti. Quid dices: clericus agit ꝯ epm: ad metropolitanū debet q̄stio deferri.xi.q.i.si qs cum clerico: non vult vel nō pōt cōmittere i sua ciuitate: nunqd poterit audire vel cōmittere extra ciuitatem ipsi' epi fm id qō df.s.eo.lib.de rescriptis: statutum.§.cum vero: ⁊ satis id videtur

per predictum.§.quod verum puto:si de consensu procedat episcopi illius in cuius diocesi cā auditur:ut dixi.s.in glo.i.
a ¶ Parte.no.s.in audiēdo uel cōmittēdo extra loca predicta: & sic no.ꝙ cōsuetudo dat iurisditionē.ix.q.iij.conquestis de fo.cōpe. cum contingat.s.eo.li. de consue.c.iij.C.de eman.l.i.& fi.&.s.eo.ti.c.i.

S J episcopus. ¶ Primo puidet. scōo phibet ibi:idē prima subdiuidit q: primo puidet circa expēsas vicariox extra victualia. scōa ibi: hi tñ circa expēsas victualiū & cām reddit. Do. Emanauit aūt hec decre. ad declarationē eox que no. Host.s.eo. inter cetera sup vb. subministrent. & guil.& gar.j. ō cēsi.exigit. sup vbo īpenso.qui oēs tenebāt qō hic dicit. Jo.an.
b ¶ Permittit.s.cū id psonaliter exeq nō pōt.s. de of.ordi. īter cetera. & semel ī anno.x.q.i.decernimus.& duob9.c.seq. &.s. de of.archi. mādamus nisi ex cā: & tūc ēt pluries id poterit:ut.s.de cēsi. cum venerabilis:&.xviij.q.ij. visitandi &.c. non semel cum si.Jo.an.
c ¶ Per aliū: sed visitās pdicare dz.x.q.i.placuit.j.de cēsi..c.i.sed offm pdicādi nō delegatur:ut.s.de of.dele.c.vlti.gˀ uisitatio delegari uel demādari nō pōt:sed dic fm Jnno.goff. & modernos q hoc no. ī decre. īter cetera.s.eo. aut hoc ptinet iure ordinario:& tunc bene demandat:ut ibi: & hic: aut iure delegato:& tunc non demādat ut ī ẑrio:nisi haberet ad id speciale mandatum: ut.s. eo.lib. de officio delegati.is cui &.c.ulti.§.vices.
d ¶ Jpse.episcopus.s.
e ¶ Jlli.vicario.
f ¶ Prouidere.& sic ītelligi debz decre.illa īter cetera: vbi dr epi ipsis vicarijs cū īdiguerint necessaria cōgrue subministrēt .s.ut parēt sibi equos:uestes famiāli: & alia opportuna preter victualia:& sic ītelligebat host. Jnno.ītelligebat ēt de victualibus: & tunc.s. cū victualia sine scandalo p vicarios a subditis hri non poterāt.prima vera ut hic vides: nec per hoc secundaz reprobo.
g ¶ Uictualiū. in uictualibus .n.tm dz recipi procuratio: qō dic:ut.j.de cēsi.c.i.&.ij.&.iij.
h ¶ Uisitāti.illi uicario.
i ¶ Apostolū paulum.i. ad corinth.ix.c. & hēs hoc idez.s. de prescrip.cum ex offi.&.j. de censi.c.iij.ad fi.

petat in hac parte[a].

I Dem in eodem.

¶ Si eps cum pōt suaz diocesim visitare p aliuz:habet illi in necessariis puidere: visitati autē in victualibus puidebūt ipsi uicario visitanti:& nō epo.h.d.Jo.an.

S J eps suam diocesim vbi ei a iure pmittit[b] faciat p alium[c] visitari:lz ipse[d] illi[e] hēat in aliis necessariis puidere[f]. Hi tñ q visitant:ministrare tenent expēsas victualium[g] visitanti[h]: cum fm apostolum[i] nō sit magnuz si ab eo metant tēporalia:p quem spūalia seminant. Jdem tñ eps cum psonaliter non visitat: nil prorsus ab his:qui p illum quem deputat fuerint visitati: exigere poterit aut debebit[k].

I Dem.

¶ Jn quolibet loco dioc. nō exēpto:p se & p aliuz pōt eps p tribunali sedere:& libere exeq q̄ ad ipsius spectant officium Jo.an.

C Um eps[l] in tota[m] sua diocesi iurisditionem ordinariaz noscat hre[n]. Dubiuz nō existit: qn in quolibet loco[o] ipsi9 diocesis nō exēpto[p] p se vel p alium[q]: possit p tribunali sedere[r]: cās ad ecclesiasticuz fox spectātes[s] audire: personas ecclesiasticas cum earum excessus exegerint[t]: capere[u]: ac carceri[x] deputare:nec nō & cetera que ad ipsius spectant officium[y] libere[z] exercere.

I Dem.

¶ Canonici qui a diuinis cessare pñt:cum cessare voluerint: vocabūt absentes:sicut si imineret electio facienda: cū quib9 de cessatiōe deliberabūt: & si deliberāt cessare regrent prius eum cōtra quem cessant:ut irrogatam offensam emēdet:qō si fecerit:nō cessabunt: alioqn cessare poterunt:ita ꝙ a cessatione ifra mensez utraqz pars & cessans & cōtra quam cessat:iter arripiat eundi ad papā: uel per se uł p procuratores sufficiēter īstructos nisi iterim iteruenerit concordia inter ipsos:& continuatis dietis quācito poterūt se coram papa pñtent ut vtraqz parte pñte: vel altera cōtumaciter absente : papa diffiniat negocium & culpabiles puniat. & si pars cessans predicta nō seruet cessatio non seruetur. Jo.an.

Q Uāuis sup cessationib9 a diuinis q̄ a capitulis: cōuētib9 siue collegiis secularium uel regularium eccl'iax multotiēs sine causa rōnabili attētant:manifesta satis a felicis recordatiōis inocētio[&] tertio & gregorio[?].x. pdecessorib9 nostris manauerint instituta. Or tñ post illa ē plerūqz comptuz: cessatiōes easdē irrōabiliter[ꝝ] fore factas. Nos ad tam pniciosuz euitādum abusum eadē statuta cum ifrascripta moderatione in suo uolentes robore pdurare:de fratruz nostrox cōsilio districti9 ïhibem9 ne a seculari vel regulari[a] capitulo:collegio:seu cōuētu[b] ecclesie cuiuscūqz:cessatiōes[c] ipse nisi vocatis oibus put[d] sunt p electiōis negocio euocādi.& deliberatione[e] habita diligenti ac epo alio ue quocūqz clerico siue laico:cuiuscunqz dignitatis pemiuētie ɔditōis aut status existat:pp cuius iniuriam vel offensam eadē videt cessatio facienda post predictas uocationez & deliberationē de cessando habitā regsitio ꝙ irrogatam iniuriaz vel offensam emēdet:aliquatenus attētetur. Neqz tunc ēt si emēdam inde habuerint:uel per eos steterit[f] quominus habeāt cōpetētem. Si aūt premissis seruatis capitulum collegiū:uel ɔuētus alicuius ecclesie ad cessationem eandē duxerint pcedēdū ex tūc[g] ifra uni9 mensis[h]

s ¶ Spectātes.ut.s.de verb. sig. super qbusdā in si. de fo.compe.c.cuz sit.ibi de hoc.
t ¶ Exegerint. al's non dz eos retinere: si de parēdo iuri dederint fideiussoriam cautionez. j. de sen.excō. si clericos.ī fine.
u ¶ Capere.i.capi facere: q: manus iniicere in aliquē non dz episcopus .lxxxvi.di. nō liceat.C. de epis.& cler. auc. sz ne qz.& de ipsius mādato capiētes excōicati nō sūt .s.de sen. excō. ut fame &.j.eo.li. & eo.ti. si clericos.Jo.an.
x ¶ Carceri. q lz istitut9 fuerit ad reox custodiaz īterdum ē pena.j. de penis quāuis &.s.de vbo. sig.nouimus.in fi.
y ¶ Officiū. ordies celebrare. uirgines & ecclesias cōsecrare & his siƚa.
z ¶ Libere.ac si esset ī ppria ecclesia vel palatio iuridico.Jo.an.
Q Uāuis. ¶ Sūt tres ptes. pma ponit ī genere ius antiquū & p ɔstitutione cā ponit trāsgressionē ipsius. secunda dat formā cessationibus ante factū ibi: nos. tertia cessatiōes aliter factas iubet non fuari ibi: parte insup.do.
& ¶ Jnno.iij.s.eo.irrefragabili.§.ceterum.
? ¶ Gregorio.x.s. eo. si canonici.
ꝝ ¶ Jrrōnabiliter.i.sine rōnabili & manifesta cā & illox iurium forma non seruata.
a ¶ Regulari. reprobata ē igit opinio dñi gu.durā.q no.s.e.si canonici. ꝙ dec. illa ñ hēbat locū ī regularib9:sz solū in secularib9: q: dicebat canonici:ut ibi dixi.
b ¶ Conuentu.itelligas ꝙ sibi uēdicet ius cessandi ex ɔsuetudine vel alio iure:ut.s.e.si canonici.in prin.
c ¶ Cessationes ipse.aliquatenus attententur:quod est infra.
d ¶ Prout sunt.s.de prouincia.s.de elec. coram. vbi de hoc.&.vij. q.i. factus ē cornelius. Jn his aūt uocationibus ꝙ de remoto loco fiant stat ɔsuetudini:ut eo.ti.cū inter vniuersas.&.c.bone.ij.sed an uocētur vel nō nō stat consuetudini fm quosdā:qō non est uex p decre. de preben.cum ī ecclesijs: vnde credo ꝙ si in ista ecclesia esset consuetudo absentes non vocari ad electionem:nec ad hanc cessationem vocari debebūt: p hāc litterā que dicit prout sunt &c. Et no.ex hac lra ꝙ in alijs tractatibus ecclesiarū ꝙ electionibus nō debent vocari absentes: alias quare dixisset prout sunt in electionibus &c.& facit ad ea que no.x.q.ij. hoc ius porrectum. &.j. de testibus presentium.
e ¶ Deliberatione.no.casum in quo precedere debet tractatus : sic & in alienatione ppetua rerū īmobiliū ecclesie.j.de re.eccle. nō alie. dudum.
f ¶ Steterit.si.s.eo.lib.de elec.cōmissa.§.annus.&.j.de preben.lz.
g ¶ Ex tunc.i.post cessationem.
h ¶ Mensis. quot dies computantur in mense: dic ut dixi.s. eo. lib. de elec.quam sit.

k ¶ Debebit. de hoc querebat in glo. de qbus in pri.c. dixi:& uidebat ꝙ ex quo iure concedēte p alium soluere poterat debitum ad qō subditis tenebat suum debitū recipe posset:ar.s.de elec.significasti.sed put dicebat decre.cum uenerabilis.s.de cēsi. tūc demū eps pcurationē hēbit cū accesserit &c.si ergo nō accedat:sz mittat: nō hēbit ipse sz missus vt hic uides:nō.n.ferēdus est q lucrū amplectit &c.C.de cadu.tol.l. una.§.pro secūdo.& ad quē spectat onus &c.xij.q.ii.charitatē &.c. qcūqz &.c. ecclesiasticis.
C Um episcopus. ¶ Ponit dictum cuius rationem premittit.secunda ibi:dubium.
l ¶ Episcopus.idem est in legato circa suam legationē.s.ō offi.lega.nouit. idē in archiepō circa suā ppriam dioc.s.eo.vt litigantes: sed non quo ad puinciaz ut ibi &.s.eo.c.i.&.ix.q.ij.c.i.ij.&.iij.
m ¶ Tota.ita ꝙ nullus alius in tota ipsa dioc.sub eo.iurisditionē hēat ī pte aūt bū qō dic ut no..xv.di.plectis.& facit qō no.host.de of.archipres by.c.ulti.
n ¶ Habere.ita ꝙ intētio sua fundata ē de iure cōi: ita ꝙ q se dicit exēptum hz hoc ostendere.c.di.ẑ morem.quod dic ut.j.de priui.cum persone.
o ¶ Loco.honesto tñ:maxime cū tractat cās spūales.s.de ap.qua fronte.
p ¶ Exempto.ad cognoscendū locum exemptuz:uide.j.de priui. si papa.& hū dixit non exēpto:q in loco exempto cathedram collocare non pōt:ut iudicia exerceat:ut expresse probatur.xviij.q.ij.luminoso.
q ¶ Alium.qō.n.pōt p se & p aliū.j.de re.iur.pōt.& dic ut ibi.
r ¶ Sedere.qō requiritur in cognitione & decisione cārum.iij.q.iij.§.spacium.j.de re iudi.c.ulti.Jo.an.

a ¶ Jter arripiant.datur ergo dilatio ad iter arripiendū: & postea tps arbitrarium ad se presentandū:sic.s.eo.li.de elec. cupiētes. sed vnū no. q: in decre.cupiētes.siue arripuerint iter ifra mēsem siue non: dz postea ire: & post tps arbitrariū expectatus p.xx. dies: sed hic ex quo nō arripuit iter infra mensem habēt locum pene debite:nec post arbitrarium tempus expectatur.
b ¶ Cōtinuatis. nō credo ꝙ ppter hoc cōpellatur oī die pficisci: & nūquā quiescere: qs.n.ipi9 iudex arbitret: qō p.xl. dictas ōberet uenire nō gescēdo & hoc pbat duz dicit quācito poterūt: et illud dicimur posse qō possumus de iure & cōmode.xxij.q.ij. fa.ff.de vb.si. nepos proculo.& hoc dixi.s. de elec.cupiētes ī prima particula super ver.cōmode.
c ¶ Partibus.quax assertione pandūtur merita causax.s. de testi. in inte.tum ex litteris.
d ¶ Pena docēte. xxviij.di. qui ea.de of.lega. nisi specialis.
e ¶ Et manifesta.s. c. irrefragabili.
f ¶ Cessando.s. ut vocētur absentes deliberent & requirant priusquā fiat cessatio.
g ¶ Mittendo.s.iter arripiendo infra mensem: & dietas put cōgrue poterunt continuādo. no. igitur ī summa ad hoc ꝙ fiat cessatio:necesse est hec interuenire. Prio ꝙ qui cessant hoc hēant de cōsuetudine vel alio iure ut cessare possint. Secūdo ꝙ vocent absētes ad tractādū de cessatiōe. Tertio ꝙ tractent. Quarto ꝙ de cessando deliberēt. Quinto ꝙ sit manifesta offensa ppter quā cessant. Sexto ꝙ sit rōnabilis. Septio ꝙ aū cessationē īstrumēto publico ul patētib9 lris autentico sigillo munitis cām cessatiōis exprimāt. Octauo illud īstrumētū vel lras tradant ei ɔtra quē cessant. Nono ꝙ requirent illū ꝙ emendet cōpetenter iniuriaz vel offensam ppter quā cessare volunt: qō si nō fecerit tunc locum hz cessatio.post cessationem dz utraqz pars arripere iter ad sedem apostolicā ifra mensem:per se vel p procuratores sufficiēter instructos : ex tunc cōtinuatis diebus hz tēpus arbitrariū quo cōmode possit ire: oibus his non seruatis non seruetur cessatio:& habeāt locum pene.s.e. si canonici.& preter illas arbitraria summi pontificis:ut hic.

spacium pars vtraqz: videlz hi q cessant:& illi ēt ppter quox factum a diuinis cessat:nisi supueniente cōcordia inter eos cessatio illa cesset: iter arripiant[a] p se vel p pcuratores idoneos cum munimētis & actis ad negocium ipsuz spectantib9 ad se.apo.veniēdi:& continuatis[b] dietis quācito cōmode poterint se apostolico conspectui representēt: ut partibus[c] pñtibus: an vna presente:altera nō veniente : uel mittēte examinato negocio apud sedē eādem pars que culpabilis inuenta fuerit in premissis : preter alias penas a dictis canonib9 institutas: si romano pōtifici videbitur expedire:pena[d] docente cognoscat quā tū excesserit:que cessationi facte rationabiliter cām dedit:uel que sine rōabili & manifesta[e] causa cessauit. Parte insup a diuinis cessante supraſcripta tam in cessando[f] quā in ueniendo siue mittendo[g] ad sedem apostolicam non seruante non seruetur cessatio:sed non obstante vt prius in ipsa ecclesia celebretur.

I Dem.

¶ Primo ponit ɔstōnem de bonis dignitatum vł ecclesiax vacātiuz nō occupandis p eos ad quos collatio vel custodia ptinet:nisi de spāli iure id eis cōpetat:& cōtrafacientibus penā iponit.Secūdo ostēdit de qbus bonis itelligat cum de spāli iure id alicui cōpetit. Tertio decre.q: sepe.supra eo.lib. de elec. dicit non esse correctam. Jo.an.

P Resenti phibem9 edicto ne epi vel eox supiores[h].aut abbates:seu quiuis alii regulares: vł seculares prelati : aut ecclesiastice[i] quecūqz persone vacantibus[k] dignitatibus:personatibus:prioratibus: vel ecclesiis quibuscūqz[l] sibi subiectis:seu ad collationem[m] ordinationem:presentationem: vel custodiā[n] ptinentibus:eorūdez bona morientibus eorum rectoribus uel ministris in ipsis inuēta: siue uacationis ipsorum tempore obuenientia que in utilitatem eorūdez expendi: vel futuris debent successoribus fideliter reseruari[o] : occupare aut in vsus suos conuertere quoquomodo presumant. Nisi de speciali priuilegio[o] vel consuetudine iā prescripta legitime[p]: seu alia cā[q] rōnabili hoc eisdem competere dinoscat. Alioqn episcopi & eox superiores ab igressu ecclesie[r] ceteri[s] vero ab officio[t] & beneficio tam diu eoipso nouerint se suspensos: quousqz[u] restitutiōem[x] fecerint de predictis. Porro[y] vbi ex priuilegio uel consuetudine:seu alia ō causa rōnabili sibi aliqs predictorum asserit bona cōpetere sup dcā[z] hoc de illis bonis solum debet intelligi : que solutis debitis[&] si qua sint & de his que fuerint necessaria p seruitoribus & ministris ac incūbentib9 oneribus[?] vsqz ad nouos redditus supportandis congrue reseruatis ex ipsis repta fuerint superesse[ꝝ]. Sane ɔstōem quaz superius spāliter edidimus[a] contra capitula: collegia: conuentus : seu singulares[b] personas bona cathedralium uel regularium aut collegiatarum ecclesiarum vacantiuz[c] occupantes:per ɔstitutionem presentem:quam in dignitatibus:personatibus prioratibus: & ecclesiis aliis locum habere censemus: nolumus in aliquo derogari[d].

Rubrica de maioritate & obediē.

B Onifacius.viii.

¶ Capitulum vel is ad quem administratio pertinet vacante sede eos absoluet quos absoluere posset episcopus si viueret: nisi a se.apo. id fuerit interdictum. Jo.an.

P Resenti. ¶ Sunt tres partes pricipales vt patet in rubro.secūda ibi:porro.tertia ibi:sane.prima tria facit.primo prohibet. secūdo excipit ibi:nisi.tertio penam īponit ibi:alioquin.Do.
h ¶ Superiores.archiepiscopi uel patriarche.
i ¶ Ecclesiastice. Jn secularibus non posset habere locum pena inferi9 posita. Joan.an.
k ¶ Uacantibus.vacare ēt dicūtur si sint manualia: nō de mensa sed habentia bona discreta:& in his locum hz hec constitutio:ut in cle.de supplē.neg.prela.q: regulares que determinat qō h archi.plire no.
l ¶ Quibuscūqz.ī hoc differt a decre.q: sepe.s.e.li.de ele. ut pz.j.in fi.
m ¶ Collationem. inter hec & sequentia magna est differentia.j. de preben.cum in illis.
n ¶ Custodiam.s.e.li.de elec.generali.&.lxiij.di.si plebibus. de isti. cū venissent.de ap.bone.
o ¶ Reseruari.per iconomū si ē in ecclesia:uel eum q custodiā hz:qō dic vt dixi .s.de elec.q: sepe.& no.ꝙ dicit reseruari.p hoc.n. videt ꝙ de illis nō possint decedētes testari:de hoc no. gar. de re.eccle.nō alie. hoc cōsultissimo.& distinguebat put distinxerat host.s.de pecul.cle.si qs sane. īter clericū habentē admīstrationē:& nō habētē.naz clericus hñs admīstrationē quādiu viuit & sanus ē dare pōt:moderate tñ.s.de don.cetex. cōparāt .n.cū vsufructuario: q: ei9 ius morte finit: sicut vsufructuarij ut in pdicta decre. si qs sane. & .s.de dona. cōsultationib9.s. de pig.c.vlti.īsti.de vsufru.§. finitur.pōt ergo dū viuit volūtatē suā facere dūmodo moderate donet:cū incipit infirmari cōparat vsuario & ita nihil hz nisi usum tm:elemosinā tñ facere pōt.s.de testa. ad hoc: testari nō.eo.ti. cuz in officiis cū si.si vero sit clericus nō hñs administrationē sed psonaliter et simpliciter bñficiatus : & ī vita & ī morte compatur vsufructuario: quantū ad faciēdū fructus suos:& de ipsis pñt testari ecclesia tñ succedit eis in istis si decedāt ab ītestato.s.de test.relatū pbat satis ista distinctio.s. de testa. regsisti.§.illud.& ɔsuetudo generalis quasi vbiqz eā approbat: & qō dictū est de clerico simplicit bñficiato ꝙ fac fructus suos:ītelligendū ē de peceptis & recōditis : alij vo p iura allegata ad eccl'iam ptinebūt.
o ¶ Priuilegio.s. de rescrip. si ppt.j.de pbē.si tibi ɔcesso.& .s.de vb.sig.c.pe.
p ¶ Legitime.xl.anno.spacio .s.de cōsue.c.ulti.
q ¶ Cā.puta onere īposito ī fūdatione.xviij.q.ij.cleutheri9 & .c. seruitutū.de iurepa. pterea vel statuto:ut in predicta dcre. q: sepe.
r ¶ Ecclesie. ad idē.s.e. li. de of.dele.c.ij.& si sic suspēsus celebraret in ecclesia irregularis esset:ut.j.de sen.ex. is cui.sec9 si extra ecclesiam:ut ibi dicaz.
s ¶ Ceteri.īferiores epis.
t ¶ Officio & beneficio. dic quibuscūqz: ut.s. de electi. q: sepe non sic in casu.s.e.li. de elect. cupiētes.§. ceterū.&.c.si cōpromissarius. ī fi. & est rō:qa h ab officio suspēsus est: ibi non ut ī predicta decre.dixi q: sepe.
u ¶ Quousqz.facta ergo restitutiōe nō erit necessaria aliqua absolutio: ut no. Jo.lxxxi.di.si q.&.x.q.vij.si quis deinceps & Ber.de ma.contra.cō.īterdi.eccle.de muliere.
x ¶ Restitutionē.& sic nō sufficit cautio:iā.n.hic fuisset expressum: sic.j.de vsuris.c.ij.ad hoc de deci.ad audiētiā.si.j.de vb.sig.ex parte.j.de sen.exc.venerabilibus.§.sane.& fa.s.de re iudi.cum aliqbus.ff. de pig.ac.l.nō ē.Jo.an.
y ¶ Porro.sumptum fuit hoc de eo qō no.host.de vb.sig.c.pe.
z ¶ Supradicta.s.dimissa tpe mortis:& obueniētia tpe vacationis.
& ¶ Debitis.ad q̄ remanet ecclesia obligata & successor sicut heres fili9 ad pñam ut.s.de sol.c.i.sic ēt dicit lex:ꝙ si mulier dedit bona sua ī dotē dedisse vr qō sī p ē deducto ere alieno.ff.de iure do.l.mulier.& bñ debēt pri9 ipsius ecclesie debita solui:q: agris ei9 sitientib9 alios irrigare non debet.C.de seruit.preses.
? ¶ Onerib9.fabrice:hospitalitatis:receptiōis legatox:& nūciox se.ap.& religiosib9.xxi.q.i.c.i.de prebē.de monachis.de pscri.accedētes.de cēsi.cū īstantia.
ꝝ ¶ Superesse.hodie dic ut in cōstitutione Jo. que incipit suscepit.
a ¶ Edidimus.supra de elec.q: sepe.
b ¶ Singulares psonas.ipsax ecclesiax de qb9 logtur decre.q: sepe.
c ¶ Uacantium.principali prelato.ut ibi dixi.
d ¶ Derogari.sed ī quo poterat derogari.sol. in eo ꝙ hic seruantur consuetudines statuta & priuilegia: ibi uero reprobantur: & ex hoc forte credidisset aliquis

derogatum fuisse.

Episcopali. ¶ Primo ponit dictum a quo excipit ibi nisi. Domi. Edita fuit ad declarationem eorū que no. §. eo. bis que. ⁊ reprobat qđ tenebat goff. §. e. ne se. va. illa. Jo. an.

a ¶ Vacante. idē si eps̄ a paganis vel scismaticis captus esset: ut. §. de supplen. neg. prela. si episcopus.

b ¶ Js ad quē. puta visitator datus a papa. §. e. li. de ele. is cui. uel ab archiepo ī cā. §. e. li. de supplē. neg. prela. c. ulti. vl' electus ad hoc p capl'm.

c ¶ Jurisditio. circa tpalia ⁊ spiritualia: vel saltē circa spūalia vt. §. de tēp. ord. cū null⁹. e. li.

d ¶ Tūc tpis. uacante sede.

e ¶ Juris. a qualibꝫ iuris excōicatione absoluit eps̄: si absolutio nō sit sūmo pōtifici reseruata. §. de sen. exc. nup. ⁊ dixi. §. eo. li. de elec. sciant cuncti.

f ¶ Hois. puta ipsi⁹ epi mortui: vel sui vicarij: vel delegati qđ dic ut. §. de of. dele. prudētiā: vl' iferiores prelati: qđ dic ut. §. de of. ord. cū ab eccl'iarū.

g ¶ Jmpartiri. hoc tenebant hug. vin. ber. ⁊ host. ꝫ goff. §. p. c. xi. q. iij. si eps̄ ante dānati. vbi dicebatur ꝙ mortuo epō debebat successor excōicatum a pdecessore absoluere: vñ dicebat ꝙ capl'm id nō poterat sed falsum ē: ut hic vides: ad hoc d' ber. ad abolendā. §. e. cū olim. §. e. li. de sup. neg. pla. c. pe. ⁊ vlti. j. de isti. c. ij. cum similib⁹ ad illud. c. si eps̄. dic ꝙ ibi dicitur ꝙ successor poterit illū absoluere: ꝫ nō ibi d' ꝙ eps̄ solū hoc facere debeat: ⁊ pōt ēt dici capl'm visitator vel successor cū in iurisditione succedat: ut p iura superius allegata probatur.

h ¶ Ei. s. capl'o: vel iurisditionem epalem habenti.

i ¶ Se. ap. nō credo inferiorez hoc posse: ⁊ facit qđ dixi. §. eo. de sup. neg. pla. c. vl. ⁊ in auc. de desen. ciui. §. iterim. col. iij. ⁊ dixi. §. ti. pxi. c. i.

Episcopali sede vacante[a] pōt capitulum: seu is ad quem[b] episcopalis iurisditio[c] tūc tēporis[d] noscit ptinere: bis qbus posset eps̄ si viueret: ab excōicationis snīa: siue iuris[e]: siue hois[f] fuerit: absolutionis beneficiū impartiri[g]. Nisi ei[h] fuerit a sede apostolica[i] specialiter interdicta potestas.

Rubrica de pactis.

Bonifacius. viij.

¶ Monachi habētes liberaz a sede apo. sepulturam: si paciscunť d' non recipiēdis aliquibus: ul' certis parochianis ecclesie alicuius: seruare cōpellūtur pactum: nec illos sepelire poterūt: licet apud eos elegerint sepeliri: cum p pactuz priuilegio renunciauerint. Jo. an.

Pactum[k] cuz rectore parochialis ecclesie factum a uobis ne aliquos: vl' certos[l] ipsi⁹ ecclesie parochianos recipiatis ad ecclesiasticaz sepulturam: omnino seruare debetis. Quāquaz sepultura libera[m] sit monasterio vestro ab apo. sede indulta: ⁊ illi apud vos elegerint[n] sepeliri. Cum per dictum pactū indulto huiusmodi derogetur[o].

Idem.

¶ Pactum factū patri a filia: dū tradebať nuptui: ꝙ dote contenta nullū habebit ad bona pr̄na regressum si iurauerit id ipsa filia: oia seruare tenebitur. Jo. an.

Quāuis[p] pactum patri factū a filia dū nuptui tradebať: ut dote contēta[q] nullum ad bona paterna regressum haberet: improbet[r] lex[s] ciuilis: si tamē iuramento nō[t] vi nec dolo prestito firmatū fuerit ab eadem: oīno seruari[u] debebit: cum nō uergat in eterne salutis dispēdiū[x]: nec redundet in alterius detrimētum[y].

Idem.

¶ Pacta inita p fres pdicatores vel minores vel alios mendicantes cum rectoribus parochialium ecclesiax sup parochialibus iurib⁹ si facta sunt per priores uel guardianos de suorum cōuētuum ipsorū locoruꝫ cōsēsu: licet auctoritas se. apo. nō interuenerit: vel licētia prioris vel ministri generalis: aut magistri vel prouincialis ministri: vl' capituli prouincialis seruāda sunt dūmodo alias sint licita ⁊ honesta hoc dicit io. an.

Quia ex eo: ꝙ fratres predicatores[3] ⁊ minores ⁊ alii mēdicātes[⁊] cōpositiones ⁊ pacta cū prelatis capitulis rectoribus ⁊ personis ecclesiaruꝫ ciuitatum castroruꝫ villarum ⁊ locorum in qb⁹ dom⁹ seu habitatōes[?] coꝝ existunt: super iurib⁹ parochialib⁹[ꝝ] uel aliis[a] qbus cūqꝫ articulis ab eis vel coꝝ antecessoribus[b] inita siue facta seruare recusant: ⁊ ea eo pretextu infringere moliuntur: quia magistri aut ministri vel prioris generaliuꝫ seu prouicialium eorūdem si affuit assensus ī ipsis: nec approbata p ipsorum generalia: uel prouicialia capitula extiterunt: multa in diuersis mūdi partibus īsurgūt scandala ⁊ ipsorum fratrum quos decet puritatem oīmodam ī suis obseruare actibus ⁊ ab his abstinere propēsius: per que possit aliis exēpli pernities generari: fame detrabiť plurimum ⁊ bonori. Nos his occurrere paterne solicitudinis studio intēdētes: pñti decreto sācimus compositiōes ⁊ pacta huiusmodi cum prelatis capitulis ⁊ rectoribus ⁊ psōis predictis ab ipsorum fratruꝫ cōuētualibus prioribus seu guardianis facta vel approbata de suorum conuētuum consilio ⁊ assensu dum tamē alias sint licita[c] ⁊ honesta[d]: debere ab ipsis fratribus ī locis ī quibus fuerit facta: perpetuo iuiolabiliter obseruari: nō obstāte ꝙ magistri vel ministri aut prioris generalium seu prouicialium predictorum nō īteruenerit ī eisdem assēsus: nec ab ipsorum generalibus vel prouicialibus capitulis extiterit approbata seu ꝙ sedes ap. ī bis que per predictos fratres minores[e] facta fuerint: auctoritatem suam nō prestiterint vel assensuꝫ.

Pactum. ¶ Prio pōit dictū. scđo soluit obstaculū ibi: quāq; tertio rōnē reddit ibi: cum per. Do. Emanauit ad declaratione eoꝝ que no. Jnno. ⁊ host. de sepul. c. i. Jo. an.

k ¶ Pactū. qd sit pactum habes. §. de vb. sig. pactum.

l ¶ Certos. puta masculos: vl' tales de tali domo.

m ¶ Libera. hoc īducebat dubitationē: ex quo. n. hēbāt liberā: videbať ꝙ oēs sepelire possent nō obstā. pacto: sed non est vex: sicut ⁊ ille q liberā hꝫ non donat: ut. §. de of. vica. c. vlt. ⁊ de elec. is cui cum similibus: ⁊. C. de inof. tes. si quādo. ī prin. ⁊ est rō huius. c. q: per pactum priuilegio renunciauerunt: ut sequitur.

n ¶ Elegerint. qđ poterāt ēt si min⁹ religiosus eēt locus electus ꝙ dimissus: vt. j. de sepul. c. ij. ī fi. sed ex vtute pacti huiusmodi electio pdicta caret effectu. ⁊ no. ꝙ lꝫ tale pactū īter eccl'ias initū valeat: ñ tñ vꝫ pactū qđ parochian⁹ pmittit vl' obligat vl' iurat se sepulturā electux vl' electā ñ dimissux. j. de sep. c. i. ad h. §. e. pleriqꝫ.

o ¶ Derogeť. si pactū secutū ē priuilegiū: nō ē dubiū ꝙ nō obuiat priuilegiū quo ad illa qb⁹ derogatū ē p pactū: ⁊ ē casus. §. d' pscrip. cū olim. si autē priuilegiū secutū fuerit cōpositionē: nō valuit ꝫ cōpositionē: ex quo in illo facta nō fuit inde mētio: ut. §. de deci. ex multiplici. oī ergo casu seruādū est pactum.

Quāuis. ¶ Primo ponit dictū. scđo rōnem reddit ibi: cum non. Do.

p ¶ Quāuis. tolle lex eē ciuilis īprobet qđ ē. j.

q ¶ Cōtēta. ipsa filia.

r ¶ Jmprobet. q: ē futura successiōe: q̄ siue sit de succedēdo siue de nō succedēdo nō valet fm leges. C. de inof. tes. si qñ. §. i. C. de pac. l. pactū qđ dotali: ⁊. l. vlti. C. de col. l. pactum dotali. cum si.

s ¶ Lex ciuil'. pdcā. C. de col. l. pactū dotali. ꝫ mix qrē fm leges nō valeat tale pactū cū fm eas bñ valet pactū ne pr' filio succedat. ff. si a parēte. l. i. §. si vel si parēs. sol. nō ita debeť pri hereditas filij: sicut pris filio. ff. de inof. te. nā ⁊ si. vl' veri⁹: nō vi pacti ibi repellit: ꝫ pp delictū qa pcū emācipatiōis recepit: vt. C. de ope. li. l. si quaꝫ. vel aliter: ut no. in predicta. l. pactum.

t ¶ Nō vi. an iuramentū p metū extortū obliget dic ut no. Jo. xxij. q. iiij. īter cetera ⁊ xv. q. vi. auctoritatez. ⁊ ber. §. d' iureiur. si vo ⁊. §. qđ metus cau. abbas. ista lra ⁊. §. de iureiu. cū cōtingat: ⁊. j. e. li. e. ti. lꝫ faciūt pro illa opinione ꝙ non obliget.

u ¶ Seruari ōbebit. approbata ē ḡ opi. pla. no. ī pdcā. l. pactū. q hoc dicebat: ꝫ accur. ibi ꝯ p. l. C. de legi. ⁊ ꝯsti. nō dubiū ⁊. C. d' nup. auc. ꝙ eis. signata sup. l. īperialis. ꝫ de turpi iuramēto loqtur. qua aūt rōne ꝫ leges tꝫ ꝯctus puberis si iurauit: q al's nō tꝫ. C. si aduer. ven. auc. sacra. eadē rōne tenere dꝫ pactū istud iuratū: ⁊ idē in casu. §. de iureiur. cū cōtingat: ⁊ vide qđ ibi no. ⁊. j. e. lib. eo. ti. lꝫ. q̄ concor. ad istā decre. non tñ multū faciunt ⁊ cōpelli debebunt p censurā eccle. iudices seculares ad hoc ius canonicū obseruandū p predictā decre. lꝫ ad idez de sentē. exco. decernimus.

x ¶ Dispēdiū. tūc. n. obseruādū non eēt. xxij. q. iiij. p totū. ⁊. §. de iure iurā. si vo. ēt fm leges vt in prealle. auc. C. de nup. auc. ꝙ eis. ff. de le. i. si qs inqlin⁹. in fi.

y ¶ Detrimētū. s. pricipale. scđario. n. ibi possꝫ detrimētū reperiri filijs vel uiro: vel uenietibus ab intestato: uel similibus personis.

Quia. ¶ Primo ponit dictū. scđo illud decidit ibi: nos Jo.

3 ¶ Predicatores. hi p ponunť: q: antiqor ipsorū istitutio: ad idē. §. de exces. pla. nimis. §. d' pui. ī bis. §. e. lib. de elec. quorundam. ⁊ ibi dixi.

⁊ ¶ Mēdicātes. vt sunt heremitani sancti aug. vel quiuis alij.

? ¶ Habitatiōes. qs mutare vl' al's de nouo acqreť nō pñt: vl' antiqs dimittere. vl' aliquo titulo ī alios trāsferre ꝫ ī spāli lnīa se. ap. ut. j. de exces. pla. c. uno.

ꝝ ¶ Parochialib⁹. vt exhibitione sacramētox decimis primitijs: oblatiōibus: iure funerandi: ⁊ bis similibus.

a ¶ Alijs. extra iura parochialia: put multa potes exēpla p te videre.

b ¶ Añcessorib⁹. ad q̄ teneť successor sicut ipse pdecessor: ad hoc de fo. c. i.

c ¶ Licita. alias nō valēt: ⁊ facit supra de pac. c. vlti.

d ¶ Honesta. s. ⁊ possibilia: q: nullus ad ipossibile obligari posset. §. e. c. vlti. ⁊. j. de re. iu. nemo pōt.

e ¶ Minores. de eis dixit: q: de ipsorum exemptione constabat vel q: dicebātur priuilegiati. ꝙ nulla ipsorum pactio vel obligatio teneret facta sine licentia domini pape.

Non indiscrete. ¶ Sunt tres partes sicut sunt tria principalia dicta. scđa ibi: lꝫ. tertia ibi: procurator. Do.

a ¶ Jndiscrete. si. §. e. non iniuste. ⁊. j. de iura. ca. c. vlti.

b ¶ Laicum. intelligo qui nullum babeat ordinem. nec sit alias ecclesiastica persona. xij. q. i. c. duo.

c ¶ Spiritualib⁹. cōtra. §. de iudi. c. ij. So. ibi loqtur de laicis qui tractāt cās spirituales suo noīe. quasi ius in eis babētes ⁊ sic nō est ꝯ. Mo. tñ ber. §. de excep. apostolice ꝙ quis nō potest agere pro se vel p alio: pro eo ꝙ possidere non pōt. sed in actibus spiritualibus tunc id posset habere locum: ī iudicialibus autez sup spiritualibus locum non hꝫ: vt hic vides: ⁊ super hoc vide qđ no. host. ī summa huius ti. §. qui dari uer. vlti. ⁊ guil. ī spec. eo. ti. §. i. versi. item ꝙ ē laicus. ⁊ qđ no. §. de sindico. c. vno.

d ¶ Reputari. ff. de procurato. l. inuitus. §. i. et ibi d' hoc ⁊ insti. p quas p. no. acqui. §. vlti. ⁊ simile in teste. ff. de testi. l. i. ⁊ in cōtrahēdo matrimonio. xxx. q. iiii. qui spiritualem. §. de spon. cū apud: cū ergo nō reperiamus hunc expresse phibitum: erit ergo admittendus: ⁊ ideo dixit expresse: q: tacite videbatur probibitum: fm eum modum quem supra dixi fm ber.

e ¶ Ab eo. s. procuratore. si ergo dn̄s cōtestatus litē dat pcuratorē post modū ad litem: iste sic datus nō substituit: ut hic pbatur. lꝫ uideať ar. ꝯ. C. eo. ti. nihil arbitramur īteresse sed ibi loquitur de facultate dādi nō de facultate substituēdi vt ibi no. Et no. q: approbatā puto opinionem Jo. quā ibi no. Accur. s. ꝙ procurator datus post litē nō substituit ⁊ Guil. ī spe. huius ti. §. i. ver. quid si procurator ītercesserit. Accur. dicebat ꝙ forte idem vtrobiqꝫ dici poterat p. l. C. de cōsor. eius. li. l. ij.

f ¶ Litis. ⁊ exponūt legiste. i. instātie: vt. C. de iudi. properandū fm nos nō poterit īstantia: vñ ītelligim⁹. §. de iudi. c. pe. ⁊ videtur in snīa in cum formanda non in dominum. de quo dic ut. §. de elec. querelam.

g ¶ Procurator. ut. C. eo. l. nulla: ⁊. l. pe. ⁊. l. neqꝫ in fi. ⁊. ff. eo. in cāe. ⁊. ff. de appe. l. ab executore. §. fi. ⁊. ff. de doli excep. si procurator agit. §. i. ⁊ hoc verum intelligo vbi fuerit simpliciter constitutus: vel non expsse pbibitus alias si ꝯstitutus fuerit vsqꝫ ad litē cōte. ⁊ expsse phibitus ne vltra procederet secus de quo dic vt no. Jnno. ⁊ host. §. e. petitio. pficiat ergo dn̄s p se vel p aliū litē ceptā: ⁊ ad īstar huius dicit dn̄s Azo ꝙ delegatus ab alio ꝙ a principe post litem ꝯtesta. delegare potest: quod fm nos videť nō verum: ut. §. de appel. cū cām. ⁊ de hoc. §. de re iudi. cum bertoldus. nec est facienda cōparatio: q: etiā post lit. cōtes. ordinarius reuocat delegatum suū. ff. de iudi. l. iudiciū. sed procurator non nisi cā cognita: ut. j. e. c. proxi. ⁊ rationem quere. ff. eo. ti. post litem.

h ¶ Antea. lit. contest.

i ¶ Non potest. s. dari alius procurator. ff. eo. l. quod quis.

k ¶ Jn rem suā. ut si titulo donatiōis cesse sunt actiōes mihi ⁊ datus suꝫ procurator ad eas intēdēdas. iste ē casus. C. de dona. l. illā subtilem.

l ¶ Substituendi. tunc. n. substitutus vr': vel datus ab ipō dn̄o ad hoc. ff. ꝙ cuiusqꝫ vni. l. item eox. §. decuriones. ⁊ p hoc ⁊ alia quedam iura solui questionē de delegato ab alio ꝙ a principe qui habet speciale mādatuꝫ subdelegandi. s. ꝙ subdelegare possit ad idē. §. de offi. deleg. is cui vbi de hoc. ⁊. c. vlti. §. vices.

m ¶ Certa. psona. Jn ꝯrium videbať: q: pcurator debet esset certus. ff. eo. ti. l. ij. sicut ⁊ arbiter. ff. de arbi. itē si vnus. §. si in duos. ⁊. §. de arbi. innotuit. sicut ⁊ tutor. ff. de testa. tu. tutor icertus. ⁊. l. duo sunt ticij ⁊ hoc p pdicta iura tenebat Uber. de bobio: ut no. Guil. in spe. in ti. i. §. iā nūc. ver. quid si in delegatione. ⁊ Accu. vr' idē tenere. ff. eo. l. i. in glo. i. sꝫ illa glo. ⁊. l. ij. eo. ti. possent intelligi de procuratore incerto fm modum illius. l. duo sunt ticij. ff. de testa. tu. q: plures sunt ticij: ⁊ fecit ticium procuratorem: ⁊ non apparet de quo senserit.

n ¶ Negocia. ⁊ ad unū etiā negociū dari pōt. ff. eo. l. i. de neg. ge. l. iij. §. negocium. ad id. ff. vi bo. rap. l. ij. §. ꝙ ait.

o ¶ Deputare. ff. man. si pcurator. ⁊ sic no. vnā differentiā īter procuratorē ad negocia ⁊ ad iudicia. aliā uidebis. j. e. qui generaliter in fi. tertiaꝫ. §. de rescrip. ex pte decani. ff. man. si mandasset. ⁊ quod bic dicitur: dic uerum nisi in casu. j. eo. c. vlti.

Quāuis. ¶ Sunt due partes. pma tractat de reuocādo. scđa de adesse. ī pma distinguit duo mēbra. secūdum ibi: postea. in quo octo casus excipit subdens clausulam generalem. Do.

Rubrica De procuratoribus.

Bonifatius. viij.

¶ Laicus pōt esse procurator ad agendum. ⁊ defendendū in causis spūalibus: pcurator post litē cōte. pōt dare alium pcuratorē ante nō nisi datus fuerit ī rē suaꝫ: uel a dn̄o babuerit mandatuꝫ de substituendo etiā nō certā personā pcurator ad negocia pōt dare alium pcuratorem libere ⁊ etiam quādocūqꝫ.

Non idiscrete[a] iudex censetur egisse pcuratorez laicum[b] ad agendū vel defendēduꝫ ī causis spiritualibus[c] admittendo cum regulariter qui non probibetur expresse ad exercendum procuratiōis officiū: idoneus debeat reputari[d]. ¶ Licet aūt a pcuratore post litē cōtestatā ab eo[e] possit: cum dn̄s sit litis[f] effect⁹ dari alius procurator[g] antea[h] tamē non pōt[i]: nisi in rem[k] suam sit datus vel a dn̄o substituēdi[l] alium etiam certa[m] nō expssa psona sibi fuerit concessa potestas. ¶ Procurator uero dat⁹ ad negocia[n] potest libere quandocunqꝫ alium deputare[o].

Idem.

¶ Procurator ante litē cōtestatā ēt sine cā reuocari pōt post lit. ꝯte. non sine rōnabili cā: dn̄s tñ bñ potest adesse cause cū ipso pcuratore marime si de collusione timeat.

Quamuis procurator possit ante litem contestatam[p] etiā sine cā libere a dn̄o reuocari[q] postea[r] tñ ipso nolente[s] nequibit[t]: nisi euꝫ[u] dn̄o inimicum[x] fieri: uel suspectum[y] aut aduersario affinitate[z] coniungi: vel eius[⁊] heredem fieri seu igredi[?] religionez: aut in lōgū[ꝝ] pegrinari: vel egritudine aut vinculis[a] detineri cōtingat: seu alia rōnabilis[b] cā subsit: pp quā sit merito reuocandus. ¶ Uerū quāq; nisi ut premittitur reuocari non possit[c] dn̄s tamen sue cause vna cum eodem pcuratore: marime si d' collu

p ¶ Cōtestatā. ut isti. man. §. pe. ff. mā. si uero nō remunerādi. §. si mādauero. C. māda. si pater. ff. de pcu. ante litē. §. de ele. in cāis. §. eo. ex īsinuatione ⁊ ē iste casus quo penitere lꝫ qđ dic vt dixi. j. de reg. iur. qđ semel que est contra.

q ¶ Reuocari. ꝫ nūqd in hoc casu reuocatio puenire debeat ad iudicē vel aduersariū dic vt. §. e. mādato. ⁊ uideť ꝙ nō ar. a ꝯrio illius decre. ⁊ hoc ibi tenent tan. ⁊ gof. ber. ⁊ Jnno. ibi tenēt ꝯ: ⁊ subaudiūt marime ⁊ eox rōnes ibi vide. ⁊ guil. ī spe. e. ti. §. i. ver. itē ꝙ mandatum host. no. eo. ti. auditis ꝙ reuocatio tꝫ indistincte quo ad preiudiciū reuocantis. Si queratur d' preiudicio aduersarij si fit ante lit. ꝯtes. ⁊ iudex: vel aduersarius certificatus fuit: vel certificari pōt de mādato: non obest reuocatio nisi ad altex puenerit debet. n. ignorātia pbabilis esse excusata: de ele. ex. mi. apostolice. ff. iudi. sol. si aūt multo minus valet post lit. cōte. nisi ad altex pdictox pueniat: qb⁹ semel. de mandato extitit facta fides. §. eo. mādato. ff. e. si procuratorem. sed si se celet: procurator obligať dn̄o. ff. de do. elegāter. §. pe. ⁊ si nō est soluēdo: teneť aduersari⁹ si particeps sit delicti. ff. mā. si procuratorē. §. i. sin alr: sibi īputet q talē elegit. ff. de mino. cū mādato in fi. vnde si reuocatio ad iudicē vel aduersariū pueniat: id sup quo cōclusum ē nō īpedit: alia sic: ut ī predicta decre. auditis. Si aūt d' mādato nō fuit facta fides: ⁊ sine satisdatiōe fuit admissus tꝫ reuocatio. ⁊ intelligať. §. e. in nra. ⁊. c. ex insinuatiōe. ⁊. ff. e. in causa. ⁊ ꝯrius sensus. §. e. mādato. ⁊ sibi īputet q eā nō exigit: si aūt satisdationē exegit ī procuratorē celantē reuocationē redūdabit: ⁊ aduersarius erit sine dāno vnde si erat procurator actoris ꝯmissa ē satisdatio de rato. ff. rē ra. ha. l. ij. si procurator rei satisdat iudicatū solui: ⁊ de dolo cōmitteť. ff. iudi. sol. l. iudicatū solui. ⁊. ff. eo. plautius.

r ¶ Postea. i. post lit. cōte. ⁊ ītelligas ab ipso procuratore: ut dixi. §. c. proxi.

s ¶ Jpso nolēte. secus si volēte: ⁊ sic posset ītelligi. §. e. mādato: vt ibi no. quantūcūqꝫ tñ procurator ꝯdicat: nō procedeť cū eo post reuocationē quousqꝫ de causa reuocatiōis cognitū fuerit non enim deberet se īgerere procurator ꝫ debet ei sufficere ꝙ sine suspitionis nota remoueať. ff. eo. l. que omnia.

t ¶ Nequibit. contra. j. eo. si quem. so. ibi.

u ¶ Nisi eum. hos casus qui sequunť habes. ff. eo. ti. l. filius. §. fi. ⁊. l. seq. vsqꝫ ad. l. ꝫ etiam. ⁊. l. post litem. vsqꝫ ad. l. q̄ omnia. §. i.

x ¶ Jnimicū. ⁊ q̄ inimicitie hic veniāt arbitrabiť iudex. facit qđ diximus de iudice ⁊ de teste. iij. q. v. c. ij. de symo. p tuas. ⁊ de ac. cū oporteat. Nō tñ dico ꝙ requirāť capitales. ⁊ hoc sonat lra q̄ dicit vel suspectū. lꝫ videať ꝯ. ff. e. l. filius. a. fi. ⁊. l. si post datū. Sed ī pcuratore p quo pmisit dn̄s iudicatū solui loqtur q cōpelliť proseq nisi capitales inimicitie īteruenīat. uel alie iuste cāe de qbus ibi d' ⁊ ideo. l. e. ti. vel exilio. q̄ loqtur de casu nostro nō posuit capitales in textu.

y ¶ Suspectū. ⁊ est suspicio allegāda ⁊ pbāda sicut ꝯ iudicē. §. de ap. cū spāli. ꝫ hoc ipō ꝙ opas gerit in inuitū suspectus est. ff. e. ti. l. q̄ oīa ⁊ sic ēt ex falsa cā dn̄s poterit ipm reuocare q: ꝯdicēdo suspectus erit ⁊ sic habebit locū hec lra. Sed potest dici ut no. Accur. ff. eo. ti. l. q̄ oīa ꝙ aut pcurator solus resistit: ⁊ tūc pcedat ⁊ va sit obiectio. aut aduersari⁹: vel pcurator ⁊ aduersari⁹. ⁊ tūc secus: ⁊ sic pñt ītelligi. l. pal. ⁊ decre. ista. sed lra ista solū dicit ipso nolēte. vñ ⁊ postea dicit idē accur. dic eū suspectū q̄litercūqꝫ. sed nō ita ꝙ remoueať: vel suspectus ē interim donec cā remotionis tractať. alias enī ad quid remotionis cā tractareť non video lꝫ dn̄s Mar. ibi primam cōsueuerit approbare.

z ¶ Affinitate. q: tūc dn̄o timeť piculū. C. de excusa. tu. humanitatis.

⁊ ¶ Eius. s. aduersarij: ⁊ tūc ipse pcurator aduersarius ē. ⁊ poterit dicere ꝯriuꝫ ei⁹ qđ pmo petebat. ad h. iij. q. vij. §. tria. v. si ꝯ partē ad idē. ff. d' postu. l. vlti.

? ¶ Jngredi. ēt non pfitendo. ꝫ solum probationis causa: ad hoc. j. de sen. exc. religioso. ij. rñ. ⁊. j. de regula. c. i. in prin.

ꝝ ¶ Longum. arbitrio iudicis credo terminādū habita ꝯsideratiōe cāe ⁊ viax.

a ¶ Uinculis. predonū vel hostiū potestate. ff. eo. ti. item si suspectus.

b ¶ Alia rōnabilis. utputa etas nimis decrepita vl' nimis iuuenis. ⁊ tūc reuocareť de facto: ut. ff. eo. ti. l. post litē. in fi. vel q: latitat. ff. eo. l. vel exilio: ul' iudicio publico vel priuato detineť: ut. ff. eo. ti. l. vel iudicio. ⁊ idem in fi.

c ¶ Possit. inuitus: ut. §. vidisti.

Universidad de Deusto Biblioteca

a Collusione.s3 nõne ex quo de collusiõe timet h3 eũ suspectuz: quare ergo nõ reuocat ut.s.eo.c. Solu. timet hoc s3 pbare nõ põt ad hoc.ij.q.vij. plerisqz vel aliter hic nõ vult dilatare pcessum cãe: q ẽet i cognitiõe suspitionis vt.s.diri.z pbatur.ff.eo.l.post litẽ.Jo.an. b Adesse. Sed quid sibi proderit adesse: proderit qz possent testes z probatiões iducere qs ille omitteret: vel saltez ille pducere tenebit noiatos a dño bñficium enim iuris quod adesse possit interpretandum ẽ late z ut aliqd cõferat de vb.si. abbate z de hoc p accur.ff. de inof.test.si suspecta in prin.

Is qui. Sũt duo dicta pricipalia scda ibi: verum. pma subdiuidit. qz pmo ponit dictũ inserẽs 3riũ argumẽtũ ibi: l3. secũdo ponit exceptionẽ a dicto ibi: nisi. Do.

c Potestatẽ. qz al's nõ poterat nisi in casib9.s.eo.c.i.

d Susceptũ. z l3 dixerit se nolle suscipe: tñ dño in eadẽ volũtate manẽte adhuc suscipe poterit: ut.j.eo.l3.

e Usus nõ fuerit. l3 ergo dñs reuocet pcuratorẽ re integra: vel ante lit.ptes.insti.man.§.recte z.s.c.prori.i pri.cũ suis cõcor. z ipso facto s3 id qd dicit.j.eo. si quẽ procurator tñ datus ad substituẽdũ hoc nõ põt post susceptũ mandatũ. is eni suo functus est officio: z potius hic cõstitutus a pricipali dño: q substitutus a procuratore videt vt diri.s.eo.c.i.

f Apostolice. qz alius nõ subdelegat. C. de iudi. a iudice.s. de offi.dele.pastoralis z.c.vlti. de ap. cum causam.

g Aliud.s.qd reuocare possit anteq ille vsus fuerit: z habes hoc.s.e.li.de offi.dele. qũis. S3 quero quare aliud i de legato q in procuratore. So. credo q sit rõ: qz delegatus principis h3 a lege q cõmittere possit: z iõ donec iudex subdelegatus vti ceperit reuocare poterit: ut. i pdicta decre. Quis. s3 procurator de quo hic loqtur h3 hoc ab hoie: z iõ cõmittẽdo suscepto mãdato p procuratorẽ functus ẽ officio suo: z ideo amplius nõ reuocat. Et no. qz si cõpromissarius dat9 ad eligẽdũ eligat: z elect9 renuit consentire amplius nõ eligit: qz suo functus est officio.s.e.lib.de elec.si cõpromissarius.§.i. procurator tñ substituẽs non ẽ functus officio suo: nisi substitutus mãdatum suscipiat: ut hic uides: z iõ aliõ qz hic pcurator cãm aget z substituere poterat: ibi solũ eligere: z iõ citius illius expirat offm z sm supius dicta no. qz cũ tres casus sint positi.s.c.i. in qbus procurator ad iudicia substituit: hic de altero tñ dicit.s. de eo q mandatũ h3 vñ de reliqs secus credo cum habebãt potestatẽ nõ ab hoie s3 a lege: vt supius diri ex eo q factus est dñs litis i rem suã: alias.n. quare nõ sic de aliis expressisset: z facit õ deci.ad audientiã. z qd recitari solet de eo qui dux. in ma.quam pol.p adul.c.ulti. z de 3uer.in fi.c.i.

h Illo.s.substituẽte: a dño aut bene habita distinctione quã hẽs.s.c.prori.

i Reuocãdi. tunc.n.non expirat mandatũ: ex quo penes eum potestas remanet reuocãdi z facit optime.s.eo.li.si delegatus.de offi.dele.

k Oẽs. põt ergo cõstitui ad unã z plures z ad oẽs cãs procurator.ff.e.l.i.

l Exercere. sic z delegatus ab alio q a pricipe ad uniuersitatẽ cãrum vnã delegat z in aliis iurisditionẽ retinet.ff.de iudi.cũ pretor.§.i.

Qui ad agendũ. Primo ponit de generali procuratorio cũ cl'a. scdo cũ illi forme adiicit spãle. Tertio ponit tria que requirũt spãle mãdatum z casum excipit. sa ibi: s3 si. tertia ibi. procurator quoqz. Do.

m Qui ad agẽdũ. datus ad agẽdũ defendere cogit: vel satisdare de defendẽdo.ff.eo.l.seruum in fi. n Speciale.ut.j.§.vlti.cum si.

o Nõ d3. z sic nõ valet tñ genus quo ad spẽm quãtũ species: ad idem.s. de ap.c.ij. de hoc habes.s.de off.or.si sacerdos.xxiij.di.quaquã.

p Nõ expssos. nõ tñ p hoc mrimoniũ 3here poterit: ut.j.e.c.ulti. nec poterit 3 electũ vel prouisum opponere crimia vl defect9 vt i cle.eo.ti.non potest.

q Admittet. no. pro illa opi.bul. z alioz doctoz legũ q pacisces q casuz fortuitũ nõ opponet: aut aliquos exprssit secuta generali clausula. aut nullũ vt i primo casu teneat renũciatio: i secũdo vero nõ. z nota. hec materia p accur.ff.si qs cau.sed z si.§.quesitum. z recitari solet.s.de depo.bona fides.

r Mãdato. vel eo q habeat vim ipsius spãlis mãdati: ut.s.prori.rñ.

s Deferre.ff.de iureiur.iusiurandũ.l.i.§.fi.

t Uel pacisci.C.de transa.trãsactionis. vbi de hoc.ff.e.ti.l.procurator cui libera.z.l.mãdato.z.s.de trans.cõtingit.z de arbi.p tuas. nec i integrũ restitutionẽ pro alio petere.s.de resti.i inte.corã ubi de hoc: z hoc qñ pricipalit petit. secus si icidẽter.s.eo.ti.sciscitata.C.ẽt p procura.cãm in ite.resti.agi pos.l.unica.

sione[a] timeat minime prohibetur adesse[b]. Idem.

Procurator hñs mãdatũ substituẽdi: substitutũ a se post mãdatum susceptuz: ẽt si eo non sit vsus reuocare nõ põt. nisi z ptãtez hñit reuocãdi: si aũt erat pcurator ad plures cãs z i altera substituit: z in aliis remanet pcurator. Jo.an.

Is qui a pcuratore super hoc a dño ptãtez[c] hñte procurator extitit substitut9 nõ põt post mãdatũ suceptũ[d] etiã si eo vsus[e] nõ fuerit. Licet in delegato se.ap.[f] vices suas alteri cõmittẽte aliõ[g] cẽseat: vlteri9 reuocari ab illo[h]. Nisi reuocãdi[i] ptãs 3cessa fuiss3 eidẽ. Uex si cũ ad plures ul ad oẽs[k] cãs generaliter 3stitutus fuisset: in vna tñ substituerit earundem: in aliis nequaqz prohibet pcurationis officium exercere[l]. Idẽ.

Procurator generalis ñ agit exigẽtia spãle mãdatũ ab aliq illorũ specificatiõe l'liba ptãte.h.d.3ẽ.

Qui ad agẽdũ[m]: z defendenduz ac general'r ad oĩa ẽt si mãdatũ exigãt spãle[n] 3stituit procurator ex vi generalitatis hmõi ad aliquẽ articulũ: i quo spãle mãdatũ exigit admitti nõ[o] d3. S3 si aliquis vel aliq de articulis speciale mãdatũ exigẽtib9 specificati fuissent a dicta cl'a generali tũc ad nõ expressos[p] etiam admittetur[q].

Procurator quoqz absqz spãli mãdato[r] iuramẽtũ deferre[s]: trãsigere vel pacisci[t] non põt: nisi ei z bonorũ cause administratio libere sit concessa[u]. Idẽ.

Mãdatũ generale ad negocia ẽt ad iudicia se extẽdit: põt filiussa. ẽt absqz pris consensu maior ãnis .xxv. ad iudicia. maior .xvii. ad negocia deputari.h.d.3en.

Qui generaliter[x] 3stituitur ad negocia pcurator: agere ac experiri[y] põt exceptis his casibus[z] qui mandatum exigunt speciale. Nedũ vero ad negocia: sed ẽt ad iudicia põt filiusfamilias[&] absqz pris assẽsu fieri pcurator. L3 aũt qs post .xvii. annuz pcurator ad negocia[x] licite deputet: ad iudicia tñ nisi maior .xxv.[a] annis fuerit deputari neqbit. Idez.

Ex pluribus pcuratoribus qñ vnus sine alio admitti debeat hic habetur.h.d.3en.

Si duo[b] pcuratores simul nõ

Item in cã suspecti tutoris.ff.de pcur.nõ solũ.§.si. Itẽ vbi sunt duo pcuratores oĩum rerum alicuius: tũc enim nõ põt vnus ab alio sine speciali mãdato exigere.ff.e.l.q duos.z.l.itaqz. Itẽ de interdicto. de lib.exhi.et dedu.ff.eo.l.põponius.in prin. Itẽ in acceptilatiõe.ff.de accep.l.iij. Itẽ i rescriptoz ipetratiõe.s.de rescrip.nõnulli.z ca.ex parte. Itẽ in cã matrimoniali sm vin.s. qui ma.acc.po.c.ex litteris in pte decisa.ar.3.s.e.ti.accedẽs. s3 ibi parẽtib9 agẽtib9 de matrimonio filioz accessit ipoz cõsensus ut ibi no. Itez sm quosdã in voto trãsmarino.s.de voto et multa in prin.ver.illis. Itẽ in cõsumptoruz instrumẽtoz exẽplatiõe de fi.instru.c.vlti. itẽ i his q se.ap.sibi spãliter reseruauit: q dic ut no.de offi.leg.q trãslationez. Itẽ in cõtrahendo matrimonio.j.e.c.vl.z in spõsalib9.q cle.vel vo. veniens in cõpromisso.s.de arbi.p tuas. Itẽ in absolutiõe petẽda ab excõicatione de sen.exc. qd de his in fi.z arg.de pe.di.i.quẽ penitet. Itẽ in oblatione filij idolis facienda.õ conse.di.iiij. queris in prin. Item in 3trahenda excõicatione.xxiiij.q.iij.si habes in prin. Item in prestatione iuramẽti de calũnia.j.de iuramen.calũ.c.ulti. item in casu.s.eo.li.de ele.pcur.z de hoc vide in .pecu.eo.ti.§.i.ver.item opponitur l3 qd habeat.

u Cõcessa. vel datus sit in rẽ suã. In trib9 ergo casib9 hoc põt.i.qñ h3 spãle: qñ h3 generalẽ z liberã. qñ datus ẽ in rẽ suã: hec pbant.ff.eo.l.procurator cui libera.ff.de iureiur.l.iusiurãdũ.§.fi.z.l.se.C.õ noua.l.non abstulit.z.ff.de sol.l.hoc iure.z no.C.de trãsac.l.transactionis.

Qui generaliter. Soluit tria dubia. pmũ de forma sm de psona ibi: nec dum. tertiũ de etate ibi: l3 aũt. Do.

x Qui generaliter. non eget summa: qz satis summat seipm. hoc pmuz dictũ ponebat Guil.p qstione i spec.e.ti.§.i.in fi. z sequẽdo Uber. idem dicebat q dicit hec decre. z idẽ no.hosti.de procu.petitio in.i.glo. z satis olim hoc dicebamus p decre.dilectus ubi ẽ hoc satis exprssum. sed gl. uidebat ibi tacite 3sentire q general'r fuerat 3stitut9 ad negocia z ad iudicia.

y Generaliter. No. q generaliter potest fieri procuratoris 3stitutio: et dicitur hoc.s.eo.petitio.

y Experiri.i.dfendere.s.de iudi.c.i.alibi ponit p agere.s.de cau.pos.pastora. z Casibus. exempla vide.s.c.prori.

& Filiusfamilias. non dubitam9 qn filiusfamilias posset 3stitui pcurator.s.e.non iniuste.z.ff.eo.l.filiusfamilias.§.ipse quoqz. S3 an sine mãdato pris possit 3stitui dubitabat: z videbat q non qz pro se non admittitur ergo nec pro alio. cũ iterdũ admittat pro se q non pro alio.ff.õ postu.l.i.§.ij.iij.q.vij.§.tria z no. de hoc p accur.C.de bo.q lib.l.vlti.§.i.i fi. S3 qz nil depit patri: iccirco admittit sine mãdato: ut h: z ẽ simi.j.de iudi.c.vlt.§.vlti. vbi aũt õperiret patri haberẽt locũ iura pdicta ad hoc.ff.ad treb.ille a quo.§.fi.ff.de i inte.resti.cũ mãdato in fi.

? Xvij.annũ: isti. q z ex qui.cau.ma.pos.§.iuste. sic z aduocat9 pegit se d3 .xvii.an.ff.de postu.l.i.§.inuitum.iii.q.vij.§.verum.

x Ad negocia. no.host.s.e.nõ iiuste.i.iiij.gl. procurator dat9 ad negocia maior .xvij. z mior .xxv. pt aget z expiri: nã ex quo pcuratõ ad negocia aget pt: ut.s.px.rñ.z mior.xxv.an. dat ad negocia ut h g z aget: ut ibi.

a Xxv.ff.eo.ti.mior.C.õ his q ue.eta.ipe.l.fi.C.eo.ti.l.exigẽdi.

Si duo. Diuidit sm Jo.an. hoc mõ qz pricipium z finis ibi sane ponit de pcuratorib9 simpliciter datis distinguẽs inter cãs spirituales z nõ mediũ ibi sec9 põit de datis insolidũ. pmo sine cl'a q nõ sit melior. scdi ibi nisi qñ cũ cl'a. tertio moderatiõez subdẽs ibi dũ tñ. qrto casum dubiũ circa id solnẽs ibi cetex s3 eũ. Ego expediã p ptes z sũmabo quãlib3 ptẽ p se. z faciã vnã ptẽ vsqz ad.§.cetex hec pma ps h intẽdit. Ex duob9 pcuratorib9 sit simp'r 3stitutis alt sol9 admitti nõ d3. si vo isolidũ q pmo 3testat litẽ admittit alto totalr ercluso nisi adiectuz fuerit q nõ sit melior 3ditio occupãtis quo casu alto nõ prosequẽte nec aliũ substituẽte reliquus admittat.h.d.do. b Si duo. emanauit h decre. ad declaratio

nem eoz que no.Jo.ij.q.vij.§.forma.z ber.s.e.ti.nõ iniuste.z accur.ff..e.ti.l.pluribus.z Inno.host.s.eo.in nostra.z Guil. in spec.eo.ti.§.rõne aũt.ver.quid si duo.z ver.sequen.

a Simul. qz secus si diuersis tpibus.ff.eo.l.si quis tñ.§.fi.z.s.e.non iniuste z hoc ideo qz dando sm videt primũ reuocare: ut in predictis iuribus: z hoc ẽ vex nisi exprimat se nolle primuz reuocare.ff.de leg.i.si quis pluribus. ad hoc.j.e.si quẽ. z hoc veruz itelligo: ẽt si secũdus pcurator nolit suscipe mãdatũ arg.insti.qui.mo.tes.infir.§.posteriore. vbi d q scõm testamẽtum rũpit pmũ: l3 ex secundo testõ aliqs heres factus nõ sit: vel eẽ noluerit. sic z hic arg. pdictoz iuriũ z hoc tractat guil.in spe.eo.ti.§.rõne aũt.ver.sed cum dato secundo.

a Insolidũ. aliqd opatur sed non p oĩa q sonat ut.j.patet.

b Admitti. aliud in executoribus vltie volũtatis: ut.j.de testa.c.vl.in fi. z in procuratorib9 datis ad iudicia spiritualiũ cãrum: ut.j.e.c.§.sane z in tutoribus.ff.õ admi.tu.decreto in fi. z i his de benignitate sec9 est receptũ ut ibi. Et est rõ dicti qz hi duo cẽsent p vno.s.e.lib.de elec..c.pe.§.i. Est ergo hic necesse q vterqz admittat sicut i iudicibus datis sine cl'a.s.de offi.de le.cãm matrimonij. S3 qd dices ecce vn9 3fitet z alter negat: quid erit. Sup hoc fuit dissensio: dicũt qdã q facta est litis cõte. z statur cõfessioni: qd sic pbatur si dñs presens esset z cõfiteretur z negaret: staret cõfessioni que 3 eum est.ff.de inter.act.de etate.§.i. ego idẽ in his qui psonã dñi representãt. Alij dicunt q eligere põt dñs vtrũ stet negatiõi vel cõfessioni: ar.s.de re iudi.duobus z.ff.de re iudi.duo iudices. Tertij dicũt: z forte melius sm Inno. q p talẽ rñsionẽ nõ fit lit.cõtest. sed pcedendum est 3 dñm tanq 3 cõtumacẽ: pro eo q non misit procuratores instructos.de iura.calũ.in ptractandis prima opinio placuit host.s.eo.in nostra. Mibi placet vltima: qz cõfessio vel negatio uni9 solius etiã altero nõ resistente nõ valet: ut.s.in prin. multomin9 altero resistente: ad hoc.s.e.lib.de elec.c.pe.§.si aũt. Et ppter euitãda hec dicebat ber.s.eo.nõ iniuste: q satis erat equũ q siue adiiceret insolidũ siue ñ semp iudex eligeret idoniorẽ: ad hoc.ff.de accu.si plures.ff.de admi.tu.si plures s3 nõ est verũ nisi in casu.j.e.§.sane. Uin. aũt dicebat ob predictam cãm pcur. tales nõ admittendos. S3 vera est eius opi.i casu.s.eo.lib.de elec.c.pe.§.si aũt. al's nõ vt hic uides.

c Secus.s.qz tunc unus admittetur sine altero.

d Litis cõte. qz tunc demũ agere vr.ff.rẽ ra.ha.l.ampli9 ad hoc.s.de offi.dele.relatum.z.ff.de vbo.sig.si ex parte.ij.z 3cor.ff.eo.l.pluribus. Interdum aũt qs occupare: qz prima ad sniam deuenit: ut in auc.de pecul.z in norali.ff.de pecul.si uero.ff.de nora.si quis a multis: qz nõ psumit quis astrictus z iõ ibi ante sniam nullus occupare vr.ar.C.de act.z obli.negãtes. Et delegatus cũ cl'a: vos uel alter vestrũ occupat p quãlibet incboationẽ iudicialẽ.s.de offi.dele.cũ plures aliqñ nihil opatur occupatio.ff.de dam.isec.si finita.§.iulian9.ff.ut in pos.leg.l.is cui.§.qui prior: vbi omnes equaliter in possessionem mittuntur. licet partes sibi faciant per concursum.

e Occupabit. in bona significatione: sic.vij.q.i.factus est cornelius alibi in mala.s.eo.lib.de elec.generali ubi de hoc.

f Dominus.s.eo.c.i.cum suis concor.

g Occupãtis. z nihilomin9 3 uolũtatẽ dñi melior fiet ipsius occupãtis 3ditio: qz statũ iuris imutare nõ potuit in totũ. ad hoc.s.de testa.reqsisti z.c.tua.ff.de leg.i.l.nemo. si ergo nõ ualet in totũ ut agit: ualeat pro ea pte z eo mõ quo valere põt: ad idẽ.j.de despõ.ipu.c.i.§.i. z determinatũ est h qd dubie tractabat guil.in spe.e.ti.§.rõne aũt.v.qd si dictũ fuit.

h Inchoatũ.si.s.eo.li.de offi.dele.cum plures.

adiecto insolidu3[a] deputent: unus sine altero non debebit admitti[b]. Secus[c] si sint insolidũ 3stituti: sed tũc illius melior erit 3ditio q per litis cõtestationẽ[d] negociũ pmit9 occupabit[e]. Post occupationẽ autez huiusmodi alter se itromittere nequibit vlterius: cũ ille litis dominus[f] sit effect9: nisi dictũ i 3stitutõe fuisset q non fieret melior conditio occupantis[g]: tunc enim si eum qui occupauit infirmari: mori: absentari: ul alias ipediri 3tigat aut si psequi forte nolit: poterit alter suscipere ac pficere negocium ab alio ichoatũ[h]: dũ tñ ab alio nõ fuerit alius substitutus: nã si sit: is preferri[i] debebit eidẽ. Ceterũ vbi nullo substituto[k] alter[l] suscipit negocium psequẽdũ: is q occupauit pmitus: ip3[m] resumere postea ipedimẽto cessante[n] nequibit: nisi forsan illũ 3tingeret ipediri[o]. Sane in electionũ postulationũ: prouisionũ: z alioz spiritualium negocioz causis[p]: cũ talia celeriorẽ[q] expeditionẽ exigere dinoscant: volumus spãliter[r] obseruari vt si plures procuratores simul i eis fuerit nõ insolidũ[s] deputati: iudex ne pp eorũ cõcursum negocia eadẽ intricari[t] cõtingat: idoniorez[u] ex ipsis eligere valeat: z ille solũmodo psequat: habeatqz quicquid cu3 illo sic electo factum extiterit plenã roboris firmitatẽ: nec ad psequẽdũ alius admittatur postmodũ. nisi p ut eũ qui nõ occupat negociũ: censuimus post occupationẽ factam ab alio superius admittendum[x]. Idem.

Procurator q renuit acceptare mãdatũ penitere pt qdiu cõstituẽs i eadẽ pseuerauerit uolũtate

Licet is qui pcurator[y] constituitur ab abñte[z] dixerit psentatũ sibi suscipe[&] nolle mandatum hoc tñ nequaquã obstãte[x] quãdiu[a] cõstituẽs in eadẽ perstiterit voluntate: ipm[b] acceptare poterit quandocũqz placebit[c]. Idem.

Dominus dans pcuratorem quotiẽs 3tingit eũ abesse: cãm tractando pcuratorẽ nõ intelligit reuocare. sec9 si simpliciter: nisi exp'se ptestetur q ipsum reuocare nõ intendit: uel alias hoc apparcat ex probabilibus cõiecturis. Jo.an.

Si quẽ[d] sub ea forma quotiẽs te abesse[e] contigerit: cõstitueris pcuratorẽ ad cãm. nõ ideo l3 tractes cã postmodũ p teipsũ: procuratorem ipsu3 dinosceris reuocare quinimmo procurator idem

i Preferri. est.n. 3stitutus ab eo q potior ẽ cl'a nõ ob. vt.s.vidisti: excludet ergo illũ cũ uices potioris gerat: ad hoc.xxiij.di.c.vl.z.xxiiij.di.c.ij.õ pbẽ.hi q.

Ceterũ. Procurator datus insolidũ q occupauerat negociũ ex impedimẽto exclusus nõ reassumit nisi altero ipedito.h.d.Do.

k Substituto. ab occupãte nũquid hũc reuocare possit. dic ut diri.s.e.ti.is q.

l Alter. collega datus cũ eo insolidum.

m Ipsum. negocium.

n Cessante. ar.3.s.eo.li.de elec.cupientes.§.qd si.z.j.de sen.exc.eos qui. ubi cessante ipedimẽto tenet qs ad hoc ad qd prius tenebat: sed hic iã ali9 occupauit: z eo casu quo potuit vñ nec virtus clausule hoc opatur ut uides.

o Impediri. z tũc ille assumet nec ille substitutũ dare poterit cum litem nõ fuerit contestatus.s.e.c.i.§.i.

Sane. In causis spiritualib9 ex duob9 pcuratorib9 simul simpliciter datis iudex eligit magis idoneũ qui solus prosequi poterit nec alius admittit nisi pmo legitime exclusõ.h.d.Do.

p Cãis. secus in negociis ẽt spiritualibus: ut p3.s.de elec..c.pe.§.si aũt. qd est contra et ibi diri.

q Celeriorẽ. de hoc vide qd diri.s.eo.li.de elec.c.vlti.

r Spãliter. no. ergo. q fauor aliqd inducit 3 ius positiuũ qd habuisti.s.i pri.decre. Et no. p hanc l'ram reprobatã illã opi. que videbat equa ber..s.e.nõ iniuste q siue eẽt cl'a isolidũ siue nõ: iudex poterat eligere. s3 nõ est verũ nisi i spiritualib9: vt hic vides. z facit p illa opi.ff.de popul.act.l.ij. s3 nõ ob. qz ibi plus tangit vniuersitas q priuata psona. z iõ fuit electio magistratus.

s Nõ insolidũ. si enim insolidum non esset speciale: qz omni casu iudex eligeret si ambo cõcurrerent z simul occuparent. ad hoc.s.de elec.c.pe.§.i.

t Intricari. ut ex 3riis rñsionibus: paret igit viã expeditioni negocij prouidet dño abñti. occurrit partiũ laborib9 z inutilibus expensis ad que oĩa tenet iudex.s.eo.li.de offi.or.vt litigantes de rescrip.statutum.

u Idoniorẽ.ff.de accu.si plures.ff.de admi.tu.si plures z vr idonior magis honestus: z qui melius merita cãe nouit.s.de iura calũ.in pertractandis.

x Admittendũ.s.qñ nõ dedit substitutũ: z non põt vel nõ vult prosequi.

Licet. Nõ diuidit qz tex. sub vno constructu pendet. Do.

y Procurator. ad iudicia vel negocia nõ curo cũ non distinguat: z eadem ratio sit vtrobiqz.

z Absente. presens igit z absens qs potest constitui procurator: ut hic z.ff.e.l..i.s.de confir.vti.vel inuti.cum dilecta.

& Suscipe. q si sciẽter illud sine ptestatiõe recipit: dñm qui p eo debite cauerat sup inclusis in procuratoria defendere cogit: ut in cle.eo.ti.c.i.

? Nolle. de nolle z uelle: quõ alterũ extensiuũ alterũ nõ. vide qd no.ff.õ vb.obli.si qs stipulatus sit.

x Obstãte. z sic no. spãle 3tra regulã.j.de reg.iu.qd semel cũ suis concor.

a Quãdiu. si ergo mutasset volũtatẽ vel cãm agẽdo vel aliũ pcuratorẽ dãdo sec9 est ut diri.s.c.pri.i pri. ad hoc.j.c.pri. b Ipsum. mandatum.

c Placebit. ar.3.ff.de suc.edic.l.i.§.qui semel. vbi si ille qui ẽ primi gradus dixerit se nolle succedere: statim ius deuoluitur ad eũ q est secũdi gradus: sed ibi erat ad quẽ ex renũciatione ius deuoluebat: hic ad nullũ aliũ q ad dñm ipsum pcuratorẽ constituẽtẽ. vñ satis dici põt q de qdã pseuerãtia voluntatis z eqtate ille ul' nõ desinit esse pcurator: uel si desinit: iure pmittẽte reassumere potest z forte statutũ fuit ne contingat pp pcuratoris defectũ negocia ptelari: ad hoc.s..c.pri. Credo tñ p pdictã legẽ z p hãc l'ram qdiu zc. si dñs dixisset 3stituo talez q si renuerit: talem constituo: non haberet tunc locũ hec decre. Et no. ar. q si electus psentata sibi electione renuat 3sentire: adhuc electorib9 in eadẽ uolũtate manẽtibus poterit 3sentire alias non. qd uex est qz a principio renuũt z quasi iuiti trabunt.viij.q.i.qui episcopatum.z.c.in scripturis.io.an.

Si quem. Sunt duo dicta pncipalia. secũdum ibi secus. Do.

d Si quẽ. decre. ista approbat q no.p inno.z host.s.e.c.petitio z uide qd no.ff.man.qui mutuam.§.non ideo.io.an.

e Abesse. sub hac ergo forma potest dñs pcuratorẽ dare sic z delegatus pa-

Universidad de Deusto Biblioteca

pe.subdelegatum pape.§.de offi.dele.si delegatus eo.li.
a ¶ Assumet.s.i.C.de cura.furi.l.pe.ff.māda.qui mutuam.§.non ideo.
b ¶ Secus.s.q2 nō assumet:7.j.declarat quare.
c ¶ Ante litem.tunc reuocatur sine cā 7 inuitus:ut.§.eo.c.ij.cū suis concor.
d ¶ Siue post.ad hoc.§.e.nō iniuste.ff.e.l.pluribus.ff.man.qui mutuā.§.nō ideo minus.sed ɔ.§.e.c.ij. vbi post lit.ɔte.ꝓcurator nō reuocat.So.qdā dicūt hūc casū addendū.s. ꝙ ꝓcuratorē post lit.côte.a se nō reuocat dñs ut det aliū ꝓcuratorē:sed si cām tractat bene.Sed ad hoc ɔdicit finis ipsius decreta. que dicit ꝙ adesse pōt.sed nō tractare:7 est expressum.C.eo.l.ꝓcuratoribus vbi hēs ꝙ post côtestationē a ꝓcuratore factā nō habet dñs ptātē ꝓsequendi negociuȝ dic ergo 7 dīus ꝙ dcr.ista 7 supradicta iura loquūtur qñ domino post lit.côte.nō ɔdicit litis assumptio.ut legit.7 no.ff.eo.ti.l.que oīa. 7 iō illa lr̄a q̄ ē .§.eo.lib.c.ij.ibi ipso nolente.soluit ɔriū. 7 ita etiā tenēt predicti doc.i decre.petitio.§.e. si aūt ɔdicitur tūc locū habet decre.illa ꝙ cā cognita reuocabitur. alias non.
e ¶ Assistas. qō pōt eo inuito .§.eo.ꝙuis.in fi.ff.eo.l.paul9 .ff.de inoffi.test.si suspecta.
f ¶ Manere.ad idem.§.eo.si duo. 7 no. pro ꝓtestatione: q2 hec saluat ꝙ sine ipsa pderet: de hoc.§. de ɔsti.cū. M.7 de elec.cumana.xxvij.di.c.i.
g ¶ Ueritatē.ff.eo.l. si actor. .j.de iudi.c.i.
h ¶ Accidat. puta q2 vinculis detinet.§.eo.ꝙuis.
i ¶ Oportuna. pone procurator non habebat mandatū iurādi de calūnia vñ oportuit venire dñm 7 iurare.j. de iura.calū. .vlti.

procuratoris assumet[a] officiū: qñcūqȝ te ɔtigerit abñtare. ¶ Sec9[b] si simpliciter a te fuerit cōstitutus: tunc enim siue ante[c] litē contestatā siue[d] post ad cām ipām uenias:nō ut ipsi ꝓcuratori assistas[e] sȝ ut cāȝ tractes candē:tractando ipsaȝ cū reuocare censeris:nisi dicas exp̄sse ꝙ ipsum uis in officio procurationis hoc non obstante manere[f] uel nisi ꝙ non aio reuocandi hoc facias:ex aliquibus appareat coniecturis:ut si forsan aliqs immineat articulus in quo tu melius nosti ueritatem[g]:aut si sit procurator ipse infirmus:uel forsitan se absentet seu quicquid aliud accidat[h] propter quod ipsi cause tua sit presentia opportuna[i]. I Dem.

¶ Tria dicit. Primo ꝙ procurator ad contrahēdū matrimoniuȝ debȝ hēre spāle mādatū. Secūdo ꝙ talis procurator non substituit: nisi ad hoc mādatū habeat. Tertio ꝙ si talis procurator reuocat9 etiam ignoranter contrahit: non tenet matrimonium. Jo.an.

PRocurator nō aliter cēsetur idoneus[k] ad matrimonium cōtrahēduȝ[l]: q̄ȝ si ad hoc mādatū habuerit spāle[m]. ¶ Et quāuis alias is qui constituitur ad negocia procurator aliū dare possit[n] in hoc tamen casu pp magnū quod ex facto taȝ arduo posset periculū iminere nō poterit deputare[o] aliū nisi hoc eisdē spāliter sit cōmissū[p] ¶ Sane[q] si ꝓcurator antequā cōtraxerit[r]:a dño fuerit reuocatus[s]: cōtractū postmodū matrimoniū ab eodem: licet taȝ ipē q̄ȝ ea cum qua cōtraxit:reuocatiōeȝ hmōi penitus ignorarēt[t] nullius momenti existit[u] cū illi9 ɔsensus defecerit sine quo firmitatē habere nequiuit[x].

P Rocurator. ¶ Tria sunt dicta vt pȝ i rubro secundum ibi:quāuis.tertium ibi:sane. Do.
k ¶ Idoneus.an p ꝓcuratorē possit ɔhi matrimoniū.de hoc nō dubitat per canonē.xxxii.q.ij.honorātur.§.de ɔuer.ɔiug.ex pte.ij. 7 q cle.vel vo.c. veniens ad idē de matri.ɔc.c.ij.ff.de spon.sufficit.7.l.vlt.7.ff. de ritu nup.l. mulieres oēs enim cōtractus q cōsensu ɔhuntur inter absentes ɔtrahunt.ff. de cōtraben.emp.l.i.§.ē aūt.sȝ ɔ.§.de spō.du.c.i.ibi corde tñ 7 ore 7c. Sȝ dic ꝙ satis dicit ore ɔsentire q p ꝓcuratorē ɔsentit.j.de reg.iur. q per aliū. Sȝ an ꝓcurator ille debeat ad hoc hr̄e spāle mādatū dubitabat:dicebam9 aūt ꝙ sic sicut 7 i alijs casib9 quos no.§.eo.li.7 ti.q ad agendū.§.vl.7 ad hoc facit.§. de despō.ipu.c.i.insti.de nup.§.i.7 expressum erat.ff.de ri.nup.l.generale.7.l.mulierem.
l ¶ Cōtrahendū.nec ad cām matrimonialē agendā:ut dixi.§.eo. q ad agendū .§.vlti.ſm vin.sȝ hoc ɔ.§.e.ti.accedēs.sȝ solu.vt ibi no.ber.in fi.vlti.glo.
m ¶ Speciale.sȝ nūquid si habȝ generale cū quibusdā expressis clā subsecuta:ut .§.e.li.7 ti.qui ad agendū ɔhere poterit. videt ꝙ sic p illud ca. sȝ ɔtrariū credo vt ibi dixi:dico enim ꝙ illa clā generalis que sequitur specialia expressa similia includit.sed non longe maiora:ut est in casu nostro: notabiliter enim tale ɔcediduȝ:7 hoc voluit hec lr̄a ad hoc.xij.di.nos cōsuetudinē.§.de rescrip.sedes.C.de diuer.rescrip.l.i.ff.de vi.tri.7 oleo leg.l.ulti.in fi. 7 ad hoc facit finis huius.c.maxime cū requirat spāle mandatū:7 de expressa psona vt statim dicā sic 7 dubitatio nō procedit. Sȝ qd dices:nūquid spāle mādatum ad ɔtrahendū:vel requiritur spāle de certa psona 7 expressa:7 videt ꝙ nō requirat expressa psona.arg.§.eo.c.i.ij.rñso. Sed dic ɔ.p.l.ff.de ritu nup.l.generali ad hoc.§. de arbi.innotuit.cum concor.7 que no.xxix.q.i.in summa.
n ¶ Possit.libere 7 qñcūqȝ.§.eo.c.i.in fi.7.ff.man.si procurator.
o ¶ Deputare.7 sic fallit illa regula:ad idē.ff.de ritu nup.generali in prin.
p ¶ Cōmissum.ɔcor.§.e.c.i.ij.rñ.§.de offi.dele. is cui.7.c.vl.§.uices quoqȝ.
q ¶ Sane.hoc qō dr̄ hic notabat Jo.lxiiij.di.tibi dño.7.xxx.q.v.nec illud.
r ¶ Cōtraxerit.matrimoniū dr̄ ɔtrahi p mutuū ɔsensum:7 est vez i hoc casu secus in matrimonio spirituali:q2 et quo clerici elegerūt:lȝ adhuc nō sit p mutuū electi consensum matrimoniū spirituale ɔctū tñ penitere nō poterūt.§. de elect.publicato 7.c.cū inter canonicos.7 facit ad hoc de trāsla. inter corporalia.
s ¶ Reuocatus.vel ulterius ne ɔheret.Quid si iurauerat dñs nō reuocare vel penitere. Jtē licet piurus sit 7 de hoc debeat sibi penitētia imponi: de spon.sicut 7.c.si inter in fi.defuit enim cōsensus:7 sic idem iuris cū eadem sit rō. Jo.an.

t ¶ Ignorarent.spāle in hoc casu cū alias reuocatio ꝓcuratoris ad negocia ad ipm procuratoreȝ venire debeat:de quo dic ut.§. de rescrip.ex parte decani. De reuocatione ꝓcuratoris ad iudicia dixi.§.eo.c.ij.
u ¶ Existit.arg.ɔtra.ff.de diuor.l.si peniteat reuocatū est ergo mandatum:lȝ mandatarius hoc ignoret quāquā agat:ne sine culpa sua damno afficiat.ff.manda.si vo non remunerandi. 7.l.si mandassem.
x ¶ Nequiuit.xxvij.q.ij.c.i.7.ij. 7 per totum de spon. cuȝ locum 7.c.tua. 7 de spon. impub.c.i.7 est rō:quare furiosus nō contrahit: q2 nō pōt consentire.xxxvij.q.vij. neqȝ 7.§. de spon.dilectus.

Rica De his q̄ ui metusue cā fiunt.
G Regorius decimus in concilio generali lugduñ.
¶ Excōicatois: suspensionis: vl interdicti Absolutio vel reuocatio p vim extorta nō tenet. Scdo dicitur ꝙ extorquens excōmunicatus est ipso iure. Jo.an.

A Bsolutionis bñficium ab excommunicatiōis[y] sententia : uel quācūqȝ reuocationē[z] ipsius aut suspensionis seu etiam interdicti per vim uel metuȝ extorta[a] p̄sentis cōstitutionis auctoritate omnino viribus vacuamus[b]. ¶ Ne autem sine vindicta violentie crescat[c] audacia: eos qui absolutiōeȝ seu reuocationē huiusmodi vi vl metu extorserint[d]: excommunicationis[e] sententie decernimus subia

A Bsolutiōis. ¶ Due sunt p tes scda ibi ne autē. Do.huius decre. fuit dubitatio q2 regulariter que per metum fiunt valent 7 obligant: qō dic ut not.xv.q. vi. auctoritatē 7.§.e.c. abbas. Fallit i casibus ibi no.ad quos adde istum 7 quia sicut iniusta excōicatio ligat:sic videbat ꝙ iniusta absolutione. de pe.di.i.verbum.
y ¶ Excōmunicationis. etiam iniuste humiliter debebat enim absolutionem petere: non per metum compellere:q2 sñia pastoris siue iusta 7c. .xi.q.iij.ca.i.ſm guil. 7 Gar.
3 ¶ Reuocationem. differentiam facit inter absolutionem 7 reuocationem 7 pōt dici absolutio solēnis que fit iuxta formam ecclesie reuocatio verbalis sine solēnitate vel ubi tenuit excōmunicatio locum habet absolutio vbi non tenuit reuocatio. vel refertur reuocatio.ad absolutionem ad cautelam.
z ¶ Suspensionis.intelligo indistincte ut loquitur.i. ab officio siue a beneficio siue ab ingressu ecclesie.j.de sen.excō.is cui.
? ¶ Interdicti.ista tria sunt paria:q2 oīa sub ecclesiastica censura cōtinent 7 secum trahunt executionem:vnde seqēs appellatio nō suspendit earuȝ effectum.§.de appel.pastoralis.7.c.ad hec qm̄.j.de sen.exc.is cui 7 i scriptis ferri debent.j.de sen.ex.cum medicinalis.§.7 hec eadem.
x ¶ Uim.vis ē maioris rei impetus cui nō pōt resisti.ff. eo.l.i. in fi.7.l.ij.7 quot modis summat 7 quot actiones vel interdicta inducat no.§.c.ad audientiam. Metus aūt est trepidatio mentis instātis vel futuri picu li cā.ff.e.l.i.7 exigitur ꝙ p̄sens sit metus:licet futurū sit periculū.ff.eo.l.metum.ij.7 quis metus excuset no.§.eo.dilecti.
a ¶ Extorta.sic nec subditi electi a prelatis debent transeundi licentiā extorquere.§.eo.li.de elec.quorundam.
b ¶ Uacuamus.ipso iure hic vacuat qō fit per metū:alibi p actionem qō metus cā:alias per ɔstitutionē principū alias p iudicis officiuȝ: qō dic vt no.§.eo.cū dilecti. Quid in excōicatiōe p vim vel metum extorta videt qō idē.s.ꝙ ipso iure nō valeat:q2 par ius ligādi 7 absoluendi dñs eē voluit.de pe.di.i.uerbum ad hoc.xi.q.iij.iniuste.sed dic ɔ ſm guil.xi.q.iii.q̄ttuor pōt tñ p exceptionē elidi:ut ibi no.ar.ff.de fur.iterdum.§.i.
c ¶ Crescat.nam si negligenter ea que male 7c.xxxv.q.ix.loci.§. de vi. 7 bone.cleri.vt clericorum.
d ¶ Extorserint.si ergo metum intulit: sed iudex absoluere noluit nō hȝ locum hec pena:q2 verba 7c.§.de cleri.nō resi.relatum cum suis ɔcor. et optime facit.ff.de in ius vo.l.ꝙuis.alias tñ puniet inferens ꝓ qualitate delicti.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus.
e ¶ Excōicatiōis.no.excōicatuȝ amplius excōicari: qō dic nota.iii.q.iiij.engeltrudam.7 de iude.ita quorūdā.si aūt nō ipse excōicatus sed ali9 metum inferat:non excōicatus erit:7 tunc non sumatur predictum arg. Sȝ nunqd hoc casu ipse excōicatus interdictus vel suspensus incurrit hanc penam dic ꝙ sic si mandauit:vel eius noie factum ratū habuit.§.de ele.sciant.j.de sen.excō.cū quis.nec dicā istos penā euadere:lȝ absolutor postea ratū habeat illud qō ab initio coactus fecerat: q2 stati ab initio ligati

fuerunt:absolui tñ poterūt per suū ordinariū.cū conditor canonis sibi nō retinuerit absolutionem.j.de sen.ex.nuper.7 dixi.§.eo.lib.de elec.sciant 7 in hanc penā incidit qui per penam amissionis rerum ad hoc compellit ipsum excōicatorem:ut.§.eo.c.abbas.
a ¶ Subiacere. quid si compulit per vanū metum de quo timere nō debebat nungd tūc locum hȝ hec pena: dic ꝙ nō sȝ gar.q2 talis metus non inducit restitutionē: nec ppr̄ie appellat metus. .ff.eo.l.metū cū.ll.seq. 7.l.nec timorē.Et quis sit iustus metus no.§.eo.cum dilecti.ille ergo metus qui putat iustus ad reuocandum ea que per illum fiunt ille penā constitutionis inducit: alias non.

cere[a].

Rica De restitutione in integrum.
G Regorius nonus.
¶ Ecclesia post quadriēniuȝ non admittitur ad petendū restitutiōeȝ ɔtra sñiam vel ɔtractū.nisi ratiōabilis aliqua causa hoc suadeat. Jo.

E Cclesia[b] que ad retractandā sñiam[c] vel cōtractum[d] p beneficium[e] restitutionis in integrum postulat se admitti:si quadriēnii[f] spatium post sit lapsum: 7 negligēter[g] omiserit:non est ad beneficium huiusmodi admittenda[h]. Nisi p̄uaricatiōis[i] vel fraudis manifeste[k] ꝓbetur[l] sup hoc interuenisse conuentum[m]: aut alia[n] rationabilis causa[o] subsit:que superiorē mouere debeat ad idē beneficiū concedendum.

B Onifacius octauus.
¶ Ecclesia ɔtra ɔfessorem que lesa fuit admittit infra quadriēniū p bñficium restitutionis in integrum postea nō:nisi p uiā iuris cōis. Jo.

S J aduersus confessionē[p] in iudicio[q] a se[r] factam lesa[s] ecclesia beneficium restitutionis i integruȝ[t] infra quadriēnium ab ipsius cōfessionis tpe computandum[u] petere negligenter[x] omittat:nō est:nisi aliqd rōnabile[y] appeat:qō aliō suaserit faciendum:ad hoc petenduȝ vlterius admittenda. ¶ Ubi vero p viam cōem reuocationis erroris quem in facto ptendit: vult aduersus suā ɔfessionē ecclesia se iuuare hoc qñcunqȝ poterit: donec negocium sit finitum[a].

Rica De Arbitris.
B Onifacius. viij.
¶ Si ex tribus arbitris duo cōcordant in summa: tenet illorum sententia:si omnes discordant :tenet sententia de summa minori.

S J ex trib9 arbitris te duo in decem: 7 tertius in qnque condemnent : debet sentētia p̄ualere duoz[b] Licȝ cū vnus[c] in.xv.alius in.x.tertius vero in quinqȝ pronunciat illius q dixit de summa minori[d]: cū in illa oēs ɔcordes existant: sententia efficax censeatur. I Dem.

E Cclesia. ¶ Prio ponit dictū.secundo ibi nisi: pōit exceptionem a dicto. do. Olim extrauagabatur decre. ista. Et quidam intitulabant eam aleran.alij greg.ix. 7 eius fuit vt B vides excepto fine q sup additus fuit:ut ibi dicā. Emanauit aūt ad declarationem eorū q̄ no. in glo.7 oēs antiq 7 moderni.§.eo.c.i.
b ¶ Ecclesia. que fungitur iure mioris facti maioris 7 iure reipublice: qō dic ut no.e.ti.c.i.
c ¶ Sñiaȝ. C. si aduer.rē in.l.i.§.c. tū ex lr̄is.
d ¶ Contractum.C.si aduer.ven.l.i.C. si aduer.do.l.i. Item si aduersus confessionem.j.c.prori. vel aduersus probationem omissam.§. codē cum venissent.7.c.auditis: an autem contra prescriptionem restituat ecclesia dic ut.§.eo.auditis.in glo.antepe. vel contra lapsum temporis ex quo lesa est:tunc restituitur infra quadrienniū a tēpore lesionis:sȝ ad ideȝ tempus tñ quo lesa fuit:ut in cle.eo.ti.ab ecclesia. Nota tñ ꝙ qñ ecclesia contra contractum restitutionem petit maius est suum priuilegium q̄ minoris in hoc:q2 si minor iurat non ɔtrauenire non restituitur.C.si aduer.ven.auc.sacramenta puberum. Si aūt prelatus iurat non repetere vel contrauenire in contractu damnoso ecclesie sic iurando deierauit.7 ecclesia eodē petente vel alio ex iudicis officio restituit.xxxv.q.ix. qō qs de re.ec.nō alie.si qs de iureiu.sicut.7.c.itellecto.de isti.cū uenissent.
e ¶ Beneficiū restitutionis.q2 si viam iuris cōis secus vt si diceret sñiam nullā cōtractū nullū fuisse. vel in casu.j.c.prori. Et scire debes ꝙ si p̄stet restitutio:quilibet recupat qō pri9 suū erat.ff.de mino.qō si minor.§.restitutio 7.l.intra vtile.C.de repu.l.vna.7.C.si aduer.vsuca.l.vna.
f ¶ Quadriennij spaciū.qō dat minori facto maiori: infra qō oportet ꝙ assumat 7 finiat cām:qō dic ut dicitur in cle.eo.ti.ab ecclesia.C.de tēp.in integ.resti.l.petende.7.l.fi.ff.de mino.l.papi.exuli.nisi per iudicē vel reū steterit:ut in dicta.l.petende.in fi.7 sic possent intelligi.§.eo. tū ex litteris 7.§.de re.ec.nō alie.ad nostram:ut.j.dicam.
g ¶ Negligenter.nota delictū prelati in omittendo preiudicare ecclesie: vt no.xvi.q.vi.si epm de hoc dicam.j.de reg.iu.delictum.
h ¶ Admittenda.reprobata est ergo opi.ala.guil. na. 7 gof. qui not.§.eo.c.i.7 ipse gof.in sum.huius ti.§.sit cōputatio 7.§.quando aūt.ꝙ etiā indistincte post quadrienniū restituit ecclesia:hoc ꝓbant p decre. predictā .§.eo.c.i.ibi:semper debeat illesa 7c.7 per.c.§.eo.ti. tum ex litteris.7.§.de re.ec.non alie.c.ad nostrā. Approbata est aūt opinio Uin. Ber. Jo. Inno.7 Host.7 Abb.qui oēs dixerunt contra ad iura in contrariū allegata.rñ. vt in ipsis iuribus no.
i ¶ Preuaricationis. Preuaricator est qui corruptus in totum ab accusatione desistit.ff.ad turpil.l.i.ij.q.iii.§.notandum. sed hic non proprie ponitur:q2 de tali nō loquitur:sȝ p̄uaricator quasi varicator. si ex utraqȝ parte consistit quinimmo ex altera:sic isti fingunt exterius se bene administrare 7 tñ spoliant vel damna inferunt.uel dic preuaricatiōis quo ad sententiam:fraudis quo ad contractum.
k ¶ Manifeste.i.euidentis:7 sic est nomē 7 casus genitiui:vel est aduerbium:7 expone manifeste.i.clare.
l ¶ Probetur.q2 qui dolum allegat 7c.ff.de ꝓba.quotiens.§.qui dolo.
m ¶ Conuentum.i.deceptionem:vel occultum uel maliciosum tractatū 7 hoc casu licet petens ab ecclesia restitutionem fuerit in culpa ille contra quem petitur fuit in dolo:ne beneficium illud peteretur infra quadriennium: 7 dolus culpe preponderat.ff.ad.l.aquil.item si obstetrix in fi.
n ¶ Aut alia.possibile est ꝙ ista verba fuerint Greg.tñ in extrauaganti sua q̄ vtebatur nō erant vnde credo ꝙ addita fuerint per Bonifa. 7 est si. de preben.dilectus filius.G.in fi.
o ¶ Causa.ut.§.eo.ti.tum ex litteris vel vixit ille prelatus male contrahens tāto tempore:vñ tunc non currit prescriptio.xvi.q.iii. si sacerdotes ut tenet Jnno.in.d.c. ex litteris. vel multas nouas mutatiōes prelatoz habuit ecclesia vel eminentissimum fuit dānū ipsius.

S J aduersus. ¶ Sunt duo dicta principalia. secūdum ibi:vbi vero. Do.declarat qō no. Jnno. Hosti. et moderni.§.e.ti.auditis. Jo.
p ¶ Cōfessionē.ergo cōtra cōfessionem datur restitutio.ff.d confes.certum.§.pe. Sed ɔtra aūt cōfessa est veritatem ɔ quā nō datur restitutio. aut falsitatem 7 hoc probato nō nocet cōfessio: ut infra sequit.non ē ergo recurrendū ad extraordinarium: ex quo ordinarium cōpetit.ff. d minori.i cause.ij.So. dixit Host. ꝙ posset esse ꝙ falsitas cōfessa probari nō posset vnde expedit restitutionem dare. Uel dic ꝙ fuit confessa non p errorem vel nō pōt error probari sed lesio. Uel fuit confessa tpe quo nō debuit: vel lata est sñia:tñ est adhuc infra q̄drienium a die confessionis : ut.j.dicā. Idem si contra sñiam vl contractum vel aliam lesioneȝ vt dixi.§.c.prori.
q ¶ In iudicio. ideo dicit:q2 extra iudicium facta non nocet:qō dic vt.§.de confes.c.vlti.
r ¶ A se.vel procuratore.§.de re iudi.suborta.de confes.c.vlti.vl ab aduocato pte absente.§.de appel.cum cām.de censi.olim.
s ¶ Lesa enormiter. q2 pro leui lesione non dat restitutio:ut.§.de re.eccle.non alie.c.pe.ff.de inte.resti.l.scio illud.ff.de mino.si ex causa.i.rñ.in fi.
t ¶ Integrum.quid operetur dixi.§.c.prori.
u ¶ Computandum.in hoc differt minor a maiore: q2 etiam post sñiam infra q̄drienniū restituitur minor contra confessionem:maior non nisi ante sententiā 7 ostenso de errore.
x ¶ Neglig̃ter.secus si preuaricatiōe vel aduersarij fraude:ut.§.c.prori.
y ¶ Rationabile.vt dixi.§.c.prori. 3 ¶ Aliud.s.contrarium.
? ¶ In facto.qui nemini nocet.ff.de iur.7 fac. igno.l.error.dūmodo probet negocio nondum finito.§.de confes.c.vl.7 b error aūt iuris nō excusat.ff.de iur.7 fac.igno.l.ij.7.l.cum quis 7 de hoc.j.de reg.iur.ignorantia. Jo.an.
? ¶ Juuare.pōt ergo aliqs cōtra factū suū venire:hoc ē rōne erroris:q2 nil tam ɔriū ɔsensui q̄ error.ff.de iu.om.iu.l.si p errorē sic 7 i m̄rimōio d ɔiu.f.c.vlt.
x ¶ Poterit.7 sic una via admittit ad id a quo alia prohibetur. quia p formā iuris cōis admittit ad id a quo prohibetur per restitutionis beneficium: sic interdum econuerso per formam iuris cōmunis repellitur: 7 per beneficium restitutionis admittitur.§.e.ti.coram.vbi de hoc.ad hoc contra.j. de reg. iur.cuȝ qd cum suis concor.sed solue vt ibi dixi.
a ¶ Finitum.quocūqȝ modo: puta sententia uel transactione:quod dic vt dicā .j.de lit.cōte.exceptionis. 7 huic decre.concor.j.de appel.cōcertationi.

S J ex tribus. ¶ Sunt duo dicta ſm ibi lȝ:quo ad mentē decre.lȝ quo ad lr̄alem itellectū diuisionem nō recipiat. Do.
b ¶ Duoz.s.q cōdemnauerūt in decē 7 quidā dicebāt ɔriū ar. eius qō statim sequitur:7 hoc tenebat Guil.in spec.eo.ti.§.vlti.in prin.cuius hic reprobatur opinio:q2 illud verum cum oēs dicunt de dispari summa: 7 sic reprobat qō no. Accur.ff.e.ti.l.diē.§.si plures.7 reprobatur opinio Placētini que placuit Guil.7 quando duo ꝓstant ꝙ non ɔsentiunt in minori summa. Et qō dicit hic de tertio q condēnat i minori summa dicas idē: 7 multo forti9 si cōdēnaret in maiori q2 tūc minor ē dubitatio:ut.§.dixi. Idē si absolueret:vel nō ꝓnūciaret:ut.j.c.pri.7 p hoc dicemus idē in termino solutiōis faciēde: vt si duo assignāt tres mēses.alius vnū:tenet dilatio duoz: si oēs discordāt tenet minor.
c ¶ Licet cū vnus.hoc sumitur.ff.eo.ti.diem.§.si plures.
d ¶ Minori.s.de.v. Et est ratio que sequit: plus enim semper i se continet qō ē minus:ad hoc.xiiii.q.i.si quis dederit.7.j.de reg. iur. plus semp vbi de hoc 7.ff.de reg.iur.in eo qō plus.7 in obscuris minimum sequmur.j. de reg.iur.in obscuris qō dic ut ibi. Quid si ille qui condēnat in.xv.protestat ꝙ ita condēnat in.xv.ꝙ non consentit in minorem summam: lȝ quidam contrariū dicāt satis credo adhuc tenere sñiam in.v.cum illa protestatio impossibilis videatur 7 videtur sibi contrarius de consti.cum. M.

Universidad de Deusto Biblioteca

V Et qõnibus. ¶ Tria facit fm Jo. mo. Primo ponit pemiũ. Secundo statutũ. Tertio tacite qõni rñdit. scõa ibi statuim⁹. tertia ibi: circa. Jo.

a ¶ Maliciosam. ut seruirẽt. s. parti que eos elegerat quã videbãt succũbere.

b ¶ Imponatur. ad qõ puidere debet iudex. s. de do. & cõtu. finem. ff. si cer. pe. l. quidam. Et no. q̃ hic desiderat acceleratio: qõ dic vt diri. s. de electio. §. vltimo.

c ¶ Electis. simpliciter q: si esset ibi cl'a vos: vel alter vestrũ vel q̃ si nõ oẽs: non pcederet decre. dubitatio sicut nec in iudicibus: sicut dicã in fi.

d ¶ Legitime. p lr̃as suas vel nunciũ litteratorie destinatum vel p iuratũ nũciũ qõ dic vt. s. de offi. dele. prudentiam.

e ¶ Diffiniendũ. cũ. s. cõclusuz est q̃ nõ restat nisi ferre sñiam. s. de fi. instru. cũ dilectus.

f ¶ Impedimẽto. ergo tũc stabimus legi: cũ hz ĩpedimentuz legitimũ: qõ rescribere dz collegis vt in predicta decreta. prudentiã. de delegato dixim⁹ vel pars id corã eis pbare dz.

g ¶ Quos. decernimus totalẽ ptãtem &c. qõ sequitur.

h ¶ Ciuilis. ff. e. ti. l. si in tres alias est. §. sub. l. item si vn⁹ et bona etiã fuit legis ɔsideratio que uoluit qõ pñtia & ɔtradictio non noceret. sz sic absentia q: forsan ille si pñs fuisset traxisset alios in partem suã: & est si. cum dicimus q̃ alias tenet ɔsilium requirere & non sequi: ut no. s. eo. ti. cum olim sic dicit dcre. q̃ in electionibus plus nocet contemptus q̃ contradictio. s. de elec. venerabilẽ. & c. bone. Sed decre. ista voluit illum fingere presentẽ & contradicentẽ ut. j. sequitur ex cõsideratione equitatis que ponit in pri. & sic diuerso respectu utriusq3 bona fuit cõsideratio &c. & est si. qõ no. s. de iureiur. cũ contingat. s. de rescrip. c. vlti. Sed qd dices: nũquid seruabit hec decre. ĩ foro seculari? Dic q̃ nõ in locis que non sunt in tpali iurisditiõe ecclie: qõ dic vt diri. j. de reg. iu. c. ij.

i ¶ Ptãtẽ. Si cõpromittẽtes dixissent q̃ si nõ oẽs &c. hoc possent duo: & hec decre. supplet ac si ipsi dixissent & est sile. C. de rei uro. act. l. una. circa principium.

k ¶ Libere. vñ si nolit interesse examinationi: non tenet ipsum in sñia vocare per hanc litteram. arg. ad hoc. j. de dolo & cõtu. eum qui. sed dic eum ad oĩa citandum. arg. eius quod ibi dicam.

l ¶ Diuina. ad hoc. C. de iudi. properandum. §. cũ aũt heremodiciũ. s. de dolo & contu. veritatis cum si. j. de eo qui mit. in pos. c. vno.

m ¶ Presente. per hoc dico q̃ non est idem in duobus arbitris: qõ hic dicit in tribus: q: si ex duobus vnus se absentat maliciose: alter nõ põt pcedere. q: ĩ tribus duo sunt maior pars. s. c. prori. Preterea ille absens habet p pñte & cõtradicẽte: ut h uides. ergo neutrius valet sñia. s. de re iudi. c. vlti. Nã tũc valet sñia presentiũ in hoc casu: qñ valeret eo ɔtradicẽte: al's nõ: & per hoc dico etiã q̃ si in compromisso hoc actũ est q̃ nõ valet ipsoz triũ arbitroz sñia. nisi oẽs concordent: q̃ non habebit locum decre. ista eadem rõne: vnde tunc locũ hz hec decre. cum simpliciter sunt assumpti: ut. s. diri.

n ¶ Circa iudices. ptestatio quedã vel tacite qõnis rñsio. Circa eos ergo dicit q̃ aut sunt ordinarij aut delegati. Si ordinarij aut quilibet p se & insolidum iurisditionẽ habet & tunc põt alter alterũ preuenire. s. de fo. cõpe. c. pe. & no. s. õ ap. vt debitus. aut nõ insolidum & per se sicut in capitulo vel sindico: vel hi q audiunt cãm presbyteri: diaconi & subdiaconi in his casibus omnes citare debẽt & si due partes sunt presentes sufficit. ff. q̃ cuiusq3 vniuersita. plane. de decre. ab ordi. faci. l. iij. nisi in predictis casibus vbi certus requiritur numerus. xv. q. vij. si aũt. & c. felix. de re iudi. nõ põt. aut delegati: & tunc distingue aut sunt dati simpliciter. & tunc vnus sine alio non procedit. s. de offi. dele. cãm matrimonij. aut cum clausula: & tunc iterũ subdistingue q: aut cũ clausula ista: nos vel alter vestrum: aut cum illa: q̃ si nõ omnes. In primo casu tene qõ habes. s. e. lib. õ offi. dele. cum plures. In secũdo qõ habes. s. de offi. deleg. prudentiam. Sz queres: quare ius diuersum ĩter arbitros simpliciter datos & delegatos simpliciter datos: ut per superiora patuit. Dic q̃ ius qõ minus dictum est a partibus supplet lex: sic alias. ff. eo. titu. item si unus. §. principaliter. Judices autem maiori maturitate creant: ut. s. de rescrip. statutum. & ideo ius in eis supplere non vult. Item in iudicibus rigor attenditur: q: dementiores lege esse non debent. ĩ auc. de iudi. §. oportet. colla. vi. arbitri autem prout visum eis est pronunciant & plerunq3 eliguntur amici: & possunt viles esse: & ideo ius magis circa illos prouidere & considerare voluit ut. s. in prin. decre.

¶ Si ex tribus arbitris vnus noluit examinãdo uel diffiniẽdo negocio iteresse: duo pcedere poterũt ac si ille pñs esset: circa iudices aũt antiqua iura seruentur. Jo. an.

V Et qõnibus que plerunq3 propter arbitrorũ uoluntariam seu maliciosam[a] abñtiaz remanẽt indecise: finis celerius imponat[b]. ¶ Statuim⁹ ut si ex trib⁹ arbitris a ptibus electis[c] eoz alqs ab alijs legitime[d] requisitus ad examinandum uel diffiniẽdũ[e] una cuz eis negociũ: super quo in ipos extitit cõpromissuz nõ curauerit cessãte ĩpedimẽto[f] legitimo ɔuenire. duo p̃sẽtes penes quos[g] lz lex ciuilis[h] aliud inuenire uideat: totalẽ eo casu remanere decernimus ptãtez[i] possint maliciosa seu uolũtaria illi⁹ absentia nõ obstãte dictũ examinare negociũ & libere[k] diffinir sicut possent illo pñte: nec uolente cũ eis in vnã sñiam cõcordare: vt sic ipsi⁹ abñtia pñtia repleta diuia[l] eũ reputari faciat p pñte[m]. ¶ Circa[n] iudices uero ãtiq iura nolum⁹ ĩmutari.

Explicit liber primus

Incipit liber secũdus.

Rubrica. De iudicijs.

I Uris esse. ¶ Primo ponit dictum scdo excipit ibi: nisi. Jo.

o ¶ Ambiguum. ambiguum est vbi opiniões sunt & iura varia videntur. s. de sen. excõ. inter alia. Jo. an.

p ¶ Non videtur. nec est. ff. de ar. quesitum.

q ¶ Delegatum. a cõtrario sensu videtur secus de ordinario. xxv. di. q̃lis de his que si. a prelatis cum apostolica. Sz idez ĩ ordinario fm Ber. nõ enim potest compellere partes coram se venire psonaliter nisi ĩ sequẽtibus casibus. C. de pcu. l. vlti. & ideo õ ipso dictum nõ fuit. q: de ipso non dubitatur per predictã. l. sed de delegato pape dubitat q videbat posse idem q̃ papa quo ad illam cãm. liberum enim ẽ cuilibet per se vel pcuratorem respondere. C. õ his qui ad ecclesiã confu. l. pñti. §. cũ aũt. ff. de procur. l. i. j. õ iura. calũ. c. vlti. de pcu. querelam bñficium aũt iuris nemini auferendũ est ut. xxviij. di. de his. j. de reg. iur. indultuz cũ suis ɔcor. ar. ɔ̃ q̃ personaliter citatus psonaliter uenire teneat. s. de do. & cõtu. cũ dilecti. dic q̃ illud obtinet in papa ut ibi no. & sic etiã. s. de ma. & obe. humilis õ di la. c. ulti. & habẽt hec locum in causis puatorũ. In causis uero ecclesie collegij vel uniuersitatis de necessitate interuenit sindicus de iura. calũ. in ptractãdis. & c. se. fm Ber.

I Anno. iiij. in gene. conci. lug.

¶ Judex delegatus nõ hñs ad h spãle mãdatum a papa nõ põt cõpellere partẽ ut psonaliter corã eo ɔpareat nisi ex rõabili cã. Jo. an.

I Uris esse ambiguum[o] nõ uidetur[p] iudicẽ delegatum[q] qui a sede apostolica mandatũ ad hoc nõ receperit spãle[r] iubere nõ posse alterutrã partiũ coram se psonaliter in iudicio[s] cõparere. ¶ Nisi cã fuerit criminalis[t] uel nisi p ueritate dicenda[u] vel pro iuramẽto calumnie[x] faciendo: vel alias iuris necessitas partes coram eo exegerit personaliter presentari.

B Onifatius octauus.

¶ Mulieres psonaliter ad iudiciũ quacũq3 cã in iure nõ expressa: inuite trahende nõ sunt: sed si necessariũ sit ipsaz testimoniũ in cã iudex expensis producentis ibit in terdũ mittet: & iudex frauduleter uadens excõicatus est. mulieres religiose etiã uolentes extra monasteriũ suũ ex aliqua cã psonaliter ad iudiciũ trahi nõ pñt qõ contra põdicta fit est irrituz. Jo.

M Ulieres quas vagari nõ cõuenit: nec virorum cetibus immisceri[a] auctoritate litterarum[b] sedis apostolice vel legatorum[c] ipsius: aut alia[d] quacunq3 ad iudiciũ psonaliter euocari vel trahi inuitas[e] causa ferendi testimoniũ: aut alia qualibet que in iure non exprimit[f] prohibemus[g]. ¶ Sed cuz necessariũ[h] fuerit testimonium earundez iudex in expensis partis pducentis[i] easdem tabellionem aut aliam personam idoneã[k] ad eas trãsmittat: vel si forte talis casus occurrerit quo iure[l] probibẽte receptio testium alteri cõmitti non possit iudex tũc propter hoc psonaliter ad illas accedat:[m] aut si talis sit persone[n] indicantis conditio: q̃ id p ipsz non deceat fieri uel nõ possit[o]: mittat[p] ad eas puiso q̃ casus huiusmodi videlz vt iudex uadat psonaliter non fingat[q] nec fraus interueniat in hac pte. Alioquin fictor hmõi vel fraudator ipso facto sententiam excõmunicationis incurrat[r]. ¶ Ceterum femine religiose presertim que debent sub clausura morari[s] extra suum monasterium vel clausuram nõ vocẽtur ad iudicium: vel trahantur ex quauis causa[t] personaliter: etiaz si ad hoc voluntas accederet earundem. ¶ Decerim⁹ quoq3: vt ipso iure irritum & inane si qd contra premissa contigerit attentari.

r ¶ Speciale. quia tunc sicut papa id potest & ipse similiter. s. de procu. c. penul. cum suis concor.

s ¶ Judicio. de extra iudicium non dubitatur: & est si. s. eo. libro de restitutio. in integ. c. ii.

t ¶ Criminalis. intelligas criminaliter intentata. Si. n. de crimine agitur ciuiliter: bene interuenit pcurator. s. de pcur. tue. de accu. sup his vñ tunc personaliter venire cõpelli non poterit. Si aũt criminaliter intentatur: procurator non interuenit nisi in casibus no. ij. q. vi. si qñ & s. de accu. veniens. Sed querebat hic Ber. si admittat pcurator in cã criminali: an valeant que facta sunt cum eodem. Et uidet q̃ sic si nõ opponit exceptio. C. de pcur. ita demum. ff. de pcur. filiusfa. §. ueterani. & ea q̃ fiunt cum falso procuratore ualent per consensum. ff. de iudi. licet. ff. rẽ ra. ha. l. iij. §. falsus. Sed contra videtur: quia contra legez actum ẽ. ff. de pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. & v. q. iij. §. in criminalibus. dicebat Ber. q̃ valet qõ cum eo actum est per prima iura: ex quo nõ fuit obiectum. Judex tamen talem procuratorem ex officio suo potest & debet repellere. s. de exceptio. exceptionem cum suis concordan. & j. de accus. cuz. p. nec ob. si iudex debet repellere. ergo non valuit iudicium: vide instantiam in excõmunicato per predictam decre. exceptionem. j. de excepti. pia. & cum Bernardo concordat Guilielmus in speculo de procurato. §. i. versicu. sed pone q̃ in casu tali.

u ¶ Dicenda. puta prestando iuramẽtũ de vitate: qõ solum olim prestabatur in spiritualibus: hodie secus. j. de iura. calũ. c. i. in fi. & differt in eo a iuramento calũnie: q: per illud respondetur de eo q̃ credit & estimat. C. de iura. calum. l. ij. §. finautem. per istud iuramentum de ueritate respõdetur ut littera sonat. s. de elec. dudum. ij.

x ¶ Calũnie. q̃ principales persone prestare debent. C. de iura. calũ. auc. principales & j. de iura. calũ. in ptractandis qõ uerũ est nisi pcurator habeat ad id speciale mandatum. j. de iura. calum. c. ulti. in quo casu dicaz q̃ delegatus principalem ad iurandum cõpellere non poterit cuz ibi tũc non sit iuris necessitas de qua sequitur: nisi forte principalis iustior sit q̃ pcurator: & natura cãe hoc requirat: vel sciat melius ueritatem: ut. C. de pcur. l. ulti. & facit ad hoc. s. de procur. si quem in fi. eo. lib.

M Ulieres. ¶ Primo ponit prohibitionem mulieribus in genere scdõ ibi: sed cũ prouisio bimẽbris circa ipsaz testimonia cum certa prohibitione & pena. tertio phibitio circa religiosos ibi: Ceterum. quarto decretũ ibi: decernim⁹. Jo. Ista decreta. Bonifacij extrauagan. erat q: edita ante cõpilationem huius sexti libri. Jo. an.

a ¶ Immisceri. periculosa est enĩ seruũ cõmixtio. xviij. q. ij. diffinimus.

b ¶ Litterarũ. generaliũ itelligas: puta qbus cã cõmittit: si. n. specialiter expressum esset in litteris q̃ mulier trahi posset: secus ad hoc. s. c. prori.

c ¶ Legatoz. vel delegatoz multo magis: ad h. s. de rescri. statutũ.

d ¶ Alia. puta ordinaria vel delegata ab eo.

e ¶ Inuitas. volẽtes. ergo possunt: & in hoc differunt religiose: ut. j. sequitur.

f ¶ Exprimit. s. c. pri.

g ¶ Prohibemus. no. meliorem conditionem mulierum q̃ marium ad idẽ. s. de sen. exc. mulieres. & c. ea noscit. s. õ pigno. ex litteris. Interdum est deterior: qõ dic vt no. s. õ pen. & remis. noua quedaz ad hoc. ff. de regu. iur. l. ii. Interdum par utriusq3 causa & de his no. in specu. de procu. §. i.

h ¶ Necessarium. quia non sunt alij qui veritatem sciant: vel nõ ita bene sciũt. xiiii. q. ij. q̃q̃.

i ¶ Producentis. iiij. q. iij. venturis. s. eo. li. de rescrip. statutuz. & C. de testi. quoniam. sicut ergo producens tenetur expensas ministrare testi producto: ita & tabellioni vel iudici q ad eas vadit: ut hic vides.

k ¶ Idoneam. presbyterum vel alium virum honestum coraz quo iurent: & ibi etiam erit tabellio: & citabitur pars aduersa ut vadat visura eas iurare ut. s. de testi. c. ij.

l ¶ Jure prohibente. vt in criminali criminaliter intentata: ut in auc. de testi. §. & qm̃. & §. hec omnia. & C. de fide instrumẽtorum: auc. apõ eloquentissimum.

m ¶ Accedat. expensis producentis vt supra non enim in hoc casu credo locum habere decre. s. eo. lib. de rescrip. statutum. §. insuper.

n ¶ Persone. puta epõs vel superioz ppter reuerentiam ipsius pontificalis officij: ad mulierculam eos ire nõ decet: ad hoc. s. de offi. or. c. i. e. li.

o ¶ Possit. puta ratione infirmitatis: uel forte loci in quo moratur mulier vel alia similia.

p ¶ Mittat. tabellionem vel personam idoneam vt dictum est. s.

q ¶ Fingatur. ut iudex posset dominã uisitare faciebat eã nomiari ĩ testẽ.

r ¶ Incurrat. nõ reseruat absolutionẽ. ergo alijs cõcedit de sen. exc. nup.

s ¶ Morari: ut. j. de statu regu. c. vno.

t ¶ Causa. vnde nec seruare tenetur decre. Nicolai quo ad personalem comparitionẽ: ut. s. eo. lib. de elec. indẽnitatibus. §. sed cum eas.

u ¶ Earũdem. no. q̃ non potest quis renunciare iuri suo: ad idem. s. de fo. compe. si diligenti. & qõ ibi no. & de senten. excõ. contingit. Multos tales casus quere per Accur. C. de pactis. si qs in conscribẽdo. & ff. de pact. l. pactum inter heredes. & per Gof. de regu. ad apostolicam. Sepe etiã procurarent moniales se ad iudicium euocari vt claustrum exirent ad idẽ. s. de senten. excõ. relatum.

S I annum. ¶ Prima pars tractat de minore. Secunda de filiofamilias ibi: in huiusmodi. Et prima iterum subdiuiditur qa pmo tractat de minore quindecim qui est maior quattuordecim. Secũda ibi. si vero de minore quattuordecim q est minor vel maior septẽnio. Jo.

x ¶ Si annum. emanauit hec decre. ad declarationem eorũ que not. ber. s. de resti. spo. ex parte & de eta. & qualita. ex ratione & Gof. inno. & Hosti. e. ti. c. indecorum. & s. de procu. accedens.

y ¶ Quartũdecimum. in mare hoc intellige in muliere. xij. & sic intellige predictam decre. de resti. spo. ex parte & pbatur. s. eo. lib. de elec. indẽnitatibus. i. rñso. s. de despon. impu. continebatur. io. an.

z ¶ Spiritualibus. puta matrimonio & similibus.

& ¶ Dependentib⁹. vt dote que dependet a matrimonio: de dot. post diuor. resti. capitulo tertio.

? ¶ Xv. an. sine curatore: sicut maior.

& ¶ Debebis. in matrimonio hoc erat expressum in predicta decreta. ex parte. Sed quia quidam dicebant id speciale in carnali matrimonio. ideo emanauit hec lata constitutio. sed qõ idem esset in spirituali probatur per decreta. de electio. dudum. i. & de reg. postulasti. & hoc facit: q: huius voluminis cõpilatores de tutelis & curis non posuerunt tanquã õ materia nobis non multũ necessaria. & aduerte quia qõ hic dicitur quidam tenebant indistincte. Inno. dicebat q̃ debebat dari curator fm qõ in versicu. sequen. de minore. xiiij. dicitur. Host. autem suo capite & quadã similitudine distiguebat inter maiores. xvij. an. vt tunc haberet locum prima opinio: q: talis prodire potest ĩ publicuz. iij. q. vij. §. tria. ad hoc. s. eo. lib. de procur. qui generaliter in fi. vel. xviij. fm ea q̃ no. de offi. delega. cum vicesimum & minores. xvij. vt tunc habeat locuz opi. Inno. & hãc viam mediam dicebat tenendam. arg. de offi. delega. querenti. hec no. de eta. & qualita. indecorum. & in summa eiusdẽ titu. §. etas. sed reprobatur hec opinio. ut hic vides. Jo. an.

¶ Maior. xiiij. an. p se & p pcuratorem põt agere & defendere causã spiritualẽ: minor. xiiij. p se non agit sed per procuratorem vl' per pcuratorem datuz auctoritate ordinarij ecclesiastici iudicis: & etiaz delegati dati ad cãs illas: filiusfamilias sine patris assensu agit cãs spiritualem. h. d. Joan.

I Dem.

S I annũ[x] quartũdecimuz[y] tue peregisti etatis in beneficialibus & alijs causis spiritualib⁹[z] necnon & dependentibus[&] ab eisdẽ ac si maior. xxv. an. existeres ad agẽdum defẽdendũ p te vel per pcuratorem quẽ ad hoc constituendũ dcreueris admitti debebis[&]. ¶ Si vero infra quartumdecimum annum existas: per te agere aut defẽdere non poteris[a] sup ipsis: sed uel per tuum epm̃ uel per officialẽ ei⁹dem[b] tibi curatoz dabitur ad lites[c] huiusmodi[d] exercendas. aut tu ipe si maioz infante[e] fueris cum auctoritate alterius[f] eorundem procuratorem ad eas poteris deputare. Delegatus etiam aposto. se. & sub delegatus ab eo[g] tibi si nõ habeas curatorem[h] dare ualeant: uel auctoritatem constituendi procuratorẽ[i] pstare ad illas causas uel lites dũtaxat que coram ipsis fuerint uentilande[k]. ¶ In huiusmodi[l] quoque litibus siue causis quãquã in ptãte patris existas: nec alias absq3 ipsius assensu in iudicio regulariter[m] esse possis: eius cum de his se itromittere nõ habeat[n] nequaquaz req

a ¶ Nõ poteris. hoc tenet ber. de eta. & qualita. ex ratione in glo. vlti.

b ¶ Eiusdẽ. non enim sufficit: immo nec requiritur patris auctoritas: non enim de patrimonialibus tractamus in quibus id locum habet. C. de bo. que lib. non oportet. & l. cum nõ solum. & j. in fi. c. nec impatoris vel alterius iudicis secularis cuz spiritualis & ecclesiastica sit causa. xcvi. di. bene quidem. s. de iudi. at si. & de arbit. contingit. arg. ff. ad trebel. ille a quo. §. fi. & l. seq.

c ¶ Ad lites. ad hoc. C. de cura. in li. dan. per totum. C. de cura. fu. l. fi. in prin.

d ¶ Huiusmodi. s. spirituales quasi de tẽporalib⁹ nõ dependẽtibus se intromittere non debeat. ar. j. pri. rñ. nisi forte ratione persone puta si clericus esset.

e ¶ Infante. i. in septẽnio. s. de despon. impub. lr̃as. & c. accessit: minor. n. etas ignorat qd videat. C. de fal. mo. l. i. in fi. Sed dices quã cãm spiritualẽ põt tractare minor infante: matrimoniũ enĩ vel sponsalia cõtrahere non põt: ut ĩ predictis iuribus: beneficium ecclesiasticum habere non potest: ut no. s. de preben. super inordinata. Qualis ergo erit h cã: forte dispensatione pape adeptus ẽ beneficium de quo agit vel defendit: vel forte repetit vel ab eo repetũtur vsure: vel dicitur natus de illegitimo matrimonio de or. cog. tuam. vel his similia.

f ¶ Alterius. episcopi. s. vel officialis.

g ¶ Ab eo. delegato ordinarij. nõ dicit quasi ordinari⁹ hoc delegare non possit ad hoc. ff. de offi. procon. l. nec quicq̃. §. vbi decreto. & sup hoc uide q̃ no. s. de resti. in inte. c. pe. & q̃ diri. s. de offi. vica. licet.

h ¶ Curatorem. forte generaliter vel specialiter ab ordinario datum.

i ¶ Procuratorem. cum est maior septẽnio: ut. s. ver. proxi.

k ¶ Uentilande. delegata enim eis causa & oĩa delegata videntur sine quib⁹ cã &c. de offi. dele. preterea.

l ¶ Huiusmodi. s. spiritualibus & dependentibus.

m ¶ Regulariter. & hoc hz locũ etiã in maiore. C. de bo. que li. cuz oportet. l. i. cum non solum. & est hoc uerum suo noĩe: secus si sit alterius pcurator. s. e. li. de procura. qui generaliter. ij. rñ. & ff. de mino. cũ mandato. Ideo aũt dixit regulariter: q: casualiter ɔ̃: sicut in castrensi peculio in quo etiã ɔ̃ patrẽ agit. ff. de iudi. nulla lis. item cũ impetrat veniam etatis dũmodo sit maior. xx. C. de his qui ve. eta. impe. l. ii. & in momentanea possessione. C. qui legi. pso. l. vlti. item cum agit de thoro violato. ff. de adult. si maritus. §. lex iulia. & interdicto de libero hoĩe exhibendo. ff. de lib. ho. exhi. l. iij. §. si mulier. item fm canones videt q̃ indistincte cõquerat filius de patre. s. de spon. non est. ii. q. vij. queritur vbi õ hoc. & xxiij. q. iiij. si ecclesie. item in casu. ff. de iudi. si lõgius. In his & similib⁹ minor & in potestate constitutus agit.

n ¶ Habeat. habet enim locum illa regula in patrimonialibus: ut. s. diri.

a Romana. ¶ Hec ē solēnis decre. hȝ nouē dicta circa foꝝ cōpetēs vel icōpetēs ſm hoſt. ⁊ Jo. an. Primo enī ponit duo. ſcd̄o ibi: neqȝ tria ponit. tertia ibi: nec ēt ponit duo. quarta ibi ꝯhentes vnum. quinta ibi: nec clericos. ponit alia tria. Domi. Licet p appellationē ad archiepm cā deuoluat ⁊ de ea cognoſcere poſſit: tn̄ de pricipali qōne cognoſcere nō pōt: niſi pri⁹ de appellatione cognoſcat ēt ptibus ꝯſentientib⁹ ſine volūtate ſuffraganei: ⁊ qꝛ in hoc caſu pinde eſſet ac ſi ſine voluntate ſuffraganci p ſimplicē q̄relam cognoſceret qd̄ nō pōt facer. ſ. .e. li. de offi. or. c. i. ⁊ ſic fraus fieret illi cōſtitutiōi: ⁊ h̄ intellige cū appellat añ ſniam. Naȝ qñ appellat a ſnia iudex appellationis ſtatim de principali cognoſcat: de h. ſ. de ap. vt debitus in glo. pe. ⁊ p hoc ꝓbatur opi. hoſt. q no. ſ. e. li. de ap. cor di. ꝙ illa decre. locū hȝ ſpāliter in papa. ī archiepo enī locū nō hȝ: ut hic uides: ſic ēt ſoluit contrarium illius decre. ad iſtā ſatis tn̄ videtur ꝙ in quolibȝ inferiori a papa locū ēt habeat decre. illa q̄ p ſimplicē querelam poſſit adiri: ⁊ ſic poſſet intelligi opi. Inno. ut ibi dicam.

b ¶ Extiterit. ⁊ ſic addit p ſimplicem querelam.

c ¶ Remen̄. vel alius qlibȝ de offi. or. c. i. ſ. eo. li.

d ¶ Clericoꝝ. ī laicis ſecus qꝛ priuatoꝝ cōſenſus ⁊c. C. de iuriſdi. om. iu. priuatorum.

e ¶ Judices. bn̄ dicit: qꝛ tā ꝙ arbitri hoc poſſent ēt ſine epoꝝ conſenſu ſicut qlibet alij cū hoc ꝓhibitū nō ſit: ad hoc de arbi. cū tpe ⁊. c. dilecti.

f ¶ De facto. qꝛ de iure nō poſſūt ī iudicē nō ſuū. ēt eccl'iaſticā pſonā. ⁊ ſi alſ pſit iuriſditioni ſine ꝓpꝛij epi ꝯſentire licentia .ſ. e. ſignificaſti vbi de hoc.

g ¶ Neqȝ. ¶ Archieps ſubditū ſuffraganei nō pōt cōpellere cās delegatas ab eo ſuſcipe ſuas ſnias exeq vel teſtimoniū in cāis ad eū deuolutis ꝓferre niſi ꝯſuetudo aliō diſponat. h. d. vſqȝ ad. §. nec etiam. Do.

ri debebit aſſenſus.

Rica. De foro competenti.

Innocentius quartus.

¶ Archieps omiſſo appellatiōis articulo vel p viam q̄rele ī cā ſubditoꝝ ſuffraganeis etiaȝ ipſis cōſentientibus nō cognoſcit. h. d. vſqȝ ad. §. neqȝ. do.

Romana[a] eccleſia ⁊ infra: nec appellationis articulo ꝑtermiſſo nec alias ēt cū minime appellatuȝ extiterit[b] remen̄.[c] archieps vel ei⁹ officiales de cāis cl'icoꝝ[d] t āqȝ iudices[e] lȝ in ipſos ijdē clerici de facto[f] conſentiant: abſqȝ dioceſāoꝝ ſuorum voluntate cognoſcant. ¶ Neqȝ[g] ſuffraganeorum remenſis eccleſie ſubditos ipſorū delegationē ſuſciper[h] vel ſnias ⁊ precepta[i] exeq. aut ī cauſis per ap. deuolutis ad eos teſtimoniū: niſi aliud in his trib⁹ de conſuetudine[k] obtineāt: perhibere cōpellāt. ¶ Nec ēt[l] ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ officiales[m] aut archidiacōos archipſbyteros: ⁊ alios iferiores prelatos ſuffraganeis eiſdē ſubiectos: dūmō aliud eis ꝯtraria ꝯſuetudo nō tribuat: nec ſubditos ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ ſup ſalarijs[n] aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ[o]: in cāis[p] q̄ in remenſi uētilant curia cogāt q̄relātibus ī ſua pn̄tia rn̄der[q]. ¶ Cōtra hētes[r] vero aliaꝝ[s] dioc. ſup ꝯtracti[t] bus initis ī remen̄. dioce. ab eiſdem niſi inueniant ibidē trahere coram ſe nō debēt iuitos[u] lȝ in poſſeſſionē bonoꝝ que ibi hn̄t ēt cū alibi copiā ſui faciunt ſi eoꝝ[x] auctoritate citati comparere ꝯtemnant: poſſint miſſionem facere ꝯtra eos: vel ſi forte malicioſe ſeipſos occultēt: ne citatio pueniat ad eoſdē decernēt faciendam in poſſeſſionem bonorū q̄ in alia ēt dioceſi obtinere noſcunt[y]: ſed tunc loci dioceſanus ad denunciationē ipſoꝝ[z] faciet[⁊] hmōi miſſionē. ¶ Nec clericos[ꝯ] ſuos mittant ad ſuffraganeoꝝ ipſorū dioceſ. ꝓ iniēdis[ꝰ] vel recognoſcendis[ꝝ] ꝯtractibus coram ipſis nec eoꝝdē ſuffraganeoꝝ ſubditos ꝯpellāt coraȝ ſe occaſione huiuſmodi[a] iuri ſtare. Neqȝ pōt archieps ipſe in ſuoruȝ ſuffraganeoꝝ officiales[b] ⁊ ſubditos ꝓ eo ꝙ vocati ab ipſo nolūt q̄relantibus in ſua pn̄tia rn̄dere eccleſiaſticam exercere cenſuram.

Bonifacius octauus.

¶ Judex ſecularis qui vult clericum cōpellere ad debita ēt liquida ſoluenda per eccleſiaſticum iudicem deſiſtere compellatur. Jo. an.

Seculares iudices qui lȝ ipſis nulla[c] cōpetat iuriſditio ī hac pte perſonas eccl'iaſticas[d] ad ſoluēdū debita: ſuper qbus corā eis[e] cōtra ipās eaꝝ[f] exhibent lr̄e: vel ꝓba

h ¶ Suſcipe. bn̄ pōt archieps cāȝ vel executionē ſnie delegare ſubditis ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. ſȝ ad illa ſuſcipiēda illos iuitos cōpeller nō pōt: nec pōt ꝯpeller illos vt ferāt teſtimoniū ī cāis ad ipm p appellationē deuolutis niſi ī his caſib⁹ aliud īducat ꝯſuetudo: qd ergo fiet mādabit ſuffraganeo vt ſubditū cōpellat ad teſtimoniū ferendū in cā illa ſicut in alijs caſibus. ⁊ de hoc. ſ. de offi. or. paſtoralis. Idē eſt in quolibet iudice: ut ſi de illa ciuitate petant teſtes: iudex cāe ad iudicem loci mittat vt teſtes recipiat: ⁊ ad iudicē atteſtationes remittat. C. de fi. iſtru. l. iudices. Et no. ꝙ nō eandē iuriſditionē hȝ iudex ī acceſſorio quā ī pricipali ſȝ illud qꝛ ī ſubditos ſuffraganeoꝝ iuriſditionē nō hȝ vt ī prin. decre. paſtoralis.

i ¶ Precepta. ut qꝛ aliquē citari mādat: uel his ſimilia.

k ¶ Cōſuetudine. cōſuetudo ergo ī his iuriſditionē tribuit: ad idē. ſ. e. lib. ō off. or. c. i. de fo. cōpe. cū contingat. ſ. eo. li. de cōſue. c. iii. cū ſi.

l ¶ Nec etiā. ¶ Archieps ꝯ officiales vel ꝑlatos ſuffragāeoꝝ cōſuetudīe aliō nō diſponēte nec ꝯ ſubditos eoꝝ ſup ſalarijs aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ cauſarū fori archiepi iudex cōpetēs eſt. h. d. vſqȝ ad. §. ꝯtrahentes.

m ¶ Officiales. lȝ. n. in epm iuriſditionē habeat nō tn̄ in officialē: ut. ſ. ī fi. c. dr.

n ¶ Salarijs. taxata erant olim iſta ſalaria p decre. de poſtu. properandū quā hodie nō habem⁹. ⁊ de iſtis ſalarijs habes. C. de ſuffra. l. vna. C. mā. ſalariū. et qua actione petant. C. man. l. i. in ulti. glo. ff. eo. l. ſalarium.

o ¶ Procuratoꝝ. ꝯ: ꝓcuratoris officiū dȝ eſſe gratuitū: ⁊ ſi aliqd recipiat ꝯtra bonos mores facit: ⁊ redēptor litis eſſe cenſet. C. de ꝓcur. litē. C. mā. ſi ꝯ licituȝ. ff. man. ſi uero nō remunerādi. §. vlti. ſȝ leges ille loquunt qñ paciſcit vt hēat certā partē ei⁹ de quo ē qō: qd̄ illicitū eſt hic de ſalario loqtur qd̄ datur ꝓ remuneratione laboris: qd̄ licitū eſt: ut hic. ⁊. ff. man. l. ſalarium.

p ¶ Cāis. lȝ enim iuriditionē habeant ī cauſis: nō tn̄ in pſonas rōne ſalarioꝝ ipſoꝝ. cū alia ſit cā. ar. ꝯ. C. de iudi. ꝓperandū. §. ꝓculdubio. vbi dicit ꝙ ꝓpter ſalariū aduocatoꝝ nō dȝ cāe fieri dilatio: ſȝ illud in ordinario loqtur.

q ¶ Rn̄dere. No. ergo ꝙ rōne ꝯtus nō ſortit qs foꝝ. Contra. ſ. e. c. vl. cū ſuis ꝯcor. So. hic de ꝯtu loqtur inito ī ciuitate ſuffraganei: puta cū boñ. q appellauerat ſecū duxit aduocatū Rauēnam: ⁊ ſic ꝯtus rauēne initus non fuerat. vel dic ꝙ locū hȝ qñ ibi nō inuenit. Vel dic uerius ꝙ de ꝯtu loquitur quē quis celebrat vt uiator: ut tunc ibi ꝯuenīri nō poſſit: durū enī eſſet vt quocūqȝ loco nauiget: vel delatus ſit rn̄dere teneat. ff. de iudi. l. heres abſn̄s. §. nam vbi ſic venit. ⁊ hec vera niſi ſe ibi ꝓmiſerit ſoluturos tūc enim ſuſcipere cōpellerētur iudiciū cū ibi ⁊ vbi domiciliū hn̄t valeāt cōueniri. ff. ō iudi. l. heres abſens. §. itē ſciendū. ſ. e. dilecti. ibi enī ꝯtriſſe videt: vbi ſe ſoluere obligauit. ff. de act. ⁊ ob. l. ꝯtriſſe. ⁊ cōtractū nō utiqȝ eo loco intelligitur quo negociū geſtū eſt: ſȝ quo pecunia eſt ſoluēda. ff. de re. auc. iu. poſ. l. iiij. ⁊ reꝓbari vident due opi. doctorū legū quoꝝ qdā dixerunt ꝙ rōne ꝯtus viator rn̄dere compellitur ſi conueniat priuſꝙ inde diſcedat. Alij dire cte dixerūt ꝯ. ſ. ꝙ conueniri nō poſſȝ priuſꝙ ide diſcedat: ſed poterit ſi ille luc poſtea reuertat. Hec opi. hic tollūtur: cū dicatur indiſtincte ꝙ rn̄dere nō cogitur. Nec ob. ff. ō indi. l. ij. §. oēs ⁊. §. plane. ubi ꝓbari videntur iſte opi. qꝛ in roma ſpeciale ē ꝙ ibi dicitur que cōis eſt oīum patria. ff. ad munici. roma. ⁊. ſ. .e. c. vlti.

r ¶ Cōtrahentes. ¶ Archieps nō cōpellit iuitos ꝯtrahētes aliarū dioce. ī ſua ꝓpria coram ſe reſpōdere niſi ibi inueniant: ſȝ ſi citati nolunt cōparere vel malicioſe ſe occultant ne citētur: ī bonis ipſorum ſue dioce. pōt miſſionē facere vel īhabili ſatis decernere faciēdā p ordīarios locoꝝ. h. d. vſqȝ ad. §. nec clericos. domi. Dixit hic bar. brix. glo. poſitam. ſ. e. c. vlti. ſuper verbo cōtractus. intelligendā ſm qd̄ dicit ī iſto. §. ⁊ itellige iſtū. §. in cōtractu quē qs celebrat tā ꝙ domiciliū hn̄s: ut cū ibi ꝑgulā hēat ul' armariū alſ ꝯdiceret. ſ. ꝓxi. §.

s ¶ Aliarum. de prouincia vel extra prouinciam.

t ¶ Inuitos. dicebant enim quidā remitti debebant ſicut in criminibus cū in hoc parificētur: in auc. ut oēs obediāt iudi. col. v. in. ij. colū. In delictis aūt hic ſeruat in auc. ut nulli iudi. §. ſi qs uero. ⁊. §. ſe. colla. ir. Alij dicebāt ꝙ ſi aberat latitādi aīo iudex vbi reperiebat tenebat remittere alſ debent poſſideri bona: expeditū eſt ut hic uides.

u ¶ Eorum. archiepiſcopi uel officiales.

x ¶ Noſcuntur. ipſi ꝯtrahentes dicebāt qdam ꝙ nullo caſu iudex hoc decernere poterat quorū h̄ reꝓbatur opi. ⁊ de hoc p hoſti. in ſumma. e. ti. §. ij. ver. item ratione contractus.

y ¶ Ipſorum. archiepiſcopi ⁊ officialis.

z ¶ Faciet. ad idem. ſ. eo. poſtulaſti.

⁊ ¶ Nec clericos. ¶ Non pōt archieps ſuos clericos mittere in dioc. ſuffraganei ut corā eis fiant ꝯtus uel iam facti approbētur. nec ſi facti vel approbati ſunt coram illis poſſunt ſuffraganeorū ſubditos coram ſe litigare compellere ſuper illis nec excōicare ſuffraganeorū officiales vel ſubditos ſi nolunt litigare coram ipſo. h. d. Et ſm Jo. mo. ter. quattuor facit. nam ponit regulam ⁊ prouiſionem annectit ibi: lȝ: quā ampliat ibi: ut ſi: executioni prouidet ibi. ſed tunc. Jo. an.

ꝯ ¶ Pro iniendis. i. faciendis uel incipiendis.

ꝝ ¶ Recognoſcendis. tāgit conſuetudinem frācie vbi fiunt tales recognitiones. ⁊ concor. ad hoc. ſ. de iurepatro. relatum.

a ¶ Huiuſmodi. qꝛ. ſ. inierunt uel recognouerūt ꝯtum corā illis.

b ¶ Officiales. lȝ enī idē ſit ꝯſiſtoriū epi ⁊ officialis ſui: ut. ſ. de abol. romana. nō tn̄ iuriſditionē hȝ in officialē epi ut. ſ. e. §. ij. ⁊. iij.

Seculares. ¶ Diuidi nō pōt: qꝛ claudit vnico contextu. do. Fuit tracta de fi. decreta. extrauagātis q̄ incipiebat: qꝛ ⁊ cōtingit.

c ¶ Nulla. obſequēda. n. eſt eis neceſſitas nō auctoritas imperādi. xcvi. di. c. i. de cōſti. eccleſia de re. eccle. non alie. cum laicis. cū ſi.

d ¶ Eccleſiaſticas. etiam ſi ordinem clericalem non habeant: ut religioſi ⁊ conuerſi. xij. q. i. duo ſunt.

e ¶ Eis. ſecularibus iudicibus.

f ¶ Earum. perſonarum eccleſiaſticarum.

a ¶ Dānabili. qꝛ eſt hoc ꝯ eccleſiaſticā libertatē. ſ. de imu. ec. c. vl. ⁊ pe.

b ¶ Cōpellūt. de facto: ⁊ ē hoc ꝯ boñ. q hn̄t ſtatutū ꝙ oīs ꝯtus fact⁹ cuȝ rectore eccleſie valeat ⁊ ꝙ ptās teneatur illud executioni mandare.

c ¶ Cōpeſcēdos. ꝯcor. ſ. ō iureiu. c. lȝ ō exceptiōe. c. ij. ō ſen. ex. dcernim⁹.

d Quam. ¶ Iſtud. c. pōt diuidi in tres partes lȝ Jo. an. non diuidat. in pma ponitur ꝯſultatio. ī ſcd̄a rn̄ſio ibi ipm. in tertia inſtruit iudicē ibi: vt ipm. Domi. Tracta fuit hec decre. de extrauaganti clemētis que incipiebat ſua nobis nobilis vir henricus. e. ti. Jo. an.

e ¶ Soluiſti. an fideiuſſor q ſoluit vſuras illas a debitore repetat dicvt no. ſ. de fideiuſ. c. iii. et ante ſolutionē agit fideiuſſor ꝯ debitorē: vt ipȝ a fideiuſſione abſoluat in caſibus. ſ. ō fideiuſ. .c. ulti. ⁊. c. cōſtitutus.

f ¶ Obligaueras. olim erat in optiōe creditoris quē vellet ꝯuenire debitorē vel fideiuſſorē: hodie nō: qd̄ dic: vt. ſ. de fideiuſ. c. ij. in pma glo.

g ¶ Indēnem. ⁊ ſic ſentiebat dānū vn̄ pmium merebat: qd̄ cē nō dȝ. ſ. ō fideiuſ. c. ij. vbi de h.

h ¶ Juramēti. xxii. q. i. .c. vlti. ſ. de iudi. nouit ver. poſtremo de elect. venerabilē ⁊ idē in alijs criminibus eccleſiaſticis q̄ no. ſ. eo. ti. cū ſit.

i ¶ Premiſſa. q̄ ſemp cēſurā hȝ pcedere. xij. q. ij. indigne. xxiiij. q. iij. de illicita de ſen. ex. ſacro.

k ¶ Tenetur. ex tribus tenebatur: de iure cōi: ⁊ pacto: ⁊ vinculo iuramēti ex vltimo coram eccleſia conuenitur: ut hic vides.

tiones alic inducuntur: dānabili[a] ꝑſūptiōe ꝯpellunt[b]: a temeritate huiuſmodi p locoꝝ ordinarios cēſura eccl'iaſtca decernim⁹ compeſcēdos[c]. Idem.

¶ Rōe iuramenti laicus vt illud ſuet corā iudice eccl'iaſtico ꝯuenit.

Quam. c. laicus[b] ꝓ quo ſoluiſti[e] certā pecunie quantitatē ī qua ꝓ eo te fideiuſſorio noīe obligaueras[f]: te ſeruare recuſet indennem[g] ꝯtra iuramentum a ſe ꝑſtitū temere veniendo. Ipſum corā eccl'iaſtico iudice: ad cui⁹ foꝝ rōne iuramenti[h] cāe hmōi cognitio noſcit ꝑtinere: de iure poteris conuenire. Ut ipſum monitione ꝑmiſſa[i] ꝑ cenſuram eccleſiaſticaȝ ꝙ te ſuper ꝑdictis: ut tenet[k]: ſeruet indennē: ꝑuia ratione compellat.

Rica. De litis conteſtatione.

Nno. iiij. in concilio lugdunē.

¶ Peremptoria li. ꝯteſta. nō impedit niſi ſit de re ſemel finita. Jo. an.

Exceptionis peremptorie[l] ſeu defēſionis[m] cuiuſlibet ꝑncipalis cognitionem negocij contingentis ante litē cōteſtatam obiectus[n]. Niſi de re iudicata[o] tranſacta[p] ſeu finita[q] excipiat litigator[r] litis cōteſtationeȝ nō impediat[s]: nec retardet. Licȝ dicat[t] obiector ꝙ reſcriptū nō fuiſſet obtētum[u] ſi que ſunt impetrāti oppoſita fuiſſent expoſita[x] deleganti.

Bonifacius octauus.

¶ Per exceptionē perēptoriā nō fit litis conteſtatio. Jo. an.

Si oblato ab actore libello[y] ex pte rei exceptio peremptoria[z] ꝓponatur[⁊]: nequaquam per hoc litis conteſtatio ītelligitur eſſe facta[ꝯ] Immo ea nō obſtāte. niſi ſit ō illis exceptiōib⁹ q̄ litis ꝯteſtatiōem ī ipediunt[ꝝ]: fieri oportebit[a] eādem.

Rica. De iuramento calunnie.

Bonifacius octauus.

¶ Tria dicit. Primo ꝙ nō eſt de ſubſtantia ꝙ ſtatim poſt litē ꝯteſtatam iuretur de calūnia. Scd̄o ꝙ ñ annullatur ꝓceſſus: lȝ tacite omittatur calunnie iuramētū. Tertio ꝑcipit ꝙ ī ſpūalibus ſimul de calunnia ⁊ de veritate iuret. Jo. an.

Exceptionis. ¶ Diuidit ī tres ptes. pmo ponit regulā ī cuius vētre exceptionē īfert ibi: niſi quā regulā exaggerat ibi: lȝ ſm Jo. mo.

l ¶ Peremptorie. de perēptorijs ⁊ dilatorijs dic vt no. ſ. de exceptio. c. exceptionē. in prima glo. ⁊ eſt pemptoria q̄ intētio nē agētis pimit: vt pactū de ꝑpetuo nō petēdo: ⁊ exceptio doli mali: ⁊ iuramētū de nō agēdo vel accuſando. ff. de exce. l. i. ⁊. iij. de ac. veniens.

m ¶ Defenſionis. dꝫiam facit inter exceptionē ⁊ defenſionē. pactū. n. de nō petēdo ſiue iuramētū ipſo iure tollit naturalē obligationē ſicut numeratio: ſed nō ciuilē ipo iure. ſed ope exceptiōis illā elidit. ff. de ſo. ſtichū. §. naturalis. inſti. de excep. §. ꝑterea. Defenſiones ꝓprie dicūtur q̄ ipſo iure actiōes tollūt: ut ſolutio: acceptilatio: qꝛ ſolutiōe ei⁹ qd̄ debet ⁊ acceptilatione oīs obligatio tollit: iſti. q mo. ob. tol. in prin. ⁊. §. itē p acceptilationē. itē renūciatio dici pōt defenſio: de renū. ſup hoc. vij. q. i. ꝙ piculoſum ō elec. cū iter. hmōi. n. defenſiōes nō ꝓprie dicūtur exceptiōes cū nō excludāt actionē: qꝛ nulla ē ibi actio. ff. de excep. l. ij. lȝ large exceptiōes dicunt qꝛ excludūt agentē ſm ber.

n ¶ Obiectus. i. obiectio.

o ¶ Judicata. C. de re iudi. l. vlti.

p ¶ Trāſacta. C. de trāſa. cās.

q ¶ Finita. ſufficiebat hoc dicere ꝙ oīa cōprehēdit vt dixi in prin. ⁊ ꝙ dicit indicata. dic cū ber. ab eo cui iudicādi ius fuit trāſacta bona fide ut trāſactio teneat. ff. de pac. tres fratres finita p ꝯſenſum vel longo ſilētio. Et ſumpta fuerūt hec v̄ba. ff. ad ſe. cō. tertul. l. i. §. vlti. de v̄b. ſig. trāſacta. ⁊ .l. ſe. ⁊ ꝙ dixi finita ꝯſenſu pōt itelligi p iuramētū delatū a pte pti: qꝛ tale iuramētū maiorē hȝ auctoritatē ꝙ res iudicata. ff. de iureiu. l. ij. ſ. de iureiu. ⁊ ſi rp̄s. ibi oīs ꝯtrouerſie ⁊c. ⁊ poſt tale iuramētū nihil ē querenduȝ .ff. e. nō erit. §. dato. ad hoc de accu. veniēs. merito ergo iſta ꝯteſtationē īpediūt obligatio. n. ſemel extincta ⁊c. ff. de ſo. q res. §. areā de ꝯſe. di. iij. queris. C. de remiſ. pig. cū ex cā. nec ītendit papa lites ſopitas p ſua ſuſcitare reſcripta. ſ. de reſcrip. nōnulli ⁊ reſcriptū iperratū tacito de re iudicata a qua nō eſt appellatū nō tenet. C. ſen. reſcin. non poſ. l. ipetrata. ⁊ p trāſa. a lite recedit. C. de trāſa. fratris tui. ⁊. l. cās de trā. c. i. itē ſi p iuſiurādū vt dictū ē finitū ſit negociū reſtaurari nō dȝ. iō iſta litis ꝯteſt. impediūt. Sȝ pone dr̄ ꝙ ſnia nō tenuit: puta qꝛ iudex nō fuit q eam tulit: vl' ꝙ tranſactio dolo facta fuit: vel nō fuit iure finitū negociū nūqd audiēdus eſt. Et dic ꝙ ſic ſm ber. vt pȝ p ꝑdictas. ll. ff. ad tertul. l. i. ī fi. ff. de v̄b. ſi. tranſacta. qꝛ preiudicialia ſunt iſta ⁊ pri⁹ tractāda: de or. cogni. tuā. Sed bene pone oppoſita eſt res iudi. vel trāſactio. vel ꝙ finita eſt res ⁊ de hoc bene ꝯſtat quō ꝓnunciabit iudex ſup principali: nō pōt ꝓnūciare: qꝛ ſup eo nō eſt actū. nec ſup eo lis ꝯteſtata. ſ. ut lit. nō cōte. p totū ⁊ de qua re. ⁊c. ff. ō iudi. de qua re. de cau. poſ. cum eccleſia. ⁊. c. ſequen. Dic ſm bernar. ꝙ nō ꝓnūciabit ſup principali: ſed ſup excep. rei iudi. hoc modo: qꝛ data fuit petitio. petit talis rē talē a ticio quā dicit ad ſe ptinere ⁊c. cui fuit excipiēdo rn̄ſum ꝙ cū alia vice ſup ipſa petitione iudicatū fuerit ꝯ ipm: nō eſt vlterius audiendus ꝯ ſniam a qua nō fuit appellatū: iudex cōteſtata lite ſup illa exceptiōe ita procedet quia conſtitit ſup eo qd̄ capitulū petit ei obſtat res iudicata a qua non fuit appellatū: diffinitiue ꝓnūcio ipſum ſup illa petitiōe nō eſſe vlterius audiendū: ibi ꝑpetuū ſilentiuȝ imponendo: ad hoc de accu. ueniēs ī fi. vel poterit delegatus dicere ꝓnūcio lr̄as nō valere. In his trib⁹ caſib⁹ ſm ber. tutius vr̄ ꝓponere has tales exceptiōes lit. cōte. qꝛ tūc a principali debito abſoluetur.

r ¶ Litigator. reus. ſ.

s ¶ Impediat. ergo p taleȝ exceptionem non fit li. cōte. alias non requireretur an impediret vel non. ſ. c. proxi.

t ¶ Dicat. exceptionē pemptoria opponēdo ut nō ſequat abſurditas ō dilatoria q̄ venit ante litem conteſtatam.

u ¶ Obtentum. no. ꝙ peremptoria inter dilatorias ꝓponēda nō eſt: qꝛ ali⁹ ē ipſaꝝ effect⁹ altera differt altera pimit. In pemptoria. n. hȝ pcedere actio cui opponat ipa exceptio. ff. de excep. l. ij. ber. Scias aūt ꝙ oīs exceptio pemptoria que pimit lr̄as ⁊ grām opponit: ⁊ ante litis ꝯteſtationē ⁊ poſt ſi litteras tn̄: ante litis cōteſta. C. de excep. l. vl. de hoc vide p inno. ⁊ Hoſt. ſ. de reſcri. ꝯſtitutus.

x ¶ Expoſita. videbat ꝯtrium qꝛ eadē rō ⁊c. ſ. de reſcrip. ſup lr̄is in fi. ſed nō ē verū qꝛ ſȝ id iam oīs perēptoria exceptio veniret in vim dilatorie: ⁊ ſi de replicatione dixiſſet nihilominus lr̄as habuiſſet vt ibidem recitari ſolet.

Si oblato. ¶ Primo ponit deciſionē. Secūdo circa illā declarationem annectit ibi: īmo exceptionē iterſerēs ibi: niſi. do. Emanauit decre. hec ad declarationē coꝝ que nota. Gof. de electio. dudū. ij. infra de dolo ⁊ contu. ꝓut ⁊ que ibi Hoſt. ⁊ Abb. de appella. cum cām ⁊ de excep. cū venerabilis. ⁊. ſ. ca. proxi. ⁊ Guil. in Spec. de lit. cōteſt. §. nunc dicamus. verſi. ſed nunquid per exceptionem. io. an.

y ¶ Libello. qui eſt de ſubſtantia iudiciarij ordinis. iij. q. iij. offerat. ſ. de libel. ob. c. i. qd̄ dic ut ibi.

z ¶ Peremptoria. de dilatoria nō ſic dubitatur: qꝛ per eam nō rn̄detur ſic petitioni: ⁊ qꝛ de ſua natura ꝯteſtationē precedit: ut dixi. ſ. c. proxi.

⁊ ¶ Proponatur. ſimpliciter ⁊ ſolum in modum exceptionis ut. ſ. dicam.

ꝯ ¶ Facta. dicebant quidam contra: ⁊ videbatur opinio eoruȝ probari per decreta. de dolo ⁊ contu. prout de appel. cum cām utrobiqȝ uidetur cōteſtata lis p exceptionem preſcriptionis. de excep. cum uenerabilis per exceptionem ꝑmutationis. de teſta. raynucius. per exceptionem annalis preſcriptionis vſucapionis ⁊c. item inſtituta actione ⁊ oppoſita peremptoria exceptione uidetur eſſe iudiciū .ff. de inter. actio. ſi filius. §. exceptionibus. Sed contrarium eſt verum ⁊ hoc tenebant omnes ſupradicti doctores: qd̄ optime probat lex dicens qd̄ qui vult exceptionem doli mali opponere que competit ex tranſactione ante litem conteſta. factam ꝙ incidit in tranſac. ante litem conteſta. id facere debet. ff. de cōdi. indebi. eleganter. §. penul. item per litis conteſta. ordinatur iudicium: per peremptoriam exceptionem deſtruitur. ſed eadem res duos effectus contrarios non poteſt parere. xxvi. diſtinctione deinde. ſ. de bap. maiores. ff. de ſol. qui hominē ꝓbatur idem expreſſe. ſ. c. proxi. ſi enim p perēptoriam exceptionē nō debet impediri uel retardari litis conteſta. ergo per eam non fit: alias non proceſſiſſet q̄ſtio. Ad contraria reſpondetur hoc modo: aut reus directe reſpondet libello: puta cū petuntur ab eo. x. ex cauſa mutui dicit ſe non teneri ⁊ petita fieri non debere: cuȝ pactum de non petendo perpetuo ſibi factum fuerit ⁊ tunc facta eſt litis cōteſta. ⁊ ſic intelliguntur contraria. Aut ſimpliciter excipit de pacto de nō petendo preſcriptione uel alia peremptoria: ⁊ tunc non intelligitur facta ut hic. idem ſi excipiendo proponeret ſe non teneri reſpondere libello: ex eo qd̄ factum fuerat ſibi pactum de non petendo ⁊c. ad hoc de deci. dudum. ⁊ in iſto caſu ſolemus vocare exceptionem intentionis excluſionem. ſed quando proponitur poſt litis conteſta. vocatur actionis excluſio. ff. de excep. l. ij. in prin. Et hic adde qd̄ dixi. ſ. de reg. iur. exceptionem.

x ¶ Impediunt. ſ. c. proxi.

a ¶ Oportebit. de neceſſitate iuris: quia alias proceſſus habitus poſt talem exceptionem non ualet. cum lis conteſtata non eſſet. ſ. vt lit. non conte. per totuȝ ſicut nec per poſitiones ⁊ reſponſiones ſit lis conteſtata. ſ. de elec. dudum. ij. ſ. de litis conteſta. c. uno. io. an.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto

Si de calũnia. ℂ Diuidit͛ q᷑ cõtinet tria dicta que patet in rubro. secũda pars ibi: pp. tertia ibi: q̃uis. Do. Emanauit ista decre. ad declarationẽ cox q̃ no. ber. de iureiur. ex lr̄is in vlti. glo. Inno. ⁊ Hosti. s. eo. lr̄is Abb. s. eo. c. i. Guil. i Spec. eo. ti. §. i. in pri. ⁊ ver. quartũ. ⁊ §. ij. dn̄i. quid si nõ. ⁊ §. restat. ⁊ Host. in summa eo. ti. §. qñ. ver. vnum tamen.

a ℂ Calũnia. euitãda. sic. xiij. di. nerui: ibi: vnusq̃sq3 habeat bsuã pp fornicationẽ. s. euitãdã.
b ℂ Ueritate. q solũ olim i spiritualibus p̃stabat vt in fine videbis.
c ℂ Existat. uidebat͛ 3: primo ex ordine rubrice, s. eo. scdo ex ordine illius lr̄e. s. de elec. dudum. ver. lite vero ⁊c. ⁊ erat expressum. C. e. l. ij. i prin. s. eo. c. i. ⁊ c. cũ cãm ad hoc facit lex que dicit qd pcurator añ litem pte. p̃stare d3 cautionẽ de rato ⁊ tunc si p̃stita nõ fuerit postea nõ prestabit͛. ff. d pcur. l. põp. §. rati. s3 ɔtrariũ est vex: vt h vides, ⁊ sic p̃dictox doctox cõprobat͛ opinio. Et de iuramẽto de ueritate videbat͛ casus de iureiu. ex lr̄is ad hoc. s. de fide instru. cum Joan. ver. verũ. ⁊ i. de testi. presentiũ ad hoc. ff. de dã. infec. q bona. §. pe. nec enim semp ordinẽ scripture seruamus. ff. de sol. l. nec ordo. ⁊ s. de rescrip. cãm que ⁊ cũ i toto tacite omittat͛: vt. i. pri. rñ. multofortius ad tẽpus. Ad cõtraria rñde vex eẽ id fieri debere: ut dicit hec lr̄a sed si nõ fiat non ppterea vitiatur q᷑ alijs iuribus sustinet͛: ut dixi ⁊ facit qd no. s. de spon. du. tua in vlti. glo. predicta lex põponi⁹. §. rati. i alio casu loqtur ⁊ est illõ q᷑ p cõtestationẽ litis factus est pcurator dominus litis. s. de procur. c. i. eo. lib.

Si de calũnia seu de veritate dicẽda in p̃mo litis exordio nõ iuret͛ vt d3: poterit postmodũ in q̃libet pte litis iurari: cũ hmõi iuramẽta p̃stari ab initio d substantia ordinis iudiciarij non existat. ℂ Propter omissũ quoq3 tacite in tota cã calũnie iuramentũ iudicialis pcessus al's fact⁹ legitie nõ est nullus: nec ẽt annullãdus. ℂ Quãuis in causis sp̃ũalibus in quibus d3 de ueritate dicẽda iurari: canones nõ idicãt alicui calumnie iuramẽtũ: nos tñ q᷑ frequẽter calũniari videmus in ipsis. vtile reputamus qd simul sicut pleriq3 obseruãt tã de ueritate dicẽda q̃3 de calũnia ut uia p̃cludat͛ calũnijs iurari debeat in eisdez. I. De.

ℂ In cã appellationis iurari d3 de calũnia ⁊ ueritate dicenda: hoc p̃mo. Scdo dicit͛ q pcurator deputatus post iuramẽtũ calũnie iurabit de calũnia. Tertio q iudex quotiens sibi videt͛ exigit iuramẽtum malicie: ẽt si de calũnia vel ueritate iuratum sit. Jo. an.

In appellationis cã quãq3 in principali iuratũ fuerit p̃stari iubemus calũnie iuramẽtum: idẽ in iuramẽto de ueritate dicenda volumus obs͛uari. ℂ Procuratores quoq3 q post iuramẽtum calũnie deputant͛ teneri volumus vt calumnia vitet͛ ab ipsis ad subeũdũ hmõi iuramẽtum: ẽt si a suis dñis qd ponere aut rñdere seu agere debeãt sint instructi. ℂ In oĩbus aũt causis nedũ ante: sed ẽt postq̃3 lis fuerit ɔtestata siue d ueritate siue de calũnia sit iuratum in ipsis: potest iudex a ptib⁹ exiget͛ iuramẽtum malicie quotiẽs viderit expedire. I. Dem.

ℂ Procurator habẽs sp̃ale mãdatum iurat de calũnia. Jo. an.

Nullã tibi iudex iniuriã fecisse cẽsetur: q pcuratorem tui aduersarij ɔstitutũ ad cãm hñtez sup hoc sp̃ale mãdatũ admisit ad prestandum in ea calumnie iuramentum.

pellationis in auc. de his qui ingre. ad ap. §. fi. col. viij. ⁊ p eis faciũt oĩa iura p que pbat͛ q eadẽ sit cã ap. cũ p̃ma. xvi. di. habeo. ij. q. vi. si quis i quacũq3. C. ut in una ⁊ eadẽ cã. l. i. ff. de iudi. pponebatur. Jo. cre. Hu. Gof. ⁊ supradicti doctores 3: quox hic approbat͛ opi. pro eis. vi. q. iiij. ɔsius. ⁊ ij. q. vi. si eps. C. de iudi. pperandũ in auc. vt li. iur. in prin. ibi tñ Accu. tenet primam ff. de dã. infec. q bona. §. pe. Jo. an.
o ℂ Juratũ. ppter hoc erat dubitatio: q᷑ nõ videbatur tũc debere iurari: ⁊ q᷑ bis iurandũ non est: ⁊ q᷑ tũc supfluũ videbat͛ iuramẽtũ: qd faciendũ non ẽ de iureiur. ⁊ si xp̃s de pba. c. ij.
p ℂ Juramẽtũ. s3 de calũnia iurari d3 statim post lit. cõtest. ut. s. c. pri. no. ergo arg. q faciẽda est lit. ɔtest. in cã appellationis d hoc no. s. de testa. c. Raynaldus ver. dilectus. Jo. an.
q ℂ Dicenda. si talis ẽ cã in qua iuret͛ de vitate: ut in fi. c. dicitur.
r ℂ Procuratores. Emanauit iste uer. ad declarationẽ glo. p̃dictarũ Inno. Hostien. guil. i Spec. e. ti. §. sequit͛ i fi. ⁊ ei⁹ hic approbat͛ opi. ⁊ reprobat͛ opi. Host. q tenebat contrarium.
s ℂ Post. hec erat dubitatio: q᷑ nõ videbatur bis iurandum. C. eo. ti. auc. hodie.
t ℂ Deputant͛. ab ipsis principalibus. vel a procuratoribus q post litis conte. substituere poterunt. s. eo. lib. de procu. c. i.

Rubrica De restitu. spoliatorum.

I. Nno. iiij. in concilio lugduñ.

ℂ In ciuilibus nõ admittit͛ spoliationis exceptio facta ab alio q̃3 actore. In crĩalibus admittit͛ fcã a tertio: dũmõ sit de tota sb̃a uel maiori pte: exceptio pbari d3 ifra

d ℂ Propter. declarat qd no. s. de testi. tuis i vlti. glo. C. de iura. calum. l. ij. §. sed quia.
e ℂ Tacite. expresse uero remitti nõ põt. C. de iura. calũ. l. ij. §. s3 quia: nec valet ɔsuetudo de ipso nõ prestando: de iura. calum. ceterum.
f ℂ Tota causa. nedum in principio cause: ut. s. prox. rñ.
g ℂ Legitime. puta libello dato lit. conte. ⁊ iudice sniante in scriptis: sedẽdo ⁊ p se recitando: qd dic ut. s. de libel. ob. c. i. i. de sen. ⁊ re iudi. c. vlti. ⁊ nõ die feriato, s. de fer. c. vltimo. Jo. an.
h ℂ Annullãdus. approbata est ergo opinio Ja. Bal. Jo. Cre. Pilei ⁊ sequacium: qui hoc dixerant: q᷑ tũc demũ exactum p̃stari debeat. ff. de no. ope. nũ. de pupillo. §. qui opus. ff. de iureiu. iusiurandũ. §. q ius. ad hoc. ff. de pcu. filiusfa. §. veterani. C. eo. ti. ita demũ. ⁊ ad hoc. s. de pba. qm̃ ɔtra. vbi de iuramento nil dixit. Et reprobata est opi. Azo. ⁊ Mar. qbus ɔsentit Host. s. eo. ceterũ et in predicta decre. tuis dicentes q ẽt si tacite omitteret͛ nõ valeat iudiciũ. i. sñia. ij. q. vi. ff. diffinitiua. C. de sen. ⁊ inter. om. iu. prolatã. quã itellige cũ fuerit exactũ: ⁊ pro eis faciebat p̃dicta decre. cetex: ⁊ p̃dictus. §. s3 q᷑ vbi vs͛ q ex dissimulatione etiam non possit omitti sed expone ibi simulatione. s. cũ simulant se non calumniose agere: ut ibi dicit Accur.
i ℂ Juramẽtũ. s. eo. ti. c. ij. Et erat rõ q᷑ in sp̃ũalib⁹ p̃sumebat͛ q semp esset de⁹ i memoria: ⁊ sic nõ calũniarent͛ litigãtes ⁊ hoc pbat lr̄a seq̃ns. Reddebat inno, in predicto. c. tres rõnes. Prima q᷑ rigor i spiritualib⁹ nõ seruat͛. de do. et ɔtu. c. i. Scda q᷑ l3 iuramẽtũ non sit peccatũ cũ ex frequẽti iuratione sepe sequit͛ peccatũ. s. de iureiu. ⁊ si xp̃s maxime cu3 de credulitate sit hoc sacr̄m. Tertia q᷑ hoc iuramentũ ẽ a malo nõ credẽtis. de elec. significasti. sed parum valent he rationes: cum ⁊ in ciuilibus locum habeant vt per te vides.
k ℂ In ipsis. ⁊ sic equũ fuit ex quo cessabat cã: cessaret ⁊ ɔstõ. s. de ap. cũ cessante cum si. l ℂ Utile. i. necessariũ. ff. qñ ap. sit. l. i. ⁊. ij. q. vi. biduum vel dic pprie vt si iudex videat tales p̃sonas de qbus non sit aliqua calũnie suspitio exiget solũ veritatis sacramentum. primum tutius ⁊ uerius reputo.
m ℂ Obseruant. obseruabat hoc dñs Guil. vt no. i spec. eo. ti. §. i. ver. quartu3 no. hoc ber. equũ esse. s. eo. c. ij. vt in p̃dicta decre. ex litteris de iureiur.
n ℂ In eisdem. spiritualibus causis. Nunquid in criminalibus iuretur de calũnia dic ut no. C. eo. l. i. ⁊. s. eo. c. i.

In appellationis. ℂ Cõtinet tria dicta vt p3 in rubro s͛m ibi: procuratores. tertiũ ibi: in oĩbus. Do. Per p̃mũ dictũ determinat͛ que no. p Accur. C. eo. l. ij. in prin. ⁊ no. inno. ⁊ Host. pe. ⁊ abb. s. eo. c. i. sup verbo quecũq3 cã. Guil. in Spe. eo. ti. §. ij. ver. quid de cã. Bar. brix. in qõne ueneriali q̃ incipit queritur vtrũ in cã. Et p predicta videre potes q hic reprobat͛ opi. Pla. ⁊ Azo, qui dicebant q ex quo iuratum erat in principali non iurabitur in cã ap-

u ℂ Ab ipsis. no. q l3 procurator iuret in aĩam dñi. xvij. q. iiij. metuentes. c. di. optatũ. lxiij. di. tibi dño. vbi de hoc ⁊. s. eo. li. de elec. pcurator sacr̄m tñ calũnie ⁊ in aĩam dñi ⁊ in ppriã prebet vt hic vides: al's aũt q̃re iuraret: ex quo dñs iurauerat: ⁊ in hoc casu nõ ẽ necessariũ sp̃ale mãdatũ: de sindico vero dic ut. s. eo. in pertractandis.
x ℂ Juramentũ. No. ad qõnem qua querit͛: an heres vel successor teneat͛ iurare: ex quo defunctus iurauerat. Et dic q sic per hanc litterã ⁊ p auc. C. e. ti. principalis. ⁊ per. l. ff. de dã. infec. qui bona. §. pe. potuit. n. dsũctus habere bonã fidẽ: ⁊ heres vel successor malam. ff. de accusa. si cui. C. de re. credi. generaliter primo responso. l3 quidam cõtra quia heres ⁊ successor eadem persona cum defuncto censentur in auc. iusiuran. qd a moriente presta. §. ij.
y ℂ Instructi. in hoc casu recitabant predicti doctores nõ debere procuratorẽ iurare: q᷑ qui faciunt per alium ⁊c. de reg. iur. qui facit per alium.
z ℂ In oĩbus. declaratur per hoc qd no. s. de resti. spo. litteras i glo. ante penul. ⁊ de proba. c. ij. ⁊ reprobatur qd nota. de testi. presentium. in glo. iuramentum. in fi.
⁊ ℂ Malicie. l3 ergo ex quo iuratũ est de calũnia amplius in eadem cã de calumnia iurandũ nõ sit: ut. C. eo. auc. hodie ab codẽ. ⁊. s. prox. respon. de malicia tñ bene iuratur: puta cũ suspicat͛ iudex q maliciose pponatur exceptio: petatur dilatio: ad hoc de excep. pastoralis de testi. vltra tertiam. C. de fi. instru. l. vlti. xxx. q. v. iudicantem.

Nullam tibi. ℂ Quia breue est non diuidit͛. Do. Emanauit ad declarationẽ eox que legũtur ⁊ no. C. eodem ti. l. ij. §. si aũt abfuerit. ⁊ per ber. s. eo. c. ij. ⁊. c. ceterum. ⁊ per Inno. ⁊ Host. s. eo. cum cãm ⁊ per Guil. in Spec. eo. ti. §. restat. ver. quid ergo. Jo. an.
ɔ ℂ Iniuriam. quã si inferret: iudex nõ esset. s. de verb. sig. forus in fi.
x ℂ Aduersarij. ⁊ sic erat procurator singularis persone: de sindico cuiz vniuersitatis vel collegij non dubitamus qui iuret. s. eodem in pertractandis. ⁊ capitulo sequen.
a ℂ Juramentum. dicunt quidam q olim procuratores indifferenter iurabant. ff. de dam. infec. qui bona. §. pe. sed fuit postea statutum q solu3 principales persone urent. ff. eo. ti. l. ij. §. si aũt ⁊. s. eo. ti. c. i. qd vex ẽ nisi procuratores habeant sp̃ale mãdatũ vt hic. ff. de iureiu. l. iusiurandu3 qd ad pecunias. Alij dicebant q procurator priuati etiam cũ sp̃ali mandato ad iurandum nõ admittatur per prima iura sed quia non expedit iura corrigi vt. s. eo. de elec. cum expediat: dic. l. qui bona. nõ esse correcta3 sed loqui in casu decre. istius. s. cũ habeat procurator speciale mandatu3.

Alij dicebant q cũ pcurator p litis ɔte. factus sit dñs litis poterat de calũnia iurare: qd vex nõ est nisi habeat ad hoc sp̃ale: ut hic uides.

Requens. ℂ Hec ẽ not. decretalis ⁊ diuidit͛ i duas ptes principales. i prima ponit͛ proemiũ ⁊ ɔstõnis cã. i scda ɔstõ ibi: statuimus. Jtẽ scda subdiuidit͛ i tres ptes. p̃ma pũidet qñ obstat exceptio spoliationis in ciuilib⁹ ⁊ criminalib⁹ ⁊ tp̃s pbandi ⁊ penã nõ pbãtis. scdo soluit scholasticã dubitationẽ ibi: solet tertio certo casu phibet exceptionẽ ibi: ad hoc sancimus Jo. an. Hanc decre. qdã intitulabant olim sub titu. de excepti. alij sub ti. de resti. spo. ⁊ bñ: ut hic uides. Jo.

a ℂ Freq̃ns. equũ fuit ergo sup hoc ius puisorũ emanasse. ff. de legi. l. nam ad ea.
b ℂ Circũstrepit. i. pulsat ul' ledit ⁊ sumpta sũt hec v͛ba ex canone. liiii. di. frequens.
c ℂ Calũniose. sic. s. de do. ⁊ contu. finem.
d ℂ Exceptioni. spoliatiõis de qua. s. dictũ ẽ.
e ℂ Intermittit͛. i. differtur.
f ℂ Perimit͛. de facto itelligas non de iure: q᷑ multi ppter tot ĩpedimẽta ⁊ timore expensax litem dimittũt. Et sic exponunt s͛m ber. q᷑ exceptio spoliationis dilatoria est nõ pemptoria. nõ ob. l. C. vñ ui si qs in tãtã: q᷑ l3 p̃uatio dñij isurgat ɔditione ex illa lege nõ tñ ex interdicto vl' exceptione ut no. s. de cã pos. pastoralis.
g ℂ Labores. hec v͛ba fuerũt sumpta de corpore auc. ut diuine iussi. subscri. ha. glo. q̃sto. in prin. col. ix. ⁊ pro republica imperator noctes ducit isomnes. i auc. vt iudi. sine quoquo suf. in prin. colla. ii. ⁊ papa idẽ de se dicit. s. in pemio huius libri. Jo. an.

xv. dies al's fit ɔdẽnatio expensarũ. Excipiens de spoliatiõe facta a tertio infra certu3 tp̃s a iudice statuendũ d3 restitutionem petere. alias excusabit͛ exceptione nõ obstantẽ. Ultimo dr q agẽti sup reb⁹ ecclesiasticis nõ ob. exceptio spoliatõnis p̃uatax rex vl' ɔuerso. Jo. an.

Requens ⁊ assidua nos q̃rela circũstrepit: q spoliationis exceptio non nũquam in iudicijs calunniose pposita cãs ecclesiasticas impedit ⁊ pturbat: dũ. n. exceptõi insistitur: appellatiões iterponi contigit ⁊ sic intermittit͛: ⁊ plerũq3 p̃imit͛ cãe cognitio p̃ncipalis: ⁊ pp̃terea nos q volũtarios labores appetimus vt qetem alijs p̃paremus: finem litibus cupientes iponi: ⁊ calũnie materiã amputare. ℂ Statuimus vt in ciuilibus negocijs spoliatiõis obiectu: q̃ ab alio q̃3 ab actore facta pponit͛ iudex in p̃cipali pcedere nõ postponat. Sed si i ciuilibus ab actore: in criminalib⁹ aũt se spoliatu3 reus afferat a quocunq3 infra. xv. dierũ spatiu3 post diem i quo pponit͛: qd asserit cõprobabit aliogn i expensis q̃s itextor ob hoc fecerit iudiciali taxatiõe p̃habita ɔdẽnet͛: alias si iudici equu3 visum fuerit puniendus. Illum aũt spoliatum intelligi volumus in hoc casu: cũ criminaliter accusatur: q tota sua substãtia vel maiori parte ipsius se per violẽtiã destitutũ affirmat: ⁊ s3 hoc log canones sano credendũ est intellectu q᷑ nec nudi ɔtendere: nec inermes inimicis opponere nos debem⁹ h3 enim spoliatus p̃uilegium vt non possit exui iam nudatus. ℂ Solet enim inter scholasticos dubitari: si spoliatus a tertio de spoliatiõe cõtra suum actorẽ excipiat: q̃ ei tẽp⁹ a iudice debeat indulgeri infra qd restõnez imploret ne forte sic uelit existere: ut omnẽ accusationẽ eludat: qd satis equitati ⁊ iuri consonũ estimamns q si infra tp̃s idultu3 restitutionẽ non petierit. ⁊ cãm cũ potuerit nõ ducat ad finẽ non obstãte spoliatõis exceptõe deinceps poterit accusari. ℂ Ad hoc sancim⁹: vt rerũ p̃uatarũ spoliatio agẽti sup ecclesiasticis: uel econtrario nullatenus opponatur.

Bonifacius octauus.

ℂ Ecclesia q̃ petit restitutionẽ decimax quas se dicit infra pochiã alterius possedisse non audit͛: nisi pbet possessionẽ legitimam. Jo.

Ad decimas quas canonici sancti nicolai se asserunt ifra parochiam ecclesie. B. clerici possedisse aliquãdiu: ⁊ eis per eundẽ clericox spoliatos fuisse nequaquã debent restitui. nisi euidẽter docuerint q earum possessionem legitime assecuti fuissent. q᷑ eas occupasse iniuste verisimiliter p̃sumant͛: cum prouenient ex predijs infra alienam parochiam constitutis. ℂ Sitq3 manifestum: nisi aliud ostendatur eas de iure communi

h ℂ Statuim⁹. h fit iterp̃tatio canonũ antiquox d hac materia loquẽtiũ.
i ℂ Actore. hoc erat iniquũ q reus excipet 3 actorẽ de spoliatione facta a tertio cũ i hoc nõ deliquerit actor: ⁊ id factũ alterius sibi nõ debebat obeẽ. C. de inof. test. si qs suo. versus fi. ⁊. i. de reg. iu. nõ d3. ⁊ peccata suos tenẽant actores. C. de pe. sancimus. s. de his que fi. a maio. pte capitu. q̃sinit, ⁊ recitat hic ber. se nõ meminisse aliquẽ excipiẽtẽ sic i ciuilib⁹.
k ℂ A quocũq3. ecce differentiã iter criminalẽ cãm ⁊ ciuilẽ vt in ciuili nõ opponat͛ spoliatio facta ab alio q̃3 actore. In criminali sic cu3 moderatione que sequitur: ⁊ rationes. i. sequentur.
l ℂ Xv. artat tp̃s pbandi q᷑ maliciose sepius pponebat͛ talis exceptio vt. s. dixit sic i exceptione excõicationis. viij. dies sunt dati. i. de excep. pia.
m ℂ Proponit͛. q᷑ dies illa nõ cõputabit͛ in. xv. sic dies: in quo pponit͛ excõicatiõis exceptio. i. de excep. pia. sic dies i quo cautũ p̃mittit͛ ⁊ in quo sistere in iudicio oportet nõ cõputat͛ in vicena milia passuũ. ff. si quis cau. l. i. sic ⁊ dies p̃sentatiõis lr̄ax cũ cõmittit͛ cã ifra certũ tp̃s decidẽda. s. de ap. sup. eo. ij. vbi de hoc: secus in. x. dieb⁹ q dant͛ ad appellandũ i qb⁹ tp̃s snie platiõis cõputat͛. ij. q. vi. biduũ. vbi de hoc. s. de re iudi. ad ɔsultationẽ. ⁊ vltimo istox. xv. diex probari poterit exceptio: sic. ff. ad. l. iul. de adul. l. pr̄. §. sexaginta ⁊. l. is cuius. §. ex senatuscõsulto. ⁊ põt peti bonorũ possessio ifra cẽtesimũ diẽ: ⁊ cẽtesimus in eo numero cõputat͛. ff. de succes. edic. l. i. §. qd dicim⁹. simile. ff. de verb. ob. l. q ante cãledas. Jo.
n ℂ Asserit. se spoliatũ i ciuilib⁹ ab actore: i criminalib⁹ a quocũq3. Jo.
o ℂ Alioquin. i. si infra illud tempus non probauerit.
p ℂ Taxatione. de qua dic vt. s. qd me. cau. c. vlti. in glo. que incipit. vltra quã. Bernar.
q ℂ Puniendus. pena arbitraria: ex quo nõ statuitur hec certa pena. de offi. dele. de causis. ff. de iur. deli. l. i.
r ℂ Substantia. interpretatur ⁊ exponit hic papa canones illos. iij. q. ij. oportet. ⁊ ij. q. ij. nullus vbi sunt hec v͛ba. Ridiculũ. n. videbat͛ q criminaliter accusatus accusatorem suum per exceptionem spoliationis rei modice et vilis ab accusatiõe repelleret: ⁊ est simile qd dicit lex q tutor a tutela excusari nõ potest ratione controuersie que est inter ipsum ⁊ pupillũ suum: nisi forte d oĩbus bonis aut plurima parte bonorum sit controuersia. ff. de excu. tuto. l. propter litem. insti. e. ti. §. itẽ ppter litẽ l3 illud iure auc. imutatum videatur i auc. vt hi q ob. se. ba. phi. res mi. §. ij. iij. ⁊. iiij. colla. vi.
s ℂ A tertio. i. ab alio q̃3 ab accusatore. iii. q. i. episcopi. ⁊ q. ii. cum ecclesie.
t ℂ Tempus. arbitrarium ex quo certum non statuitur: ut dixi supra.
u ℂ Sic. s. spoliatus.
x ℂ Eludat. malicijs aũt idulgendum non est. s. qui ma. accu. pos. significante. cu3 suis cõcordan.
y ℂ Quod. s. q iudex terminũ statuat.
z ℂ Estimamus. ⁊ alij estimare debent. s. de re iudi. in cãis. ⁊ sic cõpellit͛ aliqs agere ad idẽ. C. de inge. ma. l. diffamari. s3 non precise. sed hoc vt excipere possit: ut h uides.
⁊ ℂ Potuerit. alias non deb3 sibi imputari. s. eodem lib. de elect. cõmissa. s. de app. ex insinuatione. cum si.
ɔ ℂ Opponat͛. itelligit ber. hoc quando inter ecclesiasticas p̃sonas causa uertit͛: ne sit ɔtra. s. de ordi. cogni. cu3 dilectus. vel dic q ibi de tẽporalib⁹ contendebatur que proprie priuate dicuntur: quia possunt a priuato possideri: res autez ecclesiastice vocantur h que non cadunt in laycum vt decime ⁊ alia spiritualia. ff. de leg. iii. l. hoc legatum. ⁊ est rõ hui⁹ dicti: q᷑ agẽs nomine ecclesiastico non agit suo iure sed nomine ecclesie: unde sicut procurator agens nomine alieno d iure suo non excipit: sic nec hic ad hoc. ff. de doli excepti. si procurator. Jtẽ res ecclesiastice sunt publici iuris s3 de publico ad priuatum nõ fit compensatio. C. de cõpẽsatio. l. i. ⁊. iij.

Ad decimas. ℂ Potest summari aliter s͛m Jo. mo. Agẽs restitutorio iudicio 3 eum qui cõi iure iuuat͛ d3 docere de titulo. h. d. vel tertio sic. Spoliatus petens restitui contra illu3 qui iure communi probato iuuatur succumbit si aliud non ostendat. hoc dicit: diuiditur in duo; q᷑ primo casum soluit rationem subdens ibi: quia eas. Do.
x ℂ Canonici. nomine ipsius ecclesie agentes q possunt: ut. s. de pba. ex litteris de ɔces. preben. ex parte. vbi de hoc cum simi.
a ℂ Asserunt. ex hoc insultat presumptio contra eos que eis verisimiliter obstat secus si hoc non constaret q ille decime essent in alterius parochia: ⁊ facit ad ea que dicam. i. eo. li. de prescrip. c. i.
b ℂ Eundem. clericum. not. lr̄am: q᷑ hoc ius facit pro reo ⁊ cõtra actorem: si autem spoliati essent a tertio: ius cõe l3 faceret contra actorem nõ tñ pro reo: vnde tunc decre. locum habere non puto: ⁊ facit qd dixi. i. de prescrip. c. i.
c ℂ Occupasse. in mala parte: alibi in bona. vij. q. i. factus. ⁊. s. c. li. de procu. si duo.
d ℂ Presumatur. No. s͛m opi. Jo. qui no. xiiij. q. i. §. i. q laycus restitutione3 decimarum petere non poterat per decre. s. de prescrip. cãm. bar. brix. no. ɔtrarium: cum layci decimas interdum possideant de facto. Ad decre. illam cãm respondebat q decre. ipsa dicit detinere: non dicit possidere satis puto hãc decre. facere pro Jo. ut nisi laicus probet se legitime assecutum: cum sit contra cũ presumptio non audit͛: qui enim restitutionem petit h3 duo probare se possedisse et spoliatum fuisse. s. eo. c. olim. i. ⁊. iij. Et aliud est possidere: ⁊ aliud in possessione esse. ff. de acqui. pos. si quis autem ⁊ est simi. s. eo. ex transmissa ⁊ qd ibi no. hic ergo est presumptio 3 actore3. ⁊ ius cõe pro reo possessio ergo ⁊ spoliatio probata non aduocant: ut fiat restitutio petitorio probato p reo: ad hoc de cau. pos. cum ecclesia. ⁊ ca. cum dilectus. ff. de rei uen. officium. ⁊ idem videtur vbicũq3 factum est pro reo notorium. de diuor. significasti. proprietas igitur pro eo probata ipsum in possessione defendat: ad hoc. ff. de superfi. l. i. §. qd ait. ff. deposi. l. bona fides. in fi.
e ℂ Ostendatur. vt cõpositio: titulus prescriptionis: priuilegiũ: vel aliud simile de dona. apostolice. i. de his que fi. a prela. cum apostolica. his si.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Ecclesiam. scilicet. B. clerici. Jo. an.

A ctor ¶ Duplex est huius .c. prouisio cõtra actoris contumaciã. secunda prouisio ibi: ad citationem. Domi.

b ¶ Ad terminũ. cũ indistincte loquat̃ de quolibet termino siue pemptorio siue nõ intelligendũ videt̃ sicut ⁊ ĩ reo dici solet ꝙ ꝓ qualibet ꝯtumacia etiã ante pemptoriũ ꝯdẽnat̃ ĩ expẽsis. ƚ3 solũ post pemptoriũ possit excõicari: de hoc. lxxiiij. di. honoratus. iiij. q. v. in summa ⁊. s̃. de pcur. querelã maior autẽ est cõtumacia actoris nõ venientis ꝙ rei. iiij. q. iiij. c. i.

c ¶ Curauit. cũ potuisset: vnde no. negligentiaʒ uel ꝯtẽptũ. ff. de re. iu. cõtumacia ad ideʒ. s̃. ti. prori. c. i. §. solet.

d ¶ Venienti. ergo nõ uenienti nõ cõdẽnabit̃. sed cõpenset̃ ꝯtumacia cõtumacie. ff. de dolo si duo. ff. de compen. si ambo. Si aũt actor nõ venit: ⁊ iudex fuit absens vel p̃ns: ƚ3 ꝓcedere nõ poterat: an fieri debeat condẽnatio. dic ut no. ĩ reo. s̃. eo. ti. c. vlti.

e ¶ Propt̃ h. s. rõne cõtumacie. de ꝓcur. auditis. j̃. de excepti. pia. s̃. e. cũ dilecti. ⁊. c. fine. Et qualiter ꝯ ꝯtumaces procedi debeat dic ut no. s̃. eo. ꝓut ⁊. c. causam.

f ¶ Legitie. qd dic ut no. ij. q. i. in primis. s̃. eo. ti. finem.

g ¶ Admittẽdus. ⁊ sic puniet̃ in quo peccauit. s̃. de tẽpo. or. litteras in fi.

h ¶ Sufficienter. ut sic pignora vel fideiussores dent̃. ff. mãda. si mãdato. §. vlti. si autem hãc dare nõ posset det iuratoriam: de dot. post diuor. resti. p uestras ubi de hoc ad idem. C. de epi. ⁊ cle. l. generaliter. Dicit aũt Inno. ꝙ sufficit verbo cauere ꝙ põt vex dicere ꝓuata ꝑdicta distin. ber.

i ¶ Termino, primo. s. ad hoc. ff. de verb. obli. cũ q calẽdis. vel dic termĩo quocũq3 quo ad eius petitionẽ citabit̃ reus: hec est enim indefinita legis que equipollet vniuersali: ut dixi. s̃. eo. lib. de elec. vt circa. sic ⁊ cautio prestat̃ de perseuerantia litis. usq3 ad fi. C. de epi. ⁊ cle. auc̃. generaliter.

k ¶ Fideliter. presumit̃ aũt maliciose abesse nisi ꝯrium ꝓbetur. s. ꝙ impeditus fuerit de re iudi. cũ bertoldus de ꝓcur. querelam vbi de hoc.

E am qui ¶ Soluit casum dubium ⁊ rationem interserit ibi: cum protestari. Et unum casum excipit ibi: nisi Domi. Et determinat no. p Inno. de accu. ad petitionẽ. per Guil. in specu. de cita. §. viso de tempox. ver. quid si quis recesserit.

l ¶ Grauamine. hoc dicit ex eo: q2 si appellaretur a diffinitiua: iã functus est iudex officio suo: de officio delegati. in lr̃is. ff. de re iudi. iudex. Sed ⁊ idẽ illo videtur quo ad executionẽ que post sñiam imminet facienda eadẽ ratione.

m ¶ Per te. loqtur iudici: sic. s̃. de iureiur. c. vlti.

n ¶ Appellans. ⁊ frustratorie. q2 si bene appellaret ex cã ⁊ forma: tũc ille a quo appellauerit iudex nõ esset. ⁊ sic appellãs cõtumax nõ esset. De reuocatiõe attestationũ post appellationẽ habebis. j̃. de appel. non solum.

o ¶ Protestari. no. ꝙ ius fingit ꝓtestationẽ hoc ipso appellãdo ⁊ recedendo.

p ¶ Incũbunt. considerato eo statu in quo tunc erat causa.

q ¶ Sententiam. puta q2 lis ⁊ erat cõtestata ⁊ liquet de cã: vel talis est cã ĩ qua sñia post lit. nõ cõtesta. qd dic ut. s̃. vt lit. nõ ꝯte. qm̃. ⁊. s̃. eo. ꝓut.

r ¶ Audiendam. si nõ esset contumax expresse citari debet ad sñiam audiẽdam alias nõ valeret sñia parte absente. ff. que sen. sine ap. rescin. l. i. §. itẽ cum ex edicto. ⁊ de hoc no. s̃. de offi. deleg. consuluit.

s ¶ Renunciet. qd põt. ij. q. vi. si quis libellos. C. de ap. si qs ⁊ tacite etiã litigãdo coram iudice a quo appellauit appellationi renũciat. s̃. de offi. dele. gratum de testa. cum uenisset. si tñ interest aduersarij ad ipsum interesse tenetur: ꝙ dic ut no. s̃. de ap. interposita. §. ille deniq3.

t ¶ Nõ teneris. videbat̃ ꝯrium p decre. s̃. de offi. deleg. cũ olim. i. ubi iudices citauerunt appellantẽ quẽ putabãt frustratorie appellasse. ad idẽ. s̃. vt lit. nõ conte. accedẽs. i. vbi etiã iudices citauerant quẽ putabant frustratorie appellasse ad idẽ. s̃. eo. ꝓut vbi papa mãdat citari eũ qui frustratorie appellarat. S3 dic ꝙ de necessitate citari nõ debet: vt hic ad decre. cũ olim ⁊ decre. accedens dic ꝙ ibi factum narratur non ius ponitur: ad decreta, prout dico ꝙ pro ista pte facit: cum ibi papa mãdat citari ad maliciã cõuincẽdaʒ. ergo id de necessitate nõ erat q. s. citaret̃: ⁊ de hoc cõsueuit recitari: de accu. accedẽs. ⁊. c. ad petitionẽ. S3 qd dicemus de cõtumace: nũquid qui ĩ vno actu iudicij fuit cõtumax ad alios actus citabitur. Dic ꝙ sic ut. s̃. de testi. cũ olim. vbi citat̃ cõtumax ad sñiaʒ audiẽdã: q2 ƚ3 cõtumax in vno actu cõtumax sit: nõ ꝓpterea ꝓtestari vr̃ ꝙ ĩ aliis ꝯtumax eẽ velit: sed hoc malũ cõtumacie sub colore boni. s. remedij appellatiõis õfendit: qd simplr̃ ꝯtumax nõ facit.

u ¶ Processeris. al's õ iur.

x ¶ Validus. Quid de iudicib9 datis cũ clausula ꝙ si nõ oẽs: oẽs simul nõ ꝓnunciauerunt. sed duo unum: tertius vero aliud: illi duo volũt procedere ad executionẽ sue sñie: queritur an possint tertio non vocato. ⁊ vr̃ tertium ipsum non õbere vocari arg. huius decre. ⁊. s̃. hoc lib. de ar. c. i. ⁊. ff. õ re iudi. duo ex tribus. cum ergo ipsorũ ualeat sñia. ergo ⁊ executio. Sed dic ꝙ vocandus est: nã ƚ3 sñia duox teneat tñ alius articul9 qui emergit ẽ oĩb9 cõis ita ꝙ ad illũ duo tertio aduocato procedere nõ possunt. s̃. de off. dele. cãm ⁊. c. prudẽtiam. §. adijcimus. alias sequeret̃ ꝙ si ĩ aliq̃ termini assignatiõe vn9 ab aliis discordaret illi duo illo nõ reqsito postea ꝓcedere possent: qd ẽ absurduʒ.

ad eandem ecclesiam[a] pertinere.

Rubrica De dolo ⁊ ꝯtumacia.

I nnocentius quartus.

¶ Actor contumax ꝯdẽnatur ĩ expensis. nec citatur vlterius ad sui petitiõeʒ re9: nisi caueat õ ueniẽdo.

A ctor qui ad terminuʒ[b] venire ad quẽ citari aduersariũ fecerat: nõ curauit[c] venienti[d] reo in expẽsis ꝑp[e] hoc factis legitie[f] ꝯdemnetur. Ad citatiõem aliã minie admittendus[g] nisi sufficiẽter[h] cauerit: ꝙ in termino[i] fidelr̃[k] dẽat ꝯparet̃.

B onifacius octauus.

¶ Iudex appellãte ⁊ recedentẽ citare vlterius nõ tenet̃ si vult in cã ꝓcedere nisi forsitan appellationi renunciet. Jo. an.

E am qui a tua interlocutoria vel grauamine[l] qd p te[m] ibi ꝓponit illatũ a tua p̃ñtia recedit appellãs[n]: Cũ ꝓtestari[o] uideat̃ hoc ipso se nolle corã te decetero litigare: citare ad alia q̃ postea ĩ iudicio facienda incumbunt[p] uel etiam ad sentẽtiam[q] audiẽdã[r]. Nisi sponte appellationi sue renũciet[s]: nõ teneris[t] nec iõ min9 ꝙ in eius absẽtia ꝓcesseris[u] tu9 ꝓcessus validus[x] reputari debebit.

Rubrica De eo qui mittitur in possessionem causa rei seruande.

I nnocẽtius. iiij.

¶ Nõ agitur de beneficio ecclesiastico ob cõtumaciã rei nõ fit missio in possessionem sed ad sententiam li. nõ conte. procedit. Jo. an.

D um q super dignitate personatũ vel beneficio[y] ecclesiastico[z] obtinendis[⁊] cum aliquo litigat possessorem[?]: ob ptis aduerse contumaciã cã rei seruãde ĩ ipsorũ possessionẽ statuimus nõ mittendũ. Nec per[x] hoc ad ea igressus patere valeat vitiosus[y]: Sed liceat in hoc casu cõtumacis abñtiã diuina replente p̃ñtia[a] ẽt lite nõ cõtestata diligenter[b] examinato negocio ipsuʒ fine debito[c] terminare.

Rubrica Ut lite pẽdẽte nihil innouet̃.

B onifacius octauus.

¶ Si ex duobus litigãtib9 electis alter decedat renũciet vel a ꝓsecutiõe cãe excludat̃: si lite pẽdẽte cũ reliquo fuerit alia electio fcã ñ tenet.

D ispendijs[e] q̃ propter electiões diuersas ecclesie patiuntur interdum occurre- [continues: re cupientes.]

D am qui ¶ Diuidit̃ in tres ptes ꝑmo ponit dictũ. scdo ipsius rõnẽ. tertio cõtumacis ꝑsentationẽ. ꝯa ibi: nec p hoc. tertia ibi: ƚ3 liceat. Do. Ponit hec dcre. duos casus spãles ꝯtra duas regulas. Regulr̃ .n. qñ agit̃ reali ad cõtumaciã rei fit missio ĩ possessionẽ cã rei seruande: fallit ĩ hoc casu. Itẽ regulariter nõ ꝓcedit̃ ad testiũ receptionẽ vel diffinitiuã sñiam li. non conte. fallit ĩ hoc casu: ⁊ ẽ ad declarationẽ eox que no. s̃. de dolo ⁊ cõtu. contigit. Jo. an.

y ¶ Beneficio. quocũq3: ad hoc de preben. de moiorib9. de ver. si. c. pe.

z ¶ Ecclesiastico. secus ergo si sup tpali prebẽda: vel tpali bñficio agatur q2 cũ talia possunt sine ĩstitutiõe canonica possideri nõ hẽbit locũ decre.

⁊ ¶ Obtinẽdis. Quid dicemus õ obtẽtis: pone confirmatus est q agit et in possessionẽ inductus: ⁊ tandẽ spoliatus est: vt de cã pos. cũ olim. ⁊. c. cũ sup. vel petit ꝙ ꝯfirmatio de eo facta vel collatio sibi facta sortiat̃ effectũ de cõces. ꝑben. post electionẽ de ap. post cõstitutis. ij. vel petit possessionẽ cõdictione ex canone reitegrãda: ut. s̃. de resti. spo. sepe. Nũgd in his casibus ob contumaciã rei fiet missio: vr̃ ꝙ sic p hanc lr̃am: que dicit solũ de obtinẽdis. S3 dic ꝙ nõ fiet hec missio: tum q2 decre. huius rõ adhuc locũ h3. tũ q2 ago de obtinẽdo qd non habeo. s. detẽtationẽ saltẽ q̃ apud aliũ ẽ. ff. de rei ven. offĩi. Itẽ missio ĩ possessionẽ est quoddã auxiliũ extraordinariũ qd h3 locũ solũ vbi deficit ordinariũ. ff. de mino. ĩ cãe. ij. in prin. ƚ3 hic ꝓcedi põt ordinario iuris ordine lite non contesta. ut sequr̃ ⁊ aptius hodie ꝓbatur p clemẽ. de iudi. dispẽdiosam. ergo nõ h3 locũ missio: ⁊ ƚ3 doctores sic teneãt tñ ob. lr̃a h posita q̃ dicit ingressus: non dic̃ regressus q̃si p id det̃ itelligi: ⁊ p v̈bũ obtinẽdis: ꝙ in recupandis non h3 locũ decre.

? ¶ Possessore. qd si nullus possidet: ƚ3 duo pone coelecti petũt: dic ideʒ ꝓpter eandẽ rationem. s̃. de rescrip. iter ceteras.

x ¶ Nec p hoc. ratio superioris dicti.

y ¶ Vitiosus. nõ. n. p̃nt ex possessione haberi: ƚ3 solũ ex canonica institõne .ij. q. i. legũ. de isti. ex frequẽtib9. j̃. de reg. iu. c. i. ff. de decu. herẽnius. Si võ ñ ageret̃ de eccl'ia tanꝙ de bñficio: ƚ3 tãꝙ de ꝓprietate: tũc bñ hẽret locũ missio: ut ꝓbat̃. s̃. ut li. nõ conte. c. ij. õ eo q mit. c. i. s̃. õ v̈. si. dilecto.

a ¶ P̃ntia. C. de iudi. ꝓperãdũ. §. cũ aũt. s̃. eo. li. de arbi. c. ij. in fi.

b ¶ Diligẽter. hoc semper est faciendum. xxx. q. vlti. iudicantem.

c ¶ Debito. vt si liqueat vel liquere possit de causa ꝓcedat̃ ad sñiam ꝯm ea que no. s̃. de dolo ⁊ contu. prout ⁊ est necesse ꝙ ꝯstet de iure actoris ad hoc ut sibi adiudicetur: nec sufficit ꝙ constet possidentem ius non habere: .s̃. de rescrip. olim. C. de rei ven. l. vlti.

D ispendiis ¶ Tria facit primo ponit ꝯstitutionis cãm secundo ꝯstitutionem prohibitoriam ibi: statuimus. tertio decretũ ibi: alias. domi. Emanauit ad declarationem eorum quẽ no. Inno. ⁊. Host. s̃. de ar. ex parte. ⁊ de ele. dudum. ij. ⁊ de resti. in integ. c. ij. ⁊ cõpo. de consti. cum. M. ad fi.

e ¶ Dispendijs. dicitur dispendium longum ⁊ inutile: compendium breue ⁊ utile: de hoc de rescrip. c. dispendia.

re cupientes. Statuimus[a] ut si aliqbus apud sedẽ apostolicã vel alibi[b] litigãtibus[c] super electiõibus de se ĩ discordia celebratis aliquẽ ipsox mori[d] uel suo iuri renunciare[e] aut a ꝓsecutione ipsius ꝯtigerit quoquo modo excludi[f] ad electionem aliã lite sup electione supstitis electi[g] pẽdente nullatenus ꝓcedat̃. Alias attẽtata ꝯtra hoc electio ipõ iure uiribus non subsistat[h].

I dem.

¶ Si bñficiatus ꝯtra quẽ sup bñficio litigat̃ cedit uel decedit: si alius lite pen. cũ supstite fuerit elect9 nõ ualet electio. si uero aliqui quorũ intersit ad defensionẽ litis uelit admitti in eo statu in quo erat causa admittẽtur. Jo. an.

S i bi ꝯtra quos sup dignitatibus ꝑsonatibus vel aliis ecclesiasticis bñficiis q̃ possident[i] litigat̃[k] lite pẽdẽte cedãt: uel forte decedãt ne pp nouos aduersarios qui maliciose[l] iterdũ petitorib9 surrogãtur: litigia in ecclesiax dispẽdiũ ꝓrogari ꝯtingat: statuimus ut dignitates ꝑsonatus uel bñficia huiusmõi[m] donec ꝯtra supstites lis finita[n] fuerit aliis nullaten9 ꝯferãt̃: nec ab ea eligat̃ qsꝑiã: uel ẽt p̃ñtetur[o]. Qd si sec9 actũ fuerit: eo ipso irritũ habeat̃. Sane si ad defensionẽ ipius litis aliq quox itererit[p] petierit se admitti: eos ĩ illo statu[q] in quo ipsam inuenerint decernimus admittendos.

Rubrica De confessis.

I nnocentius quartus in concilio lugdunensi.

¶ Sup facto negatiuo p pt̃e ipro babili si iudici uidebit̃ ẽ admittẽda positõ. h. d.

S tatuimus ut positões

a ¶ Statuimus. cõstõ ista non noua est saltẽ inquãtũ dicit electionẽ nullam maxime nõ interueniente aliqua ĩhibitione: ut. s̃. de ar. ex parte. S3 dices nõne scõa electio facta prima nõ cassata cassat̃. s̃. de elec. considerauimus. Itẽ nõne scõa electio facta prima nõ cassata valet interdũ ꝯm ea que no. s̃. de elec. auditis. s. qñ prima nulla erat: ⁊ eligentes erant priuati ptãte eligendi. So. illa iura que in illis no. locum habẽt qñ scõa electio fit prima nõ cassata ⁊ nõdum in litigiũ õducta: ⁊ sic intelligant̃ no. s̃. eodeʒ auditis. Istud .c. ⁊ se. loquunt̃ quando in litigiũ erat res deducta: ⁊ tunc scõa electio ipso iure sit nulla.

b ¶ Alibi. videbat̃ hostien. dr̃iam facere. s̃. õ elec. dudũ. ij. in glo. nũquid ĩ hoc casu inter causas que pendebãt in curia ⁊ extra curiã. ar. decre. de maio. ⁊ obe. per tuas. de ap. si duobus. ƚ3 quo ad casuʒ nr̃m nulla fit dr̃ia: vt h vides.

c ¶ Litigantib9. litigiosa ẽ res õ cuius dñio qd uertitur iter petitorem ⁊ possessorẽ cõuentione iudiciaria. vel precib9 principi oblatis ⁊ iudici insinuatis ⁊ per euʒ futuro reo cognitis. C. de litigio. auc̃. litigiosa. Dicũt tñ quidã rẽ litigiosam nõ esse nisi per lit. cõtest. facit ꝓ eis. s̃. de offi. dele. relatum. in auc̃. de litigiosis. §. cẽm. colla. iij. ⁊ optime. s̃. de v̈b. sig. ex pte. ij. Litis cõtestatio dr̃ litis exordiũ. s̃. de offi. delega. sup qõnum. §. intentionis. S3 dic ꝯ p supradictã auc̃. litigiosa. ⁊ ꝓbatur. s̃. de offi. dele. gratũ vt lit. pen. c. i. ⁊ ex his que ibi no. host. s̃. de testi. cãm que. ij. C. quãdo libel. l. i. ⁊. ij. Quid aũt quo ad hunc ti. iudicat litis pendẽtia: habes in de. eo. ti. c. uno. io. an.

d ¶ Mori. s̃. de ar. ex pte. e ¶ Renũciare. s̃. de resti. ĩ integ. c. ij.

f ¶ Excludi. ut. s̃. eo. li. de elec. si forte. ⁊. c. q̃uis ⁊. c. cupientes. §. ꝙ si p .xx. ⁊. §. sequen.

g ¶ Electi. ⁊ in casu isto querit̃ de iure ipsius defuncti vt sciat̃ de iure supstitis ad hoc. ij. q. i. in ꝑmis. ƚ3. n. appareat defuncto amplius nõ deberi: nõ ꝓpter hoc sequr̃ supstiti viuẽti deberi: ad idẽ. s̃. de rescrip. olim.

h ¶ Subsistat. qd si postea appareat illũ supstitẽ ius nõ hr̃e nũgd ꝯuale scit dignitas vel bñficiũ in isto dic ꝙ non. q2 qd ab initio ⁊c̃. xvi. q. iii. §. potest. s̃. de elec. auditis. j̃. de reg. iur. nõ firmat̃. S3 nũgd de nouo poterit eligi: credo ꝙ sic p decre. s̃. de elec. super eo.

S i bi cõtra quos ¶ Diuidit̃ in tres ptes. Primo ponit statutũ ꝓhibitorium interserens cãm. Secũdo decretũ ibi: ꝙ si. Tertio prouisionẽ illius cuius interest ibi: sane. Emanauit hec decre. propter eadeʒ que. s̃. prori. io. an.

i ¶ Possident. ista ergo est diuersitas inter istum casum: ⁊ precedentem quia in precedenti nondum erant beneficia adepti. sed de electione litigabant: hic beneficia iam erant adepti.

k ¶ Litigatur. expone vt dixi. s̃. c. prori.

l ¶ Maliciose. hoc fiebat isto modo. litigabit̃ ꝯ me sup beneficio meo: cũ ego non possem ꝯ aduersariũ me defendere: renũciabã vt beneficium cõferret̃ alicui petenti: qui litigantem iniuria ⁊ iure vexaret.

m ¶ Huiusmodi. possessa. s. p illũ cedẽtẽ vel decedẽtẽ ꝯ quẽ litigabatur.

n ¶ Finita. si apparuerit illos ius hr̃e nulla fiat electio: al's fiat electio vl' presentatio post sñiam p eos ad quos ptinet. Et intelligo decre. istã: cũ illi qui contra illos cedentes vel decedẽtes litigabãt: ex eo litigabãt: q2 dicebant illas dignitates vel beneficia ad se spectare. al's nulla fieri haberet dilatio: pone enim ꝙ clericus ꝯ clericum agit petens ipm ab eccl'ia remoueri: q2 criminosus uel concubinarius: moritur clericus accusatus lite penden. cedat vel decedat: nunqd p hoc ĩpedientur illi ad quos electio uel presentatio ptinet eligere vel ꝑsentare. Dic ꝙ nõ: q2 statim illo cedẽte vl' decedẽte finita est lis: ⁊ sic non h3 locũ hec decre. que dicit expectandũ finem litis cũ supstite: ⁊ crimina extinguunt̃ morte. xxiii. di. quorundã. cuʒ suis ꝯcor. Si aũt petit illũ ab ecclesia remoueri ⁊ illaʒ sibi assignari quã dicit ad se spectare: tũc locũ habet decre. ad hoc. s̃. de rescrip. olim.

o ¶ Presentetur. no. differentiaʒ esse inter collationem electionem ⁊ presentationem: q2 hec tria hic ponũtur ꝓ diuersis: habes hoc expressum. j̃. de preben. cum illis. §. cum autem.

p ¶ Intererit puta qui eligunt cedentem: vel presentauerunt: vel contulerũt: vel forte q2 expectabãt ꝑmã vacaturã: ⁊ sic istud beneficiũ velut modo cessione vel morte uacans sibi dicit debere: vel similes persone.

q ¶ In illo statu, optima fuit ꝓuisio: ⁊ declarat que no. Inno. ⁊ hostien. de iudi. q2. v. ducebant enim causam illi beneficiati vsq3 ad finem tempore sententie cedebant: surrogabantur aduersarij quos oportebat de nouo citari. ⁊ iudiciũ incipi qui iterum producebant cãm vsq3 ad conclusionem. ⁊ postea cedebãt. Iterum veniebant alij ⁊ idem faciebant: ⁊ sic non erat litium finis ⁊ idem fiebat olim de nouitijs electis vel presentatis: sed de illis hodie sublata est dubitatio p hec verba: ⁊ ꝯtra hoc nõ dabat Host. aliud remedium nisi ꝙ interpellata se. apo. super his prouideret ⁊ ueritatẽ inqreret: sed hic optimum datum est remedium: ut in eo statu admittantur ⁊c̃. ⁊ sic erit finis liti. et concor. ad hoc. s̃. eo. li. de elec. vbi periculuʒ. §. sane. ⁊. j̃. de except. pia.

S tatuimus ¶ Nõ diuiditur quia breue ẽ. Domi. Circa positionum materiam que non habẽtibus praticam noua ⁊ ignota videtur. Scire debes primo ꝙ positio ꝯm Gof. est dictum locum interrogationis positum vt qd olim ĩterrogatiue fiebat fiat hodie positiue pone in terminis: dicebat olim actor. que rite domine iudex an sit heres: ⁊ ex qua parte: hodie dicit̃. pono te esse talem heredem. Iteʒ pono te heredem ex asse. Sed hodie etiam fiunt interrogationes ⁊ ante lit. conte. qd dic vt no. de iura. calum. c. pe. ⁊ etiã post lit. contest. ff. de inter. act. vbicũq3. etiam si sit conclusum in causa: ut. s̃. de fi. instru. cũ Joan. vnde potest describi ꝙ positio est breuis verborũ formula mẽtem proponentis cõtinens ad veritatem eliciendã cõcepta. Habuit aũt hoc uerbũ ortũ nõ solũ ex vsu hoĩum diu in causis inolito. sed ex antiqua lege. ff. de leg. iij. offidius. §. ex diuerso ibi pone igit̃ in credito ⁊c̃. ad idem. s̃. de lit. cõtest. c. vno de ele. dudũ. ij. ⁊. j̃. õ testi. .c. presentiũ. Fiũt aũt positiones: vt p ꝯfessionẽ aduersarij releuet̃ ponẽs ab onere ꝓbandi: ut hic: ⁊. ff. de iureiurã. eum qui. i. rñ. nam ad hoc fiunt interrogationes. ff. de inter ac. l. ii. iij. ⁊. iiij. Differunt aũt positiones: ⁊ ĩterrogatiões: q2 positiones assertiue fiunt: ille interrogatiue: positiones a parte ille a iudice. Et dicunt qdam ꝙ positiones tm̃ fiunt post lit. contes. interrogationes ante tm̃ quorũ vtrũq3 falsum est: de interrogationibus. s̃. dixi de positionib9. j̃. dicam. Ad positiones aũt respõdere debet pars: nõ aũt aduocatus: ĩmo solẽt cauti iudices tũc respõdẽtes aduocatos expellere. Scire tñ debes ꝙ aduocatus q docet dictũlũ falsum respondere tenet̃ aduersario illius dãna resarcire que ob hoc pertulit: puta ex onere ꝓbandi vel amissione cãe. l. di. sede. s̃. de iniu. c. vlti. ff. ad. l. aql. q occidit. §. vlti. vnde solent aduocati dicere cliẽtulis. si hoc cõfitearis cãm perdes nec dicũt si negaueris aĩam ꝑdes. de simo. mattheus ĩ fi. Scire debes ꝙ positiones fiunt in cã: ⁊ ad eas respõdet̃ p iura. calum. vel v̈itatis in cã prestitũ vñ videt̃ ꝙ solum post lit. contest. fieri habeãt. cũ post li. cõtes. iuret̃. s̃. eo. li. de iura. calũ. c. i. S3 dic ꝙ qñcũq3 faciende sunt ꝓbationes: fieri possunt positiões siue añ lit. cõte. siue post. nec ob. qd de iuramẽto dictũ est. s̃. q2 iudex ponentẽ ante lit. conte. faciet iurare se credere ⁊ estimare verum esse qd ponit: ⁊ aduersariuʒ ꝙ verũ respõdebit: possunt. n. ante lit. cõte. exceptiões opponi sup qbus faciẽda est probatio ad cuius releuationẽ fiant positiones. pone enim excipitur ꝙ actor excõicatus est q2 ꝑcussit clericum. ⁊ sic ab agẽdo repellẽdus: ponet ipe reus ⁊ hoc modo. pono ꝙ percussisti talẽ. Iteʒ ꝙ in tali parte corporis. Item ꝙ cũ gladio itẽ ꝙ in tali loco. itẽ qd tali die. itẽ qd talibus presentibus. itẽ ꝙ turbatus ex tali cã percussisti illũ. itẽ ꝙ aĩo iniuriandi. itẽ ꝙ ille tũc erat clericus. itẽ ꝙ erat ĩ possessione clericatus. itẽ ꝙ sciebas illũ clericũ eẽ. itẽ ꝙ vidisti eũ tonsuram ⁊ habitum clericalẽ deferentem his per actorẽ confessatis ꝓbata est excõicatio alias re9 hoc ꝓbet mutando verba ⁊ dicendo intendit ꝓbare ⁊c̃. post lit. cõtes. pone ꝙ peto ab ecclesia aliquem quã ꝯ iura retinet remoueri: dicam pono ego talis iuramẽto meo ꝙ talis h3 ⁊ possidet ecclesiam sancti petri. item ꝙ h3 ⁊ possidet ecclesiam sancti marci. item ꝙ quilibet earum h3 curam aĩarum. itẽ ꝙ eas post cõcilium acquisiuit hoc confessato succumbit reus nisi dispensationem vel iustã causam ostendet: ⁊ idem in similibus. Scias aũt ꝙ positiones fieri debent sup contentis in libello: ⁊ ad ea pertinentibus vel ptinere valentibus ex parte actoris ad intentionẽ fundãdum: ex parte rei ad extenuandã. iiij. q. iiij. c. i. Fieri aũt debẽt de facto rei q2 ad factũ alterius nõ cogit̃ rñdere. ff. ꝓ suo. l. fi. Et sunt in scriptis offerende iudici vt videat an sint imptinentes: impossibiles. captiose: negatiue. saluo eo qd hic dr̃: ⁊ sic eas repellat: ⁊ de hoc dicã. j̃. c. ꝓxi. quas si admittẽdas viderit in actis curie sibi scribi faciet de proba. quoniã. s̃. e. li. de rescri. cũ in multis. ff. de re iudi. l. acta ad illas postmodũ faciat aduersariũ respõdere vel de veritate vel credulitate habita distinctione an de veritate uel calũnia tñ sit iuratum. j̃. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊ respõsiones scribi faciet sic fatet̃ vel negat credit vel nõ credit. Cum aũt ex iuramento de calumnia vel de ueritate respondet. an possit dicere dubito. no. s̃. de iuramẽto calumnie cũ cãm. in prima glo. Caueat aũt ponens a positionibus sue intentioni contrarijs: vt si agat petitione hereditatis:

vel quorum bonorum nō dicat se post mortem possedisse defuncti: si agat publiciana: nō ponat se emisse a vero dn̄o: si agat uti possidetis: nō dicat aduersarium possidere. ⁊ idem in similibus. Est aūt positionis effectus vt is qui ponit qd̄ ponit confiteri dicat: ut. j. de iureiur. c. vlt. vbi dicam de hoc: ⁊ an positio vl' responsio ad eam reuocari possit.

negatiuas[a] que pbari non possūt[b] nisi per cōfessionem aduersarii[c] iudices[d] admittere possint[e]: si equitate suadēte uiderint expedire.

BOnifacius. viii.

Si reus iussus positionibus respōdere recusat: uel si cōtumaciter recedit habebit̄ p ɔfessato. secus si prius q̄ sic iussus eēt cōtumax fuerat. sed tūc pcedatur ɔtra eū tā q̄ cōtra contumacem. Jo. an.

SJ post prestitū ueritatis aut[f] calumnie iuramētuz[g]: reus[h] uel pcurator[i] ipsius positionib[9] ab aduersario sibi factis interrogatus iussusq̄z[k] a iudice respondere absq̄z rōnabili[l] causa recuset: aut nolit seu cōtumaciter se absentet: haberi debet super his de quibus in eisdez[m] positionibus interrogatus extitit pro confesso.[n] Uerū si antequam respondere sic iussus fuerit: eum contumaciter absentari contingat tunc pro confesso non debet haberi: sed ē al's ɔtra euz tā quam contra contumacem prout ratio[o] dictauerit procedendum.

Rubrica De testib[9] ⁊ attestatiōib[9].

GRegorius nonus in cōcilio generali lugdunensi.

Socius in crimine simonie ad mittitur in testez si sit socius criminis tantum ⁊ agatur ciuiliter alias non. Jo. an.

MEdiatores[p] per quos[q] scelus simonie plerunq̄z[r] cōmittitur ad testimoniū[s] contra sceleris

a Negatiuas. Que est rō q̄re positio de negatiua que aliter pbari nō potest: fieri nō poterat. Breuis est solutio negatiue q̄dā pbari nō possunt sup quo dic: ut no. Jo. vi. q. vlti. actor. ber. s̄. de ele. bone. i. ⁊ accu. ff. de pba. l. ij. s̄z positio ī locū probationis venit: illud ergo in positione debet admitti qd̄ admitteret̄ in probatione: ⁊ de hoc no. gof. s̄. de elec. dudū. ij. Jtē positio negatiua probari dz. s̄z negatiua nō probatur vt. s̄. ergo ⁊c̄. Jtem negatiua positio nō ponit sed remouet. ⁊ hoc siue sit negatiua explicita: puta q̄ nō cognoui bertam de frigi. c. i. vel non fui citatus de elec. bone. siue implicita: ut pono q̄ in electione tm̄ quattuor canonici presentes fuerunt: de cā pos. cū ecclesia positiones ergo has negatiuas iuris rigor repellit: sed equitas eas admittit si iudici videbit̄ ut hic.

b Non possunt. pone nego lr̄as ad lites de mādato dn̄i impetratas: vel nego pecuniā numeratā quā promiserā instrumento solēni: ⁊ spe future numeratiōis hec ⁊ similia non possunt probari nisi per confessionem aduersarij.

c Aduersarij. dicebāt q̄dā doc. antiqui negatiuam positionem admittendaz indistincte. Et quod dicitur q̄ negatiua probari nō potest: verū est per testes: p confessionem aūt aduersarij bene: ⁊ pbatur hoc. s̄. de temp. or. dilectus. de eta. ⁊ quali. c. vlti. Jo. an.

d Judices. ordinarij delegati vel arbitri. s̄. de proba. qm̄. ff. de ar. l. i.

e Possint. non quicquid iudicis potestati permittitur iuris necessitati subijcit̄. ff. de iudi. l. non quicquid. ad hoc. ff. de offi. presi. l. sepe. ⁊ l. seq. per que videt̄ q̄ opinioni iudicis relinquatur: peccat tm̄ iudex reijciens: ex quo positio facit ad cām: ⁊ equitas suadet: cū equitas scripta rigori iuris preferatur. C. de iudi. placuit de fur. ⁊ ser. cor. l. si quis seruo ⁊ equitatem semper habere dz pre oculis vt. iiij. q. iiij. c. i. ⁊. j. de re. pmu. ca. vno. ff. q̄ cer. lo. l. q̄ si ephesi. nec sit artanda probandi copia. xxiij. q. ij. q̄q̄. C. de proba. l. vl. fm̄ hosti. tenet̄: ⁊ si nō admittat poterit appellari.

SJ post. Sūt duo dicta. Scōm ibi: iterū. Do. Tracta fuit hec decre. de extraua. aler. que incipiebat. retulisti: al's dilecto filio. Jo. an.

f Aut. quo ad spūales cās exponimus pro ⁊. ī eis. n. ī utroq̄z iurat̄: ut. s̄. de iura. calum. c. i. §. vlti. ⁊ sic est si. C. de verb. sig. cum quidam.

g Juramentū. No. pro opi. illa que habet q̄ solū post. li. cōte. fiant positiōes Sed dic vt diri. s̄. c. pri. ⁊ respicit qd̄ cōiter fieri solet.

h Reus. quid de actore vel eius procuratore. Dicūt quidā q̄ cadit ab institu ta actiōe. s̄. de iura. calum. c. vlti. ⁊. C. de iura. calū. l. ij. §. qd̄ si actor. Ad positiones. n. rn̄detur ex vi iuramēti: ⁊ iō pena iurare nolētis hic locū habeat: qd̄ nō credo: s̄z dico vt diri. s̄. in prori. glo. q̄ hic respicit qd̄ cōiter accidere solet: siue potest. s. q̄ actores probare habēt: ⁊ sic positiōes facere. sed idē econuerso: cū actoris ⁊ rei sit equa ɔditio. j. de reg. iur. nō l̄z. cū si.

i Procurator. ipsius. No. procuratoris cōtumaciam post lit. cōte. dn̄o nocere: de hoc. s̄. vt lit. nō conte. c. i. in fi.

k Jussusq̄z a iudice. per hanc litteram bene videtur determinata illa antiqua altercatio qua q̄ritur: si iudex citat partē vt ueniat respōdere positionib[9] ⁊ citata venire nō vult: an positiones habeantur pro confessatis. Et l̄z quidam dixerūt q̄ sic: puto q̄ nō. Ecce. n. q̄ tertus dicit iussus a iudice: ⁊ ne credat aliquis q̄ talis iussus factus per nuncium sufficere: premittit interrogatus. ille igit̄ l̄z sit iussus per nuncium non per iudicem. ⁊ hoc concesso: non tamen est interrogatus a iudice. qd̄ requirit hec constitutio: vnde ⁊. j. submittitur verum si anteq̄ respondere sit iussus sic dixit. i. ab ipso iudice interrogatione premissa: maiorem ergo reputauit contumaciam illius qui interrogatur a iudice: ⁊ ab eo iussus respondere nō vult: q̄ illius qui citatus per nunciū vel lr̄as etiam hoc expresso venire non vult.

l Rationabili causa. puta si positio supflua esset vel impertinens: que probatā non releuaret. C. de proba. ad probationē. xxx. q. vlti. iudicantē: ibi ad rei vitatem ⁊c̄. s̄. de offi. archi. vt nostrum. vel obscura. iiij. di. erit. de spon. de muliere. C. de transa. vt respōsum. vel generalis. ff. de leg. ij. ticia. i. respōso. Jtē si sit de facto alieno: ut. s̄. c. prori. Jtem si sit captiosa: puta que detegat periuriū respōdētis nō est admittenda. puta pater conuētus iurauit nil esse in peculio: tutus est igitur exceptiōe iurisiurandi a parte delati: nisi pro reb[9] postea q̄sitis postea in positione dicūtur alique res fuisse in peculio tpe quo iurauit: per hanc detegit̄ piurium eius vnde rn̄dere nō cogit̄. ff. de iureiu. l. duob[9]. §. fi. nulli. n. inijciendus ē laqueus. xxvij. q. i. de viduis. itē si sit multiplex: vt pono q̄ possides talez ecclesiam ad tale monasteriū pertinētē: vel pono q̄ ticius filius. p. debet mihi. x. vel his similia: posset enim alterum esse uex: alteȝ falsum ⁊ ideo petitur explicari. vel ipse idē explicet: dicendo vtrūq̄z falsum: vel hoc uerū hoc falsum: uel poterit simpliciter positionē negare: ēt si alterū uex sit. ff. de re. du. si is qui ducenta. §. vtrū. iij. q. ix. puta. ix. di. si ad sacras vnde uidetur q̄ ad multiplicē positionem bene respōdere teneat̄ cum habeat supradicta remedia: ad hoc optime. j. ti. prori. presentium. Consueuerunt aūt aduocati dicere: pono hec. ⁊ si non credis coniunctim: pono disiunctim: ad quā tm̄ respondere compellitur vt quibusdā videtur p iura supradicta: nō enī ponit ut dz. Jtez si positio sit iuris: ut pono q̄ ipu bes pōt condere testamē tuz uel his similia ⁊ ad hoc non cōpellit̄ rn̄dere cum enim ius quis probare nō cogatur: sed factuz ergo nec ponere cū succedat ī locum probatiōis. s̄. eo. c. prori. ergo tanq̄ ad supflua nō cogitur respōdere. Jtem si sit impossibilis vel contra naturam: ut si ponit uirginē peperisse: uel patrē iuniorez filio. xxvi. q. ij. §. cū ergo ad hoc. s̄. de ɔfes. c. ulti. ⁊ qd̄ ibi no. ff. de inter. ac. l. cōfessionibus. ⁊. l. se. Jtem super crimine eius ȝ quem fiunt non admittunt̄ positiones. de pe. di. i. nō tibi dico. he ergo similes sint rōnabiles cāe propter quas rn̄dere non teneatur. Jtē si procuratori fiunt positiones sup aliquo emergēti: de quo probabiliter nō imputetur domino: si non instruxit procuratorem. bene habebit procurator inducias ad cōsulendū dn̄m: secus ī principali super quo a principio instrui debuit. s̄. de iura. calum. in ptractandis. ubi de hoc per inno. ⁊ Host.

m Eisdem. s. quibus respōdere non vult: ⁊ per hanc lr̄am dico q̄ si q̄busdā rn̄debat: ⁊ postea alijs respondere noluit ille quibus iā responderat non habebūtur pro confessatis: si eas negauerit pena enim ulterius non dz extendi ⁊c̄. de his que fi. a maio. par. ca. c. quesiuit.

n Pro confesso. nunqd ipso iure: aut per sn̄iam. videtur q̄ per sententiam: fm̄ ea que no. s̄. de iura. calum. c. ulti. dicebat Tan. q̄ tacens non habebatur pro confesso: nec pro negante: per regulam. ff. de reg. iu. q tacet. ⁊. j. eo. ti. is qui tacet ibi dixi: quid ergo fiet: fm̄ eum compellit̄ respōdere per excōmunicationem: in possessionem missionem captionē pignorum: mulctam. ⁊ his similia. s̄. ut lit. non conte. tue ⁊. c. quoniam. ff. de uen. inspi. l. i. §. igit̄. ff. si qs ius di. l. una ⁊ facit fm̄ Host. de elec. bone. ver. contra legati. S̄z hodie pro confesso haberi debz: ut hic uides ad hoc. ff. de inter. ac. de etate. §. qui tacuit: ⁊ idem iuris de obscure respondēte. nisi declaret: ut ea. l. §. nihil. ⁊ qd̄ dicit qd̄ habet̄ pro confesso intellige si confessio est damnosa. alias si esset sibi utilis haberetur p negante: ut. ff. de inter. act. l. nōn alienum. ⁊. l. de etate. §. i. usq̄z ad. vi. Jn interrogationib[9] procedat hoc in positionibus non credo. in quibus satis sit ponenti q̄ habet intentum suum. Jo. an.

o Ratio dictauerit. qd̄ dic ut no. s̄. de dolo ⁊ contu. prout.

MEdiatores. Ponit dictum cui subdit duplicem determinationem. Do. Jsta decre. ⁊ sequens fuerunt Gregorij. ⁊ deberēt esse in antiqua compillatione ultime in titulo: per hāc decre. moderationē recipiunt glo. ille. Jo. ⁊ ber. iiij. q. iij. §. item in criminali uer. liberi. in prima glo. quam quidam non habēt. de testi. ueniens. i. in glo. pe. qui indistincte dicebant qd̄ ī hoc crimine socius criminis tm̄ admittebatur in testē criminis uero ⁊ muneris non distinctio enim illa locū habz cum agitur ciuiliter. si enim criminaliter. socius etiam tm̄ criminis repellitur: ut hic uides ad hoc. s̄. e. testimonium.

p Mediatores. qui prosenete dicuntur ⁊ salariuz qd̄ eis datur dicitur prosenecticum. ff. de prose. l. i. ⁊. ij. ⁊ si in spiritualibus salarium recipit vl' aliquam promissionem cōmodi tpalis simoniacus est. de simo. cū essent ⁊ tunc non admittit̄ etiā si ciuiliter agat̄ ut hic in fi. ⁊. s̄. eo. ueniens. i. ista mis est. i. q. i. si quis episcopus. ⁊. q. iij. si quis prebendas ⁊ beneficijs priuandus. s̄. de elec. per inquisitionem. ⁊ deponendus de confes. c. ij. de simo. non satis ibi uel consenserit.

q Per quos. i. quorum ministerio.

r Plerunq̄z. ergo nō semp. q̄ interdum sine mediatore inter se cōponūt simoniaci. de simo. de hoc: ⁊. c. ueniēs. cum si.

s Ad testimonium. no. qd̄ ad presumptionem faciendā bene admittetur. sed non ad pbationem. iiij. q. iij. §. item in criminali. uer. liberi. qd̄ dic ut no. xv. q. iij. nemini de ɔfes. c. i. de testi. ueniēs. i. ⁊ no. qd̄ dicit testimonium q̄ circa accusationē nihil hic statuitur. s̄z stat̄ iuri āntiquo. ij. q. i.

in primis in fi. xv. q. iij. sane de simo. tanta. ⁊. c. vlti. licet heli. ⁊. c. per tuas ⁊ ei qd̄ no. ij. q. vij. in summa.

a Auctores. cum interdum etiam per alios conuinci non possunt: ad hoc. s̄. de testibus co. c. vltimo. vbi ad detegendam coniurationem inducuntur socij: ⁊ iurati. Jo. an.

eiusdem auctores[a] in detestationē criminis[b] admittunt̄ si nō agatur criminaliter[c] sed ciuiliter[d] ⁊ emolumentū exinde nō fuerint assecuti[e].

JDem.

Ponit moduz remissionis curie ⁊ dat modum super positionibus iurādi ⁊ dicit per quem iurari debeat dat modum respondendi ⁊ modū testes probatorios reprobandi ⁊ reprobatorios iterum reprobandi. h. d. Jo. an.

PResentium auctoritate mādamus quatenus in causa q̄ inter abbatem ⁊ conuentum[f] sācti nicolai andegaueū. ex vna parte[g] ⁊ priorem ⁊ conuentum de paldisgeū. liconeū. diocesis ex altera[h] super eo q̄ iidem abbas ⁊ cōuentus se ab ipsis priore ⁊ cōuentu de paldi. possessione[i] subiectiōis eiusdez prioratus asserunt spoliatos ⁊ super irritanda quadam compositione[k] olim inita inter partes: ⁊ rebus[l] aliis vertitur: ab eisdem abbate[m] ⁊ priore nomine suo ⁊ iam animas conuentuz[n] eorundem: vel maioris ⁊ sanioris partis ipsoȝ[o] recepto iuramento de veritate dicenda: iniungas dictis abbati ⁊ priori: ut tam ponendo[p] q̄ respōdēdo dicant veritatē quam super positiōibus tibi sub bulla nostra trāsmissis[q] ipsi sciunt: ⁊ per illos[r] intelligunt: in quorum animas iurauerunt. Preterea[s] sigillatim[t] super quolibet articulo in qualibet positione contento facias partibus sufficienter[u] ad inuicem responderi: nulla prorsus ab eis super ipis positionibus contradictione[x] recepta Sine iuramento autem a sind. co vtriusq̄z partis quid sciat[y] ō huiusmodi positionibus vel credat inquiras[z]. Testes etiam quos super articulis[a] sub eadem bulla trāsmissis pars dictorum prioris ⁊ cōuentus duxerit producendos[z] ad reprobandos testes partis alterius[a] in causa principali productos[a] quorum nomina[b] in eisdem articulis cōtinentur usq̄z ad calēdas[c] nouembris proximo futuri examines fm̄ partis aduerse interrogatoria[d]: que tibi sub eadē bulla trāsmittimus diligenter: primo tamē in personam cuiuslibet testis a predictis abbate ⁊ conuentu producti

b Criminis. alias tā ti criminis ⁊ ɔcor. i. q. vl. c. vl. s̄. de simo. tanta. ⁊. c. licet heli. vbi cūz ad instar criminis ⁊c̄. ⁊ p hanc litterā credo hanc decre. intelligendam ēt de mediatore qui nō est emendatus de crimine alias quid esset speciale ī hoc: ut. s̄. eo. testimonium. vl' potest dici ō emēdato debere intelligi: et bene est speciale q̄ mediator admittatur: ut. j. dicam.

c Criminaliter. s̄. e. testimonium.

d Ciuiliter. nota q̄ regulare est q̄ in ciuilib[9] mediator de ɔsensu partium admittatur ad testimonium alias nō: in auē. de testi. §. qm̄ vero colla. vij. Et no. ber. de testi. co. dilectorum. circa principiuz glo. hic tm̄ admittitur etiam parte ɔtradicente qd̄ intellige fm̄ distinctionem ōcre. de simo. per tuas. ⁊. c. l̄z heli. Jo. an.

e Assecuti. vides qd̄ iuris in hoc excepto crimine. s. simonie. Sed qd̄ ō alijs exceptis. De crimine lese maiestatis dic vt. vi. q. i. §. vex. de confessis. c. i. De crimine heresis: dic ut. j. de here. in fauorem. S̄z aduerte. mirabile. n. est quod dicit hec decre. q̄ socius criminis repellatur ī criminali. criminis ⁊ muneris in ciuili. si enim qui petit ipsum a testimonio repelli dicat socius mihi in crimine fuisti non egemus vlterius teste: quia ex hac confessione puniendus est. de confes. c. ij. nec permittit canō vel lex q̄ dicat hoc non feci: q̄ mendacium uel aliud peccatum non permittunt. xxij. questione. iiij. qui peccat. ⁊. ff. de tribu. illud. §. penul. S̄z dic q̄ potest in genere dicere: non potes testis esse: quia cōmisisti hoc crimen quod me offero probaturum. ⁊ sic repelletur quia par delictum repellit testes. s̄. eodem personas cum distinctione decre. de simo. l̄z heli. ⁊. c. per tuas vel dic precise qd̄ exceptionem obijciens non fatetur. j. de regu. iur. exceptionem. ⁊ ibi dicam: vel pone q̄ opponatur criminis simonie exceptio contra testem: ⁊ ille qui produxit dixit eum qui probat fuisse socium: ⁊ sic contra se nil fatetur. sed secundum tene. q̄ ⁊ hic videtur fateri testem suuz simoniacum.

PResentium. Sunt tres partes. Prima tractat de positionibus iuramēto ⁊ respōsione ipsarū. Scōa ibi: testes de testibus pbatoriarū. Tertia ibi: si uero de reprobatorijs reprobatoriax. Do. Hec decre. est pratica: ⁊ per aduocatos optime scitur.

f Cōuentum. dic ut. s̄. de rescrip. edoceri.

g Ex una parte. ⁊ actores.

h Ex altera. ⁊ reos: ut patet per sequentia.

i Possessione. i. quasi possessione: q̄ de incorporalibus agebat̄. ff. de vsuca. sequitur. §. si uiam. ⁊ de hoc. s̄. de fo. cōpe. conquestus. Et no. qd̄ hic agebatur possessorio. ⁊ tm̄ iuratur de ueritate. qd̄ est ȝ id qd̄ oppo. ber. s̄. de iura. calum. c. ij. in glo. i. in fi. ⁊. s̄. de resti. spo. lr̄as sed non probibet hic iurari. ⁊ hodie iurandū nō est per id qd̄ habes. s̄. eo. lib. eodem ti. capitulo primo.

k Cōpositione. si amicabilis fuerat valere poterat. Secus si fuisset trāsactio. s̄. de transa. super eo. de hoc de preben. nisi essent.

l Rebus. alijs cōmissio facta cum hac clausula nō extenditur ad maiora qd̄ dic ut. s̄. de rescrip. sedes.

m Abbate. priore vtraq̄z enim pars petijt positiōibus suis per eos q̄ principales erāt. ⁊ melius veritatem nouerant responderi. ⁊ ideo sup his scripsit papa rhotomageū. ut sequitur. ad hoc. s̄. de iura. calum. in ptractandis. ff. de procur. si actor.

n Cōuentuū. i. singulorum de cōuentu. vel maioris partis. q̄ ɔuentus sicut uniuersitas nō h̄z aīam. j. de sen. excom. romana. §. ulti. No. ius nouum ut prelatus iuret in aīam suā ⁊ fratrū vel maioris ptis olim solus prelatus prestabat hoc iuramentum. ⁊ de hoc. s̄. de elec. dudum. i. Et no. ex hac littera qd̄ confessio solius prelati non nocet ecclesie: quia nec etiam cōfessio minoris partis. cum hic dicat vel maioris ⁊c̄. ⁊ facit de his que fiunt a maio. par. ca. capitulo primo.

o Jpsorum. ibidem residentium fm̄ Jnno. ad hoc. x. q. ij. hoc ius porrectum host. ȝ. dicēs absentes vocādos si pn̄t cōmode vocari ō electio. q̄: pp. facit p eo. j. de preben. cū in ecclesijs. sed opi. Jnn. credo verā p decre. s̄. e. li. de offi. or. di. q̄uis ibi put sunt in electionis negocio ⁊c̄. Si. n. ī oib[9] tractatibus vocandi essent absentes: non video quare expressisset de negocio electionis plusq̄ de alijs tractatibus: speciale ergo videtur in electionibus ⁊ receptionibus: ⁊ in casu istius decre. q̄uis q̄ debeāt absentes reuocari: al's nō. x. q. ij. hoc ius porrectum.

p Ponēdo. q̄ ēt ponēs cōtraria piurus ē. j. ti. pri. c. vl.

q Trāsmissis. quib[9] nil opponi poterit: cū sint examinate ⁊ approbate p papam. xxv. q. ix. apostolice. C. de testa. oli ⁊ hoc ē qd̄. j. seqtur nulla prorsus ⁊c̄.

r Jllos. q̄ tractabāt illos cū ɔuentu: si aūt scia plati est ɔria rn̄sioni ɔuētus dicat ex pte ɔuētus sic dico. sed sic ego credo vl' dico: ad hoc. ff. de admini. tut. quotiens. §. sicut fm̄ hosti. Si aūt esset in iudicio tanq̄ plat[9] hēs ō hoc. s̄. de postu. bone. ij. de pscrip. c. vl. liuj. di. generali. sed in casu premisso cui rn̄sioni stabit̄: dic q̄ rn̄sioni ɔuētus cū plat[9] hoc respōdeat vt pars ɔuentus: ⁊ maiori parti sit stādum: ut. s̄. dixi. Jo. an.

s Preterea. al's postea: al's pterea. quasi dicat diximus q̄ respondendū ē positionibus. volun[9] īstruere iudicē qūo habeat facere respōderi ⁊ iō dixit pterea.

t Sigillatim. q̄ positio habēs plura mēbra in vno falsa in alio vera posset eē ⁊ sic copulatiua posset negari ut dixi. s̄. ti. pri. c. vl. ff. de re. du. si is q ducēta. §. vtrū. ⁊ ponēs debet ponere certū. ⁊ respondens respondere certum. ff. de confes. certum ⁊ oīs disiunctiua est incerta. ff. de verb. ob. vbi. §. qui illud. ff. de iniur. pretor edixit. §. quid autem.

u Sufficienter. s. sigillatim ⁊ clare responderi. ⁊ si respōdere nollent: haberentur pro confessatis. s̄. ti. proxi. c. vlti.

x Contradictione. rōnem dixi super verbo trāsmissis.

y Quid sciat. q̄ si titubat habebit diē ad deliberandū. ff. de pe. he. si debitor ⁊ si presumptio ē de malicia pōt iudex exigere iuramentaz ab eo qd̄ maliciose hoc nō petit. s̄. eo. li. de iura. ca. c. ij. in fi. si aūt aīum suum ad aliā partē applicare nescit: tunc poterit dicere nescio. vel negatiue respōdere: ut si queratur si talis vixerit. dicat non credo. non sequitur pptcrea q̄ credat ipsum mortuū fm̄ Jnno. ⁊ host. tunc enim titubat non credens hoc uel illud.

z Jnquiras. quid si sindicus cōfitea⁊ ɔrium eius q̄ prelatus cōfessus fuerat l̄z alij aliter dixerūt. dic fm̄ ber. potius standū cōfessioni plati ⁊ capituli q̄ cōfessioni sindici q nō iurauit. si uero cōcordet cū prelato eius ɔfessio adiuuat.

a Articulis. articulus uocat̄ pars intētionis cōtinēs id qd̄ actor pbare intendit facit. s̄. de testi. veniēs. ij.

z Producēdos. iuratos tm̄. al's testimoniū ipsoȝ nō valeret. ēt si eēnt religiosi. s̄. de testi. nup. nisi iuramentum remitteret̄ a parte: ut. s̄. eo. tuis.

a Alterius. s. sancti nicolai.

a Productos. corā papa vel iudice ab eo dato. Et sic no. q̄ ɔtestata erat lis aliter regulariter nō valet testiū receptio. s̄. vt lit. nō cōte. in rubro ⁊ nigro. Et sic no. q̄ l̄z statim post lit. ɔte. iurandū sit de calumnia. vel de veritate dicenda: fm̄ q̄ reqrit cā. ⁊ faciēde positiōes ante pbationes. si tamen hoc omissum fuerit adhuc post pbationes fieri poterit. ad hoc. s̄. e. li. de iura. ca. c. i. h. n. post testes receptos. ⁊ de veritate iuratur. ⁊ fiunt positiones.

b Noīa. ne cē possit variatiōi locus. s̄. e. li. de rescrip. c. ij. Et cōtinebant̄ isto modo. Jntēdit talis pbare talē testē adulteȝ. p eo q̄ talē vxorē talis publice in suā tenuit ɔcubinam: ⁊ hoc pbare vult p. a. b. c. Jtē intēdit probare q̄. t. ē. piurus: q̄ deierauit corruptus in tali cā ⁊ hoc vult pbare p. d. e. f. ⁊ sic de singulis q̄ vnus testis nescit oēs articulos intentiōis. sed interdū alteȝ tm̄. ⁊ si vellet alios q̄ noīatos inducere. vel eos transponere nō credo qd̄ possit fm̄ host. arg. ff. man. l. diligenter. s̄. de rescrip. cū dilecta. j. de pben. cui de non.

c Calendas. ⁊ nō vltra. s̄. de pba. l̄z nec possunt isti delegati terminos progare. nisi ptes ambe in prorogationē termini cōsentirent. s̄. de offi. dele. de cāis.

d Jnterrogatoria. interrogatoria sunt que facit pars testibus pductis ȝ se: et

dantur super articulis de quibus pmissum e. et formant fm circustantias cause et personar pducta: ut i dicto.c.l3.§.i.s.eo.c.cu cam.i.et.c.per tuas. vnde datis articulis petit pars terminu ad danda iterrogatoria: qui terminus ta ex predictis iuribus dari debet q consuetudine generali que est optima etc.ff. de legi. si interpretatione. de cosue. cu dilectus. Et fiunt interrogatoria hoc modo. Si dixerit testis ver: ee q primo intentionis articulo continetur. Queratur ab eo quo scit: et si ibi presens erat. et ad quid ibi erat. et si vidit potuit enim presens esse et no vidisse. Itez quo anno mese et die id fuit factum. Item i quo loco: qua domo: q parte domus. et an domus illa sit terranea. uel in solario et qui erant ibi psentes. Itez si cognoscit illu de quo testificatur et cuius est etatis stature et coloris: et his similia fm q faciut ad factum. et hec interrogatoria de cosuetudine et de iure no dant parti aduerse: ne possit sup his instruere testes suos. sed iudex per se vel p assessorem examinat illa: et si qua reperit superflua vel impertinetia illa resecat: hic aut non habebit locu resecatio: cu fuit approbata p papaz: vt de articulis supius dixi.

a Specificatione. No. p specificatione obiectorum ad idez .s.eo.lib.de elec. vt circa.

b Et alior. forte obijciebantur aliqbus no crimina: s3 alia per que impediebant testes esse puta q erat vel fuerat aduocati vel pcuratores in ca.j.c.p.xi. vel qo erat minores.iiij.q.iij.c.i.vel his similia.

c Conuetus. originales actores.

d Producendos. ad reprobationem testium productoru in principali.

e Proximo. itelligebat si n fuisset appositum.ff. de verb. ob. eum qui calendis.

f Examinare. fm iterrogatoria prioris et couentus specialis dignitatis: ut.s.in proxi.ca su dictum est.

g Simili. de qua dictu e.s. proxi.ver.

h Obseruata. hos aut testes no licebit vlterius priori et couetui reprobare ut.s.de testi.l3 dilectus.

i Iuramento. sed qre erigit iuramentu a procuratore abbatis i hac reprobatioe et no i prima reprobatioe qua facit por otra pricipales testes abbatis. so. potius psumit q hoc facit abbas ex malicia q prior q primo reprobauit testes sup principali productos. quasi puocatus velit ulcisci. et io ppt illam psumptionem hoc exigitur iuramentu si.o resti.spo.lras fm ber. sed dic q hoc est in potestate iudicis p predicta decre. et per.c. de iura.calum.c.ij.i fi.s.eo. lib. vnde et in prima poterit exigere si sibi videbit. et in secuda omittere si sibi videbit: iste aut necesse h3 mandatum pape seruare.

k Procedat. hebat oli qda h pl o ter. qda n.s.cetex nobis sub sigillo tuo etc.

Romana. Duo sunt dicta hui decre. et breuia et iccirco ea no sumo. Jo.an.

l Appellatiois. fuit ca dubitatiois: qr alia videbatur ca appellatiois a pricipali pp aliu iudice et aliu pcuratore et aduocatu: q frequeter in ipsa iteruenit. qr no tenet procurator uel aduocatus pricipalis cae defendere cam appellatiois ut no.s. de pcur. no iniuste. et.ii.q.vi.§.post scdam et facit qo dixi.s.de iura.ca.c.ij.i.respon. sed non est al's: vel l3 sit alia quo ad qd tn procurator vel aduocatus i principali: in ca appellationis no debet testimoniuz ferre: ne memores sui officij forte cotrarium assererent veritatis: sicut et aduocatus nequit esse iudex ne affectionis sue memor etc. C.de asses.l.nemo.i fi. Et iudex in ca qua iudicauit no debet esse testis.ij.q.vi.statuendu vbi de hoc qo itellige fm determinatione decre.s.e.dilecto.et.c.cu a nobis. in vno ergo et eode negocio quis duplici officio ta suspecto fugi no d3 o de.coiug.diuersis.ff. ad treb.

facta sigillati specificatione[a] criminu et alior[b] obiectoz sibi in eisdem articulis cotentorum. Si vero dicti abbas et conuentus[c] aliquos testes coram te produxerint contra testes ab eisdez priore et couetu pducedos[d] iuxta articulos quos ipsi abbas et conuentus tibi super reprobatione testium pductorum poris et couetus in eadem pduxerint recipere ac eos vsqz ad calendas februarii proximo[e] futuri diligeter examinare[f] pcures: simili[g] specificatione criminu et alioru que cotra testes eorundem prioris et couetus obiecta fuerint obseruata[h]: prius tn prestito iuramento[i] a pcuratore dictoru abbatis et couent q ad hoc ex malicia non procedant[k].

Innocentius quartus in generali concilio lugdun.

Aduocatus vel pcurator pncipalis ce in ca appellationis testificari no pot: iuramentum aut psumptione faciente pro appellate sibi oferri no d3: nisi iudici videat. h.d.do.

Romana ecclesia et infra: i appellationis[l] causa is qui appellatis pcurator vel aduocatus in pori iudicio fuerat[m] no recipit i teste[n]. Neqz indistincte ipsi appellati psumptione[o] faciete p eo oferat et iuramentum sed tuc cum inspectis psonaru[p] et ipsius cause circunstantiis id fuerit faciendum.

Rubrica De iureiurando.

Nicolaus.iii.

Prelati canonici rectores et officiales locorum qui iurant statuta et consuetudines loci vel ecclesie seruare: pretextu talis iuramenti non obligantur ad illicita impossibilia vel obuiatia ecclesiastice libertati. nec ad ea debet intentio sua referri. Jo.and.

Contingit in nonnullis ecclesiis de earum consuetudine[q] obseruari: q ipsaruz plati cu pmo ad ecclesias ipsas accedunt[r] vel cu de recipiendis[s] ibidez nouis canonicis agit: nec plati admittut nec canonici aliter recipiuntur in ipsis nisi iuret statuta et osuetudines ipsaru ecclesiaru scripta[t]: et no scripta iuiolabiliter obseruare. Inter laicos et i multis ciuitatibus[u] castris et terris in suis ptatib[x] rectoribus vel officialib assumendis osuetudinis morb irrepsit: q ptates rectores et officiales hmoi ad potestarias rectorias et officia cade nisi prius seruaturos se statuta ipsorum locorum clausa[y] iurauerit: nullaten admittatur. Nos vero in statutis osuetudinib supdictis interdu aliqua reperiut illicita seu ipossibilia uel obuiatia ecclesiastice libertati[z] ne sub tali generalitate iuradi sic iuratibus peccadi occasio prebeatur cu iuramentuz no fuerit ut eet iniquitatis uinculu[?] institutu: hac generali constitutione aiarum periculis obsistere[?] cupientes precipimus a quibuscuqz scientibus cotineri in predictis osuetudinibus et statutis illicita impossibilia vel libertati ecclesiastice obuiantia iuramenta huiusmodi aliquatenus non prestari. Et talia iuramenta ea itetione[?] facieda vel facta vt etia illicita vel impossibilia[a]: seu ecclesiastice libertati obuiatia obseruentur: cu etiam sub tali intetione prestari non possint: absqz diuine maiestatis[b] offensa decernimus in hmoi illicitis impossibilibus seu libertati ecclesiastice obuiantibus non seruada: quin potius pro animarum salute: si sub forma predicta vel simili aliquos ignorantes predicta illicita seu impossibilia vel libertati ecclesiastice obuiantia iurari contigerit: ad obseruanda duntaxat licita possibilia et non ob-

ille a quo.§.tepestiuum.ij.q.i.in primis de vb.si.forus cu si.in testem ergo multo fortius no recipietur talis i pricipali p iura predicta.

m Fuerat. si ergo illu pcuratore costituit. s3 no recipit mandatu testificari poterit.s.eo.dilecto. Ide i aduocato. et de hoc et no.ff.eo.l.vlti.

n In teste. itelligas pro ipo appellate: na pro appellato bn recipient s3 ber. et modernos tum qr ro prohibitiois cessat: tu qr no reperiet prohibitu et edictu de testib phibitoriu e.ff.e.ti.l.i. Et in isto casu qn procurator vel aduocatus appellatis deponit pro appellato. dico q deponet et p appellante qr iurat pro vtraqz pte dicere veritate ad hoc.s.eo. o testibus i.c.i.ij.et.iij.et.C. o questionib.l. pde et dixi.j. de reg.iur.qo ob gram qd de procuratorib ad negocia: dic fm Host. q in negocio qo procurauit de cosensu partiuz pot admitti: sicut et iste: et sicut mediator in auc. de testi.§.quoniam vo. colla.vij.in alijs admittet etiam parte inuita: cu3 nec prohibeatur.ff.eo.l.i.

o Presumptioe. puta quia habet vnum testem.s.de procura.ex insinuatione.xxiij.questione.iij.si habes.ff.de dona.prcleg.l.theopompus.

p Personarum. et ipsius cause: quod dic ut no.s. de iureiu.c.vl.

Contingit. Primo ponit thema circa clericos et laicos. Secuda ibi: qr vero ostitutionis cam et costitutionem circa utrosqz. Do.

q Consuetudine. ad hoc.s.eo.clericus.

r Accedut. in quo accessu antiquas ecclesie osuetudines huare obet vt.s.de pben.dilecto.

s Recipiedis. ad hoc vocari obet absentes.j.de pbe. cu in ecclesiis ni si consuetudo eet i oriuz ut ibi. Jo.an.

t Scripta. pot singula singulis referre.

u Ciuitatib. q muro ru ambitu terminantur .j.de sen.ex.si ciuitas.

x Potestatibus. qui gladio vtutur ad malefactor vindicta et laude bonor o homicidio postulasti: de maio. et obe. solite et tuc minister est dei vt .xxiij.q.v.miles.et.c.seq. y Clausa. in hoc erat morbus. et si iurauit solu seruare statuta edita ad ededa facto no tenet: ut.s.e.ti.c.pe.

z Libertati. et ideo statutarij excoicati sunt: si infra duos menses ea de statutis deleri no fecerint: ut et q tales osuetudies vel statuta seruare faciunt vt.s.de sen.ex.nouerit. ad hoc.j.de imuni.eccle.c.iij.iiij.et.v.

et Vinculum.s.eo.quato.xxij.q.iiij.inter cetera. ad hoc.j.de reg.iur. i malis.et.c.no est obligatoriu. S3 de appellatiōib dicit.s.de ap.ad nostram.et.c.cu speciali.

Obsistere. ad hoc.s.eo.li.de costi.c.i.j.de sepul.c.i..cu si.

Intetione. d ergo iuramentu illic tu ex aio. sic et snia excoicatiois.s. de sen.ex.per tuas.et.c.sacro.vbi de hoc.xi.q.iij.§.cu ergo. Jo.an.

a Impossibilia. ad hoc nullus pot se obligare.s.de pac.c.vlti. de odi. appo.c.vlti.ff.de reg.iur.ipossibiliu.j.o reg.iur.nemo pot. Et itelligo ipossibilia de iure vel de facto: ut dixi in predicta regula nemo potest.

b Maiestatis. qua peius e offendere q tpale ut.s. de here.uergentis. et.j.de immu.ec.clericis.C.de here.manicheos.

Universidad de Deusto Biblioteca

l Declaramus. declaratio igit antiqui iuris est: et hoc ius no.ber.s. de his que fi.a ma.par.ca.c.i.in Glo.vl.et hosti.e.c.in Glo.pe.vn dabat ibi osilium hosti.q iurans sic diceret: iuro huare statuta. et osuetudines iustas possibiles et honestas: que de facto et iure huari poterut. et multiplex est impotetia: ut no.s.de rescrip.suscitatus.posito tn q in genere iuret: sit tn fm ius omune iterpretatio iuramenti et pbat hoc satis p decre.s.e.ad nostra.iii.et .s.de ver.si.sup qbusdam. dic g breuiter q aut qs expresse iurat statuta illicita ipossibilia i honesta: et tuc eo ipo largo mo piurus e: sic.s.eo. sicut nris. aut generaliter iurat huare consuetudines et statuta: et tunc distingue: aut tuc sciebat ibi statuta ee illicita: et illa se obligatur huare in mete gerebat: et tuc idem qo.s. aut ne sciebat: nec id in mente gerebat: et tuc no peccauit: et solu ad licita obligat ut h et in pdictis iurib. ad ide.ff.o trasac. q cu tutorib.§.vl.ff.o codi.inde. si pcurator. qn in fi.ff.o codi.insti. coditiones: et.l.se.

Licet. Primo ponit fcm reprehesibile o qo puidet. scdo ibi: Nos animar. do. Et fuit tracta h decre. p compositores huius libri de extrauaganti que incipiebat: quia uero cotingit.

b Donationum. de his dic ut.s.de do.post diuor.re.nuper.

c Proprio. itelligo siue iuret p se siue p procuratore cui ad hoc spale madatu dederint: ad hoc.lxiii.di.tibi.et ibi o hoc de iura.calu.c.ult. et de pcu.c.vlti.cum si.

d Nō ui.g iuramentu metu extortu n obligat de quo dic ut.s.qo me. ca.abbas.et.s.e.si vo.

e Dolo. quem q allegat pbare d3 saltē ex pspicuis indiciis.ff.de pba.quotiens.§.qui dolo.l.dolum.s.eo.l.de rerum.c.ii.

f Canonico. ut.c.cum contingat. ubi de hoc. secus videtur de iure ciuili.ff.de fun.do.l.lex iulia.insti.quibus alie.licet uel non.in princi.C.de rei vxo.ac.l.vnica.§.si.

g Seculares. qui in hac parte ratione periurii: cui causaz dant sunt de foro ec.s.de iudi.nouit.s.e.li.de fo.compe.c.vltimo.

h Obuiare.s.c.proxi.cum suis concor.

i Canonicu.si.j.ti.pri.c.ii.j.de sen.exco.decernimus.facit.s.eo.li.o pac.c.ii.de foro cope.c.ii.et sic papa tollit legem etiam quo ad forum seculare: de quo dic ut dixi.j.de re.iur.c.ii.Jo.an.

k Censura ecclesiastica. qd otineat eius noie habes.s.de uer.si.qreti.

l Copelledos.est.n. supior ecclesiastica ptas: et io coercet secularem: ut .xxiii.q.v.admistratores.s.de ma.et obe.solite.q si.sint legi.p venerabile.cu si. Quid dices si mulier iurauit no alienare dote uel donationez pp nuptias: nec alienatiōi osentire nisi ex rōabili ca et auctorizāte iudice: et si osenserit reuocabit p posse: postea iudice n auctorizāte osensit: et iurauit no ouenire: qd erit. Dic fm hosti.q hoc no.s.e.cu otingat. q pmuz huabit: ad hoc.s.e.ea te: et.c.itellecto.et in auc.de n alie.§.sanctissimas. col.ix. Sed o.s.e.tua nos.sol. ibi primu iuramentu illicituz: et ideo fm primo preiudicat: hic primum licitum et ideo derogat secundo.

Cum in positionibus. Sut due ptes. Scda ibi: idem fiet et prima loquit de dno. Scda de pcuratore. Do. habuit ortu h decr. ex his q no.hosti.s.de fi.istru.cu Joa.sup verbo.vnica tm uenditio.

m Electionis. idem videtur si agatur de iam obteto: cu piuriu no solum impediat: sed etia deiiciat.s.e.tua nos: et.c.qrelam: et de fideius.peruenit.

n Post iuramtu. qr te faciede sut positōes.s.o ofes.c.ii.et ibi dixi et.e.ti.c.ii.

o Datis. no. ad qōnez qua disputaui: an p istrumētu pbet crimen: qo sic pbatur.h.n.p scripturas actor appet eu posuisse oria et sic piuruz: de hoc.s.de ma. et obe.cu in ecclesiis.et p modernos de accu.sup his ad ide.j.de ver.si.c.ii.

uiantia libertati ecclesiastice iurantium referri debet intētio. Declaramus[a] quoqz iuramenta sub huiusmodi generalitate qlitercunqz et sub qualicuqz verborum forma prestita vel prestanda ad licita possibilia et libertati ecclesiastice obuiatia tantuz extedi: ipsosqz iurantes ad alia per prestationem iuramenti huiusmodi non teneri.

Bonifatius octauus.

Per ecclesiasticu iudicem ordinarium loci copellitur iudex secularis ec.cen.ius canonicu: quod ad puisione animar statutu e huare.

Licet mulieres q alienationibus dotium et donationum[b] propter nuptias consentiunt non contrauenire pprio[c] iuramento firmātes: seruare iuramentu huiusmodi non[d] vi nec dolo[e] prestitu de iure canonico[f] teneantur: quia tamen quida iudices seculares[g] cas otra pfatas alienationes audiut: quāuis eis oster legitime de huiusmodi iuramēto: Nos animar periculis obuiare[h] volentes eosde iudices ad huanduz hoc ius canonicum[i] per locor ordinarios cēsura[k] ecclesiastica decernimus ocompellendos[l]. Idem.

Electus post sacramentum ponens vel respondens otraria dicere nisi rationabiliter excusetur velut periurus a ofirmatione repellitur. Idez si hoc fecerit pcurator ipso mandate vel ratum habente uel non reuocante. h.d. Jo.an.

Cum in positionibus sup electionis[m] tue negocio post iuramentum[n] in causa prestituz a te datis[o] seu respōsionib quas ad positiones tui aduersarij fecisse dinosceris: reperiat otrarietas manifesta[p]: tibi tanquaz periuro[q] nisi iusta[r] causa et rationabilis te excuset: super ipsa electione perpetuu silentium imponi debebit[s]. Idē[t] fiet si te expresse[u] madante vel etiā ex post facto sciente ac ratu[x] habente seu no reuocante positiones aut spōsiōes huiusmodi otrarias tuo nomine[y] tuus fecerit procurator.

Rubrica. De exceptionibus.

Inno.iiij.in concilio lugdun.

Sex sunt dca huius decre. Primo ponit arenga et ius antiquuz et ostitutionis causaz. Scdo dicit q reus q otra actore de excomunicatione excepit: vt ipsuz repellat ab agendo: debet ipsius excomunicationis spēm: et nomen excoicatoris exprimere: et eaz ifra octo dies pbare: alias iudex pcedet in ca: et illuz in expensis odēnabit. Tertio statuit q si interim obijciat et probet eadē vel alia excoicatio actor repellit sed que acta sunt valebut. Quarto q vltra duas vices hec exceptio non opponat nisi ex causa. Quinto q si opponit post re iudicata impedit executio: snia nihilominus valet. Sexto dicit q iudex publice excomunicatum reo non opponente ex suo officio debet ab agendo repellere. Jo.an.

Pia osideratiōe[z] statuit[et] mater ecclesia: q maioris[?] excoicationis exceptio in quacunqz pte iudiciorum opposita[?] lites differat[a] et rpellat agētes[b]: vt ex hoc[c] magis cēsura ecclesiastica timeat[d]: et coionis periculuz[e] euitetur: otumacie[f]

p Manifesta. euides uel notoria.j.de ver.si.ostōnem.

q Periuro. piuri sunt infames.vi.q.i.ifames: et ecclesias rege n merent.s.e.qrelaz. nec ad testimoniu admittut et post penitetia.xxii.q.v.puuli de testi.testimonium.

r Iusta ca. ut vnum ex oriis dictis mutiplicit pot itelligi.s. de accu.cum dilecti.uel pbare vult se errasse in altero de oriis: maxie ubi poneret ul rnderet de fco alieno: ubi tollerabilis e error.ff.p suo.l.vl.s. de ofes.ex pte.s.e.li.de testi.in ite.c.ul.in fi. S3 qd dices: nunqd posito uel respōsio ad ipsaz reuocari poterit. Et vr q no. Na uolat emissuz semel irreuocabile vbu.xliiii.di.§.ul.in fi.de pba.p tuas.C.de n nu.pe. generaliter. ecotra vr q reuocari possit.xxii.q.i.apo o pe. di.i.diuortiu.de ver.si. naz et ego.ff.de diuor.si penituit.dixit Jo.de deo si data sit posito i scriptis n pot reuocari: alias pot: ad hoc de elec.scriptu. de ofes.ex pte.qo guil.abbonet i spec.ti.de positionib.§.vlti.ver.Ite si pones.dicens q ex quo i iudicio pposita est siue i scriptis siue no reuocari no poterit p pdicta decre.ex pte.o li. pte.c.uno.de elec.dudu.ii.nisi doceret de errore: ut.s.dixi. satis vr q sicut testis a piurio excusat si incotinenti se corrigit ut.s.de testi.co.ptrea: sic et ponens uel respondens eade ratione. Jo.an.

s Debebit. nec pp hoc coelectus cofirmabit.ii.q.i.in primis.s.de rescrip.olim.s.e.li.ut li.pen.c.i.et.ii.C.de rei ue. .l.vlt.et sic no.q no inspicitur hic pncipium de quo no.s.de ele.dudu.i. Na no solu antiq crimina repellut electos.s.de te.ex.c.ulti.sed etia noua: probatur hoc idem.s.de rescrip. olim.s.e.li.de elec.ut circa.sicut et noua causa no solum antiqua iudicem repellit: de offi.dele.insinuante.

t Idem.s.qr tibi silentium imponetur.

u Expresse. si ergo dedit mandatum ponendi et respondendi positionibus generale sed no expressit: ut sic et sic responderet uel poneret ut.s.e.libro de iura.calum.c.ii.ii.rn.in fi.tunc licet pcurator ponat uel respondeat oria: dns no deierat nisi in casibus sequentibus. et cocor.s.e.li.de ele.si copromissarius.

x Ratum habente. et sic in maleficiis locum habet ratihabitio expressa et tacita.j.de sen.excom.cum quis. et de re.iur.ratihabitionem.ubi de hoc.

y Nomine. alias ratum non posset habere quod suo nomine factu non est.j.de re.iur.ratum quis.ubi de hoc.

Pia cosideratione. Hec est notabilis decre. et quotidie practicabilis. diuiditur ut patet ex rubro. Secunda ibi: si quis igitur. Tertia ibi: Si uero. Quarta ibi: puisio. Quinta ibi: S3 si post. Sexta ibi: eo tamen. Dominicus.

z Consideratione. quadruplici: ut.j.sequitur ibi: ut ex hoc etc.

et Statuit.s.e.exceptiōe. ? Maio. exprimat g ipi spes: ut.j.statuit

? Opposita. qo fieri pot n obstate lapsu pemptorij ad pponēdas dilatorias assignati: ut in cle.e.ti.excoicatiōis. a Differat. nota q ista decre. locum habet solum cum opponitur excoicatio in ui dilatorie: ut.j.dicam.

b Agetes. s3 n defendetes.s.de iudi.itellexim: ut.s.e.ti.cu iter.cu similib.

c Ut ex hoc. assignat quattuor considerationes illius iuris.

d Timeat. ligat eni qs magis ex otēptu.xi.q.iii.§.si g.s.de sen.ex.p tuas.

e Periculu. qo e ta i excoicato q i coicate: de cle.ex.mi.illud.e.ti. si celebrat cum si. f Cotumacie. ob qua solu excoicat qs ab hoie.x.q.iii.nēo epor.

Universidad de Deusto Biblioteca

uitiuꝫ reprimatur:⁊ excōmunicati dum a cōmunibus[a] actibus excluduntur:rubore suffusi ad humilitatis gratiā ⁊ recōciliationis affectuꝫ facilius inclinenꝛ:sed hoium succrescēte malitia[b]:qꝺ ꝓuisum[c] ē ad remediū tēdit ad norā[d].Dum eniꝫ in causis ecclesiasticis[e] frequētius exceptio per malitiam opponiꝛ:ↄtingit interdū differri[f] negocia:⁊ ꝑtes fatigari[g] laboribus ⁊ expēsis.ꝓinde qꝛ morbus iste quasi cōmunis irrepsit[h]:dignuꝫ duximꝰ cōmunē adhibere medelā[i]. Si qs[k] igitur excōmunicationē opponit[l]:spēm[m] illius ⁊ nomē[n] excōicatoris exprimat:sciturus eaꝫ rē[o] se deferre debere in publicā notōeꝫ[p] quā intra octo[q] dierū spaciū die in quo ꝓponiꝛ minime cōputato[r] ꝓbare valeat aptissimis[s] documentis[t]:qꝺ[u] si nō ꝓbauerit iudex in cā ꝓcedere nō omittat reū in expensis quas actor[x] ob hoc diebꝰ illis[y] se fecisse docuerit:prehabita taxatione[z] ↄdemnās[⁊]. Si vero postmodū instantia durāte iudicii[ꝯ] ⁊ ꝓbationis copia succedēte:de eadē excōmicatōe vel alia excipiaꝛ iterꝫ:⁊ ꝓbetur[ꝶ]:actor in sequētibꝰ excludaꝛ:donec meruerit absolutionis gratiam obtinere:his ꝙ ꝓcesserūt nihilominus in suo robore duraturis[a]. Prouiso ꝙ ultra duas[b] vices hec non opponatur exceptio preterꝙ si excōicatio noua emerserit[c] uel euidens ⁊ prompta[d] ꝓbatio supuenerit[e] de antiqua[f]. Sed si post rē iudicatā talis exceptio ꝓponaꝛ:executiōeꝫ[g] īpediet:sed sñia que ꝓcessit nō minus robur debituꝫ obtinebit[h]. Eo tñ saluo ut si actor excōicatus sit publice[i]:⁊ hoc iudex nouerit qñcunqꝫ:⁊ si de hoc reus non excipiat[k] iudex ex officio suo actorē repellere nō postponat

a ¶ Communibus.olim erat duplex littera:alia ciuilibus:alia communibus.Et intelligas cōmunibus nō solū iudicialibus:sed etiā extraiudicialibus ubi de ipsorum vtilitate agaꝛ.erunt igiꝛ inter hoīes:⁊ eoꝝ carebūt suffragiis.C.de aposta.hi qui sanctā.in spūalibus āt nō est dubiū eos repelli:qꝛ taliū capaces nō sūt.ꝺ eta.⁊ ꝗli.cū bone.de cleri.excō.mi.postulastis.cū similibus.⁊ hoc ꝓm hosti.innuit littera h cōmunibus.qua si dicat oēs actus q aliis hoībus sunt cōmunibus excōicatis sint interdicti:ubi de ipsoꝝ queriꝛ vtilitate:⁊ adde qꝺ dicā.ꝭ.de sen.excō.decernimus.

b ¶ Malitia.que semper crescit.xii.q.i.omnis etas.xx.q.iii.proclinus.

c ¶ Prouisum.xlv.di.licet.

d ¶ Moram.i.delictuꝫ.de hoc.ꝫ.de reg.cōsulti.in glo.ii.

e ¶ Ecclesiasticis.⁊ tñ etiā per ciuilem iudicem debet admitti talis exceptio ⁊ seruari forma que sequitur:ut.ꝭ.de sen.excō.decernimus.

f ¶ Differri.ↄtra id.ꝫ.de do.⁊ cōtu.finem.ff.si cer.pe.l.quidam estimauerunt.

g ¶ Fatigari.ↄtra id.ꝫ.ꝺ ap.ut debitus.ꝫ.e.lib.de offi.or.ut litigantes.

h ¶ Irrepsit.i.latēter inuasit.C.de epis.⁊ cle.repetita.

i ¶ Medelam.no.ꝙ medicamina morbis ⁊c.ad hoc.l.dis.ut constitueretur.ꝫ.de iura.calum.ceterum.in auc.hec cōstitutio.Inn.consti.in prin.

k ¶ Si qs.uel si qua.ff.ꝺ verborum significatione.l.i.⁊ dixi.ꝫ.e.li.de elec.generali.

l ¶ Opponit.intelligas in viꝫ dilatorie:quod per superiora ⁊ inferiora probaꝛ si enim in vim peremptorie ꝓponatur:ut si dicatur electus excōmunicatus excōicatione maiori:uel ab excommunicatis electus:tunc dabitur competens dilatio:quia hic perit ius opponentis oppositione non probata ⁊ ecōuerso:ubi autem differtur non perit:ad hoc.ꝫ.de procu.insinuatione.Et dic opponat coraꝫ quocūqꝫ iudice ordinario uel delegato ecclesiastico uel seculari:ut.ꝫ.dixi.nec intelligo dilationem huius decre.locum habere ubi negatur iurisditio.ut si dicatur impetratum rescriptum per excōmunicatum.ꝫ.eo.libro de rescri.c.i.ibi.n.non principaliter de actoris persona ut hic queritur:sed de iudicis iurisditione:⁊ sic decre.dilatio locum non habet.

m ¶ Speciem.hoc ideo dixit qꝛ duplex est excōmunicatio:altera autem ab agēdo repellit.s.maior:altera non.s.minor.iii.q.iiii.engeltrudam.ꝫ.de sen.excō.si quem ubi de hoc.nō ergo sufficit in genere aliquid proponere:qñ quelibet species generis illum nō sequitur effectū ad quem proponitur:qꝛ non licet cū alterius dāno in icerto vagari.ꝫ.e.lib.de rescrip.c.ii.de elec.ut quis duas.ff.de iniur.pretor edixit.secus videtur qñ quelibet generis species sufficit.ff.de pe.her.Item veniunt.§.a quo.ff.de admi.tuto.quidam decedens.§.fi.

n ¶ Nomen.propriū ⁊ appellatiuū:uel saltem nomē dignitatis:sic dicit lex ꝙ in tanto crimine de dolo.s.non oportet vagari.ff.de dolo.si ex dolo.§.fi.⁊.l.se.Nomen aūt ideo dꝫ exprimi ꝓm her.ut sciaꝛ an sit ordinarius an delegatus qꝛ si est delegatus:⁊ excōmunicatio illius exhibeaꝛ sine iurisditionis delegatione nō staretur tali excōicationi.de offi.dele.cū in iure.sed in ordinario hoc nō requiritur.Et per hanc lrām videtur ꝙ nō sufficiat opponēti probare ꝙ actor sit denūciatus excōicatus.Tamen no.hosti.ꝫ.de offi.dele.prudentiā.ꝙ credit sufficere ad excōicationem probandam denunciationem probari.Sed cōtra est littera.ꝭ.apertissimis documentis:⁊ adde qꝺ dicam.ꝭ.de sen.excō.licet.

o ¶ Rem.i.excōicationem.

p ¶ Notionem.i.iudicialem notitiam.Nomē aūt notionis ad eos pertinet qui iurisditionē non habēt sed habent de quauis causa notionē.ff.de re iudi.ait pretor.in prin.tñ noīe notionis accipere possumus ⁊ cognitionem ⁊ iurisditionē.ff.de ver.sig.notionem.vnde expone notionem.i.cognitioneꝫ ⁊ sumptuꝫ fuit hoc verbum.C.de proba.sciant cuncti.her.ii.q.viii.sciant cuncti.

q ¶ Octo dieꝝ.licet.n.probationū copia non debeat angustari.xiiii.q.ii.ꝙꝙ.qꝛ tñ ista exceptio maliciose frequenter opponebaꝛ ⁊ est odiosa:ideo restringēda fuit potius ꝙ laxanda.ꝫ.de elec.tua in fi.ꝭ.de reg.iur.odia.cum suis cōcor.ad idem.ꝫ.e.li.de resti.spoli.frequens:⁊.ꝭ.de sen.excom.solet.si ergo non habet probationes taceat.ii.q.vii.pleriqꝫ.etiam si sit episcopus.vii.q.ii.si tantum.⁊.c.placuit:notat tamen her.ꝭ.de sen.excō.solet.ꝙ licet sine causa maior dilatio nō debeat dari in hoc casu:tamen causa cognita maior dari poterit ex illa clausula si qua mihi iusta causa.⁊c.ff.qui.cau.ma.l.ii.in fin.Sed primum verius videtur:cum non pereat ius aduersarii:ar.ꝫ.de procura.ex insinuatione.Sed queres quare non dantur hic.xv.dies sicut de resti.spo.frequens?Dic ꝙ in dilationibus que dantur a iure voluntas est pro ratione:sic enim poterat.xv.uel.x.uel etiaꝫ minus dare.⁊ facit qꝺ recitari solet.ꝫ.de rescrip.c.si quando.ff.de legi.l.non omnium.uel dic ꝓm hosti.hoc ideo statutum fuisse:quia de excommunicatione hominis solet ⁊ dꝫ fieri instrumentū.ꝭ.de sen.excō.cū medicinalis:sed de spoliatione nō:⁊ ideo non est mirū si longior ibi data est dilatio ad hoc.ff.de pig.l.ↄbiꝛ.in fi.Sed quare saltem in excōmunicatiōe iuris non statuebanꝛ.xv.dies:de qua non fit instrum:immo est necesse probare factū?Dic ꝓm eum ꝙ idē factū diuersis mensuris metiri nō dꝫ Et quod de vno diciꝛ de alio intelligi debꝫ.ꝫ.de cōstitutio.translato.maxime cū circa principale non fiat preiudiciū actori.uel dic verius vt primo dixi.

r ¶ Cōputato.si.eo.li.de resti.spo.c.frequēs.⁊ ibi vide ↄcordā.ꝺ hoc

s ¶ Apertissimis.i.indubitatis ⁊ claris.C.de ꝓba.sciant.ii.q.viii.quis:⁊.c.sciant.

t ¶ Documētis.i.instrumentis uel testibus.ꝫ.de testi.co.peruenit.ff.de fide instru.l.i.

u ¶ Quod.i.quam excommunicationē.

x ¶ Actor.originalis.

y ¶ Diebus illis:qbꝰ proposita fuit exceptio:quousqꝫ ꝓcediꝛ in principali:de ꝓcu.auditis.

z ¶ Taxatione.iuramēto ꝓmisso:de hoc de his que vi metusue causa fiunt.c.vltimo.

⁊ ¶ Condemnans.intelligas hoc nisi errore probabili excusaretur:ut.ꝫ.de senten.excommunicatio.sacro.ꝫ.e.libro de elec.c.i.in fine.

ꝯ ¶ Iudicii.per sententiam non finiti:ad differentiam eius quod sequitur.ꝭ.sed si post.

ꝶ ¶ Probetur.infra octo dies:ut.ꝫ.Ioan.andreas.

a ¶ Duratoris.etiam si cum publice excommunicato fuerit actum:licet secus in iudice.ꝫ.de re iudicata ad probanduꝫ.Olim processus habitus cum actore excommunicato non valebat:vt.ꝫ.eodem exceptioneꝫ.alias quare fieret ibi condemnatio expensarum:⁊ ibi de hoc.Contra.ꝫ.eodeꝫ libro de rescr ptis.c.i.ubi processus habitus cum actore excommunicato ipso iure preter aliquod exceptionis auxilium non tenet.Hostien.intellexit decretalem istam in occulto excommunicato.Sed tu solue ut ibi plene dixi scilicet ꝙ decre.hec locum habet in processu habito coraꝫ ordinario uel coram delegato quando excommunicatus fuerat actor post impetrationem:illa autem quando actor erat excommunicatus tēpore impetrati rescripti.

b ¶ Duas vices.sic in reprobationibus testium supra de testibus.licet.iii.in appellationibus:⁊ dilationibus.supra de appellatō.sua nobis.ff.de dilatio.l.vltima.

c ¶ Emerserit.supra de offi.dele.insinuante.⁊ facit quod dixi supra titulo proxi.c.vltimo.

d ¶ Prompta.supra de testibus:veniens.ii.de restitutione.spoliatorū litteras.§.preterea:vnde dicitur:hodie constat:hodie agamus.ff.ut in pos.lega.si is a quo.i.responso.

e ¶ Superuenerit.⁊ si opus fuerit:de hoc fidem faciet iuramento.supra eodem libro:de electione:ut circa.§.super huiusmodi.⁊ supra eodem pastoralis:uel dic ꝙ non est necessarium iuramentum:ex quo probationē offert.Hostien.

f ¶ Antiqua.iam bis proposita:uel dic etiam non proposita.

g ¶ Executionē impediet.nota ꝙ merus executor debet admittere exceptionem excommunicationis.Idem de aliis que nota.supra de re iudicata:ꝙ ad consultationem.

h ¶ Obtinebit.scilicet ac si ille tempore sententie excommunicatus non fuisset.

i ¶ Sit publice.Hostien.allegat hanc litteram pro se ad probandum ꝙ decre.ista loquitur de occulto excommunicato.Sed ego dico ꝙ littera ista facit solum diuisionem inter occultum ⁊ publicum quo ad officiū iudicis:non quo ad alia supradicta:supplet enim iudex de iure ⁊ de facto notorio non occulto.ii.questione.i.§.quando autē.C.qui ⁊ aduer.quos in integrum restitutio.l.i.de hoc.ꝫ.de postu.bone.ii.In causis autem electionuꝫ supplet indistincte de facto:ut.xxviii.distinctione priusquam.vbi de hoc:⁊.ꝫ.de elec.cum nobis olim.

k ¶ Excipiat.hoc forte timore condemnationis expensarum:de qua dictum est supra.

l ¶ Repellere.si duret iudicium:si autem est finitum ab executione poterit abstinere.ꝫ.proximo responso.

Bonifacius octauus.

¶ Electio rei iudicate p ecclesiasticum iudicem admitti debet in foro seculari:⁊ econuerso.Io.an.

Quam quidam seculares iudices dū corā eis excipiꝛ de re per ecclesiasticū iudicē iudicata:in casu quo ad euꝫ ꝑtinet cognitio[a] de consuetudine[b] vel de iure[c]:recusent excipiētes audire in derogationē iurisditionis[d] ecclesiastice ⁊ cōtēptum Decernimus ut p censurā ecclesiasticā ab iniquitate coerceātur huiusmodi:⁊ ad admittendam exceptionem eādeꝫ vbi alias de iure dꝫ admitti[e]:a locorum ordinariis cōpellātur[f]. Similiter ecclesiastici iudices si corā ipsis excipiatur ꝺ re per secularēꝫ iudicē iudicata[g]:exceptionē ipsaꝫ admittant in his ꝗ animarum periculum non inducunt[h]:per superiores[i] suos nisi fecerit animaduersione debita[k] castigandi.

Rubrica. De prescriptionibus.

Bonifacius octauus.

¶ In prescriptionibꝰ sufficit bona fides:vbi ius commune vel presumptio non est ↄtra prescribēteꝫ:aliaꝫ debꝫ allegari titulus ⁊ ꝓbari:nisi sit prescriptio:cuius contrarii non existat memoria.h.d.Io.an.

Episcopuꝫ q ecclesias[l] ⁊ decimas[m] quas ab eo repetis[n] ꝓponit[o]:licet in tua sint cōstitute[p] dioce.se legitime[q] prescripsisse:allegare oportet[r]:cū ius ↄmune ↄtra ipsum faciat huiusmodi ꝓscriptiōis titulū[s]:⁊ ꝓbare. Naꝫ licet ei qui rē prescribit ecclesiasticaꝫ:si sibi non ē ↄtrarium ius cōmune:vel cōtra euꝫ ꝓsumptio non habeꝛ:sufficiat bona fides.vbi tñ est ei ius cōmune ↄtrarium:vel habetur presumptio contra ipsum bona fides non sufficit:sed est necessarius titulus q possessori cām tribuat[t] ꝓscribendi: Nisi[u] tāti temporis allegeꝛ

Quamquidam. ¶ Primo ponit factū reprehēsibile secularium iudicū ↄ quos ꝓuidet ibi:decernimus.Scđa ibi:similiter.ꝓuidꝫ ad casum cōuersum.Et prima pars fuit sumpta ex decre Alex.Quarti qa nōnulli.quā alleg.spe.e.ti.§.ii.ver.⁊ no.sub versi.porro.⁊ uide nota.ꝭ.de immu.ec.c.i.in princi.Ioannes andreas.

a ¶ Cognitio.⁊ ꝓnūciatio:qa lꝫ regulariter de qua re iudex cognoscit pronūciet.ff.de iudi.de ꝗ re.ꝫ.de cā pos.cū sup ubi de hoc in glo.vl.tñ interdū cognoscit qñ ꝓnunciat:pone exēplū.ꝫ.de rescrip.cū cōtingat.In auditore.ꝫ.ꝺ testa.raynutius.Iteꝫ in casu.v.q.iiii.duodecim.iii.q.vi.accusatus:cuꝫ similibus.

b ¶ Consuetudine.no.ꝙ ↄsuetudo dat iurisditionē.ix.q.iii.ↄquestus.ꝫ.de fo.cōpe.cū cōtingat.ꝫ.e.li.de of.or.romana ⁊ de fo.cōpe.romana.cum si.

c ¶ De iure.de iure cognoscit ecclesiasticus iudex īter laicos:ubi hꝫ tēporale dñiuꝫ:ꝺ iureiu.venientes.ꝭ.ne cler.uel vo.c.vl.Itē in mrimonialibꝰ ⁊ spūalibꝰ causis de ordi.cog.tua.ꝫ.q si.sint legi.cāꝫ ⁊ in ecclesiasticis crimibus:ut no.ꝫ.de fo.cōpe.cuꝫ sit.ꝫ.e.li.de fo.ↄpe.c.vlt.Itē cū cā delegaꝛ p iudicē secularē.ꝫ.de rapto.i archiepatu.Itē per recōuentionē.iii.q.viii.cuius in agēdo.Item inter laicos qui sunt de familia ecclesie ꝓm quosdā.lxxix.di.indicatū uel vbi laicus iudex est negligēs.ꝫ.de fo.cōpe.ex trāmissa:⁊.c.lꝫ ex suscepto.ubi de hoc.Et ꝙ dicit de iure:supple uel ꝓuilegio ↄcesso ab eo q illud concedere possit:ista enī tria eqparanꝛ.c.di.ↄ morē:de offi.or.duo simul.

d ¶ Iurisditionis.ꝙ papa pati non debet:ut.ꝭ.de immu.eccle.c.vlt.

e ¶ Admitti.s.ubi est idem corpus siue eadem quātitas:ideꝫ ius siue cā petendi:⁊ eadē conditio personaꝝ:⁊ ille qui absoluitur possideat tpe sententie:alias enī exceptio rei iudicate nō ob.ff.de excep.rei iudi.cum queritur:⁊.l.sequē.⁊.l.si rem meam:⁊.ꝫ.e.ti.aduersario.⁊ pōt proponi h exceptio ante li.ↄte.⁊ post.ꝫ.e.li.de li.contesta.c.i.ubi de hoc.

f ¶ Cōpellanꝛ.sic.ꝫ.ti.ꝓx.lꝫ de fo.cōpe.c.ii.ꝭ.de sen.ex.decernimus.

g ¶ Iudicata.eo casu quo de consuetudine uel de iure ad iudicem secularem cognitio pertinebat:ut.ꝫ.in casu conuerso vidisti.

h ¶ Inducūt.in his.n.canō tollit legē.ꝫ.de ꝓscrip.c.vlt.ꝫ.ti.proxi.lꝫ.

i ¶ Supiores.nō.n.cōpellunꝛ p ipsos seculares q tulerūt sñiam:qꝛ minor in maiorē ⁊c.xxi.di.inferior.de ma.⁊ obe.cū inferior:cū similibus.Minor autē est iurisditio secularis ꝙ ecclesiastica:de maio.⁊ obe.solite.xcvi.di.si imperator.Io.an.

k ¶ Debita.arbitraria ex quo certa non statuitur:de offi.dele.de causis.ff.de iure deli.l.i.

Episcopum. ¶ Primo ponit dcm̄ rōnem interserēs.Scđo rōnem explicat ibi:Nā licet.Tertio a dicto ⁊ a rōne vnū casum excipit ibi:Nisi.Premitte ꝙ epīs sup subiectione ecclesiaꝝ sue dioce.⁊ sup pceptione decimaꝝ fundat intētionē suā de iure cōi ut in iuribꝰ alleg.in glo.do.Tracta fuit h decre.de quadā extrauaganti greg.que incipiebat venerabilium.de qua facit mētionem her.ꝫ.de rescrip.si diligenti.in vltima glo.in fi.ad cuius declarationem etiam emanauit:⁊ eorum que ibi no.moderni.Io.an.

l ¶ Ecclesias.quo ad proprietatem ⁊ iura episcopalia.

m ¶ Decimas.i.qrtā decimaꝝ ꝗ debeꝛ epō.ꝫ.e.de qrta.uel ꝓprie.ꝫ.ꝺ deci.quoniā.

n ¶ Repetis.alteri epo loquiꝛ:ut pꝫ p sequētia.

o ¶ Proponit.p exceptionē prescriptionis non sic li.ↄte.quod dic ut dixi.ꝫ.e.li.de li.cōte.c.ii.

p ¶ Constitute.⁊ sic ius cōe facit pro actore.xvi.q.vii.omnes basilice.ꝫ.e.de quarta.de deci.dudum.

q ¶ Legitime.s.spacio.xl.annorum.Minor.n.non currit contra ecclesiam.xvi q.iii.§.quas actiones.ꝫ.eo.de quarta.

r ¶ Oportet.necessitatem importat:ad idem.iii.q.ix.non oportet:lꝫ alibi honestatem denotet.xv.q.i.ubi de hoc.

s ¶ Titulū.circa allegationē ⁊ ꝓbationē tituli fuerūt opiniōes antiquorū:⁊ tales.ꝓmo dixit Io.circa corporalia necesse eē allegari:⁊ ꝓbari titulū:sꝫ nō circa incorporalia.Sed ↄdicit sibi decre.si diligenti ut ibi no.ad decre.dudū:de deci.rūdebat etiā ut ibi no.Alii distinxerūt iter corporalia ꝗ hūt cām ↄtinuā:⁊ ꝗ nō:ut in ꝓmis nō requiraꝛ titulus:sed in secundis sic.ꝫ.eo.auditis.ff.si ꝓui.uen.si qs diuturno.Alii dixerūt:aut quis agit ex ꝓscriptione aut excipit.Si agit:ut.xvi.q.iii.§.pōt:⁊.C.de prescrip.xxx.an.si qs emptionis.necesse hꝫ titulū ꝓbare.Si excipit:ut.ꝫ.de ꝓba.ex lrīs.tunc non hꝫ necesse titulū ꝓbare:tū qꝛ nemo cogiꝛ dicere titulū possessionis sue.ii.q.v.§.i.C.de pe.here.l.cogi.tū qꝛ nō probāte actore absoluiꝛ reus.vi.q.vlti.actor:ut ec.bene.c.vno.C.de proba.actor.Alii dixerūt ꝙ quocūqꝫ mō qs prescriptionē obiiciat siue agēdo siue defendendo teneꝛ titulū probare:ut.ꝫ.e.si diligēti.Alii dixerunt ⁊ h fuit opi.gof.in sūma huius ti.ꝙ nō ē necesse ꝓbari tituluꝫ nisi qs possideat pro hꝛ de uel pro pos.C.de pe.hꝛ.cogi.uel nisi sit ꝓsumptio ↄ possessorē.C.de proba.siue possidetis.uel nisi se ad hoc obligauerit:ut.ꝫ.de proba.lꝫ:⁊ in h casu itelligebant.ꝫ.de deci.dudū.Alii dicebāt ꝙ olī sufficiebat bona fides p decre.ꝫ.c.ad aures.hodie regrebaꝛ titulus.ꝫ.e.si diligēti.his oībus opinionibꝰ resecatis tene qꝺ not.her.⁊ moderni.ꝫ.c.si diligēti.quoꝝ h approbaꝛ opinio.Sꝫ obiicio ꝙ decre.ista ⁊ eiꝰ distinctio potiꝰ sit de verbo ꝙ de re:qꝺ eē nō dꝫ.ꝫ.e.li.de elec.cōmissa.§.porro.ꝓm hoc.n.omni casu necesse erit titulū ꝓbari:cū ꝓscriptio semp sit ↄ ius:⁊ sic ↄ prescribentē semp presumendū:sed obiectio nō est vera.nō enim est ↄ ius ꝙ aliqs ī fundo meo ꝓuituteꝫ acquirat:immo potius preter ius:lꝫ enī sit contra ius meū:nō tñ cōtra ius cōe:ut ꝓbatur de serui.C.⁊.ff.imputetur igiꝛ mihi si fui negligens ⁊ remissus.ꝫ.eo.vigilanti.Item voluerunt quidā dicere ꝙ nō est cōtra ius ꝙ vnus episcopus in dioce.alterius sibi acquirat iura episcopalia:sed ꝙ archidiaconus uel inferior episcopo sibi acquirat episcopalia hoc est ↄtra ius.⁊ ideo sine titulo nō prescribitur ad hoc.c.di.cōtra morem.de exces.prela.accedētibus.Sed primū qꝺ de epō dicitur falsuꝫ est ut hic uides.ad hoc.iii.q.vi.per totum.ix.q.ii.per totum.Dic iudicio meo.⁊ sic breuiter interdum ius cōe uetat ne prescriptio procedat.⁊ hoc facit interdū ratione rei:interdum ratione persone:⁊ hos casus habes notatos.xvi.q.vi.clerici.⁊ per her.ꝫ.de ꝓscrip.cum nō liceat.de his nihil ad nos.Interdum ius cōmune facit pro petitore ⁊ contra possessorem:ut in exēplis hic positis.⁊ in decre.dudū.de deci.⁊ tunc est necesse allegare ⁊ ꝓbare titulum ut hic.ad idem.xciii.di.illud.nemo enim debet uti illis ornamentis:nisi probet a ꝓncipe hoc sibi fuisse ↄcessuꝫ.C.de vesti.⁊ aura.l.nemo.C.nulli licere in fre.i.vna.lib.xi.ad hoc macha.xi.vbi antiochus dedit ionathe potestatem bibendi in auro ⁊ esse in purpura.⁊ fibulam auream ferre.sic etiam intelligatur.c.di.ↄtra morem.quod verum intelligo tam in excipiente:ut hic ⁊ in predictis iuribus:ꝙ in agente.ad hoc.ꝫ.de resti.spo.ad decimas.eo.li.idem si est ꝓsumptio cōtra ipsum prescribentem:vt hic.⁊.x.q.iii.qꝛ cognouimus.C.de ꝓba.siue possidetis.pone exemplum.ꝫ.eo.si diligenti.ibi enim ex ↄfessione ipsius archiepiscopi pisani insultabat presumptio ↄtra ipsum.ubi vero ius cōmune uel presumptio non est contra ipsum prescribentem:bona fides sufficit ut hic vides.Pone in terminis prescribit ecclesia domum meam uel aliam rem meam:ego repeto rem illam quā se iam ecclesia dicit prescripsisse:est ne intētio mea iure cōmuni fundata?certe non:h ergo prescribenti sufficiat bona fides:qꝛ licet illa prescriptio sit ↄtra ius meum:nō tamē ↄtra ius cōmune:notabiliter enim semper habes hoc verbum ius cōmune:secus enim in iure ꝓuato.pone ergo:prescripsi ↄtra priuilegiatum:priuilegiatus agit ↄtra me:oppono prescriptioneꝫ:habeo ne necesse probare titulum?certe nō quia ille non iure cōmuni sed speciali fundat intentionem suam.Idem si ↄtra eum qui ↄtra me prescripserat prescribo:⁊ idem in similibus.Conclude ergo ꝙ vbi petitor fundat intētionem suam de iure cōmuni:tunc prescribens habet ꝓbare titulum:alias nō:nisi presumptio faciat ↄtra ipsuꝫ.Et ꝓm hoc possemus dicere ꝙ quando vna ecclesia petit decimas ab alia ecclesia quas possidet in tertia parochia:ꝙ ibi sufficiat prescribenti bonaꝫ fidem probari:qꝛ licet ius cōmune faciat contra ꝓscribentem:non tamen facit pro petente:⁊ sic forte posset intelligi decre.ꝫ.e.ad aures ꝓm illos qui dicunt:ꝙ per illam decre.sufficiebat olim bona fides.⁊ facit ad hoc.ff.si ser.ven.l.loci.§.vlti.ubi diciꝛ ꝙ si domus mea que ē iuxta te ⁊ scieꝫ debet seruitutem scio altius nō tollendi:te inuito altius tollam.nam licet nō habeam ius tollendi ꝑ seruitutem sci:tu tñ non habes ius ꝓhibendi.Supradicta vera nisi sit tanti temporis prescriptio ⁊c.ut sequitur.

t ¶ Causam tribuat.nō enim requiriꝛ ꝙ sit iustus titulus uel talis qui dñium tribuat:ad hoc.ꝫ.e.ueniens:qꝛ qꝺ meuꝫ est ex vna causa ⁊c.de fi.instru.inter dilectos.sed aliqualis titulus dat cām ꝓscribendi:de quo dic ut.ꝫ.e.si diligenti.

u ¶ Nisi.istud nisi venit exceptiue ad id quod dixit.ꝫ.de ti.non ad id quod dixit de fide:quia non prodesset talis prescriptio cum mala fide.nulla.n.antiqua dierum possessio ⁊c.ꝫ.eo.vigilanti.

Universidad de Deusto Biblioteca

prescriptio:cuius contrarij memoria non existat. I Dem.

❡ Priuatus ipo iure vel per sententiaz bonis q̃ tenet a romana vl' alijs ecclesijs:illa minori spacio.c.an.cõtra romanã vl'.xl.ↄtra alias nõ pscribit.Filij aũt hrticoꝶ q catholici putabãtur bona pr̃na ↄtra romanaz ⁊ alias ecclesias pscribũt spacio.xl.an.⁊ idẽ i extrãeis.Jo.an.

SJ qui exigentib⁹ culpis vl' excessibus ab eisdẽ ↄmissis bonis q̃ a romana vel ab alijs tenẽt ecclesijs sint p sniam: vel ipso iure priuati:statuimus vt i apprehẽdẽdis vel occupandis postea qñcunqȝ bonis eisdẽ nullus:lȝ leges hũane sup hoc alia tpa statuere videantur ipsis ecclesijs tẽpore lapsus obsistat:nisi contra ipsaz ro.eccle.centenaria vl' ↄtra ecclesias alias quadragenaria pscriptio legitime sit completa. ❡ Si post mortẽ hrticoꝶ qui dum viuerẽt catholici putabãtur:bona ipsoꝶ a catholicis coꝶum filijs vel nepotib⁹ aut extraneis quibuscunqȝ spacio.xl.an.fuerint bona fide possessa:sancim⁹ eos super bonis huiusmodi etiam si ad romanaz peruenire deberent ecclesiam:in hoc casu non eẽ vlterius molestandos: quanquam illi quoꝶ bona fuerant nunc detegãtur heretici extitisse.

Rubrica. De sẽtẽtia ⁊ re iudicata.

Innocẽtius.iiij.i cõcilio lugdunẽ.

❡ Judex q ↄtra iustitiam ⁊ cõtra conscientiã aliquid in iudicio fecerit in grauamen partis p gratiã vl' p sordes ↄdẽnandus est parti lese in estimationez litis:⁊ per annũ ẽ suspensus:⁊ perpetuo si medio tẽpore igerat se diuinis:nisi papa cũ ipso dispenset.Jo.an.

QUaz eterni tribunal iudicis illum reum non habeat: quẽ iniuste iudex ↄdẽnat testante pphẽta: nec damnabit eum cũ iudicabitur illi. ❡ Caueant ecclesiastici iudices ⁊ prudenter attendant: vt in causaꝶ pcessibus nil vẽdicet odium: vel fauor vsurpet:timor exultet:pmiũ aut expectatio pmij iustitiaz nõ euertat:sed staterã gestent i manibus:lances appendant equo libramine: vt in oibus q̃ in causis agenda fuerint:psertim in cõcipiẽdis sententijs ⁊ ferendis preoculis habeant solum deuz illius imitãtes exẽpluz qui querelas populi tabernaculũ ingressus ad dñm referebat vt s̃z eius iperiũ iudicaret. ❡ Si qs aũt iudex ecclesiasticus ordinarius aut etiam delegat⁹ fame sue pdigus ⁊ pprij psecutor honoris ↄtra ↄscientiam ⁊ ↄ̃ iustitiaz i grauamẽ ptis alterius i iudicio quicquam fecerit per gratiam vel per sordes: ab executione officij

a ❡ Memoria.no.pro his q̃ no.ber.Jo.⁊ hosti.s̄.de.ver.sig.sup qbusdã cõcor.ff.de pba.si arbiter.l.xv.di.mos antiquus.ff.de aqua quoti.⁊ esti.l.hoc iure.§.ductus aque.iii.q.vi.hoc qppe.ff.de aqua plu.ar.l.i.§.vlti.Sed quõ pbabit̃ tanti tpis pscriptio? dico s̃m hosti.q hoc no.de.ver.sig.qd p nouale.q̄ dicent testes pscribẽtes si talẽ habẽt ↄscientiã: q̄ semp viderunt ⁊ audierunt ita eẽ: nec vnq̃ viderũt uel audierũt ↄ̃riũ:⁊ q̄ cõmunis ẽ ⁊ fuit semper opinio q̄ sic fuerit ⁊ q̄ nõ extat ↄ̃rii uel inicii memoria si autẽ ↄ̃ hoc aduersarius pbare vellet:testes sui si de ipsoꝶ eẽt ↄscientia:deberẽt dicere q̄ uiderũt tali tpe ↄ̃riuz ⁊ audierũt a suis supiorib⁹ ↄ̃riũ eius fuisse. Quid ḡ si vtraqȝ pars pbat: tunc pferunt̃ testes magis idonei:⁊ q dicunt aptiora.s̄.de testi.in nr̃a.ubi de hoc.⁊ sic illi q dicũt se vidisse ↄ̃riũ deberent pferri:cũ alii satagant negatiuã .vi.q.vlti.actor cum suis si.

SJ qui.❡ Due sũt ptes scd̃a ibi:Si post mortez. Premitte q̄ ubi pp crimẽ qs ipso iure uel p sniam erat p̃uatus suis bonis si per aliquẽ illa occupabant̃ uel aprehendebant̃ pscribant̃ ab illo ↄ̃ eũ cui applicari debeãt s̃z leges alñ p annũ aliñ p aliõ tps s̃m varietatẽ casuũ ut pȝ in legib⁹ hic allegatis in glo.do.

b ❡ Tenẽt.in feudum:uel alio modo:ut.j.dicam.

c ❡ Per sniaz.q̄ pp igratitudinẽ reuocata fuit donatio.s̄.de dona.c.vlti.C.de reuo.do.l.vlt.ad idem.s̄.de pe.ad aures.j.de scis.c.vno.

d ❡ Jpso iure.pone exẽplũ.s̄.de penis.in qbusdã.lȝ ibi qdaȝ dicãt ↄ̃riũ.s.eos p sniam ibi p̃uãdos:ad idẽ.s̄.eo.li.de elec.ubi piculũ.§.ipsos insup:⁊.c.fundamenta.§.q̄ si secus.j.õ pe.felicis:⁊.s̄.de sen.excõ.gratiẽ ad si.in lib.feud.de feu.non alie.iperialẽ.§.pterea.cum si.

e ❡ Videant̃.ut in auc.de san.epis.§.si qs rapuerit.ad si.ti.p vnã colum.col.ix.vñ fuit tractatum.xx.q.i.si qs rapuerit.ubi dr̃:bona corrũpẽtis rapiẽtis uel sollicitãtis monialẽ vẽdicari debẽt monasterio:sed si postq̄ crimen notum fuerit neglexit ecclesia p annum petere tunc applicantur fisco:⁊ facit.ff.de diuer.⁊ tẽp.pscrip.l.in oibus.⁊ qõ ibi no.

f ❡ Centenaria.xvi.q.iii.nemo.de prescriptio.si diligenti:⁊.c.cum nobis.⁊ ibi nota qualiter probetur talis prescriptio.

g ❡ Quadragenaria.xvi.q.iii.quas actiones.s̄.de prescrip.de quarta:⁊.c.ad aures cum similibus. h ❡ Legitime.s̄.c.pxirimo.

i ❡ Completa.ut subducantur tempora scismatum:vacationum: hostilitatum ⁊ similia.s̄.eo.c.i.⁊.c.ex transmissa:⁊.c.cum nobis.

k ❡ Putabant̃.in alis igitur h pscriptio locũ nõ hȝ ad hoc.s̄.de psũp.nõne.

l ❡ Catholicis.hñ dicit:q̄ secus si eẽnt heretici:illi.n.nihil possunt possidere.xxiii.q.vii.p totũ.viii.di.quo iure.ḡ nec pscribere:q̄ pscriptio sine possessiõe non pcedit.s̄.de pba.ex lr̃is.s̄.e.cãm.ff.de vsuca.sine possessiõe.j.de reg.iu.c.iii.

m ❡ Quibuscunqȝ.dum tamen catholicis.ut.s̄.

n ❡ Bona fide.credebant patrem uel testatorem fuisse catholicum.⁊ sic iusto titulo in ipsos eorum bona transisse.

o ❡ Jn hoc casu.no.spãlem casum in quo quadragenaria prescriptio currit cõtra romanam ecclesiam:⁊ fungitur vice aliarum ecclesiarum:sic olim oẽs ecclesie gaudebant priuilegio centum annoꝶ.C.de sacrosan.ec.vt inter diuinum.

p ❡ Nunc.s.tempore quo ecclesia vult bona vendicare:si referatur ad verbuz.detegantur.uel nunc.s.tempore mortis sue:si respiciat verbum extitisse.alias ẽ littera tunc ⁊ clarius.

q ❡ Heretici.sed nõne tales dãnantur:⁊ ipsoꝶ memoria etiã post mortẽ ut h.⁊.xxiiii.q.ii.c.vlt.⁊.s̄.de here.si qs epũs.ergo ⁊ bona itelligunt̃ eẽ dãnata cum sint accessoria ad psonã.C.de bo.pscrip.auc.bona.⁊ facit qõ no.de cleri.cõiu.q̄ a te.So.spãle est in hoc casu pp bonã fidẽ ipsoꝶ catholicoꝶ heredum qui tãti tpis.s.xl.an.pscriptione sibi dñium quesiuerunt:alias locum haberent ↄ̃ria.nam ⁊ si aliam rem ecclesiasticam prescriptibilẽ bona fide tanto tpe possedissent: prescripsissent:ergo ⁊ ista bona prescribent.

QUm eterni.❡ Diuidit̃ in q̃ttuor ptes.Primo ponit pemiũ.Secundo dat formã sententiandi ibi:Caueant.Tertio contrafacientes suspendit ibi:Si quis.Quarto vero non seruantem suspẽsionem punit multipliciter ibi:sciturus.vo.

r ❡ Eterni.i.dei patris.s̄.de summa trini.c.i.in prin.

s ❡ Tribunal.i.locus in quo ius reddit̃:uel ubi pro tribunal sedet iudex qui alias forus vocatur.s̄.de verborũ sig.forus.

t ❡ Reũ.a reatu:nõ.n.q accusat̃ statiȝ reus ẽ.lȝ q ↄuincitur criminosus.xv.q.vlti.c.ultimo de verboꝶ sig.forus.

u ❡ Judex.human⁹ id faciẽs errore ul' dolo:⁊ i eo q male iudicat non ẽ iudex cũ non sit in eo iustitia.xxiii.q.ii.c.i.

x ❡ Condẽnat.fuit hoc sũptũ.xi.q.iii.⁊ si ad tẽpus.⁊ est h ideo.q̄ iudicium dei innitit̃ vitati: nec fallit nec fallitur:iudiciuȝ hominis opinioni: que fallit ⁊ fallitur õ sen.ex.a nobis.ii.

y ❡ Propheta.dauid i psalmo:noli emulari.

z ❡ Dãnabit.deus.

⁊ ❡ Jlli.i.ↄ̃ illũ.idẽ cuȝ fiet iudiciuȝ de illo.⁊ sũt hec verba.xxiiii.q.iii.ñ in perpetuum.

ↄ ❡ Ecclesiastici.seculares non ligat.cũ nec pena iferi⁹ posita illos ligat̃ possit.⁊ fac.s̄.e.li.de elec.idẽnitatib⁹.in si.

ꝶ ❡ Processib⁹.qbuscũqȝ.s̄.de proba.quoniam ↄtra falsam.

a ❡ Odiũ.puatum.s̄.de test.quotiens.lxxvi.di.odio.xiii.q.iiii.duo ista.

b ❡ Euertat.h.n.q̃ttuor hũanũ solẽt puertere iudiciũ.xi.q.iiii.q̃ttuor.⁊ vitatẽ i teste.s̄.õ testi.quotiens.⁊.c.lȝ ex q̃dã.

c ❡ Staterã.xxiiii.q.i.ñ afferam⁹.q.n.recte iudicat staterã i manu gestat.xlv.dis.ois q.⁊ ita magnũ iudicabit ut parnuȝ.õ iudi.nouit.lȝ i penis dferat̃ dignitati ⁊ psone.s̄.e.li.õ of.dle.c.ii.

d ❡ Libramine.sic ⁊ contrahentes iustas mensuras ⁊ pondera debẽt habere.s̄.de emp.⁊ uen.c.ii.

e ❡ Cõcipiendis.quoad scripturam ⁊ pronunciationẽ ipsarum.

f ❡ Ferendis.hoc quoad probationẽ verbalem.ad hoc.s̄.c.vl.

g ❡ Deum.a quo sicut iudicabunt iudicabuntur.C.de iudi.rem nõ nouam ⁊ remetientur i qua mẽsura fuerint mensi.ut õ pe.⁊ re.cuȝ ex eo.

h ❡ Jllius moysi.exo.xxii.⁊ habes idem.ix.q.iii.sũmopere.

i ❡ Ordinarius.fallit in epis qui aliqua suspensionis canonis pena non cõprehenduntur.nisi de ipsis caueatur.j.de sen.excõ.q̄ periculosum.et.s̄.e.li.de elec.si compromissarius.§.huiusmodi.

k ❡ Prodigus.sic.s̄.de accu.c.ult.⁊ sic crudelis est etiam si conscientie sue confidat.xi.q.i.nolo.

l ❡ Et ↄtra.no.ista duo sic copulata.vtrunqȝ enim reqritur ut locuȝ habeat pena.Non enim s̃m conscientiam simpliciter iudicare debet sed informare debet eam s̃m allegata ⁊ probata.de hoc.iii.q.vii.iudicet.s̄.de offi.dele.pastoralis.§.quia vero.

m ❡ Jn grauamen.ecce tertium quod reqritur ut locum habeat pena.

n ❡ Jn iudicio.qd de arbitrio.nunqd h pena in ipso locum hẽbit.dic s̃z gof.⁊ ber.q̄ non.q̄ de ordinario ⁊ delegato h tm̃ cauet̃ ⁊ ẽ h pena.⁊ sic nõ ampliãda.de pe.di.i.pene.j.de reg.iur.odia:⁊c.in penis.qõ est verum s̃m hosti.si sit arbiter ↄpromissari⁹ secus si in locũ ordinarii uel delegati succedat ad hoc.s̄.de of.dele.ab arbitris.⁊ eadẽ rõne dixit hostiẽ. q̄ nõ credit hanc penã in auditore uel in mero executore locum habere: cum ⁊ hi nõ sint iudices.s̄.de offi.dele.super questionẽ.§.i.⁊.§.verum.

o ❡ Uel per sordes.hoc est quartum quod reqritur ut locum habeat pena hec.Et dicitur fieri per sordes.si prece pcio timore uel odio iudex corruptus sit ⁊ ideo de his fecit superius mentionem.

p ❡ Officii.qd de hñficio.dic̃ hosti.q̄ q̄ pene sunt restrigẽde:hoc ad hñficia ñ extẽdit̃:si.n.papa hoc voluisset id expssisset de deci.ad audiẽtiã.in suspẽsione autẽ hois posset hr̃e locum q̄ suspẽsus ab offõ ⁊ a hñficio:huius directe no.ↄ̃riũ Jo.xxxii.di.pter hec.⁊ facit qõ dixi.s̄.eo.lib.de elec.q̄ sepe.⁊ qõ no.de app.pastoralis.in si.plenius in cle.de pe.cupientes.

per annũ nouerit se suspensuȝ: ad estimationẽ litis pti quaȝ leserit nihilominus condẽnandus. ❡ Sciturus q̄ si suspensione durante dãnabilit̃ igesserit se diuinis:irregularitatis laqueo se iuoluet s̃z canonicas sanctiones:a qua nõ nisi per sũmũ põtificem poterit liberari:salus alijs ↄstõib⁹ q̃ iudicib⁹ male iudicãtib⁹ penas ingerunt ⁊ infligũt. Dignũ est eniȝ vt q in tot psumit offendere pena multiplici castiget. I Dem sacro presente cõcilio ad memoriam sempiternam.

❡ Papa imperatoreȝ deponere põt ex cãis legitimis.h.d.s̃z paulũ.

A ❡ apłice dignitatis:⁊ infra. Sane cũ dura guerrarũ commotio nõnullas pfessionis xp̃iane pronincias diutius afflixisset:nos ad federicum pcipuũ principẽ seculare huiusmodi dissensionis ⁊ tribulationis actorẽ a felicis recordationis grego.pa.ix.predecessore nostro pro suis excessibus anathematis vinculo innodatuȝ:spãles nũcios ⁊ magne auctoritatis viros: videlicet venerabiles fr̃es.P.Alba ⁊.P.Sabiñ:epõs:ac dilectum filiũ Guilielmuȝ Basilice.xij.apostoloꝶ psbyterũ cardinalẽ:q salutem zelabant ipsius:duximus destinãdos: faciẽtes sibi pponi per ipsos:q̄ nos ⁊ fratres nr̃i quantuȝ in nobis erat:pacem p oia secũ habere necnõ cũ oib⁹ hominib⁹ optabamus: parati sibi pacẽ ⁊ tranquilitatẽ dare:ac mundo ẽt vniuerso. ❡ Et q̄ platoꝶ dericoꝶ oiumqȝ alioꝶ quos detinebat captiuos:⁊ oiuȝ tam dericoꝶ q̃ laycoꝶ quos ceperat i galleis:restitutio poterat esse pacis plurimum inductiua:eũ vt illos restitueret:cum hoc idem tam ipse q̃ sui nuncij antequaȝ ad apostolat⁹ vocati essemus officiuȝ pmisissent:rogari ab ipõ ⁊ peti fecimus per eosdẽ:ac pponi insuper q̄ ijdeȝ pro nobis parati erãt audire ⁊ tractare pacem:ac etiaȝ audire satisfactionem quaȝ facere pnceps vellet de oib⁹ pro qb⁹ erat vinculo excõicationis astrictus:⁊ offerre preterea:q̄ si ecclesia eum in aliquo cõtra debitũ leserat:qõ non credebat parata erat corrigere:ac in statum debituȝ reformare. ❡ Et si diceret ipse q̄ in nullo cõtra iusticiam leserat ecclesiam: vel q̄ nos eum contra iusticiaȝ lesissemus:parati eramus vocare reges prelatos ⁊ principes tam ecclesiasticos q̃ seculares ad aliqueȝ tutum locũ vbi p se vel p solẽnes nũcios ↄuenirẽt:erat qȝ parata ecclesia de ↄsilio concilij sibi satisfacere:si eum lesisset in aliquo:ac reuocare sniaȝ si quaȝ contra ipsuȝ iniuste tulisset:⁊ cum omni mãsuetudie ⁊ misericordia quã tum cũ deo ⁊ honore suo fieri poterat:recipere:õ iniurijs ⁊ offensis ipsi ecclesie suisqȝ p eum irrogatis satisfactionẽ ab eo volebat:⁊ omnes amicos suos sibiqȝ adherẽtes in pace ponere:plenaqȝ securitate gaudere: vt nunquam hac occasione possent aliquod subire discrimẽ. ❡ Sed lȝ sic apud euȝ pro pace paternis monitis:⁊ precuȝ curarem⁹ insistere lenitate: ❡ Jdem tamen pharaonis imitatus duritiaȝ:⁊ obturans more aspidis aures suas p̃ces huiusmodi ⁊ monita elata obstinatione ac obstinata elatione despexit:propter quod non valentes absqȝ graui offensa xp̃i ei⁹ iniquitates amplius tolerare:cogimur vrgente nos consciẽa iuste animaduertere in eundẽ. ❡ Et vt ad presens de ceteris ei⁹ scelerib⁹ taceam⁹ q̃ttuor: grauissima q̃ nulla psit tergiuersatõe celari ↄmisit. ❡ Deierauit

a ❡ Annũ.extunc incohandum.s̄.e.li.de elec.cupientes.§.ceteꝶ.Quid si annus fuerit bisextilis.dic ut no.lv.di.c.ii.s̄.de ver.si.quesiuit.

b ❡ Cõdẽnãdus.C.de pe.iu.q ma.iudi.l.vlti.⁊ infamis est:ut ibi.ff.de iudi.si filiusfa.⁊ iure autẽticoꝶ ↄdẽnat̃ in triplũ:si ciuilis sit cã:si criminalis punit̃ in ↄfiscatiõe pprie substãtie:⁊ in exiliũ mittit̃:in auc.ut li.in eroꝶ.li.iuret.§.si qs ãt. Si aũt p iprudenciã iudex male iudicauerit:tenet ex q̃si maleficio:inquãtũ bonũ ⁊ equũ visuȝ fuerit iudici.ff.õ va.⁊ exoꝶ.cog l.ul.insti.õ obli.q̃ ex q̃si delic.l pñ.

c ❡ Diuinis.officiis nec dixit de beneficiis scd̃z hostien.

d ❡ Jrregularitatis.de qua dicetur.j.de sen.ex com.cum medicinalis.

e ❡ A qua.irregularitate:als a quo.s.laqo.

f ❡ Per sũmũ.ẽ eni de casib⁹ reseruatis:ut.xi.q.iii.si qs eps dãnatus:⁊.c.se.de sen.ex.cũ illoꝶ ⁊ de hoc de cler.ex com.mi.clerici.

g ❡ Jnfligũt.nec mireris si de vno delicto plures penas volum⁹ irrogari:dignũ est eniȝ ⁊c.⁊ ita cõtinua:⁊ facit qõ no.de iudi.at si clerici.in glo.pe.

h ❡ Tot.s.in deũ iustitiã officii debitã humanã naturã:q̄ ↄ̃ primũ est corrupt⁹ ⁊ sic nec deũ timet:nec hominẽ reueret:⁊ facit.s̄.de cri.fal.c.i.

i ❡ Multiplici.⁊ sic sit approbata illoꝶ domi noꝶ doc.legũ opi.q dicebãt in prealleg.ll.oẽs penas habere locum.

A ❡ apostolice. ❡ Decre.h põt diuidi in q̃ttuor pncipales ptes.Jn pma pmittit dissensionẽ q̃ erat inter ecclesiã ⁊ federicũ imperatorez ⁊ oblatiões p ecclesiaz sibi factas.Jn scd̃a q̃ icipit ibi:sed lȝ dicit oblatiões nõ fuisse receptas p euz:⁊ q̃ttuor q̃ faciebãt ad depositionẽ eius enumerat:⁊ qntuȝ qõ faciebat ad puatiõeȝ regni sicilie.Jn tertia q̃ icipit ibi:nos itaqȝ.ipsuȝ deponit ab iperio:fideles absoluit:fauentes excõicat:dat lñtiam electoribus eligẽdi successoreȝ: vltimo ptestat̃ se puisurũ regno sicilie.Et nota pmo q̄ in supscriptione dr̃ sacro psente ↄcilio ad memoriã sempiternã:qõ dicit de ↄcilio:potius est ad honestatẽ q̃ ad necessitatẽ:⁊ sine snia uel licẽtia ↄcilii snia pape sufficeret ↄ̃ imperatorẽ ⁊ quẽcũqȝ aliũ.xv.q.vi.alius.ibi nõ dr̃ q̄ in ↄcilio facta fuerit depositio.ipse enim hȝ plenitudinẽ ptãtis.ii.q.vi.decetero.s̄.de vsu pal.ad honorẽ.lȝ inferiores plati q̃ iudicare debent s̃m canones:p sentiã suoꝶ hr̃e debeant dericoꝶ.xv.q.vii.eps nulli⁹.de his q̃.a si.pla.nouit.nisi eẽt ↄsuetudo ↄ̃ria.s̄.e.li.de ↄsue.c.iii.papa vero nõ subiicitur canonib⁹:nec ab eis auctoritatẽ hȝ:s̃z eↄ̃rio.s̄.de elec.significasti.ipse ergo oẽs iudicat:⁊ null⁹ ipsuȝ.xxii.di.oẽs.ix.q.iii.sola:⁊.c.nemo.Quod aũt dicit de memoria sempiterna:nõ ẽ hoc spãle:q̄ ois snia est ppetua ⁊ fert̃ ad rei memoriã:⁊ etiã istã ad hoc fiũt.i.q.vii.saluberrimũ.xxvii.q.i.oẽs femine.sed q̄ hoc negociũ grauissimũ erat:⁊ raro ↄtingit sententiã depositiõis ↄ̃ iperatorẽ ferri:ut p h appareat q̃ta sit auctoritas ⁊ potestas ecclesie:⁊ ut magis timeatur ecclesia:ad hoc.s̄.de pe.in quibusdam.j.de scisma.c.vno de pe.felicis.Jo.an.

k ❡ Precipuum.potest referri ad auctorem ⁊ etiam ad principem.

l ❡ Excessib⁹.i.ↄtũacia excessiũ:q̄ satisface̅ nolebat.ix.q.iii.nẽo epoꝶ

m ❡ Anathematis.i.excõicationis cũ solẽnitate facte:de qua.xi.q.iiii.nemo.

n ❡ Zelabant̃.quasi feruẽter amabant:ad hoc.s̄.de custo.eu.c.ii.Et tales mitti debent:q̄ cum is qui displicet ad intercedendum mittitur:irati animus ad deteriora prouocatur.iii.q.vii.in grauibus.xlix.di.§.i.

o ❡ Destinãdos.nõ solũ cũ papa legationẽ iniũgit:sȝ ẽt cũ iferior plat⁹ canonico suo in utilitatẽ ecclesie suscipere teneat̃:ad hoc.iii.q.i.nulli.de hoc.vii.q.i.q̄ frater.xvi.q.i.c.nos aũt.hoc veruȝ:nisi rõnabilẽ excusationeȝ hẽret:de his que si.a ma.par.ca.c.i.

p ❡ Propõi.credẽdũ erat eis q̄ de legatiõe appebat:alias si.C.de mã.pñ.l.una.ut' dic qa cardinales ⁊ noti erãt:etiã sine scriptura credi eis debuit.xcvi.di.nobilissimus.ubi de hoc.

q ❡ Nob.erat sumptũ õ vbis pauli ad romanos.xii.ad corinth.viii.Si fieri põt qõ i nob ẽ cũ oib⁹ hoib⁹ paceȝ hñtes:hẽs hoc.xi.q.iii.iter verba.ad finẽ

r ❡ Pacẽ.hmõi iudiciũ ad ecclesiã spectat.s̄.de iudi.nouit.Et no.q̄ ecclesia ⁊ qlibet alius pmo dȝ aduersariũ monere vt ad pacẽ cũ ipso ueniat.idẽ i eo q agit ↄ̃ ecclesiã.ii.q.vii.accusator.ubi de hoc.ad hoc.C.de pigno.debitores.sȝ illud de vrbanitate:ut ibi no.ff.de serui.vr.pre.quidam yberus.

s ❡ Mũdo.cui⁹ dñs est.ix.q.iii.cũcta:⁊.s̄.i.pemio hui⁹ li.

t ❡ Promisissent.credẽduȝ est pape hoc referẽti.s̄.de testi.cũ a nobis.⁊ dixi.s̄.de renun.c.i.

u ❡ Audire.non pficere:vnde hẽbant ad instar auditoꝶ referre.s̄.de of.dele:sup qõnum.

x ❡ Corrigere.xxxv.q.ix.sententiã:⁊.c.apłice.s̄.de re iudi.cum olim.in auc.de nup.in si.prime columne.col.iiii.

y ❡ Uocare.de gr̃a hoc dixit ⁊ ut euitaret oẽȝ suspitionẽ ad idẽ.ii.q.vii.nos si competenter.

z ❡ Tutũ.talẽ locuȝ assignare dȝ iudex:alias locus ẽ appellationi:ẽt si sit scriptũ ap.re.s̄.õ ap.ex ipte.⁊.xxxiii.q.ii.sue,de ↄiugiis.ff.de iudi.si locus.

⁊ ❡ Parata ecclesia.nõ dixit se reuocare:sȝ reuocare patã.et fac ad rñsiões qs faciũt iudices appellantib⁹ ab interlocutoriis sniis:de hoc.s̄.de ap.cum cessante:⁊.j.ti.pri.si a iudice.

ↄ ❡ Misericordia.xlv.di.disciplina.⁊c.

ꝶ ❡ Deo.s̄.c.pror.

a ❡ Satisfactiõeȝ.q̄ qs ñ tenet̃ remittere ẽt quo ad deũ:rãcorẽ aũt sic.xc.di.si quis contristatus.ubi de hoc:⁊.xxxiii.q.iiii.si is q.⁊ ibi de hoc.

b ❡ Uolebat.⁊ ecclesia.Jo.an.

c ❡ Pharaonis.qui monitionibus ⁊ flagellis durior est effectus:nec ↄuerti uoluit.xxiii.q.iiii.nabuchodonosor.in pñ.⁊ habes originẽ Exo.vii.usqȝ ad.xv.⁊ põt dici de Federico imperatore:q̄ magnus sine cõparatione creatus sine venia dãnatus fuit sicut diabolus:de pe.di.ii.principium.

d ❡ Aspidis.incantate que aurem alteram calcat in terram:alterã obturat cauda:ut incantationem audire non possit.

e ❡ Elata.xvi.q.i.vos autem.

f ❡ Grauissima.bene dixit:q̄ maxima causa subesse debuit imperatoris depositioni:nec est similis depositioni clericoꝶ qui pro quolibet magno peccato deponi possunt.lxxxi.di.c.i.quia ubi maius scandalũ ⁊ periculum timet̃:agẽdum est benignius.l.di.ut ↄstitueretur.cũ suis si.hoc aũt insurgit in depositione imperatoris:qui q̃si preest oĩbus xp̃ianis:ut.vii.q.i.in apibus.Jtem clerici ministrant sacramenta:sed nõ princeps.xxxi.di.tenere.

g ❡ Tergiuersatione.pbabili:ad idem.s̄.de coha.cle.⁊ muli.c.vlti.

h ❡ Deierauit.periurium crimen ecclesiasticũ est.s̄.de iudi.nouit.s̄.e.li.de fo.cõpe.c.vlti.⁊ grauissimuȝ crimen in quolibet:psertim in plato uel pncipe:cum eorum facta trahãtur ab aliis in exemplum.s̄.de noto magne.⁊ ideo grauius

Universidad de Deusto Biblioteca

punitur.xi.questione.iiii.c.precipue.

a ¶ Pacē.christus in morte ait. Pacē meā de vobis pacē meā relinquo vobis Mat.x.Jo.xiiii.facit.xxiii.q.i.nisi bella.nō est ḡ hr̄s xp̄i:q pacē pro eius testō relictā nō hz:pncipes aūt maxime tenent ad hāc seruādā.xxiii.q.i.noli.de treu.ꝛ pa.ꝑ totū.in auc.de pa.tenenda in rubro ꝛ nigro.col.x.ꝛ q ꝯ pacē eccl'ie sunt.

co.de elec.venerabilem:ꝛ hoc maxime in laycis locū habeat:ad hoc.s.de iurepa.cum dilectus.ꝛ quod ibi no.

s ¶ Eligāt.ñ statuit a iure certū tp̄s pncipib⁹ ad iperatorē eligēdū.hinc ē q papa ñ pōt eligere nisi pri⁹ illos admoneat.s.de elec.venerabilez.q nō ē in eccliis:i qb⁹ siue sint cathedrales siue iferiores statuta sūt tpa.s.de elec.ne ꝑ defectu.de ꝯces.pbē.c.ii.vñ tpis lapsus suffit:qꝛ dies statuta ꝛc.s.d loca.c.potuit

ñ dignitatem aut cingulū hñt nudent eis.xxiiii.q.i.qui ꝯ pacem.Et solēt reddi sex cause pp qs nō ē pax iter hoies.Pria: qꝛ nō puniunt maleficia:ecclesiastes.iiii.qꝛ nō pfert ꝯ malos snia ꝛc.ad hoc.s.e.li.de of.le.c.i.ꝛ.xxiii.q.ii.dñs.Secūda abūdātia tpaliū.geñ.xiii.fcā ē rixa iter pastores abraā ꝛ loth.Tertia:qꝛ ñ occupamur in pugna ꝯ demones:ad ephe.v.ñ ē nob colluctatio aduersus carnē.Quarta:qꝛ ñ ꝯsideramus dāna guerre:in q̄ diuitias corpus ꝛ aīas pdim⁹.Hier.lvi.fortis icidit i fortē ꝛc.Quita: qꝛ ñ ꝯsideram⁹ dubiū euētū belli.regū.xii.vari⁹ euēt⁹ belli ꝛc.Sexta:qꝛ ñ fuam⁹ pcepta dei: nec decimas soluim⁹.Hiere.iii.Utinā attēdisses mādata mea ꝛc.xvi.q.i.reuertimi.vñ qd non accipit xp̄s tollit fiscus xvi.q.vii.maiores.

b ¶ Sacrilegiū.qd est ēt crimi ecclasticū.s.d fo.ꝯp.cū sit.ubi de hoc:ꝛ taliū oblatiōes recipi phibēt.xvii.q.iiii.miror.xii.q.ii.de uiro.ꝛ sacrilegiū tale i captiōe clericoꝝ excōicatiōez irrogat.xvii.q.iiii.si qs suadente.ēt in faciēte p aliū:de sen.ex.mulieres.in fi.ēt si nō irroget ipsis alias iniuria.e.ti.nuper.

c ¶ Cardinales.istud est crimē lese maiestatis::ꝛ ꝯ tales ꝓdita est noua pena:per decre.j.de pe.felicis.Jo.an.

d ¶ Hr̄si.pp qd crimē ñ solū impator sz ēt papa deponi debet.xl.di.si papa.suspect⁹ etiaz de hr̄si si se nō purgat:ꝛ si per annū sic steterit ꝛ iurare noluerit:punit ut hr̄ticus:ut.s.d here.excōicamus.§.i.ꝛ.§.si que ro.ꝛ est idez in excommunicato ob contumaciā in causa fidei.j.de here.cum contumaciam.

enim multotiens pacem ᵃquōdā inter ecclesiaz ꝛ imperiū reformataz temere violando:ꝛ ifra. ¶ Perpetrauit sacrilegiūᵇ capi faciēs cardinalesᶜ sancte romane ecclesie:ac aliarū ecclesiaruz platos ꝛ clericos religiosos ꝛ seculares veniētes ad cōciliū:quod idez pdecessor noster duxerat cōuocādum:ꝛ ifra. ¶ De hr̄si⁹ quoqz nō dubijs ꝛ leuib⁹ sz difficilibus ꝛ euidētib⁹ argumētis suspect⁹ habet:ꝛ ifra. ¶ Preter hec regnū sicilie qd est spāle patrimoniuz beati petri:ꝛ idē priceps ab apostolica sede tenebat in feudum:iam ad tantā in clericis ꝛ laycis exinanitionē fuitutemqz redegit q eis pene penitus nihil habentibus ꝛ omnibus exinde fere ꝓbis eiectis:illos qui remanserunt ibidem:sub fuili q̄si cōditione viuere:ac romanā ecclesiā cuius sunt hoies principaliter ꝛ vasalli offendereᶠ multipliciter ꝛ hostiliter impugnare compellit. ¶ Posset etiam merito reprehēdiᵍ q mille quidem fartorumʰ annuā pēsionē i qua ꝓ eodē regno ipsi ecclesie romane tenetur per nouēⁱ annos ꝛ ampli⁹ soluere ptermisit. ¶ Nos itaqz super pmissis ꝛ quā pluribus alijs eius nephandis excessibus cū fratribus nr̄is ꝛ sancto concilio deliberatione phabita diligenti:cū Jesu christi vicesˡ lz imeriti teneam⁹ i terris:nobisqz i beati Petri psōa sit dictūᵐ: Quodcūqz ligauerisⁿ sup terrā:ligatū erit ꝛ in celis:memoratum principē q se imperio ꝛ regnis oīqz honore ꝛ dignitate reddidit tam indignuz: quiqz ꝓpter suas iniquitates adeo ne regnet vel iperet est abiect⁹ suis ligatum peccatis ꝛ abiectū oīqz honore ac dignitate priuatuz a domino ostendimus:denunciam⁹ ꝛ nihilo minus sniando puamus ᵒoēs qui ei iuramento fidelitatis tenent astricti a iuramēto huiusmodi ppetuo absoluentesᵖ:auctoritate apostolica firmiter inhibendo ne quisquaz decetero sibi tanquā iperatori vl' regi pareat ꝛ itēdat:decernēdo quoslibet qui ei deinceps velut imperatori vel regi consilium vel auxiliuz pstiterint seu fauorem ipso facto ex cōmunicatiōis sententie subiaceatᵠ. ¶ Illi autēʳ ad quos in eodem imperio iperatoris spectat electio eligantˢ libere successorem. ¶ De pfato sicilie regno ꝓuidet curabim⁹ cū eorūdē fratrū nr̄oꝝ cōcilio sicut viderimus expedire. ¶ Dem. preceptori hospitalis sācti Joānis hierosol.in hispania:ꝛ commēdatori ac fratribus dom⁹ de curuaria hospitalis eiusdem.

¶ Qui petit rē certā cā expressa:si illam causam nō probat:succūbit: lz aliam probet maxime postmodum emergentem.Jo.an.

Abbate sane:ꝛ infra.ᵗ Abbas de bonefac.pro se ꝛ conuētuᵗ suo ꝓponens locū de rosellis eē pdicti monasterij iure dñijᵘ vl' quasi:

Abbate sane. ¶ Diuidit h decre.i sex ptes.In quarū prima ponit actoꝝ petitio ꝛ ei⁹ cā.In scda q̄ icipit ibi:allegabat:ponit triplex defēsio reoꝝ.In tertia q̄ incipit ibi:ꝑ pte:ponit duplex actorū replicatio.In q̄rta q̄ incipit ibi:sed ad hoc:ponit reoꝝ duplicatio.In qnta ibi prefat⁹:ponit cause diffinitio p cardinalē fcā.In sexta ibi nos igit ponit pape cōfirmatio.Joā.an. Premitte q rex aragonū castrū calabrie cū suis finib⁹ inter quos erat loc⁹ de Rosellis q̄ tūc erat i ptāte infideliū donauit hospitali scī Joānis sub ꝯditōe si ad man⁹ fideliū ꝛc.Demū mortuo illo rege nepos q successit in regno illo de manib⁹ infideliū acqsiuit ꝛ donauit mōasterio populeti uolēs q in loco bonefac.ibi:icdu so edificaret vnū monasteriū:demū cū eēt qd inter monasteriū de bonefac.ꝛ hospitalarios sup loco de rosellis monasteriū populeti donauit locū de rosellis mōasterio de bonefac.sup hoc vertit qd h decisa.Do.

t ¶ Cōuentu.qd facere debet:quod dic ut.s.de rescrip.edoceri.

u ¶ Dñii.uel q̄si.vꝛ q talis libell⁹ admittēd⁹ ñ sit:cū h sint aduersa.Ex iure.n.dñii dic se dñz.ex iure q̄si dñii dic aliū eē dñm ꝛ sic dicit se dñz ꝛ ñ dñz:ꝛ sic q̄si ꝯri⁹ deberet repelli.de ap.sollicitudinē cū suis ꝯcor.nec dz iudiciū eē i pēdēti vel dubiū.ff.de iudi.ñ quēadmodū.Circa hui⁹ libelli formā nota q petitio ista:peto talē rē iure dñii:hz locū cū qs emit rē ab eo q illi⁹ rei dñs ē:ꝛ ei rē tradidit ꝛ sic dñiū.ff.de acq.re.do.l.traditio.recte ḡ se dñz dicēs dñiū siue cāz sue petitiōis ponit.Petitio aūt rei iure q̄si dñii locū hz cū qs bona fide rē emit a nō dño:ꝛ rē sibi traditā bōa fide recipit:credēs vēdētē rē vēdiiōis ꝛ traditiōis tpe dñm eē.ff.de publ.l.sed ꝛ si res.§.ulti.ꝛ sufficit ēptori hūisse bonā fidē lz vēditor malā fidē hūerit:ꝛ callido ꝯsilio vēdiderit:ut eadē.l.§.pretor ait.Si talis ēptor anq̄ vsucapiat a possessione cadit:petit rē a possessore iure q̄si dñii:ꝛ appellat actio publiciana.Si aūt p⁹ vsucapionē a possessiōe cadat:tc ñ ꝯpetit publiciana:sz dat ciuil' actio .s.rei vēdicatio:sz quosdā utilis:sz alios directa.ff.d publ.l.i.Dcā est aūt publiciana a publicio actore q eā iuenit:ut isti.de ac.§.alie.Ad hoc aūt ut actor obtineat ꝯz eū ꝓbare titulū q rē sibi fuisse traditā ꝛ bonā fidē hūisse tpe ēptiōis ꝛ traditiōis:qd presumit nisi ꝯriū ꝓbet:ꝛ q credat mō uēditorē ul donātē tpe ꝯct⁹ dñm ñ fuisse:als publiciana ñ ꝯpeteret:et format libell⁹.Peto talē rē mihi restitui iure dñii uel q̄si:h ē dicē quasi dñii:ac si vsucepissez qd ñ usucepi:ꝛ d sola ꝯsuetudīe admittit tal' libell⁹ sub disiūctiōe:vñ dicet dberet:peto talē rē iur q̄si dñii:qꝛ mō cert⁹ ē re⁹.In supradcō āt libello q̄cūqz ptē dsiūcte ꝓbauerit actor obtinebit sz formā petitiōis:ꝛ si deficiat i una ꝛ absoluat re⁹:postea poterit itētare alterā ptē disiūcte:nō ob.exceptiōe rei iudi.qꝛ h ē mō alia cā q̄ pma.s.de cā pos.c.ul.ꝛ de hoc isti.de ac.§.alie.sic cū i iudicio peto rōnē tutele:ꝛ ꝓsequor alterā spēz tm̄:lz fiat absolutio in illa spē uel simpliciter:nihilominus als spēs postea ꝓseq potero:si excipias de re iu.te replicatiōe doli repellaz.C.de iudi.lz.Sz ei q dcm̄ ē q mala fides tradētis ñ nocet accipiēti rē bona fide:quo min⁹ vsucapiat:ꝯdic auc.C.de pscrip.lō.tēpo.auc.malefidei.q̄ dic in malefidei possessore alienāte cessat lōgi tpis pscriptō.

e ¶ Patrimonium.lxxxiiii.di.c.i.in fi.xi.q.i.peruenit.x.q.iii.relatū.Jo.an.

f ¶ Offendere.offendit.n.pꝛ in filio.xxiiii.q.iii.§.sz q.ff.qd.me.cā.l.isti qdē.s.de psump.afferte.dñs i fuo.ii.q.vii.accusatio.iudex in subdito.xxiii.q.ii.c.ii.

g ¶ Reprehēdi.q̄si ista sit cā qua priuari possz regno sicilie:sed non imperio.

h ¶ Fartoꝝ.genus monete.ad idē de ꝯfes.c.ii.de emp.ꝛ uen.ad nostrā.ad fi.

i ¶ Nouem annos.sufficit q emphiteota ecclesie cesset per biēnium a pensione: de loca.c.potuit.ubi de hoc.Jo.an.

k ¶ Priuati.per triennium.C.de iure emphi.l.ii.

l ¶ Uices.de transac.quanto.ut ec.bene.ut nostrum.

m ¶ Dictum.mathe.xvi.ꝛ.xxiiii.q.i.quodcunqz.ubi de hoc.

n ¶ Ligaueris.claue non errante.s.c.proxi.

o ¶ Priuam⁹.pp crimina ḡ deponit papa impatorē:ut h.Idē cāz est inutilis.xv.q.vi.ali⁹.ꝛ dat coadiutores ipsis male admistrātib⁹.s.e.li.de sup.neg.p la.grādi.p negligētiā ipsoꝝ iurisditionē assumit.s.de fo.cōpe.lz cōpellit ipsos iustitiā facere.xxiii.q.v.administratores.ꝛ ius canonicū etiā debitis casibus obseruare.s.e.li.de fo.cōpe.c.ii.de iureiu.lz.j.de sen.excō.decernimus.vnū enim opz esse principatū ad quē oēs recurrant.vii.q.i.in apibus.qui fi.sint le.per venerabilem.ꝛ de hoc vide qd no.inno.ꝛ hosti.de fo.cōpe.licet ex suscepto.

p ¶ Absoluentes.xv.q.vi.iuratos.s.de here.c.vlti.

q ¶ Subiacere.absolutionē sibi ñ reseruat:ꝛ sic aliis vꝛ pmittere.j.d sē.ex.nup.

r ¶ Illi aūt.s.archiepis magūtin⁹ colonieñ.ꝛ treuereñ.ꝛ q̄ttuor laici.s.cōes regni.Dux saxonie.Marchio brādaburgeñ.ꝛ rex Boemie olim dux.Et dicunt qdā q rex boemie de necessitate vocād⁹ ñ ē nisi cū alii discordāt:nec istud ius habuit ab āntiquo:sz hodie de fcō tz:ꝛ hoc p hosti.de elec.venerabilē.Canō dicit q exercit⁹ iperatorē fac.xciii.di.legim⁹.ff.de ori.iu.l.ii.§.postea:ꝛ.§.deinde cum ceēt:ꝛ.§.deide:qꝛ difficile:ꝛ.§.nouissime:ꝛ isti.de iu.na.§.sz quod.C.de ve.iu.enu.l.i.§.hoc etiā nihilominus.Sed nunqd papa posset principes electiōe priuare ꝛ p se eligere iperio vacāte:dixit h ber.q nō:dūmodo ipsi velint eligere.Secus videtur si nollent eligere:uel ꝯcordare non possent:hoc probat decre.s.

Dic q lz pdicte leges corrigant p auc.ut bona fides tradētis exigat:nihilominus qd de publiciana dꝛ locuz hz:ut q rē hūit bona fide ꝛ iusto titulo:lz tradēs hēat malā fidē ꝛ lz accipiēs vsucape ñ possit pp malā fidē tradētis:tm̄ a quocūqz possessore pterq̄ a dño publiciana rē vēdicabit:ꝯ dñm aūt nō currit pscriptio:lz tradēs hēat bonā fidē.Distinguit tamē vtrū dñs sciuerit suā rē tal'r alienatā:ꝛ tc currit ei pscriptō lōgi tpis nisi res eēt furtiua:qꝛ tūc nō currit ei pscriptio pp vitiū qd ei adhert.si ignorauit:pscriptō lōgi tpis ei nō currit:pscriptio āt longissima hñ currit:ut i pdicta auc.malefidei.hoc ḡ nō vetat auc.qn locū hēat publiciana:lz fuerit mala fide tradentis.Sz ad hoc ut longi tpis pscriptio locū hēat:reqrit tradētis ꝛ accipiētis bona fides sz leges:sz canones vero sola pscriptio.xl.an.locū hz:ꝛ semp cū bona fide.s.de pscriptio.c.ul.ber.cui⁹ fuit h gl.lz nō p oīa ad lrām quā h pp suas remissiōes posui:q̄s alibi fac ad eā:ꝛ vides q sētit ber.talē libellū de cōsuetudine admitti:ꝛ satis esse pōt:cū ꝯsuetudo sit optima legū iterpres.s.de ꝯsue.cū dilect⁹.ꝛ hoc ēt no.guil.i spe.de cā pos.ꝛ ppie.§.notandū.ver.alie.ꝛ.§.se.i fi.Alii ut tan.dicūt q illi subtilitati ciuili q libellus alternatiu⁹ ñ recipiatur nō ē stādū sz canonicā eqtatē:ad hoc.j.i fi.c.ꝛ.s.de iudi.dilecti.d in ite.resti.ꝯstitut⁹.vbi de hoc p ino.ꝛ host.ꝛ p hostiē.d elec.q̄relā.alii dñt q h ꝛ i silib⁹ ñ fuit obiectū:qꝛ hñ fuisset repulsa tal' petitio pp rōes allegatas i pn.gl.ꝛ sic itelligūt pdictā decre.cōstitut⁹.alii dicūt q vbi actor icert⁹ ē ex fcō alieno:ꝛ nil sibi pōt iputari:tūc admittit alternatiu⁹ libell⁹.ff.quoꝝ legā.l.i.§.q āt nōnūq̄.alias nō:ꝛ sic soluūt ꝯria.Rof.ꝛ ino.dicūt q vbicūqz ps ꝓbabil'r dubitat:nō solū rōe alieni fcī sz ēt ꝓprii pōt i eodē libello plēs ꝓponere actōes:nec cogit eligere ēt si se nō ꝯpatiant:ꝛ sic itelligat decre.ꝯstitut⁹.alias si ñ ē ꝓbabile dubiū:eligere cogit.ff.d tribu.q i hr̄dē.§.eliget ubi plene h.ꝛ adō q dixi.s.eo.li.de elec.ut qs duas.Alii dicūt q lz iste libell⁹ videat ꝯri⁹ non est:qꝛ rei vē.ꝛ publicia.non sūt ꝯria sed diuersa:cū ad eundē finē tendant:cū autē tendunt ad diuersum finez:tunc habet locū ꝯria ꝛ hoc tenet guil.in spe.ut.s.ꝛ sup hoc adde qd dixi.j.de reg.iur.nullus pluribus.

ꝛ cū suis finib⁹ ex largitioneᵃ regis aragonie ad ipm monasteriū ptinereᵇ:petijt adiudicari eidem monasterio locū ipsum:ꝛ nos exinde amoueri. ¶ Allegabatᶜ aūt ꝑ pte vr̄a q facta vobis donatio de pdictis valida existebat:quāuis illa sub saracenoꝝ tūc existerent ptāte: qꝛ nō simpl'r sz sub ꝯditione fuere donata:videlz si ad man⁹ fideliū deuenirēt.In quo casu ꝯcessio poterat ꝛ debebat hēre vigorēᵈ:qꝛ ipsi donationi rex donatarū naturaᵉ vel q̄litas non obstabat:ꝛ salubre ac laudabileᶠ qdē erat spectare ac pstolari tp̄s quo illa cristianorum dominio subderent:q̄re moxᵍ cū puenerunt ad ipsosʰ fuerūt ad vos totaliter deuoluta. ¶ Multumⁱ quoqz distabat:an ipsi monasterio de bonifac.vel pdicto monasterio populeti ab eodem rege fcā donatio fuisset:qꝛ ꝛ si liquebat predicta monasterio populeti ab ipso rege fac ab illo abbati ꝛ ꝯuentui de bonefac.fuisse collata:non tm̄ ob h ꝯstabat dictū regē ipsi monasterio de bonefac.illa donasse vel mādasse donari. ¶ Nec pro eo q voluit ꝛ statuit:vt edificaret ibi monasteriū:poterat ꝛ debebat intelligi euz pdicta vel eoꝝ aliq̄ ꝯstruēdo monasterio donauisseᵏ:cū illa potius sua videt intentio:vt qꝛ pfatū monasteriū populeti tot ꝛ tātoꝝ bonorū largitiōe ditabat:abbas ꝛ cōuētus ipsius pro sua suorumqz salute monasteriū cōstruere tenerent: psertim:qꝛ monasterio qd nondū erat aliq̄ fieri donatio ñ ualebatˡ. ¶ Premissa vero ꝯcessio facta monasterio de bonefac.ab abbate ꝛ ꝯuentu monasterij populeti nullū ꝓrsus videbatur afferre suffragiū:pro eo potissime q post litem ꝯte.ꝛ ꝓcessuz iudicii facta fuerat: sicut clare patebat ex istr̄o prefato: vñ cū ius si qd in pdictis ipsi monasterio de bonefac.ex cōcessione hmōi cōpetebat:in iudicio minime deduxisset:qꝛ videri non pōt illud venisse qd postmodū accidit ᵐ ꝓnūciari vtiqz sup petitis ñ poterat ex eadē. ¶ Pro pte āt alteraⁿ dicebatur q cū rex ipse sua ꝓbitate ac studio ab ifidelib⁹ loca conquisiuerit supradicta donatio aui vel pr̄is ipsius pus facta de illis cū ad cultū fidei puenirēt:regē eundem quo ad hec sic p eū postmodū acqsita obligare nō potuit cū sua propria facta essent:ꝛ viderentur ab aliis bonis hereditariis separataᵒ. ¶ Porro pfata cōcessio fcā monasterio de bonifac.a monasterio populeti:lz postᵖ acceptū iudicium causeqz ꝓcessum iteruenerit ꝓdesse tm̄ ꝛ valere debebat:cū pro actore qd de iure suo ex cā idonea quāuis supuenienti appareat:satis sufficere videat satisqz eē si ꝓut fuat in reoᵖ itersit ipsius tpe snie proferēde. ¶ Sed ad hocᵠ pars vestra rñdit:q cū tā supradicti aui donatio quā locoꝝ acqsitio pmissoꝝ fuerint noie regni facte memoratus rex donationem fuare hmōi tenebat. ¶ Ceterūʳ pdicta monasterii populeti ꝯcessio monasterio de bonefac.auxiliari ñ poterat i hac pte:qꝛ cum qs egit ex aliq̄ certa ꝛ spāliˢ cā:ꝛ posteaᵗ siue aliasᵘ siue silisˣ ei quaz exposuit accidit videri ñ pōt illam i iudicio deuenisse:cū iudex tūcʸ prospicere ac attendere debeat diligēter:an ex ea oio cadē q̄ pus

a ¶ Largitiōe.sz p hoc ñ hēbat locū vēdicatio:cū nō dicat q traditio secuta fuerit.C.de rei vē.l.fuū.ubi ēptor nō traditū sibi psentē vendicare nō pt ad idē.C.hr̄.uē.q tibi.ff.de rei vē.si ager.Sz dic illud vex in priuato:sec⁹ in ecclesia.C.de sacrosan.eccle.ut inter diuinū.ut.s.de ꝯsue.c.ii.ubi de hoc.ꝛ ex hac expressione succubuit abbas:ut.j.patebit.

b ¶ Pertinere.hoc vbū late pz.ff.de.v.si.vbū.de ñ.istru.iter dilectos.

c ¶ Allegabat.fa ps.ꝓpositū fuit pmo p pte hospitalarioꝝ q auus ipsius regis castrū curuarie cū suis finib⁹ ifra quos erat loc⁹ de rosellis prius hospitalariis ꝯtulerat:rñsuz fuit p mōasteriū q talis dōatio nō valebat:cū fcā fuisset eo tpe quo res dōata erat i ptāte hostiū i dñio donatoris ꝛ ꝓ hac pte fac:qꝛ liber hō fūdus hostiū ꝛ q̄ natura fieri nō ꝯcedit:in stipulationē venire nō pñt.ff.de.v.ob.liber hō:ꝛ.l.si stipuler.ꝛ si aliqd alicui sit relictū qd pp q̄litatē relicti hēri nō potuit:nō tenet legatū lz interdū estimationē hēat cū distinctiōe legis.ff.de leg.iii.fideicōmissa.§.si fuo.ꝯtra hāc allegationem monasterii allegabat hospitale ut sequitur.

d ¶ Uigorē.s.adueniēte ꝯditiōe ut sequit ꝛ requirit:ad hoc.ff.de ac.ēp.ꝛ uē.l.ul.ꝛ legatū:qd non valet:si leget sub ꝯditione valet ꝯditione adueniente.ff.de leg.i.l.cetera.in pn.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.qui heredi.in fi.ꝛ.l.qui sub conditione.

e ¶ Natura uel q̄litas:qꝛ res donata ñ erat liber hō:uel res sacra:uel religiosa uel inestimabilis.ff.de v.ob.iter stipulātē.§.sacrā.reges.n.q spūalia possidere non possunt nec illa possunt donare ꝛ recipientes sunt sacrilegi.xvi.q.vii.si quis deinceps.

f ¶ Laudabile.q̄si diceret nec ex virtute conditionis debuit infringi donatio:qꝛ erat laudabilis ꝛ honesta.

g ¶ Mor.C.de sa.san.ec.ut iter diuinū:ꝛ.s.dixi.i q̄rta glo.

h ¶ Ipsos.s.christianos.

i ¶ Multū.hon⁹ aduocat⁹ hospitalarioꝝ pmo ꝯfirmauit ius ipsoꝝ.fo ipugnat ius mōachorū duplici rōne.Et h ē pma.dicebāt hospitalarii mōachi non ostēdūt donationē regis:ut i libello dixerūt:dicebant mōachi satis eē q ostēdebāt donationez factā a rege monasterio populeti.ꝛ ab ipso monasterio populeti monasterio de bonefac.respōdebāt hospitalarii id multuz distare:ut sequitur.

k ¶ Donauisse.hñ dicebat:qa ex nullo verbo posito in donatione fcā mōasterio populeti patebat fuisse hāc uolūtatē donantis:q locus de rosellis daretur mōasterio de bonefac.ꝛ ecce qd sequitur cum illa ꝛc.

l ¶ Nō valebat.ad hoc d eccle.edi.ad audientiā.ii.ubi de hoc:de despō.ipu.ad dissoluendū.et .xxxii.q.ii.quod nan formatuz.Joan.an.

m ¶ Accidit.ꝛ iō alia iterpellatiōe opus ē.ff.de iudi.nō pōt:ꝛ .l.solemus.iudex ḡ nō possz ex alia donatiōe ꝓnūciare:ex q̄ actū ñ fuit:ut in pdicta.l.solem⁹.

n ¶ Pro pte aūt altera.s.monasterii de bonefac.ꝛ h est tertia ps:ꝛ hñ allegassent h mōachi si res donate nō ptinuissent ad regnū:qꝛ nil disponere potuissz:sz qꝛ ad regnū ptinebant:lz illa nō possideret:ius qd in eis habuit dare potuit.ff.de fun.do.si fundū maxime sub ꝯditōe:vt .s.ꝛ ad hoc obligare potuit successorē uel male allegabāt eo q ꝯditionalis obligatio hñ astringit successorē.isti.de.v.ob.§.ex ꝯditionali.ff.de ꝓba.pactum.

o ¶ Separata.bonorum separatio non habet locuz nisi in certis casibus no.ff.de separa.l.i.Joan.an.

p ¶ In reo.qd si rē petitā tpe li.ꝯte.possideat:sed tpe snie sine dolo desiit possidere:absoluit:si uero tpe litis ꝯte.nō possideat:ꝛ tpe snie possidet cōdēnatur.ff.de rei vendi.si naūt.§.i.ff.ad exhi.l.tigni.§.siquis.s.de excep.c.pe.Sicut ergo ex causa supuenienti post li.ꝯte.absoluit uel cōdemnat reus:sic vꝛ in actore ut ex causa post li.ꝯte.superuenienti sibi debeat reus ꝯdemnari:sed hoc non est veruz ut.j.patet:ꝛ potest esse ratio:quia qui agit ex certa causa maxime post li.cōte.mutare illam non potest nec aliam allegare:cum super alia contestatio nō sit facta.ꝛ ita ex causa illa ex qua actum est debet ferri sententia.sed reus qui conuenieбatur si non possidebat tempore litis contesta.hoc dicere debuit:ꝛ fuissz absolutus si id constitisset:imputet ergo sibi quia tacuit.ff.ad exhibē.tigni.§.si qs.ꝛ.§.ceterum.ꝛ hoc.s.de excep.c.pe.

q ¶ Sed ad hoc.quarta pars in qua respondetur ad duo proxime dicta.

r ¶ Ceterum.respondit ad secunduz de quo dixerat in.ver.porro.Jo.an.

s ¶ Spāli.in libello expressa ut hic.puta ex cā donationis facte a rege.Jo.an.

t ¶ Postea.i.post litis ꝯte.ex predicta causa.

u ¶ Alias.puta quia petebatur res ex causa donatiōis:modo petitur ex cā venditionis forte facte post li.conte.

x ¶ Similis.ut cum peteret ex cā donationis facte a rege:modo fit fides de donatione facta ab alio puta mōasterio populeti:ut hic allegabat ergo similis cā:sed ab alia persona ꝛ aliis loco ꝛ tempore:ꝛ his que comitantur causam.

y ¶ Tunc.s.tempore li.contesta.Joannes andreas.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Obnoxium. talis generalis libellus in personalibus actionibus non debet admitti. s. de lib. ob. c. ulti. tamen valet si recipiatur: & sibi imputet reus q cām non fecit exprimi in libello. C. de anna. excep. si ex multis. In realibus cōmuniter admittit. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. eadem & l. sed an eadem. §. actiões & de hoc plene. s. de lib. ob. c. ii. & ff. de eden. l. i. Jo. an.

b ¶ Quoniā. & sic primū dcm̄ tribus rōnibus probat. Jo. an.

c ¶ Judiciū. ac si iusta petiisset: dūmodo iuris ordo seruetur in iudicio qui seruari debet: & sententia tenet ꝯtra eū & pro eo: licz ferat cōtra ius litigatoris: nisi fuerit appellatū. ii. q. vi. §. diffinitiua. s. e. ti. cum inter vos.

d ¶ Nec etiam. secunda ratio.

e ¶ Cōscientia. si enim generaliter dixerit eum obnoxium & illum iudex tpe sniē obnoxium reperit: si eum absoluerit: ꝯtra cōscientiam iudicaret: & in hoc casu ex absolutoria snīa ppetuo: & ex omni cā parat exceptio rei iudi. sed nō sic cum ex certa cā petiit: qr tūc tm̄ ex illa cā parat exceptio. de causa pos. c. vlt. & dixi. s. in magna glosa.

f ¶ Et nō pdesset: tertia ratio.

g ¶ Judicio. videtur h q si iudex ꝯdēnet reum ex superuenienti causa: eedem pbationes habite in pmo iudicio valeāt in alio instituto ex eadē cā ꝯtrium tenetur: qr noua est cā: & nouū est iudicium: vnde cum sint lite non ꝯte. recepti q̄tū ad hoc nō deberent valere. iuxta illam regulā. testes recepti lite non ꝯte. nō valent. Super hoc posset forsan dici ut tradit. s. de testi. pñtata. C. e. l. vl. Ber. uel dic q generalis illius negatio qui se negat obnoxium intelligitur cōtestata lite super omni obnoxietate etiā postea emergenti. uel dic q hec verba sunt allegatio partis: nec ponunt ius.

h ¶ Egit. reali vel personali ut dixi super verbo obnoxium.

i ¶ Tunc. i. tempore litis cōte.

k ¶ Ante. s. ante petitionez. uel litem super ea conte.

l ¶ Prefatus. itaqz qnta ps.

m ¶ Diligēter. xx. q. v. c. vlt.

n ¶ Lance. s. e. ti. c. i.

o ¶ Attendit. repetit quasdam ex allegationibus.

p ¶ Spālis. ut in casu nostro.

q ¶ Temp[us]. & locus: & hoc vult dicere: si peto rem ex causa donationis: licet de tempore & loco non adiecerim: qr cum donationem necessario comitantur tempus & locus: mihi non prodest si post lit. conte. mihi donetur eadem res cum de certa donatōne oporuerit itelligi certis & loco & tempore facta. Si autez rez peto iure dominii uel quasi: h etiam si post lit. ꝯte. ius acqro: fertur pro me sententia. ff. de rei ven. si autem. i. rñso: & c. i. cum nullas speciales dominii causas expresserim: nō sunt ibi cōcomitantie ceterorū loci & tempus: & ideo nō est vis quo loco uel tempore dominiū ante sentētiā peruenerit ad me.

expresse extitit: vtpote q̄ tunc etiaz cōpeteret actoris intentio sit fundata. ¶ Secus autē cum egit vel petiit i genere nullius certe vel specialis cause faciens mentionē: videlicet q generaliter forte proposuit aliquem obnoxium esse sibi vel ad se iure dominii vel q̄si rem aliquā pertinere: tunc enim hoc precipue est inspiciēdum iudici: an sufficiēter vel minime de iure vel intētione ꝯstet actoris: vnde si de hoc ex causa etiā postmodum accidenti liqueat: potest & debet iudex etiam si appareat minus iuste a principio fore actum suum exinde animum informare: quoniam & si petitū fuerit indebite: nō ob hoc tm̄ minus valuit: & tenuit iudicium subsecutum. Nec illius acta vel gesta propterea minus valida extiterūt: nec etiam iudex ipse cognita taliter veritate pronunciare in ꝯtrariū posset cum libera ꝯscientia & secura. Non prodesset etiā multum reo si tunc forte in ipsum ex huiusmodi supuenienti causa ꝯdemnatio non ferretur: cuz mox alio instituto iudicio foret ex illa merito ꝯdenādus vnde & si actori suā ex supueniēti causa intentionē sufficiat fundauisse cum egit aliq̄ causa spāliter non expressa: secus tm̄ est si certā & specialem in sua petitione subiūxerit: nisi postmodum intentionem suā ex eadē prorsus quā prius exp̄ssit: tunc etiam competenti causa fundarit. ¶ Quare cuz memoratus abbas monasterii de bonefac. proposuerit sepe factū locum de rosel. cū suis terminis ad ipsum monasteriuz ex predicti regis largitione spectare: nec de aliq̄ facta ipsi mōasterio sup hoc ab eodem rege concessione docuerit: obstēderit: aut donationē quondā factā illi de his ab abbate & ꝯuentu monasterii populeti q̄ nec i sua petitione fuerat expressa nec etiaz ante facta nullū profecto cōmodum ex ea reportare debeat. ¶ Prefatus igitur cardinalis p̄missis oībus & aliis q̄ hincinde fuerūt ꝓposita diligēter audītis ac vtrisqz partis meritis equa iustitie lance discussis prudenter attendit id qō p̄dicti abbas & conuentus de bonefac. ꝓposuerunt: intentionē videlz actoris ex his que post li. ꝯte. accidūt posse fundari: eaqz debere in iudicium deuenire tunc locū h̄re: sicut ꝯgrue allegatū est supra: vz q̄ ex certa & expressa causa spāliter non est actū. Ex his enim que post inchoatuz iudicium eueniunt: q̄ cā fuit exposita spālis nec dz nec pōt iudicis animus ad ꝓferendaz sniam informari: qr cū certe cause facta est mētio: vtpote donationis vel venditionis aut alterius spālis: dz icepti iudicii tp̄s attendi vt liqdo cognoscat: an tūc interfuerit actoris ꝓpter illa q̄ speciale comitantur cām: & necessario adesse debent veluti locus tēpus & huiusmodi q̄ sunt sollicite attendēda: & sine qbus cā vacua & inualida cēseret. Sed cū est in genere absqz alicuius cause declaratione petitū non sic dz accepti iudicii tp̄s ispici: qr nō requirunt: nec sūt oportuna nec attendi possunt huiusmodi comitantia in hoc casu. Et lz aliquibus curiosis q de his q̄ non multū expediunt: sepe disceptāt aliter forsan appareat q̄ actū est cā aliq̄ nō expressa vtilius tm̄ videt negocia tali expediri cōpendio: q̄ p q̄ndā exactaz subtilitatē lōgo dispendio prorgari: p̄sertim cum nonnulla pro utilitate cōmuni contra iuris asperitatē ex equitatis mansuetudine tolerari noscant: unde idē cardinalis cōsiderans q ipsi abbas & ꝯuentus de bonefac. nō ꝓbauerūt largitionez sup his regiā legitime sibi factā: ex qua spāliter uos impetere videbant: ab huiusmodi eorundē abbatis & ꝯuentus ipetitione d mandato nr̄o p̄habito fratrū nostrorum ꝯsilio nos duxit sententialiter ab soluendos. ¶ Nos igitur cardinalis eiusdem sniam ratā habentes eā auctoritate aplica confirmamus. Bonifacius. viii.

¶ Si ex pluribus iudicibus uel arbitris unus aliis presentibus & mādātibus p uerba pluralis numeri ferat sniam: tenet snia: electio autem ꝓnuncianda est per uerba singularia hoc dicit. Jo. an.

Cum ab uno arbitrorum: uel iudicū aliis p̄ntibus & mādātibus

r ¶ Censeretur. s. donatio vel venditio ul alia causa expressa merito censetur inualida: qr in dubio regulariter ꝓnunciatur cōtra actorem. s. de pba. ex litteris. cum nō sit ꝓbata venditio certis loco & tpe facta: & sic sit dubium an ante li. ꝯte. uel post fuerit facta: succumbet: & sic inualidum est ꝓbari actori causam sine tempore. Et no. per hanc litteram q tabellio in instrumento debet apponere locuz contractus. Quidam tamen dicunt locum solum de consuetudine apponi: cum de iure cautum non sit. Sed dic cōtra per hanc litteram & per decre. s. de pba. quoniam. sibi loca designando &c. ad hoc. ii. q. viii. §. libellorū. C. de cōtrahen. & cōmit. stipu. l. optimam. s. de testi. ex tenore. s. qui fi. sint legi. per tuas. video q testis deponit de loco. s. de testi. cum causam. i. & in iuribus supius allegatis. sed patet ꝓbatio instrumentorū & testiū: de fide instru. cum Joānes. s. e. ti. in exercendis. ergo & tabellio ꝯscribere debet locum: preterea forte cō fecit instrumentū in loco in quo non potuit.

s ¶ Comitātia. s. locus & tempus.

t ¶ Disceptāt. quod faciendum non est. s. eo. libro de renun. c. i. j. de here. c. ii. C. de sum. trini. l. nemo.

u ¶ Expressa. s. quod ē quando actum est causa expressa: ut ueniant concomitantia tempus & locus: & licet forte de iure stricto id verum esset: d equitate dicamus cōtrarium. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus ad finem. & equitas scripta rigori p̄fertur. C. d iudi. placuit ar. bo. de symo. lz beli. & c. per tuas. io. an.

x ¶ Prorogari. ad hec. s. eo. libro. de offi. delega. si is cui. io. an.

y ¶ Noscant. pone exēplum. j. de rer permu. c. vno &c.

z ¶ Huiusmodi. quasi di. si ex alia causa agāt rei iudicate nō obstabit sententia. s. de iudi. examinata. C. d peti. here. hereditas. ff. d excep. rei iudi. si mater. §. i. & l. & an eadem.

& ¶ Nos igit. sexta ps.

Cum ab uno. ¶ Primo ponit dictum. Secūdo ipsius determinationē ibi: dz. Tertio causam determinationi difficilem ibi: licet. Do. Dubitatio decre. huius fuit ex eo qd dicit lex q ex pluribus arbitris aut oēs debēt sententiam dicere: aut nullus. ff. de arbit. l. Item vnus in. §. item si plures. sed satis omnes videntur dicere cuz vnus aliis presentibus & mādantibus per verba pluralis numeri sententiaz dicit. hoc idem tenebat Accur. ff. de arbi. l. sicuti. ioan. an.

? ¶ Judicum. ordinariorum uel delegatoruz fit igitur hec equiparatio inter iudices & arbitros ad idem de offi. de lega. uno delegatorum licet interdum sit grandis differentia. s. eodez ti. c. vltimo. s. e. libro. de arbi. c. ii. cum si.

& ¶ Et mandantibus. ergo si alii presentes essent: sed non mandarent secus: & sufficit ita esse scriptum. ff. qui & a quibus. l. prosperit. vi. q. iii. scriptum est. & sic taciturnitas non habetur hic pro mandato: & facit. j. d regu. iur. is qui tacet. & quod ibi dixi. nec enim in sententiis procedit ratihabitio sicut in aliis actibus: de hoc. ix. questione. ii. c. i. s. de his que fiunt a prela. cum vos. caute ergo facit is pro quo lata est sentētia ab uno solo recitata: si de mandato aliorum possit fidem facere sicut de snīa: & facit quod nota. s. de offi. delega. cum in iure.

a ¶ Scripta. quod dic ut. j. c. proximo.

b ¶ Oportet. necessitatez importat. alias eni si per verba singularis numeri pronunciaret haberet locū ille. §. Itē si plures. quod verum intelligas nisi college qui tamen hoc possent: cōmisissent illi vices suas non solum in recitando: sed etiam in pronunciando: tunc enim ille verbis singularis numeri vteret. Interdū tm̄ verbū oportet: honestatez designat. xxv. q. i. c. i. ubi de hoc.

c ¶ Statuim[us]. per hoc eniz verbū statuo bene ꝓfertur diffinitiua snia. s. de ver. sig. in his.

d ¶ Electōe. de hoc dic ut. s. dixi. de elec. sicut cum eo. li. Sed quid dices: ꝯpromissum fuit in tres ut deberent eligere: qui secedētes in partem postea redierūt dicentes q ꝯcordauerunt & commiserunt vni electionez & pronunciationē illius de quo ꝯcordauerūt: q eligit titiū. Alii duo resistunt dicentes q non de illo: sed de seio fuerat concordatuz: querit an debeat illis duobus credi. Et hostien. qui dicit hāc qōnem fuisse de facto in ecclesia Lugdūn. plene eam tractauit. s. d pba. tertio. & dixit ibi se inter cardinales obtinuisse credendū eē illis duobus: tum qr magis credendū est duobus quam vni: & quia duobus creditur donec ꝯtrium probetur: & ut fraus euitetur: alias qui ꝓnūciaret semp posset ius suuz subtrahere illi in quem communiter ꝯcordassent: & qr facultas probationum non est angustanda. s. ut lite non contestata quoniam. & quia impossibile est alio modo probari: in quo casu etiam interduz heretico creditur. C. de here. quoniam multi. in fine. & conspiratori. s. de testi. cog. c. ultimo. Item cuz de conscientia alicuius queritur: credit uni soli scilicet quia aliter probari non potest: de homi. significasti. ver. si. et ad hoc bene facit ipsa decre. tertio. & sic dixit intelligendā decre. cum dilecti. de elec. ut illi tres uel duo deponant: & de ꝯsensibus aliorum & de proprio. In contrarium videbatur scilicet q credendum esset tertio tanq̄ a duobus ad id officium deputato: arg. ff. si mes. fal. mo. di. l. i. s. de testi. cog. preterea. nec vr credendum duobus: cum videantur in suis testimoniis singulares. iii. q. ix. pura de elec. cum dilecti d accu. cum dilecti. Item videntur illi testificari de proprio facto: & sic non sunt testes idonei. C. de testi. l. omnibus. iiii. q. iii. §. Item in criminali. ver. Item nullus idoneus. sz negari ñ potest quin isti duo possint probare saltem dissensuz tertii scilicet q ipse tertius pronuncians non consenserat in illum: nec de illo fuerat ordinatum concilium tamen est tutum ad has fraudes euitādas: q ipsi compromissarii habeant tabellionem: & scribi faciant publicum instrumentum quomodo deliberantur: & ordinant de tali eligendo: & committunt illi socio: ut eligat & pronunciet: aut ipsi idem scribāt & sigilla apponant: ut scriptura & sigillum obuient contrarium asserenti. i. questione. vii. saluberrimum. xxvii. questione. i. omnes femine. C. de non numerata pecunia auc. contra qui propriam. Querebat etiam ibi Hostien. an ipsi compromissarii: ex quo deliberassent & consensissent in aliquem possent mutare voluntatem. Et dixit q non: quia vicem capituli tales obtinent: vnde talis consensus habet saltem vim scrutinii publicati. s. de elec. publicato.

scripta sentētia recitatur: habetur per inde ac si simul eēt ab omnibus recitata. Oportet tamez vt is q recitat non vtatur verbis singularis numeri: sed pluralis: ut dicat: Nos tales iudices vel arbitri pronunciamus seu statuimus in hunc modū. Licet secus in electione seruetur in qua vt censeatur euidētius vnica & communis est ab vno vice omnium: siue per cōpromissum siue per scrutinium procedat electionis pronunciatio per uerba singularis numeri facienda.

Idem.

¶ Ponit tres casus nullitatis sententie: & a primo vnum casum excipit. hoc dicit Joannes andreas.

Cum snia diffinitiua postquaz scripta fuerit: debeat a iudice non ab alio descripti recitatione pferri alias nec nomen sententie mereatur habere: nec ab ea sit appellare necesse: episcopo tamen quem propter dignitatis prerogatiuam ampliori cōuenit honore fulgere: sententiam ab eo ferendam licebit ad instar illustrium personarum per alium recitare. ¶ Sententia quam scriptaz edi a iudice litigatoribus nō recitari: vel quā ab ipso stando: non sedendo proferri contingit nullius est penitus momenti.

Rubrica. De appellationibus.

Innoc. iiij. in ꝯcillo lugdunēsi.

e ¶ Singularis. nota ad questionem que fuit de facto. Episcopus compromissarius ad eligendum abbatem ratione dignitatis sic locutus est in plurali. Nos talis episcopus Bononiē. compromissarius &c. opponebatur q non valebat electio: quia facta per verba pluralis numeri: non credo hoc nocere hic quia vere est vnica & communis ex quo fit p vnum solum: nec habet locum hec decre. ut per te vides. Quid dices in collationibus habebit ne in illis locum hec decre. ut si ad plures spectat collatio: necesse sit eam fieri ab vno: & per verba singularis numeri: non credo: dico enim vt dixi. s. de elec. sicut cum. & vbi non habet locum decre. quia propter. non habebit hec locum sed in collationibus non habet locum decre. quia propter. ergo nec ista: ad idem. j. de preben. cum in illis & quod dixi. s. de elec. c. vltimo.

Cum snia. ¶ Sunt due partes. Prima ponit dictum regulare & casum exceptum cui dat simile. Secunda ponit regulam bimembrem. Secunda ibi: Sententia. Jo. an. potest aliter summari s̄m zenz. Sententia in scriptis per iudicem & non per aliuz & sedendo regulariter debet ferri. h. d. Do. Nota q secus de interlocutoria. sed huic contra. s. de proba. quoniam contra falsam. Solutio interlocutoria bene debet redigi in scriptis ut ibi: sed non est necesse q proferatur uel reciteturde scripto: poterit ergo iudex interloqui: & postea interlocutoriaz illam tabellio rediget in scriptis: nec est etiaz de necessitate q redigatur in scriptis: sed alias non creditur iudici: nisi id pateat per scripta actorum: ut ibi.

f ¶ Proferri. quid si iudex nouiter excecatus est uel nescit legere cū tales iudicare possint. ff. de iudi. cecus. ubi de hoc. C. de iudi. l. certi. Solutio uel deleget cause diffinitionem alteri: uel faciat per alium legi petitionez & allegationes partium: & per seipsum ab alio instructus proferat verba diffinitionis cause. s. ꝯdemno uel absoluo ut faciunt potestates italie quod tm̄ Hostien. nō approbat in sūma. eo. ti. §. qualiter. Judices tamē debēt eē litterati & habere peritiam canonum. s. de ꝯsan. & affini. c. i.

g ¶ Necesse. ii. q. i. in p̄mis. in fi. & l. statutis. C. de sen. ex peri. re. l. i. ii. & iii. ff. de arbi. l. nō distinguemus. §. q si. s. eo. ti. c. i. nec ꝯfirmaret talis snia per ap. nec ob. ff. rē ra. hab. l. iii. §. falsus. quod dic ut no. s. c. i.

h ¶ Cōuenit. s. de of. deleg. sane. ii. s. e. ti. e. ti. c. ii. j. de here. inquisitores: & c. vlti. j. de p̄ni. c. vlti. j. de sen. ex. qa periculosum. cum similibus.

i ¶ Illustriū. C. de sen. ex. peri. reci. l. ii. & in auc. de illustri. et q sup eos sunt. §. sancimus igitur col. v. habes g casum in quo iudex nō recitat p se sniam. Sunt & casus in qbus valet snia sine scripto: ut cū breues sunt cause & maxime vilium ꝑsonaꝝ. Et breuis poterit dici duoꝝ aureoꝝ. ff. d do. l. i. & l. p̄ce. in fi. Inspiciat aūt q̄litas ꝑsonaꝝ & relinquat iudicis arbitrio. ff. de iure delib. l. i. s. de of. deleg. de causis. uel inspiciat ꝯsuetudo loci uel fori. xi. di. ꝯsuetudinis. Item cū eps de causa ciuili iudicat inter clericos suos. xi. q. i. si quis cū clerico. & hoc habes. C. de sen. ex peri. re. auc. nisi. Itē in casu. s. cū preses deposito officio ꝯuenitur ut reddat admīstrationē: in auc. ut iudices sine quoquo suffra. §. necessitatē. Item cū papa per se ꝓnunciat: valet enim snia licet nō tulerit eaz in scriptis ipse enim solutus est legibus. C. de legi. digna vox. & qr eius p̄sentia oēm supplet solēnitatem. C. de testa. l. oīuz. Item s̄m quosdam valet sententia lata in causa matrimoniali sine scripto per decre. s. de testi. albericus. & hoc videtur ibi tenere Ber. Jo. Goffre. Inno. sed Hosti. intelligit q ibi bene fuerit snia lata in scriptis: sed nō publicis. & hoc teneas per clemen. de. ver. si. sepe. circa fi. de hoc in spe. de sententi. prola. §. iuxta. ver. nō valet. uel dic distinguēduz an iudex ꝓcedat ex offō an i figura iudicii: ut p̄mo casu teneat snia sine scriptura in secundo nō: uel an ꝓcedat in figura iudicii vtraqz parte presente: an altera contumaciter absente: ut in primo valeat: in secundo non. Et hoc dixit verissimum. allegat. s. ut lite nō cōte. c. i. & c. quoniam. Itez s̄m Jo. & Lau. qui hoc no. ii. q. i. in primis. in fi. de ꝯsensu partium potest sentētia ferri sine scripto: sed Ber. & Hosti. cōtra: ut. s. de offi. deleg. de causis. fatet tamē ibi Hosti. q ptes bene possent iudiciario ordini renunciare: ita q nec locus esset libello: nec ꝓlationi sententie: & de plano inquireretur veritas & mandata sua daret: uel aliter: vt sibi uideretur ordinaret. ff. de offi. ꝓcon. nec quicquam. §. de plano: & C. de tēpo. ap. l. fi. sed q iudicando & ꝓnūciando omittatur scriptura: dicit fieri nō posse. Et dant doctores ꝯsilium: q iudex in ipsa sententia dicat in his scriptis. C. d de testamentis. auc. hoc iure. C. de fi. instru. ꝯctus. Et dicunt quidam aliter latam sententiam non valere. C. de senten. ex peri. re. l. ii. & vltima. quod non est verum: sufficit eniz q in scriptis ferat: ut hic: ar. C. de testa. l. cū antiquitas. §. fi.

k ¶ Edi. non cures si aperta sit uel clausa: & habes hoc. C. de sen. ex peri. re. l. i. ar. ꝯtra. j. ti. proxi. appellatio ibi soluitur. Jo. an.

l ¶ Stando. in casibus in quibus ꝓceditur simpliciter & de plano sine strepitu & figura iudicii. dic ut in clemen. de verbo. signi. sepe. circa finem glo. Jo. an.

m ¶ Sedendo. sedere debent enim iudices nō solum cum diffinitiue ꝓnunciant sed etiam cum res que agitur plenam cognitionem desiderat. ff. qs ordo in bonorum possessione seruetur. l. ii. §. dies. in auc. ut ab illustri. & qui super eos sunt. §. sancimus igitur. col. v. in auc. de iudi. §. sedebunt. col. vi. xxiii. q. i. paratus ibi sedes me iudicare &c. iii. q. iii. ver. a precedente. Quid si sedebat in alta turri uel palatio: & partes erant inferius. Dic q valet sententia: potuit enim tuitionem sibi loci ꝓuidere si forte timebat: arg. s. de spō. cum locum. de elec. bone. i. ff. de acqui. pos. l. q meo. §. si venditorem: & arg. C. ubi sena. uel cla. l. iii. ante medium. ad hoc. s. eo. li. de offi. delega. c. statuimus: & j. de here. c. vl. & idem possumus dicere de eo qui super equum sedendo tulit sententiam scilicet q sententia valeat: licet enim non videatur sedere: videtur tamen quasi sedere. ff. de seruitu. rusticoꝝ predioꝝ. l. qui sella. de homi: dilectus: & c. significasti. Alii contra. C. de sententia & interlocutoria. prolatam. ii. questione. vi. §. diffinitiua. in principio. talis enim non videt sedere sed baiulari. C. de offi. eius cui māda. est iurisdi. l. honorati. Et no qd dicitur de sedendo: intelligūt doctores q iudex in sede sua sedere debeat & non stare: vnde quid si in culo doleret q sedere nō possz. Item quid si in ipsa sede nec sederet nec staret sed iaceret: satis forte fuit de mente iuris q sedere intelligatur: si sit in sede sua de plano iudicando quocūqz modo ibi moretur: tamē primum tene quia minime sunt mutanda: que interpretationem certam semper habuerunt. ff. de legi. l. minime. io. an.

n ¶ Momenti. ita q nec est appellare necesse. s. proximo responso.

Universidad de Deusto Biblioteca

Q Ordinobis. ¶ Ista est solẽnis ⁊ quotidiana decre. que diuiditur in q̃ttuor ptes ut patet in glo. Scđa pars ibi: Sancimus. Tertia ibi: hisqꝫ. Quarta ibi: Quod si. Sed Jo. mo. diuidit in sex de scđa faciendo tres. Quia ẜm eum dat primo formam appellandi ante diffinitiuam. Scđa ibi: In qbus informat qd facturus sit iudex a quo est appellatuꝫ. Tertia ibi: post hoc tractat viã huiusmodi procedẽdi. Demũ de quarta facit duas ut primo puniat appellantem. Scđo appellatũ ẜm Jo. an. Et potest diuidi decre. in quattuor partes. In quarũ prima ponit constitutionis causa. In secunda constitutio. In tertia ipsius declaratio. In quarta non seruantium pena.

¶ Appellãs ad papã in iudicio vel extra appellare dꝫ i scriptis ⁊ causaꝫ exprimere ⁊ apostolos petere: si vult ⁊ petit appellatus pñcipales per se vel per ꝓcuratores instructos sup principali accedere debẽt ad papã: in appellationibꝰ a sententia diffinitiua interpositis nil mutatur. demum appellanti et appellato constitutionem non seruantibus imponitur pena. Jo. an.

Q Ordi nobis est lites minuere[a]: ⁊ laboribus releuare subiectos[b]. Sãcimus igitur vt siqs in iudicio vel extra[c] sup interlocutoria[d] vl grauamine aliquo ad nos[e] duxerit appellandum[f]: causaꝫ appellatiõis in scriptis[g] assignare deproperet[h] petat apostolos[i] quos ei precipimus exhiberi[k]: In qbus appellationis[l] causam exprimat: ⁊ cur appellatio non sit admissa: vel si appellationi forsan ⁊ superioris[m] reuerentia sit delatũ[n]. Post hoc appellatori ẜm locoꝝ distantiam psonarum ⁊ negocij qualitatem tpe prosecutionis indulto[o]: si voluerit appellatus ⁊ petierit[p] pñcipales persone per se[q] vel per ꝓcuratores instructos cum mandato ad agendum: ⁊ cum rationibus ⁊ munimentis[r] ad causam spectantibus accedant ad sedem apostolicam sic parati vt si nobis visum fuerit expedire finito[s] appellatõis articulo: vel de partium volũtate omisso[t]: ꝓcedatur in negocio pñcipali: quantum de iure poterit et debebit: His que in appellationibus a diffinitiuis sententijs interpositis antiquitas[u] statuit[x] non mutatis: Quod si appellator q premissa[y] sunt non obseruet: reputabitur non appellans: ⁊ ad prioris iudicis redibit examen in expẽsis legitimis condemnandus[z]. Si autem appellatus ɔtempserit hoc statutum: in eum tamquaꝫ in cõtumacem tam in expensis quã in causa quãtum a iure pmittitur: procedat. Justũ est equidẽ: vt in eũ iura insurgant: q ius[a] ⁊ iudicẽ[b] ⁊ ptem[c] eludit. Idem in eodẽ.

a ¶ Minuere. sic. ff. si cer. pe. quidam estimauerunt. in fi. de rescrip. nõnulli. de do. ⁊ cõtu. finem: cum suis concor.

b ¶ Subiectos. s. in proe. huius li. ⁊ de offi. lega. c. ii. ⁊ de of. or. ut litigantes.

c ¶ Uel extra. hoc dꝫ itelligi qñ extra iudiciũ appellatur tñ a iudice: quod patet per id quod de apostolis sequit ẜm Innoc. ad hoc. i. ver. his que in appellationibus. ibi. n. excipit: sꝫ alias nõ esset vera exceptio si nõ includeretur sub precedentibus. ff. de penu le. l. nã ꝙ. §. fi. ⁊ ẜm hoc ꝙ. i. dicit interlocutoria ad actuꝫ iudicialẽ referas: ꝙ dicit grauamine: ad actũ extraiudicialeꝫ referas: tamen per iudices illatum. Sed alii ꝫ dicentes cuꝫ appellatur extra iudiciuꝫ etiã si nõ a iudice seruari debere: ar. i. eo. cõcertationi. ad id quod dicit de apostolis: respondet id locum hẽ qñ in iudicio appellatur: ad id quod dicit de ver. his que. rñdetur ꝙ illa nõ est exceptio immo determinatio uel protestatio quedaꝫ: ⁊ hoc est tutius: ⁊ tenet hoc ber. s. de elec. ɔsiderauimus in. i. glo.

d ¶ Interlocutoria. no. ius nouum appellantẽ ab interlocutoria debere in scriptis appellare. ⁊ equiparat appellationi interposite a diffinitiua ex interuallo usqꝫ ad. x. dies. tũc enim est appellandum in scriptis: sed si incõtinenti appelletur sufficit viua voce appellari. ff. de ap. l. ii. ⁊. ii. q. vi. ad fi. sed ab interlocutoria in continenti ⁊ ex interuallo appellandum est in scriptis: ut hic. Et dixit gof. ⁊ hosti. post eum: ꝙ aliud etiã ius nouũ ꝫ inducit ꝙ qui appellat: causam cur appellat dꝫ exprimere in appellatione: sꝫ per vetera iura sufficiebat dicere appello ab iniqua interlocutoria: sicut in diffinitiuis: ⁊ iduxerũt ad hoc. s. de elec. cũ dilecti. de testi. significauerunt. ver. mandamus. s. eo. dilecto: ⁊. c. ex parte. Sed ber. ꝫ dicens hoc nouũ nõ esse: dicens ꝙ in illis decre. bene exprimebat cã appellandi: ⁊ cum ber. credo. per decre. s. e. ut debitus. Jtẽ dixit gof. ꝙ olim extra iudicium nõ cõpellebatur qs cãm exprimere: vnde ⁊ quo ad hoc istud ius nouũ dixit. Sꝫ ber. ɔtra: dicens ꝙ ẜm antiqua iura bene tenebat: qui extra iudicium appellabat causam exprimere: ⁊ de hoc no. s. e. cum causam. in glo. vlti. ⁊. c. se. in vnica glo. Jstud ꝙ solum dicit ber. ꝫ quo ad hoc ius nouum induci ꝙ in scriptis appelletur in iudicio ⁊ extra. Causa aũt ideo exprimitur ut videat iudex cui porrigitur appellatio: an iusta fuerit: ut sic appellantẽ admittat vel repellat: vñ semper papa in cõmittendo appellationes a grauamine interpositas scribit: si est ita.

e ¶ Ad nos. maxime ẜm quosdã: ẜm hosti. in his que de nouo inducit hec ɔstitutio locum nõ hꝫ: nisi in appellationibus interpositis ad papã: cũ hoc ꝫ exprimatur cũ sit penalis ⁊ sic restringenda: ⁊ quod solum de appellationibus interpositis ad papaꝫ intelligatur satis ꝓbatur per decre. de fo. cõpe. romana. i. rñ. ubi habes ꝙ archiepiscopus de ɔsensu partium non potest de causa cognoscere appellationis articulo pretermisso: ergo necesse est dicere ꝙ decre. ista loquat in papa. Sed ẜm primam opinionẽ posset dici idem in quolibet alio iudice ordinario qui per simplicem querelam cognoscere possit ut legatus. ut. c. i. de offi. leg. sed archiepiscopus per querelam: cognoscere nõ potest: ⁊ ideo primo est sibi videndum: an appellatio deuoluat.

f ¶ Appellandum. verbo. q: adhuc hodie ẜm hosti. poterit facto appellare: vt. s. eo. meminimus: ⁊. c. suggestum: ⁊. c. hec sicut de hoc. s. de ap. ut debitus.

g ¶ In scriptis. istud spãle in appellatione ad papã interposita. Alii ꝫ: ⁊ facit p eis. s. de ꝓba. qm̃ ɔtra. ad quod dicit hosti. ꝙ lꝫ nõ fuerit in scriptis redactũ: poterit fides fieri. Sed nunquid quelibet scriptura sufficiet? dicit innoc. ꝙ sic: satis enim est ꝙ forma qua appellatum est in scriptis probari possit. Expeditius tñ ẽ ⁊ melius ꝙ scriptura sit publica uel autenticum sigillum. s. de fi. instru. c. ii. et facit. s. eo. li. de elec. ut circa.

h ¶ Deproperet. i. festinet uel valde properet: prepositio de hic auget: sic. C. de iudi. properandum.

i ¶ Petat apostolos. instanter ⁊ infra. xxx. dies. i. eo. ab eo. ut in clemen. quãuis. eo. ti. ⁊ nõ intelligas de apostolis petro ⁊ paulo: sed de litteris dimissoriis. ff. de li. dimis. l. vna. ff. de verboꝝ signi. l. dimissorie.

k ¶ Exhiberi. ꝙ si nõ exhibeant ⁊ postea iudex in causa ꝓcedat: nisi appellationi renunciatũ eẽt inualidus est ꝓcessus. i. e. ut sup. quod est verũ si debitis loco modo ⁊ tpe requisitus: eos expresse denegat. uel infra debitũ tps negligenter uel malitiose tradere pretermittit. i. e. ab eo. i. rñ. Et no. ꝙ iudex tradẽdo apostolos videt appellationi deferre. s. e. ti. dilectis. ad fi. qđ verum est qñ tradit dimissorias ul reuerentiales secus si refutatorios: ut sequitur: sic nec termini dlatio hꝫ uĩ delationis: ut dicã. i. e. ti. cum appellationibꝰ.

l ¶ Appellationis. admittẽde: uel nõ: ⁊ tũc sequentie veniũt expositiue ad causam ob quam appellatum fuit.

m ¶ Superioris. nõ dixit pape: ⁊ sic no. p his que. s. dixi.

n ¶ Delatũ. solet fieri i dubio cũ dubitat de ꝟitate appellatiõis als caueat penã. s. ti. pri. c. i.

o ¶ Indulto. a iudice a quo est appellatũ ꝺ quo dic ut. s. e. ti. cum sit romana.

p ¶ Petierit. q: si sufficit ꝙ hoc gerat in mẽte nisi hoc exprimat ore. ff. de ver. ob. l. qcqd astrigẽde. Et no. ꝙ ẜm iura uetera aut recipiebatur appellatio a iudice uel a pte aut nõ: nec statuebatur terminus. In secundo casu sufficit mittere procuratorẽ ad impetrandũ ⁊ ꝫdicendum. In primo debet mittere procuratorẽ ad ꝓsequendã causam appellationis: sed de principali nil dicebatur p antiqua iura: hodie aũt si hoc petit appellatus tenetur mittere nõ solũ ad ꝓsequendã causam appellationis sed etiã principalẽ ut hic vides: si huius ɔstõnis penas euitare uoluerit: ⁊ sic addit solum ista ɔstitutio ⁊ nõ derogat. Sed ɔtra. s. eo. qua fronte. ubi hoc videtur esse in optione appellantis. Sol. quidam exponunt ibi si maluerit aduersarius scilicet appellatus. Alii dicunt illud correctum per istud. Alii ꝙ decre. illa dat optioneꝫ appellanti ad quẽ appellare uelit: nõ an uelit principaleꝫ cãm ad iudicẽ appellationis deferri: uel dic ꝙ ibi datur optio an uelit coram eo ad quẽ appellauit litigare: uel delegatum impetrare ⁊ hoc cum appellatus non ꝫdixit: ut hic.

q ¶ Per se. non dat optio ut psonaꝫ trahere possit: sꝫ causam vñ istud uel quod sequitur: nõ refertur ad ptãtem appellati: sꝫ appellãtis. io. an.

r ¶ Munimentis. i. ꝓuilegiis ⁊ instrumentis ⁊ oĩbus his p que põt causa muniri. s. de do. ⁊ contu. c. fi. de elec. cupientes. s. eo. libro.

s ¶ Finito. p approbationem uel cassationem appellationis: qđ est officium iudicis ap. ii. q. vi. ad fi. ioan. an.

t ¶ Omisso. quod nõ posset archieps. s. de fo. cõpe. romana. i. rñ.

u ¶ Antiquitas. reuerenda. s. de transla. quãnto.

x ¶ Statuit. s. ꝙ appellãs in eis appellationis cãm nõ teneat exp̃mere sꝫ sufficiat dicere appello ab illa iniq̃ snĩa: ⁊ iudex dꝫ appellationi deferre: ⁊ põt statuere terminũ appellãti ad appellationẽ ꝓsequẽdã. e. ti. cum sit.

y ¶ Premissa sunt. i. si causam appellationis non expssit in scriptis: et apostolos non petiit: ⁊ instructus non venit: ut hic dicitur.

z ¶ Condẽnandus. non dixit ɔdẽnatus. Unde dixit hosti. ꝙ iudex pñcipalis cause habet ɔdemnationem facere. Sed dic ꝙ etiã iudex appellationis ipam potest facere. i. eo. cum appellationibus. i. rñso. in fi.

ꝰ ¶ Contẽpserit. quare hoc dicit: cum in voluntate appellantis resideat ire uel nõ ire. Hoc intelligit ẜm ber. cum appellatus hoc approbauit. s. cũ uolebat corã supiore cãm ꝓseq. Si igit postea nõ ẜuauerit hoc statutũ. i. si nõ veniat instructꝰ ut dꝫ ꝫ ipm tanq̃ ɔtra ɔtumacẽ ꝓcedetur tam in expẽsis q̃ in causa. Et equaliter ꝓcedat contra ɔtumacẽ reum uel actorem li. cõte. uel nõ ɔte. uel quasi ɔte. plene no. s. de do. ⁊ contu. put.

ꝛ ¶ Procedatur. p illum ad quem est appellatũ. s. eo. sepe: ⁊. c. p tuas nec est mirandum si tales taliter puniuntur: iustum est ⁊c.

ꝫ ¶ Jus. s. eo. in pncipio.

a ¶ Judicem. qui appellationem recipit: ⁊ terminum assignauit.

b ¶ Partem. que venit instructa coram papa.

c ¶ Eludit. quod reprobatur. s. de ali. mu. iudi. ca. fa. c. i. de postu. pla. bone. ii. §. nec nocebat. ff. de iudi. ptor.

L Egitima. ¶ Duo facit. Primo ponit factũ sepe ɔtingẽs. Secũdo ibi: Uolẽtes ꝓuidet. Premitte qđ habes in. c. suspitiõis pmo rñ. s. de offi. dele. s. ꝙ ubi iudex recusatur eliguntur arbitri qui de causa suspitionis cognoscunt. Do. Emanauit ad suppletionem decretalis. s. de offi. delega. suspitionis. Joan. an.

¶ Judex qui recusatur: statuit ɔpetens tps arbitris ad finiendaꝫ causaꝫ: quo elapso si finita non fuerit: in principali procedit. Jo. an.

L Egitima[a] suspitionis cã contra iudicem[b] assignata: ⁊ arbitris a ptibꝰ ẜꝫ formaꝫ[c] iuris electis: q de ipa cognoscãt[d] sepe cõtigit ꝙ ipis i ideꝫ conuenire nolẽtibꝰ: nec tertiũ aduocãtibꝰ: cũ quo ãbo vl alter eorum procedat ad decisionem ipsius negocij vt tenentur: iudex ꝓferat[e] excõmunicatiõis sententiaꝫ contra ipsos: quam ipsi tuꝫ ꝓpter odium[f]: tuꝫ ꝓpter fauoreꝫ partiuꝫ diutius vilipendunt[g]: quare causa ipsa[h] plus debito ꝓrogata: nõ ꝓceditur ad cognitioneꝫ negocij pñcipalis. ¶ Uolẽtes igitur morbo[i] huiusmodi necessariã adhibere medelam: statuimus: vt ipsis arbitris per iudicem[k] competens[l] terminus prefigatur: infra quem in idem cõueniant: vel tertium cõcorditer aduocent: cuꝫ quo ambo vel alter eorum eiusdeꝫ suspitionis negocium terminare procurent. Alioquin[m] iudex ex tunc in principali negocio ꝓcedere nõ omittat[n]. Idem.

¶ Hec decre. de duobꝰ tractat. s. de appellatione ad archiepm interponenda: ⁊ de ipsius ptãte circa eam interiecta. ⁊ circa primũ decidit tres casus quibus dubitabatur an possꝫ vel deberet ad archiepm appellari ⁊ hoc i. i. ⁊. ij. ꝶ. ⁊ i. §. debet. Circa secundum facit quinqꝫ: primum decidit qñ citare possit vel delegare ibi: cum aũt. Scđo ibi. si vero. qñ possit inhibere distinguens circa ꝫ tres casus. Tertio ibi: in alium. de ipsius ptãte in aliam psonã. Quarto ibi snias de ptãte reuocandi censuraꝫ. Quinto de necessitate remittendi male appellantem. h. d. Do.

R Omana ecclesia: ⁊ infra. Cũ suffraganeorum remeñ. ecclesie suorumqꝫ officialiuꝫ q generaliter[o] de causis ad ipsorum forum ptinentibus eorum vices supplẽdo cognoscunt: vnum ⁊ idem[p] cõsistorium siue auditorium sit censenduꝫ ab ipsis officialibus non ad dictos suffraganeos[q]: nec ab eisdeꝫ ad seipsos[r] interponi appellatio videat sed de iure[s] ad remeñ. est curiaꝫ[t] appellandum. ¶ Ab archidiaconis vero alijsqꝫ inferioribus prelatis[u] suffraganeis subiectis eisdeꝫ: ⁊ eorũ officialibus ad sufraganeos ipsos debet ⁊ non ad eandem curiaꝫ[x] omissis dictis suffraganeis appellari: nisi aliud remeñ: ecclesie ꝺ cõsuetudine[y] competat in hac parte. ¶ Cum aũt ad prefatã curiam ab eorundem suffraganeoruꝫ vl suorum officialium audiẽtia fuerit appellatum remeñ. archiepiscopus q pro tempore[z] fuerit: vel officialis ipsius nullatenus in appellationis causa interposite ante diffinitiuam sententiam citent partes: nec etiaꝫ alijs illam committant appellationis eiusdẽ cã ꝓbabili seu legitiã nõ expssa. ¶ Si vo vocatis partibꝰ vl nullatenꝰ aut ñ ifra. x. dies post

a ¶ Legitima. de ueritate cause non dubitat: qn hẽat arbiter cognoscere. Sꝫ qs cognoscet: an cã sit legitima: dic ꝙ idẽ arbiter: ut no. s. eo. cũ speciali. in. iii. glo.

b ¶ Judicẽ. uel ordinariũ: ut delegatũ a papa. s. e. cũ spãli. de offi. dele. suspitionis. Si auteꝫ esset delegatus episcopi uel eiꝰ officialis: uel eẽnt plures delegati cũ clausula: ꝙ si ñ oẽs: ⁊ vnus ex his recuset tũc nõ itur ad arbitros: quod dic ut no. s. e. li. de of. dele. si ɔtra vnũ ⁊ corã ipso iudice q recusat dãdus est libellꝰ recusatorius. s. e. secũdo requiris. C. de iudi. apertissimi.

c ¶ Formã. iuris. s. e. cũ spãli. ⁊ nõ dñt eẽ layci tales arbitri: q: cũ hẽant testes ɔpellere ⁊ alia facere q̃ ptinẽt ad hunc articuluꝫ: talis spũalis iurisditio nõ caderet in eos ẜꝫ Ber. ad hoc. xx. vi. di. bene qdẽ. de iudi. decernimꝰ. Jtẽ nõ dñt esse suspecti: alias pñt sicut iudices recusari. Jtẽ nec debent eẽ multũ remoti. s. e. secũdo requiris: ⁊. c. cũ spãli. Jtẽ debent esse in locis cõpetẽtibus ubi possit haberi copia peritoꝝ. s. e. li. de rescrip. statutum.

d ¶ Cognoscãt. ⁊ pnunciẽt. ff. de iudi. de qua re. s. de cau. pos. cũ sup ⁊. i. patet. Jo. an.

e ¶ Proferat. qđ pt. s. de offi. dele. suspitiõis.

f ¶ Odiũ. caueãt tales arbitri iuris a pena. s. ti. proxi. c. i. licet arbitri compromissarii illam timere non habeant: ut ibi dixi.

g ¶ Uilipendunt. ⁊ ex eo magis ligantur. s. de sen. ex. per tuas.

h ¶ Ipsa. s. recusationis.

i ¶ Morbo. s. e. li. de excep. pia.

k ¶ Per iudicẽ. ipsum recusatũ ordinariũ uel delegatũ. ɔ. s. de offi. de le. suspitiõis. Sol. ista corrigit illã ẜm ber. ⁊ sic. o. reuolauit ad. a. i. hoc extremũ ius ad illud qđ olim erat ante decre. suspitionis. Sed dic ꝙ decre. ista nõ corrigit illã: illa. n. decre. loquit in termino partibus assignãdo ad ꝓbãdũ. i. parti que suspitionẽ vult ꝓbare: quẽ nõ q recusat: sꝫ arbitri assignare debent: ut ibi. Jteꝫ loquit in termino assignato arbitris ad cãm finiendam: quẽ nõ arbiter sed iudex recusatus debet statuere.

l ¶ Competens. ꝙ si minus competentem terminũ assignaret: locus eẽt appellationi. s. de dila. c. i. Jo. an.

m ¶ Aliogn. s. si elapso termino nõdũ sit p ipsos negociũ terminatuꝫ.

n ¶ Omittat. vr ꝙ ɔstõ ista sit iniqua: sic ꝓbo. Pone ꝙ si iudex in veritate sit suspectus suspitione que ꝓponit ꝫ ipsum: arbitri fauore partiũ uel partis nõ finiũt negociũ in termino: iudex ꝓcedit in pñcipali: ⁊ sic inutiliter ꝓponit recusatio. Quomodo ꝙ fiet cum ꝫ cõpellat coram iudice suspecto reus litigare? Dicũt qdã: ꝙ pars petet a iudice ut ẜm acta corã arbitris negociũ finiat: ad hoc. s. de testi. pñtata. ⁊ si male pronunciauerit: appellet: uel dic ꝙ si arbitri nolunt ꝓnunciare: uel male pronũciãt: appellandũ est ad papã. s. e. li. de offi. dele. ab arbitris. Jo. an.

R Omana. ¶ Hec ẽ famosa ⁊ notabilis decre. cuius. xi. sũt ptes sicut ⁊ sũt. xi. eius dicta. Primuꝫ ꝙ de officiali epi nõ ad epm: sed ad archiepm appellat. Scđm ꝙ de subdito epi ad ipsuꝫ nõ ad archiepm appellat: nisi aliud esset de ɔsuetudine: Tertiũ ꝙ archieps causaꝫ appellationis ad epm interposite nõ dꝫ cõmittere: uel ptes citare: nisi in appellationibus ꝓbabilis cã sit expressa. Quartũ ꝙ si neget per ap. negociuꝫ deuolutũ: nõ inhibeat archieps iudicẽ principalis cause ꝓcedere: nisi prius de deuolutione ɔstiterit. Quintuꝫ ꝙ si dicit ex iusta cã appellatũ: inhiberi non põt nisi prius recepta ap. ut ꝓbabili incipiat cognoscere de cause veritate. Sextũ ꝙ lꝫ dicat appellatũ a diffinitiua in casu ꝓhibito a iure: ex quo de hoc cognoscere ceperit põt inhibere ne snĩa executioni mãdet. Septimũ ꝙ archieps in tertiam psonã post inhibitionẽ suaꝫ in causa p ap. delata ad ipsuꝫ aliquid innouantẽ iurisditionem exercere nõ põt. Octauũ ꝙ archieps appellantẽ in aliis causis a iurisditione epi nõ põt eximere. Nono dicit ꝙ ab epis in qbus causis iurisditionẽ tpalẽ habẽt: de iure dꝫ ad archiepm appellari: nisi spãle ius aliud inducat. Decimo ꝙ cẽsurã ecclesiasticã in appellantẽ ꝓlatã per epm archieps reuocare nõ põt nisi partibus uocatis ⁊ de cã legitime cognito. Undecimo et vltimo dr ꝙ ex quo archieps pronunciauerit male appellatũ añ sniam: statim debet cãm ad suffraganeum remittere.

o ¶ Generalr. no. p hãc lrãm ꝙ officialis ẽ ordinarius nõ delegatus: ⁊ sic est reprobata opinio Gof. q no. in sũma de offi. vi. §. Jtẽ dubitari. ꝙ officialis epi delegatus est nõ ordinariꝰ ⁊ ob hoc dicebat de ipso ad epꝫ esse appellãdũ ⁊ hoc idẽ videbatur tenere ber. s. ne pla. ui. su. c. ii. in glo. ii. ubi dicit ꝙ eps nõ põt de iure ordinariũ dare sed solũ pnceps uel lex. Sꝫ dici possꝫ ꝙ p hoc nõ negat officiale esse ordinariũ: q: dici possꝫ ꝙ hꝫ a lege. Uñ ipse Ber. ꝫ ⁊ inno. ⁊ hosti. ⁊ oẽs no. officialem ordinariũ eẽ. ꝙ ex hoc dcõ necessario ɔcludit ꝫ ⁊ ꝓbat hoc: ut dixi. s. de of. ui. lꝫ ad hoc. s. de offi. uica. sua. i auc. de iudi. circa principium. col. vi. ⁊c.

p ¶ Idem. nõ tñ p oĩa ut. s. ꝺ offi. dele. si ɔtra vnum. §. ulti.

q ¶ Suffraganeos. etiã si consuetudo esset ꝙ appellari possꝫ ad eos: vt. s. ꝺ consue. c. ii. eo. li. ⁊ uide quod ibi dixi.

r ¶ Ad seipsos. quod esse non põt: appellatio eñi ẽ de minori ad maiorẽ ⁊c. Si ãt appellet ab officiali ad episcopũ: non appellatur de minori ad maiorẽ: immo de eodeꝫ appellatur de ad eundem: ⁊ sic non potest dici appellatio.

s ¶ De iure. quasi diceret de ɔsuetudine posset secus induci: ad hoc. i. c. proxi. ⁊ hoc tenent moderni: qđ est falsum: ut. s. e. de consue. c. ii. ubi de hoc.

t ¶ Curiam. nisi appellare vellet ad papam: ad queꝫ omisso medio appellatur. ii. q. vi. ad romanam: ⁊. c. qsqs. ⁊ idem in legato. de offi. deleag. c. i. ubi de hoc ⁊. ii. q. vi. c. iii. secus ẜm. l. ff. de ap. l. imperatores.

u ¶ Prelatis. q iurisditioneꝫ habent: quod dic ut. s. de offi. or. cũ ab ecclesiaꝝ.

x ¶ Curiam. remeñ. quia supra dixi.

y ¶ Cõsuetudine. que dat iurisditionẽ. s. de fo. cõpe. cum contingat. s. e. li. e. ti. romana de offi. or. romana. ⁊ in hoc casu possumus intelligere. s. de preben. referente. de no. ope. nun. significantibus. idem si de priuilegio cum ista sint paria. ix. q. iii. conquestus. s. de offi. ordi. duo simul in. §. debet.

z ¶ Qui pro tempore. quasi diceret istud nõ est ius spãle ⁊ personale quod extinguatur cum persona: imo ppetuum est. s. de transac. decetero. ⁊ in aliis archiepiscopis etiam seruandum est. s. de offi. ordi. romana ad fi.

ꝰ ¶ Diffinitiuam. quia in appellationibus a diffinitiua non est necesse causam exprimere: ut dixi. s. e. cordi. ⁊ sic ibi non haberet locum quod sequitur.

ꝛ ¶ Citent. ⁊ si citauerit ipune non paretur. ff. de iuris. om. iu. l. ulti. ⁊ hoc itelligas vbicunqꝫ qs citat ab aliquo: ⁊ constat ꝙ citatus nõ est de iurisditione citantis: non tenetur cõparere: nisi causa talis in citatorio exprimatur: per quã appareat illum iurisditionem habere si uera sit illa causa. ff. q satisda. cog. l. si vero. ff. de fer. l. i. in dubio melius est cõparere. xxiii. q. i. qd culpat. ff. de iudi. si qs ex aliena. ⁊ adde qđ no. iii. q. ii. si episcopus. de accusa. veniens.

ꝫ ¶ Expressa. duplicit põt itelligi. s. ꝙ archieps nisi uideat i appellatõe expssaꝫ ꝓbabilẽ cãm nec citabit nec cõmittet: uel dic expssa i citatorio uel ɔmissiõe: q: in ɔmissiõe uel citatione exp̃met ꝓbabilẽ cãm: ob quã sit appellatũ. Sꝫ ꝫ. s. e. ti. si duobꝰ. ubi archieps cãm in citatione nõ expressit: ⁊ tñ tenuit citatio: sꝫ illud per

istud supplendum est: uel citare non debet ut hic: si citauerit expressione non facta tenet: ut ibi: qꝛ multa fieri etc. sm hosti.
a ¶ Interlocutoriam. ergo interlocutoria transit in rem iudicatam: nisi ab ipsa infra .x. dies fuerit appellatum. s. de elec. cum dilecti. in fine quod verū est quo ad partem: sed non quo ad iudicem: quod dic ut. s. eodem titulo cum cessante: et. j. e. c. vltimo.

re: et non coram archiepiscopo cum nullam habeat potestatem in ipsum: de offi. ordi. pastoralis. s. eo. romana. in prin. ad hoc. s. eo. cum teneamur: tales ergo citare non potest: quod verum est nisi iurisditionem suā impedirent. j. de penis romana.
r ¶ Hmōi. cū casus iste nō sit exp̄ssus in iure. s. de offi. or. pastoralis.

b ¶ Simile. ut si dicat appellationi renunciatum tacite uel expresse. s. de offi. delega. gratum. uel dicatur ex pbabili cā non appellatum. j. pri. rñ. uel dicatur non appellatuʒ in scriptis: eo casu quo debuit in scriptis appellari. s. e. c. i. ante ergo quod de his constiterit priorum iudicum nō impediet officium. Jo. an.
c ¶ Totaliter. i. talez fuisse appellationem: que deuoluat negocium: licet forte cā sit falsa.
d ¶ Illa. s. quando appellatuʒ est ante sententiam.
e ¶ Sententie. s. quando ē appellatum a diffinitiua.
f ¶ Presumant. primo. n. debet de iurisditione ↄstare: et cognito an sit iudex: exercitiū iurisditionis pcedere. s. de rescri. super litteris ad fi. Inno.
g ¶ Minus legitima. cum cā nō est in iure expressa. ff. de lega. ii possunt. s. e. pastoralis. in prin. et hoc arbitrabitur primo iudex an legitima causa sit et si male arbitraretur appellari poterit. ff. qui satisda. cog. l. arbitrio. et. l. se. si autē causaz in iure expressaz negaret esse legitimā non audietur. ff. de proba. ab ea parte.
h ¶ Prohibere. partibus uel iudici a quo fuit appellatuʒ vel forte tertio dputato forte ad executionē sententiarum.
i ¶ Vera. licet. n. quo ad ↄmissionem faciendam sufficiat quod probabilis sit causa: ut. s. §. cū autem. probari tamen hʒ ueritas cause ap. nisi se offerens pbaturum corā iudice a quo appellauit nō fuerit admissus: ut. s. e. interposita. et dic ut ibi.
k ¶ Prohibitis. multo ergo fortius hoc in nō prohibitis locum habebit: arg. a minori. s. de elec. cum in cunctis.
l ¶ Notorio. in quo admittatur ap. s. eo. cum sit romana: et. c. peruenit: et. c. cōsuluit. et dic notorio per euidentiam rei: ut differatur ab eo notorio iuris per cōfessionem et de quo sequitur.
m ¶ Vel de quo. no. alternatiuam. nam vr quod tria concurrere debeant ad hoc ut in crimine debeat appellari. s. quod sit ↄfessus testibus ↄuictus et argumētis superatus. ii. q. vi. §. sunt quorum. ver. nullus. C. quorum ap. no. re. l. ii. et dixit dñs azo. quod nisi omnia ista tria ↄcurrant: reseruatur ↄdemnato bñficium appellādi. Alii dicunt et forte bene: quod ↄfessus in iure nō auditur appellans: si tamen ita sit ↄfessus quod standum sit ↄfessioni nō tormentorum formidine territus. et hoc tam in ciuili quam in criminali nisi vellet allegare se sic errore facti ↄfessum. In quo casu possʒ appellare: ut suum corrigeret errorem. ff. ad turpil. l. i. §. vl. et hec opinio p hanc litteram satis probatur que disiunctiue loquitur: nec posset negari crimen p confessionem fore notorium. s. de coha. cle. vestra. et in notorio nō admittitur appellatio: ut in proxi. glo. et no. Jo. et archi. ii. q. vi. qcūqʒ: et. ii. q. i. in primis.
n ¶ In iure. alias nō preiudicaret ↄfessio super crimine. s. de cōfes. c. vlti. saluo eo qō habes de exces. prela. quod sit graue.
o ¶ Cōsimilibus. puta si appelletur ne testm̄ aperiatur: uel ne scriptus heres in possessionem mittatur. ff. de ap. recipiendis uel nō. l. pe. et vlti. s. e. cōstitutus. ii. uel per ↄtumacem in nō veniendo: ut. xxiiii. q. iii. de illicita.
p ¶ Mandetur. ergo notorius criminosus et cōfessus in iure auditur appellans ↄtra iura superius signata. Potest dici quod notorius criminosus appellare pōt: sed iudex nō tenetur appellationi deferre: ut in ↄtis. ad idem. s. de ap. pastoralis. nisi exprimeret cām rōnabilem: puta se timore tormentorum ↄfessus: ut supius dixi: uel p errorē. ff. de cōfes. l. vl. et. pe. alias ergo antequam superior de appellatiōe cognoscat et inhibeat. pōt iudex sn̄iam exequi: postea nō. j. e. nō solum.
q ¶ Alium. ab appellante appellato et iudice: iste enim alias nō trāstulit ad archiepm̄ cām suam: et ideo simpliciter pōt aduersarium coram suo iudice ↄuenire.

interlocutoriam[a] vel diffinitiuam sententiam appellatuʒ fuisse seu aliquid aliud simile[b]: sicqʒ nō esse per appellationem ad eūdē archiepm̄ vel eius officialem deuolutū negociū ↄponatur: iidez nisi prius ipsis cōstiterit causam ipsam ad eos totaliter[c] fuisse delatam: phibere ne in illa[d] vel ne ad executionē pcedatur sn̄ie[e] nō presumāt[f]. ¶ Quod si obiiciak ex iniusta cā seu minus[g] legitima ante sentētiā appellationez interpositā extitisse: et ex eo non esse appellationē huiusmodi admittendam: nequeunt pdicti archieps vel eius officialis prohibere[h]: ne pcedatur i causa: nisi prius appellatiōe recepta velut emissa ex causa pbabili cognoscere incipiāt de cā huiusmodi an sit vera[i]. ¶ Si autē post sn̄iam in casibus a iure prohibitis[k] vtpote a sn̄ia super manifesto et notorio[l] crimine vel de quo[m] qs in iure[n] confessus extitit pmulgata: vel cōsimilib[o] appellatū fuisse dicatur possunt: ne sn̄ia executiōi mandek[p]: postquā cognoscere cepint: vtrum sit recipienda vel nō appellatio ab eo interposita: inbibere. ¶ In alium[q] quoqʒ q circa rē de qua iter appellātē et appellatū cōtrouersia vertitur: aliqd post eoruʒ ihibitionem attentant: nō valet occasione huiusmodi[r] iurisditionē aliquā vendicare. ¶ Cum vero is qui ad remensem curiam sup aliqua[s] cā vocē appellationis emittit: nihilominus in causis aliis ordinarii sui iurisditioni subiiciak: Remeñ. archieps vel officialis ipsius nequaquaʒ iurisditionez ipsam in aliis impediant vt ab eiusdez ordinarii ptāte totaliter eximāt taliter appellantē. ¶ Debʒ autē ad eos[t] ab epis pfate puincie super causis in qbus tpalem[u] iurisditionem exercent nisi forte de consuetudie[x] aut puilegio siue iure alio[y] spāli sit appellandū ad aliū appellari. ¶ Sn̄ias quoqʒ interdicti vel suspensionis seu excōmunicatiōis[z] in appellantem ab eo a quo appellatū pponitur pmulgatas: nullatenus nisi vocatis partib⁹ de appellatione legitime cognito reuocent aut denunciēt esse nullas. ¶ Cum aūt ad remeñ. archiepm̄ ab audiētia suffraganei sui super aliqua causa fuerit ante sentētiaz appellatuʒ: ¶ Idem archieps postqʒ de appellatiōe cognito[a] ↄstiterit eā minus rōnabilem[b] extitisse: causam ad eūdez suffraganeum remittere[c] non postponat. Dez.

¶ Si iudex requisit⁹ ñ tradit apostolos et postea pcedit in causa nō valet processus: nisi renunciatum fuisset appellationi. Jo. an.

Et super appellatione ac eius causa[d] instructio facilior[e] valeat in processū haberi: districte precipimus: quod ille[f] a quo appellak apostolos appellanti iuxta tenorem cōstitutionis nostre super hoc edite[g] tribuat requisitus[h]. ¶ Si vero nō exhibuerit: ex tunc[i] si forte i causa pcedat: nisi appellationi renunciatū[k] fuerit: eius inualid⁹ et irritus[l] sit processus.

s ¶ Aliq cā. in qua tm̄ exeptus est appellans a iurisditione sui iudicis: archieps qa in aliis causis in qbus remanet in iurisditiōe ordinarii nullam hʒ ptātem: ut h dicit: ad hoc. s. e. pposuit ubi de hoc: licet enī ipse subditus appellans forsitan posset illum recusare ut suspectū: ut. s. e. ad hoc si in vna. archiepiscopus tm̄ de hoc se intromittere non hʒ ut h.
t ¶ Eos. s. archiepos.
u ¶ Temporalem. quā in criminibus per alios exercent: quod dic ut. j. eo. li. ne cleri. uel mo. c. vlt mo. et hoc quod h dicitur probabam⁹ oli per hoc. s. de delic. pu. c. ii. ubi de hoc. s. ō maio. et obe. solite. et ibi etiaʒ de hoc: et vide qō no. hosti. in sum. e. ti. §. ō quo ad quem. et. ver. sed pone. et. ver. se.
x ¶ Consuetudine. prescripta alias nō valeret. s. de consue. c. vlti.
y ¶ Alio. puta in causa feudi. s. de fo. compe. ex trāsmissa: et. c. veruʒ de ma. et obe. solite.
z ¶ Excōicatiōis. in hoc sūt ista paria ad hoc. j. de sen. ex. is cui. in fi.
¶ Vocatis. partibus. s. e. c. §. si vo. nā meritacārum etc. C. si p vim uel alio modo. l. vlti. et cōcor. ad hoc. s. de offi. ordi. cum ab ecclesiarum.
¶ Reuocent. uel absoluāt: et itelligo hoc verum: ubi periculum nō est in mora. qa tunc bene possent absoluere et si nō possent nullas nunciare uel reuocare ad hoc. s. e. qua fronte. §. i. de sen. ex. sacro. ibi absqʒ periculo etc.
x ¶ Ante sn̄iam. qꝛ aliud si a sententia: quia ibi aggreditur iudex statiʒ cognitionem principalis negocii: quod dic ut no. s. e. ut debitus in glo. penulti. Quis autem habeat exequi sententiam latam per iudicē ap. vide quod no. s. de offi. dele. pastoralis. §. preterea.
a ¶ Cognito. legitime. s. partibus presentibus: uel altera per contumaciam absente. s. eo. interposita.
b ¶ Rationabilem. vt quia peccatū fuit in decre. cordi. uel in decre. ut debitus. uel causa non est reperta vera.
c ¶ Remittere. quid de attentatis: uidebis. j. eo. non solum.
Et super. ¶ Diuide de cre. in duas partes. In quarum prima ponit ius antiquum. In secunda penam iudicis non seruantis: et emanauit suppletorie ad decreta. s. eo. cordi. io. an.
d ¶ Causa. debet enim in apostolis causa appellationis exprimi: et causa delationis uel repulsionis. s. eo. c. i.
e ¶ Facilior. concor. s. eo. libero de elec. cupientes. §. ad hec.
f ¶ Ille. iudex. s. quando extra iudicium appellatur: ↄsueuit apellās dicere et apostolos peto: si sit qui ipsos dare possit et debeat.
g ¶ Edite. s. eo. ti. cordi.
h ¶ Requisitus. cum debita instantia loco et tempore congruo: alias pena sequens locum non habet. j. eo. ti. ab eo. ii. rñ.
i ¶ Ex tunc. i. ex quo negauit expresse uel infra tempus debitum negligēter uel maliciose non tradidit. j. eo. ab eo. in fine.
k ¶ Renunciatum. tacite uel expresse. s. de offi. dele. gratum. de testibus cum venissent. Jo. an.
l ¶ Irritus. posito quod alias valeret de iure. puta quia frustratoria eēt appellatio: cui deferendum non est. j. c. proximo.

Cum appellationibus. ¶ Tria facit. Naz prima pars loquik de appellatione cui non defertur. Scda de appellatione cui deferk. Tertia protestatur ibi saluis. Do.
a ¶ Deferendū. hʒ enim iudex iustitiā imitari: de. ver. sig. forus. in fi. et merito nō est deferendū ap. friuole: nō enim fuit inuenta vt eēt iniquitatis defensio: sed inocētie remediū. s. e. ad nostrā. et. c. cū. spāli. §. porro. sic et iuramētū nō fuit inuētū ut eēt vinculū iniquitatis. s. e. li. de. iureiu. c. i. cum suis concor.
b ¶ Inferior. a quo appellatū fuit ante sn̄iaz.
c ¶ Admittat. tradere tm̄ apostolos nō est deferre ut dixi. s. e. cordi.
d ¶ Canonicas. s. e. ut debitus. et. c. romana. i fi. hoc vex nisi iudex deferat: ut. j. e. c. ii. in fi.
e ¶ Eadē die. ea enī qʒ sn̄iam ↄcomitank eadē die qua pncipale expediri dn̄t: sicut fructus et expēnse. ff. de re iudi. l. paulus. ō hoc. xxxv. q. ix. §. qꝛ ergo. alias incipit his ita. et dicaʒ. j. de regu. iu. contra eum.
f ¶ Eandem. s. friuolaz appellationem.
g ¶ Refutari. p hāc litterā dico quod si iudex detulit appellatiōi frustratorie: et supior ad quem appellatuʒ fuit remisit: eo nō ob. quod detulerat: quod ipse cognoscit ex pori iurisditiōe ordinaria uel delegata quā hēbat et nō ex noua demandatione. Si enim ille refutat delationē ergo ille remanet iudex qlis erat: h uera nisi supior hoc expresse ageret. s. quod delegatū euʒ ad cām daret: quod posset cum ipsius cause sit iudex ut seqk.
h ¶ In se. not. pro his que no. s. de renun. qō i dubiis: et. c. vl. i gl. ii.
i ¶ Deferens. et male: et talis reatus merito debuit ab ipsa honorē excludere iudicandi. C. ubi sena. uel cla. l. i. de necessitate ergo non fiet ad ipsum remissio. ff. so. ma. si ab hostibus. §. i. ff. de pac. l. tres fratres.
k ¶ Remittēda. ad ipsum iudicē q detulit. volūtarie āt posset ipse iudex supior remittere si uellet: et ē si. de renū. c. vl. Et no. p hāc litterā terminatam qōem qua qrik: an termini assignato quā facit iudex a quo appellatum est: hēat vim dilationis: vides enim quod si detulit: nō reassumit iurisditionez si frustratoria fuerit appellatio: sʒ elapso termino assignato et appellatore negligēte reassumit iudex iurisditionē. s. e. sepe. uel satis posset dici quod decre. ista locū hʒ cū appellās psequik: si enim nō psequeret: tunc nō obstāte delatione reassumet iudex iurisditionē p iura pdicta et per hāc lraʒ que dicit. s. appellatore nihilominus etc. et ad hoc facit qō no. Ber. de ma. Ih. ↄ iter. eccle. c. ii. in. iiii. glo. sʒ pbak id optime p decre. s. e. oblate. in pn. ubi deferre et terminū ad psequēdū assignare ponunk ut diuersa. Itē vr quod alr debeat mittere appellās qñ delatū est. et alr qū solus terminus est pfixus qō dic ut no. s. de renū. veniēs in glo. sed nō vr. Item si ↄriū diceretur iam sequerek quod omni appellationi deferrek a iure: cū ab ipso iure ipsi psequēti statutus sit terminus. ii. q. vi. ei qui. s. e. cū sit et. c. ex rōne. sicut ergo ius terminū simpliciter statuendo nō detulit: et sic de iudice eadem rōne est dicendum: vide archidi. ii. q. vi. appellatione.
l ¶ Statuta. est aūt rō qre illō in appellationib⁹ a diffinitiua iterpositis qꝛ iuste potuit iudicare iudex. s. sm allegata et pbata: et iuste posset ipsius ↄriū iudex appellatiōis pnūciare pp nouas pbationes. C. de tēp. ap. per hāc. de testi. fraternitatis. s. de fi. istru. cum Jo. et ideo deferēdo appellationi a diffinitiua interiecte nō potuit increpare iudex: sed secus in appellatione ante diffinitiuā iterposita: qꝛ ibi fit qrela tm̄ de iniquitate iudicātis: ad hoc. s. e. interposita. §. vlti. An aūt si iudex ap. pnunciet bene iudicatum et male appellatum: ipse idem uel primus iudex habeat exequi sententiam. no. s. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. in glo. vlt. Jo. an.

Clemens. iiii.

¶ Iudex ap. inique apppellantem ante sn̄iam remittere dʒ ad iudicez principalē: et in expensis condēnare: et hoc si principalis iudex nō detulerat appellatiōi: sed si detulit nō fiet remissio de necessitate: in appellationibus interpositis a diffinitiua antiqua iura seruentur. Joan. an.

Cum appellationibus friuolis nec iustitia deferat: nec sit a iudice deferendū[a]: si iudex iferior[b] appellationem minus legitimam nō admittat[c]: eaʒ appellatore nihilominus prosequente: superior de ipsa cognoscens: causam ad priorem iudicē iuxta sanctiones canonicas[d] sine difficultate remittat: eadē[e] die condemnationem faciens expensaruʒ. Si uero iudex admittat eandem[f] lʒ tam appellatio qʒ ipsius iudicis delatio a superiore valeāt refutari[g] qꝛ tm̄ iudex ipse quantum i se fuit: a se iurisditionez abdicauit eādem: appellationi deferens[i] mih⁹ iuste: totius cause decisio in superioris est potestate transfusa: nec est illi causa de necessitate vlterius remittenda[k]. Saluis his que super appellationibus post sententiaz interpositis sunt statuta[l].

Bonifacius octauus.

¶ Si appellās infra. xxx. dies istāter non petit apostolos appellationi renunciat: si iudex modo debito requisit⁹ illos nō tradit sed postea procedit: non valet eius processus Joannes andreas.

Ab eo qui appellat infra. xxx. dies[m] instāter[n] apostoli peti debent: et eidem infra dictuʒ tempus a iudice exhiberi: alias presumitur appellationi sue renunciare appellans si eos infra idem tēpus petere pretermittat et si vadat[o] aut mittat ad appellationem huiusmodi psequendam. Illud autem qō felicis recordationis Innocentius papa. iiii. pdecessor noster statuēdū decreuit[p]: vt si is a quo appellak: apostolos appellanti non tribuat requisitus: ex tunc si forte in causa procedat nisi appellationi renunciatum fuerit: eius inualidus sit pcessus. tūc demum obtinet: cum iudex super h[o] cum debita instantia loco[q] et tpe ↄgruo requisitus: eos expresse[r] denegat vel infra pmissum tps maliciose aut negligenter[s] illi tradere pretermittit. Idem.

¶ Innouata p iudicē post diffinitiuā sn̄iam: a qua appellatū extitit reuocank statim p iudicē ap. etiā si āte appellationē fuerit inouata. attētata vero post appellationez āte diffinitiuā non reuocantur nisi primo de veritate constiterit: nisi post inhibitionem debito modo factaz attentata fuissent. Joan. an.

Non solum innouata post appellationem a diffinitiua[t] sententia interiectam debent semp exceptis casibus[u]: in quibus iura post sentētiaz prohibēt appellare: ante[x] omnia per appellationis iudicem penitus reuocari: sed etiam ea oia:

Ab eo. ¶ Primo ponit tempus petendorum apostolorum. Secundo declarat. c. ut super. s. eo. Secunda ibi: illud autem. vo.
m ¶ xxx. dies. ii. q. vi. post ap. et. §. ul. i fi. et. C. de ap. iudicib⁹. olī dabank solū qnqʒ dies. ii. q. vi. ab eo. et currūt isti dies a die sn̄ie: ut in pdi. §. et pdi. l. iudicibus. qō vex itelligo qñ ē appellatū infra. x. dies: cū enim nō teneak qs appellare nisi a tpe scie: ad hoc. j. e. cōcertatōi. pone quod post. xxx. dies appellek tūc ipossibile fuit tpa a die sn̄ie ↄputari: et tē puto illos. xxx. dies a die sn̄ie cōputari: ad hoc. C. de tēpo. ap. l. i.
n ¶ Instāter. sic. c. di. psca. s. de renū. qdaʒ. Quid si qs dicat aplos peto: et iter peto: et cū instātia peto: nūqd dicek instāter petiuisse: vr quod iteratōes ille habeank solū p vna petiōe: sicut cū qs dicat appello appello vnica est appellatio. xxxi. q. ii. lothari⁹. ↄsuetudo qʒ ē optima legū iterpres. s. de ↄsue. cū dilect⁹. iterpretak talē petitionē istātē dici quod tʒ guil. in spe. ti. de ap. §. sequik ad fi. dicēs quod hoc nūqʒ vidit opponi: et quod satisfacit q instāter i ipso actu appellādi illos petit: tu dic quod dʒ illos iter petere: cū text⁹ dicat eos istāter et sepi⁹ petēdos. ii. q. vi. p⁹ ap. j. dic cū debita istātia: et ad hoc. j. de sen. ex. ↄstōez i fi. hodie dic ut i cle. e. ti. qʒuis. i. rñ. iudex tm̄ ēt non petēti aplos dare dʒ. C. de ap. qm̄. ii. q. vi. ab eo. Sʒ lʒ tūc nō det nō hʒ locum pena de qua. j. ii. rñ.
o ¶ Vadat. sʒ nonne iter arreptū habek p ap. s. e. dilecti filii. i. forte illō hodie correctū ē p decre. ut debit⁹. de ap. uel lʒ hēak pro appellatiōe cū tm̄ appellatū ē vbo: ñ habek p aplorū petitiōe: ut h: et fuit hoc statutum ut facilior instructio per aplos hēak. s. e. ut sup: sīle est ubi nō sufficit scrm̄: qꝛ requirik verbū. s. de elec. ecclesia vra.
p ¶ Decreuit. s. e. sup. io. an.
q ¶ Loco. qꝛ nō cū eqtat: ul p viā pgit: et quod dic tpe. i. infra dictos. xxx. dies ul ñ ō nocte: uel cū est in prādio uel in missa.
r ¶ Expresse. hoc est appta uel manifesta rebellio: ad idem. j. de sen. ex. venerabilibus. §. secus.
s ¶ Negligenter. hic dolus et negligentia equiparātur: et facit ad ea que dixi. s. de elec. si compromissarius. Joan. an.
Non solū. ¶ Hec ē solēnis decre. et hʒ materiā utilē et quotidianā. Sūt due ptes. Prima loquik de appellatiōe interiecta. Scda de interiecta post ibi: illa. Et qlibet pars a suo generali dicto vnū casum excipit. In pma ibi: exceptis. In scda ibi: nisi. Premitte qō sit remediū attentati et in quo differat ab interdicto vñ vi cuius dīsam habes p inno. in. c. ex pte. s. de rescrip. De maio. et obe. dilecti p glo. in cle. ii. ut lite pē. vo. Ortum habuit ista decre. ex his q no. in no. et hosti. s. e. bone. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. de excep. dilecti: de elec. dudum. ii. et plene per Gar. de elec. cupientes. §. pe. in fi.
t ¶ Diffinitiua. distinguik igik hec decre. iter appel. a diffinitiua et ab interlocutoria interpositam: ut etiā predicti doctores dicebant: et ratio. j. patebit.
u ¶ Casib⁹. ut qꝛ ↄtumax fuit in nō ueniēdo uel insignis latro uel criminosus notorius: ad h. s. e. romana. §. si aūt. s. eo. proposuisti. xxiiii. q. iii. de illicita. et idē i aliis casib⁹ quos hēs. ii. q. vi. §. sūt quorum. C. quorum ap. ñ re. l. i. ii. iii. iiii. v. et vi. ff. de ap. reci. uel ñ. l. pe. et ul. s. e. ↄstitut⁹. ii. i his casib⁹ eēt iniquū quod appellatio executionē sn̄ie ipediret: cū tali appellatiōi ñ sit deferēdū: ut i pdictis iuribus. Sʒ qd dices pars appellata dicit casuʒ talē eē: in quo appellari nō potuit: et iō talis appellationis obtētu reuocationē fieri ñ debere p modū attētati: appellās ↄdicit: pone i terminis dicit. n. fuisse ve ↄtumacē ñ veniēdo: appellās negat qd erit i dubio: fiet ne reuocatio. Dixit i hac qōe gar. fore distinguēdū: vix ps appellata uelit icōtinēti pbare illā ↄtumaciā: dicēs hodie ↄstat etc. an dilationes lōgiores expectat. In pmo casu ñ fiat reuocatio. In scdo sic: ad hoc. ff. ad exhi. l. iii. ibidē. ō testi. spo. lras. s. e. li. de excep. pia. s. de testi. veniēs. ii. ff. ut i possessione lega. si is a quo cū si. alias semp ↄtumax negaret se cōtumacē: et idē in similib⁹.
x ¶ Ante oia. et sic ñ expectabik euēt⁹ litis: ut in pri. casu. Scias. tm̄ quod de hoc primo ↄstare necesse ē. s. quod fuerit diffinitū et appellatū et post attentatū. vñ vides qō supra ponit p ↄstāti. s. quod sint inouata. Sʒ ↄ vr dicere lex. ff. de ap. cū ex ca. que

Universidad de Deusto Biblioteca

dicit q ex tunc reuocabitur quod factum est post appellationem: cum appellans meliorem sniam meruerit obtinere: ergo nõ ante. So. ibi nõ negat quin etiam ante reuocari possit quod cõceditur p alias leges. ff. nil inouari ap. pẽ. in rubro z nigro: z sic vacat ibi ar. a 2rio sicut: z. C. de epi. z cle. l. conuenticulam.

a C Decẽdiũ. secus si post: qz tũc nõ teneret appellatio ne ipsi9 ptertu fieret attẽtatoz reuocatio. s. e. romana. §. si uero. Sũt ãt isti dies vtiles a pncipio z i pgressu z cõtinui: z fit ipsoz 2putatio d momẽ: o ad momẽtũ qd dic ut ple ne no. ii. q. vi. anterioz. zc.

que medio tpe inter sententiam z appellationez: q postmodũ infra decendiũ[a] interponit ab eadez contingit innouari[b]: ac si post appellationem eandem innouata[c] fuissent. C Illa vero q post appellatõem interpositã ante diffinitiuã[d] sniam inouant: donec appellatiõis cãm verã esse 2stiterit reuocari nõ debent: nisi iudex[e] appellationis post q̃ sibi constiterit: p appellationem emissam ex causa p babili fore ad se negotiũ deuolutũ: inbibeat canonice iudici a quo appellatum extitit ne pcedat: tunc. n. qcqd [g] post inhibitionẽ huiusmodi fuerit innouatum: estlz cã[h] eadem non sit vera peũdẽ appellatiõis iudicez añ oia in statum pristinum reducendum[i].

L Dem.

C Qui appellat extra iudicium: infra. x. dies ex quo sciuit grauamẽ appellare debz: postea per remedium

b C Innouari. hic repetere debent ante oia per ap. iudicẽ penitus reuocari ac si zc.

c C Innouata fuissent. z est id qz sicut p9 appellationẽ a diffinitiua nil attentari dz: ut. s. i. rñso: sic nec pẽdẽte iure qd cõpetit 2dẽnato ad appellãdũ. s. vsqz ad. x. dies. Indultũ. n. a iure bñficiũ zc. j. de re. iu. Idultum. xxviii. di. de his. tũc. n. p prie df indicatũ: qñ infra illud appellari nõ põt. s. de re iudi. q ad 2sultationẽ z an hoc hẽat locũ in snia excõicatiõis: uide qd dixi. j. de sen. ex. venerabilib9. §. porro. z notabat qd h df. ff. nil ino. ap. pẽ. l. i. i pn. in pma gl. ff. de. ver. si. si qua pena circa mediũ. Jo. an.

d C Diffinitiuã. s. ab iterlocutoria uel grauamine: hmõi ãt dicti ẽ rõ qz i casu isto appellatio dz iterponi expssa cã pbabili nec sufficit cãz eẽ pbabilẽ nisi sit uera. s. e. iterposita. i pn. Est igit necesse q pus 2stet de veritate. In euẽtũ g litis scietur an attẽtata veniãt reuocãda necne: z ẽ si. s. de frigi. fraternitatis. nec est hoc ius nouũ: imo pbat expresse p antiqua iura. nõne eniz semp papa in appellationibus ante sniam interiectis mãdat: si ẽ ita reuocato in irritũ zc. s. de rescrip. significãte. z duob9. c. se. s. de indi. exhibita. s. e. significãtib9 cũ multis si.

e C Nisi iudex. ponit vnũ casuz exceptũ a primo generali dicto: aliũ casũ posses addere qñ. s. iudex ipse detulerat appellationi. s. e. cũ appellationibus. Joã. an.

f C Deuolutum. alias inbiberi non posset. s. e. romana. §. si uero. z. §. se.

g C Quicqd. itellige q p ipm iudicẽ attẽtari ñ possit: hoc dico: qz qdã posset iudices a qb9 appellatũ ẽ: sic ẽ reformare possessionẽ appellãti cũ sibi turbata fuit omittere tñ dz articulũ sup quo appellatũ ẽ. s. e. ti. cũ teneat. Itẽ si appellãs nimis plirũ terminũ assignauit põt moderari. s. e. cũ sit romana: z. c. 2sului i fi.

h C Causa. propter quam appellatum.

i C Reducẽdũ. decre. ista loquit i his q sunt attentata p iudicẽ: z hoc apparet ex eo q dicit ihibeat canonice iudici zc si aũt aliqd attẽtaret a tertio. i. q ñ fuit ps uel iudex: i cã illa attẽtata ñ reuocant p modũ attẽtati a iudice ad quẽ fuit appellatũ: sz p suũ ppriũ iudicẽ cognito de cã suato iuris ordine. s. e. ti. romana. §. in aliũ. ff. de rei vẽ. a quo. nõ. n. piudicat aliis res iter alios acta. s. de re iu. Quis. qd ẽ ver: nisi ille terti9 p attẽtationẽ illã iurisditionẽ iudicis ipediret: de of. dele. c. i. ñ ob. s. e. hõe. ubi vf attẽtatũ a tertio fuocari p modũ attẽtati: ibi. n. fuit generaliter appellatũ: ne qs sup possessionẽ zc. z iõ molestãs ñ potuit dici terti9: sz poti9 ps appellata. Alii dicũt q illud reducit i pstinũ statũ p iterdcm vñ ui: ñ p modũ attẽtati: z hz hoc nõ ob. idẽ z p eadẽ iura itellige si terti9 aliqd attẽtat lite relatiõe uel 2sultatiõe pẽdẽte. h tñ oia de tali tertio itelligas q cũ pte uel iudice nihil attẽtat illicitũ: nec ab eis cãz cepit hẽre: alias sec9. s. de 2sti. cũ. M. in fi. ut li. pẽ. ecclesia. ii. Si ãt aliqd attẽtetur a pte: aut illud de natura sua ẽ irreuocabile: aut reuocabile. Si irreuocabile: puta pẽdẽte ap. uel lite iter duos sup spõsa: ali9 eoz cũ ea p verba de psenti 2rit: ẽt post inhibitionem fiet reuocatio: qz ex futuro euẽtu patebit an valeat mrimoniũ uel ñ. s. cũ ppetuũ ipedimẽtũ pcessit necne: sz hñ fiet ad tps sepatio z alia pũa uel pena imponit. s. de ma. 2c. 2 iter. cc. c. i. z ul. Si uero reuocabile sit: distinguo an sit licitũ uel illicitũ. Si illicitũ: ut qz ap. pẽ. ps spoliat prẽ: reuocat p modũ attẽtati: de appel. bone. ff. de edil. edic. ediles. §. Itẽ sciẽdũ. Et fit talis reuocatio z restõ ex solo iudicis officio: ut li. pẽ. c. i. z p totũ. Tenet tñ duo pbare: q inouatuz fuerit: z q li. pẽ. uel ap. ut li. pẽ. p totũ. Si uero aliqd attẽtet qd alias eẽt licitũ: ut si qs facit q de iur cõi sibi cõpetunt: utpu ta ap. pen. collegiũ eligit: uel his silia: z si extraiudicialis fuit appellatio: talia attẽtata ñ reuocant p moduz attẽtati: sz pẽdẽt ex euẽtu futuro. s. de elec. cũ inter. z. c. 2siderami9. C. d rei vẽ. si fundũ. Si ãt i iudicio fuerat iterposita: h fuerunt opiniones no. de in inte. resti. c. ii. d iurepa. ex lris. Dic tñ hz gar. q si li. uel ap. pẽ. qs vtit possessiõe eo mõ quo añ nil inouãs illicitũ uel dolosuz i piudiciuz ptis ñ hz locuz reuocatio p moduz attẽtati: cũ nil inouari uideat. viii. q. iiii. nõne. imo circa ipm fieret inouatio: qd phibituz ẽ: ut i pdictis iurib9. S ãt dicit aduersari9 aliqd imutatuz illicite: pbet hoc. s. e. bone. de iurepa. ex lris. alias pẽdẽt ex futuro euẽtu: de resti. ite. c. ii. nisi probibitio iudicis ex cã interposita aliõ idicat. s. d pbẽ. iter cetera. s. de despõ. ipu. ad dissoluẽduz. ff. ne qd i lo. pu. l. vl. vñ vnum scias q si ps appellãs aliqd illicituz attẽtat: eo ipo idignã se fac appellatiõis beneficio z pcedit iudex a quo appellatũ ẽ pinde ac si ñ fuisset appellatũ. s. e. an sit. hz casum inos. Sz redeũdo ad textũ q̃ro: si iudex appellatõis statim reuocat attẽtata: postea pnũciet male appellatũ: nũqd illa reuocata resumũt uigorẽ ipso iure? Rñ. nõ: qz illa reuocatio legitime fcã est ad tuitionẽ appellatiõis: cũ pcessus in ipsius appellatiõis 2tẽptũ factus fuerit: z iõ tãquã legitime fcã: firma z stabilis pseueret. C. de adul. Grac chus. Itẽ illa reuocatio fuit q̃si interlocutoria: z sic cũ ab ea ñ fuerit appellatũ trãsiuit i rẽ iudicatã. s. de elec. cũ dilecti de re iudi. q ad 2sultationem. Cũ igit talis reuocatio ñ pẽdeat ex euẽtu ap. sz sola depẽdẽtia appellatiõis ad reuocationez sufficiat: ut hic: z. s. de iureiu. venientes qcqd de appellatiõe 2tigit fcm ipsa pendẽte fuit legitime reuocatũ. pnũciata igit ap. legitima: de nouo iter pcedet: de accu. q̃liter. z qñ. i.

iuris cõmunis audiet: sed non per appellationis remedium. Jo. an.

Concertatiõi antiq̃ finẽ imponere psenti 2stõne: volentes: Statuimus: vt ab electionibus postulationib9 puisionib9 z qbuslibet extraiudicialib9[k]: actib9 in quibus põt appellatio iterponi: qsqs ex eis grauatũ se reputãs p appellationis bñficiũ grauamẽ illatum desiderauerit reuocari: ifra. x. dies postquã sciuerit[m]: si velit appellet Post decendium vero eidem aditus nõ pateat appellandi: Sed si per contradictionem debitã[n] vel alia iuris rmedia petierit reuocari grauamen. ei[o] Dũmõ medio tpe bis non assenserit[o] lapsus decendij nõ obsistat[p]. L Dem.

C. Valet appellatio i scriptis porrecta: licet coram iudice nõ legat. hoc dicit. zen.

Appellatio quam in scriptis[q]

Concertatiõi. C Primo ponit motiuuz 2stõis. Scõo ibi: Statuim9. 2stõez. que distinguit an p appellationẽ uel alr petat reuocari grauamẽ. Et hz mẽbrũ ibi: sz si: cui de terminationez interserit ibi: dũmõ. Do. Emanauit hec decre. ad declarationem eius quod no. Jo. ii. q. vi. biduum. et hosti. de ap. vt debitus. z inno. s. eo. bone. dñs Jo. an.

k C Extraiudicialibus. siue fiant a iudice siue a priuato. s. eo. c. i.

l C Grauatuz. no. q decre. ista locum hz in ap. interposita a grauamine iã illato: secus si ab inferendo. cum ex probabili cã timet z interponit appellatio. vñ aduerte q infra. x. dies appellãdum sit a grauamine ex iudicium. allegabat talis rõ: si appellari possit. xi. die: eadẽ ratione z ceteris mo. qd eẽt absurduz. Preterea si qs velit dicere decurionẽ legitime nõ creatuz: non audit nisi infra legitimuz tps 2dicat. ff. de decuri. impatores. §. fi. z infra id tps infra qd appellãdum est ar. C. q ad ciuilia: z. l. noiationes. ii. q. vi. §. diffinitiua. ver. noiationes. qd. n. tps in sniis attẽditur attẽdi dz z in his in qb9 non profert snia. ff. qñ ap. sit. l. i. §. in sniis. z. ii. q. vi. biduuz. Dicebat ãt hosti. in decre. ut debitus. ad fi. de ap. q in electionibus añ z post ẽt post. x. dies poterit appellari: sed hoc modo: qz si ex legitima cã interponitur appellatio ne fiat electio valet: z cã probata irritabitur electio postea subsecuta. s. de elec. 2siderauim9: z. s. eo. 2stitutis. ii. alias non reuocabitur: ut. s. dixi. c. pxi. post electionẽ z añ 2firmationẽ appellatur ẽt post. x. dies ne fiat cõfirmatio: z sic posset intelligi qd no. inno. in decre. bone. q extra iudiciuz appellat post. x. dies: cum. n. ex iudicialis appellatio non sit aliud q ad cãm prouocatio. s. e. cum sit. sicut lesus qñcũqz põt ledẽtem ad iudiciuz uocari facere: sic eum potest prouocare ad cãm ex iudicium appellãdo. non. n. trãsit grauamen in rẽ iudicatã sicut snia: ut. s. e. romana. §. si uero. In iudicialib9 autez actibus uel q̃si necesse est infra. x. dies appellari: z sic intelligunt leges pus inducte: loquunt. n. in electionibus in qbus decretuz decurionuz qd est q̃si iudiciale: uel psidis interponit: ad hoc. ff. qñ ap. sit. l. i. Sed decretuz canonicoz eligẽtiũ nõ est iudiciale uel q̃si: immo oĩno extraiudiciale. Expeditum ergo sit per hãc decre. q a grauamine ex iudicium illato necesse est infra. x. dies appellari: z sic intelligatur. s. de elec. c. i. z. c. ut circa. z. c. cupientes. alias appellatio non deuolueret. s. e. romana. §. si uero. Juris autem alia remedia propter hoc non tolluntur: ut sequitur.

m C Sciuerit. est enim tps utile a principio: licet continuum in pgressu z hoc plene no. ii. q. vi. anterioz. z fit de momento ad momentum cõputatio ut ibi. Et intelligo sciuerit non solum actum illum factum: sed per illum se grauatuz. Quid. n. si sciui te electum: z post. x. dies sciui q prius mihi de illo beneficio papa prouiderat: adhuc infra. x. dies a die sciẽtie prouocabo: qz modo scio me grauatum: z hoc sonat hec littera.

n C Debitã. ut si corã supiore excipiatur: uel cessatio petatur: uel his si.

o C Assenserit. scienter: pp ea que. s. dixi: nil. n. taz 2riuz 2sensui sicut error. ff. de iuris. om. iu. si per errorem. z intellige assenserit etiaz tacite. de of. dele. gratũ. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. cũ suis concor.

p C Obsistat. optime concordat. s. e. li. de resti. in inte. c. ii.

A Ppellatio. C Quia breue est nõ diuiditur. Do. Hoc notat guil. in spe. eo. ti. §. qualiter autem in prin.

q C In scriptis. sic enim est appellandum ante sniam: z a sentẽtia ex interuallo quod dicit no. s. eo. ti. c. i.

s C Judici. No. appellãdũ corã iudice: de hoc p Jo. ii. q. vi. biduũ. z per her. s. e. suggestũ. Indistincte teneas cũ in iudiciis uel extra a iudice appellat corã iudice appellãdũ. s. e. li. cordi. s. e. ut debit9. ibi corã eodẽ iudice zc. z hoc si põt ipsi9 hẽri copia: z in publico nõ in hortis uel villa suburbana. ii. q. vi. biduũ. uel nisi iustus met9 appellãtẽ excuset. s. e. ti. c. vl. Si uero sũt plures iudices. dic ut in cle. e. ti. si a iudicibus. Jo. an.

iudici[a] a quo appellare volebas: te potexisse pponis[b]: non põt: ex eo q coraz ipso lecta[c] non fuerit rationabiliter impugnari. L Dem.

C Judex a quo cõpellere nõ põt appellãtẽ a grauamine ipsius veritatẽ pbare: lz citare põt ad ipsi9 reuocationẽ audiẽdã qua in cã pcedere poterit eius cõtumacia non obstante: ac si nunquam appellasset. hoc dicit. zen.

Si a iudice a quo pp grauam[e] qd tibi pponis illatũ appellas: ad docẽdũ te fore grauatũ: et ad audiendã reuocationẽ eiusdẽ grauaminis: si de ipso docueris: tibi termin9 pfigat: Nec corã eo cũ ipse p[f] se id uidere hẽat: hoc docere: nec etiã tãquã corã iudice: cũ per appellationẽ sit suspensa ipsi9 iurisditio 2paret teneris[f]: Nisi ad hoc solũ vt reuocationẽ ipaz audias si eã duxerit faciendã: als si ñ cõparueris: z ipse in termino grauamẽ reuocauerit cũ effectu[g] poterit ex tũc libere i cã pcedet ac si appellatio interposita non fuisset[h].

b C Proponis. z probas. s. de 2ces. pbẽ. cuz sup qõe. ut g dixi. s. e. c. i. nõ ẽ necesse q scriptura appel. sit auẽ. dũ mõ possit pbari: tutũ ẽ tñ q p notariuz de hoc fiat scriptura publica: qz qcqd cõtinet in charta difficile est probare.

c C Lecta. uidebat 2trar. eius qd df. s. ti. pr. c. vl. in fi. cũ suis 2cor. sicut eniz regrit q snia legat p iudicẽ: nec suffic q i scriptis edat ut ibi: sic etiã videt nõ sufficere q appellatio in scriptis edat: nisi ẽt legat sz nõ tãta solẽnitas regrit in appellãdo q̃ta i diffiniendo: als seqret q die feriato non posset appellari: sic nec diffinitiua p ferri: z q appellãs haberet sedere z nõ stare: z h sunt falsa. cũ g decre. ut debit9. z decr. cordi. hoc solũ regrãt q assignet uel exponat cã pbabilis ul i scriptis: assignare aũt fit dbis nuncupatiuis. testõ uel codicillis. ff. d ver. si. assignare. ff. de assi. liber. l. i. §. assignare. g z in scriptis assignãdo z porrigẽdo iudici satisfactũ est iuri: z facit ad hoc. s. de of. or. si canonici: sicut. n. ibi sufficit cãm cessatiõis scribere z scripturã assignare ei 2 quẽ cessat: sic z h in appellatiõe: sic z olim dabat maritus vxori sue libellũ repudii qd sufficiebat: lz nõ legeret. de quo df in pcemio decr. probat hoc etiã. ii. q. vi. si quis libellos appellatoris igesserit. z. l. biduũ ver. si qs ipsius. ibi ut ei libellos daret. Et qd hic de appellationibus dicitur de exceptionibus intelligo ut sufficiat illas dari in scriptis licet non legantur ad hoc. s. de proba. quoniam contra. Jo. an.

Si a iudice. C Glo. nõ sũmat sz fm zen. põt sũmari ut in rubro. Uel possz alr sũmari ut cõprehẽdat totũ. Judex a quo 2pellere ñ põt appellãtẽ a grauamine veritatẽ ipsi9 pbare sz citare põt ad ipsi9 reuocationẽ audiẽdã: q fcã pcedere poterit ei9 2tumacia nõ obstãte ac si nunq̃ appellasset. h. d. Primo põit thema. Scõo ibi: nec corã eo. duo dubia soluit vtriusqz reddẽs rõez. Tertio ibi: nisi. Scõm determinat z declarat. Do. emanauit ad declarationẽ eoz que no. Ber. z moderni. s. e. cũ cessante. Et dic iudice ordinario uel delegato: z idem si esset arbiter iuris a quo potest appellari. s. e. li. de offi. dele. arbitris.

d C Grauamen. secus eni a snia diffinitiua quã iudex reuocare nõ põt: functus est eni officio suo semel iudicando siue bñ siue male. ff. de re iu. iudex. s. de of. dele. in lris. z. c. venerabilis. intellige igit grauamen siue per interlocutoriam siue preter interlocutoriam inferatur.

e C Per se. dz eni esse de fcõ suo certus. s. de rescrip. ab excõicato. C. d rescin. vẽ. qsqs. veritas eni cause appellationis pbanda est corã iudice ap. ut. s. e. romana. z. c. cum appellationibus. ergo non coram iudice a quo appellatur: saluo eo quod dicitur. s. e. ti. interposita.

f C Teneris. q si cõpareat z corã iudice ipso a quo appellauit de grauamine doceat: nũqd ab ap. vf recessisse? vf pmo q sic p decre. s. de of. dele. gratũ. s. de testi. cũ uenissz. in qb9 df: q si appellãs post appellationẽ pbatões iducit corã illo a quo appellauerat appellatiõi renũciat. Itez h lra dic q p appella. suspẽsa sit iurisditio iudicis: si g aliqd facit corã ipso ut corã iudice: allegat 2ria z sic nõ audit ad hoc. s. e. sollicitudinẽ. cũ suis 2cor. 2. s. e. iterposita. ubi df q appellãs põt pbare si vult veritatẽ cam se corã iudice a quo appellat. Sz rñderi põt decre. illã locũ hẽre añ appellationẽ. satis credo q cũ p actũ istũ semp intẽdat ad iudicis iurisditiõem declinãdũ q p hoc appellatiõi ñ renũciat. z h sonat lra q dic h ñ teneris nõ dixit nec potes. z sic ẽt soluit qd df de allegãte 2ria: cũ ista ñ sint 2ria q ad vnũ finẽ tẽdũt: z fac qd dixi. j. de re. iu. nullus plurib9 ad decre. gratũ: z cũ uenisset. rñdet q ille pbatões fiebãt sup pncipali negocio: z ideo hñ renũciabat appellatiõi: qz 2rius sibi: sz h sec9 faciat p hac pte q iste pvocat9 ẽ: ad hoc. ff. de 2di. fur. z iõ. i pn. s. de excep. cũ inter porẽ. z accedãt q no. iii. q. iii. offerat. s. de re iudi. inter monasteriuz. z utilius videt negocia tali expediri compendio: q per exactam subtilitatem longo prorogari dispẽdio. s. ti. pri. abbate sane. in fi. preterea legitime tenetur cõparere ob id quod sequitur z tamen comparendo non renunciat appellationi.

g C Effectu. effectualiter. n. intelligẽda sũt verba: ut. s. de cle. nõ residẽ. relatuz cũ suis 2cor. Hinc. n. ẽ q nõ sufficit dicere se paratũ reuocare nisi z reuocet: ad hoc. s. de eo q mit. i pos. cã rei ser. c. i. ad h. s. ti. pr. ad aplice ver. exatqz parata. Itez si grauamẽ fuit dbale reuocatõ sufficiat dbalis. si reale ñ suffic dbalis nisi re etiã reuocet. Jo. an.

L Dem.

C A collatõe capituli ad epm appellatur si vt canonicus interfuit: secus si vt prelatus. h. d. Do.

A Collatione bñficij: quã cõmuniter p epm z capl'm in tuum piudiciũ[i] factã eẽ pponis: Non ad ipm epm si in ea vt platus[k] interfuit: sed ad supiorẽ[l] te opoztuit appellare: Alias si vt canonic9[m] interfuisset in ea potuisti[n] appellare licite ad eundem. L Dem.

C Per appellationẽ interpositã a diffinitiua reuocari põt interlocutoria principali negocio preiudicans: alias non. Jo. an.

Licet ab interlocutoria p quã pacti[o] vel prescriptionis aut alia pncipali negocio piudicãs[p] ul iudiciũ nullũ reddẽs[q] exceptio est repulsa nõ[r] fuerit appellatuz[s]: si tñ a diffinitiua q post modũ ẽt vltra[t] decẽdũ pmugat appellari[u] 2tingat: põt in appellationis cã ipsuz grauamẽ p interlocutoriã eãdẽ illa tũ licite p appellatiõis iudicẽ emendari[x]. C Ubi vero interlocutoria

b C Nõ fuisset. qz cessante grauamine cessare dz appellatio ut. s. e. cum cessante. Jo. an.

A Collatione. C Duo facit qz circa vnum thema distinguit. Primũ ibi: ñ ad ipsum. Scõm membruz ibi. Alias si. Do. hoc no. hosti. de exces. prela. c. i.

i C Preiudiciũ. als appellat nõ lz. ii. q. vi. non solent. s. de elec. cũ inter. R. ff. de ap. l. i.

k C Prelatus. qd psumit nisi aliud appareat. Et si q̃ratur quõ 2stabit an sit ibi ut plat9: an sit ibi ut canonic9: Recitari solet. s. de 2ces. pbẽ. postulastis. si ẽ in pmo loco z ei pmo scribit tũc appet eũ eẽ ut epz ul caput: sed qñ sedet z subscribit p9 archidiaconũ uel aliũ q ibi dẽ psit caplo: tũc pz ipz ibi esse ut canonicũ: ad hoc. xvii. di. c. vl. de ma. z obe. statuimus.

l C Superiorẽ. papã uel prouinciãlem. s. e. ti. dilecti. vlti.

m C Canonic9. s. d 2ces. pbẽ. postulastis. j. de pbẽ. cũ in ecclesia. ne se. vacan. c. i. cum si.

n C Potuisti. si. xvii. di. multis ubi de archiepõ appellat ad synodũ: cui tñ preest archieps ad idẽ. ff. qñ ap. sit. l. i. §. solẽt. ubi de ordinario z pside appellat ad psidẽ. Et q dicit potuisti: intelligo z debuisti nisi appellaret ad papã: cũ gradatim sit appellãdũ. s. e. dilecti. Puto tñ q si appellãs hoc petit: ipse eps habeat cãm delegare: cũ satis sit suspect9: ne uelit venire 2 fcm suũ: lz id fecerit ut alius: ad instar eius qd dicimus de iudice a quo fuit appellatum: qui efficit iurisditionis eius ad quem fuerat appellatum: de hoc. iii. q. vii. §. tria. ver. Item si cõtra patrem. s. de elec. querelam. in prima glo. z. C. de ap. eos. in prin.

Licet. C Sũt duo dicta fm ibi: ubi uero. Do. Et determinat h altercatio ino. z hosti. no. p eos. s. de re iudi. q ad 2sultationẽ: z. s. qd me. cã. c. ult. z inno. opi. approbat.

o C Pacti. de ppetuo nõ petẽdo: uel similis.

p C Preiudicans. quod in peremptoriis regulariter est videre.

q C Reddens. sicut exceptio falsi. ff. de iudi. licet. s. excep. cum uenerabilis. s. d procu. in nostra. uel exceptio contra rescriptum: quod ab excõicato fuerit impetratum. s. e. li. de rescrip. c. i. cum si.

r C Non fuerit. secus si a repulsione fuisset appellatum secũdo: z succubuisset appellans: quod dic ut in cle. e. cum a repulsione.

s C Appellatum. z sic videatur transisse in rem indicatam. s. de elec. cum dilecti. in fi. de testi. significauerunt. cum si.

t C Ultra. decẽdiũ: hoc dicit ut maior sit dubitatio. Dicebãt. n. qdã q si ñ fluxerat decẽdiũ cũ appellauit a die iterlocutorie: tũc reuocari poterat iterlocutoria: z repeti exceptio p ipsaz reprobata. q̃si itelligat sup diffinitiua z iterlocutoria appellatũ. Et ipugnabat h opinio tali mõ: certũ est q alr appellat ab interlocutoria q a diffinitiua: z ẽt a diffinitiua 2tinẽte plures articulos in vno põt appellari: in alio nõ: de testa. raynaldus. cũ si. z ob hoc dicebãt scõi: q ex quo appellatũ erat a diffinitiua: indistincte oẽs exceptiões admissas z nõ admissas siue fuerit iterlocutũ siue nõ: siue. x. dies fluxerint siue nõ repetere licebit. z vf hoc satis expressuz. ff. de ap. l. i. §. i. z ul. z. l. ii. z. iii. ff. qñ ap. sit. l. i. ex quo. n. admittitur ad decẽdiũ sup pncipali qd ẽ maius: igit 2 interlocutoriã qd min9 est. veritas enim semp est iuuãda. Preterea iudex ap. succedit in locũ pncipalis. l. cũ apud. ff. de iudi. sol. sz interlocutoria nõ trãsit in rẽ indicatã quo ad iudicẽ pncipalis cause: g nec quo ad iudicẽ appellatiõis: qn dare possit licẽtiã exceptionẽ repetendi. Inno. vero tenebat opi. h approbatã. Hosti. dicebat q cũ hz leges regulariter añ sniaz non appelletur oĩa grauamina illata in causa habent releuari per appellationem interpositam a diffinitiua: sed fm canones a qualibet interlocutoria: z quolibet grauamine potest appellari z ideo quãtumcũqz a diffinitiua appellet: firma manet interlocutoria a qua infra. x. dies nõ fuit appellatum.

u C Appellari. j. x. dies a die snie: uel ex quo sciuit. s. eo. concertationi.

x C Emendari. sicut. n. 2clusio fcã i pncipali nõ parat piudiciũ quomin9 noua iura pñt in appel. cã pduci. s. de testi. fraternitatis: z de fi. istru. iter dilectos. C. de tempo. ap. per hãc. ita nec interlocutoria preiudicium parat quominus vetera iura repeti possint ut h: alias eniz quid prodesset super diffinitiua appellasse.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Non parat. sicut est videre in dilatoriis uel in condemnationibus expensarum super eo ꝙ in exceptione succubuit: uel propter aliam causam similem.
b ¶ Uel. repete. super eo quod no.
c ¶ Appellatum. ab ipsa. Quid si lata tali interlocutoria iudex statim vult ꝓcedere in causa: petit pars ꝯtra quā lata est interlocutoria nō procedi infra. x. dies: ut deliberet an ab ipsa interlocutoria appellare velit necne: queritur an sit audiēda? Et vr̄ ꝙ sic. qꝛ beneficiū iuris. ⁊c. xxv. iii. di. de his. j. de re. iur. indultū. cū suis ꝯcor. ad hoc optime facit. ii. q. vi. anteriorum. ubi dicit ꝙ. x. dies dant ad appellandum: vt liceat infra ipsum spacium plenissime delib erare an appellandū ei sit uel gescēdum: sed iste litigando ⁊ procedendo sup principali sic plenissime deliberare non pōt. So. dico ꝙ non est audiēda: ⁊ hoc no. guil. in spe. ti. de ap. §. restat videre. in fi. ⁊ ē eius rō: qꝛ quo ad iudicē nō trāsit in rē iudicatā snīa ⁊ ideo cū possit eam reuocare nō omittat ꝓcessum et in hoc dicit in ꝑuata sua examinatione oēs rectores boñ. concordasse: ⁊ vide euidentē rōnē: si ꝯtrium diceres nunquā eēt litium finis: in qualibet eni interlocutoria: termini assignatione: ut iudicis actu diceret pars gescatis per. x. dies ut deliberē an velim appellare: quod esset absurdum.
d ¶ Interiectā. intelligo etiam si. j. x. dies a die ipsius interlocutorie a diffinitiua fuerit appellatū propter rationes quas dixi supra in glo. hoc dicit in principio. Jo. an.
e ¶ Reuocari. iudex ḡ in quem ex appellationis virtute principale negocium transit: de his que principale nō impediūt intromittere se non debet.

super eo profertur: qđ non parat[a] preiudicium negocio principali: vel[b] iudicium nullum reddit: nisi fuerit apellatum[c] ab ipsa per appellationem a diffinitiua postea interiectam[d] grauamen illatum nequaquam poterit reuocari[e].

¶ Incipit tertius liber.

Rica. De vita ⁊ hōestate clericoꝝ.

Bonifacius octauus.

¶ Clericus ioculator anno vl' tertio monitus non desistēs ipso iure perdit priuilegiū clericale. Jo. an.

Clerici q clericalis ordinis dignitati[f] non modicum detrahētes se ioculatores[g] seu goliardos[h] faciūt: aut bufōes[i]: si per annum[k] artem illam ignominiosam[l] exercuerint ipso iure: si aūt tpe breuiori[m] ⁊ tertio moniti[n] nō resipuerint: careāt[o] omni[p] priuilegio clericali.

Rubrica De clericis coniugatis.

Bonifacius octauus.

¶ Si clericus ꝯiugatus ferat habitum ⁊ tonsuram clericali priuilegio gaudet: alias non. Jo an.

Clerici qui cum vnicis[q] ⁊ virginibus[r] cōtraxerūt[s] si tonsurā ⁊ vestes[t] deferant clericales: priuilegium retineant canonis[u] ab Innocē. papa. ij. predecessore nr̄o editi in fauorem totius ordinis clericalis[x]. ¶ Et cū iuxta parisiēse cōciliū[y] nullus clericus distringi aut cōdēnari debeat a iudice seculari: p̄senti declaramus[z] edicto hmōi clericos cōiugatos[&] ꝓ cōmissis ab eis excessibus vel delictis trahi nō posse criminal'r aut ciuiliter ad iudiciū seculare: nec ab ipsis secularibus iudicibus eos debere personaliter vl' etiā pecuniariter: ne ꝑ vnā viā ꝓcedat eisdē iudicibus: qđ per aliā denegat[?] vllatenus cōdēnari. ¶ In ceteris[x] aūt vel nisi vt ꝑmittit tonsurā vel vestes deferāt clericales: etiā in ꝑmissis[a] eos gaudere nolumus ꝑuilegio clericali[b].

Rubrica. De clericis non residētibus in ecclesia vel prebenda.

Bonifacius octauus.

¶ Distributiones quotidiane solum presentibus qui intersint diuinis dari debent. consuetudine non obstante. Et qui aliter illas receperunt non faciunt illas suas: et idem de distributionibus que dātur pro anniuersarijs defunctoꝝ.

Joannes andreas.

Consuetudinem que in quibusdam partibus inoleuit:

Et emanauit ad declarationem eorum que no. xxiii. di. clerici. in. i. Glo. ⁊ eo. ti. Joannes. Jo. an.
q ¶ Unicis. qꝛ si bigami essent omni ꝑuilegio clericali exuti essent nec possunt etiam portare tonsuram. s. c. li. de biga. altercationis.
r ¶ Uirginibus. secus si cū corruptis uel viduis ꝯtraxissent: ⁊ eas cognouissent: ut. xxxiiii. di. valentino. ⁊ rationem quare virginitas in mulieribus requiratur quo ad hoc potius ꝙ in uiro q̄re de bigamis. debitum. in Glo. pe.
¶ Contraxerunt. no. pro opinione hu. ⁊ hosti. ꝙ mulier debeat esse despōsata in virginitate: vnde si primo deflorauit qs mulierem ⁊ postea cū illa ꝯtrx: nō videtur ꝙ promoueri possit ad hoc. xxx. q. v. q̄lis ubi de hoc. ⁊. xxxii. dist. nemo. Preterea carnis cōmixtio ꝯformitatem designat humane diuineqꝫ nature: que per incarnationis mysterium fuit in vtero virginali ꝑfecta: ꝯ ḡ ꝙ ꝯsummatio que illud designat fuerit facta in vtero virginali: ꝙ si aū illā corrupit eē nō pōt: ⁊ benefacit ad hoc. xxxiii. di. maritum. Sed ꝯtrium credo ꝓm tanc. ⁊ Gof. q hoc no. in summa huius ti. de Biga. §. Item quid si quis. lꝫ Ber. ꝯtrium no. de cle. ꝯiuga. sane. ⁊ bar. brix. in qōne dominicali que incipit: qs cognouit virginem. et ber. s. de biga. debitum. in Glo. ulti. tū qꝛ nō diuisit carnē suam in plures: ut ibi: tum quia sequens matrimonium fingatur precessisse: ut. s. q fi. sint legitimi. tanta. Jo. an.

Clerici. ¶ Duo membra distinguit. Secundū mēbrum ibi: si autem. Do. Et emanauit ad declarationē ⁊ approbationē eorum que de quadam equitate dicebat Hostiē. s. de sen. ex. ꝑpendimus. in summa. e. ti. §. quis possit. ver. quid. ⁊ dicebat bonum esse si papa hoc determinaret ⁊ tpa limitaret.
f ¶ Dignitati. no. ꝙ clericatus est dignitas: ad idem. iiii. dist. deniqꝫ. ubi de hoc ⁊ de cle. non resi. c. iii. Si ergo detrahūt dignitati merito priuilegium perdere debent quod nō persone sed dignitati cōfertur: ut. s. de fo. cōpe. si diligenti. ⁊ de sen. excō. contingit.
g ¶ Joculatores. quasi ioci latores in publicum. s. eo. ti. cum decorem. faciunt enim spectaculum ꝓprii corporis: ad hoc. ff. de his q no. infa. l. ii. §. fi. in occulto tū uel ifirmitatis uel alterius honeste rei cā: aliqd ioci facere nō reprobat: ⁊ facit qđ no. io. de citharistis ⁊ his q variis vtunt instrumentis. lxxxvi. di. donare. in. i. gl.
h ¶ Goliardos. vulgare gallicoꝝ. Jo. an.
i ¶ Bufones. vulgare tuscorum. Jo. an.
k ¶ Annum. ad hoc. j. de here. cum ꝯtumacia. s. de regula. statuimus. in aut. de sanc. epis. §. interdicimus. col. ix. ⁊ hoc est ius nouum: cum alias nisi monitione trina premissa fuerint incorrigibiles inuenti: non perdant priuilegium clericale: ut. s. de sen. excō. in audientia. ⁊. c. contingit. ii.
l ¶ Ignominiosam. ff. de his qui no. infa. l. ii. §. ignominiose. ⁊. §. fi. cum ergo talibus ignominiosis artibus clerici intendere nō debeant: ⁊ minus ioculatoribus ⁊ histrionibus. s. eo. clerici. i. rñso. multo minus ea exercere debent: ad hoc xliiii. di. nō liceat. ubi dicit ꝙ nō licet clerico tabernā ingredi: multo minus tenere: vtilitas ḡ vite tales nō patitur ꝑuilegio gaudere. C. de adul. que adulterium. in fi. s. de aposta. c. i. xlvi. di. clericum scurilem. ne cle. uel mo. c. ii.
m ¶ Breuiori. no. infra annum dici breue tempus: post annū longū uel uetus. ad hoc. xxxv. q. viii. c. i. ubi de hoc: ⁊. s. de ver. si. quid per nouale.
n ¶ Moniti. hoc de veteri iure. Sed per quem monebuntur? Dic ꝙ per suum prelatum uel iudicem: ut. s. de sen. excō. in audiētia. ibi: si a prelatis suis ⁊c. ⁊. c. contingit. ii. ibi: si a te tertio.
o ¶ Careant. repete ipso iure.
p ¶ Omni. hoc dicit qꝛ multiplex est clericorum priuilegium: quod dic ut dixi. s. de biga. altercationis. ubi est idem verbum.

Clerici. ¶ Prima pars reseruat clericis ꝯiugatis duo priuilegia cum certa moderatione. scꝫ ibi. Et cum. Tertia ibi: in ceteris reliqua tollit. Et etiam predicta duo si moderatio non seruetur. Do. Et fuit tracta de fine cuiusdam extrauagantis que incipiebat ad quorūdam.

t ¶ Uestes. xxi. q. iiii. omnis iactantia. ⁊ p totā q̄dem: ⁊. s. de vi. ⁊ hone. cleri. clerici.
u ¶ Canonis. xvii. q. iiii. si quis suadente.
x ¶ Clericalis. huic ḡ fauori clericus renunciare nō potest: de sen. excom. contingit. j. de fo. cōpe. si diligenti. Sed nunquid talis clericus si habebat rescriptum ad vacaturam antequā ꝯheret: mortua tali vxore si postea vacat illa prebenda: potest illam petere. Terminauit Bar. brixi. in principio questionum suarum questione que incipit: quidā impetrauit. ꝙ non: qꝛ contrahendo matrimonium renunciauit per ipsum fcm: ⁊ animum deposuit: ⁊ hoc est verum. Nam tunc etiam perdidisset ius in re: multo fortius ergo ad rem: ꝓm ea que no. s. e. c. i. ad hoc. j. de concess. prebē. c. vlti. Item ꝯhendo voluit perpetuo adherere vxori. xxxii. q. ii. lolet. s. de condi. appo. c. vlt. ⁊ eligendo alterum de contrariis alteri renunciauit. s. eo. li. de postu. c. vno. de elec. ut quis duas. ad hoc. j. eo. c. ubi dicit in ceteris. ⁊c.
y ¶ Conciliū. s. de fo. cōpe. c. ii. qđ habet pro palea. xi. q. i. c. ii. Jo. an.
z ¶ Declaramus. ex hoc ⁊ superioribus no. approbatā opinionem Jo. no. xxiii. di. clerici. ⁊ reprobatā opinionē bar. brixi. ibi no. qui dicebat ꝙ clericus ꝯiugatus in nullo poterat priuilegio gaudere ꝙtūcūqꝫ habitu ⁊ tōsura incederet. quomō ergo rñdebitur ad decre. s. eo. Jo. triplex ē solutio. prima est ꝙ ex sola delatione tonsure sine habitu nō retinet priuilegium: uel ibi cum vidua uel corrupta contraxerat uel aliam vxorem habuerat: uel qꝛ hoc est diuinare. dic tertio ⁊ verius ꝙ de alio priuilegio loquitur: ⁊ sic concordat: ut. j. eo. §. in ceteris autem.
& ¶ Coniugatos. deferentes tonsuram uel habitum: ut. j. dicitur.
? ¶ Denegat. j. ō re. iu. cū qd vna: cū suis ꝯcor. ibi uide de hoc. Jo. an.
x ¶ Ceteris. ut in priuilegio quod habent ne vexentur exactionibus uel collectis. C. de epi. ⁊ cle. l. ii. s. de ui. ⁊ bone. cleri. c. vlti. Jo. an.
a ¶ Premissis. priuilegio scilicet canonis Inno. ⁊ priuilegio cōcilii parisiensis. Jo. an.
b ¶ Clericali. ⁊ sic intelligatur decre. s. e. Joan. an.

Consuetudinē. ¶ Primo recitat ꝯsuetudinē quā reprobat. Secūdo statuit ibi: statuimus. Tertio penā apponit a q̄ duos casus excipit ibi: qui vero. Do. Et probatur huius decre. dictum. in fi. per. decre. s. de preben. licet. Jo. an.

a ¶ Distributiones. s. de preben. lꝫ.
b ¶ Manualia. vt. s. de verbo. signi. olim.
c ¶ Uictualia. s. eo. decetero.
d ¶ Presentes. qd enim prodest presentia in loco ex quo diuinis nō adsunt propter que sunt beneficia cōstituta.
e ¶ Improbantes. lꝫ igit de cōsuetudine corpus prebēde deberi possit absentibus: qui diuinis non intersunt. s. de cōsti. cum oēs: secus in distributionibus quotidianis: vt h.
f ¶ Ipsarum. cathedraliū vel collegiatarum.
g ¶ Affuerint. no. ꝙ si quis ipetrat ꝙ in absentia percipiat prouentus suos ac si p̄ns eēt: dispēsatio hec facit eū reputari pro presente: sed nō ꝓ itereſſente diuinis officiis: sed si p̄sens esset ⁊ officiis nō itereſſet: has distributiones nō perciperet: ut hic: ergo nec dispēsatiōis vigore pciperet sed si diceret in gra ꝙ reciperet ac si p̄ns esset: ⁊ diuinis officiis interesset: tūc secus rōne predicta: sit igit ipetrans in hoc cautus: vt ꝓm hanc formam ipetret si pōt.
h ¶ Ordinationē: utputa ꝙ tm̄ detur ei qui interfuerit: in missa: ⁊ tantū ei q itererit in matutino ⁊ sic de singulis horis.
i ¶ Infirmitas: q̄ a celebratione diuinoꝝ excusat: vt. s. de p̄ben. significatū. al's clerici ad oēs horas tenent: qđ dic vt. s. de celebra. mis. c. i.
k ¶ Utilitas: hec duo solēt dispensationē inducere. s. de p̄bē. exposuisti. Et signat huic ꝯtra. s. eodē libro de elec. cū nō deceat. vbi illi qui ꝓsequunt vtilitatem ecclesie ⁊ distributiones nō percipiunt. Sol. canonici nō tenent eas talibus cōcedere vt ibi: tū si cōcesserint illi nō tenent ad restitutionē vt hic. Alii dicūt hoc loqui in presentibus: illud in absentibus: vt p̄ntes q ꝓsequunt utilitatem ecclesie distributiones percipiāt: absentes non vt ibi primum credo.
l ¶ Suas. de his ergo nō pōt fieri elemosyna: ꝙ dic ut no. xiiij. q. v. in sūma. ⁊. s. de deci. ex trāsmissa. Quid si illi quoꝝ lucro predicta cedebāt remittāt nunqd ē canonicus absolutus: satis vr̄ ꝙ sic. isti. de re. di. j. ꝑ traditionē. cū hic nō sit additum remissionem nō prodesse: vt. s. de rescrip. statutū. §. antepenul. ⁊. j. de censi. exigit in fi. Jo.
m ¶ Receperit. dicūt qdam ēt in preteritum: vt sic cōstitutio ista preterita comphendat: maxime cū videat ius antiquū. s. de preben. lꝫ. Sed ꝯtrium credo: tū ex eo ꝙ supra dixit statuimus: tū ex eo ꝙ dicit h ꝯ hāc nr̄am ꝯstōnem ⁊c. Sed q ante hanc ꝯstōnem recepit: ꝯ hanc ꝯstōnem non recepit: qꝛ pena legis ex tempore legis. xxxij. q. iiij. dixit sara. preterea lꝫ statutum esset has distributiones solum his qui diuinis itersunt officiis dari: nō tamen erat expresse statutum cōsuetudinem ꝯtriam nō valere. item nec pena addita: qđ facit cōstitutio hec: sed qd dices de ecclesiis que non habent aliquo modo distinctas prebēdas: sed tm̄ singulis diebus dant cuilibet pro victu tot libre panis: tot mēsure vini: ⁊ sic de singulis. Credo ꝙ de illis nō loquat decre. cū ille potius sint ꝑbende ꝙ̄ distributiōes: alias esset canonica siue prebēda in talibus ecclesiis: qđ esse nō dꝫ. i. q. iij. si qs. s. de prebē. relatū: ⁊ hoc optime ꝓbat iudicio meo decreta. de verbo. si. olim. certum. n. est ꝙ quotidiane distributiones nō dantur absentibus etiā in theologia studentibus: vel priuilegiatis: vt in predicta decre. licet. ⁊ tamen in talibus ecclesiis dant tales priuilegiatis absentibus: vt in predi. decre. olim. qui verus est decre. itellectus: alias nulla esset ibi decre. ratio nisi quia ita placuit pape: ⁊ ad hoc facit quod no. Ber. in predicta decre. lꝫ de preben. plus dico ꝙ in ecclesiis in qbus sunt distincte prebende. ⁊ postea ē mensa cōis grossa: ⁊ postea distributiones: solum in his distributionibus: ⁊ nō i illa mēsa grossa locū hēat hec decre. ⁊ ita fuit cōsultū in ecclesia bonon. ⁊ hoc sonat uerbū quotidiane. ⁊. s. dū dixit que tātū residentibus ⁊c. Sed quid dices ordinatio ē in ecclesia qui vadit ad talē horā tātū hēbit ⁊c. vadit canonicus ad horā ꝑncipaliter ꝓ denario: nunqd simoniam cōmittit: videtur ꝙ sic. ar. de simo. suam nobis. ⁊. c. sicut pro certo. Cōtra. s. de p̄ben. significatum. So. dic ꝓm hosti. qui hoc no. de vbo. si. olim: ꝙ tales nō cōmittūt verā simoniā: cū nulla expressa pactio itercedat peccant tamen grauiter ⁊ mentalem simoniam cōmittūt ⁊ ꝑ penitētiam satisfaciunt. s. de simo. tua nos ⁊. c. vlti.
n ¶ Idem. s. ꝙ hi qui nō itersunt nil hēant: ⁊ cōsuetudo cōtraria nō valeat: ⁊ recipiētes sine iusta causa ad restitutionem teneantur.

qua canonici ⁊ alii bn̄ficiati seu clerici cathedralium ⁊ aliarū collegiatarū ecclesiarum distributiones[a] quotidianas: que alias manualia[b] beneficia seu victualia[c] nuncupantur ⁊ tm̄ residētibus tribuunt: qualitercūqꝫ in ciuitatibus seu aliis locis in qbus ipse consistūt eccl'ie sint p̄sentes[d]: licet diuinis officiis non itersint: ex integro participāt: ac si cōtinue ipsis ecclesiis in eisdē officiis deseruirēt penitus iprobātes[e] statuimus: ut distributiones ipse quotidiane i quibuscūqꝫ rebus cōsistāt: canonicis ac aliis beneficiatis ⁊ clericis ecclesiarū ipsarū[f] qui eisdem officiis i ipsis ecclesiis affuerint[g]: tribuant iuxta ecclesie cuiuslibet ordinationē[h] rōnabilē iam factam seu ēt faciēdā. ¶ Qui vero aliter de distributionibus ipsis quicquā receperit: exceptis illis quos infirmitas[i] seu iusta ⁊ rōnabilis corporalis necessitas: aut euidens ecclesie utilitas[k] excusaret: rerū sic receptarū dominiū nō acquirat: nec faciat eas suas[l]: imo ad oium restitutionē: que cōtra huiusmodi nostrā cōstitutionē receperit[m] teneat.

De distributionibus ēt pro defunctorū anniuersariis largiēdis idē[n] decernimus obseruandum.

Rica De prebendis ⁊ dignitatibus.

Le. tertius.

¶ Ad presentationē religiosorū etiā exēptorum nō debēt in ecclesiis ipsorum rectores institui: nisi ꝑmo tātū eisdē assignetur: vnde incumbentia onera subire possint ⁊ congrue sustentari: nec valet contraria consuetudo. Jo.

Uscepti regiminis nos cura sollicitat: ut vtilitatibus subiectorū in illis precipue per quas animarum[o] saluti consulitur: nunc nouorum editione iurium: nūc antiquorū innouatione[p] sollicite prouidere curemus. ¶ Sane fuit olim per se. ap. prouide cōstitutū: vt diocesani locoꝝ ad p̄sentationē religiosorum[q] nullū ad aliquā ecclesiā recipiāt: nisi tm̄ ei de prouētibus ipsius ecclesie corā eis fuerit assignatū[r]: vnde iura episcopalia possint soluere[s]: ⁊ congruā sustentationē habere. ¶ Uerū sicut nobis querela multoꝝ frequēs isinuat: religiosi exēpti[t] de ꝓuentibus parochialium ecclesiarū in quibus ius obtinent patronatus seu rectorū presētatio pertinet ad eosdē: tantū percipiunt annuatim ꝙ rectores ecclesiarū ipsarum nō possunt de residuo cōmode sustētari[u]: ⁊ episcopalia iura persoluere ac alia incūbētia eis onera[x] supportare: propter quod sepe cōtingit ꝙ non inueniūtur persone idonee que huiusmodi ecclesias uelit recipere. Sicqꝫ frequēter minus idoneis cōferuntur: ex quo periculum iminēt animarum[y]. ¶ Nos itaqꝫ volētes sup hoc salubre remediū adhibere: presenti decreto statuimus ⁊ mandamus: ꝯstitutiōem huiusmodi quo ad oēs patronos ecclesiarū religiosos tam exēptos q̄ non exēptos ⁊ alios[z] inuiolabiliter obseruari: cōsuetudine[&] cōtraria non obstante.

Idem.

¶ Ecclesiarum beneficia vacantia in curia alius q̄ papa conferre non potest: quod si fecerit irrita est collatio. Jo. an.

Licet ecclesiarū ꝑsonatuū dignitatum[?] aliorūqꝫ bn̄ficiorū ecclesiasticorū plenaria dispositio

Uscepti. ¶ Diuidit in quattuor partes. in ꝑma arēgat. in scd'a antiquā ꝯstōnem recitat. in tertia ipsius iuris transgressionem. in quarta ponit reuocationē ⁊ extensionē ipsius: ⁊ ꝯtriam cōsuetudinē dānat. secunda ibi sane. tertia ibi verū. quarta ibi nos itaqꝫ Jo. an.
o ¶ Animarum. s. e. li. de cōsti. c. ij. j. de sepul. c. i.
p ¶ Innouatiōe. nūc antiquorum declaratione. s. in proe. huius libri ad fi. exordij.
q ¶ Religiosorum. de monachis statutū fuerat. s. eodem de monachis. de aliis religiosis eadē rōne: idem dicebamus ꝑ decre. s. eo. auaricie. ⁊. c. i lateran.
r ¶ Assignatū. qđ ꝑ eos diuinū augeri vel diminui nō poterit: dicit arch. s. eo. auaricie: ⁊ hīt circa hec ꝓuidere diocesani ēt quo ad exemptos: ut i cle. de sup. neg. prela. quia regulares.
s ¶ Soluere. hospitalitatē tenere: ut predicta decre. de monachis. ⁊ dic ut ibi: ⁊. xxxi. q. i. capitulo primo.
t ¶ Exēpti. ecclesia tm̄ cū pupillo non erat ibi exēpta alias nō itromitteret se episcopus. s. de ꝑui. quoniā. ⁊ de sup. neg. prela. sicut. hodie secus vt in cle. eo. ti. qꝛ regulares.
u ¶ Sustētari. forte dimittebāt quartā quare. i. sextādecimā decimarum. s. e. ti. extirpāde. in ꝑn. nolebāt ꝙ eis generent podagre. de cōse. di. v. legimus quosdam notauerūt aūt tan. ⁊ gof. ⁊ ber. s. e. de monachis. ꝙ si monachi hāc portionem assignare nollēt: elapsis sex mensibus eps ordinaret eccl'iam. allegāt decre. de sup. neg. prela. sicut. hodie diocesanus ad hāc assignationē faciēdā statuet eis terminū ifra quē si nō fiat: ꝑsītatū admittet: ⁊ postea faciet hāc assignationē: in q̄ tardā i pluri ul minori nō dꝫ excedere: qđ dic ut i cle. de iure ꝑronatus: ut ꝯstitutio.
x ¶ Onera. hospitum receptionis: nuncioꝝ apo. sedis. ⁊ sil' a.
y ¶ Animarum. quarum regimen est ars artium. s. de eta. ⁊ qua. cum sit. est enim anima preciosior corpore. xi. q. i. precipimus.
z ¶ Alios. clericos intelligo: qꝛ laici nihil pcipiunt. s. de iurepa. preterea. ⁊ sic etiam intelligitur. s. eo. ti. extirpande. in prin.
& ¶ Consuetudine. cum. n. animabus sit periculose: ut. s. probatum est: ergo extirpāda. s. e. extirpande. de consuetu. c. ulti. ⁊ hoc ibi plene. Jo. an.

Licet. ¶ Facit tria: primo recitat antiquā consuetudinem. secūda ibi. nos itaqꝫ illam reprobat ⁊ inhibet. tertia ibi. nos enim decernit. Do.
? ¶ Dignitatum. quid de ꝑsonatibus: nunqd comprehendunt hac ꝯstōne: satis videtur ꝙ non: qꝛ ea que spāli nota sunt digna: nisi spāliter notentur neglecta itelligunt. ff. de inuit. item apud. §. hoc dictum. j. eo. ti. quāuis. j. de sen. ex. qꝛ periculosum cū si. ⁊ facit. s. de pen. c. ult. ⁊ qđ ibi dixi. s. de fi. p̄sby. c. i. est enim nō dignitas sed dignitatum culmen. s. e. uenerabilis. ⁊. c. cum olim. ⁊ hoc fuat

Universidad de Deusto Biblioteca

curia que reseruationis in his cum vacāt facere cōsueuit qđ et iterdum in abbatijs facit: ꝛ sic ꝑ istā ꝯprehendātur solum ꝓuisa ꝑ cōci. laterañ. non per generale .§. de elec. ne pro defectu ad hoc. §. de conces. preben. dilectus.
a ¶ Pertinere. xxiij. di. oēs. ꝛ vide qđ dixi. §. eodem li. de elec. ꝗ. Jo. an.
b ¶ Vacaturis. qđ alius non pōt: ut. §. de conces. preben. c. ij. etiam legatus de latere pape: ut supra eodem ti. filius. ꝛ.
c ¶ Apud sedem. que dicātur apud sedem ipsam vacare dicetur. ꝭ. eodem presenti.
d ¶ Cōsuetudo. patet ex factis: supra de accu. accedens.
e ¶ Statuimus. sit ergo de speciali cōsuetudine ius cōe si. §. de clāde. despon. cum ĩhibitio. ꝛ est si. de fideiuss. ꝙ qbusdam. de priui. ꝙ nōnullis allegatur tamen ro. ec. consuetudo ꝓ iure. §. de consti. ex lrīs.
f ¶ Sedem ipsam. non vacantem alias parochiales eccl'ie cōferuntur per illos ad quos collatio pertinet: quod dic vt. ꝭ. c. si apostolica.
g ¶ Vacare. an beneficium dicatur in curia vacare: cum duobus ibi super eo sibi collato litigantibꝰ alter moritꝛ: vel uterqꝫ: dic ut in cle. ut li. pēden. si duobus.
h ¶ Collatio. nil dixit de p̄sentatione: unde sepius reperitꝛ receptum in curia: papam ꝑ hoc non conferre beneficia que pertinent ad presentationem laicorum. Sed eadem rōne non cōferret que ꝑtinent ad presentationem ecclesiarum vel monasteriorum: uel monachorum. §. .c. proxi. pro hac parte facit. ꝭ. eo. ti. cum in illis. §. cum autē. ad hoc. §. de iurepa. cum dilectus: sed per lrām que supra dicit quacūqꝫ auctoritate: ꝛ per id qđ dicit prouiso. satis videntur comprehēdi predicta.
i ¶ Expressa. nota vnū casum in quo uacat p̄bēda in ecclesia: ꝛ ille ad quē spectat prima uacatura: nō ꝯsequtur illam: aliuꝫ habes. ꝭ. đ rer. ꝑmuta. c. vno.
k ¶ Conferre. ĩfra mēsem a die uacationis numerādū: qꝛ post illum possunt eo cōferre. quod dic: ut. ꝭ. c. proxi.

titulo idēnitatibus in fine.
q ¶ Per seipsos: habebāt episcopi ante ꝯstitutionem clemētis procuratores in curia: qui statim cum vacabāt beneficia cōferebant illa: ꝛ sic preueniebāt papam: unde motus clemēs promulgauit cōstitutionem. §. c. proxi. demū Gregorius qꝛ multum preiudicialis erat cōstitutio illa in concil. lug. moderatꝰ est eam. Sed ne adhuc exercerent illas malicias .s. ꝙ haberent procuratorem in curia q statim mēse elapso illa conferret: iccirco hoc addidit papa enim ēt post mensem posset cōferre: si vellet dummodo p̄ceuētꝰ nō esset. §. c. pri. in ꝑn. Sed lrā ista dicit per se ipsos. nūquid si presentes sūt per alios cōferre poterūt? Dic ꝙ ꝑ alios conferre nō poterunt nisi in casu qui sequitꝛ potuit eniꝫ papa rei sue cōditionē ꝛ modum apponere: ꝛ legeꝫ quā voluit xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ff. de pac. traditiōibus de condi. ap. verum.
r ¶ Remotis. sic. §. de tēpo. ordi. cuꝫ nullꝰ. §. episcopo. ꝛ dixerūt qdaꝫ per hāc lrām ꝙ quis extra suam dioce. existens beneficia cōferre nō poterat: sed hoc est falsum: lꝫ in hoc casu posset cōcedi: ꝛ ꝓbabatꝛ hoc olim supra de concessione prebē. post electionem in parte decisa. ꝛ hoc no. Joā. ꝛ ber. §. de offꝰ. lega. c. nouit.
s ¶ Id canonice: dicebāt olim qdam id. s. vicaria: nam eo ipso ꝙ vicariꝰ generalis erat: beneficia cōferre poterat: sed hoc est falsum: ut. §. de of. vica. cum in generali. In taliū ergo collatione per ordinariū facienda: requiritꝛ ꝙ mensis elapsus sit: ꝙ ꝑ seipsos cōferāt: si ꝑntes sint uel ꝙ ꝑ generales uicarios non spāles: ꝛ ꝙ habeat spāle mādatū beneficia ꝯferendi. ꝛ sic expone id. s. beneficia ꝯferre.

ad romanū noscatur pōtificem ꝑtinere[a]: ita ꝙ non solum ipsa cū uacant: potest de iure cōferre: verū etiam ius in ipsis tribuere vacaturis[b]: collationem tamen ecclesiarū ꝑsonaruꝫ dignitatum ꝛ beneficiorum apud[c] sedem apo. vacātium specialius ceteris antiqua consuetudo[d] romanis pontificibus reseruauit. ¶ Nos itaqꝫ laudabilē reputātes huiusmodi cōsuetudinē. ꝛ eā auctoritate apo. approbātes: ac nihilominus volētes ip̄am inuiolabiliter obseruari: eadē auctoritate statuimus[e]: ut ecclesias dignitates ꝑsonatus ꝛ beneficia que apud sedē[f] ipsam deinceps vacare[g] cōtigerit: aliqs preter romanū pōtificem quacūqꝫ super hoc sit auctoritate munitꝰ: siue iure ordinarie potestatis ipsoruꝫ electio prouisio seu collatio[h] ad eum pertineat: siue litteras super aliquoruꝫ ꝓuisiōe generales uel etiaꝫ speciales sub quacūqꝫ forma uerborum receperit: nisi ei sit super conferēdis eisdem in curia romana vacātibus specialis ꝛ expressa[i] ab ipso pōtifice summo auctoritas attributa: conferre[k] alicui seu aliquibus non presumat. ¶ Nos. n. si secus actuꝫ seu attentatum fuerit: decernimus irritum ꝛ inane.

Gregorius decimus in cōcilio generali lugduñ.

¶ Si papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mēsem a die vacationis: illi ad quos collatio ꝑtiēbit poterūt illa ꝯferre. Jo.

Statutum[l] felicis recordationis clemētis pape predecessoris nostri de dignitatibus ꝛ beneficijs in curia[m] romana vacantibꝰ nequaquaꝫ per aliuꝫ ꝗ per romanum pontificem ꝯferēdis decernimus taliter moderāduꝫ[n]. ¶ Ut hi ad quos eorūdem beneficiorum ꝛ dignitatum spectat collatio: statuto non obstante predicto: demum post mēsem[o] a die quo dignitates seu beneficia ipsa vacauerint numerandum[p]: ea conferre valeant. ¶ Tātummodo per[q] seipsos: vel ipsis agentibus in remotis[r]: per suos vicarios generales in eoꝝ diocesibus existentes: quibus id canonice[s] sit commissum.

Bonifacius octauus.

¶ In beneficijs vel impetrationibus ad beneficia per prouisionem vsqꝫ ad certam summā pensio nō debetur: per ecclesias ciuitatis vel diocesis nō ꝯprehēditur cathedralis: sed ꝑ ecclesias ꝓuicie metro. ꝛ cathedrales reliq̄ icludūtur. Jo.

Quāuis[t] plenissima[u] sit als in beneficijs iterpretatio faciēda: littere tamē super obtinendis beneficijs iterpretate: debēt cū sint ambitiose restringi[x]. ¶ Et ideo si alicui vsqꝫ[y] ad certam summam ꝓuideri mandamus: ei non in pensione[z]: sed in beneficijs ecclesiasticis tantum volumus prouideri: nisi de pensione in nostris litteris mētio habeatur expressa. ¶ Quā quā sub nomine ecclesiarum ciuitatis comprehendatur alias[ꝛ] ecclesia cathedralis: cum tamen alicui de beneficio mādamus in aliqua ecclesiarum ciuitatis vel diocesis prouidere: ad cathedralem ecclesiam: quam propter ipsius honorē sub hac generalitate nolumus

Statutum. ¶ Ponit cōstitutionē clemētis cuiꝰ moderationem subdit ibi. Ut hi. quā postea restringit ibi tātūmodo. Do.
l ¶ Statutum. supra capitulo proximo.
m ¶ Curia. ꝛ sic idem est dicere in curia: qđ apud sedē apo. vt. §. ca. proxi. ꝛ qñ ibi uacare dicanꝛ: uidebis. ꝭ. eo. presenti.
n ¶ Moderādum. hoc artationē respicit: nō augmētū. §. de ver. si. c. vlti.
o ¶ Mēsem. de huiusmodi computatione dꝛ. §. e. li. de elec. ꝗ sit.
p ¶ Numerādū. est ergo expressum istud tempus: non a tempore scientie sed vacationis currere licet uideatur ꝯ: de conces. preben. quia diuersitatem ad fi. §. de supplen. neg. prela. lꝫ is enim qui nescit potestatem experiendi non habet. ij. q. vj. biduum. ff. de calū. l. annus. ꝛ hoc tenuit hic guil. Sed contrariū credo ꝭm gar. quia hoc statutum fuit in fauorem ecclesiarum ne contigeret beneficia diu uacare: non autem in odium summi pontificis negligentis: quia tunc non nisi a tempore scientie curreret prescriptio: ut in contrarijs. Iteꝫ per hanc reditur ad ius cōe: extendēda est igitur vt de facili ad suam naturam redeat. xxxv. di. ab exordio. ff. de pac. si unus. ꝑsertim vbi statuens cōtra se statuit. alias enim q̄re nō sic expressisset a tēpore scientie: de deci. ad audientiam. ad hoc. ꝭ. de reg. iur. contra eum qui. Unum scias: lꝫ istud tēpus currat ignoranti: non tamen sedi vacāti quod satis ꝓbatur. ꝭ. e. si apostolica. si enim ibi spālis est casus: ergo ipsius ꝯtrium est regulare. ꝛ est rō: qꝛ hoc reperimus expressum sed illud non. Et sic no. spālia in hoc casu. Primum ꝙ cum in alijs detꝛ maius tēpus de cōces. prebē. c. ij. hic datꝛ solum mēsis. Scōm ꝙ istud tēpus currit ignorāti. Tertium ꝙ non sit cōputatio de momēto ad momētum sed dies vacationis nō ꝯputatꝛ in mēse: ꝛ hoc pꝫ dum dicit a die ꝛc. ꝛ si. §. de excep. pia. de restitu. spolia. frequēs. Quartum ꝙ cum alias cōmuniter potestas deferatꝛ ad superiorem: hic redit ad iferiorem: ꝛ hoc facit impossibilis casus: ad hoc supra de elec. licet in fi. ꝛ supra codeꝫ

Quāuis. ¶ Quattuor facit. primo ponit regulā ꝛ īstantiā ibi ꝛ iō tertia ibi. ꝗ ꝗ decidit ꝭm dcām īstanntiā duos casus subijcit. quarta ibi. secus ꝯ īstātiam alium casum subijcit ꝭm Jo. mo.
t ¶ Quāuis. fuit tracta de extrauagāti breui rñso. ꝛ. c. lꝫ in beneficijs. ꝛ emanauit ad declarationē eoꝝ q̄ nota. tan. ꝛ ber. ꝛ moderni. §. de eta. ꝛ q̄li. accepimꝰ in fi. de p̄bē. ꝑ illoꝝ. in ꝑn. ber. ꝛ cōpo. de rescrip. capitulꝫ scē crucis: in glo. qꝛ qōnes. §. item q̄ritꝛ de hac forma ꝛ. §. se. Jo. an.
u ¶ Plenissima. §. de dona. cū dilecti in fi. §. de ver. si. olim. ff. de ꝯsti. ꝑn. beneficiū. ꝛ debēt esse māsura. ꝭ. de reg. iur. decet. cum suis concor.
x ¶ Restringi. sic. §. e. li. de fi. presby. c. i. ꝛ. ij.
y ¶ Usqꝫ ad certā. aliud puta cū papa scribit vt ꝓuideatꝛ ipetranti usqꝫ ad talem sūmā: aliud dū papa scribit ut ꝓuideatꝛ ei de prebenda tāti ualoris uel sūme: qꝛ in ꝑmo casu pōt ꝓuideri de minori sed nō de maiori. in scōo uero de maiori. sed nō de minori: qꝛ forma mādati est seruanda. ꝭ. eo cūi de nō. Et cum istud usqꝫ. ponitꝛ in lrīs ītelligo ꝙ ueniat ascēsiue. q̄si papa scribēdo ꝙ ꝓuideatꝛ usqꝫ ad sūmā cētū libraꝝ: uelit ꝙ ꝓuideatꝛ de summa īfra. lr. usqꝫ ad centū: sꝫ nō ultra id. §. e. li. de arbi. c. i. cū suis cōcor.
z ¶ Pēsione. papa uidetꝛ mādasse ei ꝓuideri de eo ꝙ ꝓuidēs ꝑ se nō poterit retinere: sicut beneficia: qꝛ lꝫ ibi sit liberalitas: nō tñ est in collatione sed in eo ꝙ magis isti ꝗ illi conferetꝛ: qđ dic vt. §. de prebē. relatum. probatur hoc. ꝭ. de insti. c. ulti. Sꝫ in fauorē eius hoc dictū uideatꝛ non tñ illi fauori renūciat ꝓpter intētionem pape que talis fuit: ꝛ ꝓpter formā mādati que seruanda est. ꝭ. e. ti. cūi de non.
ꝛ ¶ Alias. ut. c. di. pallium. de auctorita. ꝛ vsupal. c. i. de testamē. regsi

sti: ad hoc dē ver. sig. cum tibi: īmo etiam īterdum solum cathedralis cōꝑbenditur: vt de verbo. si. cum clerici.
a ¶ Includi. si. ꝭ. de sen. ex. qꝛ periculosum ꝛ hoc tenebat ꝯpo. in supradicta glo. Sed ber. ꝛ tan. videbanꝛ tenere ꝯrium in p̄dcā decre. accepimus in glo. pe. Sed forte bonuꝫ habuerūt itellectū: si ad casuꝫ decr. se retulerūt. s. in his q ꝑmo erāt obligati ꝓuidetꝛ: obligauerat. n. se eps ad ordies cōferēdos: vt. §. eo. cum ꝭm apl'm. ad finē. ꝓuidere uel in cathedrali vl' alia: littere igitur ibi īpetrate: fuerunt lr̄e iusticie: sed h de lrīs q̄re loquimur unde in hoc casu ꝑ eādem formaꝫ in cathedrali vel alijs prouidere tenebitur. ꝛ sic de cre. illa loquatur in suo casu: nec sit correcta per istam: ad hoc. §. eo. li. de elec. cum expediat.
b ¶ Extēdit. qd si mandetur sub hac forma nūqd in capellania vl' māsionaria maioris eccl'ie cathedralis poterit ꝓuideri: ꝛ videtꝛ papa soluꝫ canonicos: ꝛ ipsorū excepisse p̄bēdas. ad hoc. §. vbi dicit ꝓpter ipsiꝰ honorē. ad hoc. §. đ rescri. statutū. ꝛ. §. de ver. sig. cum clerici. Satis credo cum hec lrā sic indistincte loquatꝛ ꝙ ī nullo beneficio cathedralis eccl'e sic poterit prouideri. nō enim dicit ꝙ nō īcludatꝛ canonicatus eccl'ie cathedralis: sed ꝙ nō īcludatꝛ eccl'ia: ergo nullū ipsius eccl'ie b̄nficiū īcludatꝛ: ad hoc optīe. ꝭ. de priuile. ꝑ exceptionem. ꝛ. §. i. rñso. Sed pone īpetraui ꝓuideri mihi in eccl'ia sancti petri bonoñ. non ē alia sci petri ecclesia ꝗ cathedralis nunqd in ea ꝓuidebitur mihi: videtꝛ ꝑp stilum curie grām surrepticiam: qꝛ in cathedralibus ecclesijs nō solet exprimi nomen sancti: sed in inferioribus sic: ꝙ credo nisi aliter per lrās appareret papam de cathedrali intellexisse per illud. c.
c ¶ Prouicie. ī hoc casu loqꝛ decr. §. e. ti. ꝑ illoꝝ: vñ nō aduertebāt q decre. illam allegabāt: ꝙ ꝑ lrās qbus ꝓuideri mādabatꝛ in aliqua ecclesia ciuitatis pōt ꝓuideri in cathedrali. cum ibi archiepo de ecclesijs sue ꝓuīcie scriberetꝛ.
d ¶ Uberiorē. si ergo queratꝛ diuersitatis rō: sufficiat ista: lꝫ ad metropolitanam ecclesiam nō multum efficax: sed sufficit sic per papam declaratum: de re iudi. in causis.
Cum. ¶ Sunt duo dicta ꝭm ibi qñ ꝛ ꝭm diuiditꝛ qꝛ primo ponit determinationem a qua excipit ibi nisi Do.
e ¶ Uno. no. ꝑ his q̄ no. ber. §. de cau. pos. ꝛ ꝑprie. cum ecclesia sutrina. in glo. ex hoc videtꝛ.
f ¶ Institutis. ergo si de facto tm̄ occupatum esset ꝑ eos nō h̄ret locū ꝑscriptio: vel si ibi nō vt rectores sed vt vicarij: vel cōducticij seculares clerici rexissent.
g ¶ Legitima. s. xl. annoꝝ de prescrip. de quarta. de cā pos. cum ecclesia. de cōsue. c. vlti.
h ¶ Ante. iceptā ꝑscriptionē: sed secus si post īceptā ꝛ añ cōpletaꝫ: ꝛ ideo dixi. §. cōtinue.
i ¶ Post. nō tñ cōtinue ꝛ pacifice spacio. xl. an. ꝛ ideo dicit qñqꝫ: illa igitꝛ administratio p̄cedentis tpis tollitꝛ ꝑ ꝑscriptionem sequētem: administratio aūt prescriptionem sequēs illam nō tollit: nisi alia iteruenirent: que ius alioꝝ haberent perimere.
k ¶ Prioratu. prioratꝰ est generale v̄bum qđ ad prioratū secularē vel regularē pōt extēdi: sed rōne ꝑsone īpetrantis q clericus secularis est sibi regularis prioratꝰ cōferri nō potuit: vt artetꝛ id solū ad seculares nam graue est ierptos ꝛc. xix. q. iij. monasterijs. §. de elec. ad nram. ꝛ. c. officij.
l ¶ Seculari. quid si tēpore īpetrationis secularis erat impetrans modo factus est regularis: nunqd de tali prioratu sibi poterit prouideri. Credo ꝙ non ꝑ decre. §. e. li. de elec. si eo tempore.
m ¶ Modum. premissum. §. proxi. rñ. s. per. xl. annos cōtinue ꝛ pacifice ab vno vel pluribus institutis in ipso.
Super eo. ¶ Decidit casuꝫ rōnes iterserēs ibi. Cū hoc: ꝑmitte ꝙ

pluralitas beneficioꝝ curatoꝝ est prohibita. §. e. de multa. Do.
n ¶ Super. ꝛ reprobatꝛ ꝑ istam decre. opi. ber. §. eodem titulo. extirpāde. §. qui vero. cui fauebat guil. in spe. e. ti. de legato. §. vidēdum. ver. qd si habeo. ꝛ approbatꝛ opi. inno. ꝛ hosti.
o ¶ Annexe. ī qbꝰ deseruire dꝫ ꝑ vicariū ꝑpetuū ut in p̄di. §. sed an ipse vicariꝰ uel ipse prebēdariꝰ curā aīaꝝ illiꝰ parochie habeat: de hoc fuerūt opi. diuerse vt sequitur: uicarius enim curā animarū habet: qđ probatꝛ. §. de offi. vica. ex parte. sed vt vicarius: vt ibi notat ber. cū ergo rector spūalem iurisditioneꝫ ibi habeat: ꝛ super vicariuꝫ existat qꝛ excōmunicare potest ꝛ similia facere: ergo quin curā habeat negari non potest supra de elec. dudum. ij.
p ¶ Personatibꝰ. ꝛ sic vꝛ qđ vnus possit plures personatꝰ ꝛ prebendā ēt cum parochiali annexā in una ecclesia obtinere sine dispēsatione pape: unde contradicit aperte. §. e. li. de cōsue. c. i. Sed hic papa pluribꝰ loqꝛ vt vides. ꝭ. vbi dicꝛ: obtineatis vñ pluribꝰ canonicis eiusdē ecclesie de hoc q̄rentibꝰ cōsultus papa r̄ndit. ꝛ sic nō est contra.
q ¶ In eadē ecclesia: idē ꝛ multo fortius si in diuersis: ad hoc. §. de conces. preben. lrās.
r ¶ Concilio. §. e. de multa.
s ¶ Nō obuiet. cuꝫ eniꝫ accessoriū h̄eat seq naturā principalis. §. codē. libro de offi. delega. si gratia. ꝭ. de regulis iuris. accessoriū cū suis cōcor. ꝛ de prebenda nō est cautuꝫ ꝙ vacet: q̄ nec uacabit capella accessoria ad p̄bendā: ad hoc. ff. de ser. ru. predi. l. una ē via. ff. quēadmoduꝫ ser. amit. si cōem. ad hoc. ꝭ. eo. qꝛ sepe. preterea cessat rō ꝓhibitiōis: qꝛ in ecclesia annexa p̄bēde nō tenetur residere: ut. §. eo. extirpande: ergo constitutio de multa: hic locum non habeat.
t ¶ Dispēsatio: intelligo pape de q̄ loqꝛ cōciliū de quo mētionē fecit: als ī p̄bēda ꝛ dignitate b̄n requiritꝛ dispēsatio epi: nisi cōsuetudo eccl'ie uel aliud induceret: vt illa sine dispēsatiōe possint simul de iure teneri: ad hoc. §. e. li. de rescri. grā. ꝛ qđ ibi dixi. dicebant ergo Inno. ꝛ host. §. e. extirpande. hunc esse casuꝫ in quo de iure cōi: vel saltez de cuiuslibet superioris dispēsatione. ꝭm diuersas opi. quas no. §. eo. ti. cum iam dudum. quis plures curas habebat.

hoc casu icludi[a]: se mādatum huiusmodi nō extēdit[b]. ¶ Secꝰ ē cū mādamꝰ in aliqua ecclesiaꝝ ꝓuincie[c] ꝓuideri: tūc. n. ꝛ metropolitana ꝛ cetere cathedrales ecclesie includūtur sub tali mādato: cū vberiorem[d] hoc casu ꝗ alio īpetranti grāꝫ facere uideamur. Ide.

¶ Impetrāti beneficiū seculare ꝓuidetur de beneficio per seculares clericos usqꝫ ad prescriptioneꝫ legitimam. hoc primo: scōo clerico seculari īpetranti simpliciter nō ꝓuidetur de consueto gubernari ꝑ regulares. h. d. Do.

Cum de beneficio ecclesiastico cōsueto clericis secularibꝰ assignari ꝓuideri mādatꝛ: de illo dꝫ ītelligi: ꝙ tāto tempore ab uno[e] uel pluribus secularibus clericis ītitutis[f] in eo rectoribus extitit cōtinue ac pacifice gubernatuꝫ: ut prescriptio legitima[g] sit cōpleta: etiā si ante[h] uel post[i] religiosi q̄nqꝫ ministrauerint in eodē. ¶ Qñ vero scribitur ut ꝓuideatꝛ de aliquo prioratu[k] alicui clerico seculari[l]: prouideri nō pōt de prioratu q ꝑ religiosos iuxta moduꝫ[m] ꝑmissuꝫ ē solitꝰ gubernari. ¶ Nisi hoc in lrīs caueatꝛ expresse. Dez.

¶ Habere personatū cum cura: ꝛ prebendam cui annexa est parochialis ecclesia: nō est cōtra cōcilium generale. Jo. an.

Super[n] eo ꝙ p̄bēdas qbus parochiales ecclesie sunt annexe[o]: in qbus spūalē iurisditionē hꝫ ecclesie uestre cōsuetudinē approbatā: ꝛ sic ꝭm aliquoꝝ iterpretationē curaꝫ aīaꝝ habetis: simul cū ꝑsonatibus[p] quoruꝫ aliquibus cura iminet aīaꝝ: ī eadē[q] ecclesia obtinetis: uobis. ¶ Cū hoc generali cōcilio[r] nō obuiet[s]: dispēsatio[t] necessaria nō existit. Idem.

¶ In ipetratiōe b̄nficioꝝ inspicit data nō ꝑntatio uel receptio. Jo.

Cum cui canonicatus alicuiꝰ ecclesie a se. apo. ē collatꝰ[u]: lꝫ nōduꝫ sit in ea receptus: decernimus in assecutiōe p̄bēde iuxta sue prouisiōis ordinem oībus preferenduꝫ[x]: quibus postmoduꝫ ī ipsa ecclesia similis[y] grā est ꝯcessa. ¶ Licet isti[z] primo[ꝛ] suas lrās presentauerint: ꝛ primo recepti fuerint ī eadeꝫ. Idem.

¶ Per lrās apo. nō facientes de defectu ordinis mētionem potest īpetrāti de curato beneficio prouideri: ad ordines tamē se faciet primis tēporibus ꝓmoueri. Joā. an.

Si ꝑ clericis[ꝯ] pauperibus vel alijs[ꝫ] nostras litteras vt eis de beneficijs prouideas: etiam si animarum[a] cura sit annexa eisdeꝫ recipere te cōtingat ipsis: licet nec in sacris sint constituti ordinibus nec de defectu[b] ordinum in eisdeꝫ litteris mentio habeatur: poteris de beneficijs curam habentibus licite ꝓuidere[c]: nec pretextu dicti defectus tua poterit ꝓuisio īpugnari

Cum cui. ¶ Duo facit ꝑmo decidit casuꝫ cuiꝰ dubiū fortificat ibi lꝫ Do. ¶ Emanauit ad declarationē oīum que no. §. de rescriptis. c. capitulū. ꝛ reprobatꝛ cōis opinio. Jo. an.
u ¶ Collatus. longe diuersum ē cōferre ꝛ mandare conferri ad hoc. §. e. li. de rescrip. tibi qui. ꝛ. c. duobus.
x ¶ Preferēdū. nisi ī casu. ꝭ. e. si clericꝰ. §. ver. ad hoc. §. e. li. đ rescri. tibi q ī fi.
y ¶ Siłs. iō dixit: qꝛ secꝰ si maior: ut puta ꝙ oībꝰ prioribꝰ ꝑferatꝛ: ut. ꝭ. de conces. p̄bē. auctoritate ad idē ī casu. ꝭ. e. qꝛ sepe.
z ¶ Isti. posteriores īpetrātes.
ꝛ ¶ Primo. approbatur ergo illa lec. decre. capitulū. ꝙ ibi prius sit nomē nō aduerbium: ꝛ certe satis erat absurdum dicere ꝙ per cursum tuū tu me preuenires in iure iam mihi acqsito: ꝛ scire debes ꝙ sicut primo īpetrās prefertur omnibus scōo īpetrantibus in hoc casu: sic prefertur omnibus quibus prebenda vacans ēt ab ignorātibus conferretur postea: ut. ꝭ. e. si postꝗ.
Si pro. ¶ Duo facit primo decidit casum. quē scōo terminat ibi oportebit Do.
ꝯ ¶ Clericis. tracta fuit de extrauaganti que īcipiebat venerabilibus fratribus. alias super prouisione ꝛ fuit alex.
ꝫ ¶ Alijs. hoc fuit nō sine mysterio dcm̄: qꝛ cōstitutio alex. solū de pauperibus loq̄batꝛ: vñ multi dicebāt secꝰ in alijs ꝛ declarat h qđ no. Cōpo. de rescri. capl'm in glo. qꝛ qōnes. §. Itē q̄ritꝛ an collatio. Et no. ꝙ q̄ttuor requirūtꝛ in ꝓmouēdo: scia: etas: mores: ꝛ ordo. ī ꝑmis tribꝰ patiēs defectū auctoritate lrāꝝ se. apo. nō ꝓmouetꝛ: nisi fiat mētio. §. de eta. ꝛ qua. eā te. ꝛ. c. ei. in q̄rto sic: ut h vides: ꝛ sic caute decre. illa quartū omiserat.
a ¶ Animaꝝ cura. als. n. nisi hoc esset expressum de curato ꝓuideri nō posset. §. de p̄ben. c. vlti. ꝭ. e. ti. cū in illis.
b ¶ Defectu ordinū. secus in defectu etatis. §. e. li. de rescrip. si eo tpe. ꝛ no. qa bene probat ista lrā ꝛ inferior que idem repetit: ꝙ promouendus ad curā si nō ē in sacris: defectum patitur: ꝛ facit ad id qđ dicam. ꝭ. glo. proxi.
c ¶ Prouidere. olim de iure cōi tales ad talia b̄nficia nō poterāt assumi. §. de eta. ꝛ q̄. ꝑterea. hodie dicūt qdā idistīcte ꝙ ꝑnt. ad hoc. §. đ elec. cū ex eo. ꝭ. đ isti.

Universidad de Deusto Biblioteca

.c.ij.⁊ hic: sed nõ sum ausus corrigere decre. preterea. ⁊ dico ab ea recedēdū solum in casibus in q̄bus hoc expressum īuenio: vt hic. ⁊.ī. de insti.c.ij. in alijs salua maneat: ⁊ ſm hoc intelligo decre. cum ex eo.

a ¶ Oportet. vnde solet exprimi in lr̄is ſm stilum curie: ita tñ q̄ idem clericus se faciat statutis a iure ⁊c. ⁊ psonaliter ⁊c.

b ¶ Requirunt. de iure cōi cōsuetudine vel statuto ecclie: ad hoc q̄ð dixi.ſ. de fi. p̄sby.c.i.i.rñ.

c ¶ A iure: ut in quattuor temporibus anni: ⁊ in sabbato scō: vel sabbato medie quadragesime.ſ. de tēpo. or.c.ij.⁊.iij. minores aūt ɔferri p̄nt in festiuis diebus: vt ibi ⁊ eo.ti.c.i.

d ¶ Promoueri. q̄ð si moniti nō fecerint: poterūt eisdē p̄uari .ſ. de elec. cū in cunctis. hodie īponit noua pena seruatis antiq̄s penis: vt in cle. de eta. ⁊ q̄li. vt hi qui.ij.rñ. Si aūt beneficium sit curatū p̄uatus ē ipso iure nisi sacerdos fuerit infra annū.ſ. eo. libro. de elec. lz canon nisi esset ecclesia collegiata: vt .ſ. eo. ti. statutū: vel habuerit iustū ipedimētū. eodē titulo cōmissa.§.i. vel secū fuerit dispēsatū. eodē ti. cum ex eo.

Si eum. ¶ Duo facit primo decidit casum ex quo īfert decisionē alteri⁹ ibi. ⁊ ideo.

e ¶ Si eum. tracta fuit de extrauaganti que icipiebat dilectus filius: emanauit ad declarationez cor̄ que no. Cōpo.ſ. de rescriptis. capitulū. in glo. q̄ q̄ones ver. sed pone q̄ prior. ⁊ guil. ⁊ spe. ti. de legato.§. nunc tractemus. ver. quid si per. Jo. an.

f ¶ Lr̄as. reseruationis. nā legatus vacaturam nō cōfert: vt .ſ. eodē titulo dilectus filius. t. sed bene reseruat collationi sue ⁊ super ea ɔferenda cum vacabit dat executores: ut.ſ. eodem libro de of. le.c.iij.⁊.iiij.⁊.ī.e. ti. si apostolice.

g ¶ Auctoritate nostra. littere igit̄ gratiose sic misse faciēt illū cēseri auctoritate apo. receptuz ex quo sic exprimit̄. ad hoc.ſ. de rescrip. cum aliq̄b⁹ in fine.

¶ Oportet[a] ut tñ ipsi ad ordines quos requirunt[b] collata eis beneficia se faciant in primis statutis a iure[c] tēporibus pmoueri[d]. I Dem.

¶ Mandato alterius super prouisione faciēda p papam impleto: prouisio auctoritate pape intelligitur esse facta. hoc dicit ſm zen.

Si eu[e] sup cuius puisiōe apostolice sedis legat⁹ in certa ecclesia suas lr̄as[f] quibus obtemperatum nō fuerat: destinarat: mandem⁹ auctoritate[g] nostra in ipsa ecclesia in canonicū recipi ⁊ in frēz sibiq̄ puideri de p̄benda iuxta ipsius legati cōtinētiaz lr̄ar̄ talis receptus[h] hmōi nostri auctoritate mādati nō legati sed nostra ītelligitur esse auctoritate receptus. ¶ Et iō ē in assecutione p̄bēde oībus post cum eadem[i] auctoritate receptis ī dcā ecclesia p̄ferēdus. I Dez.

¶ Mandatū alternatiue plures collatores icludēs verificat̄ i p̄mo uacante. In simul vero vacātibus ordo scripture seruat̄. h. d. ſm do.

Mandato[k] nostro sub ea forma tibi directo vt alicui prouideas de bñficio ad collationē[l] tuam vel alteri⁹ ptinēte. ¶ De beneficio q̄ð p̄mo vacabit[m]: siue ad tuā siue ad illius collationem pertinuerit: ei p quo scribit̄ puidere debebis. ¶ Si vero plura bñficia ad tuam ⁊ illius[n] collationē forsan spectātia simul[o] vacent: tunc scripture ordinē[p] seruare hēbis vt illi solum puideas ð illo beneficio quod ad te[q] noscit̄ ptinere. I Dem.

h ¶ Recept⁹. post ipartitaz. n. auctoritatē a papa talis gr̄a papalis intelligit̄.ī.e. si apostolice. ⁊. C. de veteri iu. enu. l.i. ante medium.

i ¶ Eadem. nam si minori prefertur ēt prioribus: ut.ī. co. hi qui.

Mandato. ¶ Primo ponit thema cuius dubium soluit distinguendo. primum mēbrum ibi de beneficio ſm ibi. si uero. do.

k ¶ Mādato. hec decreta. satis plane tracta fuit de extrauaganti alex. iiij. q̄ icipiebat sua nobis ⁊ emanauit ad declarationē eor̄ q̄ no. cōpo.ſ. de rescrip. capitulum. in glo. q̄ q̄ones.§. sed qd si in hac forma.

l ¶ Collationē. de illo igit̄ q̄ð ptinet solum ad p̄ntationē uel īstitutionē non poterit talis puidere nec ecōuerso.ī. eo. ti. cum in illis.§. cum aūt.

m ¶ Vacabit. ītelligo sine fraude: p decre.ſ.e.li. de renun.c.ij.

n ¶ Illi⁹. ē rō: q̄ de p̄mo puidēdū ē al's eadē rōne de cētesimo: ad hoc. ff. de v. obli. cū q̄ calēdis: de illo igit̄ puideat̄: ne videat̄ extingui gr̄a.ſ.e. cuz cui.ī. eo. c. primo q̄ð ver̄ ē nisi in lr̄is esset clausula: q̄ð durerit acceptādū.ī. de conces. p̄ben. q̄ in cūctis. ⁊.c. ne captāde.

o ¶ Simul. pone mortu⁹ vel promotus ē clericus q̄ hēbat illa duo beneficia: uel duo clerici simul mortui: uel promoti: vl' r̄nūciauerūt: nec appere pōt q̄s p̄mo: ad hoc.ſ.e.li. ð rescriptis. duob⁹.

p ¶ Ordinē. ⁊ ē'ſi.ſ.e. de elec. si q̄s iusto.§.i.ī fi.xliij.di. sic rector ī fi. ff. de vsufr. .l. quotiēs.i.rñ. ad hoc fac̄ q̄ð dixi.ī. de reg. iur. in alternatiuis. ⁊ facit de lega. .ij. cū pr̄.§. ult. ⁊. ff. ad treb. l. heredes.§. fi. ⁊ vide q̄ð no.ſ. de rescri. cuz dilecta.

q ¶ Ad te. al's esset in p̄tāte illius cui scribit̄ se exonerare. dico q̄ idē iuris eēt in ordine ɔuerso.ſ. q̄n scribit̄ ad alteri⁹ vel tuā. ⁊c. q̄ tunc ēt si simul vacēt puidebit ð spectāte ad collationē alteri⁹ ordinē scripture ſuādo: ut.ſ. dixi. ⁊ expone ad te.i. ad tui collationē. Et q̄ð dicit decre. h p oīa ver̄ ītelligo cū ēt tertie psone scribit̄: puta mihi vt tibi puideam de beneficio spectāte ad collationē talis aut talis nam tibi de primo vacante puidebo: al's scripture ordinem ſuabo eadem rōne.

Si clericus. ¶ Soluit duos casus dubios circa illū q̄ negligit suā gr̄am pseq. ⁊ p̄mo rōnē subdēs ibi cū fcā scðo secundū ibi. uerum rōnē diuersitatis īterserēs ibi cū mādatū q̄ð determinat ibi dūmō. ⁊ declarat ibi. ⁊ idē ⁊ decretum apponit ibi alias facta. do.

r ¶ Clericus. ⁊ declarant̄ hic ⁊ corrigunt̄ que nota. compo. de rescrip. mandatum in glo. ij. in fi.

s ¶ Postea.ſ. puiso sibi de p̄benda: ⁊ hec ē noua forma q̄ nō multū hz vsum curie: si aūt mādasset sibi de canonicatu statim puideri: ⁊ postea ð p̄benda q̄n vacaret: ⁊ puisuz fuisset de canonicatu: tūc idē q̄ð in. ij. casu.

¶ Si clericus cui mandabatur puideri de prebēda primo vacante negligit petere prebēdam sibi debitam: extincta est gr̄a. Si aūt sibi collatus fuerit canonicat⁹: tunc habebit p̄bendam dum nullus est ibi expectās auctoritate apo. Joā. an.

Si clericus[r] p quo a sede apostolica recepisti mādatū: ut ei de p̄bēda primo vacatura in certa ecclesia puideres. eūq̄z postea[s] ī canonicum ipsi⁹ ecclesie recipi faceres[t] ⁊ in frēm: p̄bendam sibi debitam[u] quādo vacat petere negligenter[x] omittat: ⁊ aliā[y] postmodū ī ip̄a ecclesia vacaturam neqbit p̄textu dcī mādati petere: nec tu de ipsa sibi poteris puidere. ¶ Cum fcā ei gr̄a p ipsi⁹ negligētiaz sit extincta[z]. ¶ Uerum si prefatus clericus fuisset auctoritate apostolica effectus[ʒ] ab initio canonicus ī ecclesia p̄libata: ¶ Tūc cum remāserit in ea canonicus: dicta negligētia[?] nō obstāte: ac p ɔsequēs rōne canonicatus sit in alia prebēda nulli alij de iure debita ceteris preferendus: petere poterit prebēdam aliam proxime uacaturam. ¶ Dūmō[ȝ] nō sint alij qui cadem[a] auctoritate prebēdas ī ipsa ecclesia expectātes. ¶ Et eidē de ipsa nō p te cum mādatum[b] nō susceperis sup illa: sed p eū ad quē spectat[c] in eadē ecclesia prebēdarū collatio prouideri[d] ðbebit[e]. ¶ Alias fcā de prebēda huiusmodi alteri collatio in illius preiudicium eo ipso uiribus nō subsistat[f]. I Dem.

t ¶ Faceres. erat ḡ dat⁹ ī hoc ad ɔpellēdū: ð quo dic vt dicaz.ī. de conces. p̄bē. si capl'o. ⁊.c. si soli.

u ¶ Debitā.ſ. prime uacaturā: ⁊ intelligas nulli alij de iure debitam.

x ¶ Negligēter. desidiosus erat: uel execrabat̄ lites vl' ignorabat ius: q̄ credebat illā p̄bendā deberi p̄mo recepto auctoritate capl'i vel iferioris a papa. Si aūt īfirmitate laborabat magna: uel alienat⁹ erat a mēte: vel captiuatus: vl' iusta cā abs̄ns: ⁊ pcuratorē dimisat: q mortu⁹ tūc erat vl' his sil'ia: tūc hoc casu p̄bēdā ñ pdit: ad hoc.ſ. co. li. de elec. ɔmissa. nō .n. pōt dici negligens q̄ p̄tātē experiēdi nō hūit: ad hoc.ſ. de electio. c. ultimo. ⁊ de ɔceſ. p̄ben. q̄ diuersitatē. Qñ āt dicatur negligēs: arbitrio boni uiri. i. iudicis relīquēdū credo. ff. de ver. obli. ɔtinu⁹.§. cū ita. Nec. n. dico q̄ stati post mortez necesse hz peter̄: īmo aliq̄ð tp̄s sibi assignādū ē in quo deliberet an p̄bēda sibi debeat̄ de iur̄ vl' nō ad hoc.ſ.e.li. de cōsue.c. vl. arbitrabit̄ ḡ iudex hoc tp̄s ſz q̄litatē negocij psonar̄ ⁊ loci: ad hoc.ſ. de elec. cupiētes.

y ¶ Aliā. no. q̄ si neglexi petere debitaz: ⁊ alijs collata est: aliā nō peto. sed si neglexi petere debitā tñ adhuc nō ē alij collata dico q̄ illaz adhuc possuz petere. ad hoc.ī. .e. si tibi absenti in fi.

z ¶ Extincta. ⁊ sic extincta dz esse p̄tās executoris: sicut ecōuerso. de of. le. si super gr̄a: ad hoc.ſ.e. sup eo.ī. de re. iur. accessoriuz. cum suis cōcor. ⁊ merito ē extincta p̄tās: cū .n. forma sibi tradita fuerit p rescriptū sup uno beneficio tñ.ſ. primo vacaturo sibi debito: illo omisso nil subest rescrip. ad hoc.ſ. de of. dele. ex pte.i. ex quo igit̄ sciuit rē suā agi ⁊ se nō opposuit sibi īputet: de re iudi. quāuis: alias seq̄ret̄ q̄ ius hr̄et in pluribus p̄bēdis q̄ð est absurdū. Quidā tñ dicebāt olim ɔ pp ītētionē mādātis q̄ voluit illū p̄bendā hr̄e: vñ si nō hz p̄mā hēat scðaz: ad hoc.ſ. codez dilect⁹. iij.ſ. de cōces. p̄ben. cum sup: nec dr̄ ius hr̄e in duab⁹ prebendis: q̄ desinit ius hr̄e in p̄ma: ⁊ hoc putauit hosti. in p̄dicta glo. magna equum Jo. an.

⁊ ¶ Effect⁹. q̄ papa ɔtulit vel mādauit ɔferre canonicatū in eccl'ia q̄ð factū fuit.

? ¶ Negligētia. q̄ neglexit petere p̄bēdā sibi debitā ⁊ sic fuit alteri collata.

ȝ ¶ Dūmō. p istud v̄bū pbo: q̄ nō p̄ferr̄ expectātib⁹ q̄ ipetrauerūt post negligētiā: nā de his q̄ ante negligētiaz ipetrauerūt dictū erat.ſ. ibi nulli alij de iure debita: supflueret ḡ hec lr̄a: nisi ⁊ de posteriorib⁹ ītelligeret̄: hoc sonat ergo lr̄a: q̄ quādiu erit ibi aliq̄s expectās auctoritate apostolica: siue pri⁹.i. añ negligētiā īpetrās: siue post: ille negligēs nō hēbit añ p̄bendā.

a ¶ Eadē auctoritate. p̄ferr̄ igit̄ receptis auctoritate iferior̄.ī.c. pri.

b ¶ Mādatū. cui⁹ fines diligenter seruandi sunt.ī. co. ti. cui de nō: sed istud esset mandati fines excedere.

c ¶ Spectat. quocūq̄z iure cōi vel spāli.ī. ne se. va.c. vno. ð regula.c. ulti. cū simil'b⁹.

d ¶ Prouideri.ſ. de p̄benda de q̄ scriptum nō fuit.

e ¶ Debebit. idē dicebāt olim q̄dā in casu decre.ſ.e.li. de of. dele. si sup: vt ibi dixi. Jo. an.

f ¶ Subsistat. ītelligas nisi ēt negligēs eēt ī ipa petēda q̄ ⁊ tūc pderet ius ī illa sicut ⁊ in supiorib⁹ casib⁹ dcm̄ est. Uo. igit̄ q̄ plenior ē gr̄a scōi rescripti q̄ p̄mi. Scðs ergo negligēs in p̄bēda nō p pterea amittit canonicatū quē iā habuerat: ſz amittit potioritatē in p̄bēda respectu ap̄licor̄ q̄ duplici iure iuuant̄: nō aūt respectu alior̄ vt vidisti.

Si qui. ¶ Sunt duo dicta. primū diffinit de prerogatiua receptoruz.ſ. scōz de ipsor̄ qualitate. Scōm ibi eum quoq̄z. do.

a ¶ Hi qui. decreta. ista emanauit ad declarationem eorū que no. Jnnocen. ⁊ hostien. ⁊ moderni.ſ. eo. relatum. Ber. ⁊ compo.ſ. de rescri. capitulum in glo. magna.§. Jtem si vnus primo. ⁊ probatur hoc olim per decre. de accu. accedens in parte decisa: ⁊ tūc ponebatur de conces. preben.

b ¶ Antea. nota q̄ regula illa qui prior est tēpore potior est iure: locū habet in his quor̄z par est causa quod probatur. ff. de regulis iuris quoties vtriusq̄z: ⁊ dixi ī fra de regulis iuris qui prior ad hoc.ſ. eo. cuz cui. si autem dispar est causa non habet locum regula vt hic hinc ē quod lex dicit priuilegia considerari: non tam ex tēpore q̄ ex cā. ff. de priuile. credi. l. priuilegia. ⁊ ex editrix dotalis prefert̄ q̄busdam creditoribus ēt anterioribus non tamē filijs ex priori matrimonio: qui agunt de dote materna. C. qui poti. in pigno. habe. l. vlti. vbi de hoc.

c ¶ Specialiter. auctoritate ergo huius specialis mandati fingitur potius delegatus q̄ legatus: ⁊ sic delegantis auctoritate videtur esse receptus. Sed tēpore alexandri quidam contrarium dicebant dicentes q̄ speciale mādatum legato directum non īducit nouam auctoritatem pape sed veteris potestatis legati prorogationē argu. ff. de pre. ca. sed si manēte. vnde primo receptus tali auctoritate legati prorogata recept⁹ videtur: vnde postponitur secundo recepto auctoritate pape. ⁊ hoc videbatur dicere constitutio alexādri execrabilis. Sed cōtrarium est uerum: ut vides: nec ob. l. sed si manente que loq̄tur cum prima ⁊ secunda concessio sunt eiusdē nature ⁊ forme sed hic potestas legationis ē p se: ⁊ potestas prouidendi vel conferendi auctoritate apostolica postea ɔcessa eodem modo per se: ⁊ gratiosa data vl' fauore legati: vel eius pro quo scribitur constitutio execrabilis uel loquebatur in suo casu speciali: cum. s. prouidit ultra q̄ ternarium numerū vel in legato cardinali q̄ cōferebat iure legatiōis vl' sit correcta.ſ. ī fi. proe. huius libri.

Receptus auctoritate pape etiam ad mādatum alterius preferēdus est alijs in prebenda. hoc dicit secundum zenonem.

Hi qui[a] auctoritate apostolica in aliqua ecclesia ī canonicos sunt recepti: debent in prebendar̄ assecutione ceteris anteferri legatorū vel aliorū quorūcunq̄z auctoritate receptis antea[b] ī eadē. ¶ Eū quoq̄z qui ad mādatum legati vel alterius auctoritate apo. sibi specialiter[c] in hac parte cōcessa fungētis recipitur auctoritate aposto. receptum eē dubiū nō existit. I Dez.

¶ Si post gratiaz mihi factam a papa de canonicatu ⁊ prebēda bononi. cāonici hoc ignorātes: ⁊ ignoranti prebendā conferunt post vacantem: non tenet collatio hoc dicit Joannes and.

Si postquā[d] canonicatū in aliqua ecclesia tibi contulimus[e] ⁊ de prebenda nulli alij de iure debita inibi proxime vacatura mandauimus prouideri: hi ad quos ī ea spectat collatio prebēdarū: prebendam que vacauit isti postmodum[f] motu[g] proprio ignorātes tibi gr̄az factā: alij duxerint conferēdā: talis collatio in tuū preiudiciū attētata nullā obtinet firmitatem. Nā eoipso q̄ canonic⁹ auctoritate ap. fuisti effectus ius ad obtinēduz prebendam primo vacaturā[h] ibidē tibi acquisitū extitit: eādēq̄z quā cito vacauit: ex quo nulli alij debebat̄: iuste petere potuisti: iō a predictis licet ignorantibus alteri conferri nequiuit[i]. I Dem.

¶ Si papa det licentiā legato suo recipiēdi auctoritate apostolica resignatōes beneficiorum legatiōis sue libere in manibus suis factas ⁊ beneficia conferendi. Scðo papa de predicta potestate ñ habita mētione canonicatum ⁊ prebendam si vacat vel quamprimo vacauerit in aliqua ecclesia legationis mihi conferat. Tertio canonicus ipsius ecclesie renunciet: ⁊ legatus etiam ignorans collationem mihi factā ɔfert tibi prebēdaz predictam non tenet collatio legati sed mihi illa prebenda debetur. h. d. io. an.

Odum venerabili fratri nostro. S. episcopo palestrino quem ad partes destinauimus gallicanas recipiēdi auctoritate[k] nr̄a resignationē ab obtinētibus beneficia[l] ecclesiastica in eisdez partibus qui ea vellent libere[m] ī ei⁹ manibus resignare: ac beneficia ipsa personis idoneis[n] conferendi p nostras lr̄as potestate[o] cōcessa. Nos postmodum de concessione huiusmodi non habita mentione nicolao ð bonefac. camerario dilecti filij nostri. N. tituli sancti laurentij in damaso presbyteri cardinalis cāonicatum[p] leronen̄. ecclesie que[q] in partibus illis[r] existit ⁊ prebendam nulli alij de iure debitam si qua tūc vacabat in dicta ecclesia contulimus ⁊ sibi prouidimus de eisdem[s]. Si vero nulla talis[t] prebenda vacabat ibidem: nos prebendam primo inibi vacaturam ɔferēdaz dicto camerario cum vacaret donationi apostolice duxim⁹ reseruādā decernentes extūc irritū ⁊ inane: si secus super hoc a quoquam contigeret attētari: certis sibi ad hoc executoribus deputatis. ¶ Cūq̄z postmodum Nicolaus vasalli cleric⁹ canonicatum ⁊ prebendam quos in dicta leronen̄. ecclesia obtinebat in dicti episcopi manibus resignasset: ⁊ dicte potestatis pretextu cos idem ep̄s collationis puisionis reseruationis ⁊ decreti predictorum forsā ignarus guilielmo uasalli p̄sbytero cōtulisset: dicti executores collatione nō obstante predicta[u] litterarum nostraruz auctoritate prebendam eandem dicto camerario uelut sibi debitam contulerunt quē dictus presbyter[x] pretextu collationis per dictum episcopum sibi facte q̄ prebendam ipsam pacifice[y] possidere ualeat: non permittit: propter quod idez camerarius nobis supplicauit humiliter ut prouideret sibi super hoc de oportuno remedio dignaremur. ¶ Nos igitur attēdētes q̄ ⁊ si memorato episcopo predictam cōcessimus potestatez: penes nos tamen nihilominus remansit maior: licet eadez[z] potestas etiam in predictis: propter quod nostra qui eandē preoccupauim⁹[⁊] potestatem potior debet esse cōditio: eo presertim q̄ ſm canonicas ⁊ legitimas sanctiones[?] per speciē generi derogatur: quamquam de genere in derogante specie mētio nulla fiat. Considerantes quoq̄z: q̄ nos exposito nobis de potestate predicta nihilominus litteras gratiosas daremus in dictis parti-

Si postquam. ¶ Duo facit p̄mo diffinit casū. scðo rōnez reddit ibi. Nā eoipso. do.

d ¶ Si postq̄. no. ergo q̄ sicut īspicit̄ tp̄s date quo ad scōm īpetrantem a papa: sic ēt īspicitur quo ad illum qui postmodum recipit a capitulo ēt ignorāter. Jo. an.

e ¶ Cōtulim⁹. q̄d si nō cōtulit sed cōferri mādauit: dic vt.ī. de cōces. p̄ben. si capitulo. ⁊.c. si soli.

f ¶ Postmodū. q̄d si tūc tp̄is vacabat p̄bēda: q̄ postmodū fuit collata: vr̄ q̄ teneat collatio: q̄ mādabat̄ de p̄ma vacatura prouideri: sed illa iam vacabat ergo nō debet̄: ut.c. si clericus in fi.ſ.c. ⁊ iō est stilus curie p̄bēdam si qua vacabat: vel q̄ p̄mo vacauerit. ⁊c. Satis credo idē p rōnem q̄.ī. sequr̄. nā eoipo ⁊c. ad hoc .ī. eo. si beneficia. Jo. an.

g ¶ Motu pprio. q̄ secus si cōtulissent expectanti auctoritate papali.ſ.c. prox.

h ¶ Uacaturam. multo fortius ergo vacātem: q̄ difficilius ius cōstituitur in vacatura q̄ vacāte.ſ. de cōces. preben. nulla.ſ. .e. ti. dilectus filius. t.

i ¶ Nequit. ille tñ cui sic collatū fuerat si dimisit aliquod beneficium ppter illud habēdum recuperat illud si sine difficultate cognito p̄bēdā illi deberi cā sibi dimiserit al's non.ī.e. ti. si beneficia.

Odum. ¶ Primo ponit mētēz duar̄ gr̄ar̄ apostolicar̄. scða ibi cūq̄z. ponit pcessus habitos per illas. Tertia ibi. nos igit̄. multis argumentis ostēdens partē alterā potiorē illi dat indices: vel sunt due partes tñ vt prime due partes cōtineant̄ sub querela camerarij q̄ð plus placet. Jo. do.

k ¶ Auctoritate nostra. hoc fortificabat dubium: quasi ex quo auctoritate apostolica hoc faciebat in secundo mandato de illa prima p̄tāte mentio fieri deberet alias eniz si p̄tāte ordinaria hoc faceret: satis videbatur dubium terminatum.ſ. eo. tit.c. pri.

l ¶ Beneficia. sumit̄ hic beneficiū large: ut ad beneficia ecclesiar̄ cathedraliū extendat̄: ut p īferiora patet argumenta.ī.ſ. eo. quāuis.

m ¶ Libere. nō eniz pactio uel cōditio in his locū habet.ſ. de transac. super eo. ⁊ facit de elec. cum inter. R. ⁊ quod ibi no.

n ¶ Idoneis. ⁊ sic nō pueris vl' alijs beneficiatis.ſ.c. sup inordinata.ī. eodem titu. is cui.

o ¶ P̄tāte. hanc p̄tātem legatus nō demandat ex se. ⁊ est casus in quo pōt quis per se quod per alium: ut supra de of. lega. ca. penultimo ī fine. ⁊ est rō ne detur via ad vacatura: vt ibi. Jo. an.

p ¶ Canonicatum. ⁊ sic affecta erat prebēda. i. vacās sine alio decreto: ut.ſ.c. pri. ⁊.ī. seq̄t.

q ¶ Que. leroñ. eccl'ia ⁊c. Jo.

r ¶ Illis.ſ. gallicanis.

s ¶ Eisdem.ſ. canonicatu ⁊ p̄benda.

t ¶ Talis.ſ. canonicalis: ⁊ nulli alij de iure debita.

u ¶ Predicta. fcā a legato ipsi guilielmo vasalli.

x ¶ Presbyter. G. vasalli.

y ¶ Pacifice. si igitur prebenda habeat certum ordinem annerum: nō tenebatur se facere promoueri.ſ. eo. lib. de elec. commissa.§.i. ⁊c.

z ¶ Eadem: ē maior: ⁊ eadem diuerso respectu.

⁊ ¶ Preoccupauimus. sic.ſ. de procu. nō iniuste.e.li.e.ti. si duo. ⁊ de of. dele. cum plures.

? ¶ Sāctiōes.ſ. de rescri.c.i. ⁊.c. pastoralis.ſ. de of. le. studuisti.ī. de reg. iur. generi: ⁊ ibi vide de hoc. ⁊. ff. de reg. iu. ī toto. optie cōcor.ī.e. q̄uis.i. ⁊. ij. rñ.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ De ipsa.s.ꝑtāte dato legato: valet ergo lr̄e cum nō sit talis ueritas tacita: qua expressa nihilominus lr̄as habuisset.s̄.eo.ti.sup lr̄is lꝫ hoc in lr̄is ad beneficia ĭpetratis generaliter nō sit uex: ut.ĭ.eo.ti.si motu.⁊c.
b ¶ Absurdū.no.bonū modū argumētādi ex seq̄la absurditatis: sic.s̄.de excep.cum iter priorē.
c ¶ Nostra.papa nō dꝫ iusticiā suā negligere: q alios in sua iusticia fouet: vt.ĭ.de imu.eccle.qm̄.

bus non habita mentione de ipsa quia foret absurdum[b]: si tam lata nostra[c] impediretur potestas ⁊ si i oib⁹ prouisionum nostraꝝ litteris quas cōcederemus in partibus supradictis oporteret nos de sepe dicta potestate specialē facere mētionē: ⁊ q, decretū nostrum predictū maxime: hic ubi iam dictus camerarius ante dictam renunciationē per nos erat leroñ. effectus canonicus statim ignorantes ligauerat: cum super incerto[d] non esset edictū nec ex alieno penderet arbitrio uel uoluntatē cuiusuis: qui acceptādi[e] potestatem haberet: ⁊ iccirco per illud etiam expressisse videmur: ne alius posset conferre ⁊ potestatem predictam quantum ad presētem speciem reuocasse:[f] que i hoc casu: vbi de lucro[g] dicti. G. tantum agitur ⁊ nō de preiudicio episcopi memorati: ab ignorante potuit reuocari: nec post reuocationē huiusmodi ius per eum in alium etiam ignorantem i reuocata trāsferri: ad instar[h] etiam serui calēdario[k] prepositi qui post mortem domini preponētes mutuatas pecunias accipiētis nō[l] facit: lꝫ inter cōtrahētes mors domini prepositum reuocans[m] fuerit ignorata: ⁊ domini[n] qui peculium quod proprio seruo concesserat statiꝫ perimit: cum in eo suam mutauerit uoluntateꝫ: discretioni uestre mandam⁹ quatenus prefatum presbyterū monitione premissa[o]: per censurā ecclesiasticā ↄpellatis: ut collatione de canonicatu ⁊ prebenda ꝑdictis p dcm̄ epm sibi facta: que nulla extitit nō obstāte dicto camerario prebendam ipsaꝫ omnino dimittat ⁊ eum super ea deinceps nullatenus inquietet. Idem.

¶ Secundus qui ipetrauit dignitatē: ⁊ prebendam preferetur priori qui solum prebēdā ipetrauerat: si prebenda dignitati ē ānexa: alias non. hoc dicit Jo.an.

d ¶ Incerto.sicut cum scribitur alicui prouideri de beneficio qđ primo vacabit in ciuitate: vel quod primo vacabit in prouincia: ut.s̄.eo.quāuis: īcertuꝫ est qđ beneficium impetrās sit habiturus. sed hic certum ē de canonicatu leroñ.
e ¶ Acceptandi.vt.ĭ.de cōces.preben.q: cunctis.⁊.c.ne captā de ⁊c.
f ¶ Reuocasse.lꝫ enim eādem retinuerit potestatem: ⁊ tamen maiorem.s.reuocandi ēt tacite: vt hic uides.
g ¶ Lucro.de dāno enim eius non agitur: q: si dimisit priora beneficia: recuperat illa ſm formam decre.ĭ.e.si beneficia.
h ¶ Ad istar.coadiuuat priorē rōnem p duo legalia argumēta sic.ĭ.de cōces.prebē.q: cunctis de sen.ex.si laicus.
i ¶ Serui.hēs hoc.ff.si certuꝫ pe.l.eius q in prouīcia: hic.n. non agitur de dāno serui: ⁊ sic ab ignorāte seruo ptās reuocat sic inducit ad ꝓpositum.
k ¶ Calēdario.i.noībus faciēdis.ff.de leg.iij.qui filium.
l ¶ Nō facit.debitorem tn̄ soluentē sibi ⁊ hoc ignorātem liberat: ut in ꝑdcā.l.eius q.⁊.ff.de sol.si qs seruo.⁊.l. cuꝫ qs.§.i.
m ¶ Reuocās.sic.s̄.e.li. de rescri.si gratiose.i.rñ. ubi ð hoc.ĭ.ne se.va.c.uno in fi.ff.loca.l.iiij.insti.man.§.recte.
n ¶ Et domini. repete ad istar ⁊ hēs hoc.ff.de pecul.l. nō statim.ff.ð opti.le.apud aufidiū. Et ē hoc casu quod clam spāle ↄ regulam.s̄.de reg.iu.ca.i.ff.eo.l.nihil: q: peculiū re nō tātū verbis cōstituit.ff.de pecul.peculium.§.si ꝟbis noīa: ⁊ tn̄ uerbis tollitur: ut hic ⁊ in predicta .l.nō statim.
o ¶ Premissa: semp enim ꝑcedere dꝫ.xij.q.ij. indigne.s̄. de sen.excōica.sacro.cum si.

Quia sepe. ¶ Duo facit primo ponit dubiuꝫ qđ distinguēdo declarat ibi. nos dubitationem. Et ſm membrum ibi nisi. Do.

p ¶ Quia.Emanauit aūt hec decre.ad declarationē ⁊ correctionē eoꝝ q̄ no.inno. ⁊ hostiē. .s̄.eo.ti.c.vlt.⁊.s̄. de maio. ⁊ obe.statuimus ⁊ cōpost.de rescrip.capl'm.in glo.magna.§.vnū casum ⁊ reprobata ē opinio innocē.⁊ cōpo.qui dicebant: lꝫ ꝑbenda nō esset annexa dignitateꝫ habētem preferri: ⁊ sic dicebat compost.se de mādato pape ꝓnunciasse in boñ. ecclesia.in dignitate archipresbyterali: approbata est aūt opi.hostien.
q ¶ Dubitat.⁊ merito fuit declaratio eoꝝ faciēda: sic.s̄.e.li. de elec. q: sepe.s̄. ut lit.non cōte.qm̄. Dubitabat aūt pp varias opiniones quas.s̄. vidisti: ⁊ fuit ēt h dubitatio nostris tp̄ib⁹ in boñ.ecclesia.
r ¶ Prebēda.tātum.
s ¶ Officio.perpetuo in ecclesia: ut.s̄.de consue.c.i.
t ¶ Vacat.morte: renūciatiōe: vel ꝓmotiōe illius q dignitatē hēbat ⁊ prebēdā.
u ¶ Declaram⁹.no.q: ius nouū nō facit sed vet⁹ declarat.facit qđ dixi.s̄.ti. p ri.c.uno.
x ¶ Anterior.⁊ sic ē iure potior: q: ex quo ꝑbēda nō ē annexa: vtriusqꝫ quo ad hoc ē par cā: secus cuꝫ est annexa: ⁊ facit qđ dixi.s̄.eo.hi qui.
y ¶ Preiudicari.gr̄a enim scđo facta ītelligit fieri sine alicuius iuris preiudicio .s̄.eo.li.de rescrip.quāuis.
z ¶ Apparet.q: tunc secus.ĭ.e.c.penul.⁊.ĭ.de cōces.prebē.auctoritate.

z ¶ Annexa.ex quo.n.hꝫ vnū cōneroꝝ ⁊ reliquum hr̄e dꝫ: de ↄsti.translato: ad hoc.s̄.eo.titulo sup eo.habes igit vnū casum in quo scđs impetrans ꝑmo ĭpetrāti preferf. Aliū habuisti.s̄.e.si clericus. Alium.ĭ.e.c.penul. Aliū de cōces.ꝑben.c.penul. Interdum habes q vacat prebenda ⁊ ille q expectat primā: illam nō cōsequitur: vnū casum hēs.s̄.e. ti.c.ij.in fi.aliū.ĭ.e.cū in ecclesia tertiū.ĭ.eo.ti.ei cui.q̄rtuꝫ.ĭ.de rex pmuta.c.vno.quintū.s̄. de renūcia.c.ij.alium hēs i de.gr̄e.de rescriptis.

Quia[p] sepe dubitat[q] a multis si canonicatus alicuius ecclesie sit collatus a sede ap. successiue duobus: fueritqꝫ mandatū primo de prebenda: secūdo vero de prebēda ⁊ dignitate ꝑsonatu uel offō cū se facultas obtulerit ꝓuideri: qs ipoꝝ i ꝑbenda[r] que cū dignitate ꝑsonatu ul' officio[s] uacat[t] ibi postmoduꝫ debeat de iure ꝑferri. Nos dubitationeꝫ huiusmodi sopif uolentes: presenti declaram⁹[u] edicto primū cū sit tempore anterior[x]: cui p mādatū secundum preiudicari[y] aut ius ipsius absorberi non dꝫ: ex quo ð itētione mādātis cōtraria ñ apparet[z]: preferēdū eē i dicta prebenda. Nisi uacanti dignitati ꝑsonatui uel offō sit ānexa[a]: nā si eēt annexa: secundus cui debef dignitas ꝑsonatus uel officium preferetur in ipsa. Idem.

¶ Mandatū ꝓuideri ð dignitatibus vel beneficijs alijs ecclesiasticis curata non includit: non expressa cura. h.d. usqꝫ ad.§. illis. Do.

Cum in[b] illis: qbus bn̄ficia curā aiarū bn̄tia cōmittunf. maior q̄ꝫ i his q ad alia promouētur idoneitas requiraf[a]: itētionis[a] nr̄e nequaquā existit: ut cū aliqb⁹ ð ecclesijs ꝑsonatibus dignitatib⁹ vel alijs bn̄ficijs qbuscūqꝫ ð aiaruꝫ cura mētiōe nō habita: ꝓuideri mādamus: ipsis de his qb⁹ huiusmodi cura[b] imminet: possit aut debeat prouideri[c]. ¶ Illis uero p quibus scribim⁹: ut prouideaf eisdeꝫ ð ꝑsonatib⁹ uel dignitatib⁹ ēt si curā habeāt aiaꝝ ad collationē ꝓuisionē ꝑsentationē uel dispositionē spectantibus quorūcūqꝫ: prouideri nequibit de prelaturis personatibus uel dignitatibus ad quos seu q̄s p electionē[d] hi q eis[e] bn̄t ꝑfici assumūtur[f]. ¶ Cū āt inter collatōeꝫ ꝑsentationē ⁊ institutionē differētia magna cē noscat[g]: si cui de bn̄ficio ad alicuius collationem spectante prouideri mandetur: ð illo

¶ Cum in illis. ¶ Hec est notabilis decre. Sūt q̄ttuor dicta q̄ satis patent. do.
? ¶ Cum in. declarant hic que no. p ber. inno. ⁊ hostiē.s̄.e.c.vlt.⁊ per cōpo.s̄. de rescriptis capitulum in glo.magna .§.sed quid in his.
z ¶ Regrat.ē enim ars artium regimē aiaꝝ.s̄. de eta.⁊ quali.c. pe. ad hoc.s̄.e.graue.⁊.c.se.⁊ .s̄.eo.c.i.
a ¶ Intētiōis.ad quā recurrēdū ē: vt.s̄.e.c.ult. ⁊.s̄. de decimis. ex multiplici. ubi de hoc. Illa aūt itentio ⁊ rō que fuit delegantis: dꝫ esse ⁊ delegati.s̄.de rescrip. sup lr̄is in fine.
b ¶ Cura.ēt si in lr̄is p uideri mādet q aiaruꝫ cura nō negligat si qua iminet dignitati: quod dic vt in cleme.eo.ti. si dignitateꝫ: primo rn̄so.
c ¶ Prouideri.hinc est q cū patiētib⁹ defectū in etate dispensant epi i dignitatibus non curatis sed in curatis non.s̄.e.li.de eta.⁊ quali.c. uno ⁊ ē ēt simi. de fi. presbyte.c.i.⁊ est hoc ꝓpter beneficioꝝ ĭpetrationeꝫ q̄ df ambitiosa ⁊ restringenda.s̄.eo. quāuis cū al's nomine beneficij dignitates ⁊ beneficia includanf: ut.s̄.e. ð ꝟbo. signi.c.penul. Quid si papa simplr' mandat p uideri ð beneficio nūqd poterit executor de tali beneficio ꝓuidere: qđ regrat sacrū ordinē: uidef q nō: ar. huius cap. ad hoc.s̄.e.li.ð fi. ꝑsby.c. .i. Sed dic.ꝫ.ĭ.e. ei cui ad idē.s̄.e.si p clericis: nisi pateref in etate defectū: ita q ad illū ordinē pmoueri non posset: vt ibi: ⁊.s̄.e.li.de rescrip.si eo tēpore. Jo.an.

¶ Illis. ¶ In beneficij ꝓuisione modus electiuus non includif si alij modi ꝓuidendi exprimātur. h.d. usqꝫ ad.§.cum aūt.do.
d ¶ Electiōeꝫ.electio igif nō ↄcludif sub ꝟbo ꝓuisiōis uel dispositiōis: cū iter ista tria sit dr̄ia: ⁊ fac qđ statiseqtur: ⁊ ē si.s̄.e.li.de of.le. deliberatione.rn̄.i.⁊ facit qđ dixi.s̄.e.li.de elec.c.ul.⁊.ĭ.c. pri.ij.rn̄.in glo.lꝫ nōne.
e ¶ Eis.s.prelaturis ꝑsonatibus vel dignitatibus.
f ¶ Assumuntur.ēt si ĭhibeatur in lr̄is ne elec.eligant: ut in cle.e.ti.si dignitatem.ij.rn̄so.

¶ Cum autem. ¶ Beneficiales lr̄e unum moduꝫ exprimētes alios nō includunt. h.d. vsqꝫ ad.§.si uero.
g ¶ Noscat.hinc ē q capl'm vacāte sede non cōfert beneficia q̄ spectāt ad collatiōeꝫ epi.s̄.ne se.vacā.c.ij.⁊.ĭ.e.li.e.ti.c.uno.⁊ tn̄ tunc instituit īstituēdos ab epo.ĭ.eo.li.de insti.c.i.s̄.de maio.⁊ obe.cum olim: ⁊ idem vides in generali vicario.s̄.de isti.ex frequētibus.s̄.eo.li.de of.vica.c.ul.

¶ Si uero. ¶ Mādatum simpliciter duos icludens altex solum nō astringit ⁊ ecōuerso directum vni duos nō afficit. h.d.do.
a ¶ Adiecto.ex quo papa hoc nō adijcit: alterum tn̄ grauare non intendit: ⁊ hoc ītellige ſm determinationē quā habebis.ĭ.e.ti.c.ult.⁊ fuit hoc sumptum ex quadam extrauaganti que incipiebat contingit īterdum sicut te ⁊c.

quod ad eius presentationem vel institutionem pertinet ꝓuideri nō poterit: nec etiā econuerso: expresso enī uno casuū predictoꝝ mādatū super hoc factū: quod debet de sui natura restringi: ad alios extēdi nō debet. ¶ Si uero de beneficio ad aliquoꝝ collationem vel ꝑsentationem spectante nō adiecto[a] cōmuniter uel diuisim ꝓuisio iniūgitur facienda i beneficio quod ad collationem uel presentationeꝫ alterius ipsorum tantū ꝑtinet adimplere nō pōt. ¶ Sicuti si de beneficio spectante ad collationeꝫ unius ꝓuisio iniuncta fuisset impleri nō potuisset i bn̄ficio: cui⁹ collatio ad euꝫ simul cū alio[b] ꝑtineret. Idē.

¶ Bn̄ficiū mihi collatū ante dissensum meū alteri cōferri nō pōt nisi terminus mihi datus ad ↄsētiēdū esset elapsus: ⁊ tūc ēt post terminū āteq̄ꝫ alteri ↄferaf potero consentire. hoc dicit Jo.an.

Si tibi absenti[c] per tuuꝫ episcopū[d] cōferatur beneficiū. Licet per collationeꝫ huiusmodi[l] donec eam ratam habueris[e] ius in ipso beneficio ut tuuꝫ dici ualeat: nō acquiras[f] Ipse tn̄ episcopus uel qcūqꝫ ali⁹[g] de ipso beneficio nisi cōsentire recuses: i ꝑsonā[h] alteri⁹ ordiare neqbit. Nō si fecerit: ei⁹ ordinatio fcā ð bn̄ficio nō libero: uiribus nō subsistet. Sed si episcopus notificata tibi collatione ad cōsentiendū terminū[i] cōpetentē assignet: nisi cōsenseris poterit eo lapso[k] beneficiū libere cui uiderit expedire conferre. Antequam tamen ipsū contulerit tuum poteris non obstāte quod lapsus sit terminus prestare consensum[l] ⁊ extunc de ipso non poterit aliter ordinari. Idem.

b ¶ Alio.absurdum.n. esset illū grauari de quo papa non intellexit. In ↄuiꝫ videbaf: q: ad collationem suā spectat: lꝫ ⁊ alterius: naꝫ ⁊ q iurat suum nō esse: iurat ⁊ sibi cōe nō esse.ff. de ver. si.pupill⁹.§.vl.⁊ qui legat seruos suos: ⁊ q ī totum ⁊ q in parte sui sūt: vf legasse.ff. de le.iij.l. si qs seruos: lꝫ hoc facit ꝑria intentio pape: ideꝫ ē ergo dicere ad collationeꝫ talis: ⁊ solius talis.

Si tibi. ¶ Circa beneficiū collatū absenti nōdū acceptatū soluit quinqꝫ dubia. ꝑmuꝫ an sit illius ibi lꝫ: scđm an possit alteri conferri ibi ipse tn̄. tertiū an si cōferaf an valeat collatio ibi q si. quartū qđ si lapsus sit termin⁹ dat⁹ ad acceptāduꝫ ibi lꝫ si. qntum quid si ꝓuisus post terminū ꝑueniat collatorem ibi antequā. do.

c ¶ Absenti.emanauit hec decre.ad declarationeꝫ ⁊ approbationē eoꝝ q̄ no.ino.⁊ hosti.⁊ moderni.s̄.e.accedēs: ⁊ hostiē.i suma de isti.§. qs istitui. sciebamus.n. q absenti poterat beneficium conferri: ⁊ absens inuestiri: ut ibi: sed dubitabatur an medio tēpore posset collatio reuocari: qđ hic terminaf: ⁊ q dicit absenti idem ⁊ multo fortiuꝫ si pn̄ti: q forte de liberare velle se dixit. Jo.an.
d ¶ Episcopum.factum ponit nō ius: q: idem si per alium.
e ¶ Habueris. acceptādo: vel cōsentiēdo vel ratum habendo: si negociorum gestoꝝ vel ꝓcuratoꝝ generalis fuerat inuestitus de ipso: sed si spālis statim dici debuit suum: qđ dic vt no.s̄.eodem accedēs: ad hoc.ff. de ne. ge. si ego.ff.de solu.ratum.ff.de acq.poss. q absenti. Jo.an.
f ¶ Acquiras.secus in legato speciei: q: tunc acquiritur diūium legatario ignoranti: lꝫ cōmutabiliter.ff.de leg.ij.cum pater.§.surdo.facit.ff.de cōdi.⁊ demon.l.legata.p que iura dicebant qdam quod h df. Item p id quod habes.s̄.de elec.cum iter canonicos ⁊.c.publicato: ad hoc.ĭ.de reg.iur.qđ semel.cum suis cōcor. Alij dicebant q si scđo prius fieret traditio vel prius cōsentiret bene tenebat collatio p.l.C. de rei ven.l.quotiens in principio ⁊ in fine. ubi df q si res vēdita fuerit duobus ille potior est cui prius fuerit tradita: ⁊ vide qđ dixi.ĭ.de reg.iur.q prior. Tertia opinio erat q aut scđs scienter recipiebat beneficium aut ignorāter: in primo casu nō tenebat collatio: in scđo sic: tenetur tn̄ cōferens ꝓuidere primo in equiualenti beneficio: ad hoc.s̄.eodem inter cetera.ĭ.de iurepa.pastoralis. facit ad hanc distinctionem.ĭ.de cōces.preben.quia cunctis.ff.de usufruc.l.sticho.
g ¶ Alius. puta legatus de latere qui cōfert beneficia vacantia.s̄.de of.lega.c.ij. istud aūt cōferre nō poterit: quod lꝫ vacet tamen est libex: ut.ĭ. sequitur.
h ¶ Personā.sed nunqd poterit alteri sub cōditione cōferre.s.si ille non acceptauerit: no.s̄.e.li.de elec.c.ij.⁊.ĭ.de reg.iur.actus. sicut beneficium nō vacans non ↄfertur cum cōditione qn̄ vacabit.s̄.de cōces.preben.c.ij. ad hoc.s̄.de rescrip.pastoralis. Sed nunqd pōt de illo ordinare nō cōferendo ꝑsone sed alias puta vniendo vel religiosum locum cōstituēdo: nō nisi sicut posset post acceptionem: cum eadem sit rō.s̄.de ec.edi.ad audientiam.ij.s̄.eo.exposuisti.xij.q.ij.c.antepe.⁊ ēt tunc secundario fit ordinatio in personam.
i ¶ Terminū.sed nōne statutus est terminus a iure.ĭ. queꝫ cōsentire dꝫ .s.vnus mēsis.s̄.e.li.de elec. q̄ sit: nec vf q beneficio iuris possit eps diminuere.ĭ.de reg.iur.īdultū cum suis cōcor. Dic decre.illā loqui in electis: q adhuc habent ↄfirmationē petere istam in his qbus fit collatio: in his aūt nō est statutum certum tēpus: ⁊ facit.s̄.c.ꝑri.probaf ⁊ hoc p id quod sequr: nā in decre. q̄ sit.lapso termino ꝑuatus est ipso iure: nec pōt vlterius ↄsentire h aūt ēt post terminū consentit: dūmō res sit integra vt sequitur.
k ¶ Lapso. q̄si dissensisse videaf: sic.s̄.e.li.de ap.ab eo. ubi etiam ista ponunf ut paria: ⁊ per hanc lr̄am videf idem dicendum si dissenserit.s. q adhuc re integra possit ↄsentire: quod verum est conferente ⁊ in eadem voluntate manente ad hoc.s̄. de procura.lꝫ ubi de hoc dixi.

¶ Qui ui uel iniuste occupat secūdū beneficium curatum: priuatus est primo: qui autem ui beneficiuꝫ aliquod occupat: est ipso iure priuatus iure quod in illo uel ad illud habebat. h. d. Jo.an.

Eum qui[m] beneficium cui animarum cura[n] imminet ui occupat: seu se scienter[o] iniuste intrudit in eo: decernimus ipso iure fore priuatum beneficio: quod cum cura simili primitus obtinebat[p]. Non enim decet vt stultus melioris q̄ꝫ peritus conditionis existat[q]: uel q inuasor eo qui iuste ingreditur priuilegio gaudeat potiori. ¶ Insuper ut uiolenti[r] qui auctoritate uel uerius temeritate propria occupare dignitates personatus aut alia quecunque ecclesiastica beneficia non uerentur[s]: et si nō uirtutis amore pene saltem formidine[t] a sue temeritatis audacia re-

l ¶ Consensum. ad hoc.ff. de op.le.l.mancipioꝝ.

Eum qui. ¶ Sunt duo dicta principalia. secundū ibi insuper. Et prima pars subdiuiditur ⁊ ponit primo dictum cui⁹ postea duas rōnes subdit ibi non eniꝫ. Jo.mo. dicit q ꝑmum dictum ponit peccatum i facto ⁊ in modo. ſm in mō tantum. Jo.an. Premitte qđ habes in.c.de multa.s̄.eo.do.

m ¶ Eum qui.emanauit h decre.ad approbationem ⁊ declarationeꝫ eoꝝ q̄ no. Inno.⁊ hostien.s̄.e.ti.de multa.
n ¶ Cura.alias nō haberet locum pena decre.supra codeꝫ de multa: si ergo haberet ecclesiaꝫ curatam: ⁊ postea violenter occupet simplex beneficiuꝫ nō vacat primuꝫ: sed perdit ius si qđ habebat in secundo: vt infra ꝑrimo responso. Sed quid si habet curatam ecclesiam: ⁊ vi occupat prebendam vel simplex beneficium cui est annexa ecclesia curata: nūquid vacat ꝑma. Dic q non: sed locum habebit sequens respōsio: hoc dico per decre.s̄.eodem ti.super eo. ubi ergo esset priuatus primo p iustam receptionē scđi: erit ēt ꝑuatus p iniustam alias nō ⁊ est si. qđ dicimus de bigamis q̄ inducitur p matrimoniuꝫ: quod nō tenet eo casu quo incurreretur si matrimonium teneret. al's non supra de biga. nuper. Jo.an.
o ¶ Scienter. ignoranter igitur non tenebit pena: ad hoc.ĭ.e.ti.si beneficia: qđ de ignorantia facti verum intelligo: secus in ignorantia iuris.ĭ.de reg.iu.ignorantia: cum suis concor.
p ¶ Obtinebat.eadem ratione que hic ponitur in pena decre. de multa. dicam idem de decre.cum in cunctis.s̄.de elec.s. q si aliquis scienter ⁊ iniuste se faciat in episcopum consecrari: puta lite pendente q vacēt priora beneficia sua: ac si canonice consecratus fuisset: ⁊ sic etiam iam audiui in curia fore factuꝫ: propter rationem que sequitur: ⁊ eadem ratione videtur: q si aliquis iniuste detinens beneficium impetrat aliud beneficium non facta mentione de illo beneficio qđ occupatum tenebat: q littere non valeant: ne sit melioris conditionis ⁊c. vt hic ad hoc.s̄.eodem: quāuis: ⁊ sic ītelligitur.ĭ.eo.si motu: ⁊ idem etiam ſm id dici potest de decre.non potest.ĭ.e.s. q si aliquis habebat plura beneficia: ex qbus vnū erat occupatum: ⁊ tacito de illo super alijs impetrauit dispensationem dispensatio non valet.
q ¶ Existat.xvj.q.i.legi epistolam in prin.ff.quod vi aut clam.l.naꝫ ⁊ seruus.ff.de iur.⁊ fac.igno.l.regula.§.antepenul. nec ex delicto quis facit ↄditionem suam meliorem.ff.de dona.īter virum ⁊ vxo.l.iij.§.i.de sentē.excō.si uere. nec melior esse debet contumacium q̄ obedientium conditio.s̄.de postula.c.i.de dolo ⁊ ↄtu.contingit.
r ¶ Violenti.no. q latius loquitur pars prima q̄ hec secunda: quia loquitur hic solum in violento non in alio se iniuste intrudente: vt in prima parte: ⁊ initiitur iste.§.rigori illius legis.C. vnde vi.l.si quis in tantaꝫ.⁊.xvj.q̄ne.vj.placuit. Jo.an.
s ¶ Uerent. vereri deberent cū sine iusto titulo illa detinere nō possint nec eos iuuat antiqua possessio.ĭ.de reg.iu.capi.i.cum suis cōcordan.
t ¶ Formidine.lxij.di.docendus.de elec.cum in cunctis.de vi.⁊ hone.cleri.vt clericorum: ad idem.C.de emen.propin.l.vna. accedat quod df oderunt peccare ⁊c.⁊ vocatur talis timor seruilis qui per se premium non habet nisi q: solet inducere filialem: ⁊ est timor seruilis ſm grego.in quo viuit peccandi voluntas: ⁊ sequeretur opus si speraretur impunitas: ⁊ pertinet ad seruum. Initialis respicit amissionem premij ⁊ pertinet ad mercenarium: filialis respicit offensam: ⁊ ꝑpric ad filiu[m]

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Taliter.s.violenter:facit pro eo qd.s.dixi ⁊c.
b ¶ Ad ea.differētia est iter ius qd cōpetit in re ⁊ quod cōpetit ad rem vt videbis.i.de cōces.preben.

Si cui. ¶ Primo determinat duos casus.scds ibi si vo. Scdo decretū apponit ibi.puisio quoqz. Prima et subdiuidit q2 primo ponit dnm a quo duos casus excipit ibi nisi.⁊ hz determinat ibi tunc enim.do.

c ¶ Concedit.approbat h opi. hostie. quā no.s.e.ti.c.vl.i fi. ⁊ reprobat opinio ino.ibi no.⁊ cōpo.no.s.de rescrip.cū adeo i fi.⁊ fuit de facto i mediolan. archiepo hec qd primi dicti.
d ¶ Idonee.⁊ si nō opponatur hoc idem itelligo.s.de elec.cāz q.s.de rescrip. cū adeo: ad hoc de presum.c.vlti.
e ¶ Sufficiēs.g si nō e sufficiēs secus est:ad hoc.s.de rescri.postulasti. Quid aūt ueniat i hac sufficientia.no.p Jo.xxi.q.i.c. .i.⁊ p ber.s.e.ti.de monachis.
f ¶ Non pōt.Contrarium notabāt dicti doctores ⁊ mouebant illa rōne:q2 hoc casu nō fiebat gfa.puiso sed .puidēti:nec poterat hm eos .puisus hoc casu ambitiosus dici:cū ad sui istantiam nil fuerit obtētū.s.e.quis.i.eo.si motu.ppzio. Sed contrarium e verz q2 beneficiat9 idone9 nō e.s.eo.sup iordinata:⁊ iure cōi beneficiat9 beneficiari nō mandat.s.e.ti.q2 in tātum.Jo.an.
g ¶ Dimittat.si ergo dimittit tūc sibi poterit .puideri ⁊ in hoc est dria iter istam formā ⁊ illaz quā i pncipio ipetrauit ille cui .puidet:q2 in illa nō sufficit mō beneficium pmum dimittere:si tūc tacuit.i.eo.si motu. hic sufficit nunc dimittere: lz in cōcessione gre nihil fuerit dictum.
h ¶ Tūc.n.No.iterpretationē strictā:ad idē.s.e. cum in illis.
i ¶ Sine cura.si igit utrūqz vl ad alter sit curatū tali nō poterit .puidere.Et no. pluralis elocutio nō e vaga:imo poti9 arta ⁊ restringēda:sit ergo contenta duoꝝ numero.i.de reg.iu.pluralis:cum suis concor.
k ¶ Subsistat.poterit igitur illud beneficium alteri cōferri: sz si ille poss.det nō poterit sine cognitione cause de possessiōe repelli.i.e.licet.

Si beneficia. ¶ Prio .puidet ignorātie pmi gradus. Scdo scdi ⁊ vltimoꝝ ibi eundem. Et prima subdiuidit i tres q2 pmo ponit casuz scdo rōnem .puisionis ibi ne talis. Tertio .puidet parēti ibi. Statuimus. Quarto vo .puidet resistēti ibi. Alioquin.do.

frenētur eoipso ius:si quod i dignitatibus personatibus ⁊ beneficijs occupatis taliter[a] vel ad ea[b] ipsis forsitan competebat amittant. Dem.

¶ Non potestatē apostolicā persone idonee de bñficio prouidēdi al's beneficiato sufficienter .puidere nō poterit:nisi in litteris hoc exprimatur:⁊ tunc unicū simplex obtinenti prouidebit. Si vero conceditur vt prouideat beneficio obtinenti ad duo tātū refertur ⁊ contra fcūz est nullum.h.d.Do.

Si cui concedit[c]: vt auctoritate apo.possit vni persone idonee[d] i sua vel alia ecclesia prouidere alicui aliō beneficiū sufficiēs[e] obtinenti prouidere nō pōt[f]. Nisi pmo ille beneficiū qd obtinet oino dimittat[g]: vel nisi in cōcessione huiusmodi sit expressū: q alias beneficiate ualeat prouidere persone. Tunc eniz[h] .puidere poterit uni cū dūtaxat beneficiū obtinenti: dūmodo illi cura nō imineat animarum. ¶ Si uero concessuz fuerit:ut prouidere illi valeat q alia beneficia noscitur obtinere:huiusmodi pluralitas debet solū ad duo beneficia sine[i] cura restringi. Prouisio quoqz facta cōtra pmissa eoipso viribus non subsistat[k]. Dem.

¶ Si quis ignorās recipiat beneficium prius reseruatū uel alteri collatū per papā:si ex quo sciuit illud sine difficultate dimittit recuperat priora beneficia propter illud dimissa:alias non. Joan.an.

Si beneficia[l] que p se.apo.[m] cōferuntur:aut decreto iterposito reseruantur:interdum contigat ab[n] his:ad quos alias pertinet collatio eorundem aliquibus hmōi collationem seu reseruationē ignorantibus de facto cōferri ⁊ beneficia que illi tenebāt ātea:⁊ post pre

l ¶ Beneficia. hec decre. sūme initit eqtati:⁊ iuste ignorantie prouidet.
m ¶ Sedem apo. idem si per alium qui conferre posset puta p legatum.i.e.ti. si a sede:q2 nō ius potuit sed factum.
n ¶ Ab his.scientib9 vel ignorantib9 nō curo: vnde si bene aduertis hec decre. nō reqrit ignorātiam in conferente:sed solum in eo cui confert:presumit aūt ignorantia:nisi probet scientia.i.de regu.iur.presumit qd intellige:ut ibi dixi.
o ¶ Dimissa.vel iuris necessitate vel ignorantia vel sola voluntate.Jo.an.
p ¶ Assignari.multo g forti9 recuperabūt:si adhuc non sint alijs assignata: ut .s.e.si tibi in fi. q ¶ Culpa.⁊ sic deberēt esse sine pena:de consti.cognoscētes.i.de reg.iu.sine culpa.si g sciuissent:fuisset i culpa:⁊ sic tali puilegio nō vtent. Jo.an. r ¶ Certiores.⁊ sic cuilibet referēti credere nō tenent:de fi. p tuas.ij.sed nō dz se dicere dubitare: vbi cert9 esse dz:de rescri.cū contingat. ⁊ est si.xxiij.di.habuisse in pn. s ¶ Oēs alios.hoc vult dicere beneficia isti9 .a.fuerunt collata.b.iste dimisit q prius hēbat:⁊ fuerunt collata.c.cuius.c.pora beneficia fuerunt collata.d.aget.a.contra.b.qui si dimittat in pace: aget contra.c. qui et sine difficultate dimittit:repetet.a.d.⁊ sic de singulis.

Non potest. ¶ Sūt tria dicta p.§.diuisa. Scdz ibi illud. Tertiuz ibi cū vero.rōnem sui subdens ibi hoc.n.do.

t ¶ Pōt.emanauit hec decre.ad declarationē eoꝝ q no.ino.s. de elec. dudum.ij.in glo.hoc itellige in fi.q ibi no.hosti.⁊ de rescrip. postulasti. ⁊ de pben.sup iordinata in fi.⁊ compo.in decre.caplm de rescrip.ad fi.glo. magne.vo.item qrit de hac.⁊ c.in nostra.in glo.pe.⁊ gar.s.de of. ordi. in fi.⁊ guil.in spe.ti.de le.§.vidēdum.vo.illud.cum se.visqz ad fi.

dictorū adeptionez dimissa[o] p eos alijs assignari[p]. Ne talis ignorātia eis:cum sint sine culpa[q]: preiudicialis existat. Statuimus ut si ipsi de collatione seu reseruatione pdicta postea certiores[r] effecti sub lata difficultate quacunqz omnino dimiserit bñficia sic sibi de fctō collata:ad beneficia sua priora collatione quibuscunqz personis facta ō ipsis nequaquaz obstante libere reuertantur. Alioquin redeūdi ad ea si difficultatez adhibuerint i alijs dimittendis:sit ipsis penitus interdicta facultas. Eundem quoqz modum in dimittendo recepta ⁊ recuperādo dimissa quo ad omnes[s] alios qui forsan occasione predicta sua dimiserit beneficia:⁊ dimissa per alios fuerit assecuti:per omnia decernimus obseruanduz. Dem.

¶ Taciturnitas beneficij:etiā modici vitiat dispensationē sup pluralitate beneficioꝝ:que et legitime super duobus obtenta ad duo prima recepta refertur. Item .puisio alicui fcā de beneficio nō obstāte q aliud hēat dispēsationē super utroqz retinēdo nō iducit.h.d.fm zen.

Non potest[t] dispēsatio super pluralitate beneficioruz concessa impetranti prodesse:qui aliquod quantuncūqz modicum[u] beneficium subticuit in eadem. ¶ Illud autem aposto.[x] se.indultum ut quis duo beneficia curam[y] animarum habentia si alias canonice[z] cōferantur eidem:possit recipere ac simul licite retinere[&]: intelligitur ō duobus primis[2] beneficijs:que cū cura post dictum indultum obtinere contingit eundem[a]. ¶ Cum uero tibi non obstante q aliud beneficium obtinere noscaris a sede predicta de aliquo beneficio prouideri contingit per hoc tecum ut pmū

u ¶ Modicū.si.n.in impetratiōe hoc locū hz.s. de rescri.si pponēte.i.e. si motu. multo forti9 in dispēsatiōe locū dz hre: cuz et ipse dispēsationes sint ambitiose ⁊ restringēde.s.de fi. psby.c.ij. gs āt sup pluralitate beneficioꝝ dispēsare possit vide.lxx.di.scōx.⁊.xxj. .q.ij.si gs iā trāslat9.⁊ .s.eo.ti.de multa. An aūt de iure sine dispēsatiōe teneri possit: vid qd dixi.s.de rescrip.gfa.
x ¶ Ap.se.no.ar.p illa opi.que habet q sol9 papa dispēset in curatis.
y ¶ Curā aiaꝝ.pone habēs ecclaz curataz dispēsationē obtinuit vt licere sibi recipere aliud beneficiuz:et si sit psonat9 sile curā si hñs:⁊ cū po sile tenere:confert sibi archidiaconat9: qrit an possit illuz retinere: ⁊ vr q sic:q2 lz archidiacon9 curā hēat: nō tñ curā sile cure parochialis ecclesie ut.s.ō election:b9 dudū .ij.ad finez ad hoc.s. q si.sint legi.p uenerabilē ner.ueruz nec et pōt dici sile:vbi e aliq diff l'tu do.xxviij.q.i.sic.n.ff.ō iniusto rup.testa.l.iij.⁊ expressa silitudo requiritur.s.de trāslatio. inter corporalia.item vbū simile in idulgētia positū grose iterptādū e.s.de vo.si.si olim.sz dic contra hm guil.q hoc no.i spe.ti.ō leg.§.uidendū.vo.qd si hñs ecclā.⁊.s.ō of.or. in fi. silitudo.n. de q fit mētio in idulgētia:ñ ad spēs sed ad gen9 refert:⁊ suffic qlitercūqz curam hēat:cū tal' idulgētia uelut ābitiosa sit restringēda ut h uides.s.e.li. de rscri.si grose.ō fi.psby. .c.ij.C.ō sena.consul.l.i.
z ¶ Canōice.contra.s.e. li.ō rescri.si grose.⁊.s. de elec.dudū.ij.ad fi. & ¶ Retinere.qro de duob9 pmo nūqd p talē idulgētiā videat concessuz q in neutro residere teneat: vr q sic ne iutilis sit idulgētia ⁊ h vr tenere Jo.vij.q.i.si qs i clero.i glo.ij.cā.n.phibitionis eē vr ne qs plura bñficia hēat:q2 residere tenet:hoc g iducere vr idulgētia principal'r q ad hoc nō teneat. dic hm guil.q no.in pdi.§.vo.qd si i dulget: q renet in altera residere:nisi illud expsse in idulgētia caueret: q ad hoc ñ teneret ābitiose.n.sūt tales idulgētie ⁊ restrigēde:ut.s.dixi.resideat g i altera quā uult:uel nūc i ista:nūc i illa:⁊ sic utriqz satisfiet. Sed qd dices in idulgētia cauet hec clausula:dūmō in bñficio quo ñ residet faciat canonice desuiri:nūqd si hūc modū nō refuauerit:ualet dispēsatio ⁊ bñficioꝝ retētio. Rñdeo hm ino.⁊ hosti.⁊ compost.q hoc no.i dcā decre.dudū:⁊ de psū.c.ult.⁊ guil.q hoc no.i pdi.§.in vo.sed qd si idulgētia:qd bñ tenet dispēsatio:illud.n.dūmō nō hz vim conditiōis:sed poti9 admonitiōis uel cōminatiōis:ut.ff.de tute.l.muto.C.cōmi.episto.p totū: ⁊ vide q dixi.i.de reg.iu.act9:poterit tñ pp fruitij negligētiā eo iuste puari.s.ō cle. nō resi.relatū. 2 ¶ Primis.ita dicebāt pdicti doctores:⁊ pbabāt p.l.ff.de le.iij.fideicōm.ssa.§.si qs.x.ff.de cōdi.⁊ demō.l. hec conditio.ff.de vbo.si.boues.§.i.ff.de vbo.ob.eum q calendis:⁊ idez erat satis expressum per decre.s.eo.li.de of.ordi.ordinarij: ad fi.ibi dum dicitur:

vel ea que ⁊c. vt ibi dixi.
a ¶ Eundē.p receptionē g tertij vacāt duo pma:ut in de.e.ti. si plures.
b ¶ Surrepticia.qd fieret exceptis duob9 casibus.s.de rescrip.gfa.⁊.i. .e.si motu.ppzio.no.ergo q sufficit huic clausule q suū consequat effectū ⁊ alium nō poterit operari.ff.de adimē.le.l.legata inutiliter.

Si apostolice. ¶ Duo facit prio ponit factuz continēs gfaz legati ⁊ approbationem papalē. scda ibi certum est.soluit dubiū isurgēs ex facto rōnem iserēs ⁊ dubium fortificās ratio ibi. Cum ipsa fortificatio ibi et.do.

c ¶ Apostolice.qd h dr habuisti.s.eo.si cum.⁊ emanauit ad declarationē eoꝝ q ibi dixi: nec est differentia in iure:lz i facto uideri posset:ibi non fuerat obtēperatuz lrīs legati. Itē ibi papa mādauit canoniam statim conferri:prebēdam aūt cū vacaret:h canoniā ⁊ pbēdaz conferri mādat cum vacabunt:⁊ sic ibi expectās iam erat in canonicum receptus: hic non.
d ¶ Legatus.s. de latere:alius enim nec cōferre nec reseruare posset.s. .e.lib.de of.lega.c.i.
e ¶ Legationis.si enim auctoritate ap.spāli hoc faceret nō esset alia cōfirmatio necessaria.s.e.li. bi qui.ij.responso.
f ¶ Ecclesia.in q eiusdē legati alia resuatio non pēdebat:quod dic ut.s. de of.le.c.iij. ad finem. ⁊ quod dixi verum intelligo nisi etiaz id papa ex certa scientia cōfirmaret eius rei facta plena narratione: vt.i.df.
g ¶ Decernat.no.contra opinionez modernorū q dicebant q legat9 nō poterat decretuz apponere: nisi ad id spāle baberet mādatū: ad idē .s.e.li. de of. delegati: presenti:⁊ dicā.i.de cōces.pbē.q2 cunctis.

beneficiū cum secundo retinere ualeas non intelligitur dispensatuz. Hoc enim solum pdicta operat expsso q facta tibi gratia nequeat surrepticia[b] iudicari. Dem.

¶ Mādato legati super faciēda .puisione per papā confirmato:papalis gfa e cēsenda.h.d.fm zen.

Si apostolice[c] sedis legat9[d] uolēs tibi sue legationis[e] auctoritate in certa ecclesia[f] .puidere cānicatum ⁊ prebendam nulli alij ō iure debitos proximo in ipsa ecclesia uacaturos collationi sue reseruet ⁊ decernat[g] irritū ⁊ inane: si secus sup hoc contigerit attētari: certis q eos[h] tibi conferāt cū uacabūt executoribus per suas lrās deputatis. Nosqz postmodum plena de his facta narratiōe: qd ab ipso legato fcm extitit:ratuz et gratū hñtes: id auctoritate apostolica cōfirmam9[i] et eisdem executorib9 vel alijs nostris dam9 lrīs i mādatis: vt i huiusmodi .puisionis negocio auctoritate nfa .pcedāt iuxta ipi9 legati continentiaz litteraꝝ. Certū e q cum ipsa .puisio ipsius legati post ipartitā a nobis auctoritatē nostra cēseat effecta: oib9 qb9 postea mandauimus i eadē ecclia .puideri et si canonicatū ipsius ecclie duxerim9 cōferēdū[k] eisdē: de iure preferri[l] debebit in prebēda postmodū[m] inibi vacatura. Dez.

¶ Obstat taciturnitas obtenti bñficij lz modici nisi cōstet .puisionē fcāz .ppo motu pape: q dmū itelligit si hoc i lra exprimat.h.d.zen.

Si motu[n] proprio alicui aliqd bñficiū[o] obtinēti cōferam9 ali

h ¶ Eos.s.canonicatum ⁊ prebēdam.
i ¶ Cōfirmam9.nō in forma cōi:sed ex certa scia facta fuit hec confirmatio .s.de cōfirma.uti.vel inuti.c.penul. Quid dices de vsitata qōne:recept9 est aliqs .pprio motu capituli.ipetrat confirmationē a papa p formaz ne iane canonici nomē ⁊c.in qua cōfirmatione papa q ō de ipso factū e confirmat auctoritate apostolica:cū clausula si est ita:mādamus et executori: q si est ita auctoritate apo.pbendam ⁊c.post ipetrat aliquis canonicatum ⁊ prebēdam nulli alij de iure debitā: hm stilum solitū vacat modo pbenda:cui debeat querit. Sup hac qōne multotiens fuit a me petitum cōsilium ⁊ sigillum:⁊ dubitās de ea plura lucra respui:sed cōiter tenent doctores p hanc decre.⁊ per decreta.s.eo.si eum: q preferat receptus ⁊ confirmatus:⁊ bene facit pro eis.eo.li.s.de rescrip. cum aliquibus in fi. quod satis puto.Jo.an. k ¶ Conferenduz.q plus est q mandare cōferri:ut.s.c.l.de rescriptis duobus.
l ¶ Preferri.preferet ergo ⁊ hoc cōsegtur q gfa sua est ppetua: cū al's si confirmatio pape nō iteruenisset: expirasset finito legationis offō: si ad collationē vacātis processum nō fuisset.s.de officio legati pñti: in principio ⁊ p hoc patet q cum p talem confirmationē acquirat ⁊ augmentat ius: q talem cōfirmationē ipetrās de prioribus beneficijs tenet facere mētionez ⁊ idem dico de recepto .pprio motu capituli: ad hoc supra codez lib. de preben.quāuis:⁊ melius eo.ti.non pōt.si enim in litteris per quas ius iam acquisitum conseruatur.s.in dispensatione super pluritate: tenetur impetrans beneficiorum suorum facere mentionem: multo fortius in litteris p quas ius nouum acquirit:⁊ acquisitum auget eius immutando naturaz vt hic patet:⁊ seruat curia: nam ⁊ qui confirmat donat.ff. de verbo. sig. .l.obuenit. m ¶ Postmodū.s.post cōfirmationem ⁊ au

ctoritatem ipartitam.s.ver.certum est ⁊c.⁊ si q igit medio tpe ipetrauerūt a papa.s.post reseruationem ⁊ mādatum legati: ⁊ ante cōfirmationem: illi preferentur. Plus est ergo quo ad hoc qñ a principio legatus auctoritate apo.contulit: vt.s.eo.bi qui.

Si motu. ¶ Distinguit duo mēbra scdm ibi secus. Et primum determinat ibi motu proprio.

ud ō illo nō habita mētione nō obhoc[p] gfaz huiusmodi: q ō nfa mera liberalitate .pcessit iualidam uolumus reputari. Secus si ad petitionē illius vel alterius pro codē oblatā gratiā huiusmodi faciam9 tūc.n. quātūcūqz modicū[q] bñficiū taceat[r] i ea: ipsaz ueluti surrepticiā uires nolumus obtinere. Motu quoqz proprio tūc solū gfa fieri censeatur: cū hoc expresse[s] cautū fuerit in eadem. Dem.

¶ Collatio facta motu proprio pape pluribus bñficijs i eadē ecclesia vacantib9 simul intelligit fcā de pinguiori: sz si bñficia sunt equalia ad eū sepectat electio cui gfa e concessa. Collatio vero facta ad petitionem alteri9 ad minus bñficiū restrigit: si sint equalis eligit q al's cōferebat quo negligente alius eligit ⁊ etiam econtra.h.d.fm zen.

Si pluribus[t] simul i aliqua ecclesia vacantib9[u] dignitatib9 vel prebendis: nos de hac vacatione icerti[x] dignitatē vel prebēdā[y] si qua nulli alij de iure debita i ipsa vacat ecclesia cuiquaz i genere cōferamus. Gfaz huiusmōi si motu[z] proprio eā fecerim9: vt tūc fiat interpretatio plenissima i eadē referri volumus ad dignitatē vel pbēdā que iter illas maioris[&] cēsent esse ualoris: seu si sint forsā equales ad eam quā is cui cōferim9 infra decēdiū post habitā de dicta vacatione noticiā[2] duxerit eligēdā. ¶ Si vero ad petitionē alteri9[x] ipsa gratia fuerit p nos fcā: eā vt hoc casu pro ut iuri[a] cōgruit restrigatur ad illaz q minoris[b] valoris existit: seu si sit

n ¶ Motu. Distinctio huius decre. Emanauit ad declarationem eoꝝ q no.glo.⁊ moderni .s.de rescrip.si proponente.
o ¶ Beneficium. quid si plura beneficia obtinebat. dicūt qdaz hoc locum nō habere:sed quod sequitur: vt multitudo beneficiorum vitetur. Sed credo contrarium:cum ratio proprij motus adhuc remaneat:super quo fundatur distinctio:⁊ sic est hodie terminatum per de.eo.ti.si romanus. Preterea lz valeāt littere:non .ppterea poterat beneficia retinere:cum p hoc secuz dispēsatum nō sit.s.eo.nō pōt in fi.optime facit.s.eo.li. de rescrip.gfa:⁊ p istam ⁊ illam vides duos casus in qbus valent lre:lz de beneficio ei9 p quo scribitur mentio nō fiat.
p ¶ Ob hoc.s.q mētio nō fuerit habita.
q ¶ Modicū.opinio ergo ber. quā consuetudo curie approbat per decre. istam et approbatur ⁊ reprobatur opi.E.na.inno. ⁊ sequacium qui ibi no. distinguendum inter tacentem ⁊ mētientem vt in primo casu valerent lre si modicum erat beneficium in scdo nō. Vincen.⁊ gof. distinguebant.s.eo.cum teneamur.s.de rescriptis postulasti. Iter tacentem tale beneficiū per simplicitatem:⁊ tunc valeat rescriptum:vel p dolum vt tunc nō valeat:per decreta. de rescriptis.sup lrīs.
r ¶ Taceatur.idistincte itelligo cū.n.ius nō distinguat nec ego distinguam: vnde siue p maliciam siue p simplicitatem taceat:locū hēat hec decre.illā tñ distinctionē approbat inno.s. de rescrip.postulasti. p decre.e.ti. super lrīs: que i lrīs ad lites loquitur:nō in gratiosis.
s ¶ Expresse.cōcor.s.e. lib.de rescrip.cum aliqbus.s.e.ti.c.ij.ad fi.vnde dico q lz pbaret q papa .pprio motu collationem fecit:ex quo nō exprimitur in lrīs:locum hēat scdm dictum:⁊ nō primum: qd.n.scimus:forte papa ante annum rogatus fuerat p illo.sufficit ita scriptum esse.ff.qui ⁊ a qui.l.prosperit.vj.q.iij.scriptum

Si pluribus. ¶ Primo ponit thema ex quo dubiū orit qd distinguēdo soluit ibi gfam scdm mēbrum .psequtur ibi.si vo in vtroqz rōnē reddit ⁊ subdistinguit ⁊ in mēbris subdistinctis negligētiam punit ibi in alterutro.do.

t ¶ Pluribus.declarat hic dñicalis qd bar.brix.que icipit eps qdam promisit auctoritate dñi pape:⁊ vtitur hic papa equitate.⁊.s.prori.decre.
u ¶ Vacantibus.idem eadem rōne puto:qñ scriberet de prima vacatura: ⁊ due simul vacarent:ita q neutra primo.
x ¶ Incerti.q2 si certus fuisset expressisset quā dari voluisset.
y ¶ Vel prebēdam.non sunt ista verba lrarum:sed mandauit de dignitate prouideri:⁊ plures dignitates vacant:uel mādauit de prebenda:⁊ plures vacāt prebende.Jo.an.
z ¶ Motu proprio.qd nō itelligit nisi id in gfa exprimat:ut.s.c.prori.in fi.illud enim omni casu locum hz ⁊ generaliter loquitur.
& ¶ Maioris.maioritas cōsistit in multis:qd dic vt.s. de testi. sup eo.ij.⁊ no. .s.de rescrip.sedes.hic aūt ispici iussit maioritatem valoris:scit.n. q clerici hoc magis cupiunt.s.de cle.non resi.q2 nōnulli.s.eo.auaricie.excecant ergo auaricia:ut.s.eo.li.de elec.auaricie cecitas.
2 ¶ Noticiā.nō ergo currit ignorāti sicut nec decēdiū datū ad appellādū.s.eo. li.de appel.cōcertationi:si.de conces.pben.q2 diuersitatem.Jo.an.
x ¶ Alterius.s.ipsius cui fit:uel alterius:ut.s.c.prori.
a ¶ Iuri.supra eodem quāuis.⁊.c.non potest.
b ¶ Minoris.i.de reg.iur.in obscuris.s.de censi.ex parte.ff.de leg.ij.nūmis.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Dictum tempus.s.r.dier.
b ¶ Elegerit.tũc ergo det quã vult ⁊ sit liberat⁹:ut.ff.mãdati.l.fideiussorez.ff. de le.i.si qs a filio.§.si qs plures.C.de dona.si qs argentum.§.i.Et no.ꝙ in isto casu.⁊.s̃.pri.reseruat optio:tũc solũ qñ est eq̃litas vt tũc in p̃mo casu eligatur is ꝑ quo scribit:in scd̃o is q cõferre hꝫ vnde nõ puto ꝙ in p̃mo casu qñ ẽ ieq̃litas possit cõferri minor:nec in scd̃o maior:pinde enim est ac si p̃mo casu papa expressisset de maiori:scd̃o vero de minori: sicut ergo si expressuz esset mutari nõ posset.j.eo.cui de nõ.ita nec hic cuz habeatur pro expresso per hanc declarationem.
b ¶ Elegerit.si.s̃.ð rescri.duobus.
c ¶ Deuoluatur.si.s̃.eo.lib. de consue.c.vlt.in si.

Cum in ecclesia. ¶ Decidit casum dubiũ dupliceni rõnem iterseréns.⁊ p̃ma rõ ibi ne ꝯ. scd̃a ibi ⁊ dict⁹ do.
d ¶ Ecclesia.approbat qd̃ no. hostiẽ.s̃.de cõces.prebẽ.postulastis in fi. ⁊ ponit terminos in ecclesia ebreduñ.hẽs hic casum quo vacat p̄benda: ⁊ nõ debeẽ p̃mo expectãti: ⁊ de hoc dixi.s̃. eodem q: sepe in fi.
e ¶ Prebendaꝝ.ẽ.ğ in ecclĳs iterdũ reperire maiorẽ numerũ prebẽdaꝝ ꝙ̃ canonicoꝝ:ut hic ⁊.s̃.de magistris.c.pe.
f ¶ Cõsuetudinẽ.ualet talis cõsuetudo:vt i p̃dcã decre.postulastis.s̃.e.li.de ap.a collatiõe.
g ¶ Dcãm.cõsuetudinem:no. ar.ad qõnez mediolañ. Cõsuetudo est mediolani ꝙ archieps ꝯfert bñficia oĩum clericoꝝ vacãtia p vrorationẽ vel iterfectõnem ipsoꝝ clericoꝝ. vel pone ẽ cõsuetudo in aliqua eccłia ꝙ canonicus elect⁹ in ep̃m ꝯferat canonicatũ suũ ⁊ p̄bendã:est expectãs auctoritate apostolica:uxoratur vel iterficit clericus: vt in p̃mo casu:uel ꝑmouet canonicus in ep̃m:ut in scd̃o: executor ꝯfert expectãti p̄bendã: archieps uel eps confert:q̃ritur qs sit potior:⁊ vr ꝙ papa nõ itẽdat derogare cõsuetudini: vt hic:⁊ sic nõ valet executoris collatio ad hoc.s̃.de ꝯsti.c.i.Sed certe satis credo ꝙ valeat q: papa itẽdit isti ꝑuideri de p̃ma vacãte:ad quẽcũqꝫ spectat collatio siue iure siue ꝯsuetudine siue p̃uilegio:qd̃ ꝓbatur.s̃.eo.dudũ.ij.⁊.j.e.quãuis tibi:hic aũt duo ꝯcurrebant:q: ifringebat ꝯsuetudo ⁊ augebat numerus ⁊ rõne cõnexitatis illa p̄benda debet epo.s̃.eo.q: sepe. Credo aũt satis ꝓbari p hãc decre.ꝙ si.xiij. sunt p̄bende in ecclesia:⁊.xij.canonici:q: alteri annexũ ẽ onus magistri:ꝙ si illa p̄benda vacat nõ debeat expectãti. Cõsuetudini ğ p quã p̄bẽda alteri debeatur nõ derogat:sed ꝯsuetudini p quã p̄benda ad collationẽ alterius ꝑtineat derogat papa:vbi determinate nõ scribit ad collationẽ talis:ad hoc.j.eo.ti.c.vlti.

equalitas in eisdem:ad ẽam quaz is ad quẽ ipsaꝝ spectat collatio infra dictũ tp̃s[a] elegerit[b] postquã sibi huiusmodi gratia erit nota decernimus referẽdã. ¶ Alterutro quoqꝫ ipsorum prout ad eum ꝑtinet ĩfra tempus debitũ eligere negligẽte: ad alium extũc electio libere deuoluatur[c]. Idem.

¶ Non debetur expectãti prebenda que ꝑ episcopi prebẽdarij mortem uacat.h.d.f̃m zen.

Cum in ecclesia[d] tua q̃.xij.canonicorũ ⁊.xiij.prebendarũ[e] habet numerũ cõsuetudinẽ[f] esse ꝓponas ut ep̃us q est ꝑ tp̃e uocem habeat in capitulo tanquã canonic⁹: licet canonicus non existat: ⁊ unaz de dictis prebendis sicut unus canonicus obtineat in eadem: certuz est cum cui auctoritate apo.prouideri mandetur de prebenda nulli alij de iure debitã proximo in ipsa ecclesia uacatura: prebendã quam per mortez episcopi uacare ꝯtigit ¶ Ne contra dictam cõsuetudinẽ[g] cui ꝑ prefatũ mãdatum non intelligitur derogari futurus episcop⁹ prebenda careat. ¶ Et dictus cãonicorum numerus amplietur habere non posse sed expectare debere quousqꝫ uacet alia oportebit eũdem. Idem.

¶ Per adeptionem secũdi beneficij curati:cuius fructus ali⁹ ex cã pcipit nõ uacat primum. Jo. an.

Si tibi cõcesso[h] a nobis ut fructus[i] beneficiorũ que usqꝫ ad certũ tempus in tua uacabũt dioc. ꝑcipere ualeas pro soluendis debitis[k] quibus est tua ecclesia onerata[l] beneficium uacans postmoduz curam hñs animarum annexam alicui simile beneficium obtinenti te[m] cõferre cõtingat: equum est ut quã diu fruct⁹ ipsius ꝑceperis p̃mũ nõ debeat reputari uacare[n]. Dez.

¶ Cũ mãdat alicui ꝑuideri nõ sacerdotalis uel ĩtegra uel certi ualoris cõferri prebenda: sacerdotalis dimidia uel minoris ualoris illi ẽt uolenti conferri non poterit.

Qui de nõ[o] sacerdotali prebenda prouideri mandatur sibi etiam uolenti sacerdotalis auctoritate mandati huiusmodi conferri nequibit. ¶ Similiter si in ecclesia in qua integre ac dimidie[p] p̄bende habentur: mandetur integra[q] ꝯferri prebenda: quãquaz ille pro quo scriptũ extitit dimidia uelit eẽ ꝯtẽtus ei ð ipsa nõ poterit prouideri[r]. ¶ Idem cum iniungit prouideri alicui de prebenda[s] certi ualoris ut in prebenda minoris ualoris etiaz illo uolente mandatum non possit adimpleri: nõ enĩ huiusmodi mãdata quoꝝ fines diligẽter[t] seruari oportet debent ad casus alios ꝯ̃ expressos extendi. Dez.

¶ Secundo beneficio curato effectualiter adepto p̃mũ ꝯsimile ei⁹ possessore irrequisito conferri põt nõ ãt eius possessio dari. f̃m zenõ.

Licet[u] episcopus[x] beneficium qd̃ cũ animarũ cura tenebas

ad plenum recepisse non videtur:ad hoc.ff.cõmo.l.iij.ij.rñso.⁊ idez credo de decre.cum in cunctis.s.ꝙ si elapsum est tẽpus de consecrandis episcopis: vel iam est consecratus:beneficia priora tenebit:si fructus episcopatus alteri ex causa debeantur eadem rõne.⁊ caute faciet episcopus qui talem indulgentiam habet si beneficium vacans conferat alias beneficiato:pone enim quod habere debeat fructus p̃mi anni:primo anno habebit fructus secundi beneficij:scd̃o anno vacabit p̃mum: ⁊ tunc habebit fructus primi: si adhuc durat ĩdulgẽtia:sed q̃ro nunquid iste teneat ĩfra annuz ꝑmoueri:⁊ vr ꝙ nõ p istud.c. nec vr possessionez adept⁹ vsquequaqꝫ:q: nec ĩtegre: ⁊ facit.s̃. de elec.cũ in cũctis.§.cũ vero.⁊ hoc qdã tenẽt asserue. Sed ꝯ̃riuz credo ⁊ dico ꝙ bene currit tp̃s ex quo hꝫ exercitiuz cure aiaꝝ liberꝫ ⁊ pacificũ ad hoc.s̃.eo.li.de elec.cõmissa.§.i. pp illud eniz ordinari dꝫ. Ad decre. cum in cũctis.§.cuz do: ibi ecclesiasticoꝝ bonoꝝ administrationẽ ⁊c. dico ꝙ administrationem iste hꝫ:lꝫ fruct⁹ nõ hẽat: faciat ꝑ hac pte.s̃.e.lib. ð elec.lꝫ canõ.ibi vt gregis sibi crediti ⁊c.ite gd dices in parochiali ecclesia vbi ñ eẽt aliqs redditus:puta q: dos ei⁹ casmate uel alluuiõe perijsset:nonne teneret rector ei⁹ ꝑmoueri. Dicã igit ꝙ q tale bñficiuz recipit sibi iputet.xci.di.cleric⁹ uictũ. Sed oppones qd̃ qd̃ non ꝑcedit ex quo habebat p̃mũ bñficiũ:ꝙ retinet saltez rõne p̃mi ꝑmouere tenet. Dico ꝙ ꝑcedit:pone ꝙ p̃ma ecclesia curata sit collegiata:ut.s̃.de elec. statutuz eo.li. vel sup illa fuerit dispẽsatũ:vr p̃õe simplr nõ fecit se ꝑmoueri priuat⁹ est p̃ma: nunqd ⁊ scd̃a: unde bñ ꝑcedit qd̃ spãle igit statuit in hac decre. ne clerici mẽdicare cogant: ꝙ primuz beneficiũ sile nõ vacet: sed ne pereãt aĩe: nihilominus ꝑmoueri tenet:ut.s̃.dixi.

Qui de non. ¶ Tria sũt dcã f̃m ibi silr. tertiũ ibi.idem.⁊ finis oĩa respicit.do. o ¶ Nõ sacerdotali.istud videbat in ei⁹ fauorem appositum:ut non compelleret esse sacerdos: ⁊ tñ in eius lesionẽ retorquetur:ita ꝙ ẽt si volet sacerdotalem habere nõ poterit ⁊ rõ est in fi.c. ⁊ vide quo dixi.j.de regu.iur.quod ob gr̃am.
p ¶ Dimidie.si vna p̄bẽda diuideret i duas: q̃libet p se diceret ĩtegra.s̃. eo.maiorib⁹:⁊.c.vacãte.sed si vna p̄bẽda diuidebat i duas: uel erãt ibi p̄bẽde q̃ sic vocabant ĩtegre ⁊ dimidie: q: medietatẽ reddituuz forte hẽbãt respectu ĩtegraꝝ. q ¶ Integra.qd si simplr mandet ꝑuideri de p̄benda:dic si ille p̄bende dimidie sunt diuise:q: pars a toto iã separata nõ ẽ pars sed totũ:tũc de dimidia poterit ꝑuideri:ut sic aliud sit de integra scribere:⁊ aliud simplr scribere:ad hoc.j.e.ti.ei cui. Sed si al's nulla eẽt diuisio:sed vna p̄bẽda diuideret i duas:sec⁹ crederẽ:cũ tũc nõ de p̄bẽda:sed de dimidia ꝑuideret. r ¶ Prouideri.vide.j.nõ.n.⁊c.
s ¶ Prebẽda.⁊ tũc i pẽsione ꝑuideri nõ poterit:ut.s̃.e.ti. ꝙuis.i.rñso.
t ¶ Diligẽter.ff.man.diligẽter.⁊.s̃.de rescrip.cum dilecta.

Licet. ¶ Duo facit. Primo beneficium dicit de iure vacans conferri posse possessore non uocato. Scd̃o in danda possessione dicit illum de iure uocãdum. Premitte ꝙ habens beneficium curatum: ⁊ obtinẽs f̃m ipso iure est priuatus primo ⁊ libere põt conferri.s̃.e.de multa.lꝫ declarat: qd ĩportat uerbum libere.do.
u ¶ Licet: edita fuit ad declarationẽ decre.de multa.s̃.e.ti.⁊ ad ꝓbationem eoꝝ q̃ ibidem no.inno.⁊ hostiẽ.⁊ q̃ no.guil.s̃.de elec.lꝫ canon.
x ¶ Episcopus.uel qlibet alius ad quem collatio ꝑtinet:cum eadem sit rõ ⁊ concilium indistincte loqtur:is quoqꝫ ad quem prioris decre.⁊c. cui uerbo declaratiue uenit hec decre.ut.s̃.dixi.

Si tibi. ¶ Ponit thema ex quo surgit dubitatio ⁊ illam decidit ibi equuz est:⁊ pro declaratione ter.p̃mitte qd̃ habes.s̃.e.de multa.do.
h ¶ Concesso.emanauit hec decre.ad declarationẽ decre.de multa.s̃.eo.ti.
i ¶ Fructus.no.q: alia ẽ ista ꝯcessio ab illa quã hẽs.s̃.eo.li.de rescrip.si gr̃ose ibi.n.ꝯcessuz fuit de bñficijs:h aũt de fructib⁹:hoc dico q: in illo casu ꝟtute idulgẽtie nõ vacãt beneficia:hic vacãt:⁊ necesse ẽ illo debito tpe ꝯferri:al's locũ hret late.cõci.ut.s̃.vt eccle.benefici.ut nostrũ:⁊ no.de magistris.c.pe.in vlti. glo.⁊ hosti.in decre.s̃.de ver.si.c.penul.⁊ itellige ꝙ si aliqua sint onera incũbentia: ille q fructus ꝑcepit hꝫ illa subire: qd̃ dic vt.s̃.codẽ li.de of.ordi.p̃nti.§.porro. quos aũt fructus talis hre debeat:⁊ quot dies hẽat annus hoc casu dixi.s̃.e.li. de rescriptis:si pp.⁊ p illum.§.porro satis videtur ista decre.⁊ eius rõ esse superflua:cum minister debeat expensas hre:quare ergo nõ vacat primuz: ex quo de scd̃o recipit saltẽ victum. Sed potuit esse rõ quã dixi in glo.q: non est.
k ¶ Debitis.ad idem.s̃.de v.sig.c.pe.s̃.e.li.de rescriptis:si pp:⁊ idez si ꝑpter aliam cãm. l ¶ Onerata.ad q̃ soluenda tenebat ecclesia:ex quo noĩe ecclesie:⁊ pro eius vtilitate erant ꝯ̃cta.s̃.de solu.c.i.
m ¶ Te.vel alium:q: idem iuris:cũ eadẽ sit rõ:⁊ facit qd̃ dixi.s̃.eo.ti.si tibi.
n ¶ Uacare.q: nõ est adhuc adeptus plene:q: lꝫ beneficiũ hẽat fructus non hꝫ.⁊ sic non videtur plene translatus.xxij.q.ij.si quis iam translatus:nam licet res data sit vacua possessio tradita non est.ff.de vsur.si stipulatus.i.responso.⁊ sic

a ¶ Eandem.sic.s̃.eo.li.de elec.cõmissa.§.i.
b ¶ Cõferre.no.ex hoc textu ꝙ decre.illa.s̃.de elec.c.vlt.eo.li.lꝫ in cõfirmationib⁹ locũ sibi vẽdicet:nõ tñ in collationib⁹:vñ uides ꝙ nõ scã aliqua vocatiõe põt fieri collatio:ad idẽ facit.s̃.e.ti.cũ illis.§.cũ aũt.⁊ bene dicit textus de iure cõferre:q: istud est regulare:ꝙ rem ad collationẽ meam spectantẽ uel ius qd̃ ĩ eo hẽo donare vel quocũqꝫ alio titulo in aliuz trãsferre possum:detentatõe alteri⁹ nõ ob.ff.ð reg.iur.q põt.C.de heredi.vel ac.ven.ꝑ totuz.ff.de ꝯ̃hen.emp.qui taberñas.ad hoc.s̃.eo.uenerabilis.s̃.de feu.c.ij. de possessione autez fiet quod sequr.
c ¶ Uocato.nõ ergo remouebit possessor a sua possessione vel quasi sine cause cognitione: ex quo titulo possidet: lꝫ in iusto.xvi.q.iiij.uolum⁹ ⁊ sic itelligat de conces. prebẽ.cuz nostris: de resti.spo.in lr̃is. de causa pos.c.ij.⁊ ẽ expssum.C. de rei vẽ.l.fi.hinc est ꝙ vsufructuari⁹ vsufructu finito nõ põt a q̃si possessiõe expelli: imo ꝯ̃ euz agetur negatoria: vr ex cautiõe de restituẽda re p̃stita.ff.si usufru.peta. .l.vtifrui.i.rñso.ff.usufru.quẽadmo.caue.l.i. §.hoc aũt.agat ergo is cui collata est ecclesia vt sibi tradat possessio: in quo procedetur sũmarie possessore uocato.C.si p vim uel alio mõ.l.vlti. nemini.n.lꝫ rem ẽt suaz sua auctoritate occupare.C.unde vi.si qs ĩ tãtã.xvj.q.vj.placuit.s̃. eo.euz q.ij.rñso.ad hoc .s̃.de dilor.porro:⁊ qd̃ hic dr idem itelligo f̃m predictos doctores in oĩ eo casu in quo priuatus est qs ipso iure:pone in terminis.s̃.de elec.lꝫ canon.lꝫ utilis esset declaratio:vt dixi eo.ti.cõmissa.
d ¶ Retinẽdi.vt si sufficiẽter secũ dispẽsatũ esset.s̃.eo.nõ põt vel ad tõs hoc ꝯcessum:ut.s̃.de rescrip.si gratiose.vel ex cã nõ percipit fructus scd̃i beneficij.s̃.eo.ti.si tibi cõcesso.uel hꝫ cõmẽdatam.s̃.de elec.nemo.

Si cui. ¶ Tria facit. Primo ponit formã ꝑuisiõis. Scd̃o soluit illuz dubiũ. Tertio solutiõez declarat. Scd̃m ibi sacerdotalis. Tertium ibi.sed aliã.⁊ summat vt in rubro.⁊ istud sũmarium põt adaptari vtriqꝫ lec.posite in tertia glo.do. e ¶ Cui.simplr:hoc nõ sine mysterio dcm̃ fuit:si enim in lr̃is cõtineret nõ ob.aliqbus ⁊c.p q̃ effectus gr̃e nostre ipediri valeat vel differri:hic secus:q: patet ꝙ papa vult sibi p̄bendam dari:ordinem aũt recipit cum etatis erit ad hoc apte:⁊ sup hoc vidi declarationem sub bulla.
f ¶ Sacerdotalis:ex priuilegio ex statuto vel ꝯsuetudine ecclesie. Jo.an.
g ¶ Nõdum.ğ nõ ispicimus tp̃s date:sed tp̃s vacatiõis vt si tũc est ĩ etate bene qdem alias sequẽtẽ expectet:sed ꝯ̃.s̃.e.lib.de rescrip.si eo tpe: vbi nõ ispicit tp̃s quo vacat beneficiũ cũ cura: imo solũ tẽpus date. So.ĩ curatis beneficijs ⁊ ipsoꝝ ipetratiõe maior idoneitas reqrit ꝙ̃ in sacerdotalibus p̄bẽdis.s̃.e.cũ in illis ð elec.statutũ.⁊ ideo fauorabilior est hec gr̃a ꝙ illa.ꝑterea hic loqtur generaliter: qd̃ genus ciuilr est itelligendũ.ff.de seruit.si cui:ꝑterea gr̃a illius decre.saltẽ in alia parte ẽ duratura: hic aũt posset gr̃a in totũ extingui: pone.n.ꝙ oẽs p̄bende ibi essent sacerdotales: si ğ ille q ipetrauit sibi ꝑuideri de beneficio cum cura uel sine cura: tũc nõ erat etatis idonee:ꝑ ea parte qua de curato expressit: sũt lr̃e vitiose: si aũt simplr ipetrauit sup primo beneficio curatum nõ debebit.s̃.e.cum in illis: sed secus cum impetro prouideri de prebenda: ut hic vides.
h ¶ Etate.quã dicis hic cõgruã etatẽ: Dicendũ vr ꝙ etatis.xx. annoꝝ.lxxviij.di.c.i.⁊.iij.vbi ẽ expssum. Sꝫ hodie si attigerit.xxv.annũ satis ẽ in etate legitima.p decre.s̃.de elec.cũ in cunctis.⁊.lxxviij.di.c.ult.⁊ hoc approbat cle.de eta.⁊ q̃.generalẽ.⁊ nõ dico hodie seruãda ĩtersticia tẽporũ:de qb⁹ hẽs.xxvij.di.c.ij.⁊.iij.⁊ p totũ. Sed qd dices: iã erat sacerdos lꝫ nõ esset in etate legitima nunqd debebit sibi p̄benda: videt ꝙ nõ: quia nõ ẽ in legitima etate: qd̃ reqrit hec lr̃a: ⁊ nõ debemus respicere qd factũ sit ⁊c.s̃.de elec.cũ cãm cum suis cõcor. Cõtra vr: ex quo.n.ꝑmot⁹ est iaz gd q̃rimus etatẽ ad ꝑmouẽdũ: recipit.n.vex ordinẽ.de tẽ.ordi.vel nõ ẽ cõpos. p̃mum credo: cum tali iterdicẽda sit executio ordinis sic suscepti: ut in p̃di.decre. uel nõ est cõpos.⁊ q: nõ dꝫ esse melior cõditio eius q deliquit.s̃.eo.cum qui.
i ¶ Aliam.nõ sacerdotalem:vel ẽt sacerdotalem:si tunc peregerit etatem idoneam:ut.s̃.dixi.

postquam aliud recepisti cõsimile: ac ipsius possessionem pacificam habuisti:uel per te stetit quo min⁹ haberes eandem[a]: possit alteri ð iure conferre[b]. ¶ Illum tamẽ cui cõtulerit non debebit te non vocato[c] cum tibi forsan ius possit competere retinendi[d] in possessionem ipsius inducere corporalem. Idẽ.

¶ Sacerdotalis prebenda ꝑ simplex mandatum de ꝑuidẽdo: nõ nisi apto ad sacerdotium est conferenda.h.d.f̃m zen.

Si cui prouideri mandat simpliciter de prebenda proxio uacatura. ¶ Sacerdotalis[f] prebẽda conferri nõ põt si nõdũ[g] in etate[h] tali existat:ꝙ possit ad sacerdotium promoueri. ¶ Sed aliaz[i] expectare debebit. Idem.

¶ Ex mandato sedis apostolice expectãs asserta causa:ea deficiẽte beneficium petere impeditur.h. dicit f̃m zen.

Si pauper[k] clericus cui cũ bñficium nullum haberet mãdabat de bñficio iuxta sue probitatis merita per episcopũ ꝑuideri: aliud añqꝫ sit ꝑuisuz eidem beneficij fuerit assecut⁹: ꝑuidet[l] sibi eps: ¶ Cũ esset causa[m] mandati: de cetero non tenetur. Idem.

¶ Ubi de p̃oritate bñficij plurib⁹ collati si ꝯstat p⁹ possessio: deinde maior ꝑrogatiua p̃fert.h.d.f̃z ze.

Si a sede apostolica[n] uel legato ipsius vni ⁊ ab ordinario alteri eodem die idem beneficium conferatur: nec appareat[o] que collatio fuerit primo facta: erit potior conditio possidentis[p]. ¶ Si uero neuter[q] possideat is cui sedes ipsa ꝯtulit vel legatus pp ꝯferentis amplior ẽ prerogatiuaz[r] erit alteri[s] preferendus. Idem.

¶ Religiosus habens prioratuz uel ecclesiam curatam si recipit secundum sine licentia pape: ipõ iure uacat primuz: quod si statim nõ dimiserit efficitur ineligibilis: ⁊ p̃uatur utroqꝫ. Eadem est pena in his qui habebant ante hanc constitutionem: nisi infra mensem alterum elegerint: ⁊ alterum dimiserint.h.d.usqꝫ ad.§.ꝓhibem⁹. Jo.

Cum singula[t] officia sint singulis committẽda personis[u]: ⁊ dissolutionis ac euagationis materia sit religiosis precteris auferenda[x]. ¶ P̃nti ꝓhibem⁹ edicto ne aliq monachi uel religiosi alijs pluribus prioratibus[y] uel ecclesĳs curam habentibus aiaꝝ: ẽt si eadẽ cura nõ p ip̃os sꝫ per presbyteros ad eorum presentationem per episcopos institutos habeat exerceri:

Si pauper. ¶ Decidit casum dubium rõnem interserens ibi.cum esset.
k ¶ Paup.no.q: nõ sine mysterio dcm̃ puto.si.n.i gr̃a spãli ꝑuisum sit alicui: ⁊ postea añ uacationẽ adipiscat aliud beneficiũ: ñ expirat gr̃a: h.n. decre. loqt de forma q̃ ꝑuidet necessitati pauperꝫ q̃ ẽ iusticia vel q̃si: de p̄ben.cum scd̃m. Prouisione igitur facta impetranti cessat cã iuris: ⁊ sic ipsius executio: ⁊ facit.j.eodem si eps.i. rñso.in fi.ibi per eum vel alium ⁊c.ius enim beneficiatum nõ beneficiat.s̃.eo.q: in tantũ:⁊ hoc verũ puto nisi adeptum beneficiũ secũ nõ cõpateretur cum p̃ma gr̃a: si iam haberet effectũ ut in duobus curatis.s̃.eo.de multa.cũ enim in eo casu periret ius in re multo fortius ad rem.j.de concess.preben.c.ult.⁊ hoc approbat cle.de rescrip.gr̃e.
l ¶ Prouidere.talis forma ẽt in lr̃is gratie nõ extendit ad hospitalia vel loca silia: vt i de.c.dicitu.per lr̃as.
m ¶ Cã mandati.⁊ sic cessabit effectus: ⁊ q̃ erat cã: q: nullum hẽbat beneficiũ: ⁊ sic cã insticie potiusqꝫ gr̃e: ut.s̃.dixi.ꝯcor.de appel.cũ cessante.cuz si. Sꝫ qd dices: pone ẽ illi ꝑuisuz de vicaria.nũqd p id expirabit mãdatũ. Sol. si vicaria ẽ tẽporalis: pone ĩ terminis.s̃.e.de elec.cũ ex eo i fi.⁊.j.de regula.bñficiũ .s̃.de ap.pucnit.ij.tũc nõ expirabit mãdatũ: q: beneficiat⁹ nõ ẽ: cũ bñficia sint ꝑpetua: sꝫ si vicaria est ꝑpetua: ut.s̃.eo.extirpande.tũc secus.s̃.de rescrip.postulasti.

Si a sede. ¶ Soluit casuz dubiũ distinguẽs duo mẽbra.f̃m ibi si do.do.
n ¶ Apostolica vel legato itelligas de latere: q: alij beneficia cõferre nõ possũt nisi haberent spãlẽ sup hoc ꝑtãtem.s̃.de of.le.c.i. Quid dices si papa contulit vni ⁊ legatus alteri. Dic idem qd̃.j.sequit in papa vel legato ex vna pte ⁊ ordinario ex altera: q: eadẽ rõ.idem dico si papa vni legatus alteri ordinari⁹ tertio cõtulerit: in archiepo aũt ⁊ epo ⁊ suis subditis dubitatio nõ procedit q: ad alterum solum ꝑtinebat collatio: ⁊ illa sola valuit.
o ¶ Appareat.si enim posset apparere que fuerit primo facta ille obtinebit: ut si probetur p testes de hora: vel in ipsis lr̃is dr de hora: ⁊ facit qd̃ dixi.s̃.de rescri. duobus: ubi idem uerbum habes.
p ¶ Possidẽtis: magnũ ergo ẽ possessionis cõmodũ.C.de rei vẽdi.l.res alienas ĩsti.de ĩterdic.§.retinẽde.j.de regulis iuris.in pari.cum suis cõcordan.
q ¶ Neuter.uel uterqꝫ: nec apparet qs tunc primo: idem iur.s̃.de rescrip.duobus.ij.rñso.in prin.
r ¶ Prerogatiuam.sic.s̃.de maio.⁊ obe.per tuas.
s ¶ Alteri.cui cõtulit ordinarius.

Cum singula. ¶ Primo ponit constitutionis cãm. Scd̃o constitutionem circa religiosos ibi presenti. In qua tria facit. Primo prouidet circa futura ⁊ penam apponit. Scd̃o ibi circa: prouidet circa preterita sub eadẽ pena. Tertio ibi ꝓhibemus prouidet circa administrationes vel officia unius monasterij non cõmittenda monachis alterius monasterij ⁊ penam apponit cõmittenti ⁊ recipienti.do.
t ¶ Singula.emanauit ad declarationẽ eoꝝ q̃ no.hosti.s̃.e.de multa. Jo.an.
u ¶ Personis.lxxxix.distinctione.c.i.in principio sicut singula mẽbra corporis singulos actus hñt: ut ibi: ad idez.xvj.q.i.presbyteros.s̃.eo.ti.qui in tantũ.C. de asses.l.nemo.
x ¶ Auferẽda.ad hoc.s̃.e.li.de elec.si religiosus.i.rñso.⁊.c.quorũdaꝫ.⁊.c.idẽnitatibus.§.sed cũ eas.j.de regu.c.uno.j.ne cleri.uel mona.c.ij.monasterium enim est eis quasi carcer.xvj.q.i.placuit.ij.de sen.exco.vt fame.
y ¶ Prioritatib⁹.põt dici ẽt non curatis: ⁊ qd̃.j.dr de cura referat ad proxime dictum de ecclesiis p decre.s̃.eo.de multa.s̃.de elec.dudum.ij.⁊ hoc approbat conci.vieñ.de supplen.negli.prela.q: regulares in fi.in casu aũt est dissimilitudo inter personatus ⁊ parochiales ecclesias quã habes.j.ne cle.uel mona.capitulo primo.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Absqz se.ap.no.arg.pro illa opinione q in duobus curatis solus papa dispenset.ad idem.s.eo.ti.nõ põt.
b ¶ Anneri.in his casibꝰ nulliꝰ dispẽsatio est necessaria:cum hec duo p vno reputent.s.de elec.dudum.ij.vbi de hoc.s.e.ti.sup eo.r.c.extirpande.§.q vo.
c ¶ Teneat.in quãtum possidet de facto qr de iure priuatus est.
d ¶ Libere.s.e.lz eps.
e ¶ Nisi fecerit.i.si statim oĩno non dimiserit.
f ¶ Ineligibilis.ad idem.s.de elec.qsquis.r.j.in fi.c.exaggeratur igitur pena i religiosis r merito:ut.s.i pn.ad hoc.xvj.q.i.alia est cã. Sz nunqd hoc erat statutum p decretalem de multa.d cebat ibi hostien.q in poratibus cõuentualibus vl curatis bene hẽbat locuz decre.de multa:ut religiosos respiceret i his a qbus ad volũtatem abbatis remouent: uidet q plures possent habere:cuz potiꝰ q̃si custodes essent q̃ priores.idistincte aũt intelligo hãc decre:et in oĩbus prioratibꝰ prout indistincte loqtur:r approbatum ẽ hoc hodie p cõci.uien.de sup.ne.p.la.qr regulares in fi.r hoc non erat ita clare statutũ p decre.de multa.r pene etiã sunt addite: vt hic uides.
g ¶ Mẽsem. quõ huiusmodi fiet mensis computatio.diri de elec.q̃ sit.
h ¶ Peruenerit.r sic si pueniat ante duos mẽses a tpe publicationis:statim icipit eis tẽpus currere.r si nõ pueneritĩfra duos mẽses:adhuc tps non currit: r sic placuit pape in hoc casu religiosos astringi:cũ als ɔstõ pncipis ex quo fuerit publicata pꝰ duos menses oẽs astringat:in auc.vt fac.no.consti.circa pn.ad hoc.s.de postulati.c.i.r dicam in fi.huius libri super data.Jo.an.
i ¶ Eligere.ad idem.s.eo.referente.r.c.preterea.
k ¶ Extunc.i.post mensem.
l ¶ Supradictis.ut.s.fiant ineligibiles:r tãquã ambitiosi repellantur ab utroqz.Jo.an.

¶ Prioratꝰ ecclesie uel administrationes unius monasterij solite p ipsiꝰ monachos gubernari absqz sedis apostolice l'cẽtia alterius monasterij monachis nõ cõmittant nec cõmissa dimittãtur. Qui cõtrafecerint sint priuati ptãte ordinãdi pdicta ea uice: r defertur ad diocesanum in nõ exẽptis:r ad papã in exẽptis. recipientes r eligẽtes sunt ineligibiles ipso iure.h.d.

absqz[a] sedis apostolice auctoritate pesse psumat:nisi forte vnꝰ ex eis ab alio dependeat vel ad inuicem sint ãnexi[b]. Statuentes vt quicunqz ipsorum prioratum vel ecclesiã talẽ obtinens aliũ receperit: pmũ quo sit ipso iure priuatus stati oĩno dimittere teneatur[c]:per eum ad quẽ pertinnuerit libere alteri[d] cõferendum:qõ nisi fecerit[e]:extũc eo ipso efficiatur ineligibilis[f]:r tanquã ambitiosus ab utroqz penitus repellatur. ¶ Circa eos autez qui plures prioratus uel ecclesias huiusmodi nũc detinent,puidemus: ut infra mensez[g] postquã psens cõstitutio peruenerit[h] ad eosdez unũ ex ipsis quem retinere uoluerit reliquis dimissis eliger[i] teneãtur:alioquin extunc[k] penis subiaceant supradictis[l]. ¶ Prohibemus insuper ne prioratꝰ uel ecclesie aut administrationes seu officia uniꝰ monasterij cõsueta per eosdem monachos gubernari cõmittãtur: deinceps absqz auctoritate sedis eiusdem alteriꝰ monasterij monachis gubernanda:[m] nec hactenus commissa dimittantur eisdem:sed per eos ad quos pertinent libere ordinent:cũ illis nõ liceat habere locuz in diuersis monasterijs[n]:quorum unũ ab alio nõ dpẽdet[o]:nec aliorũ monasteriorum nisi canonice[p] trãsferantur ad ipa prioratus ecclesias administratiões uel officia gubernare. Qui uero contra prohibitionem presentem predicta decetero alienis monachis commiserint ul' dimiserint iaz cõmissa:ea uice[q] ordinãdi õ ipis sint potestate priuati r de eis p diocesanos si exẽpta nõ fuerint alioquin per se.[r] apo.ordinent. Hi aũt qui ea suscipere ul' suscepta presũpserint detinere reddãtur ieligibiles ipo iure[s]. I Dẽ.

¶ Contẽptũ possunt psequi si ad receptionẽ vel collationem absentes monachi canonici nõ vocentur nisi cõsuetudo habeat eos non vocari.hoc dicit fm zen.

Cum in ecclesijs[t] canonicoruz receptio:aut prebendarũ vel beneficiorũ collatio imminet faciẽda[u] absentes canonici si cõmode[x] fieri valeat:sunt vocãdi. Nisi cõsuetudo habeat eos ad talia nõ uocari. Alioquin quod in eorũ absentia fieri contigerit eis instantibꝰ[y] irritari debebit. I Dem.

¶ Bñficia morãtiũ etiaz in loco vicino curie romane per duas dietas legales: vel sede ipsa vacante, ibi causam domicilium vel originẽ non habentiũ vel etiã habentiuz sz curialiũ:r ibi rõane curie morantiũ: vel translata curia eã sequẽtium:r i itinere decedentiũ vel i loco vñ recessit curia in quo remãsisset iteri cõferre nequeũt q̃z per papam.hoc dicit fm zen.

Presenti[z] declaramus edicto statutum[r] felicis recordatõis clemẽtis pape predecessoris nostri de beneficijs apud se.ap.vacãtibꝰ p aliũ q̃z per romanũ pontificẽ minime cõferendis:locũ habere in beneficijs que legati aut nuncij sedis eiusdem vel quiuis alij[?] ad romanã curiam venientes vel etiaz recedẽtes[x] ab ipsa obtinere noscuntur: si eos i locis vicinis[a] ipsi curie mori cõtingat:quẽadmoduz si in loco vbi eadẽ curia residet morerent. ¶ Idez est si aliqs curialis etiã ecclesia romana vacante peregrinatiõis ĩfirmitatis aut recreatõis:seu alia quauis causa ad locuz curie vicinũ secedens:i hmõi loco vicino decedat[b]:dummõ ibi etiam si erat ad ipsam curiaz reuersurus ciꝰ domiciliũ[c] seu domus[d] ppria non existat. Loca uero itelligantur uicina eidem curie i permissis:que remo-

m ¶ Gubernãda.qd si in ipso monasterio nõ est aliqs idoneꝰ:tũc satis credo q aliũde posset assumi:ad hoc.s.de elec.ne p defectu.r.c.idẽnitatibꝰ in fi.r.s.de ver.sig.si abbate:in fi.satis tñ tutũ esset auctoritatẽ pape regri p superiorẽ lraz.
n ¶ Monasterijs.s.de reli.do.c.ulti.in fi.sicut nec diuersoꝝ monasterioꝝ abbas esse:ut ibi.r.xx.q.iiij.monachũ:uel pesse monasterio r ecclesie seculari.xvj.q.i.presbyteros.
o ¶ Depẽdet.nec ad inuicẽ sunt cõnexa:ut.s.
p ¶ Canonice.ut si trãseat ad strictiorẽ religionẽ sufficiat licentiã sui plati regrere ẽt si nõ obtineat.s.de regula.lz.sed si trãsiret ad lariorem sine cã:solus papa dispensat:cum sit ɔ iura.s.de cõces.pben.pposuit.si ad parem ex cã trãsire poterit de licẽtia abbatis r cõuentus.xix.q.iij.statuimus:r nõ ob.s.de elec.si religiosus.ij.rñso.qr illud locum hz cum trãsit ad rectoriaz.r ibi de filio fit pater:r ideo ibi sufficiet abbatis licẽtia.
q ¶ Ea vice.i.in prima ordinatiõe.s.de elec.cum in cunctis.r.c.cum vinctoñ.
r ¶ Sedẽ ap.uel legatũ de latere:si sit in prouincia;ad hoc.s.e.li.de elec.si abbatẽ.i.r.ij.rñso.Jo.
s ¶ Ipso iure.r collatio nõ tenet:ut.s.e.ibi r p eos ad quos pertinet rẽ.
Cum in ecclesijs. ¶ Tria facit. Primo ponit dictum. Scõo ibi nisi exceptionem. Tertio ibi alioquin penam.do.
t ¶ Ecclesijs.emanauit ad declarationẽ eoꝝ q̃ no.ber.r moderni.s.de re iudi. cum olim in fi.
u ¶ Faciẽda.de electione eoꝝ p quorum mortez est ecclesia uiduata tñ hẽbamus in decre.q:pp.Sed p pdcãz decre.cũ olim in fine ibi plena oĩum q pñtes fuerint rẽ.dicebãt qdã in minoribꝰ beneficijs nõ vocandos abñtes:qõ hic reprobat: vñ itelligimꝰ ibi presentes qui sunt in loco:unde debẽt uocari.C.de pscrip.lon.tem.l.ult.s.de maio.r obe.c.ulti.uel ibi cõsuetudo erat absentes ad talia nõ uocari:ut sequr.
x ¶ Cõmode.sic.s.de elec.qr ppter:siue ergo sint in puĩcia siue extra puinciam:si commode uocari possunt:vocabũtur:alias nõ:de hoc.s.de electionibus:coram:sed õ q̃ remoto loco nocentur:statur consuetudini eodem titulo in genesi.r dicebant qdam:q an vocarẽtur:vel nõ non stabitur cõsuetudini:quod nõ est verum:vt hic patet.Sed posses dicere:q hic nõ loquit de elec.prelatorum:r dicit littera ad talia rẽ.sed dico q consuetudo dat ius eligendi:r ita potest intelligi de cã pos.cũ ecclesia.Item dat iurisdictionem iudicandi:ergo r sine absentibus eligendi.de foro cõpeten.cum cõtingat:cum similibꝰ.Item vocatio absentiuz nõ est de substantialibꝰ forme:supra de electionibus:ecclesia.ij.sed nũquid i alienatiõe r alijs tractatibꝰ uocari debent absentes?Credo q non.x.qõne.ij.hoc ius porrectuz.vbi de hoc r per decreta.s.eo.lib.de ofordi.quãuis:vbi diri õ hoc.r.s.de testibus.c.presentium.
y ¶ Instantibꝰ.poterũt ergo cõtemptum prosequi:r collationem illaz facere cassari ratificare ẽt poterũt si uolẽt.s.de electionibus.q' sicut.
Presenti. ¶ Diuisio patet:qr sunt qnqz dcã:r tertiũ respicit prima duo. Scõm ibi:idez ẽ.Tertiuz ibi:loca.Quartum ibi:sane.Quintũ ibi:porro.do.
z ¶ Pñti.emanauit ad declaratiõez eoꝝ que no.guil.r gar.s.eo.ti. statutum.Jo.an.
r ¶ Statutum.s.e.ti.c.ij.
? ¶ Alij.curiales:uel non.
x ¶ Recedẽtes.dicebat gar.q cũ appellatione vrbis tñ r suburbia itelligant.ff.de verbo.si.l.ij.r noĩe curie tñ locũ ubi curia bĩtat cũ suis suburbijs itelligere debeamus in his q nõdum curiam itrauerãt:uel illicẽtiati recesserãt:in alijs secus.Jo.an.
a ¶ Vicinis.dr pñs ille q ẽ in ortis.ff.de pcu.l.pñs.vel q ẽ in puincia.C.de prescrip.lõ.tem.l.vlti.j.determinabit q̃ intelligunt loca vicina.
b ¶ Decedat.hoc dicebat guil.si recesserat aĩo cito redeũdi:vt de pe.di.i.duoꝝ.
c ¶ Domicilium.qõ in pluribus locis haberi põt.ff.ad munici.assumptio.s.de rescrip.dilectus.ij.de fo.cõpe.ex parte.
d ¶ Domꝰ ppria.q lz sola domꝰ possessio i ciuitate cõpata nõ faciat quez municipẽ.ff.ad munici.libertꝰ.§.sola.tñ quãtũ ad hoc eqparant domꝰ r domiciliũ.qd dices si ẽ i domo sibi r alijs cõi.Jdẽ credo ac si cẽt i domo solũ ppria:ad hoc.s.de postula.ca.i.Et res cõis oĩum illoꝝ est.ff.õ ritu nuptiaꝝ illud.r q iurat suũ nõ esse iurat r sibi cõe nõ esse.ff.de ĩ.si.si pupillꝰ.§.ult.r cũ qs legat suos suos rẽ.r q in toto r q in pte sui sũt legati itelligunt.ff.de le.iij.si qs suos suos:nec ob.xij.q.ij.q manumittit.r.ff.de i ius vocã.l.sz r si hac.§.q manumittit:qr ibi erat cõe pluribꝰ vt collegio:pbat h solutio.ff.e.ti.l.cõis libertꝰ:nõ ob.xij.q.i.§.ult.qr ibi soluit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

legitur: qz hz scōdam pbendā: qz alias solū habiturus esset tertiaz. Jo. an.

M Andatum. ¶ Monit tres casus dubios cum scribit ad collationem capituli ⁊ in vltimo responso excipit. Secūdus ibi: ad beneficia. tertius ibi. idem excepto ibi nisi.

a ¶ Mandatum. decre. venit declaratiue ad decre. ē. c. cum in illis ī fi.

b ¶ Beneficio. de curato non prouidebitur. ē. eo. ti. cū ī illis ī fi. nec de dignitate. ē. e. ti. c. ulti.

c ¶ Collationē. de spectante ad pēsentationem istitutionē uel electionez nō poterit puideri. ē. e. cum in illis. §. cum aūt.

d ¶ Capituli. idem enim est facere per aliū qđ per se. J. de reg. iur. q p aliū cum suis cōcor. ff. qđ cū iuriij vniuer. item eorum. §. si decuriōes. Jo. an.

e ¶ Statuto. ē forte cōsuetudo vel statutum q̄ beneficia uacātia primo mēse ptinentia ad collationē capituli oferat primus canonicus: uacātia scōo secūdus tertio tertio⁹. ⁊ sic de singulis: vel q̄ beneficia familiariuz suoz spectātia ad collationem capituli uacātia canonici cōferant tales consuetudines ⁊ statuta sunt in multis ecclesiis gallicanis.

f ¶ Ertēdit. qz papa nō lēdebat grauare alterā dignitatē capituli sed totum capitulū supra eōdem cum in illis ad fi.

g ¶ Singulariter. ñ si non vice capituli: ut ī. i. riso. Jo. an.

h ¶ Prebēdaz. uel dignitatum vel officiorum ipsius ecclesie: ut ī scōo riso: ⁊ no. q̄ dicit rōne huiusmodi prebendarū quasi dicat si pertineret ob aliam cām: puta pp alia beneficia q̄ hz ī alia ecclesia mādatuz tūc nō cōprehendit illa.

D Astoralis. ¶ Hac ser. p̄mo ōclarat cuius sit pare coadiutores epōz ⁊ supiorum. Scōo puidet cuiz eps coadiutorez uult ibi verū. Tertio ibi. si vero cū ē demēs. Quarto ibi si aūt cū eps coadiutorē nō vult. Quinto ibi pretenti de coadiutoz epē fis ⁊ ptāte. Sexto ibi ceterū ad coadiutores qđ de epis diterat. Jo.

i ¶ Pastoralis. emanauit ad declarationez decre. ē. eo. ex parte in fi. ⁊ eoz q̄ ibi no. hosti. ⁊ eodē titu. de rectorib⁹ in fi.

k ¶ Maioribus. cōnumeret ergo iter alias q̄s hēs notatas. ē. de trāsla. c. i. de of. le. q̄ transla

¶ Mādatum de prouidēdo de beneficio ad collationem capituli pertinente non tangit ius singularis canonici. h. d. fm zen.

M Andatum[a] apostolicum tibi directum vt. T. clerico de beneficio[b] spectante ad collationem[c] narbon. capituli prouideres: beneficia eiusdem capituli[d]: siue dentur in cōmuni per ipsuz: siue per canonicos eiusdem ecclesie singulares: vice ac auctoritate capituli aut ex iure ipsius de cōsuetudine vel statuto[e] meritō comprehēdit. ¶ Ad beneficia tñ rōne dignitatum psonatum vel officiorum que nōriulli ex eisdem canonicis obtinētur ipsa ecclesia: ad eorundem collationem spectātia: mandatum huiusmodi minime se extēdit[f]. ¶ Idez esse censemus si ratione prebendarum suarum ad ipsos canonicos collatio dictorum beneficiorū singulariter[g] pertinere noscat. ¶ Ni si contineatur forsitan in mādato q̄ eidem clerico prouideas de beneficio ad collationem narbon. capituli pertinente cōmuniter vel diuisim: tunc enim de beneficiis que ad ipsorum collationem pertinēt ratione huiusmodi prebēdarum[h] poteris prouidere.

Ēica de clerico egrotante.

B Onifacius. viii.

¶ Datio coadiutorum episcoporum ⁊ suoz superioz est de maioribus causis: ⁊ spectāt ad solūz papam: potest tamē episcopus senio vel ifirmitate ppetua ipeditus: de consensu capituli sui vel maioris ptis sibi auctoritate apo. unuz vel duos coadiutores assumere: ⁊ si ō mēs fuerit: capīm aut duc ptes ipsi[a] hoc facēt. Sed si eps ꝛtradicit tunc nil inouabit capitulū: sed epi ⁊ ecclesie cōditionez quācito poterit itimabit pape: ⁊ coadiutores illi sumpt⁹ moderatos habebūt de puētibus prelatoz ipsoz. Jo. an.

D Astoralis[b] officii debitū exequētes: declaramus maiz statuimus coadiutorum episcoporum ⁊ superiorum prelatorum dationez intelligendam esse de causis maioribus[c] ⁊ referendam ad sedem apostolicam ab ea ꝛsuetudine nō obstante[d] contraria tāmodo[e] postulandam. ¶ Verum ne hoc pretextu ecclesie existentes precipue in remotis[f]: dispendia patiātur: nos earum in hac parte indēnitatibus precauere volentes hac generali constitutione sancimus vt episcopus senio aut valitudine corporali grauatus: vel etiam alias adeo ipeditus perpetuo[g]: ut officiuz suum nequeat exercere: possit de sui concilio ⁊ assensu capituli vel maioris[h] partis ipsius vnū vel duos auctoritate[i] apostolica coadiutores assumere ad dictū officiuz exequēdū. ¶ Si uero episcopus demens[k] fuerit: ⁊ quid velit aut nolit exprimere nesciat vel non possit: tūc eius capitulum vel due[l] ipsius partes eadē auctoritate vnum aut duos[m] coadiutores assumāt idoneos: qui eius officium[n] exequantur. ¶ Si aūt episcopus senio aut ieurabili morbo grauatus: vel ppetuo ipedimēto detētus ad sui executionē officij reddatur inutilis: ⁊ coadiutorez assumere vel habere noluerit[o]: hz a capitulo requisit⁹ ꝓprio: se illius nō idigere suffragio forsitan asserēdo: tunc nil per capitulum inouetur: sed hoc casu ēt proximo[p] idem capituluz episcopi ⁊ ecclesie sue ꝛditionē ⁊ statum ac facti circūstantias[q] vniuersas: quācito poterit fideliter ⁊ explicite referat ad notitiā dicte sedis: recepturi humiliter ⁊ efficaciter ipleturi qđ sup hoc sedē ipaz cōtigerit ordinari. ¶ Presenti quoq̄ adijcimus sanctioni: vt coadiutores huiusmodi de prouētibus platorum in quoz assumētur auxilium: sumptus recipiāt moderatos[r]: ab alienatione qualibet de bonis ecclesiasticis platorum ipsoz vel ecclesiarum suaz qūlibet facēda penit⁹ abstinētes[s]: rōnē nō solū in districto examine: sed ⁊ prelatis eiscdē si sane mētis extiterint: ac capitulis eorūdez: seu ēt ipsoz prelatorum successoribus: si hoc antea nō fecerint plenariā reddituri. ¶ Cetez qđ de epis premittit: ad superiores ēt prelatos cē volumus ⁊ itelligimus referendum.

a ¶ Mandatum. decre. venit declaratiue ad decre. ē. c. cum in illis ī fi. canō. vij. q. i. c. i. ⁊ c. quānis triste. cum multis capitulis eiusdē qōnis: ad idē decre. superius allegate: ⁊ de regula. hz. ver. illa semper. de renun. nisi ad fi.

b ¶ Remotis. his. n. pēipue puidēdum fuit: ad hoc. ē. de elec. nihil est ad fi.

c ¶ Perpetuo. ⁊ sic no. q̄ hz egrotās laborez ifirmitate ēcurabili: non remouet sed datur coadiutor: ad idē. ē. e. ti. ex parte: ⁊ sic rep: obaē opi. her. de qua nota. ē. eo. tua.

p ¶ Maioris. regulariter enim tenet qđ facit maior pars: ō his q̄ fi. a ma. par. ca. c. i. ⁊ dī totū capitulū fecisse. lvj. di. apostolica. cū sī. Hz hoc fallit. J. pr. casu.

q ¶ Auctoritate apostolica. si igit isti delegati papeī hāc pre ⁊ cōcor. ē. de of. ordi. irrefragabili. ē. de her. ad abolēdā in fi. ⁊. J. de sta. reg. c. uno. ⁊ in eo q̄ regulares de sup. neg. prela.

r ¶ Demēs. de suc. ab inc. etiz dilect⁹. iij. q. ir. idicas. ⁊ est si. qđ dicit ler. q̄ qñ pē ē furiosus filius dat curator: pñi. C. de curā. fi. si pē. ff. e. ti. l. ij. alias āt cū beseit ler. filios esse castigatores parētū ī auē. de nup. §. fi q̄ sanctū col. iiij. de ma. ⁊ obe. cū iferior: hinc ē q̄ ipsi īuito coadiutorē non dabunt: ut in se. riso.

s ¶ Due ptes. ⁊ sic sufficit maior pars: ⁊ ēspāle ad idez. ē. de elec. hz. ibi in electiōe ro. pō. reg runt ad minus due partes: ad idē. ē. eo. ti. scriptū. ubi ī postulatiōe q̄ cōcurrit cū electiōe due partes ēt regrunt. ad idez. ē. e. ti. de elec. si qñ. ⁊. c. idēntatib⁹. §. i. hz autē hoc fit spāle q̄ due ptes debēt ꝓsentire: regulr ē q̄ due ptes collegij uel uniuersitatis debēt esse pñtes. ff. qđ cuiusq̄ uniuersi. l. plane. ff. de decreto. ab or. fa. l. iij.

t ¶ Atut duos. hāc lfaz quā. ē. habueras hic uideas repentaz: p quā lfaz credo q̄ si plures dare uellet ñ posset: ⁊ potuit papa ad hoc mot⁹ cē ex eo q̄ coadiutores debēt ēsupt⁹ bfe ab ecclesia ut. J. eo. §. pñti. stem⁹ ergo scripture q: papa si de plurib⁹ voluisset sic cōpēsisset: de ōci. ad audiētiā: ⁊ sufficit ita scriptū cē. vj. q. iij. scriptū. ff. q ⁊ a qb⁹. l. p spectē cū ēt isti nō ordinaria: sz delegata ptāte fūgāt: vñ bēt seruare metas mādati. ē. ti. pricipi de nō. ē. ō referi. cū dilcta.

u ¶ Offiñ. ē ergo coadiutoris offiñ ea facere q̄ ptinēt ad officium eius cui deputatus est.

x ¶ Noluerit. ñ ē q̄ idē facere q̄ ꝓdicere: q: si ꝓdicit capitulū coadiutorē ñ dat: si tacet sec⁹: vt ī pri. casu. ad hoc facit. J. ō regitur. is q tacet. ubi dicaz de hoc. ⁊ no. ar. ad hoc: q: coadiutor ñ dat īuito ad hoc. vij. q. i. scripti ⁊. c. Qlic. ⁊. c. Qñuis. §. ecce sed ō ē falsuz: q: īuito dat: ad hoc de cc. edi. ad audiētiaz. i. i fi. ⁊ no. ē. c. ex pte. ī ult. glo. Et iura illa ñ ī coadiutorē fz in substituto loquūt q ñ dat īuito: coadiutor āt ī casu isto p capīm īuito epo nō dat: als aūt p eū ad quē pti

Datio coadiutorum episcoporum ⁊ suoz superioz est de maioribus causis: ⁊ spectāt ad solūz papam

net bene dat īuito: ut diri: sed hic apo. auctoritate dat: sed hoc casu nō dabit: q: capitulū in hoc casu mādatū nō hz a papa ad quē datio ci⁹ ptinet: ut in prin.

y ¶ Proximo. s. qñ demens eps ⁊ nescit uel non pōt exprimere qd uelit.

z ¶ Circūstātias. alīt. n. ad ētatē puenire ñ posset. xxiij. q. viij. occidit. ē. ō testi. cū cāz. ⁊ Moderatos. ad idē. ē. e. ti. ō rectorib⁹. ⁊. c. se. ñ. n. cogūt. ppis militare stipēdiis. r. q. ij. pcarie. xij. q. ij. charitatē.

2 ¶ Abstinētes. ad idē. ē. de elec. nihil ē. ⁊ codē. li. e. ti. is cui. ⁊. c. Idēnitatib⁹. §. fi ō: ⁊ itellige de alienatione īmobiliū uel mobiliū preciosoz: als mobilia que seruando seruari non

Universidad de Deusto Biblioteca

pste: alienare poterunt ad instar tutox. C. de admi. tu. lex q̄ tutores. Jo. an.

Et si capitulum. ¶ Sede vacāte capitulum succedit epo in ptāte instituēdi: sed non in ptāte conferēdi beneficia. h. d. fm Jo. de fantu. Et primo īprobat similitudinē. Scdo decidit casum dubium ibi: presentatos qd dubium fortificat ibi: lz. Do.

a ¶ Capitulum. emanauit ad declarationem eorum que no. .s. de ma. ⁊ obe. bis q̄: ⁊. c. cuz olim.

b ¶ Episcopi. so'ins qd dic vt .j. ne se. vacan. c. uno.

c ¶ Non possit. ut. s. ne se. va. .c. illa. Sed obijcies si pōt cōfirmare qd est plus: quare non conferre? So. ē falsum q cōfirmare sit plus: qr qui confirmat nō donat: ō fide istru. lex sed qui confert donat. s. eo. li. de off. vicarij. c. ulti.

d ¶ Presentatos. quid de electis per clericos ad quos electio spectat: dic idē: sed de illis erat expressum in predic. decre. cum olim. de ma. ⁊ obe. iō de pñtatis hic dixit: ⁊ poterat de presentatis dubitari: quasi pñtatio īniteretur gře: ⁊ non iuri cōi ut sic ptās huius gře vacāte sede in capitulum non transiret.

e ¶ Idonei. ītelligitur si nō sit appositum de elec. cām que.

f ¶ Episcopum. solū: ea. n. q̄ sunt iurisditiōis transeūt in capitulum vacante sede: ut in iuribus superi⁹ allegatis: ad idē de her. ad abolēdam: qd veruz intelligas: nisi interdictum eis esset a papa: ut. s. e. li. de ma. ⁊ obe. c. uno.

Si is. ¶ Non diuidit q̄ oreue. Do.

g ¶ Quem. qd in decre. s. de eta. ⁊ quali. preterea. de dispensatione olim fieri poterat: ē hic hodie ius cōe: qd verum intelligo in hoc suo casu. s. cum presentatur qs ad rectoriam ecclesie parochialis per pſonuz dic aūt vt dixi. s. de preben. si pro clericis pauperibus.

h ¶ Statutum. s. de elec. licet canon.

Quia. ¶ Hec est famosa decretalis ⁊ copiosa ⁊ subtiliter gl. p Inno. Ab. hic sūmabat qd executor datus sub forma q cōferat tali qd duxerit acceptādū ante acceptationem nihil facere pōt. h. d. sed dicit Jo. an. q istud nō videt bene dictuz: sed dicit q ītellexerit illud nihil quod afficiat. ⁊ sic dz intelligi glo. in .§. subiunctum. j. que icipit nota q qñ. Do.

i ¶ Quia. Cōtra hunc casum stilus curie clausulā adinuenit qua statuit terminum acceptandi: īhibens īfra illum collationem fieri cum decreto qd dic ut ī cle. eo. ti. cum ei quem. ij. rñ.

k ¶ Et īfra. sub hoc īfra ītelligas factum. s. q inno. dedit gfam draconi super prima prebēda vel dignitate sine cura: que vacaret in ecclesia carnoteñ: quā duceret acceptādam: dato sibi priore quodam in executorem: ⁊ in lrīs suis erat decretum: por ille accessit ad ecclesiā carnoteñ. que tūc vacabat: ⁊ ibi in capitulo in quo erat subdecanus: gfam publicauit: ⁊ cōtulit ibidē illi. d. dignitatē sine cura: vel pbendā q̄ ibi primo vacaret quā duceret acceptandū: īhibēs ne qs veniret 9 suā collationē: ⁊ pnūciās irritū secus fcām. Post hoc ppositus normādie in vltramarinis partib⁹ decessit prius electo ⁊ cōfirmato subdecano ipsi⁹ ecclesie carnotēsis in epz carnotenēsem: ppositura aūt illa erat dignitas sine cura in eccl'ia carnoteñ. q. scī Eustachij cardinalis in partib⁹ illis legat⁹ supplicauit epo ut dignitatē illā 9ferret andree nepoti dñi pape: eps ille cōmisit illi cardinali ut conferret: qd fcm̄ ē: prior aūt ille executor draconis audiēs dignitatē illā vacasse: cōmisit cuidā archipſbytero: q illū draconē q ipaz dignitatē acceptauit: ōberet d.

Rica De institutionibus.

Bonifacius. viii.

¶ Capitulū sede vacante lz beneficia ad epi collationē spectātia cōferre non possit tamē ab illa presētatos instituere potest. h. d. 3en.

Et si capitulū sede vacāte bñficia q̄ ad collationem episcopi[b] pertinēt: 9ferre si possit.[c] Presentatos[d] tamen a patronis potest admittere: si sint idonei[e] ⁊ eos istituere: in beneficijs ad que fuerint presentati. Licet ad epm̄[f] si superesset: admissio ⁊ institutio huiusmodi pertineret.

Idem in eodem.

¶ Nō repellit defect⁹ sacramētorū ordinum presentatuz. h. d. 3en.

Si is ad quem[g] rectoris p̄sētatio in aliqua parochiali ecclesia noscitur pertinere quēpiam nō cōstitutū in sacris presentet ad eā: ipsum dummodo alias sit idoneus ⁊ īfra tempus a iure statutū[h] ad ordines quos ipsius ecclesie cura requirit: ualeat promoueri decernimus admittendum.

Rica de concessione prebende ⁊ ecclesie non vacantis.

Innocentius quartus dilecto filio andree capellano nostro.

¶ Si mādet alicui puideri de dignitate vacatura quā duxerit acceptādā: ⁊ vacat dignitas quā ante acceptationē ordinarius cōfert: tenet ipsius collatō: ēt si executor impetrātis ante acceptationez fecerit reseruationē inhibitionē: ⁊ processus super prima vacante. Jo. an.

Quia[i] cunctis ⁊ infra[k]: p ponebatur itaqz p parte tua quod cum predicta[l] prepositura duz uacabat[m] tibi per eum qui cōferre potuit[n] ipsaz: collata fuisset: collatio huiusmōi canonica existebat: maxime cū nulla p pore[o] ipsū: q̄ illam impedire posset[p]: inbibitio pcessisset. ¶ Dicebat autē pars altera q cū pmisse[q] lrē sede carnoteñ.

ipsa īuestire: qd factū est: mō īter. d. ⁊. a. sup hac dignitate qōne suborta: partes fuerūt corā papa: ⁊ primo allegauit. a. ut sequtur: hec patēt īdecisa ex his que sequūtur īfra. Et diuide ī. vj. partes. In pma q̄ durat usqz ibi dicebat aūt. ponit. a. petitio. In scda q̄ durat usqz ibi ex parte. d. ponitur defensio. In tertia que durat usqz ibi: sed extitit ponunt replicatiōes. a. In q̄rta que durat usqz ibi econuerso: ponūtur duplicatiōes draconis. In quinta q̄ durat usqz ad. §. nos itaqz: ponunt triplicationes. a. In sexta pro. a. sñia fertur.

uacāte fuissent in capitulo publicate[r] ac prefatus episcopus tūc de capitulo ipso esset[s]: ibiqz presens existeret: ignorare non potuit mādatum apostolicū super conferenda memorato. D. prebēda vel dignitate sine cura[t] quā ipse duceret acceptandā: cum primo in ecclesia ipa predicta uacaret alij fuisse directū ⁊ sic p cōsequēs facultatez sibi esse sublatā conferendi huiusmodi dignitatem: propter quod uidebatur[v] q nec per se nec per alium pfatam pposituram curam nō habentē animaruz annexaz: q̄ primo p⁹ mandatum ipsuz in ecclesia predicta uacauit: potuerit alicui persone conferre: presertim cuz illa dictus prior eodem publicato mandato mox prefato. d. prebendam uel dignitatem curaz huiusmōi non hñtē quāprimo in eadē ecclesia uacare ptigeret: 9tulisset: nec alias ēt p ut allegabat[x], pdesse poterat ipsius episcopi ignorātia in hac pte: nā si alicui a sede apostolica cōcedat q excōicari nō possit[y]: licz id forsitan suus ignoret episcopus: nō tñ pp hoc eius ligat sententia: si quā proferat in eūdē. ¶ Similiter[z] si alicui cōferēdi prebēdā aliquā tribuat a sede apostolica ptās ex hoc ipso uidet q sit episcopo cōferēdi tunc eā penit⁹ īterdicta facultas. ¶ Nec obstaret si forte obijceret q lex seu constitutio vel mandatum nullos astringūt: nisi postquā ad noticiaz puenerint eorūdem: aut nisi p⁹ tēpus[⁊] infra quod ignorare minime debuisset: quia in priuilegijs[9] ⁊ indulgētijs seu cōcessionib⁹ spālibus sec⁹ existit: in quib⁹ sufficit q ad illorū quibus cōceduntur noticiam perueniant: ut pz cum indulgetur alicui q excōicari ñ possit: sicut superius ē expressū: ⁊ quidē cū tribuitur alicui potestas cōferēdi prebēdā: uidet pculdubio ei cōcedi aliqd spāle[ꝝ]. ¶ Adijciebat īsuper q tum sñia stati arcet ēt ignorantem qñ si cōtra prelatū aliquē absentē[a]

l ¶ Predcā. īdecisa: sic .j. de re. ec. ñ ali. dudū.

m ¶ Uacabat. notabat factū partis alteri⁹: qñ diceret illi. d. fuit collata pbenda p executorem suū anq̄uā vacaret: sed mihi uacās collata fuit.

n ¶ Potuit. s. p epm: seu ei⁹ auctoritate: ut. s. dixi iterdūz ēt solus eps talia cōfert iterdū cū capitulo fm diuersas consuetudines: q dic ut no. de elec. cū eccl'ia vulterana. j. ne se. vac. c. uno ⁊ bene dixit q poterat: qa alr̄ collatio nō valuisset q p nō dato habet: qd ab illo dat ⁊c. de iurepatro. qd aūt. ibi de hoc.

o ¶ Priorem. q fuerat executor draconis: ut dixi. s.

p ¶ Posset. no. q aliq̄ pcesserat: sz nō talis q̄ īpedire posset. ⁊ erat rō: qr fuerat facta ante acceptationē: ut patet. j. vsi cu. subiunctum.

q ¶ Premisse. ī decisa impetrata p illud. d. ad porez: executorē suum.

r ¶ Publicate. vnde p hoc uidebatur dignitas affecta: ut. j. e. si caplo: sed nō est vex hoc casu: ut ibi dicam.

s ¶ Esset. sic. s. ō rescr. eā te. ⁊ lz hoc ñ ignoret: ñ tñ ignorabat collationē p porē fcām añ vacationē ⁊ acceptationē nō valere: ⁊ iō allegatiōes ignorātie pax prosunt.

t ¶ Sine cura. ⁊ si hoc ñ fuisset adiectū de tali ītelligēdū erat ut. s. c. li. ō pbē. cū ī illis prio rñ.

v ¶ Uidebat. male ītelligentib⁹: subtiliter aūt ītuentib⁹ hoc non videbat. s. de transla. inter corporalia. §. i.

x ¶ Allegabat. p parte ipsius. d. ad corroborādam exceptionē: vel defensionem suam.

y ¶ Non possit. vt. j. de priui. volentes: talia tñ priuilegia nō extendunt ad sñias ordinariox: nisi in casibus: vt. j. eo. ti. ne aliqui.

z ¶ Similiter. parum valet hec similitudo: qr alia rō reformat pactum: ut patet. j. §. ex parte.

⁊ ¶ Tēpus. qd ē duox mēsiū a tpe publicationis: postea vō nō valebit ignorantiā allegare: ut in auc. ut facte no. cōsti. circa pn. ⁊. s. ne cleri. vl mona. sup specu. ⁊ hic adde qd dixi in fi. sup data in vlti. glo. Jo. an.

9 ¶ Priuilegijs. hec allegatio ītelligit fm rñsionē aduerse partis. j. eo. dē. §. ex parte. ⁊ poterat esse rō: qr 9stiōes sunt penales: ⁊ sic ex se odiose: priuilegia gratiosa: ⁊ sic fauorabilia: ad hoc. j. de re. iu. odia: sed licet hoc probabile videat fm predictum. §. debet ītellig.

ꝝ ¶ Spāle. quasi fm ītentionē allegātis lrā p. d. directa priuilegium est censenda: ⁊ sic nō requirat epi sciētia: sed nō est ita vt sequit. Jo. an.

a ¶ Absentem. cōtumaciter: alias 3. iij. q. ix. per totum.

a ¶ Depositionis: idē in inhibitione suspēsione uel excōmunicatione uidetur ad hoc de do. ⁊ contu. c. veritatis.

b ¶ Ualebat: hoc verū esset si de certa prebenda vel dignitate mandatuz fuisset: vel ī casu isto post acceptationē. ⁊ h nō aduertit allegator. Jo. an.

c ¶ Uim suā habent: priuilegiū enim datuz alicui statim vim suaz habet cum peruenerit ad illuz cui cōceditur: ad hoc facit lex dicens: q scripsi seruo meo vt in libertate moretur: non statim liber est: sed tunc cū littera ad ipsum peruenerit .ff. de acquir. pos. l. qui absenti seruo in princi. sed non sic cum datur alicui potestas conferēdi prebendam: vt. j. v. non sic autem ⁊c.

d ¶ Certā: expressaz vel non expressaz: puta primam que vacauerit.

e ¶ Incertam: sicut cuz dicitur prebendam conferas quam duxerit acceptandam: vt in casu nostro.

f ¶ Adimat. s. de prebendis. dilectus. ij.

g ¶ Et irritū: no. q executor qui habet potestatem cōferendi potest interdicere collationem ei ad quem pertinet de iure ⁊ reseruare sibi collationē: ⁊ decernere irritū qd postea fieret sicut et legatus: de iure patro. cū dilect⁹. ⁊ no. de hoc de p̄bē. c. vl. ⁊ sic habes h tres casus in qb⁹ prebenda afficit de his videbis. j. eo. si capitulo ⁊. c. si soli. Jo. an.

h ¶ Quia cū illi: optima responsio: ⁊ fm Inno. papa enim prebendas omnes ⁊ dignitates 9ferre pōt. s. de prebē. c. ij. ⁊ tñ illi ad quos collatio spectat possunt illas cōferre: nisi prius papa īsinuet illis q nō conferant cum decreto: sic per talem potestatez datam executori nō aufertur ei ad quem pertinet conferendi potestas nisi ī litteris id dicat. s. q conferre nō possit.

i ¶ Illi: executori.

k ¶ Ab ipso ro. ponti. Jo. an.

l ¶ Subiunctū: pro pte ipsius an. cui scribitur.

m ¶ Post acceptationem intelligit aūt acceptare petendo p executorem suum sibi cōferri beneficium quod poterat acceptare: vel recipiēdo illud sibi pñti collatū: vt in clemē. eo. ti. cū ei quem. iij. rñ.

n ¶ Acceptaret: No. q quando scribit sub hac forma quā duxerit acceptandam: decernentes irritum ⁊ inane: executor ante illam acceptationē nil potest facere: ⁊ si fecerit non valebit: tanq̄ super incerto prolatum ar. .ff. quod cuiusqz vniuersi. l. item eorum. §. i. Si vero papa mādet alicui prouideri de prebenda quam duxerit acceptandam sine clausula illa decernentes: tunc tenebit collatio illius ad quē de iure pertinet anteq̄ ei nūcietur de acceptatione. Si autem papa mandat alicui prouideri de prebenda quam acceptauerit cum clausula decernentes: tunc acceptatione facta statim executor interponit auctoritatem suam prohibendo ne contra prohibitionez suam aliquid disponatur de illa prebenda: decernendo irritum ⁊ innane quicqd postea duxerit faciendum cū hoc per illam formam sit ei concessum: nec valebit prouisio tunc facta ab eo ad quem pertinet illius prebende collatio: etiam ignorāte huiusmodi acceptationem ⁊ decretum. Ber.

depositionis[a] sententia proferatur: cōtractus quos iniuit ignoranter postea vt prelatus nullū robur obtinent firmitatis: ⁊ in supradictis litteris irritum decernimus ⁊ inane quicquid super huiusmodi prebenda vel dignitate cōtra nostruz contigerit attentari mandatū: collatio quam idē episcopus post talē nostruz decretū: siue illud ignorauerit siue nō de prefata prepositura per se vel per alium fecerat: nō valebat[b]. ¶ Ex pte vero tua extitit replicatū: q hoc de illis priuilegiis ⁊ indulgētiis equitate sua dente debet itelligi q̄ uim suā[c] habent: mox cum ad illos quib⁹ conceduntur perueniunt: ex quorum tenore liquido nosci pōt q talis circa ea fuerit intētio 9cedētis. vt pote cum alicui conceditur q excommunicari non possit: ex hoc enim euidenter apparet: aliis ipsum excōmunicandi adēptam esse penitus facultatem: nō sic autem si alicui cōferendi prebendā siue certā[d] siue incertaz[e] tribuat potestas: nō enim tūc esse videtur tribuētis itētio: vt p hoc ei ad cuius donationē prebenda ipsa ptinet cōferendi possibilitas adimat[f]: nisi prius ille sibi notificet: q eā velit p huiusmodi potestatē cōferre: aut ei collationez interdicat illius: vel postquā ipsi notificauerit talē potestatem fore sibi concessam vacuū decernat ⁊ irritū[g] si secus de ipsa presumat: qr[h] cum illi nō amplior dēt potestas quā ipse romanus pontifex habeat ī hac pte: sicut p eā quā obtinet ipse romanus pontifex facultas cōferendi beneficiū vel prebendā nisi suā insinuet voluntatē alicui nō aufert: similiter ⁊ per eā que taliter illi[i] ab ipso[k] cōceditur ei ad quē ipsius prebēde spectat collatio: priusquaz insinuet ille sibi q velit eā cōcedere: vel ēt cōferat si forte vacet: potestas nō tollit conferendi: nisi forsan q ipsam 9ferre nō possit: exprimatur in 9cessione huiusmodi potestatis: tūc enim lz talē concessionē fortassis ignoret: sua tamē collatio si postmodū prebendā ipsaz conferat: nihil valet: cum satis super hoc concedentis intentio agnoscatur: sicut cum indulgetur alicui q excōmunicari nō valeat: vt in superioribus est premissum. ¶ Subiunctum[l] etiā extitit q cum memorato priori p prefatas litteras mādauissemus: vt memorato. D. prebendaz vel dignitatē sine cura quā acceptādā duceret: si vacaret tunc: vel quaz primo vacare cōtingeret in ecclesia predicta cōferret: idē prior, puidendi ei de prebenda vel dignitate ipsa nisi post[m] acceptationē ipsi⁹ nō habeat aliquā potestatē: vnde cuz sepedicta ppositura fuerit tibi antequā illā idem. D. acceptaret[n] prefati episcopi auctoritate collata: huiusmodi collatio talis[o] mandati nostri ptextu ēt si prius illud episcopus ipse sciuisset non poterat vacuari: nostrū autē in hac parte decretum ad prebendam seu dignitatē quā predictus. D. acceptaret referri[p] debebat: alioquin sup incerto fuisset editum: nec aliquez astrinxisset[q]. ¶ Sed extitit ex aduerso[r] responsum: q ⁊ si prefatus prior iam dicto. D. prebendā vel dignitatem huiusmodi cuz vacaret ante huiusmodi acceptationez conferre nequiret: idē tamen. D. prebendam vel dignitatem talez licite posset ⁊ libere acceptare: q̄re predictus episcopus prefatā ppositurā: cum nō prius cum requisierit: an acceptare vellet eandez: cui q̄z conferre nō potuit: quinimo ipsius collatio cum idem. D. prepositurā ipsam postmodū acceptarit: irritari debet ⁊ concessio per iam dictum archipresbytex[s] sibi facta debet stabilis permanere sicut cuz legatur[t] alicui vnus ex seruis quez elegerit vel optauerit ⁊ heres ante optionez vel electionē illi⁹ manumittit aliquē vel alienat ex illis: profecto manumissio vel alienatio irritatur: ceditqz[v] ille legato si legatarius cuz duxerit eligendum. ¶ E cōtra vero pro parte tua propositum extitit: q id in vltimis[x] volūtatibus tenet nec premissa in legatis futuris[y] queādmodum in extantibus habent locum: quia nec etiam ad optanduz seu eligendum ex illis[z] sicut ex istis potest terminus assignari ⁊ grauis inesset conditio: quoddamqz

o ¶ Talis. s. quam duxerit acceptandam.

p ¶ Referri: lz igitur dicatur in litteris: decernētes ⁊c. nihil operatur decretuz priusq̄ fiat acceptatio: alias decretum eēt super incerto: prout sequit. papa enim nō vult q statim assumat illud decretum suū vigorem: sed tunc cum acceptauerit: tunc valet etiam si ille ad quez ptinet collatio ignorauerit acceptationē: qr tunc decretum sumit vigorē ⁊ ligat ignorantes: vt hic. ⁊. s. de preben. dudū secus eniz est in casu vel decre. q phibet aliqd fieri: et qd cōtra factū fuerit cassat: qa statim ligat. xxv. q. iij. cōtradicim⁹. s. de elec. q: pp. v. aliter ⁊c. quando non apponitur clausula illa decernentes: sepe locū hz regula illa multa fieri phibent que tñ facta tenēt: de regulari. ad apostolicā. fz. b.

q ¶ Astrinxisset: cōcor. de. eo. ti. cū ei quem. ij. rñso.

r ¶ Ex aduerso. s. ex parte draconis.

s ¶ Archipresbyter: cui prior qui erat executor draconis cōmiserat collationē prepositure: vt patet in integra: ⁊ dixi in principio.

t ¶ Legatur: ponit tenorez legis. ff. de opti. leg. si cū optio. Jo. an.

v ¶ Ceditqz: ille. s. seruus manumissus vel alienatus anq̄ legatarius elegerit legatarius ergo poterit illum seruum manumissum vel alienatum vendicare si voluerit. forsitan qu⁹ ille alijs seruis melior erat: et heres legatario electionem auferre non potuit: eodē mō videbat q episcopus nō potuerit auferre electionem isti draconi ⁊ sic collatio archipresbyteri valere debeat. hoc itēdit h allegatio: sz nō est vera. Ber.

x ¶ Ultimis: cōmunis responsio aduocatorum nostri tēporis ad. l. infortiati. speciale in vltimis voluntatib⁹. Sed dicant quare: vnde admirando dicebat Host. dñe dñs nr̄ ⁊c. si in vltimis volūtatibus hoc locum habeat: multo forti⁹ in beneficijs in quibus est adhuc plenior interpretatio facienda .s. de dona. cū dilectus. Sed nō aduertit q ista non sunt talia beneficia que sic large sunt interpretāda: vt notauerat de elec. dudum. ⁊ habes. s. de pben. 9tius primo.

y ¶ Futuris: vt lego ticio vnū fetum nasciturū de grege quē eligere voluerit: ⁊ fuit huius mādati forma similis huic delegato. dum dicit. q primo vacauerit quā duxerit: acceptandā: legatū de presenti est. lego tibi vnū de seruis meis quē elegeris. in his a tpe adite hereditatis intelligat rei legate dñiuz fuisse legatarij. vnde nec seruū legatū sub 9di. heres manumittēdo: facit liberuz .ff. de manumis. l. seruū.

z ¶ Illis: legatis de futuro vbi nō pōt ad eligēdū terminus assignari: vt sequit: sz in legatis de pñti bene assignat terminus lega

tario ad eligendum assignabit enim pretor sibi terminũ vt eligat qd̄ si non fecerit heres poterit seruos vendere. ff. de opti. le. l. mancipiorum. ⁊ l. si tibi. in prin. ⁊ l. si optio. §. vlti. ad hoc facit de resti. spo. frequens.

a ℭ Incongruũ. s. e. executor.

b ℭ Periculo: in beneficijs ergo leditur respublica: in legatis priuata: ĩ quibus ⁊ testator quã vult legem sine alicuius iniuria potest imponere. C. d sa. san. ec. l. i. io. an.

c ℭ Tales. s. sine cura.

d ℭ Acceptaret: no. ꝙ ille pro quo scribit sub hac forma pot acceptando sine pñtia ⁊ collatione executoris impedire collatione episcopi: qd est veruz si est ibi clausula decernentes ⁊c. vt superius dictum est: sit ergo vigil ille pro quo sic scribitur: vt ordinariũ in acceptando preueniat. ad idẽ. j. e. ne captãde. in fi. ⁊ ff. de his q̃ in frau. cre. l. pupillus in fi.

e ℭ Causa. ergo sine causa nõ pot vt dixi. j. eo. ne captande. ⁊ vna acceptata ñ poterit aliaz acceptare. ff. de opt. leg. l. apd aufidiũ. nisi fuisset deceptus: vt q2 debebatur alij ⁊ ignorabat: vel pro dignitate simplex beneficium acceptauit.

f ℭ Nouimus: ipsuz ergo mouit iusticia nõ carnalitas: ⁊ est hoc contra quosdam hypocritas: qui vt videantur iusti pronunciant contra suos.

g ℭ Curauimus: q2 collatio ibi facta preuenit acceptationẽ draconis.

D Etestanda. ℭ Diuiditur in tres partes sm Jo. mo. In prima ponit exordium. Secundo ius antiquuz vel sequelã ipsi9 ibi: sane. Tertio illud reuocat ibi: nos. Do.

h ℭ Detestanda: emanauit h decre. ad correctionem decre. s. eo. accedens. ⁊ ad declarationem ⁊ approbationẽ eoruz q̃ ibi tãgebant Inno. ⁊ Ho.

i ℭ Cõcessus: fuerunt hec verba sumpta de cãone. xlvij. di. virũ catholicũ. ibi dicit mens auida potẽtie nec abstinere nouit a vetitis nec gaudere concessis: nec adhibere pietati consensum: naz ⁊ vt dicit canon. mens cupiditati alligata cito deuiat a vero. lxxxiij. di. nihil ⁊ xcvi. di. bñ qdẽ. ⁊ alibi: oĩuz malorũ radix ẽ cupiditas. xlv. ij. di. bonor. d pe. di. ij. ga rx dix ad h d ↄsti. nã ↄcupiscẽtiã.

k ℭ Reuocanda: ad hoc optĩe. lxxiij. di. §. verũ. s. de ↄsang. ⁊ affi. nõ debet: de deci. suggestum. vbi ⁊ priuilegium reuocatur cũ tendit ad noxam.

l ℭ Decretũ. s. eo. ti. accedẽs.

m ℭ Facultas: antiquis iuribus generalior visa fuit hec forma q̃ illa cũ vacabit: q2 multis casibus pot se facultas auferre ꝙ nõ est mors canonici expectanda: sed vt dicebat Hosti. in decre. accedens etiã potest beneficiũ pter mortẽ vacare: puta renunciatione depositione prebẽdaꝝ diuisione ⁊ similibus modis. vñ vtrobiqz videbatur mala intẽtio esse posse: vñ voluit dicere ꝙ volũtas ibi erat pro ratione: sz hec lr̃a supra posita iusta fuerũt ↄsideratione ⁊c̃. dicit cõtrariũ: vnde oz dici ꝙ rõne generalitatis licebat olim: qd specialiter ⁊ expresse nõ licebat: ad hoc de offi. or. si sacerdos. ⁊ qd ibi no. ⁊ xxiij. di. q̃q̃. ⁊ j. e. proxi.

n ℭ Experientia: que est efficax magistra rex: de elec. q̃ sit. cum suis cõcordan.

o ℭ Cõceduntur. s. de rescrip. c. vlti. e. li. ⁊ s. de pur. ca. cũ in iuuẽtute. j. de re. do. c. i. C. de pe. bo. sub la. l. i. li. x. ⁊ est ibi importunitas ambitiosa ⁊ nõ ambitiosa: vt dixi de rescrip. c. vlti. p ℭ Laterañ. s. eo. c. ij.

q ℭ Forma vboꝝ: puta cũ ĩ gñe pmittit ecclesiasticũ bñficiũ vt no. s. e. accedẽs.

r ℭ Decetero: ad preterita ergo nõ extendit hec cõstitutio: tũ q2 nõ est iuris veteris declaratio. imo correctio: tum q2 de preteritis non cauetur in ea ad hoc. s. e.

incongruum[a] videret si qñ mãdaretur alicui de beneficio qd duceret acceptanduz in aliqua prouincia q̃ primo illud vacare contingeret prouideri oporteret ipsuz ĩ singulis beneficiis postmodũ inibi vacantibus prorogata nõ absqz periculo[b] forsitan ipsoꝝ collatione regri. vñ cũ sepe prefato priori fuisset iniunctũ vt dicto. D. pbẽdã vel dignitatẽ quã acceptandã duceret si vacaret ĩ ecclesia memorata: vel quã cito cõtingeret eaz vacare sibi auctoritate apo. cõferret: ⁊ ita eidem. D. circa futuras siue vacaturas pbẽdas vel dignitates tales[c] ipsi9 ecclesie optio data esset non poterat p hoc memorati epi in illis: qñ vacarent collatio ĩpediri: nisi forsan cum aliquã ex eis vacare contingeret illam ipse. D. priusquam eã ↄferret eps acceptaret[d] vel etiã nisi ante vacationẽ alicuius ipsaꝝ vacaturaruz ex his primaz vel ea omissa ex aliqua cã[e] vlteriorẽ duceret acceptãdã: qa taliter acceptatam eps postmodũ conferre non valeret. ℭ Nos itaqz tam tuis q̃ pfati. D. rõnib9 pleni9 intellectis qa sepe dictã ppositurã ad te nouim9[f] ptinere: ipsam tibi habito fratrũ nostrorũ cõsilio adiudicare curauim9[g]: ipi. D. sup ea ppetuũ silẽtiũ iponẽtes. B oni. viii.

ℭ Omnis promissio per quam datur via ad beneficia vacatura est reprobata. Jo. an.

D Etestanda[h] iniquoruz puersitas abstinere nesciens a vetitis nec gaudere debito modo cõcessis[i]: digne plerũqz officium excitat psidentis ad ea q̃ iusta fuerãt cõsideratione ↄcessa: cũ ĩ abusum ea vergere circũspicit discretione preuia reuocãda.[k] ℭ Sane lz oliz fuerit canonica cõstitutione decretum[l] q9 hi qui promittunt aliquib9 de bñficiis ecclesiasticis: cum poterunt vel cuz facultas[m] se obtulerit prouidere: promissiones suas facultate se offerente debeant adimplere: qa tñ sicut experiẽtia[n] docuit p promissiones huiusmodi q̃ p importunitatẽ nimiã p quã non concedenda multotiẽs cõceduntur:[o] ⁊ p ambitionẽ improbã vt plurimuz extorquentur: aperit via sub tali paliatione verborũ ad pmittẽdã dãnabiliter cõtra late.[p] cõci. beneficia vacatura: mortis aliene votũ igerit: ⁊ ecclesiis ac platis ⁊ psonis ecclesiasticis grauamina plurima inferunt. ℭ Nos malis huiusmodi ⁊ aiarũ piculis occurrere cupiẽtes, pmissiones easdẽ ⁊ alias quascũqz sub quouismodo aut forma[q] verborũ decetero[r] faciẽdas: p q̃s directe vel indirecte[s] apire via valeat ad bñficia vacatura auctoritate apo. penit9 reprobam9: ⁊ oĩno viribus vacuamus: decernẽtes p eas[t] vel ipsarũ aliquã ad puidẽdũ alicui nullũ deinceps quomodolibet obligari. J Dem.

ℭ Habens litteras apostolice sedis sup primo beneficio dignitate vel prebẽda qd duxerit acceptandum: certũ acceptare nõ potest: sz primũ quod vacabit: vel ex causa secundum: vel vlterius poterit acceptare: reseruationes pcessus et decreta cõtra hoc facta nõ valẽt. Jo. andre.

N E captande[u] aliene mortis occasio ex benignitate sedis apostolice tribuatur:[x] De clarandũ duximus: q9 is cui ab eadem sede vt ei prouideat de pbẽda dignitate vel psonatu aut alio beneficio in aliqua prouincia diocesi vel ecclesia: quez[y] seu qd[z] duxerit acceptandũ: certis sibi sup hoc executoribus[&] deputatis gratia nascitur esse facta: ℭ Licet in genere[9] primũ personatũ dignitatẽ pbendã seu beneficiũ in eadẽ prouincia diocesi vl ecclia vacaturũ: ℭ Aut secundũ seu vlterius si rationabilis causa[a] subsit valeat acceptare. ℭ Certum tñ ⁊ expressum priusquã vacet acceptare ñ pot. ℭ Qd si fecerit: etiã si p executores ei9 sz acceptationẽ huiusmodi facta fuerit reseruatio inhibitio variqz processus ac snie pmulgate: tam acceptatio ipsa quam pcessus virib9 careant[b]: nec aliquã obtineãt roboris firmitatẽ: imo nisi acceptator ille dignitatẽ prebendã personatum seu beneficiũ taliter[c] acceptatũ: ⁊ reseruatũ p collationẽ vel institutionẽ postmodũ factã de vacanti iam adeptus: vel ius ĩ ipso[d] fuerit acquisitũ: per eũ ad quẽ eiusdẽ personatus dignitatis pbende aut beneficii collatio seu puisio ptinet dictis acceptatione ac executorum processibus ide secutis nequaquã obstãtib9 d illo vacãte libere poterit alij prouideri[e]. J Dez.

ℭ Sine speciali mãdato non debet executor generaliter collationem beneficiorum prouincie: spãter vero reseruat primũ ⁊ inhibet vlteriorem non sine mãdato: nec tũc tz collatio cõtra fctã. h. d. Do.

E Xecutor[f] sup prouisione alicuius a se. ap. p generales litteras in aliqua prouincia[g] deputatus prelatis ⁊ alijs: ad quos beneficiorũ in eadez prouincia spectat collatio: ne ad prouisionez aliquorũ pcedãt: donec illi pro quo scribit sit prouisum: nõ pot generaliter inhibere: ℭ Nisi expresse[h] ĩ ipsis lr̃is facultas huiusmodi[i] inhibitionis cõcedat. ℭ Potest tamen reseruationẽ ⁊ eisdez inhibitionez facere specialem de primo: vel si hoc illi ex beneficio competat litterarum de secũdo vel vlteriori beneficio inibi vacaturo eidem clerico conferendo. ℭ Quod autez contra talem[k] reseruationem ⁊ inhibitionem ab eo ad quem beneficij reseruati collatio ptinebat fuerit attentatum non tenet.

li. de ↄsue. c. i. de offi. le. c. pe. ad fi. ad h. xxxij. q. iiij. dixit sara d ↄsti. c. ij.

s ℭ Indirecte: nũquid oĩa indistincte reuocata dicentur p que via paret ad vacaturas: sicut receptiones canonicoꝝ: ⁊ sic sit reuocata decre. s. de prebẽ. relatũ: de ↄcess. prebẽ. cũ sup. ⁊ reseruationes de iurepa. cũ dilect9? Dico ꝙ nõ: vnde breuiter dic ꝙ aut recipitur quis in canonicũ simpliciter: aut recipitur ⁊ promittitur sibi de prebenda cũ se facultas obtulerit prouideri aut nõ recipit sed solũ promittit sibi de prebenda prouideri cũ pmo vacabit: aut pmittit prouideri de prebenda cũ pmo se facultas obtulerit: vel cũ poterit vel simpliciter. ĩ pmo casu valet receptio ex cui9 vtute oz hẽre pbẽdã qd est veꝝ nisi sit ibi expectãs auctoritate pape. s. de pbẽ. his q. ⁊ secũdo casu ẽt oz hẽre pbẽdã nõ ex vtute pmissionis: sz ex vtute receptionis. ⁊ sic ĩtelligant ↄria relatũ ⁊ cuz sup. ĩ tertio casu. s. cũ nõ recipit: sed simpliciter puideri pmittit de pbẽda cũ vacabit nõ tz pmissio: vt. s. eo. ex tenore. ⁊ c. ij. Si vo nõ recipit: sz pmittit prouideri d pbẽda cũ poterit pmittẽs sz iura ãtiq̃ obligat9 erat sz h noua nõ: vt h vides. ⁊ ꝙ p h vbũ ĩdirecte nõ sit reuocata expectãtiũ receptorũ puisio pbat ex eo: q2 vitãda est q̃tũ fieri pot iuriũ correctio. s. e. li. d ele. cũ expediat. cũ suis cõcor. h aũt nil de expectatiõib9 sz solũ d pmissionib9 dr: qd etiaz q̃druplicatũ est ĩ textu: ⁊ sic hoc ius correctoriũ ñ habilitemus. Scdo q2 hodie videm9 ↄfirmationes receptionũ emanare a curia sicut oliz. lz a qbusdã audiueriz ꝙ tales ↄfirmatiões nõ ↄcedit cãcellaria p formaz iusticie nisi eas papa cõcedat p formã grẽ. Sz certe his rõnib9 ⁊ p formã iusticie saltẽ iudices ↄcedi deberẽt. s. cũ clausula ne inane canonici ⁊c̃. Tertio q2 eadẽ rõne seqret reseruatões legatoꝝ sublatas: qd est falsuz. s. e. li. de offi. le. c. iij. ⁊ iiij. Cõcludo ergo breuit: vbi ex sola pmissiõe qs expectat: nõ valet pmissio vt hic: sz vbi ex receptione vel reseruatiõe sec9: vt ĩ pdictis iurib9: q2 casus illos nõ tãgit h decre. Jo. an. t ℭ Eas. s. pmissiões.

N E captande. ℭ Primo pmittit ↄstitutiõis cãm. Scdo subdit ↄstitutionẽ ibi declarãdã. ĩ q̃ ponit thema ĩ quo soluit duo dubia affirmatiue ⁊ tertiũ negatiue. pmũ ibi: lz. sm ibi: aut tertiũ ibi: certũ qd tertiũ psequit ibi qd si. Do. v ℭ Ne captãde: ⁊ fuit tracta hec decre. de decre. extrauagãti. eo. ti. q̃ incipiebat. lz alias audiuim9. ⁊. v. lz in genere additus est. ⁊ emanauit hec decre. ad declarationẽ decre. s. e. q2 cũctis. §. pe. in fi. ⁊ coꝝ q̃ ibi no. Inno. ⁊ Host. ⁊ q̃ no. ↄpo. de rescrip. capitulũ versus finẽ. ĩ. §. itẽ q̃ritur q̃lit fiat ⁊ qñ fiat acceptatio. Jo. an.

x ℭ Tribuatur: cõtra cõcilium lat. ⁊ cõtra decretalẽ primã. s.

y ℭ Quẽ. s. psonatũ: alias quã. s. prebendã vel dignitatẽ. Jo. an.

z ℭ Quod. s. beneficium. & ℭ Executoribus: siue ad prouidendum siue ad cõpellendum non curo lz alias distinguatur. j. c. pri.

9 ℭ In genere: ⁊ sic lz in genere quod nõ lz in specie: ⁊ interdum est econuerso: quod dic: vt. s. de off. or. si sacerdos. xxiij. di. q̃q̃.

a ℭ Causa subsit: nota ergo ꝙ ille pro quo scribitur de prebẽda acceptanda pot pmã acceptare: sed nõ vlteriorẽ nisi ex causa: vt. s. e. c. q2 cunctis ad fi. ⁊ j. e. c. pri. Sed que potest esse cã: forte prima debetur alteri: vel dubitatur an debeat: ad hoc. xxiij. q. i. quid culpatur. ad fi.

b ℭ Careãt: nota casuz in quo snĩa excõicatiõis non ligat alios videbis. j. de sen. ex. presenti.

c ℭ Taliter. s. certũ ⁊ expressuz vl secũdũ vl vlteriorẽ sine cã. Joã. an.

d ℭ In ipso: sup hoc vide quod habuisti. s. de prebẽ. si is cui. ⁊ c. se. et. j. e. c. vlti.

e ℭ Prouideri: nõ ergo necesse hz expectare ꝙ ille acceptet vel sibi terminuz ad hoc ↄcedere: vt. s. e. q2 cũctis. §. penulti.

E. ℭ Primo ponit dictũ negatiuũ: ⁊ ipsi9 casum exceptuz ibi nisi. Secundo ibi pot ponit affirmatiuũ cũ suo decreto ibi: qd aũt. Do.

f ℭ Executor. fuit tracta h decre. de extrauagãti q̃ incipiebat. e. ti. sic̃ expte. ⁊. §. pot tñ additus fuit: ⁊ emanauit ad declarationẽ eoꝝ q̃ pria.

g ℭ Prouincia: idem puto de ciuitate dioce. vl eccl'ia pp eãdẽ rõnez ad hoc. s. e. c. pri. ⁊. j. proxi. rñso. Sz dic contra: vt hoc verbũ ĩferi9 ẽt repetitũ aliqd operet. s. de deci. ad audiẽtiã. j. de priuil. si papa. §. i. ⁊ in fi. ad idẽ. s. e. q2 cunctis. §. pe. nec est eadẽ rõ: cũ grauius sit totã puiciã ĩpediri q̃ diocec. vel ecclesiã. vi. q. iij. scitote. ad hoc. s. e. li. de pbẽ. quãuis. i. ⁊. ij. rñ.

h ℭ Expresse: rõne ergo expssionis hoc tunc poterit: ad hoc. s. d of. dele. c. vlti. §. vices. ⁊ d pcu. c. i. ⁊ vlti. Jo. an.

i ℭ Huiusmodi. s. generalis: de q̃ supra dixerat.

k ℭ Talẽ. s. specialẽ: de qua dixit in pri. responso. nã qd fieret cõtra generalẽ valeret: cum illa non teneat: vt. s. dixit: ad hoc. s. c. proxi.

J Dem.

ℭ Si mandet capitulo vt me recipiant in canonicum ⁊ prebendã conferãt: cuz id pertineret ad eos dato executore ad prouidendum per solum presentationem factaz capitulo affecta est prebẽda: ⁊ executor negligente capitulo ĩfra terminum per eum statutum me recipere ⁊ prebendam conferre non vocato capitulo id exequi poterit Joan. an.

S I capitulo[l] alicui9 ecclesie cuz ad ipsum canonicorum receptio ac prebendarum collatio pertinebat[m]: vt te in canonicum reciperet: ⁊ tibi de prebẽda si tunc vacaret inibi prouideret: vel cum se facultas offerret: ac executori q eodem capitulo negligente mandatum apostolicum exequatur[n]: directa fuerint scripta nostra: ℭ Per solam illorum[o] presentationez capitulo[p] ipsi factam[q]. ℭ Absqz alia etiam executoris insinuatione inhibitione seu reseruatione beneficium pro quo tibi conferendo[r] scriptum extiterat: adeo est affectum[s] q9 de illo alteri facta collatio non obtinet firmitatem[t]. ℭ Immo si capitulum infra terminum cõpetentem[u] sibi ab executore prefixuz mandatum apostolicum ei pro te directum inquantum poterit[x]: nõ duxerit adimplendum: ex tunc[y] in ipsum executorem potestas prouisionis huiusmodi transferatur: et executor ipse canonicatum incontinenti poterit tibi dare ac prebendam etiam sine alia capituli vocatione[z] vel monitione si vacat: vel cum obtulerit se facultas. J Dem.

ℭ Si soli ordinario vel soli executori ad compellendum: vel ordinario ⁊ tali executori sit scriptus per presentationem talis mandati non afficitur prebenda: nisi ĩ litteris esset decretum: aut executor

S I capitulo. ℭ Hec est notabilis decre. ⁊ quotidie praticabilis. Primo ponit formã gratie: cuius sunt duo dubia. Primũ qñ afficit. sm qñ sit off ñ executoris. pmũ soluit ibi p solã. ⁊ solutionẽ exponit ibi absqz. Et ad sm rñdet ibi: imo. Et incidens dubiũ soluit in fi. Do.

l ℭ Si capitulo: hic determinat decre. s. e. pposuit. ⁊ corrigit opinio gl. ibi no. in gl. que incipit. Inno. in fi. in qua glo. dic̃ Ber. ꝙ celestinus illi fecit iniuriã: cũ collatio pbẽde per capitulũ sibi facta valeret: potuit tamẽ id facere de plenitudine ptãtis. Approbat autẽ opinio inno. ibi no. ⁊ quã ibi recitat Hostiẽ. ⁊ opi. pe. de samp. ⁊ abba. qui posuerunt in illo. c. casum sm istud. c. ⁊ compost. etiam dicebat hunc verum intellectum. s. de rescrip. capitulum in glo. magna. v. si vero ordinario. Jo. an.

m ℭ Pertinebat: de spãli priuilegio vel prescripta cõsuetudine: alias secus. s. de elec. cũ ecclesia. j. ti. pri. c. vno. j. de reg. c. vlti.

n ℭ Exequat: istud ẽ qd soluit ↄtrarietatẽ. j. pri. decre. q2 hic executor datus fuit ad puidẽdũ: ibi ad ↄpellẽdũ tñ. Et si q̃ras q̃ ibi sit rõ hui9 diuersi iuris. So. ẽ ĩ pmptu: q2 in pmo casu cũ dat papa executorẽ ad puidendũ: vr ad se vel ad suũ executorẽ puisionẽ reuocare: ⁊ sic p ↄsequẽs ordinario adimere: ad h de appella. vt nostrũ: sed vbi dat solũ ad cõpellẽdũ: tũc ptãtẽ ad se nõ reuocat nec adimit: imo poti9 penes ipsum pmittit dũ vult ipsuz ad puisionẽ ↄpelli. Jo. an. o ℭ Illoꝝ: nũqd requirit ꝙ scripta directa executoribus pñtent capitulo an sufficit ꝙ pñtent ipsi9 capituli lr̃e. i. sibi directe: lz sit cautius ⁊ illa presentari: puto tñ sufficere si ipsi capitulo presentent littere ad cũ directe: hoc verũ si de intẽtione pape p ipsas pz lr̃as: facit cle. ij. vt lit. pen. puta q2 in lr̃is directis caplo dr nouerits nos. t. mãdasse vt vobis negligẽtib9 mãdatũ nostrũ exeq nõ postponat: ĩ hoc casu vel simili credo sufficere: si hc lr̃e fuerint pñtate. Si aũt p lr̃as capituli de datione executoris ⁊ ꝙ sit ad prouidẽdũ nõ appet: tũc credo necessariũ executor lr̃as capitulo pñtari: hoc vr sensisse cõpost. ĩ. v. s. dicto. ⁊. v. se.

p ℭ Capitulo: no. q2 si sit pñtatio lr̃aꝝ capitulo ⁊ postea vacet vl tũc vacabit pbẽda iã est affecta ẽt antequã executorib9 sue lr̃e pñtent: hoc sonat h lr̃a

q ℭ Factã: q̃ro quõ fiet h pñtatio capitulo: regrat illum q hz cõuocare capitulũ vt ipsuz cõuocet vl p sonũ cãpane: vel p aliũ modũ ĩ eccl'ia solitũ: si aũt se includerent vel ĩpedirent ne fieret pñtatio pinde est ac si pñtatio esset facta: ad istar eius q latitat vel ĩpedit ꝙ citari non possit. s. vt lit. nõ ↄtest. qm. §. porro poterit ẽt ↄpelli p executorẽ ille q hz cõuocare capl'm: vt ipsuz ↄuocet: vl ipse idẽ ↄuocare: lz pmũ tuti9 sit: ad hoc d offi. deleg. pterea. Si aũt aliq venerint aliq nõ: dic ꝙ sufficit pñtare decano vl ei q ibi ẽ maior ⁊ his canonicis q cũ eo sũt pñtes: ad hoc vt capitulo adimat ptãs vt h dr: nec regritur ꝙ probet ꝙ maior ps pñs ibi fuerit: ĩ dictis enĩ citationib9 et denunciationib9 vniuersitati faciẽdis sufficit ꝙ ĩ loco ↄsueto corã maiori p9 ⁊ aliis ibidẽ inuentis publice pponat. xvj. di. qd dicitis. s. de postu. c. i. et in hoc ↄcordãt doctores. s. d ele. bono. Et si diceres ꝙ de necessitate hẽt probare ꝙ maior ps ibi fuerit psens: pone ꝙ maior ps nolit ↄuenire q nec libẽter ad talia ↄueniũt: his ergo q vocati veniũt fiat psentatio ⁊ satis est. Sed qd si collatio ptinet ad duos: puta ad ep̃m et ad capitulũ: nunqd p pñtationẽ alteri factam adimit vtriqz potestas: dic ꝙ sic sm cõpost. qui hoc notat in predicta glo. vsi. Itẽ qd si collatio. ex quo enim ptãs adimit vni: sine quo ali9 ↄferre nõ pot: ergo ⁊ alteri sicut ⁊ vno ex pluribus arbitris vel iudicib9 ĩpedito alii procedere nõ pñt. s. de offi. deleg. vno. ff. de arbi. si ĩ tres. ⁊ l. se. ad hoc facit lex q̃ dicit ꝙ sufficit denunciatio facta vni ex illis q hñt domũ cõem. ff. de noui opis nun. l. de pupillo. §. si pluriũ res. Jo. an.

r ℭ Cõferẽdo: secus si fuisset scriptũ de eo ꝙ duceret acceptãdũ. s. eo. q2 cunctis. ⁊ c. ne captande.

s ℭ Affectũ: lz sit affectũ: nõ tñ hz ius ĩ dignitate vl pbẽda vt archidiacon9 vl pbẽdari9 dici possz. sz hz ius ad eã: vñ ⁊ reuocatoria ibi locũ hẽt. j. e. t. c. vl. io. an.

t ℭ Firmitatẽ: cõtra. s. e. li. de rescri. tibi q. i. rñ. ĩ fi. ibi nõ scribebat capitulo: sed soli executori q ẽt ptĩ erat ad ↄpellẽdũ ptĩ ad prouidẽduz. Hic vo scribebat capitulo ⁊ executori prouidẽdũ ⁊ iõ plus opat h q̃ ibi simplex pñtatio lr̃aꝝ. Jo. an.

v ℭ Cõpetẽtẽ: alr̃ posset appellari: vt. s. de dilatio. c. i. ⁊ sic no. executorẽ pfigere terminuz. s. i. s. de pbẽ. si tibi abñti. x ℭ Poterit: vt ex nunc recipiãt ĩ canonicũ cũ poterũt prouidebũt d pbẽ. y ℭ Extunc: extremũ tps designat. ff. d cõdi. ⁊ demõ. l. si is. §. cũ ita. ⁊ h ĩtelligo d executore q h hẽbat ĩ mãdatis vt. c. negligẽte exeqret. Si aũt simpl'r cẽt dat9: puta q2 soli executori cẽt scriptuz: tunc non hẽt necesse negligẽtiã expectare: ⁊ fac qd dicã. j. e. proxi. z ℭ Vocatione: hte-

nebat cōpo.in p̄dicta glo.§.sed quid postq̄ executor. Et lz de canonicatu hoc satis videretur: tamē de prebēda contrarium videbat: qz lz capitulum fuerit negligēs in vno: nō in alio: qz diuersa sunt mādata: vnū de recipiendo: aliud de cōferēdo: ad hoc de dolo et cōtuma.cum dilecti: sed ex quo fuit negligens in vno iā presumit in reliquo ad hoc de presump.scribā.et optime.§.e.li.de dolo et cōtu.cum g.

ille insinuasset: et interdixisset maxime cum decreto: vel ratione mādati iam esset facta receptio ad canonicatum. In his casibus vel ipsorum altero affecta est prebenda ita q̄ collatio alteri facta nō tenet Joan.andre.

Si soli[a] ordinario[b] pro te beneficiando executore non dato vel ordinario et executori: vt eum ad faciendū quod mādatur compellat[c]: aut soli executori vt tibi faciat de canonicatu et prebenda vel alio beneficio in certa ecclesia diocesi seu prouincia prouideri[d] mādatum apostolicum sit directū: per talis presentationem mandati ordinario ipsi factam: lz si contra faciat puniendus[e] existat: ei tamen potestas sic non adimitur[f] conferendi quin teneat alteri facta collatio ab eodem: Nisi nos in gratia tibi facta decreuissemus irritum et inane: quod fieret contra[g] ipsam: Aut executor huiusmodi ordinario suam insinuans[h] potestatē: ne alteri cōferret beneficiū de quo tibi soli est fm tenorem huiusmodi mādati apl'ici prouidēdū interdixisset[i] eidē: pserti cū interpositione decreti: Vel nisi tu iuxta dictum mādatū esses in canonicū iā[k] receptus: tūc[l].n. pbēde collatio alteri fcā firmitatē[m] aliq̄ nō hēt. Dē.

Si soli. ¶ Primo innuit tres casus quibus littera bñficialis nō afficit. Secundus ibi: aut executor. Tertius ibi aut soli. Secundo ibi: nisi nos ponit alios tres casus qb9 afficit. Secundus ibi aut executor Tertius ibi: vel nisi. Do.

a ¶ Si soli emanauit ad declarationē decre.§.de pbē.dilectus.ij.et.iij.et eorum que ibi no. per Ber.et modernos: et contra q̄ plene no.cōpost.§.de rescri.capitulū.in gl.magna ad pn.et ad correctionē pro parte eorum q̄ no.§.de pbē.c.vl.Jo.an.

b ¶ Ordinario: per ordinariū intellige illū ad quē collatio ptinet: et in hoc casu intellige.§.de prebē.dilectus.ij.

c ¶ Cōpellat: sec9 si fuisset datus ad puidēdū.§.c.pri.

d ¶ Prouideri: de hac forma no.§.de rescrip.abbate.§.de preben.pro illorum de cōces.preben.cum nostris.

e ¶ Puniendus: de preben.dilectus.ij.de offi.dele.prudentiam.§.adijcimus.

f ¶ Adimitur: rationem dixi.§.c.prori.

g ¶ Contra ipsam: et tunc etiā ante presentationem litterarum affecta est: in casu.§.de rescrip.tibi qui.§.qnīmo: alias nec per p̄sentationē afficit: vt h.ioā.an.

h ¶ Insinuans.§.e.quia cunctis.§.ex parte.

i ¶ Interdixisset: Nota reprobatā opinio. Ber.no.§.de preben.c.vlti.vbi dicebat q̄ executor dat9 ad cōpellēdū nō poterat iterdicere: cōpost.cōtra ī p̄dicta glo.allegabam9 decre.qz cunctis.§.ex pte.sed in prouisore loquit: sed illud vicinū est mādato.vn satis mādatum itelligit.§.de elec.ī causis.ff.iudi.sol.iam tū.§.ī h.

k ¶ Iam receptus: tunc enim negocium prouisionis faciende de pbenda post receptionem vacante est deuolutū ad papā: et sic capitulo adeptum.vi.q.ij.dudum: de ap.vt nostrum de of.le.lz de pbē.iter cetera.vbi negocio pmutatiōis pbēde ad papā deuoluto nō valuit collatio ordinarij de prebenda que pmutari debebat.

l ¶ Tunc enim.s.in his tribus casibus vel altero eorum.s.cum erat decretum cum executor inhibuit: vel cum iam facta erat receptio.

m ¶ Firmitatem: ad plenam et breuē indaginē veritatis huius materie primo videndum est de expectātib9 qs alteri preferatur secundo q̄ gratie prebendas afficiant. Ad primum distingue: aut vterqz expectat auctoritate ap.aut alē tm̄ aut neuter. In pmo casu subdistingue: qz aut vtriqz collatus est canonicatus a papa: aut vtriqz mandat cōferri: aut alteri est collatus alteri cōferri mandat. Si vtriqz collatus est canonicat9 a papa: si appet qs pmo ipetrauit ille pfert: quātuncunqz secundo impetrans primo suas presentet litteras et primo recipiatur: de preben.e.li.cum cui.et sic debet itelligi de rescrip.capitulum sancte crucis.hoc fallit ī casibus ī quibus prefertur secundus ipetrans. Primo: si pmus fuit negligens petere prebendā sibi debitā.§.e.li.de preben.si clericus.§.verum de rescrip.tibi q in fi. Secundo quando debetur dignitas secundo que habet prebendā annexam.§.de prebē.qz sepe. Tertio quando secundus ex se hz prerogatiuā.§.de preben.c.pe. Quarto quādo secundus nō ex persona sua: sed ex persona tertij impetrātis super primū prerogatiuam hz.ī.c.pri. Quinto si vacauit sacerdotalis pbēda: et secundus est in etate et nō primus.§.de prebē.ei cui.quod tamē sane intelligas prout ibi dixi. Idem putant quidam in casu decre.co.titu.si pauper: sed dic vt ibi dixi: hoc cum apparet quis primo impetrauit. Si autē non apparet ex data vel alio modo quis primo impetrauerit: aut alter preuenit in presentando: aut ambo cōcurrunt: si alter preuenit ille prefertur: si autem ambo cōcurrunt: ille vl illi vel ipsorum maior pars ad quos collatio et receptio spectat: alterum eligere tenētur: et ille solus admittetur: vel alteri prefertur: nisi papa vtriqz voluerit prouidere: vt.§.de rescrip.duobus.ij.rñ. si autem neutri collatus sit canonicatus: sed vtriqz cōferri mādatur: aut constat quis primo impetrauit: aut non. Si nō cōstat tunc dic vt.§.prori.dixi: quando vtriqz collatus erat per decre.de rescrip.duobus.ij.respon.si cōstat: aut mādatur vtriqz pure cōferri: aut alteri sub conditione: alteri pure: aut vtriqz sub cōditione. Si cōstat quis primo: et mandatur vtriqz pure cōferri: datis executoribus ad prouidendū: si primus primo presentauit: et prim9 fuit receptus adhuc indistincte pbēda vacāte post receptionem pmi: vel etiā ante si adhuc nō erat collata secundo prefertur pmus impetrans: de rescriptis tibi qui.i.responso.si autē tempore receptionis primi iam erat pbēda collata secundo: aut in lr̄is primi erat decretum: et tunc indistincte pbenda illa primo debetur.§.co.li.de rescrip.tibi qui.§.quinīmo: aut non erat decretum in lr̄is.et tunc aut executor insinuauit reseruauit et inhibuit maxime cū decreto: aut non. primo casu pbenda vacans post reseruationem et insinuationem collata secūdo primo et nō secundo impetranti debetur: vt.e.c.§.idē quoqz.in secundo casu potictur pbēda sibi collata secundo impetrans pmo presentans: ut.e.ti.tibi qui.i.

responso.in fi. Quod autē dixi primo impetrante p̄ter q̄ hoc vltimo casu pferri: intelligas sane: vt etiā pferat secundus in casibus quos.§.pri.pte notaui. Si vero mādatur alteri sub cōditione alteri pure cōferri: si prima est pura secunda cōditionalis: idē quod.§.si vero prima gr̄a est cōditionalis: puta vt prouideatur si accesserit consensus capituli: si secundus pure impetrans prius q̄ cōsensus accedat a papa vel executore suo obtineat canonicatū pferē primo: alias pferē pm9.§.de rescri.si pro te. Si vero vtriqz mādat sub cōditione cōferri: puto ī hoc casu q̄ qui pmo ad prouisionem et conditionem peruenerit ille pferatur in assecutione pbende tūc vel post vacātis.ar.pdicte decre.si pte iam cuz dies dati ad diem conditionis refert ad hoc.§.de ap.pterea de voto lz de condi.ap.sup eo. Si vero nō appareat qs pmo ad cōditionē puenerit: satis eēt seruandū qd dicitur.§.de rescrip.c.pe. Si autem canonicatus alteri collatus est: alteri cōferri mandat: aut primo impetranti collatus est: secundo vero cōferri mandat: aut econuerso: aut ignoratur quis primo impetrauerit.in primo autem casu dubium nō est primo impetrantē pferri de prebē.cum cui. In secundo adhuc primus impetrans prefertur secundo.§.de rescrip.tibi qui.de preben.si apostolice.ad fi.quod verū puto nisi in casu quo.§.dixi ex duobus qbus mādatur cōferri secundū primo pferri.de rescrip.tibi qui.i.rñ.in fi. si autē nec ex data nec alio modo appareat qs primo impetrauerit: indistincte tunc prefertur cui collatus est canonicatus.§.de rescrip.duobus.i.rñso. si vero alter tantū ap.auctoritate expectat: iste siue sit primus siue secundus prefertur inferiori legatorum vel quorūcūqz auctoritate receptis vel expectantib9.§.e.li.de pben.bi quis si autem aliquis esset receptus auctoritate legati habentis speciale mandatum a papa: auctoritate pape receptus intelligitur: vt ibi.ij.rñ. Interdum etiam recepti per litteras facultatis: intelliguntur recepti auctoritate apo. quod dic vt supra.e.lib.de rescrip.cum aliquibus. Si autem aliquis expectat auctoritate legati: secundus vero auctoritate pape: demū impetret primus cōfirmationē et executores a papa: adhuc prefertur secundus: sz ille primus prefertur omnibus post suam confirmationē impetrātibus a papa.§.de pbē.si apostolice.et.c.si eum. si vero neuter expectet auctoritate apostolica: aut vterqz ex reseruatione legati: aut vterqz ex receptione capituli: aut vnus ex receptione capituli: alter ex reseruatione legati: pma dubitatio hodie nō pcedit: qz aut vnus et idē legatus fecit reseruationē: et tunc nō valet secunda nec eius processus et decre.vt.§.de offi.lega.p̄senti.§.ceterum aut precessor fecit primam: successor secundam: et adhuc nō procedit questio qz ex quo ad collationem iam vacantium processum nō erat: expirant reseruationes et decreta finito legationis officio: vt.e.ti.c.i..i.responso.si vterqz auctoritate capituli expectat: de equitate deberetur primo pbenda: si tamē capitulum eam secundo vel neutri: sed alteri tertio cōferat: tenet collatio: qz capitulum ius ad primam vacaturā dare nō potuit: sed papa solus.§.e.c.ij.et de hoc.§.de pbē.relatum.per Inno.et Hostiē.et dicunt quidā q̄ tales receptiones nō valēt hodie: p decreta.§.eo.detestanda.quod nō credo: vt ibi dixi.si vero vnus expectat ex receptione capituli: alter ex reseruatione legati: puto q̄ siue sit primus siue secundus: illi pro quo reseruata est a legato debetur: quia cum poterit reseruare pbendam nulli debitam: vt.§.de iurepa.cum dilectus.ista autē nulli eēt debita: quia vt dixi capitulum ius ad vacaturam nulli cōferre potuit: ergo super ipsa tenet reseruatio legati. Et si contra illam inhibitionē reseruationē et decretum alteri cōferatur non valeat: vt in predicta decre.cum dilectus.§.de offi.lega.presenti.i.respon. Uidendum est de secūdo.s.que gr̄e prebēdas afficiant: et dic breuiter q̄ si papa cōtulit canonicatū statim affecta est pbenda que tunc vacabit: vel que primo vacabit: nulli alij de iure debita.§.de pbē.si postq̄.et.c.dudum.ita q̄ si etiā ab ignorātibus et ignoranti cōferatur: nō valet collatio: vt ibi: si autem non contulit canonicatum statim: sed mādauit cōferri: aut mādauit cōferri: primam quam acceptaret: aut primā que vacaret in primo casu nō est affecta prebenda: quātūcūqz fiāt inhibitiones reseruationes et decreta nisi pmo fiat acceptatio: uel ipsius uacantis uel prime uacature: uel ex eā secunde uel ulterioris: ut.§.co.ca cunctis.§.pe.ad fi.certā aūt et expressam anteq̄ uacet talis acceptare nō potest: vt.§.eo.ti.ne captande.et si talem acceptet: per talem acceptationem prebenda nō afficitur: vt ibi. Si autē de canonicatu et prebenda si qua vacat: vel que primo vacabit: prouideri mādauit: aut mandat solum illi ad quem pertinet collatio aut solum executori ut com-

pellat: aut illi et executori vt cōpellat: aut illi et executori ut prouideat: aut soli executori vt prouideat. In primis tribus casibus per presentationē lr̄arum nō afficitur prebenda: nisi in tribus casibus: vel altero ipsorū. Primo si in gr̄a erat decretū: tunc enim statim p presentationē lr̄arū est affecta prebenda: vt hic. Itē si non erat decretū si auctoritate illius gr̄e in canonicū fuerit receptus tūc p receptionē affecta ē pbenda: vt hic in fi. Item cū executor insinuauerit et interdixerit maxime cū decreto: et hos casus habes h: et sic intelligātur decreta.de pbē.dilectus.ij.et.iij.ī casu q̄rto.s.quādo scribit illi ad quē ptinet collatio dato executore vt prouideat: h p presentationē lr̄arum factā collatori afficit pbenda ita q̄ collatio postea alteri facta nō tz.§.c.prori.et sic itelligi vz.§.e.pposuit qd quidā verū putant nisi executor ille pronunciasset se executorem non esse per decre.§.de prebē.dilectus.iij.qd verum non puto.nā affectio prebēde que p presentationem erat inducta tolli nō potest in preiudiciū impetrātis per executoris iniquam pronunciationē: vnde ibi secūdā opinionem teneo vlti.glo.si executor dat9 fuerat ad prouidendū: vt.§.c.pri. dico tamē tutū impetrāti q̄ ab illa pronunciatione appellet. In quinto casu quādo soli executori scribitur ut prouideat hic per solā insinuationē executoris: et notificationem eius q̄ vult prebendam per illā potestatē cōferre etiā si nō interdicat: puto affici prebendam supra.eo.qz cunctis.§.ex parte et sic erit ista differentia quando scribit soli executori ad cōpellendū: et quādo soli ad prouidendū: qz primus vt afficiat pbenda hz insinuare et interdicere vt hic: secundo sufficit si insinuet: vt in pdicto.§.rōnē diuersitatis collige ex his q̄ dixi supra.c.pr.i.gl.ij.io.an.

¶ Si tres expectātes sunt in vna ecclesia: vnus auctoritate Martini: alter auctoritate bonifacij: tertius eiusdem auctoritate cum prerogatiua: vt preferatur omnibus receptis non auctoritate Bonifacij prebēdas hi consequentur hoc ordine: qz primā habebit secūdus secundam tertius: tertiam prim9 quod probatur ar.legali. Jo.an.

Auctoritate[a] martini[b] pape predecessoris nostri quodam ad prebendā primo in pmēsi ecclesia vacaturam nulli alij de iure debitam in eiusdē ecclesie canonicū recepto: et alio a nobis in eadem ecclesia similem[c] gratiam adepto secundo: tertius deinde auctoritate nostra in ipsa pmensi ecclesia in canonicum et in fratrem recipitur cū prerogatiua gratie q̄ omnib9 predecessorum nostrorum auctoritate non aūt nostra receptis in assecutione prebēde debeat anteferri: post hec autē quedam vacat prebēda ī ecclesia memorata: querit quis eorum alteri preferat[d]: et secundū quē ordinem prebēdas assequi debeant tres pdicti. Cum igitur ex tenore gratie tertio a nobis cōcesse appeat euidenter nos voluisse[e] pmo tertiū et secūdū tertio anteferri: decernim9 q̄ pmā[f] secūdus: secūdam tertius: et tertiā pmus debet obtinere prebēdā: alias forma mādati minime seruaret[g]. Licet enim ex persona sua secūdus primā obtinere nō posset: ex persona tamē tertij qui primū supat illā habet sicut cōtingit[h] in successione illius qui ab intestato relictis patre[i] in adoptiua familia constituto mr̄e atqz fratre[k] decedit: in qua successione pater[l] ex se matrē excludit: sz quoniam talem patrem agnat9[m] materqz vincit agnatum: mater pr̄i non ex semetipsa: sed agnati persona in successione huiusmodi antefertur. Dem.

Auctoritate. ¶ Primo pōit tres gr̄as factas tribus in eadē ecclesia successiue.sed tertio cū prerogatiua ex qbus questiones format. Secūdo ibi: cū igitur solutionis rōnē reddens et argumenta inducens ibi.lz enim. Do.

¶ Reuocatoria gratiarum includit receptos ī canonicos pbendam distinctā expectātes etiā si percipiebant distributiones quotidianas secus si prebendā distinctā nō expectauit sed augmentū portionis includit habentes ius ad vacaturam si nōdū est deuentum ad collationem.h.d.fm Do.

Quoniam ex cōstitutione[n] nostra per quā paulo post[o] promotionē nr̄am ad sūmi pontificatus apicem[p] omnes collatiōes, prouisiones reseruatiōes et cōcessiones super canonicatibus dignitatibus psonatib9 pbēdis officijs portionib9 pstimonijs ecclesijs parochialibus ruralibus et alijs quibuscunqz beneficijs ecclesiasticis vacaturis: quocūqz nomine censerentur ac etiam sup canonicatibus sub expectatione dignitatū: uel aliorum quorūcunqz beneficiorum: qbus ius non esset quesitū in re: lz ad rem: a felicis recordationis nicolao papa.iiij.et celestino.v.pdecessorib9 nostris factas siue cōcessas auctoritate apo.ī fratrū nr̄orum p̄ntia oīno cassauim9 irritauim9 et vacuauim9 et cassas irritas et uacuas nunciauimus: et nullius fore decreuimus firmitatis: multe dubitationes insurgunt: vt vnde prefate constitutionis reuocatorie pcessit editio interpretatio eius quoqz pcedat[q]. Presenti declarādū duximus sanctione q̄ in illis q editionis tēpore supradicte vltra statutū numerum erant per eosdē predecessores canonici sub expectatiōe prebendarum vel ēt portionū eadē cōstitutio locum[r] hz. Si aūt huiusmodi[s] recepti vltra numerum distributiones et alia vt canonici de numero existētes sic tpe dicte reuocationis hēbant: q̄ per cessionē vel decessum[t] illorum qui erant intra numerum ex vigore p̄oris gratie nil amplius assequi expectabāt nisi distributionum seu partium suarum augmentum cum forsan esset ecclesia in qua canonicorum: nō autem portionum numerus vel pbendarum distinctio[v] habebatur quanto qz inter pauciores cuiusuis eccle-

bus receptis in ecclesia auctoritate generalium litterarū querebat fm quem ordinem deberent predicti pbendas assequi: et dicebat cōpost.q̄ tertius excludebat primū: sed qz primus excludebat secundū qui secundus postponebat tertium ex persona ipsius secundi: et si nō ex sua: primus debebat habere primā: secūdus secundā: tertius tertiā: secundū regulā.si vinco vincētē et c.ff.de diuer.et tēp.prescrip.de accessionibus.ad hoc.§.de off.leg.dilect9.sed hoc est falsum.vt h vides: et satis id patet p cōsiderationē itētionis pape: vt dicit lr̄a: intētio enim ei9 fuit secundū pferri tertio: et tertiū primo et sic fuek ordo: et sic etiā fallit et locū hz regula illa: si uinco et c.de qua no.xxiiij.q.i.rogam9.et fallit etiā illa regula in casu.l.ī.posite.ff.ad tertullianū equissimū.§.si ex filio.C.de na.li.auc.lz.ī auc.de eq̄litate do.§.his et.ff.q po.in pigno.ha.l.claudius felix.

g ¶ Seruaret: que tamē diligenter est seruāda.§.e.li.de pbē.cui de nō.cū suis cōcor.

h ¶ Cōtingit: ponit casum legis.ff.ad tertul.l.ij.§.obijcit.versi.sed si sit agnatus.alias est ibi.§.

i ¶ Patre: carnali: sz adoptato vt sequitur.

k ¶ Fratre: non constitutis in adoptiua familia: et de carnalibus intellige.

l ¶ Pater: carnalis constitutus in adoptiua familia: unde desijt esse agnatus.

m ¶ Agnatus.s.frater. Tres ergo ponit regulas. Prima q̄ pater carnalis adoptatus excludit matrem carnalē. Secūda q̄ mater excludit agnatum qd hodie fm iura.C.et auc.locū nō habet. Tertia q̄ agnatus excludit patrē carnalem in adoptiua familia constitutum pone ergo patrē primū ipetrātem matrē secundū: agnatum tertiū cū prerogatiua: et sic itelliges: et sic nota q̄ in assecutione pme pbēde tertius nocet pmo et sibi quo ad illā nō pdest: tamē sibi pdest in hoc: qz citi9 suā cōsequit: et est simile: vxor legitima excludit naturales nō legitimos: qz alias si non esset ples vel vxor legitima succederent ī duab9 vncijs.et tamē ipsa vxor excludit ab agnatis.C.uñ uir et uxor.l.i.sed si ipsa nō superesset naturales excludūt agnatos in duab9 vncijs: hec probank.C.de naturalib9 lib.auc.lz.et in auc.quib9 mo.na.effi.le.§.si quis autē colla.vi.Jo.an.

Quoniam. ¶ Primo ponit mentē reuocatorie. Secūdo ibi: p̄nti declarat qnqz dubia circa illā pmo tria.scdo q̄rtū ibi ī illis.tertio qntū ibi: sane. Do. Emanauit declaratorie ad reuocatorias: de quibus dixi.§.de prebē.c.penul.et antepenul.

a ¶ Auctoritate: pulcher casus istius decre.similis illi quē habuisti.§.de prebē.c.pe.et emanauit ad declarationē et correctionē eorū que no.cōpost.§.de rescri.capitulū.in glo.magna.§.itē si duo recepti sunt.io.an.

b ¶ Martini: ita forte fuerat de facto.vel studiose hoc dixit: qz in expectātib9 auctoritate Nicolai vel celesti.nō pcedebat dubitatio pp reuocatoriam Bonifa.de qua dicik.ī.c.pri.et.§.de prebē.c.pe.et antepe.io.an.

c ¶ Similem: cum nulla prerogatiua.vt patet p inferiora.

d ¶ Preferatur: in illa prebenda.

e ¶ Voluisse: volūtas igik ipsi9 suāda ē et mādatū de pbē.cui de nō: cū si.

f ¶ Primā secundus: contrariū dicebat cōpost.in predi.loco ī simili vl' eadē questione que talis est: primus receptus fuit per lr̄as generales secūdus p speciales: tertius p speciales cū hac clausula: q̄ deberet pferri omni

n ¶ Cōstitutione: a principio dum erat neapoli forte vnica fuit cōstitutio postmodū fuerūt due vna sup gr̄ijs nicolai.alia sup gr̄ijs celesti.vt dixi de pbē.si is cui.

o ¶ Post.s.sexto kalendas ianuarij: vt ibi dixi.i.quinto die exeunte decembris: et super hoc vide qd dixi in fi.huius li.super data.

p ¶ Apicem: sic.§.in pemio huius li.§.sane.et.xl.di.non nos.

q ¶ Procedat.xi.q.i.§.ex his de sen.excō.inter alia.C.de legi.l.vlti.et de multiplici interpretatione habes in predicto.§.ex his.et de postula.c.i.Jo.an.

r ¶ Locū hz: hēs igik pmū casum declaratoriū.s.in his receptis vltra numerum expectātib9 portiōes vl' pbēdas.

s ¶ Modi.s.auctoritate nicolai vl' celestini.

t ¶ Decessum: vel depositiōem: vl' iuris priuationē: de ele.cū ī cūctis.de do.et cōtu.necessitatis.

v ¶ Distinctio: nūquid impetrās ī tali ecclesia vt sibi prouideatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

de canonicatu ꝛ prebenda si vacat: vel ꝙ primo vacauerit: vel se facultas obtulerit in tali ecclesia: recipiet p has lras: ꝛ dicunt quidā ꝙ non: quia ꝯditio nō est extitura: quia ibi p̄bēda nō vacat nec vacare potest: de prebē. dilecto: quia etiā talia rescripta ut ambitiosa sunt restringenda: de ele. dudum. §. de prebē. ꝙuis. i. alij dicūt ꝙ si simpliciter scribat vt recipiat: nō obstāte certo canonicoꝝ numero sed non adijciat ꝙ prouideat sibi de prebēda si vacat vel ꝙ pmo vacauerit: tūc statim recipietur et si numer⁹ canonicorū ibi statut⁹ nō cēt: q: illud si ob. nō minuit: sꝫ addit. s. ꝙ statim recipiat: lꝫ ibi cert⁹ sit numerus: sed ex quo adijcit ꝺ prebenda si vacat ꝛc. pꝫ ꝙ de tali ecclesia nō pōt itelligi: vt superius dictū est. Tertij dicunt ꝙ si nō est distinctus numer⁹ canonicoꝝ nec prebēdarū: tali ipetranti non prouidebit: sed si numerus canonicoꝝ statutus est vt in q̄stione pposita ꝛ i casu nostro: p cōsequens statut⁹ intelligit certus numer⁹ portionū ad hoc de cōsti. transla. ꝛ idē dicūt ecōuerso: hoc poteris videre p Inno. §. e. ti. ex parte ꝛ per cōpost. de rescrip. capilū. in glo. magna. §. itē qd si papa mādat aliquē. host. autē in decre. pre. ex parte. dicit i distincte ꝙ etiā si nō sit cert⁹ numer⁹ canonicoꝝ nec prebēdaꝝ etiā si in rescripto caueat quod assignet p̄bēda vacans: vel ꝙ primū se facultas obtulerit: et non ob. certo cañ. ꝛc. valet rescriptū: seqt enī ſm eū ꝙ si papa intēdat pruidere in ecclesia i qua cert⁹ numer⁹ est: qd̄ est minus ipetrabile: ꝙ multo forti⁹ in ecclesia i qua nō est cert⁹ qd̄ magis ē ipetrabile: allegat. §. de deci. ex pte. iij. q si. sint legiti. p venerabilē. de trāsla. c. ul. in cle. lris de rescrip. in glo. fi. nec ob. ꝙ talis stati canonicatū ꝛ p̄bēdā hēbit: ꝛ q: si h duꝝ sit obediēdū ē. de rescri. si quādo. nec ob. ꝙ nō extabit ꝯditio si vacat: q: illud si vacat non fuit appositum vt receptionem cōditionalē reddat: vel vt impedimentum inducat facit supra de rescrip. cōstitutus: sed vt impedimentum remoueat si quod eēt ꝛ que cā dubitationis tollende in rescriptis inseruntur: ius eius non ledāt nec mādatum impedient. ff. māda. q: de mutua. ff. de mili. test. si miles. nec amb tiosꝫ est pauperem clericū sibi beneficium impetrare: de eta. ꝛ q̄li. tnā. de prebē. cū secundum. nō ob. decre. ex pte. ꝛ decre. dilecto: q: lꝫ in tali ecclesia in qua nullus est numerus lateranē. cōcilium locū nō hēat: vt ibi: puisio tn̄ papalis hꝫ: ad hoc. ix. q. iij. cuncta per mundū. ꝛ. c. per principalē fatetur tn̄ ꝙ obstabit impetrāti penuria ecclesie si tāta sit ꝙ nō sufficiat pluribus non q̄litercūqꝫ: sed ꝙ quilibet honeste de sua portione viuere possit ſm cōsuetudinē puincie in eadē ecclesia antiquitus obseruatā. §. de iusti. c. i. ꝛ. ij. a Portiones: de cōsti. cū. M. i pn.

b Istos: tales qui per vacationē nil recipiunt nisi portionū augmentum.

c Uel eos: tacite aggreditur alium casum quē reuocatoria nō comprehendit.

d Facultatis: ꝯcessas eis ad quos alias ptinebat receptio: nec cautū erat i lris illis qd̄ auctoritate apl'ica id facere possent: hoc dico per decre. §. de rescri. cū aliquibus. ꝛ per v̄ba ipsius reuocatorie q̄ scripsi in p̄cedēti. c. si is cui. ibi dicit p dictum antecessorē nostrū seu eius auctoriate factas cōcessas seu cōmissas ꝛc.

e Prefatā: ratio quia non sunt ipsorum pontificū: sed recipientium auctoritate recepti vt dixi in pre. decre. cum aliquibus.

f Existit: ista igit est differētia inter hūc casuꝫ ꝛ pri. quia ibi expectabat tm̄ augmentum portionis: h etiā p̄bēdā vel portionē dandā solū his qui erunt de numero: ad illā igit expectationē reuocatoria nō extenditur ad istā sic. Jo. an.

g Erant facte: No. cōtra regulā qd̄ per me non stat ꝛc. §. de eo qui mit. i pos. c. ij. vbi de hoc: nā per me nō stetit quin fieret mihi collatio: sed per executorē: et tamē reuocatoria habet locū: ꝛ est iste excogitatus casus propter reuocatoriā: m q̄ reuocauit omne ius ad rē: sed per petitionem ad rem non in re ius habebā: ꝛ sepius habes simile ꝙ non sufficit quid petere nisi obtineatur. §. de renūci. quidā. ꝛ eo. li. de ele. si religiosus. cum similibus.

Si ad. Jo. an. diuidit in tres ptes. Secūda ibi: cū vero. Tertia ibi: vbi vero. Prima cū collatio est cōis soluit dubiū qd̄ fortificat ibi: ēt si. Secūdo cōuertit ibi: idē. Secūda principalis cū collatio est soli⁹ epi soluit dubia ꝛ a solutione excipit ibi: nisi. Tertia principalis soluit duo dubia secū-

sic diuiduntur, puētus: tanto maiores fieri possunt singuloꝝ pcipiētiū portiones[a] ad istos[b] vel eos[c] q p litteras facultatis[d] dictorum predecessorū nostrorū in aliquarū ecclesiaꝝ canonicos erant recepti: lꝫ prebēdas vel alia beneficia expectarēt: cōstitutionē certum est non extēdi prefatam[e]. In illis vero qui vltra numerū auctoritate prefata in aliquarum ecclesiarum canonicos iam recepti: quātum ad capitulum ꝛ ad chorum ac distributionū pceptionē quotidianaruꝫ plenitudinē iuris canonici tunc habebant: sꝫ in eis dignitates psonatus p̄bēdas portiones vel alia bñficia: q̄ dantur tantum existētibus de numero expectabant: constitutionē p̄fatam locū hr̄e rōne huiusmodi expectationis dubiū nō exist[f]. Sane i his q sup canonicatibus p̄bēdis ꝛ dignitatibus parochialibus vel alijs ecclesijs seu bñficijs quibuscunqꝫ a dictis p̄de. nostris lras impetrauerunt: etiam si per executores illoꝝ facte fuerint reseruationes decreti interpositiones varijqꝫ processus ꝛ etiam si eadē bñficia tunc vacabant ꝛ p impetrātes petitum fuerat ab executoribus ꝙ eis illa conferrēt nō tamē ipsoꝝ bñficioꝝ ꝛ vacantiū collationes tūc tpis erāt[g] facte: locum hꝫ constitutio supradicta: vt oēs huiusmodi gr̄e quaꝝ ratione tunc non erat ad collationē processum ꝛ sic p cōsequēs ius in re nō fuerat ipsis impetrantibus acquisituꝫ intelligantur penitus reuocate.

Rubrica De sede vacante aliquid

Bonifacius. viij.

Collatione cōmuniter ad episcopū ꝛ capitulum pertinēte vno ipsorum effecto inhabili alter confert. h. d. vsqꝫ ad. §. cum vero ſm Dominicum.

Si ad episcopū ꝛ capitulū cōmuniter pertineat collatio prebendarum mortuo[b] episcopo vel a beneficiorum collatione suspenso[i]: poterit capitulū vacantes cōferre prebendas etiam[k] si episcop⁹ interesse habeat in collatione huiusmodi vt plat⁹[l] Idē poterit cp̄s si capitulū ab ipsa collatione suspendi cōtingat vl' singulariter[m] oēs de capl'o maioris[n] excōicationis vinculo innodari. Cū vero ad solū ep̄m p̄bendarū spectat collatio cū consilio sui capituli vl' assensu[o]: defuncto episcopo vel suspēso: nisi[p] episcopus in petenda relaxatione suspensionis huiusmodi sit in mora[q]: capitulum se non potest intromittere de eisdem. Ubi[r] vero de speciali alicui⁹ ecclesie consuetudine vel statuto beneficioꝝ collatio ad aliquem cū consilio[s] episcopi noscitur ptinere sublato episcopo de medio[a] cum cōsilium nequeat tunc peti ab eo[b]: nō erit propter hoc vacantis bñficij collatio differenda: nec ēt si egerit in remotis[c]. ita ꝙ non possit ipsius presentia in breui hēri: q: in petendo vel expectando eius ꝯsilio posset vacanti beneficio piculū imminere[d].

da ibi: nec etiā. Et vtriusqꝫ rōnē subdit ibi: qa. Premitte qd̄ habes. eo. ti. illa. vꝫ ꝙ nō reperit iure cautū ꝙ sede vacāte capl'm succedat in collationibus beneficioꝝ. Itē pmitte ꝙ quādoqꝫ ad solū ep̄m spectat collatio prebendarū quādoqꝫ ad solū capitulū quādoqꝫ simul quādoqꝫ cōi ꝯsensu q̄nqꝫ cū cōsilio de quo de elec. cū ecclesia. Itē ꝙ suspensus vel excōicatus nō pōt cōferre p̄bendas de ꝯcessione p̄bē. q: diuersitatē. Do. Emanauit decre. ad declarationeꝫ decre. §. e. illa. ꝛ ad declarationē ꝛ correctionē eoꝝ que ibi no. Goffr. Inno. ꝛ hosti. de cōces. prebē. q: diuersitatem.

b Mortuo. idē est si quocūqꝫ alio mō vacet sedes renūciatione: ꝛ depositiōe vel quouis mō ad hoc. vij. q. i. §. ecce i qbus. xxiij. q. ij. i pn.

i Suspenso: pone ꝙ peccauit in decre. §. de prebē. graue.

k Etiā si: hoc dicit ppter dn̄ꝫ Inno. ꝛ hosti. qui dicebāt qd̄ si episcopus intererat in capitulo vt canonicus ppter mortē eius non īpediebat capitulum conferre nisi sicut per mortē alterius canonici. si autem vt prelatus: eo mortuo cōferre non poterit: nō est veruꝫ: vt hic vides.

l Prelatus: interdū enim est vt canonicus: de cōcess. o. prebēde postulastis de p̄bē. cū i ecclesia de appella. a collatione. §. e. lib.

m Singulariter: hoc dixit q: capitulum vniuersitas vel collegium excōmunicari non debet. j. de sen. exc. romana. §. in vniuersitateꝫ.

n Maioris: si. n. minoris eligere possent: de cle. ex. mi. si celebrat. si suspensi autē vel maiori excōicatione ligati non eligūt nec eliguntur vt de elec. cum inter. ꝛ de cōsue. cum dilectus. vbi de hoc.

Cum vero. Collatione spectāte ad epꝫ de ꝯsilio vl' assensu capl'i illo existēte ihabili nisi sit i mora nō cōfert capl'm. h. d. vsqꝫ ad. §. vbi vo.

o Assensu: hoc dixit cōpo. eē de iure cōi i ipsis p̄bēdis cathedralis ecclesie: vt no. §. de electionib⁹. cū ecclesia vulterana. Scire debes ꝙ cū epos hꝫ cōferre prebēdā cū cōsensu capituli: si sunt viginti canonici: ꝛ decē consentiant: nō valet collatio: qa nō hꝫ maiorē partē capituli: sed si haberet vocē in capitulo vt canonicus: tunc diceret facta ab. xi. ꝛ sic a maiori pte capl'i: de cōces. p̄bē. postulastis. Inter ista aūt duo. s. cōsiliū ꝛ assensuꝫ est magna differētia: qd̄ dic vt no. §. de arbi. cū olim. de elec. cū in veteri.

p Nisi: istud nisi venit exceptiue a suspenso.

q In mora: si ergo sit in mora bñ poterit se itromittere capl'm. Sꝫ q̄ro nūqd capl'm hoc casu canonias statim ex quo ep̄s fuerit i mora possit cōferre: vel an post morā petēdi sex mēses hēbat expectare: ꝛ vꝫ ꝙ ex quo fuit i mora petēdi absolutionē demū post sex mēses ꝛ nō ante conferre possit q: anteꝙ fuerit i mora nō currit tp̄s: postea incipit currere: de ꝯces. p̄bē. q: diuersitatē de elec. c. vlti. si ep̄s simpliciter sine cōsensu capituli hꝫ cōferre: locū hr̄et qd̄. §. dixi. sed hic de cōsensu capituli hꝫ ꝯferre. vñ vꝫ a cōtrario sensu istius lr̄e ꝙ statim ex quo fuit i mora capitulū possit cōferre. Sed cū hic eqparet cōsiliū ꝛ cōsensuꝫ: verū puto qd̄ prius dixi: sꝫ q̄n dicet eē i mora: hoc ipso ꝙ ꝙcito potuit licētiā nō petijt. ff. ad tertul. l. ij. §. cōfestim. nō tn̄ amara faciēda ē iterpretatio. ff. de dona. īter vi. ꝛ vx. si id qd̄. §. si qs ſm opas: nec est calūniosa. §. de priuil. in his. ff. ad exhi. l. pe. arbitrabit ergo h bon⁹ iudex. ff. de iure deli. l. i. Si aūt maliciose īpediat ne petere possit: subuenit ei: q: nō ē i mora: de cōces. p̄bē. postulasti. nisi ipse hoc pcuraret. ff. si qs cau. l. ij. §. vlti. de offi. dele. pastoralis. §. fi.

r Ubi vero. Nisi cōferre cū ꝯsilio epi sine illo cōferret morte ꝛ remota absentia interueniente. h. d. Do. Facit ad ea que no. Hosti. de electio. c. vlti. in fi. ꝛ vin. ꝛ cōpost. de insti. c. vlti. in fi.

s Cū cōsilio: Quid si cū cōsensu. Idē videtur: cum eadē sit ratio vacationis diutine in hoc casu. ꝛ ad hoc. §. de prebē. si apostolica. ꝛ aliquādo consilium ponitur pro cōsensu: de offi. delega. venerabilis. de foro ꝯpe. c. i. Contrariū credo: q: cum habet eligere de cōsensu: nō sic liberā hꝫ potestatē sicut cū de cōsilio: vnde minus habet expectare hoc casu ꝙ in illo: dico tn̄ ꝙ nō curret sibi tēpus: cū non possit eligere: de cōces. p̄bē. q: diuersitatē. de ele. c. vl. pterea ponam⁹ in requisitiōe ꝯsilij abn̄tiā p ꝯtradictiōe ad hoc ꝺ arbi. c. ij. e. li. qd̄ in cōsensu esse nō potest: ꝛ facit p hac pte qd̄ dixi de rescrip. si pro te in glo. sed pone.

a Medio. i. ꝺ hac vita: ꝛ expone vt dꝫ. xxiij. q. iiij. h aūt vita. ꝛ q̄re dicatur media ibi no.

b Ab eo. simile de rescrip. si gratiose.

c Remotis: arbitrariuꝫ erit hoc terminare ſm considerationē tēporis que sequit infra.

d Imminere: habes similē casuꝫ. §. de offi. dele. si is cui. e. li. ꝛ no. ꝙ difficultas p̄statiōis reddit obligationē inutilē cōtra id. ff. de v̄. obl. l. ij. §. i. Itē nec seruat forma q̄ inerat collationi. ergo non valet qd̄ agit. ff. de arbi. l. parū So. lꝫ in contractibus grauis vel impossibilis modus vel conditio vitiet cōtractū: secus i spiritualibus. §. de cōditionibus ap. c. vlti. reijcitur ergo nec rem inutilem reddit. Item periculum vacationis q̄ imminet immutat ius qd̄ alias esset seruandū: sic. j. de testa. c. ij. eo. lib. de offi. dele. si is cui.

Rubrica de rebus ecclesie nōn alienandis.

Innocentius. iiij.

Perpetua alienatio facta de rebus ecclesie vacantis: ꝛ non precedente tractatu: ꝛ sine iusta causa non valet. Jo. an.

Udum: ꝛ infra[e]. Dictus vero archidiacon⁹ ex aduerso[f] respondit[g] illas decimas illi ecclesie restitui non debere[h]: proferēs[i] in medium[k] ordinationē quādam episcopi dulmeñ. de consensu capituli[l] sui factam inter alia cōtinentem: ꝙ idem episcopus attendēs prouentus archidiaconatus dulmeñ. adeo fore tenues[m] ꝛ exiles: ꝙ nō sufficiebāt ad eius onera[n] supportāda: prefatas decimas archidiaconatui memorato cōcessit: ꝛ infra. Quia vero in ꝯcessiōe[o] huiusmodi p̄dicta ecclesia[p] cū vacaret legitimo caruit defensore[q] qui sibi prius ab eodem episcopo debuerit deputari. Quia etiaꝫ tractatus[r] solēnis ꝛ diligēs: qui in talibus cōcessionibus perpetuis[s] ꝛ alienationibus rerum ecclesiasticarum exigitur nō fuit habitus in eadem: ordinationem ꝛ cōcessionem ipsam. Presertim[t] cū euidēs necessitas quare fieri deberet: vel vtilitas non subesset: de fratrū nostroꝝ consilio decernimus non valere dictas dcimas ipsi ecclesie[v] tanquam pertinentes[x] ad eam sententialiter adiudicare curantes.

Gregorius. x. in concilio generali lugduneñ.

Primo, phibet sb̄missionē ecclesiarum suoꝝ immobiliū bonorū vel iurium fieri laicis absqꝫ cōsensu capituli ꝛ licentia pape. Secūdo cassat cōtractus quocūqꝫ firmitate vallatos cōtra hec decreta faciēdos. Tertio punit p̄latos cōtrafacientes ꝛ clericos nō cōtradicentes ꝛ laicos qui ipsos prelatos ad hoc cōpulerunt vel cōpellent. Quarto p̄cipit laicos per tales cōtractus eo casu quo valent vltra debitum non vsurpare ꝛ penā apponit. h. d. Jo. an.

Hoc cōsultissimo, phibemus edicto vniuersos[y] ꝛ singulos prelatos ecclesias sibi ꝯmissas bona immobilia[z] seu iura ipsarum laicis submittere subijcere seu sup

Udum. Diuidit i tres ptes. In pma actoris decisa petitio. In secūda rei defensio ibi dictus vero. In tertia ibi: q: ꝺo pape diffinitio tribus fulcita rationibus secunda ibi: q: etiā. Tertia ibi presertim. Do.

e Et infra: intelligas ꝙ quidā rector cuiusdā ecclesie dioce. dulmeñ. petebat sibi ꝛ ecclesie sue restitui ꝛ adiudicari decimas quas archidiaconus Dulmeñ. pcipiebat in sua parochia: que de iure ꝛ consuetudine antiqua pertinebant ad ipsam ecclesiam: dictus vero ꝛc.

f Aduerso: ad petitionem ipsius rectoris.

g Respondit: cōtestando litē: ꝛ facit qd̄ dixi de li. cōtesta. c. ij.

h Nō debere: nec adiudicari: vt in decisione dixi: vt pꝫ in fi. nā sn̄ia ꝛc. ꝺ or. co. cū dilect⁹. i Proferēs: archi. excipiēdo ꝯtra itētionē actoris

k In mediū. i. in iudiciū vbi est mediū inter actorē ꝛ reum.

l Capituli: p hoc videbat valere: de his q̄ fi. a pla. c. ij. ꝛ. iij. sꝫ h nō sufficit: ex quo diligēs forma p̄uata nō fuit: nec cā suberat ꝛ vacabat ecclesia vt sequitur. m Tenues: iusta videbat cā: sed nō apparuit vera vt dꝫ in fi. sed nūquid dices istā iustā cām indistincte si alias fuisset tūc uera certe sic. §. de p̄bē. exposuisti. nā etiā capellas posset annectere ob hāc cāꝫ: vt ibi dꝫ ep̄s enim de cōsensu capituli sui pōt ecclesiā ꝛ res suas ex iusta ꝛ honesta cā alteri dare: de his que fi. a pla. c. iij. ꝛ. c. pastoralis. sed contra dicit expsse. xvi. q. i. ecclesie. vbi dꝫ q: antique ecclesie decimis priuari non debent: vt nouis oratorijs tribuant: p qd̄. c. indistincte dicebat Aug. ꝙ ep̄s inuito sacerdote nō poterat de iure vnius ecclesie alteri dare. Sꝫ non est veꝝ: vt ibi no. ꝛ de hoc per Ber. de religio. do. constitutus. Dic ergo ꝙ. c. illud loquitur quādo iusta cā non subest: vel pōt loqui quādo ipsa ecclesia in nullo sibi abundat: ad hoc. §. de prebē. cū cām pro ista parte fac: de ec. edi. ad audientiam. i. ꝛ. c. tuam.

n Onera. s. cōgrue sustentationis: archi. hospitalitatis ꝛ epaliuꝫ iuriū. §. de prebē. de monachis.

o In cōcessione huiusmodi facta. s. de decimis ecclesie tūc vacātis: sec⁹ si ꝯcederet vel vniret ipsa ecclesia vacās: qd̄ dic vt in cle. e. ti. si vna.

p Ecclesia: q̄ agebat: ꝛ no. ꝙ nō solū in cathedrali ecclesia locū hꝫ ꝙ se de vacāte ꝛc. sꝫ etiā in minorib⁹ ecclesijs: de offi. ordi. cum nos.

q Defensore: si igit ecclesia caret plato dꝫ ep̄s sibi aliū deputare defensorem vel iconomū qui res eius colligat: cōseruet: ꝛ gubernet. lxxv. dist. q̄n quidā. de offi. ordi. cum vos. C. de episcopis ꝛ clericis oēs. §. hec nihilominus ꝛ ad huius officiū ptinet exequere ꝛ denunciare iudici quare fiat alienatio: ꝛ si fiat pp soluēda debita an pecunia possit haberi aliunde: an de fructib⁹ satisfieri posset: aut de mobilibus ꝛ an potius expediat obligare ꝙ distrahere: an de minus vtilis possessiōis p̄cio liberari posset: ꝛ caueat iudex ne talis poss t corrumpi. ff. de rebus eoꝝ magis. §. non pass. m. ꝛ. §. seq. his omnibus consideratis defensor rē distrahere poterit: ꝛ nihilominus ep̄s suā iterponit auctoritatē. §. e. titu. c. i. de his que fi. a p̄la. cū apl'ica. si vero episcopus rem mense sue alienet hoc facit de cōsensu capituli sui: ꝛ archiepiscopus auctoritatē interponet ad hoc. ix. q. iij. c. ij. xcvi. di. bene quideꝫ circa fi. ſm hosti.

r Tractatus: ſm qd̄ no. de his que fi. a p̄la. tua. ꝛ dꝫ diligenter fieri ꝛ vtile est sepius id facere: ne decipi possit: de pba. Tertio. ibi quotiens ꝛc. Solet dubitari: nūquid valeant consensus canonicoꝝ nō habiti in cōi: ꝛ dixit lau. ꝙ nō: ad. l. ff. ꝺ serui. rusti. p̄di. p fundū: r̄ndet illud veꝝ i re cōi plurib⁹ vt singulis ꝛ idē tenet hosti. in dicta decre. tua. ꝛ approbare vident Inno. ꝛ cōpost. de ꝯsue. cū cōsuetudinis. Gof. de his q̄ fiūt a p̄la. cum apl'ica. ꝛ in summa ipsius ti. circa p̄ncipiū. dic cōtra nā lꝫ inueniat in electiōe ꝙ requirat cōis ꝯsensus: de elec. i genesi. secus i alienatione. e. ti. cū vos. xij. q. ij. si qua de rebus: ꝛ ad hoc cōcor. qd̄ oll' hic no. ber. qui dixit ꝙ spāle erat i electione qd̄ a p̄ncipio erat nullū postea nō cōualescebat. §. ꝺ elec. auditis i alienatiōe tn̄ qd̄ a principio nō valet cōualescit subsequēti cōsensu ex nunc nō ut extūc: dici pōt ꝙ vbi nō p̄cesserit tractatus vera sit p̄ma opinio: vt hic: sed si p̄cesserit ꝛ deliberauerunt alienare: lꝫ singulariter cōsentiant: valeat cōsensus ꝛ locū hꝫ secūda opi. sꝫ querit hic ber. nunquid solēnitas. l. hoc ius porrectum in alienatione reꝝ ecclesie locū habet: ꝛ dixit Ber. ꝙ nō de necessitate dummodo seruetur forma. xij. q. ij. sine. non ob. ꝙ s t incorporatum in canonib⁹: q: alij cañ. de eo non faciunt mentionē ꝛ fuit pos tum vt sciretur affectus principū ad ecclesiā. host. contra propter ratione supradictā: sed tāta solēnitas in desuetudinē per vsum ꝯtrariū abijt. iiij. di. §. leges. Distinxerunt aūt hic Inno. ꝛ Hosti. inter decretum auctoritatem ꝛ cōsensum siue collaudationem. Decretū est sentētia q: iudex cōtractum futuruꝫ iustū fore decernit auctoritatē suā interponendo: vel aliquē in possessionē mittēdo: vel mittendū declarādo. ff. de dā. infec. si finita. §. iuli. ꝛ. §. si forte. ꝛ interponitur ante cōtractū. ff. de rebus coꝝ. l. magis. §. nō passim. ꝛ. §. seq. Auctoritas autē est auctorizabilis cōsensus qui cōpetit sibi ex publico officio vel legitima administratione: sicut sunt tutores ꝛ curatores. ff. de auctoritate tu. Cōsensus autē siue collaudatio est multoꝝ voluntas ad quos res pertinet simul iuncta: ꝛ dicūt quidā ꝙ in alienatione rei ecclesiastice nō requiritur decretū: de quo. §. dictū est sꝫ cause cognitio auctoritas epalis ꝛ consensus cleri.

s Perpetuis: No. ꝙ in temporalibus in qbus non ita leditur ecclesia sufficit tacitus cōsensus. §. de his que fi. a p̄la. c. ij. in perpetuis expressus ꝛ tractatus ſꝫ formam. xij. q. ij. sine ſm ber.

t Presertim: ecce tertium propter qd̄ nō valuit cōcessio.

v Ecclesie: nō format sn̄ia in personā dn̄i. de hoc. §. de elec. querelam.

x Pertinētes: ꝺ iure cōi. §. ꝺ dci. cū ꝯtigat. ꝛ. c. cū i tua. §. e. t. dudū. dic vt ibi.

Hoc. Diuidit in q̄ttuor ptes q̄ patēt in rubro. Secūda ibi: i. §. contractus. Tertia ibi: ꝛ nihilominus. Quarta ibi: ex cōtractibus ſm io. an. boa. Diuidit in. vij. faciens secundā ibi. nō cōcedēdo. Sextā ibi: laici. Septimā ibi: qui vero. Do. Cōsultissimo. i. cū multo cōsilio facto: sic fieri debēt iura. xxxv. q. ix. apl'ice. ꝛ. C. de legi. humanū. vel. i. p qd̄ ecclesijs valde cōsulitur.

y Uniuersos: ꝛ feminas cōprehendit: de hoc dixi. §. de elec. generali.

z Immobilia: hec igit phibitio ad mobilia: i qbus nō cōsueuerunt tales fieri submissiones: nō extendit: lꝫ tā mobilia ꝙ imobilia probibeant alienari. §. e. c. i. nisi que seruādo seruari nō poss nt. C. de admi. tu. lex que. Querit h gar. nūquid clericus beneficiatus faciat fructus suos ꝛ testari ꝛ donare possit: dixi de hoc §. de offi. ordi. c. presenti.

Iura: no. iura vel incorporalia poni inter immobilia bona: hic enim i vtrisqꝫ idē ius statuitur: ad hoc. C. de lon. temp. prescrip. l. vlti. incorporalia enim

Universidad de Deusto Biblioteca

prescribi habent vt imobilia: vt ibi ad idē. C. de sa. san. ec. iubemus. ij. §. i.
a ¶ Ipsaꝝ. s. ecclesiaꝝ ꝛ sic no. bonoꝝ ecclesiasticoꝝ dñium penes ecclesias esse: de quo dic vt no. xvi. q. i. c. vlti. xij. q. i. expedit. de vbo. sig. cā.
b ¶ Supponere: pro eodē ponunt: vel singulis singula referas.
c ¶ Consensu: iste requiritur regulariter in alienatione: ꝛ etiā preter hanc constitutionem requirebatur ī h casu.
d ¶ Spāli: nō suffic hoc casu generalis: ꝛ hoc est ius nouū ꝛ statutū q: ī talib⁹ submissionibus maius periculum vertitur ꝛ ideo cauti⁹ ꝙ ī alijs alienationib⁹ est agēdū. xlij. di. qe scamus: de elec. vbi piculū. ff. ad carbo. l. i. q: quedā serui⁹ erat: ꝛ vt laici qui sepe vexabāt vel vexari pmittebāt ecclesias vt eis fierent tales submissiones: videntes illas vlteri⁹ fieri nō posse desistāt a talib⁹: ad h. s. de ꝯces. pbē. detestanda.
e ¶ Nō ꝯcedēdo: qdā male itelligentes dicunt h ꝓhiberi emphitheosim ꝛ alios ꝯtractus a iure permissos: sed non est verū: ꝛ. j. est posita disiunctiua sed. huic itellectui ꝯtradicit: nec est presumendū ꝛc. s de ele. ecclesia vestra. ij. s. eo. lib. e. ti. cū expediat. hoc ergo sonat lr̃a q: non ꝓhibet papa bona ipsa alienari forma ꝛ casibus alias a iure pmissis: sed ꝓhibet submissiones fieri. Jo. an.
f ¶ Alienādo: vendendo: permutando.
g ¶ Casibus: casus habes notatos. xij. q. ij. ī summa.
h ¶ Aduocādo. i. tāꝙ ab aduocatis recognoscēdo.
i ¶ Partibus: gallicanis.
k ¶ Non modicū: ad modicū ergo tempus possunt vocari in patronos vel defensores: quia tūc ī modico tēpore nō est periculū. ff. de iudi. si debitori. pōt autē dici modicū tempus. ī. x. an. vel ꝯm guil. ꝛ gar. relinq̄t iudicis arbitrio ex quo h non determinatur īspecto statu ecclesie: ꝛ imminenti periculo et conditione personarum: ut. s. de offi. deleg. de causis. ff. de iure deli. l. i. ī fi.
l ¶ Juramēti: nō. n. dz eē vinculum iniquitatis. s. de iureiurā. c. i. cum suis ꝯcor.
m ¶ Secutū. ī. de reg. iur. accessorium. cū suis ꝯcor.
n ¶ Prescribendi. C. de agri. ꝛ cē. quēadmodū. ī fi. li. xi. ꝛ ē hoc speciale cum alias ex inutili ꝯtractu transferatur dñium ꝛ minus iustus titulus det cām prescribendi: ꝛ de hoc no. de prescriptio. si diligēti. ff. de dolo. ꝛ eleganter. ꝛ. C. de suffra. l. vna.
o ¶ Officio. i. officij sui executiōe: ꝛ dicit gar. ꝙ ꝛ a bñficio est suspēsus: de ap. pastoralis. vbi de h. p ¶ Administratiōe tpaliū: de solu. quorūdā.
q ¶ Denūciare: sumptū fuit ex canone. ij. q. vij. quapropter. ī auc. coll. ij. de nō alie. aut pmu. re. ec. §. ij. q incipit. iconomū. clericus ergo videns platū ī hoc delinquere denunciare debet: qd si nō fecerit punitur: vt h: ꝛ si iurasset non accusare: nihilominus denunciat. s. de iureiur. quēadmodū. ī fi. ꝛ non obstante ꝓmissione obedientie accusat: de accusa. ex parte.
r ¶ Sic grauata: ad idē. s. e. li. de elec. cupiētes. §. ceteꝝ. ꝛ. c. si ꝯpromissari⁹ ī fi.
s ¶ Triēnio: hoc referas tā ad suspensionē platoꝝ ꝙ clericoꝝ.
t ¶ Hactenus: idē ꝯm guil. ꝛ gar. si post istā ꝯstitutionē infra duos menses a tēpore publicationis ī auc. vt facte no. ꝯsti. ī rubrica. ī pn. ti. qd veꝝ puto nisi prius hoc sciuerit ad hoc. s. e. li. de pbē. cū singula.
v ¶ Competentē. s. trinā. xxiij. q. iij. de illicita. de sen. ex. sacro nisi facti necessitas aliud suaderet. ī. de sen. ex. cōstitutionem.
x ¶ Dimittāt: tolle qd ē. ī. excōicatōis ꝛc. ī isto igit cāu necessaria ē monitio: s3 ī sequēti nō. y ¶ Ex ꝯtractib⁹: nūqd dēat obseruari in ꝯtrib⁹ licite factis ānectit.
z ¶ Lege: ut si lex vel pactū fuit appositū ī ꝯtractu illud fuet: alias fiat qd exigit natura ꝯct⁹: ꝛ sic ꝯct⁹ ex ꝯuētione legē accipiūt. ī. de re. iur. ꝯtract⁹. cū suis cōcor.

ponere[b] absq3 capituli sui cōsensu[c] ꝛ apostolice sedis licentia speciali[d] non concedendo[e] bona ipsa iura ī emphitheosiz seu alias alienādo[f] in forma ꝛ casibus[g] a iure pmissis sed constituendo vel recognoscēdo seu profitendo ab illis ea tanquam a superioribus se tenere seu ab ipsis eadem aduocādo[h] prout in quibusdam partibus[i] vulgariter dicit auoier: vel ipsos pſonos vel aduocatos ecclesiaru3 seu bonoꝝ ipsarum perpetuo aut ad tēpus nō modicū[k] statuēdo. ¶ Cōtract⁹ aūt oēs etiā iuramenti[l] pene vel alterius cuiuslibet firmitatis adiectione vallatos quos de talibus alienationib⁹ sine huiusmodi licentia ꝛ consensu contigerit celebrari ꝛ quicquid ex eis secutū[m] fuerit: decernimus adeo virib⁹ oīno carere: vt nec ius aliquod tribuāt nec prescribendi[n] etiam causaz parent. ¶ Et nihilominus plātos qui secus fecerint ipso facto ab officio[o] ꝛ administratione[p]: clericos etiam qui scientes cōtra inhibitionem predictam aliquid esse psumptum id superiori denunciare[q] neglexerint: a perceptione beneficiorum que in ecclesia obtinēt sic grauata[r] triēnio[s] statuimus esse suspēsos. ¶ Laici vero q plātos vel capitula ecclesiarum seu alias personas ecclesiasticas ad submissiones huiusmodi faciendas hactenus[t] cōpulerunt: nisi post competentem[u] monitionem remissa submissione quam per vim vel metum exegerant ecclesias ꝛ bona ecclesiastica eis submissa taliter ī sua libertate dimittāt[x]. ¶ Illi vero q decetero prelatos vel psonas easdē ad talia facienda compulerint cuiuscūq3 sint conditionis aut status: excommunicationis sint sniā innodati. ¶ Ex cōtractibus[y] preterea super premissis huiusmodi licentia ꝛ consensu interuenientibus hactenus initis: vel quos ī futurum iniri contigerit: seu occasione illorum laici vltra id quod ex natura contractuum ipsoru3 vel adhibita in illis lege[z] permittit aliquid nō vsurpent. ¶ Qui vero secus[a] egerint: nisi legitime moniti ab huiusmodi vsurpatione destiterint: restituendo[b] etiam que taliter vsurparant eoipso sniam excōmunicationis incurrāt: ꝛ ex tūc ad supponendum terram ipsorū si opus fuerit: ecclesiastico interdicto libere procedatur.

Rubrica De rerum pmutatione.

Bonifacius octauus.

¶ Nō obstantibus expectationibus beneficiorum permutatio fieri potest Jo. an.

Licet in tua diocesi[x] aliqui auctoritate[a] apostolica beneficia proximo[b] vacatura expectent: illos tamen qui secūdum formā iuris[c] sua beneficia[d] in eadem diocesi ad tuaz collationē[e] spectantia permutare volentes libere[f] ac sine fraude[g] in manibus tuis ipsa resignant[h]: ¶ Nolumus occasione premissa equitatez preferentes in hac parte rigori[i] circa faciendam permutationem beneficiorum huiusmodi: ¶ Que alias minime[k] resignassent: vllaten⁹ impediri.

Rubrica De testamētis ꝛ vltimis volūtatibus.

Bonifacius octauus.

¶ In fideicōmissarijs substitutionibus locum habet quartarū deductio: in directis non: ꝛ substitutiones interpretari debemus di-

ꝛ ¶ Secus: vsurpādo contra naturā vel pactū appositum.
ꝯ ¶ Restituēdo: ꝛ sic nō sufficit a grauaminibus abstinere nisi vsurpata restituant. xiiij. q. vi. c. i. ī. de re. iur. peccatum.
Licet. ¶ Hec decre. est quotidiana ꝛ habet bonā materiam et pōt diuidi q: pmo ponit thema de pmutare volētib⁹ ubi sunt expectātes qd diffinit ibi: nolum⁹ ꝛ ponit motiuū. i. equitatē ꝛ ci⁹ rō ibi: q alias. Do. No. ꝙ qui expectat pmā vacātem: pmā ꝯsequi hz: fallit h in casibus quos dixi. s. de pbē. q: sepe. ꝛ de concessi. pbē. si soli. io. an.
x ¶ Diocesi: nō excludit imo icludit ciuitatez ad idē. lxiij. di. scōꝝ. s. e. li. de tē. or. cū null⁹. i. rñ. de of. ordi. cū eps ad h. ff. de ꝯuis expor. pacto. cui non obstat de rescri. rodul. q: ī rescriptis ad lites loqt ꝙ sunt odiosa: ꝛ includat ēt ecclesia cathedralis ad h. s. de vb. sig. cū clerici. non ob. s. de pbē. ꝙuis. i. q: ibi ē ambitio.
a ¶ Auctoritate ap. idē puto ꝛ multo forti⁹ si expectat auctoritate reseruationis legatoꝝ vel receptionis capituli.
b ¶ Proxio: idē ꝛ multo forti⁹ puto: si expectarent quā ducerent acceptādā. nā plus afficitur prebēda p istā gratiā ꝙ p illā vt dixi. s. de ꝯces. pbē. si soli. ad fi.
c ¶ Juris. s. e. quesitū.
d ¶ Beneficia: h large itellige: ut minora ꝛ maiora bñficia dignitates ꝛ pbēdas ēt ꝯbēdat. i. q. iij. si qs datoꝛ. s. de ꝯces. pbē. c. ij. s. d v. si. tua. qd optie ēt pbaf. ī. d re. iur. c. i. ubi dixi d h.
e ¶ Collationē: qd si spectāt ad collationē s3 ad ꝯfirmationē tm̄. Jtē qd si ptinēt ad collationē sui ꝛ alteri⁹ vel sint illa ī diuersis dioce. ī his q̄stionib⁹ pmo vf ꝙ nō hēat locū h decre. rō q: p pmutationē nō possumus negare qui vacent bñficia: deberent ergo expectāti pmā uacaturā ō rigore ꝛ vitate iuris: s3 de equitas scripta vult ꝙ nō debeant: ē ergo tenēda regula nisi ī ea pte ꝙ uitiata reperit. C. de ap. papim⁹. ꝛ sic nō vf a lr̃a recedēdū ꝛ nisi casus mutet regula nō vitiet ad hoc facit. s. de pbē. cū ī illis. vbi aliud ē dicere ad collationē: aliud ad ꝯfirmationē. ad idē. e. c. ī fi. ꝛ. e. ti. c. vlti. vbi aliud ē dicere ad collationē tuā: aliud tuā ꝛ alteri⁹. Satis pōt dici cōtrariū. ꝛ de h dictū fuit: q: sic fuit quesitū vñ p illa verba poti⁹ factū vf narrari: ꝙ iuris diuersitas poni. Jn pma igit qōne īpedit expectās: s3 ad hoc ut teneat pmutatio erit necesse ꝙ īteruēiat illoꝝ cōsensus qui hñt eligere: ad hoc de offi. archidi. ad hoc in fi. Jn secūdo casu fiat ī manib⁹ vtriusq3 libera resignatio vel quilibet in manib⁹ sui epi: vel alter alteri cōmittet: qd melius vf: ad hoc de sen. ex. cū illoꝝ nec video q̄re aliud in casib⁹ istis ꝙ in expsso Jnspiciam⁹ ergo solū: an licite fiat pmutatio ut p expectationes non ipediatur: hoc dicat. decre. ad hoc facit finis huius capituli.
f ¶ Libere: ut simonia uitet. de pac. cū pridem.
g ¶ Fraude pone ī terminis p decre. s. e. li. de renū. c. ij. s. cū pmutat bñficii: qd sperabat in primo vacatuꝝ: ut precludat uia expectanti.
h ¶ Resignant: ꝛ si resignata cōferant alijs ꝙ pmutare uolētib⁹ nō valet collatio: ut ī de. e. ti. c. uno.
i ¶ Rigori: sic. C. de iudi. placuit. C. de furtis ꝛ ser. cor. l. si qs fuo. de h. s. de trāsac. c. ulti. k ¶ Minime: istud fac pro eo qd. s. dixi.

nam inspicit papa ꝙ nil deperit expectanti: q: alias non resignasset.
Si pater. ¶ Habet duplicem diuisionē. Prima in qnq3 partes diuiditur ꝯm quā ponit primo testamentū patris tria ꝯtinēs institutionē filioꝝ vxoris legatū ꝛ substitutionē quam fecit fili⁹ Secunda ibi: testatore mortuo narrat que postea emerserunt. Tertia ibi absq3 soluit dubiū ex testamento ꝛ emergētib⁹ pdictis exortū. Quarta ibi: pmisse ponit solutionis rōnē ꝛ rōnis expressionez. Quinta ibi lz respondet obiectioni que contra solutionem fieri posset. Dominic⁹. Tracta fuit hec decre. de extrauaganti Jnno. iiij. que incipit. Jo. frā giapā: ꝛ forte nimis fuit decisa: ꝛ sic pone casum. Jo. fran. habebat vxorē nomine saracenā: ꝛ ex ea filium ꝛ filiam impuberes petrū ꝛ philippum in extremis positus cōdidit testamentū: ꝛ filiā sibi heredem instituit in certa pecunie qnātitate: filiū uero in ceteris bonis suis: ꝛ uxori vsumfructum quorūdā bonoꝝ suoꝝ sub certo tenore reliquit: ꝛ adiecit: ut si decederet filia sine liberis moreretur filio suo: ꝛ si filius sine liberis decederet: moreretur filie. si aūt vterq3 sine liberis decederet: pauperes heredes instituit: ꝛ executores testamento reliquit. Mortuus est ioannes ipse testator: demum mortuus est petrus filius suus adhuc impubes: ꝛ demū filia etiā impubes: ipsa. s. matre superstite: cōtra quā agebant executores: ꝛ ab illa domina uel eius procuratore petebant corā papa bona que fuerāt testatoris ꝛ filie sub quibus ꝛ bona filij ꝯprehendebant: dicebat pcurator dñe ꝙ substitutio facta de filio ad filiā: ꝛ de filia ad pauperes fuerat fideicōmissaria: vñ in substitutionē filie ad filiū debebat deducere tertiā iure nature debitā filio: ꝛ quartā trebellianicā. Jtē in substitutione pauperum ad filiam pro residuo nomine filie easdē tertiaz ꝛ quartam habebat: pro parte uero executoꝝ allegabatur ꝙ substitutio fuerat directa ꝛ pupillaris: ꝛ conueniebat talis substitutio psonis ꝛ uerbis: uñ nō habebat locū quartarū deductio. Jtē ꝙ pater ī testamēto qd faciebat īpuberi filio matrē portione iure nature debita priuare poterat: lz fili⁹ id suo testamēto facere nō posset. Per has vltimas allegationes pronūciauit papa bona illa deferri pauperib⁹ absq3 aliqua deductione tertie uel quarte partis. h. d.
a ¶ Impuberes. s. filiā minorē. xij. an. filium minorē. xiiij. an. ff. de vb. signi. pupillus. C. quādo tu. vel cur. esse desijt. l. indecoram. ꝛ insti. qui. mo. fi. tu. in pn. lz quo ad matrimoniū non inspiciamus solū annos: sed etatē qua pubescere possit: quod dic: ut. s. de despon. impu. puberes.
b ¶ Uxorem: puberē intelligas matrē ipsorū filiorum: alias dubitatio nō processisset: ꝛ hoc patet in fi.
c ¶ Re certa: instituit: qd est infra: quod si nō fecisset egisset filia de inofficioso nūc aūt nō posset agere nisi ad supplemētū: si aliquid deesset portioni iure nature debite. C. de inoffi. testa. l. omnimodo. ꝛ. l. seq. ꝛ. l. qm̄ nouella. ꝛ. l. si quādo. ꝛ de hoc. s. eo. raynūcius. ī pn. Scire debes ꝙ ī certa re institut⁹ habetur loco legatarij: ita ꝙ creditorib⁹ nō tenet. C. de here. insti. l. quotiens. ꝛ hoc cū est alius vniuersaliter institutus: si enim nullus alius institutus est in totū succedit heres. ff. de here. insti. l. i. §. si ex fundo. ꝛ. l. si itaq3 quis heres. Si aūt plures īstituti sunt in certis rebus: ꝛ null⁹ alius: uniuersaliter pro uiribus erunt heredes: nisi in casu ubi duo sunt instituti cōiunctim. ꝛ alter diuisim. ff. de here insti. si alterius. ꝛ. l. seq.
d ¶ Jnstituit: nūquid quo ad filiā sufficeret legasse: de hoc fuerant opiniones tacite. s. e. rainucius. ī pn. ꝛ dicūt quidā ꝙ tutius est ꝙ necessaria sit institutio. ī auc. ut cū de ap. cog. §. aliud quoq3. ꝛ. §. hec aūt. colla. viij. et. C. de inoffi. tes. nō liceat. dicentes. l. C. de inoffi. te. l. oīmodo. ꝛ. l. cū q̄ritur. auc. nouissima p auc. illā posteriorē esse correctas. alij cōtra p predictas. ll. ꝛ per decre. rainu. ubi nihil dr ꝙ alterocha fuerit īstituta. Azo distinxit an testator voluerit solēniter testari: vt q: vocauit testes. vij. signacula ꝛ subscriptiones rogauit: ꝛ tūc est necesse ꝙ in aliquo instituat: vt in auc. ut cū de ap. cog. coll. viij. aut nō solēniter: sed nuncupatiue: ꝛ tūc sufficit quocūq3 relinquat titulo ut in antiquis. ll. unde dicunt alij ꝙ si relinquat ī testamēto necesse est iure institutionis relinqui: si in codicillis sufficit quocūq3 relinquat titulo ꝛ de hoc no. C. de inoffi. te. auc. nouissima. Alij dicunt ꝙ ꝯm canones sufficit quocūq3 relinquat titulo: ut in decre. rainu. secus ꝯm. ll. ꝛ hoc ibi tenet Host. ut talis puitiosa subtilitas euitet. Alij distinguūt ꝙ aut testator īter filios tm̄ testatur: aut īter extraneos ꝛ filios simul mixtos. Jn pmo casu sufficit quocūq3 relinquat titulo: vt ī antiqs. ll. q: īter ipsos īperfecta simplex ꝛ plana voluntas sufficit. dummodo de ipsa appareat. C. e. ti. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. ꝛ. C. fa. her. l. fi. ꝛ auc. ibi signata. Jn secundo casu. s. cū extraneos īstituit: non sufficit quocūq3 relinquere titulo: nisi fiat institutio: ꝛ sic intelligit auc. ut cum de ap. cog. Sed ut. s. dixi pmū tutius. ꝛ ideo tenendū videtur. de peni. di. vij. nullus. ꝛ verbū illud relinquit in decre. rainu. non uidetur poni proprie: ut patet etiā ex institutione adiecte. idē in decre. rainaldus.
e ¶ Legauit: de facto. vt dixi in casu: legauerat vsumfructū quorūdā bonoꝝ ꝛ altero solum supstite ex filijs augebat in testamento legatum: ꝛ nomine superstite adhuc augebat. ꝛ ex hoc etiā vt patet in integra allegabat p pauperes ꝙ patebat ꝙ intētio testatoris fuerit vxori filiam anteferri.
f ¶ Eadē filio: moreret qd est infra. Sed cōtra: ista filia nec exheredata erat nec instituta: q: in certa re. vt. s. dictū est. ergo nec ei pupillariter potest substitui: ut ī stitu. de pupil. sub. §. nō solū. ff. de vul. substi. l. sed si plures. So. licet h pupilla non fuerit instituta heres ī primo gradu: tamē fuit instituta in secūdo. s. post mortē filij: et sic ei pupillariter substitui potuit: vel dic ꝙ si ex liberis vn⁹ ex certa re: alter vniuersaliter īstitut⁹: vterq3 est heres: lz alter nō teneat ad credita vel legata ꝛ sic intelligat hic. ꝛ. s. eo. rai. secus si non ex liberis: q: tūc institut⁹ in certa re habebit loco legatarij. vt. s. dixi. ꝛ. C. d here. insti. l. quotiēs. vel h nō q̄ritur an tenuerit substitutio de filia ad filiū: s3 ecōuerso: q: de facto prius decessit filius.

rectas: dummodo cōueniant verbis ꝛ personis institutis. Joā. an.

Si pater filium ꝛ filiā habens impuberes[a] ꝛ vxorem[b]: filiam in re certa[c] filiū vero in ceteris bonis suis vniuersalem heredez instituit[d]: ꝛ vxori aliqua in suo testamento legauit[e] adijciens: vt si decederet filia sine liberis eidē filio[f]: ꝛ si ipse absq3 liberis[g] obiret fili⁹ prefate filie[h] moreretur christi pauperes[i] instituendo heredes: si vtrunq3 sine liberis mori contingeret filiorum. ¶ Testatore mortuo[k] ac deinde filio subsequēter ꝛ filia supstite matre defunctis ante tpa pubertatis absq3 deductione[l] trebellianice[m]

g ¶ Liberis: sufficit vnus. ff. de ver. si. l. non est sine liberis. C. de cōdi. īser. l. i. ꝛ sup hoc vide qd no. de pba. in pñtia in. i. glo.
h ¶ Filie moreret. i. ad opus filie: quasi dicat ꝙ hereditas filij directe ꝛ īmediate ad filiam perueniat: ꝛ ecōtra si vero in successione mater esset media: iam non filie: sed primo matri moreret: sic allegabatur pro parte pauperum.
i ¶ Pauperes: lz certa persona heres institui debeat ꝛ nomē specificari: tm̄ pauperū institutio valet: ꝛ de pauperibus loci proprie domicilij sensisse intelligitur: vbi fomentum viuens cōsolationes ꝛ seruitia a multis recipit. C. de epis ꝛ cle. si quis. ad declinandā. l. nulli licere. de hoc dic vt. s. eo. ti. cum tibi.
k ¶ Mortuo: executoribus relictis qui petebant bona testatoris postmodum ab vxore: vt dixi in casu.
l ¶ Absq3 deductione: hic decidit questionē. Dicebat autē mater ꝙ habebat tertiam ꝛ quartā in bonis testatoris ex psona filij: ꝛ sic sola dimidia restituenda fuerat filie. Jtē in alia dimidia habebat etiā tertiā ꝛ quartā ex psona filie: ꝛ sic dimidiam: ꝛ sic facta cōputatione videbat ꝯm eam restitutio facienda pauperib⁹ solū in trib⁹ vncijs eius partis in qua fuerat filius institutus: ꝛ in dimidia ei⁹ partis ī qua fuerat instituta filia: ꝛ probatur hoc ex eo q: dicebat ꝙ substitutio de filia ad filium: ꝛ de pauperibus ad illā erat fideicōmissaria: ꝛ h ꝓbabat tali mō. directa substitutio fit per hec verba ei heres esto vel ille ei sit heres. indirecta p verba: rogo volo vel mādo vt restituas ꝛc. s3 p ista verba alteri moreret: nō pōt dici directa ꝛ pupillaris substitutio: īmo vf intellect⁹ fuisse: ꝙ mr filio ab itestato succederet ꝛ ab itestato hereditatē restitueret substituto. Jtē dicēdo sine liberis: appebat testatorē puberi substituere voluisse: vñ fideicōmissarie nō pupillares intelligi debebant substitutiones: ꝛ de filijs ad inuicē ꝛ de pauperibus ad eos. Respondebatur pro parte executoꝝ ꝛ paupeꝝ: qd. s. dixi in glo. de facto ꝛ glo. i. qd. ī. sequitur. Ad clariorem aūt intellectū nota ꝙ substitutionū alia directa: alia indirecta siue obliqua. Directaꝝ alia vulgaris: alia pupillaris: alia exēplaris: alia breuiloqua: de qua pone exemplū. ff. de vulg. sub. iā hoc iure. s. cū testator dicit duos impuberes filios mihi heredes instituo. ꝛ eos inuicem substituo: habent enim h breuia verba in persona cuiusq3 duas substitutiones vulgarem ꝛ pupillarē: alia compendiosa: de his prosequere vt no. s. e. rainu. circa prin. Sed ad vltimam ꝛ ad propositū veniamus. Compendiosa que fit his verbis: quādocūq3 fili⁹ me⁹ decesserit vel sine liberis decesserit filia sit heres: hec si fiat a milite: siue fiat puberi siue pupillo iure directo valet quādocūq3 decedat institut⁹: sicut verba sonant. ff. de mi. test. l. in fraudē. §. miles. ꝛ. l. miles ita heredē. §. i. C. de tes. mi. l. testō. hoc verū nisi miles hanc substitutionē filio fecerit: cui⁹ mater ē in medio: quo casu valebit iure fideicōmissi: si iam fact⁹ pubes fili⁹ decedat. C. de imp. ꝛ alijs sub. l. precib⁹. Si autē paganus cā per superiora fecerat verba: ꝛ pupillus ille institutus in pupillari etate decesserit: iure directo admittit substituta. vbi aūt iā pubes factus morit: substitutio oīno extinguit: ꝛ venientes ab intestato succedūt in totū. ff. de vul. sub. l. his verbis. ꝛ. l. in pupillari. ꝛ. l. cēturio. Si aūt testator sic dixisset: quādocūq3 decesserit filius: vel sine liberis decesserit filia3 substituo: vel volo ꝙ ei filia succedat tūc lz directe nō valeat: valet tamē indirecte iure fideicōmiss. ff. ad treb. sceuola. ꝛ. l. heredib⁹. C. de insti. ꝛ sub. generaliter. §. vl. h viso satis patet ꝙ hec substitutio que forte cōpēdiosa dici pōt: admittit substitutos iure directo: ex quo instituti decesserūt ī pupillari etate: si post pubertatē decessissent tūc potuissent locū habere matris allegationes.
m ¶ Trebellianice: ergo q: substituti veniūt iure directo: non fideicōmissario: nō hz locū deductio trebellia. argue p contrariū: ꝙ si locus esset fideicōmissarie substitutioni. bene detraheret trebellianica: lz essent pauperes substituti: lz ergo cesset falcidia in his que legant pauperib⁹ vel ad pias causas. C. de epis ꝛ cle. si qs ad declinādā. ꝛ. C. ad. l. fal. auc. similiter. videt in trebellianica per hāc lr̃az ad hoc. ff. ad. l. fal. l. i. §. ad municipiū. si enim cōditor legis ī trebellianica id voluisset: sicut expressit de falcidia: ita de trebellianica expressisset de deci. ad audientiaz ad hoc. ī. de priuil. si papa. ꝛ qd nō est sanctoꝝ patrū decreto ꝛc. de trāsla. c. ij. ff. de publi. l. de rcio. Jn cōtrariū vf in auc. de ec. ti. §. si aūt heres. ibi omni falcidia vacante. coll. ix. Sed dixit Azo in sum. de here. ꝛ fal. ꝙ trebelliana cōtinet sub noīe falcidie. ergo nec trebelliana detrahi poterit: naz nil excipit qui oīa dicit: de ma. ꝛ obe. solite. ꝛ satis vf terminari p dictū. §. si cōiungat. cū. §. si quis in noīe vbi dicit hereditatē vel legatū: nec occurrit inter ista rō diuersitatis. vñ idē ius cēsebitur. s. de transla. c. ij. s. de rescrip. inter ceteras. ff. de legi. non possunt. ad h fa. quod no. ala. Ber. ꝛ alij. s. de sepul. c. secundo vbi no. de relicto pauperibus

Universidad de Deusto Biblioteca

non detrahit canonicā. pro prima parte que placet facit: q2 legitima per pauper institutionē filij nō priuanf: nā qui vult exheredato filio ecclesiā heredem facere aliū querat ꝙ augustinū. ⁊ deo ꝓpicio neminē inueniet. xvij. q. vlti. c. vlti. ⁊ sic etiā no. accur. in. l. si quis ad declinādā. Itē in ipsa. l. si quis ad declinandam. non erat quis institutus qui trebellianicā detrahere posset: nec est p oīa eadem rō in vtraqz: q2 si rogatus restituere nō detrahit trebellianicā in vanū fuit hec res: sed si testator fecit multa legata: ⁊ inter alia quedā ad pias causas: ⁊ si nō dtrahat de legatis ad pias detrahit de alijs: ⁊ sic non erit heres in vanum.

a Debite: de his quartis dic vt no. s. e. rainū. in glo. no. ꝙ quartarum.

b Econtra. s. de filia ad filiū.

c Pupillares: que expresse fit p h verba: si filius meus decesserit infra tpa pubertatis si filia sit heres: isti. de pupil. sub. l. rñ. ⁊ expirat statiz cū ad pubertatē peruenerit: ut ibi. fuit aūt inuēta hec substitutio: q2 cum multū prosit heredē habere: et pupillus testari nō possit vtile fuit pupillis modū inuenire ne decederent intestati: vt ī pre. l. insti. de pupil. substi. in prin. Idē dicimus de exēplari lz exēplaris differt a pupillari ī hoc q2 in ea necesse est certas personas substitui. C. de ipu. ⁊ alijs substi. l. humanitatis.

d Faciēda: vide qō est. ī. vt substitutio ⁊c. postea videas dūmodo ⁊c.

e Uerbis: dixit testator. si sine liberis decedat alteri moriatur sed istud verbū sine liberis certū est ꝙ nō designat certam etatē: nā ⁊ an pubertatē ⁊ post filius ⁊ filia sine liberis mori possunt: ergo pz ꝙ substitutiōi pupillari bene cōueniunt vba: imo maxie pupillari: cū tunc liberos hre non possit: ⁊ vide ꝙ expressiz vulgaris hz tacitā pupillarē: dūmodo psonis cōueniat. ff. de vulga. substi. l. iiij. multo potius verba q̄ sapiunt pupillarē vt hic ad pupillarez sunt referēda: ⁊ sic reprobatur qō no. accur. C. de ipu. ⁊ alijs sub. l. precibus. in glo. pe.

sine patris iure nature debite[a] facienda ipsis pauperibus bona omnia deferuntur. Premisse nāqz substitutiōes facte de filio ad filiaz ⁊ econtra[b]: ⁊ de illis ad pauperes directe debēt intelligi pupillares[c] cuz in substitutionibus semper sit interpretatio facienda[d]: dūmodo sicut in casu proposito earum verbis[e] ⁊ personis[f] conueniat institutis: vt substitutio directa intelligatur potius quaz obliqua[g]: quāquā directa interdum[h] ad fideicōmissuz ex causa trahatur. Licet[i] autem filius testamento suo matrez portione iure nature debita priuare non posset[k]: pater tamē in testamento qō filio impuberi facit pōt[l] nam testamentum huiusmodi pupillare paternuz vel paterni pars potius est censendum[m].

Idem.

Superior habet consentire religiosis deputatis executoribus ⁊ pluribus executoribus datis vno mortuo vel ī remotis existēte vnus officium executionis exercebit ne impediatur testatoris volūtas nisi aliud per testatorem disponetur. h. d. fm zen.

Religiosus[n] executor ab aliquo[o] in sua volūtate vltima deputatus nō pōt. Cum velle vel nolle nō habeat[p]: huiusmodi officium[q] suscipere vel exequi: nisi a superiore suo petita super hoc licentia ⁊ obtenta.[r] Sane[s] pluribus a testatore simpliciter[t] executoribus deputatis. Uno corū mortuo[u] vel in remotis[x] agente: aut id exeq forte nolente. Ne voluntatē testatoris impediri vel nimium differri cōtingat[y]: poterit alius. Nisi testator aliud expresserit[z] officiū executiōis iniūcte libere adiplere.[⁊]

Rubrica De sepulturis.

Bonifacius. viij.

Qui prohibet pactū de sepultura eligenda nō obstāte pacto de sepultura eligenda vel electa non mutāda sepeliendus est quis vbi alias erat de iure sepeliendus: et alias sepultus cū oībus sepulture obediētibus restituēdus ē: alias pena incurrit hic cōtenta. h. d. fm zen.

Animarū periculis et scādalis que frequenter ex his proueniunt: obuiare volentes vniuersis religiosis ⁊ secularibus clericis cuiuscunqz status vel cōditionis existant: in virtute sancte obedientie ac sub interminatione maledictionis eterne districtissime prohibemus: ne aliquos ad vouēdū iurādū vel fide interposita: seu alias promittēdū[a] inducāt vt apud eoz ecclesias sepulturam[b] eligant: vel iam electaz vlterius nō immutēt. Nos. n. si secus actū fuerit electionem talē decernimus nullius penitus existere firmitatis. Statuentes vt hi qui sic elegerint nec apō sic electas ecclesias vllatenus sepeliri: nec alibi: nec contra votum iuramentuz aut promissum huiusmodi a se factum materiam habeant veniēdi[c]: possint eligere[d] sepulturam

q Officiū: hodie rōnē huius officij ordinarius loci exigit a religiosis et excēptis: ⁊ si circa id deliquerint illos punit: vt in cle. eo. ti. religiosus.

r Obtenta: ergo tūc pōt: misericordie eniz ē tale officiū. lxxxvi. di. nō satis: sz videbaf ꝯ p. c. xvi. q. i. monachi: de postulā. c. i. vbi df duo regri. s. ꝙ exposcat vtilitas monasterij: ⁊ ꝙ abbas ipet: pro ista pte faciebat decre. tua. s. e. titu. ⁊ extrauagās Jo. frā. de qua fuit tracta pri. decre. ubi qdā frater pdicator fuit executor: hoc expeditū est.

s Sane: hoc tractabat idē guil. in eo. §. sed si alter cum. v. seq.

t Simplicit: sine clausula: vt ipsi vel eoz alter vl ꝙ si nō oēs alias nō esset questio.

v Mortuo: no. ex lfa ꝙ mortuo executore eius officiū nō trāsit in heredē vr enim industria et amicitia eius electa: ad h. s. de offi. dele. c. vl. ff. p socio. l. actio. §. morte. ff. māda. l. mādatū. in fi. qdā dicebāt tale officiū trāsire ī heredē executoris p. l. ff. de ali. et ci. leg. l. cū vnus. ⁊. l. a filio. ī pn. ⁊. l. alimēta. ī pn. Alij distinguebāt: an res esset integra vel nō: sic. s. de ele. ī causis. C. māda. l. mādatuz. Qō aūt dixi nō trāsire ī heredē: vez ē nisi testator expsserit: sic ⁊ de cōpromisso dicimus. s. de arbi. c. vlti. qd aūt tunc fiet: dixi in glo. vt quia.

x In remotis: si ergo nō multū distat vocabitur: ⁊ si in termino assignato nō venerit procedet socius sine illo: si aūt remotus est nec vocabitur: sic ⁊ ī electionibus: de ele. q2 pp. ⁊. c. cū inter vniuersas. ⁊. c. ꝙ sicut.

y Contingat: si. s. ne se. va. c. vno ad fi. de offi. dele. si is cui.

z Expsserit: vt q2 voluit: ne alr sine altero p cederet. Aliud est ergo tacere: aliud expsse vetare: ad hoc de bap. maiores. ī. de reg. iu. is q tacet. Quid ergo tūc fiet ex quo alter nō vult exeq vel mortuus est. Si testator sibi puidet illud suabif: alioqn eps exequaf. s. e. si heredes. ⁊. c. tua. qd si abbas sancti peuli datus est executor ⁊ mortuus est: nūqd hoc officiū trāsibit ad successorē: vr distinguēdū: an fuerit ppriū nomē expressuz nec ne. s. de offi. delega. qm qō satis posset dici in extraneo: sed in ppinquo vr ꝙ licet nomē nō fuerit expssum: tñ affectione psone hoc factū fuerit: vñ nō transeat ad successorē: ad hoc. xij. q. iij. pontifices. de testa. requisisti.

⁊ Adimplere: est si. s. e. lib. de pcura. si duo. §. sane. ⁊. ff. de admi. tu. decreto. §. ulti. ⁊ est in his spāle fauore testantiū causaz ⁊ pupilloz.

f Personis: q2 vterqz īpubes erat ⁊ aū pubertatis tpa decessit: vt. s. vidisti.

g Obliqua. s. indirecta vel fideicōmissaria.

h Interdū: vt. ff. ad trebel. l. secuola. ff. de vulga. substi. l. centurio. §. vbis. C. de impu. ⁊ alijs sub. l. precibus.

i Licet aūt: respondet obiectioni que fieri posset ex eo ꝙ filius non pōt matrem priuare debita portione: ergo portio illa matri debetur non substituto.

k Posset: C. ad tertul. l. matri. sed illud locum hz vbi filius testatur vel decedit ab intestato: hic istis filijs non succedebant pauperes ex testamento suo: sz potius ex paterno: vt sequitur.

l Potest: est expressum. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. i. vbi dicitur ꝙ mater non impugnat testamentū ꝙ pater filio fecit querela inofficiosi.

m Cēsēdū. vt ī p. l. ⁊ isti. de pu. sub. §. libis. ff. d vul. ⁊ pu. sub. q plres li. ī fi.

Religiosus. Sunt due partes secunda ibi: sane. Prima ponit dictuz cuius rationē reddit ibi: cū velle. Secunda ibi vno coz themate diffinit casum trimēbrē ⁊ rationē reddit ibi ne voluntatē ⁊ casuz excipit ibi: nisi. Do. Emanauit ad declarationē decre. s. eo. tua. ⁊ eoz que plene notat guil. ī spec. de istru. edi. §. nunc vero. v. sepe etiam queritur.

n Religiosus intelligam indistincte. siue sit monachus vel regularis canonicus mendicās vel non: ⁊ de claustralibus intelligo in quibus sequens ratio locuz hz. Sed quid de minore. xxv. an. vel de muliere: nūquid possunt deputari executores: ⁊ q2 maior. xvij. annis pōt pcurare negocia. s. eo. li. de procu. qui generaliter in fi. videf ꝙ possit eē executor. Cōtra: q2 nō habet psonā standi in iudicio. C. de pcu. exigendi. ad hoc. s. de eta. ⁊ q̄. c. indecoz. C. de legi. tu. l. vlt. Idē de femina. ff. de pcu. l. neqz femina. C. e. l. alienā. ff. de re. iu. l. ij. iij. q. vij. §. tria. Quicquid sit de iure ꝯsuetudo optima interpres legū habet ꝙ tales exequi possūt: ad hoc facit h decre. Jo. an.

o Aliquo: clerico vel laico.

p Nō hēat. s. d cle. quorūdā. ⁊. c. si religiosus. xij. q. i. nō dicatis. ī. t. pr. c. vl.

Animarum. Prima pars ponit īhibitionē ⁊ decretū ibi nos enī. Scda ponit eligētē ibi: statuētes. Tertia punit īducētē ibi: si vo ⁊ penā aggrauat ī nō parētē ibi quā nisi. Do. Emanauit: ad suppletionē decre. s. de pac. pleriqz. ⁊ pp ea q̄ ibi. ī fi. no. ho. dicens quot ⁊ q̄toz aīas ꝯstitutio h astringit. Nā quasi oēs sibi talia attrahūt ⁊ tales alliciūt: ut īfirmitati q̄ ꝯtigit medicos q sanare debuerāt infirmari.

ꝯ Uolētes: ad hoc. s. de offi. lega. officij.

ꝝ Eterne: hodie trāsgressores excōicati sunt ipso iure: nec absoluunf ab aliquo q̄ a papa: nisi in mortis articulo per cle. de penis. cupientes. in fi. que reseruat etiam penas infra positas.

a Promittendū: nō enī facit deus differētiā īter ista. xxij. q. v. iuramēti.

b Sepulturā: cū enim hoc sit spūale: pactō interuenire nō debet. i. q. ij. q̄ pio. de pac. pactiones. Sumitur aūt sepultura multis modis quod dic ut no. xiij. q. ij. §. Itē queritur. ⁊. s. e. c. pe.

c Ueniendi: lz nō teneat principale tenet accessorium quo ad quid et est spāle: ad idē de iureiur. debitores. ubi de hoc. ⁊ eo. ti. cū cōtingat.

d Eligere: punitur ergo in quo deliquit: de tempo. ordi. litteras: de his

que fiunt a ma. par. ca. quesiuit.

s Apud quas. s. vbi sunt maioz suoz sepulchra. xiij. q. ij. ebron cum ⁊. c. se. ⁊. s. e. c. i. in pn. quod de intestato dz intelligi. Quid si ecclesia ista de qua pmiserat sit illa in qua abintestato sepeliri debebat: declarari debuisset: q2 si dicamus ꝙ ibi nō debeat sepeliri: vbi ergo sepelief: ⁊ lfa dicit nō apud illas ⁊c. vñ posset dici: ꝙ ibi sepelietur nō obligatiōe pmissionis: sed ptāte iuris: sicut cū ex duabus seruitutibus remittitur altera: altera remanet: ad hoc de vsupal. ex tuaz. ff. d fui. vr. pdio. si domus tua. In ꝯtrariuz videf quod. s. dixit: nec apud electas ecclesias vllatenus sepeliri. pterea secūdū hoc semper illi apud quos ē sepulchrū maiorum etiaz ex electiōe vel promissione: qua puati erunt ptāte eligendi habebunt obtētum: qō eē non dz. xxiij. q. v. hec imago. s. de procu. tue. ī. de re. iur. cum quid.

b Predictos: quos sic iduxerūt: nō ergo ꝓhibet decre. quin possit eligere: sed ꝓhibet inductiōes ⁊ promissiones.

c Corpoz. s. e. ex pte.

d Decendiū: istud decēdiū ī restitutiōe corporis currit: ex quo petitū fuerit: sed in restitutiōe rez credo ꝙ statim currat: ⁊ iō in rebus non fuit addītū si petantur. ista enī ꝯstō nō intendit minuere sed addere ad decreta. pleriqz. Sz ibi sine aliqua petitione dicebaf eos obligatos ad restitutionez: ista īponit tempus ⁊ penam.

e Faciendaz: nō dicit cui ecclesie: credo ꝙ ecclesie cui facta ē iniuria: vz apud quā sepeliri debebat: parochialis ecclesia iaz habuit suā canonicam: ⁊ sic nō ob. ī. ⁊. c. prori. que in alio casu loquif. si ergo ipa eadē fuerat ecclesia dimissa cui soluetur pena. vñ extīcta vr actio: sicut cū creditor succedit dbitori. ff. d sol. stichus. §. a diuo.

f Interdicto: ergo pp transgressionē vnius fratris ecclesia tota ⁊ cimiteriū punif: sufficit ita scriptū eē: ⁊ pōt eē rō: q2 ex quo illū sciebāt suū nō eē: iuestigaf debāt diligent q̄ rōe ad eos deuenerit. ad h. C. vñ vi. cū q̄rebaf.

Cum. Sūt tria dicta que satis patēt. Premittit ꝙ canonica debef ecclesie in q̄ defunctus celesti pabulo refici ꝯsueuit. s. eo. ca. i. Et per hoc videbaf ꝙ prochiali. itē ei a qua corpus assumitur. s. co. de his ⁊ puidebaf ꝙ ei in qua sunt sepulchra maioz. Do. Primū dictuz huius decre. emanauit ad declarationē eoz: que not. ber. ⁊ moderni. s. e. de his ⁊ approbat opi. Inno. ⁊ reprobatur opi. Hug. ⁊ Ber.

g Sepeliri: vnde si itestatus decessisset ibi sepeliri debuisset: vt dixi. s. c. prori. ⁊. s. eo. ti. c. i.

h Canonica: saltem quarta: vel stef ꝯsuetudini. s. e. certificari. in his q eligūt sepeliri apud minores vel pdicatores taxata est quarta p extrauagan. bonifa. que incipit super cathedrā. que fuit reuocata per benedictum hodie innouata per cle. eo. ti. dudum.

i Dūtaxat: q2 etiam si apud debitam sepultus fuisset: habuisset parochialis ecclesia canonicam. s. eo. c. i.

k Domicilia: qō esse pōt: de rescriptis. dilectus. ij. ff. ad munici. l. assūptio. Item posset quis esse sine domicilio: vt si relicto domicilio nauiget vel iter faciat querens quo se collocet. ff. ad munici. l. labeo. in pn. l. eius ⁊ qō dicit hic diuersis domicilijs satis putarē esse equū in vno ꝙ equaliter esset in duabus parochijs: vtputa inhabitat quis domum in cōfinio duaruz parrochiaz: vel duas domos cōiunctas habitat que sunt in duabus parrochijs: vt eadem ratione ille due diuidant quartam.

l Diuidere: si. s. de testa. relatum. ij. ad fi.

m Si qs: hic terminātur que nota. xiij. q. ij. §. at illi. alias incipit nunc querif ⁊. s. eo. fraternitatem. ⁊ approbatur opinio Lau. Uincē. Joan. ⁊ Goffr. reprobata opinione Hug. Ala. t. ⁊ Ber. quā et Ho. magis dicebat iuri consonā.

sed cōtradictione quacūqz cessante sepeliantur oīno apud illas ecclesias: apud quas[a] sepeliendi de iure fuissent: si alias sepultura nō electa forsitā decessissent. Si vero idē religiosi vl clerici pdictos[b] in suis ecclesijs vel cimiterijs psūpserint sepeliri ad restitutionē taz sepultoz corpoz[c] si petantur quaz et oīum que occasione sepulture illoz puenerint quomodolibet ad eosdē infra decendium[d] integraliter faciendam[e] ipsos obligatos eē cēsemus. Quaz nisi fecerint ecclesie ipse apud q̄s sepulti fuerint necnō ⁊ cimiteria earūdem: ex tūc eoipso sint: ⁊ tādiu maneant ecclesiastico supposita interdicto[f]: donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria oīum pdictoz. Idem.

Ecclesie dimisse non debef canonica portio: sed prochiali. ⁊ pluribus si sint plures. Et in loco et minus religioso pōt noua eligi sepultura. h. d. fm zen.

Cum quis cuius maiores sunt soliti ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri[g]: ea dimissa eligit alibi sepulturam: canonica[h] portio dimisse nō debetur ecclesie. sed illi dūtaxat[i] in qua ille officia consueuit audire diuina ⁊ ecclesiastica recipere sacramēta. Cū ab eo qui duo habet domicilia[k] se collocans equaliter ī vtroqz in loco tertio eligitur sepultura: domicilioz ecclesie habebūt inter se diuidere[l] canonicam portionem. Si quis[m] antiqua dimissa nouā etiā in loco minus religioso elegerit sepulturam electionem huiusmodi lz iura sup hoc videātur esse diuersa: nequaquā volumus ipugnari. Idem.

Translatio persone ad certuz locuz facta ad tempus ecclesie ius sepulture nō aufert: ⁊ mulier mortua cum viro vltimo sepelitur. h. d. fm zen.

Is qui habet domiciliū ī ciuitate vel castro q̄nqz ad uillaz ruralem se transfert recreationis cā: vel vt ruralia exerceat in eadē si non electa sepultura decedat ibidē: nō in ecclesia dicte ville: sed in sua parochiali: vel in ea potius in qua maioz ipsius ab antiquo[n] sepultura extitit: sepeliri debebit. Dūmodo absqz piculo ad ipsam valeat deportari[o]. Mulier[p] autez que plures viros habuit successiue: si sepulturā non eligat[q] est cum viro[r] vltimo cuius domiciliuz retinet ⁊ honorem[s] tumulanda.

Idem in eodem.

Ex consuetudine potest pater impuberi eligere sepulturam: pubes autem eligit per seipsum. ⁊. h. d. fm zen.

Licet pater minores filios qui nequeunt antequā ad annos pubertatis[t] perueniant eligere[u] sepulturam possit si consuetudo[x] terre id hēat quo voluerit sepelire: Hoc tamen nō pōt vbi ꝯsuetudo huiusmodi nō habef: sed sunt cū suis maioribus vl ī prochiali[y] ecclesia tumulādi. Quāuis[z] autez filiusfamilias[⁊] absqz pr̄is assensu sibi possit libere eligere sepulturam[ꝯ]: pro anima tamē sua preter ipsius assensum nisi peculium castrense[ꝝ] aut quasi castrense[a] habeat aliquid iudicare[b] non potest[c]. Idem in eodem.

Is qui. Sūt duo dicta fm ibi mulier. Prima soluit dubiū ⁊ solutionē moderatur ibi: dūmodo. Do. Non electa: alias nō esset questio: q2 apud illā sepelief. s. pri. c. ī fi.

n Ab antiquo: Quid dices auus pauus ⁊ alij ab antiquo sūt sepulti in aliqua ecclesia pr eligit sepulturā in alia: ⁊ ibi sepultus ē filius decedēs ītestatus sepelief in sepulchro patris vel in sepulchro aui ⁊ alioz: ⁊ intelligo vt bñ pcedat dubitatio: ꝙ pōt sepeliri cōmode ī vtroqz p vtraqz pte inuenies textū. xiij. q. ij. §. ioseph. ⁊ v. ibi ecōtra. qui alias est. §. per istā litteraz quam etiam habemus. s. c. pri. in pn. satis videretur habēdaz rationē antique sepulture aui paui ⁊ alioz potius q̄ paterne: ad idem. s. e. c. i. in pn. ⁊. c. fraternitatez. vbi dicit patrum alioruqz parentum copulatiue dictum. quasi nō sufficiat patrem ibi fore sepultum. Item viuēte patre sepelitur in sepulchro aui. ī. c. pri.

o Deportari: simile. ī. e. c. vlti. imminens ergo periculū immutat ius cōmune: vt hic vides ad idem. s. eo. li. de procu. si duo. §. sane.

p Mulier: hic terminaf qō no. hu. ⁊ io. xiij. q. ij. vnaq̄qz.

q Eligat: eligere eniz potest cum quo voluerit: vel cum nemine sepeliri. s. eo. de vxore.

r Uiro: si verus vir fuit. ff. ad munici. de iure. §. si.

s Honorem. ff. ad munici. l. filij. §. i.

Licet. Quia zēz. summat quo ad titulū vt in rubro. sed non quo ad ter. Uñ posset addi ⁊ pro anima nō legat sine assensu pr̄is bona nō castrēsia: ⁊ sunt due ptes: que per se patēt. Do. Emanauit ad declarationem decre. s. eo. de vxore. ij. rñ.

t Pubertatis. s. xij. an. in muliere. xiiij. in viro: quod dicit supra dixi de testa. c. i.

v Eligere: sicut nec alias testari. ff. de testa. qua etate alias ī q. ij. q. vj. §. diffinitiua. circa princi. C. quando prouo. non est ne. l. ij.

x Consuetudo: sicut ergo consuetudo dat iurisditionem ⁊ ius eligendi prelatum de fo. compe. cum contingat. de causa posses. cum ecclesia. sic etiam dat ius eligendi sepulturam: vt hic vides.

y Uel in parochiali: hic est disiuncta: nunquid ergo datur electio: quod videf ī. de regu. iur. in alternatiuis. cum suis concordantijs. ecōtra videtur ordinem scripture seruandum. xliij. distin. sit recte. ad fi. s. eo. lib. de elec. si quis iusto. §. i. ⁊. s. de preben. mandato. ⁊ hoc tutius: ad hec. s. c. prori. nec semper in alternatiuis est electio. vt dicam in pre. regula in alternatiuis. consuetudo tamen habet ꝙ parentes vel amici tales sepeliūt in altera q̄ volūt: ⁊ graue videf puerū. viij. dierum semper in antiquis tumulis solēniter sepeliri.

z Quāuis: de hoc tractabat hosti. ī sum. huius ti. §. ⁊ apud quam. v. si vo is.

⁊ Filiusfamilias: maior tñ pubertate: ⁊ ē huic si. s. e. li. d. pcu. q generali. §. i.

ꝯ Sepulturam: quia electio refertur ad id tempus quo solutus est a patria potestate. ad hoc. s. eo. de vxore. i. responso.

ꝝ Castrēse. s. quod a parētibus vel cognatis in militia degētibus donatū est: vel qō ipse filiusfamilias in militia acqsiuit: qō acqsitū nō fuisset nisi militasset. ff. de castrē. pecu. l. castrē.

a Quasi castrēse: vt qō acqrit filiusfa. aduocatus in postulādo. nam ⁊ ipsi aduocati militant. de aduo. diuer. iu. l. aduocati.

b Judicare. i. in vltima volūtate relinquere: iudicium enim hic sumif pro vltima volūtate: ⁊ aliter multis modis: quod dic vt dicam. ī. de reg. iu. in iudicijs.

c Non potest. ff. de donationibus causa mor. l. tam his.

Universidad de Deusto Biblioteca

Religiosi. ¶ Summaꝛ: vt in rubro ſm zen. sed istud summariũ pcedit ſm suũ intellec. sed ego sequor intellectũ ſm Jo. an. ſm quẽ põt sic summari. Religiosi sunt sepeliẽdi in suo monasterio nisi in remotis moriantur. h. d. et ponit dictũ cui⁹ rõnẽ interserit ibi: cũ velle. Et exceptionẽ pmittit ibi: nisi. Do. Emanauit: ad declarationẽ eoꝝ que no. Jnno. ⁊ hosti. s. de exces. pla. nimis iniqua. ⁊ Hosti. s. e. ti. de vxore ⁊ approbatur opi. Jnnocẽ. reprobata opinione hosti.

a ¶ Cõmode: no. rõne incommoditatis id pmittit: qd alias nõ pmitteret: sic. s. e. is q. itez cã icõmoditatis alienãtur res ecclesie. xij. q. ij. terrulas.

b ¶ Habeant: sic. s. ti. pri. c. vlti. cum suis cõcordan.

c ¶ Sepulturam: hoc tenebat inno. sed hostiẽ. cõtra p decre. s. e. de vxore. s. q talis electio ad illud tps. s. post mortẽ refertur quo solutus est monachus a iugo. vt ibi dicit de vxore. ad idẽ. s. e. pri. i. rñ. ⁊ hoc ẽt probabat p decre. pre. de exces. prela. nimis iniqua. ⁊ p decre. de priuil. vt priuilegia: vbi dr q illi fratres eligunt sibi sepulturas. ad pmuz rñdeo q lz vxor vel filiusfa. sint i ptãte viri vel patris: nõ tamẽ in tm̃ quin aliqd habeãt ⁊ velle ⁊ nolle: qd ñ ẽ in monacho: ⁊ facit. s. de procura. qui generaliter. §. primo Ad decre. nimis. ⁊ ut priuilegia. dic q nõ loquunt in veris religiosis: sed in his qui assumuntur in confraternitatem: vel intelligatur secũdum istud. s. quando a monasterijs sunt remoti. Jo. an.

d Iscretioni. ¶ Prio ibibet. Secũdo pcipit ibi: imo. Do. decre. est greg. ix. decisa de extrauagãti sua q incipiebat grauamen nobis. prout ibi pz ex qrela archiepi et capituli pisani peruenit ad papã. q pdicatores ⁊ minores pdicabant decimas ex pcepto non deberi: scribit greg. vt sequit hodie prouisũz est cõtra oẽs religiosos quib⁹ nõ competit recipere decimas: vt in cle. de penis. cupientes. ij. rñso. Jo. an.

¶ Religiosi nisi multum remoti a monasterio nequeunt alibi eligere sepulturã. h. d. ſm zen.

Religiosi: nisi a pprijs monasterijs adeo forsitã sint remoti: q ad ea cum moriuntur cõmode[a] portari non possint: nequeunt cum velle vel nolle nõ habeãt[b] sibi eligere sepulturã[c]: sz sunt apud sua monasteria tumulandi.

Rubrica de decimis.

Gregorius nonus fratrib⁹ predicatoribus ⁊ minoribus.

¶ Populus vt ecclesijs iura debita psoluat est i predicationibus ⁊ alijs exhortãdus. h. d. ſm zen.

Discretioni vestre mãdamus districtius inhibentes: ne talia q audiẽtes a decimarum[d] seu aliaruz[e] rerum ecclesijs debitarum solutione retrahant; vel alias animas[f] corrumpant audiẽtium in sermonibus[g] vestris vel[h] alibi proponere decetero psumatis. Jmmo verbo ⁊ opere informetis eosdẽ: vt ad solutionẽ predictoꝝ pmpte voluntatis[i] animo sint intenti.

Alexander quartus.

¶ Priuilegium decimas noualium concedens: non includit decimas noualiuz per alios possessas tempore ipetrationis ⁊ loca tãtuz includit vbi pcipiebantur antique ⁊ ad portionem antiquam. h. dic vsqz ad. §. statuimus ſm Do.

Statuto ppetuo declaram⁹[k] q indultum illud apostolicũ quod plerisqz cõceditur: vt noualium decimas pro ea portione percipere valeãt: qua veteres eos cõtingũt[l] ad illas noualiuz decimas quas tempore[m] illo: quo impetratum vel obtentum extitit hoc indultum: alij possidebant[n]: cũ de hoc i ipso mentio nulla fiat: nullatenus se extendit: nec ad alias[o] etiam nisi in his tãtũ locis vbi veteres tunc quando dictum indultũ impetratum fuit: ipsi impetratores habebant: ⁊ pro ea[p] solummodo portione qua ipsi tẽpore ipetrationis hmõi pcipiebãt antiquas. ¶ Statuimus[q] ptcrea q idẽ idultũ obtẽtũ ab his q tpe ipetraiõis totaliter veteres pcipiebãt decimas vltra medietatẽ[r] decimarũ noualiũ nullatenus extendatur: q:[s] non est verisimile si tunc de plena ⁊ itegra pceptione veteꝝ fuisset expressũz q apostolica sedes pariter ⁊ similiter noualiũ decias i tã grane parochialiũ ecclesiarũ dispendiũ indulsisset: quodqz rõne talis indulti siue impetrati iam siue impetrandi deinceps nõ possit in noualibus q ammodo fient: vendicari ⁊ acqri vel pcipi plus quã medietas decimaꝝ ipsoꝝ noualiũ: etiam si amplius in veterib⁹ habebat: cuz nõ sit[a] dicendũ asperum sed piũ potius ⁊ benignum: si super decimis futuroꝝ noualiuz: cõtra parochialium ecclesiarũ grauamẽ qd ex districtione indulti huiusmodi possit accidere taliter obuiat. ¶ Religiosos tñ cisterciẽñ. ⁊ cartusieñ. ordinũ statuto ⁊ declaratione huiusmodi quantũ ad hos duos articulos: videlicet de medietate[b] decimarũ noualiũ cõprehendi nolumus vel cõstringi. ¶ Ubi[c] autez p huiusmodi cõcessiones decimarũ parochiales ecclesias adeo grauari contingit: q eaꝝ rectores de ipsarum redditib⁹ cõgrue[d] sustẽtari ⁊ cõmode iura epalia exhibere nõ possunt prouideat per locoꝝ ordinarios ⁊ ordinetur taliter: q eisdẽ rectorib⁹ tantũ de illarũ[e] reliquat pventib⁹: q exinde cõpetentẽ sustentationẽ habere ⁊ epalia iura soluere valeant: aliaqz onera[f] debita supportare. ¶ Sane[g] quãuis forte a religiosis exemptis et alijs fiant infeudationes de decimis detentis a laicis: ⁊ ijdem laici q illas ab ipsis religiosis in feudum teneãt recognoscãt nõ tamẽ licet religiosis eisdem post talẽ infeudationem vel recognitionem sic de facto presumptã huiusmodi decimas de manibus laicoruz ipsoꝝ acqrere vl recipe absqz diocesanoꝝ epoꝝ assensu[h]. ¶ Jllas aũt decimas intelligim⁹ posse taliter a religiosis de manib⁹ laicoruz recipi vel acqri: que ante lateranẽ.[i] cõcil. ipsis laicis i feudũ ppetuo[k] fuere cõcesse. ¶ Diocesani[l] vero parochialiũ ecclesiaꝝ ad reqsitionẽ rectoꝝ earũdẽ de ipsis religiosis sup decimis quas hñt vel eos habere continget: que quidẽ alias ad ipsas spectauerũt ecclesias: nisi de rebus exemptis[m] agat exhibeãt iustitie complemẽtũ. ¶ Ceterũ[n] ijdem religiosi tam exempti quaz nõ exempti de terris ⁊ possessionibus acquisitis hactenus et ammodo acqrẽdis decimas integre soluant illis ecclesijs qbus eedẽ possessiones ⁊ terre prius fuerãt decimales: nisi sup hoc spãli iure[o] vel priuilegio sint muniti. ¶ Nec p eo[p]: q forte in aliqbus parochijs oẽs maiores decimas seu partẽ illaꝝ acqrũt de manib⁹ laicoꝝ: psũt pro eadẽ vel sili portione: si de nouo postmodũ fiãt noualia in eisdẽ petere vel pcipe noualiũ decimas eorũdẽ[q] nisi alia rõnabilis p quaz hoc facere valeant causa subsit.

Rubrica de regularibus ⁊ transeũtibus ad religionem.

I

¶ Si minor. xiiij. an. igredit religionẽ in. xv. anno libere exit: nisi i ipso. xv. anno professiõez fecerit: vel habitũ professoꝝ receperit vl expresse ratã habuerit professionẽ prius a se factã. si autẽ per totũ. xv. an. portat habitũ: vbi nõ est distinctus: intelligit pfessus: nisi tãta sit indistinctio q viuẽtes cũ eis simili habitu induant. Si maior. xiiij. an. igredit: si portat habitũ per annũ quãtũcũqz sit indistinctus itelligit pfessus. Jn fine declarat q sint habitus indistincti. Jo. an.

Is qui monasteriuz ante. xiiij. annuz[q] vt monach⁹ efficiat igredit[r] nisi eo cõpleto professionẽ faciat in sequẽti[s] vel[t] habituz religionis suscipiat: q dari profitentibus cõsueuit: seu pfessionẽ a se prius[u] factam ratã expresse[x] habeat: libere potest infra ipsum sequentem[y] annum ad seculum remeare. ¶ Quod si per totum sequentem annum in monasterio permanserit: vbi professoꝝ ⁊ nouitiorum sunt habitus indistincti: professionẽ per hoc fecisse: vel si quam prius fecerat ratam habuisse videtur[z] nisi tanta indistinctio ibi habitus habeatur q ⁊ professi ⁊ nouitij ac etiam alij communẽ[⁊] vitam cum eis ducentes: simili penitus habitu induantur. ¶ Qui vero post quartumdecimũ annũ[?] habitum religionis assumpserit: si per annum illum gestauerit: extunc religionem assumptam presumitur veraciter esse professus: vbi professi a nouitijs dissimilitudine[ꝝ] habitus minime distinguũt[a]: etiam[b] si alij degentes cuz eis similibus vestibus coutantur: quoniã cum iam hic ad discretionis ãnos peruenerit: quid agat agnoscit[c] ac ideo susceptum discretionis tempore ordinem: postquaz hunc anni probauerit spacio: intelligitur firmiter approbasse. Secus autez in illo qui ante discretionis annos habitum induit regularem: cũ eorum que tunc agit plenum[d] nõ habeat intellectum. ¶ Distinctos quoqz seu dissimiles intelligimus esse habitus: siue nouitijs siue professis dissimiles vestes dentur: siue benedicantur cum profitentib⁹ cõceduntur: siue etiã aliquid aliud[e] fiat per quod nouitioruz a professorum habitu discernatur.

Alexander quartus fratribus predicatoribus ⁊ minoribus.

¶ Predicatores ⁊ minores: infra annũ pbationis quẽquam ad sui ordinis professionẽ recipe nõ psũt: qd si fecerit recept⁹ alligat⁹ nõ est eoꝝ ordini: ⁊ ipsi a receptiõe pfessiõis alioꝝ sunt suspẽsi: ⁊ puni-

d ¶ Decimarum: in decimarũ solutione an debeant ex precepto: an cõsuetudine tollantur: diuerse fuerunt antiquoꝝ sñie: ⁊ dixerunt quidã quos secut⁹ est Jnno. in glo. quã posuit super ista rubrica: q decime indistincte debent ⁊ personales et prediales: probat per auctoritates veteris ⁊ noui testamẽti. ⁊ per iura. xvi. q. i. reuertimini. ⁊ c. decime. ⁊ q. vij. quicũqz. ⁊ c. oẽs. ⁊ in multis capitulis. Dicũt quidam theologi: ⁊ hoc scripsit pe. lombardus: q preceptorũ alia moralia: ⁊ hec ad litterã seruãda: vt non occides ⁊c. quedã cerimonialia: ⁊ hec nõ seruãtur ad litterã: vt de puri. post par. c. vno quedã mystica: ⁊ hec sunt sacrificioꝝ pcepta quoꝝ nõ verba: sed mens seruãda est: ⁊ sic dicunt in decimis: ut. s. sint mystica: vel partim moralia: vt sufficiat aliquid dari pro decima ex vigore cõsuetudinis: puta cẽtesimã vel vlteriorem vel citeriorem partẽ: ad hoc. v. di. in prin. vi. di. §. ulti. s. eo. cõmissum ⁊ c. in aliquibus. in fi. ⁊ c. ad apostolice. cum si. Sed hec opinio ẽ falsa: ⁊ reprobata per oĩa iura ⁊ per cõcilium generale. s. e. in aliquibus. vbi dicit integraliter decimas persoluendas. Alij theologi dicunt q hodie decime non debẽtur q: olim iussi erant dari clericis qui nihil aliud habebãt: numeri. xviij. vbi dicebatur clericos parte decimarum debere esse cõtentos: hodie vero habent predia: vnde eis decime non debentur: ⁊ hec opinio reprobatur. s. eo. tua nobis alij dicunt q decime in illis regionibus in quibus nõ est cõsuetudo q soluantur nec exiguntur nec predicãtur nõ soluere non sit peccatum: quasi ex tolerãtia papa dispenset: quod videtur posse secundũ ea que no. s. eo. a nobis. ubi aũt exigũtur ⁊ predicãtur: non soluere est peccatum: que opi. per hãc decre. ⁊ per oĩa concilia. ⁊ decre. s. eo. ti. reprobari uidetur in quibus satis patet q papa non tolerat sed cõtradicit expresse. ad hoc exo. xxij. ibi decimas ⁊ primitias tuas nõ tardabis offerre. hosti. no. s. eo. in aliquibus. q prediales decime debentur lege diuina: psonales uero non: ⁊ ideo in primis non admittitur cõsuetudo. Jn secunda vero sic. uñ si cõsuetudo est personalis non prestari nõ debent: ⁊ sic intelligit fi. ipsius decre. Sed hoc Jnno. execrat: vt dixi in prin. ⁊ eius in hoc opinio tutior ẽ: ⁊ idõ tenenda esset: de pe. di. vij. nullus. e ¶ Aliaꝝ rex: puta primitiaꝝ obligationũ canonicaꝝ portionũ debitarũ ex funeribus ⁊ corũ que debentur propter suas laudabiles cõsuetudines: de simo. ad apostolicam. olim soluebãtur quattuor genera decimarũ. s. e. c. i. ⁊ ideo hoies bonis oĩbus abundabãt. xvi. q. vij. maiores. nunc nec una bene soluitur: ⁊ ideo hoies ad decimã conuertuntur. xvi. q. i. decime. ⁊ ideo dominus locustas nõ increpat nec plagas amouet. xvi. q. i. reuertimini. ⁊ tollit fiscus quod non accipit christus: ut in predicto. c. maiores.

f ¶ Alias: alias aĩos: ad hoc. s. e. quãuis. de na. ex li. uen. c. uno.

g ¶ Sermonib⁹: tale officiũ priuilegiatũ est: de sta. mona. qd dei timorẽ.

h ¶ Vel alibi: puta in collationib⁹ disputationib⁹ uel in cõfessionib⁹ i quibus iniungere debent cõfitentibus q aliena restituant. q: non dimittitur peccatum ⁊c. j. de re. iuris. peccatum cum suis cõcor. ⁊ hoc faciendo licite ab excõicatis elemosynas recipiunt: de sen. excõ. cum voluntate. priuilegium ergo illud merentur amittere: contra riuz suggerendo. xij. q. iij. priuilegiuz. cũ suis similibus.

i ¶ Voluntatis: volũtarium militez sibi eligit xps. xv. q. i. non est qd cuiq. xxiij. v. tunc saluabitur. alias incipit q sitit in fi.

Statuto ¶ Hic Alexander in pria parte ponit quasdã declarationes circa illas indulgentias in qbus cõceditur aliquib⁹: vt noualium pcipiant decias pro ea portione qua percipiebant antiquas. Et a quibusdã ex ipsis declarationib⁹ duos excipit ordines: hic vsqz ad. §. vbi. ibi puidet parochijs pauperibus: quarũ decime alijs debẽtur vsqz ad. §. sane. tertio puidet circa decimas recipiendas vel nõ de manibus laicoꝝ usqz ad. §. diocesani. quarto prouidet circa decimas soluẽdas a religiosis: ⁊ circa diocesanoꝝ potestatem super his vsqz ad. §. nec pro eo. vbi statuit noualiũ decimas religiosis nõ accrescere qui antiquas de laicorum manibus habuerunt.

k ¶ Declaramus: no. q: hic alexãder nõ statuit ius nouũ: sz antiquũ declarat. uñ pmũ dictũ hẽbam⁹ cassum. j. de priul. c. añpe. qd icipit dudũ.

l ¶ Cõtingunt: forte priuilegio uel cõpositione ul feudatione uel pscriptiõe uel receptiõe de manib⁹ laicoꝝ. ut dicit i fi. uel alio quocunqz mõ iure cõi nõ est reperire simpliciter q debeat certa pars nisi forte in epo q iure cõi petit quartã. s. de offi. ordi. cõquerente. de prescriptio. de quarta.

m ¶ Tempore illo: sic in his inspicit date tempus. ad idẽ. s. de rescrip. cãte. ⁊ c. si eo tempore. eo. li. de elec. dudum. i. ubi de hoc.

n ¶ Possidebãt: iure suo tãq sibi debitas. tũc nõ debet illis obesse priuilegiũ hoc tacito ipetratũ. s. de priul. dudũ. Jtẽ põt dici si bona fide possidebãt. sed proprietatẽ iuris nõ hẽbãt ut sola bonefidei possessio uires priuilegij ipediat. Si aũt cẽt uiolenta uel malefidei possessio. uires priuilegij nõ impediret ſm Jnno. ⁊ hosti. q hoc no. i pre. decre. dudũ. allegant de rest. spoli. granis. de prescri. c. vlti. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ si necesse. ob h etiaz ibi dicunt q si abbas impetrat priuilegia exemptionis pro se ⁊ capellis sibi subiectis: q si aliqua capella sua ab alio mõasterio bona fide possideatur: impedient vires priuilegij: alias nõ: per eadẽ iura. Jo. an.

o ¶ Nec ad alias: secũda declaratio. pone debebat mihi medietas deciaꝝ antiquoꝝ pdioꝝ certe parochie: ipetraui vt pcipem pea pte noualia pq ⁊c. tpe ipetratiõis nõ i tota parochia sz solũ i certa pte. pone citra riuũ pcipiebã ptẽ illã decimaꝝ i illa solũ pte recipiã noualia nõ in vlteriori.

p ¶ Et pro ea. tertia declaratio: pone debebat mihi dimidia decimaꝝ certe parochie: sed nõ dabat nisi tertia: ipetraui priuilegia de noualibus pro ea parte ⁊c. solã tertiã in noualibus habebo.

q ¶ Statuimus. ¶ Priuilegiũ decimaꝝ noualiũ limitatũ ad mẽsuram antiquoꝝ nõ põt vltra dimidiã includere fallit in cistersiensib⁹ ⁊ cartusieñ. h. d. vsqz ad. §. vbi aũt. Seqnẽtur adhuc declarationes. Ad earũ intelligentias scias. q aut ille qui impetrat tale indultũ percipiebat integras decimas aut plus q dimidiã: aut dimidiã: aut minus i primis duobus casibus. s. cum integram vel plus q dimidiam percipit: in antiquis pretextu priuilegij noualium solã habebit dimidiã: si percipit dimidiam vel minus antiquorum tantũdẽ percipiet noualium.

r Medietatẽ: nomine portionis dimidia cõtinetur. ff. de. v. si. nomẽ filiarũ. §. portionis. ff. de vsufruc. etiã.

s ¶ Quia: non est r. me.

a ¶ Cum non sit: diceret aliquis quare fit tã stricta iterpretatio ⁊ aspera respondet. io. an.

b ¶ De medietate: bene ergo cõprehendunt tribus declarationibus prime ptis: sz istis duabus declarationib⁹ isti⁹. §. statuim⁹ nõ cõprehẽdunt: ⁊ hoc intẽdit si ergo percipiãt integrã ul plus q dimidiã in antiqs: ⁊ in noualib⁹ ptertu talis indulti tãtũdẽ habebũt. Do. io. an.

c ¶ Ubi. ¶ Priuilegiati super decimis excipiendis ecclesijs parochialibus gratijs assignare debent portionez pro debitis onerib⁹ supportandis. h. d. vsqz ad. §. sane. Do.

d ¶ Cõgrue: qd dic vt. s. de prebẽ. de monachis. xxi. q. i. c. i.

e ¶ Jllarum: decimaꝝ parochie sue.

f ¶ Onera: legatoꝝ nũciorũ se. apo. collectaruz ⁊ si. ad idem. s. eo. lib. de preben. c. i.

g ¶ Sane. ¶ Decime p laicos añ latera. cõci. i feudũ recepte a religiosis p eos recognite in feudũ: non pñt ipsis religiosis concedi sine diocesãoꝝ csensu. h. d. usqz ad. §. dioces. Do.

h ¶ Assensu: laicus habebat decias qs religiosis donare volebat: fingebat se p istrm ab illis hre i feudũ vt sic qsi restitueret ipsas eisdẽ sine csensu epi sz talis fictio nõ pderit: vt h vides.

i ¶ Lateranẽse: de priule. cũ ⁊ plantare.

k ¶ Perpetuo: secus si ad tẽpus: ⁊ cõcor. õ his que fi. a prelatis cũ aplica in fi.

l ¶ Diocesani. ¶ Diocesani cõpellũt religiosos exẽptos soluere decias parochialibus ecclijs si nõ agat õ reb⁹ exẽptis. h. d. vsqz ad. §. ceterum. Do.

m ¶ Exẽptis. i. de ipsis decimis: vl decimis exẽptoꝝ predioꝝ.

n ¶ Ceterum. ¶ Religiosi ẽt exẽpti de possessionibus acquisitis ⁊ acquirendis parochialibus soluere debent decimas si priulegiati non sunt. hoc. d. vsqz ad. §. nec pro eo. Do.

o ¶ Jure. s. e. ex pte. i.

p ¶ Nec. ¶ Ex donatione laicoꝝ habẽtes decimas antiquas nouales superuenientes i eodem loco non percipiũt. h. d. Do.

q ¶ Eorũdẽ: sicut eniz ipsi laico nõ accrescebant noualia: ut. s. e. tua. i. sic nec ipsis religiosis q a laicis pceperũt: ad idez. s. eo. cũ cõtingat. ar. j. de iur. pa. c. i. So. ibi res a laico donata mutat naturã i nulli⁹ pudiciũ: h fieret pudiciũ ecclesie parochiali: ad h. s. §. i. i. fi.

Is qui. ¶ Prima ps tractat õ ipubere mõasteriũ itrãte seu igresso. Scda õ pubere ibi: q ᵭo. Tertia declarat distictionẽ hituũ ibi distictos. Pria distinguit an egrediat añ fi. xv. an. an post. ⁊ pmũ pmittit: sz tres casus excipit. Secũdũ phibet ibi: qd si sint hit⁹ idistĩcti sec⁹ si idistĩctissimi. Secũda pncipalis puberẽ pfessũz esse dic. si p annũ tulit hitũ idistinctũ ẽt si sit idistĩctissim⁹ ⁊ diuersitatis rõnẽ reddit ibi: qm

q ¶ Annũ csũmatũ: q: si suff ẽ icepisse qd dic ut. s. e. ad nraz.

r ¶ Ingredit: h tolle qd est. j. libere potest.

s ¶ Sequenti. s. in. xv. sic. xx. q. i. illud.

t ¶ Vel: repete eo cõpleto. ⁊c.

v ¶ Prius. s. añ. xiiij. an.

x ¶ Expsse: ⁊ sic reprobatũ est qd so. no. xx. q. i. illud. ⁊ ber. s. e. significatũ. q dicebant q si pfessionẽ fecerat añ. xiiij. an. tacite ibi moram trahẽdo post. xiiij. an. vr eã ratã hre. ar. de despõ. ip. lras. ⁊ c. accessit ho. aũt q hãc vidit decre. i decre. significatũ tenebat qd hic dicit.

y ¶ Sequẽtẽ. s. xx. etatis sue.

z ¶ Videt: ecce ergo qrtũ casuz post. xiiij. ãnũ: ergo hñ hz ratã pfessionẽ factã añ illud: sz nõ eo ipso: sed tũc demũ cũ lapsus fuerit annus. xv. ⁊ in ipso portauerit habitũ distinctum.

⁊ ¶ Cõem: vt pniẽtes capellãi ⁊ seculares clerici: ⁊ si hit⁹ ille religiosus nõ cẽt: sz forte secularium clericoꝝ id ẽẽt p epm corrigẽdũ: õ test. c. ij. s. e. sic tuus. Sz nũqd cpellit talis pfiteri: nõ pcise: sz causatiue: vt vl pfiteat vl exeat: vt. s. õ ele. cũ cãz in fi. ad hoc. s. eo. vt clerici.

? ¶ Annũ: ad idẽ. s. e. ex pte.

ꝝ ¶ Dissimilitudine: patẽti i colore scissura vel forma: sec⁹ quo ad hũc casuz de alia latẽti de qua loquit h finis: vt i cle. eo. ti. eos qui. ⁊ vide quod ibi no. in glo. ij. ⁊ glo. lz ergo.

a ¶ Distinguũt: sz nonne ibi recipiẽdo hitũ q dat pfessis ul tacite pfessis: ut. s. illud verũ est qñ distict⁹ ẽ hit⁹ vbi ᵭo ẽ ñ distinct⁹ sec⁹: vt h vides. ⁊ sic itelligas sane qd no. ber. s. e. ex pte. in vlti. glo. ad fi. ⁊ pbat idẽ. s. eo. statuimus.

b ¶ Etiã si. pp h aduersat illud q ᵭo qd in pri. §. positũ ẽ.

c ¶ Agnoscit. i. agnoscere dz.

d ¶ Plenũ: maior septẽnio i pubes itellectũ hz: sz ñ plenũ vt h vides. mior ãt septẽnio ignorat qd videat. C. õ fal. mo. l. i.

e ¶ Aliõ: vt q: dẽr a certis psonis vl i certis dieb⁹ vl formis.

Universidad de Deusto Biblioteca

Non solum. ¶ Duo principaliter facit. Primo ponit pemiũ siue casum cõstitutionis. Secũdo ibi: vobis ponit ↄstitutionẽ. In qua primo ibi bet. Tertio ibi: ꝙ si forte ponit triplicẽ penã. Premitte ꝙ ingredienti religionẽ dat͛ annus ad probandũ regulã. xvij. q. i. Gonsaldus. Sed huic anno põt ĩgrediens ⁊ recipiens renunciare ⁊ statim ꝓfiteri. s. eo. ti. ad apostolicã. Sȝ istud vltimum hic prohibetur ĩ duabus religionibus. Do. Ergo excipit decre. ista a regula quã habuisti. s. eo. ad apostolicã.

a ¶ Et. j. decisũ h fuit: q: hẽbat͛. s. e. ad aplicã. ⁊. c. statuimus.

b ¶ zelũ: quasi dilectionis feruorẽ: ad idẽ. s. e. li. de re iudi. ad apostolicã. in prin.

c ¶ Expedit: de bap. maiores. s. eo. li. de elec. cum expediat ⁊. c. cum nõ deceat.

d ¶ Rationis: rõ enĩ q̃ a discretione ꝓcedit nõ dȝ deesse: e. n. oĩum ṽtutũ mr̃ discretio. i. q. v. pñtiũ. s. de of. custo. c. i.

e ¶ Subsequat͛: ad idẽ de deci. q̃uis. de here. cũ ex iniũcto.

f ¶ Pena: cõtrafaciẽs nõ erit ꝓpter hoc excõicatus: vt. s. de iurepa. relatũ. qd̃ dic vt no. lx iij. di. salonitane. de simo. sicut. ij. de sagit. c. vno.

g ¶ Annũ: interdũ inuenitur de biennio: interdũ de triẽnio: ⁊ de hoc dic vt no. xvij. q. i. cõsaldus. s. eo. ad aplicam.

h ¶ Recipe pũmatis: qd̃ ẽ ĩ fi.

i ¶ Transeat: sequebat͛ in antiq̃ sicut de sua voluntate ⁊c. qd̃ est infra: iste igit͛. ṽ. qui sequit͛. vsq ibi sicut: additus est p cõpilatores huius lib. ⁊ hoc ne aliqui crederent ꝙ talis nõ posset redire ad seculũ q: soluȝ dicebat͛ ad religionẽ ⁊c.

k ¶ Quod tamẽ: ad declarationẽ eius qd̃ habes. s. eo. consulti. ⁊. c. statuimus.

l ¶ Indicijs: vt si bñficio renũciauit: vl̃ de bonis ꝓprijs ṽbo ⁊ re disposuit: vl̃ sl̃ib⁹ modis.

m ¶ Recipere. s. ad professionẽ infra annũ ꝓbationis.

n ¶ Vestro ordini: no. q: ꝓfessio tacite vl̃ exp̃sse facta ĩfra annũ ꝓbationis nõ obligat ordini: tñ obligat religioni: vt. s.

endi pena que pro grauiorib⁹ culpis eis consueuit infligi. Joan. an.

Non soluȝ: ⁊ infra[a]. Lȝ zelũ[b] animarũ habẽtes eas lucrari dño sollicite cupiatis: qa tñ decet ⁊ expedit[c] vt cõscientie puritati nõ desit iudiciũ rõnis[d]: ne vnde spiritualis ꝓfectus queritur salutis: dispendiũ subsequat͛[e]. Vobis de fratrũ nostrorũ cõsilio ĩ virtute obedientie ⁊ sub pena[f] excommunicationis auctoritate presentium districtius inhibemus: ne ante annum[g] probationis elapsum q est maxime in subsidium fragilitatis humane regulariter ĩstitutus: quẽquam ad professionez vestri ordinis seu renunciationem seculo faciendam recipere[h]: nec constitutũ ĩfra huiusmodi annũ aliquatenus impedire: quo minus infra ipsum ad aliã religionẽ quam maluerit trãseat[i]: vel nisi maior quatuordecim annis existens ꝓfessus sit tacite vel expresse: aut euidẽter constet illum vitam voluisse mutare: quod[k] tamẽ non p̃sumit͛: nisi clara probatione vel cõpetentib⁹ indicijs[l] ostẽdatur: omnino ad seculum redeat: sicut de sua volũtate processerit: presumatis. Qd̃ si forte cõtra hanc nostrã prohibitionẽ quẽquã recipere[m] p̃sumpseritis decernim⁹ eũ q taliter receptus fuerit nullaten⁹ vr̃o[n] eẽ ordini alligatũ: vosq a receptione quorũlibet ad ꝓfessionẽ eiusdẽ ordinis fore ipo fcõ suspẽsos[o]: ⁊ insup[p] pene subijciẽdos: q̃ fr̃ib⁹ ipsi⁹ ordis pro culpis ĩstigi grauiorib⁹ cõsueuit[q].

Bonifacius octauus.

¶ Decretalis non solum extenditur ad omnes mẽdicantes. in alijs vero professio expressa religioni cui fit tacita aũt generaliter obligat infra annũ. h. d. ẜm zen.

Constitutionem innocentianã que prohibet cõuersorum ꝓfessionẽ recipi ante annũ ꝓbationis elapsum: pie memorie alex. papa. iiij. p̃decessor noster ad fratrũ p̃dicatorꝫ ⁊ minorꝫ ordĩes dũtaxat declarauit[r] extendi. Unde nos paris similitudine rationis ĩducti[s]: declarationẽ eãdẽ ad aliorũ mendicantium ordines prorogamus[t]. In alijs autez religionibus[u] professio expresse vel tacite fieri potest licite[x] infra annũ. Sȝ expresse emissa etiam seculari habitu nõ mutato[y] illi religioni p̃cise obligat quam profitens est professus: tacite vero facta infra[z] probationis annum per susceptionez habitus[&] qui profitentibus tantuz datur: non illi specialiter cuius habitus est susceptus: sȝ generaliter religioni alicui recipientem obligat[a]: si etatis[b] apte sit: si sciens[c] et voluntarius[d] ac triduo[e] ꝑseueret.

Idem parien. capitulo.

¶ Bñficiũ igredientis religionẽ ĩfra annũ ꝓbatiõis exceptis casib⁹ hic exp̃ssis nõ ẽ alteri ↄferẽdũ: iteri tñ debit p aliũ bñficiũ ĩseruiri. h. d.

Beneficiũ illi⁹ Jo. de san. q religionẽ igredit͛: nõ ẽ ĩfra ꝓbationis[a] annũ alicui cõferẽduȝ[c]

o ¶ Suspensos: dixit hosti. ꝙ superior q nõ peccauit põt ipsum absoluere ar. de sen. ex. nuper. p ¶ Et insuper. nota ꝙ qs multiplici pena punitur. rõ: qa altera per se nõ sufficiebat: vt no. s. de iudi. at si clerici. in fi.

q ¶ Consueuit: ipsa cõsuetudine inspecta: vel ordinationibus q̃ sunt ẜm regulã.

Constitutionem. ¶ Sunt due partes. Prima loquit͛ de mendicantibus secũda de nõ mẽdicantibus ibi. In alijs. Prima subdiuidit͛ quia facit duo primo ponit declarationẽ. Secũdo prorogationẽ ibi: vnde. Secũda ẽt facit duo. Primo ponit regulã quã destinguẽdo duo mẽbra declarat. Primũ ibi: sed expresse. Secundũ ibi: tacite: premitte qd̃ habes in. c. precedenti. Do.

r ¶ Declarauit: eius declarationem hodie non habemus.

s ¶ Inducti. s. de trãsla. inter corpalia. de rescrip. ĩter ceteras. C. ad. l. fal. l. vlt.

t ¶ Prorogamus: prima facie ista decre. videt͛ facere ad questionez qua querit͛ an cõstitutio super cathedrã extrauagans bonifacij: que habetur in cle. de sepul. dudum: extendat͛ ad alios mendicãtes q̃ predicatores ⁊ minores: ⁊ vr̃ ꝙ sic per hanc litterã. Sed contrariũ pronunciaui: vt dixi. j. de re. iur. que a iure: ⁊ ibi vide ⁊ decre. ista facit pro hac parte. Dico enim ꝙ hic bonifa. nõ dixit declaramus sed dixit prorogamus. vnde lȝ eadẽ rõ esset in alijs mendicãtibus q̃ in predicatoribus ⁊ minorib⁹: tñ cõstitutio illa nõ extẽderet͛ ad illos nisi hic per bonifa. prorogata fuisset: vñ alex. declarauit: sed bonifa. ꝓrogauit: ut vides: regule ergo et antiquo iuri standũ est: nisi inquãtũ repimus recessum: vt in p̃dicta regula dixi.

v ¶ Religionibus. s. non mendicantium.

x ¶ Licite: in mẽdicantibus etiã põt fieri: sȝ nõ licite: vt. s. c. proxi. dixi.

y ¶ Mutato: ad idẽ. s. eo. sicut nobis. habitus enim non facit monachum: sed professio regule. s. eo. ti. porrectum.

z ¶ Infra probationis: ergo de illa tacita que fit per lapsum anni nõ loquitur h: de qua. s. e. c. i. §. qui vero. ⁊. s. eo. ex parte. in illa ergo non licebit: infra triduũ penitere: vt in ista: quia non reperitur de illa hic statutum.

& ¶ Habit⁹: hoc vbi nõ distincti sunt habit⁹ ꝓfessorꝫ a nouitijs: ut. s. e. c. i. dixi

? ¶ Obligat: quo ad hãc obligationẽ ex tacita nõ dicã differẽtiã int͛ mẽdicãtes ⁊ nõ mẽdicãtes: vt. s. e. c. ꝓx. sȝ sic ĩ exp̃ssa: q: ille obligat illi religioni in nõ mẽdicãtib⁹ ĩ mẽdicãtib⁹ solũ religioni ĩ genere: vt ibi ⁊ hic.

ꝫ ¶ Etatis: maiorꝫ. xiiij. in mare. xij. in femina.

a ¶ Sciens: secus si nõ ĩtelligens: vt si furore laborat. s. e. sicut tenor.

b ¶ Volũtarius: sec⁹ si inuit⁹. xx. q. ij. presens. s. eo. cum virum.

c ¶ Triduo: terminata sunt varie no. s. e. titu. ad nostrã: qdã dicebãt ꝙ illud dispẽsatiue loq̃batur: alij ꝙ illud spãle pp electionem: alij ꝙ qnq ibi ↄcurrebant pp q̃ penitẽtia tridui locuȝ habuit. pmũ ꝙ sine deliberatione ĩtrauit. secũdũ ꝙ illect⁹. tertiũ q: si ne ꝓbatione suscepit hĩtũ ꝓfessorꝫ. quartũ q: pp pueritiã. quintũ q: ĩfra triduũ penituit et h tȝ ibi gof. ⁊ recitat host. Vides ꝙ hodie ius esse cõe declarat͛. s. ꝙ p ꝓfessionẽ tacitã factã p receptionẽ habit⁹ professorũ infra annũ ꝓbationis quis nõ obligat͛ nisi triduo ꝑseueret: simi lis dilatio tpis. C. de ero. aduo. l. vlti.

Beneficium. ¶ Hõt diuidi in tres partes. Primo ponit regulã. Secõ ibi: nisi q̃ttuor casus exceptos. Tertio ibi: sed interi puisionẽ. Emanauit: ad declarationez decre. s. de renũ. ex trãsmissa. et corꝫ q̃ no. Ber. ⁊ moderni. s. eo. statuim⁹. ⁊ Jo. xxvij. q. ij. despõsatã. ⁊. xvij. q. i. consaldus. Et ponit hec decr. regulam ⁊ quattuor casus exceptos.

d ¶ Probationis annũ: per hãc lr̃aȝ credo ꝙ si minorꝫ. xiiij. an. ingrediatur religionez ꝙ ante finẽ. xv. an. beneficium suũ nõ poterit cõferri: q: xv. an. est annus ꝓbationis illo. s. eo. c. i. qd̃ verꝫ est nisi post annũ. xiiij. aliqd̃ de his que sequunt͛ interueniat: bñficio autẽ nil deperit. cũ de prouentibus illi deseruiatur: vt dicitur in fi.

e ¶ Cõferẽdũ: ↄtra vt ĩ p̃. decre. s. de renũ. ex trãsmissa. vbi tenuit collatio facta infra annũ ꝓbationis: sed dic ẜm Hostiẽ. ꝙ ibi cũ recupauerat bona sua: renũciauerat bñficio suo exp̃sse in ingressu vel ante ĩgressuȝ: qd̃ satis vr̃. alias q̃re decre. illa poneret͛ sub titulo de renũ. vel dic ꝙ illa intelligit͛ ẜm primũ casum inferius exceptũ. Secundũ alios nõ põt ĩtelligi q: papa nõ mãdasset postea illũ de nouo recipi: si igitur beneficiũ tale nõ est cõferendũ: ergo tẽpus nõ currit ei ad quẽ spectat cõferre: de cõcess. p̃bẽ. q: diuersitatẽ. de elec. c. vlti. ⁊ merito cũ adhuc nõ vacet effectualiter: nõ currit tẽpus: cũ nõ nisi a vacatione currat. s. de elec. ne pro defectu. de cõcess. p̃bẽ. c. ij. Sed qd dices si nõ habebat ius in re: sed ad rẽ: nunqd perit infra probationis annũ ius illud. Credo eadẽ ratione ꝙ nõ: ⁊ ĩ decre. de cõcess. p̃bẽ. c. vlti. illud fuit pp reuocatoriã ⁊ eius verba. ad idẽ de p̃bẽ. c. antepe. Sed nũqd cõstituto in ꝓbatione poterit cõferri beneficiũ. Puto ꝙ nõ: q: dubius est status ⁊ iam fingit͛ ibi religiosus quo ad priuilegiuȝ immunitatis. j. de sentẽ. excõ. religioso. ij. rñ. ⁊ status dubius nõ ꝓmouetur ad militiã. ff. de re mili. qui status. ff. de libe. cau. qui de libertate. ⁊ iam per hoc induceretur ad religionem dimittendã quod esse non debet. s. de elec. quorũdã. xij. q. ij. bone rei. nam plãtare religionem ⁊ plantatam fouere debemus. s. de priuile. cum ⁊ plantare. ⁊ hoc intelligo de beneficio quod per regulas poss deri non posset: ad episcopatum autem in seculari ⁊ regulari ecclesia talis eligi potest. s. eo. lib. de elec. nullus. Sȝ nunquid canonicus ecclesie cathedralis qui est in probatione habitus et regule in aliquo monasterio vocari debet ad electionem episcopi: que tũc ĩminet facienda: ⁊ dicam⁹ monasteriũ esse in loco vicino: de quo alias uocari deberet ⁊ ꝙ non apparet illum vitam voluisse mutare: ⁊ videtur ꝙ

sic per istam decre. retinet enim beneficiũ suum: ergo ⁊ iura ex eo ꝓueniẽtia: nec enim ex eo ꝙ ad bonũ aspirat: ⁊ vitã religiosam probat dȝ eius cõditio fieri deterior. xvi. q. i. sunt nõnulli. Itẽ uideo ꝙ cõtrahit matrimoniũ carnale: ergo ⁊ spũale cõtrahere poterit: lȝ enim de uno ad reliquũ arguere. xxi. q. ij. sicut. s. de transla. per totũ. Itẽ eligere p̃latũ ecclesie etiaȝ epm cadit in religiosuȝ et ꝓfessum. s. de ele. cum ana. Imo ⁊ religiosi ad talia sunt vocãdi. lx iij. di. obeũtib⁹. Itẽ video ꝙ ĩ statulibero ĩspicim⁹ statũ p̃stinũ. ff. de sta. libe. l. statuliber. ⁊. l. statuliberi a ceteris. sic ⁊ in nouitio p̃stinũ ⁊ nõ statũ regularẽ: q forte erit ⁊ forte nõ erit ↄsiderare debem⁹: maxie cũ p̃cedẽs stat⁹ cert⁹ sit ⁊ sequens incertus: ad hoc de pe. di. vij. c. vlt. Item iacens hereditas obtinet vicẽ defuncti q cert⁹ fuit: non heredis q est incertus: q: lȝ certus sit institut⁹ forte repudiabit: isti. de heredi. in fi. §. seru⁹ alien⁹. Iteȝ appellatione denũciatione ⁊ lite pendẽte nil dȝ innouari in p̃iudicium appellãtis denunciãtis uel litigantis. ij. q. vij. appellatiõe. ff. nil ĩno. ĩ rubro ⁊ nigro. s. õ no. ope. nũ. p totũ. s. ut li. pen. c. i. ⁊. ij. sic ⁊ tẽpore ꝓbationis ĩ p̃iudiciũ nouitij eo absente non fiet electio. Itẽ dato ꝙ nollet uel nõ posset uenire: procuratorẽ cõstituere poterit p conciliũ: q: pp de elec. pro hac pte facit. ff. de bo. pos. ex testa. mili. l. una. in fi. ⁊. ff. de le. iij. l. quesitũ. i. rñ. ⁊. ff. de fun. instru. ⁊ instru. le. l. scie. §. pamphile. ⁊. l. p̃dia. In contrariũ videt͛: q: in solitudine ⁊ silẽtio dȝ fieri probatio: ad id. xvi. q. i. c. i. ⁊. ij. de sta. mo. cũ ad monasteriũ. ⁊ ex exitu claustri timet͛ periculũ de pe. di. v. c. i. ad fi. ⁊ qui similẽ cuȝ alijs vitã suscipiunt. ⁊c. de sta. mo. recolentes. ⁊ talis qs esse putat͛: qualẽ habitũ ostendit. j. de sen. exco. si iudex laicus ⁊ dissimiliter viuere dȝ nouitius ne videat͛ seculum mutare nõ fugere. liij. di. lege. ⁊ ꝓpter similitudinẽ cõputat͛ qs in eorꝫ numero in quorꝫ numero ĩ veritate nõ est. s. de biga. nup. Itẽ talis quo ad ĩmunitatẽ religiosus censet͛: de sen. ex. religioso. ij. rñ. ⁊ bene fac͛ littera ipsi⁹ decre. que dicit talẽ nõ esse religiosum cũ effectu: quasi dicat eũ religiosum: sȝ reuocabiliter: ad instar ei⁹ qd̃ dicit͛ de tacite ꝓfesso q penitet infra triduũ. s. e. cõstitutionẽ. ⁊. c. ad nostrã. vñ iura. s. e. sup eo: cõsulti. postulasti. statuim⁹. ⁊. s. e. li. ⁊ ti. c. i. ⁊. ij. dicũt talẽ redire uel remeare ad seculũ: patet igit͛ ꝙ seculũ exuerat alias redire nõ posset: ⁊ est si. de cõse. di. iiij. q ĩ maternis. j. de here. accusatus. dȝ ergo iste nouitius aut in totum dimittere: aut in totũ amplecti: sicut pupillus: aut oĩa noĩa tutoris dȝ rata hr̃e: aut oĩa respuere. ff. de admi. tu. cũ querit͛. ad idẽ de ↄse. di. ij. cõperim⁹. Itẽ dato ꝙ in alijs tractatib⁹ capituli absentes nõ debeant vocari. fȝ ea que no. ⁊. q. ij. hoc ius. ⁊ dixi. s. de testi. presentiũ. tamẽ nõ põt negari qn debeant vocari ad receptiones canonicorꝫ: ⁊ ad cessationes diuinorꝫ faciendas. s. eo. li. de p̃bẽ. cũ in ecclesijs. ⁊ de off. ordi. q̃uis. Si igit͛ ad electionẽ p̃lati ⁊ ad p̃dicta vocabit͛: ⁊ sic sepe discurret quomõ monasteriuȝ probabit mores eius: forte tunc inhoneste viuet cũ exibit claustrũ: ⁊ sic infringit͛ decre. ad nostrã. s. eo. ti. Itẽ iste incertus de statu suo certã legem dicere nõ põt. ff. de testa. l. qui in dñi. ⁊. l. seq. ⁊ idẽ ĩ eo qui ignorat an sit captiuus: an a latrunculis captus. ff. de le. iij. l. i. i. rñ. ergo nec electionez facere: que dȝ esse certa. s. e. li. de elec. c. ij. ⁊ bene facit pro hac pte qui de. vel vo. cõsulit. vbi dicit͛ ꝙ habitus sine professione impedit ne cõtrahat͛: ad idẽ. s. de off. deleg. iudex. eo. lib. vbi p solã propositionẽ recusationis etiã ante cãm finitã impedit͛ delegat⁹ pape facere qd̃ alias sibi de iure cõpetit. s. delegare: nisi volente recusatore. sic dicã ꝙ ante professionẽ p solã probationẽ impediat͛ talis eligere: nisi de gratia p capitulũ vocaret͛: ad idẽ bene facit. s. e. li. de tẽp. or. cũ nullus. in fi. ⁊. j. de priuile. c. i. in fi. vbi qui reuocabiliter manet ĩ loco: naturã loci sortitur. ad idẽ optime. s. e. li. de peu. c. ij. duobus modis. Primo q: ibi ingressus religionis intelligo etiã cã ꝓbationis: ut ibi dixi: ⁊ absentia in loco remoto equiparantur: sȝ si ĩ remoto loco iste esset absens nõ deberet vocari: ergo nec ingressus religionẽ. Itẽ ibi ꝓcurator q erat dñs lit. p cõtesta. p ingressum religionis amittit vsuȝ litis: ⁊ sic dicã canonicũ p ĩgressuȝ amittere vsuȝ vocis quã in capitulo habebat: amittere dico quo ad actũ nõ quo ad habitũ

nisi ad id accedat assensus[a]: aut constet[b] ꝙ vitam voluerit absolute mutare: vel professionem[c] exp̃ssam fecerit: seu[d] scienter[e] habitum receperit professorꝫ.[f] Sed interim[g] eidem beneficio per alium deseruiri debebit[h] assignata sibi congrua de ipsius prouentibus portione.[i]

Idem.

¶ Secundum votum solẽne religionis derogat p̃ori simplici. h. d. Jo. de san.

Qui post votũ a se õ certa religione intrãda[k] emissum religionem aliã etiã laxiorem[l] ingreditur ⁊ profitetur in ipsa: põt voto non obstante priori: Cui tanquam simplici per secundum solẽ ne noscitur derogatum: remanere licite in eadem. Pro voto tamẽ nõ completo erit eidem penitentia[m] imponenda.

Idem.

¶ Vacante monacho conuentus nouum recipit monachum si cõiter ad abbatez ⁊ cos spectat: si ad ab. solũ secus. h. d. Do.

Si ad soluȝ abbatem ꝑtineat[n] creatio monachorũ: eo defuncto nequibit nouus monachus a conuentu creari[o]: alias poterit si eorũ creatio spectat ĩsimul ad vtrũq.[p]

Rubrica õ voto ⁊ voti redẽptiõe.

Bonifacius. viij. bitereñ. epo.

¶ Votũ solẽnizatũ p susceptionẽ sacri ordinis vel p professionẽ factam alicui de religionib⁹ p sedem apo. approbatis dirimit mr̃imoniũ post cõtractũ. alias solũ impedit ⁊ nõ dirimit. h. d. ẜm zen.

Quod votũ debeat dici solẽne: ac ad dirimẽdũ mr̃imoniũ efficax nos cõsulere voluisti. Nos igit͛ attẽdẽtes ꝙ voti solẽnitas ex sola cõstitutione eccl̃ie ẽ inẽta: mr̃imonij vero vinculũ ab ipo eccl̃ie capite rex oĩum ↄditore ipõ ĩ padiso ⁊ ĩ statu inocẽtie[q] ĩstituẽte vnionẽ ⁊ ĩdissolubilitatẽ accepit: p̃ntis declarãduȝ duxim⁹ oraculo sanctiõis: illud soluȝ votũ debere dici solẽne quãtuȝ ad post ↄctũ mr̃imoniũ dirimẽdũ: qd̃ solẽnizatuȝ fuerit p susceptionem sacri ordinis[r]: aut per professionẽ

ad idẽ. C. de cura. furi. cũ alijs. ⁊ hoc verũ credo: puto eniȝ locũ esse illi clausule cõcilij: q: ꝓpter volunt ⁊ possunt ⁊c. q̃si iste sic in ꝓbatione manẽdo interim videat͛ nolle. Nec ob. hec decre. nõ enim simpliciter ex iure beneficij ꝓcedit ius eligendi: qd̃ probat͛. s. de ele. cũ in cunctis. ⁊. c. cũ vintonieñ. ⁊. s. eo. ti. eo lib. ex eo ꝙ cũ si. Secus crederẽ in patrono vel in eo ad quẽ nõ iure collegij: sed iure singulari spectaret electio.

a ¶ Assensus: tũc enim beneficio renunciat: ⁊ ideo licite alteri cõfert͛ ⁊ sic intelligat͛ decre. s. de renun. ex trãsmissa.

b ¶ Aut cõstet: secũdus casus ⁊ dic ↄstet clare ꝓbatiõe: vl̃ cõpetentib⁹ ĩdicijs. s. e. nõ solũ.

c ¶ Vel ꝓfessionẽ: terti⁹ casus intelligo alicui de approbatis religionib⁹: vt. j. ti. ꝓx. c. uno

d ¶ Seu: quartus casus.

e ¶ Scienter. s. e. sicut tenorꝫ. ⁊. s. c. proxi.

f ¶ Professorũ: vbi distinctus est vt dixi. s. eo. c. i.

g ¶ Sed interim: prouidit ꝑsonis: nõ ꝓuidet ecclesijs. ad idẽ. s. de elec. cũ nobis olim. ⁊. c. cũ ex eo. eo. li. ⁊ ꝓuisio executioni mãdabit͛ p epm: vt in predicta decre. cũ ex eo. §. porro. sed sponse nõ sic est per vicariũ ꝓuidendũ: ⁊ ideo ibi tẽpus artatur de cõuer. ↄiuga. ex publico. pp qd̃ dicebãt qdã idẽ ĩ clerico bñficiato: ⁊ male.

h ¶ Debebit: in offi. cijs diuinis: etiã in cura si curatũ esset beneficium.

i ¶ Portione: ⁊ reliqua portio conseruabit͛: vel in vtilitatẽ ecclesie expendet͛. s. de ele. q: sepe de offi. or. presenti. §. porro. nec credo ꝙ dari d̃beat ipsi qui est in ꝓbatione: iã enim nõ bene ꝓbaret si tales redditus interim hr̃et. Bar. bzix. cõtradicens ꝙ tã. sic tenebat. s. ꝙ ille interim debeat hr̃e fructus: q: adhuc nõ est monachus ⁊ põt reuerti: hoc dixit in questione: quidã clericus. circa fi. questionũ suarum. fatetur tamẽ ibi ꝙ cõsuetudo se habet in contrarium.

Qui. ¶ Alterius etiã simplex votum de certa religione intrãda tollit͛ per sequens solẽne alterius religionis ⁊ laxioris. h. d. Et ponit dictũ cuius rationẽ interserit ibi cui tãgẽ. Et subdit de pena ibi pro voto. Premitte ꝙ est dare votum solẽne ⁊ votũ simplex de quibus. j. ti. proxi. c. i. Emanauit ad declarationem eius quod no. her. s. eo. porrectum.

k ¶ Intranda: nota verbũ q: aliud est religionẽ profiteri: aliud vouere de intrãdo vel profitendo. In primo casu nõ loquitur hec decre. q: talis etiã seculari habitu nõ mutato iã monachus illius religionis dicit͛. s. eo. sicut nobis. ⁊. c. cõstitutionem q: habitus ⁊c. s. eo. porrectum. in secundo casu loquitur decre.

l ¶ Laxiorẽ: q: de strictiori nõ dubitat͛: q: etiã si eẽt ꝓfessus posset ad strictiorẽ trãsire. s. e. lȝ. fȝ de pari ⁊ laxiori dubitabat͛: ⁊ plus de laxiori: ⁊ ideo dicit ẽt laxiorẽ.

m ¶ Penitentia: tãto durior q̃to manifestius fuit notũ. j. ti. ꝓxi. c. vno. in fi.

Si ad. ¶ Distinguit duo mẽbra ẜm ibi: alias. Do. Emanauit ad declarationẽ decre. s. de cle. officij ⁊ eorum que ibi no. mo. ⁊ guil. in spec. de sta. mo. ṽ. xxi. n ¶ Pertineat: de cõsuetudine prescripta vel priuilegio: alias de iure ꝑtinet simul ad vtrũq. s. de his que fi. a p̃la. ea noscitur.

o ¶ Creari: sicut mortuo prelato ad quẽ pertinet beneficij collatio capitulum nõ cõfert. s. ne se. va. c. vno. qd̃ cum isto cõcordat.

p ¶ Ad vtrũq: multo fortius si ad conuentum tantum: ⁊ q: de hoc articulo nõ dubitatur: ideo fuit omissum.

Quod votum. ¶ In prima ponit͛ consultatio. In secũda rñsio ibi nos igitur. Que premittit motiuũ. Secunda ibi p̃ntis. ponens solẽnibus votis duas species. Secunda ibi sũt. Tertia ibi reliqua. Exponit de nõ solẽni ⁊ pena transgressoris. Do. Emanauit: ad declarationẽ eorꝫ q̃ no. Jo. xxvij. q. i. in prin. ⁊. c. i. ⁊ her. q de. vl̃ vo. rursus.

q ¶ Innocẽtie. i. ante peccatũ. Et no. cõtra illos qui dicunt mr̃imoniũ fuisse institutũ p hec ṽba. Crescite ⁊ multiplicamini: sed vt hic vides in paradiso: ⁊ ante peccatũ institutũ fuit: ⁊ p illa verba prothoplausti. hoc nũc os ex ossibus meis ⁊c. Geñ. ij. c. in fi. ⁊. xxvij. q. ij. lex diuine.

r ¶ Sacri ordinis: vt supra q de. vel vo. c. i. ⁊. ij. In minorib⁹ aũt licite contrahitur: vt supra de cleri. cõiug. c. i. ⁊ ex eo ꝙ hic equiparat professionẽ religionis ⁊ sacrũ ordinẽ: videt͛ ꝙ sicut per professionẽ religionis soluuntur sponsalia de p̃senti: sic per receptionẽ sacri ordinis ante carnalẽ copulam dissoluunt͛: sic ⁊ alibi equiparant͛ ista. xx. q. ij. c. i. ⁊ supra de vi. ⁊ honesta. cle. clericus. sed iam disputaui ⁊ terminaui cõtrarium: quod est hodie approbatũ per ↄstitutionẽ. Jo. q̃ incipit alterationis antiq. s. sponsalia de presenti: nõ dissolui p receptionẽ sacri ordinis: p decre. ex pte. ij. supra de cõuer. cõiuga. vbi etiã de hoc. ⁊. xxvij. q. ij. despõsatã: nõne enim recipiẽdo sacrũ ordinẽ vouet se castitatẽ seruaturꝫ in seculo: ⁊ tñ

tale votum castitatis in seculo seruande non dissoluit sponsalia de presenti ut ibi Inducat ergo hoc fauor religionis ꝛ merito: q: alia est cā monachi alia clerici. xvi.q.i.alia. in solo ergo casu expresso dicam⁹ separari: qḋ enim non est sanctoꝝ patrū decretis ꝛc. ꝫ. de trāsla. inter. ꝛ si diceremus contrarium iam hic non esset equalitas: q: iā duplici remedio possit vir sponsalia dissoluere ꝛ mulier vnico: q: propter sexus fragilitatē ordines recipere non pōt. Est autē ratio quare hoc speciale est i religiosis: q: mortui sunt mūdo .xvi.q.i.placuit. vñ sicut mors naturalis solueret spōsalia sic ꝛ ista ciuilis pmittente canone de cōuer. coniuga. veruꝫ ꝛ.c. ex publico. que ratio deficit in clerico seculari: nō ob. hec decre. immo potius cōcordat: q: comparat ista quo ad dirimendum matrimoniuꝫ post cōtractum: quasi quo ad dirimēdū prius contractuꝫ paria nō sint immo disparia rationib⁹ predictis. plura enim profitendo promittit monachus: ꝙ recipiēdo sacrū ordinem clericus.

a ¶ Tacitam: que fit cū maior sponte ꝛ sciens recipit habituꝫ professorum vbi est distinctus .ꝫ. titu. proxi. c.i. ꝛ.c. constitutionem vel cum habitum indistinctum ferret per annum. vt .ꝫ. eo. titu. c. porro. ꝛ.c.i. ꝛ.c. ex parte. eo. lib.

b ¶ Sedem apostolicaꝫ: alias enim non potest: vt .ꝫ. de reli. do. c. vlti. ꝛ eo. titu. c. vno. ꝟ. eo. lib. Jo. an.

c ¶ Approbatis: ergo si profitetur religionem non approbatam: si postea contrahit: tenet matrimonium: quod verū puto etiam si quando profitebat credebat illam approbatā. Et eadem ratione dico ꝙ si recipit quis subdiaconatuꝫ ab eo quē credebat episcopum: sꝫ nō erat si postea contrahat matrimonium bene tenet: ꝛ ita terminauit Bar. brix. ꝑm. T. in q̄stionibus quidam ordinatus.

d ¶ Contrahenduꝫ: vt .ꝫ. qui cle. vel vo. rursus.

e ¶ Debeatur: Ex manifestatione igitur grauius fit peccatum ad hoc. ꝫ. de penitē. ꝛ remis. c.i. ꝺ hoc dic: vt no. xxxiij. q. iij. nemo. lxxxi. distin. clericus solus. ꝛ. ꝫ. de cele. mis. de homine.

expressam uel tacitam[a] factam alicui de religionib⁹ p sedem apostolicā[b] approbatis.[c] ¶ Reliqua uero uota: ꝛ si quandoqꝫ matrimonium impediant cōtrahendum[d] ꝛ quāto manifestius sunt emissa: tāto propter plurium scandalum ꝛ exempluꝫ durior penitentia transgressoribus debeat[e] nō tñ rescidere pñt mr̃imonia post contracta.

Rubrica De statu regularium.

B Onifacius octauus.

¶ Moniales tacite uel expresse pfesse clausuras monasterii exire nō pñt: nec alii il'as intrare: nisi cā legitima: ꝛ supioris licentia interueniat. h. d. usqꝫ ad. §. sane. Do.

P Ericuloso ꝛ detestabili quarūdā monialiū statui que honestatis laxatis habēis[f] ꝛ monachali modestia sexusqꝫ uerecūdia[g] impudēter abiectis[h] extra sua monasteria nōnūquā p habitacula seculariū psonaruꝫ discurrunt: ꝛ frequēter infra eadē monasteria psonas suspectas admittūt: in illi⁹ cui suā integritatē uoluntate spontanea[i] deuouerūt: grauem offensaꝫ[k] in religionis opprobriū ꝛ scandalū plurimorū puidere salubriter cupiētes:[l] pñti ꝯstitutione perpetuo irrefragabiliter ualitura sancim⁹: uniuersas ꝛ singulas moniales pñtes[m] atqꝫ futuras cuiuscūqꝫ religionis sint uel ordinis in qbuslibet mūdi partib⁹[n] existentes sub ppetua[o] i suis monasteriis debere decetero permanere clausura. Jta ꝙ nulli earū religionem tacite uel expresse pfesse[p] sit uel eē ualeat quacūqꝫ rōne uł cā: nisi forte tāto ꝛ tali morbo euidenter earū aliquā laborare ꝯstaret: ꝙ non posset cum aliis absqꝫ graui periculo seu scādalo cōmorari: monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas: nulliqꝫ aliquatenus inhoneste persone: nec etiā honeste:[q] nisi rōnabilis ꝛ manifesta causa[r] existat: ac de illius ad quē pertinuerit spāli licētia: ingressus uel accessus pateat ad easdem. ut sic a publicis ꝛ mundanis cōspectibus separate oīno seruire deo ualeant liberius ꝛ lasciuiendi oportunitate[s] sublata eidem corda sua ꝛ corpora i oī sanctimonia diligētius custodire. ¶ Sane[t] ut hoc salutare statutuꝫ cōmodius ualeat obseruari: districtius inhibem⁹: ne in monasteriis ordinum non mendicantium alique recipiātur decetero i sorores nisi quot poterūt de ipsoꝝ monasterioꝝ bonis siue puentib⁹ absqꝫ penuria[u] sustentari:[x] si secus actuꝫ fuerit irritū[y] decernentes. ¶ Ueruꝫ[z] quādo abbatissa uel priorissa cuiusuis monasterii pro feudo qḋ monasterium ipsum tenet ab aliquo principe seu domino temporali[&] sibi debebit homagium[a] uel fidelitatis sacramētū pstare: nisi ꝙ per procuratorem illud prestet:[b] possit efficere apud eum[a] de monasterio cum honesta ꝛ decenti societate[b] exire poterit: eo casu licenter homagio fcō: ꝙ primū ꝯmode poterit: seu fidelitatis pstito sacramēto: ad ipm monasteriū eue

o ¶ Perpetua: non credo ꝙ decre. ista tollit quin possent si vellēt ad strictiorem religionem humilitatis ꝛ puritatis causa transire. ꝫ. de regu. lꝫ petita licentia vt ibi. Jtem quin vna monialis ad regimen alterius monasterij possit assumi supra. eo. lib. de elec. nullus cum suis concordātijs semper enim erunt in clausura.

p ¶ Professe: quod dic vt. ꝫ. titu. ij. c.i. ꝛ.c. cōstitutionem. si ergo professa erat huius constitutionis tpe nō tenet.

q ¶ Honeste: vnde nec monachi ad eas accedere debēt: vel cum eis colloqui: nisi in psentia abbatisse per modica verba. xviij. q. ij. diffinim⁹ nec debent esse monasteria duplicia: vt ibi: et in .c. sequenti.

r ¶ Causa: sicut in medicis barbitonsoribus: sartoribus: carpētarijs cū egerint ꝛ his si.

s ¶ Opportunitate. xviij. q. ij. diffinimus.

t ¶ Sane. ¶ Jn monasterium non mendicantium tot sorores debent recipi que poterūt sine penuria sustentari ꝛ vltra non valet receptio. h. d. vsqꝫ ad. §. verum. Domi.

u ¶ Absqꝫ pēnuria: non dixit cōmode. naꝫ in quadaꝫ questione de facto opponebatur cōtra quasdā moniales ꝙ earum receptio non tenebat q: facultates ñ sufficiebāt ꝛ format⁹ fuerat articulus in hec verba. Jnt ēdit pbare ꝙ ex facultatib⁹ mōasterij scti petri nō possunt tot cōmode sustentari. Opposui ꝙ intentio probata nō releuabat: q: poteret esse ꝙ nō possent cōmode ꝛ tñ possent absqꝫ penuria: iam eniꝫ dico ꝙ canonicus bonon. ꝺ centum florenis nō posset cōmode sustentari: ꝛ tamē de. xxv. sustentatur absqꝫ penuria. Jdem dico de meipso: nā in illa cōmoditate inspicitur consuetudo regionis ꝛ qualitas persone. vñ lꝫ non possum cōmode sustētari: tamē possum sine penuria: penuria enim ꝑm deriuatores habet in se egestatem indigentiam ꝛ defectum necessariorū: hoc ergo voluit cōstitutio ꝙ cōstitute in monasterio nō mendicantiū nō haberent necesse mendicare propter necessariorū defectū. Si aūt considerato antiquo statu monasterij vel alijs monasterijs ciuitatis: nō possunt cōmode sustentari: tñ possunt absqꝫ penuria: tenebit receptio: hoc enim ius nouum quod receptionem vitiat extendendum non est: ꝛ sic obtinui.

x ¶ Sustentari: de institu. c.i. ꝛ.c. auctoritatē de. vi. ꝛ hone. cle. qm̄ vt ait

y ¶ Jrritū: hoc spāle dictū videt in talibus monasterijs feminarū: secus puto in monasterijs viroꝝ: lꝫ eniꝫ ꝛ in illis vltra ꝙ sustentari possunt recipi nō debeāt: si tñ fuerint recepti tenebit: q: ꝛ hoīum certibus se miscere: ꝛ sibi vite necessaria acquirere possunt: de cōse. di. v. nunquam.

z ¶ Uerum. ¶ Abbatisse pncipibus secularibus ad fidelitatis sacramentū pstādis astricte si nō pñt p pcuratorē iurare psonaliter exeūdo monasteriū iurabūt absqꝫ dilatione ad monasteriū rediture. h. d. vsqꝫ ad. §. porro. Do.

& ¶ Tpali: in ecclesiastico enī sec⁹: q: ille de necessitate illas p pcuratorē ad hoc faciendū admittere debet. ꝟ. co. §. episcopis.

ꝯ ¶ Homagiū: cōtra. ꝫ. de re. iur. c. vlti. So. pro spūalib⁹ nō pstat homagiū: q: illud est simonia. ꝫ. de simo. ex diligēti: lꝫ pro tpalib⁹ iurisditionibus vel si. hñ prestat: ꝛ sic intelligit hoc: ad hoc. xviij. di. si. epūs ꝛ. ꝫ. eo. li. de ap. romana. §. debet. in ant. quomō op. epōs. §. illud.

ꝝ ¶ Prestet: ꝛ sicut iuratur p pcuratorē: vt. lxiij. dist. tibi dño. vbi de h.

a ¶ Eum: dominum temporalem.

b ¶ Societate: habebit secum duas vel plures ex antiquis monachabus ꝛ capellanos suos ꝛ incedat honeste. Jo. an.

P Ericuloso. ¶ Jn quattuor partes diuido hanc decre. Jn quaruꝫ prima que durat vsqꝫ ad. §. sane. ponit causam constitutionis ꝛ constitutioneꝫ de clausura monialium. Jn secunda precipit vltra facultates monasteriorum non mendicantiū nullā recipi: ꝛ contrafactum irritum decernit: vsqꝫ ad. §. veruꝫ. Jn tertia prouidet qd iuris qñ moniales habent facere fidelitatem vel homagiū temporalibus vel secularibus dominis: ꝛ quādo in ecclesiastico vel seculari foro causas habēt: ꝛ hoc vsqꝫ ad. §. ꝛ qm̄. Jn quarta facit ordinarios executores huius iuris de clausura: etiam quo ad exempta monastera protestādo ꝙ per hoc in ipsis exemptis quo ad alia iurisditionis sibi vendicent. Jo. an.

f ¶ Hēnis: similitudinarie ad equū q laxatis hēnis currit quo vult: ꝺ ho. dilect⁹

g ¶ Uerecundia. xx. q. v. nec illud. ꝛ. xxxij. q. v. hec imago.

h ¶ Abiectis: sic. ꝫ. eo. li. de elec. quorūdam.

i ¶ Spontanea: alias non obligarentur: vt. xx. q. iij. presens clericus. ꝫ. de regula. cum virum. in fi.

k ¶ Offensam. xxvij. q. i. nec aliqua.

l ¶ Cupientes: hic incipe constructū.

m ¶ Presentes: sed quomodo presentibus monialibus districtior vita imponi potuit contra id. xv. q. i. nec is. xxij. q. i. integritas. xx. q. iij. pñs. cū nemo crescere compellatur. lxxxiij. di. gesta. ꝛ ibi de hoc. Potest dici ꝙ illud verum de regula. sed hic ad regulam nihil adijcitur: sed modus habitandi ꝑm naturam rei taxatur: vel dic supradicta vera in clericis secularibus: in religiosis qui velle vel nolle non habent secus: q: illis potest strictior vita induci etiam ex regula ꝑꝫ Jnnocē. qui hoc no. de regula. super eo. ꝛ hoc probat ista decre. ꝛ adde quod dixi. ꝟ. de reg. iur. quod omnes.

n ¶ Partibus: q: varietas locorum iuris varietatem regulariter non inducit. .C. de temp. in inte. resti. l. superuacuam. Et no. ꝙ dicit mundi: totius enī orbis papa tenet pncipatū. ix. q. iij. cuncta p mundū. ꝛ in proe. huius lib. cū suis ꝯcor.

a ¶ Euestigio. i. statim uel continuo.

b ¶ Fraudē. sic. ꝫ. de iudi. mulieres. sed ibi pena excōicationis imponit h nō: forte ratio fuit iudicialis auctoritas pp quā ibi magis delinquit.

c ¶ Porro. ¶ Cōpellūt dñi tpales p cēsurā ecclīasticā ut i suis curiis admittāt abbatissas p pcuratores litigare: ecclīastici vō i tpalib⁹ ꝛ spūalib⁹ eoꝝ pcuratores admittere debēt. h. d. vsqꝫ ad. §. ꝛ qm̄. Do.

d ¶ Partibus. anglicoꝝ: ꝛ normanoꝝ: ꝛ volebāt forte ꝙ licet posset p pcuratorē agere: tñ illos haberēt ꝯstituere in pñtia iudicis ꝛ releuare ꝛ cauere. Jo. an.

e ¶ Jnducāt. merito ergo potuit papa sup hoc legē dare: ad ideꝫ. ꝫ. de fo. cōpe. c. vlti. ꝛ de iure iuran. licet. ꝟ. de sen. ex com. decernimus.

f ¶ Tractari. Sed non n: hoc ē ius cōe omniū mulierū ꝙ psonaliter ñ trahātur ad iudiciuꝫ. ꝫ. de iudi. mulieres. sic ꝙ nō trahant inuite: sꝫ iste nō debēt ēt volētes trahi ut ibi in. §. ceteꝝ ꝛ h.

g ¶ Et quoniam. ¶ Ordinarii locoꝝ in subiectis monasteriis ppria: in exēptis apo. auctoritate clausuraꝫ pcurare debēt nec ē pp hoc in aliis casibus iurisditio in exemptos sup attributa. h. d. Domi.

h ¶ Demādarēt. ꝫ. eo. li. de elec. ubi piculū. §. preterea: ꝛ. ff. de ori. iur .l. ii. §. post originem.

i ¶ Primatibus. ista sunt noīa diuersa tñ idē est officii. xcix. di. c. i.

k ¶ Sua. auctoritate. quod est. ꝟ. Jo. an.

l ¶ Clausura. facienda ꝙ est. ꝟ. Jo. an.

m ¶ Secularis. xxiii. q. v. pdest ꝛ exhibebit ñ ad piudicandū sꝫ ad ea que deo sunt placita exequēdū. ꝫ. de offi. ordi. c. .i. ꝛ pñt ad h cōpelli. xxiii. q. v. admistratores.

n ¶ Per hoc. ptestatō quedā si. ꝫ. e. li. de elec. ubi piculū. §. pterea. et .ꝫ. de here. ad abolēdaꝫ in fi. saluo eo qḋ habes in cle. eo. ti. attendentes in principio. Jo. an.

R Eligionuꝫ. ¶ Jn pma pte repetēs ius antiquū ordines mēdicātes i uentos post cōciliū non cōfirmatos p ipm: iquātū pcesserūt de facto reuocat. Jn scōa pte q̄ incipit ibi: cōfirmatos de approbatis puidit: q: pfessores illoꝝ possint i ipsis remanere uulluꝫ ad pfessionē recipiēdo loca noua nō emēdo: ꝛ vetera nō vendēdo sine licētia ap. se. irritās ꝯ factum: excōicans faciētes ꝯtrium. Jn tertia pte que incipit ibi sane. ꝯstōnem dicit ad pdicatores ꝛ minores ñ extēdi pp euidētē vtilitatē ipsoꝝ: nec ad carmelitas uel heremitas: q: ꝯciliuꝫ pcesserūt. Jn quarta pte que incipit ibi: ad hec ꝯcedit psonis singularib⁹ ordinū ad quos ꝯstō extēdit ut possint trāsire ad ordines approbatos: sed nō ꝯuētus ad ꝯuētū sine lītia pape. Jo.

stigio[a] reuersura sic ꝙ i fraudem[b] residentie siue more claustral' nihil fiat oio. ¶ Porro[c] ne mōiales cāꝫ seu occasionē habeāt euagādi principes seculares ac alios dños tpales erogamus requirim⁹ ꝛ obsecramus p uiscera mīsicordie iesu xpi eisdeꝫ in remissionē peccaminū nihilomin⁹ suadentes ꝙ abbatissas ipas ꝛ porissas ac moniales q̄scūqꝫ monasterioꝝ suoꝝ curam administrationē negociaue gerētes qui buscūqꝫ nomib⁹ cēseāt p pcuratores in suis tribunalibus seu curijs litigare permittāt: ne p ꝯstituēdis pcuratoribus: q atornati in aliquib⁹ ptib⁹[d] nūcupantur seu aliis hmōi: easdē oporteat euagari. ¶ Si qui vō ꝯ psūpserint exhortatōi huius modi rōabili atqꝫ scīē obtemperare nolentes: cū sit iuri ꝯtrariū: ꝙ mulieres pferti religiose per seipas litigare cogāt ꝛ a uia deuiet hōestatis ꝛ periculū aīaꝝ iducat[e]: ad hoc p suos ordinarios ecclīasticos censura ecclīastica cōpellāt. ¶ Epis āt ꝛ aliis platis superiorib⁹ ꝛ iferiorib⁹ quibuscūqꝫ iniūgimus: ꝙ ꝛ ipi cās seu negocia q̄ prefate moniales habebunt agere corā ipis aut i curiis eorūdē: siue sint homagia fidelitatis sacra lites vel quicqd aliud ipsa tis sacra lites vel quicqd aliud ipsa per pcuratores eaꝝ fieri faciāt ꝛ tractari[f]. ¶ Et qm̄[g] parū esset cōdere iura nisi eēnt qui ea executioni debite demandarent[h]: pꝛiarchis pmatibus[i] archiepis ꝛ epis vniuersis districte i uirtute sācte obedientie sub obtestatione diuini iudicii ꝛ itermi natione maledictōis eterne pcipiēdo mandam⁹: q̄tenus eoꝝ qlibꝫ in ciuitate ac dioceſi ppria in mōasteriis monialium sibi ordinario iure subiectis sua[k]: in his vō q̄ ad romanā immediate spectāt ecclīaꝫ sedis ap. auctoritate: abbates uero ꝛ alii tā exēpti ꝙ non exēpti plati ecclīaꝝ monasterioꝝ ꝛ ordinū quorūcunqꝫ in monasteriis hmōi sibi subiectis de clausura[l] ꝯuenienti vbi nō ē ipsoꝝ monasterioꝝ expensis ꝛ fidelium elemosynis: q̄s ad hoc pcurēt diligentius facienda: ꝛ de ipis monialib⁹ includendis ꝙ primū commode poterunt: puidere pcurent si diuine ac nr̄e indignationis noluerint acrimoniā euitare: ꝯtradictores atqꝫ rebelles per censurā ecclīasticaꝫ appel. postposita compescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secl'aris[m]. ¶ Per hoc[n] āt in monasterijs exemptis ordinarij locoꝝ quo ad alia nullam sibi credāt iurisditionē vel ptātem aliquatenus attributaꝫ.

Rubrica. De religiosis domibus.

G Reg. x. i cōcilio gñali lugdun.

¶ Non licet nouū ordinē vł religionē aut hītatōis noue religiōem creare ꝛ assumere: ꝛ reuocati sunt ordineꝫ mēdicātiū per papā nō approbati creati post ꝯciliū. h. d. vsqꝫ ad. §. confirmatos. Do.

R Eligionū[o] diuersitatem nimiā[p] ne ꝯfusionē induceret gñale ꝯciliū[q] cōsulta phibitione vetauit. ¶ Sed q: nō solum iportuna[r] petentiū inhiatio illaruꝫ postmodū multiplicationē extorsit: uerū ēt aliquoꝝ presumptuosa[s] temeritas diuersorū ordinuꝫ precipue mēdicātium quoꝝ nondū approbatiōis meruere pncipiū: effrenatā quasi multitudinem adinuenit: repetita[t] ꝯstōe districtius ibibentes: ne aliqs decetero nouū ordinem aut religionē adinueniat vel habituꝫ[u] noue religionis assumat ¶ Cūctos affatiꝫ[x] religiones ꝛ ordines mendicātes[y] post dictū ꝯciliū adiuentos: q nullā ꝯfirmationē se. apo. meruerunt ppetue phibitioni subijcimus: ꝛ q̄tenus pcesserāt[z] reuocamus ¶ Cōfirmatos[&] āt p se dē eādē: post idē tñ ꝯciliū istitutos qbus ad congruam sustentationē redditus aut possessiones habere pfessio[ꝯ] siue regula quelibꝫ interdicunt: sed p questū publicū[ꝝ] tribuere uictū solet incerta mendicitas: modo decernimuꝫ subsistere[a] infra scripto: vt videlꝫ pfessorib⁹ corundē ordinum ita liceat i illis remanere si velint[b] ꝙ nullū deiceps ad coruꝫ pfessionē admittant[c]: nec de nouo domum[d] vel aliqueꝫ locum acquirant: nec domos seu loca[e] que hñt alienare valeāt sine sedis eiusdem lnia spāli. ¶ Nos. n. ea dispositōni se. ap. reseruamus in terre sancte subsidium: vel pauperū: vel alios pios vsus p locorum ordinarios[f] vel eos quibus sedes ipsa cōmiserit conuertenda. ¶ Si uero secus presumptū fuerit: nec personarum receptio[g]: nec domorū vel locorū

p ¶ Nimiā. pene nil imensum bonum. in auc. vt determinatus sit nu. cleri. in pn. col. i. nec in multitudine sacrificioꝝ ppiciatur deus. xxiiii. q. v. scriptum. de ꝯse. di. v. nō mediocriter. ꝛ melius est paucos bonos ꝙ multos malos hr̄e ministros. ꝫ. de eta. ꝛ q̄. c. pe. ad idē. ꝫ. eo. lib. de rescrip. c. ii. cū suis concor.

q ¶ Cōciliū. ꝫ. eo. ti. c. vlt.

r ¶ Jmportuna. ꝫ. e. li. de rescrip. c. vl. de concess. pben. detestanda de pe. di. .i. importuna: in auc. ut dif. iu. in prin. ꝛc.

s ¶ Presumptuosa. reus eniꝫ violate legis hr̄ q ꝯ legē ausus fuerit sperare qḋ licitū ñ ē. C. de pe. bo. sub. l. i. in prin. ꝯ legem aūt est absqꝫ lītia principis nouum ordinē uel collegium instituere. ut in pre. c. ꝛ. ꝫ. eo. c. vlt. .C. de col. illi. l. i. ꝛ. iii.

t ¶ Repetita. sic. C. de episco. ꝛ cle. repetita. C. de emē. iusti. eo. .l. i. in medio.

u ¶ Habitum. hoc intellige in pluribus simul in eodem collegio habitantibus ꝛ eandē religionem profitentibus: alias singularis psona sectas nō inueniens ꝛ seorsuꝫ habitās nouū habitum induere sibi possꝫ: ad hoc .xli. di. parsimoniam.

x ¶ Affatim. i. generaliter si dicas affatin: tūc significabis ab unde. Affatim dicens facunde significabis.

y ¶ Mendicātes. reprobat mēdicitas. xciii. di. diaconi. vlti. licet paupertas non sit de genere malorum. xv. q. i. illa in fi.

z ¶ Processerant. de facto.

& ¶ Confirmatos. ¶ Religiosi mēdicātes p papā post cōcilium approbati ꝛ instituti non pñt aliquē ad pfesionē recipere domū uel locū de nouo acqrer. nec acquisita sine lītia alienare nec ex̄neis predicare: ꝯfessiones eorū audire uel ad sepulturam admittere: ꝛ ꝯ factum nō tenet: ꝛ ꝯ faciens excōicatus est. h. d. v. qꝫ. §. sane. Do.

ꝯ ¶ Professio. i. religio uel regula quā pfitetur: vnde qḋ sequitur veniet expositiue. ꝛ hec sunt reperire in minoribus ꝛ predicatoribus. ꝫ. ꝺ exces. prela. nimis .ii.

ꝝ ¶ Publicum. i. publice faciēdū: ad idē. C. de mē. vali. l. una li. xi. hñt igitur elemosynas querere vñ viuant. q: certos redditus uel possessiones nō hñt vnꝺ sequitur incerta mēdicitas.

a ¶ Subsidere. alꝭ subsistere.

b ¶ Si velint. quasi ad religionē aliā trāsire poterunt: ut in fi. .c. df. ad seculū nō poterūt redire ꝑm Guil. ad hoc. ꝫ. ti. ii. nō solum. ꝛ.c. constitutionem.

c ¶ Admittant. ꝛ sic desinent i seipsis i auc. ut deter. sit nu. cle. .§. sancimus igitur. col. i.

d ¶ Domū. veterē ecclesiā bene poterūt reficere. ꝫ. de iude. c. iudei. ꝛ.c. consuluit. ꝛ si legetur eis domus ut uendant bene poterūt recipere: ex elemosynis. n. viuere debent: q: ex quo nō debet apud eos remanere non dicitur ad eos venisse q: non dicit versum ꝛc. ff. de in rem verso. si pro parte. ꝛ ꝑm Guil. ꝛ gar.

e ¶ Loca. propbana de aliis non erat dubium. ꝫ. de re. permu. mācipia. insti. de re. di. §. sara.

f ¶ Ordinarios. nec ordinarii hoc poterunt sine spāli pape mandato uel lītia. per id quod. ꝫ. dixi dispositioni se. apo.

g ¶ Receptio. quo ad recipientem: sed forte sic quo ad receptum ut aliam lario

rem ingredi debeat:ad hoc.ẜ.ti.ii.nõ solũ.arg.contra de reb.ec. non alie.hoc consultissimo.§.contractus.Uel dic ꝙ si hunc tantũ ordinem intendebat profi teri non est obligatus:alias sic:ꝛ credetur ei:qꝛ nõ ẽ verisimile ꝙ sit imemoꝛ sa lutis sue.i.q.vii.sanctimus ꝭm guil.

a ℭ Ceteroꝝ.satis uidetur ꝙ tñ de mobilibus deberet intelligi:qꝛ talia debent cẽ subiecta ꝗlia pdicata pmittũt de fi.instru.inter dilectos ad fi. ꝛ tales partes in substitutiõe fi eri intelligunt̃ ꝗles in institutõe pcesserũt:insti.de.vul.ꝛ pu.sub .§.ꝛ si ex dispibus:ꝛ pmisso eis manere in ordine ꝛ ea sine qui bus ibi esse nõ pñt:cũ aũt inter dicatur eis offiñ predicãdi:ꝛ re liqua:ut sequit̃:de quo uiuẽt ni si interdum ornamẽta ꝛ libros ꝛ similia uendant.In ꝯriũ vi detur qꝛ uerbum ceteroꝝ oĩa cõ prehendit.ff.de.ver.sig.l.cete rorum.ꝛ per uerbũ cetera in oĩ bus fit institutio hꝭdis.ẜ.de te sta.raynũtius.Item uerbũ lo ca comprehẽdit imobilia.ff.de uerb.sig.locus ad quid sequere tur ceteroꝝ:si imboilia ẽt sola cõprehenderet.Et preterea pos sunt sibi prouidere ordinẽ execũ do ꝭm Guil.necessaria fuisƺ ð claratio.Jo.an.

b ℭ Sepulturam.predicare in aliena parochia nõ lꝫ:nisi licen tia habita a rectore de here.cum ex iniuncto.absoluere alienum parochianum nõ lꝫ sine proprii sacerdotis licentia.ẜ.de peni.et re.oĩs:nec ipsum ad sepulturaꝫ admittere:nisi elegerit:ꝛ tũc pa rochiali relinquet canonica.ẜ. se sepul.c.i.inter se aũt ista oĩa poterũt exercere.Si ergo isti ha bebant priuilegiuꝫ:ut quoslibꝫ posset ad sepulturam admittere illud cessat ꝛc.

c ℭ Sane. ℭ Reuocatio ordi num mendicantium predicato res minores heremitanos ꝛ car melitas non comprehendit.h. d.usqꝫ ad.§.ad hec

d ℭ Ordines.per hos duos or dines fides illuminata est:ꝛ di citur ecclesia exaltata.de exces.prela.nimis.

acquisitio:aut ipsoꝝ ceterorumqꝫ bonorum alienatio ualeat:ꝛ nihil ominus contrarium facientes sen tentiam excõmunicationis in cur rant. ℭ Personis quoqꝫ ipsoruꝫ ordinũ omnino interdicimus quo ad extraneos predicationis ꝛ audi ende cõfessionis officium aut etiaꝫ sepulturaꝫ. ℭ Sane ad predica torũ ꝛ minorũ ordines quos eui dens ex eis utilitas ecclie uniuersa li proueniens perhibet approba tos presentes non patimur cõstitu tionẽ extendi. ℭ Ceteꝝ heremita rũ sancti augustini ꝛ carmelitarum ordines:quorum istitutio dictũ cõ cilium generale precessit:i solido statu uolumus premanere. ℭ Ad hec personis ordinum ad quos cõ stitutio presens extenditur trãseũdi ad reliquos ordines approbatos licentiam concedimus generaleꝫ: ita ꝙ nullus ordo ad aliũ uel cõ uentus ad conuentũ se ac loca sua totaliter transferat:sedis eiusdem super hoc permissione nõ obtẽta.

Rica de capellis monachorum.

Bonifacius octauus.

ℭ Instituti in ecclesijs monachorum ad curam populi per epm ad ipsorum presentationem per eũdẽ si cã subsit: sunt destituend.i hoc dicit.Do.

Presbiteri qui ad curã populi per monnachos i eorũ ecclesijs presentã tur episcopis ꝛ instituũtur ab ipsis cum debeant esse perpetui:cõsue tudine uel statuto quouis cõtrario non obstante: ab eisdem nequeunt ecclesijs nisi per episcopos ꝛ ex causa rationabili amoueri.

Rica de iurepatronatus.

Bonifacius octauus.

ℭ Donatio pronatus laici facta loco eccliastico ẽt sine ꝯsẽsu epi te net: nõ tñ piudicat iuri epi.h.d.us qꝫ ad.§.uerum.Do.

Si laycus ius patronat ecclesie sibi cõpetens ei dem: vl alteri ecclesie seu loco religioso dure rit conferendũ:hmõi collatio quã uis absqꝫ assensu epi facta fuerit: efficax est censenda. ℭ Per pfatã tamen collationem iuri episcopi q eidem assensum non prebuit nolu mus in aliquo derogari. ℭ Uerꝫ licet patronus laicus ad presentã dum tempus habeat quadrime stre dumtaxat:ecclesia tamen: vel monasterium cui facta est a laico iu ris collatio patronatus tp̃s habet semestre: Et omnino ꝗtum ad presentationem pertinet:nõ vt pa tronus laicus:ꝫ vt patronus de bet ecclesiasticus reputari.

Rubrica De censibus exactionibꝰ ꝛ procurationibus.

Jnno.iiij.

ℭ Archieps volens prouinciam visitare prius debet visitare eccliaꝫ ciuitatẽ ꝛ dioc. ꝓprie clericos ꝛ lai cos.h.d.vsqꝫ ad.§.deide.Do.

o ℭ Rõnabili.xvi.q.vii.inuentum.lvi.di.satis puersum.ꝛ pro leui cul pa non debet remoueri:ut in pre.c.inuentum.ꝛ.lxviii.di.c.i.

Si laicus. ℭ Scdm Jo.an.diuidit in duas partes.Scda ibi verum.Prima ponit dictum.Scda protestatur ibi:per prefa tam.Scda ẽt ponit dictum qõ postea ampliat ibi:ꝛ oĩno.Do. Hic approbatur opi. damasi.vin.bar.brix. q h no.xvi.q.vii.nemi ni ꝛ Jnno.ꝛ hostien.q hoc no.ẜ.eo.illud.ꝛ re pbatur opi.Jo.no.in pdi.canone:ꝛ Gof.et ber.no.ẜ.eo.illud.ꝛ.c. cura.ꝛ i multis aliis.c.

p ℭ Eidem.ꝛ sic eccle sia erit patrona sui ipsi us:sic ꝛ in aliis casibus cum scilicet priuãtur pa troni iurepatronat.ẜ. eodem ti.quia clerici de penis.in quibusdaꝫ.cuꝫ similibus.Sed pone ꝙ capella ẽ vnicũ habens presbyterum quis psen tabit ibi presbyterum cũ vacabit.Dico ꝙ si non est alius patronus eps prouidebit ecclesie hoc enim dicimus regulare cum ecclesia patronum non habet per.c.xvi.q. vii.omnes basilice.et c.se.Jo.an.

q ℭ Alteri.suffic̃ quod redeat ad ecclesiam:ad idẽ.ẜ.de his que fi.a p la.cum apostolica.xvi. q.i.c.vlt.ꝛ res ad suas naturam redit de facili xxxv.di.ab exordio.ff. de pact.si vnus.§.ꝙ si non in totum.

r ℭ Celenda.ẜ.e.illõ. Contrariũ videbatur per decre.ẜ.eodem nul lus vbi dicitur:ꝙ nihil ecclesiastici iuris sine cõ sensu episcopi transfert in ecclesiam uel mona sterium:sed excipe ius pa tronatus per predictam decreta.illud.uel de spiritualibus intẽdebat pro hibere:sed ñ de spiritualibus annexis.sicut iuspatronat.ẜ.de iudi.quan to ꝭm Hostien.sed quia decreta.illa est in isto titulo ut faceret ad tituluꝫ satis videbatur etiam iuspatronatus prohibitum concedi sine auctorita te episcopi:sed satis facit ad titulum in quantũ vetat ne patronus donet ecclesiam sine consensu episcopi.

s ℭ Derogari.alias derogaretur si assensum prohibuisset ꝭm formã quã habes.ẜ.de dona.pastoralis.

t ℭ Uerum. ℭ Laicus quadrimestre tp̃s hꝫ ad pñtanduꝫ:ecclesia ue ro semestre:lꝫ a laico acquisiuerit iuspatronatus.h.d.Do.

u ℭ Quadrimestre.non habebamus olim de hoc ita expressum textum sed ita seruabamus per decre.ẜ.eo.c.iii.ꝛ.c.cum propter.que tamẽ hoc expresse non dicebant:habebamus glo.ẜ.de officio ordina.cum vos.

x Semestre.de conces.preben.c.ii.ꝛ sic no.ꝙ qui in ius alterius succe dit non vtitur eodem iure contra regulã.ĩ.de reg.iur.is qui in ius.ꝛ.ff. eo.ti.qui in ius.ꝛ est hoc ideo:qꝛ ex quo res facta est ecclesiastica:ecclesia stico debet iure censeri.Et idem dicebatur olim per decreta.de preben.di lectus vltimo.ꝛ per ea que ibi no.sic etiam videri põt in conuentionibus vbi ex persona successoris forus mutatur:ut in predicta regula dixi:ꝛ be ne facit hec decreta.ad questionem de excõicato qui donando cessit alteri actiones sibi cõpetentes:an ille cui facta est cessio possit illo excõicato ma nente illas intentare:ꝛ terminauit Bar.brix.in questione veneriali qui dam cum esset ꝭm Tan.ꝙ sic:qꝛ illud vitium excõicationis persone ad herens ad successorem nõ transit per.l.ff.de diuer.ꝛ tempo.prescript.l. an vitium.C.de acqui.pos.l.vitia.ꝛ idem Guil.in Spe.de pro.§.vlt. circa prin.ad hoc optime facit.ẜ.qui ma.accu.pos.cum in tua.in fi.ar. contra.ẜ.de testi.licet ex quadam.sed illud in teste:ut ibi nota.Item con tra.ẜ.eo.lib.de deci.c.ii.in fi.ubi soluitur in vlti.glo.

y ℭ Ecclesiasticus.vnde legatus posset illas ꝯferre.ẜ.eo.cum dilectus. nõ poterunt variare.ẜ.eo.pastoralis.priuatur si pñtauit indignum:ꝙ dic:ut nota.ẜ.de offi.or.cũ uos.Quid dices si ecclesia ꝛ patronus lai cus simul hñt pñtare nunqd habebũt.vi.menses uel ꝗttuoꝛ tñ:uel alter

e ℭ Precessit.vñ tangi non dñt:cũ ꝯciliuꝫ ne nimia futura respiciat ibi:ne qs decetero.

f ℭ Solido.al's solito:ꝛ hoc detrahit bonifacius de ꝯcilio greg.sic.n.dicebat l'fa suo statu uolumꝰ pmanere:donec de ipsis fuerit ordinatũ:intẽdimꝰ siqdẽ taꝫ de illis:ꝙ de religs etiã nõ mẽdicãtibus ordinibus put aiaꝝ saluti:ꝛ eoꝝ statui ex pedire uidebimꝰ puidere:hoc est decisiuꝫ:ꝛ dicebat ꝙ Greg.nolebat aliquẽ mẽ dicantiũ dimittere:nisi pdicatores ꝛ minores:de nõ mendicãtibus fratres cister cien.ꝛ ordinem nigroꝝ ꝛ de templariis ꝛ hospitalariis unũ ordinem facere.

ℭ Ad hec. ℭ Existens de ordinibus reuocatis non collegialiter sed singu lariter ad alios ordines transire põt.h.d.do. g ℭ Ad hec.i.preter hec.

h ℭ Totalr.no.nõ idẽ i toto quo ad totũ:qõ i pte quo ad ptẽ:totus ḡ ordo sacco rũ uel ꝯuentꝰ ipsiꝰ ordinis ad aliũ ordinẽ ul ꝯuẽtũ se transferre nõ poterit.

Presbyteri. ℭ Ponit dictũ cuius rationem interserit ibi:cum debe ant.Dom.Emanauit ad declarationẽ decreta.ẜ.e.c.i.ꝛ eius quod ibi no.Jnno.ꝛ Hostien.

i ℭ Presentant.pñtationes tales fieri debent a prelato ꝛ ꝯuentu de iure cõi cõ suetudo tñ potest ꝯriũ inducere:ut.ẜ.de his que fi.a prela.ea noscitur.

k ℭ Jpsis.s.episcopis:ꝛ sic nõ pleno iure habeat illas:cum ad eas nõ spectet in stitutio.ut de priui.cum ꝛ plantare.

l ℭ Perpetui.non enim beneficia dantur ad tempus.lv.di.precepta.lxx.dist. sanctoꝝ.ꝛ de hoc de fi.presbr.veniens sicut enĩ matrimoniũ carnale ad tẽpus nõ ꝯhitur:sic nec spũale:de condi.ap.c.ult.nec legitimi actus recipiunt diẽ.ĩ.ð reg.iur.actus:nec moribus nostris expedit tpales habere filios.ff.de adopti.q situꝫ.papa tñ potest dare prelaturas ad tempus.vii.q.i.temporis.imutat.n. substantialia rei.de conces.preben.proposuit.ioan.an.

m ℭ Consuetudine.ꝯriũ no.inno.ꝛ Hosti.in predi.decre.qui dicebant ꝙ ex ꝯsuetudine prescripta abbas tales potest remouere.ꝛ no.ꝙ consuetudo reuocat statuta:sed non priuilegia:unde hoc hodie facere poterunt:qui hoc habẽt ex pri uilegio pape:sicut de humiliatis fertur.

n ℭ Episcopos.intelligas remoueri p epos:qñ p uicarios suos ad hoc manda tum hñtes remouentur uel p delegatos.ẜ.de offi.uica.lꝫ:de reg.iur.q p alium

Universidad de Deusto Biblioteca

ser:alter quattuoꝛ:dico ꝙ habebũt sex menses:ita ꝙ rõne cõionis priui legium ecclesie transeat ad laicum:ad instar eius quod dicimus de eo q hꝫ rem cõem cũ pupillo.ff.quẽad.ser.amit.l.si cõem:ita ꝙ p ecclesiã cõ sequet̃ qõ per se ꝯsequi nõ posset:ẜ.ẜ.de ꝯces.preben.c.penul.

Romana. ℭ In pma pte dicit̃ qũo ꝛ qñ archieps possit suam puinciã visita re.In scda pte q̃ incipit ibi:sane dicit qd in visi tando facere debeat:ꝛ q̃ crimina punire possit. In tertia q̃ incipit pcu ratiões dicit qũo ꝛ in q bus rebus pcurationeꝫ recipere debeat.

Romana eccl'a: ꝛ infra statuim:ut glibet archi eps suã uolẽs visitare puinciã prius ecclesie sue capitulũ ac ciuitatẽ ꝛ diocesim ꝓpriã plene visitare pcuret: nec sit solũ erga maioꝝ ꝫ ẽt minoruꝫ eccliaꝝ:nec circa clericorũ tñ ꝫ ẽt populorum visitationẽ intentus. ℭ Et si cõmode vel absqꝫ diffi cultate accedere ad vnãquãqꝫ nõ poterit:de pluribus locis ad vnuꝫ congruum clericos ꝛ laicos stu deat conuocare: ne i illis uisitatio postponat. ℭ Deide liceat ei per totã puiciã uel eius ptẽ uisitatio nis offiñ exercet:ciuitates ꝛ dioce ses suffragãeos suos ꝛ eoꝝ subdi tos cathedraliũ ꝛ aliaꝝ eccliaꝝ ca pitula ꝛ monasteria ecclias ꝛ alia religiosa ꝛ pia loca clericos ꝛ po pulos libere uisitãdo:ac pcura tiões a locis tñ recipe visitatis. ℭ Ex quo tñ aliquã de ipsis dio cesibus visitare ceperit: nunquã postea siue totã siue ptẽ eius uisita uerit:reuertat cã uisitatiõis ad il lã pusqꝫ oẽs reliq ipsiꝰ puicie dio ceses i toto vel in pte ꝗs secure ui sitare poterit:ꝛ sua deuo fuerit vi sitate: Nõ si forte eadem diocesis uel aliq ibi ecclesia plus alijs indi guerit uisitari:tũc aliaꝝ uisitatione intermissa redeat ad eãdẽ:si a lo ci diocesano reqsitus extiterit: vel de oium aut maioris ptis eporuꝫ eiusdẽ puincie pcesserit concilio ꝛ assensu:ad qõ ij dẽ se pronos exhi beant ne aĩaꝝ pfectus aliquatenꝰ negligat. ℭ Si uero maliciose i his difficultatẽ adhibuerint:archi eps licẽtiã sup hoc a sede aposto lica postulet cõfidenter. ℭ Post ꝗꝫ aũt semel oẽs puincie sue dio ceses visitauerit:licitum sit ei post ea:prius tñ suffraganeoꝝ suoꝝ re quisito ꝯsilio:ꝛ ipsius diffinitio ne sup hoc habita corã eis:que in scriptis redigi volumus: vt pos sint alijs eẽ nota:uisitatiõꝫ p eãdẽ reiterare puinciã iuxta modum su pius ãnotatũ:ẽt si non interueniat in hoc suffraganeoꝝ ipsoruꝫ assen sus:illã semp puidentiã adhiben do ut in posteriorib visitatiõibus illas ecclesias eosque clericos ꝛ po pulos prius visitet:qui non fuerãt ab eo in poribus visitati:nisi ma gis sit alijs visitationis offiñ opor tunũ. ℭ Sane hmõi impẽsurus offiñ:proposito verbo dei querat de uita ꝛ ꝯuersatione ministrantiũ in ecclesijs: ꝛ locis alijs diuino cul tui deputatis:ac ceteris que ad of ficiũ ipsũ spectãt absqꝫ coactione ꝛ exactione qualibet iuramenti ad ipsoꝝ emendationem p salubria monita nunc leuia nunc aspera iu xta datã sibi a deo prudentiam dili genter intendens. ℭ Nõ si de ali qbus orta fuerit ifamia ꝯtra eos: ordinarijs ipsoꝝ vt sup his solen niter iquirãt denunciet si uiderit ex pedire. ℭ Notoria uero crĩa que examinatione nõ egeãt cuꝫ sup hiis merito notari possit ordinarioruꝫ negligentia eorundẽ:libere corri gat: penã pillis debitã infligẽdo. ℭ Procurationes autem recipiat ꝭm ꝙ est in canonibus cõstitutuꝫ:

a ℭ Uisitare.p se uel p aliũ:cũ p se id non põt .ẜ.de of.or.inter cetera .x.q.i.epm.ꝛ qũo tunc debeat solui procuratio dic:ut.ẜ.eo.lib.de offi. or.episcopus.

b ℭ Prius.a capite ẽ edenda rõ.ff.de eden.l. argentarius.ꝛ q alios corrigit pus corrigat se ꝛ suos.iii.q.vii.iudicet de statu reg.ea que.§. si uero.ubi de hoc.

c ℭ Plene.ita ꝙ nul la pochia remaneat nõ visitata:dũmõ cõmode visitari possit:ꝛ visitatõ nis cã subsit:ꝛ sunt hec redigẽda ad bõi uiri ar bitriũ.sed nunqd suffi ciet synodum ꝯuocare ꝛ plene inquirere:vꝫ ꝙ sic.ĩ.de acc.sicut oliꝫ.x viii.di.qñ.ꝫ dic ꝯ:qñ in tã breui tpe nõ posset singulorũ inqsitio fieri tũ qꝛ ibi nõ ꝯueniũt oẽs clerici ꝛ laici:q sunt visi tandi:ut.ĩ.pꝫ:tũ qꝛ sub iiciẽda ẽ res oculis:ꝛ pso ne pñtia multũ opat̃.ff. fi.re.si irruptõe.ẜ.ð of. dele.c.vlti.

d ℭ Maioꝝ.ad h ð ap. de appellatiõibꝰ cũ suis ꝯcor.de pbẽ.maiorib.

e ℭ Difficultate.forte pp niues uel glacies ul' aliud ꝯsile:de ec.edi.ad audiẽtiã.ff.si qs cau.l. .ii.§.si quis in iudicio.

f ℭ Accedere.pꝫ ergo ꝙ ire tenet̃:nec sufficit ad suã ecclesiam ꝯuocare.

g ℭ Cõgruũ.i.honestũ ꝛ cõem put erit possibile.ẜ.de fi.instr.accepimꝰ .ĩ.de priui.cum persone. h ℭ Laicos.nunquid populus pro curabit:non:ut no.Jo.x.q.i.placuit.ꝛ sic est consuetudo.

i ℭ Deinde. ℭ Uisitata sua dio.archieps in pte uel i totũ visitat oĩa loca ecclesiastica clerũ ꝛ populũ puincie pcurationẽ a visitatis recipiẽdo .h.d.vsqꝫ ad.§.ex quo.do.

k ℭ Prouinciam.hoc intellexit her.verũ:si suffraganei erãt negligen tes alias secus.sed dic contra.ut.ĩ.eo.c.vlt.

l ℭ Pia loca.hospitalia xenodochia ꝛ huiusmodi.

m ℭ Et populos.nõ sil'ꝫ separatiꝫ:cũ taliũ vita sit sepata.xii.q.i.si duo nec pmiscuis actibꝰ officia sunt turbanda.C.de test.cõsulta.ꝛ melius p cedit inqsitio qñ fit sigillatim.de accusa.inqsitionis.§.tertie.ꝛ hoc veruꝫ si qualitas negocii hoc exposcit:al's in genere fiat inquisitio.ĩ.eo.§.sane.

n ℭ Libere.s.ꝯdictiõe prescriptione uel appellatione nõ ob.de prescrip. cũ ex officii.ꝛ.c.accedentes.ĩ.eo.c.vlt.

o ℭ Uisitatis.loca intelligo visitata:siue sint illa que psonaliter visitat siue illa q̃ ad uisitationẽ conuocat.ẜ.proxi.rñ.in fi.

p ℭ Ex quo. ℭ Archieps post inceptã visitationẽ in vnã dioecsi trã siens ad aliam:ad primam redire non põt:nisi de nouo reiteret in tota prouincia.h.d.vsqꝫ ad.§.postꝗ.do.

q ℭ Cepit.caueat ꝙ ꝯpleat al's i illa visitatiõe nõ poterit reuerti ut seq̃t.

r ℭ Sua denuo.ut sic hꝫ modũ supius dcm̃ uisitationẽ scdam incipiat.

s ℭ Reqsitus.ḡ nõ aliter:cũ p exitũ renũciauerit visitatiõi illiꝰ anni:ni si in casu qui sequit̃.si aũt maior ps epoꝝ puincie ꝯsentiret ipm reuerti: ꝛ dioce.eps ꝯdiceret:adhuc reuertetur archieps:ut sequitur.

t ℭ Maliciose.qui allegat fraudẽ pbare dꝫ illã.ff.de pba.quotiẽs.§.qui dolo sed eo ꝙ indigentia est notoria:fraus psumitur:ad hoc.ẜ.de renũ.c.ii.

u ℭ Postquã. ℭ Expedita visitatiõe nõ reiterat illã archieps sine ꝯsilio suf fraganeoꝝ ꝛ diffinitione in scriptis prius facta:debet tamen recipere ab illis qui in persona non fuerant visitati.h.d.vsqꝫ ad.§.sane.

x ℭ Cõsilio.i ꝯsilio qõ ãnuatiꝫ facere dꝫ:de accu.sicut oliꝫ:nec dic h ð assessu.ut ẜ.px.rñ.qꝛ si ue ꝯcordẽt siue discordẽt h dif finire ad ipsuꝫ ptinet:ut sequit̃ ad h de arbitris cũ olim.

y ℭ Jpsius.s.archiepiscopi.

z ℭ Diffinitiõe.dicit Jnno.ꝙ h mõ fiet diffinitiõ:diffinimus p nos pcedẽdũ ad visitationeꝫ puicie nr̃e:ꝛ dixit ꝙ a tali diffi nitiõe cũ sit sup executione offi cii sui non poterit appellari de offi.or.irrefragabili.

ꝛ ℭ In scriptis.No.casum in quo scriptura reqrit̃.Aliꝰ cum qrit̃ de antiqssimo facto qõ te stibus pbari nõ põt.ff.de pro ba.census.de pscrip.ad audiẽ tiã.de pba.cũ cãm.Tertiꝰ in puile.ẜ.de puil.porro.Quar tus in dimissoriis.lxx.di.extra neos.Quintꝰ in redeũte ab he resi.i.q.vii.saluberrimũ.Se xtus i pfitẽte.xxvii.q.i.oẽs fe mine.Septimus in electiõe de ele.qꝛ pp.Octauus in ẽpbiteo si.C.de iur.ẽphi.l.i.Nonꝰ in alienatiõe rei ecclesiastice.xxii. .q.ii.siue.x.q.ii.h ius.de his q̃ fi.a prela.c.i.Decimꝰ qñ ap pellat̃ ab iterlocutoria.ẜ.e.li. de ap.cordi.Undecimꝰ qñ qs variat circa pcuratorẽ ꝯstituẽ .ẜ.de pcu.c.i.Xii.qñ hoc agit̃ ut nõ valeat ꝯctus:nisi in scri ptis redactꝰ sit.ẜ.de pac.c.ii. .C.de fi.instr.ꝯctus.ĩ.de reg. iur.ꝯctꝰ.xiii.i snĩa excõitatõis .xiiii.i reqsitiõe trãscripti snĩe excõicationis.ĩ.eo.li.de sen.ex cõ.cũ medicinalis.Xv.in casu .ẜ.eo.li.de elec.vt circa.Xvi. in casu.ẜ.de of.or.si canonici eo.lib.Xvii.in casu.ẜ.eo.lib. de elec.fundamẽta.Xviii.i do natiõe q̃ excedit quingẽtos au reos.C.de dona.si qs argẽtũ .xix.ꝭm quosdaꝫ in fideiussore .C.de fideius.l.pe.xx.in mino re iurãte se maiorẽ.C.si minor se maiorẽ dixit.l.iii.xxi.si pactũ fiat cũ aduocato de re imobili sibi danda .C.de suf.l.vna.ii.rñ.xxii.in solutione debiti in instr̃o publico ꝯtenti.C.de testi.l.testi um aut̃.rogati.xxiii.si qs cauit de debito in scriptis ex cã añcedẽti:ꝛ vult pbare .C.de nõ nu.pe.generaliter.xxiiii.in testõ in scriptis redigẽdo.C.q testa.fa.pos. hac ꝯsultissima.§.hac cũ hñana.xxv.in legato pape.de of.deleg.cũ i iure.C.de mã.pn.l.vna.xxvi.i libello criali uel ciuili.ẜ.ð li.ob.c.i.ii.q.i.legũ.xxvii.i casu .ẜ.de tẽ.or.c.i.ii.q.i.legũ.xxviii.in diffinitiuis.ẜ.e.l.de re iudi.c.vlt.Et licꝫ in supradictis requirit̃ scriptura non tñ de necessitate in oĩbus:alias autem regula riter instr̃is ꝛ testibus pbari põt.ẜ.de fide instru.cũ Joannes:sit tñ pbatio leui us facilius ꝛ securius per scripturã.ff.de pig.l.ꝯhitur.

ꝯ ℭ Uisitati.psumũt̃.n.magis idigere:ꝛ iõ sũt pmitꝰ visitãdi.ẜ.i.§.ꝙ si forte.

ꝶ ℭ Sane. ℭ Archieps visitãs dꝫ pponet̃ vbũ dei:ingrere de vita mistroꝝ ꝛ deptinẽtibus ad diuinum offiñ absqꝫ iuramento:infamatos ordinariis denũ ciet ꝛ notoria crimina puniat.h.d.vsqꝫ ad.§.procurationes.do.

a ℭ Coactione.a principio exigit̃ iuramentũ per quod occultum prodere cõstri gatur ex quo tñ sine iuramento ref eruntur aliqua corrigenda:poterit inquisitor super his exigere iuramentum.

b ℭ Aliquibus.de quibus interrogat de plano nil dicunt:ꝛ tunc denunciabunt epis ut inquirat ꝭm formã decre.de accu.qualiter.ii.

c ℭ Negligentiã.xviii.di.peruenit.

d ℭ Debitam.s.statutam i iure:nisi ex cã fieret cõmutatio:alias arbitraria infli gatur.ẜ.de offi.dele.da causis.

e ℭ Procuratões. ℭ Uisitatoꝛ nõ in pecũia ꝫ victualibus recipiat pcura tione moderatã nec familia sua aliquid recipe põt ẽt pretextu officii:nec ipse nec sui aliquod numus etiam oblatum recipient.h.d.vsqꝫ ad.§.hac aũt.do.

f ℭ Canonibus.x.q.iii.relatũ.ẜ.e.cũ apostolus.c.sopite.ꝛ.c.cum nuper.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ℭ Officii.scriptoris sigillatoris ⁊ similium officiorum
b ℭ Liberetur.additur pena.j.c.proxi.
c ℭ Hanc aūt. ℭ Forma visitationis pmissa seruari debet in ipsis ⁊ aliis p latis inferioribus regularium consuetudinibus exceptis.hoc dicit.Do
d ℭ Aliisqȝ.s.archidiaconis ⁊ plebanis.s.eo.cum apostolus.
e ℭ Saluis.ad hoc.s.de sta.mona.in singulis.

eps tenet de facto ipsoꝝ.lxxvi.di.an putatis.s.e.li.de ele.gnali.§.nl.
y ℭ Extunc.elapso mense.
z ℭ Interdictū.nouerint:qd est.j.a tali pena incipit cū istis maiorib⁹:ut .s.eo.li.de offi.dele.c.ii.⁊ si durāte interdicto isti moriātur nō sepelliuntur in cimiterio:⁊ si interī celebrent in ecclesia in suo offō sicut prius irregulares efficiūtur:ut.j.de sen.exco.is cui.

Exigit. ℭ Sunt tres partes. Prima ponit exordium. Scda ibi:ɔstōnez.finē decreta.s.proxime repetit addēs mensem. Tertia ibi:alioquin distinguendo statutum delinquentium.do.
f ℭ Exigit.bene dicit exigit:qr magna rō suadet ob maleficia penas solui.ff.d fideiu.si a reo.§.id qd.⁊ fuerunt sumpta hec verba ex auc.d depo.§.sed ne per hanc.col.vi.
g ℭ Audacia.in mala pte ponit:sic.iiii.di.facte.C.d sepul.vio.pgit audacia:qnqȝ ponit in bona:ut.viii.q.i.audacter.C.de iudi.rē nō nouā in fi.
h ℭ Imponamus.ut quos dei timor ⁊c.de vi.⁊ ho.de.ut clericoꝝ.lxxxii.di.plurimos.Et dicit papa cohibeant deinceps man⁹ temerarie formidine vltionis quos dei uel nostra reuerentia nō cohercet.j.de pe.felicis.§.in premissis.
i ℭ Cōstōnem.s.c.proxi.§.i.⁊.§.pcurationes:ubi tria statuta erāt que h ɔfirmant appo sita pena.pmū qp pcuratio recipiat solū a locis visitatis.sȝ qp solū in uictualibus.tertium qp visitātes uel familiares munera non recipiant.
k ℭ Preterire.maledictionis penā ibi appositā nō curantes nec excusant:qr multi:qr non minus ardebunt q cū multis ardebūt.ii.q.i.multi.in fi.
l ℭ Statuentes.qd.s.c.pri.i archiepis dictū erat:h ad oēs extendit qbus ɔpetit visitare.
m ℭ Uisitatiōis.in aliis ergo pcurationibus que debent legatis uel nūciis apo.se.uel q debent rōne ɔsuetudinis ut rōne pacti in fundatione uel consecratiōe appositi nō hūt locuȝ he decre.de qbus habes.s.eo.qpto.⁊.c.pcuratiōis.⁊c.cū nup.⁊.xviii.q.ii.eleutherius.
n ℭ Exigere.i.ab inuito extorquere.ff.de lega.iii.fideicommissa.§.si rem.
o ℭ Pecuniā.fm Inno.⁊ hosti.⁊ guil.⁊ gar.pro vecturis ⁊ ferraturis equoꝝ si idigeāt:pecuniam exigere possunt.
p ℭ Uolēte.qd dic:ut.j.c.proxi.no.casum spālem in quo parificant ista duo exigere ⁊ a volēte recipere:sic.s.de rescrip.statutū.§.insuper.cū.§.se.sic.C.li.xii.publice letitie uel consultū nuncia.l.vna.in fi.cū alias sepe sit licitū recipere:qd non licet exigere.xviii.dist.de eulogiis.de simo.dilectus.ff.de va.⁊ extraor.cog.l.i.§.est quidem.
q ℭ Munera.ɔsulte facit visitās si ab omni munere se abstinet.i.q.i.sunt nonnulli.⁊.s.eo.ti.c.pri.§.pe.credit.tū gar.qp si modicū esculētum uel poculentū recipiat qp nō sit verisimile qp aliquē moueat uel donantē pauperiorē faciat nō hȝ locū pena:ar.de simo.⁊ si qōnes.ff.de offi.presi.l.plebiscito:qr talia nō trahuntur ad mūera.ff.de offi.pcu.l.solēt ad fi.ad hoc.s.de do.inter vi.⁊ vxo.c.ult.s.eo.de rescrip.statutum.§.insuper.
r ℭ Officio.qd qliter exercere dēat:colligit.x.q.i.placuit.s.c.pri.⁊.§.sane.
s ℭ Nō ipēso.ille cui ex ordinaria ptāte ɔpetit visitare ipeditus p aliuȝ visitare pōt ⁊ ille visitās pcurabit nō ille q cōmisit:qd dic ut.s.de offi.or.si epis.e.lib.
t ℭ Aliud.xiiii.q.iii.pleriqȝ.de symo.in tantum.
u ℭ Duplum.xxiii.q.i.militare.xviii.di.qm̄.i.q.i.ɔcussionis:⁊.c.se.
x ℭ Teneant.saluo eo qd dr.j.pri.c.⁊ tenet etiā familia de eo qd pcepit:⁊ ipse

nullā tñ pecuniam ipse uel aliquis de sua familia:occasione alicuius officij aut consuetudinis seu quolibet alio mō earuȝ nomine:sed i uictualib⁹ expensas tm̄ recipiat moderatas. ℭ Caueat insup ne ipse vl qsqȝ suoꝝ aliquod mun⁹ quodcunqȝ sit ⁊ qlitercūqȝ offerat:presumat recipere:vt non que sua sūt uideatur querere:sed q iesu xpi:qp si fuerit ɔtra psumptū:recipiens maledictionē incurrat a qua nūqȝ nisi duplū restituat liberet: nolumus enī i his fraudem quālibet penitus euitari. ℭ Hāc aūt uisitandi formā ab uniuersis ēt epis aliisqȝ platis ordinario iure suos subiectos visitantibus plene obseruari pcipimus saluis sup hoc rōnabilibus ⁊ approbatis religiosoruȝ consuetudinibus ⁊ regularibus institutis.

Gregorius.x.in generali concilio lugdun.

ℭ Quia decre. Inn.iiij.s.pr.nō bene seruabat:i illo.c.quo precepe rat pcurationes in victualib⁹ nō i pecunia recipi:⁊ non recipi munera:nec ēt pcuratiōes in victualib⁹ a locis nō visitatis:illaȝ confirmat penas adijcens.Jo.an.

Exigit perversoꝝ audacia vt non simus sola delictoꝝ prohibitione contenti:sed etiā penā delinquentibus iponamus: Cōstitutionē itaqȝ felicis recordationis Inno. pape quarti predecessoris nostri editā sup non recipiendis in pecunia pcurationibus:ac sup receptione munerū visitātibus eoꝝqȝ familiaribus interdicta: quam multoruȝ fertur temeritas preterire: volētes inuiolabiliter obseruari: eam decernimus pene adiectione muniri. Statuētes vt vniuersi ⁊ singuli: q ob pcurationē sibi rōne visitationis debitā exigere pecuniā vel ēt a volēte recipere:aut als ɔstōnem ipsam recipiēdo munera:siue visitationis officio nō impenso pcurationē in victualibus:aut aliquid aliud procurationis occasione violare psumpserit duplum eius qd receperint ecclesie a qua id receptum fuerit:infra mēsez reddere teneant: Alioqn ex tunc pelarche archiepi epi dupluȝ ipsum vltra pdictuȝ tps restituere differentes ingressum sibi ecclesie sentiant interdictum:inferiores vero ab officio vel beneficio nouerint se suspensos:quousqȝ de duplo hmōi grauatis ecclesijs plenariam satisfactionē impendant: nulla eis in hoc dantium remissione liberalitate seu gratia ualitura.

Bonifacius octauus.

ℭ Uisitator recipere pōt pcuratōnē in pecunia volētibus visitatis: sed una die vltra vnā procurationē non recipiet:licet plura visitauerit loca.h.d.Do.

Felicis recordationis Greg. papa.x.pre.noster prohibuit in ɔcilio lugdun:ne aliqui ob procuratione sibi rōne uisitationis debitā exigere pecuniā presumerent uel ēt recipere a volente: ℭ Uerū quoniā rerū experiētia nos instruxit:ex hoc tam personis visitantibus quaȝ locis ⁊ ecclesijs visitatis multa incōmodoruȝ dispendia puenire:concedimus vt patriarche archiepi:epi:⁊ alij quibus ex officio competit visitare:a uolentibus ecclesiarum ⁊ locoruȝ visitatorum rectoribus seu personis pecuniam licite recipere valeāt: pro sumptibus moderatis faciendis i uictualibus diebus quibus uisitationis officium personaliter exercebunt. ℭ Adijciētes qp nō liceȝ uisitāti:nisi vnā procurationē recipere una die:siue unum locum solum uisitauerit siue plura:etiā si locus quilibet uisitat ab illo sufficeret:ad procurationē integrā psoluendaȝ:cuȝ eideȝ sufficere debeat:ut temporalia metat a locis personaliter uisitatis pro diebus quibus eis spiritualia subministrat. ℭ Cetera uero

gulares efficiūtur:ut.j.de sen.exco.is cui.
⁊ ℭ Inferiores.⁊ sic magis punit minor qp maior:de quo dic:ut.xl.distin.hō xpanus:⁊.s.de iureiu.cum quidam.
ɔ ℭ Suspensos.si iteri celebrent:ut prius sunt irregulares:nec poterūt ab alio qp a papa absolui.s.de re iudi.cuȝ eterni.j.de sen.excom.cum medicinalis.
x ℭ Quousqȝ.ergo scā restōne statim sunt absoluti sine alia sententia.lxxxi.di.si quis cū suis cōcor.de spon.nō est.
a ℭ Ualitura.nota casum ubi reȝ meā uel mihi debitaȝ remittere nō possum:lȝ nil sit taȝ naturale qp voluntate dñi rem suam in aliū transferri:insti.de re.di.§.p traditionē:⁊ de hoc dic:ut dixi.s.e.li.de rescri.statutū.§.si qd autem.
Felicis. ℭ Sūt quattuor dicta. Primo recitat ius antiquū. Scdo ibi: ueruȝ illud temperat in parte scda. Tertio ibi:adiiciéntes addit et declarat. Quarto ibi:Cetera in reliquis ius antiquū cōseruat.Do.Ortuȝ habuit ab his q not.guil..s.c.pri.ubi dicebat se a dño grego. audiuisse de mente sua fuisse qp h statuitur.
b ℭ Lugdun.s.c.pri.
c ℭ Aliqui. Innocen..iiii.in archiepiscepis p hibuerat principaliter:⁊ demum ad omnes extenderat.s.c.i.
d ℭ Exigere.circa hoc nil corrigit uel mutat.
e ℭ A volente.hoc est quod infra recipit mutationem.
f ℭ Experientia.sic.s.eo.li.de elec.qp sit:cum suis concor.
g ℭ Dispēdia.pbyter ruralis q ñ hȝ nisi vnuȝ gausape forte siue manutergiū:⁊ vnicū lectulū qño pcurabit ⁊ hospitabitur epm cū nec forte dom⁹ sufficiat:posito qp abūdarent reliqua ⁊ eps qño in uili domo manebit:vtilis ergo fuit h ɔstitutio que tollit hec dispendia.
h ℭ Cōcedimus.h.o.reuolauit ad.a.i.extremitas ad pncipiū.xxxv.dis.ab exordio.Olim enim ab his qui pcurationē victualiū parare debebāt inuitis:pcuratio in pecunia exigi nō poterat.x.q.i.relata.sed a volentibus bene poterat in pecunia recipi ⁊ certa summa taxari.x.q.iii.relatum idem est hodie per hāc decre.⁊ est equissimuȝ:ut dixi in priori.glo.
i ℭ Officio.satis h puto locū hre:ñ solū i ordinarii offō:sȝ ēt delegatiōis cū vtrobiqȝ eadē sit rō:nō ob.qd.j.dr psonaliter:qr itelligo qp cū psonaliter visitāt p suis victualib⁹ a visitatis pecuniā recipiāt:cū aūt p alios ñ ipsi:sed illi victualia uel pecuniā p eis recipiēt:ut.s.de offi.or.si eps.
k ℭ Persoluendā.alias.n.possȝ totā ciuitatē vna die visitare ⁊ tot pcurationes recipere quot ibi eēnt ecclesie:qd eēt absurdū:numerus ergo pcurationem nō excedat numerum dierum.s.eo.procurationes.
l ℭ Cetera vero.s.circa exactiones statuta ⁊ circa pcurationes etiam in

victualibus nō recipiendis a locis nō visitatis:⁊ circa munera nō recipiēda a visitationibus vel coꝝ famulis cū penis superius statutis.

Quāquam. ℭ Primo ponit exordiū. Secūdo phibitionē ibi:cū igit. Tertio penas trāsgressoꝝ ibi:q vero. Et hec decre.pleni⁹ puidet qp alexādrina:qr nōnulli.j.de imutatate ecclesiaꝝ puideat. Do.

tur qr ponit dictū de visitatione iteratione ⁊ pcuratione. Scda vitiat cōsuetudinē cōtrariā ibi:cōsuetudine.Do.Emanauit ad declarationē decre.s.co.romana:⁊ correctionē coꝝ q ibi no.Ber.⁊.s.e.c.nup.⁊.s.de accu.sicut olim.
t ℭ Constitutionis.s.c.c.i.
v ℭ Neglīgētes:Cōtrarium no.ber.in predictis locis:sȝ aliud est uisitare:aliud de criminibus inquirere:ut di xi.s.c.i.

a ℭ Pedagioꝝ:quid sint guidagia:⁊ qd pedagia vide.s.de vbo.sig.sup quibusdam.
b ℭ Canonico:pre.decre.super quibusdā.
c ℭ Ciuili.C.noua vec.insti.nō pos.l.ab ecclesiis.C.de sacrosan.ec..l.placet.
d ℭ Maioris.s.qp si exigant a laicis.
e ℭ Ipsaꝝ.s.ecclesiarū ⁊ ecclesiasticaꝝ psonaꝝ nā res clericoꝝ eodē priuilegio gaudēt quo res ecclesiaruȝ: vt.xvi.q.i.similiter:⁊ rōnē ibi no.Jo.⁊ Ber.s.de pig.ex litteris:in glo.penulti.nec est illud vniuersaliter verum vt nota. Joan..xvi.q.iiij.c.i.
f ℭ Humāo:positiuo:vt dictum est.s.
g ℭ Diuino:legit gen..xlvij.vltra mediū.subiecit Joseph oēm terraȝ egypti pharaoni ⁊ cunctos populos ei⁹ a nouissimis terminis egypti usqȝ ad fines ei⁹ preter terrā sacerdotuȝ:⁊ seqt sic.Ex eo tpe vsqȝ ad psentē diē in uniuersa terra egypti qnta pars regibus soluit:⁊ factū est quasi in legē pter terrā sacerdotaleȝ:que libera ab hac conditione fuit. Itē esdre.vij.vltra mediū:vbi dixit rex Aldageij suis ministris vobis quoqȝ notū facim⁹ de vniuersis sacerdotibus ⁊ leuitis cantorib⁹:⁊ ianitorib⁹:⁊ mīstris dom⁹ dei: vt vectigal:⁊ tributū:⁊ annonas ñ habeatis potestatē iponendi super eos:⁊ concordat ad hoc.s.de immu.ec.nō minus.
h ℭ Constitutionē:quā habes.j.de.imu.ec.c..i.⁊ pro pte ei⁹ mentem vide hic decisam.
i ℭ Negociandi:ad hoc de vi.⁊ ho.cleri.c.vlti.

Quāquaȝ pedagioꝝ exactiones tā iure canonico qp ciuili regulariter merito sint dānate: tāto tñ districtius ne ab ecclesijs et psonis eccl'iasticis talia exigantur prohiberi oportet:quāto si id fiat maioris inde trāsgressionis reat⁹ incurrit ⁊ offensa euidētior ɔprobat. ℭ Cū igit eccl'ie eccl'iasticeqȝ psone ac res ipsaꝝ nō solū iure humano: qnimo ⁊ diuino: a secularium psonaꝝ exactionib⁹ sint immunes: ɔstitutionē felicis recordationis alexādri pape quarti predecessoris nostri:q statuit eccl'ias ⁊ psonas eccl'iasticas ad pedagia ⁊ guidagia penitus nō teneri:nec ad exhibēdū vel soluendū talia pro rebus suis pprijs:quas nō casu negociādi deferūt vel deferri faciūt seu trāsmittūt. Uolētes pp multorū insolētiā ⁊ abusuȝ pene adminiculo adiuuare: adijcim⁹ districti⁹ inhibendo cōtraria consuetudine quoꝝcūqȝ:q dicēda est corruptela veri⁹ non obstante: vt nec collegiuȝ: nec vniuersitas: nec aliqua etiā singularis psona cuiuscūqȝ sit dignitatis cōditionis aut stat⁹ a psonis ecclesijs aut psonis p psonis ipsis aut reb⁹ pdictis talia exigat vel extorqueat p se vel p aliū suo nomine uel etiā alieno aut eas ad in eiusdem predecessoribus cōstitutione cōtenta i suo volumus robore perdurare. I Dem.

ℭ Si vniuersitas vel singularis psona ecclesias vel eccl'iasticas psonas cōpulerit soluere pedagia vel guidagia vel exactiones pro reb⁹ suis quas cā negociatiōis nō deferūt vel pro psonis:singulares sunt excōicati ⁊ vniuersitas iterdicta:nec pdest cōtraria cōsuetudo. Cle.hoc addit qp diocesani qbus ɔstat aliquos has snias icidisse illos publicare debēt:⁊ ipsas snias facere obseruari.c.ti.presenti.Jo.

hmōi psoluenda ɔpellat. Qui vero cōtrafecerint:si psone fuerint singulares excōicationis:si aūt collegiū vel vniuersitas ciuitatis castri seu loci alteri⁹ cuiuscunqȝ:ipsa ciuitas castrū vel loc⁹ iterdicti sententias ipso facto incurrāt:nec ab excōicatione hmōi absolutionē vl' interdicti relaxationē obtineāt donec exacta plenarie restituerit ⁊ de transgressione satisfecerint cōpetenter. I Dem.

ℭ Archieps visitare pōt puinciā ac ēt iterare:lȝ suffraganei nō sint negligētes:⁊ tūc ɔfessiōes oīuȝ audire:⁊ pñias iponere.h.d.Do.

Perpetuo declaram⁹ edicto archiepm posse fm tenoreȝ ɔstitutionis felicis recordationis Inno.pape.iiij.predecessoris nostri sup hoc edite suā puinciā visitare libere lȝ nō sint ei⁹ suffraganei negligētes ⁊ iterare visitationeȝ eādē:ac pcuratiōes a locis recipe visitatis. Cōsuetudine si q forsan ab ipsis suffraganeis vl' ab aliis allegēt pmissis ɔtraria nō obstāte. ℭ Pōt etiā ideȝ archieps dū visitat ɔfessiōes subditoꝝ suffraganeoꝝ audire ac absoluere ɔfitētes ⁊ ipis pnias iiūgere salutares.

Rica De ɔsecratōe eccl'ie vl' altaris

Bonifacius octauus.

ℭ Polluta eccl'ia pollutū ē cimiteriū illi contiguū sȝ non remotū: pollutio cimiterij ecclesiā non polluit:lȝ ɔtigua existit: polluto vno cimiterio aliud illi ɔtiguū pollutū nō est lȝ p portā de uno i aliud detur ingressus.h.d.Do.

Si ecclesiā pollui sanguinis: aut seminis effusio ne contingat:ipsius cimiteriū:si contiguū sit eidem censetur esse pollutū: vnde antequā reconciliatū fuerit:nō dȝ in eo aliqs sepeliri. ℭ Secus si remotū fuerit ab eadem. ℭ Non sic quoqȝ

x ℭ Et iterare:repete fm cōstitutionē ⁊c.qd est.s.⁊ idē repetas in pri.ver.
y ℭ Aliis: puta subditis suffraganeorum.
z ℭ Premissis:visitationi iterationi ⁊ pcurationi.
⁊ ℭ Obstant:ad idē.s.c.pri.cum suis cōcor.
ɔ ℭ Absoluere. No.cām in q archieps in subditos suffraganeoꝝ iurisditionē hȝ. Itē p totā puinciā dat lras idulgētiaꝝ.s.d pe.⁊ re.nro:alios casus habes.ix.q.iij.in summa.s.de offi.or.pastoralis.
x ℭ Salutares:nō nimiū austeras.xxvi.q.vij.alligāt ⁊ in eis imponēdis cōsideret que legunt:de pe.dis.v.ɔsideret.s.de homi.sicut dignum.

Si ecclesiam. ℭ Determinat qtuor casus. Secūd⁹ ibi:sec⁹. Terti⁹ ibi ñ sic. Quartus ibi:nō vnū.Do.Emanauit ad declarationē coꝝ q no.Host.s.eo.ti.c.i.pprie eccl'ia dr ɔsecrata:basilica nō ɔsecrata de reli.do.c.i.sed ɔ nō cōsecrata polluit:sed alr recōciliat.s.e.c.vlti.Dñicus.
a ℭ Pollui:quo ad opinionē hoīum q eā polluūt qp tū i eis est:q enī sunt sancta coingnari nō pñt.xv.q.vlti.c.vlti. de coha.cle.⁊ mu.vra:⁊ qd firmuȝ erit aut stabile si sanctitas icorrupta corrumpat.C.de epis.⁊ cle.si quēqp:⁊ ob hoc dico qp si pollutio fuerit occulta nō dȝ recōciliari. Dicūt.n.theologi qp iō recōciliat eccl'ia:vt videntes laici eccl'iā sic lauari q non peccauit cogitēt itra se qp tū pro lauatōe pcōꝝ laborādū sit:⁊ pbat h iure:qr eccl'ia ñ iudicat d occultis.xxxij.di.erubescāt: de simo.tua:nō ob.d adul.significasti:qr dico qp adulteriū ibi publicū erat:qp pȝ ex eo qp adultero indicta fuit purgatio.
b ℭ Sanguinis:humani ⁊ iniuriosi:vñ si ibi occidat canis vl' human⁹ sanguis casu effundat eccl'ia nō ē recōciliāda:et si sine sanguinis effusione occidat ibi hō:puta cū tersorio ad collū:bñ recōciliat pp criminis horrorē fm hug.q no.hoc de cō.di.i.eccl'jis:⁊ ē casus.s.c.pposuisti:vbi dr qp pp homicidia ⁊ vulnera recōciliat eccl'ia:nō dicit an i eis fuerit sanguinis effusio necne:⁊ si extra ecclesiā vulnerat⁹ ad ecclesiā fugiat:⁊ ibi sanguinē spargat nō recōciliat eccl'ia:secus ecōtrario vl' cū sanguinē colligit i scutella:si aūt supra tectū:pone cū sagitta hō iterficit:dixit ibi hu.qp nō ē faciēda reconciliatio:qr extra eccl'iā vr factū. Sȝ qd si sanct⁹ vir ibi occidat:nūqd recōciliabit ecclesia:vr qp sic:qr iura indistincte loquunt.⁊ scelerati⁹ ē iustū:⁊ sanctū occidere:qp iniustū.xxiij.q.v.si nō lȝ.⁊ n ɔ.riū vr:cū eccl'a sanctificata sit nō polluta:sȝ hoc veꝝ est ex sanguinis effusi passione:sed ex ipsi⁹ effusi actione:bñ polluit:iuxta illud actio displicuit:passio grata fuit:vñ pmū teneas:locū tñ sanguinis nō lauabunt.
c ℭ Seminis:humani nō canū:⁊ intelligūt h qdā de semine fornicario:vnde si vir cognoscit vxorē in eccl'ia nō recōciliabit.hoc tȝ hu.cuius glo.posuit Joan.de cō.di.i.i ecclijs Uin.⁊ gandolphus.Sed ipse Jo.ɔ:qd veꝝ puto:allegabat.ff.de sol.l.qd dicim⁹:⁊ hoc no.xxxi.di.qm̄.lxxiij.di.ecclesijs.xxxiij.q.iiij.aplius:nā multa licita ex loco sunt illicita.ij.q.vij.accusatio.de imu.ec.c.i.
d ℭ Cōtiguū:cōtigua dicunt quoꝝ extrema se cōtingunt.
e ℭ Pollutū:ɔcor.j.de sen.ex.si ciuitas:vt idē de eccl'ia iterdcā distinguit.Jo.

k ℭ Adiuuare.s.eo.exigit.i pn.
l ℭ Consuetudine:ad idē.s.e.romana.§.pcurationes.s.de capel.mona.c.vno.cum simi.
m ℭ Collegiū:ex qbus hec cognoscāt:vt no.s.de excess.pla.dilecta.
n ℭ Predictis:pprijs.s.quas cā negociationis nō deferunt.
o ℭ Alium.j.de reg.iur.qui per alium.
p ℭ Alieno.xlvi.di.sicut nō suo.j.reg.iur.quod alieni.
q ℭ Singulares:etiā epi:qr decreta.qr periculosum:de sententijs suspēsionum ⁊ interdicti loquitur.
r ℭ Uniuersitas:in collegiū.n.vel vniuersitatē excōicationis snīa pferri nō dȝ.j.de sen.ex.romana.§.in vniuersitatē:vbi de hoc:⁊ itelligo hoc ēt de vniuersitate vel collegio ecclesiastico:vt.s.de psonis diri i pri.glo.et facit.ff.si ser.vē.l.alti⁹:⁊ de n.i.ex lib.ven.c.vno.de deci.qpuis.
s ℭ Satisfecerint:ad istar excōicati pro manifesta offensa.s.de vbo.sig.
Per parte.i.⁊.c.se.j.de sen.ex.solet.⁊.c.venerabilibus.
Perpetuo. ℭ Sūt due ptes. Scda ibi:pōt ēt. Itē pma subdiuiditur qr ponit dictū ...

Et no.in his que negociatiōis cā portant nō in pprijs vel in his q portantur ad vtilitatē fisci soluunt exactiones iste.C.de vec.⁊ cōmis.l.vniuersi.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ❡ Polluto: sanguinis vel seminis effusione: vt. s. vel quia ibi fuit aliquis excommunicatus sepultus. s. e. consuluisti.
b ❡ Maius: ad se trahere videatur: qd est. j. τ hoc esse nō dꝫ. s. eo. ꝙ in dubijs vbi de hoc: ad idē. s. eo. lib. de p̄ebē. c. antepe.
c ❡ Principale: qd esse non dꝫ: imo potius ecōtrario. j. de reg. iu. accessoriū cū suis cōcor.
d ❡ Pariete: paries igiꝉ diuisionem inducit ad idē. s. eo. li. de elec. vbi periculū. §. i. eodē.
e ❡ Violatum: No. ꝙ lꝫ accesso i. m sequatur principale cōtiguū: non tñ sequitur accessorium etiā cōtiguū vt hic: multo ergo minus principale seqꝉ accessorium: vt. s. pxi. ℞.

G Loriosus deus ❡ Primo ponit exordiū de diuina puidētia q̄ dignio res extollit. Scd̄o ponit imitationē ecclesie militātis ibi: sic τ alma vbi facꝉ tria. Prīo cōmēdat apl̄os euangelistas q̄ttuor doctores eccl'e diuisiꝫ. Scd̄o ibi: ideoqꝫ ponit peritā puisionē ecclesie circa ipsoꝝ excellētiā. Tertio ibi nos itaqꝫ: ponit suā additionem de festis istoꝝ sub officio duplici celebrādis. do.
f ❡ Duodeno: hoc dicit ppter paulū τ illos qui nō fuerūt de numero: hi aūt sunt. xij. Petrus Joānes Jacobus zebedei Andreas Philippus Thomas Bartholome⁹ Mathe⁹ Jacobus alphei Simon Judas Jacobi: τ Mathias qui fuit in locū iude scharioti.
g ❡ Quattuor: Marcū Matheum Lucā τ Joannem.
h ❡ Sedis: solus papa hꝫ: nō solū certos de sanctis p̄alijs extollere: sed etiā eos canonizare multiplici rōne. Prīo q: ista est vna de maiorib⁹ causis q̄ inter xp̄ianos pponi possit τ sic est ad se. apo. referenda: de baptis. maiores. Scd̄o q: miracula attribuunꝉ fidei: ħ igiꝉ qd cū sit de fide p̄cipue est ad sedē apl'icā referēda. xxiiij. q. i. quotiens. Tertio q: ad papā spectat declarare dubia scripturarū: q filij sint legi. p venerabilē multo fortius dubia sanctitatis: q: circa maiora maiꝰ piculū vertiꝉ: ideo ꝛc. s. de elec. vbi periculum. Quarto ne pp multoꝝ epoꝝ simplicitatē populū decipi ɔtingat. s. eo. ti. c. i. τ. ij. Quinto ne i infinitū cōtingat sctōs multiplicari: et sic deuotionē refrigescere τ sanctitatē vilescere. lxxx. dist. epi: vꝫ tñ ad id ꝫ. s. de ferijs. c. vlti. ꝺ cōse. di. iij. c. i. vbi vꝫ ꝙ epi ħ possint sed illud intelligitur de sanctis iā canonizatis: nō eniꝫ oīum festa vbiqꝫ colunꝉ: hoc aūt cōsequiꝉ sanctus p canonizationē: ꝙ ecclesia p eo solēniter: τ p aliqb⁹ solēnib⁹ dicit officiū: vt ħ. Itē īter alios sanctos ī letanijs noiaꝉ: τ inuocaꝉ τ si ecclesia i canonizatione erraret: qd nō est credēdū: lꝫ accidere posset. de sen. excō. a nobis. ij. nihilominus p̄ces ī honore talis accepte τ grate sunt p fidē enim christi omnia purgantur: de coha. cleri. τ mu. vestra. τ esto ꝙ veritas canonizationis deficiat: nō deficit fides: de baptis. debitū de presby. nō baptis. c. ij. τ. iij. Dicim⁹. n. ꝙ cuilibet lꝫ in secreto alicui defuncto quē sanctū credit p̄ces porrigere: vt pro ipso ad deū intercedat: lꝫ solēnes preces publice emittere vel solēne officiū publice dicere nequeat vt dixerūt Inno. τ host. s. eo. ti. Ad canonizandū aūt sanctos inquirendum est an illi de quo canonizando q̄ritur prior vita testimonium prebeat pro laborib⁹ multis: moribus castis: actibus strenuis. lxi. disti. miramur. Oportet enī hoc p̄nti testificatione p̄dicari: τ bone fame preconijs nō taceri. xij. q. ij. quattuor τ maxime q̄ri dꝫ de simplicitate et humilitate: q: superbis de⁹ resistit: humilibus aūt dat grāꝫ. Itē dꝫ q̄ri an in vita psecutiones passus fuerit. vij. qd. i. oīs q τ. c. ibi adunati: τ an passus fuerit ex charitate. i. q. i. vide. Querendū etiā est de miraculis factis ī vita τ post mortem: τ quantuꝫ ad hoc ꝙ sit miraculū q̄ttuor requiruntur. Prīmū ꝙ ex deo non ex arte cōtingat: nec ex diabolo: nā miracula quādoqꝫ fiūt per malos. i. q. i. teneam⁹. τ. c. prophetauit: necesse est eniꝫ martyres a deo impetrasse que mandant. l. di. si qs p̄postera. Secundū ꝙ sit ꝫ naturam sicꝉ de virga moysi: mutata in colubrum: τ de asina loquēte ad Balaam. s. de hereti. cum ex iniuncto. Tertio ꝙ nō sit ex vi verboꝝ sed hominis merito id contingat: nam panis τ vinū ptāte τ virtute verborū transsubstantianꝉ ī corpus τ sanguinem. s. de cele. mis. cū marthe. §. q̄siuisti. Quartū ꝙ sit ad corroborationē fidei herba enim ministerio hoīs trāsit in vitrū: sed hoc nil ad corroborationē fidei: τ ideo ad canonizationē nisi hec quattuor cōcurrant miracula nō pdessent s'm summistas qui hoc no. s. e. ti. τ moderni. s. de test. c. venerabili.
i ❡ Duplici: dicūt quidam officiū duplex cū tota antiphona dꝫ ante psalmū τ tota post psalmū: cū alias nō tota: sꝫ solū principiū dicaꝉ añ psalmū: alij aliter dicūt clerici hoc relinquo.

Q Uia non. ❡ Tria facꝉ s'm Jo. mo. primo recitat i generꝉ tirānidē secularis ptātis. scd̄o ibi: sane narrat ī spē. Tertio puidet circa ista ibi: uolētes do.
k ❡ Temporale: qd ecclesiastico min⁹ esse dubiū non est. xcvi. dist. si

in casu ɔuerso sentimus: vt videlicet polluto[a] cimiterio: quāuis ecclesie cōtiguo debeat ecclesia reputari polluta: ne minus dignū maius[b] aut accessoriuꝫ p̄ncipale[c] ad se trahere videaꝉ. ❡ Nō vnum sꝫ plura cimiteria cē noscunꝉ: que q̄uis sibi coherentia pariete[d] tñ medio se iūgunꝉ. Ideoqꝫ violato coꝝ altero: alteruꝫ licet de vno ad aliud per portam inter mediā habeatur accessus: non propter hoc reputabitur violatum[e].

Rica De religijs τ veneratiōe scōꝝ.

B Onifacius. viij.

❡ Festa. xij. apostoloꝝ quattuor euāgelistaꝝ τ quattuor doctoꝝ et ɔfessoꝝ ecclesie. s. gregorij augustini ambrosij τ hieronymi: sub officio duplici debent solēniter celebrari. Jo. an.

G Loriosus deus in sanctis suis: τ in maiestate mirabilis: cuius ineffabilis altitudo prudētie nullis iclusa limitib⁹: τ nullis terminis ɔprehēsa recti censura iudicij celestia pariter τ terrena disponit: τ si cūctos ei⁹ mīstros magnificet: altis decoret honorib⁹ τ celestis efficiat beatitudinis possessores: illos tñ vt dignis digna repēdat potiorib⁹ attollit insignijs dignitatū τ p̄mioꝝ vberiori retributiōe psequiꝉ: quos digniores agnoscit τ ɔmēdat igētior excellētia meritoꝝ. Sic τ alma mater ecclesia eius sacra vestigia psequēs: τ exēplo ducta laudabili lꝫ vniuersos i regnis celestib⁹ cōstitutos studijs honorare sollicitis τ sonoribus efferre p̄conijs nō dēsistat: gl'iosissimos tñ xp̄iane fidei p̄ncipes: athletas dei electos: iustos seculi iudices lumina ꝯa mundi: videlꝫ xp̄i redēptoris apl'os: nūero duodeno[f] cōtētos: q viuētes i carne p̄dictā eccl'ā suo p̄cioso sāguie plātauerūt: ipsaꝫ erigēdo sublimiter τ disciplinis scīssimis dirigēdo reuerendissimos ēt p̄res uirosqꝫ clarissimos q̄ttuor[g] euāgelistas dn̄i p quoꝝ diligentissima τ fidelissima studia: eidē eccl'ie sacra euāgelia illuxerunt. Egregios quoqꝫ ipsius doctores eccl'ie beatos gregoriuꝫ q meritis īdit⁹ se.[h] ap. curā gessit: augustinū τ ābrosiū venerandos antistites: ac hieronymuꝫ sacerdotij p̄dituꝫ titulo: eximios cōfessores: summis attollere vocib⁹: laudib⁹ psonare precipuis: τ spālib⁹ disponit honorib⁹ venerari: hoꝝ qppe doctoꝝ plucida τ salutaria documēta p̄dictā illustrarūt eccl'iā decorarunt virtutib⁹: τ morib⁹ informarūt: p ipsos preterea quasi luminosas ardētesqꝫ lucernas sup cādelabrū i domo dn̄i positas erroꝝ tenebris pfugatis toti⁹ corporis eccl'ie tanq̄ sydus irradiat matutinū: eoꝝ ēt fecunda facūdia celestis irrigui grā ifluēte: scripturaꝝ enigmata reserat: soluit nodos: obscura dilucidat: dubiaqꝫ declarat: pfundis quoqꝫ ac decoris illoꝝ s'monib⁹ ampla ipsius ecclesie fabrica velut gēmis vernātibus rutilat: τ verboꝝ elegantia singulari gloriosi⁹ sublimata coruscat. Ideoqꝫ circūspecta prudentia dicte sedis: que actib⁹ intēta salubribus: τ operibus exposita pietatis libēter τ solerter exeqꝉ q̄ sunt dei p̄missa sollicite digneqꝫ cōsiderans τ debita meditatione plustrās: ad diuini nominis honorem τ gloriam: exaltationē catholice fidei: salutēqꝫ fidelium merito censuit: riteqꝫ prouidit apl'os euāgelistas τ confessores eosdē i vniuersali ecclesia honorificentie potioris impendijs attolēdos vt ab ea tanto ppēsius honorari se sentiant: q̄to ipsas preceteris excellētius illustrarūt. Nos itaqꝫ pijs ducti ɔsilijs: dignisqꝫ studijs excitati nōnullos predecessores nr̄os romanoꝝ pontificū: qui specialis deuotionis prosequentes affectū: aliquoꝝ festa sanctoꝝ sub duplici' ordinauerunt officio celebranda: immitari sollicite intendentes eorūdē apostoloꝝ euangelistaꝝ τ cōfessoꝝ festiuitates p̄cipuas de fratrum nostroruꝫ consilio τ assensu sub officio duplici[i]: per vniuersas orbis eccl'ias uolumus statuimus τ precipimus annis singulis ppetuis futuris temporibus solēniter celebrari.

Rica De imunitate ecclesiaꝝ cimiterioꝝ τ alioꝝ locoꝝ religiosoꝝ.

A Lexander. iiij.

❡ Seculares p̄tātes ab ecclesijs vel ecclesiasticis psonis talias vel exactiones pro reb⁹ vel possessionibus acqsitis vel acqrēdis exigere nō p̄sumāt: nec eos compellere ad ipsas distrahendum vel extra manū suam ponēdū. h. d. Jo. an.

Q Uia nōnulli hābētes tēporale[k] dn̄ium vel ptātis gerētes officiū secularis: libertatem τ immunitatem ecclesiasticā ledere ac minuere tanq̄ honoris τ p̄uilegij ecclesiaꝝ inuidi moliunꝉ: expedit q p diligentiam τ auctoritatē sedis apostolice que curā hꝫ ecclesiaruꝫ

imperator. s. de maio. τ obe. solite.
a ❡ Francie. accidentiā facti exprimit nō localē decre. facit. vñ eaꝫ generaliter psequiꝉ. j. τ. s. de censi. c. i. eo. li.
b ❡ Bonoꝝ. Quid dices si tributariū p̄dium doneꝉ ecclesie: nunquid teneꝉ ecclia ad tributū? Dic ꝙ sic: q: res trāsit cum onere suo. x. q. ij. auꝉ. sicut aūt: τ auꝉ. se. xvi. q. i. si quis laicus de deci. cū ī tua: ad hoc. s. de censi. c. i. ubi de hoc.
c ❡ Exactiones. adhuc puidetur. j. c. clericis.
d ❡ Ponēdū. dꝫ de indeis ꝙ teneꝉ ad decias p̄diales: q: si ipsi n̄ colerent alij colerēt. s. ꝺ deci. de terris. sic dicebāt isti laici: aut extra manum vr̄am ponatis hec predia: aut exactiones soluatis: ut uel a uobis uel ab aliis collectas et talias de ipsis possessionibus habeamus.
e D Ecet domū. Diuide decre. in q̄tuor ptes. In p̄ma ponit ɔstōis cām vsqꝫ ibi: sit itaqꝫ. In scd̄a q̄liter hoīes debeāt se habere in ecclesiis: τ a qbus abstinere vsqꝫ ibi: ordinarii. in tertia ꝙ ordinarii p se uel per alios hoc faciāt obseruari usqꝫ ibi q uero. ɔminatur penā in contra facientes.
f ❡ Sanctitudo. sumptum ex psalmo: dn̄s regnauit decorem.
g ❡ In pace. ex psalmo notus in iudea.
h ❡ Cultus. nā erit cultus iusticie silētium. x. q. iiij. in loco.
i ❡ Pacificus. ē enim rex pacificus: τ uenit pacē docere. xxiii. q. i. c. nisi bella. Jo. an.
k ❡ Instruat. per bonū exēplū. vij. q. i. §. cū vo.
l ❡ Reficiat. per doctrinā. xxxvi. di. si qs vult nā aīa cibo sp̄uali nutriꝉ. s. ꝺ offi. or. Iter cetera.
m ❡ Ibidem. attollant quod est infra.
n ❡ Jesu xp̄i. Jesus hebrayce dꝫ: latine saluator: xp̄s grece: latine dꝫ vnctus: xp̄ani a xp̄o: de sacra vn. c. vno. §. i frōte: τ p̄mo apud anthiochiam fuit nomen illud. xxii. di. c. sacrosancta.
o ❡ A peccatis eoꝝ. neminē. n. vult perire de bap. maiores. §. caute.
p ❡ Cordis. ad cor enī respicit deus. xiii. q. v. si quid inuenisti.

oīum τ tutelā ɔtra taliuꝫ ausus: τ conamina oportunū remediū apponaꝉ ut eccl'ie ipse in plenitudine iuris sui τ libtatis ītegritate letenꝉ ac detestabilis malignorum audacia: τ insolentiū nepharia temeritas ppulseꝉ. Sane intelleximus ꝙ in regno francie[a] cōie scabini seu consules τ alij domini tpales: τ hi q iurisditionē in ipsis cōmunijs ciuitatib⁹ castris τ uillis tpaleꝫ exercent: uel qbus in illis cōmissa ē executio iusticie secularis molesti sunt nimium ecclesijs sup pluribus τ infesti: τ inter cetera nitūtur τ student vt illis collectas τ talias τ alia huiusmodi eedē ecclesie pretextu bonoꝝ[b] que acquisiuerūt tribuāt τ psoluāt: vel extra manū suaꝫ ponāt hmōi acquisita. Uolentes itaqꝫ sup his oībus put expedit sollicite prouidere: totqꝫ temerarijs ausibus ɔgruis presidijs obuiare: auctoritate ap. p̄habita cūꝫ ff̄rib⁹ nr̄is diligenti deliberatione decernim⁹ non licere prefatis cōijs scabinis τ his q in eis iurisditionē tpalem obtinent uel iusticiam secularē exercēt talias uel collectas seu exactiones[c] q̄scūqꝫ ecclesijs uel personis eccl'iasticis iponere vel exigere ab eisdē p domibus p̄dijs: vel quibuscunqꝫ possessionibus ab eisdeꝫ eccl'iis vel psonis ecclesiasticis legitie hactenus acqsitis: uel in posterū acqrēdis: ēt si ipse ecclesie vl' psone vel res hmōi sint infra illoruꝫ districtū uel territoriuꝫ ɔstitute. Nec ēt liceat illis ipsas ecclesias: vel psonas ad distrahēdū uel alienanduꝫ aut extra manū suam ponendū[d] acquisita iam uel que deinceps acqrent: aliquatenus coartare.

G Re. x. in generali cōcilio lugdu.

❡ In ecclesiis dato humili ingressu dꝫ orationibus insisti: exclusis clamorib⁹ τ seditiōib⁹ ɔsilijs uniuersitatis laicoꝝ τ eoꝝ publicis parlamentis: uanis colloquijs negociationibus τ nūdinis ac iudicijs secularib⁹ τ maxime criminalib⁹. h. d. vsqꝫ ad. §. ordinarij. Do.

D Ecet[e] domū dn̄i sāctitudo[f]: decet ut cuius in pace[g] factus est locus eius cultus[h] sit cuꝫ debita ueneratione pacificus.[i] Sit itaqꝫ ad ecclesias humilis τ deuotus ingressus sit in eis quieta conuersatio deo grata: inspicientibus placida: que ɔsiderantes nō solum instruatꝉ[k]: sed τ reficiatꝉ[l]. Conuenientes ibidem[m] nomē illud: quod est super omne nomen: a quo aliud sub celo non est datuꝫ hominibus in quo saluos fieri credentes oporteat: nomen uidelicet Jesu[n] christi qui saluum faciet populum suum a peccatis[o] eoruꝫ: exhibitione reuerentie specialis attollant: τ quod generaliter scribitur: ut in nomine Jesu omne genu flectatur: singuli singulariter in seipsis implētes p̄cipue dū agunꝉ missarum sacra ministeria: gloriosum illud nomen q̄ncūqꝫ recoliꝉ: flectāt genua cordis[p] sui: qd uel[q] capitis[r] inclinatione testenꝉ: attendāt in locis eisdem intentis[s] p̄cordijs sacra solēnia d'uotis oronibus isistaꝉ: nullus in locis eisdē in quibus cum pace ac quieta nota ɔuenit celebrari seditionē excitet: ɔclamationem moueat: ipetūue cōmittat. ❡ Cessent in locis illis uniuersitatum τ societatum quarūlibet ɔsilia: cōtiones: publica parlamenta[t]. ❡ Cessent vana τ multo fortius feda τ pphana colloquia. ❡ Cessent confabulatiōes quelibet: sint postermo que cunqꝫ alia que diuinuꝫ possunt turbare[u] offm̄: aut oculos diuine maiestatis offendere ab ipsis prorsus extranea: ne vbi peccatoꝝ est venia postulandum: ibi peccandi detur occasio: aut deprehēdantur peccata cōmitti[x]. ❡ Cessent in ecclesijs earūqꝫ cimiterijs[y] negociationes[z]: τ precipue nundinarum: ac fori cuiuscunqꝫ tumultus: omnis i eis secularium[τ] iudiciorum strepitus conquiescat: nulla inibi causa per laicos criminalis maxime agiteꝉ: sint loca eadem a laicorum cognitionibus aliena. ❡ Ordinarij[ɔ] locorum hoc faciant obseruari: suadenda[ɽ] suadeant interdicta huius canonis auctoritate compescant[a]: ad hoc alios etiaꝫ in ecclesijs ipsis magis assiduos τ ad premissa idoneos deputando: τ nihilominus processus[b] iudicum secularium ac specialiter prolate sententie in eisdem locis omni careant robore firmitatis. ❡ Qui vero premissas inhibitiones animo petulanti contempserint: preter processum ordinariorum τ deputandorum[c] ab ipsis diuine vltionis τ nostre potestatis acrimoniam[d] formidare: donec suum confessi reatum a similibus firmato proposito deliberauerint abstinere[e].

B Onifacius octauus.

❡ In prima parte ponit excessus laicoꝝ: qui clericis collectas talias τ onera imponebāt: τ excessus clericoꝝ: qui talibus consentiebant. Secundo ibi: nos igitur: precipit personas ecclesiasticas pro rebus suis vel ecclesiarum nil laicis soluere debere absqꝫ licentia apo. sedis sub quocūqꝫ colore mutui subuentionis doni uel alio quolibet: vt etiam ipsi laici talia non exigāt vel recipiant: nec occupent quocūqꝫ modo deposita ecclesiarum uꝉ personarum eccl'iasticarum: singulares cōtrafacientes excōicat: uniuersitates interdicit. que pene locū hēant in pmissionibus factis ēt aīs hāc ɔstitutionē si postmodum soluanꝉ uel recipiantur τ ab his sniis

q ❡ Uel. i. saltem.
r ❡ Capitis. l. di. in capite.
s ❡ Intentis. ut nil aliud cogitet ꝙ preceꝉ. ad qd sacerdos populum excitat sursum corda dicendo. de cōse. di. i. quando.
t ❡ Parlamenta. no. contra vniuersitates italie: que frequēter faciunt in ecclesiis talia parlamenta.
u ❡ Turbare. ad hoc. s. de se. ex. veniēs. in auꝉ. de san. epis. §. si quis tam sacra. col. ix.
x ❡ Cōmitti. nō enim dn̄t ibi misceri scelerib⁹ ubi de peccatis est venia postulanda: in auꝉ. col. viii. ut lice. ma. τ auie. §. q: uero ita τ. s. eo. ti. īmunitateꝫ. ad idē de accu. qualiter. et. c. vnde vi meminerint.
y ❡ Cimiteriis. s. cuꝫ ecclesia.
z ❡ Negociationes. nam dn̄s negociatores eiecit de tēplo: et mēsas nūmulariorum euertit. i. q. iii. ex multis. lxxxviii. di. eiiciens. palea est: τ ē rō: q: talia difficile fiunt sine peccato: ut eadē di. qm̄ nō cognoui τ ꝺ pe. di. v. qualitas.
τ ❡ Seculariū. idem. s. e. c. i. Eccl'iastica do iudicia ibi tractari possunt. ii. q. ii. c. ult. τ. s. de ap. qua fronte. Jo. an.
ɔ ❡ Ordinarii. ❡ Locoꝝ ordinarii exequi debent hic cōtenta: τ snīe in ecclesiis habite sunt nulle: τ cōtrafacientes puniri debent. h. d. do.
ɽ ❡ Suadenda. q. s. dicta sunt usqꝫ ad uer. nullus.
a ❡ Cōpescāt. p censurā eccl'iasticā uel aliā arbitrariā penaꝫ. s. de offi. dele. de cāis. Jo.
b ❡ Processus. qd de ɔctibus initis in ecclesia nūquid valebūt? dic ꝙ nō dn̄t fieri: τ qui faciunt peccāt per hāc decr. tñ cōtractus tenet. nam cum tm̄ processus τ sententias iudicum irritet: τ penalis sit cōstitutio: penam non extendam. j. de reg. iur. in penis cum suis concor.
c ❡ Deputandorum. i. illoruꝫ quos debꝫ ordinarius deputare assiduos: τ ad ista idoneos.
d ❡ Acrimoniam. i. acrem penam τ dicitur quasi acris monitio. uel. i. penam excōicationis quasi a gremio ecclesie expellentem.
e ❡ Abstinere. hec est uera penitentia de pe. di. iii. c. i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Clericis. ¶ Bñdictus in sua extrauagāti que incipit Quod olim restrinxit hāc decre. ad exigentes tm̄: sed clemēs reuocauit decretalē cū suis declarationib⁹: ita q̄ uoluit haberi p non facta p suā extrauagantē que incipiebat pastoralis: ꝛ hodie est in cle. eo. ti. q̄ incipit qm̄: ꝛ uide que ibi not. in prima glo. do.

a ¶ Oppido. i. valde.

b ¶ Antiquitas. ii. q vii. laicos. ꝛ. c. laici: ꝛ ātiquitati credulitas ꝛ reuerentia debet. xi. di. catholica: ꝛ. c. ecclesiasticarum. s. de transla. quāto.

c ¶ Temporum. s. de censi. felicis: ꝛ de elec. fundamenta.

d ¶ Cōtēti. ꝛ male. xiii. q. i. c. i. de sepul. c. i. j. de priui. c. i.

e ¶ Potestas. xcvi. distin. bene quidem. de ꝯsti. ecclesia sancte marie.

f ¶ Ditioni. ut peioris conditionis sit sacerdotum quā fuerit sub pharaone. s. e. non minus.

g ¶ Nō est. de rescrip. cum contingat: de symo. ꝛ si qōnes. C. de fide instru. l. vlti. ad fi. Jo.

h ¶ Pacem. huius seculi.

i ¶ Eternam. ꝛ male cū poti⁹ ꝯtrium facere debeant. s. de heret. vergentis: cū suis ꝯcor. faciāt plati ecclesiarū q̄ sint imitatores nabuthe q vineam suā cruore defendit. iii. regum. xxi. c. ꝛ. xxiii. q. viii. ꝯuenior: ꝛ imitentur Ambrosium idem dicentē. Si vultis corpus occidere occurā: vultis in vincula rapere: vultis in morte: voluntas est mihi p altaribus gratis īmalabor: psecutionē tn̄ fugere poterit seruata distinctione quam habes. vii. q. i. §. hoc tūc: ꝛ recitari solet de renun. nisi. §. propter maliciam.

k ¶ Colore. qui nō excusat. s. eo. lib. de elec. auaricie. xiiii. q. iii. pleriq̄. de simo. in tantū.

l ¶ Sedis eiusdem. Nunquid correcta est decre. s. eo. nō minus: q̄ pmittebat epo ꝛ clero inspicienti necessitates vel vtilitates laicoꝝ eis sponte subsidiū cōferre: dic q̄ decre. illa moderationem ꝛ determinationē receperat p decre. e. ti. aduersus ubi statutū fuit q̄ illo casu id facere nō possent preter licentiam apo. se. non ergo corrigit istam sed penam adiicit.

m ¶ Nomine. sic. s. eo. lib. de elec. fundamenta.

n ¶ Interdicto. in vniuersitatem non fertur sn̄ia excōicationis ut. j. de sen. excom. romana. §. in vniuersitatem.

solus papa absoluit: preterquam in mortis articulo. tertio in versi. nō obstātibus oīa p̄uilegia derogātia huic ꝯstōni cassat ꝛ irritat.

Clericis laicos infestos oppido[a] tradit ātiquitas[b] quod ꝛ pn̄tium experimenta tēporum[c] manifeste declarant: dū suis finibus n̄ ꝯtēti[d] nitunt in uetitū ad illicita frena relaxāt: nec prudēter attendunt q̄ sit eis in clericos ecclesiasticas ue personas ꝛ bona iterdicta ptās[e] ecclesiaꝝ p̄latis ecclesijs ecclesiasticisq̄ psonis regularibus ꝛ secularibus imponunt onera grauia: ipsosq̄ taliant ꝛ eis collectas imponunt: ab ip̄is suoꝝ ꝓuentuū uel bonoꝝ dimidiā decimam seu vicesimā uel quāuis aliā portionem aut quotam exigunt ꝛ extorquēt: eosq̄ moliuntur multifarie subijcere seruituti: sueq̄ submittere ditioni[f]: ꝛ qd̄ dolenter referimus: nonnulli ecclesiarū p̄lati ecclīasticeq̄ psone trepidantes: vbi trepidādum nō[g] est trāsitoriam pacē[h] querētes plus timentes maiestatem tpalē offendere q̄ eternā[i]: taliū abusibus non tā temerarie q̄ improuide acquiescunt se. ap. auctoritate seu licentia non obtenta. ¶ Nos igit talibus iniqs actibus obuiare uolentes de fratrū nostroꝝ ꝯsilio ap. auctoritate statuimus: q̄ qnicunq̄ prelati ecclīasticeq̄ psone religiose uel seculares quorūcunq̄ ordinū ꝯditionis seu status collectas uel talias decimā vicesimā seu centesimā suoꝝ ꝛ ecclesiarum ꝓuentū vl̄ bonoꝝ laicis soluerint uel ꝓmiserint uel se soluturos ꝯsenserint: aut q̄uis aliā quātitatē portionem aut quotā ipsoꝝ ꝓuentuū vel bonoꝝ estimationis uel ualoris ipsorum sub adiutorij mutui subuentionis subsidij uel doni noīe: seu quouis alio titulo modo uel q̄sito colore[k] absq̄ auctoritate sedis[l] eiusdē: nec nō impatores reges seu principes duces comites ul̄ barones ptātes capitanei uel officiales uel rectores quocunq̄ noīe[m] censeantur, ciuitatum castroꝝ seu quorūcunq̄ locorū ꝯstitutorū vbilibet ꝛ quiuis alij cuiuscūq̄ preeminētie conditionis ꝛ status q talia imposuerint exegerint uel receperit: aut apud edes sacras deposita ecclesiaꝝ uel ecclesiasticarū psonarum vbilibet arrestauerint saisiuerint seu ocupare presumpserint: uel arrestari saisiri aut occupari mādauerint: aut occupata saisita seu arrestata receperit nec non omēs qui scienter dederint in predictis auxilium cōsiliū uel fauorem publice uel occulte eoipso sententiam excōmunicatiōis icurrant ¶ Uniuersitates quoq̄ que ī his culpabiles fuerunt ecclesiastico supponimus interdicto[n]. ¶ Prelatis[o] ꝛ psonis ecclesiasticis supradictis in uirtute obedentie ꝛ sub depositionis pena districte mandantes: vt talibus absque expressa licentia dicte sedis nullatenus acquiescant: quodq̄ pretextu cuiuscunq̄ obligationis ꝓmissiōis ꝛ ꝯfessiōis factarū hacten⁹ ul̄ faciendarū in antea p̄usq̄ hmōi ꝯstō probibitio seu p̄ceptū ad noticiā ipsoꝝ peruenerit nihil soluāt: nec sup̄dci seclares quoquo modo recipiāt: ꝛ si soluerint ul̄ p̄dicti receperint in excōicationis sn̄iam incidunt ipso facto ¶ A sup̄dictis āt excōicationū ꝛ interdicti sententijs nullus absolui ualeat p̄terq̄ in mortis articulo[p] absq̄ se. ap. auctoritate ꝛ licentia spāli: cū nostre intentionis existat tam horrendū secularium ptātum abusum nullaten⁹ sub dissimulatione[q] transire: nō obstātibus[r] qbuscūq̄ priuilegijs sub qbuscunq̄ tenoribus formis seu modis aut verborū ꝯceptiōe ꝯcessis impatorib⁹ regibus ꝛ alijs supradictis: q̄ ꝯtra p̄missa in nullo uolumus alicui uel aliquibus suffragari. I. Dem.

¶ Excōicati sunt q impediūt sup causis que ad forū ecclesiasticū de iure uel ꝯsuetudine ptinent litteras ad se. ap. impetrari: uel super ipsis coram ordinarijs vel delegatis ecclesiasticis litigari. Jo. an.

Quoniā vt intelleximus quorūdā iusticiarioꝝ balliuorū iudicūue seculariū ac tpaliū dn̄oꝝ in quibusdā ptibus[s] presumptuosa temeritas sic excreuit: vt in terris eorū siue districtibus lrās apostolicas impetrātes: uel ad iudices ordinarios ecclīasticos recurrentes sup causis negocijs seu qōnib⁹ que rōne psonaꝝ aut rerū de iure aut antiqua ꝯsuetudine[t] ad foꝝ ecclesiasticū[u] ptinent: obtinere nō pn̄t in eis per eosdem ordinarios iudices vel apo. lrās iusticie ꝯplementum: qn potius sup illis recurrere ad iudiciū seculare: vel a lite cā seu qōne desistere ꝯpellunt. ¶ Nos iusticiā nostrā ꝛ ecclesie sponse nostre nolētes neglige: q alios ī sua iusticia cōfouem⁹[x] statuimus districtius ihibēdo ne qs impetratores litteraꝝ nr̄aꝝ: vel alios in foro ecclesiastico delegato seu ordinario litigātes seu litigare volētes: siue ambe ptes hoc voluerit: siue una super causis ecclesiasticis: siue que ad forum ecclīasticū rōe personarum negociorū vel rerū de iure ul̄ de antiqua ꝯsuetudine ptinere noscunt: per se uel p aliū ad desistendū vel in foro seculari de qōnib⁹ hmōi litigandū per eorūdem iudicū ecclīasticorū vel impetrantium aut litigantium seu volentium litigare: aut ꝓpinquoꝝ[y] ipsoꝝ seu rerum illorū aut ecclesiarum suarū etiam captionem: modisue alijs quibuscunq̄ compellat: seu com-

o ¶ Prelatis. hucusq̄ dixit de his qui post cōstitutionem istā ꝓmiserunt: ꝛ soluerunt nūc dicit de his qui ante cōstitutionē uel eius noticiā promiserunt ꝛ post constitutionem soluerunt ꝛ post eius noticiam.

p ¶ Articulo. iste semp excipit: ut. xvii. q. iiii. si quis suadente.

q ¶ Dissimulatiōe. dissimulatio est peccatum mortale in plato. xliii. dis. sit rector: ꝛ. c. ephesiis: ꝛ. xlvii. di. c. vlti. et. s. de offi. ordi. irrefragabili. Jo. an.

r ¶ Non obstantibus. papa ergo pōt tollere ꝛ moderari p̄uilegia per se data: ut. j. de sen. ex. c. ulti. in fi. de p̄uil. ne aliqui: ꝛ sic regula illa decet concessum ꝛc. j. de reg. iur. non h̄z locū in ipso p̄ncipe: ut ibi dixi.

Quoniam. ¶ Primo recitat abusum secularium potestatū. Scd̄o cōtra illum statuit ibi: nos iusticiam. Tertio trāsgressoribus penā imponit ibi: si qs uero. s̄m Jo. mo. Domi.

s ¶ Partib⁹. sicut olim erat in ciuitate pisana. s. de sen. ex. grauem.

t ¶ Consuetudine. que dat iurisditionem. ix. q. iii. conquestus de fo. cōpe. cū contingat: ad idē. s. eo. li. de excep. c. vl.

u ¶ Ecclesiasticum. de secularibus non intromittit se ecclesiasticus iudex: nisi in casibus. s. de fo. compe. licet ex suscepto.

x ¶ Cōfouemus. sic. s. de sup. neg. prela. licet. nam et ordinata charitas a se ipsa īcipit. xxiii. q. v. si nō h̄z: de vsupa lii. nisi specialis.

y ¶ Propinquorum. Nota casum in quo laico iniurians excommunicatus est: sic. s. eo. li. de elec. sciant. j. de sen. excommu. quicunq̄.

a ¶ Satisfactum. q̄ nō sufficit cautio imo debet precedere satisfactio: sicut cū quis excōicatus ē pro manifesta offensa. s. de ver. sig. ex pte. i. ꝛ. c. seq. uel pro manifesta cōtumacia: ut. j. de sen. ex. venerabilibus. §. secus.

b ¶ Absoluatur. tunc demum poterit ab ordinario absolui: ex quo papa sibi non reseruauit. de senten. excommu. nuper.

Nos. ¶ Ponit dictum cuius rōnē interserit ibi: cum talia. do. Contra hos: contra quos hic ꝓuidet arguebat her. de priuil. quanto: in glo. i. in fi. Jo.

c ¶ Subditis. licet solis subditis imperarent tn̄ clericis ꝯpetebat actō de dolo ad suū dānum ꝯsequēdū: que competit quotiensc̄uq̄ aliqd dolo fit: ꝛ alia actio deficit. ff. de dolo. l. i.

d ¶ Libertatis. isti licet quo ad verba non uiderent infringere libertatem: tamen infringebāt quo ad mētem faciendo fraudem de psona ad psonam: de quo dic: vt. xiiii. q. iii. pleriq̄. s. de p̄uile. q̄to. ff. de leg. l. ꝯ. j. de reg. iur. c. vlt. ꝛ ꝯ tales habebas prouisū. s. de sen. ex. grauem.

e ¶ Subiacere. in statutariis potestatibus consulibus ꝛ scriptorib⁹ statutoꝝ que sunt ꝯ libertatem ecclesie dic: ut. s. de sen. ex. nouerint.

Statutum. ¶ Ponit declaratione ueteris iuris. primo dans regulam. Secundo casum exceptum ibi: nisi.

f ¶ Statutū. s. e. super spe.

f ¶ Plebanis. qd̄ intellige. ut dicitur.

g ¶ Leges. nō enī debent velle uideri secularium uel forensiū disceptationum periti. C. de epis. ꝛ cleri. repetita.

h ¶ Physicam. nō dz hoc facere sub specie languentiū curandorū fratrum. s. e. nō magno.

i ¶ Clemētis. quā n̄ habemus s̄z ei⁹ mentē h inserit: ꝛ icipiebat: hīto cū fratribus nr̄is ꝯsilio.

pelli faciat vl̄ ꝓcuret: nec p se alios ue impediat quo minus corā iudicibus ecclesiasticis delegatis seu ordinarijs querelātes de causis q̄ ut p̄missum est ad cognitionē ptinēt eorundem: possint libere iusticiam obtine: nec ad p̄dicta facienda det auxiliū consiliū uel fauorē. ¶ Si quis uero ꝯtra p̄sumpserit: excōicationi se ipso facto nouerit subiacere: a qua nisi tam iudici cuius cognitio fuerit impedita uel iurisditio vsurpata: quā parti que turbata in ꝓsecutione fuerit sui iuris: de iniuria dānis expēsis ꝛ interesse p̄us p eūdē integre fuerit satisfactū[a] nullatenus absoluat[b]. I. Ex.

¶ Dn̄i tpales ꝓhibentes subditis ne cū psonis ecclesiasticis ꝯtrahāt ul̄ cōia obsequia exhibeant ipso facto excōmunicationē incurrunt hoc dicit. Do.

Nos qui tpale dn̄ium obtinētes suis subditis[c] ne prelatis aut clericis seu personis ecclīasticis qcq̄ vēdāt aut emāt aliqd ab eisdē: neq̄ ipsis bladū molāt: coquāt panē aut alia obsequia exhibere p̄sumāt aliqn̄ interdicūt: ¶ Cū talia in derogationē libertatis[d] ecclesiastice p̄sumātur: eo ip̄o excōicatōis sn̄ie decernimus subiacere[e].

Rubrica. Ne clerici uel monachi secularibus negocijs se imisceant.

Bonifacius octauus.

¶ Capl̄m sup specula ꝓhibēs audientiā legis uel physice nō includit parochiles ecclīas hn̄tes vbi sunt plebanie habētes sub se capellas in qbus clerici perpetuo instituantur. hoc dicit: Do.

Statutum[f] felicis recordatōis honorij pape. iij. predecessoris nostri: qd̄ decanis archidiaconis prepositis plebanis[f] cantoribus ꝛ alijs clericis hn̄tibus psonatus audire leges[g] uel physicā[h] interdicit: ad eos qui parochiales ecclesias obtinere noscuntur: pie memorie clemētis[i] pape. iiij. p̄decessoris nostri uestigijs inherentes: declaramus[k] pn̄tis ꝯstitutionis oraculo ratione[l] ecclesiaꝝ hmōi non extendi: ¶ Nisi eedē ecclīe fuerit plebanie sub se capellas[m] hn̄tes in quibus instituātur clerici ppetui[n] nequeūtes ab ipsis[o] absq̄ cā rationabili[p] amoueri. I. Dem.

¶ Excōicat⁹ est ip̄o fcō religiosus ꝓfessus hitū temerarie dimittens uel ad quecūq̄ studia accedēs: nō obtēta licentia p̄lati ꝛ conuentus. Doctores scienter docētes uel in scholis retinētes ad legē uel physicā tales religiosos simplicit excōicationē incurrūt. Do.

Ut periculosa religiosis euagādi materia subtrahaf: districtius inhibemus: ne decetero aliquis quācunq̄[q] religionē tacite vel expresse[r] ꝓfessus[s] in scholis ul̄ alibi temere[t] habitū religionis sue dimittat: nec accedat ad q̄uis studia lrarum: nisi a suo prelato cum cōsilio sui ꝯuētus[u] uel maioris partis eiusdē: sibi eundi ad studia licētia[x] primitus sit ꝯcessa. ¶ Si quis aūt hoꝝ[y] temerarius violator extiterit: exōicationis incurrat sn̄iam ipso facto[z]. ¶ Doctores quoq̄ siue magistri qui religiosos habitu suo dimisso[ꝛ] legē vel physicam audiētes: scienter[?] docere: aut ī scholis suis presumpserint retinere[x]: simili[a] eo ip̄o sint sentētia innodati. I. Dem.

¶ Clericus in loco tpali iurisditionis sue sup delicto ibi cōmisso delegans ut ueritate ingsita iusticiam

k ¶ Declaramus. no. approbatā opi. gof. q h dicebat in sūma huius ti. in fi. ꝛ ꝯcor. pe. de sam. ꝛ abbas: ꝛ est rō q: ꝯstō illa penalis erat: ꝛ iō restringenda. j. de reg. iur. in penis: cum suis concor. non ob. s. de elec. dudum. ii. ubi dicitur q̄ idem iudicium ꝛc. q: illud habet locum in casu ipsius decre. s. quo ad pluralitatem. Item quo ad ordines: vides enim q̄ archidiaconus non cogitur: nisi quo ad diaconatum: de elec. cum in cunctis: ergo nec habens curam animarum: sed hoc est falsum: ut. s. e. li. de elec. licet canon. Reprobata est aūt opi. Ber. Inno. s̄m quosdā libros: ꝛ Hostien. qui dicebant contrarium propter dictam decre. dudum. Item ex eo q̄ quis habet curā sacerdos fieri debet: sed sacerdotes prohibentur per ipsam decre. honorii: ergo ꝛ curam habentes. Item ex eo q̄ constitutio fauorabilis erat ꝛ sic amplianda. j. de reg. iur. odia. Item ex eo q̄ predicare tenetur ꝛ sic debet esse sacerdos. xvi. q. i. adiicimus. sed presbyteri ex ordine nō ex cura comprehenduntur constitutione honorii: ꝛ interdum de necessitate non habent fieri sacerdotes rectores parochialium ecclesiarum: ut. s. de elec. statutum: uel pone q̄ annus non est elapsus: uel pone secum dispensatum per decre. s. de elec. cum ex eo.

l ¶ Ratione. q. d. si haberent dispensatiue uel alio modo personatum cum illis ecclesiis bene tenentur constitutione: uel si essent presbyteri tenētur: non ratione ecclesie sed ordinis: ut. s. dixi.

m ¶ Capellas. Quid si vnicam habet capellam: si arguamus a verbis saltem due debent esse: ad hoc. infra de regu. iur. pluralis: cum suis cōcordan. ad hoc de deci. ad audientiam: tutius videtur contrarium tenere: ad hoc. ff. vi bono. rapto. l. ait pretor. §. homines: insti. eo. titu. in principio. ad idem. s. eo. lib. de elec. c. penul. i. respon. s. de priuile. ut priuilegia: ibi apperiantur ecclesie. i. ecclesia. i. di. omnes leges cū suis concor. ꝛ. ii. q. i. in primis nec ob. ar. a verbis: q: nō dicit: hoc nisi fuerit plebania habens capellas: sed dicitur in plurali plebanie habentes capellas ꝛ pluralitatē capellarum ad pluralitatē plebaniarum referam: argu. predic. decre. ut priuilegia.

n ¶ Perpetui. s. d capel. mona. c. vno.

o ¶ Ab ipsis. s. plebaniis uel capellis ꝛ melius.

p ¶ Absq̄ causa rationabili. de capel. mo. c. uno: ubi de h.

Ut periculosa. ¶ Primo causa p̄missa ponit duplicē inhibitionē. Secundo penam ingressoꝝ ibi: si quis. Tertio ibi: Doctores illam declarat in doctorib⁹ locum habere. Do. Tracta fuit de extrauaganti grauis: ꝛ dolore non vacua.

q ¶ Quācūq̄. dū tn̄ approbatam. s. de vo. c. vno. eo. li.

r ¶ Uel expresse. s. co. li. de regula. c. i. ꝛ. iii. ꝛ in casu isto inter expressā ꝓfessionē ꝛ tacitā nō est dr̄ia: sicut alibi est. s. de elec. nullus: ꝛ. c. indēnitatib⁹.

s ¶ Professus. nā ꝓfessus nō potest redire ad seculum: quod dic: ut. s. de reg. iur. consulti.

t ¶ Temere. ex cā enī s̄z habitū trāsformare: si iusta sit puta timor. s. d vi. ꝛ ho. cle. clerici.

u ¶ Conuentus. alibi dat prelatus licentiā sine requisitione cōuentus. s. eo. li. de ele. si religiosus. ii. rn̄. sed illud fauore ecclesiaꝝ vacātium. ad idē. s. de testa. c. vlt. ꝛ illud fauore vltimarū voluntatū: ꝛ q: piū executionis testōrum onus.

x ¶ Licentia. ꝛ tūc pōt oīa sine qbus in studio cōmode esse nō posset: qd̄ dic: ut not. ii. q. vii. cū pastoralis de accu. ex pte.

y ¶ Horū. s. q̄ apostatat dimittendo habitū: uel q: vadit ad studium sine licentia.

z ¶ Ipso facto. spāle in religioso apostata: q: al's apostata n̄ est excōicatus s̄z excōicādus: h̄z q̄ no. Jo. ꝛ her. xxiii. di. si quis ex clericis: de vi. ꝛ ho. cle. si qs ex clericis: de apo. c. iii.

ꝛ ¶ Dimisso. quid si non dimiserit habitum? videtur q̄ tunc doctores non sint excommunicati: q: hec pena non est amplianda. j. de reg. iur. in penis: dic contra: quia cōicant in crimine: ꝛ sic eadem ꝛ non minori excōicatione ligantur: de sen. excom. nuper ꝛ. c. si concubine: ꝛ in hoc poterit dici hoc potius venire ad declarationē iuris veteris q̄ nouum casum ponere.

? ¶ Scienter. vbi incederet in habitu: nō haberet locū ignorantia: sed vbi dimiserant habitum: probabiliter poterant ignorare.

x ¶ Retinere. no. officium doctoris scholarem de scholis expellere: ꝛ per id qd̄ dicitur retinere: dicas q̄ licet doctor sciat monachum habentem domum iuxta scholas doctoris in domo propria audire: excommunicatus non est: iam enim inhibere non posset quin stet in domo propria: ꝛ facit quod dixi. j. de regu. iu. locupletari. Quid si monachus non vult exire scholas: videtur per hanc litteram q̄ licite vi possit expelli: ad hoc de sen. ex. veniens: ꝛ hoc maxime si vera eēt opinio q̄ excōicatus nō gauderet priuilegio canonis: quod nō est verum s̄m Jo. Ber. ꝛ Hostien. qui de hoc no. xvii. q. iiii. si quis deinceps: de sen. excom. cōtingit. i. Quid si non potest expelli: exeat scholas doctor ad instar eius: quod diximus cum excommunicatus intrat ecclesiam: ut no. xi. q. iii. sicut apostoli: ꝛ per modernos. s. de senten. excom. nuper.

a ¶ Simili. quia communicant in crimine: vt dixi: ꝛ quia conditor sibi non reseruauit absolutionem aliis indulsisse videtur. s. de sentē. excommu. nuper. ꝛ facit quod no. s. eo. super specula.

Universidad de Deusto Biblioteca

Episcopus. ¶ Ponit dictū cuius cām reddens soluit obstaculū ibi: nā lꝫ. Do. Emanauit ad declaratiōnē eoꝝ que no. ber. Inno. & moder. s. eo. clericis: ubi videbatur glo. & hosti. sentire ꝙ generalē vicariū uel balliuum possit dare ad talia sed nō spālem. Sed ex uerbis ipsoꝝ olim tenebāt ꝯtriuꝫ naꝫ dicūt ꝙ si appellet in tali cā dꝫ appellari ad ipsum ꝑlatū: & ipse alii delegabit: ergo ēt ꝑm eos spāliter poterat delegare. Quid iuris ꝗ de prelatis tpalē iurisditionē hn̄tib⁹ hēs h: & quō eā cōmittere possint. Quid iuris de clericis iniuriam passis: & quō de ipsa cōqueri possunt habes. j. de homi. prelatis.

a ¶ Hoc. maleficio: ꝗ & specialiter cōmittit: dicit hosti. s. eo. clerici: ꝙ sibi placerꝫ: ꝙ aut daretur clericis lr̄a tales causas iudicādi ꝑ seipsos: aut talium causaꝝ ꝑtās ipsis clericis tolleret: cū cōmissio sit ꝯ ius. ff. d offi. eius cui mā. est iu. l. i.

b ¶ Iusticia mediante. Quid si ꝯ iusticiā: dic idem: nam eps qui mandauit iusticiā fieri non est in culpa si iusticiarius delinquat: & absit ꝙ ea que ꝑꝑ licitum & bonū &c. xxiii. q. v. de occidendis. nō ob. j. de homi. is qui mandat: qꝛ ibi culpa ꝑcessit & casus qui culpaꝫ sequitur bene imputat: d hoc plene de homi. sicut dignum: hic nulla culpa precessit.

c ¶ Liceat. s. eo. clericis. & c. sententiam.

d ¶ Possunt. ergo pōt quis ꝑ aliū ꝙ n̄ ꝑ se: de hoc dixi. j. de reg. iur. pōt quis. Io. an.

De sponsalibus ¶ Sunt due partes. Prima tractat de spōsalib⁹ puris. Primo i genere. Scdo in specie ibi quare. scda tractat de cōditionib⁹ ibi: ille uero. Do. Emanauit ad dclarationeꝫ eoꝝ que nota. xxvii. q. ii. si qs desponsauerit. ii. s. eo. ti. ad audientiam.

e ¶ Puris. cōditionalia non inducūt publice honestatis iusticiam: ut dicitur in fi.

f ¶ Certis. ut si ꝓmisit ducere bertā filiā ticii: incerta sunt qn̄ ꝓmisit ducere vnā ex filiabus ticii: ad h. s. eo. c. ex lr̄is. ii.

exequat irregularis non efficit licꝫ penā sanguinis inferat. h. d. Do.

Episcopus seu quicūqꝫ alius prelatus uel clericus iurisditionem obtinens tpalem: si homicidio aut alio maleficio ab aliquibus in iurisditione sua commisso balliuo suo aut alij cuicunqꝫ iniungat: vt sup hoc[a] veritateꝫ ingrens iusticie debituꝫ exequatur: irregularis cēseri non debet: quamuis ipse balliuus vel alius ꝯtra malefactores ad penam sanguinis ꝓcesserit iusticia[b] mediante. Nam licet clericis causas sanguinis agitare nō liceat[c]: eas tamen cuꝫ iurisditioneꝫ obtinent tpalem debēt & possunt[d] metu irregularitatis cessante alijs delegare.

¶ Incipit liber quartus.

Rica De sponsalibus & mr̄imonijs

Bonifacius octauus.

¶ Spōsalia pura & certa ex ꝯsensu valida lꝫ als nullā inducant publicam honestatē q hꝫ dirimere sequētia sponsalia: sed nō ꝑcedētia: quā publicam honestatē non inducunt sponsalia conditionalia ante euentum. h. d. Io. an.

De sponsalibus puris[e] & certis[f] etiam si cōsanguinitatis[g] affinitatis[h] frigiditatis[i] religionis[k] aut alia[l] quauis ratione sint nulla: dummodo non sint nulla ex defectu consensus[m] oritur efficax ad impediendum & dirimendum sequentia spōsalia vel matrimonia: non aūt ad precedentia dissoluendum[n] impedimentum iusticie publice honestatis[o]. Quare ille q sponsalia pure ac determinate cum alqua muliere ꝯtraxit: & postmodum cuꝫ secunda ꝑoris cōsanguinea idē[p] facit: ex priorum sponsalioꝝ vigore quibus ꝑ publice honestatis iusticiam ex scdis sponsalibus subsecutam minime derogatur[q] ad mr̄imonium ꝯtrahendum cum prima remanet obligatus[r]. Ille[s] uero qui sponsalia cum aliqua muliere sub ꝯditione cōtraxerit si postmodum ante[t] conditionis euētum cum alia prioris cōsanguinea ꝑ uerba contraxerit de presenti[u]: cum secunda remanere debebit cum ex sponsalibus conditionalibus ante conditionem[x] extantem: sicuti ex ꝯsensum non habentibus & incertis nulla publice honestatis iusticia oriatur.

Rubrica d desponsatōe impuberum.

Bonifacius octauus.

¶ Spōsalia amboꝝ ifantium uel alterius tm̄ ꝑ superueniētiam maioris etatis nō ualidātur nec publicam honestateꝫ iducunt: nisi fuerit ratificata tacite uel expresse. h. d. usqꝫ ad. §. idem. quoqꝫ. Do.

Si ifantes[y] ad inuiceꝫ uel unus maior septennio[z] & alter minor sponsalia contraxerint: ipsi uel parētes pro eis[a]: nisi ꝑ cohabitatōeꝫ eoꝝ mutuam: seu alias uerbo[b] uel facto[c] ipsoꝝ liqdo appareat eosdē in eadeꝫ uoluntate factos maiores septēnio ꝑdurare: spōsalia huiusmodi: que ab initio nulla erāt: per lapsum dicti tēporis minime conualescunt[d]: & ideo cū sint nulla rōe

r ¶ Obligatus. nisi cū alia nō ipsius ꝯsanguinea ꝯheret ꝑ vba de pn̄ti. s. eo. si iter: ul' supueniret aliqꝺ d his ipedimētis q̄ dixi in sūmula circa pn̄.

s ¶ Ille uero. reproba opi. Inno. no. de spō. duoꝝ. c. i. ubi dicebat ꝙ ꝑ sponsalia sub conditione ꝯcta inducitur publice honestatis iusticia: hosti. contra. s. e. ad audientiā. Io. an.

t ¶ Añ. secus si post. qꝛ tunc nō deesset cōsensus. sed eēt perinde ac si a principio pure contraxisset.

u ¶ Presenti. qd si ꝯhit ꝑ verba de futuro: nunqꝫ soluta sūt ꝑma spōsalia ꝯditionalia: credo ꝙ sic: si enim prima spōsalia inducūt publice honestatis iusticiaꝫ ꝑ iusticiā publice honestatis superueniētē ex secūdis nō soluuntur. ut. j. ꝑxi. rn̄. sed si ꝑ ꝑmā nō inducit iustica: puto ꝙ ꝑ iusticiā superuenientē ex scdis hn̄ soluāt ꝑma lꝫ in ꝟitate ꝑma spōsalia dicēda n̄ sint ex quo ꝯsensus defecerat ut hic sic enim ē in aliis ipedimētis. s. d eo q cog. cō san. uxo. sue. veniēs cū si vn̄ si post ꝑm ꝯctum superueniat ꝯditio: dico ꝙ primū mr̄imonium ꝯsumare nō pt: publica enim honestas nō isurgit a die ꝯctus: sed a die ꝯditōis: & iō publica honestas que ꝑucit ꝯditionē hꝫ matrimoniū impedire & dirimere: ut. s. i. rn̄. cū per hoc reddat inhabilis prime. de iure iur. quemadmodum.

x ¶ Conditionem. h uera itelligas nisi interueniat carnalis copula: qꝛ tūc recedit a ꝯditiōe: de ꝯdi. ap. de illis. & sic eēt ibi cōsensus & mr̄imonium vn̄ tū ꝑꝑ affinitatē tū ꝑꝑ iusticiā nō teneret matrimoniū postea cū ꝯsanguinea ꝯctum & intellige de ꝯditione honesta: nō de tali q̄ hēat ꝑ nō adiecta. s. de ꝯdi. ap. c. ult. qꝛ illa inducerent publicā honestateꝫ ac si pure ꝯcta fuissent. no. hosti. s. e. ad audientiā. ꝙ si qs sub tali cōditione ꝯhat cū aliq: promitto ꝙ te ducā in vxorē si deo & ecclesie placuerit: postea cōpto ipedimento: & solutis sponsalib⁹ ꝯhat cū cōsanguinea illius tenet ꝯctus: & lꝫ h cōditio itelligat ēt si nō apponat: tn̄ qn̄ non exprimitur consensus purus remanet: ꝯditiones. n. tacite nō faciūt obligationē ꝯditionalē. ff. de condi. & demō. l. ꝯditiones extrinsec⁹. & no. de iureiu. quēadmodū. tacitū tn̄ si exꝑmat facit rē cōditionalē. ff. de le. i. si ita legatū. §. i. ubi conditio si uolet posita i ꝑsona legatarii facit conditionale legatū expssa nocent: q̄ non expssa non nocēt. ff. de reg. iur. expressa.

Si infantes ¶ Sūt tres ptes. ꝑma tractat de spōsalib⁹ ꝯctis ꝑ infantes ambos uel alteꝝ. Scda ibi idē quoqꝫ ꝯcto ꝑ ipuberes. Tertia ibi: porro d spōsalib⁹ cōtractis ꝑ parētes ꝑ filiis & istō sufficiat ꝑ diuisione & sūmario qꝛ sūmādo non pōt breuius recitari ꝑm io. an.

y ¶ Infantes. hi sponsalia ꝯhere nō pn̄t cum etas illa qꝺ videat ignoret. C. de fal. mo. l. i. ad hoc. s. eo. li. de tē. or. null⁹. C. d iur. deli. si infanti.

z ¶ Septēnio. no. ꝙ lꝫ quo ad pubertatē sit in seru dr̄ia in numero annoꝝ. s. eo. puberes. & c. continebat. quo ad īfantiā secus. qꝛ vterqꝫ ifans minor septennio: ut hic: &. s. eo. litteras. & c. accessit.

a ¶ Eis. ignorātib⁹: ul' sciētib⁹ nō curo. sꝫ alr in maiorib⁹. ut. j. §. porro.

b ¶ Uerbo. qꝛ post septenniū ad inuicem vocant se sponsos.

c ¶ Uel facto. ut qꝛ post septēnium secū iacet: uel eam osculatur ut sponsus uel his silibus. & sic non refert an quid fiat verbo uel facto. de ap. de lecti & c. ut nostrum. & ad hoc concor. de restitu. spo. ex parte.

d ¶ Cōualescūt. j. de reg. iur. nō firmat. & intellige per hoc. c. solutiones quā dixi. j. de reg. iur. nō firmat. eo. li. s. ꝙ solo tpis tractu non firmatur qꝺ a ꝑncipio nō valebat. sed nouo subsequēti ꝯsensu. interdū tacito: in

g ¶ Consanguinitatis. s. infra gradū quartū. s. de consan. nō debet & iste erat casus. s. eo. ad audientiam.

h ¶ Affinitatis. in ꝑmo genere & q̄rto gradu uel citerioꝛi. s. de ꝯsan. & affi. non dꝫ. & cū talis affinitas annullat mr̄imoniū qn̄ precessit: secus si secuta fuerit d eo qui cogno. ꝯsan. ux. sue discretionē.

i ¶ Frigiditatis. s. de frigi. ꝑ totum.

k ¶ Religionis. ꝑcedentis. quia tūc nullū est matrimoniū uel sponsalia: si sequatur tūc dissoluit sponsalia: ut. s. de conuer. coniu. ex publico. & c. ii.

l ¶ Alia. sicut dicebat predictus canon. xxvii. q. ii. si quis despōsauerit: & multe alie cāe repeuūtur: puta uotū solēne cognatio spūalis & legalis: & reliq ipedimēta: ut dixi in sūma. iiii. li.

m ¶ Cōsensus. puta ꝯcta ab infante uel furioso. s. eo. dilectus de spon. impu. litteras: & c. accessit.

n ¶ Dissoluēdum. bene ergo dicebāt hug. Io. & sui sequaces q dicebant monachū sacerdotē frigidū & siles ꝑsonas ꝯhendo cū aliqua impedire oēs ꝯsanguineos contrahere cū eadem: ut no. in predi. c. si quis desponsauerit.

o ¶ Publice honestatis. s. e. sponsam: publice enim honestum est ex quo ꝯsanguineus meus ꝯsenserit in bertam: ꝙ ego illā habere non possum.

p ¶ Idem fecit. s. qꝛ sponsalia ꝯxerit: sponsalia vero sunt futuraꝝ nuptiarū promissio. ff. e. ti. l. i. xxx. q. v. nostrates. vnde aduerte si cum ꝑma ꝯxerit de futuro & postmodū cū scda ꝯsanguinea in ꝓhibito gradu eo mō ꝯxit: & scdaꝫ cognouit nec ꝑmā habere poterit ꝑꝑ affinitatē superueniētē: que soluit spōsalia de futuro ut. s. de eo q cog. ꝯsan. vxo. sue. veniēs. i. & c. ex lr̄is. scdam habere non poterit qꝛ publice honestatis iusticiā illum ꝯctū impedit & dirimit: ut. s. rn̄. proxi.

q ¶ Derogatur. no. ꝙ lꝫ supueniēs affinitas dissoluat sponsalia de futuro: superueniēs tn̄ iusticia publice honestatis ipsa non dissoluit: & merito: scda. n. sponsalia tolluntur per publice honestatis iusticiam ex primis inductaꝫ: non ergo ex secundis potest esse honestas que tollat primam: & est si. l. vii. di. si quis.

terdum expresso: bene vt hic vides: & ibi plenius dixi.

a ¶ Inducunt. s. eo. c. pri.

b ¶ Idem quoqꝫ. ¶ Sponsalia ꝑ verba de pn̄ti cōtracta inter impuberē & puberē vel inter impuberes nō ꝓximos pubertati valēt ut spōsalia de futuro: nec i mr̄imoniū trāseūt ex sola ꝑseuerātia etatis: nisi alit approbent: inducūt tn̄ publicā honestatē. h. d. vsqꝫ ad. §. porro. Do.

c ¶ Supplebat. s. de spon. veniēs. & c. ad id qꝺ. s. e. puberes. & c. d illis. Et sic no. ꝙ si malicia suppleat etatē ꝯhere poterūt matrimoniū & cōco. s. e. c. vlti. & c. de illis: & est hoc ꝯ opi. Tan. & hosti. q dixerūt in ꝑdi. decre. de illis ꝙ ad hoc ut teneat matrimoniū ꝯctū inter minores: i qbus malicia supplet etatē: requirit ꝙ inuicē se cognouerint: cuꝫ de hoc aliter cōstare nō possit ex quo sunt minores: sed gof. ibi ꝯ cui cōcor. ber. Inno. & Ab. & hoc vex: & hic approbatur. Quid si puer mioꝛ xiiij. an. multas mulieres cognouit: & mulier minoꝛ. xij. an. a pluribus est cognita: hi ꝯhūt mr̄imonium: qs hebes diceret tale mr̄imoniuꝫ preter carnalē ad inuicē copulā nō tenere.

d ¶ De futuro: approbat ꝙ no. ala. ber. gof. Inno. & hos. s. e. a nob ꝓbat oli h ꝑ dcr. s. e. attestatiōes. & c. vlt. & s. de cōdi. ap. sup eo. sepe. n. extra id ꝙ agit tacita nascit obligatio. ff. cō. si is cui ꝯmodatū. §. ul.

e ¶ Matrimoniū: & nō sponsalia: vn̄ nō videbant sponsalia: ad hoc. s. de offi. dele. cū super. ff. de spon. quesitū. C. si quis alteri: vel sibi. l. multū itereſt. nec matrimoniū: qꝛ etas ꝓhibebat sꝫ ꝑmū falsum vt h vides: sic no. illō generale: si n̄ vꝫ ut ago ualeat ut ualet pōt. s. e. a nob.

f ¶ Modū aliū: ut qꝛ simul cohabitauerūt: uel se coniuges nominabant & amplexabantur ut cōiuges.

g ¶ Pubertatis: statim ergo fugere dꝫ ꝙcito pōt: qꝺ dic ut. s. de spō. ad id qꝺ. & reprobatur opi. pe. de samp. no. s. co. ti. c. ulti. per abbatem.

h ¶ Porro. ¶ Sponsalia pro absentib⁹ filijs nō tenēt nisi ipsis pn̄tibus vl nisi approbauerint tacite vel expresse ex post facto. h. d. Do. Declarat notata ꝑ Inno. & host. s. de resti. spo. ex pte.

i ¶ Pro filijs: nō eis mādātib⁹ qꝛ tūc idē est ac si ipsi ꝯherēt. s. eo. li. de ꝓcur. c. vlti.

k ¶ Contradixerint: ergo qui tacet hoc casu non cōsentit. j. de regu. iur. qui tacet cum sinis concor.

l ¶ Sponsalia: ꝯcta per parētes: & idē eadē rōne itelligas de quolibet. s. de spon. ad id qꝺ &. s. de ma. cōtrac. ꝯ interdic. eccle. c. i. qꝺ huic bene cōcor. & h ibi tꝫ hosti. sed Inno. ibi no. ꝯriū: dicēs spāle in patre: ut noīe filie pn̄tis & nō ꝯdicentis possit sponsalia ꝯhere. ff. de spon. sed que patris. & l. se. C. de nup. vidue: secus in tutore. ff. de spon. si puelle: & nō ob. de spon. ad id qꝺ: qꝛ ibi interuenit carnalis copula alias secus ꝑm cū: sed veri⁹ videtur qꝺ dicit hosti. sed ber. uidetur ibi tenere opi. Inno. & qꝺ decre. illa nō loquatur de expresso cōsensu ꝓbatur: qꝛ quare posuisset papa ibi vba q̄ sapiūt tacitū ꝯsensum. Itē nō inuenim⁹ ꝙ paternus cōsensus aliqd in cōtractu mr̄imoniali impuberis operetur alias q̄ in ꝑcedentibus casib⁹.

m ¶ Surgit: reprobatur opi. Ray. i summa de sponsa. §. pone qꝺ: & pe. de samp. & abba. s. e. ti. c. i. q per illud. ca. dicebant: cū ibi dicatur qꝺ pater filiū nō adultū pōt cui vult mr̄imonio tradere ꝙ ex sponsalib⁹ ꝯctis a patre ēt filio nō ꝯsentiente oriebatur iusticia: & nitebātur idē ꝓbare ꝑ dcr. s. e. accessit. ad finē: q̄ nō facit: vt ibi no. Approbatur tn̄ opinio Inno. & Hostien. qui hoc ibi notant. & erat casus expressus. xxvij. q. ij. lex diuina

defect⁹ cōsensus publice honestatis iusticiā nō inducūt[a]. ¶ Idem quoqꝫ[b] si pubes & ipubes vel duo ipuberes nō ꝓximi pubertati & in qb⁹ etatē malicia non supplebat[c] ꝑ verba ꝯtraxerint de pn̄ti sponsalia eniꝫ illa que iuris interpretatione tn̄ fuerāt sponsalia de futuro[d] lꝫ verba ꝯsensū exꝑmētia de pn̄ti haberēt & mr̄imoniū[e] ꝯtrahere intenderēt ꝯtrahētes ꝑ aduētuꝫ pubertatis in mr̄imoniū nō trāseunt de pn̄ti: nec mr̄imoniū qꝺ vt mr̄imoniū etate nō tenuit ꝓhibente: ꝑ lapsuꝫ dicti tpis ꝯualescit: nisi per carnis copulā subsecutaꝫ: vel aliquē modū[f] aliū ꝯtrahētes eosdeꝫ cū eiusdē ꝑseuerātia volūtatis ad pubertatis[g] tpa ꝑuenisse cōstiterit euidēter ꝑ dictū tn̄ cōtractū q valuit ut potuit n̄ sic agebat: publice honestatis iusticia est inducta. ¶ Porro[h] ex spōsalib⁹ q̄ parētes pro[i] filijs puberib⁹ vel ipuberibus plerūqꝫ cōtrahūt: ipsi filij si expsse ꝯsenserit vl' tacite: vt si pn̄tes fuerint nec ꝯtradixerint[k]: obligant: & ex eis orit iusticia publice honestatis. ¶ Et est idē si filij tpe sponsalioꝝ abn̄tes & ēt ignorātes eadem spōsalia[l] post sciētes ratificauerūt tacite vel expsse alias ex sponsalibus ꝯtractis a parentib⁹ pro filijs nec ipsi filij obligantur nec publice honestatis iusticia inde surgit[m].

Rubrica De cognatione spūali.

Bonifacius. viij.

¶ Inter baptizatū & leuātē filiā leuantis ante carnaliter cognitaꝫ et suscipiētē pr̄eꝫ & mr̄eꝫ suscepti añ agnitā & similiter de baptizāte spiritualis cōtrahitur cognatio. h. d. vsqꝫ ad. §. ex ꝯfirmatione. do.

Nedum inter baptizatū[n] & illū qui cuꝫ suscipit de baptismo ac inter eundem baptizatū & suscipiētis filios & uxorem[o] ante susceptionem carnaliter cognitā[p] ab eodem imo etiā inter suscipientem[q] patremqꝫ baptizati & matrem[r] cognationem spiritualem[s] in baptismo contrahi iure cōstat que cognatio & contrahendū matrimonium impedit & dirimit post contractum[t]. ¶ Et eadem[u] que de suscipiente sunt dicta: sunt etiā de baptizāte censenda. ¶ Ex cōfirmatione[x] quoqꝫ seu frontis[y] chrismatione spiritualis cognatio eisdem[z] modis cōtrahitur matrimonia similiter impediens ꝯtrahenda & dirimens post ꝯtracta.

Idem.

¶ Cōpaternitas per cathecismū contracta impedit matrimonium sed non dirimit. Jo. an.

Per cathecismum q ꝑcedit baptismum sacramentorum fundamentum & ianuam[a] reliquorū cognatio spiritualis contrahit per quam contrahendum matrimonium impeditur. Ut ex predecessoris nostri clementis pape .iij. decretali[b] colligitur euidenter dicendo enim q talis res[c] vix cōtrahēdo matrimonio impedimētum afferret: velle videt q afferat nam q vix fit: fieri tn̄ dubium nō existit[d]. Per illā tn̄ cognationē matrimoniū post eā contractū mi

palea est. Jo. an.

Nedum. ¶ Potest diuidi in tres partes. Primo ponit quattuor spūales cognationes prouenientes ex leuatione in baptismo. Secunda ibi: Et eadē ponit totidē: q̄ ex baptizatione proueniunt. Tertia illas omnes repetit in confirmatione ibi: ex confirmatione ꝑm Jo. an.

n ¶ Inter baptizatum. cognationē spiritualē &c. qꝺ est. j.

o ¶ Uxorē: nūqd de ꝯcubina leuātis pri⁹ cognita: de h. xxx. q. iiij. si quis in ius in vlti. glo.

p ¶ Cognitā: secus si post fiat vxor vel si ꝑus erat vxor: post & nō ꝑmo carnaliter sit cognita qꝛ ꝑ vnionē carnis sequētē nō pōt trāsire i vnionē spūs ꝑcedētē. xxx. q. iiij. post vxoris: vir ergo & vxor sibi cōicāt actiōes spūales. xxx. q. iiij. si qs vnus. s. e. ti. martin⁹. lꝫ nō passiones: vn̄ si fili⁹ alteri⁹ tn̄ leuet de sacro fōte: leuās alteri cui⁹ fili⁹ nō est: cōpater non est: vt. j. ꝓbat: qꝺ dic ut nota. s. eo. martin⁹. & xxx. q. iiij. i sūma. Et dicebat Goffr. qꝺ illud ꝙ agit ps corpis equū est: ut alteri pti cōicet sꝫ nō sic cōicat alteri ꝙ i ꝑsona filij alteri⁹ tn̄ agitur: & ista sit rō: vel dic ꝙ satis est leuāti hr̄e cōmatrē matreꝫ ipsi⁹ leuati. Et no. ꝙ si leuans ꝑmo cognouerat vxorē nō esse curādū: an post cōpaternitatē cognouerit vel nō: lꝫ gratian⁹ ꝯ. xxx. q. iiij. §. notādum.

q ¶ Suscipiētē: supple & vxorē eius prius carnaliter cognitaꝫ. xxx. q. iiij. si quis vnus. s. eo. ti. martinus.

r ¶ Et matrē. No. nō dixit patrē baptizati & eius vxorē: imo dixit matrē si igit de ꝑma uxore vel concubina vir ꝓcreet filiū: ille qui leuat filiū est cōpater cōcubine & viri: sed nō eius vxoris: vt. s. dixi.

s ¶ Spirituālē: que dignior ē q̄ carnalis. xxx. q. iij. ca. i. ij. & iij. Et est cognatio spūalis attinētia ꝑueniēs ex sacri datione vel ad id detentione: est etiā cognatio carnalis: & legalis d quibus nil ad propositum.

t ¶ Cōtractū: si igit leuans et leuatus: vel leuatus & fili⁹ leuantis: uel leuatus & uxor leuātis añ cognita: uel leuās & parētes leuati ꝯhūt: nō tenet mr̄imoniū. Scire debes ꝙ pater spūalis si copuletur sorori filie spūalis hn̄ tenet mr̄imoniū. xxx. q. iij. c. ulti. & ibi no. Jo. bene pōt pater sumere filiam spūalē filij carnalis: qꝛ lꝫ cognatio spūalis de pr̄e ad filios descendat: vt. s. e. c. i. & c. sup eo: nō tn̄ ascēdit: cū cautū non reperiatur & edictū de matrimonio ꝓhibitorium est. s. de spon. cum apud.

v ¶ Eadē: vt. s. si baptizans & baptizatus: uel baptizatus & filij baptizantis: uel baptizatus & uxor baptizantis prius cognita: uel baptizans & parentes baptizati matrimoniū contraxerint: nō teneat: ad hoc. s. e. ti. c. ulti. & nō est ita i eo q recipitur ad pn̄iam: ut ibi no. & xxx. q. i. oēs quos: & est expressum. j. eo. c. ulti. in fi.

Ex confirmatione. ¶ Cōfirmatio frontis iducit spūalem cognationeꝫ sicut baptisma. h. d. Do.

y ¶ Frontis: hoc fit a solo epo de ꝯse. di. v. manus. s. de ꝯsue. ꝙto i uertice aūt chrismāt ꝑsbyteri de cōse. di. iiij. ꝑsbyteris. Sine sacramento cōfirmationis nō dr̄ quis uerus xp̄ianus de conse. di. v. c. i.

z ¶ Eisdē modis. s. inter cōfirmatū & suscipiētē: et ꝯfirmatū et filiū suscipientis: et cōfirmatū et uxorē suscipientis prius cognitā: & suscipientē & parētes ꝯfirmati: parentes cōfirmati: & uxorē suscipientis prius cognitā. Itē inter ipsum cōfirmātem: & cōfirmatū: & cōfirmatū & filios cōfirmātis: & eius uxorē ꝑus cognitam: et ipsum confirmātē et parentes cōfirmati. hoc uult dicere eisdem modis: unde. xx. sunt casus ꝓhibiti ex hac cognatione: quos numeraui in summula quarti li.

Per. ¶ Ponit dictū qꝺ secundo ꝓbat ibi: ut ex ꝑdecessoris. tertio illud determinat ibi: per illā. Do. Terminantur no. xxx. q. i. c. i. s. e. ti. contracto. Cathecismus dr̄ a catetizo: qꝺ est idē qꝺ instruo: unde ante baptismū instrui dn̄t baptizādi in fide adulti ꝑcipue. de conse. di. iiij. ante. xx.

a ¶ Et ianuā. xxxij. di. §. verum. s. de ꝑsby. nō bap. c. veniens.

b ¶ Decretali. s. e. ꝯtracto.

c ¶ Res. s. cōpaternitas in cathecismis ꝯcta.

d ¶ Existit. ff. de iudi. l. vix certis ex causis: ad idē. xv. q. ꝑma merito queritur.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Separat: ad idē. §. eo. li. de vo. c. vno. §. de ingressu. quēadmodum cū si.
Quauis. ¶ Sunt tria dicta. Secundū ibi: de ɔfirmatione. Tertiū ibi: ex datione. Do. No. hoc hosti. §. e. martinus.
b ¶ Unus: imo si vrgeret necessitas i cathecismo. ⁊ baptismo. ⁊ ɔfirmatiõe: un⁹ pōt eē patrin⁹: lz hoc nō hēat ɔsuetudo romana: de ɔse. di. iiij. in cathecismo.

c ¶ Instituta: de ɔse. dist. iiij. nō plures: ⁊ potuit esse rō que reddit i adoptiõe vel cognatione legali: q̄ imitat naturā: sic ⁊ spūalis cognatio hz imitari naturā vl' cognationē carnalē vt. s. vn⁹ sol⁹ sit i sacro pfonte ȝȝ. xxx. q. iiij. qd aūt. Solu. vt ibi no. §. eo. ti. c. vlti.

d ¶ Contrahit. s. cū oīb⁹: ⁊ sic multa fieri phibent: que facta tenent. §. c. pri.

e ¶ Idē. s. vt plures i ɔfirmatione tenere nō debeāt: tñ si teneāt oēs sunt cōpatres vel cōpatrini.

f ¶ Sacramētoꝝ. s. pnie: corpis xpi: extreme vnctionis: ordinis: ⁊ cōiugij. Renascimur. n. in baptismo: ⁊ chrismatio frōtis illā ɔfirmat: qd nō ē in aliis sacris: ⁊ iō p ista spūalis ɔhit ɔpaternitas: non p illa: h no. xxx. q. i. oēs. ⁊ §. eo. c. vlti.

Postquam. ¶ Tollit duas exceptiones inquisiti qui cōfessus est crimen secunda ibi: vel qd. Do. Ista decre. ⁊ sequēs emanauerunt ad declaratiōnē decre. §. e. q̄liter. i. ⁊. ij. ⁊. c. cū oporteat. ⁊. c. ad petitionē: ibi iudiciariū ⁊c. ⁊ corrigūtur opi. hosti. no. i. c. q̄liter. i. in. i. glo. vltra vnā colūnā: ver. qd si ingsitor ⁊ in. ij. glo. ⁊ qd no. in. c. cum oporteat: sup verbo subito. v. querit si inquisitor similit ⁊ in secūdo q̄liter sup vbo fuerit et sup vbo legitie: ⁊ facit qd no. guil. in spec. ti. de inq. §. nunc tractem⁹. v. qd si inquisitor p mixtim. Jo. an.

g ¶ Cōfessus: nulle igit sunt ptes iudicis: nisi vt ferat sniam qd. n. qrem⁹ de infamia ul' capitulis ex quo claret de crimie. xxiij. q. iij. ecce. de elec. p inqsitionē. de ɔfes. si sup. ff. de iudi. si debitori. Jā. n. est notoriū crimē de coha. cle. ⁊ mulie. vestra. ⁊. c. si.

h ¶ Justicia. s. iponēdo penā a iure statutā vel arbitrariā si nulla pena est statuta. §. de off. dele. de causis. io. an.

i ¶ Fuerūt: si ifamat⁹ nō erat ad inquisitionē pcedi non debuit veritatis: vt in pdictis iurib⁹: sed ille debuit appellare ⁊ nō rñdere: vñ imputet sibi: idē dico de capitulis q̄ tradi debuerūt. §. eo. qualiter. ij. §. dz: si petita nō fuerūt: ⁊ cōfessus est crimē sibi iputet: potuit. n. iuri pro se introducto renūciare: ⁊ tūc tacite renūciat: ad hoc. ff. de pcu. pōponi⁹. §. rati. Sed hosti. ɔ i pdicta decre. q̄liter. i. p. l. ff. de pcu. filius. §. inuitus. ⁊ hunc dicebat casum ipsi⁹ decre. eo. ti. ad petitionē: nā ibi pñte ⁊ nō ɔdicēte illo ɔ quē inquirebat: nō fuerat suat⁹ ordo q debuerat suari: vñ pcessus cassari mādat: sed de alio ordine intelligatur.

Si is. ¶ Quia breue nō diuidit. Do. Fuerat: ad petitionē alicui⁹: q: si papa pprio motu cōmittit inqsitionē criminū alicui⁹ iā illū approbat ifamatū cū eps ⁊ metropolitan⁹ pcedant: etiā ad inquisitionē omisso tali articulo. ij. q. v. oībus. §. eo. ti. sicut olim. sed si ad petitionē alteri⁹: cōmiserit tūc prius inquiret inquisitor de infamia: hoc tenet inno. §. e. ti. cū oporteat. Quid si ille q lr̄as inqsitionis impetrat sit excōicatus: diri. §. de rescrip. c. i. ⁊c.

k ¶ Reclamāte: dicebat hosti. in supradictis glo. q taciturnitas habebat h pro dissensu ⁊ ɔdictione: q nō est verū vt hic vides: imo tacēdo tacite iuri suo renūciat. j. de reg. iu. q tacet: ⁊ diri de hoc. e. ti. is q tacet. Reclamare igit debuit ⁊ petere prius inqri sup inqsitione infamie: ⁊ si hoc nō fieret debuit appellare vt diri. §. c. pri.

l ¶ Primitus. i. anteq̄ queret de veritate.

nime separatur. I Dem.

¶ Un⁹ tñ iteruenire dz i leuatiõe ifantis de sacro fonte vl' chrismatiõe frōtis tñ si plres iteruenīut cognatiōnē ɔtrahūt spūalē ⁊ ex aliis sacris cognatio nō ɔtrahit. Do.

Quauis non plures q̄ vn⁹ vir vel una mulier accedere debeāt ad suscipiēdū d baptismo ifantē iuxta sacroꝝ canonū instituta: si tñ plures accesserint spūalis cognatio inde ɔtrahit mr̄imonia ɔtrahēda ipediēs ⁊ ēt post cōtracta dissoluēs. ¶ De ɔfirmatiõe i sup quātū ad hoc: idē iudiciū ē habendū. ¶ Ex datione vero aliorū sacramētoꝝ cognatio spūalis nequaquā oritur: que mr̄imoniū impediat vel dissoluat.

¶ Incipit liber quintus.

Rubrica De accusationib⁹: inquisitionibus: ⁊ denunciationibus.

Bonifacius. viij.

¶ Ex ɔfessione corā delegato iq̄rēte sup certis criminib⁹ deputato facta punit ɔfitens: lz dicat se pri⁹ diffamatū nō fuisse vel iqsitionis capitula nō habuisse. h. d. Do.

Postq̄ coraz eo cui contra te sup certis criminib⁹ iqsitor fuerat deputat⁹ eadē crimina fuisti ɔfessus: frustra cōfessionē tuā: quo min⁹ puniaris ex ea prout iusticia suadebit: eo ptextu ipugnare ɔtēdis: q sup eisdē criminib⁹ nō fueras antea diffamat⁹. Uel q p eūdē iqsitorē capitula sup qb⁹ cōtra te volebat iqrere tibi tradita nō fuerūt. I Dez.

¶ Ualet iqsitio facta sup veritate criminū omissa inquisitione infamie si re⁹ pñs tacuit. h. d. sm Joā.

Si is cui cōtra te cōmissa fuerat simplr̄ inqsitio sup certis criminib⁹ faciēda pcesserit te pñte nec reclamante: aut qcq̄ sup hoc excipiēte: ifamie iqsitione omissa ad veritatē eorūdē criminū ingrēdā: pcessum hmōi ex eo q nō fuit de infamia pmitus inquisitū: vlterius impugnare nequibis.

m ¶ Nequibi s: nō ergo ordo iste ita est de substantia q ei renūciare nō possit: facit. §. de ser. c. vl. ⁊ qd no. §. de offi. dele. de causis.
Quoniam. ¶ Premittit cām iuris qd statuit ibi: cōcedim⁹. Do. Incipiebat ⁊ si ɔ. ⁊ bñ de medietate decurtata est.
n ¶ Canonib⁹. xv. q. vij. si qs timidus. ⁊ duob⁹. c. se. ⁊ dñt cē. vi. i degradatiõe pbyteri: tres i degradatiõe diaconi: ⁊ ita de subdiacono ut: ut. §. de ser. nō. miramur.

Rubrica De hereticis.

Grego. viij. remensi archiepiscopo ⁊ suis suffraganeis.

¶ Propter crimē heresis solus eius eps clericū i qbuscūq̄ sacris ordinibus cōstitutum degradare poterit. h. d. Do.

Quoniā epoꝝ numerus ad degradationē clericoꝝ a canonib⁹ cōstitutus nō pōt de facili conuenire. Cōcedim⁹ ut sacerdotē vl' aliū clericū in sacris ordinibus ɔstitutū cū pro heresi fuerit seculari curie reliquēdus: aut ppetuo imurād⁹: ɔuocatis abbatib⁹ aliisq̄ platis ⁊ religiosis psonis ac lr̄atis sue diocesis de qb⁹ expedire viderit su⁹ solus possit eps degradare. Alexander quartus.

¶ Excōmunicationē incurrit sepelliens hereticos vel eorum receptatores: defensores: uel fautores scienter: nec absoluitur: nisi exhumat eorum corpora: locus vero puatur sepultura. h. d. vsq̄ ad §. inhibemus. Do.

Quicūq̄ hereticos credentes receptatores defensores vl' fautores eoꝝ sciēter psūpserit ecclesiastice tradere sepulture vsq̄ ad satisfactionē idoneā excōicationis sentētie se nouerint subiacere. Nec absolutionis beneficiū mereantur: nisi pprijs manibus publice extumulent ⁊ piciant hmōi corpora dānatoꝝ: Et locus ille ppetua careat sepltura. ¶ Inhibemus quoq̄ ne cuiq̄ laice psone liceat publice vel priuatim de fide catholica disputar. Qui vero contrafecerit excommunicationis laqueo innodetur. ¶ He

o ¶ Facili: bñ est possibile: sed nō facile: lex. n. non dz esse impossibilis. iiij. di. erit aūt.

p ¶ Pro heresi: i aliis igit criminib⁹ si imineret degradatio faciēda: seruent antiq̄ iura: q: i h crimine hoc introductū est speciale: ad idem. j. eo. in fidei.

q ¶ Relinquendus: qd dic ut. §. de vb. si. nouimus. ⁊. j. de pe. c. ij.

r ¶ Immurādus. §. e. excōicamus. ij.

s ¶ Sol⁹ eps: excludit epos: nō capl'm suū: ad idem. xv. q. vij. si aūt. ⁊. §. se. ⁊. c. eps. xviij. q. ij. c. nullam.

Quicūq̄. ¶ Jo. an. diuidit in qnq̄ ptes put sūt qnq̄. Prima iponit penā scienter sepelientib⁹ hereticos. Secūdo aggrauat ibi: nec absolutiões. Tertio accumulat ibi: ⁊ loc⁹. secūda duo facit phibitionē. secūdo penā ibi: qui vero. tertia ēt duo. pmo inhibet. secūdo decernit ibi: q si. quarta puat et distinguēdo aggrauat ibi: nolētes. qnta ponit dictū cui⁹ rōnem reddit ibi: velut. Do.

t ¶ Sciēter: ignorantia ergo pbabilis hñ illos excusat. §. de cleri. excō. mi. apostolice.

v ¶ Sepultur: sic ⁊ manifesti vsurarii nō tradunt sepultur. §. d vsu. q: in oīb⁹: ⁊ q moriunt i torneamētis. §. de torne. c. i. ⁊ d h de sepul. ex pte in vlti. gl. Dicit āt sepultura multis modis: ut nota. xiij. q. ij. §. itē q̄rit. ⁊. §. de sepul.

x ¶ Usq̄: hic lz satisfaciāt: seq debeat absolutio: ut pz p id qd sequitur.

y ¶ Propriis manib⁹. No. casū quo possū p me qd nō possum p aliū: de h diri. j. de reg. iur. pōt sicut eniz exhibuerūt mēbra sua suire iniquitati ad iniqtatē: sic exhibere dñt illa suire iusticie ad iusticiā: sicut dic apl's. i. ad romanos. vi. c. ⁊ sunt hec vba in canone. xlvij. di. oēs huius.

z ¶ Publice: q: q̄ publice peccant publice emendent: de pe. ⁊ re. c. i.

⁊ ¶ Extumulēt: hoc veꝝ intelligo: qñ ossa ipsoꝝ possent ab ossibus alioꝝ discerni. alias secus. §. de sepul. sacris. Jo. an.

ɔ ¶ Locus: punit res inanimata: sic. §. de pe. in quibusdā. §. de ele. vbi periculum. §. cuitas. ⁊. j. de pe. c. vlti. in si. xv. q. i. mulier.

x ¶ Inhibemus. ¶ Excōicari dñt laici publice uel occulte disputātes de fide. h. d. Do.

a ¶ Laice: forte intellexerūt de laico ad modū vltramontanoꝝ q illitteratos laicos vocāt ⁊ lr̄atos clericos vocāt: qd. n. est dicere q ruralis cleric⁹ disputādo de fide nō incidat in hanc penā ⁊ doctor decretoꝝ laic⁹ incidat: tñ sufficit ita esse scriptū: ⁊ solū duo sunt christianoꝝ genera clerici et laici. xij. q. i. duo sunt ⁊ cē cordat ad hoc. C. de summa tri. l. pe.

b ¶ Innodet: nūquid p sentētiā vel ipso iure: ⁊ videtur q ipso iure per id

qd dicit laqueo: quasi ipsum sem dānatū illaqueet: in ɔriū vr: q: in penis benigna fieri dz interpretatio: ut. j. de reg. iur. in penis cū suis ɔcor. ē igit benignus: ut intelligamus canonē esse ferende snie q̄ iā late. ergo est hec pars amplectēda: ut ibi: ad hoc. ix. di. sana qppe. Preterea si uoluisset q esset canon late snie: dixisset sit innodatus: uel eo ipso: uel similia verba.

a ¶ Heretici. ¶ Nō ualet promotio hereticoꝝ eis credentiū fautorū receptatoꝝ uel defensoꝝ filiorūq̄ suorū usq̄ ad secundam generationem ad bñficia ecclesiastica uel officia publica. h. d. Domi.

b ¶ Filii. no. casum in quo p delicto pfono punit filius. Hoc ēt pcedit in crimine lese maiestatis: qd est minus hoc crimie quo ledit eterna maiestas. §. e. uergēti. ⁊ si ɔ hoies illate blasphemie ipunite nō trāseunt multomagis q ipsum dñm blasphemat dignus ē supplicia sustinere: in aut. ut non lux. ɔ na. i. rñ. ⁊. §. i. col. vi. nec debem⁹ illi⁹ opprobriū inultū dimittere q nostra probra dleuit. §. de iudi. in nonnullis. Quod. n. in religione diuina cōmittit in oīuz fert iniuriā. C. de here. manicheos. ad idem. xvii. q. iiii. sicut alias regulariter pena tpali nō punitur unus pro alterius delicto: qd dic: ut no. i. q. iiii. in summa: ⁊. xxiiii. q. iii. in sūma: ⁊ intelligas hoc de filiis nō infectis. Illi. n. puniunt ut ipsi ex pprio delicto non ex alieno.

c ¶ Sdam. hoc intelligē sm determinationez decreta. j. eo. n. statutū. ii.

d ¶ Beneficiū. large sumit: de hoc diri. j. de reg. iur. c. i.

e ¶ Publicum. ut iudicatus notaria ⁊ his similia: ad idē. j. de pen. felicis. §. q si qs: in pn.

f ¶ Ad hec. ¶ Priuati sunt bñtes bñficia ecclesiastica ad pces hereticoꝝ ⁊ ihabiles efficiūt ad alia obtinenda si sciēter talia receperūt. h. d. usq̄ ad. §. illoꝝ. Do.

g ¶ Dignitates. nūqd ⁊ pōtificalis dignitas icludit: p ⁊ contra. j. de penis. felicis. §. quod si quis: in principio.

h ¶ Priuamus. no. spāle: q: alias non refert per quem preces offerant. C. de preci. impe. offe. l. uniuersis.

i ¶ Scienter. s. sciendo illos qui preces offerebant esse tales.

k ¶ Illorū. ¶ Nulla est emancipatio filiorum uel subditorum per hereticos facta ēt si postea vitium detegatur. h. d. do.

l ¶ Etiā. q: maior est dubitatio q̄ si añ emācipationē hoc apparuisset.

m ¶ Desierint. no. ergo q crimē heresis pr̄nuz ēt añq̄ p ecclesiā fuerit declaratū liberat a pr̄ia ptāte filiū: ⁊ sic interdū pr̄num odiū interdū filii fauor tale uinculū soluit. liiii. di. si ser. §. q. si. sint legitimi p uenerabilē.

Filii. ¶ In casu dubio distinguit ⁊ sm mēbrū psequit ibi: alioqn. qd determinat ibi: nō tñ. do. Abbreuiata est de narratione facti: ⁊ incipiebat olim ex pte: ⁊ dic filii lz heredes nō sint interest. n. eoꝝ: ut. c. pr. heredes. ēt si filii uel ppinqui nō sint: ⁊ istoꝝ interest pp uitādū cōfiscationem bonorum: ut. §. de here. vergentis. j. eo. ti. cum sm leges.

n ¶ Nō sane. vnde qd tūc faciebāt: eis nō dz imputari: q: nullū maleficiū sine ɔsensu. xiiii. q. v. si quid. xv. q. vi. c. i. in si. sed furiosus non hz consensū: ut. §. de spon. dilectus. xv. q. i. illud. §. de succes. ab intesta. cum dilectus.

o ¶ Uiuebant. illi parentes uel testatores consolati.

(He)retici aūt credētes receptatores defēsores ⁊ fautores eoꝝ ipsorūq̄ filij vsq̄ ad scdā generationē ad nullū eccl'iasticū bñficiū seu offm publicū admittāt. Qd si secus actū fuerit: decernim⁹ irritū ⁊ iane. ¶ Ad hec quoscūq̄ uiros eccl'iasticos q ad pces hmōi pestilētiū psonaꝝ dignitates: psonatus: ⁊ q̄cūq̄ alia eccl'iastica bñficia sūt adepti: exnūc puam⁹ talr̄ acqsitis uolētes q tales ⁊ hītis carcāt ppetuo ⁊ si receperūt illa scienter: ad alia ul' sīlia nequaquā i posteruz admittant. ¶ Illoꝝ aūt filioꝝ emācipationē: quoꝝ parētes post emācipationē ēt hmōi apparuerit añ ipaz a uia ueritatis ad heretice supstitionis inuium declinasse nullius volum⁹ eē momēti uelut fcām d boibus sui iuris cū dignū sit: ut pp tāti atrocitatē delicti filij eē i parētuz hereticoꝝ desierit ptāte. I Dē inquisitoribus heretice prauitatis.

¶ Filij uel heredes petētiū i infirmitate sua hereticoꝝ ɔsultationez ad pbādū nō admittunt q non sana mente vl' pdita loquela susceperit si cōstat q erāt sane mētis uel si pus suscepti uel diffamati erāt de heresi al's admittūt. s. p testes fide dignos nō susceptos. h. d. Do.

Filij uel heredes illoꝝ q dū i egritudinis lecto decūberēt petierunt hereticos ɔsolatos: ut ab eis p manus ipositionē ɔsolationē reciperēt sm pessimā cōsuetudinē eorūdē: sicq̄ uiā fuerunt uniuerse carnis igressi: ad pbādū q ipsi defuncti cōsolationē illā imo uerius desolationē non sane mētis effecti susceperit: uel post pditā iā loquelā: cū tñ moris sit ut dr apud eos: q nullū talr̄ ɔsolēt: q non sit sane mētis ⁊ memoriā hēat ordinataz admitti non dñt: si dū viuebāt diffamati erant de heresi uel suspecti aut legitie ɔstiterit q sane mentis existētes hmōi hereticos petierunt. Alioquin admitti poterūt pdicti filij uel heredes ad pbādū premissa. Nō tñ p vxores ⁊ filios familiares uel de suis aliquos: sz per testes alios fide dignos: ⁊ spāliter fidei zelatores. I Dē eisdē.

¶ Relapsi i heresim sūt tradēdi curie seculari lz peniteat eos ⁊ ad fidē redeāt. nō tñ denegātur sacr̄a pnie ⁊ eucharistie. h. d. Do.

Super eo qd scriptū legit: ecclesia nulli claudit gremiū redeunti: quodq̄ hi q post abiurationē erroris vel postq̄ se pprij antistitis examinatiõe purgauerit: si dphēsi fuerint in abiuratā heresiz recidisse: seculari decernūtur iudicio sine vlla penitus audiētia relinquēdi: cū scriptur hmōi uideāt sibi iuicē aduersari: qd tenēdū sit p sedē edoceri apl'icā postulastis. Nos itaq̄ ingsitioni vr̄e de fratrū nr̄orū ɔsilio rñdemus q talr̄ dephensis ētsi ut dictū est: sine vlla penitus audientia reliquēdi sint iudicio seculari: si tñ postmodū peniteant: ⁊ pnie signa in eis apparuerint manifesta: nequaq̄ sūt humiliter petita sacr̄a pnie ⁊ eucharistie dneganda. I Dem eisdem.

¶ Excōicati pticipes ⁊ socii criminis admittunt i testes cōtra hereticos si sciunt verisimiliter veritatem deponere. h. d. Do.

In fidei fauorē ɔcedim⁹: vt i negocio ingsitionis heretice prauitatis excōicati ⁊ pticipes ul' socij cris ad testimoniū admittantur. Preserti i pbationū aliaꝝ defectuz ɔtra hereticos credētes fautores receptatores ⁊ defēsores eorū si ex verisilib⁹ cōiecturis: Et ex numero testiū: aut psonaꝝ tā dponētū q̄ eoꝝ ɔtra quos deponit q̄litate ac alijs circūstātijs sic testificātes falsa nō dicere psumantur. I Dem eisdem.

¶ Ordinarij vl' eoꝝ delegati ⁊ igsitores sine pena excōicatōis facere hñt executōz iusticie ɔtra hereticos ab hñtibus iurisditiõez secularez i loco lz excōicati sint: al's d scō illā iurisditiõez possideāt. h. d. do.

p ¶ Legitime. igit no. casum in quo probatio non admittit probationem in ɔrium.

q ¶ Alioquin. i. si hoc legitie nō ɔstat: nec ipsi dū viuebant infamati erāt uel suspecti.

r ¶ Premissa. s. q tunc non erant sane mētis: uel loquelaz pdiderant: nec habebant ordinatam memoriam.

s ¶ Fide dignos. hec clā que olim erat obscura ⁊ dubia cuz deliberatiõe fuit imutata ⁊ bñ.

Super. ¶ Cōis diuisio scda ibi. nos itaq̄. uel sm Jo. mo. ponit duoꝝ iuriū aduersio. Scdo epoꝝ interpretatio. Do. Terminant que no. §. eo. ti. ad abolēdā. §. illos: ⁊. c. pe. §. si qui.

t ¶ Legit. xxiii. q. iiii. duo. et. C. de sum. tri. l. ult. ad si.

u ¶ Redeūti. uel redeūdi: h ē q omnibus dicit liberalis. §. eo. de rescrip. sedes.

x ¶ Quodq̄. repete: ⁊ super eo qd scriptū legit q hi q post.

y ¶ Relinquendi. ut in predi. decre. ad abolendam. §. illos.

z ¶ Sedem. ad quā in talibus recurrēdū est: ut. §. qui si. sint legi. per uenerabilem.

⁊ ¶ Denegāda. quod ergo dicit prima auctoritas intelligitur in salute anime. secūda in corporali pena.

In fidei. ¶ Prio ponit ɔstitutionis cāz. Secūdo constitutionem ibi: concedimus: quam fortificat ibi pser. tim: ⁊ moderando determinat ibi: ⁊ ex. Domi. Decurtata ē de narratione facti que oliz incipiebat consuluit.

ɔ ¶ Inquisitionis. quid si nō procedat per modum inquisitionis: sed accusationis uel exceptionis: nunquid admittentur tales testes: uidetur q sic: quia eadem ratio: scilicet fidei fauor ⁊ odium criminis uersatur utrobiq̄: ergo ⁊ idem ius de rescrip. inter ceteras: cum simi. contrarium credo: quia ab illo iure regulari: quo cauetur tales personas ad testimoniū admitti non debere non recedam: nisi in quātum inueniaz permissū. qui ergo accusat uel excipit habeat probationes idoneas: nec est accusatio fauorabilis ut ingsitio: ad hoc. ii. q. vii. si quis episcopus. Et uerbum istud debet aliquid operari alias quare fuisset expressum. ad hoc de deci. ad audientiam cum suis concordantiis: ⁊ infra de priuile. si papa primo responso in fine.

x ¶ Excommunicati. si. j. c. proxi. tales alias non admittuntur: immo ⁊ iudices seculares censura ecclesiastica compelluntur tales a testimonio in suis foris repellere. j. de sen. excom. decernimus.

a ¶ Participes. quid de aliis exceptis criminib⁹ an. s. tales admittantur: dic ut. §. eodem lib. de testi. c. i. §. de confes. c. i. ⁊. vi. q. i. §. uerū: quid de periuris: habebis. j. eo. accusatus. §. licet.

b ¶ Coniecturis. quas ipse iudex examinās melius scire poterit. ff. de testi. l. iii. ⁊ pone exemplū. §. de presum. lr̄as: ⁊ concor. §. eo. accusatus. §. licet.

c ¶ Deponitur. ut facilius credatur ipsis deponentibus contra infamatum uel suspectum de heresi: quam contra infamatum nec suspectum. ad idem supra eodem filii.

Universidad de Deusto
Biblioteca

P Residentes. ❡ Ponit dictũ ꝙ ampliat ibi: nec requirẽtes. Et ꝓtestatur ibi: nõ tñ. Do. Decurtata est de narratione facti que incipiebat q̃siuisti.
a ❡ Excõicati. maiori excõicatione ⁊ publice: ut sit maior dubitatio: ad hoc de re iudi. ad probandum.
b ❡ Officiales. nunqd officialis excõicatus iudicare possit: dic ut. s. ẽ sup. ne. ꝑ. romana.
c ❡ Dispendio. qñ ergo sine more dispendio h̃ pñt: tũc eẽnt excõicati eos regrendo: qꝛ cõicans cũ excõicato excõicatus est seruata distinctiõe de sen. ex. nup. fallit h: ubi ergo nõ ẽ casus iste: ergo nec fallit regula.
d ❡ Excõicatiõis. minoris ⁊ si intelligeres ꝙ isti essent excõicati: qꝛ iurisditionẽ illam exercebãt: tũc q cõicauerũt illis in iurisditione excõicati essent excõicatione maiori. s. de sen. excõ. nup. ⁊. c. cõcubine: sꝫ hoc spãle est: qꝛ illã penã euitant: ⁊ sic dicamus excõicatõis. s. ẽt maioris uel minoris: ⁊ facit qd dixi. s. de sup. ne. ꝑ. romana.
e ❡ Prelibatis. s. excõicatis uꝉ tñ de facto iurisditionẽ hñtib⁹: etiaꝫ est similis ꝓtestatio. s. eo. li. de sta. re. c. vno.
Q Am. ❡ Premittit cõstitutionis causam: ⁊ constitutionem subdit ibi: si suspectus. Domi. Olim incipiebat consultationi.
f ❡ Uehemẽtem. no. ex hac decre. suspicionẽ vehemẽtem presũptionẽ violẽtaꝫ: pp suspicionẽ citat: ut veniat rñsurus: si cõtumax est: iã dr vehementer suspect⁹ ⁊ excõicat⁹: si p annuꝫ in illa psistit. iaꝫ ista q̃ erat vehemẽs p̃sumptio trãsit in violẽtã vñ ex tũc ut h̃tic⁹ ꝯdẽnat ut h. Inde ẽ ꝙ no. her. s. de p̃sũp. lr̃as: i gl. pe. ꝙ ñ vehemẽs p̃sũptio: sꝫ violẽta ꝯdẽnationẽ inducit: ⁊ est si. ad hoc qd no. de symo. insinuatũ in vl. glo.
g ❡ Rñdeat. ergo ut habeat locũ hec decre. reqrit qd hoc expressuꝫ sit in citatione ut. s. ẽ si de ueniat rñsur⁹ sicut ⁊ in sñia requirit ꝙ citata fuerit pars ut ueniat auditura sñiam: al's si ne app. rescindit. ff. q̃ sen. sine ap. rescin. l. i. §. itẽ cũ ex eo.
h ❡ Hereticus. sic ⁊ i aliis criminibus excõicatus: qꝛ nõ venit rñsurus de crie si in excõicatione stat p annũ: post annuꝫ habetur pro conuicto. xi. q. iii. rursus ⁊. c. quicunqꝫ.
A ❡ Cusat⁹: de h̃si. diuide decre. i. iii. ptes. In quarũ p̃ma ponũtur tres casus q bus quis dr relapsus. ⁊ durat vsqꝫ ad. §. licet vo. Ibi scda i qua dr ꝙ periurus in causa heresis certis casibus testimoniũ ꝓhibet: ⁊ durat usqꝫ ibi sane. Ibi tertia in qua ponunt. vi. casus oliꝫ dubitati: an ad offĩ inqsitoꝝ spectarẽt vsqꝫ ad §. religiosi. Ibi. iiii. i q̃ dr religiosos i h̃si deliquẽtes graui⁹ aliis puniẽdos.
i ❡ Uehemẽs. nõ violẽta de p̃sump. c. lr̃as: ⁊ facit qd dixi. s. c. proxi.
k ❡ Fictione. iõ dicit: qꝛ vere nõ põt dici relapsus: de quo nõ ꝯstat an fuerit lapsus sicut dicit canon ꝙ nõ põt dici renatus q p̃us nõ fuit natus: de ꝯse. di. iiii. q in maternis: neqꝫ. n. dici in eũ regeneratio põt quẽ generatio nõ p̃cessit: ut ibi dr: pp vehemẽtem g̃ suspicionẽ fingit lapsus: ita ꝙ post abiurationẽ rediẽs fingit relapsus: sepe enim iura talia fingunt: de hoc. l. di. ferrum.
l ❡ Ex hoc. s. qꝛ post abiurationẽ reperitur lapsus.
m ❡ Grauius. s. ꝙ si nunq̃ abiurasset.
n ❡ Pena. s. eo. ad abolendam. §. illos quoqꝫ. ⁊. s. eo. super eo.
o ❡ Cum uero. ❡ Culpabilis in vno articulo h̃sis generaliter postea abiurando relapsus dicit si ꝯmittit ẽt in alium articulum separatum. h. d. do.
p ❡ Secta. multas potes uidere. xxiiii. q. iii. c. pe.
q ❡ Articulos. quos habes explicatos. s. de sum. tri. firmiter.
r ❡ Simpliciter. ꝑ hec uerba puto ꝙ si abiurasset solũ in illo capitulo lꝫ laberet in alio nõ diceret relapsus. Et no. ꝙ idefinita eqpollet vl̃i: ad idẽ ẽ p̃ui. qꝛ circa. ⁊ nunqd de vno articulo infamat⁹ se teneat de oĩbus expurgare no. de ꝯse. di. ii. ego berengari⁹. ⁊ puto hãc lr̃am ꝓ illa pte facere ꝙ non teneat: tñ si id faciat valet ⁊ habebit postmodũ locũ pena relapsoꝝ: ut sequitur.
s ❡ Iudicari. ꝯ. C. de trãsa. si de certa. ff. de transac. q cum tutoribus. §. i. vbi generalis transactio restrigit ad id de quo spãliter actũ erat. Sol. illa locũ h̃it in non ꝯnexis: sꝫ hic oẽs h̃ses sunt ꝯnexe: qꝛ h̃it caudas ad iuicem colligatas: ⁊ de vanitate ꝯueniũt in ipsuꝫ. s. eo. excõicamus. i. et. ii. vñ non querim⁹ an sit relapsus i illã heresiꝫ i quã p̃us fuerat lapsus sed querim⁹ an fuerit relapsus in h̃siꝫ. Semel ergo lapsus in heresim post abiurationẽ iteruꝫ lapsus: lꝫ in alia secta dicitur relapsus.
t ❡ Ille quoqꝫ.
❡ Qui post abiuratõnẽ heresis de q̃ ꝯuict⁹ fuerat uel postea cõuincitur fcõ uel verbo hereticis ꝓhibitis: relapsus dr. h. d. Do.
u ❡ Munera. drã est inter donuꝫ ⁊ munus: munus. n. ex cã daf: donum ex cã ⁊ sine causa. ff. de. v̄. si. inter donũ.
x ❡ Nõ possit. puta pp necessitatẽ famil. xlii. di. qescam⁹. lxxxvi. di. nõ satis: uel ignorabat illos h̃ticos: ⁊ sic p ignorantiam excusatur. j. de re. iur. ignorantiã.
y ❡ Uerbis vr̃is. si. s. de re. ec. nõ alie. hoc cõsultissimo.
z ❡ Id. s. receptare ẽ ducere visitare associat donare mittere uel fauorẽ impendere.
⁊ ❡ Licet. ❡ Testis i cã h̃sis falsuꝫ deponẽs lꝫ piurus sit ꝓbat dicẽdo ꝯriũ: dũ tñ ex idiciis ꝯstet dcm̃ nõ corruptionẽ sꝫ v̄itateꝫ ꝯtinere. h.
ꝯ ❡ Repellãtur. vi. q. i. quicunqꝫ. ⁊. s. de testi. testimonium.
℞ ❡ Celãdo. duplex est forma iurãdi: qd dic ut. s. de ac. qualiter. ii.
a ❡ Postmodũ. ex interuallo: ut sit hoc spãle fauore catholice fidei: al's nil eẽt h fauoris: ut. s. de testi. co. preterea.
b ❡ Indiciis. sic. s. eo. i fidei: ⁊ sic p indicia stat ꝓbationi: ⁊ de hoc. s. qui si. sint. legi. trãsmisse.
c ❡ Aliud obsistat. s. ꝙ p̃dictũ piuriũ: vñ si de falso redargueretur nõ obstabit eoꝝ dicto de testi. ex tenore.
d ❡ Sane. ❡ Inqsitores sup heresi deputati nõ se intromittãt ẽ diuinationib⁹ uel sortilegus nõ sapiẽtibus h̃sim manifestã. h. d. do.
e ❡ Priuilegiatũ. no. magis priuilegiatũ aĩponi. s. de of. le. uolentes. xxi. di. deniqꝫ. ff. de offi. ꝓcõ. l. vlt.
f ❡ Ap̃lica. multominus alii.
g ❡ Saperẽt. sic est circa aras idoloꝝ nefarias p̃ces emittere sacrificia offere: demões ꝯsulere: eoꝝ rñsa suscipere. xxvi. q. ii. hi q ⁊. q. iiii. igit. uel associãt sibi pp sortes exercẽdas hereticos: uel faciũt p̃dcã cũ corpore uꝉ sanguie xp̃i: uel i sortib⁹: ut possint h̃re rñsa: puerũ rebaptiꝫant uel his silia.
h ❡ Manifeste. in dubio g̃ h casu ñ h̃it iurisditiõeꝫ: ⁊ lꝫ al's iudex agnoscat an sua sit iurisditio: ⁊ i dubio dicat iurisditionẽ h̃re. ff. de iudi. si qs ex aliena: q̃ i ordinario loquit: h tñ nisi id manifeste appareat se nõ itromittit: ⁊ ẽ si. s. e. li. ẽ cẽ. c. i. §. notoria: ⁊. j. de pe. c. i. s. de of. dele. c. ulti.
i ❡ De qõnibus. ❡ Inqsitores heresis de qõnibus vsuraꝝ se itromittere nõ p̃nt. h. d.
k ❡ Et ꝯ illos. q. d. multominus si ꝯ alios.

P Residẽtes regimini alicuius regni ꝓuicie siue loci lꝫ excõicati[a] uel de fcõ tñ: ⁊ nõ de iure iurisditiõeꝫ h̃ntes ac eoꝝ officales[b] ad reqsitionẽ ordinarioꝝ uel delegatorũ ipsorũ: aut iqsitorũ heretice prauitatis: nõ ualẽtiũ sine more dispendio[c] uel negocij piculo recursũ h̃re ad supiores q legitime i locis ipsis possint iusticiã exequi possunt ⁊ debẽt ꝯtra hereticos credẽtes fautores receptatores ⁊ defensores eorũ iusticiã ⁊ suũ officiũ exercere: Nec regrentes huiusmodi excõicatos ꝓpter hoc sñiaꝫ excõicatõis[d] icurrũt: Nõ tñ presidẽtib⁹ p̃libatis[e] uel officialib⁹ eorũdem ꝓpterea in aliis casib⁹ itelligatur cõcessum aliquid uel pmissum.

I Dem eisdem.

❡ Excõicat⁹ pp ꝯtumaciã ñ rñdẽdi sup heresim de q̃ erat suspectus p⁹ ãnũ dãnat ut heretic⁹. h. d. do.

C Um ꝯtumacia in cã p̃sertim fidei suspitioni p̃sumptioneꝫ adijciat uehemẽtẽ[f] si suspectus de heresi uocat⁹ a uob ut de fide rñdeat[g]: excõicationis uinculo ꝓ eo ꝙ pareẽ subterfugit: aut ꝯtumaciter se abñtat p uos fuerit inodat⁹: quã p annum aĩo sustineat pertinaci: ex tunc velut hereticus[h] cõdemnetur.

I Dem eisdem

❡ Abiurans in iudicio heresiꝫ pp vehemẽtẽ p̃sumptioneꝫ si iterato labit lꝫ non fuisset ꝓbatũ plene relapsus dr: secus si leuis erat presũptio. h. d. vsqꝫ ad. §. cũ uero. Do.

A Ccusatus de heresi uel suspect⁹ cõtra quẽ de hoc crie magna ⁊ uehemẽs[i] suspicio orta erat: si heresim i iudicio abiurauit: ⁊ postea cõmittit i ipsa: cẽseri dꝫ quadã iuris fictiõe[k] relapsus: lꝫ añ abiurationẽ suã heresis crimẽ plene ꝓbatũ ñ fuerit ꝯtra ipꝫ. ❡ Si ãt leuis ⁊ modica suspitõ illa fuerit: quãq̃ ex h[l] sit grauius[m] puniend⁹: nõ tñ dꝫ i heresim relapsorũ pena[n] puniri. ❡ Cũ uero[o] q i una heresis spẽ uel secta[p] cõmisit: ut in uno fidei articulo[q] seu eccl'ie sacramento errauit: ⁊ postmodũ heresiꝫ simplr̃[r] uel gñaliter abiurauit: si extũc i aliã ẽt h̃sis spẽꝫ siue sectã: aut alio articulo seu sacramẽto ꝯmittat: uolumus ut relapsũ in h̃siꝫ iudicari[s]. ❡ Ille quoqꝫ[t] de cui⁹ lapsu in heresim añ abiurationeꝫ constiterat uel nũc ꝯstat si post illã hereticos accepet deducat uisitet siue associet: aut dona uel munera[u] eis donet uel mittat: seu fauoreꝫ eis ipẽdat: q excusari ñ possit[x] etiã sine adoĩone: ut uerbis[y] ur̃is utamur: merito dꝫ iudicari relapsus: cũ illũ ex approbati a se p̃us erroris cõsequentia ñ sit dubiũ id[z] fecisse. ❡ Licet[⁊] uero ꝑiuri a testimonio etiã post penitẽtiã repellãtur[ꝯ]: si tñ bi q corã iquisitoribus iurantes tã de se quã de alijs sup fcõ heresis dicere ueritateꝫ eaꝫ celãdo[℞] deirent: ⁊ postmodũ[a] uelit corrigere dcm̃ suũ ꝯtra se ac alios suos ꝯplices deponendo: cũ crimẽ huiusmõi sit exceptũ: si ex manifestis indicijs[b] apparuerit tales non animi leuitate aut odij fomite seu corruptiõe pecunie: sꝫ zelo fidei orthodoxe dictum suum uelle corrigere: ac mõ q̃ prius tacuerãt reuelare in fauore fidei: nisi aliud[c] obsistat: stari dꝫ tã ꝯ se q̃ ꝯtra aliquos attestatiõibus eorũdeꝫ. ❡ Sane[d] cũ negociũ fidei: qd sũme priuilegiatũ[e] existit: p occupationes alias nõ debeat impediri: pestis inqsitores heretice a sede apostolica[f] deputati: de diuinationibus aut sortilegijs: nisi heresiꝫ saperent[g] manifeste[h] itromittere se nõ dñt: nec punire talia exercentes: sꝫ eos relinq̃re suis iudicib⁹ puniendos. ❡ De qõib⁹[i] p̃terea usurarũ motis: ⁊ cõtra illos[k] qbus restõnẽ vsurarum in pnia ꝓ heresis crie iniunxerunt

a ❡ Offendiculum. pluribus intentus minor est ad singula sensus: ⁊ sepe qui ad vtrunqꝫ festinat neutrum bene pagit. xvi. q. i. presbyteros. ⁊. C. de assesso. nemo.
b ❡ Si uero. ❡ Inqsitores p̃nt ꝯpellere heredes defunctorum hereticoꝝ q cũ h̃ticis nõ erãt ad iplẽdũ pñiaꝫ iniũctã in bõis tpalibus: secus si mortui añq̃ fuerit penitẽtia iniũcta. h. d. do.
c ❡ Hereticos. ꝯ. s. eo. ti. ca. pe. vbi defensores ⁊ fautores hereticoꝝ heretici sunt. So. nõ in fauente ⁊ defendente: sed in credente loquit ibi.
d ❡ Ad salutẽ. ut puta ut fundaret uel edificaret ecclãm hospitale uel alium piũ locũ: uel facere sibi piũ op⁹: ut i auc. de eccle. ti. §. si quis edificationem. col. ix.
e ❡ Tpalibus. hoc dic qꝛ secus si ieiunio vigiliis oronibus uel sib⁹ ꝯstiterit illa pñia: idem esset si nõ posset illud iniunctũ: lꝫ salutiferuꝫ expleri per alium sicut eẽt theologiã audire uel similia.
f ❡ Heredes. xii. q. ii. ep̃us q filios: de sepul. c. ulti. de. rap. in lr̃is.
g ❡ Onere. x. q. i. si qs laicus de deci. pastoralis: ⁊. c. cũ non sit. C. de ser. ⁊ aqua. l. ⁊ in ꝓuinciali. s. de pig. ex lr̃is.
h ❡ Extincto. crĩa extinguñt morte: ut xxiii. di. quorũdã. xxiii. q. ii. ad monere. ff. de his qui mor. si. consci. l. vlti. ex quo igit extinctum ẽ crimẽ: ⁊ pñia nõ est imposita ꝓ crimie iã extincto nõ imponat vlterius.
i ❡ In eo. ❡ Post mortẽ heretici declarari põt eũ hereticũ fuisse ad finẽ ꝯfiscandi. Do.
k ❡ Casu. qꝛ nõ fuit reincorporatus vnitati ecclesie.
l ❡ Post mortem. xxiiii. q. ii. sane. ii. ⁊. C. ad. l. iul. maie. l. ulti. intellige hoc vsqꝫ ad. xl. annos. nã postea abdicari nõ poterũt ẽt a ro. ecclesia a filiis catholici: q illa tãto tpe bona fide possederunt: qd verũ est si parentes catholici putabãtur: ut. s. e. li. de prescrip. c. vlti.
m ❡ Sacerdotes.
❡ Clerici instruentes testes ne inquisitores ueritatem inuestigent puniri possunt per eos. ⁊ religiosi grauius puniunt. hoc dicit Domi.
n ❡ Impedire. manifeste uel nõ manifeste: dummõ hoc ꝯstare possit.
o ❡ Castigari. sic. j. de pe. romana.
p ❡ Delinquẽtis. nã graui⁹ delictũ est grauius uindicandũ. xxiiii. q. i. si afferamus. s. de exces. prelato. tanta ⁊ in equalibus delictis equales sint pene. j. ti. proxi. c. vno. in fi.
q ❡ Religiosi. isti si reperiantur heretici nõ sunt dicendi religiosi: sed religionis obumbratiõe fuscati. s. e. ti. ad abolendam. §. i. ⁊c.
r ❡ Immurationis. s. e. ti. c. pe.
s ❡ Seculares. s. clerici uel laici: ⁊ ꝯcor. optime. s. ne clerici uel monachi. capitulo sed nec.
t ❡ Consi milibus. de quibus vidisti. s. proxi.
S ❡ Tatutũ. ❡ Duo facit. Primo recitat statutuꝫ p qd directe uꝉ indirecte impeditur uel retardat inqsitoris offĩ. Scda ibi ipsiusqꝫ. officiales ad quos spectet iubet excõicari si illud nõ reuocent uel temperent. Do. Directe puta ne aliquis ciuis illius loci accusari possit: uel contra eum inquiri super crimie heresis uel quod nullus ꝯxium de crimine audeat testificari uel his similia.
u ❡ Indirecte. puta uel nullus possit de aliquo crimie puniri ab aliquo q̃ a ptãte uel ut nullus alius q̃ potestas possit aliquem capi facere: uel ut nullus nisi sit de familia ptãtis possit arma portare vel his similia.
x ❡ Retardari. nota contra generale illud quod differtur non aufertur. xiiii. q. vi. c. i.
y ❡ Noĩe. s. de elec. fundamẽta.
z ❡ More. no. moram uitandam: de hoc dixi. s. de elec. c. ultimo.
⁊ ❡ Tale. s. quod directe uel indirecte impediat uel retardet.
ꝯ ❡ Retardent. vnde statuto de ñ portãdis armis excipiet inquisitoꝝ familia ⁊ his similia: nõ tñ debent inquisitores abuti concessione portationis armorũ ut in cle. e. ti. c. nolentes.
℞ ❡ Compellendos. sic. s. ẽ iureiur. c. lꝫ ẽ excep. c. vl. j. ẽ sen. excõ. decernimus.
N E aliqui. ❡ Primo põit dubium qd scdo declarat ibi: presertim. Do. Sicut officium legati non expirat reintegra mortuo papa: ut. s. ẽ offi. lega. c. ii. sic officium inquisitoris heretice prauitatis in fauorem fidei re integra non expirat: ut hic.
a ❡ Expiret. sicut potestas delegatorum datoruꝫ ad causas. s. de offi. deleg. lꝫ vndiqꝫ: ⁊. c. gratum. ⁊. c. relatum.
b ❡ Incepta. de quibus non dubitabatur per iura proxime inducta: ⁊ no. incepta: qꝛ per quẽlibet iudicialem actum ẽt preter citationem iurisditio perpetuat ut dici solet in decr. de of. le. licet ibi uti ceperit.
c ❡ Non cepta. nota quia si hoc esset speciale fauore fidei catholice ut. j. dicitur: ergo ubi non ẽ fauor eius contrarium est regulare: ⁊ sic nota. terminataꝫ questionem nota. s. de offi. delega. licet: quia queritur: an perpetuatio facta in vno articulo perpetuetur in aliis per easdem litteras delegato commissas: ad idẽ. s. eo. lib. de offi. delega. c. vlti. §. officium: ⁊ est in hoc differentia inter istum inquisitorem: ⁊ conseruatorem: ut ibi patet.
d ❡ Emerserant. ut si tempore mortis pape non erat ticius hereticus postea lapsus senserit heresim: de hoc poterit cognoscere inquisitor.
e ❡ Fauorem. sic. s. eo. in fidei fauorem. ⁊. s. eo. accusatus. §. licet. cum si. in h ti.
V T officium. ❡ Diuiditur in tres partes ut pꝫ in rubro. Secunda ibi: uerum. Tertia ibi: compescendi. Io. an.
f ❡ Prouincia. inspicit factũ: qꝛ idem si in ciuitate diocesi uel alio certo loco.
g ❡ Ubiqꝫ. sic ⁊ ordinarius in qualibet parte dioc. sue põt cãs audire: ⁊ pro tribunali sedere. ⁊. e. lib. de offi. or. cũ episcopus. ad idem: de offi. lega. nouit.
h ❡ Separatim. regulariter contra: nisi ex forma commissionis id habeatur. s. de offi. delega. causam ⁊. c. cum plures. s. e. li. Sed est hoc speciale fauore fidei ut efficatius: ut. s. dixi: ⁊ equiparantur in hac parte ordinariis quorum quilibet per se procedere potest. ff. de offi. procon. l. i. quod de ordinariis intellige qui insolidum iurisditionem habent: sicut est in scholaribus episcopis magistris ⁊ doctoribus. C. ne fil. pro patre auc. habita. secus in his qui non habent insolidum sicut est cum capitulum cognoscit: qꝛ tũc quilibet singularis per se non est iudex ad hoc qd no. xv. q. vii. ep̃s nullus: ⁊ de offi. or. irrefragalibi: ⁊ concor. ad han

ac illi se ⁊ sua ad hoc faciẽdũ i iudicio eccl'ie obligarũt: itromittere se ñ pñt: ne p cãs hmõi offendiculũ[a] negocio fidei p̃paret. ❡ Si uero[b] ꝓ his q̃ i heresi receptando vel defẽdẽdo hereticos[c] seu eis fauẽdo: si tñ existẽs h̃tic⁹ qs cõmiserit sb obligatõe bonoꝝ suoꝝ iqsitoribus se astrixit ad fcipiẽdã ab eis pñiã ⁊ cõplendã: ⁊ ea lꝫ iniũcta nõ tñ peracta decessit si p hmõi pñiam on⁹ ipositũ fuerit ꝓficiẽs ad salutẽ[d]: in bonis eius tpalibus[e] exequẽdũ: ad ꝯplementũ ipsius per inquisitores cogi dñt heredes[f] uel alij: ad quos cum suo onere[g] bona hmõi deuenerũt. ❡ Porro si pp hmõi hereticoꝝ receptationẽ defẽsionẽ seu fauorẽ qs ad faciẽdã pñiam: quã inqsitores ipsi iũgere uellẽt bõa sua obligauerit eiusdeꝫ ⁊ anteq̃ ei penitentia iiugeret decesserit: ei⁹ h̃redibus nõ ẽ satisfactio ꝓ extincto[h] iã crie iniungẽda. ❡ In eo[i] uero cãu[k] quo heredes ad successionẽ nõ debẽt ob heresiꝫ sui auctoris admitti ñ obstãte ꝙ auctore ipõ uiuẽte hoc non fuerit interueniẽte ipsius morte per sñiaꝫ declaratuꝫ: ad confiscationem bonoꝝ post mortem[l] eiusdem nihilominus ꝓcedat. ❡ Sacerdotes[m] insuper ⁊ alij clerici qui negociuꝫ inquisitionis instruendo citatos hereticos uel eoꝝ credentes de celanda ueritate uel dicenda falsitate: seu eos indebite liberando inuẽti fuerint impedire[n]: cũ nõ sit dubium: eos ipsa facere i fauorem heretice prauitatis per inquisitores a talibus compesci possunt ⁊ pena debita castigari[o]: tam p captionẽ p̃sonaꝝ q̃ al's prout culpa exegerit deliquẽtis[p]. ❡ Religiosi[q] etiã sunt imuratiõis[r] pena uel alia grauius puniendi: q̃ seculares[s] si inuẽti fuerit in heresi uꝉ consimilib⁹[t] deliquisse. C Lemens quartus.

❡ Nõ ualẽt statuta p q̃ inqsitoris heresis offĩ impedit uꝉ retardat

S Tatutum ciuitatis castri uille uel alterius loci: p qd negocium inqsitionis heretice prauitatis directe uel indirecte[u]: ne i eo libere ꝓcedi ualeat: cõtigerit ipediri: uel quomodolibet retardari[x]: nullius existere firmitatis. Ipiusqꝫ ciuitatis uel loci dñm ptãtem capitaneũ cõsules uel rectores: per quem vꝉ quos eadẽ ciuitas seu locus regit quocunqꝫ nomine[y] censeatur: ad statutum hmõi loci diocesano vel eius vicario aut inquisitori seu inquisitoribus labis prefate: sine more[z] dispendio exhibẽdũ: ⁊ si tale[⁊] inuẽtum fuerit reuocanduꝫ oĩno: uel saltem eatenus moderãdum: ꝙ p illud inquisitiõis ꝓcessus nõ impediant uel alquatenus retardentur[ꝯ] p censurã ecclsiasticaꝫ decernimus cõpellẽdos[℞]. C Lemẽs quartus inqsitoribus heretice prauitatis.

❡ Offĩ iqsitoris heresis morte ꝓcedentis nõ expirat ẽt quo ad negocia p̃us nõ cepta uꝉ exorta. h. d.

N E aliq dubitationẽ sollicitã excitantes dubiũ reuocẽt an offĩ inqsitiõis heretice prauitatis sollicitudini vr̃e infra certos limites ab ap. se. ꝯmissũ expiret[a] p morte ro. põ. q ꝯmisit: Pñti declaram⁹ edicto: ipꝫ offĩ nõ solũ quo ad negocia uiuẽte mãdatore incepta[b]: imo ẽt quo ad itegra ⁊ nõ cepta[c]: ⁊ qd pl⁹ ẽ quãtũ ad ea q̃ tunc nequaq̃ emerserãt[d] i fauorẽ[e] fidei post cõmittẽtis obituꝫ perdurare

I Dem eisdem.

❡ Prio iformat iqsitores ad deꝫ ut ei⁹ timorẽ hoiuꝫ metui añponãt i ꝓcedẽdo siꝉ uꝉ sepatĩ ꝯ hereticos ⁊ suos fautores: ⁊ ẽt i eos absoluẽdo cũ ve r̃dierit. ꝭo eos istruit i mõ examiatõis testiũ: ⁊ i p̃sonis q̃ testificata scribeẽ debeãt. tertio instruit circa p̃sonas p q̃s ipediri posset uꝉ differri iqsitionis negocium

U T offĩ inqsitõis ꝯtra hereticos i ꝓuicia[f] i q̃ uobis ideꝫ offĩ ẽ cõmissũ auctoritate ap. positis efficati⁹ adiplet discretõi ur̃e p ap̃lica scriptura mãdam⁹ q̃ten⁹ ubiqꝫ[g] in p̃fata ꝓuicia siꝉ vꝉ sepatiꝫ[h]

decre.ſ.eo.per hoc. Jo.an.
a ¶ Diuino.xi.q.iii. iulianus ſic.ſ.eo.lib.de imu.ecc.clericis ad idem.ſ.eo.vergentis.
b ¶ Procedatis. hodie reſtricta eſt ptās inqſitoꝝ in qbuſdā p clemen.ſ.eo.c.multorū.
c ¶ Labe. generaliter uł ſimpliciter uel dic ꝺ ea de qua ſuſpect⁹ uel cōuictus erat: de hoc dixi.ſ.e.accuſatus.§.i.ioan.an.
d ¶ Formam.xi.q.iii.cū aliqs.ſ.de ſen.excō.cū deſideres.
e ¶ Eccleſie. que gremium nō claudit.ſ.eo.ſuper eo.
f ¶ Cōſueuit.i.q.vii. quotiens cordis:⁊.c.ſaluberrimū:de conſec.di.ii.ego berengarius.
g ¶ Simulata.xxvii.diſt.ꝙ interrogaſti.i.q.i. ſic ficti.xxii.q.v.cauete:eſt tñ interdum vtilis ſimulatio.xxii.q.ii. vtilē:⁊ dic de hoc:ut ibi:⁊.xxiiii.q.i.officii.
h ¶ Fallentes.mentiri deo pñt fallere aūt ipſum nō pñt de conſe.di.ii.panem de altari.
i ¶ Lupum.ſ.de renū.in fi.§. propter maliciam.
k ¶ Duas.integrū.n.ē iudiciū ꝙ plurimoꝝ ſententiis confirmatur.ſ.de offi.dele.prudentiam ad idē.xx.di.de quibus.
l ¶ Diſcretas.ſemp.n.qui graues cauſas eccleſiaſticas audiunt:debent eſſe diſcreti.ſ.de cō ſan.⁊ affini.c.i.
m ¶ Idoneos.ſic.ſ.de pbat. qm̄ ꝯ falſam:⁊ dic ut ibi.
n ¶ Premiſſa.per hāc lrāꝫ bñ pꝫ ꝙ tabellio factus monachus non pōt exercere quo ad alia tabellionat⁹ offm̄:⁊ hoc ēt bñ pꝫ ex extrauagāti bonifa.debēt ſupioribus de offi.or. circa mediū decre.⁊ idē pbabam⁹ olim per decre.ſ.ne cle.uel mo.ſicut per.l.C.de ſac.ſan.ec.l. antepe.xvi.q.i.§.nouaꝝ.C.de epiſ.⁊ cle.l.placet:no. tñ guil. in ſpe.de ſta.mo. verſi.xxvii. ꝙ ueteres rogationes cōplebit:ſed nouas nō aſſumet.ff.fa.her. alienationes.ff. de poſtulā.l.i.§. caſum.ff.de neg.ge.nā ⁊ ſeruus.§. ſi vno:ad idē.ſ.de iudeis. iudei de ciuitate cū ſi.
o ¶ Canonis.ſ.ne cle.uel mona.ſicut te.
p ¶ Premiſſa.hoc ē regulare ut dixi:ut.xii.q.ii.c. indigne:ꝺ ſen.ex.ſacro.Jo.an.
q ¶ Poſtpoſita.qd hoc operetur:habes.ſ.de app.paſtoral.⁊ no.c.ti.ut debitus.
r ¶ Ipſos.ſ.queſtuarios.
s ¶ Facultatē.hoc vult dicer ꝙ ſi facta p inqſitores ꝯgregatione pro negocio fidei veniāt aliq de rūgiualli:uel alii queſtuarii.⁊ uelint ibi p̄dicare:pñt ꝯpelli p cēſurā eccleſiaſticā deſiſtere.
t ¶ Auxilio.xxiii.q.v. prodeſt de offi.or.c.i.
u ¶ Duab⁹.ſ.de reſcrip.nonnulli:qd dicem⁹ de noua.decre.ſ.e.li.ſtatutū:de reſcrip.uides ꝙ iſta decre.fuit clemētis:⁊ ſic quoad hoc vr̄ iſta decre.p illā correctā:cū ſit poſterior;ad idē.ſ.eo.li.de ꝯſti.c.i.cū ſuis concor.Contrarium dico:qꝛ decre.illa locū hꝫ in lrīs ip̄etratis a pte ꝯ p.

aut ſingulr̄:pro ut negocij utilitas ſuadebit:ꝯ hr̄ticos credentes receptatores fautores ⁊ dēfēſores eoꝝ necnō ꝯ infamatos de hrēſi uł ſuſpectos:iuxta ſāctōes canōicas hoiūꝫ metu diuino[a] timore poſtpoſito ꝑcedatis[b]. ¶ Si uero aliqs ex p̄dictis hr̄tica labe[c] p̄mit⁹ abiurata:redire uoluerit ad eccl̄ie unitatē ei iuxta formā[d] eccl̄ie[e] abſolutōis bñficium ip̄edatis:⁊ iiūgatis eidē qꝺ iiūgi talib⁹ ꝯſueuit[f] ꝑuiſio ſolert:ne ſimulata[g] ꝯuerſiōe redeāt fraudulēter:⁊ uos:imo ſeipſos fallentes[h] ſub agni ſpē lupuꝫ[i] gerāt. ¶ Uerū qꝛ i tā graui crīe cū multa oꝫ cautela ꝑcedi:ut i reos ſine ullo ꝑferaꝛ erroꝛ dure ac digne ſeueritas vltōis:uolumus ⁊ mādam⁹:ut i examiatōe teſtiū quos recipi ſup crīe p̄dicto ip̄mqꝫ ꝯtingētib⁹ oportuerit :adhibeatis duas[k] religioſas ⁊ diſcretas[l] pſonas:in quaꝝ p̄ntia p publicā ſi cōmode poteſtis hr̄e perſonā aut p duos uiros idoneos[m] fideliter eorūdē depoſitiōes teſtium ꝯſcribāt. ¶ Ad ꝯſcribendas quoqꝫ hmōi depoſitiōes teſtiū ⁊ ad faciēdū oia q̄ in cōmiſſo nobis offō ad ſcriniarij ſeu tabellōis offm̄ pertinet teneri diſtricte p̄cipimus:cuꝫ p vos fuerit reqſiti oēs ⁊ ſingulos vr̄i ordines fr̄es:q dū eēnt in ſeculo tabellionatus offm̄ hūiſſe ⁊ exercuiſſe noſcūt.⁊ illos ēt qbus idem tabellionatus offm̄ ratiōe p̄fati negocij fidei fuit ab apo.ſe.cōmiſſum ⁊ i poſteꝝ ꝯmittet[n] ꝯcedētes hmōi fratrib⁹:necnō ⁊ alijs religioſis qbuſlibet q ſilr̄ dū eēnt in ſeculo tabelliōatus offm̄ hūerūt:⁊ exercuerūt :qbuſuis ēt clericis ſecularibus offm̄ ipſuꝫ hñtibus:ēt ſi ijdē fr̄es religioſi ⁊ clerici ſint i ſacriſ ordinibus ꝯſtituti:exercēdi liber offm̄ ipſum quoad premiſſa nō obſtante ſtatuto aliquo cōtrario canonis[o] uł ordinis quocūqꝫ uallato mūimie ꝑtātē. ¶ Cōpeſcēdi p̄terea monitōe p̄miſſa[p] per cēſurā eccl̄iaſticā appellatōe poſtpoſita[q] p̄dicatores q̄ſtuarioſ ubi ꝯtigerit ꝑ iqſitōis ſeu fidei negocio ꝯgregatiōeꝫ fieri vel al's eidē negocio qūolibet ex hoc i pedimētū aliqꝺ afferri a p̄dicatōis offō:qꝺ ad ipos[r] nullaten⁹ ptinet: quoꝝ itereſt tm̄ charitatiua ſbſidia ſupplicit peter:ac idulgētiā ſi forte hñt exponer:liberā uob ⁊ ſingulis vr̄ꝫ ꝯcedim⁹ auctate p̄ntiū facultateꝫ[s]. ¶ Déiqꝫ ut circa p̄miſſa plene uob ⁊ ſingulis vr̄uꝫ coertōis expedita ⁊ iuiolabił adſit auctoritas uolum⁹ ut ea oia uirilr̄ exeq̄mini ſi op⁹ fuerit iuocato auxilio[t] brachii ſecularis ꝯtradictores p cēſurā eccl̄iaſticā appellatōe poſtpoſita conpeſcēdo:nō obſtātib⁹ aliqb⁹ p̄uilegiis uł idulgētiis qbuſcūqꝫ pſōis cuiuſuis ꝯditōis dignitatis vł gradus religiōis vł ordinis comitatibus uł vniuerſitatibus ciuitatū ⁊ locorū ſpāliter uel gñalr̄ ſub q̄cunqꝫ uerboꝝ expſſiōe uel forma a mēorata ſe.ꝯceſſis uel i poſteꝝ cōcedēdis :cū ex hmōi uł aliis p̄uilegiis ⁊ indulgētiis nullū uob i tāte pietatiſ negocio uelim⁹ obſtaculū iterponi:⁊ ꝯſtōne de duab⁹[u] dietis edita i ꝯci.ge. ¶ Statuim⁹ iſup ut ptās capitaneus ſeu rector uel conſules ſeu quiuis alii q ciuitati p̄ſunt uel loco alteri ad pn̄s::aut p̄erit in futuꝝ:ad reqſitōeꝫ dioceſāoꝝ uł uicarioꝝ ſuoꝝ ſeu iqſitoꝝ hr̄tice p̄uitatis:iurēt p̄ciſe attēdere iuiolabiliter ⁊ obſuare ac facere a ſuis ſbditis obſuari toto tpe ſui regimis in terris ſui iuriſditōi regimie ſubiectis[x] ꝯſtōes ꝯtra hr̄ticos credētes receptatores fautores ⁊ defēſores eorū ipſorūqꝫ filios nepotes a ſe.ap.p:o mulgatas ac ēt approbatas[y]:q̄ qui iurare noluerit ⁊ ſuare:ut infamis ⁊ tāqꝫ hr̄ticoꝝ fautor ac de fide ſuſpectus offō ⁊ honore regiminis ſpolietur nec ulterius ptās capitane⁹ ꝯſul uel rector hēatur i aliquo aut decetero i aliquā dignitatē vł offm̄ publcū[z] ulteri⁹ aſſumat:⁊ q̄ ut ptās baliu⁹ ꝯſul uł rctor fecerit nullam obtineat firmitatē.

Bonifacius. viii. inqſitoribus heretice prauitatis.

¶ Cōphēdit iſta decr.plra utilia ꝑ exhibēdo offō iqſitoꝝ:dat.n.eis ptātē ꝯmittendi citatōes ⁊ ſētētiaꝝ denūciatōes:dat ptātē vocādi peritos deꝝ ⁊ ppł'm ut eis aſſiſtāt:dat ptātem ꝑcedendi ꝯtra illos qui de ſua in aliā ꝑuinciā ſe tranſtulerūt; dat ptātē reperēdi libros ⁊ ꝑceſſuſ cōmutādi ⁊ mitigādi penas:p̄uandi ⁊ p̄uatos nunciādi officiis ⁊ honoribus hr̄ticos fautores ⁊ defenſores eoꝝ:ita tñ ꝙ hoc fiat de dioceſanoꝝ: vel i eoꝝ abſētia uicarioꝝ ꝯſilio niſi ijdē ſciēter talib⁹ bñficia ꝯtuliſſent.h.d.Jo.an.

Ut cōmiſſi nobis officij debitū utilius ⁊ uberius exeq̄mini: ſancte memorie Innocē. alex. ⁊ clemētis predeceſſoꝝ nr̄oꝝ ueſtigiis[a] inherētes :uobis ⁊ vr̄ꝫ ſingulis[z] ꝯmittēdi citationes ⁊ denūciationes ſnīarum[x]:quas in quoſlibꝫ hereticos credētes receptatores ꝺfenſores ⁊ fautores eoꝝ tuleritis[a]: ¶ Aduocandi quoqꝫ ꝑut expedierit[b] peritos quoſlibꝫ:ut uob aſſiſtāt ⁊ i hmōi ferēdis ſnījs p̄beāt ꝯſiliū oportunū:ac eis ꝙ ſup his vobis humiliter pareant in uirtute obedientie iniungendi: ¶ Cōuocandi ēt clerū ⁊ ppł'm ciuitatū caſtrorum aliorūqꝫ locoꝝ ꝑut dicto negocio fidei uideritis expedire: ¶ Et ꝯtra illos quos i ꝑuincia in qua uobis inquiſitionis offm̄ eſt cōmiſſū hereſeos crimen conſtiterit cōmiſiſſe:licet ad alias partes ſe transferendos duxerit ꝑcedēdi[c]: ¶ Necnon

tē:lꝫ i ꝯſeruatorib⁹ locū hēat:ut.ſ.e.ti. de offi.dele.c.vlt.§. ꝯſeruatores lꝫ iſtō eſt quoddam ſpāle fidei fauore qꝺ ñ tollit p generalē ꝯſtōeꝫ lꝫ poſtea ſubſecutā:ad h.ſ.de reg.iur. generi.⁊ qꝺ ibi dixi.Jo.an.
x ¶ Subiectis.qꝛ extra territoriū ius dicēti ipune nō parer:de cōſti.c.ii.ſ.e.li.ff.ꝺ iur.om.iu.l.vl.⁊ hoc qꝺ hic dr̄ habebam⁹.ſ.e.excōicamus.ii.§. moueantur.
y ¶ Approbatas .oia eniꝫ nr̄a facimus:qbus auctoritatē nr̄am ipartimur.C.de ve.iur.enu.l.i.§.ſed neqꝫ.
z ¶ Publicuꝫ.ſic.ſ. de pe.felicis;⁊.ſ.c.prori.
Ut commiſſi. ¶ Ponit ſepteꝫ utilia ꝑ exhibēdo officio inquiſitoꝝ.Scōm ibi: aduocandi.Tertiū ibi: cōuocādi.Quartū ibi: ⁊ ꝯ illos.Quintuꝫ ibi: nec nō.Sextū ibi: p̄uādi.Septimū ibi:ſūt āt. Do. Hic incipiūt decre.bonifacii:⁊ hñt quidā hic rubricā de inquiſitoꝛib⁹ heretice prauitatis:lꝫ nō dꝫ hic eē rubrica:⁊ fuit erroꝛ ſcribētiū ex ſupſcriptiōe pueniēs:qui putauerunt ꝙ boni.viii.eſſet ſupſcriptiō ⁊ reſiduū eēt rubri.
a ¶ Ueſtigiis.in diuerſis cōmiſſionibus quas ſuis tpibus fecerāt inqſitoribus heretice prauitatis.Jo.an.
z ¶ Singulis.pñt eniꝫ ꝑcedere ſimul ⁊ diuiſiꝫ.ſ.e.c.pr.in pn.ioā.an.
x ¶ Senētiaꝝ. has ēt ꝯmittūt ꝯſeruatores:lꝫ de iquiſitoribus maioꝛ erat dubitatio :qꝛ illoꝝ miſteriū vr̄ electum.ſ.de offi.dele.c.vlt.
a ¶ Tuleritis. vide.ſ.circa fi.c.plenam ꝯcedimus facultateꝫ:⁊ h ideꝫ repetas i fi.cuiuſlibꝫ.v.
b ¶ Expedierit.ſic.ſ.c.i.⁊.c.pri.§.uerū:⁊.ſ.eo.c.vlti.ioan.an.
c ¶ Procedēdi.qd i caſu cōuerſo i eo.ſ.q alibi crimen hr̄ſis cōmiſit:⁊ mō ē in ꝑuincia huius iqſitoris:dic ꝙ poterit cognoſcere:qꝛ ubi iuenitur ꝯuenit qs de crimie.C.ubi ꝺ crie agi opoꝛ.l.i.⁊ ſic ſꝫ hoc eēt repetie ꝙ interdū duo inqſitoꝛes cognoſcerēt:ponē peccauit in rauenati ⁊ tranſiuit ad mediolanum:ſm hoc rauenas ⁊ mediolanenſis poterit cognoſcere nec eſt mirū ut.ſ.eo.c.per hoc.Jo.

faciendi a quibuſlibet[a] aſſignari uobis libros ſeu q̄ternos:⁊ alia ſcripta:i quibus inquiſitiones facte ac proceſſus p quoſcūqꝫ auctoritate ſe.apo.uel legatoꝝ eius habiti contra hereticos ꝯtinet: ⁊ illoꝝ q noſtris mandatis obedientes humiliter ſtant ꝑpter hereſim in carcere uel muro reduſi:penā una cū prelatis quoꝝ iuriſditioni ſubſunt mitigandi uel mutandi[b]:cū uideritis expedire. ¶ Priuādi preterea uel priuatos nunciandi dignitatib⁹[c] ac alijs beneficijs eccleſiaſticis de dioceſanorum uel eis abſentibus vicarioruꝫ ſuoꝝ cōſilio:⁊ officijs publicis ac honoribus[c] qbuſcūqꝫ eoſdem hereticos credētes receptatores ⁊ defenſores ipſorū eorūqꝫ filios ⁊ nepotes plenā cōcedim⁹ facultatem. ¶ Sunt āt dioceſani i p̄uando tales uel nunciando priuatos beneficijs ⁊ huiuſmodi requirendi:niſi forte cōſtaret legitie : q idem ſciēter[d] huiuſmodi perſonis eadem beneficia ꝯtuliſſent:tunc.n.eos in his requirendos non eē cenſemus:ſed potius a ſuo iudice puniendos[e]. I Dem.

¶ Chriſtiani ad iudaiſmum tranſeuntes ⁊ redeuntes heretici reputantur.h.d.ſm ꝫen.

Contra chriſtianos q ad ritū tranſierint uel redierint[f] iudeorum etiam ſi huiuſmodi redeūtes dū erant infantes[g] aut mortis metu nō tm̄ abſolute[h] aut p̄ciſe coacti baptizati fuerunt:erit tanquā ꝯtra hereticos:ſi fuerint de hoc ꝯfeſſi aut p chriſtianoſ ſeu iudeos[i] ꝯuicti Et ſicut cōtra fautores receptatoreſ ⁊ defenſores hr̄ticoꝝ:ſic cōtra fautores receptatores ⁊ defēſores taliū eſt procedendum.[k] I Dem.

¶ Non cōfiſcantur dotes uxoruꝫ innocentium propter hereſim maritorum.h.d.ſm ꝫen.

Decreuit[l] felicis recordatōis Inno.papa quartus: q ꝑpter hereſim maritoruꝫ uxorū catholicaꝝ doteſ nō debeāt ꝯfiſcari[m] ¶ Quod itelligendū fore cēſem⁹: niſi forte mulieres ipſe cum uiris mr̄imonia contraxiſſent quos hereticos tunc[n] ſciebant. I Dem.

¶ Filij hereticorū uſqꝫ ad ſecūdā lineam paternam :ad primam uero maternam ſunt ihabiles ad beneficium eccleſiaſticum uel officiuꝫ ſeculare ſi patres ante mortem eccleſie reincorporati non fuerīt hoc dicit ſecundum Do.

Statutū felicis recordationis Innocentij[o] ⁊ Alexandri[p] p̄deceſſorum noſtrorum: ne uidelicet heretici credētes receptatores defenſores ⁊ fautores corum ipſorumqꝫ filij uſqꝫ ad ſecundā generationem ad aliquod beneficiuꝫ eccleſiaſticū ſeu publicum officiuꝫ admittantur:quod ſi ſecus actum fuerit ſit irritum ⁊ inane.[q] ¶ Primum ⁊ ſecundum gradum per paternam lineam comprehēdere declaramus:per maternaꝫ vero ad primum[r] duntaxat uolumus[s] hoc extendi. ¶ Hoc ſane de filijs et nepotibus hereticorum credentium ⁊ aliorum huiuſmodi qui tales eſſe vel tales etiam deceſſiſſe

a ¶ Quibuſlibet. ſiue ſint ipſi ſcribentes: vel alij ad quos quomodocūqꝫ deuenerint dicta ſcripta.
b ¶ Uel mutandi.regulariter contra.ff. de reg.iur.l.paulus:⁊.l.acta.§.i.⁊.ſ.de offi.delega.in litteris functus eſt enim iudex officio ſuo iudicando bene vel male:ut ibi.Jo.an.
c ¶ Honoribus. Nota in ea parte qua p̄uat uel priuatos denunciat dignitatibus eccleſiaſticis ⁊ eccleſiaſticis beneficijs requiritur conſiliū dioceſani:vel eo abſente ei⁹ vicarij: quia ſicut inſtitutio fit eis auctorizantibus: ſic etiam debet fieri deſtitutio : de inſtitu. ex frequentibus. de hereticis cum ex iniuncto. in fine. ſed cum priuat officijs publicis: ⁊ honoribus non requiritur cōſilium eorum: ut patet ex ordinatione iſtius littere:⁊ ideo quia ceſſat in illis ſuperior ratio. Joannes andreas.
d ¶ Scienter.ſi.ſ.eo.c.ii. ad hoc.⁊.ſ.eo.decreuit.⁊ preſumem⁹ ignorare: niſi probentur ſcire.ſ. de reg.iu.preſumitur.ff.de proba.verius: quod ſane intelligas:vt nota. i dicta regula preſumitur.
e ¶ Puniendos.⁊ vnde debetur pena non venit premium.ff.de leg.i. ſi ſeruus pluriū.§. q aūt.xvi.queſtione.i.c.legi.cum ſi.
Contra. ¶ Facit tria.Prio ſoluit dubium. Quod Secundo fortificat ibi: etiā ſi. Tertio illud ampliat ibi:Et ſicut.Do.
f ¶ Redierint.forte pri⁹ fuerāt iudei : poſtea facti ſunt chriſtiani: iſti dicuntur redire: hi qui nūquā fuerint iudei ſꝫ ſemper chriſtiani: illi dicuntur tranſire. Joan.an. Chriſtiani ad iudaiſmū tranſeuntes:vel redeuntes heretici reputantur.h.d.
g ¶ Infantes.ſcilicet minores ſeptennio: unde videbantur non obligati ad fidem:quia etas illa ignorat qd videat.C. de fal.mo.l.i.vnde nec ſpōſalia tales contrahere poſſunt.ſ.eo.libro de ſponſa.c.vno. ſed contrariū eſt verum:quia tali ſacramento obligati ſunt etiam ignorātes.ſ.de bap. maiores de conſe.di.iiij.queris ſicut ⁊ punitur etiam ignoranter rebaptizatus.e.di.qui bis:⁊.c.ſequenti.
h ¶ Abſolute.ergo abſolute coactus non recipit ſacramentum baptiſmi: ſed conditionaliter ⁊ metu mortis coactus bene.xlv. diſt. de iudeis.ſ. de bapt.maiores.coacta enim voluntas: volūtas ē.xv.q.i.merito queritur.eſt autem abſoluta coactio: cum quis renitens inuitus ⁊ reclamās fertur ad fontes.⁊ cum verborum prolatione imergitur ⁊ eſt ſi.l.di. preſbyteros.ſ.qꝺ me.cau.c.ſacris.
i ¶ Judeos.non ergo poſſunt iſti ſe iuuare per profeſſionem: quā contēpſerunt.C.de apoſta.l.hi qui ſanctā lꝫ alias infidelis non recipiatur ad teſtimonium.ſ.de teſti.c.i.Jo.an.
k ¶ Procedendum.erit ne per iſtud capitulum canon ille correctus.i.q.iiij.iudei.vbi dr̄ ꝙ bona iudeorū deuoluunt ad catholicos filios:ſed bona hereticorum ſunt confiſcata.ſ.eodem cum ſm quia correctio iurium ē vitanda:dicendum videtur ꝙ non:ut iſtud.c. loquatur de pena perſonali:non de damnatione bonorum: maxime quia hec noua iura quādo corrigere intendunt hoc exprimunt.ſ.de conceſ.preben.c.ij.ſ.de ſenten.exc.ca.ulti.contra videtur cum aperte dicat eos punièdos vt hereticos. ergo ipſorum bona non deuoluuntur ad filios.ſ.eo.cum ſm qꝺ tutius videt: nec neceſſe eſt:ut noua lex corrigens precedentem de illa faciat mentionē.ſ.eo.libro.de conſti.c.i.Jo.an.
Decreuit. ¶ Duo facit.Primo ponit dictum: qꝺ Secundo determinat ibi:quod intelligendum.Do.
l ¶ Decreuit.in cōmiſſionibus per eum factis ſuper heretica prauitate.
m ¶ Confiſcari.ut ſic mulier mariti odio non grauetur.ſ. de regu.iu. non debet:cum ſuis concor.quia nec vxor pro marito conuenitur.C.ne uxo.pro ma.p totum.niſi in cauſa primipilarij.C.in quibus cauſis pig. vel hypo.contra.l.ſacris.
n ¶ Tunc.ſ.tempore ꝯtractus ergo ſi tunc ignorabant:lꝫ poſtea ſciuerint non habet locum pena:ut ſic inſpiciatur initium.ſ. de emp.⁊ uen. cum dilecti. preſumuntur aūt ignorare niſi probentur ſcire.ff.de proba. eius.de hoc.ſ.c.ij.⁊.ſ. de regu.iu.preſumitur.Jo.an.
Statutū. ¶ Primo ponit ius antiquum. Secūdo duas determinatiōes ipſi⁹ Prima ibi: Primū. Secunda ibi:hoc ſane.Do.
o ¶ Innocētij.Si loquatur de quarto habebam⁹ id i ꝯmiſſionib⁹ per eū factis: ut dixi.ſ.c.pri.ſi dicamus ꝺ tertio. poſſet loqui.de decre.ſ.e.vergētis:⁊.c.excōicamus.§.credentes.
p ¶ Alexandri. quarti.ſ.e.qcunqꝫ.§.heretici.
q ¶ Inane.huc uſqꝫ durat antiqua ꝯſtitutio: modo ſequit declaratio in qua declarant no.p hoſt.ſ.e.uergentis.⁊ hanc declaratiōē ſic itelligo. ſi ticius fuerit hereticus receptator fautor vel defenſor ⁊ habuit filiuꝫ ⁊ filiā uterqꝫ ipſoꝝ ſubiacet ꝑhibitiōi:⁊ ſi ille filius hēat filiū ipſe nepos ex filio prohibitioni ſubiacet: ſed ſi filia habeat filiū nepos ex filia nō ſubiaceat huic ꝑhibitiōi. Itē ſi mulier aliqua eſt heretica ⁊ habeat filios ſoli filij includuntur hac prohibitione ſed nepotes ex filijs nō:⁊ hoc intendit hec declaratio. Et hoc ſecundo caſu cū mater fuit heretica:itelligas uerū ſi pater fuit catholicus:ut ei⁹ reſpectus non habeatur: ⁊ facit in hoc id qꝺ no. accur. C.ad.l.iul.ma.l.quiſqs. ubi dicit ꝙ eadem ē pena cum mulier cōmittit crimen leſe mai. quo ad deſcendētes ſicut cum vir. ¶ Eſt tamē ſciēdum ꝙ ubi alias non caueret de deſcendentibus per maternam lineam illi nullo gradu cōprehenduntur per ſententiam iuris uel hominis:ut.ſ.de penis. ubicūqꝫ: ſed ꝙ filij etiam filiarum includerentur videbatur probari per decre.ſ. de penis. in quibuſdam.§. ſacri. vbi punit poſteritates:⁊.ſ.ti.prori.c.vno.⁊ uidebantur illi puniri ⁊ per verba ⁊ per mentem:per verba qa ſunt deſcendentes:⁊ a uerboꝝ ſignificatiōe non ē recedendum.ff.de le.iij.l.non aliter. ⁊ differentia agnationis ⁊ cognationis hodie ſublata videtur.in auc.colla.ix.de heredi. que ab inteſt. defer.⁊ de mēte idē videbatur:quia voluerat conſtitutio punire hereticum in filijs.xxiiij.q.iij.§.ſed qui.⁊.ff. qꝺ metus cauſa.l.iſti quidem.ſi enim ex unica filia nepotem haberet: ⁊ ille non includeretur:non puniretur in filios. idem uidetur de mente. ideo ne quis ducat filiam heretici in uxorem:ſicut enim vir infidelis ſaluatur per mulierem fidelem:ſic ⁊ damnari poſſet.ar.de diuor.gaudemus. Unde qui emit mācipia de origine ſolet querere.ff.de edil.edic.qꝺ ſi nolit.§.mancipia. ſed de iure ſecus eſt:ut in predicta decre. vbicūqꝫ.ſ.de penis.niſi. ubi aliud cauetur vt hic: ⁊ bene facit.ff.de ſena.l.liberos.ubi dicitur ſenatores vocari debere ipſos ſenatores ⁊ filios eorum ⁊ nepotes natos ex eis:nepotes vero ex filiabus nati ſenatores non dicentur ſed patris ſui conditionem ſequentur.
r ¶ Primum.⁊ ſecundum gradum.i.filios ⁊ nepotes. ⁊ hoc patet etiam ex.§. ſeq.ſ.eo.ut cōmiſſi.ad finem ⁊ eſt caſus quo filius punitur propter delictū patris:de hoc dixi.ſ.eo.c.ij.
s ¶ Uolumus.ſupra dixit declaramus: hic dicit volumus:qꝛ inquantuꝫ punit deſcendentes per maſculinum declarat ius vetus:inquantum deſcendentes per femininum ſtatuit ius nouum.ad idem.ſ.de pe. vbicūqꝫ ⁊ bene facit hec littera ad queſtionem qua queritur: an filij legitimi includantur hac prohibitione: et uidetur ꝙ non: quia non ſunt in patris poteſtate:inſti.de nup.circa fi.ſed ꝙ poteſtas nil operetur probat hec littera: que punit deſcendentes per maternā lineā primi gradus cum tamē filius in poteſtate matris non ſit:⁊ hoc equum ne plus

Universidad de Deusto
Biblioteca

habeat luxuria ꝗ castitas in auk. de testi. ⁊ ea que pa. in fi. col. iiij. licet interdum secus. ē. de biga. quia circa. verum est tamen ꝙ isti alio capite prohibentur ⁊ a successore: ut. ē. qui fi. sint legi. per venerabilē. in fi. ⁊ ab honorib⁹. lvi. vi. p totum. ē. de fi. pref by. per totum.

a ¶ Esse. nunc: quia viuunt.

b ¶ Reincorporatos. qꝫ lapsi fuerant simpliciter: non relapsi: de quo vic: ut. ē. ⁊ ti. accusatus.

c ¶ Insistūt. ad hoc. ē. de cēp. or. et tenore. ē. de fur. c. vlti.

d ¶ Parati. et quo non stat p eos nō eis dz iputari: ō hoc. ē. de eo qui mit. i pos. c. i. ⁊. ij.

I Inquisitores. ¶ Primo ponit dictū a quo vnū casum excipit ibi: Isti. Secō ī quisitores informat quādo exceptio locum non habeat ibi: si tamen. Do.

e ¶ Quibuslibet. ō quibus minus dubitatur.

f ¶ Apostolice. Ho. hanc lām non vicit in litteris cōmissiōis apostolice vel aliorū a qb⁹ deputati fuerint ſm ꝙ diceat in prin. per quod omissum videt qō inquisitor ōputatus ab alio ꝗ a papa: etiā si habeat expressum mandatum inquirere non possit contra epm: ⁊ licet antiqura dicant: ꝙ sinodus audit cām criminalem epi: licet diffinitionē pape reseruet. iij. q. vi. accusatus: ⁊. c. se. v. q. iiij. vno decim. tñ cōmittere nō poterūt in hoc casu: ⁊ isti inquisitores non poterunt inquirere etiā vi instructam remittant causam. ē. de ap. cōstitutus: qꝫ non solum diffinitio: sed processus ⁊ īquisitio est ipsis interdicta per hoc. c.

g ¶ Expresse. quātūcūqꝫ igitur sint ꝗba expressa generalia: puta ut īquirere possit ⁊tra quoslibꝫ cuiuslibꝫ cōditionis dignitatis aut status non inquireret contra eos: nisi id exprimatur propter prerogatiuā eorū ad idem. ī. sen. excōmu. qꝫ periculosum.

h ¶ Nunciare. ꝗcito poterunt ꝓpter periculuꝫ qō ex facto posset īsurgere: cōcor. ē. e. li. ō clerico. c. vno.

P Er hoc. ¶ Sūt tria dicta que patet. Secunduꝫ ibi: Verum. Tertium ibi: sine. Dominicus.

i ¶ Generaliter. bene dicit: qa secus esset si fieret de certis criminibus ⁊ ꝑsone specialis cōmissio: quatū enī ad illā causaꝫ preiudicaret ordinarie potestati: ut. ē. de offi. deleg. studuisti qꝫ generi per ſpēm ⁊ c. ī. de reiur. generi cum suis concor.

k ¶ Delegata. si habent. forte habent ōlegatā ab hoc: qō accidit in ordinario cuꝫ papa sibi cōmittit crimen: secus si eū monet suum ad officium excitādo qō vic ut. ē. de of. or. lꝫ. ⁊ grauē. nel habēt delegatā a iure: sicut est videre in hoc crimine super exemptos. ē. eo. ti. ad abolendam. in fine.

probantur: intelligendū eē videtur: non autem illoꝫ quos emēdatos esse constiterit: ⁊ reincorporatos ecclesie vnitati: ⁊ ꝑ culpa huiusmodi ad mandatū ecclesie penitentiam recepisse quam ipsi vel iam perfecerunt vel humiliter prosecutioni eius insistunt vel parati fuerint ad recipiendum eandem.

I Dem.

¶ Inquisitor pape super hersi sine speciali mandato non inquirit contra episcopum: sed si eum culpabilē sciuerit nunciabit pape hoc dicit. Jo. an.

I Inquisitores heretice prauitatis ab apostolica sede seu alio vel alijs quibuslibet deputati: de huismodi crimine inquirere cōtra episcopos nequeunt: aut eiꝰ ꝓtertu ꝓcedere cōtra eos. ¶ Nisi ī litteris cōmissiōis apostolice ꝙ hoc possit contineatur expresse. ¶ Si tamen īquisitores ipsi episcopos vel alios superiores prelatos sciuerint vel īuenerint circa crimē hereseos commisisse: aut eos ō hoc diffamatos existere vel suspectos: id tenebuntur sedi apostolice nunciare.

I Dem.

¶ Non derogatur ordinarijs super processu hereticorum licet papa generaliter alteri deleget ⁊ sup eo facto episcopus ⁊ īquisitores possunt procedere cōmuniter vel diuisim vel proferre sniam in qua si discordant debēt pape referre: ⁊ episcopi qualiter cunqꝫ procedant debent seruare modum inquisitoribus impositum. h. d. Do.

P Er hoc ꝙ negociuꝫ heretice prauitatis alicui vel aliquibꝰ ab apostolica sede generaliter ī aliqua ꝓuicia ciuitate vel diocesi ōlegat diocesanis episcopis: qui ⁊ ipsi auctoritate ordinaria vel ōlegata si habēt ī eodē procedere valeant nolumꝰ derogari. ¶ Verū vt dictū īqsitōis negociū efficatiꝰ melius utiliusqꝫ ꝓcedat: cōcedimꝰ ꝙ ꝑ eos ipsos ⁊ per inquisitores ō facto eodem īquiri valeat communiter vel diuisim: si diuisim processerint: teneantur sibi inuicē cōmunicare ꝓcessus: ut ꝑ hoc possit melius ueritas inueniri: ⁊ nisi hoc

casu inquisitores in sententie prolatione diocesanis vel econtra duxerint deferendū: ꝑ utroslibꝫ simul sententia proferatur: in qua ferenda si non conuenerint per utroslibꝫ negocium sufficienter instructum ad sedem apostolicam remittat.

¶ Siue autem ordinaria siue delegata episcopi potestate procedāt illum in procedendo modum obseruent: quem inquisitores possūt ⁊ debent per iura communia vel ꝑ speciales concessiones seu ordinationes sedis apostolice obseruat.

I Dem.

¶ Episcopis ⁊ inquisitoribus hēsis nō resistant sed omnino pareāt dominis temporales ⁊ de eo crimine non cognoscant alias prout dicitur hic puniuntur. h. dicit ſm zenonem.

O Inquisitionis negocium cōtra hereticam prauitatem ad dei gloriam ⁊ augumentum fidei nostris temporibus prosperetur: leges quasdam per federicum ⁊tra hereticos promulgatas Secundo precipit rectores locorum parere inquisitoribus ordinario vel alteri eorum inuestigatione captione custodia ⁊ punitione hereticorum ⁊ fautorum suorum: eorum prodamationibus vel appellationibus nō obstantibus: ita tamen ꝙ de illo crimine cuꝫ sit mere ecclesiasticum nec iudicent nec cognoscant contrafacientes ⁊ nō parentes ⁊ eoꝝ fautores excōmunicat: quā si panum sustinuerint: vult eos ut hereticos cōdēnari. h. d. Jo. an.

t ¶ Leges. ādam: has leges fertur ꝙ clemens sub bulla redegerat: sed eas aliter non habemꝰ quo ad verba: habemꝰ tamen quasdam auē. federicī: de quibus etiam forsitan intellexit hic bonifacius. C. ō epis. audi. auē. statuimꝰ. signata sup. l. iubemꝰ. C. de hereti. auē. credētes. auē. si ꝗo dēs. ⁊ auē. gazaros. hēbamꝰ etiā olim ādā ipsi? ꝓstōnē ī qnta cōpil. ā ter incipiebat hac edictali. alis hac decretali. ⁊ erat sub ti. de ꝓsti. et eadē ꝓpilatio ā icipiebat gazaros ſb ti. ō hēticis.

Deferendum. ad idem. ē. de rescrip. pastoralis.

p ¶ Sententia. licet ergo de vnius delicto inquiraf per plures etiā diuisim: vnica tamen sententia fertur: ⁊ sic non op. ē. de of. le. licet. ff. nau. cau. sta. licet. vbi dicitur ꝙ de delicto unius sepius non queritur: quia illa loquuntur quādo iaꝫ pronunciatuꝫ est: quod vic ut no. ij. q. v. habet hoc ꝓpriū: ⁊. ē. de accusa. de his.

q ¶ Remittatur. qd iuris alias cum iudices discordant habetur. ē. de re iudi. c. ulti.

r ¶ Iura. cōmunia. ē. ⁊ ī. hoc eo. ti.

s ¶ Ordinationes. etiā hoc volumine non īsertas: dūmodo nō his cōstitutionibus contrarias. ī. eo. c. vl. ī fine sunt enim ibi reseruate: ⁊ de his loquitur proemium huius li. in fi.

De inquisitiōis ¶ Primo approbat ⁊ fuari ꝓcipit leges canonibus non contrarias per federicum ⁊tra hereticos promulgatas Secundo precipit rectores locorum parere inquisitoribus ordinario vel alteri eorum inuestigatione captione custodia ⁊ punitione hereticorum ⁊ fautorum suorum: eorum prodamationibus vel appellationibus nō obstantibus: ita tamen ꝙ de illo crimine cuꝫ sit mere ecclesiasticum nec iudicent nec cognoscant contrafacientes ⁊ nō parentes ⁊ eoꝝ fautores excōmunicat: quā si panum sustinuerint: vult eos ut hereticos cōdēnari. h. d. Jo. an.

u ¶ Tunc. hoc dicit: qa postea recessit a deuotiōe romane ecclesie: ⁊ ꝑ Innocentium quartum in concilio fuit depositus ob certas causas. ē. eodem libro. de re iudi. ad apostolice.

x ¶ Quatenus. ergo alis non approbat: qꝫ non tenent: concor. ī. vi. c. i. ⁊ facit qō no. xxvij. di. si quid veri. xix. di. c. i.

y ¶ Nominibus. concor. ē. de elec. fundamenta. eo. li.

z ¶ Fidelcs. qd enim fidelis qui nō doleat fide lesa. ī. de pe. felicis. ad fi.

l ¶ Diuisim. sic ⁊ plures inquisitores cōmuniter ⁊ diuisim de hoc crimine cognoscere possunt. ē. eo. vt officium. saluo eo qō dicit. ī. eo. multorum. in cle.

m ¶ Teneantur. nota ꝙ nō dicit: possint: unde non relinquitur eorum voluntati: cum ius hoc necessitati subijciat.

n ¶ Veritas inueniri. ad qō elaborare iuder debet. xiiij. questiōe. ij. quāquā. ē. de probati. quoniam contra. sed quid vices si processus isti inueniantur esse contrarij: tunc ipsi considerabunt: qui uero proximiora loquantur: ⁊ per ipsoꝝ di-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sigillo post depositionem ...

a ¶ Signum. cum potius sit ...

b ¶ Lacerare. hz enī hoc propru... rum actuum perpetratione deo sibi ... nes eoz falsas simulando vilaceret. ij. q. ...

c ¶ Responsum. si. C. si quis ipe. ma. di. l. una. de pe. dis. ij. si enim inquit.

d ¶ Veritas. que semp uincit. viij. di. veritate.

e ¶ Causis. eas non expressit: nec habuit necesse exprimere ad idē. s. ō re iudi. sicut.

f ¶ Expositis. ad idem. s. de iudeis. ita quorū dam.

g ¶ Publicatis. labores ergo impiorum iusti edent: ⁊ thesaurizabunt iustis eorū diuitie. sapiē tie. vi. puerbioz. xxviii. ⁊. xiii. q. vii. quēadmodum: ⁊. c. i. ⁊ redeuntes non recuperarent bona sua: ex quo sunt expresse dānata: ⁊ de hoc. s. de ele. cōiunga. q. a re.

h ¶ Cōtra natos. cōmabos hz layci essent. pcedere potuit: tū rōne ecclesiastici criminis: tū propter tēporalē iurisditionē quā habebat in eos: ⁊ habz in urbe p ꝯcessiones ludouici ⁊ ꝯstantini. lxiii. di. ego ludouicus. xcvi. di. cōstātinus. palea ē. s. e. li. de elec. fundamenta. Jo. an.

i ¶ Alibi. s. extra romanam ecclesiā ⁊ eius curiam: ⁊ sumitur h ecclesia romana stricte.

k ¶ Futuram. si. s. eo. ne aliqui.

l ¶ Cardinalis. episcopi bene cōprehendūtur: q cōstitutio. j. ō sen. ex. q piculosum. de excōicatione non loquitur.

m ¶ Si abuerit. no. casum in quo pumk delibe rata cogitatio: cū alias cogitatiōis penā nemo mereat: de pe. di. i. cogitationis. de hoc. ea. di. §. cogitatio.

n ¶ Sede vacante. no. ar. q collegiū cardinaliū va. sede nō fungit iurisditiōe pape. ⁊ Jrium: ar. etiaz posset summ ōfi si hoc h nō uetuisset papa: collegiū id potuisset ⁊ de hoc nota. hu. Jo. ⁊ alij. lxxix. di. nullus. ij. plenius Post. de pe. ⁊ remi. cum ex eo. in fi. Sed qd dicemus succedet collegiū in iurisditione ⁊ eius exercitio: nec ne: dirit Post. q sic: saltē in his q̄ de grandi necessitate euidenti ⁊ imminenti expediri oportet. pro eo facit quo ad hoc decre. s. eo. li. de elec. vbi piculuz. §. idem quoqz. qd etiam multum facit contra: mouebatur autē post. his rationibus. dicebat enim alia collegia hoc habent: de ma. ⁊ obe. his q. ⁊. c. cum olim. ⁊. s. eo. li. eo. ti. c. vno. tum q: sic uuntur cardinales. ar. s. de elect. venerabilem. §. obiectioni. ver. qd aut. s. de offi. ordi. irrefragabili. §. excessus. de foro cōpe. cum contingat. tum q: alius iudex nō supest. s. de elec. hz. in fi. in quo casu cōcedunt que alias non concederentur: ut ibi. ⁊. C. de decur. l. generali. li. x. ff. de his q in fau. cre. l. ait ptor. §. si debito rem. tum q: necessitas nō hz legem. s. de reg. iu. q non est. tum q: non ē verisimile q filio dei placuerit Jrius intellectus: ne uideat gregem suum ecclesiam sine pastore reliquisse. j. ti. proni. c. i. nec ob. fm eum q aliqui ⁊ ecclesiam sine pastore reliquisse. j. ti. proni. c. i. nec ob. fm eum q aliqui dicunt qō cardinales sunt sine capite: hoc enim non est verum. imo ha

ledicere ꝯscie... materia disputa... poterāt nos saltē la... tijs psupserunt. quoz... mus supiori assertōe ꝯuice... ce clarioribus rōnibus ꝯfutare ... rimus eoz latratib⁹ ñ dare rūsuz. ut contrita eoz rabies: auctoritate sonora psidētis i suppmo iudicij solio frangeret ⁊ patēs veritas ° p seipsā veniret in publicā notionez nostrūqz filētiū in suppliciū eis foret. pcessus tū cōtra ipsos ⁊ alios fecim⁹: successiue varios: diuersisqz tpibus spūales ⁊ tpales penas: ⁊ sniias ꝯtinētes ⁊ mulctas quoruz q: totū tenorē ꝯstōni psenti inserere lōgū eēt: ex eis q̄dā cōpendiose collata huic nre ꝯstōni duxim⁹ ise rēda ad certitudinē psentiū ⁊ memoriā futuroz videlz q: ex cāis ^r q̄ rōabiliter nos mouerūt de fratruz nroz ꝯsilio deposuim⁹ dictos Jacobū ⁊ Petrū a cardialatib⁹ eius dē ecclie: ⁊ ab oi cardialat⁹ cōmō ⁊ honore ipsoqz indicauim⁹ scismaticos ⁊ blasphemos ⁊ tāquam hrticos puniēdos: expositis ^s psonis eoz a fidelib⁹ capiēdis: oibus bñficijs officijs bonorib⁹ dignitatib⁹ ⁊ platuris ppetuo puātes cōsdē: et reddētes ihabiles ad hñda: cūctis eoz bōis mobilibus et imobilibus iuribus et iurisditionibus publicatis ^s. ¶ Cōtra natos^b isup et posteros dicti Joānis spūal^r et tpaliter duxim⁹ multipliciter pcedēdū eoz bōis et iurib⁹ publicatis et cōficatis: ipisqz posteris dcī Joannis p masculinā et femininā lineaz dscēdētib⁹: idignis ppetuo redditis ad cardinalatus honorē et q̄libet officia bñficia et misteria in ecclesia memorata vl^r eius curia alibi^r vero vsqz ad quartā gnationē. ¶ Oēz psonā psentem ⁊ futuraz^t cuiuscūqz fuerit pēminētie conditiōis dignitatis aut stat⁹ ecclīastici vl^r mundani ēt si foret scē romane ecclie cardinalis^l: q̄ ipsos iacobuz

aurili... tionis sni... absqz expssa ... cis ñ possit absol... giū apl^ice sedis: eade... te eāqz platione: dignitate... honore ecclesiasticis oīno pnam nihilomin⁹ oēs q dictis Jacobo et petro al^s° et natis dicti Joānis fuoz: ē pbuerit vl^r auriliū i rebellione uel scismate psistētib⁹ excōicatōis^p snia innodātes. ¶ Nec et alia per nos fcā i pdictis nrīs pcessib⁹ et inlris nris bullatis sup eis cōfectis cōtēta: hac constōe ppetuo valitura ratificam⁹: cōfirmam⁹ et ēt inouamus: eadēqz de nouo facimus de fratr nroz cōsilio pdictoz. ¶ Et vt dictoz malitia ñ inueniat successorē: et punite trās gressiōis exemplar retrahat alios ab offēsa: ac in obliuionē^q veritas veniēs ñ vagetur incerta: statuim⁹ atqz decernimus vt et ipsa inuiolabiliter obsuē tur: et q̄ si^les^r excessus et culpe penis similib⁹ in posteruz punientur.

Rubrica de homicidio.

¶ Innocen. iiij. in concilio generali lugdunensi.

¶ Per assasinos faciens vel ffi mādās aliquē iterfici tāquā ab oibus diffidat^s absqz alicui^s plātōe snias incurrit excōicationis et ōpositionis ab offō et bñficio. h. d. hz zē.

Ro humāi redēptōe generis de summis celoz ad ima nūdi descendens: et morte^u tādē subiēs tpalem deiflicisus xp̄s: ne gregē sui pcio^v sāguinis gloriosi redēptū ascēsur⁹ post resurrectōez ad pr̄em absqz pastore descereret: "ipsi^s curam beato pe

ben... multa enim iu... cele. misc. cum marthe. ... cedi oēs q̄ saltē illā iurisditionē hz collegiū quā ⁊ legatus apostolice sedis: q̄ nō expirat mortuo papa. s. de offi. le. c. ii. eo. li. non enīz illa duraret nisi collegium se. apo. censeret: ⁊ possz dici q̄ cardinales habēt plētis plenitudinē bītu: tūc inquātuz ro. eccle. cēsent: q̄ nō morit. xii. q. ij. libti. ij. s. e. li. de rescrip. si gratiose. ēt si un⁹ trū cardinalis collegij supessz. lxv. di. si forte. s. de postula. gratū iurisditionē uero habēt in exercitio ꝯz modū supius dictū: qcqd cardinales ō facto obseruēt: videl q̄ vacante sede non debēt se intromittere: nisi de prouisione: ⁊ his que ad pnisionem pnēt nisi ex grandi cā ⁊ imminēti piculo: per predictā decre. s. eo. libro de elec. vbi piculum. §. idē quoqz. nec ob. si minora collegia possunt ergo ⁊ illud: q: ob accelerandā prouisionē ecclesie in cuius tardatōe imminet piculum speciale qd statui ... uit ⁊ ē si. s. de hereticis. accusatus. §. sane. vic ut in cle. ne romani. de elec.

o ¶ Ellias. s. etiam extra cardinalatus officium.

p ¶ Excōicationis. q̄ istius excōmunicationis sicut supioris absolutionē sibi non reseruauit intelligāt illā ordinariis cōcessisse: de sen. excō. nuper.

q ¶ Obliuionē. si. s. de testi. si ... gnificauit. ⁊. c. albericus.

r ¶ Similes. in equali delicto similes sunt pene. in auē. ut fra. ff. in fin. colla. ix. grauius autē delictum grauius uindicetur. xxiii. q. i. non afferamus.

Ro humani. ¶ In tres diuide partes. In quaz prima ponit proemium vsqz ibi: aim igitur. ibi: ponit horrendum assasinorum factum: vsqz ibi: facn. ibi imponit penā multiplicē illis qui p tales quencq̄ christianorum interfecerint: mandauerint: receptauerint: defenderint: vel occultauerint. hoc facit. Jo. an.

s ¶ Morte. se igit mortu⁹ ē ⁊ lāguores tulit ⁊ dolores portauit. s. ō cele. misc. cū marthe. circa meduz. fuit enī ēus hō de sum. tri. c. i. s. de here. cum xp̄o.

t ¶ Precio. vnde dicit canon: quis non potest amplius amare q̄ xp̄s: qui animam suam posuit pro ouibus suis. xxiij. q. iiij. quis nos.

u ¶ Descereret. No. ⁊ platos se etiā ex nulla cā absentātes: q non diminuntur vicarios: ⁊ sic oimittunt gregem suum sine pastore: ⁊ per hanc litterā satis patet q̄ potestas petri transiuit ad posteros: alias post petrum sine pastore remāsisset ecclesia: qō non ... uerum: ut. j. sequitur: ad idem. xliii. di. c. i. ⁊ idē potest h argui

...iuc ...ocuz ...tenētes: ...odiā sollici ...τ animarum sa ...one cogitationis ī ...mouendo noxia.τ agē ...utura debemus ut excusso ...obis negligētie somno nostri- qʒ cordis oculis diligentia sedula vigilantibus:animas deo lucrifa cere sua nobis cooperante gr̄a ua leamus. ¶ Cuʒ igitur illi q sic hor renda inhumanitate detestanda- qʒ seuitia mortem sitiunt aliorum vt ipsos faciant per assasinos oc- cidi:non solum corporum sʒ mor tem procurent etiam animaꝝ nisi eos exuberans gratia diuina pre- uenerit ut sint armis spiritualibus premuniti:ac omnis potestas tri- buatur a domino ad iustitiam re- ctumqʒ iudiciū exercēdū. ¶ Nos tanto periculo uolentes occurrere animarum:τ tam nepharias p̄sū- ptiones ecclesiastice animaduersio nis mucrone ferire:vt metus pene meta huiusmodi p̄sumptionis exi stat:presertim cum nonnulli ma- gnates taliter pimi formidantes coacti fuerint securitatē ab eorūdē assasinoruz dño impetrare:sicqʒ ab eo non absqʒ christiane dignita tis opprobrio redimere quodam modo uitam suam. ¶ Sacri ap- probatione cōcilij statuim⁹:ut qui cunqʒ p̄ncipes p̄latus seu queuis alia ecclesiastica seculariſue perso- na quempiā christianoꝝ p p̄dictos assasinos interfici fecerit vł etiam mandauerit quamquam mors ex hoc forsitan nō sequat:aut eos re ceptauerit uel defenderit seu oc- cultauerit:excōicationis τ deposi tionis a dignitate honore ordine: officio τ bñficio icurrat snias ipso facto:τ illa libere alijs per illos ad quos eoꝝ collatio ptinet cōferant sit etiam cū suis bonis mundanis oībus tāquaʒ christiane religionis emulus a toto christiāo populo p- petuo diffidatus:τ postquā proba...iterit argumētis aliquē ...tam execrabile commisisse: ...llatenus alia excōicationis:vel depositionis seu diffidationis ad- uersus eum sententia requiratur.

Bonifacius octauus.

P Relatis uel clericis quibuscū qʒ qui de laycis suis malefa- ctoribus querelaʒ penes secularē iudicem deponentes petūt emen- dam sibi fieri τ prouideri:ne con tra eos talia decetero presumant: ptestādo expresse φ ad uindictaʒ seu penaʒ sanguinis non intendūt imputari non debet quamuis ali- as in tali casu de iure debeat pena sanguinis irrogari:si iudex mor- tem illis inferat iustitia exigente. Alioquin si prelati aut clerici p- pter metū huiusmodi:quia iudex ad penam sanguinis posset proce dere de suis malefactoribus taliter conqueri non auderent:darent ple risqʒ materia trucidandi eosdem τ ipsorum bona libere depredan- di. Dem.

¶ Mādanti aliquem verberari secuta mors iputat.h.d.fm ɜen.

I S qui mandat aliquem ver- berari:licet expresse ibibeat ne occidatur vllatenus:vel mem- bro aliquo mutiletur:irregularis efficitur:si mandatarius fines mā dati excedens mutilet uel occidat. Cum mandando in culpa fue- rit τ hoc euenire posse debuerit co gitare.

Rubrica De vsuris.

G Regorius.x.in generali conci- lio lugduñ.

¶ Primo innouat τ obsuari p̄ci pit later.ɔci.cōtra vsurarios editū vsqʒ ad uer.τ q:ibi precipit oībus dñis τ vniuersitatib⁹ terraꝝ ne p- mittāt alienigenas ī terris suis cō- ducere domos ad exercēdū fenus vł cōductas hr̄e:τ φ aliqs eis ad hoc domos nō locet:usqʒ ad uer. q uero:ubi iponit penā clericis cō- tra facientib⁹:usqʒ ad uer.ceteruʒ ubi imponit penā laycis:τ hoc fa- cit usqʒ in fine.Jo.an.

U Surarum voraginem que animas deuorat et facultates exhaurit con pescere cupientes:cōsti- tutionem latera.cōcilij cōtra vsu-

...doc. ...pro maxime. ...midātes.pbabiliter: marie ppt q̄litatē assasinoruz g nō timēt mortē:τ dicunt esse del vezo dala mōtagna.

n ¶ Prelatus.etiā eps:q: de- cre.q: piculosum.de sen.exc.§. co.li.nō eximit illos a pena ex- cōmunicationis.

o ¶ Mādauerit.si mādauit er go cogitatio nō stetit ī suis fini bus:τ ideo nō est mix si punit als secus de pe.di.i.cogitatio- nis.mitius pcedit cū mādāte ī casu.§.e.li.de sen.exc.quicūqʒ vbi mādās τ reuocās reitegra penā euadit:h aūt puto φ etiā si reuocauerit reintegra penaz incurrerit cū ex solo mādato iā prius ligatus esset:τ ad hoc fa- cit quod statim sequitur.

p ¶ Receptauerit.tenent re- ceptatores vt agressores.C.de his q la.occul.l.i.τ.ij.pessimi enim sunt receptatores sine q- bus delinquens diu latere non potest.ff.de recep.l.i.

q ¶ Excōicatiōis.ex quo papa nō reseruauit absolutionē puto φ ordinarius possit absoluere .§.de sen.ex.nuper.ad hoc.§. ti.pri.c.vno.

r ¶ Libere.ēt illo nō uocato si possideret.§.e.li.de pben.lʒ.ii.

P Relatis. ¶ Sine pēa irregularitatis pñt clerici de suis malefactorib⁹ conqueri corā iudice seculari:etiā de cri- minib⁹ ex qb⁹ debet pena san- guinis expsse ptestādo φ ad pe nā sanguinis nō itēdūt.Duo facit p̄mo ponit dcm̄ qd scdo p bat p euitationez absurditatis ibi:aliogn.Do.Et emanauit hec decre.ad declarationē eorū que no.xxiii.q.iii.maximian⁹ τ.q.v.vnum solum:τ.§.e.ti. postulasti.

s ¶ Laicis.si enī de clerico vel ecclesiastica persona coram iu- dice layco conquereretur habet locum pena.§.de fo.compe.si diligenti.

t ¶ Secularem.poterunt etiam conqueri coram ecclesiastico iudice.§.de fo.cō- pe.cum sit.dic ut ibi.

u ¶ Emendam.licet iniuriam passus rancorē dimittere teneat:non tñ emendā .xx.di.si quis cōtristatus.de hoc.xxiii.q.iiii.si is qui.

x ¶ Prouideri.puidet ergo iudex ī futurū sicut τ ī fuitutib⁹.ff.si ser.uē.l.egi. τ.l.hax.sicut τ ī alimentis.ff.de liber.agno.l.si qs.§.alimenta τ circa futuras

...doc:τ.§.de sepul.in nra.licet di- ...tat ad iudicē.ff.de usur.l.i.§.i.illud ...diose:uel nō spectat:ita φ statim dex era- ...o penas cōminando:vel penam malefactori ...tus pene erit meta p̄sumptionis τ clericorum p- nisio.§.c.prori.

y ¶ Protestādo expsse. Nō regrit expssum: vbi nō sufficit tacitū:ad idez .§.e.li.de elec.nullus.τ .c.idēnitatib⁹ in prin.τ caute facit clericus si de hac ptestatione cōfici faciat publicā scripturam ad idē.§.de sy.ex dilige ti.in fi.de cler.ex.mini. pposuit.τ qd no.de of. dele.cum in iure.

z ¶ Irrogari.ī casu quo nō debebat irrogari.ha bebamus casum.§.eo. postulasti.

τ ¶ Iustitia.idē si ɔ iu- stitiā:cū cleric⁹ nō fuerit in culpa:τ absit ut ea q̄ ppter bonū τ licitū faci m⁹ τc.xiiii.q.v.ō occi- dēdis.τ facit qd dixi.§. ne cle.vel mo.c.vlt.qd simili modo pvidit pre latis tpalem iurisditio- nem habētibus:nec ob. .§.c.pri.ut ibi dixi.

ɔ ¶ Taliter.s.cū expssa ptestatiōe ut dcm̄ ē.§.

ꝝ ¶ Materia.hoc idez dicebat ī predicto cano- ne.xxiii.q.v.vnum so- lum.in fi.

I S qui. ¶ Primo ponit dictū cu ius cās subdit ibi:cum mādando.Do.Deter minat no.per Inno.et Host.§.e.ti.ad audiē tiā.τ expressius p host. .e.ti.petrus.

a ¶ Expsse.p hoc vide- bat ñ teneri:q: plus est expsse ɔdicere φ minime ɔsentire.§.de bap.τ ei⁹ ef.maiores.sʒ si ñ cōsen tiēs irregularitatē ñ in- currit.q̄ multo min⁹ ex- presse ɔdicens.Jo.an.

b ¶ Mādatari⁹.iste et tenet:qd dic ut no.§.de sen.exc.mulieres.

c ¶ Culpa.istud ē regu lare φ ubi culpa p̄cessit: qs tenet de casu qd dic ut plene no.§.e.ti.sicut dignū.sicut τ qñ culpa p̄cedit ñ excusat mer⁹.ff. quod me.cā.l.si mulier fallit in matrimonio.§. de spon.veniens.ij.

d ¶ Cogitare.§.e.dece tero.c.cōtinebat.ff.ad .l.aquil.l.qui occiderit .§.in hac.

e U Surarum vo- raginem:lex di cit vsurarū vul cedinem.ff.de his que i fran.credi.l.ait pretor.§.si quid in fraudem.ver.si vero.

f ¶ Animas.recipientiū.τ bene deuorat animas ipsorū:q: pbibite sunt vsure in nouo τ ueteri testō τ iure canonico.xiiii.q.iij.τ.iiij.p totū.§.e.p totū.τ forte hodie iure ciuili fm ea que no.§.eo.q: in omnibus.

g ¶ Facultates.soluentium.§.eo.ti.quanto.

h ¶ Cōstitutionē.§.e.ti.q: in oīb⁹:que phibet vsurarios manifestos ad cōionem altaris admitti:pcipit oblationes eoꝝ nō recipi:τ in morte illis

denegat ecclesiasticam sepulturaʒ:τ clericos cōtrafacientes punit:τ.§.de sepul.eos in cle.

rarios editam sub diuine maledi- ctionis interminatione precipim⁹ iuiolabiliter obseruari. Et quia quo minor feneratoribus aderit fenerandi cōmoditas:eo magis adimetur fenus exercēdi libertas hac generali constitutiōe sancim⁹: ut nec collegium nec alia uniuersi- tas uel singularis psona cuiuscun- qʒ sit dignitatis cōditionis aut sta- tus:alienigenas τ alios nō oriun- dos de terris ipsorū publice fene- brem pecuniam exercentes aut ex- ercere uolentes:ad hoc domos in terris suis ɔducere uel ɔductas ha bere aut alias habitare pmittāt:sed huiusmodi vsurarios māifestos omnes infra tres menses de ter- ris suis expellant:nunquam ali- quos tales decetero admissuri:ne mo illis ad fenus exercendum do mos locet:uel sub alio titulo quo- cūqʒ ɔcedat. Qui uero cōtrari- uʒ fecerint:si psone fuerint ecclesia stice pr̄iarche archiepiscopi episco pi suspensionis:minores uero p- sone singulares excōmunicatiōis: si autem collegium seu alia uniuersi tas interdicti sententiam ipso fa- cto se nouerint incursuros:quaʒ si per mensem animo sustinuerint i durato:terre ipsoꝝ quādiu in eis ijdem usurarij cōmorātur:extūc ecclesiastico subiaceant interdicto. Ceteꝝ si layci fuerint p suos or- dinarios ab huiusmodi excessu oī cessante priuilegio per censuram ecclesiasticam compescantur. I Dem.

¶ Manifesto vsurario licet man dauerit usuras restitui ecclesiastica sepultura negabitur:nisi primo sa tisfaciat uel fm formam huius de cre.idonee caueat:sepeliētes eos contra hanc ɔstōnem latera.conci. penam incurrunt:testamenta ipso- rū aliter facta nō ualent:nec debet eis aliquis interesse:uel eos absol uere:uel ad cōfessionem admitte- re.hoc dicit Jo.an.

Q Uamquam usurarij manife sti de usuris quas recepant satisfieri expressa quantitate uel in distincte in ultima uoluntate man dauerint:nihilominus tamen eis ecclesiastica sepultura denegetur donec de usuris ipsis fuerit prout patiātur facultates eorū plenarie

a ¶ Maledictionis.i.pene eterne que p mortali tm̄ debetur.xxiiij.q.iij. deus quando.

b ¶ Quo.s.quanto.

c ¶ Eo.i.tanto:sic.§.de consti.cum.M.in prin.

d ¶ Adimet.no.φ tol- lēda est occasio delinqn di.ff.de vsufru.l.equissi muʒ.τ vtili esurieti pa- nis tollit τc.v.q.v.non oīs ad idē.§.de cohabi. cle.τ mulie.c.i.

e ¶ Collegiū.dr a colli- gēdo:τ de hoc.§.de cle. .c.i.de exces.pla.dilecta .ff.quod cuiusqʒ uniuer sita.l.i.§.qbus.

f ¶ Alienigenas.hec ɔ stō nō extēdit ad idige nas:τ tm̄ illi sunt als pe nis vsurarioꝝ puniēdi: τ potuit esse rō:q: mai⁹ scādalū ē in alienigena vsuras exercēte:φ in idi gena:τ minus scādalū ī expulsione illius φ isti⁹ τ magis cōsueuerūt ve- reri.iter suos exercere fe nus φ inter extraneos: τ ideo fuit magis proui dendū:τ dato φ isti alie nigene essent ciues vel i cole:locum hʒ hec ɔstō i eis:τ h forte noluit speci tio verbi τ alios nō ori- undos:ut dicam⁹ alieni genas etiaʒ si sint ciues vel incole τ alios etiaʒ q ciues uel incole nō sunt: Oriundus aūt de ciuita- te dr is qui ibi vel in vi co ciuitatis illius ortus est.ff.ad munici.l.q ex vico.vel ēt si pr̄ eius inde origineʒ duxit.C.eo.ti .l.assumptio.§.fili⁹.τ.C.li.x.de munici.τ origi.l.i.τ.l.filios. Que aū differētia sit iter ciuem municipem accolam aduenaʒ τ incolaʒ.no.ff.ad municipa.l.i.τ.C.de icol.l.ciues.li.x.

g ¶ Manifestos.manifesti dicunt illi de qbus notoriū est de iure:vt qa cōfessi uel ɔdēnati:vel de facto:vel q: habēt opis euidētiaʒ q̄ nulla tergi uersatione posset celari:vt q: tenet altare suū paratū:poterit aūt eps eos publicare si cōuicti fuerint:vel ɔfessi coram ipso:uel si ɔ eos fiat pbatio te stium:vel sint certa argumēta cū fama.§.e.cū tu.τ.c.cum in diocesi.

h ¶ Tres mēses.q tps duoꝝ mēsiū quo a tpe publicatiōis regulariter li gat ɔstō:de hoc.§.de postul.c.i.iterdum augetur:interduʒ diminuit:vt h.τ.§.e.li.de pben.cum singula.de hoc.§.in fi.li.sup data.

i ¶ Expellāt.sic doctor monachū audiētē leges vel physicā de scholis su is expellere dʒ.§.e.ne cle.uel mo.c.i.in fi.sic τ lenones dñi de ciuitatibus expelli:in auc.de lenonib⁹.§.sancim⁹ igit.col.ij.τ leprosi:de cōiugio.le pro.c.i.τ pp simplicem alicuius denūciationem nō debet dñs terre cum qui dr esse talis expellere:sed tūc debet ingrere:τ si verum esse repererit ex pellere.§.de of.ordi.c.i.ff.de of.presi.l.preses.prouideat aūt in his con scientie sue:sic.§.de her.c.ult.

k ¶ Ad fenus.qd ergo si aliqs locauit domū alicui vsurario quē vsura riū ignorabat uel nō locauit ad exercēdū fenus:dic φ pbabilis ignorātia illū excusabit.ff.loca.si qs ignorans.§.de sen.ex.si uo.ij.τ.c.in audiētia in dubio tñ p̄sumunt ad hoc cōducere si cōsueuerūt usuras exercere.ff.de accu.l.si cui:q: semel malus τc.§.de re.iu.semel.τ ex quo scit debet cum repellere.§.de loca.pter:q: puerse cōuersat in ea:ut ibi τc.

l ¶ Titulo.puta pignoris cōmodati:depositi:pcarij τ hmōi:τ idez si si- ne ullo titulo illū ibi sineret esse.xl v.di.recedite.sed si vēdit donat uel p- mutat:nō vr̄ hr̄e locum hec ɔstō p verbū cōcedat:qd solius vsus conces- sionem nō dñi translationē notare vr̄:sed Guil.dicit idez si manifeste ap paret φ ad exercēdum fenus vult accipere:q: presumit ēt in fraudem agi .§.de pigno.illo.τ de emp.τ vēdi.ad nostram.nam vbum cōcedo est ge nerale:τ accipitur fm naturam ɔtus cui adijcitur:arg.ff.loca.l.si vno. τ bi ēt sunt ti.ff.τ.C.pro emptore.τ pro dānato.

m ¶ Contrarium.fecerint.s.talibus locando uel pmittendo hr̄e domos cōductas:uel nō expellēdo ī fra tres mēses.nec ob.uerbum ɔfecerint:q: τ qui nō facit facere videtur.ff.de reg.iu.qui nō facit.

n ¶ Episcopi.nisi fuissent expressi nō icurrerent hanc penam.§.de sen.ex cōica.q: periculosum.

o ¶ Minores.vero persone.repete ecclesiastice.

p ¶ Interdicti.in uniuersitatem.n.uel collegium non fertur excōicatio nis snia:ne cōtingat inoxios irretiri.§.de sen.ex.romana.§.vniuersitatem.

q ¶ Quā.itellerit guil.s.sniam excōicationis suspensionis τ interdicti.

r ¶ Sustinuerint.s.plati.singulares psone collegiuʒ seu vniuersitas.

s ¶ Ipsoꝝ.s.platoꝝ clericoꝝ collegioꝝ seu vniuersitatum:τ dic.i.ipsoꝝ iurisdi tioni subiecte:τ sic punit alter p alteri⁹ delicto:qd dic vt.i.q.iiij.in sūma.xxiij .q.iij.in summa.

t ¶ Quādiu.illis ergo recedentibus cessabit interdictuʒ.lxxxi. di.si qui.de hoc.§.de ma.ɔc. .c.vlti.§.de spon.nō est.

v ¶ Extunc.extremum temp⁹ mēsis designat.ff.de cōdi.τ de mon.l.si is.§.si ita.

x ¶ Cessante.sic.§.de here.ad abolendam in fi.C.vbi de cri. agi.opor.auc.qua in puincia. reatus enim oēm honorē exclu dit.C.vbi sena.vł cla.l.i.de p̄ uile.c.i.

y ¶ Cēsurā.§.de ver.si.q̄reti. sed q: a capite edēda ē rō.ff.de edē.l.argētarius.§.i.τ q: pati dʒ qs legem quā ipse tulerit.ff. qd qsqʒ iuris.l.i.de cōsti.cum oēs.hanc ɔstōnez p̄mo debeāt in sua curia facere obseruari:de cet eniʒ eū fm leges viuere.C. de legi.digna vox.

Q Uāquam. ¶ Hec cō stitutio ē diuisa vt thesau rus p quā ad restōnem vsuraꝝ idirecte usurarij cōpellant que diuidit ī tres ptes fm.Jo.mo. p̄mo puidet qñ sint sepeliendi usurarij manifesti.scdo ibi:oēs punit faciētes ɔtrium.tertio ibi: nullus ponit duas phibitiones τ irritat testamēta.Et p̄cedens puidit ne erigant vsure ista vt exacte restituant.do.

z ¶ Manifesti.q dicant usura rij manifesti:dixi.§.c.proxi.tñ quo ad casum nostrum satis posset ēt dici manifestus si coram sacerdote τ testi bus publice fatetur se vsurariuʒ τ vsuras restitui mandat forte libros rōnuʒ tra dens fm Guil.

τ ¶ Satisfieri.dʒ aūt satisfieri ei a quo pecunia ē extorta.vel eius heredi.illis ñ extantib⁹ paupērib⁹ erogabit.§.e.cū tu.τ.c.michael.dicit tñ guil.φ hoc casu dʒ publice pponi edcm̄ in locis a quoꝝ incolis sunt extorte:φ oēs a qb⁹ extorte sūt veniant:τ si aliqui appareant qbus fides est adhibenda:potius restituet illis φ pauperibus eroget:ad hoc facit de homici.sicut dignum.§.eos.

ɔ ¶ Indistincte.i.nō expressa aliqua quātitate:q: mandauit in genere restitui q̄ cuiqʒ extorserat p vsurariaʒ prauitatem.

ꝝ ¶ Mādauerint.dicebat late.ɔci.§.e.c.iij.φ vsurarij si in hoc peccato decede bat nō admittebant ad ecclesiasticam sepulturaʒ:ex quo aūt mādauerāt de resti tuēdo:nō decedebant in illo peccato:τ sic non hēbat locum pena constitutionis: huic ergo cōclusioni puidit hic grego.Et scire debes φ dato φ vsurarius de re stituēdo nō mandet:heres nihilominus restituere tenet.§.e.tua nos.vbi de hoc ēt si ad heredem de vsuris nihil puenerit:tenet tñ inquātum se extendunt vires hereditatis:qd dic vt.xij.q.ij.eps qui filios.§.de sepul.c.vlti.si aūt vsurari⁹ re stitui nō mandet:lʒ heres paratus sit restituere denegabit illi sepultura:cum in peccato decesserit nisi alias de mortui cōtritione appareret.xxvj.q.vj.q recedūt .§.de sen.excō.a nobis.ij.

a ¶ Deneget.est ergo h opus facto.s.restōne vel cautione:nec satis est h bū uel le.lxxxvj.di.nō satis:q: τ verba sunt cū effectu itelligenda.§.de de.nō resi.rela tum.sed nōne qui mandat soluere vr̄.ff.de sol.l.qui mandat:ergo mādatum h sufficere deberet:sed illud hʒ locum facta solutione p mādatarium:qui.n.p aliū facit p se facere vr̄.§.de reg.iu.qui p alium.sed vr̄ φ ex quo iste peccatū ɔfessus est:τ sic diuino iudicio iam relictus:sepultura priuādus nō sit.l.di.ponderet.ibi peccator in quacūqʒ die τc.sed īponit hec pena:nō φ de salute ipsius desperet p pter hoc:q: sepultura nec pdest nec nocet quo ad deum.§.de sepul.sacris.τ ē si. .§.de rap.super eo.

b ¶ Facultates.pauptas igit excusat:qd vex ē si sit no.§.e.cū tu vñ si nihil pōt restituere nihil restituat:si partē:illā restituat.vnde prius deducent usure tanφ es alienum:φ soluant legata:τ alia que relicta sunt titulo lucratiuo itelligit.n. hereditas ere alieno deducto.C.de lega.l.si vniuerse.Queri solet an heres vsu rarij.qñ hereditas nō sufficit satisfacere debeat p̄mo veniētibus:dixit h guil.φ nō.imo fiet eis τ alijs satisfactio pro rata vnūquēqʒ cōtingente:arg.§.de testa. relatū.ij.in fi.ff.de pac.l.si plures.satis videret hoc casu hr̄i debere cōsideratio nem tpis:ut ille q prius soluit vsuras recipiat qd suum est itegraliter:τ sic de sin gulis fm regulaʒ.§.de reg.iu.q prior.cum istoꝝ par sit cā:vt ibi dixi τ in hypo. hoc cōsideramus.C.qui po.in pig.ha.l.si fundus.sed vident esse bona vsura rij hypothecata.§.eo.cum tu.

a Uel illis qbus. tolle hic lrãm que est. ĩ. bene p. xij. lineas ibi idonee. de restitutione facienda sit cautum. illis qbus 7c. vsqz ibi de ipsa parochia. postea accipe qd est infra: aut seruo publico de ipsius ordinarij mãdato: deinde redeas. s. qbus qdem 7c. b Si presto. i. presentes.

c Possint acqrere. vt sui pprij filij in ptãte pris: serui in qbus habemus vsufructũ: serui alieni bona fide possessi: 7 liberi hoĩes quos bõa fide possidemus vt seruos. isti. per quas pso. nobis acq. p totũ. ff. de acq. rer. do. l. acqrit. sed nũquid pcur. dño absente hãc psonalẽ obligationem acqrat: 7 vr q sic: qr pcurator qd ẽx re dñi acqrit dño acqrit. ff. de pcur. l. pcurator. in ꝯ: ium vr. si enim pcurator pro pecunia dñi quaz mutuat fideiussores recipit: dño nõ acqret psonalem ꝯ fideiussores: nisi dñs sit priuilegiata psona. ff. si cer. pe. l. si pecunia. itez si pcurator stipulat de euictiõe non acqrit. ff. de acq. pos. l. possessio quoqz. §. 7 si possess. ... sic gar. sic distinguẽdũ: aut procurator stipulat in iudicijs: aut in ꝯtibus. si in iudicijs: sp acquirit dño absenti vtilem. ff. de procura. l. si procurator. in ꝯtibus: aut presente dño: aut absente. si presente acqrit vtilẽ. ff. de verb. ob. si procuratori pñti: si absenti aut ex re dñi: vt qa stipulat pensionẽ domus dñi. 7 tũc acqrit dño vtilẽ. ff. de pcura. l. q pcurator. si aũt extra rẽ dñi: aut dñs est psona priuilegiata vt miles pupillus vel adultus: 7 tunc acqrit vtilem. ff. si cer. pe. si pecuniã aut nõ ẽ dñs psona priuilegiata: 7 tunc dño nihil acqrit: sed tenet p actiõem mandati cedere actionem. ff. de acq. pos. l. possessio quoqz. §. 7 si possessio dr procurator tunc ex re dñi stipulari: qñ accessoria puenientia ex re dñi stipulat vt pẽsionem domus: fructus 7 similia. Extra rem: qñ stipulat ipsam rem: vel aliqd extraneum non proueniẽs ex re. in hoc ergo casu ẽm cum cum stipulet rem ipsam pncipalem dño debitam. s. vsuras: que lz sint accessorie quo ad recipiẽtem: quo ad soluẽtem 7 postea repetẽtem sunt ipsa res principalis: que sunt ipsa res debita repetenti: pcurator nõ acqret dño: per. d. l. possessio quoqz. §. fi.

satisfactũ vel illis quibus faciẽda est restitutio si presto sint ipsi: aut alijs qui eis possint acquirere: uel eis absentibus loci ordinario aut eius vices gerenti siue rectori parochie in qua testator habitat coram aliquibus fide dignis de ipsa parochia: quibus qdem ordinario vicario 7 rectori predicto modo cautionem huiusmodi eorum nomine liceat presentis constitutõnis auctoritate recipe: ita q illis p inde actio acquiratur: aut suo publico de ipsius ordinarij mandato idonee de restitutione faciẽda sit cautum. Ceterum si receptaruz vsurarum sit quantitas manifesta illaz semper in cautione predicta exprimi volumus: alioquin aliaz recipientis cautionem huius arbitrio moderandam: ipse tñ scienter non minorem quam verisimiliter creditur moderetur: 7 si secus fecerit: ad satisfactionem residui teneat. Omnes aũt religiosos 7 alios q manifestos vsurarios contra presentis sanctionis formam ad ecclesiasticã ausi fuerint admittere sepulturam: pene in conci. later. contra usurarios promulgate statuimus subiacere. Nullus manifestorũ usurariorũ testamentis interfit: aut eos ad confessionem admittat: siue ipsos absoluat: nisi de usuris satisfecerint uel de satisfaciendo pro suarum uiribus facultatũ prestent: ut premittitur idoneaz cautionẽ. Testamẽta quoqz manifestorũ vsurariorũ: lz aliter fcã nõ valeãt: sz sint irrita ipso iure.

aũt iste vsurarius q sic satisdedit cõualuit: tenebit ex satisdatione ẽm eos: q: 7 si nõ satisded. esset tenebat. s. e. cũ tu. 7 si petitor esset notorius vsurarius: et si heres non exciperet: dixerunt pdicti doctores q ex offõ suo iudex eum repellet. s. de excep. exceptionem. ff. de postu. l. quos phibet. secus si notorius vel manifestus non esset.

n Illam. s. quãtitatez manifestam.

o Aliogn. i. si quãtitas manifesta nõ apparet: 7 repete exprimi volumus aliã. sed quõ fiet expressio 7 moderatio de q loquit iste ver. rñdeo considerabit iudex quãto tpe ille vsuras exercuit: 7 q̃tũ nũc hz ĩ bonis: 7 q̃tũ hẽbat tpe quo fenerare ĩcepit: 7 sup hoc ꝯsiderabit fama uicinie an alias mercationes exercuerit: 7 an in eis fortuna ei pspere cesserit: 7 an fuerit ĩprobus exactor an curialis fenerator: h 7 siles circũstãtie sũt circa hoc ꝯsiderande 7 ẽm eas magis vel minus arbitrãdũ. C. de bo. q lib. cum oportet. §. i. xxij. q. v. hoc videtur.

p Teneat. pp sui malicia parti lese resarcire tenet. C. si tu. ul'cu. iter. l. et. 7 facit litez suã. s. e. li. de re iudi. cũ eẽni. i si. de obli. que ex q̃si de lic. in prin. Et si nullaz q̃titatẽ moderat tũc tenet in totũ: nã 7 residui cõmemoratio totum admittit. C. de here. istitu. l. ij. ff. de ver. si. l. ceterox. caute ergo faciet si in cautione certam verisimilem exprimit quãtitatem: 7 adijcit quod et vltra illud satisfiet: inquãtum ꝯstabit eum vsurarũ rõne teneri.

Rica de excessibus prelatorum.

BOnifacius octauus.

Mendicantes nõ possunt acqrere noua loca ad habitãdũ vel antiqua alienare vel mutare absqz speciali licentia pape: que de hac prohibitione faciat mentionez: in acqrentibus tamen loca pro heremitica vita ducenda: cessat prohibitio hoc dicit. Jo. an.

Qum ex eo q predicatores: minores 7 religiosi alij mendicãtes in ciuitatibus castris villis aut alijs locis ad habitanduz domos uel loca de nouo suscipiunt seu olim suscepta dimittunt: se ibidez ad alia trãsferẽtes/diuersa scãdala

d Loci ordinario. ĩtelligas de loco in quo degit vsurarius: 7 p ordinariũ ĩtelligas epm de iure: lz idem in decano archipresbytero uel abbate: q alias de cõsuetudine iurisditionem hẽt in spiritualibus: 7 nõ est mix si p ordinarium uel eius vicarium actio acquirat cum et si ipse det aliquem q recipiat cautionẽ vtilis actio acquirat p illum. ff. rem pu. sal. fo. l. iij.

e Parochie sic. s. de ꝯuer. cõiu. dudũ. Est. n. illa publica psona. i. di. ius publicũ. 7 qd dicit de rectore parochie in qua testator habitat ĩtelligas idem multo fortius de rectore parochie illius cui facienda est restõ: ei enim acqrit: cum quasi iudex 7 minister suus sit ẽm gar. ff. de in ius vo. l. eum pro quo.

f Parochia. qr magis credit indigenis notis q extneis ignotis: in auẽ. col. vj. de testi. §. si vero ignoti. s. de elec. si postquã. 7 erunt saltem duo. ĩ. de reg. iu. pluralis. vt p eos si opus fuerit cautio pbari possit. g Quibus qdem. interpositio est q̃ circa tabellionem nõ ponit: qr de illo non dubitabatur.

h Illis. a qbus. s. vsure fuerũt extorte vel eox heredibus vel successoribus.

i Perinde. i. ex tali stipulatione: alias pinde. s. ac si ipsi idem stipularentur.

k Seruo publico. i. tabellioni sic dicto: qr publicum exercet officium. nõ q sit seruus. C. de tabul. l. generali. li. x.

l Mãdato. ergo tabellio hoc casu nõ acqrit actionẽ extneo ex sua stipulatione nisi eaz faciat de ordinarij mãdato: 7 idem vr dicere antiqua lex. ff. rem pu. sal. fo. l. ij. ibi pfecto dicemus suum publicum apud pretorem stipulari debere.

m Idonee. noĩe idonee pignora vel fideiussores intellige. ff. mã. si mãdato ti. §. fi. als vbũ cautionis nudã pmissionẽ designat. C. de v. si. sancimus. si aũt pignora vel fideiussores dare non põt: iuret se pignora vel fideiussores dare nõ posse: 7 se facturx qd cauet. C. de epis. 7 cle. in auẽ. generaliter. s. de dona. inter virũ 7 vxo. p vestras. isti. de satisda. §. sed hodie. ĩ. de sen. ex. c. vlti. §. illis et. hoc maxime qñ sic est verisilẽ eũ. s. aliã dare nõ posse. Sed cũ soluẽtes vsuras hẽant actionem ad repetẽdũ: qre sic sollicitus fuit papa puidere illis p cautiõis remediũ? Sol. iõ vt haberẽt plura auxilia. ff. de lib. le. l. iij. Itẽ qr magis sunt securi p fideiussores vel pignora. ff. q satisda. cog. l. i. 7 fit hoc nõ tm̃ in fauorẽ illox: q̃tuz in odiũ usurariox. Et scire debes: q si recepta huiusmodi cautione noĩe eorum quox ĩterest: vsurarius manifestus vsuras repetit non audiet: 7 posset in aĩarum fauorẽ epẽ istas usuras recipe: 7 soluere illis a qbus iste petitor extorserat: 7 idez ẽm guil. 7 gar. si nõ esset manifestus: 7 hoc pbare posset petitorẽ. s. vsurariuz. si

q Pene. supple statute in late. ꝯci. edito sup. ꝯ vsurarios: hoc dico: qa hic nõ habet locum pena ꝯ vsurarios statuta: sed hz locum pena statuta i recipiẽtes eos ad oblationes 7 ecclesiasticam sepulturam.

r Subiacere. hodie sunt excõicati ipso facto nõ obstan. exceptionibus de priuile. per cle. de sepul. eos qui.

s Absoluat. et ab alijs peccatis. xxiij. q. ij. legat. qd pz: qr nec ad ꝯfessionẽ debẽt admitti: ut. s. dixit. nec dimittit peccatũ 7c. ĩ. de reg. iu. peccatum. caueãt ergo religiosi q interdum de pda plusq de aĩa solliciti sunt.

t Alr fcã. s. nõ fcã satisfactiõe nec pstita idonea cautiõe: qd dices de codicillis: vr q valeãt: diuersa. n. sunt. C. de codicil. l. si idẽ. 7 hec ꝯstõ ẽ penalis: ergo est restringẽda. s. e. li. de elec. statutũ. 7 phibitis maioribus minora petere nõ phibet. ff. de seruis expor. l. cui. q si. sint legi. p venerabilẽ circa prin. dic ꝯ ẽm guil. 7 Gar. 7 hoc pz ex principio. vbi dixit in vltima volũtate: 7 ar. s. de testa. cũ esses: qr large codicilli sunt testa: qr mẽtis testatoris. xiij. q. ij. §. sed ãliud. isti. de testa. in pn. ff. de iure codicil. l. cõficiuntur: 7. l. abintestato. alias facile esset ꝯstõnem hãc in hoc eludere: 7 dic idẽ de q̃libet vltima volũtate: 7 qr istud crimẽ ecclesiasticũ est: potuit papa irritare testamẽta laicox: p q̃ in alios trãsferebant bona: 7 fiebat durior cõditio exactox: erit g qd euincere valebũt 7 hẽre. s. vt li. pẽ. ecclesia. i. in fi. hz. n. rõne huius criminis iurisditionem in talibus. s. e. li. de fo. cõpe. c. vlti. Quid si primo testm̃ fecit: postea cauit: dixit h gar. q non firmat per hoc testm̃: qr ab initio nõ valuit: ut. ĩ. de reg. iu. nõ firmat. cũ suis cõcor. satis vr sufficere si ante mortẽ cauit cũ testm̃ morte firmet. s. de cele. mis. cum marthe. nec ob. regula nõ firmat: que de solo tractu tẽporis loquit.

Qum ex eo. Tria facit. Prĩo ponit pemiũ. Scdo phibitionez cum decreto ibi: Nos sup hoc. Tertio phibitionis determinationem ibi: p hoc. do. determinat aũt hec decre. no. s. e. nimis. ij. in v. ad hoc.

v Mẽdicantes. hi dicunt mẽdicantes qbus victũ tribuit ĩcerta mẽdicitas: 7 q redditus aut possessiones ex regula uel ꝯstõnibus hẽre nõ pñt. s. e. li. de reli. do. c. vno. 7 quo ad cãm decre. nostre in oĩbus mẽdicãtibus idez ius. ꝯcor. s. e. li. de regula. ꝯstõnem. q. n. similem cum alijs vitam suscipiunt silem sentiant in legibus disciplinã. s. de statu. mo. recolẽtes.

x Ad habitandũ. no. qr de locis acqsitis ad habitãdum tantũ fit hic phibitio: ergo alias q ad habitãdum bene possunt loca acqrere: sed quõ ex quo sunt mẽdicantes: dic vt dix. s. e. li. de reli. do. c. uno.

y Scandala. bene ergo fecit hic prouidẽdo: qr sui officij est scandala remouere. s. eo. lib. de of. lega. c. i.

a Deinceps. futura igit ꝯprehendit hec cõstitutio: olim enim hic phibitum licebat: vt. s. eo. nimis. ij. ver. ad hoc.

b Suffragari. g papa priuilegiũ suũ reuocare moderari: 7 in totũ tollere pot: lz deceat eius priuilegium esse mãsurx. ĩ. de reg. iu. decet. vbi de hoc.

c Alienatiõis. ĩtelligo et p quẽ nõ trãsferat dñium cũ sic large loquat dicẽdo cuiuslibet. ad idẽ. s. de re. eccle. non alie. nulli. 7. C. de re. alie. nõ alie. l. sancimus: lz ĩterdũ sumat soluz pro eo ꝯtu quo transfert dñiuz. C. de fun. do. l. i. Jo. an.

d Mẽtionẽ: ergo necesse ẽ de iure cõi ĩ rescripto fieri mẽtionẽ de quo dic vt. s. eo. li. de ꝯsti. c. i. in glo. q incipit. est ꝯ.

e Decernẽtes. hodie trãsgressores sũt ipso facto excõicati: p de. õ peniten. cupientes. i. rñ.

f Eligẽdã. isti sunt digni conuenienti honore. xvj. q. i. q de 7 pure. 7 an tales subsint epo ibi no. 7 pñt heremite als si religiosi hẽre pprium. xix. q. iij. §. ecõtra. paulus.

g Licẽtia: ergo no. q religiosus mẽdicãs de licẽtia plati sui pt uitã heremiticã eliger. Jo. an.

h Deppiquo. de hoc. ĩ. de v. si. c. pe. Jo. an.

Volentes. Primo pmisso pemio uel exordio ponit declaratione circa priuilegiũ exẽptiõis 7 declaratiõi obijcit 7 soluit 7 ptestat. Scdo declaratione pxogat ad priuilegiũ õ certo iudice. Tertio determinat qd iuris de priuilegio qd eximit a pena cẽsure. Scda ibi: Et id ipsum. Tertia ibi: in eos ẽm Jo. mo. diuidit in duas ptes de exordio fac pimã de obiectione 7 solutione scdam. do. determinat aũt h decreta. diffuse no. vj. q. iij. c. vlti. 7. s. eo. ti. ex tuarum.

i Exẽptionis. p q̃ vba dicat data exẽptio: uide bis. ĩ. eo. ti. si papa: 7 p prie apo. scd. est eximere xvj. q. i. frater. ix. q. iij. nunc vero.

k Infringãt. iste sentẽtia ecclesiastica coercetur. s. e. q̃to. 7 papa solet talium priuilegia decurtare. s. eo. dilecti.

l Excedãt. s. e. porro: 7. c. patẽtibus. ne priuilegiũ amitter mereant. xi. q. iij. priuilegiũ. s. e. tuarũ limites. n. trãsgrediẽdi nõ sũt. s. õ sepul. c. i.

m Aut rei. h va si ꝯtus sit initus vel maleficiũ fcm̃ in loco nõ exẽpto 7 res litigiosa nõ exempta: vt. ĩ. patebit.

n Adhec. tria superius enarrata. Jo. an.

quandoqz proueniãt: 7 frequẽtes clamores ad sedem apostolicam perferantur. Nos super hoc, prouidere volentes hoc perpetuo prohibemus edicto: ne deinceps aliquis uel aliqui de predictis quibuscunque super hoc priuilegijs muniti existant: que ipsis contra tenorem constitutionis presentis nullatenus uolumus suffragari in aliqua ciuitate: castro: uilla: seu loco quocũqz ad habitandum domos uel loca quecũqz de nouo recipe seu hactenus recepta mutare: uel ea uenditionis permutationis donationis aut cuiusuis alienatiõis titulo quomodocũqz in alios trãsferre presumant absqz sedis apostolice licẽtia spẽli: plenam 7 expressam faciente de prohibitione huiusmodi mentionem: si secus egerint irritum decernentes. Per hoc tamen eis qui vitam duxerint heremiticam seu solitariam eligendã: de maiorum suorum licentia qui cellas mansiones seu habitacula i heremis siue locis vbi non sit hominum habitatio de propinquo possint acquirere ac mutare: non intelligimus interdictum.

Rica. De priuilegijs.

INnocentius quartus in concilio generali lugdunẽ.

Exẽpti uel priuilegiati: ut non teneantur nisi sub certo iudice respondere ratione delicti cõtractus aut rei si hec sint inita uel sita i loco nõ exẽpto ꝯueniunt corã ordinario sz rõne domicilij nõ mõasterio priuilegiato ut eius monachi a quocũqz interdici suspendi uel excõicari nõ possint: cessat in illis ordinariorũ iurisditio quo ad illa: nisi illi monachi mitterentur ad prioratus subiectos ordinarijs: qr tunc etiaz licet utrobiqz sint manachi ordinarij: etiam quo ad predicta illos iudicant quamdiu ibi manẽt hoc dicit.

Volentes libertatẽ: quaz nõnullis ap. sedes priuilegio exẽptionis indulsit sic integram obseruari: vt 7 illã alij nõ infringant: 7 ipsi eius limites nõ excedãt: declaratione irrefragabili diffinimus: q quantũcũqz sic exẽpti gaudeant libertate: nihilominus tñ rõne delicti siue contractus aut rei: de qua ꝯtra ipos agit: rite possunt corã locox ordinarijs cõueniri: 7 illi quo ad hec in ipsos suam iurisditionem: prout ius exigit exercere. Nunquid ergo carent omnino ĩ his commodo libertatis: non vtiqz qr nec corã ordinarijs ipsis: dũmõ sit in loco exẽpto commissuz delictũ: vel ꝯtractus initus: aut res litigiosa: nec vbi domicilium habent si alibi delinquãt vel ꝯtrahãt: aut res ipsa ꝯsistat: conueniri possunt aliq̃tenus sup istis neqz domiciliorũ pretextu locox diocesani: si vbi deliquerunt uel cõtraxerũt: aut res ipsa ꝯsistit: illi ꝯueniat remittẽdi eos illuc: uel ipsis ut illic respondeant iniũgendi habent aliquã potestatem saluis nihilominus casibus alijs in quibus eos episcoporũ iurisditioni subesse canonica precipiunt instituta. Et idipsum decernimus circa illos: quibus vt non nisi sub uno certo iudice teneant õ se cõqrentibus respõdere: apostolico priuilegio est concessuz. In eos aũt qbus nec interdici suspendi vel excõmunicari a quoquã valeant: a sede apostolica ẽ indultuz sicut sunt religiosi quamplures: in quorũ priuilegijs cõtinet: ne quisquam epẽ vel archiepẽ monasteriorũ suorum monachos p vllã vllo ue loco interdicere suspendere vel excõicare presumat: ij dez ordinarij iurisditionẽ suã quantũ ad ista vbicũqz illi fuerit: penitus exercere non possint. Nisi forsan ipsi monachi ad monasteriorũ suorum prioratus ordinarijs eisdem subiectos: vt uel gerant illorũ regimen: uel eis tanq̃ proprij locorũ ipsox monachi resideãt: fuerit destinati: tunc enim 7 si libere possint ad eadẽ monasteria reuocari ac tam illoruz q̃ ipsox prioratuũ monachi reputent: cum non sit in cõueniens aliquẽ sic vtrobiqz locum hẽre: monachum vnum alteri subesse monasterio: vel ab ipso noscit dependere: rõne tamen eorũdem prioratuũ dicti ordinarij sua iurisditione in ipsis etiam quo ad premissa quãdiu morant in illis licite uti possunt. IDem.

Curia romana habet studium generale: 7 eius priuilegia. hoc dicit Jo. an.

Cum de diuersis mundi partibus multi confluant ad sedem apostolicam quasi matrem

o Nunqd ergo. qr videret aliqbus q p hoc exẽpti eqparent non exẽptis: vt ĩdistincte possent coram ordinarijs ꝯueniri: ideo de hoc obijcit 7 soluit 7 hoc dicere itẽdit: q ĩdistincte rõne domicilij sũt exẽpti: vt iudex domicilij nec ptãtẽ hẽat cognoscẽdi nec remittendi: 7 tñ ille ẽ vnus modus sortiẽdi for. s. de fo. cõpe. c. vlt. Itẽ si delictum ꝯtus aut res litigiosa sint in loco exempto: gaudebũt exẽptione: si enim anglicus delinqret bonoñ. nõne puniet p iudicem boñ. fingamus ergo 7 eqparemus anglicũ exẽpto: vt sicut ille q alias nõ ẽ de iurisditione: rõne delicti efficit de iurisditiõe: sic exẽptus q als de iurisditione nõ est rõne delicti de iurisditione efficit: idem in ꝯtu 7 re.

p Exẽpto. dicit h Ber. q monasterio exẽpto ecclesia cimiterium domus monasteriuz atria hortus aree q̃ sũt iuxta ecclesiaz ĩtelligunt exẽpta. xij. q. i. necessaria. 7. c. nulla. xvij. q. iiij. diffinimus. 7. c. id cõstituimus. s. õ imu. ec. c. i. 7 de censi. c. i.

q Instituta. vt. s. de her. ad abolẽdaz in fi. s. e. li. de pbẽ. c. i. de sta. regu. c. vno in fi. idez si capellas haberent nõ exẽptas. s. e. ex ore. 7. c. cum capella sic. s. de cõsue. cum ĩter vos. s. de sen. ex. nulli. 7. ĩ. e. aucto.

r Et idipsum. s. quod dictũ ẽ de exemptis.

s Illos. nõ exẽptos: sed priuilegiatus tantum vt seqtur.

t Certo. istud soluit ꝯtriuz decre. s. de rescrip. ad hec: qr h certus iudex datus fuerat a papa ibi ĩcertus quẽ ĩperator duceret eligendũ: pterea ibi ĩ modũ rescripti 7 iuris cõis facta fuit ĩterpretatio: h in modum gratie 7 priuilegij. quod et apparet ex titulo 7 ex lrã que sequit ap. priuilegio.

v In eos autem. istud quod sequitur intelligas sane ẽm determinationem decre. ĩ. e. ti. ne aliqui.

x Quãtũ ad ista. s. ĩterdictuz suspensionez 7 excõicationem g quãtum ad alia salua manet iurisditio: lz ergo ista exercere non possint ordinarij: pñt tñ causas eox audire 7 iudicare. si nõ pareant poterũt in possessionẽ mittere 7 silia facere.

y Resideant. ad idem. s. eo. quoniam. 7. c. cũ capella. 7 no. litteram: quia si irent illuc causa visitãdi: uel causa solatij: vr vt viatores. illos quo ad ista si coherceãt ordinarij. ff. de iudi. l. heres absens.

z Depẽdere. cõcor. s. eo. lib. de pbẽn. cuz singula. 7 si. s. de pbẽn. extirpande. §. qui vo. nec ob. decreta. de elec. cõstitutis: q loqtur: cum monasteria nõ sũt annexa nec pẽdentia: 7 talis habebit vocez in vtriusqz plati electione: si est cõsuetudo: alias cõuẽtus eligeret. xvj. q. vlt. c. ult. s. de elec. c. i.

7 Quod ad pmissa. s. suspensionem excõicationẽ 7 ĩterdictũ 7 ĩtelligas hoc qñ prioratus ille tale priuilegium nõ hz: nec ex se nec ex superiori monasterio: qr si maius monasterium haberet priuilegiũ q monachi sui 7 prioratuuz sibi subiectox a quoquã excõicari nõ possent 7c. tunc secus.

Quãdiu morantur. g post reuocationem eox epẽ quo ad pdicta in eos iurisditiõe vti nõ poterit. Jo. an.

Cum de diuersis.

Primo premissa cã puidet. Scdo puisionem declarat ibi: Unde. do.

x Mũdi. bene dicit: qr apostolicus totius orbis est dñs. s. de fo. cõpe. c. vlt. 7. s. in proemio huius li. cum suis cõcor.

a Quasi matrẽ. ij. q. vj. ad romanam. xix. di. in memoriaz. 7 quasi ideo dicit

Universidad de Deusto Biblioteca

qua ecclesia iam genitum natura gignit p grām: vnde dz dici renatus. ideo dixit: quasi: qz mater que proprie parit.

a ¶ Cōem. dz. n. lex esse cōis. iiij. di. erit aūt. τ. S. in pemio huius libri.

b ¶ Uidelz. istud posset venire expositiue ad vtrūqz. q. d. diuini. i. canonici: humani. i. ciuilis: sed est meli⁹ q̄ veniat expositiue tm̄ ad v̄bū3 humani. i. positiui .s. canonici τ ciuil': q̄ dic̄ diuini itelligat̄ pprie d̄ sacra pagina.

c ¶ Sedē eādez. nunqd itelligimus q̄ h̄ de se. apo. dicit late ut ɔprehēdat ēt loca vicina p duas dietas legales: prout dr̄. S. .e. li. de pben. pn̄ti. nō credo: s3 itelligam p sedē ciuitatē uel locū vbi ē curia cū suis suburbijs tm̄: ad hoc. j̄. de sen. excō. si ciuitas: al's seq̄ret̄ q̄ curia vel studio existēte bon̄. studētes imole vel mutine gauderēt p̄uilegio: qd̄ eēt absurdū. S. de cle. nō resi. tue. ,progatio igit̄ illius decre. pn̄ti: suū sp̄alez casum cōtingat: τ puto q̄ viterbien̄. studēs uiterbij: ueniēte curia τ pmanēte: gaudebit hoc p̄uilegio: s3 curia recedēte cessabit gaudere: sicut τ ego studēs bon̄. gaudeo p̄uilegio studij: τ si cras tolleret̄ bon̄. studiū vel eius priuilegiū: gaudere cessarē. nō ob. p̄dcā decre. pn̄ti. §. sane. qz ibi odium h̄ fauor. τ bo3 diuersa est rō. j̄. de reg. iu. odia. cū suis ɔco3. si vo aliqs existēs in curia pro ipetratione faciēda vel ibi ,pcura. vel aduocatus existēs i fraudē scholas itraret: ut huius ɔstōnis beneficio gauderet: fraus sibi non ,pderit. S. de renun. c. ij. cū suis cōco3. sicut nec de cā reipublice abesse dr̄: q cā ,ppriij cōmodi in legatiōe ē. ff. ex q. cau. maio. l. nō de. τ fac̄ qd̄ ibi no. τ qd̄ no. moderni de magr̄is. c. vlt.

d ¶ Integre. quotidianis distributiōib⁹ exceptis. S. de magr̄is .c. vl. S. de pbē. l3. ille. n. nō dātur ēt pn̄tib⁹ q nō itersunt diuinis. S. e. li. de cle. nō resi. c. uno nec itelligas q̄ de iure cōi existētes in studio pcipiant corp⁹ p̄bēde: saluo q̄ de sacra pagina dicimus: sed h̄ itēdit dicere q̄ si ex dispēsatione ɔsuetudine vel statuto ecclesie existēs i studio pōt pcipere prebēdam: hoc poterit studēdo in curia.

nos ad cōez tam ipso3 q̄3 aliorū oīu3 cōmodū τ ,pfectum paterna sollicitudine intendentes: ut sit eis mora huiusmodi fructuosa: prouidimus q̄ ibidem de cetero regatur τ uigeat studium iuris diuini τ hūani: canonici videlicet[b] τ ciuilis: vnde uolumus τ statuimus ut studentes in scholis ipsis penes sedē[c] candem talibus priuilegijs oīo libertatibus τ imunitatibus gaudeant qbus gaudent studentes i scholis ubi generale regit̄ studiū: ac recipiāt itegre[d], puēt⁹ suos ecclesiasticos sicut illi. Alexander. iiij.

¶ Dicit quomodo intelligat̄ priuilegium quod habent quidaz abbates de populo benedicendo τ qbus possint abbates conferre tonsuram. Joan. an.

Abbates[e]: quos apostolica sedes in exhibitione benedictōnis sup populū sp̄ali priuilegio insigniuit: i ecclesijs q̄ ad eos ptinēt pleno[f] iure: quando in eis diuia officia celebrāt: pn̄t post missa3 solēnia: τ uesptinas ac matutinas laudes benedictionē solēnē[g] super populū elargiri. Alibi[h] āt publice aut p uias ciuitates castra τ uillas: populis τ plebibus benedictionez facere uel ipartiri nō ualeāt: Nisi hoc eis expresso[i] apostolico priuilegio sit cōcessum. ¶ Nec eis licitū sit alijs q̄3 mōasteriorum suorum conuersis: τ qui ad illa conuolauerint[k] τ i quos ecclesiasticam τ quasi[l] episcopalem iurisditōe3 obtinēt: primā clericalem cōferre tonsurā[m]: nisi eis id competat ex pleno prefate sedis indulto[n]. Idem.

Abbates. ¶ Sūt due ptes. Prima tractat de bn̄dictōe sup pplō fiēda τ p abbates sup hoc p̄uilegiatos. Secūda ibi: nec eis de collatiōe tōsure. Itē. Prima dicit qd eis liceat determinādo locum τ tp̄s. Scd̄a ibi: Alibi ponit qd nō liceat a quo excipit ibi: nisi do.

e ¶ Abbates. l3 hic de abbatibus exp̄mat: idem itelligo de prioribus archipresbyteris vel alijs qbus hoc priuilegiū cōcessum esset: cum eadem sit rō. ista autez decre. olim. iter extrauagantes icipiebat qm̄ nōnulli.

f ¶ Pleno iure. s. in spiritualibus τ tēporalibus. S. e. cum τ plātare. §. in ecclesijs. τ. S. c. qm̄ per confessionem.

g ¶ Solēnē. s. quā faciūt epi solēniter dicēdo: sit nomē dn̄i benedictū τc. qz p̄uatam benedictionē exhibēt ēt p̄sbyteri simplices. xcv. di. c. ecce ego dico.

h ¶ Alibi. s. extra ecclesias sibi pleno iure subiectas.

i ¶ Expresso. quātūcūqz ergo generaliter loquat̄ priuilegium: hoc nō poterit nisi id in priuilegio sit expressum τc. si. S. e. li. de here. inquisitores.

k ¶ Cōuolauerint. vt ibi cōuertantur τ fiant monachi.

l ¶ Quasi epalem. hoc dixit: qz vere epalē h̄re nō posset. s. vt posset chrismare τ alia facere q̄ sunt epalis ordinis: si igit̄ abbas in parochia sua vel alio loco h3 iurisditionē in spiritualibus: qd̄ alias de iure dz h̄re episcopus: ēt puros laicos nec cōuersos nec ɔuertendos poterit clericare: al's non: sicut. n. eps laicum nō sue iurisditionis ordinare non pōt absqz licētia sui episcopi. S. e. li. de tēpo. ordi. c. vlt. sic nec iste abbas talem poterit ordinare.

m ¶ Tonsurā. cōfert̄. n. p ipsam clericalis ordo. S. de eta. τ qua. cum ɔtingat: τ hoc itellige s̄m determinationez illius de abbate benedicto τ p̄sbytero: saluo eo q̄ habes de sup. ne. prela. c. i. τ possunt tales abbates conferre ēt superiores ordines vsqz ad lectoratum iclusiue. lxix. di. c. i. in predi. c. cum cōtingat.

n ¶ Indulto. puta qz habent priuilegiū: q̄ quoscūqz ēt nō subditos volētes ab eis ordinari. clericare τ ordinare possint: tenor ēt priuilegio3 seruabitur. S. eo. porro.

¶ Exēpti in locis nō exēptis oratoria uel capellas sine diocesanorū licentia construere nō possunt: nec in exēptis sine licētia pape nec possunt exempti assumere causas proprias suo3 liberorum hominū in se ēt si illi sint sui censuales. Jo. an.

Actoritate. ¶ Sūt tres ptes. Prima ponit triplicē prohibitionem ɔ̄ exēptos. Scd̄a ɔ̄ faciētes iubet ɔpesci per ordinarios ibi. Qd̄ si. Tertio puidet ordīarijs ɔ̄ cōseruatores ibi: Et si qs̄. Scd̄a pncipalis ibi: Ihibemus ponit ihibitionem τ exceptionē. Tertia ibi: Causas ponit illam ihibitionē quā declarat ibi: ēt. do.

Actoritate sedis apostolice de fratrum nostrorum cōsilio statuimus q̄ oratoria[o] vel capellas i locis nō exēptis[p] sine diocesano3 loco3 ipso3 lītia exēpti construet̄ nō p̄sumāt neqz i sic cōstructis[q] nec tpe iterdicti[r]: casib⁹ expressis i iure dūtaxat exceptis[s] celebrēt uel faciant celebrari diuia. ¶ Qd̄ si talia p̄sumpserint ab his p locorum ipsorum ordinarios compescant̄[t] ¶ Et si quas ,ppter hoc exēpto3 ipsorum cōseruatiores in eos sentētias protulerint: illas[v] penitus reuocamus[x]. ¶ Inhibemus antem isuper ne in locis etiam exēptis hoc ipsi exēpti facere audeant nisi sup hi' licētiā l' p̄uilegiū habeant sedis apostolice[x] sp̄ale. ¶ Causas[y] quoqz siue lites proprias[z] suorum hominum liberorum[τ]: q̄ uidelicet tantum ad ipsos hoies ptinēt[ɔ] idem exēpti suo nomie siue vt actores siue ut defensores aliquatenus non assumant. Etiam si sint ipsis: dicti homines censuales: cū id nequaquam licitum sit eisdem.

Clemens quartus.

¶ Priuilegiū pape q̄ qs excōicari suspendi uel interdici nō possit: nō extendit̄ ad snias ordinariorū: nisi tale priuilegiū sit cōcessum regib⁹ reginis uel ipsorū filijs uel religioso loco uel ordini. b. d. Et olim decr. ista extrauagans erat τ incipiebat quia pro qualitate. alias quoniam. Jo. an.

o ¶ Oratoria. oratoria debēt esse id qd̄ v̄bū sonat. xlij. di. c. vlt. τ pe. τ ista publica oratoria sine diocesano3 licētia nō ɔstruēt i loco si exēpto: τ de his oratorijs habet̄ .S. de cēsi. c. vl. S. co. ti. patētib⁹. ,puati3 aūt oratoria in domo sua cuilibet l3: nō erigēdo sibi altare nec missam celebrando.

p ¶ Nō exēptis. sic eniz si anglic⁹ i ciuitate bon̄. vellet ecclesiam erigere: hoc si posset sine dioce. licētia: sic nec exēpt⁹ habita ɔparatōe vt dixi. S. .c. i. ad idē de ɔsec. di. i. nemo edificet. in auc̄. de ec. ti. §. si qs aūt voluerit col. ix. in auc̄. ut nullus fa. ora. do. col. v.

q ¶ Cōstructis. tolle qd̄ est ifra celebrent vel faciant celebrari.

r ¶ Interdicti. hodie religiosi ēt exempti uiolātes generale iterdictum qd̄ seruat mater ecclesia ipso iure excōicati sunt p cle. de exces. prela. ex frequentibus.

s ¶ Exceptis. S. e. vt p̄uilegia: τ. c. q̄ nōnullis .S. de sen. ex. pmittim⁹. hodie dic: ut. j̄. d̄ sentē. excō. c. vlt.

t ¶ Cōpescant. ecce q̄ q̄ exēpt⁹ pp delictū in loco nō exēpto cōmissum subest ordinario. S. c. i.

v ¶ Reuocamus. ɔseruatores eni priuilegio3 ad hunc casum iurisditionem suā extēdere nequeunt: cum se ad hūc casus priuilegia nō extēdant. S. c. i. nec se itromittere possunt nisi de manifestis iniurijs. S. eo. li. de of. dele. c. i. τ vlti.

x ¶ Sedis apostolice. qz sicut eps̄ ē dioc. in loco nō exēpto: ut. S. sic papa est dioc. in loco exēpto: puto tn̄ q̄ hoc casu sufficeret licentia legati de latere: ar. j̄. de ver. sig. veniens. in prin. τ. S. de elec. si abbatem. τ ad hoc facit qd̄ dixi. S. de elec. cupiētes. circa prin. in glo. in hoc casu.

y ¶ Cās quoqz. τ facit iste. §. ad ea q̄ no. ino. τ hosti. S. de ap. dilectis.

z ¶ Proprias. palā est illā ,ppriā cām esse cui⁹ dānum vel emolumētum ad aliquē suo noīe ptinet. ff. qn̄ ap. sit. l. i. ij. q. vj. biduū. ver. palam.

τ ¶ Libero3. in seruis. n. secus: τ in hoc nulla dubitatio.

ɔ ¶ Pertinēt. dicebāt ino. τ hosti. i p̄dcā decre. q̄ si aliqs turbat cultorē agri mei vel colonos meos: ɔ̄ illū dat̄ mihi utile iterdcm̄ vti pos. τ ēt actō iniuria3 si i iniuriā meā illud fcm̄ sit: ar. ff. de vi τ vi ar. l. vi fac̄. ff. d̄ acq. τ vē. q pēdēte: τ. ff. de posi. l. i. §. si qs tabulas. de furto tn̄ eis fcō dn̄s nō agit: sibi. n. subditi iputēt q nō bn̄ custodierūt: nec iniuria3: si n̄ sit factū i iniuriā dn̄i: s3 pp sp̄ale odiū subditi: τ istud habuerūt ,p idubitato: q̄ dn̄s i iudicio noīe subditi agere n̄ pōt vt ei satisfieret: cū nec istud ei⁹ pncipalr̄ itersit: nec ei⁹ ,pcurator: alioqn eadē rōne ius subditi remittere posset isti aūt exēpti: forte ut duriorē casum aduersario3 illo3 suo3 hoīum redderent: assumebāt in se cām vt actores uel rei: qd̄ nō l3 eis: ēt si illi sint eis cēsuales. i. certum censum soluentes: qz non ,ppter id sunt ipsorum serui.

Ne aliqui. ¶ Primo p̄mittit duplicē cōstōnis cām. Et ɔstōnem subdit ibi: oēs. In qua exceptionē interserit ibi: illis. Do.

a ¶ Cuiuscūqz. j̄. moderabit̄ istud verbum.

b ¶ A quocūqz. itelligas nisi a papa vel legato de latere. j̄. de v̄b. sig. venies. i. rn̄. τ hoc idē p̄uilegiū itelligunt̄ h̄re hi q sunt recepti in sp̄ales filios romane ecclesie: si aūt in sp̄ales subiectos: tūc sunt exempti. j̄. e. si papa. §. similiter.

c ¶ Cōcessa. tolle qd̄ est .j̄. de fratrū nr̄o3 τc. re deas supra illis: τ tolle qd̄ est infra duntarat exceptis per que τc.

d ¶ Filijs. est si. qd̄ h̄es .S. e. li. de of. dele. c. ul.

e ¶ Rōne. sic q̄ itelligat̄ .S. e. c. i. §. in eos. τ sic nulla correctio ut ille. §. loquat̄ de p̄uilegio ɔcesso religiosis non pp psonā s3 pp locū vel ordinē vt si ordo p̄dicato3 vel mino3 sit in hoc p̄uilegiatus: vel monasteriū sancti ,pculi: si aūt religiosus aliqs sue p̄rogatiua psone haberet hoc priuilegiū secus esset.

Ne aliqui de idultis apostolicis ɔfidēres alios ɔfidentius in suo iure molestent: τ ordinariorum iurisditionē cōtēnant pariter τ eludant. Oēs indulgentias τ priuilegia qbuscūqz singularibus. psonis ecclesiasticis vl' secularibus cuiuscunqz[a] sint p̄eminentie dignitatis ɔditiōis aut status q̄ interdici a quocūqz[b] vel excōicari nō possint: nec terre vel ecclesie ipsorum ecclesiastico iterdicto supponi: sub q̄cunqz forma verborū concessa[c]. Illis p q̄ regib⁹ τ reginis eorumqz filijs[d] necnō religiosis qbuscunqz nō psona3 tm̄ sed ordinū priuilegiato3 uel loco3 rōne[e] i hoc inmunitas hmōi ɔcedit̄ duntarat exceptis: de fratrū nr̄o3 cōsilio ad ordinario3 snias τ ,pcessus edcō ppetuo ,phibēs extendi. Idem.

¶ Inferiores p̄lati qbus p p̄uilegiū ɔcedit̄ usus mitre: si sunt exempti in ,puincialibus τ epalibus concilijs uti possunt mitris aurifrisiatis nō habētib⁹ laminas aut gemmas: τ si n̄ sūt exempti albis τ planis utentur: in alijs locis utantur: ut indulta permittunt. Jo. an.

Ut apostolice. ¶ Primo p̄mittit ɔstōnis cām. Secundo ɔstōne3 ponit ibi: de fratr. Et ɔstō duo fac̄. Primo puidet d̄ locis ɔcilio3. Scd̄o de alijs. Itē p̄ma p̄us statuit de exēptis ibi: nō exempti. Do. Egssima fuit h⁹ d̄cre. puisio: ut. j̄. patebit

f ¶ Nō cōpetit. qz sunt ipi p̄lati iferiores epis.

g ¶ Ecclesia3 sua3. idē puto si alicui iferiori p̄lato psonalr̄ pp ipsi⁹ psone p̄rogatiuā fuerit p̄uilegiū tale ɔcessum: qd̄ iterdū cōtingit: ut. S. de p̄sūp. cū in iuuētute vbi pp p̄rogatiuā psone cōcessum fuit epō ornamētum archiepiscopale.

h ¶ Sic tamen. cōcor. .S. e. c. i. in prin.

i ¶ Dignitatū. e. di. rōnes: hoc vult dicer̄: veniebat abbas ditissim⁹ i hoc p̄uilegiat⁹ ad cōciliū epale habēs pulchriora ornamēta τ mitra3 epō: ita q̄ ipe p ispectionē ornatuū videbat̄ eps idē i ,puinciali: ibi eni i ornamētis p̄cellebat alios epos: qd̄ satis erat indecēs τ scādalizabantur epi: ,puidere ergo equit̄ voluit: ita q̄ scandalū tolleret τ priuilegiū aliqd ɔferret. Et no. q̄ nō est p̄ōpositate respuēdū: imo rōne defendendū: q̄ doctores togati variati τ ornati incedant: ut p illa dignitas doctoratus appareat: sed sunt scholastici reprehendendi q sibi vestes doctorib⁹ solū ɔgruentes assumunt.

Ut ap̄lice sedis benignitas: q̄ nonnullis abbatibus alijsqz p̄latis qbus non cōpetit[f] ex propa dignitate: ɔcessit in ecclesia3[g] suarum gloriā τ honore3: ɔ mitra et alijs pōtificalib⁹ uti possint ,puideat ne ide scandala orian̄t: sic tn̄[h] q̄ ipsi p̄uilegiati suo3 p̄uilegiorū nō frustrentur effectu: τ ex maioritate ac decore maiori ornatuū maioritas appareat dignitatū[i]. De fratrum nr̄o3 ɔsilio p̄senti d̄creto statuimus: ut abbates τ alij qbus mitre usus est ab eadem sede ɔcessus. Exempti qdez in ,puincialib⁹ cōcilijs τ epalibus synodis: quibus nōnulli co3 iteresse tenent̄[k] mitris tn̄modo aurifrisiatis: nō tn̄ aureas vel argenteas laminas aut gemmas habētibus uti possint. Nō exempti uero simplicibus[l] τ albis ac planis vtant̄. In alijs[m] vero locis exemptis τ nō exemptis mitris liceat illis uti ,put ɔcessa eis ab eadem sede indulta permittunt[n].

k ¶ Tenentur. forte propter capellas non exemptas: vel propter populū non exemptum.

l ¶ Simplicibus. ut non solum non habeant laminas vel gemmas: sed etiam nec aurifrisiaturas.

m ¶ Alijs. a prouincialibus τ episcopalibus sinodis τ cōcilijs: puta cu3 celebrant in ecclesijs suis vel alienis.

n ¶ Permittūt. inspiciendus est igitur tenor priuilegiorum τ seruādus .j. c. proxi. S. e. porro. Jo. an.

Cum persone. ¶ Ultima ps pōt subdiuidi. Quia p̄mo tractat qn̄ priuilegiū sufficit vel dat cām p̄scribendi. Secūda ibi: si vero: qn̄ neutrum horum occurrit. Do.

Bonifacius octauus

¶ In prima pte demōstrat qd iuris cū qs solo p̄uilegio se dicit exēptū. In scd̄a ibi: si aūt: qd iuris cū sup hoc p̄scriptionē allegat: in tertia ibi: q̄ si tales: qd iuris cum allegat vtrunqz. Jo. an.

Cum psone ecclesiastice tā religiose quam seculares plura p̄sumāt: q̄ ipsis infamiam[o] pariūt: τ alijs inferūt lesionem[p] p̄textu exēptionis vel libertatis quā asserunt se h̄re: ordinariorū3 correctiōes τ ordiationes subterfugiētes: ac corum fo3 siue iudicium declinantes nos uolentes sup hoc d̄ salubri remedio ,puidere statuim⁹: ut hi q se asserunt p priuilegia seu indulgentias apostolice sedis exemptos: a locorum ordinarijs reqsiti huiusmodi p̄uilegia uel indulgentias: qbus se dicunt fore munitos ipis ordinarijs in loco cōgruo τ securo[q] aut aliqbus prudentibus[r] viris oī suspitione carentibus[s] ad hoc p dictos ordinarios deputatis ifra terminum competentem[t] pro facti q̄litate ipso3 ordinario3 uel delegatorum suo3 arbitrio moderandū[u] iusto ipedimēto[x] cessante ostēdere ac ad legendū itegraliter[y] exhibere: necnō de articulis de qbus controuersia fuerit transfer ptū tradere[z] teneant̄. ¶ Si autē ad fundandam intentionez suā sup huiusmodi libertate solummodo[τ] p̄scriptionez canonica3[ɔ] duxerit opponēdā eisdē ordinarijs[x] vel delegatis ab eis uiris prudentib⁹ non suspectis de p̄scriptiōe hmōi[a] facere debent fidē. ¶ Quod si tales priuilegio τ p̄scriptione asserant se munitos[b]: priuilegiū qdē ipsum exhibeāt. vt in p̄mo hmōi constōnis articulo superius est expressum. Et si priuilegiū exhibitū non ad plenū p se[c] suf

o ¶ Infamiam. S. ti. pri. c. vno prouidendum fuit: qz crudeles erant negligendo famam suam. xi. q. i. nolo.

p ¶ Lesionem. metas enim priuilegio3 suo3 seruare debent. S. e. c. i. in prin.

q ¶ Securo. ad idē. S. de si. instru. accepimus. vn̄ si locus nō est securus: l3 parti appellare. S. vt li. nō. ɔ. accedēs. ii. S. de ap. ex pte. i. τ. j̄. de sen. ex. venerabilibus. §. τ hoc ipsum. alia littera est secreto.

r ¶ Prudentibus. S. de ɔsangui. τ affi. c. i.

s ¶ Carentibus. iii. q. v. qz suspecti. unde bonū est q̄ de ipsorum consensu assumātur de of. dele. super questionum.

t ¶ Competentē. S. de dil'. c. i. alias posset appellari vt ibi τ cōsideranda sunt circa hoc que habentur. S. de ap. cum sit.

u ¶ Moderandum. sic. S. eo. li. de ap. legitima.

x ¶ Impedimento. sic. S. eo. li. de elec. q̄3 sit: τ. c. cupientes. §. q̄ si. τ. c. cōmissa. §. i.

y ¶ Integral'r. ne p̄cedētia vel sequētia artent articulū de quo ɔtēdit. ff. queādmodū test. api. .l. ii. §. die3. τ a capite edēda est rō. ff. de edē. l. argētari⁹. §. i. τ .l. i. §. editiōes: τ. §. edere n̄ videt̄ τ approbat̄ h̄ opinio Inn. q hoc qd̄ h̄ dr̄ notabat. S. d̄ si. instru. ɔtīgit i fi. τ reprobat̄ opi. host. q ibi no. ɔ̄triu3. s. q̄ p̄uilegiū erat legendū τ exhibēdū solū in illo caplō de quo erat qd̄: nā si tot⁹ tenor legeret̄ posset lectio dare litigādi materiā sicut editio q̄ ē ɔ̄ mētē ipsi⁹ decre. cōtingit. q̄ dz v̄bis p̄ferri: de v̄b. si. itelligētia. s3 nō stat̄ huic: sed p̄me rōni: nec ita ex simplici lectura orit̄ litigādi materia: sic̄ ex trāscripto qd̄ plurib⁹ dieb⁹ τ noctib⁹ vidētes τ plegētes aduocati: litigia ide sumūt vt ibi: τ l3 vtraqz opinio satis h̄eat eqtatē: p̄ma tn̄ magis rōne τ illo tertiū fulcit̄: τ ideo h̄ approbat̄.

z ¶ Tradere. sed quare reus pbare compellit̄ τ edere propria instrumenta ɔtra se: ɔtra id. S. de pba. c. i. C. de eden. l. q accusare: dic q̄ iste priuilegiatus siue agat siue excipiat: habet pbare: ex eo q̄ de iure cōmuni intentio episcopi est fundata: τ qd̄ dicit de editione: locū habet in priuata vel ,ppria scriptura: q̄ quis vsurus non est: porro i cōmuni vel ,ppria scriptura qua qs vsurus est locū non habet: quod dic ut no. in predicto. c. i. de proba. τ. S. de fide istru. §. ppetuus. ff. de eden. l. i. §. editiones. τ in cle. de vsur. ex grādi. in glo. vide qd̄ ibi.

τ ¶ Solūmodo. quia non simul allegant priuilegiū τ prescriptionem: de quo in se. §. tractabit.

ɔ ¶ Canonicam. xl. annorum: ut. j̄. sequitur cum titulo: qd̄ dic: ut. S. eo. lib. de prescrip. c. i. Jo. an.

x ¶ Ordinarijs. mi3 est quomodo ordinarij cognoscunt in cā sua: ɔtra id. iij. .q. iiij. c. i. C. ne qs in sua causa. in rubro τ nigro. sol. ordinarius bn̄ cognoscit d̄ cā ecclesie: l3 nō de ,ppria: qd̄ dic ut no. ij. q. vij. si qs erga. de cle. male. c. i. τ. j̄. de pe. romana. Itē ordinarius dicit suā esse iurisditionē subditus hoc negat: et bene cognoscit: an sua sit iurisditio. S. de rescrip. sup l'is. ff. de iudi. si qs ex aliena. S3 ad oēm suspitionē vitandam melius videtur id expediri p delegatos: ut sequitur. S. de fo. cōpe. si quis ɔtra τ. ff. de iurisdi. om. iudi. l. ptor.

a ¶ Huiusmodi. canonica. s. nec potest subditus obedientiam prescribere cōtra prelatum: qd̄ dic ut. S. de prescrip. cum non liceat.

b ¶ Munitos. τ sic allegans hec duo simul auditur: ut. S. de prescrip. auditis contra. e. ti. veniens. dic vt dixi. j̄. de reg. iu. nullus pluribus.

c ¶ Per se. sine prescriptione.

a ¶ Predictis.s.i.⁊.ii.rñso. b ¶ Annoꝝ.xl.quia minor nõ currit contra ecclesiam.xvi.q.iij.quas actiones.s.de prescrip.de quarta.

c ¶ Violenta.sic possidentes cum pati debeant penam.ergo nõ premium.j.e.licet.s.eo.li.de preben.eum qui.xvi.q.i.legi.

d ¶ Precario.sic.s.de resti.spol.olim.i.lz.n.ista sit iusta cã possidēdi ñ dat tñ titulũ prescribēdi: ne ille q pcario cõcessit ex libertate sua illiberalitatē recipet ꝯ naturam contractus.ff.de preca.l.i.

e ¶ Turbent.hoc idem si solũ privilegium allegarent vt probatur in se.§.in prin.

f ¶ Cõi.xvi.q.vij.oēs basilice.

g ¶ In eosdē.no.quãtus favor ꝑuilegio debet est etenĩ privilegiũ ex se favorabile sz ꝓscriptio odiosa.s.ꝺ deci.tua.⁊.c.ex pte ⁊ dixi de hoc.j.de re.iu.odia.

E Piscoporũ ¶ Primo põit q̃druplicē ꝓhibitionē. Scđo penã adicit penis antiqs ibi: Qui vo.do.hodie aggrauata ē pena: qđ dic ut de sepul.in cle.eos.⁊ in cle.ꝺ sen.exco.ex frequentibus.Jo.an.

h ¶ Cõmuniti.de formis vide bis.j.eo.ti.si papa.

i ¶ Interdictis.vide cle.ꝺ sen.exco.c.i.

k ¶ Ordinarijs.sic.s.e.ti.cuz ⁊ plantare.

l ¶ Delegatis.delegati ergo interdicere possunt: ad idē.s.de offi.dele.c.i.⁊.c.sane.ij.

m ¶ Vel a iure.ut.s.e.li.ꝺ ele.vbi piculũ.§.civitas.⁊.s.ꝺ cē.si.q̃q̃:⁊.j.ꝺ pe.felicis.in fi.

n ¶ Officia.celebrãs ꝓsente excõicato maiori excõicatiõe vel interdicto nõ est irregularis.j.de sen.ex.is q.vbi de hoc: īterdũz tñ lz celebrare ꝓsentib⁹ īterdcĩs qđ dic: ut.j.de sen.ex.c.ulti.

o ¶ Sepulturam.uide cle.de sepul.eos qui.

p ¶ A iure statutas.sic diuersa sunt narrata: sic diuerse provisiones iuris si q celebrãt in civitate castris vel villis: nisi quã tñ eis a iure pmittit: cõpescant p ordinarios.s.eo.auctoritate si celebrãt ĩ loco īterdcõ vltra q̃ a iure pmittit scienter sunt irregulares.j.de sen.ex.is q.sed si ꝓsentibus excõmunicatis celebrant secus: ut ibi:⁊.s.dixi.

q ¶ Ingressuz.hoc adverte: qa ut supra dixi: lz qdã ex istis nõ sint irregulares: tñ p decre.istã sũt vicini irregularitati ꝯbēde: q2 si post hmõi īterdcũ ĩ ecclia celebrauerint vt pri⁹ irregularitatē icurrũt: ut.j.de sen.ex.is cui. Scire debes q̃ qdã hãc decre.⁊ ei⁹ penã dicũt locũ hre tã tñ ĩ exēptis: ⁊ p eis fac: qa multo maiori pena sunt digni qb⁹ cũ plurimũ honoris p iussiões ꝓncipũ est delatũ repiunt ĩ crimine.C.de epi.⁊ cle.ꝓsbyteri. Et ē canonizata.v.q.vlt.ꝓsbyteri. vñ dicat hoc statutũ circa eos tñ ne ꝓuilegioꝝ ꝓtextu flagitioꝝ crescat auctoritas.C.de ꝓuil.schola.l.ij.li.xii.sz ꝯriũ credo.s.hãc decre.⁊ eius penã habere locũ etiã in nõ exemptis: p litteram que supra dicit: quãtũcũqz ⁊c.q.d.decre.ista q̃ vult etiã exemptos nedũ non exemptos hac constitutione ligari.ad idem.s.de preben.c.i.cũ si.

r ¶ Contempserint.sic.s.de imu.eccle.quoniam.

P Er exēptionē ¶ Tria dicit h decre.q̃ satis patet. Scđa ibi: vex. Tertia ibi: si aũt:⁊ emanauit declaratiue ad ea q̃ no.Inn.⁊ host.s.e.cũ capella.⁊.c.recepim⁹.⁊ fuit sũpta de extravagãti ĩno.q̃ icipiebat ad ppetuã.Jo.an.

s ¶ Ipsa ecclesia.cũ altero ꝺm ea q̃ dixi.ꝺm ber.s.e.c.i.⁊ subītelligit exēpta: et bñ pz p hoc.c.p decre.illã.s.e.li.de ꝓbē.Quis.i.q̃ eximit ecclesiã cathedralē ne sub generali vocabulo ecclesiarum civitatis intelligatur eximisse oĩa etiã minora beneficia de ecclesia: ut ibi dixi.

t ¶ Non autem.subintelligitur exemptus ⁊c.

u ¶ Curã hz.vñ tales ꝓsbyteri habēt īstitui ab epis ⁊ ītelligunt ee ppetui q2 nequeũt absqz rõnabili cã: ⁊ tũc ab epis amoueri.s.e.li.de capel.mo.c.uno.⁊ hoc casu ꝓpt hãc curã ⁊ ppl'm nõ exēptũ ꝓlatus exēptus vadit ad sinoduz epalē.s.e.ad apostolice.

ficiat ad exemptionē: seu libertatē huiusmodi cõprobandam. sed tale est q̃ saltem causam prebeat prescribendi coraz personis ꝓdictis[a] annoꝝ[b].xl. prescriptionem tenentur probare: prescriptionisqz probatiõe pendente. Licet ordinariorum intentio de iure cõmuni fundetur: tñ q2 de privilegio qđ saltez causam prescribendi ꝓbet faciunt: fidem in libertatis vel exēptionis possessione nõ uiolenta[c] nõ clandestina nec concessa precario[d] de qua fidem coram eisdem fecerint: non turbentur[e]. Si vero priuilegiuz per se sufficiens: quando solo privilegio se defendunt. vel saltem tale qđ prescriptioni canonice causã prestet: cum prescriptionem allegant: non exhibuerint ut est dictuz cum de iure communi[f] ordinariorum intentio sit fundata. sua iurisditione vti possint in eosdem[g] libere: donec de prescriptione canonica ut premissum est: fecerint plenã fidem. Idem.

¶ Interdictus ē igressus ecclesie: regularib[h] uel secularibus quãuis exēptis q scienter celebrãt vel celebrari faciũt diuina in civitatib⁹ uel locis interdictis: nisi ꝺm pmissionem iuris: vel excõicatos uel interdictos publice ad diuia officia sacramenta uel sepulturaz admittũt hoc dicit. Jo.an.

E Piscopoꝝ ⁊ alioꝝ prelatorum q̃relis frequētibus ⁊ querulosis clamoribus excitati: ꝓsenti decreto duximus statuendum: ne aliqui seculares: aut regulares quantũcũqz exēptionis seu libertatis se.apo.privilegijs communiti[h] cuiuscũqz ordinis religiõis status: uel ꝯditionis existant: sciēter celebrent uel faciant celebrari diuina ĩ civitatibus castris uillis: nisi quatenus eis a iure conceditur seu locis alijs interdictis[i] ab ordinarijs[k] siue delegatis[l] iudicibus uel a iure[m]: aut excõicatos publice uel interdictos ad diuina officia[n] seu ecclesiastica sacramenta siue ecclesiasticaz sepulturam[o] admittãt. ¶ Qui vero ꝯtra presumpserint: ꝓter alias penas a iure statutas[p] ingressum[q]. ecclesie sibi nouerint interdictum donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium eius cuius sententiam cõtempserint[r] satisfecerint cõpetenter. Idem.

¶ Primo ponit q̃ñ eximit ecclesia quid ipoꝛtet. Scđo q̃ñ ipsius canonici. Tertio q̃ñ clerici. Et ista ordinate declarat in qualibet partiũ: affirmatiue ⁊ negatiue loquendo ꝺm Jo.an. Et istud potest sufficere pro summario.

P Er exemptionem ecclesie cõcessam ipsa ecclesia[s] ⁊ ipsius monachi vel canonici clerici etiam ⁊ conversi perpetuoqz oblati. non autem[t] ecclesie eiusdem presbyter: qui parochianorum curam[u] habet: quo ad ea que ad curam eandem pertinent: nec ipsi parochiani[x] etiam intelliguntur exempti. ¶ Veruz si canonici alicuius ecclesie eximantur: ipsi soli canonici: Non autem[y] ecclesia vel alij eius clerici sunt exempti. ¶ Si autem clerici cuiusuis ecclesie eximantur: tunc tam canonici quam alij clerici[z] eximuntur: non tamen ecclesia nisi aliud in exemptiõis privilegio exprimatur. Idem.

¶ Formas privilegiorum ponit hec decretalis: quarum quedam exemptionem conferunt quedam non. Jo.an.

S I papa in aliquo privilegio: vel scriptura non facta principaliter[3] super donatione uel sententia exemptionis seu etiam libertatis aliquam ecclesiam ad ius: et proprietatem romane ecclesie pertinere vel consimilia uerba narret Non propter hoc illius ecclesie exemptio est probata[2]: nisi de libertate aliter doceatur. ¶ Si autem ecclesie: uel monasterio exemptionis privilegium concedendo: uel super ipsius exemptione sententiando: cum de ipsius exemptionis negocio ageretur: asserat[x] ipsam ecclesiam fore exemptam: aut eaz iuris Beati Petri existere: siue ad ius ⁊ proprietatem roma.eccle

x ¶ Parochiani. sicut aliud ē cleri⁹ aliud ē ppls.s.e.ex pte.i.⁊.j.ꝺ sen.ex.si sñia.i.rñ.sz huic.l.rñso vr ꝯdicer.s.ꝺ vb.sig.cũ cleri.vbi noie ecclesie cathedralis itelligit solũ capl'm nõ īferiores clerici uel ꝯuersi: sed ibi de iuramēto loquit: qđ stricte ītelligit: nec extēdit ad ea de qb⁹ ñ fuit cogitatũ.s.ꝺ iureiur.c.pe.iurisditio aũt ita pendet penes epz ⁊ capl'z q̃ nõ penes īferiores clericos ītelligat ĝ iuramētũ ibi ꝺm formã iuris cõis ad idē.s.de iureiur.ad nostrã.iii.s.de vbo.si.super quibusdam.

y ¶ Nõ aũt ecclesia. hñ ergo dixit Jo.⁊ ber.qui no.s.ꝺ testa.regisisti.in gl.h rñdēt q̃ si qd legatur canonicis nõ ītelligitur legatuz ecclesie.p.l.ff.de re.du.l.ciuibus.

z ¶ Alij clerici. sz nũqd per hoc erũt exēpti ꝯuersi ⁊ oblati nõ cl'ici.ar.q̃ sic.xii.q.i.duo.ꝯriũ credo p hoc.c.q̃ stricte sumit vba ꝓuilegioꝝ exēptiõis vt sonãt: ⁊ q2 non repetit ꝺ ꝯuersis ⁊ oblatis: ut.s.i.respõso.qđ si voluisset ītelligi expssisset.s.de deci.ad audientiã ad idem.s.de elect.q̃ ex eo.Jo.an.

S I papa. ¶ Hec est optia decre.ĩ materia īterꝓtatiõis ꝓuilegioruz. Primo distinguēs īter vba narratiua ⁊ assertiua ponit sex formas vboꝝ q̃ assertiue ꝓlate sapiũt exēptionē ⁊ ꝺ vltimis q̃tuor cõez subdit. Scđa ibi: Et est idē ponit al's octo ⁊ sic quattuordecim vsqz ibi: ñ sic Et ibi põit tres formas p q̃s nõ dat exēptio vsqz ibi: Nõ lz ubi de formis alijs ꝓtestat Jo.an. Et de hoc no.p ĩno.⁊ host.s.e.recepim⁹.⁊ p host.s.e.cũ capella.Jo.an.

3 ¶ Pricipalr.puta ipetrat lras ꝓlat⁹ sup revocatiõe rei ecclastice male alienate: qb⁹ df: ꝯquest⁹ ē nob.t.ꝓlat⁹ talis ecclesie nob ĩmediate subiecte q̃ ꝓdecessor ei⁹ ⁊c. unde talia vba solem⁹ vocare narratiua ñ assertiua: uñ.j.seqt talia vba narret: ad hoc bñ ꝯcor.iii.q.vi.hoc qppe.⁊ qđ ibi no.l.i.gl.

2 ¶ Probata.ꝯ vr qđ no.ber.s.ꝺ cēsi.cũ oli.l.i.gl.vbi dic stat publice scripture in q̃ ꝯtinet ꝺ finib⁹ epatuũ: lz illa fcã ob aliđ: sz illđ hēat locũ in ipa ꝓbatiõe finiũ q̃ fit p ar.s.de ꝓba.cũ cãm.⁊ cui ius cõe ñ ē ꝯriũ: sz h ius cõe ē ꝯriũ: ⁊ sequerent hoc casu plene ꝓbatiões: ⁊ ideo sec⁹.

x ¶ Afferat.no.q2 supra dixit narret. ergo h de assertiuis ibi de narratiuis: hodie plene ꝓbant narratiue litterarũ papalium si sunt de suo facto: ⁊ super his fundetur gratia vel ipsius intentio per cle.de ꝓba.litteris.⁊ uide qđ ibi no.in glo.antepe.

me si papa sit eq̃ vba aliquid debent ad hoc alleg. s. si q̃ C de inoff° testa.

sie[a] uel ad ro.ecclesiã spāliter aut sine medio[b] uel ēt simpliciter ptinere p hoc plene dz exēpta hmõi ecclesia iudicari: cũ enim iure cõi oēs ecclesie p orbē diffuse ad ro.ec. ptineãt si id alicui ꝯcedat ecclesie: uel de ea p sñiaz iudicet ex hoc ipsius cõprobat exēptio: ut privilegii nihil alias allatura cõcessio ei cui cõcedit: ⁊ sñia nullũ al'r datura subsidium ecclesie p qua fert: ꝓrogatiuã: cũ verba aliqd opari debeãt[c]: ꝯferat gr̃e spālis. ¶ Et ē idē[d]: si ꝓuilegiũ ꝯtineat: uel ipe papa p modũ expmat supscriptuz: q̃ ecclesia sit libera: seu q̃ potiat romane ecclesie libertate[e]: ul' q̃ ĩ hoc ꝓrogatiua gaudeat spāli: aut si dicat indefinite[f]: q̃ ecclesie romane ãnuũ cēsum soluat ad pcepte iudiciũ libertatis: siue q̃ ipsam ecclesiaz eximit ab ordinarii potestate: uel q̃ ñ audeat illic eps cathedrã collocare[g]: aut iperãdi seu ordinationē q̃zuis leuissimã faciēdi exercere aliq̃z potestatē. ¶ Similiter si aliqui recipiãt ĩ pprios ⁊ spāles subiectos: cēsent exēpti: ñ sic si ĩ pprios ⁊ speciales filios romãe ecclesie sint suscepti: tales quippe exēpti ꝓpterea nõ existũt[h]. ¶ Si vero dicat simpliciter q̃ aliqua ecclesia romãe ecclesie annuũ cēsũ[i] soluat. nõ pp hoc exēpta ecclesia dici dz. ¶ Idē[k] dicimus si circa aliqua p privilegiũ cõcedat libertas: ⁊ cl'a de cēsu ãnuo p soluēdo sequat: ut si aliquib⁹ q̃ ab alioq̃z a papa seu eius legato excõicari suspēdi aut iterdici ñ possint[l] ul' aliqd aliđ spāliter a se.apo.sit idultũ vel ēt dicat q̃ ĩ spāles romane ecclesie filios sint assumpti ⁊ sequat ĩ ꝓuilegio q̃ ecclesie romane ad iudiciũ libertatis pcepte annuũ cēsuz soulãt. ¶ His enĩ ⁊ cõsimilib⁹ casib⁹ sic ĩ certis privilegiati articulis ordinarioꝛũ iurisditioni quãtũ ad alia sunt subiecti.[m] ¶ Lz aũt sic diuersos priuilegioꝝ quib⁹ ecclesie ac mõasteria eximũt tenores ad litiũ materiã ãputãdaz duxerim⁹ designãdos: p hoc tñ aliis exēptionũ si reperiãtur: seu aliaruz libertatũ modis uel eorũ effectib⁹ nolum⁹ aliq̃ten⁹ derogari. Idē.

¶ Privilegiati ut tpe iterdicti celebrare possint diuina clausis ecclesiis alios ēt extraneos admittere ñ possunt: ⁊ si fuerit singularis ꝓsõa sup hoc privilegiata familiares suos admitti: secus ĩ familia cõuētus taliter privilegiati hoc privilegio nõ gaudet ille cuius culpa ponitur interdictum.h.d.Do.

L Icet vobis cõcessuz existat[n] ut iterdicti tpe ianuis clausis excõicatis ⁊ iterdictis exclusis[o] voce submissa diuina celebrare possitis ad ea tñ aliquos ēt si aliũde venerint: nisi sup hoc privilegiati[p] existant: recipere nulla rõne debetis. ¶ Cũ cõcedit singulari ꝓsone[q] ut mõ ꝓmisso[r] tpe iterdicti celebrare ualeat uel audire diuina: ei⁹ familiares domestici[s] ad audiendũ cuz ea ⁊ celebrandũ sibi diuinũ officiũ licite admittũt[t]. ¶ Nõ sic aũt in familiaribus alicui⁹ cõuēt⁹ seu collegii ē cēsendũ: illi enĩ nisi privilegiati fuerit admitti nõ dñt.[u] ¶ Hmõi quoqz ꝯcessiõe gauderē nõ põt is cuius cã[x] seu culpa dolo uel fraude fuit sñia interdicti ꝓlata: seu q ad perpetrandũ delictũ: cui⁹ occasiõe lata extitit: prebuit consilium auxilium vel fauorem. Idem.

¶ Episcopi cum altari viatico celebrare possunt: ⁊ sibi facer celebrari ita tamen q̃ non violent interdictum.h.d.Jo.an.

Q Voniaz episcopi corũqz superiores se habēt diuersis ex causis a suis ecclesiis ⁊ diocesibus absentare[y] frequēter: nec semp pñt cõmode[z] ad eccl'as accedere p missa celebrãda uel audienda in ipsis sine qua eos trãsire nõ dcet[⁊] absqz cã rõabili ullã diē pñti cõstitutõe indulgemus[ꝯ] eisdē: ut altare possint hēre uiaticũ ⁊ in eo celebrare ac facere celebrari ubicũqz absqz interdicti trãsgressiõe[ꝶ] illis pmittit cele

a ¶ Ecclesie.s.de resti.in integ.c.ij.de arbi.cum tempore.

b ¶ Sine medio.s.eo.cum olim.

c ¶ Debeãt.optime concor.s.e.ĩ his. Et no.arguēdũ a vbis.s.ꝺ deci.ad audiētiã.de quo dic: ut no.xii.q.v.humane.⁊.s.de v.sig.ꝓpterea.ler tñ nõ dz impõi vbis sed rebus.s.e.li.de ele.cõmissa.ad fi.

d ¶ Et est idem.s.q̃ ecclesia debet plene iudicari exempta.

e ¶ Libertate.s.e.cum olim.ii.

f ¶ Indefinite.q2 sec⁹ si post determinationē alicuius certe libertatis cõcesse: ut.j.§.idem.

g ¶ Collocare.in locis enĩ exēptis hoc ñ possũt epi.xviij.q.ij.luminoso.s.eo.li.de offi.ordi.cum episcopus.

h ¶ Nõ existũt.sz sũt privilegiati: ut.j.de vb.si.veniēs.i.rñ.recipiendo ergo illos ĩ filios videt illos recipe ĩ amorē filiale: sic subdiacon⁹ ordiatus a papa ñ ĩ exēptionē sz ĩ honorē ītelligit ordinat⁹ ꝓnceps tñ eos quos ĩ ꝓfes eligit ñ vult alijs subiici: ut in auc.ꝯstõ q̃ de dign.col.vi.⁊ si dñs apud acta noiat suũ suum filiũ: df ei libertatē cõcessisse.C.de lati.lib.toll.l.una.§.siliqz mõ.sz ibi sibi soli fit ꝓiudiciũ hic aũt fieret ꝓiudiciũ ordinario cui⁹ iurisditioni poti⁹ ē fauendũ.s.e.cũ ꝓsone.xi.q.i.puenit.ubi ergo papa exprimit aliquos spāles subiectos: si eent alij subiecti ñ eent spāles subiecti: ⁊ iđ illa vba exēptionē faciũt: vt.s.pri.rñ.sz lz aliqs sit fili⁹ nõ sequit q̃ sit specialis subiect⁹: q2 vni⁹ ꝓtãtis filius alteri ꝓtãti posset eē subiect⁹: ⁊ ideo aliud h aliđ ibi: filiatio ergo amorē ⁊ privilegiũ denotet: spālis subiectio exemptionem.

i ¶ Cēsuz.nõ enĩ oēs ecclesie exēpte soluũt cēsuz nec oēs q̃ cēsũ soluũt sũt exēpte.s.e.ti.recepim⁹.vnde nõ ꝓbat hoc eē ⁊c.C.ꝺ ꝓba.ad ꝓbationē.s.ꝺ of.dele.cũ ꝯtigat.

k ¶ Idē dicim⁹.s.q̃ nõ propter hoc exēpta censebitur.

l ¶ Non possint.de quo dic ut.s.e.ne aliq.Jo.

m ¶ Subiecti.ĝ no.q̃ unũ ⁊ idē vbũ diuersificat ꝺm adiũcta.ff.de ꝯhē.emp.l.q̃ sepe.§.neminē.⁊.ff.de v.si.l.q venenũ. vnde si ĩdefinite dicat q̃ ad iudiciũ pcepte libertatis soluat censum exempta dicit: ut.s.§.⁊ ē idē si post certam libertatem: non propterea vltra id intelligit exēpta vt hic: ⁊ est si.s.de dona.pastoralis.

L Icet. ¶ Sunt quattuor dicta per.§.distincta diffinientia totidez dubia circa privilegiũ ⁊ de celebrãdo tempore interdicti. Do.declarat.no.p ber.Inno.⁊ host.s.e.quia nõnullis.Jo.an.

n ¶ Existat.per speciale privilegium: ⁊ sic facit ad titulum.

o ¶ Exclusis.istud erat q̃ iducebat dubitationē p ei⁹ ꝯriũ q̃si a ꝯrio non excõicatos nec iterdictos: ⁊ aliũde veniētes admittere poterãt ⁊ ar.a ꝯrio fortissimũ ē.s.de his q̃ fi.a ꝓla.cũ apl'ica.in fi.sz hoc est vex: nisi illi sup hoc sint ꝓuilegiati: ut pz.q2 ex quo loc⁹ iterdict⁹ ē: vr oib⁹ iterdcũ ibi audire diuina: nisi sup hoc sint ꝓuilegiati: nec ꝓuilegiũ vni⁹ alteri penit⁹ ꝓdest: ad hoc.s.e.sane.⁊ ꝓterea añ hãc decr.in dubio erat tuti⁹ hoc tenet pp piculũ aĩaꝝ ⁊ iđ ãplectēdũ erat: ꝺ homi.ad audiētiã.de spđ.iuuenis sz oppono q̃ h decre.ē supflua: cũ hodie sine ꝓuilegio cõpetat tpe interdicti tal'r celebrare ꝺ iure cõi: vt.j.de sen.ex.c.vl.põt dici qd iuris in ꝯcessiõe p ꝓuilegiũ dcm ē: idez in cõcessiõe p ius cõe: ut ibi: ⁊ iđ forte generalit dixit.s.ꝯcessũ: nõ dicens q̃lit: ul' dic q̃ ēt p ꝓuilegiũ posset hre locũ casus nr: ⁊ subauditus ꝓme glosella pone.n.q̃ papa interdicēdo locũ vetuisset celebrari: etiã ꝺm formã illius decre.sepe.n.pp rebellionē delinquentiũ aggrauant pene: ⁊ postea cõcessisset aliqb⁹ celebrare ibi ꝺm formã isti⁹ decre.hēm⁹ ergo hũc casuz dubitabilē ad litterã ꝯ istã dcre.vidi olim ꝺuari in civitate boñ.tpe general' interdicti q2 religiosi sic ꝓuilegiati admittebãt forēses ad diuiã.

p ¶ Privilegiati.ut sic accipiētes signũ crucis ꝓ subsidio terre sancte in hoc essent ꝓuilegiati: uel quiuis alij.

q ¶ Persone.puto epõ regi comiti vel baroni.

r ¶ Premisso.s.ianuis clausis ⁊c.

s ¶ Domestici.intelligo non ob hanc cãm in fraudē sumpti vt.j.de ver.sig.c.ulti.

t ¶ Admittunt.ꝯcor.lex.ff.de pca.l.cũ pcariũ.ij.ubi si qs ꝓcario rogauit vt ĩ fũdo morari liceat ⁊ de suis quoqz ꝯcessuz vr ad idē.ff.de vsu.⁊ ha.l.ii.§.i.⁊.l.se.⁊.ff.de v.ob.l.si stipulatus fuero illđ aut illđ.ad idem.C.ꝺ aduo.diuer.iu.l.restituēde.vbi dicit ꝯcessum ꝓmatib⁹: intelligi ꝯcessum ⁊ his qui sub eis sunt: ad idem.ff.de condi.⁊ demon.l.municipibus.

u ¶ Nõ debēt.⁊ ē rõ diuersitatis: q2 ĩ ꝓmo casu al's ꝓuilegiuz eē posset ĩutile q̃ eē nõ dz.s.e.ĩ his.sz ĩ hoc ꝺo casu ꝯuēt⁹ põt sine familiarib⁹ p se celebrar diuina: ⁊ iđ ꝓuilegiũ ē restringēdũ.s.e.ut ꝓuilegia.vsus ñ.qd dices si ĩ ꝯuētu nõ sint nisi tres ⁊ duo sint ĩfirmi: nunqd terti⁹ possz celebrar cũ familiari.no.host.ĩ ꝓdicta decre.q̃ nõnull'.q̃ sic ne inutile sit ꝓuilegiũ ad instar eius qđ dicitur de singulari ꝓsona.s.§.prox.

x ¶ Cã.ad idē.s.e.q̃ nõnull'.in fi.iterdũ lz tales admittant ad auditionē diuinoꝝ tñ ꝓhibent appropinq̃re altari.j.de sen.ex.c.vlti.§.pe.

Q Voniam. ¶ Prio ꝓmittit ꝯstõnis cãm. Secũdo cõcedit epis ꝓuilegiũ altaris viatici. Do.

y ¶ Absentare.⁊ sic hoc faciũt pp vtilitatē ecclesie cēsent eē ꝓsentes.s.de cleri.nõ resi.ex pte.pegrinari tamē ad loca remota nõ dz eps sine licentia pape: de conse.di.v.nõ opz.ij.s.de vo.⁊ vo.redē.magne.

z ¶ Cõmode.⁊ sic dicũt tũc nõ posse.xxij.q.ii.faciat.ff.de v.si.l.nepos.pculo.

⁊ ¶ Nõ decet.ĩspiciēdũ q̃ ē ĩ cõcessione ꝓuilegij qd deceat: ad idē.s.e.li.ꝺ ele.cũ nõ deceat.cũ suis concor.

ꝯ ¶ Indulgem⁹.ista ē igit iuris ĩdulgētia q̃ hñt epi aliã hēs.s.e.q̃ nõnull'.aliã.s.de pe.⁊ re.c.vl.aliã.s.e.li.ꝺ of.dle.c.ii.aliã ꝺ sen.ex.q2 piculosuz.aliã.s.ꝺ iura.calũ.c.fi.adde aliã p cle.de cele.mis.dignũ eãdē ĩdulgētiaz habēt ꝓdicatores mĩores: ut.s.e.in his ⁊ ista indulgētia pñt vti epi absqz diocesanoꝝ vl' pochialiũ ꝓsbyteroꝝ lĩtia: absqz tamē pochial' ꝓiudicio ut ibi df: cũ isto aũt altari viatico poterit eps pone vadēs ad curiã ꝺ mãe ante cãpanã diei dicer vl' facere dici missaz ⁊ pger vias suas: ⁊ sic nõ ĩpedict ĩ dieta qđ fieret si haberet necesse expectare diē ⁊ horã solitã ⁊ opor tunitatē ecclesie.

ꝶ ¶ Transgressione.lz enim possint celebrare in loco interdicto non tamen alta

Universidad de Deusto
Biblioteca

voce ⁊ admissis interdictis: ⁊ interdictum violando. s. eo. ꝙ nōnullis.
E T si. ¶ Primo ponit ꝓhibitiōis cām. Secūdo ibi: ut tñ ꝓhibitionē. Tertio ibi: illi aūt cū moderati tpis adiūctiōe īfligit penā. Do. Et sic ꝯstrue ꝯ si .i. q̄uis pignoratiōes sint iure ciuili ꝓhibite tāq̄ graues legibus ⁊ ꝯrie naturali eqtati: q̄s vulgaris elocutio noīat repsalias qb⁹ ali⁹ ꝑ alio ꝑgrauaꝶ vt tñ ⁊c.

a ¶ Elocutio. itelligas quorūdā locoꝝ: ⁊ no. ꝯsiderandū q̄liter vulgus loq̄tur. ff. de fun. in. ⁊ istru. le. l. cū delaniōis. §. asinā. s. e. li. de re. eccle. non alie. hoc consultissimo; ⁊. s. de spō. ex litteris. i.
b ¶ Pregrauaꝶ. qd ee ñ dꝫ. s. de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄siuit. C. de inof. te. si qs suo. j. d re. iu. ñ dꝫ. cū suis ꝯcor. nō ob. ꝙ hrs bonoꝝ possessor ꝯueniꝶ ꝑ defūcto: qꝛ eadē psona cēsetur. idē ī successore ad pdecessorē. s. de sol. c. i. C. si cer. peta. l. i. nec ob. d fideiussore q rōne sue obligatiōis ꝯueniꝶ: tñ ꝯueniꝶ ꝓ sua to tenore illi⁹ auꝶ. C. de fideius. auꝶ. psente. ⁊ qd no. s. de fideius. c. ij. i. i. gl. ꝗ q̄rebat h gar. an cōdēnato debitore itelligaꝶ ꝯdēnat⁹ fideiussor. so. aut ē fideiussor ꝯct⁹ aut iudicij. In ꝯctu ꝯdēnato debitore ñ itelligiꝶ ꝯdēnat⁹ fideiussor ꝯct⁹: ꝗ agendū erit cū eo actione ex stiplatu. ff. d fideius. grece. §. si cū fideiussor ibi eni df ꝙ agiꝶ cū vtrisq̄: si eni ꝯdēnato debitor ꝯdēnareꝶ ⁊ fideiussor: ad qd agereꝶ cū fideiussore: si vo fideiussor q īteruenit ī iudicio ꝗ tñ ꝓmisit reū in iudicio sisti. ꝯdēnato reo absoluiꝶ fideiussor: qꝛ iā adipleuit qd ꝓmisit: videlꝫ qꝛ fecꝫ reū iudicio stare. ff. de fideius. grece. §. i. si aūt iudicatū solui ꝓmisit: cōdēnato reo ꝯdēnaꝶ ⁊ fideiussor ꝑ ꝯsequēs. ff. iud. sol. l. i. ⁊ ē idē dicēdū si toti⁹ cāe fideiussor ē accept⁹: ut ī pdicto. §. ff. d fideius. grece. §. i. ad fi. §. Itē q̄rebat ipe guil. qd si cleric⁹ pncipalis debitor cui⁹ occasiōe repsalie sūt cōcesse capt⁹ ē: an hēat h decre. locū: dicūt qdā penaꝫ isti⁹ decr. locū ñ hre: tū qꝛ h idē grauaꝶ pro seipso: tū qꝛ ꝯstō penalis ē restringēda: ad hoc. s. eo. li. de elec. statutum.

brare uel audire diuina.

Rūca. De iniurijs ⁊ damno dato.

G Reg. x. i gene. ꝯcilio lugdunē.

¶ Represalie ꝯtra psonas ecclesiasticas ꝯcedi: uel ꝯcesse nō debēt extendi: cōtrafaciētes nisi reuocēt ī fra mēsēꝫ singulares sunt excōicati uniuersitates interdicte. Jo. an.

E T si pignoratiōes quas uulgaris elocutio[a] represalias noīat: ī qbus alius ꝑ alio ꝑgrauaꝶ[b]: tāq̄ graues legibus[c] ⁊ eqtati naturali[d] contrarie ciuili sint cōstitutione ꝓhibite. Ut tñ eaꝝ ꝓhibitio ī psonis ecclesiasticis[e] tanto āpli⁹ timeaꝶ: q̄to ī illis spāli⁹[f] inhibenꝶ eas cōcedi[g] cōtra psonas pdictas seu bona ipsoꝝ aut q̄tūcūq̄ generaꝶr ptextu cuiusuis cōsuetudīs quā poti⁹ reputam⁹ abusuꝫ[h] forte cōcessas ad illas extēdi[i] psēti decreto districti⁹[k] inhibem⁹. Illi āt q cōtrafecerit aduersus personas easdē pignoratēs seu repsalias cōcedēdo uel extendendo ad eas nisi psūptionē[l] hmōi reuocauerint a cōcessiōis uel extēsiōis tpe īfra mēsēꝫ[m] si psone singulares fuerit sniaꝫ excōicatiōis īcurrāt si uero uniuersitas: eccl'iastico subiaceat iterdcō.

Rūca. De penis.

I Nnocentius quartus.

¶ De ueteri iure poterit archiepiscop⁹ cū ī ꝓuīcia sua iurisditionēꝫ suā exerceꝶ punire notorios iuriantes sibi nūcijs ⁊ fāilie sue si ꝑ id sua iurisditio īpediꝶ: als ñ nisi cōsuetudo āpli⁹ tribuat: ꝗ hodie tales iurias tūc punit etiam si iurisditionē non impediant. h. d.

R Omana ecclesia ⁊ infra. Iꝫ[n] aūt remeñ. archiepō suā ꝓuinciam uisitanti[o] eos qui tunc sibi uel sue familie aut alijs[p] quos propter hoc ꝑ eādē ꝓuīciā dirigit ⁊ ēt q̄ñ ꝯciliū ꝯuocat eos q nūcijs: suis quos ꝑ illo[q] uel alias ꝑ ꝓuīciā ipāꝫ sua debita[r] iurisditione utēdo trāsmittit iuriari psumūt: si hac occasione sua ī his ipediaꝶ iurisditio: pro iiuria hmōi dūmō existat notoria ꝓpria auctoritate punire[s]: nisi āplius eis de remēsis eccl'ie ꝯsuetudīe ꝯpetere dinoscaꝶ. Sibi ēt ⁊ metropolitanis alijs[t] ī suis ꝓuīcijs dū sic ī illis iurisditionēꝫ exercent: puniendi manifestas ⁊[u] notorias offēsas tūc eisdē illatas uel suis ēt si exīde[x] ipediri iurisditionem hmōi nō cōtigat: libera sit de nr̄a speciali concessione facultas.

B Onifacius. viij. bittereñ. epō.

¶ Docet hec decre. qb⁹ assistentibus fieri debeat degradatio: qbus uestibus ornamentis libris ⁊ istris in degradatione fiat hec expoliatio: ⁊ quibus uerbis utatur ipse degradans. Jo. an.

D Egradatio q̄liter fieri debeat a nobis tua fraternitas requisiuit sup quo tibi taliter respondemus ꝙ uerbalis ꝺgradatio seu depositio ab ordinibus uel gradib⁹ ecclesiasticis ē a ꝓpio epō sibi assistente ī ꝺgradatione clericoꝝ in sacris ꝯstitutoꝝ ordib⁹ certo epōꝝ numero diffinito cāonib⁹[y] faciēda. Ꝗ q̄ ꝓpi epi snīa sine alioꝝ epōꝝ pñtia[z] sufficiat ī degradatione coꝝ qui dūtaxat miores ordīes receperūt. ¶ Actualis uero siue solēnis celestis militie militis. i. clerici[τ] degradatio: cum ad eam fuerit procedēdū: fiet ut exauctorizatio ei⁹: q

de rescrip. ex pte decani ꝗ si añ istā ꝯstōnē ꝯcesse erāt vel extense represalie ꝯ clericos nō hꝫ locū pena: qꝛ ꝯstō futura respicit. s. de cōsti. c. ulti. nō tamen amplius utetur illis nec eas extēdet: alias hui⁹ ꝯstōnis pena locum habebit que est late sñie: ut patet ex verbo subiaceat.

R Omana. ¶ Primo cū duplici modificatiōe declarat ius vetus ⁊ executionē subdit. Secūdo ibi: sibi etiā illud ꝓrogat ꝓam moderationē tollens ⁊ forsan tertiā tēperās. Et dicebat hosti. ꝙ h erat vnū mirādū ꝙ pmū decretū stati corrigiꝶ ꝑ sm do.
n ¶ Licet. i. licitum est.
o ¶ Uisitāti. qd singul' ānis faceꝶ pōt ꝓuata forma decre. s. e. li. de cēsi. romana. etiā si epi non sint negligentes. e. ti. c. vlti. ⁊ tolle h qd ē īfra ꝓpria auctoritate punire eos qui tunc ⁊c.
p ¶ Alijs. qbuscūq̄ ēt si d familia sua nō sint.
q ¶ Illo. transmittit qd est infra.
r ¶ Debita. qd dic: ut no. ix. q. iij. c. ij. s. de of. ordi. pastoralis.
s ¶ Punire. ⁊ sic ē iudex ī cā sua: ad idē. xxiij. q. iiij. guilisarius: ꝗ ꝯ: nemo sibi vl suis ius dicere dꝫ. C. ne qs ī sua cā. l. una. xiij. q. iiij. iter q̄relas: ⁊. q. v. de occidēdis: ⁊. iiij. q. iiij. c. i. de hoc. vide. ij. q. vij. si qs erga. s. de cleri. maledi. c. i. Dixit h ber. ꝙ si iuria illata plato ipꝫ tm cōtigit: nō pōt aliquē ꝑ iniuria illa punire: si vo tāgit ecclesiā vel publicā vtilitatē pōt iniuriātes punire: imo nec talē iniuriā remittere posset. lxiij. di. salonitane. ad istar filijfamilias q pōt remitteꝶ iniuriā sibi factā īquātū ipm tāgit: ꝗ nō īquātū pꝛeꝫ. ff. d iniur. l. i. §. usq̄ adeo. iniuriā igiꝶ sibi ul suis illatā ꝑ quā ei⁹ iurisditio īpeditur. poterit puniꝶ archiepūs si notoria fuerit: als nō d veteri iure: nisi ꝯsuetudo āplius tribueret: puta ꝙ etiā ñ notorias ⁊ eas q̄ iurisditionē ñ īpedirēt puniꝶ possēt: ꝯsuetudo eni iurisditionē tribuit. s. de fo. cō. cū ꝯtīgat. ꝗ mō īno. iurisditionē ipsoꝝ ꝓrogādo hui⁹ decre. bñficio ꝯcedit ꝙ tales iniurias ēt si iurisditionē nō īpediāt punire possint.
t ¶ Alijs. ad idē. s. e. li de of. or. c. i. ī fi. u ¶ Et. ꝑ. i. vl sm alios ꝓprie: ut. s. etiā manifestos ꝑ publicā famā: extra de accu. q̄liter. ii. punire possint. x ¶ Exinde. i. ex iniurijs supradictis.

D Egradatio. ¶ Duo facꝫ pncipaꝶr. In pma ꝯsultatio. In scda responsio ibi: sup quo. Et h duo facꝫ pmo tractat de vbali. Secūdo de actuali ibi: Actual'. Iteꝝ scda duo facꝫ. Prīo dās sile pōt formā subtractiōis īsigniū. Scdo formā vboꝝ ibi: Poterit aūt: ⁊ determinat no. ī spe. d accu. §. ꝓ loco v. ⁊ no. ⁊. v. se. ⁊. §. q̄rto loco ꝑ totū. §. ⁊ ꝑ franc. vcel. s. e. li. d re iudi. ad apl'ice sumpta occasiōe de depositiōe īpatoris de q̄ ibi: Jo. an. Bñ sciebam⁹ q̄liꝶ cleric⁹ degradat⁹ tradēdus erat curie seculari. s. d vb. si. nouim⁹. ꝗ pri⁹ erat sciēdū q̄liter deberet degradari.
y ¶ Canonib⁹. xv. q. vij. felix: ⁊. §. si aūt. ⁊. c. seq. adiūget eni sibi epūs ī cā presbyteri sex epōs: in cā diaconi tres vt ibi: ⁊ dicamus. ꝙ eodē iure censebiꝶ subdiaconus. s. de ser. non ordinā. miramur. ⁊ hec vba preterquā in casu. s. eo. libro. de here. c. i. ⁊ sic verū est dicere: ꝙ spiritualia facilius cōstruanꝶ q̄ destruanꝶ quia solus epūs dat ordinē: quē solus tollere nō potest. xv. q. vij. episcopus solus. s. de transla. inter corporalia.
z ¶ Pñtia. requiritur tamē pñtia capl'i sui. s. de accu. qualiter. ij. de excess. prela. c. i. xv. q. vij. epūs nullus: nisi de consue. sine episcopis hoc facere posset. s. e. li. de cousue. c. iii.
τ ¶ Et clerici. s. de clerico egro. c. i. Jo. an.

c ¶ Legib⁹. C. ne vx. ꝑ ma. ꝑ to. ne fil. pro pa. ꝑ totū. ⁊. C. vt null⁹ ex vi. c. ꝑ alie. vica. dmo. l. i. ē eni sanci⁹ nocētē īpunitū relinq̄re q̄ īnocētē cōdēnare. ff. de pe. absentē. bene est tñ īterdū repire ꝙ lege pmittēte puniꝶ aliqs sine culpa sed nō sine cā: qd dic: ut. j. de regu. iu. sine culpa.
d ¶ Naturali. ꝯcor. igiꝶ h eqtas natural' rigori: q̄ ē ꝙ alt alteri⁹ odio nō graueꝶ ⁊ ꝙ qs ñ locupleteꝶ cū alteri⁹ iactura. j. d re. iu. ñ dꝫ: ⁊. c. locupletari. ⁊ qd qs alteri ñ faciat ⁊c. i. di. ī pn. s. de ma. ⁊ obe. dilecti. īterdū tñ discrepāt. s. e. li. d re. per. c. vno. cū suis ꝯcor. e ¶ Ecclesiasticis. clericis tēplarijs hospitalarijs ꝯuersis ⁊ deo deuotis. xii. q. i. duo. s. de sen. ex. pochian⁹. s. e. li. d elec. sciant.
f ¶ Spāli⁹ īhibenꝶ. tolle qd ē. j. psēnti decre. districti⁹ inhibem⁹ ⁊ redeas. s. eas cōcedi ⁊c. solet. n. pl⁹ timeri qd spāl'r ⁊c. xxiij. di. q̄ꝙ: ⁊. s. d here. si aduersus.
g ¶ Cōcedi. pro credito clerici vni⁹ dioc. ꝯ clericos alteri⁹ dio. ī q̄ sit debitor ꝯstitut⁹ seu ꝑ credito alicui⁹ laici vni⁹ dio. ꝯ laicos ⁊ clericos alteri⁹ dio. ꝙ graui⁹ esset. dicūt tñ doctores ꝙ. c. illud. xxiii. q. ii. dn̄s nō eē correctū: tūc. s. q̄ñ dn̄s vel ciuitas reqsiti nō vult iusticiā facere: ita tñ ꝙ tūc ad clericos nō extēdanꝶ.
h ¶ Abusum. qꝛ cōtra libertatē ecclesiasticā. s. de iureiur. c. i.
i ¶ Extendi. facit differentiā īter cōcedi ⁊ extēdi: qꝛ ciuitas vel supior dicitur cōcedere: ille cui cōcedūtur dicit extendere: puta qꝛ ciuitas bonoñ. dedit repsalias ciui suo cōtra florentinos quas ille extendit contra clericos.
k ¶ Districtius. i. uel ꝓprie ꝙ. s. per ciuilem constitutionem inhibitū esset.
l ¶ Presumptionem. i. concessionem vel extensionem represaliarum.
m ¶ Mēsem. quot dies hre debeat mēsis: dixi. s. e. li. de elec. ꝙ sit. qd si infra mēsem istū ꝓcessuꝫ fuit ad actū: qꝛ fuit psona eccl'iastica ꝑ alia pignorata: nūqd hēbit locū h pena īfra mēsem: dic sm gar. ꝙ ī statū pstinū reuocādū erit īfra mēsem. j. de sen. ex. qcūq̄. vel sm guil. reuocatio reītegra fieri dꝫ anteq̄ ꝓcedaꝶ ad actū. alias locum hꝫ pena. ar. ff. mā. si mādasset. ff. ad mace. si tñ: ⁊. l. filius. s.

a ¶ Insignia. ff. de his q no. ifa. l. ij. §. ignoīe cā. ⁊ talis ē īfamis vt ibi ad idē. ff. de re. mili. l. iij. §. pena ⁊c. auꝶ. vt clici apud ꝑ. epōs. §. vl. col. ix.
b ¶ Spectās. sup quo uide. xxiij. di. epūs. cum. c. seq.
c ¶ In eodē. ita faciūt mōachi. apostate faciūt. n. se ī totū tōdeꝶ: ne appeāt vestigia monachat⁹. d ¶ Priuilegio clericali. approbata ē igiꝶ opi. alāi. ⁊ bar. brix. ⁊ reprobata opi. hu. Jo. ⁊ ber. qui dixerūt ꝙ pcutiens degradatū icidit ī canonē pp caracterē quē ille retīet ⁊ ī memoriā ēt pstine dignitatis. ff. de decu. l. ulti. de ꝯse. di. iiij. oñdiꝶ. no. aūt hoc. l. di. accedens ⁊. liiij. di. c. ij. lxxxi. di. decri. s. de hr. ad abolēdā. §. i. s. d sen. ex. cōtigit. q̄ opīo adhuc forte ē vā ī vbalr deposito d quo loqꝶ pncipiū ⁊ ī actualiꝶ degradato hꝫ locū iste finis: sicꝫ ⁊ in ipsoꝝ restōne ē distictio iter eos ut no. ij. q. vi. §. ij. facit ēt h lr̄a ꝑ opi. bar. brix. no. ix. q. i. ī sūma. ⁊ ꝯ opi. Jo. ibi positā ⁊ ꝯ opi. lāu. ala. tā. ⁊ ber. no. s. de cleri. excō. mi. c. ij. q dixerūt degradatū cōficere verum sacramentum eucha.

Q Uamuis. ¶ Duo facit premittit cām īuētiōis carceris quā ꝓ ampliat ibi nos aūt. Uel pmittit qd de ciuili iure cuius contrariū summittit de iure canonico. Domi.
e ¶ Noscaꝶ. C. de custo. reoꝝ. l. i. ⁊ vl. vbi df de his quos carcer tꝫ inclusos apta diffinitiōe sancim⁹: ut aut ꝯuictos velox pena subducat. aut liberādos custodia diuturna nō cōmaceret: ad idem. ff. de pe. l. aut dāna. §. solent.
f ¶ Tibi. cui loq̄tur nō appet: vñ itelligaꝶ ñ solū ī epō: ꝗ ēt in quocūq̄ qui iurisditiōi pest ⁊ delicta punire pōt: ad idēꝫ. j. de sen. ex. si clericos. ⁊ qd ibi dixi.
g ¶ In ppetuū. si hoc exꝑmaꝶ an ī ppetuū an ad tps stabiꝶ expsso. si simpliciter dāneꝶ ppetuo ītelligiꝶ nō tpalr dānat⁹. C. d pe. l. ꝓuīs de quo dic ut. l. di. c. i. s. d ꝯsti. ex litteris. ff. de postu. l. puto. §. i.
h ¶ Expediꝶ. sicꝫ ī carcere quo ad custodiā non dꝫ fieri mixtio seruū: vt. C. de custo. re. l. iij. sic dico ꝙ ī carcere quo ad penā nō fiet mixtio. ⁊ est sile qd dicim⁹ d mōasterijs ꝙ ñ dn̄t eē duplicia. xviij. q. ii. diffinim⁹. piculosa ē. n. talis ꝯmixtio. s. e. li. de statu. regu. c. vno. i ¶ Peragendā. hoc idē ꝓbabaꝶ. s. de here. c. pe. ī fi. s. de vb. sig. nouimus. in fi.

militie deseruit armate: cui militaria detrahunꝶ insignia[a] sicq̄ a militia remot⁹ castris reicijꝶ: ꝑuat⁹ cōsortio ⁊ ꝑuilegio militari. ¶ Clericus igiꝶ ꝺgradandus vestibus sacris idut⁹: ī manib⁹ hn̄s librū uas vel aliō istr̄m seu ornamētū ad ordinē suū spectās[b]: ac si deberet ī officio suo solenniter mistraꝶ: ad epi pñtiā adducaꝶ: cui epūs publice singula sue sint vestes calix liber seu q̄uis alia q̄ illi iuxta morē ordinādoꝝ clericoꝝ ī sua ordiatiōe ab epō fuerint tradita seu collata singulariter auferat: ab illo vestimēto seu ornamēto ꝙ datū vel traditū fuerat vltio incobando ⁊ ꝺscendendo gradatī: ꝺgradatiōeꝫ ꝯtinuet usq̄ ad pmā vestē q̄ daꝶ in collatiōe tōsure: tūcq̄ radaꝶ caput illi⁹ seu tōdeaꝶ ne tōsure seu clicat⁹ uestigiū remāeat ī eodē[c]. ¶ Poterit āt epūs ī ꝺgradatōe hois uti vbis aliqb⁹ ad terrorem illis oppositis: q̄ in collatione ordinum sunt ꝓlata: dicendo presbytero hec vel similia verba ī remotione [illegible]: auferimus tibi vestem sacerdotalē ⁊ te honore sacerdotali priuam⁹ sicq̄ in remotione reliquoꝝ insigniuꝫ similibus verbis vtens in ablatiōe vltimi ꝙ in collatione ordinū fuit primū in frascripto vel alio simili mō ꝓnunciet siue dicat auctoritate dei omnipotentis patris filij ⁊ spiritus sācti ac nr̄a: tibi auferim⁹ habitū clericalem ⁊ deponimus ꝺgradam⁹ spoliam⁹ ⁊ exuim⁹ te oī ordie bn̄ficio ⁊ ꝑuilegio[d] clericali. I Dez.

¶ Quāuis inētio carceris fuit ad custodiā. tñ potest qs puniri pena carceris ppetuo ⁊ ad tps. Joā. an.

Q Uāuis ad reorū custodiā nō ad penā carcer spāl'r deputatus esse noscaꝶ[e]. Nos tñ nō iprobam⁹ si subiectos tibi[f] clericos confessos de crīb⁹ seu ꝯtra victos coꝝ excessibus ⁊ psonis ceterisq̄ circūstantijs ꝓuida deliberatione pensatis ī ppetuū[g] vel ad tps ꝓut videris expedire[h] carceri mancipes ad penitentiā peragendam. I Dez.

¶ Pena alicui iposita ⁊ eius posteris nō extēdiꝶ ad posteros linee feminee nisi aliud in iure vel snia sit expressum. h. d. zen.

U Bicunq̄ alicui ⁊ eius filijs seu posteris[i] usque in certam generationem pena imponiꝶ ab homine vel a iure: pena ipsa eos tantū afficit q ꝑ masculinam[k] nō femininā lineam descēdere dinoscunꝶ. Nisi aliud in iure[l] vel sententia[m] sit expressum.

I Dem.

¶ Primo punit insequentes percutientes aut capiētes cardinales ⁊ eius criminis socios. Scdo coꝝ filios ⁊ nepotes. Tertio ipsis insectatorib⁹ penā addit. Quarto quā satisfactionem cū absolueꝶ facere debeant ⁊ qd per absolutionēꝫ cōsequanꝶ. Quinto de nudis consiliarijs vel simpliciter fauētib⁹ huic crimini. Sexto ad collaterales pmittit penas extendi. Septimo ponit de insequentibus clericos vl' religiosos familiares pape vel cardinaliū. Octauo ponit de occidētibus cardiales. Nono dicit ptātes seculares nihilominus penis legalibus ꝯtra tales vti debere ⁊ hanc ꝯstōnē etiā facere obsuari ⁊ cōtra facientibus penā imponit. Jo. an.

F Elicis recordationis honorij pape tertij pdc. nr̄i vestigiis iherentes[n] qbusdā additis ⁊ detractis[o] de cōi fratrū nr̄oꝝ ꝯsilio ac ippetuū valitura ꝯstōne sancimus vt si qs deinceps ī hoc sacrilegij[p] genus irrepserit ꝙ sancte roma. eccle. cardinalē[q] hostiliter fuerit insecutus vel pcusserit[r] aut ceperit vel socius[s] fuerit facientis aut fieri mādauerit vel fcm̄ ratuꝫ habuerit[t] aut ꝯsiliū dederit vel fauorēꝫ[u]: aut postea receptauerit[x] vel defensauerit scienter eundē sicut reus criminis lese maiestatis ppetuo sit infamis diffidat⁹ nihilominus ⁊ bannit⁹ sit intestabilis: vt nec testamenti liberā hēat factionem: nec ad alicuius bona ex testō vel abītestato vocetur q̄tenus ab oī successiōe repulsus publicaq̄ repulsa cōfusus minus inueniat sue malicie successorē: fiant habitationes eius deserte ⁊ vt nō sit q eas inhabitet denꝶ cūcta ipsius edificia in ruinam: ⁊ vt perpetue notā infamie ppetua ruina testeꝶ nullo tepore reparenꝶ nullus ei ꝺbita reddere: nullus respōdere in iudicio teneatur qcqd ēt in bonis inueniꝶ ipsius fisci vel reipublice dominio applicetur ut ex illis nil transmittat ad posteros sed po

oīno vex ē: ⁊ q̄ñ agiꝶ de dignitatib⁹ ⁊ de honorib⁹ ⁊ de penaꝝ īmunitatib⁹: vt. C. de decur. l. eos idulserūt: ⁊. l. exēplo: ⁊. l. nullus: ⁊. l. si ille. li. x. ⁊. C. d pe. l. decurionū filij: ⁊. ff. de pe. l. moris. §. fi. ff. de decur. l. ij. §. ī filijs. ⁊ ē rō: qꝛ filij sequunꝶ agnationē pris ⁊ ñ mr̄is: ⁊ nobilitanꝶ radijs patrū. sicut ⁊ uxores radijs maritoꝝ: ī auꝶ. de ꝯsul. circa mediū. col. iiij. ff. de sena. l. i. ⁊. l. femie: ⁊. l. libos: ⁊ adde qd dixi. s. e. lib. de here. statutū. ij. ⁊ bene facit. ff. de vē. in pos. mit. l. i. §. i.
l ¶ Jure. s. eo. li. d here. c. ii. et. c. statutum. ij.
m ¶ Snīa. s. e. li. de scisma. c. vno. ꝗ pōe vsq̄ ad tertiū vl' aliū certū gradū iure vl' snīa dānata est vtraq̄ linea masculina ⁊ feminina. ego nō dānat⁹ cū filia sic dānati ꝯ hō mr̄imoniū: q̄riꝶ an filij sic suscepti de tali matrimonio sint dānati: hāc q̄onem formauit host. s. e. ti. ī qbusdāꝫ ⁊ dixit distiguēdū: an tal' mł'ier sciēꝶ ducta fuerit: ⁊ tūc dānati sūt filij usq̄ ad expssaꝫ lineā: an ignorāꝶ: ⁊ tūc filij ñ sunt dānati pp pris ignorātiā sicꝫ ⁊ ignorātia alteri⁹ parētū facꝫ ꝓle legitimā: als d illegitio ꝯpleru genitā si bāna pcesserūt. s. d clā. despō. cū ĩhibitio. s. q fi. sint le. ex tenore. ff. d ritu nup. l. iulia ⁊ sic ēt posset itelligi sm eū. xxxii. q. iiij. libi. vl' loq̄ꝶ aliō ꝗ legē lōbar. ꝙ dic: ut no. s. de ser. nō or. c. vl. ꝙ dicꝫ de sciēte pcise sit verꝫ ꝗ qd dicꝫ d ignorāte posset eē vex ī ignorātia fci. s. ꝙ nesciebā illū talē eē: ꝗ ī igrātia iuꝶ. qꝛ sciebā illū talē eē ꝗ ignorabā ꝙ ius posteros ei⁹ dānaret: secus ad hoc. j. de re. iur. iuris ignorātia. ꝗ ī ignorātia fci vl' ꝯ: sicꝫ si qs credēs ꝯhere cū liba ꝯhat cū ꝓua tñ filij sūt ꝓui dn̄i āncille: ꝗ ibi nō ē mix si ignorātia ñ excusat: ꝑ quā ipso dn̄o fieret piudiciū si excusaret: ꝗ h nulli iferꝶ preiudiciū: ⁊ ideo substineri pōt illa solutio.

F Elicis. ¶ Diuidiꝶ ī nouē ptes q̄ patēt vt ī rubro ꝓa ibi: ī. §. qd si qs. tertia ibi: psenti. q̄rta ibi: cū aūt. q̄nta ibi: cū aūt. sexta ibi: Illud. septima ibi: ceteꝝ. Octaua ibi: pmissis. Nona ibi: per. Jo. an.
n ¶ Inherētes. ad idē de iura. calum. c. i. cum si.
o ¶ Detractis. ad idem. s. in proemio huius li.
p ¶ Sacrilegij. qd tāto maius eē cēseꝶ quāto psona q̄ patiꝶ maior est: de pe. di. i. aut scā. C. de epis. ⁊ cle. l. si qs ī hoc: ⁊. j. e. §. pmissis de multiplici sacrilegio tractatur. xvii. q. iiij. §. sacrilegium: ⁊. c. seq.
q ¶ Cardinalē. ꝯ pcutiētes capiētes vl' bāniētes epōs ꝓuisū ē hodie ꝑ cle. d pe. si qs suadēte.
r ¶ Percusserit. hoc itelligo in illo q nō iure hoc facꝫ: qꝛ ñ se dfēdēdo: tūc. n. cessaret pēa de hom. significasti. ij. de sentē. ex. si vo. nō eo. n. tūc peccat cū auctoritate legis id faciat. xxiii. q. iiij. qui peccat.

i U Bicūq̄. ¶ Prīo ponit regulā cū sua exceptiōe ibi: nisi. Do. ¶ Posteris. pone exēplū. e. ti. in quibusdam.
k ¶ Masculinā. ⁊ merito: qꝛ īmunitas alicui ⁊ ei⁹ posteris ꝯcessa nō cōpbēdit femias. ff. de mu. ⁊ bo. l. uacatio. ff. de iure imu. l. i. §. i. pterea ex quo qs d nuptijs nat⁹ ē pꝛem seq dꝫ ⁊ ñ mr̄eꝫ. ff. d sta. bo. l. cū legitie. qd
s ¶ Socius. cū. n. cōmiteꝶ par facin⁹: pari pena puniꝶ. C. de epi. ⁊ cle. l. ꝗ quēꝗ ī fi. ⁊ d hoc. ij. q. i. notū: ⁊. s. d of. del. c. i. s. sen. exc. quāte. xxiij. q. ul. c. vlti.
t ¶ Ratū hūerit. itellige hoc si ei⁹ cōtēplatiōe vel noīe sit factū: ut. j. de reg. iu. ratū qs. ⁊. j. de sen. ex. cū qs. ii. rñ. Alij ꝯdicētes hoc spāle ꝙ pena locum hēat ī ratificante licet nō fuerit suo noīe gestum: sed credo standum regule.
u ¶ Fauorem. non nudum nec simplicem: qꝛ de illis ostendet. j. §. illud.
x ¶ Receptauerit. pari. n. pena sunt puniēdi pessimi receptatores sine qb⁹ delin-

Universidad de Deusto Biblioteca

quetes diu lateꝛ nō possint. ff. de recep. l. i. C. de his qui la. occul. l. i. ꝛ. ii. nisi essent ꝯsanguinei affines. ff. eo. ti. l. ij.

a ¶ Dānenꝛ ꝛ sua. regulariter ꝯtra: qꝛ bona dānatorū trāseunt i hr̄des ꝛ nō in fiscū. C. de bo. dāna. auc. bona: sꝫ h fallit i hoc crimine lese maie. C. ad. l. iul. maie. l. qsqs. ꝛ ē canonizata. vi. q. i. §. verū. ꝛ in crimine heresis. s. e. li. de here. cū scd̄ꝫ. ꝛ in casibus ibi positis.

b ¶ Disponant. illis nō uocatis: etiā si de facto possideret. s. eo. li. de p̄ben. licet. ii. ꝛ hoc sonat ver. libere. s. positum.

c ¶ Rectam. de collateralibus enim tractat. i. §. ceterum.

d ¶ Pontificalē. alias enim tales non includebanꝛ nisi fuisset de ipsis expressum. s. de cōces. p̄ben. dilectus. ad idē. s. e. li. d here. inqsitores. ꝛ. i. de sen. ex. quia periculosum. Jo. an.

e ¶ Uirili. intelligebatur nisi aliud fuisset expressuꝫ. s. c. pri.

f ¶ Bn̄ficiū. de dignitate. s. dixerat h de beneficio dicit idem.

g ¶ Insecutiōe. de pcussione ꝛ captione non erat dubium: sed de insecutione h spāliter statuitur hec pena.

h ¶ Uicinarū. q̄ sint loca vicina dico iudicis arbitrio quo ad hoc relinquendū: ꝛ possent dici vicina nō distantia vltra duas dietas vulgares. s. de rescrip. nōnulli. uel legales. s. e. li. de p̄ben. psenti. §. locati. vel nō distātia vltra unā dietā. s. e. li. d rescrip. statutū. vel ifra ꝓuiciā. s. de elec. corā. arbitreꝛ ergo i hoc bonus iudex.

i ¶ Articulo. si. xvij. q. iiii. si qs suadēte. de of. ordi. pastoralis. cum si.

k ¶ Et idonee. s. p pignora vel fideiussores. ff. mā. l. si mādato. §. paulus rn̄dit. alr̄s dbū cautionis nudā ꝓmissionē cōtinet. C. de verb. sig. sancim⁹. sed si hoc casu sufficientē cautionē dare nō posset dabit iuratoriā: vlꝛ cauebit sub hypotheca suaꝝ rerū. C. de epi. ꝛ cle. auc. generalis: ꝛ. ff. vt leg. no. caue. l. filio. in fi. ꝛ facit qd̄ diri. s. e. lib. de vsur. c. ii. ꝛ quod no. s. de dote post diuor. resti. p vras. io. an.

l ¶ Ultra mare. ꝛ si christiani nihil haberent vltra mare esset hec pena i aliam cōmutāda. ff. de inter. ꝛ re. l. relegatoꝝ. i. rn̄. ff. ad. l. pōpe. de pari. l. pena.

tius cū ipso quodāmodo dānenꝛ ꝛ sua[a]. Si q̄ uero feuda locationes officium uel beneficium spirituale uel tpale ab aliquibus ecclesijs obtinet: sit eis ipso iurꝛ priuatus: q̄ sic libere ad ecclesias reuertanꝛ q ecclesiarum rectores d ipsis pro sua uolūtate disponāt[b]. ¶ Qd̄ si qs p̄dictorum filium uel filios habent nepotē uel nepotes p rectam lineam[c] descēdētes: beneficiatū seu bn̄ficiatos quouis bn̄ficio: etiā si pōtificalē[d] adeptus uel adepti fuerit dignitatē sint eis ipso iurꝛ priuati: spe ꝓmotionis oīno sublata. ¶ Nulli preterea taliū filiorū atqꝫ nepotū ex uirili[e] sexu descendentium ab eisdem alicuius aperiatꝛ ianua dignitatis aut honoris ecclesiastici uel mundani: seu ad alicuius loci regimen sit ascensus sit eis postulādi negata facultas: sit notorie iudicatus: ꝛ qd̄libet aliud offiū seu ministerium publicū iterdcm̄: i iudiciis eoꝝ assertio cōtra quēquā nihil fidei nihil credulitatis iueniat: ut ad testimonium ꝓrsus reddātꝛ idigni sit eis ad ordines ascēsus ihibitus sit ad beneficiū[f] uel offiū ecclesiasticum denegatus ascēsus: ꝛ ut magis famosa sit eorū ifamia ad act⁹ legitimos nullus eis pateat adit⁹ nulla porta pandatur eisdem sup aliquo premissorū: oi spe dispēsatiōis adēpta. ¶ Presēti nihilōin⁹ adicim⁹ sācōi ut ex isecutōe[g] p̄dicta sicut ex iniectione manuū uiolēta ipso fcō excōicatiōis sniam qs incurrat: ꝛ tā isecutor q̄ꝫ alij supradicti tanti mali pticipes: quādiu in sua ꝯtumacia pdurarint: singulis diebus dn̄icis ꝛ festiuis pulsatis cāpanis ꝛ candelis accensis p oēs illius loci ecclesias i quo tm̄ facin⁹ fuerit attētatū: necnon ciuitatum ꝛ diocesuꝫ uicinarū[h] excōicati publice denūcieꝛ: nec ab alio q̄ꝫ a romano pōtifice possint absolutiōis bn̄ficiū obtinere: nisi dūtaxat i mortis articulo[i] cōstituti. ¶ Cū āt fuerint absoluēdi p̄mo sufficiēter ꝛ idōee[k] caueant q iferende pene parebūt auxiliāte dn̄o pniaꝫ pagēt iiūgēdā deide p oēs illius loci eccl'ias p̄ncipales vicinorūqꝫ locoꝝ dieb⁹ dominicis ꝛ solēnib⁹ icedāt nudi coraꝫ populo: femoralia tm̄ habētes ꝛ ferulas deferentes in manib⁹: cū qb⁹ p easdē eccl'ias publice fustigētur: ituri postmoduꝫ ultra[l] mare ꝛ ibideꝫ acturi pniaꝫ p tres ānos ad min⁹ nec exinde postmodū reuersuri absqꝫ sedis aplice lītia spāli. ¶ Uerū cū talis grāꝫ recōciliationis meruerit beneficio absolutionis obtēto idulgeaꝛ ei licentia ut suam ꝛ suoꝝ iiuriā ꝓsequaꝛ[m] ꝛ debitoꝝ illoꝝ q̄ contracta fuerit d postmodū acqsitis[n] repetitio nō negetur. ¶ Illud āt nō duxim⁹ obmittendū: q si qs fuerit in premissis nudo ꝯsilio aut simplici[o] fauoꝛ culpabilis: iudex in talē penaꝫ metiaꝛ ex culpa ut s̄m q excessus exegerit uindicta ꝓcedat. ¶ Ceteꝝ qꝛ dignum est ut nefandi rōe flagitij ultiōis seueritas apli⁹ extēdaꝛ: ꝛ pp enormitatē culpaꝝ plagaꝝ mod⁹ exuberet: nec penis solitis ꝯtēteꝛ: statuim⁹: ut ad collaterales frēs vꝫ nepotes ꝛ ꝓnepotes taliū possit extēdere[p] penas i hmōi nr̄a ꝯstōe cōtētas circūspectio ro. pō. ꝓut circūstātie rōabiles suadebūt. ¶ Premissis ēt dignū cēsuim⁹ ānectēduꝫ ut si qs q̄ꝫ aliquo p̄dictoꝝ[q] excessuū quēq̄ꝫ d clericis uel religiosis nr̄e familie uel cardinaliū afficere forte presumpserit: ꝓportioneꝛ pena delicto: ita q uidicta ex equo excessu rn̄dēte ab offensa nostroꝝ cohibeantur deinceps manus temerarie formidine ultionis q̄s dei ulꝛ nr̄a seu fratrū nr̄oꝝ reuerētia non coherceꝛ[r]. ¶ Si qs uero per se uel per alium occiderit cardinaleꝫ: qd̄ absit: uel dederit cāꝫ[s] mortis ultra q̄ꝫ p̄missa ꝯtineāt: sic i eū ptās iurisditōis isurgat: sic rigor ultiōis i filiat q cōtra uite subsidiū mortis solatiū iuocet: uinēs pene nō culpe uindicte speculū i offēse. ¶ Per hoc quoqꝫ seculařib⁹ potestatibus non adimimus[t] facultatē utendi legib⁹ ꝯtra tales quas aduersus sacrilegos catholici p̄ncipes ediderunt: qs enī locus regiminis poterit cē tutus: quis rectoꝛ securitate gaudebit: si romana ecclesia oīum ecclesiaꝝ disponēte domino caput est ꝛ magrā casibus istis subijcitur si eius filij spāles hmōi piculis exponunꝛ quē ecc'lie filiū quē fidei zelatorem cōtumelia tanta nō tāgeret: ꝛ ꝯfusio tā aspera nō moueret porro si fili⁹ ē dolebit si fidelis matre fidei lesa ledeꝛ. ¶ Quapropꝛ si p̄nceps senator cōsul potestas ulꝛ ali⁹ dominus siue rector contra p̄sumptores predictos presentis cōstitutionis tenorem non fecerit obseruari: tam ipse q̄ꝫ officiales ipsi⁹ ifra mēsē postq̄ꝫ res ad noticiā eorū puenerit: eoipo sniaꝫ excōmunicatiōis incurrant. ¶ Ciuitas uero queuis alia preter urbē que talia facienti uel facientibus seu p̄sumentibus in his consilium uel auxiliū dederit aut fauorem: uel ifra mensem saltem taliter delinquentes: ꝓut tanti facinoris enormitas exegerit: ꝛ facultas ei affuerit: non duxerit puniendos: pōtificali ꝛ supra sit eoipso dignitate priuata[u]: ꝛ nihilominus remaneat interdicta.

Rubrica. De penitentijs ꝛ remissionibus.

Innocētius in ꝯcilio q̄rto lugdunensi.

m ¶ Prosequaꝛ. iiij. q. vi. omnibus.

n ¶ Acqsitis. qꝛ prius acqsita erāt confiscata.

o ¶ Simplici fauoꝛ. nudū ꝯsiliū vel simplex fauor intelligiꝛ illius qui ad maleficiū faciendum nihil adducit.

p ¶ Possit extendere q̄dā iudicatio: si. s. eo. li. de rescrip. c. fi. nā ꝛ p̄ter hāc pmissionē papa eo. modo id poterat cuꝫ nō habeat imperium par i parem. s. de elec. innotuit. Jo. an.

q ¶ Aliquo p̄dictoꝝ. s. insecutiōis captiōis aut percussionis aut societatis horum criminum.

r ¶ Coherceꝛ. s. de vi. ꝛ ho. clerico. vt clericorū.

s ¶ Causam. proximā nō remotam: quod dic: ut. s. de homici. decetero. de testibus. sicut.

t ¶ Adimimus. cōcor. C. de sacrosan. eccle. l. placet. i fi. vbi p̄mo p ecclesiasticū iudicē ꝺo p secularē qs puniꝛ: ꝛ sic in casu nr̄o ꝓpter criminis horrorē est. n. regulariꝛ secus ubi criminaliꝛ agitur. s. de accusa. de his. vbi de hoc. ꝛ. ij. q. v. hꝫ hoc ꝓpriū. sunt eniꝫ paria aliquē esse absolutuꝫ uel condēnatū ꝛ soluisse. ff. de except. rei iudi. si quis cū totū. §. plane. ꝛ facit hec decre. ad id qd̄ no. s. de iudi. at si clerici. in glo. pe.

u ¶ Priuata. si. xxv. q. ij. ita nos: ꝛ. s. e. li. de elec. ubi piculum. §. ciuitas. Excipiꝛ aūt ciuitas ro. ab hac pena: si enim ipsa in hoc puniret p̄uarentur etiam inferiores ecclesie cuꝫ totius orbis episcopus sit romanus pontifex: etiam preterea ibi promptioreꝫ habemus iudicem. s. papam qui huic rei potest adhibere remedia ꝛ penas iponere: ad hoc optie. C. de his q ad ecclesias cōfu. l. vlti. in prin.

Romana. ¶ Sunt tria dicta. Primū ꝛ tertium ihibitoriū. scdm̄ cōmissoriū ibi: sup benigna. Tertiū ibi: i concedēdis. do. ¶ Fabrice. qꝛ ꝯferentib⁹ ad op⁹ fabrice dari solēt remissiones: ideo de his q̄storibus in hoc ti. posuit. Quis aūt teneaꝛ ad op⁹ fabrice. dic vt. s. de eccle. edi. c. ij. de his. sed cum q̄rta fabrice ꝛ clericoꝝ subsidia nō sufficiūt: fieri solet ad p̄dicta sicut ꝛ alia pia loca elemosynarū collectio ad hoc. s. e. li. de sta. regu. c. vno ad finem.

b ¶ Hoc. s. qd̄ resistunt vel parere nolunt.

c ¶ Ptātem. sicut nec pn̄t foraneos officiales statuere pp citatiōes faciēdas vt. s. eo. li. de of. oꝛ. romana.

d ¶ Ipsoꝝ. questoꝝ.

e ¶ Prouicie. q̄si velit notare q idulgētia n̄ ꝓsit his q subiecti nō sūt: qd̄ dic vt. s. e. ti. qd̄ āt.

f ¶ Monere. ꝛ remissionū ꝛ idulgētiaꝝ lr̄as ꝯcedere: vt. s. e. nr̄a: ꝛ ē casus i quo archiep̄s iurisditionē hꝫ i subditos suorum suffraganeoꝝ: alij nō. s. de of. oꝛ. pastoralis. ꝛ. ix. q. iij. c. ij.

g ¶ Remēsis. vel alius qlibet. s. eo. li. de of. oꝛ. romana in fi. s. ti. proximo. c. i. in fi.

h ¶ Generalis. s. e. cuꝫ ex eo. ꝛ si excesserit n̄ valet. i. e. c. ulti. Jo. an.

Si episcopus. ¶ Duo facit. p̄rio pōit casuꝫ ꝛ dcm̄ cui⁹ rōnem subdit ibi cuꝫ in generali. Scd̄o ꝯsuetudinem reprobat ibi nulla quoqꝫ. do.

i ¶ Eps. subdito puta archidiacono: archipresbytero abbati priori vel silib⁹ ꝑsonis q̄ imediate subsūt epis. Quid dicemus de iferioꝛib⁹: puta laicis parochianis certe parochie: nūqd illis eps pōt licentiā dare: vt sibi ꝯfessorē eligāt: vꝛ q nō. s. e. oīs de pe. di. vi. placuit de po. nullus. Dic q̄ qꝛ qlibet de dioce. pōt recurrere p penitētia ꝛ ad ꝓpriū sacerdotē ꝛ ad epm̄ vel archipresbyterum cathedralis ecclesie q quo ad hoc ē vicari⁹ epi: vt. s. de of. archidia. officiū vn̄ credo q sufficiat alteri⁹ lr̄a. s. vel epi vel parochialis sacerdotis.

k ¶ Idoneū. q sciat circūstātias ꝯsiderare: ꝛ diuersis medicamētis vti ad sanādū egrotū. s. e. oīs de pe. di. vi. q vult. de homicidio sicut dignum.

l ¶ Reseruanꝛ. sed q sunt isti casus. dic q absoluere excōicatos maiori excōicatione nō ꝯpetit simplici sacerdoti: sed epo: vt. s. d sen. excō. nup: iponere penitētias blasphematorib⁹ dei ꝛ scōꝝ. s. de clericis male. c. ii. sortilegis. s. de sortilegijs. c. ij. commutatio quoꝝlibet votoꝝ: vt. s. de voto ꝛ voti redēptione. c. i. dispositio male ablatoꝝ icertoꝝ vel certoꝝ qn̄ nō extant hi qbus facienda est restō. s. de iudeis: cū sic penitētia mr̄imonioꝝ clandestine ꝯtoꝝ vel ꝯ iterdcm̄ ecclesie p epos solet iponi. s. de clandesti. desponsa. cum ihibitio ꝛ de matrimonio ꝯc. ꝯ iterdictum ecclesie. c. i. ꝛ vlti. Solēt epis reseruari penitētie oīum publicoꝝ enoꝛmiū criminū oppressionis filioꝝ ex ꝓposito vel ex casu cuiuscūqꝫ homicidij: falsi testimonij: vel falsi instrī: piurij: icestus: coꝛruptionis monialiū: coeuntis cū brutis ꝛ his silia. ad hoc. l. di. miroꝛ. ꝛ. c. in capite. xxiij. q. ii. qcūqꝫ: cum silibus: vt notat hostiēsis in sūma hui⁹ tituli. §. cui cōfitendum sit.

m ¶ Cōcessurus. vt. i. de reg. iu. in generali: cum suis cōcoꝛ. ad idem. s. e. li. de of. vica. c. vlti.

n ¶ Cōsuetudine. ē. n. onerosa eccl'ijs: iō nō valet. s. de cōsue. c. ij. ꝛ ex ea frangiꝛ ecclesiastice discipline neruus. s. de cōsue. cuꝫ venerabilis et cēt hoc ꝯ obediētiam p̄ncipis p̄scribere: qd̄ esse nō pōt. s. de p̄scri. cum nō liceat.

o ¶ Eligere. epi ꝛ archiepi ꝛ supioꝛes ꝛ iferioꝛes ab epis exēpti hn̄t a iure lr̄am q idoneū ꝯfessorē sibi eligūt: q pōt eos soluere ꝛ ligare. s. e. ti. capitulo vltimo.

p ¶ Ligare: ideo dixit: qꝛ cuicūqꝫ volo possum confiteri peccata mea petendo ēt salubre aīe cōsilium: sed ille nō pōt ligare vel soluere vt hic vides: sic dicimus de laico in necessitate q possum⁹ ei ꝯfiteri: sed ipse nō pōt soluere: qꝛ nō hꝫ claues: de pe. di. i. quē penitet ꝛ no. de of. oꝛ. pastoralis.

Indulgentie. ¶ Quia breue est nō diuidiꝛ. Declarat opinioneꝫ no. s. e. ti. cum ex eo.

q ¶ Indulgētie. ꝛ reprobaꝛ opi. Jo. ber. ibi no. ꝛ approbatur opi. hostien.

¶ Questores non citant aliquos: lꝫ eos monere possint ut i cōcedendis idulgētijs nō excedāt archiepi statutū concilij generalis. h. d. ꝫen.

Romana ecclesia: ꝛ infra Questoribus autē fabrice[a] remēsis ecclesie remēsis archiep̄s seu ei⁹ officiales citandi suffraganeoꝝ ipius ecclesie subditos quos iidem q̄stores sibi resistere aut nolle pareꝛ dixerint: vt sup hoc[b] cōpareāt coraꝫ ipsis nequaquā tribuāt ptāteꝫ[c]. ¶ Sup benigna vero ipsoꝝ[d] receptiōe ac subuētiōe ipi fabrice faciēda: pn̄t eosdē suffraganeos et alios xp̄i fideles remēsis ꝓuincie[e] charitatiue monere[f]. ¶ In concedendis quoqꝫ indulgētijs nō excedat remēsis[g] archiepiscopus statutum concilij generalis[h].

Bonifacius octauus.

¶ Concessio gn̄alis cōfessoꝝ nō tāgit epo spāli reseruata. nec obiectu consuetudinis pōt quis sibi eligere confessorem. h. d. ꝫen.

Si ep̄s[i] suo subdito cōcesserit: vt sibi possit idoneuꝫ[k] eligere confessorē: ille quē is elegerit in casibus q eideꝫ epo specialiter reseruantur[l]: nullā habet penitus potestatem: cū in generali cōcessione illa non veniant: que non esset quis uerisimiliter in specie cōcessurus[m]. ¶ Nulla quoqꝫ pōt ꝯsuetudine[n] introduci: q aliquis preter sui superioris licētiā cōfessoreꝫ sibi eligere[o] ualeat qui euꝫ possit soluere vel ligare[p].

Idem.

¶ Decre. cū ex eo in plurib⁹ epis indulgētibus locum hꝫ. h. d. ꝫen.

Indulgentie[q] que ab vno vel plurib⁹ ep̄is i ecclesiaꝝ d̄dicationib⁹ vel alijs qbuscūqꝫ casib⁹[r] ꝯceduntꝛ: uires nō obtinēt[s]: si statutum excesserint concilij generalis[t].

Rubrica De sentētia excōicatiōis suspensionis ꝛ interdicti.

Innocentius quartus in concilio lugdunensi.

¶ Iudex qui excommunicat suspēdit vel interdicit i scriptis hoc faciat: ꝛ causam conscribat: ꝛ requisitus exemplū snīe tradat infra mēseꝫ: qui cōtrafecerit per menseꝫ ab ingressu ecclesie ꝛ diuinis ē suspensus: ꝛ relaxabitur illa snīa per superioꝛem absqꝫ difficultate: ꝛ condemnabitur latoꝛ in expēsis ꝛ alias pena condigna: si sic suspēsi celebrant vt prius: sunt irregulares nec absoluuntur ab alio quaꝫ a papa. hoc dicit. Joan. andre.

Cum medicinalis sit excōicatio nō moꝛtalis[u]: disciplinās nō eradicās dū tn̄ is i quē lata fuerit nō cōtēnaꝛ[x]: caute ꝓuideat iudex ecclesiastic⁹: vt in ea ferēda ostēdat se ꝓse qui: qd̄ coꝛrigentis[y] fuerit ꝛ medētis[z]. ¶ Quisquis igiꝛ excommunicat[&] excōmunicationē i scriptis[ꝯ] ꝓferat: ꝛ causaꝫ[ꝫ] excōicatiōis expresse cōscribat: ꝓpter quā[a] excōmunicatio ꝓferaꝛ: exēplū[b] vero huiusmodi scriptuꝛ teneatur excōicato[c] tradere infra mēseꝫ: si fuerit requisitus[d]: super qua requisitione fieri volumus publicum instrumentuꝫ vel litteras testimoniales cōfici fi-

r ¶ Casibus. ad pia opera: puta edificationē vel reparationeꝫ ecclesie: refectionē vel edificationē pontiū vel viaꝝ: substētationē hospitalioꝝ vel similia.

s ¶ Non obtinent. quid dices: nunqd saltem in eo q poterant dare tenebit idulgētia: videꝛ q sic: qꝛ regulariter vtile p inutile nō vitiaꝛ. §. de re. iu. vtile ibi vide ar. de hoc pro ꝛ cōtra. preterea hec est quedaꝫ liberalitas ꝛ in liberalitatibus vel donationibus dicim⁹ q tenent p parte vsqꝫ. s. legitimū modū: ꝛ i residuo nō: vt. C. de dona. l. sancim⁹. xij. q. ii. si quos de suis: preterea hic agim⁹ de re separabili. s. de numero dieꝝ: vbi non vitiaꝛ vtile p iutile. ff. de aq̄ quo. ꝛ esti. l. i. §. trebati⁹: ꝛ hoc verū puto. Alij ꝫ: dicentes idulgentias in nullo tenere: qꝛ q priuilegio abutitur pdit illud. xi. q. iii. ꝓuilegium: cum similib⁹. sꝫ non est uex q q abutiꝛ priuilegio pdat illud: sed mereatur pdere: sic dicit. c. vnde principis erit estimatio: quod dic vt no. Inno. s. de deci. suggestū.

t ¶ Generalis. s. e. cum ex eo.

Cum medicinalis. ¶ Primo ponit prooemium. Scd̄o statutuꝫ circa excōicationem ferēdaꝫ ibi: qsqs. Tertio penam seruantis ibi si quis. Quarto aggrauat vel penas addet ibi superioꝛ. Quinto statutuꝫ aggrauat ad suspensionis ꝛ interdicti penas ibi. Et hec eadē. Sexto cautos reddit illos q penā icurrunt ibi caueant. Jo. an. sed Jo. mo. ꝛ host. diuidit in. vij. de secunda facies duas. do.

u ¶ Moꝛtalis. vt. ij. q. i. multi. ꝛ. xxiij. q. iii. notandum.

x ¶ Cōtēnat. ꝛ tūc ampli⁹ ex cōtēptu ligaꝛ. xxiiij. q. iij. notādūꝫ xi. q. iij. §. cū ꝫ ꝛ. s. e. ti. p tuas: crescit igiꝛ hō p meritum obediētie parendo iniqs snīe. viii. q. i. sciēdū. xi. q. iii. qd ꝫ.

y ¶ Corrigētis. siue plectendo siue ignoscendo hoc solū bene agiꝛ: vt vita hoīum coꝛrigaꝛ: vt. xxiii. q. v. ꝓdest.

z ¶ Medētis. sanabit ꝛ medebiꝛ quātū in se erit: alr̄s nō erit qd sibi iputeꝛ. xliij. di. c. ephesijs. xlvi. di. c. vl. faciat igiꝛ q snīa sit iusta ex aīo: ex ordine ꝛ ex cā: de qbus drꝛ. s. e. sacro.

& ¶ Excōicat. suspēdit ꝛ iterdicit. i. e. c. §. ꝛ h eadem.

ꝯ ¶ Scriptis. no. cās in qb⁹ scriptura reqriꝛ de his plene diri. s. e. li. de cēsi. c. i.

ꝫ ¶ Cām. vt qꝛ pemptoꝛie citat⁹ corā nobis renuit ꝯparere: ꝛ de iusticia rn̄surus vel qꝛ iussusꝛ: vt ifra talē diē cētū ticio solueret: ad q̄ sibi ex cā depositi tenebaꝛ: qd̄ facere recusauit: iccirco ꝛc. ꝛ ē h oꝛdo retrograd⁹: qꝛ p̄mo dꝫ cām expmere: ꝛ postea excōicare. Sed nunqd hec ꝯstō locū hꝫ cum excōicatio ferꝛ ꝯ icertā psonam: vt. v. q. vi. qdaꝫ ꝛ. s. de of. oꝛ. si sacerdos: dicūt qdā q nō: ad hoc. s. e. li. de ele. q ꝯ certam: lꝫ tutius ē tenere ꝯriū: tū qꝛ certaꝫ psonaꝫ sed nō expssam ligat snīa: que tn̄ postea expmeꝛ: ad hoc. i. e. romana. §. caueāt. Et no. ex hac lr̄a duas diuersitates iter snīas excōicationum ꝛ alias diffinitiuas: qꝛ vtraqꝫ dꝫ ferri in scriptis: sed si diffinitiua nō feraꝛ in scriptis nō tenet: de re iudi. c. vlt. snīa aūt excōicationis lꝫ nō sit lata in scriptis tenet: sed locū hn̄t pene q̄. i. sequunꝛ. Itē in diffinitiuis nō est necesse expmere cām. s. de re iu. sicut: sed in snīa excōicationis tec⁹: vt hic vides.

a ¶ Propter quā. lꝫ falsa sit cā ligat tn̄ excōicatio. xi. q. iij. c. i. ꝛ. ii. s. eo. sacro. de absolutione dic vt. s. de of. oꝛ. ex parte.

b ¶ Exēplū totale. alr̄s nō esset exēplū sed pars.

c ¶ Excōicato. p hoc vꝛ loqui cum excōicaꝛ certa psona: fateoꝛ hoc quo ad traditionem exempli.

d ¶ Reqsitus. alr̄s q̄ nō hēbit locū pena q̄ seqtur: ꝛ ē si. s. e. li. de ap. ut sup. ꝛ. c. ab eo. ꝛ itelligo q reqsitio fiat loco ꝛ tpe ꝯpetentib⁹ ar. pre. c. ab eo: ꝛ. s. de elec. cū in veteri: ꝛ itelligo mēsem a die snīe: nō a die recusatiōis. sic. ii. q. vi. §. diffinitiua. d̄si. iudicib⁹. ꝛ. C. de appel. l. iudicib⁹. si aūt reqraꝛ post mēsem: nō hꝫ locū hec ꝯstōnis pena: sed nihilomin⁹ illā dare teneꝛ: sicut ꝛ cetera acta cause: de ꝓba.

quoniam ꝫ:ad hoc de do.ꝛ cõtu.cum dilecti.
a ¶ Auctẽtico.iſta ſũt paria.§.de fi.iſtru.c.ij.ad idẽ.§.eo.li.de of.or. ſi canonici:ſed nũqd ſufficerẽt teſtes:vĩ ꝙ ſic.C.de fi.iſtru.l.in exercẽdis.§.de fi.iſtru. cũ Joãnes:dic illud regulare:ſed hoc ſpãle ſicut ꝛ alia q̃ dixi.§.de cenſi.c.i.
b ¶ Judicũ.quorũcũqꝫ:vt ẽt ſacerdotes excõicãtes hoc ſeruare debeãt.§.de of. or.cũ ab eccleſiarũ:pena tñ ſuſpenſiõis de q̃.ĩ.loquiť in epis locũ ñ hꝫ:ut.ĩ.e.qꝛ piculoſum.
c ¶ Temerari[9]. nunqd requiriť ꝙ ſit in dolo:qd vĩ p hãc lraꝫ ad hoc.ff.vi.bo.rap.l.ij.§.do li mali.dic ꝫ:qꝛ ſufficit ꝙ in negligentia ſtulticia vel fatuitate hoc fecerit:ad idẽ.ff.de iudi.cũ queꝫ temere.ꝛ eſt ſi.§.eo.li.ne cle.vel mo.c.ij.ꝛ p lram iſtam puto ꝙ ſi excõicator nõ fuit ĩ aliqua culpa:puta nõ erãt neceſſaria ad ſcribẽduꝫ ꝛ periculũ erat in mora credo ꝙ nõ hẽat locuꝫ pena:ad hoc.ff.de vſufru.egſſimum.ꝛ.§.de elec.indẽnitatibus in ſi.
d ¶ Mẽſeꝫ.quo lapſo ipſo iure reſtitutus ẽ.lxxi.di.ſi qs ammodo.ꝛ.§.de ſpõ.nõ ẽ nobis.
e ¶ Ingreſſu eccleſie.de hac ſuſpenſione hẽs.ĩ.e.is cui.ꝛ adde ꝙ dicam.ĩ.e.is cui.
f ¶ Superior.iſtud ſatis habebamus.§.eo.ſacro.
g ¶ Difficultate.ſ.cautiõis exigende vel remiſſionis faciẽde.
h ¶ Pena.ſic.§.de vſupal.niſi ſpãlis.xxviij.di.§.qui ea.
i ¶ Obſeruari.ꝛ ſic iſta tria ſũt paria:vt hẽs ſi.ĩ.e.ti.is cui ad idem.§.de appel.ad hec qm̃.ꝛ.c.dilectus:de cõſue.cũ dilect[9] de elec.cum iter.R.cũ ſi.ꝛ ĩtelligas de iterdicto vel ſuſpẽſiõe ẽt a ſpiritualibus plata:ſecus ſi interdiceret ingreſſus ciuitatis vel pomerij.ff.de ſer.expor.cui pacto.ff.de iter.ꝛ rele.p totuꝫ. ſm modernos qui de hoc plene no.in predcã decre.ad hec qm̃. Jo.an.
k ¶ Sicut prius.q̃ſi in offõ ſuo agẽs:vt dicit canon.xi.q.iij.ſi qs eps in cõcilio:qd verꝫ eſt in quocũqꝫ offõ cantãdo:ꝛ in qbuſcũqꝫ horis officij et eccleſiam:vt in predcõ canone ꝛ cõcor.§.e.li.de re iudi.cum eterni.

gillo auctẽtico[a] cõſignatas ¶ Si quis ãt iudicũ[b] huiuſmodi cõſtitutionis temerarius[c] extiterit violator:p menſem[d] vnũ ab ĩgreſſu eccleſie[e]:ꝛ diuinis officijs nouerit ſe ſuſpenſum ¶ Superior[f] vero ad quẽ recurriť ſniaꝫ ipſam ſine difficultate[g] relaxans:latorem excõicato ad expenſas ꝛ oẽ itereſſe condemnet: ꝛ aľs puniat aĩaduerſione ꝯdigna vt pena[h] docente diſcant iudices: q̃ꝫ graue ſit excõicationum ſententias ſine maturitate dbita fulminare ¶ Et hec eadeꝫ ĩ ſuſpenſionis: ꝛ interdicti ſententijs volum[9] obſuari[i]. ¶ Caueãt ãt eccľiaꝝ prelati ꝛ iudices vniuerſi ne p̃dictã penaꝫ ſuſpenſionis incurrant qm̃ ſi contigeret eos ſic ſuſpenſos diuina officia exequi ſicut[k] prius:irregularitatem[l] non effugient iuxta canonicas ſanctiones:ſuper qua non niſi per ſummum[m] põtificem poterit diſpẽſari. Idem in eodeꝫ.

¶ Qui petit abſolui ad cautelam dicens excõicatiõis ſniam ĩ ſe latã eſſe nullã:abſolueť:cuiuſquã ꝯtradictiõe ñ ob.niſi dicať:ꝛ pbeť ĩfra octo dies excõicat[9] p manifeſta offenſa:q pbat ſe excõicatũ poſt appellationẽ pbatiõe pendente in iudicijs euitabiť:extra iudiciuꝫ vero non:hoc dicit.Jo.an.

Solet a nõnullis[n] ĩ dubium reuocari:an cũ aliqs p ſupiorem[o] abſolui poſtulat ad cautelã: dũ ĩ ſe latã excõicatiõis ſniaꝫ aſſerit eſſe nullã ſine ꝯtradictiõis[p] obſtaculo munus ei debeat abſolutiõis ĩpendi ꝛ an[q] ante abſolutioneꝫ huiuſmõi[r] is q ſe offert in iudicio[s] pbaturum ſe poſt appellationem legitimã excõicatiõe ĩnodatũ. vľ ĩtollerabilem errorem[t] ĩ ſnia fuiſſe patenter expſſũ ſit in ceteris[u] excepto pbatiõis illi[9] articulo[x] euitãdus ¶ In p̃ma igiť dubitatiõe ſic ſtatuim[9] obſeruãdũ ut petenti[y] abſolutio nõ negeť:quãuis ĩ hoc excõicator uel aduerſari[9] ſe opponat[z] niſi eũ excommunicatũ p manifeſta[ꝛ] dicat offenſa ĩ quo caſu terminus octo[ꝯ] dierũ indulgebitur ſic[ꝝ] dicenti: ut ſi pbauerit[a] qd opponit ñ relaxeť[a] ſnia: niſi prius ſufficiens p̃ſteť emenda[b] uel cõpetens cautio de parendo iuri ſi offẽſa dubia[c] proponať ¶ In ſcda vero q̃ſtione ſtatuimus:ut is q ad pbãdũ[d] admittitur: pendente pbationis articulo:ĩ ceteris q̃ ut actor[e] ĩ iudicijs attentauerit:iterim euiteť extra[f] iudiciũ uero ĩ officijs[g] poſtulationibus ꝛ electionib[9] ac alijs legitimis actib[9] nihilomin[9] admittatur[h]. Idem in eodem.

¶ Excommũicatio lata ĩ participãtes excõicatiſ in locutiõe ꝛ ſimili canonica monitione non p̃miſſa ñ tenet.Jo.an.

Statuim[9][i] vt nullus iudicum participãtes cũ excõicatis[k] ab eo in locutione ꝛ alijs[l] qbus ligať participans excõicatõe minori añ monitionẽ[a] canonicaꝫ excõicare maiori excõicatiõe p̃ſumat: ſaluis ꝯſtitutionib[9][b] ꝯtra illos legitime pmulgatis:q ĩ crimine p̃ſumũt participať damnato ¶ Qd ſi ex locutione et alijs qb[9] participãs labiť ĩ minorẽ excõicatus fortius indureſcat[c]:poterit iudex poſt monitionẽ canonicã huiuſmodi participãtes[d] cõſimili[e] dãnare cẽſura aliter ãt ĩ participãtes excõicatio plata non teneat[f] ꝛ pferẽtes penã[g] legitimã poterũt formidare. Idem in eodeꝫ.

¶ Epi nullã iterdicti uel ſuſpẽſionis icurrũt ſniaꝫ: niſi in ſnia ſint expreſſi.h.d.Jo.an.

Quia[h] piculoſuꝫ ẽ epis ꝛ eorũ ſupioribus[i] pp executionem pontificalis officij[k]: qd frequenter icũbit: vt ĩ aliquo caſu iterdicti vel ſuſpẽſionis[l] incurrãt ſniaꝫ ipſo facto. Nos deliberatione prouida duxim[9] ſtatuendũ: vt epi ꝛ alii ſuperiores plati nulli[9] ꝯſtitutionis[m] occaſione ſnie[n] ſiue mãdati[o] p̃dictã incurrãt ſniaꝫ vllatenus ipo iure. Niſi in ipis[p] de epis[q] expſſa mẽtio habeatur[r]. Idem.

¶ Hui[9] decre.qnqꝫ ſũt dcã. Primũ ꝙ archieps ſnias latas a ſubditis ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ:niſi hoc habeat de ꝯſuetudine ñ relaxet:ſecũdũ ꝙ generalis ſententia archiepi ligat tñ ſubditos.Tertiũ ꝙ p pteritis uel p̃ſentib[9] culpis monitiõe ñ p̃miſſa ab eis lata ſentẽtia eſt iniuſta.Quartũ ꝙ p futuris culpis: vel iaꝫ commiſſis niſi ſatiſfaciant excommunicare ñ debent:niſi mora:culpa vel offenſa: vel alia iuſta cã ſubſit.Quintũ ꝙ in vniuerſitatem vľ collegiũ non ferať excõicatiõis ſententia: ſed in illos qui culpabiles extiterunt.h.d.Jo.an.

Romana eccľia: ꝛ infra. Ceterum interdicti ſuſpenſionis: vľ excõicatiõis ſẽtẽtias latas ab officialib[9] archidiaconoꝝ[s] ſeu qbuſlibet alijs iuriſditionẽ hñtib[9] ſuffraganeoꝝ remẽſis eccľie ſubditis:remẽ.archieps ꝛ ei[9] officiales omiſſis ipis excõicatoribus ñ relaxent[t]: ſalua ꝯtraria ſup hoc cõſuetudie[u] ſi quaꝫ hñt. ¶ Porro excõicationum ſnie[x] a remen.archiepo ſuiſqꝫ officialib[9] gñaliter pmulgate: ſubiectos[y] eiuſdem iuriſditiõi archiepi tñ ligant. ¶ Sꝫ nec in ſpecie[z] nec in gñe[ꝛ] pro culpis ꝛ offenſis p̃teritis vel p̃ſentib[9] excõmunicationũ ſnias abſqꝫ ꝯpetenti[ꝯ] monitiõe p̃miſſa pmulgẽt:ꝛ ſi ꝯtra p̃ſũpſerit:iniuſtas[ꝝ] nouerit eẽ illas. ¶ Caueãt ẽt ne tales ſnias excõicatiõis: ſiue ſpãliter ſiue generaliter in aliquos p futuris[a] culpis: videlicet ſi tale qd fecerint: vľ ẽt p iã cõmiſſis ſub hac forma ſi de illis infra[b] tale tps minie ſatiſfecerit pferre preſumãt:niſi mora[c] ĩ exhibẽda ſatiſfactiõe uel culpa[d] ſeu offẽſa[e] preceſſe-

l ¶ Irregularitatẽ.qd ergo in antiqs canonib[9] ſtatutũ erat de excõicatis extendiť ad ſuſpẽſos.xi.q.iij.c.ſi qs eps dãnatus.ꝛ.c.ſi qs eps in cõcilio.ꝛ.§.de re iudi.cum eterni. m ¶ Sũmum.no.caſum ſpãliter reſeruatũ ro.põ. alios hẽs de of.lega.qd tranſlationem.ꝛ de exceſ.prela.ſicut vnire.
Solet. ¶ Sũt due partes. In prima duplex qd. Scda ibi:Et an. in ſcda ibi. In prima ad vtrãqꝫ rñſio. Et p̃mo ſoluit p̃maꝫ. Scdo excipit ibi niſi. Tertio exceptionẽ moderať ibi.in quo caſu.ſcda ſcõe diſtinguit iudicialia ꝛ exiudicialia.ſcõm ibi:ꝛ extra iudicium.ꝛ pteſtatur.Jo.an. n ¶ A nõnullis.ſcholaſticis vel iure peritis ꝯflictũ rõnũ hñtib[9]:ſic.§.de reſti.ſpo.freqns
o ¶ Superior.ẽ.excõicatoris:qd dic vt.§.e.c.p tuas:ꝛ p hãc lram: q̃ ſic generaľr loqtur:dixit ber.ꝙ qlibet iudex ordinari[9] ꝛ delegat[9] hanc abſolutionem ĩpartiri põt.ĩno.ꝛ alij ꝫ in delegato:dicẽtes ꝙ delegat[9] ẽt pape nõ abſoluit ad cautelaꝫ ex generali cauſe cõmiſſione:delegata.n.ptãs eſt ſtricti iuris:ꝛ id ſolum põt qd ei ſpãliter eſt cõmiſſum:ꝛ ſine quo cã expediri nõ põt.§.de of.dele.c.i.ꝛ.c.prudẽtiam:ſed ſine abſolutione ad cautelã bñ põt cã expediri:qꝛ cũ patebit illum excõicatuꝫ:poterit p legatuꝫ in veritate nõ ad cautelaꝫ abſolui:vt in.c.prudẽtiam. ſꝫ ꝙ delegat[9] pape abſoluat ad cautelã:vĩ expſſum.§.de ap.ad p̃ſtiam:ſed q tenẽt ꝯrium dicũt ꝙ illud fuit pp ſpãlem cõmiſſionem:vel illud in auditorib[9]:ſecus in delegatis:quaſi auditores hẽant ordinariam: de hoc de reſcrip. auditor in c e.in.i.glo. p ¶ Cõtradictionis.ipſius excõicatoris vel aduerſarij q illum fecit excõicari:vt.§.de appel.qua fronte ꝛ.ĩ.ſeqtur.
q ¶ Et an ante.ſcda queſtio. r ¶ Huiuſmodi.ſ.ad cautelam:idem puto ẽt ſi nõ peteret abſolui:qꝛ nec cõpellitur hoc caſu:vt.§.e.p tuas.
s ¶ In iudicio.ibi ẽt iudici faciẽda ẽ pbatio.ff.de pba.l.qnquaginta.§.e.li.de reſcrip.ſtatutũ.§.cũ vero cũ ſilib[9]. t ¶ Errorẽ.pone exẽplum.ĩ.eo. venerabilib[9].§.põt.ꝛ in alijs duob[9] caſib[9] eſt nulla excõicationis ſnia: ꝛ ĩ alijs quos.ĩ.dicam.ĩ.e.preſenti. u ¶ Ceteris.iudicialibus ꝛc.
x ¶ Illi[9].ſ.de p̃cedẽte legitima appellatiõe. y ¶ Peteti.humiliter.§.eo. p tuas:de of.dele.cum cõtingat.põt ẽt nõ petens abſolui.ij.q.v.quanto.
z ¶ Opponat.qꝛ periculũ ẽ ĩ mora:iã.n.ſic decedere poſſet:cũ ꝛ pp peccatũ ꝛ propter excõicationem qs facilius moriať.xi.q.iij.epi.ad idẽ.§.de ap.q̃ fronte.ff.de appel.reci.vel nõ.l.vlt. ꝛ ¶ Manifeſta.i.notoria:qd dic ut.§.de ver.ſi.cũ olim:ꝛ.c.ex parte.vbi de hoc idẽ in manifeſta cõtumacia:ut.ĩ.e.venerabilib[9].§.ſec[9].ꝛ idẽ putarẽ ſi peteret abſolui ad cautelã a ſnia excõicatiõis canonis:ꝛ diceret caſus talis eẽ quo abſolutio fieri ñ deberet añ ſatiſfactioneꝫ vt.§.de of.delega.c.vlti.§.pars vero.ꝛ.§.de cẽſi.quãquã in ſi.ꝛ de ĩmuni.eccle.qm̃ ĩ ſi.ꝛ de here.gcũqꝫ.in prin.cuꝫ ſuis ſimilibus.
ꝯ ¶ Octo dierꝫ.dixit ber. ꝙ h.ꝛ.§.ꝺ reſti.ſpo.ſre quẽs:ꝛ.§.de excep.pia. ꝺ qua tñ dic vt ibi dixi:ꝛ ubicũqꝫ certus termin[9] a iure ſtatuiť: ſi petatur maior dilatio negabiť iuſta cã ceſſante:ſed ſi cã ſubeſſet:dixi eũ audiẽdũ ex illa generali clauſula ſi qua mihi iuſta cã ꝛc.ff.ex q.cau.ma.l.i.i ſi.ꝛ ſi minor eſſet vel eccleſia audireť:ẽt ſi pbationes negligẽter ĩfra terminum omiſiſſet. ſi aũt reus ad pbãdũ ꝯriũ peteret dilationẽ lõgioreꝫ dãda ẽ ſm eũ:ꝛ pdeſt dilatio illa actori: qꝛ ſi nõ plene pbauerit : adhuc aľs plenas pbatiões inducet.C.de tẽp.in itegꝝ reſti.l.petẽde.ꝛ ſic ĩ his caſib[9] audireť ĩfra dies ſtatutos:ꝛ poſt ẽt ſi poſtulat:p p̃dcãm.l.petende ĩmo ẽt poſt terminuꝫ ipſo reo datũ:p p̃dcãm legẽ admitteret: cum ex facto illius ĩpeditur.
ꝝ ¶ Sic.ſ.excõicatũ illũ pro manifeſta offenſa.
a ¶ Relareť.ẽt ad cautelã:ut formata fuit qd.
b ¶ Emẽda.ĩ ſpũalib[9] nõ ſemp hꝫ locũ ꝙ ante oĩa emẽdet excõica[9] pro manifeſta ꝯtumacia vel offenſa. Pone.n.al quẽ excõicatũ:qꝛ nõ fecit ſe ordinari:pmouebiť ne añ ꝙ abſolueť abſit ꝛ ꝺ hoc p ĩno.ꝛ modernoſ.§. de p̃bẽ.p illoꝝ. c ¶ Dubia.ꝛ ſic nõ oñdit de nullitate put dicebať.
d ¶ Probãdũ.de nullitate.ſ.ꝙ ſnia fuerit lata poſt legitimã appellationẽ:vel ꝙ ꝯtineat ĩtollerabilẽ errorẽ ꝛc. e ¶ Actor.ſec[9] ſi vt re[9].§. de iudi.itellerim[9].de excep.cũ iter.§.e.li.de reſcri.c.i.ꝛ repelliť a iudice ẽt reo nõ opponẽte.§.de excep.exceptionẽ. f ¶ Extra iudiciũ:querit q̃re aliud in iudicio:ꝛ aliud ex iudicium reddebat ber.ſup hoc tres rõnes. Prima qꝛ in iudicijs nõ tolliť actio: ſed differť.§.e.li.de excep.pia.ꝛ ſic nõ ẽ multũ p̃iudicium.C.de p̃ci.ĩpera.offe.l.quotiẽs:qꝛ qd differť nõ auferť.xiii.q.vi.c.i.ſed in extra iudicialib[9] magnũ eſt p̃iudiciũ:qꝛ nõ ſine magno dãno a reb[9] noſtris reuocamur.ff.quẽadmo.te.ape.l.ſed ſi qs ex ſignatoribus.Scda qꝛ facilius ĩterdicunť iudicialia q̃ extraiudicialia: ꝛ ea q̃ ſunt iuris q̃ ea que ſunt facti.ff.de penis.l.qdam ſerui.Tertia qꝛ in iudicio vbi alium ĩpetimus leui[9] ĩpediri debemus q̃ ex iudicium: vbi nullum ĩpetimus ſed tñ iuri noſtro ĩnitimur. g ¶ Offcijs: publicis vel diuinis: vnde ex quo de appellatione cõfidit ſecure celebrat:ut p[9] .§.de appellationibus:ad p̃ſtiam noſtram:ꝛ.c.dilectis.
h ¶ Admittať:nõ ſtatim ẽ efficax admiſſio ſed poſtea ĩ pceſſu apparebit: qꝛ ſi admiſſus fuerit ad electionẽ:poſtea diſcutieť de appellatiõe:ꝛ ſi apparebit p̃us p eũ legitime appellatũ:apparebit illũ bñ admiſſuꝫ: ſin aũt apparebit tunc illum excõicatũ:ꝛ ſic nõ valere vocem ſuam vel dic vt no.§. de appel.paſtoralis.in glo.pe.ꝫ.ĩ.e.li.vbi ſoluitur.in vlt.glo.
Statuimus. ¶ Prio ponit phibitionẽ de ſnia nõ ferẽda cũ q̃dãꝫ phibitõe.Scdo dat modũ quo fieri põt ibi qd ſi.Tertio vitiat ſniaꝫ aliter latã.ꝛ cõminat ferẽti ibi:aliter.do. i ¶ Statuim[9].declarať hec decre.ĩ.e.c.ꝯſtõnem.ꝛ ad ſnias ĩterdicti ꝛ ſuſpẽſionis extenditur .ĩ.e.ſtatutum. k ¶ Excõicatis.maiori excõicatione.
l ¶ Aliis.puta oſculo ſalutatione mẽſa choro ꝛ ſimilibus:ſic enim ſcienter cõicantes excõicato ſunt excõicati minori excõicatiõe ipſo iure.xi.q.iii. cum excõmunicato.ꝛ.c.qui communicauerit.ꝛ a qbus repellant hec excõmunicationes:babes.iii.q.iiii.engeltrudam:ꝛ de excep.a nobis.de cleri.

excõ.miniſ.ſi celebrat.ꝯ ſũt aũt q̃dã p̃ſone excepte:q̃ ſine hac pena excõicato excõicãt:ut.xi.q.ij.qm̃ multos:de ſen.excõ.ꝙ ĩ dubijs:ꝛ.c.ĩter alia.
a ¶ Monitionẽ canonicã.hoc ẽ regulare ĩ excõicatiõe hoĩs:ut ſp p̃cedat monitio:ut.§.e.ti.ꝛ de ſen.excõ.ſacro.xxiiii.q.iii.de illicita.ꝛ dr quo ad h monitio canonica:ut moniti exp̃matur noĩatim.ꝛ trib[9] mõitionibus moneanť:uel una p oĩb[9] cũ ĩteruallo dierũ: niſi neceſſitas aliud ſuadeat.ĩ.e.cõſtitutionẽ.
b ¶ Cõſtitutionib[9].§.e.nup.ꝛ.c.ſi cõcubine.ꝛ ĩterdũ:q cõicat ĩ diuĩs excõicato excõicat[9] ẽ excõicatiõe maiori: ut.§.e.ſignificauit: qd verꝫ eſt ſi qnqꝫ ꝯcurrãt q̃ ibi ex textu notať.no.aũt h ber. ꝙ ſi eps cõmunicat ĩ crimine cũ excõicato a ſe ꝙ nõ ĩcurrit maiorẽ excõicationẽ qꝛ ſic cõicãs peccat ĩ eũ q dãnauit: ꝛ ab eo ẽ abſoluẽdus.§.e.nuper: ſed iſte ſua ſe ſnia ligare ñ potuit.ff.de arb. .l.penul.ff.de iudi.l.iulian[9].tamẽ dixit ꝙ ꝛ minori excõicatione ligat[9] ẽ:q̃ a iure ꝫbiť: alij ꝫ dicẽtes ꝙ ꝛ mior ꝛ maior excõicatio.ſ.p cõionẽ in crĩe ꝛ ĩ locutiõe ꝫbiť a iure ñ ab hoĩe ꝛ hoc tꝫ hoſti.§.e.nup.pbat hoc p v̄bũ quãuis.n.ꝛ tũc ꝛc. qd bñ facit p p̃ma pte: qꝛ abſoluiť ab excõicatione cõmunicans ĩ crĩe q̃ nõ ẽ ſnia canonis: quia tũc abſolueret a pprio ordinario.
c ¶ Indureſcat:qꝛ uidet ſe hẽre cõionẽ hoĩuꝫ quã ñ hẽret ꝛ ĩter hoĩes eſſe grauis ẽ pena.C.ꝺ apoſta.hi qui ſanctam.
d ¶ Participãtes.ſcilicet in locutiõe ꝛ ſiĩlibus.
e ¶ Conſimili.ſ.maiori.Jo.an.
f ¶ Teneat.no.caſũ ĩ quo nõ tꝫ ipõ iure excõicatiõis ſnia:ꝛ fuit hoc ſtatutũ pp epõs q ſtatim excõicabãt cũ pticipib[9]:alios dicã.ĩ.e.p̃ſti.
g ¶ Penã.§.e.ſacro.ubi puniũť q admõitiõe ñ p̃miſſa excõicãt ſubditos
Quia. ¶ Tria facit.p̃mo p̃mittit ꝯſtõnis cãm. Scdo ꝯſtõnẽ ponit p̃uilegiãtẽ epõs ibi nos.Tertio excipit ibi:niſi.ꝛ iſtud v̄bũ qa ẽ redditiuũ rõnis ꝛ cãe.Do. h ¶ Quia piculoſuꝫ.ꝛ iõ uitãdũ.xli.di.qeſcam[9].§.e.li.de elec.vbi piculũ.ff.ad carbo.l.i.§.ii.qꝛ igitur offm̃ epõrũ et ſupiorũ cõi[9] ꝛ generali[9] ẽ:ꝛ plures grauarenť ſi illõ ĩpediri cõtigeret.iõ papa ñ tã epis q̃ ſubditis p hãc ꝯſtõneꝫ voluit puidere:ꝯſiſtit.n.iſtoꝝ officiũ ĩ criſmatis ꝯfectiõe:ĩ frontis chriſmatiõe:ordinũ collatiõe eccleſiarũ ꝛ altariũ ꝯſecratione:ꝛ ſic multũ piculũ ĩ ſuſpẽſione ipſorũ.
i ¶ Supiorib[9].archiepis patriarchis ꝛ p̃matibus.
k ¶ Officij.p hãc lraꝫ ñ credebã olĩ ꝙ ꝯſtitutio iſta hẽret locũ ĩ penis ſuſpẽſionũ a bñficio:lꝫ hoſt.ꝫ.§.ꝺ ele.cũ ĩ cũctis:ꝛ gar.e.ti.cupiẽtes:tñ hodie ñ dubito ꝙ ẽt ĩ ſuſpẽſionib[9] a bñficio:ñ ſolũ ab officio ĩgreſſu eccleſie uel ſiĩib[9] locũ hꝫ h ꝯſtitutio:hoc pbať.§.e.li.de elec. ſi cõpromiſſari[9].§. huiuſmodi:ꝛ q̃ potuerit eẽ ratio ibi dixi. l ¶ Suſpẽſionis. ſec[9] ĩ excõicatiõe:qꝛ ĩ illa p̃uilegiati ñ ſunt:ꝛ noluit papa eos in tñ p̃uilegiare ꝙ tolleret quo ad eos canonẽ ſi qs ſuadẽte:ꝛ alios ſimiles.
m ¶ Cõſtitutionis.§.e.ſacro.eo.li.ꝛ.c.cum medicinalis.de ſolu.c.ii.de elec.cũ ĩ cũctis.cũ ſimilibus. n ¶ Snie.aliud ẽ ꝯſtõ:aliõ ſnia:ut.ĩ. pri.c.§.caueãt.ſi q̃ papa vel legatus vel alius ferat aliquã ſniam ſuſpẽdendo ꝫfacientes hec non cõprehendet epiſcopos.
o ¶ Mãdati.ubi ſi mãdat papa ꝙ oẽs p̃lati ꝛ clerici ſoluãt tãtã pecuniã ſuſpẽdẽdo nõ ſoluẽtes ĩfra terminũ aſſignatũ:p tales q̃ ꝯſtitutiones ſententias ꝛ mãdata epi nõ cõprehẽdunť:neglecta.n.huiuſmodi maiora uidẽtur q̃ ſpãliter ñ deſignãtur.ff.de iniu.Itẽ apud labeonẽ.§.hoc edictum.
p ¶ Ipſis.conſtitutione ſnia vel mandato.
q ¶ De epis.no.ꝙ caute puto remotã litterã q̃ olĩ h erat q̃ ſic dicebat de epiſcopis ꝛ eoꝝ ſupioribus expreſſa ꝛc.per quã dicebat hoſti. ꝙ licet ĩ ſententia diceretur de epiſcopis:ꝙ non cõprehendebanť archiepiſcopi: plus dicebat ꝙ ſi dicebat de epiſcopis ꝛ ſuperiorib[9]: nomine ſuperioruꝫ intelligebanť archiepiſcopi:ſed non patriarche:ad hoc de reſcrip.ſedes: ꝛ omnia iura que inducunť ad penalia iura reſtringenda:ſed dic contra: qꝛ non ẽ ſuperiorem ordinem epiſcopo reperire:ꝛ ob hanc cauſam papa ſe vocat epiſcopum:unde eo ipſo ꝙ de epiſcopis exprimatur veniunt ſuperiores:quia non inſpicimus dignitatem ſed officium pontificale ut in prin.c.
r ¶ Habeať. hic erat olĩ plus de textu: ꝛ erat q̃dã declaratoria illius decr.ſolet: que nõ habebat rõnẽ: vñ fuit ſublata.
Romana. ¶ Partes patẽt p.§.ſecũda ibi porro.Tertia ibi:ſed nec.Quarta ibi:caueãt.Quinta ibi:in uniuerſitatem.Do.
s ¶ Archidiaconorũ.vel ipſis archidiaconis.ꝛ ſic nota ĩferiores epiſcopo iuriſditionẽ habere:de hoc.xxv.di.plectis.§.de of.or.cum ab eccleſiarum.
t ¶ Relarẽt.qd ſi fecerint nõ tenet relaxatio : cum nec excõmunicantium nec excõmunicatoꝝ ſint iudices:ut.ĩ.e.ti.venerabilibus.i.rñſo.
u ¶ Conſuetudine.ꝛ ſic ꝯſuetudo in talibus iuriſditionẽ dat: ad idẽ.§.eo.li.de offi.ordi.romana.ꝛ ꝺ ſo.cõpe.romana.§. .i.idẽ ĩtelligas ſi haberet p̃uilegiũ ſup hoc a papa.iſta.n.ſunt ad hoc paria p̃uilegium ꝛ conſuetudo.ix.q.iii.cõqueſtus.§. de offi.ordi.duo ſimul.cum ſimilibus.
x ¶ Snie.canon quẽ facit archieps in concilio puinciali: iſte ligat ſubditos toti[9] puĩcie.xviii. di.c.ulti.ad hoc de prebẽ.graue.de accu.ſicut olim.Sententia autẽ lata ab archiepiſcopo puta quicũqꝫ furtum fecerit ſit excommunicatuſ:iſta nõ comprehẽdit ſubditos toti[9] puĩcie ſed ſolius dioc.ſue:ꝛ de hac loqtur hic:nec ẽt ipſi ſubditi pbabiliter ignorãtes ligãtur.vt.§. eo.li.de conſti.c.ij.intelligo tñ dlinquẽtes in dioce.ipſi[9] archiepi ſcienter illa ſnia ligari : qa iã p delictum ſunt effecti ſubditi:de ſo.ꝯpe.c.vlt.de rap.c.i.rõ ãt huius dicti ẽ:qꝛ ſicut in ſpẽ nõ põt ligare ſubditũ ſuffraganei ſui:ſic nec in gñe:immo multomin[9].ar.de reſcri.paſtoralis.
y ¶ Subiectos:ꝛ de hoc demũ cũ in ſua dioc.delinquũt:vt.§.ꝺ ꝯſti.c.ij.ij.rñ.
z ¶ Specie:excommunico.p.qꝛ furtum fecit:vel ſacrilegium commiſit.
ꝛ ¶ Genere:excommunico omnes qui ſacrilegium commiſerunt.
ꝯ ¶ Competenti.§.eo.ſacro.ꝛ.c.ſtatuimus.
ꝝ ¶ Iniuſtas:non dicit nullas:ligat ergo excommunicatio lata nõ p̃miſſa monitione fallit in caſu.§.e.ſtatuimus:incurret ergo excommunicator penam conſtitutõis.§.eo.ſacro.ſaluo eo qd habuiſti.§.c.pri. a ¶ Futuris: qꝛ tract[9] futuri tpis ñ ſpectat ad iudicẽ.ff.de vſu.l.j.ꝫ.ff.ſi ſerui vẽ.l.egi.cũ ſi.ff.ꝺ libe. agno.l.ſi qs.§.alimẽta.dic ꝙ tract[9] futuri tpis non ſpectat ad iudicẽ:ita ꝙ ſtatim detur exactio:vel dic ꝙ lex loqtur in vſuris que ſunt odioſe:ſcilicet quod nõ condemnabit ad futuras vſuras que committuntur ex mora:alias bene prouidet iudex in futurum.ff.de iudi.l.in bone fidei.ſicut ĩ alimẽtis:vt ĩ p̃dicto.§.alimenta:uel loqtur lex cum non eſt obligatus:ſi vero ẽ obligatus incõtinẽti: tũc iudex puidet in futuꝝ:vnde ꝛ pp p̃ñtẽ ꝯtumaciã ꝯdẽnat ad futuras expenſas vt .§.de procu.auditis:ſed quãtum ad caſum noſtrum expreſſe ꝫdicit:de ſen.ex.a nobis.i.vbi fertur ſentẽtia excommunicatiõis pro futuro delicto:ꝛ.§.e.li.de cõſti.c.ii.ſo.dic ꝙ aliud eſt ſtatutum ꝛ aliud ſentẽtia:ſtatutum.n.bene poteſt fieri pro futuris delictis hoc modo:ſtatuimus vt nullus hoc faciat ꝛ qui fecerit ſit excommunicatus ipſo facto:aliud ẽ ſententia q̃ ſic profertur.excõmunico tan.ſi furtum fecerit:ꝛ hoc h prohibetur:aliud q̃ ẽ ſtatutũ ꝛ aliud ſentẽtia:vt probatur.§.c.prori.ꝛ dixi.§.e.c.§.porro. b ¶ Infra tale tps:ẽ q̃ ne correcta decre.§.de ap.p̃terea.ii.ñ:ſꝫ declaratũ ẽ quo caſu poſſit hoc mõ proferri ſnia.
c ¶ Mora:ꝯdẽnat[9] ĩ actione pſonali:ſi ñ ſoluit.ĩ.q̃tuor mẽſes vt dbuit:poſtea poterit iudex p̃cipere:vt ſoluat ĩfra certũ tps:aľs ſit excõicat[9]:h.n.mora p̃ceſſit.
d ¶ Culpa:qꝛ negligẽtes fuerũt clerici ĩ diuĩs officijs dicẽdis:poterit iudex dicere:excõico oẽs q ñ interfuerũt horis canonis:h.n.culpa preceſſit caſum.
e ¶ Offẽſa:vt ĩ ꝯiugato q tenuit ꝯcubinã ſeparetur ab ea:excõiceť ſi vlteri[9] redeat ad ipſã.§.e.ſi ꝯcubine.Sed dices qm̃ erit reperire caſũ ĩ quo non intercedat mora culpa vel offẽſa.So.ſi ſtatĩ poſt ꝯdẽnationẽ ſcãꝫ in pſonali iudex p̃cipit ꝙ ſoluat.ĩ.certũ tps ferẽdo ſniam excõicationis:h non p̃ceſſit mora : vadit ad

ecclesiā: īuenit clericos sollicitos circa horas: h nō intercessit culpa: vel īuenit clericos bñ cōtinētes: excōmunicat eos: quia nō seruant continentiā hic non precessit offensa. a ℭ Causa. pone exemplū. s. de testi. cōstitutis: sed ibi precesserat offensa pro parte: sed potest poni ī executorib⁹ qui excōmunicāt cōferentes bñficia: q: ꝓiudicari posset ei qui dꝫ acceptare ſm formā decre. de cōces. preben. q: cunctis.

b ℭ Collegiū. an vniuersitas vel collegium possint accusari d crimīe no. xii. q. ij. episcopus qui mancipium. ⁊ supra de simo. c. dilectus. ij.

c ℭ Penitus. per hanc litteraꝫ dicunt quidaꝫ ꝙ non tenet sententia: ⁊ pōt esse ratio: q: vniuersitas vel collegiū non ē materia capax ad recipiendū taleꝫ sententiam. Ber. contradicens ꝙ si sententia fuit lata bñ tenet ⁊ hoc est tutius.

d ℭ Irretiri. intelligas quo ad ecclesiam: secus quo ad deū cuius opinio nec fallit nec fallitur de sen. ex. a nobis. ii.

e ℭ Culpabiles. sicut prelatus vel cōsules ⁊ huiusmodi maiores: ut. s. de simo. dilectus.

D Ilecto. ℭ Primo ponit allegationem ⁊ cōclusionem generalē. ex qua secūdo infert specialem ibi: ⁊ quoniam quā in tertia fortificat per argumentum a minori ibi. Et quidem. Do.

f ℭ Decano. decanus iste d cōsuetudine vel priuilegio habebat ordinariam vel saltem potestatē fulminandi censuram ⁊ concor. s. de ap. dilectus. d of. or. irrefragabili. §. excessus. s. de v. sig. ex parte. i. alias sec⁹ de his que fi. a maiori par. ca. q̄sinit: de hoc supra de offi. ordi. cum ab ecclesiarum.

g ℭ Uim ui. s. de homi. significasti. ij. vbi sunt hec verba. et ibi de hoc in glo. magna q̄ posset hic repeti: ⁊ vniuersalis propositio omnes leges restringit ad particulares: ac si diceret: q̄dam leges ⁊ quedam iura. s. d hac materia loquentia. Ber.

h ℭ Predictus. in parte decisa sub illo infra.

i ℭ Bonis. ergo licet defendere non solū personam sed bona tamen pro defensione bonorum nō licet sic seruire sicut pro defensione persone. s. de homi. c. ii. ibi: te tuaqꝫ. eo. ti. suscepim⁹ ⁊ dic ut eodē ti. significasti. ii. ⁊. xxiii. q. i. §. i. ⁊. q. iii. in prin.

k ℭ Occupare. vt non sit geminatio verborū: spoliare referat ad mobilia: occupare ad īmobilia.

l ℭ Supius. in parte decisa.

m ℭ Nimiā. respectu tēporalis potētie ipsi⁹ decani: nam potētiorib⁹ pares eē nō possum⁹. ff. de alie. mu. iu. cā fac. l. iii.

rit: qbus merito ad iniungendā satisfactionē huiusmōi: ⁊ taliter prohibenda similia inducant: aut alia rōnabilis quā in ipsis sententijs exprimāt causa[a] subsit. ℭ In vniuersitateꝫ vel collegiū[b] ꝓferri excōicationis sentētiā penitus[c] ꝓhibemus volētes aīarum ꝑiculuꝫ vitare qđ exinde sequi posset: cū nōnunquaꝫ contingeret innoxios huiusmodi sententia irretiri[d]: sed in illos dumtaxat de collegio vel vniuersitate: quos culpabiles[e] esse constiterit ꝓmulgetur. I Dem in eodem.

ℭ Prelatus cōtra potentiā tpalē ēt spirituali gladio. s. eccl'astica censura se tueri pōt. h. d. Jo. an.

D Ilecto filio decano[f] aurelianēsi ⁊ infra. Preterea cum oēs leges oīaqꝫ iura vim[g] vi repellere cūctisqꝫ sese defēsare ꝑmittāt licuit vtiqꝫ ipsi decano si p̄dictus[h] baliuus cū bonis[i] suis mundanis iniuriose spoliare: vel ea violēter occupare[k] presumpserit: ut superius[l] est expressū ꝯtra illi⁹ violentā iniuriā se tueri. Et qm̄ aduersus eius nimiā[m] potētiā sufficiēs tpalis defēsio sibi forte nō aderat: potuit se ēt spūaliter gladio videlicet vtēdo eccl'iastico[n] defensare: ac recurrere pp̄[o] hoc ad arma spiritualia: q̄ sūt eccl'ie ꝓpria: ⁊ pro suo munimine[p] illis vti p̄sertim cū dictus baliuus post latas in cū ab eodem decano ex aliis causis excōicatiōis sententias: sicut idē decanus asseruit ipꝫ tāquā exinde prouocatus[q]: sententijs ipsis cōtēptis bonis spoliasset eisdem[r]: ⁊ propter hoc postmodū ipse decanus sententiā tulerit inter dicti tāquā spirituali se mucrōe defendēs cōtra illius iniuriā ⁊ violētiā sibi ab eodē occasione p̄dictarū sniaꝝ ⁊ in ipsaꝝ contemptum illatā. Et quidē cū liceat cuilibet suo vicino[s] vel ꝓximo ꝓ repellēda ip̄ius iniuria suū impartiri auxiliū immo si pōt ⁊ negligit: videat iniuriantē fouere: ac eē particeps ei⁹ culpe: licuit ꝓfecto ipsi decano ꝓprio sibimet[t] subuenire subsidio: ⁊ suāmet tēporalem iniuriam sua propria spirituali defensiōe tueri: sicqꝫ vtrūqꝫ[u] quodāmō gladiū ⁊ tpalem ⁊ eccl'iasticum alterū videlicet altero adiuuare: maxime: quia hi duo gladij cōsueuerunt exigēte necessitate sibi adinuicē suffragari[x]: ⁊ iuuamē alterius subuētiōe mutua frequētius exerceri. I Dem.

ℭ Excōicatos a subditis suffraganeorum archiepi non possunt absoluere: sed excōicatos a suffraganeis vel officialib⁹ bene: si ad eos appellatum fuerit. h. d. Jo. an.

V Enerabilib⁹[y] ⁊ infra. Ceterū rothomagēsi archiepō: vel eius officiali nō lꝫ excōicatis ab archidiaconis uel alijs subditis[z] suffraganeoꝝ ipsius archiepi: cuꝫ nec excōicantiū nec excōicatoꝝ sint ⁊ iudices: absolutiōis bñficiū īpartiri[⁊] excōicatos aūt ab ipsis suffraganeis vel eoꝝ officialib⁹ pñt absoluere: si ab ipsis litigantib⁹ ad eos fuerit prouocatū. Neutra vero ptiū appellāte si quā ipsaꝝ ꝑ archiepm̄ vel eius officialem ab excōmunicatione contra eam lata ꝓ reiqua postulet se absolui: vel alias corā eis de pte aduersa querimoniam sine appellatiōis[a] iterpositiōe deponat nō ē in hoc ab ip̄is[b] cū sui nō sint iudices audiēda. Sed si excōicat⁹ deponat apud eos de suffraganeo: vt iponat ei pena[c] pro suo iteresse sup iniusta excōicatiōe querelā audire vtiqꝫ debent[d] eum: secus autē si conqueratur de ipso: vt relaxet huiusmodi sententia contra se ab eo pro alio[e] promulgata quoniaꝫ tueri hanc causam nō ad ipsuꝫ suffraganeū sed ad eū ꝓ quo est sententia lata spectat. Attamen si suffraganeus uel extra iudicium pro suorum defensione[f] iurium: uel etiam in iudicio ex suo procedens officio ingrendo uidelicet uel simile quid agendo aliqueꝫ excommunicet: in hoc casu conueniendus est ipse suffraganeus coram archiepiscopo uel eius officiali: quia ipsius iterest defendere causaꝫ suā[g]. ℭ Porro archiepiscopus uel eius officiales excommunicatos a suffraganeis

hoc: multo ergo fortius seipsum: ut sequitur.

t ℭ Sibimet. quia ordinata charitas a se incipit. xxiii. q. v. si nō licet: sed videtur ꝙ hoc nō licuerit isti decano: excessit enim moderamen inculpate tutele quod facere non debuit. s. de resti. spolia. olim. i. s. eo. si vero. ⁊. de homi. significasti. ij. ad fi. maior enim est pena spiritualis: que ligat aīam ꝙ temporalis que ligat corpus: sicut anima preciosior est corpore. xii. q. i. precipim⁹ ad idē. xi. q. iii. nemo. xxiiij. q. iii. corripiant: ⁊ hec forte fuit dubitatio decre. ſꝫ papa hic approbat hāc defensionem ⁊ ita quocūqꝫ modo licituꝫ est se defendere dūmodo corporalis lesio nō inferatur: maxime quia huiusmodi sententie sunt medicinales: supra eo. c. i. ii. q. i. multi. ⁊. xxiiij. q. iii. notandum in fine.

u ℭ Utrūqꝫ. ergo dupli ci defensione pōt qs vti. j. de re. iu. nullus pluribus: cum suis concor.

x ℭ Suffragari. xxiii. q. v. ꝓdest. supra de offi. or. c. i. tamen uidetur ꝙ temporali gladio vti ñ potuerit quia post aduētum christi fuerunt gladij ⁊ potestates diuise. x. di. quoniā. xcvi. dis. cum ad verum. dic illō verū de executione gladij temporalis in modum iusticie: sed hic loquimur de executione ipsi⁹ gladij: nō in modum iusticie sed defensionis: quo gladio cuilibet ꝓuato licet vti: ꝑmo nō nisi iudici: ⁊ sic ñ ob.

y V Enerabilib⁹. rothomagēsi: idem in alijs archiepiscopis: supra eodem libro de penis romana. de offi. or. romana. in fi.

z ℭ Subditis. q̄ īferiores epis bene possunt excōicare: qđ dic vt. ij. q. i. nemo. s. d offi. ordi. cū ab ecclesiarū.

⁊ ℭ Impartiri. nisi hoc habeat de cōsuetudine supra codeꝫ romana. i. respōso. in fine.

? ℭ Prouocatū. fuato tñ eo qđ hēs. j. §. ſꝫ si ex cā. ⁊. §. sequenti.

? ℭ De pte aduersa. nō dicit d iudice: q: tūc sec⁹ vt patet per sequētia.

a ℭ Appellatiōis. si. n. appellasset: archiepiscopus tūc esset competens iudex: est enim vnus de casib⁹ in quo iurisditionem habet ī subditos suffraganeoꝝ. no. s. de offi. ordi. pastoralis.

n ℭ Ecclesiastico. dicit ambro. ⁊ ex nimia humilitate loquitur ꝙ arma sua sunt lachryme. xxiij. q. vlti. conuenior. gladius autem hic continet quod cēsura. supra de verborum significatione. querenti.

o ℭ Propter hoc. s. quia temporalis defensio sibi nō aderat.

p ℭ Munimine. no. ꝙ non loquitur hic de prelato qui vlciscitur: qđ vtrum facere possit no. s. de maledi. c. i. ii. q. vii. si quis erga: sed solū de eo q se defendit.

q ℭ Prouocatus. i. turbatus vel cōmotus: ad idē. supra de offi. dele. suspitionis. aliter sumitur supra de ap. cum sit romana.

r ℭ Eisdem. contra tales prodita est pena per constitutionem. j. e. qcūqꝫ. qa excōmunicati sunt ipso iure: nisi infra octo dies restituant: vt ibi.

s ℭ Uicino. ergo quilibet tenetur vicinum suum ⁊ amicum suum defendere: vt. xxiij. q. iij. non inferenda: ⁊. c. fortitudo. lxxxiii. di. error. ⁊. s. eo. quante. vbi de

b ℭ Ipsis. archiepiscopo vel officiali eius.

c ℭ Pena. s. eo. li. sacro. ⁊. c. cum medicinalis.

d ℭ Debēt eū. q: tūc archieps est cōpetēs iudex. s. rei: ⁊ sic vna via ꝑmittit qđ alia ꝓhibet: qđ dic vt. j. de re. iu. cū quid.

e ℭ Pro alio. secus enim si ex officio: vt patet in ꝓxi. §.

f ℭ Defēsiōe. vt. s. c. pxi. ⁊ ē similis distin. s. d appel. cū speciali.

g ℭ Cām suā. ⁊ añ oīa ille absoluet. j. §. ii. nisi in casu ibi posito.

ℭ Porro. ℭ Archieps ī casib⁹ ī qb⁹ iurisditionē hꝫ añ cognitionem cāe absoluit excōicatū ad petitionē partis vel ex officio nisi dicat excōicatus pro manifesta offensa ⁊ cōtumacia: ⁊ cōtumacie presumpte ⁊ manifeste ponit exempla. h. d. vsqꝫ ad. §. sed si. Jo. an.

a ℭ Formam. s. eo. cum desideres.

b ℭ Appellatum. post diffinitiuaꝫ sentētiam ⁊ post excōmunicationem: ⁊ hic terminari puto dubitabilem qōnem: qua queritur ex decre. nō solum an appellatio iterposita post diffinitiuam īfra decem dies reuocet ꝑ modum attentati excōmunicationem medio tempore inter sniam ⁊ appellationem latam: sicut reuocat alia attentata: ⁊ ꝑ istam litteram est dicendum ꝙ non: immo ē necessaria absolutio: de tali enim sententia loqtur iste. §. ⁊ ꝙ ita sit verum patet q: excōmunicatio aut statim valet aut statim non valet: sed pone ꝙ post latam diffinitiuam sententiaꝫ infra decem dies iudex excōmunicat partem nō parēteꝫ postea illa pars non appellat: non est dubiuꝫ ꝙ bene ligat sententia: speciale ergo sit in illa ꝙ ꝑ appellationem sequēteꝫ non annulletur licet male fecerit iudex exequēdo īfra decem dies: ⁊ excōmunicādo: cum tolleret illi beneficiuꝫ iuris. s. appellandi: quod esse non debet. j. de regu. iur. indultum: alij dicunt hoc esse īmutatū ꝑ decre. nō solum: que est posterior quod non credo ratione predicta.

c ℭ Casibus. quos uide. s. e. li. de appel. romana. §. si aūt.

d ℭ Innodauit. s. eo. solet: ⁊ dabitur terminus octo dierum ad hoc probandum vt ibi.

e ℭ Idem ē. s. ꝙ ꝑmit⁹ dꝫ absolui: ut dr in fi.

f ℭ Captus. sic. s. de pigno. c. significante: ⁊ ꝙ dicit capt⁹ itelligere possumus etiam a priuato: q: ex quo uenire nō potuit non fuit cōtumax ergo nec excōicādus. xi. q. iij. nemo epoꝝ: sed quo ad restitutionem expensarum bene distinguit: an a iudice an a priuato capt⁹ fuerit: ut in primo casu nō cōdēnetur ad expensas secundo sic: q: hꝫ regressum contra illum priuatū capiētē. ff. si qs cau. l. ij. in fi. ⁊. l. iii. ⁊ intelligas captus non sui ꝓcuratione ⁊ dolo: ut in dicta. l. ij. ad fi.

g ℭ Impedimēto. puta ualitudine: tempestate: ui fluminum: multa īpedimēta uidere potes. ff. si quis cau. l. ij. ⁊. iiij. ⁊ quod dicit de īpedimento. idem dic si alia rōnabilis causa preter īpedimētum subesset: puta q: ꝓbabiliter credebat terminum prorogatuꝫ. s. de in inte. resti. ex lris.

h ℭ In iudicio. quasi si extra iudicium hoc dixerit secus: sicut nec nocet cōfessio extra iudiciū facta: qđ dic ut. s. de cōfes. c. vl. vnde ꝑ hoc videt ꝙ si nūcio citanti dixerit se nolle venire: ⁊ nūcius sic retulerit: nō ꝓpterea dicatur vera cōtumacia: ⁊ facit qđ dixi. s. de cōfes. c. ij.

i ℭ Offensa. s. de ver. sig. ex parte. ⁊. c. cum olim.

k ℭ Tutū. iusta erat expectatio si vera fuisset. s. de appel. ex pte. s. e. li. de prīsi. cum ꝑsone. cum si.

l ℭ Decēdium. sic. s. de electi. cū dilec. ad fi. transit igitur iterlocutoria in reꝫ iudicatam si īfra decem dies non fuerit appellatū quo ad partem sed non quo ad iudicem qđ dic vt. s. de appel. cū cessante. Jo.

semp antequā audire cām īcipiant ī casibus in qbus eis iurisditio cōpetit iuxta ecclesie formam[a] dñt absoluere: utpote si post diffinitiuam fuerit excōicatiōis snia ꝓmulgata ⁊ ad eos fuerit appellatū[b] exceptis casib⁹[c] ī qbus iura ꝓhibēt post sententiam appellare. Similiter si suffraganeus extra iudicium excōicet aliquē ꝓ ei⁹ offensa: uel ꝓ sui defēsiōe iuris: ⁊ sup hoc querimoniaꝫ ille ꝓponat: ⁊ est ille p̄mitus iuxta formā eccl'ie absoluendus nisi suffraganeus ꝓbatuꝝ se offerat. ꝙ ꝑ manifesta offensa excōicatiōis euꝫ uinculo innodauit[d]. ℭ Idē ē[e] ēt si quēꝙ ꝓ ꝑsumpta contumacia vꝫ q: citatus prefixo sibi termino non cōparuit: excōicatiōe ꝯstringat: q: si sic ligatus ꝓposita qrimonia petit ab archiepō se absolui: siue quādo suffraganeus ex suo ꝓcessit officio: siue qñ est ad ipm̄ archiepm̄. añ diffinitiuā sniam appellatum ⁊ ab aduersario ꝓponat ꝙ absoluēdus nō sit: nec pandi ei debeat iudicij aditus nisi p̄us expensas restituat: ⁊ inditio sisti exhibeat cautionē: ipseqꝫ respōdeat ꝙ recte cōtumax reputari nō dꝫ ꝑ eo ꝙ in itinere captus[f] uel etiā alio impedimēto[g] detentus in termio ꝯparere nequiuit: tūc ꝓtinus sibi iuxta formā eccl'ie beneficiuꝫ debet absolutiōis ipendi. ℭ Sec⁹ āt si se cōtumaceꝫ cōfiteat: vel al's de cōtumacia sua constet: q: forte predixerat in iuditio[h] ꝙ minime cōpareret: tunc eniꝫ cū manifesta sit cōtumacia: ⁊ manifesta reputet offensa[i]: non est ei nisi ꝑmo expēsaꝝ satifactiōe: ac de stādo iuditio cautiōe p̄stita absolutio ipendēda. ℭ Et hoc ipm̄ ē in similibus obseruandū: sicut si aliqs ad certū locū citet: ⁊ ille ꝓponat ipsuꝫ non esse sibi tutū[k] ⁊ iudex postea in eū q: nō ꝓbauit hoc: nec comparuit: sniam excōicationis promulget: nā tūc si excōicatus ipse ad superiorem appellet ⁊ ante oīa se ab eo petat absolui: cū ꝓbare corā eo velit ipsū locum non existere sibi tutum in hoc est ꝓculdubio audiēdus cū presūpta solūmō eius contumacia uideat: sed si iudex ꝓnunciasset locum illum eē idoneū ⁊ securū: ⁊ ille nō ꝯpuisset: ac iō excōicasset eundē ipe postmodū sup hoc nisi post latam interlocutoriam infra decē diū[l] prouocasset: nullatenus audiri debet. ℭ Sed si ex causa legitia seu probabili quis appellet: puta quia locus non est tutus: ⁊ post appellationem huiusmodi excomunicatiōe ligetur: ac deinde constet superiori q ad ipsum ex tali causa extitit prouocatum: non tamen illico[m] pronunciare debet excomunicationis sententiam fore nullaꝫ: sed pōt eam ad cautelaꝫ iuxta formam ecclesie relaxare. ℭ Sane si certum est excommunicationis sententiam esse iustam: velut cum ꝓpter manifestum excessum ē in aliqueꝫ promulgata: superior iudex nisi ꝑiculum sit in mora excommunicatū ad excommunicatoreꝫ prorsus remittere debet: nec[n] debet cuꝫ absoluere nisi excōmunicator reqsitus malitiose illi absolutionis beneficium deneget exhibere[o]. ℭ Si uero constet huiusmodi sententiaꝫ esse iniustā: nequaquā remittēdus est ad suum excommunicatorem excommunicatus: ſꝫ debet sine difficultate aliq̄ mox absolui. ℭ Qđ si dubitetur utrum iusta sit uel iniusta: superior nisi excommunicatori deferat relaxare iuxta formaꝫ ecclesie potest illam: quamquaꝫ honestius: ⁊ conuenientius agat si ei deferat in hoc casu. ℭ Ubi autem superiori competit[p] de excommunicatiōe cognoscere: absolutio seu relaxatio quam ipse fecerit tenet: licet forsan sit iniusta: quoniam ⁊ si contra ius litigatoris: non tamen contra ius constitutionis[q] absoluit. ℭ Deniqꝫ a subditis suffraganei emendas pecuniarias potest archiepiscopus ſm consuetudinem regionis exigere in casibus ī quibus ei licet eos excommunicationis vinculo innodare[r]. ℭ Potest quoqꝫ archieps beneficiū absolutiōis iuxta formam eccl'ie nōnūquā impēdere ad cautelam: ut pote si asserit in excōmunicationis snia ītollerabilē[s] errorem fuisse patenter exp̄ssum: idest aliqd sub ui precepti uel mandati aperte ī ea cōtineri: qđ cōmuniter vel in suo gñe ē peccatum ueluti si dicat forte aliqs se a suffraganeo excommunicatū fuisse ꝓ eo ꝙ elemosynaꝫ pauperi tribuebat: uel quia faciebat aliqd aliđ qđ in se bonū est: aut quia non operabatur id quod suo actu illicitum ē ⁊ prauum: ⁊ suffraganeus ipse asserat: ꝙ pro digna ⁊ rationabili cā: vel ꝓ cōseruāda uel exequēda iusticia[t] hoc illi prohibuisset: uel ēt iniunxisset: nā tunc archiepiscopus ad cautelam absoluere[u] potest eum. ℭ Similiter[x] si aliquis ꝓponat se añ diffinitiuā sententiam ī iuditio: vel extra post appellationeꝫ ex causa ligitima iterpositam uinculo excōmunicationis astrictū: potest archieps postquā[y] sibi de hoc consti-

ℭ Sed si ℭ Iste. §. cū pe. ⁊ vltimo. h. d. excōicatō lata post appellationē īterpositam ex cā ꝓbabili non statim pronunciat nulla sed fieri pōt relaxatio ad cautelam ēt antequaꝫ īcipiat de veritate cognoscere cause. Ideꝫ si dicat lata ꝑ ītollerabilē errorem ⁊ in ꝯrium error ille probabiliter defendat. Jo. an.

m ℭ Illico. ante eniꝫ ꝙ de nullitate ꝓnūciet: oportet ꝙ doceatur de veritate cause appellationis: nec sufficit ad hoc ꝓnunciādum ꝙ ostendat se ex causa legitima appellasse: ad idem. s. de appel. iterposita. in prin.

ℭ Sane ℭ Si certū ē excōicationem esse iustaꝫ fit remissio si certum est eā iniustā remissio nō fiet: si est dubium fieri pōt relaxatio: sed honestius est remittere. tenet tñ relaxatio vbi archieps est iudex lꝫ non fiat remissio. h. d. Jo. an.

n ℭ Nec dꝫ. tñ si absoluerit tenet absolutio: vt. j. §. ubi aūt.

o ℭ Exhibere. s. e. ꝑ tuas. s. de of. dele. cum cōtingat. ⁊. c. prudentiam.

p ℭ Cōpetit. si igit ei nō cōpeteret: nō tenet absolutio pp defectū iurisditionis: vbi cōpetit tenet: lꝫ iniusta: sicut ⁊ iniusta excōicatio. xi. q. iij. c. i. par eni ius dñs esse uoluit ligandi ⁊ absoluendi: de pe. di. i. verbum.

q ℭ Constitutionis. ad idem. ij. q. vi. §. diffinitiua. ⁊. s. d re iu. di. cum inter.

ℭ Deniqꝫ ℭ Archieps in casibus in quibus excōicare pōt si consuetudo hꝫ emendas pecunias exigere pōt. h. d.

r ℭ Innodare. excōicatio. n. nō est pena: sed medicina q̄daꝫ. s. e. c. i. ante ꝙ ꝙ excōicet ꝓ satisfactione delicti ⁊ in absolutione vel post: penā pecuniariā imponere poterit: ⁊ facit ad ea q̄ no. s. de penis. lꝫ. Jo. an.

s ℭ Intollerabilē. xi. q. iii. si is qui preest: ⁊ quō hoc itelligat: vide. s. e. per tuas.

t ℭ Justicia. sicut si p̄cepisset ut hoīem percuteret: ⁊ dicit se hoc fecisse pro exequenda iusticia vel propter delictū suuꝫ ꝓhibuerat eum dare elemosynam: sicut ēt īterdum ob hoc qs prohibet ab oblationibus. xvij. q. iiij. c. miror vel pp delictū illi⁹ q elemosynam tribuere volebat: q: vtilius panis esurienti tollit ꝙ ⁊c. v. q. v. nō omnis.

u ℭ Absoluere. al's vbi ita replicaret: denūciaret sniam illaꝫ nullam. s. eo. ꝑ tuas.

x ℭ Similiter. qđ hic dicit dixerat. s. e. §. sed si ex causa.

y ℭ Postꝙ. de hoc no. ꝙ necesse est pri⁹ cōstare appellatum

Universidad de Deusto Biblioteca

quādo fieri habet relaxatio ad cautelam de excōicatione que dr̄ lata post: τ p hoc iam obtinui in cā qua petabaṫ absolutio ad cautelā excōicationis: que dicebatur lata post ap. legitimam: τ eodē die lata fuerat excōicatio τ iterposita appellatio: nec apparebat que primo: dicebāt enim φ petens hoc necesse habebat probare: .s. φ prius appellatum fuerat: lʒ nō habeat necesse probare veritateʒ cause: q2 il la pbata nō absolueret ad cautelam: imo pronunciaret nulla fnia.s.eo.p tuas de of.dele.cū ꝯtingat: τ ita est uex p hāc lrāʒ tūc ergo iudex appellationis absoluit ad cautelam: qn̄ cōstat φ post appellationeʒ lata est fnia excōicationis nec adhuc constat de ueritate cause.

a ℂ Priusquā icipiat: plus ꝑ ptātis hn̄t in hac absolutiōe ad cautelam φ in ihibitione quam facere nō pn̄t: nisi prius icipiāt cognoscere de ueritate cāe ap. iterposite ante diffinitiuaʒ quod dic vt.s.e.li.de ap.romana.§. φ si.

D Ecernimus. ℂ Commode nō diuidiṫ fm Jo.an. Sed decernit q sunt cogēdi qua pena p quem qua forma τ ad qd τ hoc trimēbre est.

b ℂ Decernim⁹. seculares: certū est φ ptās secularis minor ē ecclesiastica.s.de ma. τ obe. solite: τ ei subest: ut ibi: τ.xcvi.di. duo sūt: τ ideo cēsura ecclesiastica coerceri pōt: ut seqtur. Et qd cōtineṫ noie cēsure: habeṫ.s.de ver.sig.querēti.τ cōcor.ad hāc decre.s.e.li.de fo.cōpe.c.ii.τ d iniu.lʒ.s.de excep.c.ii.

c ℂ Canonica.xxiiij.q.iii.de illicita .xi.q.ii.c. indigne.s. de sen. ex.sacro: τ illa recte diceṫ canonica: de qua caueṫ.j.c.proxi.ii.rn̄.

d ℂ Agēdo: τ reconueniēdo: q2 sicut nec agere: sic nec reconuenire pōt.s. de excep.cum iter priorem: a defendēdo nō repelliṫ: vt.s.de iudi.intelleximus: rō ibi pʒ: τ qd de ipetrando: vidisti.s.eo.lib.de rescriptis.c.primo.

e ℂ Patrocinādo. ecclesia ergo puat aliquē iterdū ppetuo: iterdum ad tps dffō postulandi. τ cōcor.s.de her.si aduersus.τ.c.excōicamus.§.credētes.s.eo.lib. de penis.felicis.§.qd si qs: ad finē. τ procedit hoc ēt interdum ex alieno delicto: vt ibi: τ sunt isti partim de primo ordine nō postulātium: q2 ēt p se postulare nō pn̄t in agēdo: de quo dic vt.iij.q.vii.§.tria. Est aūt postulare desideriū suū vl̄ amici sui in iure apud eum q iurisditioni preest exponere: vel alterius desiderio ꝯdicere vt ibi. τ.ff.de postu.l.i. τ itellige hoc nō solum in aduocato: sed ēt in procuratore.s.de pba.post cessioneʒ.si.n.nō audiṫ pro se: multominus p alio.iiij.q.vj.oībus.ad hoc.s.e.dilecto.

f ℂ Testificādo: excōicatus ergo maiori itelligas testificari nō pōt.s.de testi.veniēs.ii.in fi. vnde si dicaṫ excōicationis fnia nulla: in defectū pbationū cōsueuerunt absolui ad cautelam: vt ibi uides φ nō pōt testificari: sed nunqd excōicatus poterit testari: de hoc p Jnno.de do. τ cōtu.veritatis: p hostiē.de excep.pia. per gar.de vsur.φφ.p guil.in spe.d istru.edi.§.compēdiose.circa prin. τ vr̄ φ lʒ ista iudicialia phibeanṫ: extraiudicialia non: sicut.s.e.solet.ad fi.fm hostiē. τ gar. testari nō pōt: q2 separatus ē a cōione ecclesie: τ separato a cōione ecclesie: omne beneficium ex legibus descendēs iterdicitur: τ guil.sequēs Jnno. τ pe. τ samp.tenet.s.d excep.pia.φ potest testari. τ pe.de undalla tenuit opi.hosti. τ gar. τ hoc ppter periculum cōionis cum excōicato: cui cōicādum nō est: τ denegaṫ: in auc. de priuile.do.her.mu.nō prestan.§.antepe. τ actus legitimi eis interdicunṫ: vt hic: τ est similis fm eos deportato: qui est itestabilis.ff.de testa.cuius cui.§.i.ar. pro τ cōtra.s.de her.excōicamus.§.credētes. Quid dices de tabellionatu: numquid istrumētum confectum per excōicatum valet. videtur valere: arg.predi.§. credentes.vbi dr̄ de excōicato: φ si satisfacere cōtempserit ifra annum: extunc instrumenta per ipsum cōfecta nō valēt: ergo a contrario: prius.i.ante annum cōfecta valebant: lʒ esset excōicatus alij contra pro qbus optime.iii.q.iiii.nullus: ibi nullus anathematizator suscipiatur: nec a quoquā credantur: que ab eis dicuntur vel conscribuntur.s.eo.nouerit. alij vt hostien. τ guil. dicunt φ quādiu eius excōmunicatio est occulta: valet instrumētum ab eo confectum: uel si sit manifesta: nec potest probari: arg.ff.de offi.presi.barbarius.iii.q.vii.§.tria.C.de testa.l.i.s.de re iudi.ad probādum.de excep.pia.§.si vero. secus si sit notorie: de excep.exceptionem de coha.cle. τ mu.uestra. sicut enim ibi notorius concubinarius suspensus est quo ad se: τ quo ad alios. ita notorie excommunicatus tabellio: τ pretor publice nunciatus repellitur etiam ab extraiudicialibus.j.eo.lʒ. Jo.an.

C Onstitutionē. ℂ Sūt due partes. Prima declarat ꝯstōnē ino. Scd̄a ibi statuim⁹ dat formā monitionū τ vnū casuʒ excipit ibi nisi. Do.

g ℂ Jnnocētij.s.c.statuimus.

h ℂ Participatione. denotat φ est q̄dam participatio que inducit maiorem.s. que in crimine fit.s.e.si concubine. τ.c.nuper. est alia que iducit minorem: vt cum qs participat sciēter excōicato maiori in locutione: osculo: mēsa τ similib⁹ τ ab hac excipiuntur certe psone: vxor filius seruus τ alij: de qbus.xi.q.iij.quoniaʒ multos.s. eodem φ in dubijs: τ.c.seq. τ fm guil. τ gar. icurrit quis minorem excōicationē mittendo nūciū vel lrām excōicato ac si ille psonaliter loqueretur ad hoc.s.e.li.d ele.vbi periculū.§.nulli ipse.n. loqui vr̄ nuncium mittēdo vel lrās.ff. de cōsti. pecu.l. τ lʒ.

i ℂ Minorē. de ipsius effectu habeṫ.iij.q.iiij. engeltrudā.τ.s. de exceptio.a nobis.Jo.an.

k ℂ Nō tenere. idē in suspensione τ iterdicto.j.e.statutum.

l ℂ Scrupuluʒ.h.d. q2 ante istam ꝯstōneʒ si iudex monebat in genere φ nullus cōmunicaret: dicebāt qdam taleʒ monitionem canonicaʒ: alii ꝯ: quod dubium est cōstitutio declarat.

m ℂ Jn hoc casu.s. quādo ppter participationē vult participantes excōicare maiori.

n ℂ Seruatis.s.φ iseratur cā sup qua fit monitio: τ φ sint presentes p quos possit pbari: τ φ sint ibi interualla.s.co.sacro.τ.j.eo.c.

o ℂ Noīatim.s. ppriis noīb⁹ expressis vel alijs idubitabilib⁹ circūstantijs que habebāt vicem pprij noīs.ff.si cer.pe.l.certum.s.de testi.lʒ.ii.s.eo.li.eo.ti.c.ii. Jdeʒ si dicat moneo filiū.p.cū ille vnicū filium hēat.ff.de lib. τ posthu.l.ii. τ insti.de exher.liberoꝝ.§.noīatim. secus si duos hr̄et: q2 tunc neuter eorum monitus vr̄: vt ibi. Dicunt tn̄ qdam φ hec decre.locum hʒ qn̄ singulares τ noīate psone excōicanṫ: q2 tunc requiriṫ monitio spālis: si aūt generaliter ferreṫ fnia: tunc dicūt sufficere generalē: τ sic adhuc remaneāt antiqua iura: sed tutius est dicere φ hodie in genere excōicatio in participantes fieri nō possit. τ sic sit sublatum qd dr̄.s.eo.quod in dubiis in fi. Sed valebit ne monitio: si iudex generaliter monet oēs de collegio vel vniuersitate: τ videṫ φ sic: q2 tn̄ valet generalis monitio quo ad oīa: quātū specialis quo ad q̄dam.ff.de admi.tuto.si duo in fi. τ q2 semp generalibus spālia insunt: vt.ff.de reg.iur.semp in generalibus. sed ꝯrium est veruʒ fm guil. hic p hanc ꝯstōnem τ fm eum si ignorat noīa illoꝝ de cōuentu: cogat rectorem cōuentus uel vniuersitatis ad indicādūʒ sibi illa noīa.ff. de condi.ob turpē cau.l.iiij.§.fi.

p ℂ Statuimus. sic cōstrue: statuim⁹ quoqʒ vt iudices siue monitionibus tribus vtanṫ: siue vna p oībus: obseruent aliquoꝝ dieꝝ competentia iterualla iter monitiones quas iura premitti faciunt; vt fnia excōicatiōis canonice promulgetur.

q ℂ Una p oībus. dixit ergo iudex iterdū: monemus te p pmā qua finita monet p scd̄a: q̄ finita monet p tertia τc. Jnterdū vna monitiōe facit tres sic monemus te φ vsqʒ ad diē talem p primo: taleʒ pro scd̄o talem p tertio τc. Jnterdū vnā tn̄ dat dilationē: vt monemus te φ vsqʒ ad talē diē p primo scd̄o τ tertio pemptorio a cōione talis τc. τ hoc vltimo casu est iteruallum iter monitionem τ fniam.

r ℂ Competētia. hoc iudex moderabiṫ pro psonaꝝ τ negocij qualitate.s. de ap.cum sit romana. de of.dele.de causis.

s ℂ Necessitas. vt q2 partes sūt ad rixā vel arma parate: nec curāt monitiones epi.ff.de vsufruc.l.eqssimum.iterdum.n. nec locus nec tps patiṫ plenius deliberare cōsilium.ff.de exerci.l.i.i.rn̄.

P Resenti. ℂ Quia breue aliter nō diuiditur.

t ℂ Presenti. declaramus: no.φ qdam olim cōtrarium dicebant τ pro eis faciebat q2 excōmunicatio τ iterdictum paribus passibus ambulare videbantur: ad hoc.s.de appel.ad hoc quoniam.s.eo.cum medicinalis.s.eo.romana.in prin.τ.c.uenerabilibus.in prin.j.eo.statutum τ.c.is cui.cum si. vnde sicut excommunicatio potest tolli ad cautelam: vt.s.eo.solet.τ.c.venerabilibus.§.sed si.τ.§.penulti. τ vlti. sic de interdcō videbatur: immo multo magis: quia per interdictum plurimum puniūtur non obnoxij: sed per excommunicationem non sic.s. eodem romana in fi. vnde potius videbatur in eo φ in excommunicatione subueniendū quia etiam plures ligat: τ plura bona tollit: τ quia al's sunt paria.j.e. is cui.s.e.c.i. Que ergo fuit huius iuris ratio: reprobatis aliorum solutionibus: quorum quidam dixerunt sic placuit grego. que reprobatur per hoc verbū declaramus: alii dixerunt hoc factum ut magis timereṫ censura ecclesiastica: tertii ne finis vnius negocii alterius sit exordiū.C.de fru. τ lit.expen.terminato. cuʒ hec ratione non roborentur. dic φ hoc statutum est propter communionis periculum in excōmunicato: ergo ad aliorum cautelam fit hec absolutio: sed in participatione interdictorū non est tantum periculum: τ iō secus: vnde etiam interdicti tempore quedā sacramenta ministrantur τ interduʒ celebranṫ. supra de sponsa.nō est nobis: de pe. τ remi.φ i te.s.e.rn̄.τ.c. pmittim⁹.j.e.qm̄.τ.c.ulti. sed cōtra.s.de appel.ad psentiam: ubi ad cautelaʒ excommunicati datur absolutio: vnde dic φ ideo aliud in excommunicatiōne φ in interdicto: q2 excōmunicatio est mortis eterne dānatio: τ iō festinare debem⁹: ut mortuus τ a christo separatus per excōmunicationem: reintegreṫ christo p absolutionē: maioribus etiā malis debet sincera charitas subuenire.l.di.ut constitueretur. Jn interdcō aūt nō traditur quis sathane nec est ibi tn̄ periculū. τ iō nec tantū festinandum: ea etiā ratione: q2 in interdicto volunt iura vnuʒ pati pro reliquo: in excōmunicatiōe secus: ut supra dixi. Preterea excōicatio nō pōt suspendi: nisi in totū relaxeṫ: τ iō in ea locū hʒ absolutio ad cautelam: interdictū pōt suspēdi: τ iō nō ē necessaria relaxatio ad cautelam.s.de appell. ad hoc quoniam.

a ℂ Cautelaʒ. quod fit in excōicatiōis fnia: tūc qn̄ diciṫ nulla sut si post appellationē legitimā. secūdo si continet intollerabilem erroreʒ. ut supra eo.venerabilibus. cum si. tertio in casu.s.e.statuimus; quarto si dicatur φ iudex non erat is qui tulit sententiam.de ꝯsue.c.iii.de pui.cuʒ olim; quinto si a iudice suo lata est: sed excōicato.xxiiii.q.i.audiuimus: τ.c.aperte; sexto cū quis excommunicatur a delegato: contra delegātis intentionem.s.de preben.c.vlti; septimo si ab intruso; uel a iurisditiōe suspense.xii.q.ii.c.alienationes; octauo si feratur a violante interdcm̄ hominis.s.de exces.prela.tanta; nono vbicunqʒ prelatus subditū excōicat ꝯtra puilegiū sui tenorē.s.de priu.cum capella.τ.c.quanto; decimo fm quosdam quos sequor in casu.s.de exces.prela.cum ad quorundā. Plures ex his casibus ꝯprehenduntur sub quarto; vndecimo si feratur a delegato impetrato ab excōicato in casu non premisso.s.e.li. de rescrip.c.i. τ adde casum nouum.s.de offi.or.q2 pleriqʒ.

b ℂ Generaliter. quid sit generale hēs.s.de uer.sig.cum in partibus. Quid si feratur non generaliter in loca: sed specialiter in persona. dic φ bene poterit fieri relaxatio ad cautelam: argu.a ꝯtrario istius littere: q2 specialiter interdicto omnia sacramenta negantur ante absolutionem: τ sic idem quod in excommunicato.

c ℂ Non habere. vnde si id fiat non valebit relaxatio per hanc litteram: τ est si.s.de his que vi metusue causa fi.c.vno.co.li.

Q Uicunqʒ. ℂ Jsta decr. ut dicit Jo.an. habuit breuiloquū dictatorē ita φ multa ipsius mēbra vir potest breuius summari. iō glo. non summauit: tn̄ ipsam diuidendo pōt dici ut in rubro. do

d ℂ Quicunqʒ. oriri potuit ex facto decre.s.e.dilecto. τ dic qcūqʒ ēt epi: nec ob.s.e.q2 piculosum. q2 nō loquiṫ in sententiis excōicationis.

e ℂ Reges. est aūt ordinarius regis is epūs in cuius diocesi delinquit uel domicilium hʒ.xcvi.di.si imperator.τ.c.duo sunt. ubi de hoc.

f ℂ Ministros. ad clericos pōt referri: τ sic pprie sequiṫ vbū suspēsioni

g ℂ Suoꝝ. ꝯsanguineoꝝ uel familiariū: τ sic no. casuʒ in quo pcutiēs τ mādās pcuti laicū excōicatus ē: ad idē.s.e.li.de elec.sciāt cūcti. τ de imu.eccle.quoniaʒ.

h ℂ Grauādi. puta ne qs emat ab eis uel eis uendat uel his similia cōcor.s.de priuil.quāto.de imu.eccle.c.vlti.eo.li.

i ℂ Occasione. quoꝝ interest pncipaliter defendere fnias ipsas in iudiciis.s.e.venerabilibus.§.ii.in fi.

k ℂ Reintegra. lr̄a sequēs cōtradicit isti: ubi dr̄ φ lʒ res nō sit integra infra octo dies pōt fieri emēdatio: pōt dici φ hoc locum hʒ in iniuria psonali: illud in reali: ut in prima statim sit excōicatus: in secunda tunc qn̄ infra octo dies non restituerit: uel dic id quod sequiṫ respicit tempora istius ꝯstōnis ut si tpe istius ꝯstōnis pretextu illi⁹ licentie aliqua erant occupata: nisi infra octo dies reddanṫ hēat locū pena. τ est si.s.d re.ec. nō alie. hoc cōsultissimo.§. laici. ubi in compulsionibus iam factis datur tempus ad reuocandū: in faciendis ipso fcō imponiṫ pena: primū verius.

l ℂ Octo dierū. similis dilatō temporis supra de excep.pia. τ supra eodem solet.

m ℂ Jmpēsa.s. cum res nō extat uel placet leso.si.s. eodem li.d vsu.φφ.ff.ꝯmo.l.iii.§.i.

n ℂ Jncurrāt. τ si pus excōicati erant: modo duplici funiculo sunt ligati: quod esse potest: ut no.iii.q.iiii. engeltrudā.s. de iude.ita quorūdam.

o ℂ Eadem.s. maioris excommunicationis.

p ℂ Uti. τ sic mādās τ mādatarius eadeʒ pena puniunṫ sic.ff.de vi τ vi ar.l.i.§.quotiēs. nec excusat h iussus maioris: qd dic ut diri.j.de re.iu.φ qs.ff.ad.l.aquiliā.liber hō.ii.

q ℂ Alias.i. pter aliquā lr̄ā sʒ nūqd ille tūc ratū hn̄s excōicat⁹ erit: distigue. ut.j.e.cū qs

r ℂ Obtineṫ.si.i incēdiariis ecclesiarū: q ex quo denūciati fuerūt nō pn̄t absolui ab alio φ a papa.s.e.tua: τ si papa hoc n̄ expssisset: ppetuo potuissʒ ordinari⁹ ipʒ absolueṫ: ut.s.e.nup

S J iudex. ℂ Hic incipiunt ꝯstōes bonifacii. τ ista pma ē expediēs τ utilis valde τ sepissime praticaṫ fm io.an. τ diuidiṫ i duas ptes. pma dicit φ ad iudicē eccl'ie ptinet cognoscere tn̄ pte uocata de clericatu quē allegat capt⁹ p iudicē laicū τ cāʒ reddit. scd̄a ps ibi. τ si notoriū subdiuidiṫ i tres. pma ponit tres casus i qb⁹ aū cognitionē fit remissio. scd̄o ibi idē addit q̄rtū quē pbat triplici argumēto legali. Tertio ibi. nō sic: ponit qntum quo nō fit remissio aū cognitionē. iudex tn̄ laicus interim nō pcedit. do.

s ℂ Judex. τ declarat decre. ista ea que no. inno. τ hostien.s.eo.ut fame.

t ℂ Repetat. sic τ ciuitas repetit suū ciuē.ff.de rei vē.l.i.§.i.ff. ad munici.l.de iure: sic τ petit suo ciui iusticiā fieri: τ violēter ablata restitui.xxiiii.q.ii.dn̄s: sic τ pr̄ repetit filiū. qd dic ut.s.d ꝯuer.infi.c.vl. sic τ miles armate militie p magistrū militū i ciuilib⁹ τ criminalib⁹ iudicaṫ.C.de iurisdi.om.iu.l.magisterie: sic τ clerici corā suo iudice.s.de iudi.at si clerici. Jo.an.

u ℂ Judice. seculari q malefactorē detinet.

x ℂ Ecclesiasticaꝝ. uide qd ē.j. cognitio ptinebit.

y ℂ Spūali.d.q̄ nec pncipaliṫ nec icidēter hʒ secularis iudex se itromittere.s.de or.co.tuā.q si.sint legi.p venerabilē.τ.c.lator cū si.

z ℂ Jnterest. puta aduersario q illū fecit detineri: τ p maleficio fecit puniri: τ sic hi sunt uocādi: quorū iterest. sic.s.d ma. τ obe.iter q̄ttuor.C.d euic.ēptor fūdi. Si āt n̄ ē aduersarius: puta q2 iudex pcedit ex offō citabiṫ iudex. ut.s.dic. τ ꝯcor.s.e.venerabilibus.§.ii.

τ ℂ Notoriū. fci.s. qd nulla possit tergiuersatiōe celari.s.d coba.cle. τ mu.vr̄a. q2 notorie cognosciṫ p clerico: ut archidiacon⁹ uel archipsbyter ul' psbyter boñ. uel his simile: uel si ē notoriū iuris: ad idē.s.de ver.sig.cum olim.

ꝯ ℂ Debeat. h iō dicit: q2 si eēt cleric⁹ bufo uel goliard⁹: τ gestassʒ artē illā p annū ul' tertio mōit⁹ nō destitissʒ: uel eēt cleric⁹ vxorat⁹ n̄ icedēs i hitu uel eēt bigam⁹ uel dgradat⁹: talis n̄ remittereṫ: q2 puilegio n̄ gaudet. ut.s.e.li.d vi. τ ho. cle.c.vno.d cle.ꝯiu.c.i.d biga.c.vno.de penis.c.ii.j fi.

ꝫ ℂ Uel. repete si.

a ℂ Aut. repete si.

b ℂ Hēbaṫ. sic.ff.ad mace.l.iii.ff.d offi.pto.barbarius.s.de iurepatro.ꝯsultationib⁹.

c ℂ Cognitionē.s. cū ē fama uel cōie

---

terit: etiam priusquam[a] incipiat de veritate cause appellatiōis cognoscere: absolutionis illi beneficium ad cautelam iuxta formam eccl'ie impartiri. Alexan. quartus.

ℂ Judex ecclesiasticus compellit laicum repellere excōicatos ab actibus iudiciarijs eis phibitis hoc dicit Jo.an.

D Ecernimus vt iudices seculares[b] per censuram ecclesiasticam ab ecclesiasticis iudicib⁹ canonica[c] monitione premissa repellere excōicatos ab agendo[d] patrocinando[e] τ testificādo[f] in suis curiis τ iudicijs compellantur.

G Regorius.x. in concilio generali lugdunensi.

ℂ Nō valet excōicatio lata in participantes: nisi fuerit moniti nominatim: τ canonica monitio dicitur que habet dierum interualla: nisi necessitas facti aliud suadeat: hoc dicit Jo.an.

C Onstitutionem felicis recordatiōis Jnnocētij[g] pape.iiii. predecessoris nostri: que prohibet participantes excōicatis ea participatione[h]: que solam minorem[i] excōicationem inducit monitione canonica non premissa maiori excōmunicatione ligari: decernens pmulgatam aliter excōicatiōis sententiam non tenere[k] ad tollenduʒ omnem ambiguitatis scrupuluʒ[l] declarantes decernimus: ita demum esse monitionem canonicaʒ in hoc[m] casu: si alijs rite ꝯuatis[n] eos q monentur exprimat nominati[o].

ℂ Statuimus[p] quoqʒ vt inter monitiōes: quas vt canonice promulgetur excōicationis sententia statuunt iura premitti: iudices siue monitionibus tribus vtanṫ: siue vna[q] pro omnibus obseruent aliquorū dierum ꝯpetētia[r] iterualla. Nisi facti necessitas[s] aliter ea suaserit moderanda. Jdem in eodē.

ℂ Relaxatio ad cautelā i generali interdicto n̄ hʒ locū. h.d. Do.

P Resēti[t] generali declaramus edicto: beneficiū relaxatiōis

ad cautelam[a] quo ad interdicti sententias in ciuitates castra uel quelibet alia loca siue terras aliquas generaliter[b] promulgatas locum aliquatenus non habere[c].

Jdem in eodem.

ℂ Primo excōicat certis limitationibus dantes licentiā offēdendi in personis uel rebūs suis uel suorū: exercētes cōtra aliquos eccl'iasticam censurā: uel exerceri facientes uel illā seruantes. Secundo ibi eadē penā prorogat abutētem vel motu proprio id agētem. Tertio ibi qui autē penam aggrauat. hoc dicit. Jo.an.

Q Uicūqʒ[d] p eo φ in reges[e] pncipes barones nobiles baliuos uel quoslibet ministros[f] eorū aut quoscūqʒ alios excōicatōis suspēsiōis seu interdicti fnia fuerit pmulgata: licentiā alicui dederint occidendi capiēdi seu al's i psonis seu bonis suis ul' suorū[g] grauādi:[h] eos q tales fnias ptulerit: siue quorū sūt occasione[i] plate: uel easdem fnias obseruantes: seu taliter excōicatis cōicare nolētes nisi licentiam ipsam re integra[k] reuocauerint: uel si ad bonorū captionē occasiōe ipsius licētie sit pcessū: nisi bona ipa fuerint ifra octo dierū[l] spaciū restituta: aut satisfactio p ipsis ipensa[m] eo ipso sententiaʒ excōicatiōis icurrāt[n]. ℂ Eadeʒ[o] quoqʒ fnia sint inodati oēs q ausi fuerit pdicta licētia data uti[p] uel aliqd pmissorū: ad q̄ cōmittēda dari licētiā phibuim⁹: al's committere[q] suo motu. Qui aūt in eadē sententia pmanserint duorū mensium spacio: extunc ab ea non possit nisi per se.apo. absolutionis beneficium obtinere[r].

B Onifacius octauus.

ℂ Si malefactor captus a iudice laico dicit se clericum: huius rei cognitio ad iudicē ecclesiasticum spectat: τ si notorie: uel publica fama: uel cōi estimatione hētur pro clerico statim fit remissio. idem si prius se gerebat p clerico: τ modo dephēsus fuit in habitu clericali: si aūt prius se gerebat pro layco: lʒ modo in clericali habitu deprehensus fuerit: non fiet remissō: donec fuerit de clericatu probatum: sed interim contra eum iudex in nullo procede. hoc dicit.

S J iudex[s] laicus malefactoreʒ captū detineat: τ is se clericuʒ dicens ad curiā ecclesiasticaʒ petat remitti: uel curia ipsa cū tāquā suum clericuʒ repetat[t]: iudice[u] illū iniciāte clericū: ac ob hoc minime remittenduʒ: dubitationis huiusmodi: an scilicet sit q repetitur clericus ad iudicē eccl'iasticuʒ[x] q2 de re ecclesiastica τ spūali[y]: vocato tn̄ iudice seculari uel alio cuius interest[z] cognitio pertinebit. ℂ Et si notoriuʒ[τ] fuerit φ ideʒ malefactor sit clericus q huiusmōi priuilegio gaudere debeat[ꝯ] statiʒ absqʒ alia cognitione: uel[ꝫ] fama publica de hoc extiterit: aut[a] ipse p clerico ꝯmuniter hēbatur[b]: in ꝯtinenti etiā ante cognitionem[c] de clericatu ecclesiastice curie debet reddi. ℂ Jdē esse censemus si reus ipse ante deprehensionem pro laico publice se non gerens dephensus fuit in habitu clericali: tonsuram uidilicet τ uestes de

Universidad de Deusto
Biblioteca

estimatio: quia si est notoriū: ibi nō est necessaria cognitio.
a ¶ Clericales. s. de vi. et ho. cleri. ut clericorum. et c. clerici.
b ¶ Reputare. ut in quo statu reperit in eo iudicet pro pñti licet posset ingri de alio statu. ff. de iniur. cum apud. §. si quis. et j. in fi. c.
c ¶ Legalis. C. de lib. cau. ea que. ff. de libe. cau. liberis. §. fi. et l. cum necessitas. ff. de proba. l. circa.

ipso iure: ita qd nō esset necesse appellare. s. e. lib. de re iudi. c. vlti. q2 tunc si pdēnatus appellaret: et non prosequeret non propter hoc conualesceret sententia eadem ratione: quod dico verum nisi talis esset casus quo ratificaretur per appel. sententia nulla: ut lata cum falso procuratore. ff. rem ratam haberi. l. iii. §. falsus. de quo vide. s. de re iudi. c. i.

d ¶ Cōprobat. hoc vult dicere: hi qui portant tales habitus solent clerici esse. vnde iste putetur clericus: sicut habitus demonstrat: ut qui similem cum aliis vitam suscipiunt etc. s. de sta. mo. recolentes.
e ¶ Stigmate. idē verbū habes. xxiii. q. ii. hoc ipsum.
f ¶ Agnoscitur. hoc hēs. C. de fabricē. l. stigmata. li. xi. et dicitur fabricensis qui publica arma facit. et in publicis fabricis et nō alibi et dat pmicerio q reponat in publicis armamētis. Et est stigma instrm quo eorz brachia figurabant: cui erat impressum nomē imperatoris: facies vero non figurabat. C. de penis si quis: et ē simi. huic. s. de cri. fal. ad audientiam.
g ¶ Signati. C. de aquedu. l. decernim⁹: ad fi. et ānotatio ē: q2 singulis manibus eorū iprimitur nomē imperatoris. hydrophilati aūt dicūtur ab hydra: qd est vas ubi aqua defert: uel hydra aquaphilare. i. custodit. īde hydrophilati idest custodes aquarū: et ē si. qd de gazophilatio df. s. de proba. c. i.
h ¶ Clericali. multo gͣ fortius si ēt deprehensus sit in habitu laicali: et hoc ōnotat qd dicit qͣnis etc. et lz dicam⁹ qd vltia mora nocet. ff. de pe. et cōmo. rei uen. l. illud. hec vltia possessio si releuat ī hoc qd fiat remissio.
i ¶ Fecerit. corā iudice ecclesiastico: ut. s. i. rñ. et sic ptinentia cause diuiditur p id. s. de sequestra. c. i. et est iō q2 natura cause requirit aliū iudicem: de or. cog. tuā. qui fi. sint legi. lator cum fi. Sed detētus in seculari curia: qūo litigabit corā ecclesiastico? dic qd forte relaxabitur datis fideiussoribus: sz nō pp hoc remittet. j. e. si clericos in fi. uel litigabit p pcuratorē natura. n. facti hoc hz qd interdum per aliū quis prosequat cā. s. de iudi. mulieres. ō sta. reg. c. vno. ff. de custo. reo. l. diuus: hanc autē fidem faciet per publicum instrumentum ordinationis sue. ii. q. i. legum. per testes poterit etiam hoc probare. s. de cleri. peregi. ue.

ferēs clericales[e]: nam talē debem⁹ clericū donec cōstat de ptrario reputare[b]: sicut de illo q i possessione ingenuitatis existit: si dicat ab alio libertinus: legalis[c] sancit auctoritas: ut probandi necessitate nō ipe sed aduersari⁹ astringat. Justū est eniz ut ipse talis quē gestat ex habitu: quousqz appareat aliud presumatur: qualis is eē cuius fert bituz cōprobat[d]. Ex stigmate[e] nāqz consuetudo fabricēsib⁹ iprimi latitans fabricensis agnoscitur[f]: et custodes aqͣruz: quos hydrophilatos nomināt que eis insigi solet annotatiōe signati[g]: manifesti sūt oib⁹: et angariaruz noie nō tenēt. Jsqz stat⁹ alicuius eē uidet in quo ipe deprehenditur donec contrarium doceatur. ¶ Non sic āt uolum⁹ obseruari si añ deprehensionē p laico publice se gerebat: ac pro tali cōiter habebatur: quāuis deprehensiōis tēpore repertus fuerit in habitu clericali[h]: tūnc enim restituendus non ē: quousqz fidē de titulo fecerit[i] clericali: cuius eidem probationis on⁹ icūbat propter presūptionem[k] que aduersus ipsū orta est ex delatiōe laicalis habitus precedenti: contra eum tamen interim[l] quiuis processus[m] iudicis penitus conquiescat. Idem.

¶ Non tenet suspensio uel interdictum lata in participantes: non premissa monitōne canonica. h. d. Joā. an.

STatutū grego.[n] pape. x. factū ad declarationez cōstitutiōis innocētiane[o]: q prohibz participātes excōmunicatis ea participatiōe que solum minorem inducit[p] maiori excōmunicatione ligari monitione canonica[q] non premissa: in suspēsionis et iterdicti sententijs q pro huiusmodi participatione plerumqz ab ordinarijs vel delegatis iudicibus promulgantur: precipimus inuiolabiliter obseruari. ¶ Decernentes easdē snias ñ tenere al[r] pmulgatas. Idem.

¶ Per negligentiam non prosequēs debito tpe appellationez: excōicatio post eā lata non cōualescit sed poterit tūc denunciari: et debebit uitari: donec de sentētie nullitate docuerit. h. d. Jo. an.

LIcet excōmunicationis[s] sententia post appellationez legitimam[t] promulgata per negligentiam appellantis appellatione suā minime prosequentis non ratificetur nec etiā conualescat[u]: ¶ Excōicatus tñ noiatim uel spāliter et expresse[x] qui post appellationem legitimā excōicationis sententiam asserit in se latam: si appellatōem eādem infra tempus ad ipsam prosequendam ab homine[y] uel a iure statutum non fuerit: ut debuit prosecutus: lapso eodem tempore excōmunicatus publice nunciari[z] et nedum in iudicialibus sed etiam i extraiudicialibus euitari: ac a legitimis actibus remoueri debebit: quousqz qd post appellationem legitimam excōicatus fuerit: vel alias de ipsius sētētie docuerit nullitate. Idem.

¶ Prelatus capi faciens et includens etiam per laicos clericum nōdum incorrigibilem excomunicatus nō est: nec etiam ipsi capientes Secundo dicitur si talis dat fideiussores de parendo iuri detineri non debet: nisi iusta causa id suadeat. h. d. Jo. an.

SI clericos[a] tue iurisditiōi sub

t ¶ Legitimā. si cā fuit uera ex quo fuit legitia snia est nulla: supra eodem per tuas: sed nisi p us appareat de ei⁹ ueritate nō poterit denūciari nulla: lz tūc posz fieri absolutio ad cautelā. s. e. venerabilibus. §. sed si ex causa. et §. vltimo: si gͣ fuit nulla: solo tractu tpis nō potuit cōualescere. s. e. li. de despon sa. ipu. c. vno. et j. de regulis iur. nō firmat: cū suis concor.
u ¶ Conualescat. p. ff. de his qui no. infa. l. furti. ubi retro notat infamia pdēnatus de furto q appel. nō psequit: sic vr retro debere cēseri excōicatus ex quo appellatione nō psegt: sz ñ ob. q2 lex illa loquit de appella. emissa post sniaz ab ipa snia: h de appel. emissa añ sniaz: vñ ibi appellatio suspēdit effectū snie iā late. s. de iureiurā. uenietes: h ante sniaz iurisditionē suspēdit: vñ sententia postea lata nō tenet propter iurisditionis defectum.
x ¶ Expsse. interdū. n. fert snia excōicatiōis in psonā icertā. v. q. i. gdā. s. de of. or. si sacerdos.
y ¶ Ab hoie. ō quo dic ut no. s. de appella. cuz sit romana. Jo. an.
z ¶ Nunciari. no. nō sequit: iste denūciatus est excōicatus ḡ excōicatus est: h. n. denūciatur qui forte excōicatus nō est: et facit ad qōnez de qua dixi. s. e. li. ō excep. pia: sz nūqd ad repellēdū actorez sufficiat pbari denūciationē excōicatiōis videt. n. qd non per hūc textū: et per rōnez dictā superius: cuz illa decre. pia. dicat id probari debere apertissimis documentis. hostien. tamē no. contrarium: ut ibi dixi: et pro parte illa facit hec decre. nam hic per talem denunciationem vitatur a iudicialibus et extraiudicialibus et legitimis actibus: ut sequitur: licet forte excōicatus non sit: ut prediri: sic dicaz ex quo de denunciatione non dubitatur: vitatur et repellatur ab agendo: donec ostendat se absolutum uel sententiam nullam: sed si uolumus tenere primum: huic respondetur qd hic non solum de denunciatione: sed etiam de sententia excommunicationis constabat.
¶ Legitimā. i. ex legitia et vera cā iterpositā: ut superi⁹ dixi. Jo. an.
¶ Alias. tolle exempla que dixi supra eodem presenti.
¶ Docuerit. pōt exponi idest docere ceperit: q2 pendēte probationis articulo ab extraiudicialibus et legitimis actibus non repellitur: et sic cessabit contrarium decre. supra eodem solet in fi. uel dic illud habere locū in eo qui debito tempore appellationem prosequitur: istud in eo qui proseq neglexerit: vnde in penam euitabitur ab extraiudicialibus donec docuerit etc. et sic stabit proprie hoc verbum.
SI clericos. ¶ Sunt due partes. Secunda ibi eosdem. prima facit tria: soluit dubium quod dupliciter fortificat ibi: etiam per ibidez licet causam reddit ibi cum in his. Secundo dat regulam a qua duos casus excipit ibi: nisi. do.
a ¶ Clericos. et corrigit prima ps que no. her. s. eo. vniuersitatis. in vlti. glo. et c. ut fame. et declarat quod ibi no. moderni.

k ¶ Presumptionem. no. quando presumptio est non sufficit possessio: nisi fiat fides de titulo: et concor. s. e. li. de prescrip. c. vno.
l ¶ Interim. i. pendente pbatione de titulo clericali. est. n. hoc pīudiciale de quo pmitus dz cognosci: ut sciat an ut clericus ab ecclesiastico: uel ut laic⁹ a laico puniri debeat: et est si. C. de or. cog. l. vlti. iii. q. xi. in fi.
m ¶ Processus. ergo non solum iudicare prohibetur: sed etiam procedere: ad idem supra eodem li. de here. c. ut inquisitionis. §. pe.
STatutum. ¶ Duo facit primo ponit cōstitutionē progantē cui. Scdo decretū adiicit ibi decernētes. do. n ¶ Greg. s. e. pstōnem.
o ¶ Innocentiane. s. eo. statuimus.
p ¶ Inducit. dic ut dixi. s. eo. constitutionem.
q ¶ Canonica. quod dic ut. s. eo. constitutionem.
r ¶ Aliter. s. nō pmissa canonica mōitione et noiatim: parificata igit sunt ī hoc excōicatio suspēsio et interdictum: ad idem. j. eo. is cui in fi. et concor. s. eo. ti. c. i.
LIcet. ¶ Primo obiectioni respondet. Secundo questionez soluit ibi excommunicatus. do. Emanauit ad declarationem eorum que no. Jo. tā. her. et moderni. s. de appel. sepe.
s ¶ Excōicationis. lz de excōicatione exprimat: idem puto de sententia suspensionis et interdicti: cuz eadem sit ratio: ad hoc. s. e. proxi. et s. e. c. i. et j. e. is cui. in fi. et s. de appella. ad hoc quomā: et idem in qualibet sententia: que nulla est

a ¶ Tue iurisdi. subiectos: cui loquat nō apparet: et iō dico decreta. locū habere in quolibz iurisditionē habēte: siue de communi iure: siue priuilegio uel cōsuetudine: ad idē. C. de sportulis. l. vltima. et facit quod dixi. s. eo. li. de penis. quāuis. b ¶ Pena. quia cacer nō est pena quod tamen dic ut. s. eo. li. de penis. qͣuis.

c ¶ Postea. illos eē. huius contrariuz not. her. in predictis glo. dicens qd si apparebat clericus incorrigibilem: capi poterat p laicos sine pena: alias nō. et sic etiam soluebat cōtrarium de decre. vniuersitatis. ad decre. ut fame. s. e. tu dic ut in se. glo.
d ¶ Nodari. cōcor. s. e. ut fame p. s. e. vniuersitatis: ubi excōicationez incurrūt abbas et laici q de ipsius mādato monachū verberant. her. et hosti. soluebant ut dixi in glo. proxi. qd est falsū: ut hic vides: alii dicunt qd decr. ut fame. loquitur in epo. decreta. vniuersitatis. in abbate: sed hoc patet falsū p istā decre. que loqtur in quolibet iurisditionē habente: ut dixi. s. glo. ii. dic ergo qd decre. ut fame. et ista loquuntur in captione et inclusione q de mandato plati cuiuscūqz qui crimina puniri possit: pōt fieri etiā per laicos: lz ille nondū incorrigibilis appareat: ō decre. vniuersitatis: ō uerberibus loqtur: q si prelatus clerico uel monacho p laicū iferri iubeat sz iniuriose non ē dubiū si in modū iusticie: hoc tñ p laicū facere non debuit sz p clericos uel per semetipz: si erat minor episcopo: et ideo mādās et mādatarius excōicati sunt: ut ibi.
e ¶ Excedat. ad idē. s. de resti. spoli. olim. i. in fi. et hoc vult dicere si clericus capt⁹ quiete se ducī pmittit et ducētes eū nō resistentē calce pugno uel alio modo pcutiunt ut iā uidi de facto: isti sunt bene excōicati: hoc sonat littera.

iectos[a] propter cōmissos excessus ¶ Etiam per laicos capi facias: et eos ne fugiant in carcere pena[b] debita postea[c] castigandos icludas: te uel capientes eosdem: lz nonduz appareat incorrigibiles illos esse nulla credimus excōicatione nodari[d]. ¶ Cum in his nisi als ex pposito excedat[e] in ipsis temeritas uel iniuria[f] nequeat deprehendi. ¶ Eosdem quoqz clericos[g] si de parēdo iuri tibi fideiussoriaz[h] dederint cautionem detinere non debes. ¶ Nisi excessus enormitas vl alia causa rationabils[i] eos suaserit detinendos. Idem.

¶ Interdicto clero non eit interdictus ppls nec ecōuerso: interdicta ciuitate pper delictum dñi: ciues non iterdicti extra ipsam audiūt diuina: interdicto populo singulares de populo intelliguntur interdicti. hoc dicit. Jo. an.

SI sētētia iterdicti proferatur in clerum[k]: non intelligitur: ¶ Nisi aliud sit expressum in ea: i terdictus ppls: nec etiam econuerso[l]. ¶ Unde uno iterdicto ipsoruz alius licite admittitur ad diuina. ¶ Ceterz cum pter delictū dñi[m] uel rectoris est ciuitas interdicta: ciues eiusdem: ¶ Qui culpabiles non existunt: ¶ Dūmodo et ipsi pter dñm uel rectorem puniendū in eis non fuerint iterdicti[n] possunt extra[o] ipsam licite iteresse diuinis. ¶ Cum uero alicuius terre populus interdicto nodatur: singulares ex eo psone quas iterdictas eē constat. ¶ Ne snia effectu careat[p]: cuz diuinoz auditio et sacramentoruz perceptio populo ut uniuersis non cōpetant[q]: non debent alicubi[r] casibus expressis[s] a iure dūtaxat exceptis audire diuina: uel ecclesiastica recipere sacramēta. Idem.

¶ Interdicta ciuitate suburbia et ptinentia edificia dicūt iterdcā: et interdicta ecclia capella contigua et cimiterium contiguū dicit interdictum. hoc dicit. Jo. an.

SI ciuitas castruz aut uilla subiiciatur eccl'iastico interdicto illoruz suburbia[t] et cōtinētia edificia eoipso intelligi volum⁹ interdicta. ¶ Nā lz predicta[u] uideantur alias murorum ābitu terminari: hoc tñ casu ne uilipendi[x] ualeat snia iterdicti: quod fieret si posset in ipsorum suburbiis uel ptinentib⁹[y] edificijs licite celebrari ut prius[z] expedit interpretationē fieri latiorē. ¶ Rōne quoqz simili si sit ecclesia interdicto supposita uel subiecta nec in capella ei⁹ celebrari: nec i cimiterio ipsius eidez ecclesie contiguis poterit sepiliri. ¶ Secus si ei contigua nō existant. Idem.

¶ Celebrās scienter in ecclia polluta vel presente excōicato maiori irregularitatez nō cōtrabit: hoc prio. Scienter celebrans in loco interdicto i casibus non pmissis irregularis et ieligibilis ē. hoc secundo secūda ibi: is uero. Do.

IS qui[a] in ecclesia sanguinis[b] aut seminis effusione polluta. ¶ Uel q presentibus maiori excōicatōe nodatis[c] scienter celebrare psumit: lz i hoc temerarie agat: irregularitatis tñ[d]: ¶ Cū id non sit expressuz in iure[e] laqueū nō icurrit.

in illa: ad hoc supra eodem li. de priuile. per exemptionem. in fi.
l ¶ Econuerso. hoc idem pbabatur olim per decre. predictam ex parte: ubi lata fuit sentētia interdicti in clerū et populū: sed ibi vnū eēt superfluum: si interdicto vno intelligeretur alterum interdictum: et ad idē. s. de preben. c. i. lxiii. di. nosse. cū si. videt tamen arg. contra. institu. de iure natura. §. plebiscitum: ubi appellatione populi vniuersi ciues intelligantur: etiā cōnumeratis patricus et senatoribus: sed illi eiusdem pfessionis sunt: isti uero alterius. ad idem. xii. q. i. duo sunt: sicut et expresso laico in rescripto p generalē clausulam non conuenit clericus: vt no. s. e. de rescrip. sedes.
m ¶ Domini. no. q2 sec⁹ si pp delictū ciuiū: et hoc ēt pz. j. dū dicit q culpabiles non existūt.
n ¶ Interdicti. aliud gͣ ē interdicere solū ciuitatē aliud ciuitatez et ciues. et no. qd pena spūali. s. interdicti hñ punit vn⁹ p delicto alterius. ō hoc. i. q. iiii. in sūma. xxiiii. q. iii. in sūma: si igitur sunt interdicti audire nō pñt diuina. j. §. proxi.
o ¶ Extra. ipaz ciuitatez: intelligas et extra cōtinētia. j. c. pr.
p ¶ Careat. et sic violaret neruus ecclesiastice disciplinae: qd esse non dz. s. de psue. cum inter vos et sic no. intelligēdū vt res potius valeat qͣ pereat. s. de ver. sig. abbate. ff. de rebus dubiis. l. quotiens.
q ¶ Nō competāt. q2 vniuersitas res ē inaminata in quā nō cadūt talia. s. e. romana: in fi. vbi aūt tractamus de his que vniuersitati ppetūt: ita df illō esse penes vniuersitatez: qd nō penes singulos. ff. de ī ius vo. l. si hac. §. q manumittit canonizata. xii. q. ii. q manumittitur: populus āt est idē hodie qui fuit ante. c. annos: vñ tunc interdicto populo et nōdū relaxato: qui nūc est df interdict⁹. vii. q. i. deniqz. xvi. di. habeo. ff. de iudi. proponebatur.
r ¶ Alicubi. etiam in loco nō interdicto.
s ¶ Expressis a iure. j. e. c. ul. quo ad diuina: quo ad sacramenta habes. s. de pe. et re. qd in te. et j. eo. quoniam.
SI ciuitas. ¶ Sūt due ptes. Prima soluit dubiū et obiectiōi rñdet ibi: nā lz. Secūda ps distinguit hz mēbrū ibi secus. Do. t ¶ Suburbia. ad idē. ff. de. ver. sig. l. ii. et l. edificia. et l. alphenus: et l. in ptinentib⁹. u ¶ Predicta. s. ciuitas castrū uel villa. x ¶ Uilipēdi. ad idē. s. c. pri. in fi. et s. de consue. cū inter uos.
y ¶ Continentibus. satis videtur iudicis arbitrio relinquendum que dicantur continentia edificia: et non dicit contiguis. ut. j. proxi. rñso.
z ¶ Ut prius. hoc dicit q2 celebrari pōt: licet non ut prius. j. c. vlti.
¶ Contiguis. contigua sunt quorum extrema se inuicem contingunt.
¶ Sepeliri. ē si. j. e. is cui. ii. rñ. si. n. alicui iterdicit igressus ecclie et sepultura cimiterii: ut ibi: sz pone tūc tpis aliquē ibi sepultū: et postea relaxatū est interdcm nūqd talis exhumabit? nō si penitēs decesserit fm ino. q hoc no. s. de exces. pla. c. ult. q2 res deuenit ad eū casum etc. hosti. no. p. s. de psc. ec. uel alta. psuluisti.
¶ Existāt. idē habuim⁹ i pollutiōe. s. e. li. de psc. ec. uel alta. c. vno. ē āt secus e pͣrio: ut ibi. s. q2 cimiterio interdcō nō df iterdicta ecclesia ēt ptigua: et ibi pz rō.
IS qui. ¶ Prima pars soluit duo dubia scōz ibi: uel qui. Et rōnem interserit ibi cum id. Scdo ponit penam violantis interdictum declarādo qs violet et quid importet pena. do. a ¶ Qui. declarat et approbat que no. her. s. de pui. tuarū in. ii. glo. Inno. et hosti. de exces. prela. tanta.
b ¶ Sanguinis. intelligas humani et iniuriosi: de semine etiam intelligas humano etiā vxorio: et de hoc vide plenius. s. e. li. de psc. eccle. uel alta. c. vno.
c ¶ Nodatis. isti interdictus est ingressus ecclesie: supra eodem li. de priuile. episcoporum: vnde caueat: quia proximus est irregularitati: infra eodem titulo. is cui. i. responso. Joan. an.
d ¶ Tamen. alias inde: alias tamen.
e ¶ Jure. suspensi ergo a confessoribus suis ab officio ad certum tempus eadez ratione si celebrant non icurrunt irregularitatem.

f ¶ Iniuria. xvii. q. iiii. si qs suadēte: et. s. de sen. excō. contingit: et facit h littera ad questionē dominicalem de eo qui fugiēs inimicos obuiauit clerico equitāti a quo equum petiit ut fugere posset: quem cum ille negasset: sibi per uim abstulit: et postea remisit: an talis sit excōicatus. bar. brixi. ī qōne dominicali: quidā cum fugere opiniones posuit: quarū vna fuit: talem excōicatum non esse: quia id non fecerat diabolo suadente: ad cautelam tamen ab episcopo absolui poterat: alia fuit: talē excōicatum: sed minus puniendū. l. di. presbyteros. s. qd metus cā. sacris: tertia fuit tā. quā ibi sequit bar. talē excōicatum: sed propter id nulla pena puniendum.
g ¶ Clericos. idem in laicis et bene: etiam eodem modo dixit lex. ff. de custo. reo. l. diuus.
h ¶ Fideiussoriā. ergo nō nudā tm: idē et multo fortius si pignora daret cū sit melius pignori incūbere qͣ in personam agere: et qui se pmisit satisdatu satisdat si pigra uel fideiussores det. ff. de psti. pe. l. pmissor ī fi.
i ¶ Causa rōnabilis: cum plures forte fuerint malefactores vult vnū retinere: ut per eum veritatem manifestantem alios capere possit.
SI sententia. ¶ Sūt tres ptes que p se patēt. Et pma soluit dubium et excipit ibi nisi. et solutionē declarat ibi vnde. Secūda ibi ceterū soluit duas limitatiōes iterserēs ibi: q culpabiles et ibi dūmō. Tertia ibi cū. do soluit tertiā rōnez iterserens ibi: ne snia. Do. Et approbat primū dictum quod no. hosti. s. de priuile. ex parte: super verbo populum. secūdum et tertium declarant no. per her. Inno. et hosti. s. de priuile. qd nonnullis. k ¶ In clerū. interdicto clero alicuius ecclesie nō propter hoc itelligitur ecclesia interdicta: vnde alii clerici licite celebrarēt

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Scienter. secus ergo si ignoranter: nisi talis esset ignorātia que excusare nō deberet. supra de cler. excō. mini. apostolice. s̄. de postu. c. i.
b ¶ A iure. j. e. c. ult. c ¶ Liberari. ad idem. s̄. de cle. ex. mi. apostolice. s̄. e. de re iudi. c. i. ⁊. s̄. eo. c. i. d ¶ Ineligibilis. ⁊ etiā impostulabilis. s̄. de postu. c. i. q2 violans interdictum ēt postulari non potest: ut ibi.
e ¶ Cū alijs. amittit ergo potestatem eligendi actiuā ⁊ passiuā ⁊ de hoc solet recitari. s̄. de elec. ne pro defectu.
Quoniam. ¶ Ponit decrē cuius ratione vrgētem reddit. Do. Et causā reddit ⁊ declarat no. per hostiē. s̄. eo. permittimus. per quā olim probabatur quod hic dicitur.
f ¶ Baptismo. post baptismū enim sacerdos vngit chrismate in vertice nō in fronte: quod ē solius episcopi. s̄. de ↄsue. quāto. primum patet de conse. di. .iiii. postquā. ⁊ duobus. c. se. ⁊. c. presbyteris. ⁊. c. nullus ministrorum.
g ¶ Que. scilicet baptismus ⁊ confirmatio.
h ¶ Adultis. idē hodie in penitentia: quod dic. ut. j. e. c. ulti.
i ¶ Interdicti. ut. s̄. eodem secundo responso. ⁊. s̄. de spon. non est nobis.
k ¶ Dubium non existit. quasi. d. concesso baptismo ⁊ ↄfirmatione tpe interdicti satis est concessum confici chrisma: ē ratio: q2 vetus chrisma non debē esse vsui: nec de illo veteri chrismate debet quis chrismari: et deponitur sacerdos: qui de illo veteri chrismate vngit baptizatum: nisi in mortis articulo: ↄ ↄse. di. .iiii. si quis de alio. vnde omni anno in die cene dē chrisma confici: ⁊ uetus cremari: ↄ ↄse. di. .iii. litteris vere ergo insurgit huius decreta. dictum: quia si tempore interdicti permittuntur sacramenta: quib⁹ vtimur chrismate: ⁊ vet⁹ chrisma nō debet esse vsui: ergo restat ꝙ permissum intelligitur eo tempore die cene chrisma conficere: quia concesso principali ⁊ accessorium. de regulis iuris accessorium cum suis concor.

¶ Is vero qui scienter[a] in loco celebrat supposito iterdicto: nisi super hoc priuilegiatus existat: aut a iure[b] sit concessum eidem: irregularitatē incurrit: a qua nequid p aliū q̄3 per romanū pōtificē liberari[c] ⁊ adeo efficitur ieligibilis[d]: ꝙ nec ad eligendum cū alijs[e] debebit admitti. Idem.

¶ Tempore iterdicti crisma die cene domini confici potest.

Quoniam in baptismo[f] ⁊ confirmatione que[g] nedū pueris sed ēt adultis[h] propter more periculū exhiberi possunt licite tempore iterdicti[i]: chrismatis utimur unctione: posse: licet terra interdicta existat: chrisma die cene domini confici dubium[k] non existit. Idem.

¶ Suspēsus ab ingressu ecclesie in ea diuina celebrans ē irregularis: ⁊ moriēs īpenitēs suspēsiōe illa durāte caret ecclesiastica sepultura: ⁊ suspensio ab igressu ecclesie uel officio per appellationem sequentem ñ suspenditur. h. d. Do.

Is cui est ecclesie interdictus[l] igressus: cū sibi per cōsequēs censeat i ipsa diuinorū celebratio iterdicta irregularis efficitur: si cōtra iterdictum huiusmodi diuinis i ea[m] se igerat: in suo agens officio sicut prius. ¶ Talis quoq3 si hoc iterdicto durāte decedat: nō dē in ecclesia vl in cimiterio[n] ecclesiastico nisi penituerit sepeliri. ¶ Sane sicut excōicatio sic ab officio uel ab īgressu ecclesie lata suspēsio aut ipius effectus p appellationē sequentē[o] minime suspēdunt. Idem.

¶ Religiosū clericū verberātē absoluit eps eo casu quo absolueret clericū. hoc pmo. Uerberās nō uitiū religiōis excōicationē icurrit hoc dicit secundo. Do.

Religioso q manus uiolētas in clericū secularē iniecit: ne hoc pretextu habeat materiā euagandi poterit ab episcopo eo[p] casu absolutionis beneficiū exhiberi[q]: quo seculari clerico[r] possē si aliū clericū pcussisset. ¶ Quannis āt is qui religionē ingredit: religiosus cēseri cū effectu ñ possit[s]: donec sit tacite ul expresse ,pfessus: si qs tñ violentas[t] manus in eum iniciat: excōicatōis late a canone[u] uinculum non euadit. Idem.

¶ Absolut⁹ pp mortis periculū ul alīud impedimētū ab eo a quo alias nō poterat: si cessante impedimento se non presentat: cū commode pōt ei a quo alias absolui debebat recidit in eādem sentētiā idē in absoluto qui se debet alicuius conspectui psentare si hoc nō faciat. Io. an.

Hos qui a sententia canonis[x] vel hominis: cū ad illū a quo al's de iure fuerant absoluēdi: nequeūt ,ppter iminentis mortis ar-

l ¶ Is cui. ¶ Io. an. diuidit dicens ꝙ sunt tria dicta que patēt. do. Approbatur quod no. Inno. ⁊ hostien. s̄. e. sacro.
l ¶ Interdictus. ab homine uel a iure supra eodem sacro. supra eodem. c. i. §. si quis. ⁊ supra. eo. li. de priui. episcoporum. cum si.
m ¶ In ea. ergo secus si extra cā: ⁊ hoc no. etiam. s̄. ubi dixit i ipa. si igit sub aere uel sub tētorio uel in domo puata celebret uel ↄcelebret forte celebrātibus cū altari viatico: ut. s̄. de priui. de his. ⁊. s̄. e. ti. e. li. c. vlti. irregularis non erit.
n ¶ Cimiterio. sicut ergo interdcā ecclesia interdcm est cimiteriū: supra. e. si ciuitas. in fi. ita interdicto mihi ingressu ecclesie ⁊ cimiterii ut hic: nec hic distinguendum credo an cimiteriū sit ↄtiguum uel nō ut ibi distinguit: q2 illa distinctio hē locū ut ibi res interdicitur. scilicet ecclesia quia res ecclesiastica contigua ipsi ecclesie interdicte est interdicta: ut ibi: sed ubi refertur interdictum ad hominem ut h: quid ad eum an cimiterium non sit contiguum uel sit: ⁊ per hoc illuderentur censure si posset in isto: licet non in illo cimiterio sepeliri.
o ¶ Sequētem. ista q̄ sunt paria quo ad hoc: sicut quo ad id. s̄. e. c. i. ⁊. s̄. e. statutum: cū si. ⁊ ↄcor. ad hoc. s̄. de appel. ad hec qm̄. Et intelligas ,pprie de suspensione ab ingressu ecclesie uel diuinorū ut sonat lra: q2 in suspēsione a tpalibus: puta ingressu possessionis uel pomerii: uel interdicto aque ⁊ igni nō haberet hoc locum. ff. de appel. l. nō tñ. talium. n. suspensionū uel interdictoꝝ effectus bene suspenditur per appel. sequenté nisi esset casus in quo dānatū publice interesset statim puniri. ff. eo. constitutū. Quid in suspensione a beneficio. de hoc p inno. ⁊ hosti. in predi. decre. ad hoc qm̄ ⁊ placuit inno. ꝙ in omni suspensione ecclesiastica nō suspendat appellatio. hosti. distinguit: aut suspenditur a beneficio: ⁊ tūc cum ipsum beneficiū spūale sit: vera est hec opinio aut suspenditur a perceptiōe beneficii de qua ↄstat ꝙ est tpalis: ⁊ tunc bene suspendet appellatio eius effectū: idem scdm eū si dicat suspendo te a prebenda: secus si dicat suspendo te a canonica: q2 illa spūalis est: satis videretur per hanc decre. ꝙ suspēsio a beneficio bene releuetur per appellationē sequentē: cum hic dicat ab officio ⁊ ab ingressu ecclesie ⁊c. si idem esset etiā in suspensione beneficii hoc expressisset: puto igitur solum in his mere spiritualibus per que ligatur anima: decre. hanc locū habere.

Religioso. ¶ Sunt duo dicta. Secundū ibi. quāuis. Do. Prima pars declarat decre. s̄. e. cum illorum. ver. ꝙ si clericū. Secūda reprobat quod not. inno. ⁊ abb. s̄. de regu. statuimus. ⁊ approbatur qd ibi no. hostien. ⁊. s̄. e. c. ii.
p ¶ Eo casu. puta quia leuiter percussit. supra eodem puenit. uel est debilis uel delicatus. s̄. eodē mulieres. ⁊. c. ea noscit: uel ē eger: uel in mortis articulo. s̄. eo. ꝙ de his uel habet inimicitias capitales: supra. e. decetero: idem in similibus.
q ¶ Exhiberi. cōtrarium videbatur per decre. predictā cū illorū. ubi dicit ꝙ si clericū pcusserit secularē ñ nisi p sedē apostolicā: ut scādalū euitet absolutōis beneficiū poterit pmereri: vnde uidebat ꝙ idistincte monachus pcutiēs clericū absoluēdus eēt a solo papa pp scandalū qd ē cū monach⁹ clericū pcutit: cū dignior sit cetus clericorū. xvi. q. i. legi. sē textus ille sane dē intelligi sm determinationē huius decre. nec. n. pro eo ꝙ monachi sunt dē eoꝝ ↄditio eē deterior. xvi. q. i. sūt nōnulli. in fi. Et puto ꝙ si monach⁹ nō hē vñ uadat: ⁊ monasteriū ēt pauperimū sibi puidere nō pōt: absoluet illū episcop⁹ eo iure quo absoluit inopes. s̄. codem. c. ꝙ de his.
r ¶ Clerico. supple uel layco.
s ¶ Nō possit. ⁊ ob hāc cām dicebāt Inno. ⁊ abbas contrariū in pdicta decreta. statuim⁹. ⁊ pro eis facit lex. ff. de statu libe. l. statuliber. ubi statuliber que facit medio tpe facit ut seru⁹ nō ut liber: sed ↄtrium est verū ut h. nec obst. ꝙ cras poterit laicari: q2 idē i clerico seculari i minorib⁹ ordinib⁹: ⁊ pterea tūc ē ecclesiastica psona. xvii. q. iiii. quisqs. t ¶ Violētas. idē puto si nolētes: i casu. s̄. e. ↄtingit. i.
u ¶ Canone. xvii. q. iiii. si qs suadente: quo priuilegio etiam interdum gaudet clericus coniugatus. s̄. eo. li. de cle. coniu. c. uno.
Hos qui. ¶ Sunt due ptes q̄ patēt. Secūda ibi: idem. Do. corrigit no. p ber. ⁊ alios. s̄. eo. decetero. x ¶ Canonis. multi sunt casus in quib⁹ ē qs excōicatus a canone: ⁊ qdā. s. xxxii. includunt p ↄstōnes hui⁹ sexti libri quos h oēs ordinatim enumerabo. Prim⁹. s̄. e. li. de elec. vbi piculū. §. nulli. Secundus. e. c. §. ꝙ si premissa. Tertius. eo. ti. sciāt cūcti. Quart⁹. e. ti. generali. Quint⁹. e. ti. fundamēta. §. ꝙ si sec⁹. Sextus. e. ti. indēnitatibus. §. postremo. Septim⁹ de offi. delega. c. ulti. §. ps uero. Octauus. s̄. de his q̄ vi metusue cā fi. c. ulti. Nonus de iudi. mulieres. Decim⁹ de re iudi. ad apostolice. i fi. Undecim⁹. s̄. de rebus eccle. nō alie. hoc cōsultissimo. §. laici. Duodecim⁹. e. ti. in fi. Tertiusdecimus de reli. domi. c. vno. Quartusdecim⁹ de cēsi. quāq̄. §. q vero. quintusdecimus de imu. eccle. c. clericus. §. nos igitur in fi. Sextusdecimus. ea decre. ver. platis i fi. isti duo hodie sunt sublati p cle. de imu. eccle. quoniā. Decimusseptimus eodem titulo quoniam. Decimusoctauus eodē titulo. c. vltimo. Decimusnonus. s̄. ne cler. ul mona. c. ii. in prin. Vicesimus. eo. c. in fi. Vicesim⁹ pmus de here. c. ii. i. rñso. Vicesimussecundus. e. c. ii. rñ. sed potius credo illum canonem ferende sententie: ut ibi dixi. Vicesimustertius. eo. ti. vt inquisitionis in fi. Vicesimusquartus de scisma. ca. vno. ver. omnem. Vicesimusquintus. eo. ti. ver. ⁊ nihilominus. Vicesimussextus de homi. pro humani. ad fi. Vicesimusseptimus de iniuriis ⁊ dāno dato. c. vno. Vicesimusoctau⁹ de penis: felicis. §. pñti. Vicesimusnonus. eo. c. ad fi. Tricesimus. s̄. eo. quicunqs. Duo autē inducuntur per hanc decre. qui de iure veteri non erant ut notatur. s̄. e. decetero. casus quem habuimus. s̄. eo. c. proximo. ⁊ quem habebimus. j. c. proximo: sunt declaratorii ueteris iuris ⁊ non nouo iure promulgati: ⁊ ideo inter eos non computātur. Quinquaginta tales casus expressos ⁊ duo tacitos inductos per cle. no. in cle. j. eo. ti. in glo. est sciendum.

a ¶ Legitimum. aliqua exēpla posui. s̄. c. proximo.
b ¶ Decernimus. nō dicit declaram⁹: ⁊ sic suo tpe vera fuit opinio gof. ber. ⁊ hosti. q dicebant eum nō recidere: dicebat tñ hosti. hoc pretextu multi illudunt cēsure: vnde puidēdum esset: modo igitur est prouisum.
c ¶ Idem. s. ꝙ in sñiam recidant ipso iure.
d ¶ Hec. scilicet duo superius dicta. s. presentare penitentiarijs: ⁊ satisfacere iniuriam passis. Io. an.
Cum quis. ¶ Sunt duo dcā scdm ibi: si vero ⁊ vtrūq3 subdit rōnem sui ibi: cum rata scdm ibi: cum qs do. declarat ⁊ approbat notata p Ioā. xvij. qōne. iiij. oēs ecclesie: p ber. ⁊ modernos. s̄. eo. mulieres. Et p hanc decreta. exemplificam⁹ regulas. j. de re. iur. ratū quis: ⁊ regulam ratihabitionem.
e ¶ Mandato. quid si quis mandauit clericū verberari: ⁊ postea ante manuum iniectionē reuocauit mandatum: demum mandatarius percussit antequā reuocatio perueniret ad eum. In hac questione videtur tenere Ber. s̄. eo. mulieres: talē esse excommunicatum: ad quod bene faciunt iura ibi per eum allegata: ⁊ idem per eadem iura ibi tenet hosti. est tamen argumen. cōtra. ff. de acquirē. here. si quis mihi bona ad finem. ⁊. s̄. e. li. de procu. c. vltimo i fi. Inno. ibi dixit talem excommunicatum non esse: tenetur tamen de culpa de qua alias puniri possit: cā nō enī dolū requirit. bar. brix. in fi. qōnū suaꝝ venerialium: in questione que incipit aliquis mandauit: dixit ꝙ talis quo ad deū non tenetur: tñ quo ad ecclesiam excommunicatus est. qd verū videtur.
f ¶ Clericū. large sumit ut. xij. q. i. duo sunt.
g ¶ Tuo noīe. puta tui cōtēplatione seruitor vl amicus tu⁹ clericū q tibi iniuriam realē vel verbalē itulerat pcussit: quem tu postea ratū habendo receptasti ⁊ magis amicū habuisti. Sed qd dices retento h themate: si ille amicum vel seruitorē talem nō receptauit: vel illū expulit: nec per alia qua exteriora pōt apparere ꝙ ratum habuerit: sed tñ in ueritate ratū habuit in corde: dixit hostiēsis. s̄. eo. mulieres: talem quo ad deum esse ligatum: non tñ quo ad ecclesiam militantem: que nō iudicat de occultis: de simo. sicut nobis. ⁊. s̄. e. a nobis. ij.
h ¶ Incurris. ex ratihabitione pdicta: dico ergo eum excōicatum ex nunc .s. ex quo ratum habuit: nō ex tunc quo fuit facta iniectio. lē. j. dicat ratihabitionem retrotrahi: q2 satis trahit ad tēpus anterius: cū ex facto anteriori ligat: lē ex nūc: nec. n. sñia excōicationis trahitur retro: sicut alie sñie. s̄. eo. lē: que statim ligat: aut nō ligat nec suspendit effectum suū. s̄. de appel. pastoralis. ⁊ facit quod dixi. s̄. eo. venerabilibus in glo. post diffinitiuam. Io. an.
i ¶ Cōparari. vt. j. de reg. iur. ratihabitionem ⁊ dic vt ibi nota.
k ¶ Non sit facta. puta inimicus inimicum sibi clericū percussit: ego gaudeo: ⁊ forte illum postea recepto ⁊ illi cōmunico.
l ¶ Gestum. j. de re. iur. ratum quis: ⁊ dic vt ibi.
Alma mater. ¶ Pōt diuidi in. iiij. partes. In prima premittit prohemium vsq3 ibi. sane. In secunda in qua tractat de sacramēto penitentie: quō ⁊ qbus sit exhibēdum tēpore iterdicti: vsq3 ad. §. adijcimus. Ibi tertia: vbi tractat quomodo diuina officia sint illo tpe celebrāda: usq3 ad. §. ceteris. Ibi quarta ⁊ vltima in qua quo ad cetera seruari pcipit iterdcm ⁊ priuilegia ↄ reuocat. Io. an. Sed Io. mo. diuidit in septē partes facit. n. de scda tres ⁊ de tertia duas. do.
m ¶ Cōmutat. q2 sm varietatē tēpoꝝ statuta expedit uariari. s̄. de cōsan. ⁊ affi. nō dē ⁊ optime. lxiiii. di. §. uerum. nā ēt priuilegium reuocat cū tēdit ad noxā. s̄. de deci. suggestū. Et no. ꝙ raro inuenies ⁊ forte nunq̄: saluo eo qd dixi. s̄. de here. ↄ xpianos. ꝙ cōstitutio boni fa. reuocet ius antiquū: qn verba exprimat q̄ hoc denotent vt vides hic. ⁊. s̄. de rescrip. statutum. s̄. de cōces. pben. c. ii. de cēsi. felicis. lē hoc non sit necesse: ut. s̄. eo. li. de consti. c. i. ē tamē utile: unde nō debemus esse faciles ad dicēdum p suas cōstitutiones vetera iura esse correcta ubi id nō exprimit: q2 si hoc itēderet i illis expressisset: ut i istis ad hoc. s̄. de celebra. mis. cum marthe. ver. Io. cum suis concor.
n ¶ Sacramentis. permittebatur enim baptisma paruulorū penitentia morientium ⁊ uiaticum: confirmatio in fronte. s̄. de spon. non est nobis de peni. ⁊ re. ꝙ in te. s̄. eo. responso: permittebatur etiā cōfectio crismatis. s̄. e. qm̄. ⁊ celebratio misse semel in septimana ,p conficiendo corpore christi pro infirmis. s̄. eo. pmittimus: tenet ēt matrimonium cōtractum tempore interdicti: cum teneat etiā cōtractum ab excōmunicato maiori. s̄. de eo q duxit in ma. quā pol. per adul. significasti. lē enī illud sit sacramentum: non tamen sic confertur gratia per illud: sicut per alia: de hoc. i. q. i. qcqd.
o ¶ Insurgunt. ⁊ omnibus his fuit puidendum. s̄. de consti. c. .ij. de sepul. ca. i. audiui de quodam loco in marchia ꝙ tāto tēpore steterat iterdictū ꝙ fcā relaxatione hoīes illius loci. xxx. ⁊. xl. an. qui numquā audiuerāt missā deridebant presbyteros celebrantes.
p ¶ Sine culpa. qd regulariter esse nō dē. j. de reg. iu. sine culpa. cum suis cōcor.
q ¶ A iure. pōe exēplū. s̄. e. li. de elec. ubi piculū. §. ciuitas. de cēsi. q̄q̄ d imu. ec. clericis. s̄. e. de vsur. c. i. de penis. c. vltimo.

ticulum aut aliud impedimentū legitimū[a] ,p absolutiōis bñficio habere recursum: ab alio absoluunē: si cessante postea periculo vl impedimento huiusmodi se illi a quo his cessantibus absolui debebant quācito cōmode poterūt cōtēpserint pñtare: mandatum ipsius super illis pro qbus excōicati fuerāt humiliter recepturi ⁊ satisfacturi: ,put iustitia suadebit decernimus[b] ne sic censure illudant ecclesiastice i eandem sñiam recidere ipso iure. ¶ Idem[c] statuim⁹ de his qbus cū a se. apo. vel a legatis ipsius absolutionis beneficiū a quibusuis sententijs cōsequunē iniungitur: ut ordinariorū suorū vel aliorū quorūlibet suscepturi penitentiā ab eisdē se conspectui representent ⁊ passis iniuriā seu his quibus pp hoc obligati existunt satisfactionē exhibeāt cōpetentem: si hec[d] cū pmū cōmode poterunt non curauerint adimplere. Idem.

¶ Si percussionem in clericum sine meo mandato tamen nomine meo factam ratam habeam excōmunicatus sum: secus si meo nomine non sit facta: Io. an.

Cum qs absq3 tuo mandato[e] manus inicit in clericū[f] tuo[g] noīe uiolētas: si hoc ratum habueris: excōicationē latā a canone incunctanter icurris[h]: cū ratihabitio retrotrahatur: ⁊ mandato debeat comparari[i]. ¶ Si uero iniectio eadem tuo nomine nō[k] sit fcā: tunc licet pecces ratā hñdo candē non tñ propter hoc excōicatiōis ulli⁹ uinculo inodaris. ¶ Cū quis ratū habere nequeat: qd eius nomine non est gestum[l]. Idem.

¶ Corrigit hec decre. in quibusdam ius uetus ut infra patebit: ⁊ dicit hoc. tempore interdicti etiam sani ad penitentiam admittuntur nisi sint excommunicati: qui nō nisi in mortis articulo admittentur. vel causā dederūt interdicto: qui non admittentur: nisi satisfaciant: vel caueant prout possunt. Itē illo tempore misse ⁊ alia diuina officia sub pena distributionum: sicut prius in ecclesijs celebrantur ianuis clausis plane sine excommunicatis interdictis: ⁊ sonitu campanarum: ⁊ quater in anno alte cum cāpanis ⁊ ianuis aptis celebrare possunt: ⁊ exclusis excommunicatis interdictos admittere: ita tamen ꝙ hi propter quoꝝ excessum latum ē non appropinquant altari in ceteris seruandum est interdictum: et reuocata sunt puilegia vltra id qbuscunq3 ↄcessa. h. d. Io. an.

Alma mater ecclesia plerūq3 nōnulla rōnabiliter ordinat: ⁊ consulte: que suadēte subiectorū vtilitate postmodū ↄsultius ac rōnabilius reuocat: in meliusue commutat[m]. ¶ Sane a nostris dudū fuit predecessoribus constitutum: vt in certis seu locis ecclesiastico suppositis interdicto: nulla certis casibus ⁊ sacramentis[n] exceptis diuina celebrenē officia uel ministrētur ecclīastica sacramēta. ¶ Quia vero ex districtione huiusmodi statutorum excrescit indeuotio populi: pullulant hereses: ⁊ ifinita pericula aīarum insurgunt[o]: ac ecclesiis sine[p] culpa carum debita obseqa subtrahūtur cum fratribus nostris deliberatione habita super his diligenti concedimus: ꝙ tpe interdicti ab hoīe vel a iure[q] ,plati non tātummō moriētes: sed ēt uiuentes tā sani[r] etiā q̄3 infirmi ad penitentiam que ,ppter pronitatē ⁊ facilitatē hoīum ad peccandū[s] summe necessaria est licite admittātur[t]: dū

r ¶ Sani. uide ꝙ uerificatur hic falsa opinio quā posuerat gof. s̄. de spon. nō est nobis: in fine. vbi dicit tertius penitentias morientium. dicebat gof. ⁊ ēt viuoꝝ. quoniam nulli deneganda est penitentia: allegat de peni. ⁊ remis. ꝙ qdam de pe. dist. vlti. c. ulti. prophetauit: ⁊ suo tempore falsum dixit lē hodie per hanc decre. sit uerum.
s ¶ Ad peccādum. q2 procliuius est cursus ad voluptatem ⁊ natura imitatrix ē uitiorum. xx. qōne. iii. procliuius: ⁊ omnis etas ab adolescentia prona est ad malum. xij. questione. i. omnis etas. ⁊ natura humana facile labitur ad delicta i autēn. de monachis. §. si uero his. colla. i. vnde est pñia secunda post naufragiū tabula qua sustinemur post casum. de pe. distin. i. scda naufragiū ⁊ post baptismum: qui lapsus fuerit in peccatū per eam reparatur. s̄. de summa trinitate firmiter ad fi.
t ¶ Admittanē. sed nunqd talibus sanis post pñiam dari posset eucharistia: ⁊ vr ꝙ sic: cum ipsa per pñiam itelligatur. s̄. de peni. ⁊ remis. ꝙ in te. Sed dic ↄ: nam lē eo casu p pñiam itelligatur viaticū vt ibi: non tñ simpliciter eucharistia nam ista est regula a canone tradita ꝙ nulli penitēti est denegandum in morte uiaticum. l. di. penitētes in fi. lē igit eucharistia vt uiaticum eo tpe pmittat his q sunt in uia huius seculi: nō tñ sanis reperio pmissum: ⁊ sic antiqtati stabo: ⁊ dicam phibitum. C. de appel. pcipimus. ad hoc. j. §. proxi. in fi. ubi dicit solūmodo. Io. an.

a ¶ Articulo.tunc.n.ipsi penitētes absolui possent a sacerdote: et si tale esset excōicationis gen⁹: q nō possent absolui: nisi a papa.xvij.q.iiij.si qs suadente.
b ¶ Idoneam.ḡ nō nudā sed pignora vel fideiussores.C.de v.sig.sancimus.
c ¶ Iurauerint.ad idem.ſ.de dona.iter vi.ꝛ vxo.p vsas.C.de epi.ꝛ cle.auc.generalr. d ¶ Relaxatio.facit ad ea q̄ no.de pe.ꝛ re.q in te.in fi.igit̄ si is ppter cuius culpam latū est iterdictum satisfacere vult tolletur iterdictum si nō ppter eius culpam sed alterius ipse punit̄: eius satisfactio non reqritur.ſ.e.si snia.§.i. si aūt culpabilis fuit: puta ɔsiliarius vel auxiliarius: lꝫ tollatur cautio ꝛ iniungatur penitentia non relaxabit̄ interdictum.

e ¶ Ecclesijs. non itelligas de ecclesiis iterdictis: sed sitis in loco iterdicto: qd patet.ſ.§.i. ibi terris seu locis: ad idem.ſ.de verbo.sig.cum in partibus: sic etiam loquitur.ſ.de pe.ꝛ re.q in te.de priuile. q nōnullis ibi cum commune terre fuerit iterdictum.

f ¶ Monasterijs.ꝛ nomine ecclesiarum intelliguntur monasteria.liiij.dist.§.hac auctoritate.

g ¶ Sicut prius.hoc statim determinat p sequentia.

h ¶ Interdictis.quid de nō interdictis: videretur a contrario q cis p̄sentibus possit celebrari: sed dic contrarium: quia iterdicto loco oībus interdictum intelligitur ibi audire diuina nisi super hoc sint priuilegiati: ꝛ videtur expressum.ſ.eo.li.de priuile.lꝫ.que decre.et videt̄ superflua per istam: sed dic ut dixi in prin.immo si decre.illa intelligeretur de priuilegio iuris cōis puta dato hodie per hāc decre.ibi esset casus.

i ¶ Tribuunt̄.ꝛ illis tantū nō alijs tribui debent: ꝛ consuetudo ɔtria non valet.ſ.e.li.de cle.non resi.c.vno.

k ¶ Assumptionis.no.terminatam altercationem querentium quod est solēnius festum an festum assumptionis: an festuꝫ natiuitatis v̄ginis gloriose: habet enim ecclesia q sit celebrius festum assumptionis vt hic vides. Sed in his festiuitatibus quātuꝫ potent celebrari: dic q in vigilia festi ad vesperas: qa tunc quo ad officiorum celebrationem icipit dies.lxxv.dist.qd die.ꝛ.ſ.de ferijs.c.ij.ꝛ credo q continuare poterunt officiuꝫ vsqꝫ ad vesperas festiue diei inclusiue: completorium aūt ꝛ reliqua post vesperas cantare nō poterunt ſm hanc formam per iura predicta.

l ¶ Appropinquent.vberioreꝫ gratiam igitur habebunt q nō peccauerunt q̄ hi qui peccauerunt: ꝛ merito: nam ꝛ speciale ē in hac snia contra rationem iuris q alius pro alio puniatur.ſ.de iniur.ꝛ damno dato.c.vno.

tñ excōicati nō fuerit: quos admitti pterq̄ in mortis articulo ᵃnolumus ad eādem. ¶ Illis etiam pp quoꝝ culpam dolū uel fraudem lata est snia iterdicti: uel q ad perpetrandū delictū: cuius occasione ipꝫ iterdictū ē latū p̄buerunt auxilium cōsiliū uel fauorē: nisi de ipso delicto si sint tales q id facere valeant prius satisfecerit: vel de satisfaciēdo idoneāᵇ dederit cautionem aut si satisfacere nequeūt uel huiusmodi cautionem prestare iurauerintᶜ: q cū poterūt satisfaciēt: ꝛ ad satisfactionē huiusmodi p cum vel per cos qui facere ipsā debēt ꝛ pñt prestandā dabunt consiliū ꝛ auxilium ac iuxta posse suum fideliter laborabūt: nō est penitētie beneficiū aliquatenus ɔcedendū. ¶ Nec tunc etiā quo ad istos uel alios qui circa hoc minime deliquerunt: ubi ciuitas uel locus ali⁹ seu uniuersitas iterdicti existūt: faciēda ē relaxatioᵈ iterdicti: sꝫ est eis solūmō iungēda penitentia salutaris. ¶ Adiicim⁹ pterea q singulis dieb⁹ i ecclijsᵉ et monasterijsᶠ misse celebrentur. Et alia dicātur diuina officia sicutᵍ prius: submissa tñ uoce ianuis clausis excōicatis ac interdictisʰ exclusis ꝛ cāpanis ēt nō pulsatis ꝛ tā canonici q̄ clerici ecclia̅ꝝ in quibus distributiones quotidiane illis q horis intersunt canonicis tribuuntⁱ: si ad officia nō uenerint supradicta: distributiones casdē amittāt: sicut in terdicto pderēt nō extante si diuinis officijs non adessent. ¶ In festiuitatib⁹ vero natalis domini pasce ac pēthecostes ꝛ assumptionisᵏ uirginis gloriose cāpane pulsent̄: ꝛ ianuis aptis alta uoce diuina officia solenniter celebrent̄: excōicatis prorsus exclusis: sed iterdictis admissis quibus ob reuerentiā dictarū solennitatū: ꝛ vt ipsi ad humilitatis gratiā ꝛ recōciliatiōis affectum facilius inclinent̄: prefatis diebus participationē pmittimus diuinorū: sic tamen q illi propter quoꝝ excessum interdictum huiusmodi est prolatuꝫ altari nullaten⁹ appropinquentˡ. ¶ Ceteris q̄ circa obseruationeꝫ interdictorum a nostris sunt predecessoribus instituta: in suo robore duraturis: non obstātib⁹ qbusuis p̄uilegijs ecclesijs monasterijs ordinibus religionibus seu psonis ecclesiasticis secularibus vl̄ regularib⁹ exēptis ꝛ nō exemptis sub quauis forma uel expssione uerboꝝ ab ap. sede.concessisᵐ: q̄ cōtra tenorē presentis cōstitutionis nulli volumus suffragari cū quibuslibet tā secularibus q̄ regularibus sufficere debeat: ut tēpore interdicti modo p̄misso diebus celebrent supradictis.

m ¶ Concessis.erant fratres minores predicatores ꝛ quidam alij priuilegiati vt certis suis festiuitatibus celebrare possent tempore iterdicti: interdum vsqꝫ ad octauas: hec ꝛ similia priuilegia sunt reuocata: ꝛ puto etiam per hec verba generalia reuocatum priuilegium templariorum ꝛ hospitalariorum: quo in eorum iucundo aduentu semel in anno aperiebatur vna ecclesia in loco tempore iterdicti: ꝛ celebrant̄ diuina.ſ.de priuig.vt priuilegia.ꝛ intelligas de prioribus priuilegijs que respicit hec constitutio: non de posterioribus: cum sibi uel successoribus legeꝫ iponere nō potuerit: lꝫ iudicare potuisset.ſ.eo.li.de rescrip.c.v.C.de legi.digna vox.de elec.inotuit.

Veniens. ¶ Ista decretalis diuiditur in quinqꝫ partes. Primo declarat quid cōferat priuilegium filiationis. Secundo ibi illum.quis locus dicatur desertus. Et circa ecclesias talium locorum quattuor articulos declarat. Tertio in.§.ceterum. diffinit articulum decimaꝝ. Quarto ibi i alijs fit reseruatio iuris episcopalis ꝛ parochialis. Quinto ibi per declarationē. fit protestatio d iure utriusqꝫ do.

Rica de uerborum significatione

Innocentius.iiij.

¶ Declarat hic Inno.qd significet uerbū priuilegij: recepim⁹ vos i proprios filios ecclesie romane: ꝛ quis locus dicatur esse desertus. hoc dicit Io.an.

Veniens ꝛ infra. Perⁿ illa verba p̄uilegij i speciales ꝛ proprios ecclie romane filios vos recepim⁹: dictos fratres exēptos nonᵒ intelligi: ꝛ ipsos ex illo i proprios eiusdē ecclie filios fuisse receptos: q ab alio q̄ a romāo pōtifice: vel legato ab ei⁹ latereᵖ destinato interdiciᵍ vel excōicari a quoquā si valeant declaram⁹. ¶ Illū locum desertum i p̄missis itelligim⁹ qui nō habitatus penitusʳ: neqꝫ cult⁹ fuerit: vel vltra memoriam hominū ſm indulgentiam lucij est sub saracenorū potestate detentusˢ censentes ecclesias in talibus desertis locis a fratribus ipsis cōstructas: seu etiam construendasᵗ in eo plena libertate gaudere: vt ſm indulgentiam lucij: nihil ab ipsis legis diocesane ᵘ nomine valeat per episcopos exigi: que ſm priuilegiū aler. non possunt interdicto seu excōicationi supponi: quas in locis huiusmodi dicti fratres habeant potestatem petitaˣ a sede ʸ apostolica licentia construendi easqꝫ cum suis plebibus per suos clericos idoneos gubernent: qui ratione plebiuꝫ examinandiᶻ episcopis p̄sententur ut ab eis curam recipiant animaruꝫ: cum plebes episcopis sint subiecte. ¶ Ceterum dicti fratres de laboribus: et noualibus si quos proprijs manibus aut sumptibus excolunt: et aliis bonis sibi adeo prestitis conuentibus clericorum

n ¶ Per illa uerba.q̄si dicat posset illi hr̄e alia p̄uilegia p q̄ cēnt exēpti sed p ista n̄ sūt.ē.n. q̄dā declaratio p quā nō preiudicat̄ alijs defensionibus vt dicunt in fine.

o ¶ Nō itelligi.idē hēs.ſ.d p̄uile.si papa.§.similiter ꝛ vide.ī.de hoc in gl.sed sūt p̄uilegiati.

p ¶ Latere.no.igit̄ differētiā iter legatos de latere ꝛ reliquos ad idē.ſ.de of.leg.c.pe.ꝛ.ſ.e.ti..c.i.satis est ḡ h q hr̄a aliqd conferant ꝛ aliqd operant̄.ſ.e.ti.abbate.

q ¶ Interdici.satis puto idē i suspēsiōe cū illa sit quoddā iterdictuꝫ: ꝛ oīa ea cōtinent̄ sub appellatiōe cēsure.ſ.e.ti.querēti. Et qd dicit a quoquā itelligo ēt ordinario: nec obstat.ſ.e.li.de p̄ui.ne aliq: qr vt ibi dr̄ illa decre.nō habet locū in religiosis quibus cōcessum ē priuilegiū tale rōne loci vel ordinis.ad idē.ſ.de priuile.c.i.§.in eos.

r ¶ Penitus.ſ. qr nō ē memoria q hitatus uel cult⁹ fuerit a xp̄ianis vel saracenis: ꝛ idē i sequēti casu.ſ.q habitatus vel cultus fuerit.ſ.a saracenis nec est contrariū memoria.ſ. q a xp̄ianis fuerit habitat⁹ vel cultus.

s ¶ Detentus.ſ.de re iu.abbate.co.li.

t ¶ Cōstruēdas.petita licentia a papa: ut.ī.uer.quas in locis.

u ¶ Diocesane.ē lex diocesane: ꝛ lex iurisditiōis de qb⁹ plene no.x.q.i.in sūma.ꝛ.ſ.de of.or.dilectus.suberunt ergo lege iurisditionis: pter id q sunt exēpti p p̄uilegium aler. vt seqtur.

x ¶ Petita. itelligas ꝛ obtenta: ɔsidēter aūt postulent: qr illam obtinebunt.ſ.co.li.de cēsi.romana.ver.si vero.

y ¶ A sede ap̄lica.alias suff̄ icit licētia diocesani: de cōsecra.di.i.nemo.ꝛ ɔcordat ad hoc.ſ.de p̄uile.auctoritate: ubi qūo ad hoc distinguit̄ iter loca exēpta ꝛ nō exēpta.

z ¶ Examinandi.ne ad aīaꝝ regimē pmoueant̄ idigni: cū hoc casu pmotori iferat̄ pena.ſ.de elec.nihil ē.ē.n.ars artium regimē aīaꝝ.ſ.de eta.ꝛ qli.cū sit. ꝛ ¶ Ab eis.ſ.diocesanis epis. ɔ ¶ Subiecte.ɔcordat.ſ.de p̄ben.in lateranē.ꝛ.c.de monachis ꝛ eo.li.ꝛ eo.ti.c.i.ſ.de p̄ui.cū ꝛ plātare.§.cū in eccl̄ijs: ꝛ tales rectores sic instituti sunt ppetui vicarij: nequeūtes absqꝫ cā rōnabili remoueri.ſ.eo.li.de capel.mona.c.i. ꝝ ¶ Bonis.vnde ecū qꝫ p̄ueniant: licite tñ acq̄sitis: de hoc.xiiij.q.v.in summa.ſ.de deci.ex transmissa.

a ¶ A quib⁹.clericis.scilicet ordinis sui.
b ¶ Persoluant.sed in quo sunt isti priuilegiati quo ad hoc: nōne isti fratres de iure sunt priuilegiati: q non teneantur ad decimas laboruꝫ ꝛ noualium.ſ.de decimis.ex parte.i.sunt enī isti de quibus hic papa loqtur templarij hospitalarij hierosolymitani: qui cū tiberiacen. episcopo questionē habebāt super diuersis articulis: in qua causa produxerunt priuilegia supius dicta. sciendū ē q isti fratres laici sunt ex ordine qa ordinem clericalem non habent quidam ex eis sunt milites.ſ.de sen.excōmunicationis: canonica alij sunt clerici: isti igit̄ fratres de laboribus et noualibus que colūt sol uēt decimas sibiipsis.i.clericis fratrib⁹ ordinis sui: qui clerici de his decimis episcopo non dabunt quartaꝫ quā alias de iure cōmuni deberet habere de offi.ordi.conquerēte de p̄scriptio. de quarta: est enim quarta de lege diocesana.ſ.de offi.ordina. conquerēte a qua nulli sunt exēpti ut.ſ.vidisti. Si igit̄ bene aduertis per hec sua p̄uilegia isti obtinēt prius i eo: quia ex quo sunt proprij ꝛ speciales ecclie romane filij: ab ipso episcopo iterdici vel excommunicari non possunt. Item q ratione ecclesiarum p eos cōstructaruꝫ in locis desertis nihil lege dioc.debent episcopo Tertio q ppter eas excōmunicari vel interdici non possunt. Quarto q solum per suos clericos eas gubernant q̄nto q decimas laborū et noualium: ꝛ alia que colūt clericis sui ordinis: ꝛ sic sibiipsis soluūt. Sexto q de illis decimis quartā epō non soluunt.

c ¶ Generalis.supra de decimis.nuper: scilicet q de possessionibus q̄sitis post concilium soluunt decimas.

d ¶ In alijs.ſ.quas alijs colendas tradunt: vel ab alijs colēdas recipiūt vel de quibus anteq̄ fierent noualia magni prouentus proueniebant: ut que sunt ipsorū quo ad primeuū ꝛ directū dominium: tamē parochiani eas possident ꝛ tenēt: pone habentes eas per emphitheosim: ad hoc.ſ.d elec.dilecti.ꝛ.c.licet.ꝛ.ſ.eo.quid per nouale.ad fin. de acquisitis post cōcilium dixerat.ſ.prori.

e ¶ Per declarationem.nota verbuꝫ si ageret̄ de exēptione: ꝛ exēptio nō probaret̄: ꝛ pronūciaret̄ contra opponentē: ꝛ bene fieret preiudiciū: saltem quo ad eū: lꝫ non quo ad supiorem.ſ.de priuilegijs.cū olim: de restitu.i inte.c.ij.quia si non appellatur a sentētia pretextu priuilegioꝝ d nouo repertorum: non reuocatur sentētia.ſ.de re iudi. inter monasterium.ꝛ.c.suborta.sed hic non diffinitiue pronunciat: sꝫ declarat quodāmodo interloquendo quid importent verba priuilegij: unde licet p illud priuilegiuꝫ quo sunt recepti in filios non sint exēpti: si habēt alia priuilegia exemptionis bene sunt exempti: vt dixi in prin. non enim pronunciat illos exemptos vel non: sed declarat quid illa verba priuilegij iportent. Idē in alijs casibus de quibus supra dicitur.

ordinis sui a qbusᵃ quarta vel tertia nullatenus exigatur: cum integritatē persoluantᵇ salua moderatiōe cōcilij generalisᶜ. In alijsᵈ eorū possessionibus iure cōi seu quolibet alio ecclesijs parochialibus: ꝛ diocesano epō reseruato. ¶ Per declarationēᵉ āt huiusmodi nolumus defensionib⁹ alijs seu iurib⁹ partium derogari.

Nicolaus tertius

¶ Primo declarat manifestum ꝛ euidens esse synonima: ꝛ ideꝫ significare quo ad casum decret. de elec.si forte. Secundo declarat cōspiratores ꝛ coniuratores qui iurauerunt ꝛ statuerunt de nō recipiendo aliquem in canonicū ad mādatū pape: donec posset resistere. Tertio declarat tale statutum detestabile ꝛ illicitum multis ex causis. Io.an.

Constitutionem felicis recordatiōis gregorij pape predecessoris nostri editā in cōcilio lugdunēsiᶠ: vt si forte iter cetera q̄ obiiciunt̄ electo aut postulato seu alias pmouēdo ad aliquam dignitatē euidentē sciētie vel alium personē defectuꝫ opponi ɔtingat de illo primitus cognoscat̄: ꝛ si opponētem inuentum fuerit destitui veritate: a cause illius prosecutione totaliter sit exclusus ꝛ alias puniatur ac si in obiectoꝝ pbatione omniuꝫ defecissetᵍ: in illo qui manifestumʰ defectuꝫ in visuⁱ auditu ꝛ alijs corporeis sensibus: necnō ꝛ in memoria ꝛ etiā intellectuᵏ opponit electo locū habere: ac quo ad intentionēˡ cōstitutiōis ipsius manifestū ꝛ euidens idē supponere declaramus: ¶ Ceteruꝫ canonicos cuiusuis ecclesie qui statutūᵐ fecerūt solēniter: ꝛ iuramento firmarūt: q ecclesiaꝫ suā ꝛ seipsos ɔtra oēs impetrātes canonicatū ipsius ecclesie defenderent: vsqꝫ ad ius vel sententiā quātū possent ad iudiciū dñi pape vel spālis mandati eiusdē: ꝛ q cōib⁹ expensis: ac cum procuratorio sigillo capituli sigillato eadem defēsio fieret: ꝛ q quādiu aliquis de canonicis eiusdem ecclesie defensionem huiusmodi: ꝛ oppositionem uellet predicto mōⁿ subire alij canonici nō possent nec deberent recipere in canonicū nec hr̄e p canonico in capitulo vel extra capituluꝫ impetranteꝫ: conspiratores ꝛ coniuratores ɔtra scāꝫ romanā eccl̄iam ac libertatē obedientiā ꝛ auctoritatem ipsius decernim⁹: ꝛ eosdē tanquā cōspiratores ac coniuratores ſm sanctiōes cāonicasᵒ p̄uiendos. ¶ Statutū quoqꝫ ipsum: qd capitulo prelibato ꝛ singulis eius psonis libertatemᵖ obedientiaꝫ eidem ecclesie romane debitam exhibendi saltem usqꝫ ad sniam ꝛ pōtificuꝫ romanoruꝫ iudicium seu speciale mādatuꝫ liq̄do iterdicit pmptum futurorum grauaminum ꝛ expensarum discrimen ingerens: contra ligitimas sanctiōes laudabileᵍ votum execrantium lites vetat: iiustā

euidenter.ꝛ.ſ.de accu.euidētia.ff.de cōtrahen.empt.l.ea que. qd enim ē i euidenti: nulla potest tergiuersatione celari.ſ.de coba.cle.ꝛ mulie.c.ult.ſ.de offi.ordi.§.ceterū.eo.li. Manifestū vero aliquādo pbatiōe indiget.xi.q.iij.eoruꝫ.de hoc no.ij.q.i.manifesta.ſ.de coba.cleri.ꝛ muli.vestra.sed contrariū est vexper hanc constitutionē ꝛ merito: nam constitutio si forte: requirit pbationē examinis in euidenti defectu: ꝛ pbatur manifestū.ſ.de elec.bone.i.C.si mi.se.ma.di.l.iii.ibi nisi palam ꝛ euidenter ex īstrumentorum probatiōe ꝛc. ꝛ preterea hec duo videntur sinonima.ſ.eo.ti.cū olim. Nam ꝛ si opponatur euidēs defectus sciētie: non palam hoc apparet: sꝫ est necesse examinationem fieri examinatione autē hoc fiet certum.ff.si certum peta.l.certuꝫ. immo etiam no.guil.in decre.si forte q si obijciatur cōtra electuꝫ q est omnino illitteratus: ꝛ ideo repellendus: lꝫ non dicatur euidenter vel manifeste i exceptione habebit locum decre.ipsius forma: quia idem est verborum sensus: ꝛ ideo idem ius esse dꝫ.ſ.de cōsti.trāslato..ff.ad.l.aql.illud.ꝛ ad hoc facit isti.de excu.tuto.§.similiter eū q litteras nescit ꝛc.ꝛ formule verborū hodie sunt sublate.i sti.de ver.ob.§.i.C.de formu.ꝛ ipetra.ac.subla.l.ꝛ.ij.ꝛ verba nō debent preualere sensui: sed econtra.ſ.e.ti.intelligentia ꝛ.c.preterea.ꝛ.i.q.i.marchiō. Itelligamus ergo euidentem et manifestū: cuius probatio est i euidenti ꝛ manifesto: lꝫ id in exceptionis forma nō exprimat̄. al's sequeretur q si dico electuꝫ cecum: ex quo non addo euidēter vel manifeste: non haberet locum cōstitutio: q esset absurdum.

f ¶ Lugdun.ſ.eo.li.de elec.si forte.cui⁹ verba ad lr̄am.ī.sequūtur usqꝫ ad v̄bū i illo.vbi pōit declarationē.ꝛ hec oīa vsqꝫ ibi expone: vt ibi dixi.

g ¶ Defecisset.vt.ſ.eo.li.de elec.c.i.

h ¶ Manifestū.videbat̄ cōtra: qr constitutio si forte: loq̄batur in euidenti ꝛ non manifesto: ꝛ aliud videtur euidens ꝛ aliud manifestum. euidens enim est quod semper palam est: ꝛ euidenter apparet. argu.i.q̄one.i.vt

i ¶ In visu. uñ oculo carēs nō pmouet̄.lv.di. si euangelica.

k ¶ Intellectu.ḡ siue memoria siue itellectu careat nō pmouebitur ad dignitatem.xxxix.dist.petrus.

l ¶ Intētionē ipsi⁹.q.d. iterdū hñ sunt diuersa: ut dixi.ſ.i glo.videbatur.in prin.

Ꝯ Onstitutionem. ¶ Continet tria decā que patēt i rubro. Secūdū ibi ceterū. Tertiū ibi: Statutū quoqꝫ. Do. Declarat pmū dictū vt.ſ.dixi decre.ſ.eo.li.de elec.si forte.ꝛ que ibi no.gar.ꝛ guil.

m ¶ Statutū.ex hoc ꝛ ex eo qd dicit̄ i fi.videbat̄ q canonici possint facere statuta: dūmodo al's sint licita: solet dici q capitulū sine episcopo statuta facere n̄ pōt que tangāt generalē statū ecclesie: vel tāgāt episcopū vel eius iura: sic itelligat̄ de cōsue.cū cōsuetudinis.ſ.de his q̄ fi.a p̄latis.nouit. est enim p̄latus caput a quo non licet mēbrū recedere: de prescrip.cū nō liceat: ꝛ hec vera sunt ēt si capitulū talia statuat cum archidiacono suo vel preposito vel alio qui post episcopū p̄sit capitulo. Si vero statuant super his que nō tangūt epm̄ vel statum ecclie. sed sua singularia negocia: puta q certis modis quotidianas obuētiōes distribuāt: vel q certo modo ad capitulū uocētur: puta p talē cāpanā: vel alio modo vel q certis tēporib⁹ ēt nō uocati veniāt ad capitulū: vel his similia satis pōt dici q sup his tenet ipsi⁹ capituli cōstitutio sine epō al's licita ꝛ legitīa ad hoc.ſ.de rescrip.edoceri.ſ.de cōsti.ex lr̄is.ff.qd cuiusqꝫ vniuer.no.l.i.§.ij.

n ¶ Predicto modo.ſ.cū procuratorio capituli ꝛ cōib⁹ expensis.

o ¶ Canonicas.xi.q.i.cōiurationū.ꝛ.c.conspirationū.ꝛ.c.sequētib⁹.ꝛ est pena talium depositio: ut ibi. Item cōspiratores repellūtur ab accusatione denunciatione ꝛ testimonio ɔ eos cōtra quos cōspirauerūt.iii.q.iiij.cōspiratores.ſ.de accu.qualiter ꝛ q̄n: ꝛ cū oporteat: de simo.lꝫ heli.ꝛ.c.p tuas: ꝛ.c.cū oporteat. Est aūt cōiurare simul vel unū iurare: cōspirare simul uel in idē spirare. credo autē q prelatus qui huic constitutioni per capitulū facte auctoritatē iterposuisset: eadē pena punireтur: omnia enim nostra facimus quib⁹ auctoritatē impartimur.C.de vete.iur.enu.l.i.vltra medium.ꝛ.ſ.eo.li.de preben.si eum ꝛ.c.apostolice.eo.li.ꝛ per hanc decre.pbatur q per instrumentū probatur crimen: producitur enim publicum instrumentum in quo continebatur q tales canonici tale statutum fecerint: per quod probabitur illos esse cōspiratores: ad idem.ſ.eo.li.de iureiu.cum in positionibus.ij.q.vi.§.diffinitiua.ver.nullus.ſ.de his que fi.a prela.quanto.in fine.

p ¶ Libertatem.exhibendi: quod est infra.

q ¶ Laudabile uotū.ſ.de sindi.c.vno.vnde nec dolū facit qui rem deserit: vt litem effugiat.ff.de alie.mu.iudi.cā.fac.l.itē si res.in fi.ꝛ magnū est cōmodum

a lite recedere: propter qd indebitum per transactionem solutum non repetitur .C. de transac. l. ii. ff. de condi. inde. in summa.

a ¶ Ad peccandum. ad qd statuto consuetudine vel iuramento astringi non possumus supra de consue. c. pe. et ulti. xxii. q. iiii. In malis. et c. si aliquid. et per totum. j. de regulis iuris non est: et c. in malis. supra eodem li. de iureiur. c. i.

b ¶ Exiit qui seminat. ne crederet aliquis hanc constitutionem esse sublatam ideo sic decise hic ponitur ut habeatur pro reseruata: et de ea loquatur proemium huius li. in fine: vt ibi dixi: et quia sic decise venit sub bulla: et quia infra etiam prohibetur glosari prohibitioni parebo.

c Priuilegium. legato: intelligo generaliter: sicut generaliter loquitur: ex quo aliud non exprimitur: et est si. qd dixi supra eodem li. de rescri. statutum. i. rn. in glo. quia verbum.

d ¶ Commorantes. large loquitur: quia interdum sunt instituti perpetuo: interdum ad tempus: interdum ad solam moram ibi trahendam: de sta. mona. c. ij. ad finem. supra eodem li. de tempo. ordi. cum nullus: in fine et de capel. mona. c. uno sed quo ad casum nostrum non est curandum.

e ¶ In aliquo. tolle defedat qd est in fine: et iterum repete: sed defendat residentes tantum etc.

f ¶ Hoc est. propter hoc facit ad titulum nostrum. de verb. signi.

g ¶ Secreta et solitaria. cella dicitur a celando et occultando: et sic hoc casu locus solitarius: et talem uitam ducentes digni sunt conuenienti honore. xvi. q. i. qui uere: et ad has cellas religiosi etiam mendicantes de prelatorum licentia transire possunt. s. eo. li. de exces. prela. c. uno. Alias autem large sumendo dicimus cellas que sunt etiam infra clausuram monasterij: vnde ex causa: puta propter infirmitatem monachi dispensat abbas cum eo ut habeat suam cellam extra commune dormitorium: tamen infra monasterij septa. xx. q. iiii. c. vlti. et de talibus cellis hoc priuilegium non intelligitur.

h ¶ Conuictu. i. communi victu.

i ¶ Contemplandum. de uita contemplatiua et actiua dicitur supra de renun. nisi cum pridem. ad finem.

Sicut nobis. ¶ Communis diuisio quia in prima consultatio a verbis duplicis gratie. In secunda latior responsio ibi uerum. uel ibi breui respondemus. uerum latitudo responsionis patet in ver. similibus et in ver. et si. Do.

k ¶ Decedentium. nunquid talis posset conferre beneficia suorum clericorum cedentium vel decedentium in curia romana. Item nunquid possit conferre beneficia clericorum suorum alio modo vacantia: dixi supra eodem libro de preben. quamuis. ii.

l ¶ Residerent. ex sola residentia si non interessent diuinis non perciperent quotidianas distributiones: unde nec isti perciperent. s. e. lib. de cle. non resi. c. i. et supra per hoc uide quod ibi dixi in glo. no. quod si quis dominus.

m ¶ Respondemus. per hoc uidetur quod ista decreta. sit ueteris iuris declaratoria non noui promulgatoria: licet argumen. contra infra dum dicit uolumus: et quod sit declaratoria patet quia tractat de verbi significatione. ad hoc. s. e. ca. ii. rn. i. in fine: nec bene occurreret ratio: quare hoc esset ius nouum et non uetus: preterea priuilegium prius fuerat concessum: postea priuilegiatus consuluit papam circa priuilegium prius concessum sic est responsum: per qd patet quod a concessione priuilegij et antequam emanasset hec decre. priuilegium sic erat intelligendum. Jo. an.

n ¶ Similibus. pone conceditur ei priuilegium: ut cum clericis suis sup pluralitate beneficiorum curatorum vel dignitatum dispensare possit: uel eis conferre ius ad vacaturas vel similia: et bene dicit in his et similibus: quia in alijs casibus dissimilibus appellatio clericorum omnes subiectos clericos comprehendit. s. eo. li. de rescrip. cum tibi: et potest esse ratio: quia hic de priuilegio loquitur odioso: quia per primum tollebatur ius seu potestas conferendi beneficium ei ad quem ordinario iure spectabat: per secundum minuitur cultus diuinus: et non deseruiens ecclesie recipit stipendium: ergo bene ambitiosa et restringenda sunt talia indulta supra eodem libro de preben. quamuis. i. quod non est in decreta. cum tibi. Jo. an.

o ¶ Propterea. sic. s. de elec. c. officij. s. eo. li. de rescrip. statutum. §. insuper. de iudi. mulieres: et de renun. c. ij. sic et affectata tutela immunitatem non prebet. C. de his qui spon. mu. sube. l. i. et iii.

p ¶ Continue. ciuili modo intelligendum est verbum. ff. de ser. si cui. de conse. di. v. nunquam: sicut et seruitus dicitur continua et aqua quotidiana. ff. de ser. ur. p. l. foramen. ff. de aqua quoti. et esti. l. i. §. quod autem. et fluuius dicitur continuus qui quandoque exarescit. ff. de flu. l. i. i. rn.

q ¶ Tuis. s. de cle. non resi. ex parte: et si egrotaret seruire intelligitur. ff. de sta. li. cum heres. §. stichus. nec summo ita amare verbum quinetiam pro suis proprijs interdum possit abesse: ad hoc. s. eo. li. de preben. presenti. i. et ij. rn. sicut iudex propter sua propria negocia differre potest et dimittere causam. ff. de iudi. si longius.

litem mouere compellit: inique controuersie seu liti cedendo: bonam fidem seu conscientiam agnoscere prohibet: et adigit ad peccandum[a] conspirationem et coniurationem continere contra libertatem: et auctoritatem se. ap. manifeste ac alias detestabile prorsusque illicitum reputamus. Idem.

Exiit qui[b] seminat: et infra.

Bonifacius octauus.

¶ Exemptis cellis alicuius monasterij: quid appellatio celle significet: hic ostendit. Jo. an.

Priuilegium[c] monasterio tuo concessum: vt monachi: siue fratres in cellis ad monasterium ipsum spectantibus habitantes: ab alio quam a papa: uel eius legato excommunicari aut suspendi: vel ipse celle interdicto supponi non possint: non fratres in prioratibus ecclesijs seu capellis eiusdem monasterii commorantes[d]: aut ipsos prioratus ecclesias vel capellas ab ordinariorum iurisditione in aliquo[e]: sed residentes tantum in cellis et cellas ipsas hoc est[f] loca secreta[g] et solitaria: que ab hominum separata conuictu[h] sunt ad contemplandum[i] et ideo vacandum specialiter deputata defendat. Idem.

¶ Priuilegiato aliquo: vt possit conferre beneficia clericorum suorum: quid appellatio clericorum suorum designet ostendit. Jo. an.

Sicut nobis significare curasti: tibi gratiose concessimus: vt beneficia clericorum tuorum cedentium vel decedentium[k] possis conferre: quodque iidem clerici prebendarum suarum fructus percipiant: ac si in suis ecclesijs personaliter residerent[l]. Uerum quia dubitas qui clericorum tuorum appellatione debeant contineri: breui respondemus[m] oraculo: quod illos in his et similibus[n] casibus tuos volumus intelligi clericos: qui per te non quesiti propterea[o] uel recepti sine fraude et fictione qualibet uere tui clerici familiares existunt: et in tuis expensis continue[p] domestici commensales etiam: si quos ex illis aliquando pro tuis[q] gerendis negocijs abesse contingat.

Non est nouum vt aliquibus specialiter enumeratis generalis clausula subsequatur que omnia comprehendat: vt. xlix. di. per totum: xxiii. q. v. de occidendis. s. de probationibus: quoniam contra falsam. s. eodem libro de procurato. qui ad agendum. ff. ad. l. aql. si seruus seruum. §. inquit lex. in fine. C. de sacrosan. eccle. l. generali. Idcirco post rubricas supra positas: que secundum suas materias iuris regulas comprehendunt: ponitur hic rubrica generalis ad materias uniuersas. de reg. iu. si queratur quare in principio compilationis non posuit boni. hanc rubricam: cum sepe premittatur clausula generalis secutis postmodum speciebus: ut. s. de proba. cum rubricis sequentibus de rebus eccle. non alie. cum rubricis sequen. de regula. cum rubricis sequen. ff. de serui. cum rubricis seque. posset dari coloratiua responsio. quia que vltio dicuntur melius memorie commendantur: de conse. dis. ii. liquido est autem vera solutio: ideo hunc ordinem obseruatum: ut ostenderetur ius non sumi ex regula: sed regulam ex iure: si enim a principio posita fuisset: forsitan crederet aliquis quod ius sequens regulas ex regulis sumeretur: in fine igitur ponitur: ut appareat ex iure qd precessit regulas sumi. ff. eodem. l. prima. Uidendum est igitur primo qd sit regula: unde dicatur: qualiter constituatur et qd sit eius officium: et que ipsius sit potestas. Secundo videndum est qd sit ius: vnde dicatur: et quomodo hic sumatur. Tertio que sunt he iuris regule singulariter: et clare eas prosequendo videbimus. Circa primum: regula secundum gramaticos est multorum similium collectio. Lex autem describit regulam eam esse: que rem que est breuiter enarrat. ff. eo. l. i. Dicitur autem regula quia regit: vel normam recte viuendi prebet et ab hac regula que dicitur norma recte viuendi dicitur regularis: dicitur etiam regula eo quod recte ducit nec aborsum vel aliorsum trahit: quasi a rega vel regula: que idem est quod rectitudinis forma: sicut enim per regulam nouit scriptor modum recte scribendi: secator modum recte secandi: et sic de singulis: ita per has regulas modum recte iudicandi cognoscimus: ad hoc. iii. distinctio. regula. Est autem regula latine idem quod canon grece. iii. di. canon. Et dicitur regula proprie: quasi regulariter uera: quamuis patiatur exceptiones in se. Que autem continentur sub regula fuerunt opiniones que no. ff. eodem. l. i. et facit qd no. iii. dist. regula. Subtilitatibus tamen circa hoc omissis breuiter et grosso modo sic dico: qd quo ad potestatem verborum: que in ea proferuntur vniuersaliter vel saltem indefinite affirmando vel negando comprehendit exceptiones: alias non diceretur exceptio: sicut si dicerem omnis homo currit excepto equo ticij: hec enim non est exceptio: quia equus non comprehendebatur sub illa propositione omnis homo: sed si dicerem omnis homo currit excepto ticio: tunc propria est exceptio: quia propositio omnis homo bene comprehendebat ticium: tollitur ergo ticius virtute exceptionis: quo ad materiam de qua fit sermo: vt scilicet dicatur non currere. sic quo ad iuris determinationem exceptio non comprehenditur sub regula: quia contraria ratio: et plus est in exceptione quam in regula. hoc ergo operatur exceptio: vt illud qd alias sub verbis regule comprehendebatur: ad determinationem regule exceptionis virtute tollatur. Constituitur autem regula vt. s. dixi per verba que de sui natura omnia comprehendant: idest per signa vniuersalia affirmatiua: que omnia comprehendunt. s. eo. c. omnis res. et c. defleat. ff. eo. l. omnis diffinitio. et l. omnes actores. et l. omnia fere. et l. omnia quecumque. Item per verba negatiua que vniuersaliter negando excludunt omnia: ut. j. eodem. nemo potest. i. et ii. et j. eo. nullus. i. et ij. et ff. eo. l. nemo. et l. nullus. Item per verba indefinita que simpliciter prolata equipollent vniuersalibus. xix. di. c. i. s. de priuilegijs: quia circa. C. de hereditate vendita. l. vltima. et ideo omnes regule paucis exceptis traduntur per signa indefinita affirmatiua vel negatiua vt. s. eo. et j. eo. et ff. eo. ti. satis apparet. Officium autem regule est plures similes casus simul iungere clauo rationis: vt. ff. eodem titulo. l. i. Que sit potestas regule: an scilicet constituat ius de nouo: an antiquum recitet: dubitatur: et videtur quod ius de nouo nunquam constituat: quod iure et ipso facto probatur iure. ff. eo. l. i. facto quia in octuagintaocto regulis infra positis non est vnam etiam solam inuenire: que ius de nouo constituat: vt in prosecutione patebit. Econtra videtur quia regula catoniana de nouo statuit: quod legata que sunt inutilia ratione legantis tantum: vel ratione legantis et legatarij: vel legatarij et eius a quo legatum est prestandum: vel ratione rei tantum: vel mixta ratione rei legate: et persone legatarij tractu temporis non constituantur: etiam si causa impedimenti remoueatur. ff. de regu. catoni. l. i. in principio. ff. de lega. i. l. cetera. §. i. ergo ipsa regula constituit ius de nouo: ad hoc faciunt infinita iura in quibus papa iudicat ex regulis: vt. s. de consti. c. ij. et de rescriptis. c. i. et c. pastoralis de iudi. nouit. s. de fo. competenti. si diligenti. de fi. instru. inter dilectos. ad finem. et de presump. dudum: de excepti. cum venerabilis: de regula. ad apostolicam. de consanguinitate et affinitate capitulo vltimo cum mille similibus: ex quibus videtur quod ius sumatur ex regula. Subtiliter dixerunt doctores quod tres species casuum est considerare: quidam sunt iam determinati: et in illis regula non constituit ius quia inuenit iam constitutum. Item sunt quidam excepti a legis determinatione: et in illis similiter regula non constituit ius quia non clauduntur sub regule determinatione. Quidam sunt in quibus est eadem equitas que est in casibus a iure determinatis: nec tamen reperiuntur in iure positi: et in illis regula facit propter idemptitatem rationis non patientis ius similium casuum esse diuersum. Apertius dici posset: quod aut constitutio iuris precedit traditionem regule: et regula de iure iam constituto: quasi materiatum de materia producitur: et tunc proprie habet locum distinctio predictorum casuum: vt videlicet in iam determinatis et exceptis non faciat ius in non determinatis in quibus est eadem ratio ius constituat: sed vbi non est ius constitutum ante regule dispositionem: sed inuenitur sola simplex traditio regule: tunc ipsa regula est ius vel iuris constitutio: et non ab alio sed a constituente procedit: et ita potest intelligi predicta lex prima: de regu. cato. probatur hoc satis per antiquas regulas supra eodem titulo: quas veritate inspecta esset inuenire precessisse iuris traditionem. vides enim pro maiori parte quod vbi sunt decreta. Alexandri. iij. sunt prime in titulis: maxime post concilia antiqua de of. vi. cum duabus rubricis se. vt. s. de rescriptis: de renuncia. cum duabus rubricis sequentibus: de his que vi metusue causa fi. cum duabus sequentibus: de dolo et contumacia cum duabus sequentibus: et multis alijs: et tamen omnes regule supra eodem titulo precesserunt alexandri. iij. excepta vltima que fuit luc. iij. qui ipsum secutus est: vt ex cronica et decretalium ordinatione satis apparet. Si igitur prima regula supra eodem titulo: exemplificetur per decreta. supra de sponsalibus: preterea. i. secunda per decretalem: et si questiones: de simo. tertia per decreta. de voto. magne. et sic de singulis: dico quod regule ille dicta iura precesserant: vnde regularum dispositio non potuit ex ipsis iuribus sumi que nondum erant immo potius videtur determinatio ipsorum iurium facta per regulas: ad hoc faciunt omnes ille decretales superius allegate: in quibus papa pronunciat per regulas: ego tamen non recedo a verbis legis: et dico quod per regulam non statuitur ius: sed ex iure sumitur regula. alias non video quomodo posset dici regula iuris. Sicut enim in regula ligni vel ferri necesse est illas materias prouenire lignum scilicet vel ferrum: ad hoc quod disponatur ex eis regula: sic in regula iuris necesse est ius quod est ibi materia preuenisse: ad hoc vt regula possit inde disponi: et tunc proprie loquitur dicendo de regulis iuris: alias dicere debuisset de iure regularum. Et si dicatur quod in casibus non expressis a iure vbi est ratio similis regula facit ius: hoc est sine regula aliqua per iura que hoc volunt: de rescrip. inter ceteras de transactionibus: inter corporalia. ff. de legi. non possunt: cum similibus: et si obijciatur de regula cato. dico quod non proprie dicitur regula: nec inter regulas ponitur. ff. eodem titulo. et si dicatur quod alique regule precessisse videantur iuris expressam traditionem: dico quod ius quod est idem quod ratio: vt. i. distinctione consuetudo. ix. distinctione sana quippe. ab exordio rationalis creature precesserat. v. distinctione in principio. vel saltem dispositione concedentis regulam ius precessit: videns enim formator regule sic esse debere de iure: quod in eius saltem mente sedebat formauit regulam: allegatur tamen regula pro iure: non tam ex origine quam ex forma: et potior est eius causa pro quo facit regula: habet enim aduersarius necesse ostendere rationem quare in illo casu regula non loquatur: et facit quod dicam infra eodem vtile. Ad secundum quo queritur quid sit ius: et vnde dicatur: et quomodo hic sumatur dicendum est breuiter quod ius est ars boni et equi etc. ff. de iusti. et iure. in principio: et dicitur a iustitia vt ibi et supra de verborum significatio. ius autem: quam summum in rebus bonum est colere. xij. q. ij. cum deuotissimam. Jus autem est generale nomen habens multas species. i. distinctione ius generale: cuius species diuidas et subdiuidas vt ibi per totum. et ff. de iusti. et iure. per totum. Sumitur autem hic pro nostro iure canonico: non autem pro iure ciuili: vt proba. ur. j. eo. in secunda regula: que de iure non procedit: quo dic vt ibi dicam: tertio autem ordinate has regulas est videre: et primo primam.

Rica De regulis iuris.

Bonifacius.

Beneficium[a] ecclesiasticum non potest[b] licite[c] sine institutione canonica obtineri[d].

Beneficium ecclesiasticum. ¶ Pone casum per. c. xvj. q. vij. si quis deinceps supra de insti. ex frequentibus. ff. de decur. l. herennius modestinus. Super ratione autem huius regule fundatur decretalis supra eodem libro. de eo qui mit. in posses. c. cum qui: quia proceditur cum agitur de beneficio ecclesiastico in absentia partis lite non contestata nec fit missio in possessionem causa rei seruande: quia sic sine institutione canonica beneficium obtineret: consideratur igitur in beneficijs canonica institutio non antiqua possessio: et sic nota casum in quo non currit prescriptio. idem est in matrimonio carnali. xxxij. q. v. quod deo supra de consanguinitate et affinitate non debet: et idem in alijs casibus: qui nota. xvj. questione. iij. clerici. et supra de prescrip. cum non liceat. Sumitur autem hic beneficium largo modo: vt comprehendat dignitates personatus ecclesias omnes cum cura et sine cura: que cum titulo habentur: sic. i. questione. iij. si quis dator supra de conces. preben. nulla. ff. de ser. expor. l. seruus. Sumitur autem interdum stricte: vt distinguatur a prebenda. xij. questione. ij. alienationes: de concess. preben. ex parte. alias includit prebendam. i. questione. iij. ca. vltimo de verborum significatione tua. Alibi stricte sumitur pro solis simplicibus beneficijs sine cura supra de preben. c. vlti. et s. eo. ti. et li. cum in illis. et ibi ratio patet in littera. Cum igitur in beneficio quolibet requiratur canonica institutio: vt hic: videndum est quid sit institutio. Instituere autem est ius canonicum in ecclesia vel ecclesiastico beneficio tribuere: quod dic vt nota. s. de insti. auctoritate et iure communi ad episcopum spectat. xvj. q. vij. nullus omnino: de here. cum ex iniuncto in fine. Non ob. de of. archi. ad hoc quia institutio ibi sumitur pro inuestitura: et sic intelligatur decreta. de insti. cum uenissent: et quod ibi no. videtur quod etiam capitulum vacante sede instituere possit. argu. vij. q. i. pontifices: de here. et ad abolendam. s. eodem libro de tempo. ordinan. cum nullus. arg. contra. xxiiij. dist. presbyteri. lxi. di. fraternitatem. ne se. vacan. c. ij. dic vt no. s. de ma. et obe. cum olim et terminatur hoc. s. eo. lib. de insti. c. vno. Inter collationem aut presentationem et institutionem magna est differentia: vt. s. eodem libro de preben. cum in illis. §. cum autem.

b ¶ Non potest. hec dictio potest: negatiue posita vt hic: necessitatem importat cum autem affirmatiue ponitur: necessitatem non inducit. Ad primum. ii. q. i. c. i. supra de accusationibus de his. Ad secundum. iiii. questione. iii. §. item in criminali. ver. potest de preben. de multa in fine de appel. oblate. ad fi. ff. de arbi. quietiam. et ideo dicit lex quod verbum potest: necessitatem non importat. ff. de of. pre. l. sepe. et l. sequen.

c ¶ Licite. superabundat: id enim dicimur posse quod licite possumus. xxij. q. ij. faciat vbi de multiplici potentia: et. s. de rescrip. sciscitatus. per Ber. et Inno. de conces. preben. accedens.

d ¶ Obtineri. contradicit huic regule supra de iurepa. cura. Solu. ibi non prescribitur ecclesia tanquam beneficium: sed vt proprietas. Item necessitatis causa vel pietatis: vel causa impensi obsequij sine canonica institutione possidet quis ecclesiasticos prouentus: nec ex eo canonicus vel beneficiatus proprie dicitur. xii. q. ne. ii. quicunque suffragio. xvj. q. i. possessiones. et q. iij. clerici. et c. si episcopus. s. de magistris. quoniam: eodem modo respondetur ad. c. xxxii. distinctio. si qui vero. xii. q. i. quia. l. distin. studeat de cle. pug. in du. henricus. Item argu. contra. s. de elec. in genesi. s. de iurepatro. consultationibus: vbi possessio dat ius eligendi et prescriptio. s. de causa possessio. cum ecclesia. sol. per possessionem acquiritur ius eligendi et presentandi: quia procedit ex nostris actibus. ff. de acquire. posses. l. i. Institutio autem procedit ex actibus aliorum: que ad hoc vt valeat debet esse canonica vt hic in qua precipue quattuor requiruntur. Primo quod persona sit que instituere possit. xvi. q. vii. nullus. Secundo quod institutus sit talis qui possit institui. de insti. ca. si. quia non laicus vt ibi vel ipse idem instituens: eodem titulo. c. vlti. Tertio quod illius beneficij institutio ex iure proprio vel deuoluto uel delegato ad instituentem pertineat. eodem titu. ca. iii. Quarto quod seruetur forma constitutionis illius. s. eo. libro de elec. ca. ultimo. Et no. quod hec regula est in argumentum contra clericum qui est in quieta possessione beneficij sui: et petitur ab eo titulus possessionis. scilicet institutio quod teneatur illam ostendere: nam et libertus ecclesie: licet sit in quasi possessione libertatis probat manumissionem suam. xii. q. i. ca. longinquitate. et ca. sequen. et hoc probat decre. de appel. personas. in parte decisa: ubi de hoc per Lau. nam et possidens pro herede uel possessore cogitur probare titulum. C. de aegren. pos. l. cogi. ad hoc facit quod no. de dolo et contumacia contingit in glo. ultima circa medium. In contrarium videtur. arg. xx. q. ii. quem progenitores. s. de regu. vidua. et in. l. predic. l. cogi. ii. q. v. §. i. et per hoc facit quod no. Inno. de procura. ex insinuatione. et her. Compo. de rescrip. capitulum in glo. v. §. item queritur an executor. ver. sed secundum hec primam opinionem tenebant Mel. et Ber. et per iura predicta. Jo. et la. no. c. distin. contra morem quod clericus habens duo beneficia cogitur dicere titulum: habenti autem unum solum sufficit possessionem ostendere: arg. ad hoc. s. eodem libro de prescrip. ca. i. et de off. ordi. eo. lib. ca. ordinarii. Dici potest primam partem ueram: cum episcopus ex suo officio vult uidere institutionem clerici: hoc probatur de preben. dilecto vt ec. bene. c. vno. Secundum cum alius agit forte dicens se ius habere in prebenda: tunc actor quod asseruerat etc. vi. q. ne vltima actor. et in prealleg. c. uno ut eccle. benefi. et C. de proba. actor. et hoc probatur ex his que no. Innocen. Ber. et Compo. in predictis glo. et per hostien. et de hoc de simo. licet heli. super. ver. officii sui

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

debitum. Jo. an.

a Possessor. male fidei. Pone casum .xxxiiii. q. ii. si virgo. s. de prescrip. ca. vltimo. Hec regula sm leges vera e in prescriptione .x. vel .xx. annorum .C. de prescrip. longi. tempo. aut. male fidei: in prescripti. autem .xxx. vel .xl. annorum no requiritur bona fides. xvi. q. iii. §. potest. s. de pscrip. vigilanti. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. cum notissimi nisi velis dicere leges ee correctas per predi. decr. de prescrip. c. vlt. vbi de hoc quod quidam abhorrent dicetes papam non posse tollere leges nisi quo ad suum forum alii vero dicut papam idistincte quo ad vtrunqz forum posse leges tollere: de hoc .x. dist. constitutiones: de testamen. cum esses: in his autem tenens medium credo q papa vbi non habet temporalem iurisditionem non posit tollere legem quo ad forum ciuile: nisi in his in quibus vertitur periculum anime: cum potestates distincte sint .xcvi. distinctione cum ad verum .x. distinctione quoniaz vbi de hoc et qui fi. sint legi. causam. ii. in his autem in quibus periculuz anime vertitur quo ad vtrunqz forum tollit legem: probatur hoc de iudi. nouit de prescri. ca. vlt. et de secun. nup. c. pe. et vlti. s. eo. libro de fo. compe. c. vlti. de iureiura. c. .ii. eo. lib. de excep. c. ii. de sen. excomu. decernimus: nam in his leges sacros canones imitari no dedignantur. s. de iudi. clerici in aut. vt non luru. contra natu. colla. vi. in aut. vt clerici apud proprios episcopos. §. si vero ecclesiasticum: ex quibus satis posset iferri: idem de iure canonico circa hoc quod de iure ciuili. Sciendum est autem q sm nos non solum ab initio: sed in qualibet parte prescriptionis debet prescribens etiam cognoscere bonam fidem: vt hic et in concor. In his autem in quibus etiam sm leges requirebatur bona fides sufficiebat ab initio bonam fidem agnouisse: vt in predicto. §. potest. et l. cum notissimi. Si autem queratur de eo qui completa prescriptione incipit habere malam fidem: an teneatur rem restituere: dic vt no. xiiii. qone. vi. c. i. et xxxiiii. q. ii. si virgo: et s. de pre.. pti. vigilanti. Non solum autem in prescriptione requiritur bona fides vt hic: sed etiam titulus qui det causam prescribendi: de hoc .x. qoe. iii. quia. xvi. qone. iii. dilecto de prescripti. si diligenti. argu. contra. co. ti. de quarta. et ca. ad aures. et c. vltimo. vbi non fit mentio de titulo. Sol. dic breuiter q si ius comune vel presumptio non est contra possessorem: sufficit bona fides: alias necesse est allegari titulum et probari: nisi allegetur prescriptio tanti temporis: cuius contrarii no sit memoria. s. eo. lib. de prescrip. c. i. Quid autez sit prescriptio: quid vsucapio: que in eis requirantur: quis eorum effectus: plene no. xvi. q. iii. in summa: quomodo interrumpatur ea. q. §. potest. ver. hec de prescriptionibus: et supra de prescrip. c. illud.

POssessor^a male fidei^b ullo tempore^c non prescribit^d. I Dem.

b Fidei. multis modis sumitur fides: quod dic vt no. s. de fide catho. in rub. et xxii. q. i. monet: hic sumitur p cosciencia: sic. xxviii. q. i. §. ex his. de pscrip. capitulo vltimo.

c Ullo tpe. potes facere punctu ante et post: et sic habebis duos itellectus. Primus e q nulla antiqua diex possessio etc. s. de pscri. vigilati. Scds q nullo tpe pscriptionis dz agnoscere malam fidem. s. eo. c. vlti.

d Prescribit. si ergo possidens cosciencium habet rei aliene no prescribit. Contra. xvi. q. iii. placuit vt quicuqz. s. de prescrip. c. i. ibi prescribit qui certus e rez esse alienam. Solu. illud speciale in fauorem fidei catholice: sicut alia. ii. q. vii. si hereticus. s. eodem lib. de here. c. i. et iiii. C. de episco. audien. l. nemo. cum si mi. preterea satis videt suam cosciencium purgasse: et bonam fidem agnoscere: qui verum dnm requisiuit: ar. j. eo. scienti cum suis concordan. et sic auctoritate canonis excusatur: sic. ff. de noxa. l. et generaliter: vbi vsucepit qui scit seruu alienum q sibi alio bone fidei possessore fuerat datus pro noxa. ex quo verus dns requisitus noxam emedare non vult. Item contra. s. de iurepa. cura. So. vt ibi. et xvi. q. iii. si sacerdotes. in. i. glo. vltra medium: quod et videtur z. Si queratur quis dicatur bone fidei possessor et male: dic vt notatur de prescrip. si diligenti. in glo. pe.

e Sine possessione. hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. qui in seruitute est: per qua et potest hic poni exemplum casus: et per. c. xvi. q. iii. porro. et s. de pscrip. causam que: seruus cum ab alio possideatur non possidet: et in primo casu: hereticus et paganus vt in secundo: laicus spiritualia: vt in tertio. Sciedum est autem q possessionum alia iuris: alia facti: alia iuris et facti. et hec interdum habet plurimum iuris et minimum facti: interdum econtra: quod prosequere ut nota. supra de conces. preben. cum nostris. et C. de acquiren. posses. l. i. vt ergo currat prescriptio debet quis possidere de facto et de iure: de facto planum est quia qui non possidet non prescribit: et debet possidere proprio nomine no alieno: alias ille prescriberet cuius nomine possideret. xvi. qone. iii. clerici. de restitu. spo. cum venisset in fine. de prescrip. si diligenti. ff. de acquiren. poss. quod meo. debet etiam possidere de iure: quia ad prescriptionem requiritur ciuilis possessio. i. q talis sit persona in quam cadere possit huiusmodi possessio vt probatur per iura iducta in principio glo. ad hoc etiaz. xiiii. q. i. in principio: et quod ibi no. et de proba. ex litteris in fine. ff. de vsucapi. sine possessione: hoc dico quia laici de facto interdum possident decimas et spiritualia: vt no. Bar. brixien. xiiii. qone. i. in prin. glo. magne. et in fi. ad hoc. s. eo. lib. de resti. spo. ad decimas. nam vt ibi patet: aliud est possidere: aliud est legitime possidere. Et nota q hec possessio facti dz esse continua: quia si interrumpatur possessio interrupta est pscriptio. xvi. qone. iii. §. potest de prescriptio. illud. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. cum notissimi: si tamen fiat iterruptio ciuiliter: puta per litis contestationem sm canones videtur ammodo no currat prescriptio: quia presumitur titubare et malam fide habere: sed leges que de mala fide non curant: nouos. xl. annos requirunt ut in predicto. §. pot. et hoc nota. Jo. xvi. qone. iii. ca. i. et quod dicit regula de possessione hoc itelligas: vel de quasi possessione q: icorporalia no possident: sed quasi possidetur. ff. de vsuca. l. sequtur. §. si viaz. ff. de acqui. pos. l. iii. in principio: et tame prescribuntur supra de causa possessionis: cum ecclesia.

SIne^e possessione prescriptio^f non procedit^g. I Dem.

PEccatum^b non dimittitur nisi restituatur^i ablatum^a. I Dem.

PEccati^b uenia non datur nisi correcto. I Dem.

NEmo potest^c ad impossibile obligari^d. I Dem.

f Prescriptio. nec usucapio. ff. de vsuca. l. iii. et lege fine.

g Non procedit. prescriptio est verbum iuris: parit enim actionez vel exceptionem ex tempore: et ex ea acquiritur dominium: etiam directum sm Mar. Jo. contra: de hoc. xvi. q. iii. §. potest circa principium. Usucapio autem est acquisitio dominii per continuationem possessionis tempori. lege diffiniti. ff. de vsucapio. l. ii. ex quibus satis patet ratio regule que contrarium patitur de lege dicente: quod captus ab hostib vsucapit. ff. de vsucapioni. l. iusto. §. vltimo. et tamen nihil possidet cum ab alio possideatur. ff. de acquiren. possessio. cum heredes. §. in his: sed lex intelligit q vsucapit per alium quem habebat in potestate tempore quo captus fuit vnde rediens postliminio recuperat potestatem quaz eius fictione videtur continuasse: et sic vsucapione dominium quesiuisse: sed si per se possidebat perdit possessionem: et licet postliminio redeat fictio postliminii non extenditur ad possessionem que consistit in facto: et sic nec ad vsucapionem que ex possessione procedit. ff. de cap. et postlimi. reuer. in bello. §. facte. et de vsucapio. l. si is qui pro emptore: vbi de hoc. Item opponitur: ignorans possessionem non querit: cum animus sit de substantialibus. C. de acquiren. possessio. licet. ff. de acquiren. possessi. l. licet. et l. quemadmodum: et tamen ignorans prescribit. ff. pro solu. l. ii. §. celsus. Solu. ignorans per se possessionem non querit tamen bene potest ignoras querere possessionem ministerio filii vel serui quem habet in potestate: vt in contrario: et sic vsucapere vt ibi. Item opponitur de decreta. s. de dolo et contumacia: contingit: ibi enim prescribit annaliter ille qui non possidet. Sed potest illud dici spale in odium illius contumacis qui non permittit actorem ingredi in possessionem sm decretum iudicis causa rei seruande vel iam missum expulit: ne sit melioris conditionis contumax q obedies vt ibi: nec debent stulti esse melioris conditionis q periti. xvi. qone. i. legi. supra eodem libro de preben. cum qui beneficium. ff. quod vi aut claz. l. seruus. vel aliter ibi loquitur de quodam temporis lapsu: quod habet aliquem constituere possessorem tantum: hic autem loquitur de quodam temporis lapsu: quod per prescriptionem inducit dominium: vt supra dixi: et sic non obstat: vel dic q canon fingit illum possidere in odium illius contumacis: vt. s. dixi. ad hoc. ff. de bo. au. iudi. pos. l. quanis. sepe enim iura fingunt ex causa quod non est. l. di. ferrum: vbi de hoc de transla. inter corporalia. C. de rei vxo. actio. l. vna. circa principium. et de hoc supra de sponsa. is qui.

b Peccatum non dimittitur: hic ponitur pro regula verbum Augustini: quod habes. xiiii. q. vi. c. i. et s. de vsur. cu tu. Et per hoc potest ponere casum per. l. ff. de vsucapi. sequitur. §. quod autem. Et nota q est peccatum delictum et crimen et inter hec sm Augustinum hec est differentia: quia peccatum est idem quod paruus actus: delictum vero boni desertio: quasi derelictum: crimen vero est peccatum graue accusatione et damnatione dignissimum. lxxxi. distinctione. c. i. in fi. de hoc no. de pe. distin. i. si peccatum. Quod autem dicitur in hac regula verum intelligas si illud ablatum restitui potest: vt in predictis iuribus: si autem restitui non potest: restituetur eius estimatio: etiam si res illa casu perierit sine culpa sua: quia in ipso instanti fuit in mora: ad hoc. xvi. q. i. decime. s. de commo. c. vno. C. de fur. subtracto. Si autem nec estimationem pot soluere: quia euidenter est inops: tunc bene dimittitur peccatum remanet tamen obligatio: et si postea ad pinguiorem fortunam perueniret teneretur argumen. xxvi. questione. vi. si quis. s. de so. odoardus. ff. de cessio. bon. l. is qui. Nota tamen q inops qui debet ex contractu sufficit si bonis cedat. C. qui bo. cede. pos. l. vlt. inops qui debet ex maleficio castigatur verberibus. xii. q. ii. fraternitas: quod ergo. s. dixi q tenetur si peruenerit ad pinguiorem fortunam: verum dico si penas corporales passus no fuerit: alias secus: vt no. Ber. sm Lau. de homici. sicut dignum. §. eos in principio in. iii. glo.

i Restituatur. quod dicit de restitutione: intelligas nisi is cui facienda est restitutio liberaliter remitteret: quia satisfactum intelligitur qualitercuqz satisfaciat. ff. qui. mo. pigno. vel hypo. solui. l. item liberatur. in prin. ff. de accusa. si rem. §. satisfactum: lz proprie verbis inherendo: aliud sit restituere: aliud remittere. ff. de verbo. sig. si cum pretor. et l. plus est. et l. plus restituere. Et quod dico de remissione: verum itelligo nisi in casib vbi remissio no liberat: vt. s. de rescrip. e. lib. c. statutum. §. si quidez. et s. de censi. exigit in fi. Restitutio aut ista facienda est ei a quo fuit extortu vel eius heredibus si extant. xviii. di. qui. de vsur. cum tu. C. de solu. inuito. Cuius aut expesis mitti debeat ad eos si sint remoti: no. iiii. q. i. §. sed notandu. et in predicta decre. cum tu. et tene quod ibi no. hostie. his aut no extantibus soluetur pauperibus vt ibi: et eis extantibus pauperibus solues non liberatur: quia onus non remittitur etc. xiiii. q. v. forte. de iureiuran. eam te. ff. de consti. pe. §. si vero. et expressum est de homici. sicut dignum. §. eos: et quod supra dixi restituendu ei a quo fuit extortu: intellige si fieri pot. si do nescitur a quo: pone casum de iudeis. c. cu sit. pauperibus erro gabitur prouidentia epi: ut ibi. Ite dico id veru cu turpitudo versatur ex parte recipientis tm. si vero ex parte utriusqz et trasfert dominiu: nec repetitio copetit: nec restituetur danti: sed pauperib errogabit. xiiii. q. v. non sane vel ecclesie si sibi facta esset iniuria. s. de simo. de hoc ar. z. s. e. ti. veniens. So. ut not. in pdicta decr. de hoc. i. q. iii. si quis dator. vbi d hoc. Pone q supest ille a quo extorsi: excoicatus tame est nunquid ei obeo restituere: sup hoc vide qd no. xv. q. vi. nos sanctox. et s. de here. c. vlt. Satis posset dici deponendum in edem sacram. ar. C. de iure emphi. l. ii.

a Ablatum. pone nihil abstuli: sed iniuste danuz dedi: ex quo nihil ad me puenit: ide. teneor eni danu passo: alias no remittitur peccatum. xii. q. ii. si quis de clericis. de iniur. et dam. da. c. i. ff. de elec. et effu. l. vlti. tenetur et heres meus: lz ad me vel ad ipsum nihil puenerit ex maleficio bz canones: qd dic: ut no. xii. q. ii. eps qui filios. de sepul. c. vlti. sm leges z. C. ne ex delic. defun. inquantu he. con. l. vna. hec regula sic exposita no patitur instantiam: et adde qd dicam. j. c. prori.

b Peccati venia. Colligitur hec regula ex. c. xxiiii. q. ii. legatur. s. eo. lib. de scisma. c. vno. C. de here. manicheos. per que pones casum Ad huius aut regule euidentia scire debes: q peccator no solu delingt in deum: sed etia in ecclesia: per cotritionem aut que contritio virtus vocat deletur peccatum quo ad deum. et per pniam susceptam a sacerdote ostenditur deletum quo ad ecclesiam: de hoc de pe. dist. i. per totum. lz tamen p ztritionem deletu sit quo ad deum: tame adhuc de crimine accusari potest. xxxii. q. ii. admonere. vbi de hoc et de accusa. s his. ad hoc. ff. de edic. l. quid sit fugitiuus. si ergo semel coteritur et penitet vlterius non cogetur penitere. si in iudicio accusatus absoluitur vlterius no poterit accusari: nisi in casib nota. ii. q. v. habet hoc proprium. et i predicto. c. de his remissiones ergo que fiunt ab ecclesia coferentib ad hospitale pontes vel alia pia loca non prosunt nisi correctis de quibus dic ut plene nota. de penitentia. et remissionibus. q autem. Signatur contrarium ad hac regulam. iiii. di. deniqz. ibi enim datur venia no correcto: sed ibi expoitur venia. i. impunitas: logtur ergo hec regula de venia culpe no pene: qd patet duz dixit: peccati venia. propter scadalum enim vitandu interdu relinquunt peccata ipunita. l. di. vt costitueret. xxiii. q. iiii. quidam cum si. pro quolibet igitur mortali debetur duplex pena eterna et teporalis. de penite. di. i. si peccatum dauid. venia teporalis interdu in hac vita datur no correcto ex causa: et sic loquitur contrarium: interdu sine ca. xxvii. q. i. si qua eterna aut non: et hoc dicit hec regula. Item contra. s. de penite. et remissionibus. quod quidam. et c. officii. vbi datur pnia non correcto: sed dic q lz ibi imponatur pnia: no tamen datur remissio. et ideo pnia illa inutilis dicitur quo ad vitam eterna. de pe. di. iii. ad fi. et di. v. falsas merito autem datur peccati venia correcto: q correctione necessario habet dolor peccati precedere. nam ut dicit Augu. in canone. Quomodo gaudebis te fore correctum: nisi primo doleas fuisse peruersum. xxiii. q. vii. c. vl. Correct autem vlterius peccator dicendus non est. l. di. ferunt. xxxii. q. i. apud misericordem.

c Nemo pot. hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. ipossibiliu. Scire debes q ipossibilitas proprie triplex e: iuris et facti et nature. De prima pone casum. liiii. di. abbati. de pac. c. ulti. ff. de vb. obl. l. iter stipulatem. §. sacram. stipulatio enim rei sacre vel liberi hominis non tenet: vt ibi. De secunda ibidem. et ff. de vb. obl. l. generaliter. et l. se. non enim tenet promisso: si id promitto qd impossibile est de facto: ut motes alpium vltra mare deferre. ff. de statu lib. l. cum heres. §. i. Item si dare promitto quod natura dari est ipossibile: vt solem lunam et stellas: vel facere qd natura est impossibile fieri: ut celum ascendere vel digito tangere. ff. de vbo. obli. l. si stipuler. i. et ii. responso. huius autem regule ratio satis patet: q omnis obligatio aut in dando aut in faciendo consistit. ff. de vbo. obli. l. ii. in prin. sed quod non est nec ee potest dari vel fieri no potest ergo ibi constitui nequit obligatio. Item obligatio actionem parit. ff. de pcu. lz. §. ea. sed quod non est nec ee pot: obligationem parere non potest: et sic nec actionem. Item actio e ius persequendi in iudicio quod nobis debet. insti. de actio. ii. respon. debere aute e de alio habere: sz quod non est nec esse potest: de alio haberi non potest. ergo ibi non actio: et sic nec obligatio. Nota tamen q hec regula locum habet in matrimonio et vltimis voluntatibus et singulis contractibus in sententiis et preceptis. ff. que sen. sine ap. re. l. vlti. i. et iii. responso. in confessionibus. ff. de inter. actio. l. in confessionib et ad. l. aql. l. inde neratius. §. vlti. no. s. de cofes. c. ulti. Itez in legibus et costitutionibus que debent esse possibiles. iiii. di. erit. Est tamen i hoc differentia q ipossibilis coditio apposita in contractu vitiat contractum: ut i preallegatis legibus. ff. de actio. et obli. l. non solu. et insti. de inuti. sti. §. ipossibilis. In testametis tame et matrimonio ob ipsorum fauorem habetur pro non adiecta. de condi. ap. c. ult. vbi de hoc. et C. de isti. et substitu. l. reprehendenda. et quod dicit hec regula de ipossibili: intelligas et hoc de turpi. et de hoc dicam. j. eo. no est obligatoriu. et c. i malis.

d Obligari. etiam iurameto: q temerariu est. xxii. q. iiii. per totum. et s. de iureiur. sicut. s. de ap. questioni: nec obligatur et naturaliter: vn dicit lex. ff. eo. ti. impossibilium nulla est obligatio. vniuersale igitur negatiuum oem obligationem denegat: nec comittitur stipulatio pene pmisse. ff. de vb. ob. l. si homo mortuus. Nota contra q si bononie zstitutus promitta centum hodie rome me tibi daturum: q impossibile est promissum: non nascitur obligatio vt hic: et est expssum isti. de vb. obli. §. loca. preterq in casu. ff. de vb. ob. l. vl. §. si iter eos. s. qn stipulator et pmissor bonon. costituti: notificauerat dispensatoribus suis rome zstitutis stipulatione eo die fore futura: madas pmissor suo dispesatori ut solueret et stipulatori suo vt reciperet ea die. ar. z. s. de do. et ztu. cu dilecti. ff. de arbi. celsus. ff. ma. l. si madato. ii. §. paulus respondit. dic solu. ibi est vnu mandatum duo possibilia ztinens: et ideo ad utruqz obligatur: et si deficiat primu tenetur ad secundu: hic autem una est obligatio tantuz et tota ipossibilis vel ad minus primu ipossibile: ex quo sequitur secundu: preterea cotractus sunt volutarii. C. de actio. et obl. l. sicut iudiciu aut redditur i inuitu. ff. de vb. ob. iter stipulante. §. i. et ob hoc et notauerut Gof. host. i dicta decr. cu dilecti q si iudex citet aliqué eo die quo ipossibile est eu comparere: q no est omnino inutile madatum. imo lz no teneatur coparere in die pter ipossibilitate: tame tenet coparere post die: et pot esse huius ro: q pricipale est ibi q veniat: accessoriu q veniat tali die: et principale no vitiatur propter accessorium. sed potius econtra: ut dica. j. eo. accessorium. Jo. an.

PRiuilegium^e personale psonam sequitur: et extinguit cu persona. I Dem.

SEmel^f malus semper presumitur esse malus.

e Priuilegium personale. Hec regula sumpta e ex. l. ff. e. l. priuilegia qdaz et l. in oibus cais. Pone casum. vii. q. i. petisti. de auct. et vsupal. ca. ii. C. de legi. leges. in fi. ad ide. ff. de zstitu. prin. l. i. in fi. ff. de censi. l. etate. i fi. ff. so. ma. maritus. et l. se. vbi heres mariti extraneus condenatur insoli... no habita rone ne egeat: cu maritus condenaret inquantu facere potest habita ratione ne egeat. Ite in personali priuilegio quod datur patri patrono et militi: ut condenetur inquantum facere possunt qd cum persona extinguitur. ff. de re iudi. l. sunt qui in id. et l. patronus. et l. item miles. Et nota q dicit priuilegiuz q ius comune ad vna persona directum ad oes extéditur. lxi. di. miramur. de re iudi. in causis. ff. de iur. et fa. igno. l. regula. §. vlt. et idem in rescriptis directis ad psonas: q cum personis extinguunt. s. de offi. dele. qm sic et pacta personalia psonas non transgrediunt. s. de transac. decetero. et c. veniens. ff. de pac. iurisgentium. §. pactox. et compromissum no extendit ad heredes: nisi de ipsis caueatur. s. de arbi. c. vlt. et intelligitur hec regula de priuilegio personali. i. persone concesso. Idem si eet psonale ex parte zcedétis: vt. s. eo. li. de rescrip. si gratiose: priuilegioru ergo aliud personale aliud reale: ut. s. de presump. madata. Si aute simpliciter concedantur: an dicant psonalia an realia: dic ut no. xxv. q. ii. i summa. xvi. q. i. possessiones. et s. de insti. cu venissent. et qd dicitur h q priuilegiuz psonale extinguitur cu psona: itelligas idem in reali: vt. s. extincta re extinguat priuilegiu. xvi. q. vii. et hoc diximus de vb. sig. abbate. in fi. ff. quando di. vsufructu. l. vsufructu. qd dic vex qn ipse res vel loca: puta ecclesia ciuitas vel loca alia sacra vel prophana destruutur supioris auctoritate sm Jo. et Lau. qui hoc no. in predicto. c. et hoc diximus. ad hoc de co. di. i. placuit. de noui ope. nun. c. ii. et in pre. l. vsufructu. non ergo vlterius vocadus erit aliquis clericus illius ecclesie vel municeps illius loci. si aut destruatur ab hostibus retinet omnia sua priuilegia: et remanet ibi clerici. vii. q. i. pastoralis. xix. q. iii. q semel. Idem si auctoritate supioris trasferatur ad alium locu vel alii vniatur. xvi. q. i. et teporis. et c. se. de reli. do. q monasteriu. ff. de ztrahen. empt. l. ede. sm Inno. qui ad hoc bene nota. s. de no. ope. nun. c. ii. lz hic dicatur priuilegiu tunc extingui cu extinguitur persona: interdu etia ante extinguitur: vt cu abutitur priuilegio: q tunc meretur extingui. xi. q. iii. priuilegium et in casibus ibi not. xxii. di. c. renouantes et de costi. cum accessissent. et de priuil. accedentibus. et de deci. suggestum. Ad hoc aut quod dicitur hic q priuilegium sequitur persona: cotradicit. s. de vsupal. ex tuarum. Solu. ideterminate cocessum personam sequitur precise: ut hic. priuilegiu aut usupalii coceditur cum determinatione loci et temporis: et io extra locu personam non sequitur: tenor eni priuilegioru attendendus est et seruadus. s. de puil. porro. et c. recepimus. vel dic: ut. j. dicam contra de priuile. antiqua. xxi. di. deniqz. ff. de offi. procon. l. vlti. vbi presente maiore minor no utitur priuilegio. Solu. spale est ob supioris reuerétia: et dic ut. s. vel dic q sequitur psona semper habitu: lz non actu: sic e vbi ad tempus suspéditur iurisditio. lxxxi. di. si quis. vel ob reuerentia superioris. s. de offi. dele. volentes vel ob certa causaz. C. de cura. furi. l. pe. §. i. de hoc dica. j. eo. quod alicui.

f Semel malus. pone casum i semel piuro. xxii. q. v. paruuli. i semel ztumace. s. de psump. scriba. i semel calumiate. ff. de accu. l. ii. ad hoc. xxv. di. c. vlti. s. de elec. sup eo. ff. de decuri. l. eos. hic ergo psumitur eu qui semel malus fuit semp malu ee: et pot hec dici psumptio hominis: q contra hoiez sic presumitur: potest et dici psumptio facti: q ex semel facto sic psumitur: pot etia dici presumptio iuris: q ius sic presumit ex facto: ut hic vides et i iuribus. s. signatis: ei quibus diuersis psumptionibus psequere: ut no. per Jo. l. di. ferru. liiii. di. fraternitate. per ber. de spo. is qui. per accur. ff. qd metus cau. l. no est verisimile. hic ergo uides q psumit ex pterito circa pns et futuru: iterdu psumit ex pnti circa pteritu: iterdu circa pns iterdu circa futuru: qd zsequre ut no. xliii. di. multis. xxxiiii. q. ii. cu per bellica. de psump. scriba. et i pdi. c. is cui. lz aut: ut. s. dixi: hec posset dici psumptio iuris. no e iuris: et d iure: admittit eni zbatione in ztrariu et probato q penituerit ulterius malus no dicetur. l. di. ferru. de con. di. iiii. c. ii.

Universidad de Deusto Biblioteca

de rescrip.eam te.de testi.testimoniū.ff.de edil.edic.ꝙ ita.saluo eo qđ dr.§.de here.ad abolendam.§.illos quoqꝫ.§.eo.li.e.ti.super eo.No.ğ ꝙ qui semel fuit bonus vel malus semper presumitur bonus vel malus.lri.dis.miramur.§.de psump.mādata.⁊ pma facie qs presumitur bon⁹.ri.q.iij.in cunctis de presump.dudū.ff.de leg.ij.cū pater.§.rogo.Qui aūt semel malus semp presumitur malus:ut hic.⁊.ff.de re mi li.l.non oēs.§.a barbaris.C.de suscep.⁊ archa.l.si aliqd.li.r.⁊ procedit hec psumptio tuz ex presumētis natura corrupta tum qr natura humana pna ē ad delicta.rij.q.i.oīs etas ī auten.de monachis.§.si uero his col.i.Idem ī simili quilibꝫ presumitur pauper:qr nudus natus fuit.rlvij.di.sicut hi.C.de proba.l.ex psona.ff.de magistra.conue.l.i.§.magistratus.vbi tamen pbatur semel esse soluēdo adhuc idez presumitur:⁊ sic intelligit lex.ff.de puil.credi.l.ſ creditores in fi.Querit autez qre qs psumatur virtutib⁹ plenus ⁊ nō diuitijs:vide p Ber.⁊ Host.de seru.c.vno.⁊ nota ꝙ hec psumptio īterdū trāsit ad filios:qr qui patrem incōtinentē habuit incōtinēs psumitur:⁊ ob hoc illegitimus non pmouet.lvi.di.p totū ⁊ metuit crimē parētis in filio.vi.q.i.si qs cū ad hec.§.e.li.de here.statutū.de scisma.c.i.ad h.ff.de edil.edic.ꝙ si nolit.al's si buus.§.q mancipia.

Idem.
Ratum quis habere non pōt quod ipsius nomine non est gestum. Idem.
Ratihabitionem retrotrahi ⁊ mandato non est dubium comparari. Idem.

a Ratū quis. Pone casum.ix.q.ij.c.i.§.eo.li.de sen.exc.cū quis.ij.rń.ff.de ne.gest.si pupilli.§.sed si ego.vbi si liber homo gessit negocium filij vel serui peculiare tātū cōtemplatione ipsius ratihabitio sequens patris vel dñi nil operatur:qr per ratihabitionem non tenet vltra id ad qđ prius tenebat.s.ad quantitatem peculij.Contradicit ad hanc lram.ix.q.ij.lugdun.xvi.q.i.c.vlti.§.de elec.ꝙ sicut.de his que fi.a prela.cū nos.de iurepa.cura.in his iurib⁹ hꝫ quis ratum qđ suo nomine nō est gestum.Solu.dixerūt quidā ꝙ scdm canones poterā ratum habere qđ meo nomine non est gestū per iura predicta:ut no.de resti.spo.cum ad sedem in glo.pe.sꝫ hec solutio extirpat per hanc regulā.alij dixerunt hoc fallere in spiritualibus in quib⁹ ratū habeo qđ meo nomine nō ē gestum p iura predicta:⁊ hoc no.in pdi.decre.ꝙ sicut in glo.sic pꝫ.vel dic ꝙ in capitulo lugdun.fuit ordinatio facta nomine pprij epi:⁊ spes ī eo posita ꝙ ratum haberet:ut ibi no.Verius dic ꝙ ordinatio facta non a pprio epo bene tꝫ quo ad ordinem:lꝫ non quo ad executionem.§.de tēp.or.ꝙ trāslationem.§.e.li.eo.ti.c.i.⁊.ij.ibi igit eps proprius nō ratificauit collationem ordinis quo ad ordinē qr non erat necesse:sed executionem illi dispensatiue contulit quā non habebat.Alia etiā iura nō proprie loquūtur de ratihabitione:sed de quodā nouo cōsensu.que sunt valde diuersa:⁊ super hoc vide qđ dicam.j.eo.nō firmat.Itē contra.C.ad macedo.l.vlti.vbi ratū habet pater contractum filij suo noīe non gestum.So.dupliciter pōt esse gestum meo noīe.vocaliter:ut.§.eo.li.de sen.exc.cū quis.⁊ realiter ad mei preiudicium:ut qñ filius meus mutuum cōtrahit sine meo assensu:fit in mei piudiciū.ff.ad macedo.l.i.⁊ hoc possum ratuꝫ habere qr quod ibi ius rei probat p dissensum:approbat p consensum.An aūt vn⁹ iudex possit ratā habere sniam latā per aliuꝫ:dic ut no.ix.q.ij.c.i.de his que fi.a pla.cū nos.de offi.dele.prudentiā in glo.ij.in fi.per bar.brix.in questione venerali que īcipit eps mutineñ.de materia huius regule adde qđ.j.dicā.c.pri.

b Ratihabitionem. Hec regula ē ex.l.ff.eo.ti.l.hoc iure.§.deiecit.⁊.l.semper qui.§.i.Pone casum in iudicijs.ij.q.vi.non solent.§.eo.li.de iureiurā.c.ult.ff.de iudi.lꝫ ī maleficijs.§.eo.li.de sen.ex.cum qs.i.respon.in ꝯtractibus.C.ad macedo.l.vl.⁊ hꝫ locū hec regula in casu.§.c.prori.s.quādo meo nomine gestū est:qr tunc ratum habere possum ⁊ ratihabitio retrotrahitur ⁊ mandato cōparabitur.Unū nota ꝙ si infra certuꝫ tempus teneor aliqd facere:⁊ ali⁹ id fecit nomine meo infra tempus quo id facere debeā:debeo illud ratum habere:alias ratihabitio non prodesset.ij.q.vi.non solent ibi:ꝙ mox reus ratū haberet.ff.rē ra.ha.l.pe.imputat eni tūc culpa tacite renūciatiōis:ar.ꝓ.§.e.li.de preben.si tibi.i.Hec aūt regula fallit in casu.ff.de his qui no.infa.l.qd ergo ī pri.non enim notatur infamia pater qui non iussit filium contrahere cum muliere que erat infra tempus luctus:lꝫ postea consenserit vel ratū habuerit.Ratio qr ibi spectatur initiū vt ibi.uel est ratio qr lꝫ ratihabitio equiparetur mandato:vt hic.non tamen iussui vt ibi.iussus enim necessitatem imponit mandatū non:vt no.ex.l.ff.qđ iussu.l.i.§.si ego quero.⁊.ff.quod cum eo.l.i.⁊.l.si mādator:nec cōparatur mādato quo ad spēm actionis:qr dat actio neg.gest.ff.de ne.gest.si pupilli.§.ait pretor.vbi mādando dat actio mādati.ff.de procura.l.lꝫ.§.ea obligatio.comparat autē quo ad effectum:⁊ ideo non dixit ꝙ ratihabitio sit mādatū:sed ꝙ mādato comparat.Item fallit in casu.ff.de offi.pconsul.⁊ lega.l.obseruare.in fi.proconsul eni dando legatum anteꝙ ingrediat prouinciam nil agit:si aūt postꝙ ingressus est dationem illam ratam habuit valet:non tamen retrotrahitur ad totum tempus:sꝫ ad id tantum qñ ingressus est prouinciam:ut ibi:ratio:qr ratihabitio opari non potest:nisi qđ posset mandatum expressum.Itez fallit.ff.de acqren.here.qui mihi bona.§.missum vbi ratihabitio tutoris ī adeūda hereditate mandato non comparatur:⁊ esset idem inuenire in omnib⁹ in quibus consideratur initium:⁊ sic non est contra.xvi.q.iii.§.potest.ff.eo.ꝙ ab initio:⁊.j.eo.non firmat:⁊ ibi dicam:⁊ de hoc per Ber.§.eo.de pac.c.ij.⁊ p gof.§.qui ma.accusa.pos.insuper.Item fallit in casu.§.de rescrip.nonnulli.vbi de hoc.⁊.c.ex parte decani.in fi.vbi non valet rescriptum impetratum sine mandato:lꝫ ille cuius nomine impetratum est postea ratū habeat:⁊ hoc facit ius acquisitum illi contra quem facta est impetratio:quod auelli ab ipso īuito non potest ad hoc.§.eo.li.de elec.ab eo qui cōtra.⁊ ē simile huic regule in eo quod dicit ꝙ ratihabitio retrotrahitur qđ dicit lex ꝙ appellans condēnatur de furto si nō prosequitur ap.retro notatur infamia.videtur enim rataꝫ habere sententiā.ff.de his qui no.infam.l.furti.Olim dubitabatur an idem in excōmunicatione post ap.lata.sed dic:ut.§.eo.lib.de sen.ex.lꝫ.Et scire debes:ꝙ si faciens condēnatus est ⁊ satisfecit sententie:non agitur amplius contra ratū habentē ad interesse:sed ad penā bene.ff.de vi ⁊ vi ar.l.i.§.quotiēs.ff.de admi.tu.l.tres tuto.ff.de iurisdi.om.iu.l.adeo.Jo.an.

Qum sunt partium iura obscura:reo fauendum est potius ꝙ̄ actori. Idem.
In iudicijs non ē acceptio psonarum habēda. Idem.
Ignorantia facti nō iuris excusat. Idem.

c Qum sunt partiū.hec regła sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.fauorabiles.pone casuꝫ.iij.q.ix.indicas.§.eo.de fi.instru.iter dilectos.ff.de ac.⁊ ob.arrianus.Hec aūt regula uera est:nisi actor foueat fauorabilez cām puta matrimonij libertatis testamenti uel dotis:tunc enim fallit regula:qr fauendum est actori.xxxiij.q.i.si quis accepit.§.de proba.ex litteris.ff.de manumis.l.antepe.Et habet hec regula locum non soluꝫ in sententia ferenda:ut.§.sed etiā in iā lata:puta a duobus ordinarijs:vno absoluente ⁊ altero condēnante:tenet enim sententia pro reo lata nisi in supradictis casibus.§.de re iudi.c.vlti.ff.de re iudi.inter pares.Et no.ꝙ dicit obscura:si enim certum esset reum esse obnoxiuꝫ puniretur:qr culpa est relaxare vindictam.xxviii.di.qr sunt:⁊ hoc dico cū est certuꝫ iudici:ut iudici.secus si ut deo.§.de offi.or.si sacerdos:vel homini.iij.q.vii.iudicet de officio delegati pastoralis.§.qr vero.si certum est euꝫ non cē obnoxium absoluit:idē si dubiū:ut hic uides:sanctius est enim nocentē absoluere ꝙ̄ innocentem condēnare.ff.de penis absentem.⁊ sic in re dubia fert certa sententia.ꝫ.xi.q.iii.graue.⁊ de spon.de muliere.ad hoc.C.de trāsactio.ut responsum.sed hic non est dubium:immo certuꝫ:qr ex quo actor non probauit clare:debꝫ reus absolui.vi.q.vl.actor:ut ecclesia beneficia.ut nostrum.C.de proba.actor.sic no.Ber.de spon.iuuenis.⁊ vide quod de triplici ambiguitate nota.xxxiii.di.c.vlti.

d Reo.sic dicto a re q̄ petit:vel sup qua impetit.§.de ūb.sig.forus.

e Actori.contra.ff.de iudi.l.si quis intentione vbi ambiguam orationem actoris in sui vtilitatem iterpretamur.So.illud in prin.lit.in quo fauet actori:hic in fi.in quo fauetur reo:quod dic ut no.de resti.spo.cum ad sedem.in glo.ij.in fi.In summa igitur no.ꝙ in obscuris potius fauetur reo ꝙ̄ actori:nisi fauor cāe aliud inducat:ut.§.diri.hinc est ꝙ cum semiplene probauit actor:⁊ talis est cā in qua non est deferendum iuramentum puta criminalis uel famosa vel ardua.C.de proba.sciant cuncti.C.de dolo dolū.⁊.C.qđ me.cā.l.metū absoluitur reus.Si autem talis est cā in qua sit deferendum:deferri debet reo nisi ex circunstantijs psonarū ⁊ cause videatur iudici illud deferendum actori:de iureiur.c.vlti.nec intelligas hanc regulam in obscuris probationibus inductis a reo qa illas contra eum interpretamur:de proba.licet.quod dic vt dicam.j.eodem contra eum.Jo.an.

f In iudicijs.pone casum.iii.q.ix.necesse.§.de iudi.nouit.⁊.§.e.li.de rescrip.statutū.§.insup.⁊.§.se.ff.de arbi.si cum dies.§.si arbiter.Aliorꝫ enim honores alijs non debent esse occasio nocendi.C.de sta.⁊ imagi.l.vlti.ad hoc.xi.q.iii.si qs ūo.Signātur ꝯria ad hāc regulā.xl.di.c.i.xlv.di.cum beatus.xxvii.di.nobilissim⁹.xxiiii.q.i.q contra pacez.§.de offi.dele.sane.ii.§.eo.de offi.dele.c.ii.⁊ de sen.exc.qr piculosuꝫ.ff.de pen.aut facta.C.de mo.mul.eos in fi.⁊.§.de simo.per tuas.i.vbi de hoc.Sol.in penis defertur dignitati ⁊ persone:ut ibi:⁊ de hoc de trāsac.c.vlti.ar.contra.§.de iureiur.cum quidā.dic ut ibi:⁊ de hoc de transac.c.ulti.ar.cōtra.§.de iureiur.cum quidam:dic ut ibi.Idem in sedendo vel assurgendo.xciii.di.non opꝫ.⁊ no.iii.q.ix.c.vl.in iudicijs aūt vel sententia non est habenda personarum acceptio:ut hic:in eis enim eqlitas ē seruanda.C.de prori.sac.scri.l.in sacris.li.x.Idem in penitentie exhibitione.xxvi.q.vii.sacerdos.in prin.in fide xpi suscipienda:de cōse.di.iiii.nec quenꝙ̄.⁊ in alijs sacramentis:de coniu.seruo.c.i.⁊ in paupex receptiōe cum sufficere possumus.xlii.di.quiescamus.⁊ in alijs operibus pietatis.xvi.q.i.si cupis hoc ergo quod dicit in iudicijs soluit contraria.Et nota ꝙ iudicium interdum ponitur pro eo qđ pcedit sententiā:ut hic ⁊.ii.q.i.sicut sine iudicio.⁊.c.in pmis.Interdum pro cōdēnatione.de cōse.di.ii.timorem.Interdū pro discretione.iii.q.vii.§.tria.Interduꝫ pro ultima voluntate.§.eo.li.de sepul.c.pe.Et nota ꝙ lꝫ iudex vti non debeat in iudicijs acceptione personax:ut hic ⁊ in concor.tamen vtile est in arbitrarijs iudicem gratiosum habere.§.de offi.legati consuluit.⁊ facit de accusa.nulli:⁊ quod ibi nota.caueat tamen iudex ne in facienda gratia incurrat penā constitutionis de re iudi.cum eterni.§.eo.li.

g Ignorantia facti.Pone casuꝫ in ignorātia facti in ordinato ignoranter a simoniaco.i.q.i.si qui a simoniacis.in eo qui ignorabat beneficium reseruatum per papam:uel alii collatum.§.eo.li.de preben.si beneficia.simile.§.eo.li.de rescrip.gratia in eo qui locat militi credens cum paganum.ff.locati.l.si ignorās.nō enim disciplinā contempsit qui militem ignorauit:ut ibi.In ignorantia iuris pone casum.i.q.iiii.§.notandum.in fi.§.eo.li.de preben.cum qui.ibi stultus ⁊c.C.de iur.⁊ fac.igno.l.ii.⁊.l.cum quis.Hec regula non indiget glosis:cum eius mate

ria plenissime habeatur.i.q.iiii.§.notādum in tex.⁊ glo.xxxviii.di.in sūma:⁊ de hoc dic vt ibi.Unum no.ꝙ cum queritur de condēnatione expēsax:dicimus ꝙ in pncipali cā probabilis error excusat ab expensarum cōdēnatione.ij.q.iii.c.paulum.de elec.c.i.in fi.§.eo.li.sed in causa appel.indistincte victus condēnatur victori in expensis.ii.q.vi.omnimodo.§.de appel.sepe.C.de ap.eos.§.ne temere.Ratio aūt huius diuersi iuris colligitur per hāc regulam in pncipali enim cā est error facti:qr in ea ex probationibus que in facto consistunt procedit:sed in ap.causa proceditur ex actis poris cause unde ibi est error iuris:⁊ ideo nō excusat a condēnatione:vt hic.Et ideo no.Inno.⁊ hosti.§.de do.⁊ cōtu.finem ꝙ si in cā ap.non pceditur p sola antiqua acta:sed īducant probationes noue p quas pronunciet:tunc probabilis error bene excusat victum a condēnatōne expensax qđ verum puto:⁊ videt casus predicte decre.§.eo.li.de ele.c.i.in fi.Ad primum dcm̄ huius regule signatur ꝯrium.xxxiiij.q.ij.in lectum.vbi īponitur pnīa probabil ter ignorāti fem̄:sed illud ad cautelā.Item ꝫ.de conse.di.iiij.qui bis vbi ignoranter rebaptizatus ordinari nō potest.illud spāle:⁊ punitur sine culpa subest tñ cā.s.iniuria primi sacramenti:vel dic vt ibi no.

Qum quis in ius succedit alterius:iustam ignorantie cāz censetur habere. Idem.
Odia restringi:⁊ fauores cōuenit ampliari. Idem.
Decet concessum a principe beneficium esse mansurum. Idem.

a Qum quis in ius.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.qui in alterius.Pone casum.xvj.q.iij.si sacerdotes:sed tertium casuꝫ ibi no.⁊ de iurepa.cura.⁊.ff.deposi.l.i.in fi.⁊.l.ij.ibi enim heres vēdens rē depositam credens illam fuisse defuncti non tenetur ad rem:sed ad preciū:quod autem in hac regula dr:verum est si cum ipso successore agatur.secus si ipse agat:qr certus debuit esse de facto suo cum ad iudicium prouocat:ut in predi.l.qui in alterius.⁊ est si.qr deliberatorie dātur reo.sed nō actori:qr certus debet esse ad iudicium prouocando:de hoc dicam.j.eo.non lꝫ.cum etiam si agat probabilis posset esse ignorantia:ītelligit autez hec regula generaliter de quolibet successore:siue sit singularis siue vniuersalis:de quibus dicam.j.eo.is qui in ius.que videtur contra sed non est qr ibi loqtur de iure:hic de facto.vbi ergo quereretur de pscriptione in qua sufficit bona fides:quod dic vt.§.eo.li.de prescri.c.i.prescriberet successor bone fidei:quod non prescriberet pdecessor cum mala fide.vbi autē requireretur titulus:si iniustum tituluꝫ habuit predecessor talem qui non det cām prescribendi:successor q eodem iure vtitur nō prescribit.ff.de diuer.⁊ tēpo.prescri.l.cum heres.⁊ aduerte qr regula ista venit exēplificatiue ad precedentem:ignorantia facti probabilis excusat:vt ibi.vel si ī ius successit alterius:vt hic.

b Odia restringi.pone casum in prīo dicto.xxxv.q.iij.qđ scripsi.vbi priuilegium odiosum de ꝯhendo.s.in gradu prohibito restringit.§.de deci.tua.i.vbi decime noualium non accrescunt laicis habentibus decimas in feudum:vt.§.eo.lib.de fi.presby.c.i.⁊ vl.in scđo pone.xvj.q.ij.c.i.§.eo.li.de priuil.lꝫ.ij.respon.C.de sen.pas.⁊ resti.l.i.que canonizata est.ij.q.iij.in fi.⁊ concor.ad hanc regulam.xvj.q.iij.§.pōt.§.eo.lib.de priuil.ne aliq.ff.de lib.⁊ postu.l.cum qdam.si ergo ius uel priuilegium odiosum est restringendū est:si fauorabile:ampliandū:vt.§.si fauorabile ⁊ odiosum vt macedonianuꝫ:ampliatur pacto qr illi iuri nō potest renunciari.ff.ad macedo.sed ⁊ si pater in fi.Item extenditur non solū ad pecuniam:sed ad reꝫ aliam datam in fraudem.ff.eo.ti.si iulianus.§.mutui.⁊.l.iij.§.i.⁊ per hanc regulam soluunt ꝯriuꝫ decre.de deci.ex parte.iij.ad decre.eodem titulo cum contingat.in decre.eniꝫ ex parte.erat fauor.s.priuilegium:⁊ ideo concessis decimis ītelliguntur concessa etiaꝫ noualia:sed in decre.cum contingat.erat odium.s.prescriptionis.§.de prescrip.vigilanti.⁊ ideo lꝫ prescripserim decimas:non videor pscripsisse noualia postea insurgentia:vt ibi.Et facit ad qōnem quā no.hosti.§.de pscrip.cum ex officij.de plato qui prescripsit visitationem ⁊ nunꝙ̄ fuit procuratus:modo petit procurationem.an sit audiendus:⁊ dicit ꝙ nō:prescriptio.n.odiosa est:⁊ ideo vnum sine altero acquiri pōt per eam:nec tūc est visitationi annexa procuratio:sed ius cōe fauorabile:⁊ ideo visitationi que de iure cōi fit:annexa est procuratio:vt ibi:odia igitur restringenda sunt:vnde alterius odio quis grauari non debet.j.co.non debet.⁊ ad de hic qđ ibi dicam.Jo.an.

c Decet cōcessum.pone casum.xxv.q.ii.c.i.⁊.ii.§.eo.li.de preben.si.tut nulla in auc.col.vj.constitutio que de digni.in fi.vbi filiusfa.per dignitatem sibi delatam factus sui iuris:dignitatis sue administratione finita remanet sui iuris:ad hoc.§.eo.lib.de priuil.capi.i.in princi.priuilegia ergo pncipis sunt perpetua:⁊ hoc verum est in realibus.psonalia.n.extinguūtur cum personis:quod dic vt diri.§.e.puilegium.idez dico de puilegio ad tēpus dato.pone casum de verbo.sig.tua.§.eo.lib.de prescrip.si propter.⁊ lꝫ hic exprimatur de principe idē in beneficiis aliorum.rii.q.ii.si eps.de insti.cuꝫ venissent:possunt enim episcopi dare priuilegia:de re iudi.cum inter vos.de hoc.xxv.q.ii.in summa.Et no.ꝙ lꝫ priuilegium debeat esse perpetuum vt hic:extinguitur tamē pter abusum negligētiam:cōtrarium factum:⁊ superueniens enorme preiudiciū:qđ dic vt no.xxii.di.renouātes.xi.q.iii.puilegium.de deci.suggestū.vnde dico ꝙ ab ipso principe verba puilegij interpretanda sunt:ita ꝙ alteri enorme piudicium nō afferant.§.de ūbo.sig.quid p nouale.si autem ex postfacto sit perueniat preiudicium.pone casum per decre.suggestum.de deci.hic cuꝫ sit necesse directe venire cōtra verba puilegij crederem pponēdam principi qōnem de priuilegio:qđ de nouo tendit ad noxam:⁊ contra illud non debere propria auctoritate venire scdm Lau.q hoc sentit.xxv.q.i.ī fi.⁊ Ber.in pdicta decre.suggestum.in ultima glo.

Idem.
Indultum a iure beneficium non est alicui auferendum. Idem.
Non firmatur tractu temporis:quod ð iure ab initio nō subsistit. Idem.

d Principe.q solus hꝫ quosdam potest puilegium in alterius preiudicium conferre.ix.q.iij.nunc vero.⁊.c.se.§.de concess.pben.proposuit.C.de quadri.pscrip.bene a zenone.quod nō est verum:vt no.xxv.q.ii.ī summa.in prin.

e Mansurum.⁊ omni malicie ⁊ diminutione cōtrarium:in auc.cōstitutio que de digni.li.in fi.colla.vj.Et no.ꝙ hoc verbuꝫ decet.quod ponitur in hac regula:quātum ad ipsos subditos necessitatem īportat:⁊ quantum ad ipsum principem honestatem:ipse eniꝫ puilegium per se cōcessum diminuere vel moderari ⁊ etiam in totum tollere potest:primum probatur.§.eo.lib.de deci.c.ii.⁊ de sta.reg.c.vno.de priuilegijs.c.i.⁊.c.ne aliqui.⁊.c.se.scđm probatur eo.li.de elec.qr sepe.de imu.ec.clericis.de sen.excđ.c.vlt.in fi.ad hoc.lriii.di.c.verum.C.de legi.l.digna vox.

f Indultum a iure.pone casum in licentia nubēdi data ab apostolo.xxviii.di.de his.In anno dato ad promotionem sacerdotij.§.eo.lib.de elec.cōmissa.In quadrimestri tempore dato condēnato in personali actione ad soluendum.ff.de re iudi.l.iiii.§.si qs condēnatus.Contra.§.de re iudi.quod ad ꝯsultationem.§.de ap.cum sit.⁊.c.oblate.ff.de re iudi.l.ij.cum suis simi.So.quoddam est iuris beneficiuꝫ quod non potest alicui auferri:vt inducie.x.dierum ad appellandum.ij.q.vi.anteriorum īducie.iiij.annorum ad petendam restitutionem.§.eo.lib.de in iteg.resti.c.i.Et illud verum est in istis ⁊ alijs induciis que dantur a lege sine tacito vel expsso ministerio iudicātis.Quoddam est quod sine causa auferri non potest:⁊ sic intelligatur hec regula:sed cum cā ⁊ cā cognita bene:⁊ nota de hoc plene in dicta decre.cum sit.⁊ illud vex in indiciis:q̄ lꝫ dent a iure:īteruenit tamen in eis tacitum vel expressum ministerium iudicantis:vt in deliberatoriis.xx.dierum ⁊ similibus:quod ergo hic dicit:ꝙ beneficium iuris nemini est auferēdum:ītelligas ab homine ⁊ sine cause cognitione:alio eniꝫ iure īterdum tollitur alterius iuris bñficium.pone exēplum in solēniter vouēte q nō ꝯbit.§.eo.lib.de vo.⁊ vo.redē.c.vno.In cōtumace in nō veniendo.In notorio criminoso:⁊ in tertio appellante:qui nō audiuntur appellantes.xxiiij.q.iij.de illicita.de ap.pposuit.⁊.c.sua nobis.C.ne.lic.in vna ⁊ eadem causa ter.ap.per totam.sed vbi ius aufert vel pmittit hoīem auferre:cessat regula:sicut ē videre in patre qui a iure habet vsufructū in bonis aduētiis filij.C.de bo.que li.l.cum oꝫ.⁊.l.vlt.⁊ tamē aufert pter relinquētem ea cōditione ne ad pṙem perueniat vsufructus.in auc.vt li.matri ⁊ auie.in prin.col.ix.Item a lege dat marito administratio bonox parafrenalium:⁊ tamen pōt auferri p mulieris phibitionem.C.de pac.conuē.l.hac lege.Sed ista que fiunt pmittente lege p hoīem fieri nō videntur.sed potius per legem pmittentem.Et est hec regula p clerico electo:q confirmationem debet petere ītra tres mēses:vt.§.de ele.ꝙ̄ sit post prestitum consensum:vt ibi:eps ei mandat ꝙ petat confirmationem ītra mēseꝫ:videtur enim ꝙ non possit hoc mandare:ex quo enim eodem uel alio iure nō cauetur ꝙ hoc possit:ergo beneficium illi electo īdultum tollere nō poterit p hanc regulam:⁊ ea que.§.diri.Jo.an.

g Non firmatur.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.quod ab initio.Pone casum.i.q.i.pncipatus.vbi non cōualescit simoniacus īgressus.§.e.li.de rescri.si eo tēpore.vbi spectatur īpetrantis etas quā habebat īpetratiōis tēpore.ff.de ūbo.ob.īter stipulātem.§.sacram.vbi nō valet liberi hoīs stipulatio lꝫ postea seruus fiat:ad idē.§.eo.li.de sen.excđ.lꝫ.ff.q ⁊ a qui.ma.li.l.si seruo.vbi libertas dato seruo alieno nō valet:lꝫ postea efficiatur seruus meus ad idez insti.quibus non est permis.fa.testa.§.preterea.vbi testamentum furiosi vel impuberis non valet:lꝫ postea efficiatur maior vel sane mētis:concor.ad hoc.xvi.q.iii.§.pōt.ver.quod ab initio.§.de elec.auditis.cum si.Nota ergo ex hac regula initium spectādum alibi habes de fine:sed prosequere hoc brocardū:vt nota.§.de elec.dudum.Itē no.ꝙ a pncipio nullum est ipso iure:tractu tēporis nō cōualescere:secus aūt si non esset nullum:sed annulāduꝫ.§.de postula.bone.ii.de elec.ꝙ sicut.Expresse cōtra.xij.q.ii.si qua de rebus.xvi.q.i.c.vlt.de his que fiunt a prela.cum nos.⁊ ibi de hoc:de regula.significatum de iurepat.cura.de despon.impu.de illis.de cōiu.ser.pposuit.ff.de ritu nup.l.si quis in senatorio.C.de nup.⁊ si cōtra.in his oībus dr qr cōualescit:quod a principio nullū erat.Solu.ad predi.c.si qua de rebus.dic ꝙ nō ob.scdm Jo.qui ibi no.ꝙ contractus factus per clericos vacante sede tenet ipso iure:sed restituitur ecclesia.Sed hug.ibi Tancre.Goffre.⁊ Ber.extra ne se.vacan.c.i.dicunt cōtrarium.s.ꝙ non tenet ipso iure:⁊ dicunt ibi rescindi quātum de facto processit:⁊ quod potest postea haberi ratuꝫ:dicūt esse spāle fauore ecclesie:vel dic generaliter ad aliud.⁊ ad oīa cōtraria supradicta.ꝙ illud quod ab initio nulluꝫ est nō firmatur solo tractu tēporis:vt hic.sicut.n.tempus nō ē modus īducēde obligatiōis.x.q.iii.qr cognouimus.de cēsi.puenit.C.de pac.si certis annis:nec tollēde.§.de prescrip.cāꝫ.ff.de actio.⁊ obli.l.obligationum.§.placet sic nec reparande:vt hic:ad idem.ff.de ser.expor.l.si minor.sed nouo subsequēti cōsensu iterdum tacito interduꝫ expsso sublata causa īpedimēti bene:vt per cōtraria probatur:ad hoc.C.si ma.fac.

Universidad de Deusto Biblioteca

ra.ba.l.i.z.ii.probatur hec opinio optime.s.eo.li.de despon.ipu.c.i.valēt ergo ex subsequenti cōsensu ex nunc.non vt ex tunc:simile.ff.de offi.procō.l.obseruare in fi. Spāle tamen videtur fm Ber.in cōtractu minoris. vbi nō tenet contractus:nisi tutor vel curator ibi sit p̄sens:lz postea consentiat:insti. de auctoritate tu.§.tutor.ff.eo.ti.l.obligari. Itez in electione que si nulla est subsequēti cō sensu nō cōfirmatur.s. de elec. auditis fm Ber.qui hoc nota. .s.e.li.de reb⁹ eccle.ali. uel nō duduz in glo. magna in fi. sed adhuc ob.z solutioni cōtradicit predi.decre.s.de iurepa.cura. vbi etiam tractu temporis confirmatur quod ab initio nō ualebat.sol.ibi nō fuit solus tractus tēporis:sed bona fides cum tpe legitimo qō prescriptionem idurit z facit qō diri.s.eo.cum qs. vel fuit illud pp scandalum vel fuit ibi ēt tacitus cōsensus epi vt ibi no. Idem solutioni ɔ̄dicit supra de eo q dux.in ma.quā pol.p adulte.c.ij. ubi m̄rimonium ɔ̄ctum cum scda viuente p̄ma:mortua p̄ma:ex nouo consensu cōfirmari non pōt. Sol.illud est pp̄ter ipedimētum perpetuū.s. adulterium cuz sponsalibus de facto:vt.s.eo.titu.c.vlt.lz ergo supuenit casus.s.mors prime a quo potuerat cum scda matrimonium icobari remanet tn̄ ipedimentum predictum propter quod nouus consensus non pōt iducere matrimonium cum secunda:z ibi de hoc:illa ergo que de necessitate desiderant initium: vel que ideo non valent:q2 subest in eis perpetuum ipedimētum:nec tractu tēporis:nec nouo subsequenti consensu cōfirmantur:vt hic z ibi.sed ea que de necessitate nō respiciunt initium:nec subest in eis ppetuum:sed tēporale tātum ipedimentum: z si nō solo tractu temporis cōfirmantur:vt hic:tamen sublato ipedimento nouo subsequenti cōsensu iterdum tacito:iterdum expresso bene:ut in ɔ̄rijs: z sic solutionez itelligo supradictā.

Non ē a sine culpa qui rei que ad eum non pertinet se immiscet. I Dem.

Nullus b pluribus vti defensionibus prohibetur. I Dem.

Quod semel c placuit amplius displicere non potest. I Dem.

a Non est sine culpa.hec regula sumpta ē ex.l.ff.eo.ti.l.culpa est. Pone casum in clerico iaciente lapidem:z ceco sagittante.l.di.clerico.xv.q.i.§.ut itaqz in monacho chirugico.s.de homi.tua.i.responso.Scire.n. dz quod suuz nō est ad alios ptinere.C.vnde vi.cum querebat.Si hec regula vera est ergo ē culpa gerere aliena negocia:z sic ē ɔ̄.ff.de nego.gest.l.ij.p totuz.vbi prodita est actio gerenti:ex iprobitate.n.nō debuit actionem consequi.xij.q.iiij.si ad peccatum.s.de ɔ̄sue.c.pe.ff.de furtis.itaqz fullo.Solu.offm̄ hoc debet hō homini xij.q.iiij.c.ij.s.de testa.cum in officijs.ibi p̄mo loco zc.ff.de ser.expor.l.seru⁹. Et no.q pprie loquēdo iter deuz z hoīem est religio:in decre.iuramēti religio. xij.q.iiij.vnusqsqz.iter prelatum z subditū obedientia.ii.q.vi.qui se scit.inter maiorem z minorem reuerētia.s.eo.li.de of.delega.c.ii.iter pr̄em z filium dilectio.v.q.v.nō osculat.inter cōsanguineos pietas:iter dn̄m z seruum seruitiū: inter patronum z libertum obsequiū:inter hoīem z hoīez offm̄: non potest ergo dici ad eum non pertinere:nam uides q olim appellans pro condēnato hēbat biduum ut in propria causa:nō triduum ut in aliena.ff.de ap. nō tātum.ff.qn̄ appel.sit.l.ii.ad hoc.ii.q.vi.nō solēt.Exēplificare potes banc regulaz ēt in iperito medico z in iudice q per iperitiam male iudicauit:qui tenetur actione in factum:in quātum religioni iudicantis videbitur equū.ff.de variis z extraordi.cogni.l.si iudex.isti.de obliga.que ex quasi delic.in p̄ncipio:q2 imperitia culpe cōparatur.i.q.i.nō est putāda in fi.xix.di.c.vlt.s.de eta.z quali.ad aures.de homi.tua.ff.eo.titu.l.imperitia.si ergo est in culpa se miscendo ergo tenetur de casu:q2 semper si casum culpa preuenit tenetur quis de casu.de homici.presbyterum.z.c.continebatur.z.c.ad audientiam.z.s.eo.li.e.ti.c.ult.de hoc.l.dist.de his.s.de homici.sicut dignum.in glo.pe.ad banc regulaz cōcor.s.de sen.excō. perpendimus.

b Nullus pluribus.hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.nemo ex his. Pone casū xxiiii.q.i.quisquis.vbi negat.Aug.quod dicebat vin.eum facere dicens q posito q id verum esset:id facit ex causa:de prescrip.auditis:vbi allegat exceptio z prescriptio.C.de transac.iterpositas.vbi dicitur transactionem nō tenere tum q2 metu iterposita:tum quia facta cum seruo proprio:z q dicit defensionibus itelligas etiam cōtrariis.xiii.q.ii.in prin.vbi de hoc.ff.de exce.l. nemo.nisi forte specialiter ius impediatur:ut in predicta.l.ff.eo.ti.l.nemo ex his. impedit enim ius interdum contrarias defensiones proponi. pone casum.ff. de nora.l. quotiens.§.pretor.ibi conuentus norali negans seruum habere in potestate cōuictus de mēdacio tenetur isolidu z nec penitere potest. Idē in cōuento de paupe rie.ff.si quadru.pau.fe.di.l.i.§.iterdum. Idem in eo qui negat pecuniaz numeratam cōuictus de mēdacio non pōt dicere se soluisse.C.de nō nu.pe. auē. cōtra qui propriam. Idē in eo qui negat se socium amittit priuilegium ut cōueniatur inquātum facere potest.ff.de re iudi.sed hoc ita.§.i.idem in eo qui negat sibi pecuniam solutam:si cōuincitur de mēdacio amittit priuilegium per quod aduersarius cōpellebatur probare idebitum:sed ipse compellitur probare debitum.s. de solu.is qui.ff.de pba.cuz de idebito.in principio.item ipedit.ff.de rei vēdi.l. ult.C.qui po.in pig.ha.autē.si possessor.nam cōuentus rei vēdi.vel pigno.negans se possidere conuictus de mēdacio cōmodum possessionis amittit vt ibi: z acquilia.inficiatione crescit in duplum.ff.ad legem acquiliam.l.ii.z heres q negat legatum cōuictus nō recurrit ad solēnitatem iuris:vt dicatur testamentuz l perfectum.institu.de fideicōmis.here.§.vlt.item impedit institu. de fideicōmis. liber.§.sed quod.z in auē.de triē.z se.§.studiū.z.§.illud actor col.iii. duas aūt electiones quis simul prosequi non potest:nec vna electa redire ad alteram.s. eo.li.de electi.ut quis duas z facit.s.de re iudi.cum olim.an aūt quis pluribus actionibus vti possit:nota.xiii.q.ii.in p̄n.de reli.domi.cum dilectus z p inno. z hosti.de restitutione in itegrum cōstitutus.z plene.ff.de tribu.quod in heredez .§.eligere.lz aūt ex titulo duplicato nō agatur.s.de fide instrumētorum.inter dilectos.C.de contrahenda emp.cum res.tamē bene excipitur.s. de cōcessio.prebē.post electionem.de relig.domi.cōstitutus.z.c.cum dilectus. In illa autem decre.de prescrip.veniens.simul proponebantur illa duo priuilegium z prescriptio:per quor vnum videbatur recedi ab altero: vt ibi patet.Sed nōne ɔ̄ria allegans nō auditur:ut.xxiij.q.vij. quod autez in p̄ncipio.de ap.solicitudinem in fi.C.de fur.z ser.corrup.l.i.Quidā idistincte dixerunt allegantem cōtraria nō audiri per predi.decre.iter dilectos.sed obstant supradicta iura.Alij dixerunt.s.Guil.Naso.z.z Goffre.recitando q illud habet locum in actore z in eadem istātia iudicij:nam secus in d uersis.ff.de inoff.cio.testamento.l.papinianus.§.sed nec ipuberis.in reo aūt non habet locum:vt.s.probaui. Sed huic opinioni cōtradicit predi.decre.veniēs.nam ibi erāt mutue petitiones:z super eo super quo se descendebat abbas nō auditur ibi allegans cōtrariaz prescriptionem.s.z priuilegium ideo dixerunt q nō auditur allegans cōtraria in eadem istantia iudicij:vt in cōtrarijs:sed in diuersis bene:z ideo dixit q qui primo egit de officioso testamēto z succubuit potest postea dicere nullum:vt.C.de inoffi.testamen.l.contra maiores.sed huic contradicunt de rescrip.auditis.z.c.cum olim.vbi in eadem istantia proponunē. vnde dixerunt alij q sub conditione lz proponere cōtraria:puta propono talem exceptionē:in qua si succubuero:tūc propono talem:facit de exceptio.cuz venerabilis z quod ibi no.z sic intelligūt dictas decre.auditis z capitulum cuz olim.z hoc recitat Goffre.seruari in curia. Sed hoc nō colligitur ex ipsis decre.z videtur quoddaz diuinare:vnde verius dicas q aut sunt cōtraria que proponuntur ex p̄ncipio.aut ex fi. Si ex prin.sūt contraria:sed ad vnum finem tendunt:pone casum in predi.decre. auditis.z in decre.cum olim.z decre.post electionem.cuz si.tunc proponi p̄nt in eadem istantia:z vnum nō preiudicat alteri. Si aūt ad finem cōtrarium tendunt:pone exēplum per decre.solicitudinem.tunc simul vel in eadem istantia nō proponuntur:vt supra diri:nec credas q in pre. decre. veniens priuilegium in eo q priuilegium sit contrarium prescriptioni in eo q prescriptio.sed tenor p̄uilegij erat cōtrarius prescriptioni:p prescriptionem cū ibi dabatur abbati plena z pura ptās recipiēdi ordines a quocūqz vellet episcopo:sed per p̄uilegium cum determinatione dabatur predicta ptās:si episcopus catholicus nō esset zc. Dicunt tamē qdam referre in verbis an.s.dicat allego p̄uilegium p̄scriptionē:z tunc debet audire an ɔ̄icat allego prescriptionem z p̄uilegium:z tunc nō auditur q2 ponit carrucam ante boues:z sic itelligunt decre.sed vt ibi patet p̄mo p̄uilegiū fuerat allegatū:unde p̄cedens rō verior est.Et no.q exceptionē obijciens nō cōtestatur litez.s.eo.li.de lit.cōte.c.ij.nec fatetur: ut.j.eo. exceptionem.z adde q ibi dicam:z concor.ad banc regulam de appella. cuz parati.

c Quod semel placuit.pone casum in matrimonio.xxij.q.v.horrendus.de iureiur.quēadmodum.ff.de adul.si vxor in fi. In electo viij.q.ii.dilectissimi.s.eo.li.nulli.de elec.ff.de decur.l.pe.in fi. In iudice.iij.q.iij.offeratur de causa possess.cum olim.C.de iudicijs apertissimi. Idem in alijs omnibus.iiij.dist.in istis.s.de probationi.per tuas.ff. de nego.gest.pomponius.ij. Fallit iterdum hec regula ex causa superueniēti:vel de nouo ad noticiaz peruenicte.s.eo.lib.de elec.vt circa. z.c. nulli .s.de excep.pastoralis:q2 que de nouo emergunt indigent auxilio.s.de of.delega.isinuante.ff.de iterroga.actio.de eta.§.ex causa. Itez fallit in casu.ff.de munerib⁹ z hono.vt gradatim.§.reprobari.vbi medicus semel probatus iterum reprobatur:est illud spāle propter hominis sanitatem. Item fallit in omnibus casibus in qbus a iure permittitur penitere vel variare:sic in appel.a qua lz appellāti recedere.ij.q.vi.si quis libellos de of.delega.gratū.s.eo.lib.de elec.quāuis.z.c.prouida.z.s. de ap pel.iterposita. Itez in patrono laico q variare potest.s. de iurepa. quod aūt.z.c.pastoralis.in cardinali q variat in casu.s.de elec.lz i moniali.s. eodem libro.eo.titu.indēnitatibus.§.si aūt.z in testamento quod mutari pōt vsqz ad supremum vite exitum.xiij.q.ii.vltima voluntas.de celebra.missarum.cuz marthe.ff.de adimē.lega.l.iiij.nō obstat pactum de nō mutādo.C.de pactis.l.pactum quod dotali.ff. de lega.iii. si quis in p̄n.i.responso.z in libello qui vsqz ad litis cōtesta.mutari pōt.C. de edē. .l.edita.de hoc de libel.ob.c.ii.z accusans ante iscriptionem penitet: de accusa.capitulo lz. Itez iudex mutat iterlocutoriam suaz.s. de appel. cuz cessante.z dic vt ibi.ff.de re iudi.quod iussit. Itē in mādato societate z deposito licitum est penitere:istituta mandati.§.recte.s.eo.lib.de procura. .c.ii.z pe.ff.pro socio.sed si socius.§.vlt.ff.deposi.l.i.§.pe.z regulariter in contractibus innominatis quod dic vt plene no.ff.de condi.causa da. z causa non se.si pecuniam. Item precarium ad certum tempus concessum etiam ante tempus reuocatur.ff.de precari.l.cum precario. rō quia certi temporis adiectio est contra naturam illius contractus. Item soluuntur sponsalia de futuro per secuta sponsalia de presenti:de spon.si inter.z sponsalia de presenti per ingressum religionis:de conuersione coniugatorum.ex publico.z ingressus religionem ante annum vel professionem:penitet de regula.ad nostram.z professus vnam religionem:etiam iuito prelato profitetur z igreditur artiorem.eo.ti.lz.z a simili a voto recedtur per sequens matrimoniū.s.eo.lib.de vo.z vo.redē.c. vno.ratio ibi. Itē a voto de certa religione profitendo receditur per ingressum etiaz regule larioris.s.eo.li.de regula.qui post votū.item fallit in casu quo lz infra triduū penitere.s.de regula.ad nostram.z eodem lib.eo.ti.constitutionem in fi.item in electo qui consentit electioni de se facte:qui propria auctoritate penitet ante cōfirmationem de trāslatio.iter corporalia fz Ber.in his igit z similibus casibus qō semel placuit adhuc poterit displicere.Et icldit in hāc regulaz illud generale: q nullus pōt venire cōtra factum suū.de quo dic:ut no.lv.di.penitentes de elec.nosti.z de cleri.cōiug.diuersis fallacijs.Et no.q hec regula non habet locum in his que improbantur a iure ut in predi.c.penitentes.lv.di.s.de pactis.c.ulti.s. de fo.compe.si diligenti.C.de arbi.l.pe.ubi licet partes faciant pactuz de nō recedendo ab arbitrio z ap.renuncient nihilominus recedere possunt. Item habet locum in his que scienter placent.z non per errorem facti.xxviij.dist.quāuis.xxij.q.ij.in quibus.s.de elec.cum in cunctis.z de solu. .c.ulti.de coniug.ser.c.ij.z ulti.ff.de iurisdi.omniū iudi.si p errorem.itē requiritur q non placeant sola mente:sed uerbo uel facto:de spon.tue.et .c.q alterius intersit.facit.j.eo.mutare:z quod ibi dicam.Joan.andre.

Non debet a aliquis alterius odio pregrauari. I Dem.

Sine culpa b nisi subsit cā nō est aliquis puniendus. I Dem.

Quod qs mādato c facit iudicis dolo facere nō uī:cū habeat parere necesse. I Dē.

Mora d sua cuilibet est nociua.

Ea que fiunt a iu- I Dem.

a Non debet aliquis: Pone casum in filio qui non excommunicatur pro peccato patris.xxiiij.q.iij.si habes.in compromittentibus qui non puniuntur dolo compromissarij.s.eo.lib.de elec.si compromissari⁹ .§.i.idem.C.de inofficioso testamē.si quis suo uersus finem.ubi reuocat lex antiqua que permittebat filium exheredari a matre propter paternum odiū ad idem.i.q.iiij.iudei.de simo.nobis.z.c.sicut tuis.s.eo. lib.de iniur.z dā.da.z si pignorationes.C.de penis sancimus.cum simi.Contra .ij.q.vi.biduum.uer.si aduersus absentem.de cau.pos.cum olim.ff.de tributo.procuratoris.ubi negligentia:ut in primo:factum:ut in secundo dolus:ut in tertio procuratoris nocet domino.Sed dic q ratione mandati ipse dominus uidetur id facere:unde eius odio grauatur in quantum fines mandati patiuntur in eo quod excedit.nota.de offi.deleg.cum olim: intelligas hoc ut plene no.s.ut lit.non cōtest.c.i.in fi.idem dic in herede qui grauatur pro defuncto z in fideiussore qui grauatur pro principali: ut nota.de hoc per gar.in predi.decre.z si pignorationes.itē contra.lxx. di.nemi.nem.ubi in odiū ordinantis deponitur ordinatus. Sed ibi non solū fuit odiū ordinantis:sed delictum ordinati qui se permisit sine titulo ordinari:ut ibi nota.item contra.lvi.di.per totum.i.q.iiij.§.item pecca to.vi.q.i.si quis cū.xv.q.ulti.cum multe.xxiij.q.iij.in princi.xxv.q.ij. ita nos de cōse.di.i.i sancta.ibi perit iustus sepe pro impio.s.de fi.p̄sby. per totum.s.de spon.non est uobis.de here.uergentis.s.eo.ti. eo.lib.c. .ij.§.ij.cum multis si.Sol.tripler est pena eterna:spiritualis z temporalis quod prosequere.ut no.i.q.iij.in summa.z.xxiiij.q.iij.in summa de his que si.a ma.par.ca.quesiuit.pena ergo temporali uel spirituali alia ab excōmunicatione sepe punit unus pro alio z speciale est z ratione uide re potes:uel in odiū criminis:puta lese maiestatis heresis uel scismaticis ad hoc.s.eo.li.de scisma.c.uno.uel quia incontinentia paterna timetur in filio:z facit quod diri.s.eo.semel in fi.item contra.ff. de institutio.sed z si pupillus.§.ceterum in fi.sed ibi fuit culpa preponentis:z eodem modo soluitur.ff.de offi.procōsul.obseruare.§.i.quia ibi culpa fuit proconsulis secū ducentis uxorem.item cōtra.C.in quibus cau.pig.ta.cōtra.l. satis.ubi bona mulieris in casu mariti primipilarij sunt tacite obligata: ita q si ipsius bona exhausta sunt bona uxoris distrabunē. Sed illud est speciale:facit ad hanc regulam.j.eo.damnum quod quis.z qō ibi dicā: z satis ɔ̄tinuaē h regula cū.j.pri.p quā ēt respondeē ad ɔ̄ria.s.signata.

b Sine culpa:hic ponit regula z eius exceptio:in regula. Po.ca.lvi. di.satis'puersum.s.de consti.cognoscentes.ff.ad.l.acquil. si putator in exceptione pone casum in marito corrupte:qui a promotione sine culpa repellitur:tamen ex causa propter sacramenti defectum.xxxiiij.dist. si cuius. In clerico leproso qui sine culpa propter scandalum priuaē ecclesia:de cleri.egro.tua. Item in domino serui qui noram dedit qui compellitur emendare noram uel dare seruum pro nora.institu. de nora.in p̄nci. Regulariter ergo nullus punitur sine culpa.xvi.q.vij.inuentum. de homi. Io.z.c.ulti.C.de penis.sancimus.s.de cōs.c.pen.z.s. regula pri.cū suis concor.z est ratio:quia pena est mensura culpe.de offi.deleg. sane.ij.de transac.c.ulti.de homi.sicut dignum.ubi autem non extat mēsurandū mensura locū non habet:ergo ubi non est culpa nec pena:bene tamen ex causa puniē quis sine culpa.s.ut lit.nō contesta.qm̄ frequenter .§.si uero in fi. Ex hec materia plus glo.non indiget:prosequere enim eam ut no.xxij.di.renouantes.s.de consti.cognoscentes:de p̄uil.antiq.

c Quod qs mandato: Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.nō uidetur data.§.q iussu. Po.ca.in milite qui de mādato iudicis occidit .xxiij.q.v.miles.in laico uel clērico qui de mādato episcopi capit clericū .s.eo.li.de sen.excō.si clericos.z in eo qui iussu pretoris corrupit album qui excusatur a pena.ff.de iurisdi.om.iudi.si quis id.§.doli mali.et hec uera cum iudex aliquid mandat officium suū exercendo.ff.ad trebel.suo .§.cum pretor. Et causa quare tunc excusatur parens est iudicialis auctoritas:ut ibi.secundo ne contra publicā utilitatē impediaē punitio maleficiorum:vt.ff.ad.l.acquil.ita vulneratus.si vero exercet officiū suū:nō est parendum nisi ex reuerentie exhibitione.ff.de in ius vocā.l.generaliter.nā interdū resistere debent officiales de pe.di.i.nemo.s.de elec.fundamenta.§.iudices.C.de appel.quoniā z hoc verū in atrocioribus:in quibus potius deo q̄ hominibus obediendū est.xi.q.iij.si dominus.de sen.excō.inquisitioni.ff.eo.titu.ad ea. In his autē que sine dolo cōmittunē etiā extra officiū parens excusatur.ff. ad.l. aquil.liber hō.ij. vbi de hoc plene no. Et no.q sicut dolo caret qui iudicis obtemperat p̄cepto:ita econuerso dolo non caret qui iudicis non obtēperat p̄cepto.ff.eo.ti.l.nō potest dolo carere qui imperio magistratus non obtemperauit. Cum habeat:redditiuū cause.in his ergo in quibus non habet necesse parere:vt in attrocioribus que ad suū nō spectāt officium:dolo non caret:vt supra diri.z facit de sen.excommuni. vniuersitatis. vbi verberans monachum:si est laicus licet faciat hoc de mandato abbatis sui excommunicatus est.Et nota q dicit q habeat parere necesse:sicut enim necessitas excusat a furto:vt de cō.di.v.discipulos.s.de furtis.c.iij.ad h.ff.ad le.rho. de iac.l.ij.§.cū in eadem naui.sic z a dolo:vt hic vides.cum ergo nullum maleficium sine dolo vel lata saltem culpa que dolo comparatur.xv.q.i. aliquos. de sentē.excō.c.i.ff.de iniu.l.illud.ergo z a quolibet maleficio excusat necessitas: quod intelligas vt supra diri.Est autem regula hec in argumento ad questionē de eo qui ad mandatum ecclesie reddit debitum vxori pendente lite adulterij vel conditionis.de hoc notatur.xxxiiij.distinctio.si cuius.z de coniu.ser.proposuit.

d Mora sua: Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.titu.in condēnatione.§.vniuscuiqz. Po.ca.in eo qui est in mora soluendi decimas:q2 pereunt periculo suo etiā casu fortuito.xvi.q.i.decime. Idē in cōmodatario vel depositario q fuit in mora.de cōmo.c.vno.de deposi.bona fides. Idē in fure qui statim est in mora.C.de fur.l.subtractio. Circa hanc tamē regulā nota q ad hoc q quis dicatur morosus requiritur q sciat se debere vel scire debeat q interpellatus fuerit a die:vel homine:z q habuerit possibilitatē dandi:hoc habes.ff.de reb⁹ credi.l. qō te.z tunc tenetur morosus de casu fortuito:etiā si eodē modo fuisset res apud dn̄m peritura fm Accur.lz Mar.contra:vt no.in dicta.l.quod te.z probaē.ff. de lega.i.cū res.§.vlti.fortassis enim dn̄s rem vendidisset:z apud aliū perijsset z hoc tenet Ber.s.de cōmo.c.vno.z de depo.bona fides.Et nota q dicit mora sua.nā in duobus reis debendi altero interpellato alter liberatur interitu speciei: sed interpellatus tenetur.ff.de vsur.l.mora.in fi. Item mora fideiussoris sibi nocet non reo quominus liberetur interitu speciei:secus econuerso.ff.de verb.obli. .l.cum filius.z.l.mora.z hoc q2 fideiussor habet causam a reo:non reus a fideiussore. Unū nota q si debitor primo fuit in mora soluendi:z postea creditor in mora recipiendi:vl ecōtra:q vltima mora nocet:vt.ff.de vsuris.l.creditor.z vide q nota.de deci.cū homines. De mora autē z multiplici eius effectu:plene nota.ff.de vsur.l.mora.Sed nunquid mora semel cōmissa purgari potest.z videē q non.xij.q.ij.longinquitate.xx.q.ij.puella.de elec.cū in cunctis.ibi elapso tpe de supplē.neg.prela.lz.z.c.vlti.ff.de ac.z obli.l.traiecticie.C.de cōtra.z ɔ̄mit. stipula.magnā.Contra q possit purgari.xviij.di.c.i.vbi de hoc.z.c.di.qm̄.de sup.negli.prela.litteris.de elec.q sicut.in fi.de rebus eccle.non alie.si quis p̄sbyterorū.de loca.z cōdu.propter.in fi.z.c.potuit.in fi.vbi de h z de elec.c.vlti.ff.si quis cau.l.z si post tres.ff.de peri.z cōmo.rei vē.l.i.C.de fideius.sancimus.s. eo.lib.de preben.si tibi.So.dic q vbi dies prefigitur a canone vel lege penam imponente mora purgari nō potest:pena enim semel commissa nō purgatur:z sic intelliguntur prima iura z hec regula:z hoc est verum nisi eadez lege vel alia vel canone caueatur in eo casu morā posse purgari z penā euitari:z sic intelligātur cōtraria.Lex autem illa z si post tres.loquitur de preparatorijs iudiciorum:in quibus mora bene purgaē:vt ibi cum suis similibus:sed post litem contesta.nō purgaē.ff.de v̄.obli.l.si insulam.multo ergo minus purgatur pena semel commissa:nisi forte fingereē non fuisse in mora.ij.q.vi.biduum de re iudi.cū bertoldus.ff.de in inte.resti.l.diuus.sicut enim a pena canonis nō appellaē.s. de ap. cōsuluit.iij.z.c.q2 nos.nec pena legis:vt.ff.de v̄b.sig.si qua pena.sic nec purgatur:vt.s.dictū est:z hoc no.gar.s.eo.lib.de electio.cupientes.§.q si per.xx.

f Ea que fiunt: Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.factum a iudice. Po.ca.lxviij.di.quor uices .ubi simplex presbyter ordines cōferēdo:chrismādo:virgines cōsecrando:nil agit.s.e.lib.de pe.z re.indulgentie.vbi nō tz indulgentia data ab episcopo vltra tenorem cōcilij generalis.ad idem.ff.de iuris.om iudi.l.ulti.ubi dicitur extra territorium ius dicenti non pareatur impune:idem fi.s.iurisditionem suam uelit ius dicere.Et habet hec regula locū etiam cum bonum est id quod facit iudex:tamen ex quo ad eius non spectat officium virib⁹ nō subsistit:pone exemplum.xcvi.di.bene quidem.bonū enim est statuere res ecclesie alienari non posse.xij.q.ij.per totum.de rebus eccle.non alie.per totum.tn̄ statutū imperatoris super hoc non ualuit quia ad eius non pertinebat officiuz:ut ibi.ad idem de appella.dilectus.ibi enim officialis archiepiscopi bonū z equum decreuerat:tamē quia id ad suū non pertinebat officium ratione appellationis interposite ad papam non valuit quod fecit:generale enim est q non sufficit bonuz facere nisi z bene id fiat.xvi.q.i.monachi.ij.de postu.c.ij.ff.de re.mili.l.uj.§.in bello z facit.xxiij.q.v.relegentes.z de collusi.c.i.z quod ibi no. Et quod dicit regula ea que fiunt a iudice alias subaudi:nam in eo q facit non pertinens ad suū officiū non dicit iudex:sicut ergo procurator fines mandati nō debet excedere:sic nec iudex fines iurisditionis.z hoc dico siue sit ordinarius siue delegatus siue arbiter:saluo eo quod de prorogatione no.s.de offi.delegati. P.z.G. Queri solet si iudex q de.x.tantū pōt iudicare:iudicat de.xx.an valeat sentētia in decē:di

Universidad de Deusto Biblioteca

rit Jo. an. ꝙ nõ: qa res iudicata nõ potest pro p... nere ꝛ pro parte non tene re. ff. familie herciscũde. in hoc iudicio. ꝛ hoc ipse no. ij. q. vi. §. diffinitiua. ꝛ cũ certa rõne. in fi. Ad cõtraria ibi signata. xij. q. ij. si quos. de seruis. C. de do. sancimus potest responderi id spãle fauore donationũ. Ad decre. de arbi. cũ tpe de prebẽ. dilectus. põt dici quod ibi sñia ꝯtinebat plura capitula. vñ in uno põt tenere in alio nõ hic autẽ ꝯtinet vnũ tñ. ꝛ cũ Jo. an. ꝯcor. Alecur. ff. de iuris. om. iu. l. vlti. Hug. tamẽ ꝛ Lau. tenẽt contrarium. s. ꝙ sñia bene tꝫ in. r. ꝛ dicunt sñiam rescindi tñ in superfluo: ꝛ hoc notaꝛ ex ṽbis illius. ṽ. cũ certa. dũ diꝛ quod cõtra ius gestũ vꝛ. C. qñ. puo. nõ est ne. l. certa. ꝛ pro eis facit qꝺ no. de dona. aplice. ꝛ regula. j. e. vtile. ꝛ quod ibi dicaꝫ. Pro Jo. an. optime facit predicta decre. s. eo. li. de pe. ꝛ re. indulgẽtie. Pro Hug. ꝛ Lau. s. e. li. de arb. c. i. ff. de arbi. l. diẽ. §. si plures. Et facit hec regula pro his que dixi. s. e. ꝙ qs mãdato. Ad primũ casum cõtra. xcv. di. c. i. vbi presbyteri chrismabant in fronte. Sed illud ad tẽpus a gre. fuit spãliter cõcessum: ꝛ dic vt ibi. ꝛ tunc ad coꝝ spectabat officiũ ꝛ si non ex ordine ex demãdatione: ꝛ vide qꝺ de hoc no. de ꝯse. di. v. manus. in vlti. glo. nec habet locũ hec regula in spiritualibus que potius dependent ex potestate ordinis q̃ iurisditionis. Hinc est quod si episcopus qui hoc põt ex ordine cõsecret alienã ecclesiã vel altare: vel ordinet alienũ subditum: qꝺ non potest ex iurisditione: cõsecratio tamẽ ꝛ ordinatio bene tenet: lꝫ ordinatus executione careat. vij. q. i. eps in diocesi. de tẽpo. ordi. ꝙ translationẽ. ꝛ dixi. s. eo. ratũ.

...dice si ad eius nõ spectant officiũ: viribus non subsistunt.

I Dem.

Scienti ꝛ consentienti non fit iniuria neqꝫ dolus. I Dẽ.

Que a iure communi exorbitant nequaquã ad consequẽtiam sunt trahenda.

a Scienti: hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. l. nemo. vꝛ fraudare eos q sciũt ꝛ cõsentiunt. Pone casum in ingenuo qui sciens ꝛ cõsentiens cõtraxit matrimoniũ cũ serua: vel ecõtrario. xxix. q. ij. si quis igenuus. ꝛ. c. si femina. in clericis qui scienter ꝛ voluntate iocosa se ad inuicẽ percutiunt. s. de sen. excõ. c. i. Iteꝫ in eo qui sciebat rem quã emebat seruitutẽ debere. ff. de actio. emp. ꝛ vẽ. l. i. in fi. Et cõcordat ad hanc regulã. j. eo. eũ qui certus. Et qꝺ dicit hec regula scienti. dic vel scire debenti. ff. de edil. edic. l. i. §. si intelligaꝛ ad hoc. xv. dist. qꝺ dicitis. s. de cleri. excõ. ministrã. apostolice. s. quod metus cau. c. pe. in fi. Itẽ dic scientia pncipio: secus si ex postfacto. ff. de edil. edic. l. iustissime. §. vlti. Et no. ꝙ dolus malus est oĩs calliditas fallacia machinatio ad circumueniendũ fallendũ decipiẽduꝫ alterum adhibita sm labeonẽ. ff. de dolo malo. l. i. §. i. sed sciens non circũuenitur fallitur vel decipitur: ergo sibi non infertur dolus: ergo inductus ad clericatũ vel monachatũ non dicitur dolum passus: qꝛ nõ est deceptus. xx. q. iij. cõstituit. vbi de hoc. ꝛ de cõuer. cõiug. dudũ. in fi. ꝛ quod dicit hec regula: non inferri dolũ scienti ꝛ volenti: veꝝ est vt ex eo agi possit infertur tamen ita quod nascitur ex eo actio per exceptionẽ elidendã. ff. de fur. inter omnes. §. vlti. ꝛ pe. Et no. ꝙ hec regula formata est copulatiue nõ disiunctiue. vnde hec duo cõiunctim requiruntur. s. ꝙ sciat ꝛ cõsentiat: scienti enim ꝛ nõ cõsentienti bene inferꝛ iniuria ꝛ dolus. xv. q. i. illud cũ similibus. Ad hanc regulã signatur cõtra. de sen. excõi. contingit. i. ibi huius manus iniectio. ꝛ si nõ violenta tamẽ iniuriosa nosciꝛ. So. non est iniuriosa: qꝛ iniuria fiat ipsi clerico volenti: vt hic: sed est iniuriosa qꝛ fit iniuria toti ordini clericali: ꝛ ideo ibi sequitur cũ canõ ille ꝛc. ꝛ ibi de hoc. Itẽ contra. C. de rap. virgi. l. vna. vbi si rapio virginẽ etiã volentẽ teneor: sed hoc ideo qa id voluit persuasione dolosa qꝺ plus est q̃ violenta. ff. de ser. cor. l. i. §. psuadere. Itẽ cõtra. C. de fur. ꝛ ser. cor. l. si quis seruo. ibi sciens ꝛ cõsentiens agit furti ꝛ serui corrupti. Solu. de rigore ꝛ rei veritate illi scienti ꝛ cõsentienti nõ fuit facta iniuria: tamẽ de quadã equitate agit: ac si iniuria vel dolus sibi fuisset illatus: vñ nec furtũ fuit ibi factũ: nec seruus corruptus: ex equitate tamen agitur de vtroqꝫ ꝛ facit hec regula ad id quod dixi. s. e. possessor male fidei. ad fi.

b Que a iure: Hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. ꝙ cõtra rationẽ. Pone casum. xvi. q. i. hinc est etiaꝫ. s. de priuil. sane. ff. de cõsti. prin. l. i. i fi. Et cõcordat ad hanc regulã. j. e. qꝺ alicui. ꝛ. c. in argumentũ. potes igiꝛ intelligere hanc regulam in priuilegio: vt. s. qꝛ singulorum priuilegia legem cõmunẽ non faciunt. xxvi. q. ij. non exemplo. Item in iure pone casum in velleiano: nã regulariter quilibet intercedendo obligatur: fallit in muliere: hoc ergo nõ trahitur ad cõsequentiam: ꝛ idem in fi. ꝛ vide quod dixi. s. eo. priuilegium. ꝛ quod no. de priuile. sane. Et no. ꝙ sicut ea que exorbitant a iure cõmuni ad cõsequentiam trahẽda non sunt vt hic: sic nec amplianda: sed restringenda: ut. s. e. lib. de fi. presby. is qui in fi. ad idẽ. s. e. odia. Item licet fauorabile priuilegium amplietur vt ibi: non tamẽ ad cõsequentiã trahitur vt hic. Et facit hec regula ad questionem qua queritur: an fratres heremitani vel fratres sancti Augu. ꝛ alij religiosi mendicantes ꝛ non mendicantes cõprehendantur cõstitutione illa extrauaganti nouiter edita per bonifacium papã. viij. que incipit super cathedrã preeminentie pastoralis. que habetur in cle. de sepul. dudũ. in qua exprimuntur solũmodo minores ꝛ predicatores: ꝛ quicqd alij dicant dicendũ est ꝙ nõ extenditur ad alios religiosos mendicãtes vel nõ mendicantes vel ad seculares clericos: sed solum minores ꝛ predicatores amplectitur: tum qꝛ intentio pape videtur hec fuisse: ut per verba ipsius cõstitutionis apparet: tum qꝛ exorbitans est a iure cõmuni illa cõstitutio: ꝛ ideo ad cõsequentiam nõ trahenda nec amplianda vt hic: vult enim illa cõstitutio dari quartã etiam de his de quibus a iure dari nõ debet: sicut de ornamentis relictis pro fabrica anniuersario. xx. xxx. ꝛ sic de singulis: puta relictis pro luminaribus vel certis personis. de testa. c. ulti. de verborum significationibus. ex parte. iij. Dicã ergo illa iura mutata ꝛ correcta per cõstitutionem solũ quo ad expressos in ea: quo ad alios remaneant adhuc ipsa iura. Correctio enim iurium est vitanda: de electi. ecclesia vestra. ij. cum si. in talibus enim non arguimus de similibus ad similia: ꝛ concordat quod dicam. j. eo. in penis. et facit ad hoc optime. s. eo. lib. de elec. statutum. ꝛ de regula. constitutionẽ ita pronunciatum fuit per profundissime scientie ꝛ bone memorie virum dominum Joan. de monte murlo: ꝛ per me in quadam questione in qua fuimus ad consulenduꝫ assumpti.

I Dem.

Quod omnes tãgit: debet ab omnibus approbari.

I Dem.

In obscuris minimum est sequendum. I Dem.

Cum qui certus est certiorari vlterius non oportet.

c Quod omnes tangit. Pone casuꝫ in archiepiscopo consecrando ab omnibus suffraganeis. lxvi. di. c. i. In electione faciẽda ab omnibus canonicis: de elec. qa pp ter. In cõcedendo haustũ aque: in quo oẽs vocandi sunt q ius habent. ff. de aqua plu. ar. l. in cõcedendo. ad idẽ. liiij. di. c. i. viij. q. i. licet: de tempo. ordi. si archiepiscopus. C. de auꝛ. prestã. l. vltima. ff. de adop. l. nam ita diuus. nam siqui leduntur vocandi sunt in confirmatione adoptionis vt ibi. Et nota ꝙ dicit id quod tangit omnes debere approbari ab omnibus: ergo non valet quod facit maior pars: ꝛ sic est contra. lxv. di. c. i. s. de his que fi. a ma. par. c. i. ff. ad municipa. quod maior. Sol. aut competit vt singulis: aut vt collegio: quod prosequere ut no. per Ber. ꝛ Inno. de constitu. cum omnes. Fallit autem hec regula in casu institu. de rerũ diui. §. religiosum ver. in cõmune. vt no. in predi. decre. cũ omnes ad id quod. s. dixi: ꝙ sufficit quod facit maior pars collegij: contradicit decr. de re iudi. cum olim in fi. ibi: plena omniũ q presentes fuerint ꝛc. Sed ibi subaudiꝛ vel maioris partis: nam illud dicuntur omnes facere: quod facit maior pars. lvi. di. apostolica. de elec. cum inter canonicos. in prin. ff. ad municipa. quod maior. interdum tamẽ requiruntur due partes: de elec. lꝫ. ꝛ. e. ti. scriptum cum si. ꝛ facit hec regula in argumentum ad id de quo olim dubitabatur: an in electione inferiorum dignitatũ vel canonicoꝝ vocenꝛ absentes: ꝛ videbatur ꝙ non per predictã decre. cũ olim in fi. hodie terminatum est. s. eo. lib. de preben. cũ in ecclesijs. Itẽ est ar. ad questioneꝫ an papa possit statuere inuitis acholitis ꝙ ipsi cõtineant: ꝛ hec questio no. lxxij. di. proposuisti. ꝛ dixit ibi Jo. ꝙ nõ: quia castitas suaderi potest nõ imperari. xxxij. q. i. integritas. Bar. brix. ibi contra cuius dictum penitus ẽ falsum: nisi intelligas de pmouendis: sed ipse de promotis etiã intellexit vt eius verba demonstrant: monachis autem professis qui renũciauerũt proprie voluntati austerior regula posset indici: etiam ipsis non approbantibus sm Inno. qui hoc no. de regula super eo. ꝛ est satis expressum. s. e. li. de statu regula. super. c. uno. ibi monialibus indicitur austerior vita: lꝫ nõ possit sine omniũ voluntate ordinẽ mutare: de his q̃ vi metusue cau. fiunt. c. pe. Et no. ꝙ sm primũ casum quẽ posui archiepiscopus de iure cõsecrandus est ab omnibus suffraganeis: papa tamen sibi hoc vsurpat sm Jo. qui hoc no. xxiiij. q. i. pudenda. ꝛ li. di. qui in aliquo.

d In obscuris: hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. semp in obscuris. ꝛ. l. semp in stipulationibus. Pone casum. s. de censi. ex parte vbi in dubio nõ cõpelluntur soluere vota ad maximã: sed ad minimam mensurã: ad idem. ff. de le. iij. l. nũmis. vbi nũmis sic in genere legatis debentur minimi. Circa hãc regulã no. ꝙ in obscuris nõ statim inspicimus qꝺ ẽ minimũ: imo inspicimus primo quod est verisimilius: ꝛ quod plerunqꝫ cõsueuit fieri: vt. j. eo. inspicimus. cũ suis cõcor. ꝛ. ff. eo. ti. l. in obscuris i spici. ꝛ si hoc sciri non potest: tunc inspicimus qꝺ est minimũ: ut hic. Primo ergo inspicimus quod expresse agitur: puta. x. lib. boñ. vel quod agiꝛ tacite: tacite dico vel ratione rei que venditur. x. lib. uel ratione psone vel ratione cõsuetudinis. Ultimo quod est minimum: ut hic. ꝛ est si. qꝺ dixi. s. eo. cum sunt partium. Et potuit esse ratio huius regule: quia de minimo nõ est dubium sensisse: quia si intellexit de maximo: ergo de minimo: quia plus includit sub se minus: sed non econuerso: ꝛ de hoc dicam. j. eo. plus semper. Alibi tamen habes argumenta de mediocritate spectanda. x. q. ij. hoc ius. de of. custo. c. i. ꝛ est expressum. ff. de le. i. l. legato. in pn. vbi de hoc. ff. de auro ꝛ argen. l. qui lancẽ. C. de dona. si quis argentum. §. si uero. ꝛ. §. se. cum si. ꝛ potest dici ꝙ in speciebus ꝛ artificijs mediũ inspicimus: vt no. ff. mãda. l. fideiussorem. ꝛ sic intelliguntur illa iura. In quãtitatibus autẽ inspicimus qꝺ est minimũ: ut. s. eo. dixi: ut in pre. l. fideiussorem. ꝛ. ff. de le. i. apud iul. §. scio ex facto. que uidetur contraria ad supradictam solutionem. nam ibi legato fundo: si duos fundos habebat testator: debetur minimus si non apparet de quo senserit: sed ibi nõ erat medium: ꝛ aduerte: quia vilissimum hominẽ habere non expedit: et ideo legato uel promisso homine mediocris debetur: ut in pre. l. legato. Sed vilissimos nũmos habere nobis expedit: unde etiam bagatinos: ut in pdicta. l. nũmis. ꝛ uile triticum: ut in pre. l. fideiussorem ꝛ ideo in his debetur minimũ. Item habet locũ hec regula in pe. ut. j. e. i penis: ut ibi dicã.

c Cum q certus: Pone ca. xi. di. c. vlti. ṽ. sepe dilectionẽ tuã ꝛc. s. de appel. si duobus. In episcopo qui sciens illum excommunicauit q appellauerat ad papam. ff. de ac. empti. ꝛ uen. l. i. in fi. In eo qui sciebat rem quã habebat seruitutem debere: quia nõ aget ex empto quanto minoris: ut ibi: ꝛ facit. s. eo. scienti. ꝛ quod ibi dixi. ꝛ no. ff. eo. ti. nemo vꝛ. ꝛ quod ibi dicit qui certus est: subaudi vel esse debet: nam non est necessariũ

singulorum auribus intimari quod est publice promulgatũ. xvi. dist. qꝺ dicitis. de postula. pla. c. i. ff. de insti. fꝫ ꝛ si pupillus. lꝫ antẽ canonicus q certus est de morte epi de ipsius morte nõ debeat vlterius certiorari: ut. s. de elec. cũ inter vniuersas. tamen citari dꝫ ad electionem faciendã: vt no. Ber. in dicta decre. cũ inter. quod veꝝ puto: nã qui certus est: ut hõ certioratur ut iudex. ij. q. i. multi ꝛ interdũ certus adhuc certioratur ad cautelã: vt i pdicto. c. xi. di. c. vlti. ꝛ cõsilium indistincte diꝛ absens vocãdos q sunt i loco ꝛc. de electio. qꝛ propter. preterea lꝫ sciat ecclesiã vacare diẽ tamen assignatã ad celebrandum electionẽ ignorat: ꝛ iõ vocãdus est ꝛ dies notificãdus. ar. ff. de adul. l. denunciasse. Cõcordat ad hanc regulam. s. de rescriptis ab excõicato. ibi qui de facto suo certus ꝛc. ꝛ de loca. ꝛ condu. potuit. ibi dies statuta interpellat sine alia hoĩs requisitione vt. s. eo. li. de elec. cupiẽtes circa pn. ibi vel post obtẽtã de ipsoꝝ electione notitiã ꝛc. ꝛ est hec regula i argumentũ ad questionẽ: qua queriꝛ: an qui ingressus religionẽ in fi. anni exiuit: si iteꝝ eãdẽ religionẽ ingrediaꝛ an debeat hr̃e annũ: ꝛ satis vꝛ ꝙ nõ per hanc regulã: nisi conditio psone vel religionis mutata esset: ꝛ h tꝫ Bar. brix. in q̃stionibus suis i q̃one q̃ incipit aliqs intrauit monasterium.

I Dem.

Non licet actori: quod reo licitum non existit.

I Dem.

Mutare consilium quis non potest in alterius detrimẽtũ.

I Dem.

Generi per speciem derogaꝛ.

a Non lꝫ actori: hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. nõ dꝫ actori. Pone casum. iiij. q. iiij. c. ij. ibi accusatores ꝛ accusati equa audiuntur rõne. s. de mu. pe. prudẽtiã: vbi remotio appellationis pdest reo vt actori: ad hoc. C. de pri. sacro. scri. l. i sacris. lib. x. ꝛ facit ad hanc regulã. s. e. in iudicijs: ꝛ quod ibi dixi. Formata aũt fuit hec regula per hunc moduꝫ qꝛ fauorabiliores sunt rei q̃ actores: vñ si quid actori lꝫ: multo magis reo qui fauorabilior est: vt. s. eo. ti. cũ sunt. sed ea ratione qua parilitas ẽ seruãda in iudicijs: vt in pdicta. l. in sacris. ꝛ. s. eo. in iudicijs. intelligaꝛ idẽ iuris ꝛ ecõuerso vt nõ liceat reo: qꝺ nõ lꝫ actori. Nota tamẽ ꝙ reus maiores habet dilationes q̃ actor: vt. ff. de ferijs. l. vlti. ꝛ reus habet deliberatorias: ꝛ nõ actor: vt in auꝛ. C. de lit. ꝯtesta. auꝛ. offeraꝛ. canonizata. iij. q. iij. Item si reus plures habet ordinarios: actor elegit vnũ: saluo eo qꝺ de scholaribus diciꝛ in constitutione Federici. C. ne fi. pro patre. authẽtica habita. ꝛ sic actor recuset ordinarium quod non potest reus sm leges: de hoc. C. de iudi. apertissimi. ꝛ. C. de iurisdi. om. iudi. l. nemo. sꝫ sm canones bene recusatur ordinarius. xi. q. i. peruenit. de fo. cõpe. si quis cõtra clericũ. sm formã decre. de appel. cũ spãli. adhuc remanet differentia quo ad hec: qꝛ in premisso casu: actor vnum eligendo: reliquum sola voluntate recusat qꝺ nõ potest reus: imo necesse habet causam allegare: ꝛ corã arbitris pbare vt in pdicta decre. cũ spãli. ꝛ a principio hꝫ proponi exceptio de suspecto: de hoc plene. iij. q. iij. offeratur de re iudicata. inter monasteriũ. ex superuenienti aũt cã recusatur per actorẽ ꝛ reum: de offi. dele. causam que. ꝛ. c. insinuante cũ si. Itẽ reus de maiori excõicatione excipit cõtra actorẽ: sed nõ actor contra reum: de iudi. intelleximus. de excep. cuꝫ inter priorẽ. Itẽ magis puniꝛ cõtumacia actoris q̃ rei qꝺ pbaꝛ. s. de do. ꝛ cõtu. cãm q̃. ꝛ. s. e. ti. actor q ꝛ idẽ i similibus. Et no. ꝙ si reus vult se onerare supflua pbatiõe: mos ei gerẽdus ẽ: vt. ff. de pba. l. circa ꝛ faꝛ h reglã.

b Mutare: hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. l. nemo potest mutare. Pone casuꝫ in electiõe. viij. q. ij. dilectissimi. s. de elec. publicato. ꝛ. c. ab eo. li. vi. In eo qui seruitutẽ cessit q mutare nõ potest. lꝫ nondũ socij cesserint. ff. de serui. rusti. predio. l. per fundũ. ad idẽ. C. de neg. gest. l. vlti. ff. quoꝝ lega. l. i. §. pdest. Illa igitur regula. s. e. qꝺ semel. intelligitur sm istã. s. quãdo mutatione voluntatis vel placiti alteri impedimẽtũ vel detrimentũ affertur: vt dixi: ꝛ fallit in casibus ibi no. Iteꝫ fallit in suo herede abstinente vel repudiante qui re adhuc in eodẽ statu manente adire potest vel tempus ad liberandũ petere. C. de repu. heredi. l. vlt. ff. de iure. delib. si qs seruus. ꝛ facit h regula ad ea q̃ no. s. de electio. in causis.

c Generi: hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. l. in toto iu. e. Pone casum. xxiij. di. c. vlti. i diacono q est minor presbytero. nisi i illo speciali. c. i quo obtinet vices episcopi. itẽ. s. de offi. leg. studuisti. vbi de cã cognoscit delegatus spãlis nõ legatus generalis. ff. de pe. sanctio legũ. que nouissime certã penã irrogat his qui legis preceptis nõ obtemperant: ad eas species ptinere nõ vꝛ quibus specialiter ipsa legis pena addita est cõcor. ff. de leg. iij. l. vxorẽ. §. codicillis. s. de rescrip. pastoralis. §. i. ꝛ de hoc. e. ti. c. i. ꝛ. xxv. q. ij. in summa. Hec regula habet locũ in rescriptis siue primũ sit generale: ꝛ sm spãle: ut in predicto. c. pastoralis. siue pmũ spãle: ꝛ scꝺꝫ generale: vt. e. ti. abbatẽ. siue eo tpe datũ sit generale ꝛ spãle ad h. s. eo. li. de rescrip. c. pe. rescriptũ aũt spãle non tollit priuilegiũ generale: vt eo. ti. cũ ordinẽ. qꝺ est cõtra: nisi de ipso priuilegio fiat mẽtio in rescripto: vt ibi: voluerunt quidã huius regule dictũ extendere ad priuilegia. vt secundũ spãle deroget primo generali: sed hoc est falsum qꝛ semp valet primũ siue sit generale siue spãle: si i secũdo nõ tollatur expresse. s. de rescri. veniẽs. s. eo. decet cũ suis si. rõ diuersitatis est: qꝛ per primuꝫ puilegiũ et generale cõsequitur quis statim plenũ ius: sed p pmũ rescriptuꝫ generale nõ consequitur quis plenã iurisditionẽ in speciebus de rescriptis. pastoralis. ꝛ. c. ad hec. ꝛ iõ statim tollitur facilius. Contra. s. de officio. deleg. ex parte. vbi secun... ogat primo generali: sed ibi si bene intueamur vtrunqꝫ fuerat spãle: ꝛ vt ibi. Notauit igitur Hoff. s. de offi. lega... ꝙ h regula fallit in tribus casibus. In priuilegio: vt de rescrip. cũ ordineꝫ. ... genus ad vnicã rem refertur: vt in hac decre. ex parte. ꝛ cũ speciales littere ... benꝛ re integra. s. de filijs presbyte. ex tuarũ. Nota ex hac regula: ꝙ non tantuꝫ valet genus quo ad speciem quãtũ ipsa species: ad idẽ. s. de ap. c. ij. e. li. de pcura. qui ad agendũ. ff. si quis caut. lꝫ ꝛ si. §. quesitum. cũ si. de hoc. xxiij. di. quãq̃. de offi. ordi. si sacerdos. itẽ no. ꝙ lꝫ per speciem generi derogeꝛ: ut h. ꝛ. s. e. li. de pbẽ. dudũ. tamẽ species sub genere hñ cõtineꝛ. xiij. q. ij. nõ estimemus. ꝛ predicta decre. dudũ ꝛ optime. ff. de leg. iij. h legatũ. vbi generale verbũ q̃ vxoris cã parata sunt singulas cõtinet species. ꝛ. ff. que in frau. credi. l. vlti. §. i. ꝛ. ff. e. ti. l. semp in generalibus spãlia insunt. Cõtra. ff. de dona. l. filiusfa. vbi dꝛ ꝙ si filio ꝯcessum est donare nõ põt mortis cã donare: nisi id spãliter fuerit pmissum ꝛ sic generali ṽbo donatio spãlis donatio mortis cã nõ cõtineꝛ: q̃ species ẽ: vt institu. de dona. in pn. ꝛ est spãle qꝺ ibi nõ tñ valet genus quo ad speciẽ quãtũ spẽs: vt. s. dixi. ꝛ põt esse rõ: qꝛ de his nõ vꝛ actũ vel cogitatũ. C. que res pig. obli. pos. l. i. vel qꝛ q̃nqꝫ genus vt ppriũ attribuiꝛ speciei. ff. de adop. l. i.

I Dem.

Plus semp in se cõtinet qꝺ ẽ minus. I Dem.

Pro possessore habetur qui dolo desijt possidere.

Utile non debet per inutile vitiari. I Dem.

I Dem.

d Plus semper: Hec regula sumpta est. ex. l. ff. eo. ti. l. in eo ꝙ plus. Pone casuꝫ. xxij. q. i. si qs dederit. vbi quidã iponebãt pniam. x. an. alij. vij. alij. v. ꝛ ibi canõ. hanc vltimã sequiꝛ. itẽ in arbitris pronunciãtibus quilibet diuerso numero. s. eo. li. de arbi. c. i. ff. de arbi. l. diẽ. §. si plures ꝛ faꝛ isti. de serui. §. actus vbi qui actũ habet. s. ius ducendi hoĩem vel iumẽtũ vel vehiculũ: hꝫ ꝛ iter: sꝫ nõ econtrario. Et est h regula rõ quare in obscuris sequimur minimũ qꝛ plus cõtinet in se minus: sed nõ econtrario: vt dixi. s. e. in obscuris. ꝛ cõcor. ad h... regulã. j. eo. cui lꝫ. Cõtra. s. eo. li. de prebẽ. cũ in illis. §. vlti. vbi dꝛ ꝙ si mandatur puideri de beneficio qꝺ spectabat ad collationẽ capituli nõ adiecto cõiter vel diuisim: nõ potest puideri de beneficio qꝺ spectat ad collationẽ alterius de capitulo. So. illud facit forma mãdati: ꝛ intentio scribentis qui alterũ solum grauare nõ intẽdebat. itẽ cõtra hãc regulã ꝛ illã. j. e. cui lꝫ: ꝛ illã. j. e. ꝙ ob grãm. ꝛ. j. e. in toto. ꝛ. s. e. li. de pbẽ. cui de nõ sacerdotali. vbi si mandaꝛ alicui prouideri de prebẽda integra: ẽt eo volente sibi nõ poterit de dimidia puideri: vel si mandaꝛ prouideri de pbenda certi valoris: de prebenda minoris valoris etiaꝫ eo volente puideri nõ poterit: vt ibi in fi. pꝫ solutio: qꝛ id facit forma mãdati que exacta diligentia est seruanda: vt ibi. itẽ si fallit hec regula in casibus vbi requiriꝛ specialis expressio. vbi genus qꝺ plus est nõ cõtinet speciẽ qꝺ minus est: vt dixi. s. regula pri. Et no. ꝙ regula locũ hꝫ in eo qꝺ est plus quantitate: qꝺ enim plus est vtiqꝫ tanti est: sed plus qualitate nõ includit minus qualitate: vt dicã. j. e. cui licet.

e Pro possessore: Hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. qui dolo desierit. ꝛ. l. parẽ esse. ꝛ. l. ad ea. §. semp. Pone casum. s. vt lite pen. ecclesia sctẽ marie. ij. ff. de rei ven. ꝙ si dolo. ꝛ. l. si aũt. §. sed si is. vbi conuentus rei ven. si dolo desijt possidere habeꝛ pro possessore: idẽ in conuento petitione hereditatis. ff. de peti. here. sed ꝛ si. §. qꝺ ait. ꝛ. §. pinde. ingt idẽ in ꝯuento noxali. ff. de noxa. si bone fidei. ff. si ex noxa. cau. aga. l. ij. §. i. idẽ in cõuento qꝺ vi aut clã. ff. qꝺ ui aut clã. l. semp. §. antepe. ꝛ idẽ in similibus. Hec autẽ regula ṽa est quo ad hoc ut in tñ teneaꝛ qui dolo desijt possidere inq̃tũ possidens: nõ tñ teneꝛ taliter: nã ꝯ possidentẽ daꝛ directa: hic autẽ datur vtilis: vt. ff. de noxa. l. electio. §. vlti. Quid sit dolus dixi. s. eo. ti. scienti. Et est si. ad hanc regulã. s. de do. ꝛ ꝯtu. ꝯtingit. vbi ille qui cã rei seruande nõ põt adipisci possessionẽ ob dolũ vel potentiaꝫ rei elapso anno efficiaꝛ verus possessor: ac si possedisset corporaliter: ad idẽ. ff. de dolo. eleganter. §. si dolo. Et no. hic de fictione: qꝛ ius fingit eũ possidere qui non possidet in veritate: ꝛ impator consentaneũ nobis est: vbi nulla stipulatio fuit interposita intelligi eã adhibitã. C. de rei vxo. acti. circa pn. ad idẽ. ff. de adop. si arrogator. xvi. q. iij. si sacerdos. de transla. inter corporalia. ꝛ facit qꝺ dixi. s. e. sine possessione. Dicit tamẽ lex ꝙ per fictionẽ iuris veritas non ꝯfundiꝛ. nec deletur. C. de iure do. in rebus. Et no. ꝙ ꝯ eũ qui dolo desijt possidere: ꝛ fecit vt non haberet possibilitatẽ dandi: iuratur in litẽ ad estimationẽ rei: ꝛ ibi precedit iuramentũ ꝛ sequitur iudicis taxatio: ꝛ est spãle: qꝛ illud iuramẽtũ est de affectu nõ de veritate: qꝺ dic vt plene no. ff. de in lit. iurã. videamus. §. iurare. itẽ no. ꝙ hec regula locum habet in priuato ꝛ etiã in prelato quo ad bona propria. Si autẽ ecclesia desinat possidere dolo prelati nõ habet locũ in ecclesia iste rigor: qꝛ delictum persone ꝛc. vt. j. eo. delictum. cũ suis cõcor. ꝛ hoc no. Ber. sm Lau. s. vt lit. pen. ecclesia. i. in vlti. glo. itẽ no. qꝛ regula dicit dolo: qꝛ si sine dolo tempore quo mota est lis vel quo res iudicatur desijt possidere. absoluitur. s. de excep. aduersario. ff. de rei ven. sinautẽ circa prin. Sed si iterum incipiat possidere. ꝛ iterum agatur contra eũ non ob. excep. rei iudi. vt ibi dicitur. Si agens dicat reum dolo desijsse possidere: reus autem dicat ꝙ desijt sine dolo: quis habeat probare queri solet: de quo dic vt no. per Ber. in predicta decre. de excep. aduersario. ꝛ quod. s. dixi ꝙ qui sine dolo desijt possidere absoluitur. Si autem a principio dolose possedit puta per vsuras furtum vel rapinam vel simili modo: etiam si sine dolo possidere desijt puta naturali interemptione vel casu vel furto vel violentia nihilominus tenetur: de vsur. cum tu. de rap. super eo. ꝛ. C. de furtis subtracto. ff. de vi ꝛ ui ar. l. i. §. rectissime ꝛ facit quod dixi. s. eo. mora.

f Utile non debet: Po. ca. xij. q. ij. si quos de suis. vbi eps manumisit suũ benemeritum cui dedit vltra. xx. sed illud amplius tantum reuocabitur. s.

de prebē. dilectus. vbi confirmatur factū legati u. or pitulo ꝛ non in alio. C. de [...] sancimus. vbi tenet donatio pro parte. ꝛ pro parte non tenet. Et no. ꝙ hoc [...]ocardicū. ꝛ pro hac parte faciunt iura. s. inducta. ad idē. xxxvij. di. turbat. ꝛ c. si quid veri. i. q. i. nōne sodomite. ꝛ c. dñs declarauit. xij. q. v. ga. xvij. q. iiij. qō. xxij. q. iiij. inter cetera. xxiiij. q. iiij. quid ergo. de consecra. distin. iiij. si non sanctificatur. s. de ar. cuz ipe. de donati. apostolice: ꝛ ꝙ ibi nota. de test. ray. ꝛ raynal. institu. de inuti. stipula. §. ꝙ si quis vbi si stipulor mihi et alij tenet stipulatio pro dimidia. ꝑ alia dimidia nō. ff. de vsu. usuras. vbi illicite vsure nō uitiāt sortem. ꝛ c. ti. l. placuit. vbi stipulatus vsuras vltra modum licitū vel vsuras vsurarum licitas tantū petit: lꝫ nō vltra. ꝛ ff. de iure do. l. siue generalis. vbi si generalis curator vel specialiter dotis dande causa cōstitutus: amplius ꝙ fuerint mulieris facultates promiserit: nō valet ipso iure ꝓmissio in superfluo: sed vsqꝫ ad licitū modum bene. ꝛ C. de transac. si ex falsis. vbi transactio tenet pro parte ꝛ pro parte nō. C. de vsur. cū allegas. C. si cer. pe. si pro mutua. vbi ꝑene promissio tꝫ vsqꝫ ad legitimā quantitatē vsurarum: ꝛ nō vltra. ꝛ. C. de secundis nup. hac edictali. §. si vero. vbi si vltra statutum modū relinquitur vitrico uel nouerce id qō plus est solūmodo reuocatur. C. de liber. preter. vel exhere. auc. ex causa vbi dicitur ex causa preteritionis vel exheredationis irritū est testamentum quantū ad institutionem: cetera nāqꝫ firma permanent: per que ꝛ similia probatur vtile per inutile non vitiari. Econtra ꝙ vtile vitietur per inutile: probatur. ix. dist. si ad sacras xxiij. di. quorundā. iij. q. ix. pura. s. de offi. dele. cū super. ꝛ c. super questionū. §. si vero de re iudi. ad probandū. ff. de aqua quo. ꝛ esti. l. i. §. itē queritur. ff. de ar. l. pedius. vbi cōpromissum in seruū ꝛ liberum factū non tenet. ff. de transactio. cum hi. §. pretor. vbi requiritur totum vtiliter gestum: ꝛ insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. vbi prior stipulatio vtilis vitiatur pretextu sequētis nouationis: lꝫ sit inutilis. Solu. dixit Bar. brix. ꝛ hoc no. iij. q. ix. pura. ꝙ vtile per inutile vitiatur vbi in iure id inuenitur expressum: alias non. uel dic plenius ꝙ regulariter utile non uitiatur per inutile: ut hic patet: vides enim ꝙ hec pars probandi. s. negatiua hic ponitur pro regula: habemus igitur stare regule nisi specialitatis ratio: uł casus specialis contra regulam appareat: vt dixi. s. in rubrica. Est autē ꝯtra hāc regulam casualiter inuenire vtile vitiari per inutile: vt in contrarijs. Et est specialitatis ratio: quia vtile ꝛ inutile sunt inseparabilia: vt vides in. c. quorūdā. in decre. cum super. ꝛ in decre. super questionum. ꝛ in decre. ad probandum. in. l. pedius. ꝛ in omnibus cōtrarijs. ꝛ probatur optime hec solu. ff. de aqua quo. ꝛ esti. l. i. §. trebatius. ꝛ. §. item queritur. dicitur enim in. §. trebatius. ꝙ si habeo seruitutem ducendi ad aquam certū numerū pecorum si plus ducam: superflua poterit dominus remouere. ꝛ in. §. item queritur. dicitur ꝙ si habeo seruitute. a ducēdi certam aquā per fundum tuum: ꝛ ego aliam aquam illi misceo: ꝙ a toto potero prohiberi. Ratio ergo diuersitatis est: quia pecora separabilia sunt: aqua mixta inseparabilis: ideo in primo prohibeo solum a superfluo: in secūdo a toto. Itē probatur optime. ff. de edil. edic. plerūqꝫ. ꝛ. l. ediles. §. cum autē. ꝛ. §. se. vbi si difficilis est separatio: redibito vno redibetur ꝛ reliquum: ad idē. ff. de le. i. plane. in prin. ff. de verb. ob. l. i. §. sed ꝛ mihi. ꝛ. l. que extrinsecus. cum si. Colligitur solutio. ff. de usur. l. pecunie. ꝛ. rñ. in vlti. glo. arg. cōtra. ff. de dona. inter ui. ꝛ vxo. si sponsus. §. ij. Sed illud speciale donationum fauore. Item contra predicta. ff. cōmunia predi. l. proprium solū. vbi si uendo proprium solum ita ut mihi ꝛ uicino seruiat: mihi soli ꝛ non vicino seruitus acquiritur. ꝛ. ff. quod cuꝫ fal. tu. l. i. §. sed pompo. ubi si uerus tutor auctoritatem prestitit cum falso tutore: tenet ipsius ueri tutoris auctoritas: ꝛ ideo subdistinxerunt quidā si utile ꝛ inutile sunt inseparabilia: ꝛ vitiū est in re: tunc uitiatur: ut. s. dictum est. Si autē vitiū est in persona adiecta: tunc nō uitiatur: ꝛ sic intelligantur hec cōtraria. Sed hec solutio reprobari uidetur per predictā decre. de offi. dele. cū super. ꝛ ideo posset responderi ad ꝑdictā. l. qō cū fal. tu. ff. ut ibi no. Ber. uel posset dici ꝙ in illa. l. uerus tutor ꝛ falsus auctoritatē nō simul sed separatim prestiterunt: ꝛ ideo cū actus cōmiscui nō fuerint: utile non hꝫ ꝑ inutile separari. Ad. l. propriū. ff. cōia predi. bene fateor ꝙ seruitus est res indiuisibilis: sed ibi uendens seruitutē integrā sibi ꝛ integrā uicino acquirere uoluit: seruitus aūt uicini bene est separabilis a seruitute vendentis ꝛ ideo altera utilis per alteram inutilē nō uitiatur. Ad leges autē superius allegatas. ff. de arbi. l. pedius. ꝛ. ff. de transac. cum hi. §. si pretor dico ꝙ ibi nō erāt duo: quorū alterum utile esset alterū inutile: sed unū solū. l. transactio sup alimētis in secundo casu inualida: qꝛ nō quesierat pretor de omnibus que mādat ꝑtor: in ꝑmo casu unū fuerat cōpromissuꝫ ꝛ nō duo. Sed ad h ultimū est melior ꝑma solutio uidet tamē fallere ꝑdicta solutio in casu. ff. de fideiuss. l. grece. §. in oībus: vbi dr̄ ꝙ si fideiussor obligatus est in duriorē cām ꝙ̄ ꝑncipalis: oīmō nō obligat sꝫ ꝑm opinionē illā q̄ exponit oīmodo nō obligat in eo. s. ꝙ excedit nō cōtradicit.

a Ex eo nō dꝫ. Pone casum in eo q dicit decre. epistolas non esse auctenticas qꝛ nullā dꝫ pro se allegare. xix. di. si romanorū. ad idem. viij. di. quo iure. Item pone in eo qui īpugnat cōpositionē qui ex ea beneficiū non consequitur. s. de censi. cū olim. Itē in eo qui īpugnat testamentū dicens illud inofficiosum qui si id īprobe dixit ꝛ succubuit quicqd ex testamento capiebat perdit. ff. de inoffi. te. papi. §. meminisse. ad idē. xiij. q. ij. ꝙ̄ preposterum. s. de testi. presentium. C. de his quibus ut indig. l. alia est. ꝛ dicit lex absurdum est quem redire ad id quod semel renunciandū putauit. C. de rebus credi. si quis iusiurandū. ꝛ facit ad hanc regulam. s. e. qō semel. ꝛ quod ibi dixi: ꝛ quod h dicit nisus extitit: dic cum effectu saltem quantū in eo fuit: qꝛ perseuerauit: si autem simpliciter protestaretur secus

Ex eo non debet quis fructus cōsequi quod nisus extitit impugnare. I Dem.

Cum quid prohibetur: ꝓhibentur omnia que sequuntur ex illo. I Dem.

esset: vt intelligit Ber. predi. decre. de testi. presentium. Item si inciperet agere vel excipere ꝛ desisteret ante sententiā: vt ꝓbant predicte. l. pap. §. meminisse. ꝛ. l. alia est. ꝛ hoc no. Ber. in predi. decre. de censi. cū olim. ꝛ qō dicit hec regula verꝫ intelligo nisi forte ex necessitate officij habuerit impugnare: nā tūc ꝓprio noīe fructū cōsequi posset: hoc ꝓbat. iij. q. vij. §. tria vꝫ. si ꝯ patrem pupilli. ff. de postu. l. vl. ff. de iudi. iulian⁹ ait. ꝛ meli⁹. ff. de admi. tu. vel cu. cū quedam. ubi fili⁹ preteritus a matre tutor uł curator īstituti heredis hereditatē adeundo nomine pupilli sibi nō preiudicat: ad hoc. s. e. lib. de elec. c. pe. §. porro. itē lꝫ quis impugnet sniam in vno. c. ex alio capitulo cōsequitur fructum: de testa. ray. ꝛ. c. raynal. ꝛ facit quod dixi. s. regula priori. Et concor. ad hāc regulam. i. q. vij. c. i. xcvi. di. si impator de postu. c. vlti. ꝛ simile est quod dicit. frustra legis implorat auxiliū ꝛc. de vsur. quia frustra. Itē no. ꝙ sicut non debet quis cōsequi fructum ex eo quod impugnat. ut hic: ita econuerso nō debet quis impugnare id ex quo fructū cōsequitur. xix. di. c. i. iiij. q. iij. si quis testibus. iij. q. viij. cuius in agēdo. de censi. cum olim. in fi. ad hoc de transac. ex litteris. ꝛ apte. ff. de iure do. l. cū in fundo. vꝫ. ꝛ sigdē. ff. solu. ma. lꝫ si ideo: ꝛ hoc sane intelligas sꝫ ea q̄ dicta sūt. s. ī alio casu.

b Cum quid prohibetur: Pone casum in prohibito a carnib⁹: q prohibitus intelligit ab oīb⁹ que trahūt sementinā originē. iiij. di. deniqꝫ. ꝛ prohibita ꝯcupiscentia per legē prohibita intelligunt omnia mala que sequunt ex illa: de cōsti. nā concupiscentiā. Item prohibita alienatione: prohibita intelliguntur uenditio: donatio: manumissio ꝛc. C. de rebus ali. nō alie. l. ulti. ad idē. de re. ec. nō alie. nulli. Item prohibito officio: ꝛ beneficiū. lxx. di. eos. Itē ꝛ furto ꝓhibito prohibet omnis rei alienē illicita vsurpatio: ꝛ prohibita mechia omnis illicitus cōcubitus ꝓhibetur. xxiij. q. v. penale. xxxij. q. iiij. meretrices: ꝛ cui prohibetur ecclesie communio: ꝛ eius stipendia ꝓhibita intelligunt: de ap. pastoralis. ī fi. ad idē. ff. de seruis expor. l. cui. Et concordat ad hanc regulam. ꝭ. eo. accessoriū

c Pluralis locutio: Po. ca. de con. di. i. hoc quoqꝫ ibi dominus nobiscū duos numero cōprehendit. Itē. s. eo. lib. de preben. is cui. §. i. ubi beneficiorꝫ nomine duo tantū beneficia cōtinent: itē per. l. ff. de manu. test. l. libertas. §. post annos: nā si legetur libertas seruo post annos: de duobus ītelligit. itē si promittitur vel legatur post dies: de duobus intelligit. ff. de. v. sig. l. inter illā. §. ita datā. itē per. l. ff. de testi. ubi numerus: ubi sunt h uerba. ꝛ. iiij. q. iij. ubi numerus. Cōtra. ff. de op. lega. l. i. ubi dicit ꝙ si alicui legata est seruorꝫ optio tres eliget. So. speciale est in fauorem ultime uoluntatis: ut ibi potius sequamur quoddam medium ꝙ̄ minimum qꝛ ad minus de duobus intellexit: ex quo dixit in plurali: et forte de pluribus: sequamur ergo quoddam medium: ꝛ sic optet tres: vel dic: ut ibi no. ꝙ ibi legatus fuerat equus vel seruus quem serui testatoris elegerint: quos seruos legatarius optare debeat: tunc optabit tres seruos qui eligent sibi equum vel seruum legatum: ꝛ ideo tres: qꝛ duo de facili discordarent. viij. q. i. nec nouum. s. de ar. c. i. ff. de ar. itē si vnus. §. principaliter: ꝛ quod hic dicit ꝙ pluralis locutio est cōtenta duorum numero verum est regulariter: ꝛ ibi eo. vel alio iure non adijcitur numerus: ut in pre. l. vbi numerus. canonizata. iiij. q. iij. in causis igitur ꝛ instrumentis regulariter duo testes sufficiunt interdum tamen unus sufficit: vbi. s. nulli fit preiudicium de consecra. di. iiij. placuit. Et multi sunt casus in quib⁹ requiruntur tres ad minus. Primus in depositione pecunie: in auc. de fi. instrumentorū. §. si quis igitur. coll. viij. Item quādo imperitus lrāꝝ contrahit scriptis. C. si cer. pe. l. vlti. in instrumēto de quo fit comparatio. C. de fi. instru. l. pe. Quādo pater legitimat filium naturalē instrumento publico. in auc. ut liceat ma. ꝛ auie. §. ad hec coll. viij. Quādo mulier fatetur se pro intercessione aliquid recepisse. C. ad vel. antique. Quando quis vult infirmare testamentum quod facit post transcursuꝫ decēnij. C. de testa. sanci. mus. in inuentario. C. ad. l. fal. auc. sed cuꝫ testator. In priuata scriptura: vt fidēꝫ facit. C. qui po. in pig. ha. l. scripturas. itē quinqꝫ requirunt dum cōtractus excedit librā auri in ciuitate. C. si cer. pe. auc. sꝫ nouo: ꝛ in codicillis: ꝛ donatione causa mortis similiter. v. C. de dona. cā mor. l. ulti. Itē in testamentis cōmuniter. vij. in testamento tamē ceci. viij. C. qui testa. fa. pos. hac consultissima. aliquādo. v. ut ī testamēto rustici: ut in municipiis: ꝛ uillis ubi est hominum raritas. C. de test. l. fi. aliquando sufficiunt duo vel tres: ut in testamēto facto inter filios ꝛ nepotes. C. de testa. hac cōsultiss. ma. itē interdū reqrunt. xv. testes. C. de pror. sa. sacri. l. vna interdū plures. ij. q. iiij. presul. ꝛ. c. se. Et no. id qō hic dicitur de plurali locutiōe: nō hꝫ locū ī ꝓnominib⁹: ut nos uos uester ꝛc. nā un⁹ ꝑlat⁹ scribit: ꝛ ei scribit ī pl'rali: ꝛ papa sp dē se scribit sic. s. ꝺ cri. fal. ꝙ̄ graui

d Imputari non debet: Po. casum in eo qui dꝫ appellationē ꝓseq infra annū cui non imputat: si per eū non stetit. ij. q. vi. anterior in eo qui debet promoueri ad sacerdotium infra annum cui non currit ann⁹ ipse si iusto impedimēto detentus promoueri non potuit. s. e. lib. de elec. commissa. §. i. In eo qui rem emit sub pacto legis commissorie. s. ꝙ si infra terminum precium solutum non esset res foret inempta: ꝛ emptor in termino soluere volens si non habuit cui solueret: sibi non imputatur. ff.

Pluralis locutio duorum numero est contenta. I Dem.

Imputari non dꝫ ei ꝑ quem non stat: si non faciat quod ꝑ eum fuerat faciēdum. I Dem.

de lege cōmisso. l. cōmissoria. in fi. ad idē. xliij. di. ephesis. s. de eo q mit. in pos. c. ij. vbi de hoc. ꝛ facit. C. de cōdi. inser. l. vlti. Et no. ꝙ dicit ꝑ quē non stat: qꝛ non sufficit velle nisi ad opus procedat quantū in eo est. s. de eo qui mit. in pos. c. i. impossibilitas: ergo facti sicut a ꝑncipio annullat obligationē. s. eo. nemo potest. ita ꝛ ex postfacto elidit. vt hic. Si tamen tenetur quis aliquid facere infra certū tempus nec per eū stetit: lꝫ nō imputet tamen post tēpus tenetur: de do. ꝛ contu. cuꝫ dilecti. ff. de arbi. l. celsus. Cōsulo tamē ꝙ si post infra tꝑs de ipotētia protestet. ij. q. vi. post ap. de hoc. de ap. c. vlti. ꝛ. C. de iure emphi. l. ij. ī fi. cū suis ꝯcor. Ad id quod dixi ꝙ post terminum tenetur. ꝯ. s. de spon. sicut. ff. de le. iij. l. ea tamen adiectio. So. ut no. in pre. decre. sicut. ꝛ ut dixi. s. eo. nemo potest. Et concor. ad hanc regulam. de elec. c. ulti. vbi tempus datuꝫ ad eligendū non currit ei qui nō potest eligere: nisi ex quo in mora fuerit petendi licentiam: ad idem: de cōces. prebē. qꝛ diuersitatem. Quid dices de eo qui sua culpa incidit in casum propter quē postea facere non potuit qō per eū fuerat faciendū. Uidetur primo ꝙ sibi sit imputandū: quia regulariter quis de casu tenetur qui sequitur culpā. l. di. sepe. ꝛ. c. studeat. de eta. ꝛ qua. c. i. ꝛ quod ibi no. ꝛ fa. lxxvi. di. nō satis. ꝛ qui ma. accu. pos. c. i. ꝛ quod ibi no. ꝛ si. ff. quod me. cau. l. si mulier. vbi metus illum non excusat qui sua culpa incidit in metum. In contrarium videtur per predicta iura: de elec. c. vlti. de conces. prebē. qꝛ diuersitatem. ar. de pig. significāte. ibi in captione ꝛc. de spon. veniens. ij. Sꝫ casus est specialis. Et dicit lex ꝙ qui iniuriose vel libidinis causa inimici vel meretricis fregerit ostia: si fures non ab eo inducti postea res asportent non tenetur furti. ff. de fur. l. verum. ꝛ. l. qui iniurie. in princi. preterea deportatus: si nō potuit pro curatorem dimittere bene restituitur: ꝛ tamen culpa sua absens erat. ff. ꝺ mino. l. papi. Item debitor propter inopiam excusatur cedendo bonis ēt si sua culpa in illam inciderit: de sol. odoardus. ff. de dolo. nam is. Satis videtur dici posse ꝙ imputandum sit illi propter iura primo inducta hinc etiam dixit lex non debere succurri ei qui in necessitate se posuit. ff. q satisda. cog. l. si fideiussor. vbi dicitur ꝙ si reus non potest satisdationem dare vbi conuenitur: ꝛ in alio loco eiusdem prouincie dare uelit: si satisdatio necessaria erat audiendus est: si voluntaria nō: qꝛ ipse sibi necessitateꝫ imposuit ad idem. ff. si quis cau. l. ij. §. si quis tamen: vbi dicitur. ꝙ q in iudicio comparere debebat: si quid est quod ei imputet tēpestatē vel vim fluminis pretendere nō poterit ar. ad hoc de elec. cum in veteri. Ad iura in contrariū inducta respondeo: ꝛ dico ꝙ decre. vlti. de elec. ꝛ decre. de cōces. prebē. qꝛ diuersitatem. loquunt de quadam pena canonis prodita solum cōtra negligentes: vnde ibi culpa sine negligentia non punit: hoc satis probat ipsa decre. qꝛ. vel dic ꝙ si ex culpa imponit aliqua pena: ut suspensio: vt in pre. decre. qꝛ vel deportatio: vt in. l. papi. tunc culpa illa vlterius puniri nō dꝫ: ad hoc. xiij. q. ij. c. vlti. de iudi. at si clerici. alias enim sequeret ꝙ suspensio idem esset quod priuatio: ꝛ deportatio idem qō bonorū ademptio: qō esse non debet. Ad decre. significante. dico ꝙ forte sine culpa sua erat in captione: ꝛ ibi etiā est alia ratio. s. ꝙ primo pecuniam miserat per eū quem fidelem nunciū credebat. Ad pre. l. uerū ꝛ. l. qui iniurie. dico ꝙ verū est ꝙ non tenetur furti tamē cōuentus de iniuria tenet emendare dāna per illos fures illata: qꝛ qui occasionem dāni. ꝛc. de iniuri. ꝛ dā. da. c. vl. Ad h qō dr̄ de inope dico ꝙ ipossibilitas casus h īduc.

a Accessorium: Hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. cū ꝑncipalis. ꝛ. l. nihil dolo. §. cū principalis. Pone ca. in ꝑncipali destructo: quia dicit destructū ꝛ accessorium. xvi. q. vij. ꝛ hoc diximus. Item si causa ꝑncipalis. s. matrimonij cōmittit: sic ꝛ accessorij. s. dotis. de do. post diuor. resti. de prudentia. Item si non tenet contractus: nec ipsius accessoriū. C. de legi. non dubium. cōcor. de fo. compe. si diligenti. de offi. dele. prudētiam. §. serta. in fi. de fi. instru. inter dilectos. ad fi. s. eo. li. de rescrip. c. i. ꝛ. c. pe. ꝛ optime per decre. s. eo. de offi. dele. si super gratia. vbi potestas executorum datorꝫ ad gratiā non perit re integra morte cōcedentis: sicut nec gratia: qꝛ potestas illa accessoria est ad gratiā: ꝛ de prescrip. cum ex officij. vbi sicut non prescribitur visitatio: nec procuratio ratione visitationis debita. Cōtra. s. de iureiurā. debitores. ꝛ cum cōtingat. vbi de h. s. eo. li. e. ti. lꝫ. ubi tenet accessorium: ꝛ non principale. So. illud pp animę periculū quod eueniret si non seruaretur iuramentū: ꝛ dic ut in predi. decre. cum cōtingat. Itē contra. C. de epi. audi. auc. liberi furiosi. vbi tenet legatū. ꝛ non testamentū vel heredis institutio. Sol. illud speciale ī odiū filiorꝫ qui cōtempserunt patrē: vt no. Ber. in pre. decre. īter dilectos. Itē cōtra. C. de luiti. pig. l. intelligere. vbi sublata personali remanet hypothecaria: sed dic ut ibi: qꝛ non fuerat sublata personalis pacto: sed tēpore: ꝛ personalis tollitur spacio. xxx. hypothecaria spacio. xxxx. an. ꝛ ideo sublata personali tempore adhuc remanet hypothecaria per. x. an. C. de prescrip. xxx. an. l. cū notissimi. secus si pacto vel alio modo: vt. s. dixi. Item cōtra. C. de predi. mi. l. ꝛ si is. vbi qui desiderat esse curator vendidit rem minoris: ꝛ sic non tenuerat venditio: valet tamē obligatio de euictione. So. lꝫ nō tenuerit venditio: quo ad pupillum vel minorē: tenuit tū quo ad ill[...] n curatorem [...] quo ad ipsum tenuerit principale non mirū si tenet accessorium. [...] ntr. C. si aduer. ven. l. i. ꝛ auc. sacramenta [...] s. Item. ff. qui. mo. vsufru. l. qui tamen in prin. ꝛ. l. pce. ff. de fideius. l. liter: sed illa sunt spālia. Itē no. accur. C. de pac. l. pacta. que cōtra ꝙ in ꝑ[...] fiunt preter legē tenet accessorium: ꝛ non principale: in his que fiunt ꝑm l[...] vtrūqꝫ: in his que cōtra neutrū. Cōcordat ad hanc regulā. ff. de pecu. leg. l. ij. ꝛ. ff. de penu leg. l. ij. ubi dr̄ ꝙ ꝑēpto ꝑncipali perimitur accessorium.

Accessorium naturā sequi cōgruit principalis. I Dem.

Qui tacet consentire videtur I Dem.

Is qui tacet non fatetur: sed necnon vtiqꝫ negare videt.

I Dem.

Inspicimus in obscuris qō ē verisimilius vel qō plerūqꝫ fieri consueuit. I Dem.

Is qui in ius succedit alteri⁹ eo iure quo ille vti debebit. I Dem.

b Qui tacet: Pone casum. liiij. distin. si seruus. ij. ꝛ. s. de presump. nonne. ff. so. ma. l. secunda. §. voluntate. vbi dicitur ꝙ pater agens de dote filie de ipsius voluntate videtur agere si filia non contradicat. Et no. ꝙ qui tacet interdum consentit: vt hic: ꝛ in supradictis iuribus votum emittit. xxvij. di. c. i. ꝛ simulatur. lxv. dist. si forte. impunitatem promittit. xliij. di. sit rector. offert. xx. q. i. c. i. occidit. xliij. di. ephesis. est cōtumax. lxv. di. c. vlti. interdum: nec consentit nec contradicit. ꝭ. c. pri. ꝛ dic: vt ibi statiꝫ dicā.

c Is qui tacet: Hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. lege q tacet. Et no. ꝙ tacere est quoddam mediū inter expressam voluntatē: ꝛ expressam conditionem. Pone casum in eo contra quem fertur sententia: qui tacens non habetur pro consentiente: nec pro contradicente infra decem dies: infra quos semper appellat. ij. q. vi. anterior. Itē pone in prelato qui tacet ex causa: puta propter scādalum. s. de prescrip. nihil prodest. de cog. spi. super eo. de iureiuran. mulieri. Item pone ꝑm accur. in tributoria: nam si seruus contrahit domino contradicēte tenetur de peculio tantum: ꝛ deducitur quod debetur domino. ff. de pecu. si qs seruū. §. etiam si ex eo expresse uolente tenetur quod iussu insolidū. ff. ꝙ iussu. l. i. vbi autem scit: ꝛ tacet: tenetur tributoria: ꝛ sic non insolidum: nec deducit sibi debitum. ff. de trib. l. i. §. scientiam. ff. de exer. l. i. §. sed his. Prima regula fallit. xxvij. di. c. i. liiij. di. si seruus. xx. q. ij. c. i. s. de presump. nōne. s. de iur. calū. c. vlti. in fi. s. eo. li. de confes. si post prestitum. ff. so. ma. l. ij. §. voluntate. ff. de liber. agno. l. i. §. penam. ff. loca. item queritur. §. qui pro impleto. ꝛ vbicunqꝫ tacitum pactū inducitur a lege. ff. de pac. qui in futurū. Secunda fallit in eo qui tacet verbo: sed contradicit facto vel signo. lxxiiij. di. c. i. Itē in episcopo qui tacet commonitus a vicinis episcopis qui habetur pro contumace. lxv. di. si forte. Itē in his in quibus requiritur expressus consensus: ut in adulto qui chathezizat: de con. di. iiij. cum pro paruulis. ꝛ in seruitute imponenda. ff. de ser. vr. pre. l. inuitum. ꝛ in procuratore constituendo. ff. de procura. l. filius. §. inuitum. ꝛ in furto. ff. de fur. qui vas. §. vetare. ꝛ soluendo matrimonia. ff. de ritu nup. in eo iur. §. deinde: ꝛ expresse debet testator nomē heredis dicere. C. de testa. iubemus. Itē in casibus ꝯo. ij. q. vij. pleriqꝫ. Quid ergo in his dices: nunquid tacens habebitur pro consentiente: an pro cōtradicente. Sol. dicunt quidam ꝙ regulariter tacens habebitur pro consentiente. facit ad hoc. s. regula ꝑri. fallit in casibus supradictis. vel dic secundo ꝙ aut est tale factum qō fieri non potest me prohibēte. Pone ca. liiij. di. si seruus: ꝛ tunc taciturnitas habebitur pro consensu. fallit in casibus supradictis: aut est tale qō fieri potest me contradicente. Po. ca. ff. de cōtra ben. emp. rē alienam. ꝛ tunc taciturnitas nō obest: nā dicit regula iuris culpa caret qui scit: sed prohibere non pōt. ff. eo. l. culpa. ꝑm Io. qui hoc no. xxvij. dist. c. i. ꝛ ber. de presump. nōne. vel dic tertio ꝙ in facto cōcupiscibili honorabili ꝛ meritorio taciturnitas habet pro consensu: vt in primis iuribus. In facto auteꝫ qō nō est cōcupiscibile honorabile: ꝛ meritorium: sed onerosum: necessarius est expssus cōsensus: sicut est ꝙ quis assumit ꝓcuratoris officiū ꝙ res sua seruat: ut ī secundis iuribus ꝑm Inno. qui hoc no. de electio. in genesi: quod uerꝫ puto hoc addito ꝙ ubi ius in penā statuit quē tacentē haberi pro consentiente: uel cōfesso sic habetur: lꝫ factum sit onerosum exēplifica per decre. de iura. calū. c. vlti. ī fi. ꝛ. s. e. li. de cōfes. si post prestitū. cū similibus. Concordat autē ad hanc regulaꝫ lex. ff. cōi. di. l. sabinus. vbi socius patiens habet pro ꝯsentiente quantū ad hoc: qa nō agit ad demolitionē: ꝛ sic quo ad hoc habet pro ꝯsentiēte: agit tū ad īteresse: ꝛ sic quo ad hoc habet ꝓ ꝯdicēte: ꝛ v̄itate ꝯsiderata tacens nō loquit ꝛ sic nec ꝯdicere nec ꝯsentire vr: hui⁹ āt varietatē videt potes ꝑ solutōes supiores siml' iūctas

d Inspicimus: Hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. l. in obscuris. inspi. Pone ca. in viro qui cōtraxit cum vidua: ꝛ longo tempore habitauit cum ea: illa dicit se incognitam: in hoc obscuro presumitur cognita: quod est verisimili⁹. xxxij. q. i. si quis acceperit. Item cancellata vel obscura littera nominis presumitur: ibi illam litteram fuisse de qua est verisimilius: de fide instrumen. inter dilectos. Item in dubio verisimile est filium iniuste exheredatum. C. de inoffi. testamē. auc. non liceat parenti. h autem repete quod dixi. s. e. titu. in obscuris.

e Is qui in ius: Hec regula sumpta est ex. l. ff. eo. ti. qui in ius. Po. ca. in pacto: qꝛ eodē vtetur successor quo predecessor. xviij. q. ij. eleutherius. Itē cōuenit successor per rescriptū impetratū ꝯ predecessorē. s. de fo. cōpe. dilecti. de hoc de rescrip. significauit. itē pone in herede qui nō vsucapit: qō nō vsucapiebat defunctus. ff. de diuer. ꝛ tēpo. prescrip. l. cū heres. quod dic. ut dixi. s. eo. cum quis in ius. heres enim successor est iuris. Hec regula fallit. ff. de proba. l. pecula. vbi illa pecula fideicommissuꝫ: qō cōpensare potuisset cū testatore: cū heredib⁹ non cōpensat. Itē fallit vbicūqꝫ morte defuncti ꝯfirmat donatio: ibi enim nō penitet heres. C. fami. her. l. filie. itē in casu. ff. ad. l. fal. reperit. Itē fallit in cōuentionib⁹: vbi ex psona successoris mutat forus: hinc est ꝙ clericus ēt in ciuilib⁹: ꝛ pᵃtrimonialib⁹ cōuenit corā suo iudice. xi. q. i. nullus episcopus de fo. cōpe. cum sit. ꝛ. c. si diligēti. itē fallit in casu. s. eo. li. de iurepa. c. vno. vbi ecclesia que suc

Universidad de Deusto Biblioteca

…di laico patrono h3.vi.menses:cū tamē … beat… lega …legatum acceptare nō potest pro parte … uere:si tamen … ce …bus relictis heredibus:vnus pro sua parte … acceptare:τ alter pro …uere.ff.de leg.i.l.legatarius.Et est … o huius regule quare eo iure vti …ius iuris habere nō pōt:q2 nemo plus iuris τc.τ.j.eo.nemo potest cu3 si. …mus …ō:q2 heres cēsetur eadem persona cū defuncto:successor cū pdecessore:p3 ergo idē ius vtriusq3. Et no.ꝙ dic eo iure q2 non eo priuilegio ex sui psona:si psonale fuerat pdecessoris priuilegiū:vt.s.eo. priuilegiū.cū suis concor. Idē dico de pacto psonali.s.de trāsac. decetero.τ.s.de pbē.nisi cum similib9.τ facit hec regula ad ea que no.de preben.tuis.

PResumitur[a] ignorantia vbi scientia non probatur. Idem.

LOcupletari[b] nō debet aliqs cum alterius iniuria vel iactura. Idem.

IN penis[c] benignior[d] est interpretatio[e] faciēda[f]. Idem

ACtus[g] legitimi conditionem non recipiunt neq3 diem. Idem.

SEmel[h] deo dicatū non est ad…

a **P**Resumitur:ignorātia.Pone casum.lxxij.dist.pposuisti.in fi.fm ꝙ ibi iacet lra.de sen.ex.si vo.ij.ff.de pba.l.verius.Contra.xvi.di.qō dicitis.i.q.i.si qui a symoniacis.ix.q.i.ordinationes.xxxiiij.q.ij.in lectū.s.de elec. innotuit cū simi.in quibus iuribus dicit ꝙ nō presumit ignorantia:sed poti9 sciētia.So.dic ut no.de postu.c.i.in.iij.glo.de cōsti.c.ij.τ in predi.c.lxxxij.di.proposuisti.ꝙ circa ea que publice fiunt presumitur scientia:nisi probetur ignorātia: circa ea que fiunt occulte presumit ignorantia:nisi probet scientia:vt h. Et sciās ꝙ hec regula vera est in his que quis scire uel indagare nō tenet. In his autē que qs scire vel indagare tenet:habet locū sicut in eligēdo plato.lxi. distin.c.ij.viij. .q.ij.dilectissimi.de elec.cū in cunctis.τ iō ibi presumit sciētia nisi probet ignorātia:vt eo.ti.innotuit. Ad hoc est qō dicit lex ꝙ magistratus tenet de idoneitate tutoris vel curatoris quē nominauit inquirere:τ ideo imputat ei si idoneus non est.C.de magis.cōue.l.pe.τ per totū:τ illud quod hec regula dicit presumitur: est autem huius virtutis hec presumptio:vt transferat onus probandi in aduersariū …s.dixi.τ idē est in alijs casibus qui no.vi.q.vlti.actor.s.ut eccle.bñfi. vt nostrū. Itē no.ꝙ ignorantia tribus modis probatur vno mō per sacramentū τ sic probo in veritate me ignorasse:de sen.excō.si vero.ij.de excep.pastoralis.s. eo.lib.de elec.ut circa.τ tunc demū admittit pbatio hec:cū est probabilis:vt no. in predi.c.proposuisti.Secundo quādo probat id ex quo necessario sequitur me ignorasse:puta me tunc anniculum vel furiosum.iij.q.ix.indicas.de suc.ab intesta.cum dilectus.Tertio quando probatur id ex quo non necessario:sed verisimiliter sequitur me ignorasse:puta me tunc absentem fuisse:τ hoc dicere voluit Io.i.q.i.si qui a simoniacis:τ l3 in facto proprio probabilis interdū sit ignorantia:vt.xxxiiij.q.ij.in lectura:probabilior tamē in alieno.ff.pro suo.l.vlti.quod dic.vt no.i.q.iij.§.notandū τ q2 ignorantia iuris precipue naturalis nō excusat quod dic:vt no.in predicto.§.notandum de tali ignorantia non loquitur hec regula.cū ibi par sit pena scienti τ ignoranti.xvi.q.i.si cupis.C.de i ius vocā.l.ij.

b **L**Ocupletari:hec regula sumpta est ex.l.ff.e.ti.l.iure nature.Po.ca.xvij. .q.vlti.c.vlti.s.de dona.aplice.vbi nō dicatis monasteriū cū iactura cathedralis ecclesie.ff.de ɔdi.inde.l.naturaliter.in fi.τ.l.se.vbi si pupillus accepit mutuum τ locupletior inde factus soluit nō repetit:τ emens a pupillo sine tutoris auctoritate:si ex sua pecunia locupletior factus est pupillus cū post pubertatē agentē exceptione repellit.C.de vsuca.pro emptore.l.vlti.τ cōcor.xcix.disti.ecce .xij.q.ij.bone rei.xi.q.iiij.si quis vero.xiiij.q.v.deniq3.xxij.q.ij.primū in pn. .C.de epi.τ cle.l.si quis presbyter.τ.s.de pe.suā:vbi sunt hec verba:τ ideo priuilegiū interpretamur ne alteri enorme preiudiciū afferat:de vb.si.quid per noua le.ix.q.iij.nūc vo.xxv.q.ij.de ecclesiasticis.de cōsue.cū olim.in fi.cū si.hec regula fallit in prescriptionibus τ vsucapionibus:vt per te uides:τ in excep.non numerate pecunie:que si infra debitū tēpus nō opponitur:locupletatur petens cu3 aliena iactura.C.de non nume.pecu.l.in cōtractibus.Itē in expensis factis in re aliena.ff.de do.exceptio.l.paulus.sed vbi est auctoritas iuris nō potest dici iniuria.xxiij.q.iiij.qui peccat.Quod ergo h dicit iniuria vel iactura expone vel pro τ sic.lxxvij.di.c.i.de fo.cōpe.dilecti.C.de vb.sig.l.pe.τ ideo etiā pdi.l.iure nature.ff.eo.ti.vnde hec sumpta fuit dixit detrimēto:τ iniuria τ cautius.Concordat ad hanc regulam.ff.de ser.rusti.predio.l.imperatores.in fi.vbi aqua de publico flumine:ita demū duci permittit:si sine alterius iniuria id fiat:ad idē.ff.de ser.vr.predi.l.fistulam.C.de serui.l.vlti.in fi.cum si.ex quibus probat ꝙ etia3 in meo facere nō debeo quod noceat in alieno.Contrariū tamen probatur.ff.de dā.infec.l.fluminū.§.vlti.τ.l.proculus.ff.de aqua plu.ar.l.i.§.deniq3.dici solet cum facio aliquid in meo ex quo alij nocco:aut immitto in alienum:vel opus facio:τ tunc nō l3:vt.ff.si serui.uendi.l.sicuti.§.aristo.τ.l.testatrix:aut nō immitto nec opus facio in alienum:τ tunc aut id dolo facio:ut noceā alteri:τ tunc prohibeor:aut nō facio dolo:sed eo solo pposito ut mihi prosim:l3 per id alij noceā τ tunc non phibeor.ff.de aqua plu.ar.l.i.§.deniq3 cū suis cōcor.τ fa.ad hoc qō no.xi.q.iiij.si quis vero de auctoritate τ vsupal.c.iij.τ quod dicit hec regula intelligas enormi:nā priuilegium bene affert iacturam:licet enormē inferre non debeat.de h.xxv.q.ij.rescripta.de vb.si.oli3.ad h.C.de pci.ipe.of.l.quotiens.

c **I**N penis:Hec regula sumpta est ex.l.factū cuiq3.§.i penalibus.Po.ca. in iudice qui ita pronunciauit temere accusasti calumniatorē nō pnunciat .ij.q.iij.§.notandū.Priuatus a collegio doctor2 non ppetuo:sed temporaliter priuatus intelligitur:de cōsti.ex litteris.Tutor remotus nō expresso:an propter dolū:an ppter culpā:remotus intelligitur propter culpam.ff.de suspec.tu.l.he enim.§.i.cōcor.de pe.di.i.§.pene.s.eo.li.de elec.statutū.ff.de pe.si preses.τ ex hac regula:τ eo quod dixi est ar.ꝙ in dubio presumitur cassatio electionis facta nō vitio psone:sed electionis mō τ sic addi pōt ad decre.de electio.super eo.ut ibi no.per compo.nā etiam iudice pronunciante ꝙ vim fecisti.de priuata intelligitur in predictis.l.si preses.τ.l.pe.Et no.ꝙ hic benigna interpretatio fit in multis.Primo ꝙ ex multiplici pena expressa eligimus minorem.l.dist.eos.xxiiij.q.i.si quis dederit.Itē quia si verbū pōt importare penam perpetuam τ temporalē:eligimus temporalem.xxxiij.q.iiij.si oportet.ij.saluo eo qō habes.l.di.c.i.τ.s.de cōsti.ex lris.per ber.et modernos.τ per accur. .ff.de post.puto.§.i.itē ga de penis non arguimus ad similia:ga pene nō excedunt propriū casum de pe.di.i.§.pene. Itē vbi est tale vbū puniant priuentur:intelligimus per sententiā nō ipso iure.de elec.c.quia pp:nisi ibi essent verba que aliud saperent:puta ipso iure uel eo ipso.s.e.li.de elec.ꝙ sit in fi.licet ibi gar.contra.sed primum credo fm guil. Item q2 in dubio minorem casum eligimus.ff.de suspe.tuto.l.he enim.τ.s.dixi.An iudex possit penas moderari:no.ij.q.iij.§.notandum.in glo.que incipit in tertia.

d Benignior:dicit canon. Illa digniora sunt imitatione que sunt excellentiora pietate.ix.di.c.vlti.

e Interpretatio:de multiplici interpretatione:uide quod no.xi.q.i.§. ex his omnibus.τ de postu.c.i.

f Facienda:ratio quia odia restringi τ fauores cōuenit ampliari.s.eo. odia.cum suis concor.

g **A**Ctus legitimi:Hec regula sumpta est ex.l.ff.eo.ti.l.actus legitimi:ut emācipatio:acceptilatio:hereditatis aditio:serui optio.tutoris datio τc.per quam exemplificare potes hanc regulā.Item exemplū pone in sententia q nō d3 ferri sub conditione.ij.q.vi.biduum.Itē electio uel postulatio non debet fieri sub conditione.s.e.li.de elec.in electionib9. Itē matrimoniū non contrahitur in diē.xxxij.q.ij.solet queri.s.de cōdi. ap.c.ulti.Contra.xviij.di.c.vlti.lxxxvi.di.tanta.x.q.iij.unio.in fi.in quibus excōicatur quis usq3 ad duos menses.So.ibi sumitur excōicatio pro remotione a sacramētis:excōicatio enim debet esse perpetua.x.q.i.ga sacerdotes:exponimus tamē perpetuā.i.donec penituerit.xxvij.q.i.de uiduis.i.rñ.ga pro cōtumacia fertur.fa.s.de consti.ex lris.Itē ɔ.s.de ele. cū in ueteri.ubi eligendi ptās in certū tps confertur. Sol. electio est ille actus legitimus qui nō recipit diē:unde nō possunt canō.sibi aliquē eligere in prelatū usq3 ad festū resurrectionis ut hic:sed potestas eligendi nō est ille actus:τ ideo dat in tēpus:ut ibi.nam τ procurator dat ad tempus .s.eo.li.de procura.si quē sub ea.hinc est ꝙ etiā de iure cōi tempora ad eligendū sunt taxata:de elec.ne pro defectu.de cōces.pbē.c.ij.s.eo.li.de iure pa.c.uno.cum si.Itē cōtra.vij.q.i.pastoralis.s.de fi.presby.ueniēs vbi prelatura eccle.dari uidetur ad tēpus.So.ut ibi no.in ulti.glo.ite3 cōtra ga matrimoniū:l3 nō recipiat diē:ut.s.recipit tamē conditionē:de cō.ap.super eo.Solu.ueritate inspecta nondū est matrimonium:ubi nō interuenit purus cōsensus:ut ibi p3:imo nec sponsalia:ut.s.e.lib.de spō. .c.i.in fi.itē ɔ ad id qō.s.dixi de datione tutoris.insti.qui da.tu.pos.§. ad certū.ubi tutoris datio diē recipit.Sol.qō.s.dixi h3 locū in tutore dato a iudice.secus si a testatore:ut i pdicto.§.itē ad idē.ɔ.ff.de tutel.l.muto.§.pe.ubi dat a iudice sub cōditione si satisdederit τ ille si satisdederit pura est:τ fa.qō habes.s.de ele.significasti.Et no.ꝙ sicut hi act9 nō recipiunt ɔditionē uel diē:sic nec disiunctionē:ut in pdicto.c.in electionib9 τ.e.ti.ut qs duas.Itē no.ꝙ regula ista indistincte loquit de actibus legitimis q nō recipiūt ɔditionē:nec diē:lex aūt strictius dixit. Act9 legitimi qui ɔditionē recipiūt τc.quasi di.aliqui sunt qui recipiunt:τ aliq nō:τ loquit ipsa lex i actib9 q nō sunt ɔct9:s3 q̄si:ɔct9 enī bñ recipiūt ɔditionē.ff. de ɔhē.emp.l.h uēditio.τ sic etiā pōt solui id qō.s.dixi.de mrimonio fm Lau.Goff.τ Ber.q hoc no.de ɔdi.ap.s.eo.i pn.τ fa.j.eo.cōtractus.

h **S**Emel deo dicatum:Po.ca.xij.q.ij.nulli.s.de reli.do.ad h.ff.de reli.τ sum.fu.l.si quis sepulchrū.§.i.ad idē.xix.q.iij.que semel.de conse.di.i.ligna.τ.c.uestimenta.de fo.cōpe.cōquestus.de rerum pmu. mācipia.C.de sacro san.eccle.auc.preterea.Et habet locum hec regula nō solū in re ppria:sed etiā in aliena ɔsecrata:unde si aurifaber habebat calicē quem episcopus consecrauit:amplius non reddetur aurifici calix ipse:sed eius estimatio:τ est casus specialis in quo priuatur quis re sua.x. iiij.q.vi.comperimus.Et quod dixi in calice:idē est in qualibet re inanimata:secus autē in animata puta in seruo:τ sic nō est cōtra.liiij.di.frequens.τ.c.se.ratio est quā ibi no.io.in predicto.c.comperimus τ ber.in predi.decre.de reli.do.ad hec:q2 res animata.s.homo delinquit permittendo se consecrari:innanimata uero non.Et est si.vij.q.i.episcopus in dio.τ.ff.de acq.pos.si rē mobilē.τ.l.pompo.in pn.Et hoc quod hic dicitur intelligas in eadē forma quia ob redemptionem captiuor2 uel urgentia debita calices τ uasa alia ecclesiastica uendi possunt etiā laicis cōflata tamen τ minuta.x.q.ij.hoc ius.Itē no.ꝙ dicit dicatū:quia bona ecclesie non dicata uel cōsecrata bene transeunt ad humanos usus:τ etiam serui ecclesie uendunt uel donant laicis etiā ad seruiendū.xij.q.ij.ecclesiasticis ar.ɔ.de rerū permu.c.iij.dic ut ibi.Itē no.ꝙ dicit ad usus:quia nō solū in dominium laicorum:sed nec etiam in usum transire debent res deo dicate:ad idem.de conse.di.i.uestimenta:ne vltio que balthasar τc.ut ibi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca